

اردو-سنڌي لغت

بسعي و اهتمام

وزارت تعليم حڪومت پاڪستان ۽ سنڌ يونيورسٽي

زير نگراني

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

-

مرتبہ

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

صدر شعبہء تعليم، سنڌ يونيورسٽي

۽

ڊاڪٽر غلام مصطفيٰ خان

صدر شعبہء اردو، سنڌ يونيورسٽي

●

شايع ڪندڙ

سنڌ يونيورسٽي

حيدرآباد سنڌ

پاڪستان

۱۹۶۰ع

پهريون ايڊيشن ۱۹۶۰ع

تعداد ۱۰۰۰

قيمت ۱۵۰۰۰

شايع ڪندڙ

سنڌ يونيورسٽي، حيدرآباد سنڌ
پاڪستان

[سنڌ يونيورسٽي بوڪ ڊپو]

سنڌ يونيورسٽي

حيدرآباد سنڌ

[پاڪستان]

مهاڳا

۵۳-۱۹۵۴ع ۾ پاڪستان سرڪار جي تعليمي وزارت، هڪ 'سنڌي-اردو لغت'، هڪ 'اردو-سنڌي لغت' ۽ شاھ عبداللطيف رحم جي ڪلام جي اردو ترجمي جي تياري ۽ اشاعت لاءِ سنڌ يونيورسٽيءَ کي لکيو ۽ ان سلسلي ۾ "اردو ترقياتي تجويز" فند مان مدد ڏيئي ڪئي. سابق فاضل وائيس چانسلر علامہ آءِ-آءِ- قاضي صاحب، اها آڇ فوراً قبول ڪئي، جو سندن خيال موجب هيءَ تجويز سنڌي ۽ اردو ڳالهائيندڙن جي باهمي اتفاق ۽ اتحاد جو هڪ مؤثر ذريعو هئي. ان کان اڳ، انهيءَ خيال سان ميٽرڪ جو هڪ گڏيل سنڌي-اردو نصاب پڻ مرتب ڪيو ويو هو.

مٿين ٻنهي لغتن کي معياري ۽ جامع بنائڻ لاءِ شروع ۾ هڪ تفصيلي خاڪو تيار ڪيو ويو هو، پر جيئن ته سرمايو محدود هو ۽ ڪم کي پڻ ٻن سالن جي عرصي ۾ پورو ڪرڻو هو، تنهنڪري حالتن مطابق هڪ ٻيو خاڪو بنايو ويو جنهن موجب هر هڪ لغت ۾ ۵۰۰ صفحن جي گنجائش رکي وئي.

۵۴-۱۹۵۵ع ۾ هن تجويز کي عمل ۾ آڻڻ لاءِ آخرين طور منظوري ملي، جنهن موجب هڪ مرڪزي آفيس قائم ڪئي وئي ۽ ڪارڪن مقرر ڪيا. مسلسل ڪوشش سان ٻنهي لغتن جو بنيادي ڪم رٿيل تجويز موجب ٻن سالن جي عرصي ۾ مڪمل ڪيو ويو؛ سنڌي-اردو لغت، جو مسوده ۵۵-۱۹۵۶ع ۾ ۽ اردو-سنڌي لغت، جو مسوده ۵۶-۱۹۵۷ع ۾ تيار ٿيو.

جڏهن ٻنهي لغتن جي تدوين جو ڪم شروع ٿيو تڏهن محسوس ڪيو ويو ته جيڪڏهن هر هڪ لغت کي پنج-وُ صفحن تائين محدود ڪيو ويندو ته نسبتاً ٿورا لفظ ۽ محاورا شامل ڪري سگهبا، جنهنڪري انهن لغتن جي افاديت تي اثر پوندو. انهيءَ ڪري، لغتن کي قدرتي جامع بنائڻ خاطر مکيه لفظن ۽ محاورن کي شامل ڪرڻ ضروري سمجهيو ويو، انهيءَ لاءِ ته مٿاهين طبقي جي طالب علمن جي گهرجن سان گڏ عام علمي ضرورتن کي پڻ پورو ڪري سگهن. اهوئي سبب آهي جو هن کان اڳ شايع ٿيل 'سنڌي-اردو لغت' ۸۶۶ صفحن ۾ سمايل آهي، جنهن ۾ ۲۳۶۷۵ لفظ ۽ محاورا

شامل آهن، ۽ هيءَ لغت ۵۸۹ صفحن تي پکڙيل آهي ۽ منجهس ۱۹۶۶ لفظ ۽ محاورا شامل آهن.

پهرين ’سنڌي- اردو لغت‘ وانگر هن لغت ۾ به اهڙا عربي ۽ فارسي لفظ شامل نه ڪيا ويا آهن، جي هونهو پنهنجي اصولڪي صورت ۾ اردو توڙي سنڌيءَ ۾ استعمال ٿين ٿا. ساڳئي طرح اهڙا خاص اردو لفظ ۽ محاورا به ڇڏي ڏنا ويا آهن، جن جي عام مطالعي يا گفتگو ۾ ضرورت نه ٿي ٿئي. اهڙيءَ طرح، هن لغت ۾ جامعيت سان گڏ افاديت جو خاص لحاظ رکيو ويو آهي؛ البته سرمايي ۽ وقت جي ڪمي سببان لفظن جي اصليت ۽ اشتقاق بابت تحقيق ڪي توڙ تائين نه پهچايو ويو آهي.

هن لغت جي تياريءَ ۾، لفظن، محاورن ۽ معنائن لاءِ ”فرهنگ آصفيه“ ۽ ”جامع اللغات“ بنيادي قرار ڏيون ويون آهن، جيتوڻيڪ جان. ٽي. پليٽس (John. T. Platts) جي ”هندوستانی- انگلش ڊڪشنري“ مان پڻ گهڻي مدد ورتي ويئي آهي. ڊاڪٽر عبدالحق جي ”انگلش- اردو ڊڪشنري“ کي پڻ مدد طور استعمال ڪيو ويو آهي.

جملي شامل ڪيل لفظ جدا جدا اکرن هيٺ، اردو ”الف- بي“ موجب ترتيب ڏيئي رکيا ويا آهن. اردو ”الف- بي“ جي هجائي ترتيب جي تختي لغت جي مندر ڏني ويئي آهي، جنهن ۾ اردو حرفن جا مترادف سنڌي حرف پڻ ڏنا ويا آهن.

لفظن جي سڃاڻپ ۽ معنوا، جي سواءِ هيٺين اصولن تي قائم ڪئي ويئي آهي:

(۱) هر اصولي لفظ جي آڏو گول ٿلهي ٻُڙي (●) جو نشان ڏنو ويو آهي، ۽ اصولي لفظ مان ٺهيل ٻين لفظن ۽ اصطلاحن جي اڳيان ننڍي ٿلهي ليڪ (=) جو نشان ڏنو ويو آهي.

(۲) هر لفظ جي صحيح آچار کي زيرن زيرن ذريعي نروار ڪيو ويو آهي. اسم جي حالت ۾، هر لفظ واحد توڙي جمع جي صورت ۾ لکيو ويو آهي ۽ (۳) جي نشاني ذريعي کي واحد کان جدا ڪيو ويو آهي.

(۳) لفظ جي صورتخطي ۽ سڃاڻپ جي خاتمي تي تشريحي نشاني (:) رکي ويئي آهي، جنهن بعد لفظ جي سمجهائي شروع ٿئي ٿي.

(۴) معنيٰ ڏيڻ کان اڳ اردو ۾ لفظ جي نحوي صورت نروار ڪئي ويئي آهي، جنهن لاءِ هيٺيون پڙهڻيون استعمال ڪيون ويون آهن:

(ج)

(۱) ذ = اسم، مذکر	(۷) متعدی = فعل متعدی
(۲) ث = اسم، مونث	(۸) متعدی المتعدی = متعدی بالواسطه
(۳) ضمير	(۹) لازم = فعل لازمي
(۴) صفت	(۱۰) حرف جار = حرف جر
(۵) عدد	(۱۱) حرف نفی = ظرف انڪاري
(۶) تابع فعل = ظرف	(۱۲) ندا = حرف ندا

جيڪڏهن ڪنهن لفظ جون هڪ کان وڌيڪ معنائون آهن، جن موجب ان جون نحوي حالتون پڻ جدا جدا آهن، ته هر معنئي کان اول ڏنگين ۾ نحوي حالت کي مٿين نشانين موجب نروار ڪيو ويو آهي. اسم مذڪر جي حالت ۾ معنئي جي وضاحت کان پوءِ مونث (واحد توڙي جمع) ڏنو ويو آهي.

(۵) لفظ جي نحوي صورت نروار ڪرڻ بعد چورس ڏنگين ۾ اصل ٻوليءَ مان ان جي اشتقاق ڏانهن اشارو ڪيو ويو آهي. انهن ٻولين لاءِ هيٺيون نشانين قائم ڪيون ويون آهن:

ه. (هندي) ؛ ع. (عربي) ؛ ف. (فارسي) ؛
انگ. (انگريزي) ؛ اردو ؛ پرتگالي ؛ ترڪي.

(۶) لفظ جي اصليت ۽ اشتقاق بعد معنئي ڏني وئي آهي. هر هڪ معنئي کي پوريءَ طرح سمجهاڻ لاءِ ان جا ٻه يا ٻن کان وڌيڪ هم معنئي لفظ ڏنا ويا آهن، جن جي وچ ۾ ننڍي سنهي ليڪ (-) ڏني وئي آهي. جيڪڏهن ڪنهن لفظ جون هڪ کان وڌيڪ معنائون آهن ته هر هڪ معنئي کي دم جي نشانيءَ (.) ذريعي ٻيءَ معنئي کان جدا ڪيو ويو آهي.

جيئن ته هيءَ لغت هڪ سال جي قليل عرصي ۾ تيار ڪئي وئي آهي، تنهنڪري اوڻاين کان خالي نه آهي. جس جڳائي انهن مڙني ڪارڪنن کي جن هن لغت کي زياده ۾ زياده مفيد بنائڻ ۾ مدد ڪئي آهي. محترم سيد حسام الدين شاهه، هن لغت جي مسودي کي پهريائين ڏٺو ۽ مفيد مشورا ڏنا. محترم ڊاڪٽر غلام مصطفيٰ خان، اردو لفظن جي انتخاب ۽ انهن جي صحيح صورتخطي قائم ڪرڻ جي ذميواري کڻي. آفيس جي ڪارڪنن مان خاص طرح محترم محمد اسماعيل شيخ ۽ سندس ساٿين جون خدمتون قابل تعريف آهن. مسٽر ممتاز مرزا پروف پڙهيا. مسٽر اعجاز محمد صديقي، مئنيجر سنڌ يونيورسٽي پريس، لغت جي صاف ۽ سهڻي ڇپائيءَ ۾ خاطر خواه مدد ڪئي.

آخر ۾ سنڌ يونيورسٽي جي فاضل وائيس چانسلر ڊاڪٽر محمد رضي الدين صديقي صاحب کي شڪريو جڳائي جنهن صاحب هن علمي ڪم جي تڪميل لاءِ گهربل ضرورتون پوريون ڪيون ۽ هر طرح سان همت افزائي ڪئي .

خادم العلم

نبي بخش

سنڌ يونيورسٽي

۱- آگسٽ ۱۹۶۰ع

اردو - سنڌي الف - ٻي

اردو	سنڌي	صفحو	اردو	سنڌي	صفحو
ا	ا	۱	ذ	ذ	۳۰۰
ب	ب	۶۵	ر	ر	۳۰۰
پ	پ	۱۲۸	ڙ	ڙ	۳۱۸
ت	ت	۱۶۷	ز	ز	۳۱۸
ٺ	ٺ	۱۸۵	س	س	۳۲۴
ث	ث	۱۹۸	ش	ش	۳۵۱
ج	ج	۱۹۸	ص	ص	۳۵۷
چ	چ	۲۱۷	ض	ض	۳۵۹
ح	ح	۲۵۲	ط	ط	۳۶۰
خ	خ	۲۵۳	ظ	ظ	۳۶۳
د	د	۲۵۶	ع	ع	۳۶۳
ڊ	ڊ	۲۸۸	غ	غ	۳۶۶

صفحہ

سنڌي

اردو

۵۱۵

م

م

۵۵۵

ن

ن

۵۷۲

و

و

۵۷۳

ھ

ھ، ۵

۵۸۸

ي

ی، ے

صفحہ

سنڌي

اردو

۳۶۹

ف

ف

۲۷۱

ق

ق

۳۷۵

ک

ک

۴۳۶

گ

گ

۴۸۰

ل

ل

الف

- آ دھمڪنا: اچي ٿهڪو ڪرڻ - اچي ٺڪاءُ ڪرڻ. اچي سهڻو.

- آ ڏٺڻا: اچي بيٺو - اچي لڳڻ (ڪم ڪي).
جڻبي وڃڻ (کاڌي ڪي).

- آ رونڙهڻا: اچي گهٽڻ. اچي سوڙهو ڪرڻ. اچي پُروڻ.

- آ رهڻا: اچي رهڻ. ڪيري پوڻ - ڊهي پوڻ. هڪٻئي مٿان ڊهڻ.

- آ لپيٽڻا: اچي چنبڙڻ - اچي پاڪر پائڻ. ويڙهجي وڃڻ (بدن ڪي).

- آ لڳنا: اچي لڳڻ. اچي رسڻ - ويجهو ٿيڻ. ٽڪرجڻ. اچي لڳڻ (ڌڪ).

- آ لپيٽا: اچي وڻڻ - اچي جهلڻ. اچي رسڻ. پڪوڻ - گرفتار ڪرڻ.

● آڀ: ذ[ف] پاڻي، عرق، شوروو، رس (ميوي جو) - پگهر، لڙڪ - گوڙها، مينهن - برسات، چيڪو، تيزي (هٿيار جي) - ڌار، شان - من، تازگي، طراوت.

- آڀ آڀ هونا: شرم کان پاڻي هائي ٿيڻ. پگهر ۾ شل ٿيڻ. رجي وڃڻ.

- آڀ آترونا: پاڻي لهي وڃڻ، ڪنهن هٿيار جي تيزي ختم ٿيڻ.

- آڀ بيگڙنا: ڪنهن اوزار جو چمڪاءُ گهٽ ٿي لهي وڃڻ. ڌار مڏي ٿيڻ.

- آڀاشي ۽ آڀاشيان: ٺ. ريج، چٽڪار

؛ ذ [ع. ف] اردو، سنڌي، عربي ۽ فارسي ٻولين جي ”الف - ب“ جو پٺريون اکر. وڌاءُ ظاهر ڪندڙ ”مارامار، دَوڙا دَوڙ، وغيره“. امر جي پڇاڙيءَ ۾ اچي حاصل مصدر ٺاهيندڙ ”رَگڙ < رَگڙا“. اسم تصغير لاءِ ڪم ايندڙ ”ٺٺو < ٺٺو“. عموماً مذڪر واحد جي آخر ۾ ڪم ايندڙ اکر. فعل لازم جي وچ ۾ اچي ان کي متعدي ۾ تبديل ڪندڙ ”ڪرنا < ڪرانا“. عدد قطاري ٺاهڻ لاءِ عددن جي آخر ۾ ايندڙ ”پهلا، دوسرا وغيره“. فارسيءَ ۾ زائد طور ڪم ايندڙ ”پيرهنن < پيراهن، ڪتر < آگر“.

● آ: ذ [ه. آنا < آ آج! - آء! - (فعل) اچي].
- آ بهيڙنا: آڇي ملڻ - آڇي گڏجڻ. اچي گنڊجڻ (هٿين پوڻ).

- آ پڙنا: اچي پوڻ - اچي ڪيرڻ (مصيبت).
مٿان پوڻ (ذمہ داري، آزار وغيره). ڪڙڪڻ. نازل ٿيڻ (مصيبت).

- آ پڪڙنا: آڇي جهلڻ - آڇي پڪوڻ. اچي پهچڻ.

- آ جانا: اچي وڃڻ - پهچي وڃڻ - ظاهر ٿيڻ. ڊهجي وڃڻ (هيٺ). پُور جي وڃڻ.

- آ چمڪنا: (طنزيم) نه اچڻ - رسي نه سگهڻ.

- آ ڊڪنا: اچي ليڪڻ. چٽ هٿي پئجي رهڻ.

- آ ڊوڇڻا: اچي جهلڻ. اوچتو پڪوڻ. سوڙهو گهٽڻ.

(پاڻيءَ جي)

حياتي پوري ٿيڻ.

- آب چڙهانا، دينا: پاڻي چاڙهڻ (اوزار وغيره تي). صيقل ڪرڻ.

- آب دست ڪرنا: طهارت ڪرڻ - مسح ڪرڻ. وضو ڪرڻ.

- آب هونا: پاڻي ٿيڻ. پٽو ٿيڻ.

● آبرو: ث. مَنهن جي رونق. عزت - مان. پت - ساڪ - اعتبار. نيڪنامي - شهرت.

- آبرو پانا: عزت حاصل ڪرڻ. نيڪنامي حاصل ڪرڻ.

- آبرو پَرَ پائي پهرنا: عزت تي پاڻي ڦرڻ. بدنامي ٿيڻ. ڪاريت وڃڻ.

- آبرو دينا: آبرو ڏيڻ. مان ڏيڻ. (طنزيه) بي عزتي ڪرڻ.

- آبرو رکهنا: آبرو رکڻ - مان ڏيڻ. عزت بچائڻ. ڪاريت رکڻ.

- آبرو کا لاڳو هونا: ڪنهن جي عزت جي پٺيان هٿ ڌوئي پوڻ.

- آبرو ڪو ڏرنا: پنهنجي عزت کان ڊڄڻ. عزت وڃڻ جي ڊپ کان ڪوبه جڏو ڪر نه ڪرڻ.

- آبرو ڪے در پے هونا: عزت جي پٺيان پوڻ - ڪنهن جي عزت جي پٺيان هٿ ڌوئي پوڻ.

- آبرو لهنا: عزت وٺڻ - آبرو لاهڻ. لڄ لڻ.

- آبرو سين بٽا لگانا: عزت ۾ خال وجهڻ - بدنام ڪرڻ. ساڪ وڃائڻ.

- آب شور: ڊ. ڪارو پاڻي. (مجازاً) انڊمان پيٽ (جتي جنر ٽپ جا قيدي ويندا هئا).

- آب نرے: ث. گوء (چلڻ يا هڻي جي).

- آب و دانہ: ڊ. آبڊائو - دائو پاڻي.

- آب و دانہ آئنه جانا: دائو پاڻي ڪڇي وڃڻ -

- آب و هوا بيگڙ جانا: آب هوا (موسم) خراب ٿيڻ (جنهن مان اڪثر بيماري پيدا ٿئي ٿي).

- آب و هوا کا راس، راست آنا: آب هوا پانءُ پوڻ.

- آبی: صفت. پاڻيءَ جو - پاڻي پر رهندڙ (ساهوارو). پاڻيانو. رنج آيل (زمين). (ڏ) هڪو نيرو رنگ.

- آبی روئی: ث. هڪ قسم جي ماني (جا آڻ) بدران پاڻيءَ جي هٿ سان وڌائي ۽ پچائي آهي).

- آبی گهوڙا: ڏ. هڪ قسم جو جانور - دريائي گهوڙو. سامونڊي گهوڙو.

● آباد: صفت [ف] سر سبز - سائو. پوکيل (زمين). وسيل (شهر).

● آبلہ آبلے: ڏ [ف] چڱو - ڦڻو. ماتا جو دائو.

● آبناے: ڏ [ف] گچي سمند.

● آب: ضمير [ه] حاضر، متڪلم ۽ غائب ٽنهي لاءِ استعمال ٿيندڙ لفظ. پاڻ - خود. حاضر ۽ غائب واسطي عزت وارو لفظ. اوهان - توهان.

- آب آب ڪرنا: عزت سان گالھائڻ. خوشامد ڪرڻ - سائين سائين ڪرڻ.

- آب بيتي ڪ آب بيتيان: ث. آتم ڪھاڻي - پنهنجي حياتيءَ جو بيان - پنهنجي سوانح عمري.

- آب روپ: ڏ. پنهنجي شڪل. پنهنجو ٺاھ ٺوھ. ظاهري ڏيک. خدا ۽ خدا جو نور. (صفت) عجيب - لائاني. پنهنجو مٿ پاڻ. پنهنجو پاڻ - پاڻ خود.

- آب سے: تابع فعل. پنهنجو پاڻ - پاڻ ڪي. ڪنهن جي چوڻ کانسواءِ - پاڻي.

- آب سے آب: تابع فعل. خود بخود - پنهنجو پاڻ - پائمرادو. بي سبب - خواه مخواه.

جوش ۾ ڀرجي وڃڻ - هوش کان نڪرڻ (ڪاوڙ ۾) - ڪپڙن ۾ نه ماڻڻ (خوشي کان). بيقرار ٿيڻ.

● آپس ۾ آنا: هوش ۾ اچڻ (نشي لهڻ بعد) - نشا ٽڻ - ڪاوڙ لهڻ - ڳڏو ٿيڻ. ڌڪ پيڇڻ - سامت ۾ اچڻ.

● آڀا ۽ آڀاڻس: ٿ [ه] وڏي پيٽ - آڊي.

● آڀڏا ۽ آڀڏائس: ٿ [ه] مصيبت - تڪليف - ڏاڏو. آمت. مشڪلات.

● آپس: صفت [ه] پاڻ ۾ - هڪ ٻئي ۾. (ٿ) عزازت - مائٽي. برادري.

● آپس داري: ٿ پنهنجائيت - مائٽي - عزازت. لڳ لاڳاپو.

● آپس کي پهچو: ٿ. پنهنجائي ۾ جهڳڙو - عزازت ۾ نفاق.

● آپس ۾: تابع فعل. پاڻ ۾ - هڪ ٻئي ۾. هڪ ٻئي سان.

● آپس ۾ رهڻ: پاڻ ۾ صلح سانت سان رهڻ - سلوڪ سان رهڻ.

● آپس ۾ ڳيره پوڙنا: پاڻ ۾ نااتفاقي ٿيڻ - پنهنجائي ۾ دشمني ٿيڻ. پاڻ ۾ تڪرار ٿيڻ.

● آنا ۽ آٽ: صفت [ه] اچڻ وارو - ايندڙ. (ذ) قرض - لهڻو. بقاء - رهت.

● آتا جاتا: ذ. اچڻو وڃڻو - ايندڙ ويندڙ. مسافر - وانهڙو. لئه وڃڻ (ڪر - سان). هنرمندي.

● آٽ ۽ آٽ: تابع فعل. ايندي ايندي - هلندي هلندي. آهستي آهستي.

● آٽ ۽ آٽ پهر جانا: ايندي ايندي واپس وڃڻ - اچڻ جو ارادو ڪري وري ويهي رهڻ.

● آٽ ۽ آٽ: ذ. ايندڙ ويندڙ. مسافر - وانهڙو (تابع فعل) ايندي ويندي.

● آٽو ۽ آٽوڻس: ٿ [ف] عورتن کي

● آپ سے آنا: پنهنجو پاڻ اچڻ - خود بخود اچڻ - پاڻي اچڻ.

● آپ سے جانا: پنهنجي پاڻي کان نڪرڻ - هوش مان نڪرڻ. پاڻي وڃڻ (بنا سڌڻ جي).

● آپ سے گذر جانا: بي خود ٿي وڃڻ - ماڻهي کان نڪري وڃڻ. مغرور ٿيڻ.

● آپ ڪاج: ذ. پنهنجو ڪم - ذاتي ڪم.

● آپ ڪاري: ذ. فائديمند. مددگار - حامي.

● آپ ڪو: تابع فعل. توهان کي - اوهان کي. خود کي - پاڻ کي.

● آپ ڪو بهو: پاڻ کي وسارڻ. مغرور ٿيڻ.

● آپ ڪو ڪهينجنا: پاڻ پڏائڻ. وڏائو ڪرڻ. هٿ ڪرڻ.

● آپ هي (آپ): تابع فعل. پنهنجي سير. پاڻي - خود بخود. هروڀرو - بي سبب.

● آپ هي آپ باتس ڪرنا: پاڻ ۾ ڳالهائڻ ڪرڻ. وڳلڻ.

● آپ هي آپ چئنا: اندر ئي اندر ۾ جهيڙو. حسد ڪرڻ - سڙو.

● آڀا: ذ [ه] پاڻو - خودي - آنايت. هٿ - فخر.

● آڀا آڀي، دهاڀي: ٿ نفسا نفسي - واويلا. خود غرضي.

● آڀا بيسرانا: پاڻ وسارڻ - هستي مارڻ - نفس کي مارڻ.

● آڀا تنجنا: پاڻ مارڻ - نفس مارڻ. خود مطلبي ڇڏڻ. خود ڪشي ڪرڻ. پاڻ کي قربان ڪرڻ. دنيا کي ترڪ ڪرڻ. بي پرواه ٿيڻ.

● آڀا سنبهالنا: پاڻ سنڀالڻ - هوشيار ٿيڻ - خبردار ٿيڻ. پاڻ تي قبضو رکڻ.

● آڀي سے ٻاهر هونا، نيڪلنا: آڀي مان نڪرڻ -

سیکار بندو یا پڙهائيندڙ عورت - معلوم .

● آتی پاتی ۽ آتی پاتیاں : ٿ. ٻاراڻي راند جو هڪ قسم (جنهن ۾ هڪ ٻار کي ٻن آڻڻ لاءِ موڪلي ٻيا ٻار لکي ويندا آهن ، موٽي اچڻ تي آهو ٻار جنهن کي هٿ لائي سو پٽن کڻڻ وڃي) .
آ کپوٽ - ليڪ ليڪوٽي راند .

● آٿا : ذ [ه] آٿو . چورو - پورو . (صفت) سنهو پامل .

● آٿا ڪرنا : آٿو ڪرڻ - پيهي ڇڏڻ .

● آٿا ڪيلا هونا : آٿو سردار ٿيڻ . مصيبت ۾ قاسم . ٿوٽ پوڻ - نقصان ٿيڻ .

● آٿا مائي هونا : پيسجي وڃڻ . تباهه ٿيڻ - برباد ٿيڻ .

● آٽي دال کا بهائو معلوم هونا : خبر پوڻ - اڪيون پڙجڻ . دنيا جي لاهين چاڙهين جو پتو پوڻ . سيڪت اچڻ . تڪليف جو احساس ٿيڻ .

● آٽي مين نمک : محاوره . آٽي ۾ ٺوڻ - تمام ٿر . رو .

● آٽه : عدد [ه] هڪ عدد - آٺ (۸) . ڪوڏين راند ۾ چئن ، اٺن ، ٻارهن يا سورهن ڪوڏين جي آوندي ٿيڻ واري حالت . چوڻ راند ۾ ڍارن جو هڪ دائرو (جنهن ۾ هڪڙي ڍاري جا پنج ، ٻئي جا ٻه ۽ ٽئين جو هڪ دائرو پوي) .

● آٽه آٽهاره : صفت . پریشان - اٻتر - در بدر . هيٺ مٿي - گٽو پڙ - دانوان ڍول .

● آٽه آٽه آٽسورونا : زارزار روئڻ - هنجھون هارڻ .

● آٽه پٿر : زمان . آٽي پٿر - رات ڏينهن - سدائين . هروقت .

● آٽه پٿر سولي پر هونا : هميشه سورن ۾ هجڻ . رات ڏينهن مصيبت جي منهن ۾ هجڻ .

● آٽه پٿري : ذ . پٽيءَ جو واهي . ڏکڻ وصول ڪندڙ .

● آٽهوان : صفت . آٽون (حصو) . سلسلي ۾ آٽون .

● آٽهون پٿر : صفت . آٽي پٿر - رات ڏينهن .

● آٽهون گائڻهه ڪمپيت هونا : تمام چالاڪ هجڻ . آزمودگار هئڻ . ڏاڍو بدعاش هجڻ .

● آٿار : ذ [ع . آٿر ۽ آٿار] نشان - آهچاڻ . پٿيرا . حدیثون . اصلیت - بنياد .

● آٿار بڻندھ جانا : نشانيون ظاهر ٿيڻ - آهچاڻ پڌرا ٿيڻ .

● آج : تابع فعل [ه] آج . هيئر - هاڻي . آڇوڪو زمانو . هن وقت ۾ .

● آج ڪل : تابع فعل . آڇڪلهه . هلندڙ زماني ۾ . هڪ ٻن ڏينهن ۾ .

● آج ڪٿل بڻانا : اڄ سڻائي ڪرڻ - ٽٽائڻ .

● آچار : ذ [ه] آچار - سانڌائو - ڏسو " آچار " .

● آچار ڪرنا ، نيڪالنا : تمام گهڻو مارڻ - ماري ماري ڪچوڻ ڪيڻ .

● آخِر : ذ [ف] ڪٽيل (ڍڳو) - خِصِي .

● آخِر : ٿ [ع] پڇاڙي - حد - پڇاڙي . (ظرف) نيٺ .

● آخر ڪو : تابع فعل . آخر ڪار - نيٺ - پڇاڙيءَ جو .

● آخورو آخورين : ٿ [ف] آها حوضي جنهن ۾ چوپائي مال کي گاهه ڪارائجي يا پاڻي پيارجي - آهورو . مال جو اوباريل گاهه - اولڙو . (صفت) نيڪمو - خراب - بيڪار .

● آخور کي بهرتي : محاوره . بيڪار شيون . بيڪار مضمون جي پرڻي . گندڪ چرو معمولي شيء .

● آداب : ذ [ع . آدب ۽ آداب] تعظيم سان سلام . اخلاق - فضيلت . شڪريو - مهرباني . گهڻو

ٿورو. حيصو. بخرو.

■ آدها ره جانا: آڌ وڃي رهڻ. گهري وڃڻ (جسم ۾).

■ آدها ڪٽر دينا: آڌو آڌ ڪري ڇڏڻ. ٻه ٽڪر ڪري ڇڏڻ. بيماريءَ جو جسم کي ڏهرو ڪري ڇڏڻ.

■ آدها ساڃها: ڏ. آڌ پائيواري. آڌ حيصو. آڌو آڌ.

■ آدها سڀس: ڏ. آڌ مٿي جو سُور.

■ آدها نام لینا: حقارت يا محبت وڃان ڪنهن جو آڌ نالو وٺڻ "رمضان" رمضان وغيره.

■ آدها هونا: آڌ ٿيڻ. ڪمزور ٿيڻ (جسم ۾).

■ آدهي بات: ٻ. آڌ ڳالهه. اڻ پوري ڳالهه. نا پسند ڳالهه.

■ آدهي بات نه پوڄهنا: آڌ تي به نه پوڄڻ. بيمروتي ڏيکارڻ.

■ آدهي رات: ٻ. آڌ رات.

■ آدهي ڪو جهوڙ ڪر ساري ڪو جانا: آڌ ڪري ڇڏي سڄي ڏانهن ڊوڙڻ. وڌيڪ لالچ ۾ منهن وجهڻ.

● آره آري: ٻ. آڌ [ه. آڌ] (سوچڻ جي ڪم جي). آنگڙو. ڪنڍي. ڪٽر. وڏي ڪارائي. ڪڪڙ جو هڪ مرض. لٽو هو. ڪوڙهه. سيخ (ڪڪڙ جي). ڪمند جي رَس ڪپڻ لاءِ وڏي ڏوئي يا ڪٽنڊي.

● آره آرے: ڏ. [ف. آرھ] وڏي ڪارائي. ڪٽر. [ه. وڏي آر-سوئو.

■ آرا چٽلانا: ڪارائيءَ سان ويڻ. ڪٽر وهائڻ. خونريزي ڪرڻ. بي انصافي ڪرڻ. ظلم ڪرڻ.

■ آرے چٽلنا: ڪٽر وهڻ. سخت مصيبت ۾

ڪري خطن ۾ "السلام عليكم" بدران هي لفظ عزت طور لکندا آهن. سنجيدگي-گنجيرتا.

■ آداب بجا لانا: سلام ڪرڻ (عزت ۽ نفرت سان). مڃڻ. قبول ڪرڻ.

■ آداب سيڪهانا: ادب سيکارڻ - فضيلت سيکارڻ.

■ آداب عرض ڪرنا: نفرت سان سلام ڪرڻ وقت "آداب عرض" چوڻ.

● آدمي ۽ آدي: ڏ. [ع] ماڻهو. بشر. مڙس. خاوند. ڄڻو. شخص. قاصد. نوڪر. (صفت لائق (انسان).

■ آدمييت آڻهه جانا: ماڻهو نڪري وڃڻ. انسانيت نڪري وڃڻ. بي فضيلت ٿيڻ.

■ آدمييت پڪوڙنا: چڱيون عادتون سکڻ - شرافت سکڻ - تهذيب سکڻ.

■ آدمي کي شڪل بننا: ماڻهو ٿيڻ - انسانن جي قطار ۾ اچڻ.

● آده: صفت [ع] آڌ - نيسف.

■ آده پاڻو: ڏ. آڌ پاڻو.

■ آده سير آڻڻ ڪو ستر هو جانا: پيٽ گذر جهڙي نوڪري ملي وڃڻ. ڪنهن نه ڪنهن روزگار سان لڳي وڃڻ.

■ آده ڪنچرا: صفت. آڌ ڪچو آڌ پڪو (ميوو يا آناج).

■ آدهم ساڃها: ڏ. ٻارن جي هڪ راند (جنهن ۾ ڪاڏي جي شيءِ آڌو آڌ ڪري کائين). آڌ وٺان (راند).

■ آدهون آده: صفت. آڌو آڌ. پورو آڌ.

● آدها: صفت [ه] آڌ. آڀرو. هيٺو (جسم).

■ آدها آدها هونا: آڌو آڌ ٿيڻ. شر ۾ پائي پائي ٿيڻ. افسوس ڪرڻ. ارمان ڪرڻ.

■ آدها تيهيا: صفت. آڌ يا ٽيون حيصو. ٿورو.

۾ اچڻ. سخت بي انصافي ٿيڻ.

● آرامتہ : صفت [ف] سينگاريل - سنواريل.
تیار - ٺهيل ٺڪيل.

● آرامي ۽ آراضيات : ث [ع] زمين. آبادي لائق
زمين.

■ آرام : ذ [ف] سڪ - فرحت - آسائش - باغ -
چمن. وڻڪار.

■ آرام ٽڪي : ذ. پاسهي کان ٽيڪ ڏيڻ لاءِ
وڏو گنڊيلو - طول وهاڻو.

■ آرام پانا: آرام وٺڻ - فرحت ڪرڻ - آندڻ وٺڻ.

■ آرام پائڻ : ذ. جڻي ۽ جو هڪ قسم (جا
تمام نفيس ٿئي، مرد توڙي زالون پائين).

■ آرام جان : ذ. پاندان جو هڪ قسم. محبوب -
پيارو.

● آرام چوڙي : ث. ٽيڪ واري صندلي. پُٺائين
منجھي.

■ آرام دان : ذ [اردو] پاندان.

■ آرام سڻ پائڻو پڙيلانا : بي فڪر ٿي سمهڻ.

■ آرام سڻ گذرنا: سڪ سان حياتي بسر ٿيڻ.
بي فڪر زندگي گذارڻ.

■ آرام لينا: آرام وٺڻ. آرام ڪرڻ. سمهڻ.

● آراپار : صفت. آروپار. هڪ پاسي کان ٻئي
پاسي تائين.

● آرٽي ۽ آرٽيان : ث [ه] هندن ۾ مورتِي
پوڄا جي هڪ رسم (ٺاهي ۽ پنج سڪو ٽريو،

آٺو، سيندڙ ۽ خوشبوءِ رکي مورتِي اڳيان ڦيرائيندا
آهن.) . پوڄا.

■ آرٽي آٿارنا، ڪٽرنا، لپينا : پوڄا ۾ ”آرٽي“
جي رسم ادا ڪرڻ.

■ آرزو ۽ آرزوئڻ : ث [ف] خواهش - مرضي -
تمنا. التجا - عرض.

■ آرزو آڻهانا : خواهش ڪرڻ - تمنا ڪرڻ.

التجا ڪرڻ. احسان گهڙڻ. پاس - پاس.

■ آرزو نڪالنا: آرزو پوري ڪرڻ - سنڌ پوري ڪرڻ.
آسند پوري ڪرڻ.

■ آرزو ٽپڪنا : تمام گهڻو شوق هجڻ (جو
لڪائي نه سگهجي).

● آرسی ۽ آرسیاں : ث [ه] آئينو - ڏيک. آرسی ۽
لڳل منڊي.

■ آرسی مُصحف : ذ. شاديءَ جي هڪ رسم -

گهوٽ ۽ ڪنوار کي قرآن شريف جي آيت ڏيکارڻ
کان پوءِ آرسیءَ ۾ منهن ڏيکارڻ جي رسم.

● آروى : ث [ه] ڪچالو جو هڪ قسم (جو
پاڇي طور ڪم اچي) - ڏسو ”آروى“

● آره ۽ آرمے : ذ [ه. ف] وڏي ڪارائي -
ڪٽر - آرو.

■ آره ڪٽش : صفت [ف] ڪٽر وهاڻيندڙ - وایو.

■ آری ۽ آريان : ث. ڪارائي.

■ آرمے چٽلنا : ڪٽر وهڻ. سخت تڪليف اچڻ.

■ آرمے سڻ چيرنا : ڪٽر سان وڍڻ. سخت
سزا ڏيڻ.

● آرمے : ڪلمه ايجاب [ف] ها - هاڻو.

● آڙ ۽ آڙين : ث [ه] آڙ - رُڪوت - آڏ.
پڙدو - اوت. پناه - آجهو. آڏار - ٽيڪ. پيت -

ديوار. پيرمون کان ڪن تائين ڪڇل جي
ليڪ. پٽڪيءَ جو هڪ قسم.

■ آڙ بڻند : ذ. لنگوت جو هڪ قسم.

■ آڙ پٽڪڙنا : پناه وٺڻ - اوت ۾ بيٺڻ - ليڪي
وڃڻ. ٽيڪ وٺڻ.

■ آڙ پھانس، گوڙ : ث. آڏ بدل - مٽ مٽ.
وهنوار.

■ آڙ ڏهونڏهنا : پناه ڳولڻ - آجهو ٺهائڻ.

شفتالو.

● آڙهت ۽ آڙهتيس: ت [هـ] دلالي - آڙت - واپارين جي پاران مال وڪڻڻ يا وٺڻ جو ڪم. دلاليءَ جو معاوضو. مال وڪاڻڻ جي جڳهه - پڙي. ڏي وٺ - حساب ڪتاب.

● آڙهتي، آڙهتيا: ذ. آڙتيو - دلال - گُماشتو. هُنديون پڙيندڙ.

● آڙي: صفت [هـ] آڏي - ڦيڏي - ڏرنگي. (ت) هڪ سُر جو نالو. (ذ) ڀڄي (راند ۾) - جوڙيوال. مددگار - پُٺيائي ڪندڙ. پاڻي جو هڪ پکي.

● آڙي تيرچهي سُنانا، ڪُهنَا: آبتيون سُبُتيون ٻڌائڻ - گهٽ وڌ ڳڻهين ٻڌائڻ. گهٽ وڌ ڳالهائڻ.

● آڙي هيڪل: ت. گهٽ جو هڪ قسم.

● آزاد: صفت [ف] جنهن تي ڪنهن به قسم جي پابندي نه هجي. چڻل - آجو. غير ذميدار. بي جوابدار. چڙ واک - آجهل. سيدو (قد). خود مختيار. فقيرن جو هڪ گروهه.

● آزاد ڪا آليف: ذ. آها ليڪ جا "آزاد فقير" نرڙ تي ڪڍندا آهن. بيشمر - گستاخ.

● آزاد ڪا سونڻا: ذ. آهو ڏنڊو جو "آزاد فقير" پڻ سان ڪڍندا آهن. بي پرواهه.

● آزاد ڪا قشقه: ذ. آهو نشان جو آزاد فقير پنهنجي پيشانيءَ تي ٺاهيندا آهن.

● آزاد لوگ: ذ. فقيرن جو هڪ ٽولو. بي پرواهه - بي تعلق.

● آزار: ذ [ف] بيماري. ايذاء - تڪليف. (صفت) تڪليف ڏيندڙ.

● آزار آڻهانا: آزار سَهڻ - تڪليف سَهڻ. عذاب ڪڻڻ.

● آڙ ڪرنا: آڙ ڪرڻ. پردو ڪرڻ. آجهو وٺڻ.

● آڙ مين آنا: وچ ۾ اچڻ - وچ ۾ ٿي پوڻ. دست اندازي ڪرڻ - دخل ڏيڻ. ضامن پوڻ.

● آڙ مين ڊيڪهنا: اوت مان ڏسڻ - ليڪي ڏسڻ. ● آڙا: ت [هـ] مڇيءَ جو هڪ قسم.

● آڙا ۽ آڙي: ذ. صفت [هـ] آڏو - ڏرنگو. ڦيڏو - تيرچو. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم.

● آڙا آٿارنا: ڪپڙي کي پاسيري ڪاٽ ڏيڻ. سوت لغو ڪي هوا جي زور کان بچائي پاسيرو لاهڻ.

● آڙا پاڄام: ذ. پاڄامي جو هڪ قسم.

● آڙا تيرچها هونا: ڏنگو ڦڏو ٿيڻ. ناراض ٿيڻ. خفي ٿيڻ.

● آڙا چوتالا: ذ. پڪواز جي وچت جي هڪ طرز - آڙو چوتال.

● آڙا گوڙ: ذ. گند ڪچرو - ٻُهر.

● آڙا گوڙي: ت. ڪُشتي جو هڪ داء - انگڙو.

● آڙي: صفت. ڏرنگو - ڦيڏو. پاسيرو. حائل - وچ ۾ ايندڙ.

● آڙي آنا: ذ. ڪُٺي وقت ۾ ڪم اچڻ - مصيبت ۾ مددگار ٿيڻ. مدد ڪرڻ. پناهه ڏيڻ - آجهو

ڏيڻ. آٽڪاءُ وجهڻ (ڪم ۾) - ڀڄڪڙي وجهڻ.

● آڙي وقت: ذ. ڏکڻي وقت - آئيءَ ويل - تڪليف ۾.

● آڙي هاتھون لهينا: سيگن تي ڪڻڻ - جُٺ ڦيٽ ڪرڻ - گهٽ وڌ ڳالهائڻ. خراب نموني ۾ پيش اچڻ.

● آڙنا: متعدي [هـ] آڏ ڏيڻ - آڙ ڏيڻ. ٽيڪ ڏيڻ - آڌر ڏيڻ. مدد ڪرڻ. آجهو ڏيڻ. آڏڻ (چڻو). ڪرڻ (حفاظت).

● آڙو ۽ آڙو: ذ [هـ] هڪ وڻ ۽ ان جو ڦل.

- آزار ٻهـلنا : آزار پڪڙجڻ . بيماري پڪڙجڻ .
 ■ آزرده : صفت [ف] ناخوش - ڏکويل - غمگين .
 ■ آزما : ث [ف] آزمائيندڙ . مرکبات جي آخر ۾ استعمال ٿئي ”محبت آزما“ وغيره .
 ● آزمون : متعدي [ف] آزمائيندڻ آزمائڻ - پرکڻ - امتحان وٺڻ .
 ● آس : ث [هـ] آسيد - خواهش - تمنّا . آسرو - پروسو . ڳاڻي کي سازن جو پُراڻو . آسيد واري . اولاد .
 ■ آس بڻندھنا : آسيد ٿيڻ . پروسو ٿيڻ . ڏيڻ .
 ■ آس تجنا : آسيد لاهڻ . مايوس ٿيڻ - نيراس ٿيڻ .
 ■ آس دينا : آسيد ڏيکارڻ . آسرو ڏيڻ . آڏت ڏيڻ - دلداري ڏيڻ .
 ■ آس ٿي هونا : آسيد واري هجڻ - پيٽ سان هجڻ .
 ● آسا ڪ آسانئ : ث [اردو] حضرت بيبي عائشه جو بگڙيل نالو . سُراد - باس .
 ■ آسا کا کاسه : محاوره . سُراد پوري ٿيڻ تي پُريل ڪيسٽو (کاڌي يا ڪنهن شي سان) خيرات ڪرڻ .
 ■ آسا ڪ نام کا چهاڻا : ڪنهن باس باسڻ تي چانديءَ جو هڪ چلو ٿي هڻي پاڻيءَ مان ڪڍڻ (جو سُراد پوري ٿيڻ تي وڪڻي ڪيرڻي ناهي خيرات ڪندا آهن) .
 ● آساڙهه : ذ [هـ] آکاڙ (بهينو) - ڏسو ”آساڙهه“ .
 ■ آس پاس : ظرف [هـ] چوڌاري - چؤطرف - چؤگرد .
 ● آستان آستان : ذ [ف] آستانو . چانئُٺ . دروازو . ٺڪاڻو . بارگاهه - دربار . ڪنهن درويش جي چوڪُنڊي .
 ■ آستان بوس هونا : چانئُٺ چمڻ - زيارت ڪرڻ (ڪنهن درويش جي درگاهه جي) . حاضري
- پُرڻ (درٻار جي) .
 ● آسٽين ڪ آسٽينين : ث [ف] ٻانهون (ڪوٽ) قميص وغيره جي) .
 ■ آسٽين الٽا : ٻانهون ڪنجڻ (جهيڙي لاءِ) . تيار ٿيڻ (ڪم لاءِ) .
 ■ آتئين پڪڙنا : ٻانهن مان جهلڻ . روڪڻ - منع ڪرڻ .
 ■ آستين جهاڙنا : ٻانهون ڇڏڻ . هٿ ڇڏڻ - جيڪي هجي سو سڀ : ٿيڻ ڇڏڻ .
 ■ آستين چڙهانا : ٻانهون ڪُنجڻ - تيار ٿيڻ (ڪم يا وڙهڻ لاءِ) .
 ■ آستين کا سانپ : محاوره . ظاهر دوست پر اندر ۾ دشمن .
 ■ آستين ميڻ سانپ پالنا : دشمن کي گهر ۾ وهاڙڻ - دشمن سان مهرباني ڪرڻ .
 ● آسرا ڪ آسره : ذ [هـ] آسرو - پروسو . ٺيڪ - آڌر . دلچاءُ .
 ■ آسرا باندھنا : آسرو رکڻ - آسيد رکڻ .
 ■ آسرا ٿوڻا : آسرو ٿيڻ . مايوس ٿيڻ - نيراس ٿيڻ .
 ■ آسرا دينا : آسرو ڏيڻ . پڪ ڏيڻ (ڪر جي) - خاطري ڏيڻ . آڏت ڏيڻ .
 ■ آسرا ڏهونڏھنا : آسرو ڳولڻ . مدد لاءِ واجهائڻ .
 ● آسمان : ذ [ف] آسمان - آپ - آڪاس . (صفت) بلندي - اوچائي .
 ■ آسمان پر آڙنا : آسمان تي آڏامڻ . هٿ ۾ پرجڻ - ڦوٽڻ ۾ پرجڻ .
 ■ آسمان پرتھوڪنا : آسمان ڏانهن ٿُڪ اچڻ . بيوقوفي جهڙو ڪم ڪرڻ .
 ■ آسمان پَر چڙهانا : آسمان تي چاڙهڻ . تمام تمام گهڻي تعريف ڪرڻ - ٻڌائڻ .

— آسمان پَر قدم رکھنا: آسمان تي چڙهڻ.
 غرور ڪرڻ. آڪڙ ڏيکارڻ.
 — آسمان پر کڙي نچنا: آسمان تي چاڙهڻ. آڪڙ ڏيکارڻ.
 — آسمان ٺوٺ پڙنا: آسمان ڪيڙڻ. مصيبت نازل ٿيڻ. اوچتي آفت ڪوٽڻ.
 — آسمان دیکھنا: مجبوريءَ جي حالت ۾ آسمان ڏانهن ڏسڻ.
 — آسمان زمين ايڪ ڪر دينا: زمين آسمان هڪ ڪرڻ. سخت ڪوشش ڪرڻ. حشر مچائڻ. گوڙ گھمسان ڪرڻ.
 — آسمان سَر پَر آڻهنا: آسمان سَتِي تي کڻڻ. ڏچر مچائڻ. آزار مچائڻ.
 — آسمان سے آگ برسنه: آسمان مان باه وسڻ. سخت گرمي ٿيڻ.
 — آسمان سے آنهنا: آسمان تان لهڻ. خدا وٽان اچڻ. (ڪنهن خراب شيء جي تعريف ۾ طنز ۽ طور چوندا آهن).
 — آسمان سے باتين ڪرنا: آسمان سان ڳالهيون ڪرڻ. تمام آناهيون عجب (جبل وڻ، جاء وغيره).
 — آسمان سے پيدا هونا: آسمان مان لهڻ. غيب مان ظاهر ٿيڻ.
 — آسمان سے تارے اُتارنا: آسمان مان تارا لاهڻ. غير معمولي ڪم ڪري ڏيکارڻ. ناممڪن ڪم ڪرڻ.
 — آسمان سے ٽڪر لينا: آسمان سان ڪٺلو هئڻ.
 پاڻ کان ڏاڍي سان مقابلو ڪرڻ. آسمان سان چوڻي گسائڻ.
 — آسمان سے گيرنا: آسمان تان ڪرڻ. وڏي مرتبي تان لهڻ.
 — آسمان کا رنگ بدلائنا: زمانو بدليلجڻ. انقلاب

آچڻ.
 — آسمان ڪو هيل دينا: آسمان ڏکڻي ڇڏڻ. سخت هٽل هڻڪارو ڪرڻ.
 — آسمان ميں چھيد هونا: تمام گھڻو مينهن وسڻ. سخت برسات پوڻ.
 — آسمان ميں دھوم پڙنا: عام مشهوري ٿيڻ.
 — آسماني تھ پڙا: محاوره. اوچتي مصيبت (جنهن کان بچاءَ نہ ٿي سگهي). اوچتو ڦهر.
 — آسماني تير: محاوره. هوڻي تير. اجايو ڪم. بي فائدي محنت.
 — آسماني گولا: محاوره. آسماني آفت. خداڻي ڦهر. گهڙا.
 ● آسن: [ڏسڻ] آسڻ. ورهڻ جي جاء. بيٺڪ. سوار جي ران جو آغو حصو جو گه-وڙي سان لڳو رهندو آهي. پيلبان جي ورهڻ جي جاء. گهوڙي تي ورهڻ لاءِ سوار جي جاء. ورهڻ جو طريقو. مباشرت جو طريقو.
 — آسن آکھڙنا: گهوڙي سوار جي سواريءَ وقت ويٺڪ ڦري وڃڻ.
 — آسن باندھنا: (گهوڙي کي) رانن ۾ ڊنڊيڻ. ٻيٺڪ جهڻائڻ.
 — آسن تلے آنا: لانگ هيٺان اچڻ. سطيع ٿيڻ. وڙ چوڙهڻ.
 — آسن جوڙ ڪر بيهنا: جوڙيون مڙائي ورهڻ.
 — آسن لڳائنا: آسن جهڻائڻ. ڌڙو ماري وهڻ. ڪپ ڪوڙي ورهڻ.
 ● آش: [آش پيچي] آج. رپ. شورو. رس. ڪمڪ جو ڌار ۽ گيشت گڏي رڌل.
 — آش پنڪانا: رپ رڌل. رس ڪرڻ. لاڳيتو سَور ٿيڻ. سِٽ سِٽ. مارڻ ڪمڻ.
 — آش پلاؤ: ڏ. بيمار لاءِ رڌل رپ.

● آفت کا مارا : محاوره . مصیبت جو ماريل - پريشان . ڏٺو ٿيل .

● آفت مڃانا : آفت مڃائڻ - گوڙ گهمسان ڪرڻ - هائيدوس مڃائڻ . شرارت ڪرڻ .

● آفت ميں پڙنا ، پهنسنا : مصيبت ۾ ڦاسڻ - تڪليفن ۾ پوڻ .

● آفتين ٺوٺ ٺوٺ ڪر آنا : هڪ ٻئي پٺيان مصيبتون ٿيڻ - گهڻيون تڪليفون اچڻ .

● آفتابه ۽ آفتاڻي : ذ [ف] لوڻو - ڪٽو ٿرو .

● آک : ذ [ه] آڪ (وڻ) . ڪمند جو ٻيو اويڙو .

● آک کا ڏوڏا : ذ . آڪ جو انب .

● آک کي بڙهيا : ث . آڪ جي انب مان نڪتل ڪپهه .

● آڪاس : ذ [ه] آسمان - آڀ .

● آگ : ث [ه] باهه - آتش . گرمي - تپ .

● غصو - ڪاوڙ . حسد - ساڙ . مصيبت - آفت . (صفت) تمام گرم . باهه جهڙو .

● آگ آيلنا : باهه وسڻ - تمام گهڻي گرمي ٿيڻ .

● آگ آهنا : باهه دڪڻ - جهيڙو شروع ٿيڻ .

● آگ آکلنا : ظلم ڪرڻ . دل جي باهه ڪيڻ .

● آگ بٽولا ، بگولا : صفت . باهه جهڙو . سخت

ڪاوڙيل - ڪاوڙ ۾ ڳاڙهو .

● آگ بٽانا : باهه ڏيڻ - ڏکائڻ .

● آگ بجهانا : باهه وسائڻ . جهڳڙو نارڻ . بڪ لاهڻ . نفساني خواهش پوري ڪرڻ .

● آگ برسنا : باهه وسڻ . سخت گرمي ٿيڻ .

● گولن يا گولين جو مينهن وسڻ .

● آگ بهيڻوڪا : صفت . باهه وانگر ڳاڙهو .

غضبناڪ - جوش ۾ ڀريل .

● آگ بهري هونا : اندر ۾ باهه هجڻ - ڏاڍا ساڙ

هئڻ . بغض هئڻ - عداوت هجڻ .

● آشنا : ذ [ف] دوست - يار . واقف - ڄاڻ

سڃاڻ . آگاهه - خبردار . تارو . ڏکيو - يار .

● آشنائي : ث . دوستي - ياري . واقفيت - ڄاڻ سڃاڻ . ناجائز تعلقات .

● آشوب : ذ [ف] شور - هل . هنگامو . فتنو - فساد . اکين جو اوڀر .

● آشوب آهنا : فتنو برپا ٿيڻ - فساد ڪيو ٿيڻ .

● آشوب چشم : ذ . اکيون آڻي پوڻ جي حالت - اکين جو اوڀر .

● آغوش : ذ [ف] پاڪڙ . جهولي . گود - هنجھ .

● آغوش بهرنا : جهولي ڀرڻ (اولاد سان) .

● آغوش پهتلنا : جهولي جهلڻ . پاڪڙ وڃهڻ لاءِ ٻئي ٻانهون کولي پھڻ .

● آغون آغون : ث [اردو] نئين چاول ٻار جو آواز .

● آفت : ۽ آفتين : ث [ع] مصيبت - بلا . وبا -

بيماري - عذاب . تڪليف - اهڃ - ڏکيائي .

● ظلم - انديز - ناانصافي . بي ايماني . (صفت) عيار - چالاڪ - شرير .

● آفت آهنا : مصيبت سهڻ - ڏک سهڻ -

تڪليف ڏيڻ . هل ڪرڻ - شور ڪرڻ . ظلم ڪرڻ . وڳوڙ وجهڻ .

● آفت ٿوڻا : اوچتي آفت پوڻ - مصيبت نازل ٿيڻ .

● آفت توڙنا : ظلم ڪرڻ . عذاب ڏيڻ .

● آفت جان : ث . جان لاءِ مصيبت . معشوق .

● آفت جهلنا : مصيبت سهڻ - تڪليفون سهڻ . صدمو سهڻ .

● آفت ڏهانا : قهر وجهڻ . مصيبت نازل ڪرڻ . ظلم ڪرڻ .

● آفت کا پرکاله : محاوره . تمام چالاڪ . ذهين - هوشيار . ڏاڍو حرڪتي . (مجازاً) محبوب - معشوق .

- آڱ بهڙڪ آڻهنا، بهڙڪنا : باهه پڙڪڻ -
 باهه پڙڪوڏيئي ظاهر ٿيڻ، اوچتو فساد پيدا ٿيڻ .
 - آڱ پَر تيل ڏالنا : پرندڙ باهه تي تيل وجهڻ .
 جهيڙي کي زور وٺائڻ .
 - آڱ پَر لٽوڻا : بيحد غصي جي حالت ۾ لڳڻ .
 اندر ۾ باهه هڻڻ سبب بي آرام هجڻ . اندر ۾
 سڙڻ .
 - آڱ پڙنا : باهه وسڻ . تمام گرم هوا لڳڻ .
 - آڱ پهاڻڪنا : مبالغو ڪرڻ . ڪوڙ ڳالهائڻ .
 گيلا ڪرڻ . بد شد ڳالهائڻ .
 - آڱ پھوڻڪنا : باهه پڙڪائڻ . جوش ڏيارڻ -
 ڪاوڙ ڏيارڻ . چغليون هڻڻ .
 - آڱ ٽاپنا : سيڪ وٺڻ - تو وٺڻ - باهه تي
 هٿ پير سيڪڻ .
 - آڱ جاگ آڻهنا : وسائڻ باهه وري دڪڻ -
 ٽريل جهيڙو وري دڪڻ .
 - آڱ جهڙنا : چڻگون نڪرڻ . چمق مان
 باهه نڪرڻ . چيپيئون نڪرڻ .
 - آڱ دَٻانا : ٿاندا ڦلهيار سان ڍڪي ڇڏڻ .
 جهيڙو يا فساد ٺارڻ .
 - آڱ دِ ڪهانا : باهه ڏيڻ . باهه تي گرم ڪرڻ .
 - آڱ دَهَ ڪنا : باهه دڪڻ - باهه پَرڻ .
 - آڱ دينا : باهه ڏيڻ . ٻارڻ - ساڙڻ . تباھه
 ڪرڻ .
 - آڱ سَرَد هونا : باهه وسائڻ . جوش ڍرو ٿيڻ .
 جهڳڙو ختم ٿيڻ .
 - آڱ سَٺڪانا : باهه دڪائڻ . باهه ٻارڻ .
 فساد پيدا ڪرڻ .
 - آڱ گا باغ : ذ [اردو] آتشبازيءَ جو هڪ
 قسم . سوناري جي سيگري .
 - آڱ کا پَٽلا : محاوره . باهه جو پتلو . چيڙاڪ -
 تيز مزاج .
 - آڱ کا پَٽَڙ : ذ . آتشبازيءَ جو هڪ قسم
 (جنهن مان وڻ جيان باهه نڪرندي آهي) .
 - آڱ کا هَٽسَٽنا : باهه ڪيلڻ - باهه مان چڻگين
 نڪرڻ .
 - آڱ ڪَٽرنا : باهه ڪرڻ . باهه ٻارڻ . تپائڻ .
 ڪاوڙائڻ . پڙڪائڻ - چيڙڻ .
 - آڱ ڪو دامن سے ڏهانڪنا : ناممڪن ڪم
 ڪرڻ . نه لکي سگهڻ جهڙو ڪم لڪائڻ جي
 ڪوشش ڪرڻ . دشمن کي پناهه ڏيڻ .
 - آڱ ڪَ لوڪ آڻهنا : باهه جون چيپيون نڪرڻ .
 آلا نڪرڻ .
 - آڱ لڪانا : باهه ڏيڻ - ساڙڻ . آزار ٻارڻ . باهه
 لڳائڻ (اندر ۾) . تباھه ڪرڻ .
 - آڱ لَڪَڻي : محاوره . ٻاراڻي طور ڪم ايندڙ
 لفظ ” باهه لڳي “ .
 - آڱ لَڪَ پَر ڪُٽواڻ ڪهوندا : جذبن مصيبت
 سر تي اچي بيهي تڏهن ٺارڻ جي ڪوشش ڪرڻ .
 عين وقت تي سجاڳ ٿيڻ . دورانديشي نڪرڻ .
 - آڱ مِڻ آڱ لَڪانا : ڪاوڙيل کي وڌيڪ
 ڪاوڙائڻ . جهيڙي کي وڌيڪ جاڳائڻ .
 - آڱ مِڻ پاني ڏالنا : باهه تي چنبڊو وجهڻ .
 جهيڙو ٺارڻ .
 - آڱ مِڻ جهونڪنا : باهه ۾ وجهڻ . ٻارڻ -
 ساڙڻ . مصيبت ۾ وجهڻ .
 - آڱ مِڻ ڪُود، پهاڻد پڙنا : باهه ۾ ٽهي پوڻ
 ڏسي وائسي پاڻ کي مصيبت ۾ وجهڻ .
 - آڱ هو جانا : باهه ٿي وڃڻ - ٽهي لال ٿيڻ .
 ڪاوڙجي باهه ٿيڻ .
 ● آڱا : ذ [ه] آڱو - اڳياڙي - اڳيون حصو .
 آڱن - آڱر .

— آگا باندھا : اڳ جهلي.

— آگا بهاري هونا : پٽ سان هجڻ . مستقبل
خطراتڪ هجڻ .

— آگا پڇڙي : ذ. آڳو پڇو (ڇڙي جو) .
اڳاڙي پڇڙي . اڳ پوءِ .

— آگا پڇڙي ڏيکھڻا : اڳ پوءِ ڏسڻ . آڳو پڇو
ڄاڻڻ . دوراندوشي ڪرڻ . ويچار ڪرڻ .

— آگا پڇڙي ڪرڻا : پٽس و پيش ڪرڻ . نت
نتيجه ڪرڻ .

— آگا ته ڳالهه ٻڌڻا : اڳ پٽ وٺڻ . آڌر ڏيڻ ڪرڻ .
خوشامد ڪرڻ .

— آگا روڪڻا : اڳ جهلي . اڳ روڪڻ .

— آگا سڻهالڻا : اڳ سڻائڻ . اڳ ويچار ڪرڻ .
دوراندوشي ڪرڻ . منهن ڏيڻ .

● آڱاري : ٺ [ه] سوڙهي . اڳرات ڏنل رقم .

● آڱاهي : ٺ [ف] واقفيت . ڄاڻ . هوشياري .
خبرداري . سڃاڻي . چوڪسي .

● آڱري : ٺ [ه] چوڙيون .

● آڱرے : تابع فعل [ه] اڳيان - سامهون . ويجهو .
نزدڪ . اڳي . پوريائين . روبرو . سامهون .

آڻيندي - بعد ۾ - هن کان پوءِ . پري - اڳتي .

— آڱرے آنا : اڳيان اچڻ . سامهون اچڻ . آڏو
اچڻ . ويجهو اچڻ . نزديڪ اچڻ .

— آڱرے بڙهڻا : اڳتي وڌڻ . اڳرائي ڪرڻ .
پيشواڻي ڪرڻ . ترقي ڪرڻ . گوء ڪڻڻ .

— آڱرے پڇڙي : تابع فعل . اڳيان پٺيان - اڳتي
پوئتي . قطار ۾ . اڳي پوءِ . بي ترتيب .

— آڱرے دهرنا : اڳيان رکڻ . سامهون رکڻ .
پڪڙي وٺڻ .

— آڱرے دينا : سامهون ڏيڻ . روبرو ڏيڻ . ڪا
شيء آڏ ڏيئي ڏيان پٺي پاسي ڪرڻ .

— آڱرے ڏولنا : اڳيان ڦيرڻ . سامهون رهڻ .
سامهون کيڏڻ .

— آڱرے رهڻا : اڳ ۾ ٿيڻ . مقدم رهڻ . سامهون
رهڻ .

— آڱرے کا اٿڻا : مجاوره . اوڀر سوڀر - بچت - سچت .

— آڱرے نيڪالڻا : اڳيان وڌي وڃڻ . اڳتي نڪري
وڃڻ . گوء ڪڍي وڃڻ .

— آڱرے نه چلڻا : آڏو ڪجهه نه هلي .
لاجواب ٿيڻ .

— آڱرے هونا : اڳتي وڌڻ . پردو نه ڪرڻ .

● آل : ٺ [ه] وڻ جو هڪ قسم (جنهن جي
پاڙ مان ڳڙهو رنگ ٺاهيندا آهن) . ڪڍڻ جو
هڪ قسم . پٽير بصر .

● آلا آڻے : ذ [ه] جاري . سامان رکڻ لاءِ
پٽ ۾ ٺهيل ڳڙهو . ڏيئي وغيره رکڻ لاءِ
پٽ ۾ جاري . " آل " وڻ مان ٺهيل رنگ . آهو
ٿانءُ جنهن ۾ " آل " وڻ مان رنگ گڏ ٿئي .
(صفت) گهيٺيل . آڏو ڪو . ڪچو (زخم) .

— آلا گانا : پاڻ ساراڻي . پاڻ ٻڌائڻ . آخر ڪٿا
ڪولي ويهڻ .

— آلا هونا : زخم جو ڪچو يا تازو هجڻ .

— آلي زچہ : ٺ . آغا زال جنهن کي ويائي ست
ڏينهن ٿيا هجن .

● آلاڻا : متعدي [ه] آلاڻ . سُر ميلائڻ .
ڏسو " آلاڻا " . تڪليف کان ڪيجهڙي .

● آلاڻ : ذ [ه] هاڻيءَ کي ٻڌڻ جو زنجير
يا ڪپڙو . هاڻيءَ جو ٻلاڻ . ول کي چاڙهڻ
لاءِ ٽڪ طور ڏنل ڪاٺي .

● آلتا : ذ [ه] لاکت جو رنگ (جنهن سان
هندو زالون پير رڳين) . لاکت جي رنگ ۾ پوڙيل
سُٺ .

● آلتی بالٹی : ت [هـ] پلتی ماري ويهڻ.

● آلتی بالٹی مارڪر بيٺهيا : پلتي ماري ويهڻ.

● آلتڪسانا : لازم . سست ٿيڻ . پڪيون کائڻ .

جهوٽا کائڻ . ٽڪڻ.

● آلتو ۽ آلتو : ذ [عـ] پئمائو.

● آلو شفتالو : ذ. ٻارن (چوڪرن) جي هڪ راند.

● آلو گاج : ذ. پئماني جي وٺ.

● آلی : ت [هـ] سهلي - جيڏي . قطار - سيلو.

گلن يا ٻاجين جو ٻارو . ساڪيءَ جي مک .

● آلی بالے : ذ [عـ] دم دلاسا . گشا پتا . عذر

بھانا - نت نئمائے . گوڏنات .

● آلی بالے بستانا : بھانا ڪرڻ . گوڏنات ڪرڻ.

● آم : ذ [عـ] آنب (ميوو وڻ).

● آم پھلنا : آنب ٿيڻ (وڻ ۾).

● آم رانے : ذ. آنبن جو باغ . آنبن جھي باغ

جتي ڪمائي.

● آم کا ڪٽهڙو : سور : ذ. آنبن جو ٻُور.

● آم گھاس : صفت . جهڙو تهڙو . ڪچو ڦيڪو.

● آمل ۽ آملے : ذ [هـ] آٺورو (ڦل ۽ وڻ).

● آسن : ذ [هـ] آنب جو هڪ قسم (جنهن جو

انڊ ڊگهو ۽ سنهو ٿئي).

● آسن دھان : ذ. آهو سارن جو فصل جو انڊن

جي موسم ۾ پوکيندا آهن .

● آسنا ساهڻا : ذ [هـ] سڦايو . مخالفت .

● آسني سامني : ظرف [هـ] آسھون سامھون -

روبرو - دويدو .

● آن : ت [هـ] آٻرو - عزت . شان . ضد -

تڪبر . قسم - سھن . شرم . لحظو - ساعت -

گهٽڙي . (فعل) مصدر ”آنا“ مان امر (جو

سرڪبات ۾ استعمال ٿئي ”آن ڪر = آچي“).

● آن بان : ذ. شان شوڪت - مان . رتبو .

ٺاھ ٺوھ - ھارسنگار . نت ٺانگر .

● آن توڙنا : قسم ڀڄڻ - وعدي خلافي ڪرڻ .

رسم رواج جي خلاف هلڻ . ضد ڀڄڻ .

● آن پڙنا : مٿان اچي پوڻ - اوچتو اچي نازل

ٿيڻ - برگھٽ ٿيڻ - اچي سھڙڻ .

● آن ڪا سھمان : محاوره گھڙي ٻيل جو سھمان .

● آن مانينا : آڻ سڃڻ - ھار سڃڻ .

● آنا : لازم [عـ] آچڻ - ڀڄڻ - رسڻ . سھڙڻ .

موٽڻ . ترسڻ (سھمان ٿي) . سمائجڻ - گھيڙڻ

(اندر) . پھوڻ (آفت ، مصيبت وغيره) - نازل

ٿيڻ . وھڻ (لڙڪ) . نيڪرڻ (پگھر) . چڙھڻ

(رنگ) . پيدا ٿيڻ - ڄمڻ . مائل ٿيڻ (دل يا

طبيعت) . ٿيڻ (رنج) . نگڻ (ڌڪ) . بيھڻ (ڪنھن

ڳاڻھ تي) . چڙھڻ (ڪاوڙ) . آچڻ (نڌ) .

پھچڻ (آواز) . چڙھڻ (تپ) .

● آنا جانا : ذ. آمد رفت - آج وڃ . (متعدي)

آچڻ وڃڻ .

● آني جاني : صفت . آچڻي وڃڻي - بي بقا .

● آنا ۽ آنے : ذ [هـ] آنو (سيڪو) .

● آنا پائي : ت. آنا پايون . پائي پائي - جملي

رڦڦڦ .

● آنا کاني : ت [هـ] نت نئمائے - گس گيسائے .

گوڏنات . بھاني بازي .

● آنا کاني ڪرنا : گوڏنات ڪرڻ - نت نئمائے

ڪرڻ .

● آنيها هٽندي آنيها هٽندي : ت [هـ] هيڊ

جو هڪ قسم - گهڙهي هيڊ .

● آنت ۽ آنتين : ت [هـ] آندو .

● آنت آترنا : آندو لهي پوڻ - چين پوڻ .

● آنت گيرنا : پاڻخاني ۾ ٻور اچڻ .

- آنت ميں بل پڙنا : آندي ۾ وٽ پوڻ. پيٽ ۾ وڪڙ پوڻ.
 - آنتئون ڪا بل ڪهولڻا : بکن ڪاڏڻ کان هوءَ پيٽ ڀري ڪاڻڻ.
 - آنتئون ڪا قل هوالله پڙهڻا : آندن ۾ بڪ جا وٽ پوڻ. آندن جو ڪلوس ڪلوس ڪرڻ.
 - آنتين آلت ڇاڻا : آلتِي اچڻ - دل ڪڇي ٿيڻ.
 - آنتين سو ڪهڻا : بڪ ۾ آندا سڪڻ. بڪ سبب آندا وڻجڻ.
 - آنتين منهن ڪو آنا : آندا وات ۾ اچڻ - اوڪارن سبب هلاڪ ٿيڻ.
 ● آنت ڇا : ذ [ه] ور - وڪڙ. ور (گوڏ يا ڌوٽي ۽ جو). ٺيڻي (اگر جي). مونجهارو. مخالفت - دشمني. ڪسوٽي ۽ تي سون جو گنهڪو.
 - آنت پڙنا : گندي پوڻ. دشمني پيدا ٿيڻ.
 - آنت سانڍڻ : ٿ. سازش - سٽ. صلاح مشورو. گندي سڏيڻ. اجايو بحث - اجايو ضد.
 - آنت لنگاڻا : گندي ڏيڻ - رڌڪ وجهڻ. صلح ۾ وڳوڙ وجهڻ.
 ● آنتي ۽ آنتياڻ : ٿ [ه] سٽ جي ويڙهي. منجهيل سٽ. ڦورو (سٽ جو). ڀري (گاه جي). لڏ (ڪاٺين جي). گندي. ڪسٽي ۽ جو هڪ داء. آنگڙو - جانڊو.
 ● آنتهي : ٿ [ه] ڪجور جي ڪڪڙي. دڳ (ڌونري جو).
 ● آنتجهو : ذ [ه] هنجهوڻ - لڙڪ - ڳوڙها.
 ● آنتجي ۽ آنتجياڻ : ٿ [ه] ڪڙي جي ڪينار - آندي. پلٽو - پلاند.
 ● آنتج ڇا : ٿ [ه] شعلو - چمي. لات (باه جي). سيڪ - لهس. سيڪ - چيڪ (پيار جي).

نقصان. تڪليف - ڏڪ.
 - آنتج ڊڪهانا ڏيڻا : هلاڪي باهه تي رکڻ. سيڪ ڏيڻ.
 - آنتج ڪڪڙي هونا : تڪي باهه هڻڻ. چيپيون نڪرڻ.
 - آنتج نه آنا : سيڪ نه اچڻ. وار ونگو نه ٿيڻ. نقصان نه پهچڻ.
 ● آنتجڻ : ذ [ه] پوٽي ۽ جو پلاند - پلٽو. دامن.
 - آنتچل آنا پڪڙنا : ڦٽوٽي جي بيماري ٿيڻ (جنهن ۾ عورت جڙ ٻو ڪڙهي پوندو آهي).
 - آنتچل پڪڙنا : دامن جهلڻ - پلٽو. جهلڻ. بخشش گهرڻ.
 - آنتچل پلٽو : ذ. پوٽي ۽ جي ڪنار تي لڳل مٽيش يا زري ۽ جي جهالڻ.
 - آنتچل بهارنا : سڏي زال جو اولادي زال جي جي پوٽي ۽ جو پلاند ڦاڙي ڪاٺي وڃڻ (خيال آهي ته ائين ڪرڻ سان اولادي زال جو اولاد مري ويندو).
 - آنتچل ڏيڻا : ڀارڪي ٿيڻ ڏيڻ - ڪير ڌارائڻ.
 - آنتچل ڏالڻا : شادي ۽ جي هڪ رسم ۾ گهوت ڀيڻ جو گهوت کي پوٽي ۽ جو پلاند سان وجهي گهر وٺي اچڻ.
 - آنتچل ڏالوئي : ٿ. آهو لاڳ جو گهوت "آنتچل ڏالڻا" جي رسم ۾ ڀيڻ کي ڏئي.
 - آنتچل ميں بات باندھ رکهڻا : ڳالهه کي ڳنڍ ۾ ٻڌڻ. ڪا نصيحت مڃڻ ۽ هميشه لاءِ ياد رکڻ.
 - آنتچل ميں گيره ڏيڻا : ڪا ڳالهه ياد رکڻ لاءِ پلاند ۾ ڳنڍ ڏيڻ. پڪي ۽ طرح سان ياد رکڻ.
 ● آندھي ۽ آندھياڻ : ٿ [ه] ڌوڙ جو طوفان - جهڪ. واچ - طوفان.

— آنڪھ ڪا پاني ڏهل ڄاڻا، مَر ڄاڻا: اکين مان
حياءُ نڪري وڃن۔ بيحيا ٿيڻ.

— آنڪھ ڪا تارا: مجاوره. اک جو تارو. تمام
پيارو۔ اولاد.

— آنڪھ ڪا جالا: ذ. اک جو چارو (بيماري).

— آنڪھ ڪا ڏورا: مجاوره. اک جي ڳاڙهي رت
نٿي (خمار ۽ مستيءَ جي حالت ۾ اک جون
نسون وڌيڪ نمايان ٿينديون آهن).

— آنڪھ ڪان (ناڪ) ۽ ڏرت هونا: سُنهن
مهاندي ۾ بي عيب هجڻ۔ نڪ نقشي جو موچارو
هجڻ عضوا صحيح سلامت هئڻ.

— آنڪھ ڪهڻڪنا: اک ۾ چٻڪار ٿيڻ.

— آنڪھ ڪهڻلنا: اک ٽٽڻ۔ اک ۾ ڀڄڻ جاڳڻ.
بیدار ٿيڻ. هوش ۾ اچڻ.

— آنڪھ ڪه اشارو ۽ چٽا: اک جي اشاري
تي هاڻ. ڏاڍي نفرت ۽ فرمانبرداريءَ سان هلڻ.

— آنڪھ لٽوڻا: اک لٽڻ۔ لٽو لڳڻ. عشق جي
پيچ ۾ اچڻ.

— آنڪھ لنگا: ذ. آشنا۔ يار (عورت جو).

— آنڪھ لنگنا: اک لڳڻ نٿو اچڻ. اک لٽڻ۔
عشق ٿيڻ.

— آنڪھ لنگي: ٿ. ها عورت جنهن سان اک
آڙيل هجي۔ سنگتياڻي.

— آنڪھ مارنا: اک پڇڻ۔ اک سان اشارو ڪرڻ.
اک پيٽڻ.

— آنڪھ مڇڪانا: اک چٻيڻ. اک پڇڻ۔ اشارو
ڪرڻ. اکيون ٽيمڪائڻ.

— آنڪھ مڇولي: ٿ. ٻارن جي هڪ راند۔
اکبوت۔ ليڪليڪوئي.

— آنڪھ ميلانا: اک ملائڻ. نظر ملائڻ. ٻئي
جي اکين ۾ گهوري ڏسڻ بيحياڻي سان ڏسڻ

— آنڪھ سُنڊ پيلڙي: ذ. آهي پتلونگيڙا جن

جون اکيون اڃا نه کٽيون هجن. حرامي ٻچا.

— آنڪھ مڀلي ڪرنا: اک مڀري ڪرڻ۔
بدنيتي سان ڏسڻ. سُنهن نه ڏيڻ.

— آنڪھ مڻ چوب پٽوڻا: اک ۾ گهوٽل لڳڻ.
سخت ايڏاهه رڻ.

— آنڪھ مڻ خار هونا: اک ۾ ڪنڊي وانگر
هئڻ. سخت نه پسند هجڻ.

— آنڪھ ناک ۽ ڏرتا: خداڻي قهر کان ڊڄڻ.
گناهه جي سزا کان ڊڄڻ.

— آنڪھ نه ٿيهرنا: اک نه کٽڻ۔ اک نه

ٽِڪڻ (گهڻي روشني ۽ تب)۔ نظر نه ڄمڻ.

— آنڪھون پَر بيٺهانا: اکين تي وهارڻ۔ ڏاڍي
عزت ڏيڻ.

— آنڪھون پَر پٽي ٻانڊهنا: اکين تي پٽي پٽڻ.
اکيون پوڻ. غلامت ڪرڻ۔ لا پرواهي ڪرڻ.

— آنڪھون پَر پردي پٽوڻا: اکين تي پردا
چڙهڻ. ڪجهه به ڏسجڻ ۾ نه اچڻ. لالچ ۽

غور ۾ آندو ٿيڻ. نيڪ ۽ بد جي تميز نه رهڻ.

— آنڪھون پَر چر بي چاهنا: اکين تي آندو چڙهڻ.
بيحيا ٿيڻ۔ بي روت ٿيڻ.

— آنڪھون پَر اپهنا: اکين تي کڻڻ. تمام گهڻي
عزت ڏيڻ.

— آنڪھون تڙلے آندھيرا آنا: اکين تي آندھ
وري وڃڻ. دل کي سخت صدمو رسڻ.

— آنڪھون ڏيکها: ذ. صفت. اکين ڏٺو۔
چشم ديد.

— آنڪھون ڏي: طرف. اکين سان. وڏي
خوشيءَ سان.

— آنڪھون ڏي اوجھل هونا: اکين کان

غائب ٿيڻ. اکين کان پري ٿيڻ. نظر کان هٽي وڃڻ.

— آنکھوں سے پردہ اُٺھ جانا: اکين تان انڌ جو پردو ڪڍڻ. اصليت نظر اچڻ.

— آنکھوں سے تلوے سَهلا نا: ڏاڍي خدمت ڪرڻ.

— آنکھوں سے خُون نِٻَسڪُنَا: اکيون رت ڇڏڻ. اکين ۾ رت تري اچڻ. ڪاوڙ ۾ ڳاڙهو ٿيڻ.

— آنکھوں سے نيٺ ڏهنا: مَرڻ وقت اکين مان ٻاڻي وهڻ. پوين پساهن ۾ هڻڻ.

— آنکھوں کو رو بيٺهنا: اکين کان روئي ويهڻ. انڌ و ٿيڻ.

— آنکھوں کي پُٺاياں پهير جانا: مَرڻ وقت اکين جا تارا ڦري وڃڻ.

— آنکھوں میں بَسَنا: اکين ۾ رهڻ. اکين ۾ گهر ڪرڻ. هروقت خيال ۾ هئڻ.

— آنکھوں میں پهيرنا: اکين آڏو وڙڻ. هروقت ياد هئڻ.

— آنکھوں میں نيڪلے چُٻهونا: اکين ۾ سوٺا نٺن. عذاب ڏيڻ. ڄاڻي ٻجهي دلي صدمو ڏيڻ.

— آنکھوں میں جُڙجُڙنا: اکين ۾ ڪپڙن - پسند اچڻ. آڻڻ.

— آنکھوں میں جي (دَم) آنا: اکين ۾ ساهه اُڪڻ. مَرڻ جي ويجهو هئڻ.

— آنکھوں میں چَلنا: اکين جي اشارن سان هلڻ. اطاعت ڪرڻ. فرمانبرداري ڪرڻ.

— آنکھوں میں حلقے (گُڙهه) پُٽَ جانا: اکين ۾ ڪڏون پئجي وڃڻ. اکيون ڏرا ڏيئي وڃڻ.

— آنکھوں میں خار گُذرنا: اکين ۾ ڪنڊي وانگر چڻڻ. تڪليف جو باعث هجڻ.

— آنکھوں میں خاك جهونڪنا، ڏالنا: اکين ۾

ڌوڙ وجهڻ. دغا ڏيڻ.

— آنکھوں میں خُون اُترنا: اکين ۾ رت ڀرجي اچڻ. اکين جو رت ڇڏڻ. سخت غضبناڪ ٿيڻ.

— آنکھوں میں دھُول ڏالنا: اکين ۾ ڌوڙ وجهڻ. دوکو ڏيڻ. دغا ڪرڻ.

— آنکھوں میں رَڪهنا: اک ۾ رکڻ. نظر ۾ رکڻ. اکين اڳيان رکڻ. نگراني ڪرڻ.

— چوڪسي ڪرڻ. عزت سان رکڻ. — آنکھوں میں رَھنا: اکين اڳيان رهڻ. هر وقت سامهون رهڻ.

— آنکھوں میں سَرَسُون پھُولنا: اکين ۾ پيلاڻ نظر اچڻ. هر غنڌ مڙئي خير نظر اچڻ. پنهنجي خيال ۾ هر ڪنهن کي سڪيو سمجهڻ. انڌو ٿيڻ.

— آنکھوں میں سَنَیدی چھانا: اکين تي اڇاڻ واري وڃڻ (بيماري). انڌو ٿيڻ.

— آنکھوں میں سَلائي پھيرنا: اکين ۾ سَرَائي گهمائڻ. انڌو ڪرڻ. انتهائي چالاڪي ڏيکارڻ.

— اکين اڳيان چوري ڪرڻ. — آنکھوں میں سَمانا: اکين ۾ سمائجڻ.

— آنکھوں میں کھُٺنا: اکين ۾ سمائجڻ. — پسند پوڻ.

— آنکھوں میں کھُٺنا: اکين ۾ سمائجڻ. — نهايت پسند اچڻ. وٺڻ.

— آنکھوں میں کھٽڪنا: اکين ۾ ڪنڊي وانگر چڻڻ. نه وٺڻ.

— آنکھوں میں گهر ڪرنا: اکين ۾ گهر ڪرڻ. — اکين ۾ سمائجڻ. پسند اچڻ.

— آنکھیں بيچھانا: اکيون وڇائڻ. ڏاڍي عزت سان پيش اچڻ. تمار گهڻو آڌر پاءُ ڪرڻ.

— آنکھیں بدلنا: اکيون ڦيرائڻ. منهن مٽي - بيرخي ڏيکارڻ. رُڪائي سان پيش اچڻ.

— آنکھیں بند ڪرنا: اکيون بند ڪرڻ.

بیهوشیءِ یاصدمی سبب دوڑا نڪري اچڻ .
 - آنکھیں جھڪانا : اکيون هيٺ ڪرڻ -
 اکيون جھڪائڻ . شرم کان نظر هيٺ ڪرڻ -
 ڪنڌ جھڪائڻ .
 - آنکھیں چار ڪرنا : اکيون ملائڻ - نظر
 ملائڻ . ملاقات ڪرڻ .
 - آنکھیں چُرانا : اکيون نہ ملائي سگهڻ
 (شرم کان) .
 - آنکھیں چُنڊھيا جانا : اکيون چُڻجھيو
 ڏيڻ . اکيون کيريون ڏيڻ (تيز روشنيءَ کان) :-
 - آنکھیں خيرہ هونا : اکيون کھيريون ڏيڻ .
 تيز روشنائي سبب اکين اڳيان ترورا اچڻ .
 - آنکھیں دِ ڪھانا : اکيون ڏيکارڻ . تاب
 دڙو ڪو ڪرڻ .
 - آنکھیں ڏِ ڳر ڏِ ڳر ڪرنا : ضعيفائي سبب
 اکيون هيٺ مٿي ڏيڻ . اکيون ڏرا ڏيڻ .
 - آنکھیں سفيد هونا : اکيون اڇيون ڏيڻ . اکين
 تي پردا چڙهڻ - اکيون بي نور ڏيڻ .
 - آنکھیں سينڪنا : اکيون سيڪڻ - ڏيکارڻ .
 نظر بازي ڪرڻ .
 - آنکھیں ڪھلڻا : اکيون کلڻ - سجاڳ ڏيڻ -
 هوش ۾ اچڻ . خبر يوڻ . حيران ڏيڻ .
 - آنکھیں گُڙنا : اکيون ڪڙپائڻ . غور سان ڏسڻ .
 - آنکھیں گُڙ جانا : اکيون کڙي وڃڻ - هڪ
 ٽيڪ ڏسڻ . هڪ هنڌ نظر کڙي وڃڻ .
 - آنکھیں مٽڪانا : اکيون مٽڪائڻ - اکين جا
 تارا ڦيرڙائڻ . نخري سان ڏسڻ .
 - آنکھیں مُونڊنا : اکيون بند ڪرڻ - اکيون
 پورڻ . ننڊ ڪرڻ . مَرڻ .
 - آنکھیں نڪالنا : اکيون ڪڍڻ . اکيون ڦوٽارڻ .
 ڪاوڙ مان ڏسڻ . انڌو ڪرڻ .

اکيون پُورڻ . بي پرواهه ٿيڻ . سُمهڻ - ننڊ ڪرڻ .
 - آنکھیں بھَر آنا : اکيون ڀرجي اچڻ - اکين
 ۾ لڙڪ تري اچڻ . آبدید ڏيڻ . غمگين ڏيڻ .
 - آنکھیں بيٺھ جانا : اکين جاتارا ڦسي پوڻ .
 اکيون اندر پيهي وڃڻ . اکين کان ويهي وڃڻ .
 - آنکھیں پستھرا جانا : پتھرانا : اکيون بي نور
 ڏيڻ (مَرڻ بعد) . اکيون ڦاٽي وڃڻ - دو ڦاٽي
 وڃڻ . حيرت کان اکيون ڦاٽي وڃڻ .
 - آنکھیں پٽ پٽا جانا : آس جي تيزي سبب
 اکيون پورجي وڃڻ .
 - آنکھیں پٽ هو جانا : اندو ٿي وڃڻ - نپٽ
 اندو ٿيڻ .
 - آنکھیں پھاڙ ڪر دیکھنا : اکيون ڦڙي ڏسڻ -
 اکيون ڦوٽاري ڏسڻ . غور سان ڏسڻ . حيرت
 سان ڏسڻ .
 - آنکھیں پھاڙنا : اکيون ڦاڙڻ - اکيون ڦوٽارڻ .
 حيران ڏيڻ . غور سان نھارڻ .
 - آنکھیں پھڻي کي پھڻي رَہ جانا : اکيون کليل
 رھجي وڃڻ . حيرت يادپ سبب اکيون ڦاٽي وڃڻ .
 - آنکھیں پھيرانا : اکيون ڦيرائڻ . بحروتي
 ڏيکارڻ .
 - آنکھیں پھڙ ڪنا : اکيون ڦڙڪڻ .
 - آنکھیں پھوٽنا : اکيون ڏڪ ڏيئي نڪرڻ .
 انڌو ٿيڻ .
 - آنکھیں پھوڙنا : اکيون ڪڍڻ - انڌو ڪرڻ .
 پيفاندي محنت ڪرڻ .
 - آنکھیں ترَسَنا : اکيون سيڪڻ . ڏسڻ جي
 سَڌ هئڻ .
 - آنکھیں تلے اوڀر هو جانا : مَرڻ وقت اکين
 جا تارا ڦري وڃڻ يا هيٺ مٿي ڏيڻ .
 - آنکھیں تھورا جانا : اکين جاتارا ڦري وڃڻ .

- آنڪهيون ٺيڇي ڪرنا : اڪيون هيٺ ڪرڻ -
 نظر جهڪائڻ . شرم يا عزت کان ڪنڌ هيٺ ڪرڻ .
 - آنڪهيون ٺيلي ٺيلي ڪرنا : اڪيون سائون پيليون ڪرڻ - اڪيون ڪروڙيون ڪرڻ . سخت ڪاوڙجڻ .
 - آنڪهيون هونا : اڪيون هڻجڻ . اکين ۾ نظر هڻجڻ .
 ● آنڪهن : ذ [هـ] آڱڻ - آڱر .
 ● آنسو : ث [هـ] پيچش ۾ نڪرندڙ سفيد رطوبت - پور .
 - آنسو آنا : پيچش ۾ پور اچڻ .
 ● آنسو ل : ذ [هـ] اور - چر .
 - آنسو نال : ث . ٻارجي دمن واري نلي - ناڙو .
 ● آنسو لا : آنسو لڻ : ذ [هـ] آنسو (وڻ ۽ ڦل) .
 ● آني باني : ث [اردو] چڻو چاڙ - هٿ ڪسڻ - هٿ چراند . مسخري - ڪيچل .
 ● آوا آه ۽ آوء : ذ [هـ] سڀڻ پچائڻ جو ڪڙورو - بڻو . ڪنڀار جي نڙائين - آوي .
 - آوا آه چڙهانا : آوي چاڙهڻ - نڙائين چاڙهڻ .
 ڪورو چاڙهڻ .
 ● آواز ۽ آواز : ث [ف] ڳالهائڻ . صدا . پڙهڻ .
 دانهن - رڙ . سڏ . هڻل - گوڙ . ڪڙڪو . گونج .
 پڙڪو . تنموار . لات .
 - آواز آهانا : آواز اٿارڻ . گهوڙا گهوڙا ڪرڻ .
 احتجاج ڪرڻ .
 - آواز آڪهڙ جانا : لهجو بدلاجي وڃڻ (خوف)
 گهٽ راعت يا ڪمزوريءَ ۾) . نيڙيءَ سان آواز
 ٺي نه نڪرڻ .
 - آواز بهاري هونا : نيڙي ويهي رهن سبب آواز
 ڳرو ٿيڻ .
 - آواز بيٺهه جانا : آواز ويهي رهن - نيڙي ويهي
 رهن . گهيگهي پوڻ .
 - آواز تهرانا : آواز ڏڪڻ - آواز ڪنڀڻ .
 - آواز دَب جانا : آواز دٻجي وڃڻ . گوڙ ۾ آواز
 گم ٿي وڃڻ .
 - آواز دينا : آواز ڏيڻ . سڏ ڪرڻ . هڪل ڪرڻ .
 هوڪو ڏيڻ .
 - آواز کان پٽي سڙائي نه دينا : گهڻي گوڙ
 سبب ڳالهائڻ ٻڌجڻ ۾ نه اچڻ .
 - آواز لڳانا : آواز ڪرڻ . سڏ ڪرڻ . صدا هڻڻ .
 هوڪو ڏيڻ .
 - آواز ۽ : ذ . آواز . صدائون .
 - آواز ۽ ڪسنا : ڏوڪڻ هڻڻ - چرچا ڪرڻ .
 چڙوڻ ڪرڻ .
 - آواز لڳانا : آواز ڪرڻ . سڏ ڪرڻ . هڪلون
 ڪرڻ . صدا هڻڻ .
 ● آه ۽ آهين : ث [ف] ڏٺو ساهه - آدم . افسوس
 يا تڪليف جي اظهار جو آواز .
 - آه پڙنا : آه پوڻ . پيٽ پوڻ . قهر پوڻ .
 - آه سڙو بهڙنا : ڪهي ٺيڇڻا : ڏٺو ساهه ڪڻڻ .
 - آه ليئا : آه ڪڻڻ - پيٽ ڪڻڻ . پيٽ پرائڻ .
 ● آهڻ ۽ آهڻين : ث [هـ] پهرن جو آواز -
 ڪڙڪو . آهستي آهستي هلڻ جو آواز .
 - آهڻ ليئا : پهرن جو ڪڙڪو سڃاڻڻ .
 ڪوڪي تي ڌيان ڏيڻ .
 ● آهرن : ث [هـ] سڏنا - آهرڻ .
 ● آهيئڻي پائيئڻي : ث [هـ] سيراندي پيراندي
 (ڪٽ جي) .
 ● آؤ ۽ آئي : اسر [آنا] آڇ ! - اچو .
 ● آؤ تاؤ : ذ [هـ] رنگ ڍنگ . موقعو . وقت .
 ● آؤ بهگت : ذ [هـ] آڌر پاء - خاطر داري .
 آجيان .
 - آؤ بهگت ڪرنا : آڌر پاء ڪرڻ - آجيان ڪرڻ .
 خاطر داري ڪرڻ .

- آئين ٻائين : ٺ [ھ] بڪواس - بيخي - ٺھڪائڻ .
 جھڳڙي .
- آئيند ۽ آئيني : ڏ [ف] آسي - آئينو .
- آئيند آئيند ڪهانا : آيتي آسي ڏيکارڻ (زالون ٻارن کي سينگار ڪرائڻ بعد ٻار کي آيتي آسي ڏيکارڻ جو سوڻ ڪنديون آهن . جيئن ٻار کي نظر نه لڳي) .
- آئيند ٻن جانا : حيران ٿي وڃڻ - وائڙو ٿي وڃڻ .
- آئيند در ڪهانا : مسافريءَ تي ويندڙ کي پٺيان آسي ڏيکارڻ جو سوڻ ڪرڻ (عورتون جلد ۽ خير سان موٽڻ لاءِ اهو سوڻ ڪنديون آهن) .
- آيا : ماضي [آنا < آيا] آيو - حاضر ٿيو . آيس .
- آيا گيا ۽ آئي گئي : ڏ . آيو ويو . مهمان مٽو - مسافر .
- آئي گئي هونا : آئي ويئي ٿيڻ - در گذر ٿيڻ - گزاليهه گزر شير ٿيڻ .
- آئي گئي ڪا سودا : محاوره . گهوٽين جو مهمان معمولي ڏي وٺ .
- آب : تابع فعل [ھ] هاڻي - هيڻوقت - هيئر . فوراً - يڪدم .
- آب بهي : تابع فعل . هيئر به - هيڻوقت پيڻ .
- آب تب ڪرنا : بهانا ڪرڻ - ٺٽائڻ . تيهان پيهان ڪرڻ .
- آب تب هونا : مرڻ جي ويجهو هئڻ - گهڙيءَ اڌ جو مهمان هجڻ .
- آب تنڪ : تابع فعل . اڃان تائين - هيستائين - هيڻوقت تائين . اڃ تائين .
- آبڻا : ڏ [اردو] پيءُ - آيو - واليد .
- آبڻ جان : پيءُ کي عزت سان سڏڻ .
- آبڻا : لازم [ھ] اوبارڻ - ٻاڦڻ . ڪاڙهڻ -
- آٻال آنا : ٺھڪو اچڻ - اوبارو اچڻ .
- آٻالي دال ميلنا : تمام سادو ڪاڌو ملڻ .
- آٻيٽري : ٺ [ف] پرادي - تباھي - مفلسي - ڪنگالپڻو .
- آٻيٽري پٽڻا ، مڇڻا : گٺڻ پٽڻ ٿيڻ - رولو پوڻ . بد انتظامي ٿيڻ .
- آٻيٽڻ : ڏ [ھ] آڻڻ .
- آٻيٽڙي : ڏ [ع] بخار ۽ آٻيٽڙي < آٻيٽڙي بخارات . ٻاڦ .
- آٻيٽڙي چرھنا : بخار چوھڻ - دماغ تي گرمي ۽ جا بخار چوھڻ . سودا چوھڻ .
- آٻيٽڙو : ڏ [ف] ڪڪرڙو .
- آٻر آڻهنا : ڪڪر چانڊجڻ . جهڙو ٿيڻ .
- آٻر چھانا : آسمان ۾ ڪڪر چانڊجڻ - جهڙو ٿيڻ .
- آٻرو : ڏ [ف] پير مون .
- آٻرو پرستيل نه آنا : منهن ۾ سر به نه پوڻ . صدي وغيره جو ذرو به اثر نه ٿيڻ .
- آٻرو سين بل آنا : ڪاوڙ ۾ ڀرون چوھڻ يا ڇڪجڻ .
- آٻسٽا : لازم [ھ] ڪاشي عبيد جاءِ ۾ رکجڻ ڪري ڌڻ ڪري وڃڻ . آٻسجڻ . ڌڻ ڪرڻ - ٻانس ڪري وڃڻ .
- آٻڪا ۽ آٻڪي : ڏ [ھ] سيرڪڻ گندي (جا ڪوھ مان پاڻي ڪڍڻ وقت ڌري جي گچيءَ ۾ وڌي وڃي) .
- آٻڪائي ۽ آٻڪائين : ٺ [ھ] آٻڻو ڪو - اوڪارو .
- آٻڪائي آنا : آٻڻو ڪو اچڻ - اوڪارو اچڻ .
- آٻلا ۽ آٻلائين : ٺ [ھ] آٻلا - ڪمزور عورت . نازڪ ۽ خوبصورت عورت .

- آبل پري : ث. نازڪ ۽ خوبصورت عورت - ڪا. ٿي.
- آبل سنا : لازم [هم] آهرڻ - ٺهڪڻ - ٽڻجڪڻ.
- آپامسڻ .
- آبل آنا : آپامي پوڻ (ڪير وغيره). اوڀر ڪاٺڻ . نڪري اچڻ (اڪيون).
- آبل پٽو : آپامي پوڻ . ڪنارن کان آٺلي پوڻ جوش ۾ اچڻ . آندو ڪاٺي ظاهر ٿيڻ.
- آبهارنا : متعدي [هم] آهارڻ - آهارڻ - هشي ڏيڻ . پوڪاٺڻ . همٿائڻ . مٿي چاڙهڻ . پڌائڻ.
- آبهارڻ : آبهارا : ذ. هشي - ٽيڪر - چاڙهه . مسٽائين - اوچائي . سوچ .
- آبهارڻ : آبهارا دينا : مٿي ڪٽڻ . آهارڻ - برغلائڻ . همٿائڻ . هشي ڏيڻ - آناڻ ڏيڻ .
- آبهارنا : لازم [هم] مٿي اچڻ - مٿي ٿيڻ . ظاهر ٿيڻ - نڪرڻ . آهرڻ . آٿڻ . آڀاسڻ . وڌڻ - آٿڻ . ٿيڻ . ٿوڪجڻ . غرور ڪرڻ - وڌائي ڪرڻ . شوق ڏيکارڻ . چڙهڻ (بيماريءَ سان).
- ٿيڻ (وڻ) ٻوٽو وغيره) .
- آبهرا : صفت . مٿي ٿيڻ - آهرڻ - آٿيڻ . آپاميل .
- آبهرا چلنا : وڌڻ - واڌ ڪاٺڻ . آهرڻ . وڌڻ شروع ٿيڻ . غرور ڪرڻ - ٽڪر ڪرڻ .
- آبهري : تابع فعل . هينئر - هينوقت - هاڻي .
- آبهري آبهري : تابع فعل . هينئر ئي .
- آبهري : حرف ندا [اردو] حجت يا نفرت سان سڏڻ جو لفظ - آڙي !
- آبهري تنجي ڪرنا : آڏنگو ڳالهائڻ . نفرت سان مخاطب ٿيڻ . گستاخي ڪرڻ . حجت سان پيش اچڻ .
- آبهري : ذ [هم] آهرڪ جو پورو (جو هندو

- هوليءَ ۾ هڪٻئي کي هڻندا آهن) .
- آبيڙيل دٻيل : صفت [هم] ڪمزور - آڀرو - هيٺو - هيسيل .
- آڀاڙنا : متعدي [هم] آکوڙڻ - پاڙئون پٽڻ . تباهه ڪرڻ .
- آڀاڙ : ذ. پاڙون پٽڻ جي حالت . ڪتل لاهيندو دوا .
- آڀاڙ ڪرنا : ڪل لاهڻ . جسر تي ٿيڻ ڪرڻ . رهڻ وجهڻ .
- آڀاسنا : متعدي [هم] خدمت ڪرڻ . پوڄا ڪرڻ - عبادت ڪرڻ . پرهيز ڪرڻ - روزو رکڻ .
- آڀاس : ذ. پوڄا - عبادت . روزو . فاقو .
- آڀاسڪڻ : آڀاسي : صفت . عابد - زاهد . پرهيزگار . بکيو - بکال .
- آڀاسي پٽو : روزو رکي سمهڻ . بکيو سمهڻ .
- آڀاسيچ : صفت [هم] هٿن پيرن کان معذور - محتاج - معذور .
- آڀائڻ : ذ [سن] آڀاهه - تدبير - آٽڪل . طريقو - ڍنگ .
- آڀائڻ ڪرنا : آڀاهه ڪرڻ - تدبير ڪرڻ - بندوبست ڪرڻ .
- آڀهڻا : لازم [هم] آڀهڻ - پيدا ٿيڻ . ٿيڻ - آهرڻ . ظاهر ٿيڻ - نروار ٿيڻ . آهرڻ (خيال) .
- آڀهڻ : ث. پيدائش - آهت . ٿوٺهڙو - اوڀو . ايجاد . ويچار .
- آڀهڻا : ذ. ستر ستر - آباد . پٽلي (زمين) - زرخيز .
- آڀهڻا ٻهنا : ايجاد ڪرڻ . ڪا نئين ڳالهه پيدا ڪرڻ . ڳالهڻ ۾ نوان تجربا ڪرڻ .
- آڀرادهم : ذ [سن] آڀراد - ڏوهه - گناهه .
- آڀرادهي : صفت . آڀرادي - ڏوهي .

● - اُڀرنا : لازم [هـ] اَڪوڻ . پاڙئون پئجڻ .
 ٺٻو لڳڻ . آڀاسڻ - آڻڻ . آڏوڻ (کل) .
 ● - آڀلا ۽ آڀلے : ذ [هـ] سُڪل ڇيڻو -
 ثقيل ڇيڻو .
 - آڀلے بٽاناءُ تهاڀنا : ڇيڻا ٿڌڻ .
 ● - آڀنا ۽ آڀڙے : ضمير [هـ] پنهنجو - ذاتي -
 خود جو . (ذ) مائٽ - عزيز . همدرد - رفيق -
 شريڪ - ساٿي .
 - آڀنا آڀنا : تابع فعل . پنهنجو پنهنجو - ذاتي .
 جدا جدا - الڳ الڳ .
 - آڀنا آڻو سيڏها ڪرنا : پنهنجو مطلب
 ڪڍڻ . ٻئي کي نقصان ڏيئي پنهنجو فائدو
 حاصل ڪرڻ .
 - آڀنا بٽانا : پنهنجو ڪرڻ - پنهنجو بنائڻ .
 دوست بنائڻ . مائٽي گڏيڻ .
 - آڀنا بوجهه ڏالڻا : پنهنجو بار ٻئي تي وجهڻ .
 پنهنجو ڪم ٻئي تي ڇڏڻ . پنهنجي مصيبت ٻئي
 جي مٿان آڇڻ .
 - آڀنا بهيگانه ۽ آڀڙے بهيگانه : (ذ) هـ . آڀنا +
 فـ (بهيگانه) پنهنجو پرايو . دوست دشمن .
 - آڀنا رونا رونا : پنهنجا سور اورڻ . پنهنجو
 احوال ٻڌائڻ . پنهنجي مصيبت بيان ڪرڻ .
 - آڀناسا : صفت . پاڻ جهڙو - مٿي - ثاني .
 - آڀناسا سڻه لے ڪتر ره جانا : پنهنجو منهن
 وٺي ويهي رهڻ . شرمندو ٿيڻ - ڦيڪو ٿيڻ .
 لا جواب ٿيڻ .
 - آڀنا سر پيڻهڻا : پنهنجو منهن مٿو پيڻ .
 افسوس ڪرڻ - ارمان ڪرڻ . نتيجو ڀوڳڻ .
 - آڀنا سوچنا ڪرنا : پنهنجو فيڪر ڪرڻ -
 پنهنجو بندوبست ڪرڻ . پنهنجي مرضيءَ موافق
 ڪم ڪرڻ .

● - آڀنا ڪيا آگے آنا : پنهنجو ڪيتو آڏو اچڻ .
 پنهنجا اعمال آڏا اچڻ . ڪيل ڪمن جو نتيجو
 لوڙڻ .
 - آڀنا ڪيا پانا : ڪٿي جي سزا ڀوڳڻ - ڪيتو
 لوڙڻ - نتيجو ڀوڳڻ .
 - آڀنائيت : ث . پنهنجائي - پنهنجائت -
 ويجهائي . آسيت .
 - آڀني آڀني پڙنا : هر ڪنهن کي پنهنجي
 لڳڻ - نفسا نفسي لڳڻ . سڀ ڪنهن کي پنهنجي
 سير جي لڳڻ .
 - آڀني آڀني گانا : پنهنجي پنهنجي مطلب جي
 ڳالهه ڪرڻ . جدا جدا راءِ ڏيڻ .
 - آڀني بات پڙ آنا : پنهنجيءَ تي اچڻ - ضد
 ڪرڻ .
 - آڀني پڙ جانا : پنهنجي سير جي لڳڻ -
 پنهنجي لڳڻ .
 - آڀني سي ڪتر گز رنا : وٽ آهر ڪوشش
 ڪرڻ - وس کان نه گهٽائڻ .
 - آڀني طرف ڪهينجنا : پاڻ ڏانهن ڇڪڻ -
 پاڻ ڏانهن آڻڻ لاءِ ڇڪڻ . پنهنجي پاسي ڪرڻ .
 - آڀني کهاڻ مين مست هونا : پنهنجي حال
 ۾ مست رهڻ . مسڪيني حال تي شڪر ڪرڻ .
 - آڀني گانا : پنهنجي ڳالهه چوڻ . پاڻ ٻڌائڻ .
 پنهنجي مطلب جي ڳالهه ڪرڻ .
 - آڀني مراد کو پهنجنا : پنهنجي مطلب
 کي رسڻ - دل جي مراد حاصل ڪرڻ .
 - آڀني نيند سونا : ٻي فڪريءَ سان سمهڻ .
 - آڀڙے آپ : تابع فعل . پنهنجو پاڻ - خود بخود -
 پاڻي .
 - آڀڙے آپ کو ڪهينجنا : پاڻ کي آسمان
 سان لاڻڻ - پاڻ ٻڌائڻ . مغروري ڏيکارڻ .

● آپھارنا : لازم [ھ] آقیرن. سچن. ڦرڪجن.
ڦٽلڻ. ڀٽ ڀرجڻ. ڍ ڍ ڪرڻ. ڪڪ ٿيڻ -
و رڇڻ. گھوڇڻ - ڦسڻ. ڦلهو ڪرڻ. مغرور
ٿيڻ. حد کان وڌيڪ ڪمائي ٿيڻ.
- آپھَر : ٺ. آقري - ڀرتي.
- آپھرا : صفت. سچيل - ڦوڪيل. آقيريل.
سيٽيل (ڀٽ). آڪڙيل.
- آپھرانا : متعدي. آقراڻي. ڍ ڍ ڪرائڻ.
ڏنڻ - دٻي ڀرڻ. ڍني چڏڻ.
- آپھرائي : ٺ. آقري - بد هضمي.
- آپھَر چڙها : آڪڙي هڻڻ - مغروريءَ سان
هڻڻ آقري ڀوڻ.
● آپھَسنا : لازم [ھ] آپاسن. ٽوڪڻ - جوش ڪاڻڻ.
● آپھَسنا : ڏ [ھ] اٽوٽو - پارپتا - نيشانيون -
آھڃاڻ. اشارا.
- آتھاسنا بھانا : پارپتا ڏيڻ - آھڃڻ ڏيڻ.
● آتارنا : متعدي [ھ] لاهيڻ. هيٺ ڪرڻ.
اوچائيءَ تان هيٺ لاهڻ. ڪيرائڻ. معزول
ڪرڻ (ملازمت تان). نقل ڪرڻ - آتارڻ. ڪرڻ
(صدقو) - گھورڻ. داخل ڪرڻ - گھيڙائڻ
(هميار). لاهڻ (ڪپڙا، نشو). وھارڻ ڍل ۾.
ڪنڊ (فوٽو). وڍڻ (سير). ٽيڪنڻ (گھر ۾).
پورو ڪرڻ (قسم). گھيٽڻ (کاڌه). هڻڪو
ڪرڻ (بار). وڻڻ (عزت). ڦارڻ (مصيبت).
آٿر لاهڻ (وڇوڻ). نانگ وغيره جي زھر جو.
ڪيرائڻ (ڇت). آدا ڪرڻ (فرض). ڊاهڻ (رنگ).
لاھڻ (ڪٽڻ، ڪاوڙ). لاهڻ (قبر ۾). چيڪائڻ
(شراب).
- آتار : ڏ. لاهيڻ - هيٺاهين. لاٽ (ڀڙهيءَ جي).
ڪمي (قيمت ۾). نقل - آتارو. صدقو - گھور.
- آتارا : ڏ. لاهڻ. يٽڻ. دريغ جو ڀيٽ.

- آپھن آگے کسی کو نہ گستا : ڪنھن کي
ڀاڻ جھڙو نہ سمجھڻ - ڪنھن کي بہ نہ ليکڻ.
- آپھن آوېر نہيئا : پنھنجي سير تي وسائڻ -
پنھنجي ذمي ڪڍڻ.
- آپھن پائو پير آپ کھلھاري مارنا : پنھنجي
پير تي پاڻ ڪھاڙو هڻڻ. پاڻھي پاڻ کي مصيبت
۾ وجھڻ.
- آپھن حق ۾ ڪاٽي بونا : پنھنجي راھ ۾
ڪنڊا ڀوڪڻ - پنھنجي لاءِ ڪڏ ڪوڏڻ.
- آپھن دنون کو رونا : اڳيان (سڪ جا)
ڏينھن ياد ڪري روئڻ.
- آپھن رنگ ميڻ ڏي بونا : پنھنجي رنگ ۾
رنگڻ - پاڻ جھڙو ڪرڻ.
- آپھن سائے سھ ڀرڻ ڪھنا : پنھنجي ڀاڄي کان
ڇرڪڻ - ڀاڄي ڀر ڊڄڻ.
- آپھن سر آوت آھينا : پنھنجي سر تي مصيبت
ڪڍڻ. ڪو ڏکيو ڪم پنھنجي ذمي ڪرڻ.
- آپھن سر مٿول لينا : پنھنجي مٿي تي ڪڍڻ -
سير تي وسائڻ. پنھنجي ذمي ڪڍڻ.
- آپھن ڪيے کو رونا : پنھنجي ڪمي تي
پشيمان ٿيڻ. ڪيتو لوڙڻ - پنھنجي اعمالن جي
سزا ڀوڳڻ.
- آپھن سھ پير طمانچھ مارنا : پنھنجي ڪمي
تي ڇٽائڻ.
- آپھن سھ سھ ميان ميھو بھينا : پنھنجي
تعريف پاڻ ڪرڻ - پاڻ ڀڏائڻ.
- آپھن هاتھون ڪھنوا ڪھوڏنا : پنھنجي هٿن
سان ڪڏ ڪوڏڻ - پاڻھي پاڻ کي نقصان بھڃائڻ.
● آپھانا : متعدي [ھ] پنھنجو ڪرڻ. پنھنجو
بنائڻ.
● آپھار : ڏ [ھ] ڀرتي - آقري.

ڪمبي - لائڻ - نقل - آتارو. منزل ڪرڻ جي جاءِ - ڏاڍو. مسافر خانو. ڪڍائو - صدقو (جو چؤ سول تي رکيو وڃي). جين ڪڍڻ يا بيماريءَ جو توڻن ڦيڻن ذريعي علاج. ڍل معاف زمين. پُراڻا ٺٽل ڪپڙا.

■ آتارا آتارنا: ڪڍائو ڪڍڻ - صدقو ڪڍڻ.

■ آتارا ڪٽرنا: نازل ٿيڻ. لَهڻ - منزل ڪرڻ - ڏاڍو ڪرڻ. درياھ پار ڪرڻ. فوج جو لٽائي لاءِ منزل ڪرڻ.

■ آتارُ جانا: لاهي وڃڻ. ڳوڙڪائي وڃڻ.

■ آتارُ چڙهاو: ڏ. هيٺاهين. ڏهن. لاڙھ.

■ چاڙھ. لاهي - گهٽ وڌائي. بَرائي پلائي - چڱي سڌي. وير جي لاءِ چاڙھ. هيٺ مٿانهين (سُرڻ جي). اٽڪل سٽڪل.

■ آتارُ چڙهاو بٽانا: هٿيون مٿيون ٻڌائڻ. پٿيون ٻڌڻ. فريب ڏيڻ - دٻو ڪرڻ.

■ آتارُ سٽار: ڏ. گهاٽي واڌي. لٽ پٽ. وهنوار. دوا دارون.

■ آتارُ لينا: لاهي وٺڻ. هيٺ لاهڻ. آتاري ڇڏڻ - نقل ڪرڻ (تحرير). لَهرائي وٺڻ.

■ آتارے کا جهونپڙا: محاوره. مسافر خانو. دنيا.

■ آتارے کا مال: محاوره. ٺٽل مال. گڏڪيل مال. پُراڻو مال (جو سستو وڪاسي).

■ آتائي: صفت [ه] آھو ڪاريگر جنهن جو اختيار ڪيل ڏندو آباڻو نه هجي - نقال. بازاری دوا فروش.

● اُتَرانا: لازم [ه] نخرا ڪرڻ - ناز ڪرڻ. ٽيپو ڪرڻ. فخر ڪرڻ. هنڪڙائي ڏيکارڻ - ٽرڙائي ڪرڻ. مغروري ڪرڻ - گهمند ڪرڻ پاڻ ٻڌائڻ.

■ اُتَرانے پهرنا: نخرا ڪندو وٺڻ. ٽرڙائيءَ سان هلڻ يا گهمڻ. پاڻ ٻڌائيندو گهمڻ.

● اُتَر سُون: ڏ [ه] پَرينهَن ڪان پيو ڏينهن - آرينهن.

● اُتَرنا: لازم [ه] لَهڻ. هيٺ اچڻ. نازل ٿيڻ (مصيبه وغيره). گهٽ ٿيڻ (اگھ). موٽڻ (جواني). هٽڻ (جسم م). نڪرڻ (ذهن يا خيال مان). - وِسِرڻ. لهڻ (پاڻي). گهٽجڻ (چنڊ). لهڻ (عزت). دنيا م اچڻ - پيدا ٿيڻ. منزل ڪرڻ - ڏاڍو ڪرڻ. ٽيڪڻ (سهمان ٿي).

■ اُتَرُ آنا: لَهِي اچڻ - هيٺ اچڻ. هيٺ لهڻ. لَهِي اچڻ (ميدان م). آماده ٿيڻ.

■ اُتَرُ اُتَرُ هوا: صفت. لٽل.

■ اُتَرائيءَ اُتَرائين: ڏ. لاهي - هيٺاهين - لاھ. لائڻ (پاڻيءَ جي). پٽي جو معمول. ادائگي (قرض جي).

■ اُتَرُ پُترُنا: لَهِي پوڻ. ٽيڪي پوڻ - ترسي پوڻ. آماده ٿيڻ - رضامند ٿيڻ.

■ اُتَرُنا: صفت. لَهندڙ - گهٽجندڙ.

■ اُتَرُنا چاند: ڏ. مهيني جي پوين تاريخن جو چنڊ. چنڊ جي مهيني جو پويون اڌ.

■ اُتَرُن: ڏ. ٺٽل ڪپڙا - استعمال ٿيل ڪپڙا.

■ اُتَرُن پُترُن: ڏ. جهونپڙا پُراڻا ڪپڙا - استعمال ٿيل ڪپڙا. نه پاڻي جهڙا ڪپڙا.

■ اُتَرُ وانا: متعدي. لَهرائڻ.

■ اُتَرِي هُونِي پاپوش: محاوره. بيڪار جُتي (جا لاهي ڇڏيل هجي). بيڪار شيء. ڇڏي ڏنل عورت - طلاقيل عورت.

● اُتَرُ نَگ: ڏ [ه] دروازي جي چوڪ جي مٿين ڪاٺي - سَر ڌرو.

● اُتَرُ ٻهٽل: ڏ [ه] ٽيٽو - اُطربل.

● بد فضيلت. بيپرواه. جلد باز. آبهرو. لٻاڙي. ڊاڙي.

● اٽڪل: ٿ [ه] طريقو. نمونو. حيلو. ٽرڪيب. جاج. پرڪ. آندازو. ڏڪو. ٽڪ. - اٽڪل: پڇڻو: صفت. بنا سوچ سمجهه. بي. ڏڪائي. واهيات. مَن گهٽت. بي بنياد.

● اٽڪنا: لازم [ه] آڪڻ. ڦاسڻ. وڇڻ. رنڊجڻ. روڪجڻ. ٽنگجڻ. لوڪڻ. پوڻ (جهيڙي ۾). گنڊجي. ڦاسڻ (گيرھ). يارائي ڦيڻ. رنڀڻ. لڳڻ (ڌنڌي سان). هٻڪڻ (پڙهڻ يا گالهائڻ ۾). هٻڪڻ. ترسي بيهڻ. سيڙجڻ. - اٽڪ: ٿ. مصدر «اٽڪنا» جو امر. اٽڪ. روڪ. آڌ. رنڊڪ. بندش. منع. هٻڪ. هٻڪ. هيچ. تسيو جي رسي.

● اٽڪا دينا: اٽڪائي ڇڏڻ. ڦاسائي ڇڏڻ. لڳائي ڇڏڻ (ڪم ۾). لوڪائي ڇڏڻ. ٽنگي ڇڏڻ.

● اٽڪانا: متعدي. اٽڪائڻ. ڦاسائڻ. روڪڻ. رنڊڻ. ڦڏو وجهڻ. لوڪائڻ. لٽڪائڻ. ڦاسائڻ (دل). لڳائڻ (ڌنڌي ۾). ويو هائڻ. - اٽڪاو: ڌ. اٽڪ. رنڊڪ.

● اٽڪڻ جانا: ڦاسي وڃڻ. اٽڪي وڃڻ. رنڊجي پوڻ. آڙجي وڃڻ. لڳي وڃڻ (ڪم ۾). - اٽڪڻ مٽڪڻ: ٿ. ناز نخرو. انگل آرو. اشاري بازي. چلولائي.

● اٽڪن ٻڌڪن: ڌ [ه] هڪ قسم جي ٻارائي راند (جنهن ۾ چوڪراءِ چوڪريون گڏجي هڪ ٻئي ڏي آڱر سان اشارو ڪري چوندا آهن «اٽڪن مٽڪن» ڏسي چٽاخن: آگلا جهولے، بنگلا جهولے: ساون ماس، ڪريلو جهولے: پھول ٻھولے باليان: باواڳڻے ڊڙي، لائے سات

● اٽنا ٽا: اٽن: صفت [ه] ايترو. ايتري قدر. گهڻو. [ٿ] اٽشي.

- اٽنا سا: صفت. ايترو ذرو. ايتروڙو. - اٽنا سا مٽن نڪل: آنا: مٽن ننڍڙوڙي وڃڻ. مٽن سڪي وڃڻ. - اٽن ٽن: اٽنا ڪرنا: ننڍي مان وڏو ڪرڻ ٿوري مان گهڻو ڪرڻ.

● اٽنا: صفت [ه] اوترو. اوتروڙي. اوتري قدر. ● اٽو: ڌ [ه] گهٽج. سَر (ڪپڙي جا). آهو مڱرو جنهن سان ڪپڙي مان سَر ڪيندا آهن. ڪوڙ. پور (چمڙ جو). - اٽو بنا دينا: ماري ماري اڌ مٽو ڪري ڇڏڻ. - اٽو ڪرنا: ڪپڙي کي ڪوڙ ڏيڻ. آڌ مٽو ڪرڻ. بيهوقف بنائڻ.

● اٽوار: ڌ [ه] آرتوار. آچر. ● اٽهڪ: صفت [ه] اٽڪ. آوڙج. محنتي. جفاڪش.

● اٽهل: صفت [ه] تانگهو. تراڪوڙو (ٿان ۴). ٿرڙو. هلاڪي طبيعت وارو. چغل خور. ● اٽهنا: لازم [ه] آڻيڻ. ڪري پوڻ. پوکو ڪائڻ. ٻٽو ڪائڻ. اونڌو ڦيڻ. پاسو بدلائڻ.

● اٽاري ٽا اٽاريا: ٿ [ه] چيٽ تي ٺهيل ڪوئي. ماڙي.

● اٽالا: اٽال: ڌ [ه] اٽالو. گهٽر جو سامان. مال آسباب. ٽپو ٽاڙي.

● اٽ سٽ: ٿ [ه] سازش. منصوبو. صلاح. مصلحت. فريب. ٺڳي. ڄاڻ سڃاڻ. ڌيٽي لپي. ڌي وٽ.

- اٽ سٽ هونا: سازش هجڻ. صلاحو هجڻ. ● اٽڪر ٽيس: صفت [ه] واهيات. بيهودو.

■ آٺهه پهرى: صفت. آهو ماڻهو جو هر وقت ڪم تي موجود رهي. آٺهي پهر حاضر. هڪ ڌڙو ٽپ. بنيءَ جو راڪو.

■ آٺهه ماس: ذ. آٺن مهين جو (ڇاول ٻار). آٺيو.

■ آٺهه ماشي: ث. آٺن ماسن تور جو وزن.

■ آٺهه مانسا: آٺهه مانسا: ذ. آٺن مهيني ڇاول ٻار. آٺيو. آٺن مهين لاءِ رجايل زمين.

■ آٺهه نسي ۽ آٺهه نياڻ: ث. آٺيو.

■ آٺهه وارا ۽ آٺهه واري: ذ. آٺين ڏينهن. آٺن ڏينهن جو عرصو.

● آٺهه: عدد [ه] آرڙهن (۱۸).

● آٺهاسي: عدد [ه] آٺاڻهي (۸۸).

● آٺهائو: عدد [ه] آٺائوي (۹۸).

● آٺهوان: عدد [ه] آٺونجاه (۵۸).

● آٺهائيس: عدد [ه] آٺاوييه (۲۸).

● آٺهستر: عدد [ه] آٺهتر (۷۸).

● آٺهلاڻا: متعدي [ه] نخري سان هلڻ.

لوڏ سان هلڻ. آڪڙحي هلڻ. ناز نخرا ڪرڻ.

غور ڪرڻ. نخري سان ڳالهائڻ. ٻڌاڪون هڻڻ.

● آٺهئا: لازم [ه] آٺڻ. مٿي ٿيڻ. ڀرجي

اچڻ (ڪڪر). آٺڻ - ظاهر ٿيڻ. ٻر ٻا ٿيڻ (شور)

هلڻ. نڪرڻ يا چڙهڻ. (دونهيون) بخار. ٻڦ

وغيره. ختم ٿيڻ (وڪري جي شيء). مٽڻ.

■ آٺهه: مصدر "آٺهئا" جو امر "آٺ!"

■ آٺها: مصدر "آٺهئا" جو امر ۽ "آٺهئا" جو

جو ماضي. آٺيو.

■ آٺها بيٺهانا: آٺاري ويهائڻ. همٺائڻ. آماده

ڪرڻ. هٿسڪارڻ. گمراه ڪرڻ.

■ آٺها بيٺهي: ث. آٺ ويهه. بي آرامي-

لوڄ پوڄ. آٺ ويهه جي سزا.

ڪٿوريان: ايڪ ڪٿوري پھوٽ گمئي: ٻيوليءَ کي ٽانگ ٺوٺ گمئي: ڪهڻدا لوڳ کي ڇهري؟

■ آٺڪڻ؟ ٻيٺڪڻ؟ ڪٽر؟ ٺا؟ ڪهليٺا: راند روند ڪرڻ. ٻاراڻا ڪم ڪرڻ. اجايا ڪم ڪرڻ.

● آٺڪهه پل؟: صفت [ه] ڪيلڪ - خوش طبع.

حرڪتي - آٺوٺرو. چيلولو - اليلو. بازپگر.

هٿڪڙو - ٽڙو - ڀڳلو.

■ آٺڪهه پل؟ پٺن؟ پٺا: ذ. گستاخي. اليلائي.

چلولائي. ٽڙائي - هٿڪاڻي.

● آٺڪهه پلي ۽ آٺڪهه پلياڻ: ٻٺ. ناز سان هلڻ.

ٽيلاو. ناز نخرو. ماڻو. اليلائي. ڪل مسخري.

■ آٺڪهه پلياڻ ڪٽر؟ ٺا: ناز نخرا ڪرڻ. انگل آرا

ڪرڻ. لوڏ سان هلڻ. چلولايون ڪرڻ.

● آٺل؟: صفت [ه] آٺ ٿر - آٺ گس. نه

هٽندڙ (انجام ٿان). ثابت قدم. مضبوط ڪٽل.

قائم. ڀڄتو. مستقل.

■ آٺل؟ هو جانا: آٺ ٿر ٿي بيٺو. چري نه

سگهڻ (گهڻي ڪاٺ ڪري).

● آٺئا، آٺ؟ جانا: لازم [ه] ڀرجڻ (مٿيءَ ڀر).

ٽمڙجڻ (ڌوڙ ڀر). ڏٺجڻ. ڊبجي ڀرجڻ. گڏجي وڃڻ.

● آٺيٺڪڻ؟: ذ [ه] ٻوٽي جو هڪ قسم (جنهن

جا پٺن پٺ سان لڳندي ئي خارش پيدا ڪن).

آٺيٺڪڻ (گاهه).

● آٺيوائِي ڪهڻيوائِي: ث [ه] ڀڳل ڪٽ.

هٽ ڪٽولو. تڪليف يا ڏک سبب ڪٽ وٺي

ڀڄجي رهڻ جي حالت.

■ آٺيوائِي ڪهڻيوائِي لاءِ ڪٽر؟ پٽر؟ رهنا: بيمار

ٿي ڪٽولو وٺي ڀڄجي رهڻ. جدا ڪٽ وٺي

ڀڄجي رهڻ.

● آٺهه: عدد [ه] آٺ (۸). هي لفظ اڪثر

مرڪب لفظن ۾ استعمال ٿئي "آٺهه پهری وغيره".

- آٺها ڊينا : آٺاري ڇڏڻ لوڌي ڪري ڇڏڻ.
- لڏائي ڇڏڻ. ڪٿي ڇڏڻ. خرچ ڪري ڇڏڻ.
- ڪٽي ڏيڻ (ڪا شيء). ڪٽائي ڇڏڻ (مٽي تي).
- اڪوڙي ڇڏڻ (پير).
- آٺها رکڻا : ڪٿي رکڻ. پچائي رکڻ.
- سنڀالي رکڻ. مٽوي ڪرڻ.
- آٺها لانا : ڪٿي اچڻ. چورائي اچڻ. خريد ڪري اچڻ.
- آٺها لے جانا : ڪٿي وڃڻ. ڪٽي پچڻ. چورائي وڃڻ. پچائي وڃڻ (پانهن).
- آٺهان : ٿ. اوٽپ - آٺا - آٺار. جوانيءَ جي شروعات. نهايت مٿي آڏاهن جي جاءِ (لغزو جي) واڌ (ساعواري يا گاهه جي). خرچ. اوچائي. مٿانهن - چوٽي. هاڻي - جسماني بيهڪ.
- آٺهانا : متعدي. ڪٽڻ. آڏارڻ. پيهارڻ. آڇائڻ. هٿائڻ (وچ رستي مان). جاڳائڻ (ننڊ سان). ڪٽڻ (نظر، آگر، تسم، احساس، ذميداري، گيرھ، جنازو، تابوت، وغيره). چورائڻ. ٺاهڻ (پيت). سٽڻ (مصيبت). هٿائڻ (دل). آٺارڻ (جنيٽو، فساد). آٺارڻ (ڌڪ). لاهڻ (ڍڪ، پردو). آٺائڻ (ڪبوٽر). ڪيڏڻ (جاءِ، محفل وغيره سان).
- آٺهان هونا : واڌ ٿيڻ (جسم ۾).
- آٺهاڻ چٽولها : مجاوره. آهو ماڻهو جنهن کي هڪ هنڌ ٺيڪ ڪم نه آچي - سُڪ ڦٽو.
- آٺهائي گير، گيرڙا : صفت. ڪٽي پچندڙ - چور. آهو چور جو ننڍيون چوريون ڪري.
- آٺهه پٽهه : ٿ. آٺ ويهه. ورزش جو هڪ نمونو.
- آٺهه : صفت. چٽهندڙ - وڌندڙ. مٿي ٿيندڙ. آڀرندڙ.
- آٺهتي پٽهه : ٿ. بازار بند ٿيڻ وقت جو آگهه.
- آٺهتي جواني ۽ آٺهتي جوانياں : ٿ. جوانيءَ جي شروعات - ڪچي وهي. وڌندڙ جواني. قُوم جواني.
- آٺهتي ڪونپل : ٿ. جوانيءَ جا شروعاتي ڏينهن - نئين جواني.
- آٺهتي پٽهه : تابع فعل. آٺندي وهندي. هر وقت - گهڙي گهڙي.
- آٺهه جانا : آٺي وڃڻ. لڏي وڃڻ (جاءِ سان). مري وڃڻ.
- آٺهڪ پٽهڪ : ٿ. آٺ ويهه. ورزش جو هڪ نمونو.
- آٺيرن : ڏ [ه] - سُٽ ويڙهڻ جي ڪاٺي - آٺيرڻ. گهوڙي کي ڏرياريل چڪر - آٺيو. ڪُشيءَ جو هڪ ڍاڙو. (صفت) ڏُڀرو - آڀرو (جنهن جي بدن جا صرف هڏا وڃي رهن).
- آٺيرن ڪاوا : ڏ. گهوڙي کي چڪر هٿائڻ جو هڪ خاص طريقو (سيڪارڻ لاءِ).
- آڇاڙو : ٺا : متعدي [ه] آڇاڙڻ - تباھ ڪرڻ - ويران ڪرڻ. ڦٽائڻ. نقصان پهچائڻ. اڪوڙڻ - ڪيڏڻ (ٻاڙئون).
- آڇاڙو : صفت. آڇو - تباھ - برباد - ويران (ڏ) ويراني - بربادي - تباھي.
- آڇاڙو صورت : ٿ. بد صورت - بد شڪل. منحوس شڪل. بي نمڪ مهانڊو.
- آڇاڙو : صفت. آڇاڙيندڙ - آڇو ڪندڙ - لُٽيندڙ (پئسو) - هٽ ڦڙ.
- آڇاگر : صفت [ه] روشن. ظاهر - پٿرو. مشهور - ناليوارو.
- آجالا ۽ آجالے : ڏ [ه] روشني - روشنائي - سوجهرو. رونق - چٽو ٿيو. صبح. آس. هار سينگار - ٺاهه ٺوهه (صفت) روشن - چمڪندڙ.

۱. وازو. شريف ماڻهو. سادو ماڻهو. صاف دل
ماڻهو. سمجھو ماڻهو.

۲. آجلا پڻ؟ : ذ. آجائي. گورائي. صفائي.
آجلائي. روشني.

۳. آجلا سڻ هونا : سڻهن صاف ٿيڻ. الزام
کان آجو ٿيڻ. ٽپڪو لهن.

۴. آجلائي سمجھڻ : ٺ. تمام سڻي سمجھڻ.
عقل - دانائي. چالاڪي.

۵. آجلائي طبيعت : ٺ. سڻي طبيعت. وڻندڙ ۽
سادي طبيعت. گهٽ پرتا.

۶. آجلائي کا آزار؟ : ذ. عورتن جي هڪ بيماري.
آجلائي گندڙان : ٺ. سڻو گذران. سڻي

آمدني (جنهن مان تمام سڻي نموني ۾ گذرڻي).
۷. آجلائي؟ : ذ [ه] آچو جيرو. جاڻ.

۸. آجلائي؟ : ٺ [ه] هڪ قسم جو پٽو ۽
ان جو بچ. جاڻ.

۹. آجلائي؟ : صفت [ه] گهڻي ڪندڙ. ريڙه
پيڙه. ڪندڙ. جنجالِي.

۱۰. آجي! : ندا [ه] "اے جي" جو مخفف. ڪنهن
کي تعظيم سان مخاطب ڪرڻ جو لفظ "اي

سائين! اي صاحب!".
۱۱. آجلائي؟ : آجلائي؟ : ذ [ه] روشنائي. سوجهرو.

روني. ڇهڻو.
۱۲. آجلائي؟ : آجلائي؟ : ٺ [ه] گهڻو ڪري

اکين تي چاڙهڻ جي اندازي.
۱۳. آجلائي؟ : ذ [ه] دل تي بار ڪندڙ. دير

عضم (کاڌو). خراب کاڌو (جنهن جي کائڻ
سان طبيعت خراب ٿئي). (صفت) عضم نه ٿيندڙ.

ٽڪائيندڙ. ورجائيندڙ. بيمار. لاچار. ٽڪل.
۱۴. آجلائي هونا : دل تي بار ڪندڙ هئڻ.

ٽڪائيندڙ هجڻ. ورجائيندڙ هئڻ.

۱. آجلائي؟ : سڌي [ه] روشن ڪرڻ. ڇمڪائڻ.
صاف ڪرڻ. آجلائي.

۲. آجلائي؟ : صفت [ه] گهٽوار. جاهل. اندازي.
ڇٽ. بي ڌنگو.

۳. آجلائي؟ : لازم [ه] آجلائي. تباھ ٿيڻ. برباد
ٿيڻ. ناس ٿيڻ.

۴. آجلائي؟ : صفت. مصدر "آجلائي" جو امر. آجلائي
آجلائي.

۵. آجلائي؟ : صفت. آجلائي. ويران -
برباد - تباھ.

۶. آجلائي؟ : بڻسنا : قتل گهر آباد ٿيڻ.
ڪنهن وڃڻ جو گهر موٽي اچڻ. اولاد

پيدا ٿيڻ. رڻوڙ مرد جي وري شادي ٿيڻ.
۷. آجلائي؟ : صفت. ويران - تباھ - برباد.

بي رونق (گهر).
۸. آجلائي؟ : ذ [ع] موت - قضا - ڪمڻي. مڙو.

تضيؤ.
۹. آجلائي؟ : آجلائي؟ : سامهون پهريو : موت

اکين اڳيان ڦرڻ. موت جي منهن ۾ هجڻ.
۱۰. آجلائي؟ : سڻ پير ڪهڻا : موت ڪندڙ تي

سوار هجڻ - موت جي منهن ۾ هجڻ.
۱۱. آجلائي؟ : سڻ پير ڪهڻا : موت جي منهن

مان بچڻ. ڪنهن آفت يا مصيبت سان بچڻ.
لا علاج مرض مان چڙهڻ.

۱۲. آجلائي؟ : لازم [ه] آجلائي. صاف ٿيڻ.
روشن ٿيڻ.

۱۳. آجلائي؟ : صفت. صاف. آجلائي. آجلائي.
۱۴. آجلائي؟ : صفت. آجلائي. آجلائي.

گورو. ڇمڪندڙ. روشن. نفيس. عمدو. چالاڪ.
سمجھو.

۱۵. آجلائي؟ : ذ. سفيد پوش - اچڻ ڪپڙن

● بلندي - مٿاهين . (تابع فعل) اوچتو - يڪدم .
ٿيو ڏيئي .

● آڇڪڻاڻا : متعدي . مٿي کڻڻ - کڻڻ . مٿي
اڇڻ - ڇڻ سان کڻڻ .

● آڇڪڻاڻا : مٿي وڃڻ چال هڻڻ . کڻي وڃڻ .

● آڇڪڻاڻا : مٿي وڃڻ : کڻي وڃي وڃڻ - آڏاڻي
وڃڻ . مٿي جي وات مان لفظ نڪرڻ کان اڳ

گالهه شروع ڪري ڏيڻ .

● آڇڪڻاڻا : آڇڪڻاڻا : ٿ [ه] هڪ قسم جي
شيرواني (جا نفيس ڪپڙي مان ٺهيل هجي) .
شيرواني .

● آڇڪڻاڻا : ڇاڻ : صفت [ه] نخري سان هلندڙ
(عورت) . ريجالي . آڏوٿري . چيلولي .

● آڇڪڻاڻا : لازم [ه] جدا ٿيڻ - ڌار ٿيڻ -
الڳ ٿيڻ . کڻڻ لهن (جسر جي) . پٽن ڇڻڻ .

● آڇڪڻاڻا : آڇڪڻاڻا : ڏ [ه] عجيب واقعو -
حيرت جهڙي گالهه . عجب - آچر .

● آڇڪڻاڻا : ڏ [ه] مٿاهين جو هڪ قسم .

● آڇڪڻاڻا : ٿ [ه] دل ڏي خواهش - مرضي -
سڌ .

● آڇڪڻاڻا : سڌ ٿيڻ - شوق ٿيڻ .

● آڇڪڻاڻا : آڇڪڻاڻا : صفت [ه] سٺو - چڱو .
درست - صحيح . مناسب . ڪم جو . تندرست -

چڱو ٿيڻ . نڪ . مفيد . ذيق - خالص . وڻندڙ
(موسم) . پتلو (جانور) . (تابع فعل) واجب -

جوڳو - لائق . گفتگو کي جاري رکندڙ لفظ .
● آڇڪڻاڻا : صفت . چڱو سڌو - چڱو سٺو -

نڪ بد . نفعو نقصان .

● آڇڪڻاڻا : صفت . چڱو پتلو - تندرست .
بي عيب .

● آڇڪڻاڻا : صفت . چڱو پتلو . ڏيڻو وائڻو .

● آڇڪڻاڻا : صفت [ه] بيزار - ڪڪ - ختفي .
آڏاس - مايوس - ويڳاڻو . مٿلو - غمگين . لوڏيل .

● آڇڪڻاڻا : متعدي [ه] بيزار ٿيڻ - وڃڻ -
ختفي ٿيڻ . پري ڪرڻ - هٽائڻ . جاڳڻ -

بیدار ڪرڻ . مايوس ڪرڻ . وراهڻ - وڃ ڪرڻ .

● آڇڪڻاڻا : ڏ [ه] آڇار - سڏائڻو .

● آڇڪڻاڻا : آڇار وڃڻ . سڏي رکڻ . گهڻي
عرصي تائين رکن .

● آڇڪڻاڻا : آڇار ڪري ڇڏڻ . ڏاڍي
مار ڏيڻ .

● آڇڪڻاڻا : آڇارياڻ : ٿ . آڇار وڃڻ جو ٿانءُ

● آڇڪڻاڻا : تابع فعل [ه] اوچتو - بيخبريءَ
۾ . بنا دير جي يڪدم .

● آڇڪڻاڻا : آڇڪڻاڻا : صفت [ه] لڏلو - دادلو -
چيلولو - چاڱلو .

● آڇڪڻاڻا : لازم [ه] پري ٿيڻ - هٽائڻ . ڌار ٿيڻ -
الڳ ٿيڻ . آڏاس (ننڊ) . بيزار ٿيڻ - کڻي ٿيڻ (دل) .

● آڇڪڻاڻا : مصدر " آڇڪڻاڻا " جو امر .

● آڇڪڻاڻا : متعدي . ڏسو " آڇڪڻاڻا " . بيزار ڪرڻ
هٽائڻ (دل) . وڃائڻ .

● آڇڪڻاڻا : ڇاڻ : ڪڇي وڃڻ (دل) - هٽي وڃڻ
(طبيعت) . مايوس ٿيڻ . وڃڻ (ننڊ) . بيزار ٿيڻ .

● آڇڪڻاڻا : هٽي وڃڻ : ٿ . بيزاريءَ جون گالهون -
وڃڻ جهڙيون گالهون . بي دليءَ سان گالهائڻ .

● آڇڪڻاڻا : آڇڪڻاڻا : صفت [ه] اوچتر ڪا شيء
ڪسي ڀڄي ويندڙ (چور) . ڳنڍ ڀڄوڙ لڙج - بد معاش .

● آڇڪڻاڻا : ڏ [ه] چوري . بد معاشي .

● آڇڪڻاڻا : لازم [ه] ٿيڻ - ٿيڻ ڏيڻ - چال
ڏيڻ . مٿي ٿيڻ - مٿي چڙهڻ . پٺن تي بيٺڻ .

● آڇڪڻاڻا : ڪڻ . يڪدم ڪڻڻ .
● آڇڪڻاڻا : ڏ [ه] چاڙهڻ - آڇارڻ . ٿيو - چال . آڏاءُ .

- ٻي ڪا دوا جا ويايل عويت يا مريض ڪي طاقت لاءِ پيارجي .
- آجهوتو: صفت [ه] آجهتو. صاف - خالص - نيچ . نرالو - انوڪو . (ث) آجهوتی .
- آجهوتی ڪو ڪهڙو : محاوره . آها عورت جنهنجو ڪوبه ٻار نه مئو هجي .
- آجهلنا: متعدی [ه] آکوڙڻ . آڊيڙڻ . جدا ڪرڻ . چيڻ - ڪڙڙڻ . پاڙئون پڻ .
- إحسان: ذ [ع] مهرباني - ٿورو - وڙو .
- إحسان آتارنا: ٿورو لاهڻ - پتلائيءَ جو عوض ڏيڻ .
- إحسان آهنا: إحسان ڪڻڻ - ٿورو ڪڻڻ .
- إحسان جتنا: ٿورو لاهڻ - ڪيل احسان وري وري ٻڌائڻ .
- إحسان مانينا: احسان مڃڻ - ٿورو مڃڻ .
- آخ: ذ [اردو] کانگهاري ڪيڻ جو آواز "آخ" ٿو .
- آخاهه!: ڪلمه تعجب [اردو] حيرت جي اظهار جو لفظ "او هو! او هو! واھه! واھه!" .
- آختو بختو: ث [اردو] آهي ٻه ڪاٺون جن ۾ پستلي ٻڌي نچائيندا آهن .
- آخروٿ: ذ [ه] آڪوٿ (سڪل ميوو)
- آدا آدائيس: ث [ف] ناز - نخرو - انگل - غمزو - اشارو . طريقو - ڍنگ - نمونو . اداڻگي - صفائي (ليکي جي) - تڪميل . تعميل - بجا آوري (حڪم جي) .
- آدا ڪرنا: آدا ڪرڻ - چڪائڻ - ڏيڻ (قرض) . بجا آڻڻ (شڪريو) . پوري ڪرڻ (رسم) . پڙهڻ (نماز) . چوڻ (زيان سان) . لاهڻ (فرض) .
- آداس: صفت [ه] غمگين - مايوس - دلگير . ويران - سڄو . جهڪو (رنگ) . ويڳاڻو - ڪوسائيل
- آچا ڪرنا: سٺو ڪرڻ . چڱو ڪرڻ . نيڪ ڪر ڪرڻ . پتلو ڪرڻ - مهرباني ڪرڻ . خير خواهي ڪرڻ .
- آچا لکنا: سٺو لکڻ . پسند اچڻ . وڻڻ . مزو ڏيڻ .
- آچهي طرح: تابع فعل . چڱيءَ طرح - خوب خير سان .
- آچهي ڪرنا: عزت آبرو سان وقت گذرڻ .
- آچهي وقت: تابع فعل . عين موقعي تي - پوري وقت تي . ضرورت جي وقت .
- آچهالنا: متعدی [ه] آچلڻ - ڦيڻو ڪرڻ . هيٺ مٿي ڪرڻ . ٽپا ڏيارڻ . آڻل ڦيڻ ڪرڻ . مشهور ڪرڻ (نالو) . ٻڌائڻ .
- آچهال: ث . آچل . ٽپو - چال . ٿيڙ (بال جو) .
- آچهالا دينا: آچل ڏيڻ . ٿيڙ کارائڻ .
- آچهال جهڪڻا: آچهال جهڪڻي: صفت . بدعاش . رولاڪ . فادش - بدڪار .
- آچهلنا: لازم [ه] آچلجڻ . ٽپ ڪائڻ . ڪڏڻ . چڪڻ . آڻڻ (بيماري) . ڌڙڪڻ (دل) . فخر ڪرڻ . نچڻ ٿيڻ .
- آچهل: صدر "آچهلنا" جو آمر . آچل . ٽپو - چال .
- آچهل آچهل پڙنا: خوشيءَ مان ٽينگ ڏيڻ - آچلون ڪائڻ . بل ڏيڻ (سور کان) .
- آچهل ڪوڏ: ث . ٽينگ ٽپا . راند روند .
- آچهلنا ڪوڏنا: ٽپڻ ڪڏڻ - نچڻ ٿيڻ - ٽينگ ٽپا ڏيڻ . ضد ڪرڻ .
- آچهٿو: ذ [ه] نيڙيءَ ۾ پاڻي وغيره ڦاسي پوڻ جي حالت - آٿو .
- آچهٿو آنا: آٿو اچڻ - آٿوڙجڻ .
- آچهٿواني: ث [ه] سڪل ميوو جو رس يا

بي رونق .

- آداس پڻا : مانيوس ٿيڻ - دلگير ٿيڻ -

ڪومانڇڻ (رنگ) - جهڪو ٿيڻ - بي رونق ٿيڻ .

- آداسي ۽ آداسيان : ٿ - غمگيني - جهڪائي (رنگ جي) - بي رونقي (محفل جي) .

- آداسي بر سڻا : منهن مان مابوسي ظاهر ٿيڻ - منهن ڪومانڻ هڻڻ .

- آداسي پھتيلنا، جهاننا : آداسي چائڻجي وڃڻ - بي رونقي ٿيڻ - غم چائڻجي .

● آداسا ۽ آداسي : ذ [ھ] آھا رسي جا آزاد فقير جيئي وانگر گچيءَ ۾ پائيندا آهن - هنڌ - اوچيڻ - بيسترو .

- آداسا کسڻا : هنڌ بيسترو ٻڌڻ - روانو ٿيڻ - پنڌ ۾ پوڻ .

- آداسا ڪهڻيچنا : دنيا کان لاڳاپا ٽوڙڻ - خواهشون ترڪ ڪرڻ .

● آدائي : ٿ [ھ] ميرانجهڙو رنگ - آڇاڻ .

● آدبڌانا : لازم [ھ] چالاڪ ٿيڻ - چست ٿيڻ - ڦوٽ ٿيڻ - پريشان ٿيڻ - لاچار ٿيڻ - تنگ ٿيڻ - بي آرام ٿيڻ - بي قرار ٿيڻ .

- آدبڌاڪر : تابع فعل - چاڻي وائي - خواهه خواهه - هروپترو - ضيد کان .

- آدبڌا کَرنا : چالاڪي ڪرڻ - ضد ڪرڻ - لڳي ڪرڻ - لڳائي ڪرڻ - ڏانڊل مڇائڻ .

● آد رسا : ذ [ھ] مليل جو هڪ قسم - تمام سنهي مليل - ميٺائيءَ جو هڪ قسم .

● آد رڪي : ٿ [ھ] ميٺائيءَ جو هڪ قسم - آدرڪ جو سُرو .

● آدلا ۽ آدلے : ذ [ع] عضله آدلا ران جو گوشت .

● آدلا بڌلا : ذ [ھ] بڌل بڌل - مٽ مٽ -

ڏي وٽ - ڦير ڦار - تبديلي .

● آدل بڌل : ذ [ھ] مٽ مٽ - ڏي وٽ - بڌل بڌل - ڦير ڦار - تبديلي .

- آدل بڌل کَرنا : ڦير ڦار ڪرڻ - مٽ مٽ ڪرڻ .

● آد مات، آد ماد : ذ [ھ] جوانيءَ جو جوش - جوانيءَ جي مستي - چريائي - جنون - مستي - غرور - هٽ - بدڪاري - بدچالي .

- آد مات، آد ماد لڳنا : مستي چڙهڻ - چريائي چڙهڻ - غرور سان هلڻ .

● آد وائين ۽ آد وائينين : ٿ [ع] ڪٽ جي واڌڻ - آد وائين ڪهڻيچنا : واڌڻ چڪڻ - ڪٽ ڪي چڪي ڏيڻ .

● آدهم : عدد [ھ] آڌ - نصف .

- آدهم جلا : صفت - آڌ سڙيل .

- آدهم سپيرا (ذ) آدهم سپيري : ٿ [ع] آڌ پير جو وٽ يا ماڻ .

- آدهم ڪنچا : صفت - آڌ ڪچو - اڻ پڪل - آڌ رڌو .

- آدهم ڪڇلا : صفت - ڏڏر - آڌ رڌو - آڌريل .

- آدهم ڪهلا : صفت - آڌ ڪليل - پيڪڙيل (ڊر) .

- آدهم مٿو : صفت - آڌ مٿو - نير سُرده .

- آدهم ميڻ جهوڙنا : آڌ ۾ ڇڏڻ - آڌ ۾ دغا ڏيڻ - رڻ ۾ رولڻ - بيوفائي ڪرڻ .

- آدهم ٿي ۽ آدهم ٿي : ذ [ع] آڌو - ٿڪو .

- آدهواڙ ۽ آدهواڙين : ٿ [ع] ڪنهن به شيءِ جو آڌ - آڌ ٽاڪيو - آڌ ٻانڌي - پيه پٽو (لغز) .

- آدهورا ۽ آدهوري : صفت - آڌجيترو - آڌورو - ناڪمل - اڌ گيدو - اڻ تيار - (ٿ) آدهوري .

- آدهورا کَرنا : ڪمزور ڪري ڇڏڻ .

آڌ مئو ڪرڻ .

— آڌهوڀسا : صفت . آڌوڌوٽ — جواني کان موٽيل .

● آڌهڙا آڌهڙي : ذ [هـ] آڌ - آڌ حصو . شراب جي ننڍي بوتل . چوڙين جي آڌ ٻانهين . بگيءَ جو هڪ قسم . هڪ قسم جي راند . پڪواز جي وڃت جو هڪ نمونو .

● آڌهارو : ذ [هـ] هيٺئين جهل جيترو کاڌو . نيرن .

● آڌهارو : ذ [هـ] اوڌر - قرض - لهڻو . رهائڻي - چوٽيڪارو .

— آڌهار ٻيوڀار : ذ . آڌار کاتو - آڌار جوليڪو . — آڌهار ڪهانا : اوڌر تي گذر ڪرڻ .

● آڌهڙو : صفت [هـ] نيڌڙيڪو - لا وارث - ٻيواهو . اول ٻٽڻ . ٻيڻا ٽپڪ . درميان - وڃ ۾ .

— آڌهڙ چٽلڻا : هوا تي هلڻ . ٻين تي هلڻ . آڌوڄي هلڻ - سيٽجي هلڻ . ناز سان هلڻ .

— آڌهڙ مڻن لٽڪڻا : آڌ ۾ لٽڪڻ - وڃ ۾ ٽنگجڻ .

● آڌهڙو : تابع فعل [هـ] هيڏانهن - هيٺ طرف . هتي . ويجهو - قريب .

— آڌهڙو آڌهڙو : تابع فعل . هيڏانهن هوڏانهن - هتي هتي . هٿر هٿڌ . آسپاس - چؤطرف .

— آڌهر آڌهر ٻانڌو پڙنا : بدراھ ٿيڻ - بد چال ٿيڻ . رولاڪ ٿيڻ .

— آڌهر آڌهر ڪرنا ڪر دينا : هيڏانهن هوڏانهن ڪري ڇڏڻ . ٿيڙي پڪيڙي ڇڏڻ . هيٺ مٿي ڪرڻ . وڃائي ڇڏڻ .

— آڌهر آڌهر ڪي ڪي : هيڏانهن هوڏانهن جون ڳالهيون ڪرڻ .

— آڌهر آڌهر هو جانا : هيڏانهن هوڏانهن ٿي

وڃڻ . ٿيڙي پڪيڙي وڃڻ . هيٺ مٿي ٿي وڃڻ .

— آڌهر ڪي آڌهر ڪرنا : هتي جي هتي ڪرڻ . هڪڙي جي ڳالهه ٻئي کي ٻڌائڻ . هڪ جي ٻي ڪرڻ . چغليون هڻڻ . لاڻي چاڻي ڪرڻ .

— آڌهر ڪي دُنيا آڌهر هو جانا : دنيا هيٺ مٿي ٿي وڃڻ - انقلاب اچي وڃڻ .

● آڌهڙو : تابع فعل [هـ] هوڏانهن - هُن پاسي - هُن طرف - هتي - ٻيئي پاسي . ٻيڙي .

● آڌهڙنا : لا زم [هـ] آڌوڙڻ . ڪٽلڻ (ٽوپو) . لهڻ (ڪٽل) .

● آڌهڙو : ذ [هـ] شور - هُل - لُڙو - گوڙو . هنگامو - ڌمڪي - هڻس .

— آڌهڙ ڪرنا ، مڃانا : گوڙو ڪرڻ - ڌمڪي مڃائڻ - هڻس ڪرڻ .

— آڌهڙي : صفت . هُل هنگامو ڪندڙ - گوڙو مڃائيندڙ .

● آڌهڙو : ذ [هـ] ٽهڪندڙ ٻائي (جو ڪُجهه رڌڻ لا ٽهڪايو وڃي) . ڪوسو ٻائي .

— آڌهڙن رکھنا : ڪيچڻي وغيره رڌڻ لا ٻائي چلڻ تي رکڻ .

● آڌهڙي آڌهڙياڻ : ٿ [هـ] آڌ ڪٽل - آڌوڙي - چؤڙو .

— آڌهڙي تانينا : ٻيٽ ٻيڙي کائڻ . ايترو کائڻ جو ٻيٽ ٽوڪجي پوي .

● آڌهڙي آڌهڙياڻ : ٿ [هـ] ٻيئي جو آڻون حصو - آڌوڙي . هڪ قسم جو عمدو ۽ سنهون ڪپڙو .

— آڌهڙي آڌهڙي ٻيڙ جان دينا : ڌمڪي ڌمڪي تي ساھ ڏيڻ - سخت ڪنجوسي ڪرڻ .

● آڌهڙياڻ : ٿ [هـ] آڌو آڌو رهاسٽ . آڌو آڌو

چاوٹی. لشکری بولی۔

■ آرڊوے معلیٰ: ث. صحیح ۽ مستند آرڊو. تعلیم یافتہ ماڻهن جي ٻولي. شاهي فوج.

● آرڊي: ث [ه] پهريدار جي، پٿري بدلجڻ تي ٻئي پهريدار کي ٻڌايل ڪار گذاري.

● آرڙن: ذ [ه] آناج جو هڪ قسم.

● آرڙڪڙ: ث [ه] روشني - سٺائو - سوجهرو. چمڪات. ڦڙتي - چڙستي - چالاڪي - هوشيارِي. خبرداري - سنڀال.

● آرڙگجا: ذ [ه] هڪ قسم جو خوشبودار تيل (جو صندل، ڪافور، سُشڪ، عنبر ۽ گيه مان ٺاهيندا آهن) - آرڙڇو.

● آرڙگل ۽ آرڙگلے: ذ [ه] آها ڪاٺي جنهن سان دروازي کي آڏ ڏيئي بند ڪندا آهن.

■ آرڙمان: ذ [ف] افسوس - ڏک - غم. حسرت. خواهش - سڌ - شوق. پشيماني - ندامت. پڇتاءُ. — آرمان بهتر: صفت. خواهش، آسپدن يا حسرتن سان ڀريل. ڏک پريو.

■ آرمان پورا ڪرنا، نيڪالنا: اميد پوري ڪرڻ. دل جي حسرت پوري ڪرڻ. خواهش پوري ڪرڻ.

■ آرمان رهه جانا: ارمان رهجي وڃڻ. سڌ پوري نه ٿيڻ.

● آرنا: صفت [ه] جهنگلي. جهنگلي سانءُ. ٿلهو ڪارو ماڻهو.

■ آرنا آهلا ڪندا: ذ. آهو چيڻو جو چوٻائيءَ جيئن لاڻو هجي تيئن ئي سڪي ويو هجي - جهنگلي چيڻو - ڳوھو.

■ آرنا بهينسا: ذ. جهنگلي سانءُ - جهنگلي ٻاڏو.

● آرڙنڌ ۽ آرڙنڌے: ذ [ه] هيرڻ. ڪچي ۽ پاڙ وارو وڻ.

■ آرڙنڌ خربُوزہ: ذ [ه. آرڙنڌ + ف. خربوزہ] ڪاٺ گيدرو (وڻ ۽ ميوو).

■ آرڙنڌ کي جڙو: محاوره. هيرڻ جي پاڙ (جا نهايت ئي ڪمزور ۽ ڪچي ٿيندي آهي). (ڪنايهه) ڪمزور - بي پاڙو. بي بقا.

■ آرڙنڌي: ث - هيرڻ جو بچ. آتشبازيءَ جو هڪ قسم.

■ آرڙواح: ث [ع. روح ۽ ارواح] روح.

■ ارواح بهڻڪنا: بدروحن جو رُلڻ. هرڪنهن شيءِ لاءِ دل چڪي ڏيڻ.

■ ارواح بهتر جانا: طبيعت بيزار ٿيڻ - دل کٽي ٿيڻ. ڍو ٿيڻ.

■ آرڙولي: ذ [ه] هڪ قسم جو ڪاغذ.

● آرڙون گهڙون: ذ [ه] چوڪرن جي هڪ راند.

■ آرڙوي ۽ آرڙويان: ث [ه] هڪ قسم جو اوڀڙ (ڪچالوجي جنس جو، پاڇيءَ وانگر استعمال ٿئي).

● آرڙهر: ث [ه] هڪ قسم جو آناج (جو ڌري دال وانگر ڪم آڻيندا آهن).

● آرڙي: ث [ه] عورت کي سڏڻ جو لفظ "آڙي!"

● آرڙے: ذ. سڏڻ يا مخاطب ڪرڻ جو لفظ "آڙي! او!"

● آرڙبا ڪهڙبا: ذ [اردو] سپاهين جي اصطلاح ۾ هنڌ بيسٽرو - سامان سڙو - ٽپڙ ٽاڙي.

● آرڙتاليس: صفت [ه] آئينتاليهم (۴۸).

● آرڙتلا ۽ آرڙتلے: ذ [ه] پٽاھ - آجهو. آڌ - بچاءُ - حفاظت. اولو - اوت. چيري (دروازي جي) - چيڪ. چانءُ - چانو لو. پاڇو - سايو. عڪس - اولڙو.

■ آرڙتلا پکڙنا: پناه وٺڻ - آجهو وٺڻ. آڏ وٺڻ - بهانو ڪري پاڻ کي بچائڻ - عذر ڪرڻ.

● اڙتيس: عدد [هـ] آڙتيسه (۳۸).
 ● اڙسڻه: عدد [هـ] آڙهڻ (۶۸).
 ● اڙس لپينا: هڻي ڇڏڻ (وَر مَ). ڪنجي ڇڏڻ (وَر). ڪنهن شيءِ مَ ٿيڻي ڇڏڻ - وَر مَ هڻڻ.
 ● اڙ گڙا: ذ [هـ] آهو تختو جنهن مَ گهوڙو ٻڏي سڪارڻ لاءِ هلايو وڃي.
 ● اڙم: ذ [هـ] آٺار - ڍڳ - ڍير.
 ● اڙنا: لازم [هـ] آڙڻ - ڦاسڻ - آڏڪڻ - رنڊجڻ. ڪڇي وڃڻ. روڪجڻ. ضد ڪرڻ. تيسو ڪرڻ. نه چرڻ. بحث ڪرڻ. حجت ڪرڻ.
 ● اڙ: ث. مصدر «اڙنا» جو آمر. ضد - هوڏ.
 ● قبضيءَ جي بيماري (پارن ڪي) - پڇهه - روڪ - آڏ - رنڊڪ. ٿوڻي - جهٽل - رُخنو - آڻڪاءِ.
 ● اڙا: صفت. ڦاڙل - رنڊيل. آوڪو - مشڪل - آٺاڻو.
 ● اڙاڪر لپينا: زوريءَ وٺڻ - ڏاڍائيءَ سان وٺڻ.
 ● اڙانا: متعدي. آڙائڻ - آڻڪائڻ - ڦاسائڻ. ترسانڻ - روڪڻ - بيهارڻ. رنڊڪ وجهڻ - آڻڪاءِ وجهڻ. بند ڪرڻ.
 ● اڙ پڙ: صفت. ڪٽهرو - ڪٽ پٽو. هيٺ مٿي. ث. بڪ بڪ - آڃائي ڳالهه. رُخنو - آڻڪاءِ جهڳڙو - جهيڙو.
 ● اڙ جانا: آڙجي وڃڻ - ڦاسي پوڻ. ضد پڏڻ. رنڊجي بيهڻ.
 ● اڙ ڪرنا: ضد ڪرڻ. رڌي ڪرڻ. رنڊڪ وجهڻ.
 ● اڙ ضاميني: ث. آها ضمانت جا پهرين ضمانت رد ٿيڻ تي ڪم آڇي.
 ● اڙ ڪے بيٺهنا: ڪپ ڪوڙي ويهڻ. ضد ڪري ويهڻ. شدت ٻڌي ويهڻ.

● اڙي ۽ اڙياں: ث [هـ] مُشڪل - آوڪي (مهل). تڪليف - مصيبت - سختي. رنڊڪ - آڻڪ. ضرورت - گتتي - لوڙ - مفلسي - ڪُشتيءَ جو هڪ داءِ.
 ● اڙي رهنا: آڻڪي رهڻ. ڪم روڪجي وڃڻ. محتاج ٿيڻ.
 ● اڙي مار: صفت. دغا باز - ويساهه گهاٽي ڪندڙ - جعل ساز - مڇڙو.
 ● اڙي مُشڪيل: ث. اڙي اوڏي - آڻيءَ ويل.
 ● اڙے تهرے میں: تابع فعل. مصيبت جي وقت مَ - ڏکئي وقت مَ - آڻيءَ ويل مَ.
 ● اڙيل: صفت. ضدی - شدتي - بحشي - هوڏي - نيئر.
 ● اڙيل گهوڙا: ذ. رڌيءَ وارو گهوڙو - آهند گهوڙو - اڙي هڻي بيهي رهندڙ گهوڙو.
 ● اڙنا: لازم [هـ] آڏائڻ. تمام تڪو هلڻ - تيز ڊوڙڻ. هوا وانگر هلڻ. ٽپ ڏيڻ - چال ڏيڻ. مغروري ڪرڻ. ڪاڄڻ (شراب ۽ ڪباب وغيره). خرچ ٿيڻ (دولت). مشهور ٿيڻ (خبر) - آڻڻ (افواه). ڦاڙڻ (بارود). ڪڇي وڃڻ (مال).
 ● اڙا آنا: آڏائندو اچڻ. تمام جلند اچڻ. تيز ڊوڙندو اچڻ.
 ● اڙا پهريئا: آڏائندو وٺڻ - آڏائندو گهمڻ. گاڏين، موٽرن وغيره مَ گهمندو رهڻ.
 ● اڙا جانا: آڏائندو وڃڻ - تيز ڊوڙندو وڃڻ. آڏائي وڃڻ - ناري وڃڻ (ڳالهه).
 ● اڙا دينا: آڏائي ڇڏڻ. پڄائي ڇڏڻ. تباھ ڪري ڇڏڻ. مشهور ڪري ڇڏڻ. خرچ ڪري ڇڏڻ. ڪپائي ڇڏڻ. ماري ڇڏڻ.
 ● اڙا ڪے لے جانا: آڏائي وڃڻ. پڄائي وٺي وڃڻ.
 ● اڙا لانا: آڏائي اچڻ. چوري ڪئي اچڻ -

چورائي اچڻ. پڄائي اچڻ (بانهن). زبردستي
ڪڍي اچڻ.

اڙا لپينا: چورائي وٺڻ - تڳائي وٺڻ. نقل
ڪرڻ (بئي تان).

اڙان ۽ اڙانهين: ٿ. آڌار - آڏامي - پرواز -
آڌاري.

اڙانا: متعدي. آڏائڻ (پکي، لغو وغيره).
چورائڻ - لتوائڻ - تڳائڻ. ٺارڻ - نٿائڻ (گالهه).

پٽائڻ. ڪڍي ڇڏڻ (نوڪريءَ مان). ڪٽائڻ -
دم ڪرڻ (ملڪيت). لاهيڻ (سير). نقل

ڪرڻ - سڪڻ (عادت، هٿر). گرم ڪرڻ.
پڄائڻ (بانهن). تڪو ڊوڙائڻ. هٽڻ (تان).

گرم ڪرڻ (حواس). هٽڻ (چنڊا). آٿارڻ (افواهه).
اڙان گهاٽي: ٿ. دوکو - دغا - فريب.

چالاڪي - حرفت - آنڪل - داء - وجهه. گس
گسائه - نٽ نٽاء. آٿل پٽل.

اڙاڙو: صفت. آڏائيندڙ (دولت). فضول
خرج - هٽ ڦاڙ.

اڙتا: صفت. آڏامندڙ - آڏامڪ. (ٿ) اڙتي.
اڙتي پڙتي خبر: محاوره. غلط خبر.

افواهه - ڪٽين ٻڌي گالهه.
اڙتي ٿول: ٿ. گهٽ تور - لڳي ۽

واري تور.
اڙتي چيڙيا ڪو پنهانينا: افعالن مان ٿي

سهي ڪري وٺڻ. هوشيارِي سان مقصد
معلوم ڪرڻ.

اڙتي سي خبر: ٿ. افواهه - ڪٽين ٻڌي
گالهه.

اڙ جانا: آڏامي وڃڻ. تڪو وڃڻ. غائب ٿي
وڃڻ. پٽجي وڃڻ. برباد ٿي وڃڻ. هلي وڃڻ

(واقعو). لهي وڃڻ (رنگ، داغ).

اڙ چلڻا: وٽ کان ٻاهر هلڻ. غرور
ڪرڻ - فخر ڪرڻ. پير پٽ تي نه رکڻ. شان

شوڪت ڏيکارڻ.
اڙڪ: تابع فعل. آڏامي - تيزيءَ سان -

فوراً - جهٽ پٽ.
اڙڪ لڳنا: آڏامي لڳڻ. هڪڙي بيماري

بئي ڪي وڇڙ - وڻجڻ (بيماري).
اڙن: صفت. آڏامندڙ - آڏند. (ٿ) آڌار -

پرواز.
اڙ ناگن: آڏامي چڪ هڻندڙ بئلا -

گهوڙيال بئلا.
اڙن بيماري: ٿ. وڇڙندڙ بيماري.

اڙن ڪهڙولا: ڏ. آڌار ڪٽولي. پينگهي جو
هڪ قسم. ڏولي. هڪ قسم جو رانديڪو.

اڙي پڙي بات: محاوره. افواهه - ڪوڙي
خبر - حُبوب.

● اڙنگ: ڏ [ه] ڏير - آٺار - ڏرڳ.
اڙنگ بڙنگ: ڏ. ٻارن جي هڪ راند.

آجايون گالهيون.
اڙنگ بڙنگ هو جانا: ڇڙو ڇڙو ٿي وڃڻ -

ڪڻو ڪڻو ٿي وڃڻ.
اڙنگ تڙنگ: ڏ. آجايون گالهيون - بيڪار

گالهيون.
● اڙنگا ۽ اڙنگي: ڏ [ه] روڪ - آٽڪ -

آڏو. رخنو. آٽڪاء. آڌار - ٽيڪ. انگڙو. جانڻو.
اڙنگا لڳانا، مارنا: رخنو وجهڻ - پڇڪڙي

وجهڻ (ڪم ۾). انگڙو هڻڻ - جانڻو هڻڻ.
اڙنگي پڙ چڙهنا: وڪڙ ۾ اچڻ. فريب ۾

ڦاسڻ. انگڙي ۾ ڦاسڻ.
● اڙواڙ ۽ اڙواڙين: ٿ [ه] ڇت ڪي ٽيڪ

طور ڏنل ٿوئي - ٽپڪ - ضامن.

● اُڙوس پڙوس : ذ [هـ] اوڙو پاڙو۔ مَحَلو۔
آس پاس۔

— اُڙوس پڙوس : ذ. اوڙي پاڙي وارو۔ پاڙيسري۔

● اُڙهانا : متعدي [هـ] اودائڻ۔ ڍڪائڻ۔
پهرائڻ (ڪپڙا)۔ مٿان وجهڻ (اوچڻ)۔

● اُڙهائي : صفت [هـ] آڏائي (۲/۳)۔

— اُڙهائي اُنچهر : ذ. آڏائي اکر۔ مختصر ۽
اثرائتي گالھ۔ جَمتر مَتر۔ ٽوٽو ڦيٽو۔ چند الفاظ۔
پَتي اکر۔

— اُڙهائي اينٺ کي مسجد الڳ ٻڌانا : آڀي خان
ٿيڻ۔ ڌار پار ٿيڻ۔ جُدا ٿيڻ۔

— اُڙهائي چاول الڳ پڪانا : ڏيڍ چانور جدا
پاڙهڻ۔ ڌار پار ٿيڻ۔

— اُڙهائي چٽو لهڻ پيٺا : قتل ڪرڻ۔ تمام
ڌنگ ڪرڻ۔ ڪڪ ڪرڻ۔

● اُڙهتاليس، اُڙتاليس : عدد [هـ] اُڙتاليه (۴۸)۔

● اُڙعتيس، اُڙتيس : عدد [هـ] اُڙتيه (۳۸)۔

● اُڙهيا : ذ [هـ] آڏائي سيري۔ آڏائڻ جو ڪوڙو۔

● اُڙينج : ث [هـ] دُشمني۔ وير۔ مخالفت۔

تعصب۔ نفرت۔ ڪيراهت۔ ضد۔ ڏنگائي۔

رڌي۔ آڙي۔ روڪ۔ پڇڪڙي۔ اعتراض۔ حُجت۔

عذر۔ بهانو۔

— اُڙينج نيڪالنا : خامي ڪيڻ۔ عيب ڪيڻ۔

رنڊڪ وجهڻ۔

● اِزار ۽ اِزارين : ث [ف] شڪلوار۔ سُمڻ۔

— اِزار بَند : ذ. اڳٽ۔ ناڙو۔

— اِزار سے باهر نيڪلنا : ٻڌاڪون هڻڻ۔ ڊاڙون

هڻڻ۔ ڪاوڙ ۾ هوش وڃائڻ۔ بدحواس ٿيڻ۔

— اُڙدها ۽ اُڙدهي : ذ [ف] هڪ قسم جو وڏو

نانگ۔ اُڙدها۔

— اُڙدهي ڪي مُنڙ سے پهرا : وڏي مصيبت مان

نڪرڻ۔ موت جي مُنهن مان بچڻ۔

● اِس : ضمير [هـ] هين۔ هي۔

— اِس ليے : تابع فعل۔ اِنهيءَ ڪري۔

— اِسي : صفت۔ اِنهي۔

— اِسي آن : تابع فعل۔ هينئر۔ هن وقت۔

— اِسيے : تابع فعل۔ هين ڪي۔

● اَس : ضمير [هـ] هُن۔ هُو۔

— اَس پار : تابع فعل۔ هُن پَر۔ پَراڻ۔

— اَس دَم : تابع فعل۔ اُنهيءَ وقت۔ اُنهيءَ دم۔

● اَسارا ۽ اَسارے : ذ [هـ] ريشمي ڏورو جنهن

تي تار ويڙهي ڪلاپاٽ ٺاهيندا آهن۔ پوتين جي

ڪينار ڪي هڻڻ جو ڏورو۔

● اَسارا ۽ اَسارے : ذ [هـ] رستو۔ لنگهه۔ گذر۔

اڱڻ۔ ايوان۔ وِرانڊو۔ دَوَ جو آئربل پاڻي۔

دروازي جي اڳيان سِرَن جي آيل پَٽو دي۔ ڏيڍي۔

● اَساڙهه : ذ [هـ] آکاڙ (مهينو)۔

— اَساڙهي : ث. آکاڙ ۾ پوکيل فصل۔ ربيع جو

فصل۔ هندن جو هڪ وڏو ڏينهن۔

● اَسامي ۽ اَساميان : ث [ع] اِسْمَر ۽ اِسْمَاء ۽

اَسامي < اَسامي [هي لفظ اردو ۾ واحد طور مستعمل

آهي. ماڻهو۔ چئو۔ اَسامي. فرد. هاري۔ ڪڙسي.

گيراهڪ۔ خريدار. نوڪري۔ ملازمت. عهدو.

جُوارين جي اصطلاح ۾ آهو ماڻهو جو راند نه

جائي ۽ اڪثر هارائي ويندو هُجي. مالدار۔ امير.

بيوقوف۔ مورڪ.

— اَسامي ٻڌانا : پوک ٻنائڻ۔ بيوقوف ٻنائڻ.

ننگڻ۔ ڦرڻ.

— اَسامي مَوروثي : ذ. آهو هاري جنهن ڪي

ڪنهن زمين تي پوکڻ جو حق پيڙهي به پيڙهي

حاصل هجي.

● اَساوري : ث [هـ] سِريراڳ جي هڪ راڳي

● آسپلا ۽ آسپلے : صفت [ھ] بيوقوف - نادان - چسو .

● اِشارَہ ۽ اِشارے : ذ [ع] اشارو - آھڃاڻ .

■ اِشارے چٽڪڻا : اکين جا اشارا هلڻ - اِشاري بازي ٿيڻ . آکيون لٽڻ .

● آشڪُک : ذ [ف] لٽڪ - ڳوڙها .

■ آشڪ بهر آنا : لٽڪ ڀرجي اچڻ - اکين ۾ ڳوڙها تري اچڻ . روئڻهارڪو ٿيڻ .

■ آشڪ سُوئي : ث . لٽڪ اُگهڻ . ڊڙ دلاسو - تسلي .

■ آشڪون سَے مُنہ دھونا : تمام گھڻو روئڻ - سريون پاڻيءَ جون روئڻ .

■ آشڪون کا تارُ باندھينا : تمام گھڻو روئڻ - لٽڪن جون سريون وهائڻ .

■ آشڪون کي جھڙي لسگنا : تمام گھڻو روئڻ - هنجون هارڻ .

● آصلُ : ث [ع] اصل - بنياد - پيڙهه . اصليت . قرض تي ڏنل رقم . سَور - سَورِي .

(صفت) قديم - پُراڻو . شريف (خاندان) .

■ اصل زَر : ذ . وياج تي ڏنل رقم - سَور .

■ اصل مَے سَودُ : ذ . وياج سميت سَور - راس .

● اِظْهارُ : ذ [ع] پندرائي . بيان . شاهدي .

■ اِظْهار لَينا : لکيت ۾ بيان وٺڻ - شاهدي وٺڻ .

■ اَعْضَا : ذ [ع] عضوا ۽ اعضا [عضوا - ليگت .

■ اَعْضَا ٽُوٽَنا : عضوا ڀڄڻ - سنڌ سنڌ ۾ سَور

ٿيڻ - سنڌ ڀڄڻ . بخار چڙهڻ کان اڳ ■ ٺي

بدن ۾ ڳاموڙ ٿيڻ .

● اَعْتَـلُ بَعْتَـلُ : تابع فعل [ف] ساڄي کاٻي آسپاس - چوڌاري . اوڙي پاڙي ۾ .

● اِغْوا : ذ [ع] ڀڄائڻ (ٻانڻهن) جي حالت - ورغلائڻ .

جو نالو - آساواري . ڪَـبوتر جو هڪ قسم . هڪ قسم جو پَـتـا پَـتـي ريشمي ڪپڙو .

■ اَسْتَا ۽ اَسْتَيَ : ذ [ھ] حجام - نائي .

● اَسْتَانِي ۽ اَسْتَانِيان : ث [ھ] ماسٽريائي - اَسْتاد .

● اَسْتَرُ ڪاري : ث [ف] چُن جو لپيو - پلستر .

● اَسْتَرَه ۽ اَسْتَرے : ذ [ف] پاڪي .

■ اَسْتَرَه پَھيرُ نا : پاڪي گهمائڻ . مٽوڪوڙڻ . ڏيڳڻ - صفائي ڪرڻ .

● اِسْتِغَاثَہ ۽ اِسْتِغَاثَے : ذ [ع] فوجداري فرياد . دعويٰ - فرياد .

■ اِسْتِغَاثَہ دائِرَ ڪَرنا : عدالت ۾ فرياد داخل ڪرڻ - ڪيس ڪرڻ .

● اِسْتِمْرارُ : ذ [ع] هميشگي - دوام .

■ اِسْتِمْرارِي پَـتـا : ذ . زمين جو هميشه لاءِ مالڪانو .

■ اِسْتِمْرارِي مَسْـقُـرَـرَ هونا : هميشه لاءِ ڍل مَسْـقُـرَـرَ ٿيڻ .

● اِسْتِئْجَا ۽ اِسْتِئْجَے : ذ [ع] طهارت - وٽ چيڻ .

■ اِسْتِئْجَے کا ڏھيلا : ذ . وٽ چيڻ جو پيٽر . (صفت) جنهن کي ڪا اهميت نه هجي . بيعزت .

● اَسْـگَـنَـدَـه : ذ [ھ] پسارڪي وڪر جو هڪ قسم (هڪ ٻوٽي جي پاڙ) .

● اَسْـوَارُ : ذ [ھ] سَوار - هَسوار . (صفت) چڙهيل (گهوڙي تي) .

■ اَسْـواري ۽ اَسْـواريان : ث . سَوارِي - هَسواري .

● اَسْـوَانَسِي ۽ اَسْـوَانَسِيان : ث [ھ] زمين ماڻن جو هڪ اوزار .

اَسْـوَجُ : ذ [ھ] اَسُو (مھينو) .

■ اَسِي : عدد [ھ] آسي (۸۰) .

● آفسُون پهُونُڪنا: مَتر پڙهي هئڻ - شوڪارو هئڻ. جادو هئڻ.

● آفسُون چَتل جانا: جادو لڳي وڃڻ. ڏيڳيءَ ۾ اچڻ. دٻار ۾ ڦاسڻ.

● آفسُاش: ٿ [ف] زريءَ جو ٻُورو - چيلڪَ.

● اِنطَار: ڏ [ع] روزي چوڙ.

● اِنطَار ڪرنا: روزو چوڙڻ.

● اِنطاري: ٿ. روزي چوڙ مهل کائڻ جون شيون - روزي چوڙ.

● آفَوَه: ڪلمهءَ تعجب [اردو] عجب، افسوس ۽ تڪليف جي موقعي تي وات مان نڪتل لفظ "اوھ! آھ!"

● آفيم: ٿ [اردو] آفيم - آمل.

● آفيمجِي، آفيمي: ڏ. آفيم کائيندڙ - آملِي.

● آفيمي چيڙا: صفت. تمام گهڻو آفيم کائيندڙ.

● آفيمُون: ٿ [ع] آفيم - آمل.

● آفيمُون چڙهنا: آفيم جو نشو چڙهڻ.

● آفيمُون کا جوگا: ڏ. آفيم جو ڦوڳ.

● اِقبَالُ؟: ڏ [ع] خوش نصيبي - سڀاڳ - سدورائي - خوشحالي. اقرار - قبوليت.

● اِقبَالِ جِرمُ: ڏ. ڏوهه جي قبوليت - ڏوهه جو اقرار.

● اِقبَالِ دَعْوِي: ڏ. ڏوهه جي قبوليت. ڏوهه جي قبوليت جو دستاويز.

● اِقبالي: صفت. ڏوهه جو قبولدار. قبولدار.

● اِڪُ: عدد [ه] هڪ - هڪڙو. ڏسو "ايڪ".

● اِڪُ اِڪيلا: تابع فعل. اڪيلو - هڪڙو چڻو - تن تنها.

● اِڪتارا: ڏ. هڪ قسم جو ساز - يڪتارو.

● اِڪُ تالا: ڏ. طبلي جي وچت جو هڪ نمونو.

● آف؟: ٿ [ع] تڪليف يا ڏمڪ ۾ وات مان نيڪتل آواز "آھ! آفسوس!"

● آف؟ رے: ڪلمهءَ استعجاب. ڪنهن شيءِ جي گهڻي انداز ۾ ڏسڻ سان بے اختيار وات نڪتل آواز "مار!"

● آف ڪَر دينا: دم ڪري ڇڏڻ. برباد ڪرڻ. آڏائي ڇڏڻ (پيسا).

● آف نہ ڪرنا: آف به نہ ڪرڻ. دانھن به نہ ڪرڻ. برداشت ڪرڻ - سھي وڃڻ. ڪنھن جي تڪليف تي افسوس ظاهر نہ ڪرڻ.

● آفتاد [آفتاديس]: ٿ [ف] اتفاق. تڪليف - مصيبت. فطرت - عادت. ابتدا. هالڪپڻ - پارائي عمر.

● آفتاد پڙنا: اتفاقي حادثو پيش اچڻ. مصيبت پوڻ - آفت نازل ٿيڻ.

● اِفتِرا: ڏ [ع] تهمت - الزام - بهتان.

● اِفترا باندھنا: تهمت هڻڻ - الزام هڻڻ - بهتان هڻڻ.

● اِفترا تَفَرِي: ٿ [ع] افراط و تفریط [گهٻراهت - گڙو ٻڙو - آبتر ي. بيقراي. هلچل. پيچ ڍوڙ - پاڇو. بي بندوبستي.

● آفسانہ [آفسانے]: ڏ [ف] قصو - ڪهاڻي - داستان. حال - روڻداد. ڪوڙي ڳالھ. بيان - ڏڪر. وڏو قصو. مشهور ڳالھ.

● آفسانہ چھيڙنا: قصو شروع ڪرڻ - حال بيان ڪرڻ.

● آفسَر: ڏ [ع] سردار - آفيسر - عملدار.

● آفسَر مال: ڏ. ڍل وصول ڪندڙ آفيسر - ڪليڪٽر.

● آفسُون: ڏ [ف] جادو. مَتر - ٽوٽو ڦيڻو. فريب - مڪر.

اونڌو ڪرڻ. برباد ڪرڻ. بدنام ڪرڻ -
گاريون ڏيڻ .

● اڪڙهڻا : تابع فعل [هـ] گڏ - هڪ هٿند -
جمع .

● آڪڙا : ذ [هـ] تمام خراب ۽ سستو اناج جو
جانورن کي ڪارايو وڃي .

● آڪڙونا : لازم [هـ] آڪڙجن - سيٽجن -
ڦوڪجن . غرور ڪرڻ . فخر ڪرڻ - ڦوٽنڊر جن .

ناراض ٿيڻ - ڪاوڙجن - رنج ٿيڻ . ڪڙجي پوڻ
(بدن) . سيٽجن (سيٽ ۾) . عضوا ٻڌجي پوڻ .

ضيد ڪرڻ - هوڏ ڪرڻ . تيار ٿيڻ (وڙهڻ لاءِ) .

- آڪڙ : ث . آڪڙ - سيٽ . ٽنڊ - وڏائي .
سختي - آڪڙ (جسر جي) . گهمند - مغروري -

ضيد - هوڏ - رڏي .

- آڪڙ باز : صفت . آڪڙ باز - آڪڙجي هلندڙ .
سيٽ ڪندڙ . مغرور - هٽيلو . ضدي . چيڙاڪ -

- آڪڙ بازي : ث . آڪڙ بازي - سيٽ . غرور -
فخر . رعب تاب .

- آڪڙ بل ڪرنا : آڪڙجي هلڻ - سيٽجي
هلڻ . غرور ڪرڻ - فخر ڪرڻ . شارت ڪرڻ .

- آڪڙ ٽڪڙ : ث . چلولائي - البيلائي .
آڪڙ بازي .

- آڪڙ ڦوڻ : ث . سيٽ ڦوڪ - آڪڙ بازي .
ٽنڊ - آڪڙ . غرور - گهمند .

- آڪڙ مڙوڙ : ث . سيٽ ڦوڪ - ٽين ڦوڻ .
ڇاڳلائي - دادلائي .

- آڪڙ نٽ ڪرنا : آڪڙجن - فخر ڪرڻ -
سيٽجن .

● آڪڙو ، آڪڙون : تابع فعل [هـ] آپ ڪڙيو -
اوڪڙو (وٺڻ) .

- آڪڙون بيٺهنا : اوڪڙو وهڻ - آپ ڪڙيو وهڻ .

- اڪڻ دَرا : ذ . هڪڙي دَروارو دالان .

- اڪڻ ڏال : صفت . هڪ جهڙو . آست - لاثاني .

- اڪڻ ڏالا : ذ . هڪڙي ٿاري وارو (ڪُل)
پُٺو .

- اڪڻ سار : صفت . برابر - هڪ جهڙو . هموار -
سئون .

- اڪڻ لڙا : صفت . هڪ سَر وارو (هار) -
هڪ لڙو هو .

- اڪڻ مَنزلَ : صفت . ماڙي .

● اڪڻا ۽ اڪڻي : صفت [هـ] هڪڙو . اڪيلو .
تنها - هڪلو - نوپڪلو . بي مثل - لاثاني .

آست . (ذ) هڪ گهوڙي يا ڳي واري گاڏي .
ٻانهن تي ٻڌڻ جو هڪ زيور . هڪڙي وَتَ

وارو شمعدان - پائي هڻي وهڻ جي حالت .
تاس ۾ هڪ دائي وارو پتو - پڪو .

- اڪڻاڊمڪا : تابع فعل . اڪڙپڪڙ - ڪوڪو -
چڊو ٻاڊو . وِري . هڪ اڌ .

● اڪاسي : عدد [هـ] اڪاسي (۸۱) .

- اڪاسي ديا جلنا : تمام گهڻي روشني ٿيڻ .

● اڪاون : عدد [هـ] اڪاونجاه (۵۱) .

● اڪائي ۽ اڪائين : ث [هـ] هڪڙائي . هڪ
کان نون تائين هڪ درجي وارو انگ - اڪو .

● اڪتاليس : عدد [هـ] اڪتاليس (۴۱) .

● اڪتانا : متعدي [هـ] ڪڙو ٿيڻ - بيزار
ٿيڻ - ويڳاڻو ٿيڻ .

● اڪتترا : ذ [هـ] واري جو (تپ) - پيٽو (تپ) .
● اڪتوبر : ذ [انگ . October] آڪتوبر
(مهينو) .

● اڪتيس : عدد [هـ] اڪتيس (۳۱) .

● اڪتينا : متعدي [هـ] آڪوڙڻ - پاڙئون پٽڻ -
کوئي ڪڍڻ . ٽنڊو ڪڍڻ . هيٺ مٿي ڪرڻ -

● اڪُسٽھُ: عدد [ھ] ايڪھٽ (۶۱).

● اڪسُنا: لازم [ھ] لُڏڻ - ڏمڏڻ - جھولڻ. ھٿڻ - پري ٿيڻ. آڻڻ - آڀرڻ - ڪنڌ ڪڻڻ. ظاهر ٿيڻ - ڦٽڻ - منھن ڪيڻ. پڙ ڪو ڪاڻڻ - جوش ۾ اچڻ. ڪاوڙجڻ.

● اڪُساد ڀينا: پڙ ڪاڻي ڇڏڻ. ڪاوڙائي ڇڏڻ. ڊڪائي ڇڏڻ (باھ).

● اڪُسانا: متعدي. آڀارڻ - ھُشڪارڻ. پڙ ڪاڻڻ. وٽ مٿي ڪرڻ (ڏيئي يا ٻئيءَ جي). جاڳائڻ - ڊمڪائڻ (باھ).

● اڪُسُنِي نہ دينا: لُڏڻ يا چُرڻ نہ ڏيڻ. ڪيڏانهن وڃڻ نہ ڏيڻ. ڪنڌ ڪڻڻ نہ ڏيڻ. آڀرڻ نہ ڏيڻ.

● اڪئل ڪھڙا: صفت [ھ] آھو ماڻھو جو ٻين سان ميلن جُلڻ پسند نہ ڪري - اڪيلائي پسند. رُڪ مَنھون - بي مروت - بي لحاظ. بدمزاج - چيٽاڪ. خود غرضي - لالچي.

● اڪُلوتا ڪ اڪُلوتے: صفت [ھ] ماءُ پيءُ کي ھڪڙوئي پُست. سيڪيلڌو. (ث) اڪُلوتوئي. ● اڪُنڪُ: صفت [ھ] انجام تان نہ ڦرندڙ. دوستي يا دشمني تي قائم رھڻ - آئل - آڻ ٿر. ھڪ قسم جي راند.

● اڪُوھي: تابع فعل [ھ] ھڪ گوڏي تي. ھڪ پاسي تي. ھڪ طرف جھڪيل - آلار.

● اڪُوھي بيٺنا: گوڏي ڀر ويھڻ. گوڏو ڀڄي ويھڻ.

● اڪُوئي: صفت [ھ] دالان جي اصطلاح ۾ ٽن (۳) جو عدد.

● اڪوتا ڪ اڪوتے: ذ [ھ] بيماريءَ جو قسم (جنھن ۾ ٽنگن ۽ پيرن تي ڦوڦيندا ٿي پوندا آھن). اڪوئي (سامان) خريد ڪرڻ جي حالت.

● اڪولا ڪ اڪولے: ذ [ھ] لوھ جي چُلھ - سيگري.

● اڪھاڙا ڪ اڪھاڙے: ذ [ھ] آکاڙو (ڪُشتي وڙھڻ يا ڪَسرت ڪرڻ جي جاءِ). محفل (ناچ جي). سَهڻ جو ٿولو. ماڻھن جو مجموعو. سادو فقيرن جو گروه.

● اڪھاڙا ٻڌنا: آکاڙو ٺاھڻ. ڪُشتي جو مقابلو قبول ڪرڻ.

● اڪھاڙا جَمنا: پهلوانن جو آکاڙي ۾ جمع ٿيڻ. تماشاين جو گڏ ٿيڻ. ڪنھن ھنڌ تي تمام گھڻا ماڻھو گڏ ٿيڻ.

● اڪھاڙے ميں آتَرنا: آکاڙي ۾ اچڻ (مقابلي لاءِ). ميدان ۾ اچڻ.

● اڪھاڙنا: متعدي [ھ] ڪُتل شيء کي ٻاھر ڪيڻ - اڪيڙڻ - پاڙئون پٽڻ (پُٽو وغيره). ٻاھيڻ - ڪيرائڻ. ڇڏائڻ. جدا ڪرڻ. آجاڙڻ. ناس ڪرڻ. ڀڄائڻ. ڇڙ وڇڙ ڪرڻ - ڪڻوڪڻو ڪرڻ.

● اڪھاڙ: مصدر «اڪھاڙنا» جو آمر. پَستَ - اڪيڙو.

● اڪھاڙ پَچھاڙ: ٻڌ. پَستَ ڪوھ. آڏيل پُٺيل. ٻاھ ڏوھ. بيخ ڪُنيي - پاڙئون ٻڌڻ جي حالت.

● اڪَهَستَر: عدد [ھ] ايڪھتر (۱۷).

● اڪهرا ڪ اڪهرے: صفت [ھ] ھڪ تھہ جو - يڪ تھو.

● اڪهرا ٻڌن: ذ. ڏم ڀرو ۽ ھلڪو ٻُٽ. سنھڙو بدن.

● اڪهري سَواري: ٻڌ. ڏوليءَ وغيره ۾ ھڪ سَواري - اڪيلي سَواري.

● اڪهَرنا: لازم [ھ] ڏکيو لڳڻ - آگرو لڳڻ. ناگوار لڳڻ - آڻ سَھائيندو لڳڻ.

● ڪُشتيءَ جو هڪ داءُ (جنهن ۾ مخالف پهلو ان کي زمين تان مٿي ڪڍجي).

● - آڪهڙڻا: ذ. پوک جي هڪ بيماري (جنهن ۾ پوتن جون پاڙون سڙي وينديون آهن).

● - آڪهڙ بٽانا: بي پرواهي ڏيکارڻ. ڌيان نه ڏيڻ.

● - آڪهڙ مارنا: ڪُشتيءَ ۾ مخالف پهلو ان کي زمين تان مٿي ڪڍڻ جو داءُ هئڻ. مخالفت ڪرڻ.

● آڪهڙ ۽ آڪهڙي: صفت [ه] آڪيلو- تنها- هيڪلو. هڪڙو چٽو. (ث) آڪهڙي.

● - آڪهڙ پڻ: ذ. آڪهڙي-هيڪلائي-تنهائي.

● - آڪهڙ ڊڪهڙي: تابع فعل. آڪيلو- هيڪلو. ايڪڙ پڪڙ- ورلو.

● - آڪهڙي جان: تابع فعل. هڪڙو چٽو- تن تنها- آڪيلو.

● - آڪهڙي ڪٽهائي: ث. يڪ طرفو بيان.

● - اڪيس: عدد [ه] ايڪيه (۲۱).

● - اڪيس هونا: اڳ ۾ رهڻ- اڳرو هجڻ.

● - آڱارنا: متعدي [ه] ڪوه مان سڙي ڪيڻ- ڪوه صاف ڪرڻ.

● - آڱاڙي ۽ آڱاڙياں: ث [ه] اڳياڙي (گهوڙي جي).

● - آها رسي جا گهوڙي جي گچيءَ يا اڳين پيرن ۾ ٻڌندا آهن. سودي پڪي ڪرڻ وقت ڏنل اڳواٽ رقم - سوڙي. (تابع فعل)

اڳيان - سامهون.

● - آڱاڙي پڇهڙي: ث. اڳياڙي پڇاڙي (گهوڙي جي).

● - آڱاڙي پڇهڙي تڙنا: اڳياڙيون پڇاڙيون چينائي پڇڻ. رسو توڙائي پڇڻ. حواس باختہ ٿيڻ.

● - آڱال: ذ [ه] پان جو ڳوڳ. چٽاڙيل شيء.

● آڪهڙ: صفت [ه] جاهل - چٽ - اڻ گهوڙيل - غير مهذب - دُستو - بد تميز.

● - آڪهڙ پڻ: ذ. جهالت. بد تميزي. سرڪشي.

● - آڪهڙين کي لپنا: جهالت جو ڪم ڪرڻ. بد تميزي ڪرڻ. اڻ سُهائيندو ڪم ڪرڻ.

● آڪهڙنا: متعدي [ه] آڪوڻ. آڙوڻ. پاڙوڻ پٽڄڻ - ٿڌي کان نڪرڻ. سنڌن کان نڪرڻ.

بيزار ٿيڻ - ڪڪ ٿيڻ. پڇي پوڻ. ٽٽڻ (ساهه). فرق پوڻ (رفتار ۾). بي سرو ٿيڻ (آواز). آڏلي پوڻ (بيماري).

● - آڪهڙي آڪهڙي باتين: محاوره. ناراضگي سان ڳالهائڻ. آڏا آيتا جواب. رکائيءَ سان جواب.

اڻ سُهائيندو ڳالهيون. بي ڍنگيون ڳالهيون.

● - آڪهڙي گفٽگفٽو: ث. ناراضگي جي ڳالهه ٻولهه. اڻ سُهائيندو گفتگو.

● - آڪهڙي آڪهڙي: صفت. مايوس - ويڳاڻو. رنجيده - ناراض - ڏکويل.

● آڪهڙي ۽ آڪهڙياں: ث [ه] چانورن چٽوڻ جي آڪري.

● - آڪهڙي مهڻن سڙي ڏيئا: آڪريءَ ۾ مٽو وجهڻ. ڪو سخت ڪم پاڻ تي هموار ڪرڻ.

● آڪهڙو: ذ [ه] هڪ قسم جو پوتو.

● آڪهڙو ۽ آڪهڙو: ذ [ه] ڏسو "آڪولا".

● آڪهڙو مڪهڙو: ث [ه] رات جو ٻارن کي وندرائڻ لاءِ زالون ڏئي ڏانهن هٿ وڌائي وري ٻار جي منهن تي ڦيرائينديون آهن.

● - آڪهڙو مڪهڙو ڏيکنا: دوکو کائڻ - بيوقوف بنجڻ - ٽنگجڻ.

● آڪهڙنا: متعدي [ه] آڪوڻ - پاڙوڻ پٽڻ - آڪيڻ. ڏسو "آڪهاڙنا".

● - آڪهڙي: مصدر "آڪهڙنا" جو مونث.

ٽڪ - ڦيڻي.

■ آگال دان : ذ. ٽڪو - ٽڪن آڇلڻ جو ٿانءُ.

■ آگالا : ذ [هـ] پوک کي نقصان پهچائيندڙ هڪ قسم جو جيت. پوسل واري زمين.

■ آگانا : متعدي [هـ] آڀائڻ - آڀاڙڻ (پوئو وغيره). پيدا ڪرڻ.

■ آگاهينا : متعدي [هـ] اوگاڙڻ - وصول ڪرڻ (مسواڻ ڇنڊو اوڌر وغيره). گهرڻ -

گهرڻ ڪرڻ. زوري وٺڻ. جمع ڪرڻ - گڏ ڪرڻ. ■ آگاهي : آگاهيان : ٿ. اوگيڙ - وصولي.

■ آگهڻا پيڇي : ٿ [هـ] ميهڻا طعنا (جي عورتون جهيڙي ۾ هڪ ٻئي کي ڏين) - ويهڻ.

■ آگهڻا : متعدي [هـ] آکوڙڻ. ميهڻا ڏيڻ - اوراڻيا ڏيڻ. عيب ڪوٺڻ. نامناسب ڳالهه وري

وري منهن ۾ ڏيڻ. گهٽ وڌ چوڻ. ■ آگيڙ : ذ [هـ] هڪ قسم جو وڻ (جنهن مان گنگر نڪري).

هڪ خوشبودار وڻ جي ڪاٺي (جا پٿر سان خوشبوءِ ڏئي).

■ آگردان : آگر وٺا : ذ. آهو ٿانءُ جنهن ۾ اگر بيٺيون ٻاري رکجن.

■ آگري بتي : ٿ. اگر بتي. ■ آگري : آگري يا : صفت. اگر وارو - اگر جو.

ميرانجهڙو - گوڙهو ڪشمشي رنگ. ■ آگري : حرف شرط [ف] جيڪڏهن - سڀاڏا -

ببافرض. ■ آگريستري : ٿ. نٽ ڏٺاءُ - گوڻناٺ. بهاني بازي.

■ آگري ڊگر : صفت [هـ] هيٺ مٿي - ڊهرم برهم - اونڌو آبتو - آلت پلٽ.

■ آگري : متعدي [هـ] صاف ٿيڻ (ڪوه).

■ آگري : بگري : [هـ] بي معنيٰ ڳالهائون (جي سمجهه ۾ نه اچن). بيڪار شيون - غير ضروري شيون. (صفت) گڏ وڃڻ.

■ آگري : ذ [انگ. August] عيسوي سال جو آئون مهينو - آگري.

■ آگري : صفت [هـ] آڳيون - پهريون - منڍ وارو. آئينده - ايندڙ. گذريل وقت جو.

آڳوڻو - پويون. پراڻو - پراڻي زماني جو. آڳوڻ. مقابلي وارو - حريف. (ٿ) آگري.

■ آگري : تابع فعل. آڳيون پويون. گذريل وقت ۽ حال جو.

■ آگري : ذ. جهاز جو آڳيون سڙهڻ. ■ آگري : ذ. جهاز جو آڳيون ڪوهو.

■ آگري : مري ويلن کي ياد ڪرڻ. مٿن کي اوسارڻ.

■ آگري : تابع فعل. آڳيان پويان. (ذ) آڳين ۽ گذريل وقت جا ماڻهو.

■ آگري : ذ. آڳيون ڪوهو : آڳيون ڳالهائون ياد ڪرڻ. پراڻا ذڪر سوريان ڪرڻ.

■ آگري : متعدي [هـ] اوگاڙڻ. آڳيڻ - ڪيڻ (وات مان). ڳيٺل شيءِ اوگاڙڻ. ٽڪڻ.

ظاهر ڪرڻ - اندر ظاهر ڪرڻ - واقعات پٽائڻ - ظاهر ڪرڻ (راز، منجهه). هضم ڪيل مال

مجبوراً واپس ڪرڻ. ■ آگري : آگري ڪهانا : ڪراهن سان

ڪاٺڻ - چيچلائي ڪاٺڻ. ■ آگري : ذ. آڳاڇي ڇڏڻ - ڳيٺل شيءِ

واتون ڪيڻ. ظاهر ڪرڻ (راز). ■ آگري : ذ [هـ] هڪ قسم جو ننڍڙو ۽ سُهڻو

پکي - چنڊول جو هڪ قسم. ■ آگري : لازم [هـ] آڀيڻ (نباتات) - چمڻ -

قُئِن (بيج) - پيدا ٿيڻ .

■ آگُوا : ذ [ه] مهendar - اگواڻ - پيشوا .
هادي . پريو مٿس . انتظام ڪندڙ . منتظر .

- آگُوا ڪارُ : ذ . سردار - مهendar - اگواڻ .

- آگوانُ : ذ . اگواڻ - سردار - پيشوا - مهendar .

- آگُواڻي ، آگُواڻي : ث . اگواڻي - رهنمائي -
پيشواڻي . استقبال - خوش آمديد .

● آگُواڙا آگُواڙا : ذ [ه] اگيون حصو
(گهر جو) - اگواڙو - اڱن - آگندڙ .

- آگُواڙا پڇهڙا : ذ . آگوپڇو - اگ پٽ .
گهر جو آگ ۽ پٽ .

● آگهن : ذ [ه] هندن جي فصلي سال جو
آئون مهينو (جونمبر ۽ دسمبر جي وچ ۾
ايندو آهي) .

- آگهتي : ث . خريف جي فصل جو آهو حصو
جو « آگهن » جي مهيني ۾ لٽبو آهي . ڪتتي
يا خريف جو فصل .

■ آگهنا : لازم [ه] آڳوڻ - وصول ٿيڻ (چنڊو
وغيره) . جمع ٿيڻ - گڏ ٿيڻ .

● آگيارُ ، آگياري : ث [ه] پوڄالاءِ ٻاريل
باهه - جوت .

● آلا بلا : ث [ه] ڪين چين - گند ڪچرو -
کاڌي جون خراب شيون - ردي شيون .

● آلاپُ : ذ [ه] آلاپ - آواز .

● آلاپنا : متعدي [ه] آلاپڻ . آلاپ ڏيڻ .

● لاڇا : ذ [ه] ڪپڙي جو هڪ قسم (جنهن
تي ڦوٽن جهڙو پيرت پيريل هجي) .

- لاڇا پيگت : ذ [اردو] هڪ قسم جي بدصورت
۽ خاص نموني جي پٽلي . (طنزاً) سنهڙو ڊگهو
ماڻهو (جو لُڇ ڏسجن ۾ اچي) .

● لاڇي آ لاڇيان : ث [ه] ننڍو ڦوٽو -

ايلاچي .

● آلا ، آلالُ : صفت [ه] هڪ پاسي جهڪيل
(گاڏي ، بار) - دابائو .

● آلانگينا ، آلانگهينا : متعدي [ه] اورانگهڻ .
لانگ ورائڻ (گهوڙي تي) .

● آلاهينا آلاهينے : ذ [ه] اولائو - اولائپو -
مهڻو - طعنو . ڏوراپو - ميار - گلا .

- آلاهينا آتارنا : ميار لاهڻ - گيلا لاهڻ .

● آلاؤ : ذ [ه] مسج - آواه - پيٽو . ڪهڙو .
محرم جي مهيني ۾ مسج ۾ ٿيڻ ۽ آنجي چوڌاري

ڦرڻ جي هڪ رسم .

● آلاوا آلاوے : ذ . مسج - آواه - پيٽو - پٽيٽ .

● آلاڇا آلاڇي : ذ [ه] ننڍو ڦوٽو - ايلاچي .

● آلاڇي دانہ : ذ . ميٺائيءَ جو هڪ قسم (جا
ڪنڊ ۽ ڦوٽن مان ٺاهيندا آهن) .

● آلُ بلُ : صفت [ه] نهايت طاقت وارو -
مضبوط - سگهارو . (ذ) بيحد طاقت - قدرت . غرور -

هٿ - تڪبر . تفاوت - فرق . ڪمي . ننڍو ڏاڻي .
صدقو - قربان .

● آلبيلا آلبيلے : صفت [ه] آبيلو - لاڏلو -
دادلو . چاڱلو - چلولو - ريجالو . گنپرو - دلبر .

بي پرواهه - مؤجي . ٻالو ڀولو - سادو سودو .
ڀورڙو - بيوقوف . (ث) آلبيلي .

- آلبيلا پتن : ذ . آلبيلائي - دادلائي - چلولائي .

- آلبيلي چالُ : ث . مستاني چال - ناز سان هلڻي .

● آلتشنا : متعدي [ه] آلتلائڻ - اونڌو ڪرڻ -
آبتو ڪرڻ . ڦيٽائڻ (بازي) . برباد ڪرڻ . دهرائڻ

(ڳالهه) . ڪيرائڻ (سوار ڪي) . ڪنجڻ (پانهون) .

چورڻ (زبان) . رد ڪرڻ (حڪم) . هارڻ (پاڻي) .

آلتلائڻ (پٽنا) . ڪٽڻ (پردو) . مٽري وڃڻ - ڦيرو

ڪائڻ . برخلاف ٿيڻ . رُخ ڦيرائڻ (گفتگو جو) .

اونڌو ڪرڻ.

== آلٺا ناچ ناچنا: اوندو ڪم ڪرڻ.

== آلٺا هاتھ: ذ. ڏاڻو هٿ - کاٻو هٿ. آبتو هٿ.

== آلٺا هاتھ مارنا: آفسوس ڪرڻ - ارمان ڪرڻ. هٿڙي هٿن - تڙڳائڻ.

== آلٺاڻو: ذ. آٺلائي.

== آلٺ پڙنا: آٺلي پوڻ. آٺل ڪائڻ. پاسو بدلائڻ. ڊهي پوڻ - ڪري پوڻ. هٿان ڪرڻ.

== آلٺ پٽل: ٺ. آٺل پٽل. گڙو پٽو. بڌل سڌل. آبت سبت.

== آلٺ پٽل ڪرڻ: آٺل پٽل ڪري ڇڏڻ. هٿ مٿي ڪري ڇڏڻ. گڙو ڪري ڇڏڻ.

== آلٺ ٻهڙ: ٺ. ڦيرڦار. بڌل سڌل - رڌ بڌل. آٺل پٽل.

== آلٺ ٻهڙ ڪرنا: بڌل سڌل ڪرڻ. دوکياري ڪرڻ. اٽڪل بازي ڪرڻ.

== آلٺ ٻهڙ: ذ. ڦيرڦار. بڌل سڌل. اٽڪل سٽڪل. دوکياري. ڦير ڦند.

== آلٺ ٻهڙ ڪرنا: اٽڪل بازي ڪرڻ. رولو وجهڻ - گڙو پٽو ڪرڻ - مونجهاري ۾ وجهڻ - گمراه ڪرڻ.

== آلٺ جانا: آٺلي پوڻ. اوندو ڏيڻ. لٽي پوڻ.

== آلٺ ڪر خبر نه لڀنا: موتي سار نه لهڻ - خبر ئي نه وٺڻ.

== آلٺوانسي: ٺ. پنهنجو ڏوهه ٻئي تي مڙهڻ جي حالت. سنئين سنوائي ڳالهه مان آوندي مطلب وٺڻ جي حالت. آيتي ڳالهه. آوندو ڪم.

== آلٺي آنڪهي ڊڪهنا: بيجا ڪاوڙ ڪرڻ. آٺو ٻئي تي ڪاوڙ ڪرڻ.

== آلٺي بات ۽ آلٺي باتين: ٺ. آوندي ڳالهه.

موتي اچڻ. بڌل (پاسو، قسمت). بيقار ٿيڻ (دل). منجهڻ (ساهه). ڦيرڻ (دماغ).

== آلٺا: صفت. اوندو - آبتو. آٺليل. ڦريل. پاسيرو - وريل. آٺلندو - مڙگو. ڪمبو (هٿ).

آبتي پاسي ڪان. بيوقوف - جاهل. غلط. آلٺا بهڙا: ذ. موت جو پاڙو.

== آلٺا بهڙا: پڻي پڇڻ - پوين پيرن تي پڇڻ. پڇي واپس اچڻ.

== آلٺا پائڻو: ذ. ڪمبو ٻهڙ - ڏاڻو ٻهڙ.

== آلٺا پٽل: صفت. اوندو آبتو - هٿ مٿي. بي ترتيب - گڏوچڙ. گهٻريل - پريشان.

== آلٺا پٽل: ٺ. آٺل پٽل. گڙو پٽو.

== آلٺا ٻهڙ جانا: موتي وڃڻ - واپس وڃڻ.

== آلٺا تمانچا: ذ. آبتي چمات.

== آلٺا تڙو: صفت. آبتو تڙو - تڙهي جي پٽ. ڪارو رڌ.

== آلٺا جواب ۽ آلٺي جواب: ذ. آبتو جواب. اوندو جواب. غلط جواب.

== آلٺا ڊينا: اوندو ڪرڻ - آبتو ڪرڻ - آٺلائڻ.

== آلٺا دهڙا باندھنا: پنهنجو ڏوهه ٻئي تي ڏيڻ. ڏوهه فرياديءَ تي مڙهڻ. ڪنهن کي سندس ئي ڏنل دليلن سان لاجواب ڪرڻ.

== آلٺا زمانه: ذ. آوندو زمانو. خراب زمانو. آلٺا سبق پڙهنا: آبتي صلاح ڏيڻ.

== آلٺا سمجهنا: آبتو سمجهڻ - غلط سمجهڻ. آلٺا سوار هونا: پاڻ غلطي ڪري ٻئي کي تنبيهه ڪرڻ.

== آلٺا سيدها: تابع فعل. آبتو سبتو - آوندو آبتو. بي قاعدي - بي ترتيب.

== آلٺا: متعدي. آٺلائڻ. آبتو ڪرڻ.

آوندو ڪم .

— آلٺي پٽي پڙهانا : اونڌي صلاح ڏيڻ .
پٽي پڙهائڻ . غلط صلاح ڏيئي گمراه ڪرڻ .
ڏٺارڻ .

— آلٺي چال : ٺ. خراب چال - بد چالي - خراب
عادتون - ڪلچائي . اونڌي وات .

● آلٺي چهريءَ سان ڪهڻ - مڏي چريءَ سان ڪهڻ .
ناجائز طرح نقصان پهچائڻ .

— آلٺي رات : ڪا : محاوره . بيوقوف - احمق -
نادان .

— آلٺي رسم : ٺ. اونڌي رسم - آبتو رواج .
— آلٺي سانس لپنا : گهٽ ڪيئون کانڻ . مڙڻ
وقت وڌا ساه ڪڻ - ڊگها ساه ڪڻ .

— آلٺي سمجهه : ٺ. اونڌي سمجهه - آلٺي مٽ .
— آلٺي سوڄهڻا : غلط طريقو ذهن ۾ آچڻ .
غلط نموني ۾ سمجهڻ .

— آلٺي سيدهي : ٺ. آبتي سبتي - اونڌي
سٽهين . غلط سلط .

— آلٺي سيدهي باتين : محاوره . اونڌيون
آبتيون ڳالهائڻ . هيڏانهن هوڏانهن جون خبرون .
— آلٺي سيدهي پڙنا : اولو سولو ڌڪ لڳڻ .
اوچتي مصيبت پوڻ .

— آلٺي سيدهي سنانا : آڏا آبتا جواب ڏيڻ .
گهٽ وڌ ڳالهائڻ . - آڏنگو ڳالهائڻ .

— آلٺي سيدهي هانڪينا : اونڌيون آبتيون
ڳالهائڻ ڪرڻ . آجايون ڳالهائڻ ڪرڻ . پٺاڪون
هڻڻ .

— آلٺي سيفي پڙهڻا : بد دعا ڏيڻ -
پٽن - ڀارتو ڏيڻ .

— آلٺي سيفي هوجانا : جادو يا عمل جو

آبتو اثر ٿيڻ .

— آلٺي طرف : ٺ. پٺيون پاسو - پٺ .
آبتو پاسو .

— آلٺي قيسمت : ٺ. اونڌو نصيب - خراب
قسمت - بد نصيبي .

— آلٺي ڪهو پڙي ڪا : محاوره . اونڌي سمجهه
وارو - ڪم فهم .

— آلٺي گنگا بيمنا : قاعدي جي خلاف ڪا
ڳالهه ٿيڻ - رسم رواج جي خلاف ڪا ڳالهه ٿيڻ .

— آلٺي مالا پهچرنا : نقصان پهچائڻ . مترجتر
پڙهڻ .

— آلٺي مٽ : ٺ. اونڌي سمجهه - اونڌي مٽ .
— آلٺي هوا : ٺ. مخالف هوا - آبتو حالتون .
— آلٺي هوا چلنا : آبتي هوا لڳڻ - زماني جو
مخالف ٿيڻ .

— آلٺي : تابع فعل . آڇڙ - برعڪس . سورگو -
ماڳهين .

— آلٺي آستره سڙ موندنا : آبتي پاڪيءَ
سان مٿو ڪوڙڻ . ڦيري پينگ ڪرڻ . ٽنگڻ .

— آلٺي پائو پهرنا : بيئي پير موڻڻ - جلد واپس
اچڻ .

— آلٺي پائو چلنا : پوئين پيرين موڻڻ . پٺيرو هلڻ .
● آلٺهڻا : متعدي [ه] منجهڻ - وڇڙڻ -

گندي ڳوڙهه ٿيڻ . ڦاسڻ - آنڪڻ . بيزار ٿيڻ .
ڦاسي پوڻ . گنديجڻ - وڙهڻ . اعتراض ڪرڻ -
حجت ڪرڻ . رڳڙو ڪرڻ . گڙهو ٿيڻ . سڙجڻ -
دير ٿيڻ .

— آلٺها ڏينا : منجهائي ڇڏڻ . ڦاسائي ڇڏڻ .
گندي ڇڏڻ .

— آلٺهانا : متعدي . منجهائڻ . ڦاسائڻ .
وڇڙائڻ . روڪڻ . آڙائڻ . آنڪائڻ . رڌل رکڻ .

جهيڙاڪ - چالاڪ.

● اَلشُّ : ذ [ترڪي] اوڀر (آميرن يا بزرگن جي).

● اَلِف : ذ [ع] "ا" جو آچار. هڪ هزار.

● اَلِف - ب پڙهانا: بي سمجهه يا بيوقوف کي

گالهه سمجهائڻ. سيکارڻ. شروعاتي تعليم ڏيڻ.

● اَلِف خالي سَمَجهنا: ڪُجهه به نه سمجهڻ.

● اَلِف سے بے نہ ڪهنا: اَلِفُون بهي نه

چوڻ. ڪجهه به نه چوڻ.

● اَلِف ڪهينجهنا: پيشاني تي آزاد فقيرن وارو

الف ٺاهڻ. فقير ٿيڻ. آزاد ٿيڻ.

● اَلِف هونا: آگاهڙو ٿيڻ. نانگو ٿيڻ. گهوڙي

جا نٿا ڪڍڻ.

● اَلفا: ذ [اردو] بنا پانهن ڊگهو چولو (جو

آزاد فقير پائيندا آهن) - اَلفي.

● اَلفَن: ث [اردو] هڪ قسم جي ٽڪل (لغز).

● اَلْفِي اَلْفِيَا: ث [ه] بنا پانهن ڊگهو

چولو (جو آزاد فقير پائيندا آهن) - اَلفي - ڪفني.

● اَلهيءَ جو هڪ قسم (جنهن ۾ ليڪا پيل

هوندا آهن).

● اَلْفِي ڪَنڪڙوا: ذ. آهو لغز جنهن کي چوڻي

کان پيلڪ تائين ٻئي رنگ جي پٽي هڻندا آهن.

● اَلْقَط: ذ [ع] وڍڻ - ڪٽڻ. علحدگي -

جڏائي. نه مڃڻ جي حالت. (بيت بازي ۾ جڏهن

ڪو چوڪر غلط شعر چونڊو آهي ۽ وچ ۾ ٻيهي

رهندو آهي تڏهن "اَلقَط" چوندا آهن ۽ اهو

شعر قبول نه ٿيندو آهي).

● اَلْقَط ڪرنا: وڍي ڇڏڻ. ترڪ ڪرڻ. ڪڍي

ڇڏڻ. جواب ڏيڻ. لاڳاپا ٽوڙڻ. قبول نه ڪرڻ.

● اَلڪسانا: متعدي [ه] سُستي ڪرڻ. آرس

ڪرڻ. ڏسو "اَلڪسانا".

● اَلڪس: ث. سُستي - ڪاهلي. آرس.

گهڙي ڪرڻ. سيٽائڻ (ريپا). ويڙهائڻ.

● اَلجھانا سَلجھانا: منجهائڻ سنجھائڻ.

ڊاهڻ ٺاهڻ.

● اَلجھاوا: ذ. مونجهارو. مونجهه. گهڙي.

پيچيدگي. جهڳڙو - رڳڙو. ڏانڊل. دقت -

مشڪل. گهٻراهت - پريشاني.

● اَلجھُ پڙنا: گنڊجي پوڻ. منجهي وڃڻ.

جهڳڙو ڪرڻ. ڦاسجي وڃڻ.

● اَلجھن ۽ اَلجھنهن: ث. مونجهه - مونجهارو.

پريشاني. آند مانڊ. فيڪرات.

● اَلجھيڙا ۽ اَلجھيڙي: ذ. مونجهارو -

مونجهه. جهيڙو - بکيڙو. معاملو - جٽجڻ.

● اَلجھيڙيا: ذ. جهيڙاڪ - ويڙهاڪ. جنگالي -

ڪتراگي.

● اَلجھيڙي ۽ اَلجھيڙي: جنجال ۾ ڦاسڻ -

مصيبت ۾ ڦاسڻ. بکيڙي ۾ پوڻ.

● اَلجھنا: متعدي [ه] آبائڻ (ٻائي). نچوڻ.

هارڻ (ٻائي). خالي ڪرڻ (ٽانءُ).

● اَلشُر: صفت [ه] سيڪڙاٽ - نول -

نا تجربڪار. ناواقف. غافل - ٻيپرواهه - جاهل -

چٽ. (ذ) ٻارو.

● اَلشُر ٻَلشُر: ذ. ٻاراڻيون ڳالهائون - ٻاراڻيون

حرڪتون. ٻاراڻي. بيوقوفي.

● اَلسَنا يَلسَنا: متعدي [ه] عيش ڪرڻ -

مزا مائڻ - سوچڻ ڪرڻ.

● اَلسي: ث [ه] هڪ قسم جو ٻج ۽ ٻوٽو -

اَلسي.

● اَلسيٺ ۽ اَلسيٺه: ث [ه] دغا - دوکو -

چٽل - ترڪٽ. جهڳڙو - جهيڙو. هوشيار -

سيانپ - چالاڪي. اندڙند. گهوڙي (پُسن ۾).

● اَلسيٺيا، اَلسيٺهيا: صفت. دغا باز - ڏڳ.

■ آلڪس آنا : آرس چڙهڻ - سستي چڙهڻ .
بدن تي ڳاڙو ٿيڻ .

■ آلڪ : صفت [هـ] الڳ - جدا - ڌار -
علحدو . ويڙڪو - ڇڏو - پري . انوکو - عجيب .
اڪيلو - تنها - کان سواءِ - بغير . خارج - نڪتل .
بي تعلق .

■ آلڪ آلڪ : تابع فعل . جدا جدا - الڳ الڳ
الڳ - ڌار ڌار . پري پري .

■ آلڪ تهلڪ : تابع فعل . جدا جدا - ڌار ڌار .
بي تعلق .

■ آلڪ رهنا : جدا رهڻ - پري رهڻ . ڌار
رهڻ . بي تعلق رهڻ .

■ آلڪ ڪرنا : جدا ڪرڻ - الڳ ڪرڻ - ڌار
ڪرڻ . هٽائڻ - پري ڪرڻ . ڪڍي ڇڏڻ
(نوڪريءَ مان) . وڌڻ - وڌي ڇڏڻ . ڪڍڻ
(برادريءَ مان) .

■ آلڪني ۽ آلڪنيان : ٺ [هـ] ڪڇڻ ٺنگڻ
يا پردي ٺنگڻ جي رسي .

■ آلڪني پَر ڏالنيءَ ڪَ لائق هُنا : تمام اڀرو
هئڻ - ضعيف هئڻ . پُراڻو ٿيڻ - جهونو ٿيڻ .
پوڙهو ٿيڻ .

■ آئل : صفت [هـ] ناتجربڪار - آڻو . آڻ
ڪپڙيل . سيڪڙاٽ .

■ آئل بچھپرا : ذ . آهو وڇيرو جنهن تي اڃا
سُوري ٿي نه هجي . پيرواهه . ايلو - دادلو .
ڪڏڻو - نچڻو ٺپڻو . راند روند جو شوقين .

■ آئلنپ : آئلنپو : صفت . پيرواهه - لاغرض .
ايلو . گستاخ . چڙواڳ . ٿرڙو - آجايو - فضول .

■ آئل جهپ : صفت . آڻيل - ڏڏندڙ -
لڏندڙ . رول - بي سڪو . جنهن کي هڪ هنڌ
تڪاءُ نه هجي . بي ويساهو - بي اعتبار . پيرواهه -

غافل .

■ الله : اسم خاص [ع] خدا تعاليٰ .

■ الله آسين سے پالينا : لاڏ ڪوڏ سان پالڻ .

■ الله آسين ڪرنا : خير خوبي يا وڏيءَ عمر
لاءِ دعا گهرڻ .

■ الله بخشے : محاوره . خدا پناه ۾ رکي . خدا
مَر هي (هي لفظ مَرِي ويل ماڻهو جي ذڪر
ڪرڻ وقت چوندا آهن) .

■ الله بھائي ڪترے سَلانا : ڏاڍي مٽاڪٽ
سان ٻارن کي لوليون ڏيئي ڏيئي سُمھارڻ .

■ الله پَر نِيگاه رکھنا : خدا تي ڀروسو رکڻ -
توڪل ڪرڻ . ڊپ نه ڪرڻ .

■ الله پيرے مانينا : دعائون گهرڻ - سڪائون
باسڻ - نذر نياز ڏيڻ .

■ الله جانے : تابع فعل . خدا ڄاڻي - خدا کي
خبر - الاڻجي .

■ الله رکھے : تابع فعل : خدا رکي وئي -
الله سلامت رکي .

■ الله رے : ندا . ٻلبي ! - مارا ! - يا خدا ! .

■ الله ڪو دِيکھنا : نا آسپديءَ ۾ خدا کي ياد
ڪرڻ - بي وسيءَ ۾ پاڻ روڪڻ . صبر ڪرڻ .

■ الله ڪے گھرے سے پھيرنا : مَرِي بچڻ . بيماريءَ
۾ نا آسپديءَ جي حالت مان چڙهي پوڻ .

■ الله لنگڻي : محاوره . خدا ڪارڻ - انصاف
جي ڳالهه .

■ الله مارا : صفت . نياڳو - چنڊو - نيدورو .

■ مصيبت زدو . مفلِس - ڪنگال . سست - ڪاهيل .

■ الله ميان : اسم خاص . خدا تعاليٰ - ڌڻي سائين .

■ الله ميان کا طاق ؟ بھرنا : مسجد ۾ مٺائي
رکڻ - نياز ڏيڻ .

■ الله والا : ذ . فقير - سُوالي - گنداگر . شهيدن

جولقب. دنيا کي ٿياڳ ڪندڙ - درويش - آله
 وارو. سادو سُودو - بيوقوف - ٻالو ٻولو.
 ● اَلتَلَّي تَلَّتَي : ذ [ه] عيش عشرت - راڳ روپ.
 خوشيون - مجلسون - محفلون. مزا. دٻڊو.
 فضول خرچي - اجايو خرچ.
 - اَلتَلَّي تَلَّتَي ڪرنا: الوليون ماڻن - موجون
 ماڻن - مزا ماڻن. اجايو خرچ ڪرڻ.
 ● اَلْمَارِي ۽ اَلْمَارِيان : ٺ [پرتگالي] ڪٽت.
 ● اَلْمُ غَلْمُ : ذ [اردو] بي معنيٰ ۽ اجايون
 ڳالهيون. ڪاڏي جون خراب شيون - ڪين ڇن.
 ردي مال - بيڪار شيون. (تابع فعل) رولو -
 دَر بذر. فضول - واهيات.
 ● اَلثَوُ : ذ [ه] چيپرو (پکي). (صفت) بيوقوف -
 پُوکُ - مورڪ.
 - اَلثَو بَنانَا : پُوک بَنائڻ - بيوقوف بَنائڻ.
 - اَلثَو پَن : ذ. بيوقفي - پُوک پائي.
 - اَلثَو ڪا پَنهَ : صفت. تمام بيوقوف - احمق -
 پُوک. گار طور ڪم ايندڙ لفظ.
 - اَلثَو ڪا گوشت ڪهَلانا : پُوک بَنائڻ - بيوقوف
 بَنائڻ. قابو ۾ ڪرڻ (خيال آهي ته جيڪڏهن
 ڪنهن ماڻهوءَ کي چڙهي جو گوشت ڪارائبو
 ته آهو قبضي ۾ اچي ويندو).
 - اَلثَو هو جانا : نشي ۾ چور ٿي وڃڻ - مدهوش
 ٿي وڃڻ.
 ● اَلثَوُ : ذ [ه] ٺپ. ڪڏ - اچل
 (خصوصاً گهوڙي جي). نچڪو ٽپڪو - راند
 رُوند. ناز نغرو - آنڪل آرو.
 - اَلثَو ڪتلو : ذ. راند رُوند - نچڪو ٽپڪو.
 ● اَلثَو ۽ اَلثَوُ : صفت [ه] اَلثَو - ڪو -
 بي نمڪ. بي سَواد.
 ● اَلهَرُ : صفت [ه] ناتجربڪار. سيڪڙا -

نَوَل - آڙو. نادان - بيوقوف - چَسو.
 - اَلهَرُ پَن اَلهَرُ پَن : ذ. آڙو پائي. ناتجربڪاري.
 ناداني - بيوقفي.
 ● اَلهِنَا ۽ اَلهِنَا : ذ [ه] اوڀايو - طعنو.
 مهنو - ميار. ڏوراڻو.
 ● اَلهِنَا : ٺ [ه] هڪ راڳنيءَ جو نالو.
 (صفت) "الهيا" ڳائيندڙ.
 ● اَلهِنَا : متعدي [ه] آڀائڻ (پائي). اچلائڻ
 (پائي). ڏسو "اَلهِنَا".
 ● اَلهَلُ ۽ اَلهَلين : ٺ [ه] گهوڙي جي
 مَسْتِي - ڪڏ. نچڪو ٽپڪو. رِيچڪ - پُور.
 ● اَمَان : ٺ [ه] امان - آسَ - والده.
 - اَمَان باوا : ذ. امان بابا - ماءُ پيءُ.
 - اَمَان باوا کي ناک ڪڙوانا : ماڻهن کي بدنام
 ڪرڻ.
 ● اَمَانَتُ خاني : ذ [ه] چاشنيءَ جو هڪ قسم.
 ● اَمَاوَس : ٺ [ه] اَماس.
 ● اَمَنهَ : لازم [ه] وَجَن - وڪڙ ڪائڻ.
 پيچ تاب ڪائڻ. مَرَوَ ڪائڻ.
 ● اَمُ جانا : لازم [ه] شل ٿيڻ - ڪيرو ٿيڻ
 (بدن). ڪُڙجي پوڻ (بدن). جَمِي وڃڻ - ڪُٽي
 وڃڻ.
 ● اَمُجُورُ : ذ [ه] اَنب چُور. اَنب جون
 سَڪل ڪلون. تمام اڀرو ماڻهو.
 - اَمُجُورُ ڪَرُ دينا : ڏاڍي مار ڏيڻ - ماري
 ماري آڌ مَڪو ڪري ڇڏڻ.
 - اَمُجُورُن : ذ. اَنب جي ڪلن مان ٺهيل
 هاضمي دار چُورو - اَنبچُور.
 ● اَمُرَتُ : ذ [سن] اَبحيات. فرحت ڏيندڙ
 پاڻي يا شربت.
 - اَمُرَت بان : ذ. ڪيوڙي جو هڪ قسم.

= امرت پهل: ذ. هڪ قسم جو ميوو - صوف.
 = امرت رس گهلونا: ميٺڙي نموني پر گالهاڻڻ.
 تمام گهڻي خاطر مڙجيا ڪرڻ.
 = امرت کا چهينئنا دينا: آبيات چٽڪارڻ.
 مڙدي کي زنده ڪرڻ.
 ● امڙتي ۽ امڙتيان: ٿ [هم] مڙائي جو هڪ
 قسم (جليبي وانگر ٿئي). پاڻي پيئڻ جو هڪ ننڍو
 ٿان ۽ ڪپڙي جو هڪ قسم.
 ● امڙس: ذ [هم] آڻين جو باغ (جتي اڻين
 جا تمام گهڻا جهڳٽا هجن).
 ● امڙود: ذ [هم] زيتون.
 ● امڙس: ٿ [هم] گهٽ آڙنگ - آڱر - حبس.
 ● امڙا ڏهنڙا: صفت. امڙو ڏهنڙو - فلاڻو
 ٿيرو. رواجي ماڻهو. ههڙو تهڙو.
 ● املا ۽ املاڻس: ٿ [ع] ليکڻي - تحرير -
 صورتخطي.
 ● املاڻس: ذ [هم] املاڻس - چمڪڻي.
 ● امڙ پتي ۽ امڙ پتيان: ٿ [هم] گڻان
 جو هڪ قسم.
 ● امڙي ۽ امڙيان: ٿ [هم] گيدامڙي - امڙي.
 ● امڙندا، امڙنا: لازم [هم] پر جي آڇڻ
 (ڪر) - چانهڇڻ. چوڻي آڇڻ (برسات). چاڙهڻ
 پر آڇڻ (درياهه، پاڻي).
 ● امڙنگ ۽ امڙنگس: ٿ [هم] لهر -
 موج - ترنگ. جذبو - آڏو - ريجڪ - پور.
 ● امڙا: ذ [هم] انب جهڙو رنگ - گهاٽو
 ساڻو رنگ.
 ● امڙي ۽ امڙيان: ٿ [هم] آمان - امڙو - ماءُ.
 = امڙي جان: ٿ. جيڃل آمان. ماءُ لاءِ عزت
 ڀريو خطاب.
 ● امڙهينا: متعدي [هم] مڙوڻ - مڙوڻو ڏيڻ.

وڪڙ ڏيڻ - وڙ ڏيڻ - موڙڻ.
 ● امڙي جسي: ذ [هم] بي فيڪري ۽ جو زمانو -
 اطمينان جي حالت - خيريت.
 ● امڙي ۽ امڙين: ٿ [ف] آس - آرزو -
 خواهش - تمنا.
 = امڙي اڻهڙا: جانا: آسرو ڪچي وڃڻ. امڙي
 نه رهڻ.
 = امڙي بانڊهينا: امڙي پڏڻ - آسرو رکڻ.
 = امڙي پڙ آنا: امڙي پوري ٿيڻ. مقصد حاصل ٿيڻ.
 = امڙي توڙنا: آس پڇڻ - نا امڙي ڪرڻ.
 = امڙي سڙ هونا: پيٽ سان هجڻ - امڙي واري
 هجڻ.
 ● آن: حرف نفی [هم] آن - نه - بهي.
 = آن بن: ٿ. اثبوت - نفاق - ڦيٽاڙو - ڏڦير.
 دشمني - وير.
 = آن بن هونا: اثبوت هئڻ - نفاق هئڻ.
 = آن بندهينا: صفت. آن ونڊيل (موتڻي).
 = آن پڙهڻ: صفت. آن پڙهيل - جاهل - چٽ.
 = آنجان: صفت. آنجان - ناواقف - اجنبی -
 بيگانو. ناتجربڪار. بيوقوف - جاهل.
 = آنجان مڙ: تابع فعل. آنجانائيءَ پر - بيخبريءَ
 پر - بي اختيار - بنا ارادي. اوچتو - يڪدم.
 بيوقوفيءَ سان.
 = آن جهيلا: آن جهيلا: صفت. آن چليل.
 ڪهڙو. ڪٽ پڙو. آن گهڙيل - بي ڍنگو.
 = آن ديهڪا ۽ آن ديهڪي: صفت. آن ڏنل.
 نامعلوم - آن چاتل. ليڪل - غائب.
 = آن سنا ۽ آن سڻي: صفت. آن سئل - آن پڙيل.
 = آن سنا ڪرنا: آن پڙو ڪرڻ - ڪن
 لاتار ڪرڻ.
 = آن سڻي: ٿ. آن پڙيل (گالھه) - عجيب (گالھه).

■ آن ڪي سي ڪهنا: طرفداري ڪرڻ - پاسخاطري ڪرڻ.

● آٽا ۽ آٽائين: ٿ [ترڪي] ٻار ڪي ڪير پيارڻ لاءِ مقرر ڪيل عورت - دائي.

● آٽاپ شٽاپ: تابع فعل [ه] آڻ ماڻيل - آڻ ٿوريل - بيجساب. حد کان زياده. بي معنيٰ - آجايو - فضول. انڌ ڌنڌ ۾ - بنا سوچ و پچار - بنا سمجهه جي.

■ آٽاپ شٽاپ ٻاتين: محاوره. بي معنيٰ ڳالهيون - آجايون ڳالهيون.

● آٽاج: ڌ [ه] آن.

■ آٽاج ڪا دشمن: ڌ. گھڻ ڪاڻڪ - پيوڙي. سست - ٽوٽي - آسي.

■ آٽار: ڌ [ف] ڏاڙهون. آتشبازي ۽ جو هڪ قسم.

■ آٽار دان ۽ آٽاردان: ڌ. ڏاڙهون ۽ ڌاڻا (مصالحي طور ڪم ايندڙ).

● آٽاڙي ۽ آٽاڙي: صفت [ه] بيوقوف - نادان - پوک. چٽ. جاهل. سيڪڙاٽ - ٽول. ناتجربيڪار. ■ آٽاڙي پٽن، آٽاڙي پٽا: ڌ. چٽپاڻي - بيهقلي - جاهيلپڻو - بيوقوفي.

■ آٽاسي: عدد [ه] آٽاسي (۷۹).

● آٽاسيا ۽ آٽاسياپڻ: ٿ [ه] آٽوڙي.

● آٽاسيس: عدد [ه] اوڻياڻيهه (۳۹).

● آٽت بٽت: ٿ [اردو] ٺاهه ٺوهه - هار مينگار - زيب زينت.

■ آٽتر سنتر: ڌ [ه] ٽوٽو ڦيٽو - جٽتر سنتر. جادو.

■ آٽتري ۽ آٽترياں: ٿ [ه] آندو.

■ آٽترياں ٽولنا: سنجھ. ڪڍڻ جي ڪوشش ڪرڻ.

■ آٽترياں جٽنا: آندا سڙڻ. آندا ڪلوس ڪلوس

■ آن ڪهي: ٿ. نه چوڻ جو ڳي - نه ٻڌائڻ جهڙي - آها ڳالهه جا نه چوڻ جهڙي هجي - خراب ڳالهه.

■ آن گينا: صفت. آن ڳٽيل - بيشمار - بي انداز. ■ آن گينا برس: ڌ. ٻار جي عمر جو آئون سال (جو عورتون منحوس سمجهنديون آهن).

■ آن گينا مهيٺا: ڌ. حمل جو آئون مهيٺو (آئين مهيٺي ڄاول ٻار، جو اڪثر جيئرونه رهندو آهي، ان ڪري زالون آئون مهيٺو منحوس سمجهي نالي وٺڻ کان حذر ڪنديون آهن).

■ آن گهڙو: صفت. آن گهڙيل - بي ڊول - بد شڪل - دم دستو - آن سڌريل. بي ادب - بد اخلاق.

■ آنمول: صفت. آملهه - قيمتي.

■ آنمپل: صفت. آن ميليل - ملاوت نه ٿيل - خالص - نج. مخالف. ناموزون - نامناسب. ڌاريو - ٻي ڇينس جو. مختلف.

■ آنمپل ٻاتين: ٿ. بي ربط ڳالهيون - هيٺان هٿان جون خبرون. گٽ شپ.

■ آن هوني: ٿ. آن ٿيڻي - ناممڪن ڳالهه. ● آن: ڌ [سن] آن - آٽاج - ڌاڙو. کاڌو - ڪاڇ. چوٽو - رزق.

■ آن جيل: ڌ. آن ٻاڻي - ڌاڙو ٻاڻي.

■ آن جيل ڪتر: ٺا: ٺهين ٻاڻي ڪرڻ.

■ آن ڌاڻا: ڌ. رزق ڏيندڙ. آقا - مالڪ - رزاق.

● آن: اشاره قريب [ه] هين - هيي. هينن.

■ آن ڌنن: تابع فعل. هين ڏينهين. هلندڙ

وقت ۾ - هن زماني ۾.

● آن: اشاره بعيد [ه] هو - آهي. آهو

(موس جي نالي وٺڻ بدران زال آهو لفظ ڪم آڻيندي آهي).

ڪرڻ. چيتي بئڪ لڳڻ.

■ انٽريون گئلے ميں پڙنا: سخت مصيبت ۾ ڦاسڻ.

■ انٽريون ڪا بئڪ ڪهولنا: بئڪن ڪاٺن کان پوءِ خوب ڀيٽ ڀري ڪاٺن.

■ انٽريون ڪا ڪٽل ڪهولنا: سخت بئڪ لڳڻ. ڀيٽ ۾ بئڪ کان ڪوٺا ڊوڙڻ.

■ انٽريون ميں آگ لڳنا: سخت بئڪ لڳڻ.

■ انٽريون ميں بئڪ پڙنا: ڀيٽ ۾ وٽ پوڻ. ڀيٽ ۾ سُر پوڻ.

● إنتقال: ذ [ع] هڪ هنڌ کان ٻئي هنڌ روانگي. بدلي. جڳهه جي مٽا مٽا. لاڏاڻو. چالاڻو.

■ إنتقال آراضی: ذ. زمين جي کاتي بدل.

■ إنتقال جائیداد: ذ. جائداد جي کاتي جي مٽ مٽ.

■ إنتقال ڪرنا: جڳهه بدلائڻ. لٽي وڃڻ. مري وڃڻ. چالاڻو ڪرڻ. کاتو بدلائڻ (جاءِ جو).

■ إنتقال ناسه ۽ انتقال ناسه: ذ. کاتي جي بدل سڌل جو دستاويز.

● أنٽی ۽ أنٽیاں: ث [ه] ڪنن ۾ پائڻ جو هڪ قسم جو زيور.

● أنٽيس: ذ. عدد [ه] آٽيهه. (۲۹).

■ أنٽا ۽ أنٽي: ذ [ه] بلور-گولي-چڌو. روڙهو (آفس جو). بندوق جي وڏي گولي. مٿين ماڙي. هڪ قسم جي وڏي ڪوڏي.

■ أنٽا چيت: صفت. ڪوڏي اونڌي ٻوڻ جي حالت. غش-بيھوش. سڪجهه هارايل. بد قسمت.

■ أنٽا غفيل: هونا: مري وڃڻ. نشي ۾ چور ٿيڻ. بيھوش ٿيڻ. نڀاڳو ٿيڻ.

● أنٽینی ۽ أنٽینیاں: ث [ه] ڏاڍي-اٺن.

● أنٽی ۽ أنٽیاں: ث [ه] آٽيهن (جنهن تي سٺ

ويڙهجي). گنڊ. ڪيسو. سٺ يا ريشم جي ڦوري. بن آگرين جي وچ واري جاءِ. آٽي. آگر پٽو. پهلوآن جو هڪ ڍاڙو.

■ أنٽی باز: صفت. دغا باز. دوکيا باز. فريبي. چالاڪ.

■ أنٽی پڙ چڙهنا: فريب ۾ اچڻ. دوکي ۾ اچڻ. وڪڙ ۾ اچڻ.

■ أنٽی دينا: ڪنڌ سڙوڻ. ڪنڌ جهٽڻ.

■ أنٽی ڪرنا: سٺ ويڙهي گهٽي ٺاهڻ. مال هضم ڪرڻ. ٺڳي ڪرڻ.

■ أنٽی مارنا: ڪاشيءَ آگرين ۾ لڪائي ڪٽڻ. تڱائي وڃڻ.

● أنٽجر ۽ پٽجر: ذ [اردو] عضوا. هٿ گڏ-سٺ سٺ.

■ أنٽجر پنجر ڏهيلي ڪرنا: سٺ سٺ آلوڙي چڏڻ. سخت مار ڏيڻ. ٽڪائي چڏڻ.

● أنٽجل: ذ [ه] ٻُڪُ.

■ أنٽجل بهر: تابع فعل. ٻُڪ ڪن-ٻُڪ پري.

● أنٽجن: ذ [سن] سُر مو. چيچي. بلا جو هڪ قسم.

■ أنجن هاري: ث. آٽري.

■ أنٽجني ۽ أنٽجنيان: ث. سُر مو پاتل عورت.

آٽري. ٻوٽي جو هڪ قسم. چيچي.

● أنٽچاس: ذ. عدد [ه] اوئونجاھه (۴۹).

● أنٽچاڙو: ذ [ه] اوچائي. مٿانهين. چوٽي. ڏاڍيان آواز.

■ أنٽچر: ذ [ه] آڪر-حرف. جادو-ٺوٺو-ڦيٽو.

● أنٽچر پڙه ڪرنا: جادو ڪرڻ. ڪاٺ ڪرڻ. منتر پڙهي هڻڻ.

● أنٽچي ۽ أنٽچي رهنما: لازم [اردو] پري پري

ڪري پيو آنجي پئيءَ تي چڙهي وهي ۽ باقي
چوڪرا واري واري سان هُن جي هيٺان لنگهن،
جنهن جو نالو صحيح ٻڌائي وري آهو پاڌو ٿئي.)
- آندھا پَن : ذ. آندڀن - اندڙي - غفلت .

جاهليت - بيوقوفي .

- آندھا دَر بار : ذ. اندير نگري .

- آندھا دھند : ذ. اند ڏند . اندڀن . اندڙي .

ظلم - بدانتظامي . (تابع فعل) اند ڏند ۾ -

بنا سمجهڻ جي - اڪيون پوري - بنا ويچار جي .

- آندھا دھندا : صفت . آندو - نابين . گھٽ
ڏسندڙ .

- آندھا دھند لٿانا : اڪيون پوري لٿائڻ .

بي قياسيءَ سان خرچ ڪرڻ .

- آندھا ڪُنواڻ ۽ آندھ ڪُنڀوس : ذ. پُراڻو

۽ قتل ڪُوه - آندو ڪُوه .

- آندھا گھوڙا : ذ. آزاد فقيرن جي اصطلاح

۾ جُتي . آندڙي ڪُتي . زيانڪار .

- آندھا هولي : ذ. گاهه جو هڪ قسم (جنهن

جو گل زمين ڏانهن جهڪيل هوندو آهي) .

- آندھي سِر ڪار : محاوره . آندير نگري -

رعيت جي ڏک سک جي خبر نه رکندڙ حڪومت .

- آندھي کي لائهي : محاوره . آندڙي جي لٽ .

بيوس جو آسرو . هڪڙوئي ٻار (جو گھڻن ٻارن

مان بچيو هجي) . دوست ۽ دشمن جي تميز

کان سواءِ ڏک .

● آندھڙو : ذ [ھ] آوندھ .

- آندھڙ چلنا : جهڪ لڳڻ (جنهن ۾ آوندھ

ٿي وڃي) .

● آندھڪار : ذ [ھ] آوندھ - اندوڪار .

● آندھڪا : آندھلے : صفت [ھ] اندو - آندٿ .

جهانورو . آونداهو .

رھڻ . پري پڄڻ - دُور رھڻ - الڳ ڪُڏارڻ .

● آنداز : ذ [ق] ڍنگ - ڊول - نمونو .

آٽڪل - ڪٽ - اندازو . وڙن . ناز - نخرو .

(صفت) آچليندڙ .

- آنداز اُڙانا : ڍنگ سکڻ - طريقو نقل ڪرڻ .

- آنداز پٽي : ٺ . بيٺل فصل جو تخمينو .

گهٽ ڳوت - سوچ وڃڻ .

- آنداز پيٽي : ٺ . ناز نخرو ڪندڙ عورت .

گھڻو سينگار ڪندڙ عورت . نخريلڻ .

- آنداز سے : تابع فعل . نخري سان - ناز سان .

آٽڪل رُوءِ - اندازاً .

- آنداز سے باھڙ : محاوره . حد کان وڌيڪ -

گهٽ کان ٻاهر .

- آنداز ميلنا : ڍنگ هٿ اچڻ - نمونو ملڻ .

تخمينو ملڻ .

● آندڙ رائين : ذ [ھ] ٿوه .

● آندڙا ۽ اندڙے : ذ [ھ] . مٺائيءَ جو

هڪ قسم (جا آڻي ۽ چانورن مان ٺاهيندا آهن) .

ڪپڙي جو هڪ قسم .

● آندڙي ۽ آندڙياڻ : ٺ [ھ] حواس (ڪن ،

نڪ وغيره) . آلت .

- آندڙي چڙهانا : ڪُشتيءَ جو هڪ دائِ هئڻ .

● آندھا ۽ آندھي : صفت [ھ] آندو - نابين .

غير شفاف . ڏسي ڪم نه ڪندڙ . آونداهو .

- آندھا آئينہ : ذ. غير شفاف آڙسي (جنهن ۾

چڱيءَ طرح ڏسي نه سگهجي) .

- آندھا بگلا : صفت . آندڙي ڪُتي - آٽالو -

تڪڙو . آٻهرو .

- آندھابانا : آندوڪڙڻ - آندو بنائڻ . دوکوڏيڻ .

- آندھا بهيٺسا : ذ. چوڪرن جي هڪ راند

(جنهن ۾ هڪڙي چوڪري جون اڪيون بند

— آندھلاپن : ذ. آندائي - آندپن .

● آندھياراءِ آندھيارے : [ذ] آوندھ - آندارو .

■ آندھياري : ث. آوندھ - آندرو .

● آندھپير : ذ [ھ] آندير - ظلم - غضب .

بي انصافي . گڙوٻو - بدنامي . دغا - فريب .

بي ايماني .

● آندھپيراءِ آندھپيرے : ذ [ھ] آوندھ - آندارو -

آونداهي - آندوڪار . (صفت) آونداهو .

— آندھيراگھڻپ : ذ. گھڻگھ آنداهي - ڪاري ڀات .

— آندھير ڪهاڻا : ذ. آندير ڪاتو - بي انصافي -

ظلم - آندڙنت .

— آندھير مڇانا : ظلم مڇائڻ - آندير مڇائڻ .

ڏٺو وائڻو ظلم ڪرڻ . لُٽَ ٻڌڻ .

— آندھيرے آجالے : تابع فعل . گاهه بيگاهه -

اوير سوير . صبح سانجهي .

— آندھيرے منڻ : تابع فعل . منهن آنداري -

صبح سويري - پٺڀرڪي جو .

— آندھيريءَ آندھيرياں : ث. آوندھ - آونداهي .

ڪاراڻ . گهوڙي جي اکين تي چاڙهيل ڪوپا -

آنداري . (صفت) ڪاري - سياهه .

— آندھيري ڏالنا : آنداريون چاڙهڻ (گهوڙي

کي) . اکيون ٻڌڻ . دوکو ڏيڻ .

— آندھيري رات آندھيري راتين : ث. آونداهي

رات - ڪاري رات .

— آندھيري ڪوٺڙي آندھيري ڪوٺڙياں : ث.

آونداهي ڪوٺڙي - آنداري ڪوٺڙي . جيل جي

آها ڪوٺڙي جنهن ۾ وڏن ڏوهارين کي بند

ڪندا آهن .

— آندھيري گور : ث. آونداهي قبر - ڪاري قبر .

آندا آندے : ذ [ھ] آنو - بيضو .

— آندا بيٺانا : آري تي ويٺل ڪڪڙ هيٺان

آنو رکڻ .

— آندا ڏھيلا هوجانا : بيمار ٿي وڃڻ . ڏيوالو

نيڪري وڃڻ .

— آندوائڻيءَ آندوائڻياں : ث. آنا ڏيڻ جي ويجهو

ڪوبه ٻڪي .

— آندون ڀر هونا : آڻ تي هجڻ - آڻن لاهڻ تي

هڃڻ . آري تي هجڻ .

— آنديا جانا : آڻن ڏيڻ تي هجڻ .

— آندے آڙانا : ڏاڍا ڪوڙ ڳالهائڻ .

— آندے ٻچڙے : ذ. ٻار ٻچا - اولاد .

— آندے دينا : آنا ڏيڻ - آنا لاهڻ .

— آندے سينا : آڻن تي ويهڻ - آرو ڪرڻ -

آنا ڦوڙڻ .

● آندڙلانا : لازم . [ھ] غرور ڪرڻ (حسن تي) .

ناز ڪرڻ - نخرو ڪرڻ .

● آندستھڻ : عدد [ھ] آوٽھٽ (۵۹) .

● آندسي آندسياں : ث [اردو] گل جو

هڪ قسم .

● آندڪھڙيءَ آندڪھڙياں : ث [ھ] ”آندڪھ“

جو اسم تصغير . آڪڙي .

— آندگلي دکھانا : آگر ڏيکارڻ . ڏمڪائڻ -

دوڪو ڏيڻ . خاموش ڪرائڻ .

— آندگلي رکھنا : آگر رکڻ . عيب ڪيڻ . آگر

سان اشارو ڪرڻ . نشان دهی ڪرڻ .

— آندگلي کرنا : آگر ڪرڻ - گڏي ڏيڻ . چورڻ -

آپارڻ .

— آندگلياں آٺھنا : آگر يون ڪڇڻ . اشارا ڏيڻ .

چميگويون ڏيڻ . بدناسي ڏيڻ .

— آندگلياں توڙنا چٽخانا : آگرين مان ٺڪاو

ڪيڻ . آگر يون ڀڄڻ .

— آندگلياں ڄاڻنا : آگر يون ڇڻڻ - لذيت طعام

● **آنگوچھا ۽ آنگوچھي** : ذ [ھ] گوڏ جو ڪپڙو (جو اڪثر هندو وهنجڻ وقت ٻڌندا آهن).
 آنگوچھو.
 ● **آنگور** : ذ [ف] ميوي جو هڪ قسم. آنگور.
 زخم يا ڦٽ تي ماس جو پراءَ (جو چمڻ وقت ڏيندو).
 ● **آنگور آنا، بڻدھنا، بهر آنا** : زخم ڀرجي اچڻ.
 ● **آنگور پھڻڻا** : زخم کلي پوڻ - ڦٽ آڏلي پوڻ.
 ● **آنگور کا گچھڻا** : ذ. انگورن جو چڻڻ.
 ● **آنگور کي تاک** : ث. انگورن جو سٽهڻ.
 ● **آنگيا ۽ آنگيائين** : ث [ھ] عورتن جو ڇاتيءَ تي پائڻ جو هڪ ڪپڙو - چولي.
 ● **آنگيا کا بنگلا** : ذ. چوليءَ جي ڪنار يا وقت تي چٽهڻ ڦاڪن وارو ڀرت ڀريل گل.
 ● **آنگيا کا ٺهرا** : ذ. چوليءَ ٻڌڻ جي ڏوري يا پنڪي.
 ● **آنگيٺا ۽ آنگيٺي** : ذ [ھ] سوناري جي ٻڻي.
 ● **آنگيٺي ۽ آنگيٺيا** : ث. سڳڙي - ڪُل.
 ● **آنگيز** : نا. متعدي [ھ] سٽهڻ - برداشت ڪرڻ.
 ذ. موڪلڻ - آسيرو ڏيڻ.
 ● **آٺو** : ذ [ھ] پير جي آڱوٺي ۾ پيل گھنگھرين وارو چٽو - آٺو.
 ● **آٺوڪھا ۽ آٺوڪھا** : صفت [ھ] آٺوڪو - عجيب.
 بيمثال - لاٺائي.
 ● **آٺوڪھي بات ۽ آٺوڪھي باتين** : ث. عجيب ڳالھ - انوکي ڳالھ.
 ● **آٺڻ** : ث [ھ] آٺهه. چنگھه.
 ● **آٺهٽر** : عدد [ھ] آٺهٽر (۶۹).
 ● **آني ۽ آنياں** : ث [ھ] تير يا پالي جي چٽنب - آٺي. چٽنب - نوڪ. تلوار بازن جي اصطلاح ۾ سڌو وار.

جي وڌيڪ ڪاٺڻ تي خواهش ظاهر ڪرڻ.
 ● **آنگلياں چمکانا، مٺکانا** : نخري سان آڱرين جا اشارا ڪرڻ.
 ● **آنگلياں کاٺا** : انتهائي ڪاوڙ جي حالت ۾ آڱرين ۾ چڪ هڻڻ. ڪاوڙ ۾ بدحواس ٿيڻ.
 ● **آنگلياں کانن ميں دينا** : ڪنن ۾ آڱريون وجهڻ. گوڙ شور کان ڪن بند ڪرڻ.
 ● **آنگليون ميں فُندَق لکانا** : آڱرين جي چوٽين تي ميندي هڻڻ.
 ● **آنگليون پٿر گينا جانا** : آڱرين تي گھنجڻ.
 قلیل مقدار ۾ هڻڻ.
 ● **آنگليون پر نچانا** : آڱرين تي نچائڻ. مرضي مطابق ڪم وٺڻ.
 ● **آنگليپڻ** : ث [ھ] جيسم - بدن. بدن جي اڏاوت - بيهڪ - هائي.
 ● **آنگينائي ۽ آنگينائياں** : ث [ھ] آڱڻ. آڳٽ.
 ● **آنگوٺا ۽ آنگوٺي** : ذ [ھ] آڱوٺو - ٺٺيو.
 ● **آنگوٺا چوسنا** : آڱوٺو چوڻ. ڪير پياڪ ٻار جو آڱوٺو چوڻ. سياڻي ماڻهوءَ جي بيوقوفيءَ جهڙي ڳالھ ڪرڻ.
 ● **آنگوٺا چوسنا** : خوشامد ڪرڻ. عاجزي ڪرڻ.
 ● **آنگوٺا دِ ڪھانا** : آڱوٺو ڏيکارڻ. انڪاري جواب ڏيڻ. نا آسيد ڪرڻ.
 ● **آنگوٺا دھلانا** : شاديءَ جي هڪ رسم موجب ساهري گھر ۾ اچڻ تي ڪنوار جو آڱوٺو کير ۾ ڌارڻ.
 ● **آنگوٺي باندھنا** : مُردِي جي پيرن جي آڱوٺا ٻڌڻ (جيئن لاش سڌو رهي).
 ● **آنگوٺي ۽ آنگوٺياں** : ث [ھ] مُندي.

ظاهري - باهران - آچاترو. مٿينءَ دل سان .
 - اوڀر تئلي : تابع فعل . هيٺ مٿي . هڪٻئي
 مٿان . لڳاتار .
 - اوڀر تئلي ڪي : صفت . هڪٻئي مٿان - آتوتي .
 - اوڀر دهڙي : ٺ . ناحق الزام - خواهه خواه
 جي تهمت . ظاهري ڳالهيون . مٿاڇريون ڳالهيون .
 پاهرينءَ دل جون ڳالهيون .
 - اوڀر سڙي : تابع فعل . مٿان کان . پيو - علاوه .
 باهران - ظاهري .
 - اوڀر ڪا : صفت . مٿيون - پاهريون . بيڪار -
 فالتمو - غير ضروري .
 - اوڀر ڪا دم بهرنا : ظاهري طرح همدردِي
 ڏيکارڻ . سرڻ ويجهو هڻڻ .
 - اوڀر ڪا ڪم : ڏ . مٿيون ڪم - رواجي ڪم .
 - اوڀر لهينا : مٿي ڪڍڻ . پنهنجي ذمي ڪرڻ .
 - اوڀر والي : صفت . مٿيان . بالائي . عملدار .
 - اوڀر والين : ٺ . سِرڻيون . پَرِيُون .
 ڏانڻيون . خدمتگار عورتون .
 - اوڀري : صفت . مٿيون . ناموزون . ظاهري .
 ڌار يو - اوڀرو .
 ● اوٽر پاتر : ڏ [ه] وَهَنوار - لٽ پٽ ٿيڻ .
 - اوٽر پاتر هونا : وهَنوار ٿيڻ - لٽ پٽ ٿيڻ .
 ● اوٽ : ٺ [ه] اوٽ - پردو - آڏو - پناهه .
 ٺيڪ . بچاءُ . گاديءَ جي ڦيٽي کي روڪلاءِ
 ڏنل سِرَ جو ٽڪر . رنڊڪ - اٽڪاؤ .
 - اوٽ ڪرنا : بچاءُ ڪرڻ . پردو ڪرڻ .
 رنڊڪ وجهڻ .
 - اوٽ لڳا : آڏ ڏيڻ . بچاءُ ڪرڻ . رنڊڪ وجهڻ .
 ● اوٺا : آوڻي : ڏ [ه] آرڻي (ڪپهه ٺاڻڻ
 جي مشين) هلائيندڙ . دروازي جي اڳيان ساڄي
 ۽ کاٻي رکيل پٿر .

● انيا خنیا ۽ آئي خنیا : ڏ [اردو] رواجي
 ماڻهو - جهڙو تهڙو ماڻهو - لکڻو پڻجو .
 ● آنيائي : ڏ [ه] بي انصافي ڪندڙ . شرير ۽
 لڄو ڀار . لڄو - حرڪتي .
 ● آنيس : عدد [ه] آوڻيهه (۱۹) .
 - آنيس بيس : تابع فعل . آوڻيهه ويهه - ٿورو
 ڪسو - لڻي پٽي هڪ جيترو .
 - آنيس بيس ڪا : تابع فعل . اوڻيهن ويهن
 ۾ - ٿورو تفاوت .
 ● آنيلا ۽ آنيلا : ڏ [ه] نا تجربڪار - اٿو .
 نادان - چرٻٻت - چٽسو .
 - آنيلا پٽن : ڏ . نا تجربڪاري .
 ● او : ڏ [ه] پاڻ کان ننڍي کي سڏڻ جو لفظ .
 ● آوازَه تَوَازَه ۽ آوازَه تَوَازِي : ڏ [اردو]
 لعنت سلامت . چٽر - ٺٺول . ڦٽڪار .
 - آوازَه تَوَازِي ڪسنا : لعنت سلامت ڪرڻ .
 ٺٺوليون ڪرڻ . ڦٽڪار وجهڻ .
 ● آواڻيل : ٺ [ه] آيت جي ڏور جا ٽڪر ۽
 چترخي کي ڦيرائي .
 ● آبهنا : لازم [ه] ڪڪ ٿيڻ - ورجڻ - بيزار
 ٿيڻ .
 ● آوي ۽ آوييا : ٺ [ه] هاڻين کي ڦاسائڻ
 لاءِ جهنگ ۾ کوٽيل ڪڏ .
 ● اوپ : ٺ [ه] چيلڪو - چيهڪو - اوجر .
 حُسن - سُونهن . جوين - جواني . رونق .
 - اوپ دينا : چلڪائڻ . آچارڻ . پاڻي چاڙهڻ .
 ● اوپڇ : ڏ [ه] ديهڪو " آڇ " .
 ● اوپڇي : ڏ [ه] هٿيار ڍڪيل سپاهي - مسلح .
 ● اوڀر : طرف [ه] مٿي - مٿان . اوچو -
 وڏو . زياده - سَرس . آسري تي .
 - اوڀر اوڀر : تابع فعل . مٿي مٿي . مٿان مٿان .

● اوجھي بات ۽ اوجھي باتين : ٿ. ڪيريل ڳالهه - واهيات ڳالهه. آن وٺندڙ ڳالهه.

● اوجھي ڪرنا : نيچپائي ڪرڻ - رذالت وارو ڪم ڪرڻ.

● اوجھڻ پوچھڻ : ذ [اردو] اوبتر سوٽر - بچت سچت.

● اود : ذ [ه] هڪ قسم جو آبي جانور - لٽڙو. (صفت) بيوقوف - بي عقل.

● اود بلاؤ : ذ. لٽڙو. ڏسو "اود".

● اودا ۽ اودے : صفت [ه] ڳاڙهاڻ مائل نيرو رنگ. واڳڻائي رنگ. ڳاڙهيرو.

● اودی : صفت. هلكو واڳڻائي يا ڪارو (رنگ).

● اودی گھڻا ۽ اودی گھڻائين : ٿ. ڪارو ڪڪر. ڳاڙهسيرا ڪڪر.

● اودا سا ڪسنا : متعدي [اردو] دنيا ترڪ ڪرڻ - فقير ٿيڻ - الله لوڪ بنجڻ.

● اوڏهڻ : ذ [ه] گوڙ - شور - ڌمچر - هنبس - مانڌاڻ - پائيتال.

● اوڏهڻ مڇا رکھنا : گوڙ گھمسان مچائڻ - ڌمچر مچائڻ.

● اوڙ : حرف عطف [ه] ۽ - پڻ. ۽ - اڳتي - وڌيڪ. اگر. ضرور. بيشڪ. جدا - ٻيو - الڳ - ڌار. غير - ڌاريو. خلاف - آيتڙ. نئون - بدليل. پري.

● آور آور : تابع فعل. آيا به - وڌيڪ. تنهن کان سواءِ.

● آور ڪُجهه : صفت. آيا به ڪُجهه - ٿورو وڌيڪ - ڪُجهه زياده.

● آور ڪوئي : صفت. ڪو ٻيو. آيا ڪو ٻيو.

● آور ڪهڻين : تابع فعل. ڪنهن ٻئي هٿ - ٻي جاءِ تي.

● اوٺ پٽانگ : صفت [ه] آبتِي سبتي - بي معنيٰ (ڳالهيون). سمجھ ۾ نه ايندڙ ڳالهه - بي معنيٰ ڳالهه.

● اوٺ پٽانگي : ذ. جو بنا ويچار جي ڳالهائي - بيوقوف - احمق - ڍونڪل اڇلائيندڙ.

● اوٺ پٽانگ : صفت [ه] ڏسو "اوٺ پٽانگ".

● اوٺ پٽنگي : ذ. ڏسو "اوٺ پٽانگي".

● اوٺل : ذ [ه] ڏسو "اوٺ". نظر کان ڪم - اوجھل.

● اوٺنا : متعدي [ه] ڪپھ ٺاڻڻ - آرڻي هلائڻ. ڀرڊو ڪرڻ - ليڪڻ. پناهه وٺڻ. حفاظت ڪرڻ.

● اوٺني ۽ اوٺنيال : ٿ [ه] آرڻي (ڪپھ ٺاڻڻ جي).

● اوڇڙ : صفت [ه] آڇڙ - برباد - تباھ.

● اوڇڙڙ : صفت [ه] آٿر - جهٽ - جهٽپ.

● جهٽپ - ڪس ڌڪ - ضرب. لت (ڪڪڙ جي).

● اوڇڙ لگانا مارنا : جهٽ هڻڻ - جهٽ هڻڻ. ڌڪ هڻڻ.

● اوڇڙل : ٿ [ه] آڏ - آڙ - روڪ. گم - غائب.

● اوڇهه اوڇهه : صفت [ه] رڌيل - هلڪو - ٿرڙو. هلڪي طبيعت جو. مٿاڇرو - هٽائي - چامائو (ڌڪ). معمولي - رواجي. ٿورو. ننڍو. آڻپورو. تٽراڪو - تانگهڙو.

● اوڇهه پڻ : ذ. ڪمپڻ. هٽڪائي - ٿرڙائي.

● اوڇهه زخم ۽ اوڇهه زخم : ذ. هلڪو زخم - چامائو زخم.

● اوڇهه وار ۽ اوڇهه وار : ذ. آهو ڌڪ جنهن جو معمولي گهاٽ ٿئي.

● اوڇهه هاتھ پڙنا : پاسيرو ڌڪ لڳڻ (جو وڌيڪ اثر اٿس نه هجي) - معمولي زخم رسڻ.

= آور ڪيا: تابع فعل. ٻيو ڇا. بيشڪ - يقيناً.
 = آور نئي پڙ جانا: ٻي ڪا نئين مصيبت پوڻ.
 = آور هي: صفت. ٻئي رنگ جو - ٻئي نموني جو - مختلف.
 اوڙهنا: متعدي [ه] اوڍڻ - ڍڪڻ - پهرڻ - هائڻ. مٿان ڪرڻ (اوچڻ). (ذ) مٿان جو اوچڻ (چادر، ستوڙ وغيره).
 = اوڙهنا آتارنا: ٻردو لاهڻ. آگهاڙو ڪرڻ. بيعزت ڪرڻ.
 = اوڙهنا اُڙهانا: اوچڻ ڪرڻ. ڪو ڪپڙو مٿان وجهڻ. مٿي ڇانوڻ ڪرڻ.
 = اوڙهنا بيجهانا: هر وقت استعمال ڪرڻ.
 = اوڙهنا بيجهونا: ذ. مٿان جو اوچڻ. هٽند اوچڻ. ٽپڙ ٽاڙي - مڙي.
 = اوڙهنا گتلي ميڻ ڏالنا: ڪپڙو گچيءَ ۾ وجهڻ. الزام هڻڻ. تهمت مڙهڻ. گچيءَ پوڻ.
 = اوڙهني ڪرڻ: اوڙهنا: ڇوڪرين جي ڍڪڻ جي ننڍي پوتي. اوڙهني - گندي.
 = اوڙهني بدلدنا: پوتي بدلائي ساهيوپ رکڻ. دين جي ڀيڻ بنائڻ.
 = اوس: ث [ه] ماڪو.
 = اوس پڙنا: ماڪ پوڻ. آداسي چائڻجڻ. بي رونقي ٿيڻ.
 = اوس سے پيئاس: بجهانا: ٿوريءَ شيءِ مان پورٽ ڪرڻ. چڪي ٽاڻي پوري ڪرڻ.
 = اوسان: ذ [ه] اوساڻ - حواس. هوش - سمجهه. هيئت - سگهه.
 = اوسان ٽهڪائڻ: هونا: حواس درست ٿيڻ. هوش جاءِ اچڻ.
 = اوسان خطا هوجانا، گم هوجانا، ڪهو جانا: حواس گم ٿيڻ - اوساڻ خطا ٿيڻ.

= آوسر: ذ [ه] ڪلراڻي زمين. غير آباد زمين.
 = آوسر: صفت [ع] سراسري (رياضي ۾).
 = آوسط حاضري: ث. سراسري حاضري.
 = اوڪ: ذ [ه] چٿرون - لپ. پاڻيءَ جو ڍڪ.
 = اوڪ سے پيئاس: پڪ ۾ پيڻ.
 = اوڪنا: متعدي [ه] اوڪڻ. آلتبي ڪرڻ. قتي ڪرڻ.
 = آوڪه: ث [ع] ڪمهند.
 = آوڪه راج: ذ. ڪمند ٻوڪڻ جي موسم.
 = آوڪه رس: ذ. ڪمند جو رس.
 = اوڪهلي ڪرڻ: اوڪهليا: ث [ه] آڪري (جا زمين ۾ ڪٽل هجي) - ننگهه.
 = اوڪهلي ميسر: ڏينا: آڪريءَ ۾ مٽو وجهڻ. پاڻ کي ٻوهي ۾ ڏيڻ.
 = آوڪهي ڪرڻ: اوڪهيا: ث [ه] بيجا ۽ آن وٺندڙ ڳالهه. دل کي ڏڪ رسائيندڙ ڳالهه.
 = آوڪهيا سنانا: ٺٺوليون ڪرڻ - چٿرون ڪرڻ. طعنا ڏيڻ - ميهڻا ڏيڻ.
 = اوڪهي گوڪهي: ذ [ه] گنوار. گوناڻا. بيوقوف - احمق - مورڪ.
 = آوڪهڙ: صفت [ه] آڻ گهڙيل - بي ڍنگو. (تابع فعل) بي ڍنگائي سان.
 = اوڪهي ڪرڻ: اوڪهيا: ث [ه] آهو وڏو چٽوڪ جنهن سان ٺڪاءُ ڪڍي گهوڙي وغيره کي ڊيچارجي.
 = اوڪي ڪرڻ: اوڪيا: ث [ه] پرت ڀريل يا بخملي جڙيءَ جو پتو. ڏاڳي ويڙهڻ لاءِ ڪاٺ جي آڻيرڻي. هاڻي ياشينهن کي ڦاسائڻ جي ڪڏ.
 = آول: صفت [ع] پٿريون - مٺي وارو - شروعاتي. (ث) شروعات - ابتدا - آغاز.

■ آول آنا : پهرين اچڻ . سڀني کان اڳ اچڻ .
پهريون نمبر اچڻ .

■ آول منزل پهتچانا : دفن ڪرڻ . قبر ۾ پورڻ .

● آولاءِ اوڙي : ذ [هه] گهڙو . پردو . اوت .
(صفت) تمام ٿڌو .

■ آولا هوجانا : برف جهڙو ٿڌو ٿي وڃڻ .
ٿري پوڻ .

■ آولا ڪرنا : آجهو ڪرڻ . اوت ڪرڻ .

■ آولے پڙنا : گهڙا وٺڻ . گهڙا پوڻ . سخت
ٿڌ پوڻ .

● آوليتي ۽ آوليتيان : ث [هه] چيٽ يا تنبوءَ
جي ڪنار (جتان مينهن جو پاڻي هيٺ ڪري).

● آول جڏوڙ : صفت [اردو] بي ڍنگو-
بد وضع - آڻ گهڙيل . بد تهذيب - بد اخلاق .

سسٽ - آرسِي . بي معنيٰ (گالهه) .

● آول ٽول : ذ [اردو] يهوديون گالهيون-
گار گند . بڪ شڪ - لٽاڙ .

■ آول فول بڪنا : بڪواس ڪرڻ - بڪشڪ ڪرڻ .

● آولما اولمما : ذ [ترڪي] آهو ذبح ٿيل
جانور جنهن جي ڪل جا وار ڪوسي پاڻي سان

صاف ڪجن . اوڀريل گوشت .

■ اولم ڪرنا : ذبح ٿيل جانور جا ٽڪندڙ
پاڻي سان وار صاف ڪرڻ .

● آون : ث [هه] آن - پشيم .

■ آوني : صفت . آوني - پشيمي .

● آونا ۽ آونے : صفت [هه] آوڻو - گهٽ - پوڻو-
ڪسو . (ذ) تلوار جو هڪ قسم (جائڻي ۽

سنهي ٿئي) . ڪاٽي يا تلوار (جا وري وري
سيراڻ چاڙهڻ ڪري سنهي ٿي وڃي) .

■ آونا هوجانا : گسي وڃڻ . سنهون ٿي وڃڻ .

خراب ٿي وڃڻ .

● آونٽ : ذ [هه] آٽ .

■ آونٽ ڪا پاد : محاوره . بي معنيٰ گالهه-
گندھ جو ٿيٽ - ڍيڪ .

■ آونٽ ڪٽارا : ذ . هڪ قسم جو ڪٽڻ وارو
وڻ (جنهن کي آٽ گهڻو ڪاٽي) .

■ آونٽ گاڙ : ذ . هڪ قسم جو جانور - زراف .
■ آونٽيني ۽ آونٽينيان : ث . آڻيڻ - ڏاڇي .

■ آونٽي سوار : ذ . آوڻي . ٽپالي - قاصيد .

● آونٽجری : ث [هه] بٽمي جي موقعي تي
آن جو آهو حصو جو خيرات يا ڪنهن ٻير جي

نالي تي جدا ڪري رکن .

● آونٽچا ۽ آونٽچے : صفت [هه] اچو - بلند -
آتاهون . معزز - مانوارو . آمير - رئيس . ڊگهو .

وڌيڪ قيمت وارو . (ث) آونٽچي .

■ آونچا بول بولنا : ڏاڍي گالهائين - پٽاڪ هئڻ .

■ آونچا چڙهڻا : مٿي تي چڙهڻ . ترقي ڪرڻ .

■ آونچا سنائي دينا : گهٽ ٻڌڻ ۾ آڇڻ .
ٻوڙاڻ هجڻ .

■ آونچا سئنا : گهٽ ٻڌڻ . ٻوڙو هجڻ .

■ آونچا ڪرنا : اچو ڪرڻ - مٿي ڪرڻ .

■ آونچا گهڙ : ذ . وڏو گهڙ . آميرائو گهڙ .
خانداني گهر .

■ آونچا گهڙانا ۽ آونچے گهڙانے : ذ . خانداني
گهڙائو - اچو گهڙائو .

■ آونچا نيچا : صفت . هيٺ مٿي - ناھموار -

ڪٽو ٻٽو . (ث) آونچي نيچي .

■ آونچا هاتھ : ذ . بالا دستي . حڪومت .
سختي سرد .

■ آونچا هونا : اچو ٿيڻ - مٿي ٿيڻ . چڙهڻ -

ترقي ڪرڻ . وڌڻ .

■ آونچائي ۽ آونچائيان : ث . آوچائي .

— آوندمي سِيدهي پَٽي پَٽرھانا : آونديون
آيتيون صلاحون ڏيڻ . غلط ڳالهيون پَٽائڻ .
ڌوڪو ڏيڻ .
— آوندمي ڪهو پُٽي : مِهاوره . اونڌي سمجهه .
آياڻپ - بيوقوفي .
— آوندمي سُنڊ دودھ پيڻا : ٻاراڻي ڳالهه
ڪرڻ . بي سمجهيءَ وارو ڪم ڪرڻ .
— آوندمي سُنڊ گيرنا : آونڌي سُنهن ڪرڻ -
سُنهن پَٽ ڪرڻ . اونڌي ڪنڊ پوڻ . شرسار ٿيڻ .
● آونڊڪل پيد ڪرنا : متعدي [اردو] ڪڪ
ڪرڻ - بيزار ڪرڻ .
● آونڊڪلا دينا : متعدي [اردو] چيڙي ڇڏڻ .
چيڙائي ڇڏڻ . برغلائي ڇڏڻ . گمراهه ڪرڻ .
شوق ڏياري ڇڏڻ .
● آونڊڪينا : متعدي [ه] گاڏيءَ جي ڦيڻ يا
سَرائيءَ کي تيل ڏيڻ .
● آونڊڪهينا : متعدي [ه] آونڊڪهڻ - پنڪيون
کاڌڻ - جهوٽا کاڌڻ . اوباسيون کاڌڻ . آهستي
هلائڻ . ڦيڻ کي تيل ڏيڻ .
— آونڊڪه : ٿ . اونڊڪه - پنڪي - جهوٽو . ننڊ
جو خُمار - گهٽ -
— آونڊڪهتے گُذرنا : ننڊن ۾ وقت گُذرڻ .
پنڪيون کائيندي وقت گُذرڻ . غفلت ۾ وقت وڃڻ .
● آونڊهون : ندا [ه] نه ! - مِٽان ! . انڪاري لفظ .
● آونڊ پَٽوڻ : تابع فعل [ه] گهٽ قيمت
تي - نقصان کائي - ٽوڻي ۾ .
— آونڊ پَٽوڻ بيچنا : گهائي وڌي ۾ وڪڻڻ -
گهٽ آگهه تي وڪڻڻ - نقصان کائي وڪڻڻ .
● اوهه : ڪلمه استغنا [ه] ڪهڙي پرواهه
آهي - فڪر ڪونهي . عجب جو آواز " آهي ! " .
تڪليف وقت وات مان نڪتل آواز " آهه آف ! " .

— آونچي آسامي : صفت . مالدار - شاهوڪار .
وڌيڪ پُهچ وارو .
— آونچي چوڻي : ٿ . جبل جي آتاهين چوڻي .
وارن ويڙهڻ جو هڪ طريقو (جنهن ۾ سينڊ
ڪيڏن کان سواءِ وارن جا ٽي حصا ڪري
چوڻيءَ واري حصي سان گڏ ٻا آهن) .
— آونچي دُڪان : ٿ . مشهور دڪان - ڪوٺي .
— آونچي گانا لپيڻا : پاڻ پڌائڻ . فخر ڪرڻ .
پنهنجي شيء کي ساراھڻ . ڊاڙ هڻڻ .
— آونچي ناڪ ڪرنا : سُنهن مٽي ڪرڻ .
سُرخرو ڪرڻ . عزت ڪرڻ . فخر ڪرڻ .
— آونچي ناڪ والا : صفت . مغرور - وڌائي خور .
(طنزاً) بيحياءُ - بغيرت .
— آونچي نيچي پَٽو پَٽنا : ڪو ٻڌ سبب آڏي
کاڌڻ . گمراهه ٿيڻ . بدراهه ٿيڻ (عورت) .
● آونچي نيچي ٿ : ٿ [ه] لاهو ڇاڙهو . هيٺانهين
مٿانهين . چڱائي مٿائي . نفعو نقصان . گهائي وڌي .
— آونچي نيچي دِڪههنا : سمجهنا : زماني جا لاهه
ڇاڙها ڏسڻ . نفعو نقصان سمجهڻ . آزمودو پرائڻ .
● آونڊ : ڏ [ه] ڪڪائين چيٽ کي مضبوط
پَٽڻ جي رسي .
● آونڊهينا : لازم [ه] آونڊو ٿيڻ . آڻيل -
آبتو ٿيڻ . برباد ٿيڻ . تباهه ٿيڻ - بيگڙڻ .
— آونڊها : صفت . آونڊو . آبتو . بيوقوف -
جاهل . تباهه - برباد .
— آونڊها ڪرنا : آونڊو ڪرڻ . لپيائڻ . تابع
ڪرڻ . نشي ۾ مدھوش ڪرڻ .
— آونڊهانا : متعدي . آونڌائڻ - آونڊو ڪرڻ .
ليپائڻ (ٿان ؟) .
— آوندمي پيشاني : ٿ . ويٺل نيراڙ . بدصورت
ماڻهو . (صفت) بدنصيب - منحوس - نياڳو .

● ايترو: صفت [ه] ترڙو - هاڪيءَ طبيعت وارو. ڪميٽو.

● ايڇو پيچ: ذ [ه] ڦير گهير - مٿ مٿ سٺ. وڪڙو. داغ. مڪر - فريب. دغا بازی.

● ايڇو پيچ نه جانا: زماني جي آڻل پٽل مان واقف نه هئڻ. زماني سازيءَ جي معاملن ۾ نا تجربڪار هئڻ.

● آيرا ڪ آيرے: ذ [اردو] شطرنج راند ۾ بادشاهه کي شهر کان بچائڻ لاءِ وڃ ۾ ڏنل ساري - آڻچڪ.

● ايرا پهيرو: ث [ه] ڏي وٺ. خريد و فروخت. بدل سدل - ڦير ڦار - مٿ مٿ سٺ.

● آيرا غيرا ڪ آيرے غيرے: ذ [ه] پنهنجو پرائو. رواجي ماڻهو - لکڻو پنهنجو.

● اير پهيرو: ايرا پهيرو: ذ [ه] مٿ مٿ سٺ - هير ڦير. آڻل پٽل. ڏي وٺ (مال جي). خريد و فروخت. فريب - دغا. اختلاف.

● اير ڪ ايرين: ث [ه] ڪڙي. مٿهينز - آڙي (گهوڙي کي).

● اير ڪر جانا: گهوڙي کي آڙيون هڻي تيز ڊوڙائي وڃڻ. گهوڙي کي آڏائي وڃڻ.

● اير لکانا مارنا: آڙي هڻڻ - مهينز ڏيڻ.

● اير ڪ ايرين: ث [ه] ڪڙي.

● اير ڪ ايرين: ث [ه] ڪڙي.

● اير ڪ ايرين: ث [ه] ڪڙي.

● اير ڪ ايرين: ث [ه] ڪڙي.

● اوها ڪ اوها: ذ [ه] چلڻ جو مارنگ.

● اوهو: ڪلمه استعجاب [ه] واھ واھ! - شاباس!

● اوئي: ڪلمه تعجب و افسوس [ه] آئي عورتون ايڏا وقت يا نازنخري ۾ هي لفظ استعمال ڪنديون آهن).

● اوئي آلتھ: محاوره. آئي آلا!

● آھا: ڪلمه تعجب [ه] آھا!

● آھاھاھا: ڪلمه تعجب. آھا، آھا، آھا! (خوشي، عجب يا تعريف وقت استعمال ڪرڻ جا لفظ).

● آھارو: ذ [ه] کاڌو - خوراڪ - آھارو. ڪلف. ٻيٽ.

● آھار چڙھانا، دينا: ڪڙي کي ڪلف ڏيڻ.

● آھالي: ذ [ع. آھل ڪ آھالي] ماڻھو. ڪم ڪار وارا ماڻھو. نوڪر.

● آھالي موالی: ذ. نوڪر چاڪر. ڪم ڪار وارا ماڻھو. يار دوست.

● آھرا ڪ آھرے: ذ [ه] ٻوڪ لاءِ ٻائي گڏ ڪرڻ جو تلاھ. چيڻ يا ڪاٺين جو ڍڳ. باھ جو سچ.

● آھر ڪ تھر: ث [ه] آڻل پٽل. گھبراھت - پريشاني.

● آھر ڪ: ذ [ه] سنداڻ.

● آھلے گھلے: تابع فعل [اردو] نازنخري سان.

● آھلے گھلے پھيرنا: ناز سان هلڻ - ٽيلارا ڏيڻ. موجون ڪرڻ.

● آھير: ذ [ه] ھندن جو ھڪ قبيلو (جي مال ڌارين ۽ کير وڪڻڻ). (ث) آھيري.

● آھيري: ث [ه] ھڪ راڳ جو نالو.

● آيال: ذ [ه] گھوڙي جي ڪنڌ جا وار - بھڪون.

- ايڙياں گھيس جانا : هلي هلي ڪٽيون ڪسي وڃن. حد کان زياده اڄ وڃ ڪرڻ.
 - ايڙياں گھيسنا : ڇڙيون هڻڻ- ڪٽڙيون هڻڻ.
 ٽٽڪڻ. گھڻي ڪوشش ڪرڻ.
 ● آيسا ۽ آيسے : صفت [هه] اهڙو. هن جهڙو. ايترو. (تابع فعل) مڻل- وانگر.
 - آيسا تيسا، ويسا : صفت. هيڙو تيهڙو- معمولي- اجايو سڃايو.
 - آيسا نه هو : تابع فعل. ائين نه ٿي- مبادا- خُدا نخواست.
 - آيسی تيسی : محاوره. گار طور ڪم ايندڙ لفظ.
 - آيسے : صفت. تابع فعل. هن طرح- هيئن.
 - آيسے میں : تابع فعل. اهڙي حالت ۾- تڏهن.
 ● ايڪ؟ : صفت [هه] هڪ- واحد. هڪڙو. اڪيلو- ڇٽو. سڄو. متفق- متحده.
 - ايڪ آده : صفت. هڪ آڌ- ايڪڙ پيڪڙ- ڪو ڪو.
 - ايڪ ايڪ : صفت. هڪ هڪ. هر هڪ. سڀ.
 - ايڪ ايڪ ڪرڪے : تابع فعل. هڪ هڪ ڪري. هڪڙو هڪڙو ٿي. آهستي آهستي- رفتي رفتي. واري واري سان. جڏا جڏا- ڌار ڌار.
 - ايڪ ايڪ گھڙي گيتنا : گھڙيون گھڻن- ڏاڍو انتظار ڪرڻ.
 - ايڪ بات : تابع فعل. هڪ ڳالھ. پڪي ڳالھ.
 - ايڪ هاني ڏ. هڪ پيري جو مينهن. پهرئين واري ۾ ڏنل پاڻي (پوک کي).
 - ايڪ پانڻو پهريانا : هڪڙي تنگ تي هلڻ- تمام گھڻو رڻ. هڪ هنڌ سڪ نه اچڻ.
 - ايڪ پانڻو سے ڪهڙا رهنا : هر وقت تيار رھڻ. حڪم ملڻ لاءِ تيار رھڻ.
 - ايڪ پتر ايڪ بهاري هونا، گيرنا : هڪٻئي

مٿان ڊهن (گھبراھت ۾).
 - ايڪ پتل : ڏ. هڪ گھڙي- ٿوري دير. ساعت- ڪين.
 - ايڪ تال؟ : ت. سُرڻ جو ميلاپ. سازن جي هر آهنگي. ڳائڻ، ناچ ۽ سازن جو ميلاپ.
 - ايڪ ٿانگ پهريانا : هڪڙي پير تي ڦرڻ. يڪساھي ڪم ۾ لڳو رھڻ.
 - ايڪ جان هونا : يڪ جان هڻڻ. بيحد محبت هڻڻ.
 - ايڪ دم؟ : تابع فعل. يڪدم- هيڪدم- فوراً.
 - ايڪ دو : صفت. هڪ ٻه- ٿورا- چند.
 - ايڪ رستي میں بندھنا : هڪڙي ڏوھ ۾ گھڻا ماڻهو ٻڌجڻ يا پڪڙجڻ.
 - ايڪ رنگا : ڏ. يڪ رنگو- هڪ رنگو. ڳاڙهي رنگ جو ڪپڙو- ريتو.
 - ايڪ رُواں بهي ميلان هونا : هڪڙو وار به ونگو نه ٿيڻ. ڪجهه نقصان نه رسڻ.
 - ايڪ زمانہ : ڏ. سڄي دنيا- سارو جھان. سڀ ماڻهو.
 - ايڪ ساڻھ : تابع فعل. گڏ. گڏجي- هڪ ٿي- ميلي.
 - ايڪ فصلی : ت [اردو] سال ۾ هڪ دفعو آباد ٿيندڙ زمين.
 - ايڪ قلم : صفت [اردو] يڪدم- فوراً. بلڪل- بيٺه.
 - ايڪ کي ايڪ سے ڪهنا : هڪڙي جي ڳالھ ٻئي سان ڪرڻ- لائي چائي ڪرڻ.
 - ايڪ کي سوسو سنانا : هڪ جون ڏھ ڏھ ٻڌائڻ. سڌيون ٻڌائڻ. منهن توڙ جواب ڏيڻ.
 - ايڪ گھاٽ اتارنا : سڀني سان هڪ جهڙو سلوڪ ڪرڻ.

- اينٽ آئسنا : سير آونڌي ڪرڻ جو ٿوڻو ڪرڻ
(دشمن کي نقصان پهچائڻ لاءِ عورتون مسجد
۾ سير اونڌي ڪري دشمن جونالوونڌيون آهن).
- اينٽ بئندي ڪاري : ٿ. سيرن جي اوساري.
- اينٽ سے اينٽ بجانا : تباھ ڪرڻ. ڊاهڻ
(عمارت). نابود ڪرڻ.

- اينٽ کي خاطر مسجد ڏهاڻا : جيري خاطر
پڪري ڪرڻ.

- اينٽس پاتھنا : سرون وجهڻ - سرون ٺاھڻ .
● آينٽھينا : متعدي [ھم] وٽ ڏيڻ - وڪڙ ڏيڻ -
مروڙڻ. آڪيٽڙڻ - سيٽڻ. فخر ڪرڻ. ٺڳيءَ
سان ڪا شيءِ ڦري وٺڻ. چيپائڻ - ٺپوڙڻ.
(لازم) سيٽجڻ (عضوا) - ڪڙجي ٻوڏ (بدن).
وئجڻ (سيءَ ۾).

- آينٽھه : ٿ. وٽ - وڪڙ - مروڙو - آڪيٽو.
ٽيٽ - وراڪو. چيڪ - ڊوهه. سيٽ -
آڪيٽو. ضيد - تيسو. دشمني - وير.

- آينٽھه پھينا : آڪڙ جي هلڻ - سيٽجي هلڻ.
ناز سان هلڻ.

- آينٽھه لينا : ٺڳيءَ سان ڪا شيءِ ڪسي وٺڻ.
- آينٽھن : ٿ. سيٽ (بدن جي) - آڪيٽو.
مروڙ. پيچ .

- آينٽھن مين رهنا : آڪڙ ۾ رهڻ. بيپرواهه رهڻ.
- آينٽھه باز : صفت. آڪڙ باز. ضيدي. هٽيلو.
- آينٽھه خان : صفت. آڪڙ باز. ضيدي. هٽيلو.
● اينٽي چيٽي : ٿ. [اردو] پيڙهي - سٺا جيئرا -
اچي پيچي. ننڍو وڏو.

● آينٽجينا : متعدي [ھم] چڪڻ. چڙهڻ. ٻاهر
ڪڍڻ. ڪڍي وٺڻ. لغو ڪي چيني ڏيڻ.
ٽٽيءَ ۾ پٽيچ هٽي جهٽ پٽ ٻئي جو لغو
ڪاٺا ڪرڻ. ضامن پوڻ. ذمو ڪرڻ.

- ايڪ لڙا : ڏ. هيڪڙيءَ سر وارو هار.
- ايڪ سُنڻ : ڏ. يڪ زبان - هيڪ آواز.
- ايڪ نظر : ڏ. ٿوري دير - هڪ نظر.
- ايڪ نه ايڪ : تابع فعل. ڪونه ڪو - هڪ
نه هڪ. هڪ آڌ - ٿورو گهڻو.
- ايڪ نه سُنڻا : هڪڙي به نه ٻڌڻ - ڪا
ڳالهه نه مڃڻ.

- ايڪ وارو پٿر لڳانا : هڪڙيئي دائمي تي
لڳائڻ. جِوار ڪل رقم يڪي جڳ ۾ لڳائڻ.
- ايڪ هونا، هوجانا : هڪ ٿيڻ - هڪ ٿي
وڃڻ. ٻڌي ڪرڻ. متفق ٿيڻ.

● ايڪا : ڏ [ھم] ايڪو - اتفاق - ٻڌي.
● ايڪا ايڪي : تابع فعل [ھم] يڪدم - آسالك.
اوچتو - ناگهان.

● ايل ڦيل : ڏ [اردو] زنانو جهيڙو - ٻيڪو.
بدزباني - گار گند.

● ايلوا : ڏ [ھم] ايلرو - مصيبر.
● ايمان : ڏ [ع] خدا تي يقين ۽ حضرت محمد
صلي الله عليه وسلم جن جي نبوت تي اقرار.
دين - مذهب. اعتقاد - يقين. انصاف. اعتبار.
نيٽ.

- ايمان بهيٽڪ جانا : ايمان خراب ٿيڻ.
- ايمان چور : صفت. بي ايمان - دغا باز -
اندر جو ڪارو.

- ايمان لگتي ڪهنا : ايمان جي ڳالهه ڪرڻ -
سچ چوڻ.

- ايمان لانا : دين اسلام قبول ڪرڻ. ايمان
آڻڻ. اعتبار ڪرڻ - مڃڻ.

● اينٽ ٽ اينٽس : ٿ [ھم] سير. آهوشاگرد
جو هڪڙيئي درجي ۾ گهڻي وقت تائين رهي.
- اينٽا ٽ اينٽس : ڏ. وڏي سير.

- آينج : ث. ڪشش لاڙو - ڪاڍو.
 - آينجا : صفت. چڪيل - ڪشيل - تائيل
 - آينجا تاني : ث. چڪ چڪان - چڪتان.
 معاملو - رڳو.
 - آينجا دينا : ٺنڪي ڇڏڻ - لڙڪائي ڇڏڻ.
 - آينج پٽينج : ذ. ور وڪڙ واري گالهه - پڇيده
 معاملو.
 - آينج لينا : چڪي وٺڻ - ڪڍي وٺڻ. چڪ
 ڏيڻ (چلم ڪي). ذميدار ٿيڻ. ڪمائي وٺڻ.
 - آينجن : ث. چي-چي-چڪ. چڪتان - گهيل.
 - آيندهن : ذ [ه] ٻارڻ (ڪاٺيون)
 ڪوٺلا، ڇيٽا وغيره).
 - آيندنا : لازم [ه] آڪڙجن. سڀڻ (بدن).
 وڏائو ڪرڻ. آرس پڇڻ. ليٽڻ - ليٽڻ پيٽڻ.
 - آيند : صفت. آڪڙيل - سڀيل. سست -
 ٽوٽي - بيڪارو - نڪمو - ڪاهيل. آڌرو -
 آڌو گارو.
 - آيندا آيندا پهريئا : آڪڙيو گهمڻ. ٽاڏون
 ڏيندو وٺڻ. موڙيو گهمڻ.
 - آيند هونا : نڪمو ٿيڻ - خراب ٿيڻ. بگڙي
 وڃڻ. ڪاوڙجي پوڻ.
 - آيندو آيندو : ذ [ه] سينهوڙو - سينهون.
 پٽڪو.
 - آيندو : ث. سينهوڙي. پٽڪڙي.
 - آيندي بيندي : صفت [ه] يهڙودي - ناشائستہ -
 آن سُهائيندي.
 - آيندي بيندي پڙجنا : مصيبت پئجي وڃڻ.
 نقصان پوڻ.
 - آيندي بيندي سنانا : گهٽ وڌ گهائڻ -
 ڪاريون ڏيڻ.

ب

- ب : ث [ع. ف] اردو، سنڌي، عربي ۽ فارسي «الف - ب» جو ٻيو اکر. تلفظ «بي».
 اردو ۽ هنديءَ ۾ بعضي «و» سان بدلجندڙ اکر. ابجد موجب عدد (۲).
 - بابڙ : ث [ه] گاه جو هڪ قسم (جنهن مان واڻ ٺاهيندا آهن). مٺائيءَ جو هڪ قسم.
 - بابڙنگ، باويرنگ : ذ [ه] واوڙنگ (هڪ قسم جو پسارڪو وکر).
 - بابڙل : ث [ه] هڪ قسم جو گچ (جو شاديءَ ۾ ڪنوار کي رخصت ڪرڻ وقت ڳائيندا آهن).
 - بابڙل : ذ [ه] بيءَ - آبو.
 - بابڙو : ذ [ه] راجڪمار. وڏڪهراڻو ماڻهو.
 پڙهيل ماڻهوءَ جو خطاب. محرر - منشي. ٻار.
 - بابو جي : ذ. ڪنهن ماڻهوءَ لاءِ عزت جو خطاب.

● باپ: ذ [ھ] پی۔ بابو۔ وڈو۔ بزرگ۔
استاد۔ گرو۔

— باپؑ بےانا : بابو بنائیں ۔ کنھن مان کفر
کیڈ لا ۔ خوشامد کرن۔

■ باپ تک جانا : ہیء تائین وچن - ہیء تی
کار دین .

— باپ دادا : ذ. ابو ڈاڈو. وڈا۔ بزرگ.

— باپ دادا کا نام ڈوب جانا: وڏن جي پڊنامي ٿيڻ. خاندان جو نالو نشان به نه رهڻ. خاندان ختم ٿيڻ.

== باپ مارے کا بیر لینا : پُراڻو ویر وڻن .
خاندانی دشمنی جو بدلو وڻن .

● بات ۲۴ باتیں: ث [ھ] گالھ . جملو- فقرو . بیان- ذکر . قول . مثال- چوٹی . ویچار . قصو- کھاٹی . احوال . واقعو . نصیحت . حکم . لعنت ملامت . بھانو .

- بات آزمانا: گالھ آزمائش - کنھن گالھ جو تجربو کرن.

- بات آنا: الزام اچن - حرف اچن. پیغام اچن
(شادیء جو).

== بات آئی گئی ہو جانا : کالھ آئی وئی ٿي
 وڃڻ-تصوئي مٿي ٿي وڃڻ. معاملو ٿري وڃڻ.
 == بات آڻها نہ رکھنا : کسر نہ ڇڏڻ - گھٽتائي
 نہ ڪرڻ.

— بات آرانا: افواہ پکڑو۔ مشہوری کرو۔
 اہل کرو۔ گالہ نتائیں۔

— بات آسنا: ڳالهه ڦيرائڻ. خلاف چوڻ.
ابتو چوڻ. ڪا ڳالهه چئي وري ڦري وڃڻ. وري
وري ساڳي ڳالهه چوڻ.

— بات' بات' میں کہہ چنا: گالہ گالہ تی
رُسن۔

— بات^۲ باندھنا : کالھ ڈاھن . بھانو بنائڻ .
الزام هڻڻ .

بات بڑھانا: کالہ۔ وڈائن۔ معاملہ وڈائن۔
جھڑو وڈائن۔ خلل مچائن۔ بحث وڈائن۔ مشہور
کرن۔ عزت وڈائن۔ تیلیء مان تنپ کرن۔

- بات بڑی کرنا : وڈی گالھ کرڻ. گالھ مٽي کرڻ. تائيد کرڻ - ها ڀر ها ملائڻ.

— بات بیکرنا: گالھ خراب ٿيڻ. ڪم ڦٽي وڃڻ. ساک وڃڻ. اعتبار وڃڻ.

== بات؟ سنا : کمر نہی اچن . ساک قائم رهن .
ہت سان رھجی اچن . کامیابی ٹین .

- بات پانا: گالھ جو آنت لھن۔ مطلب سمجھن۔ پید معلوم کرڻ۔ مطلب پورو ٿيڻ۔

== بات پہننا: دل ۾ ڳالهه ٿيڪن. اندر ۾ راز محفوظ رهڻ.

۱۰۔ بات پُختہ هونا : ڳالهه پڪي ٿيڻ (شادي وغيره جي) .

- بات پتر آنا : پنهنجي ڳالهه تي اچڻ. ضد پڌري بيهڻ. پڪو ارادو ڪرڻ.

ۛ بات پکڑنا: غلطی پکڑنا ۔ چُک جھلنا .
عیب معلوم کرنا .

- بات پتکی کرنا: گالھ پکی کرڻ. انجام پکو کرڻ. آخري طرح فيصلو کرڻ.

— بات پہلے سنا: گالہ نمائش . گالہ قیرائش .
آلہ وچٹ .

- بات پہلے باندھنا: گالھہ کی گنبد ہڈ -
نصیحت یاد رکھو۔ ضد کرو۔

== بات پوچھنا : گالھ پچن . خبر پچن - احوال وڈن . دیان دیں .

- بات پھوٹنا: گالہ کلن۔ راز ظاہر تین۔
 - بات پھیلانا: گالہ وڈائیں۔ مشہوری کرن۔

- بات کی بَچّہ : محاورہ . انجام جی پونواری -
 قول کی پائی . کیل گالہ پُوری کرڻ تی ضد .
 - بات گھڑنا : گالہ گھوڻ - گالہ ٺاھڻ .
 بھانو ٺاھڻ . کوڙ ھڻڻ .
 - بات گھٹی گذری ھونا : گالہ ختم ٿي وڃڻ -
 قصو لٿي مٽي ٿيڻ .
 - بات مارنا : گالہ ڦيرائڻ . مخالفت ڪرڻ . چُپ
 ڪرائڻ . دڙڪو ڏيڻ . پٽاک ھڻڻ . ھام ھڻڻ .
 - بات منہ پتر لانا : گالہ زبان تي آڻڻ .
 يادگيري ڏيارڻ .
 - بات مہس : تابع فعل . ٿوريءَ دير ۾ - گھوئيءَ
 ۾ - يڪدم - جھٽ پٽ .
 - بات مہس پسخ (فی) نکالنا : گالہ مان ڪڍا
 ڪيڻ . نڪتہ چيني ڪرڻ .
 - بات نيچي پڙنا : گالہ گھٽ ٿيڻ - ساک
 وڃڻ . عزت گھٽجڻ .
 - باتون ، باتوني ، باتونييا : صفت . گھڻ
 گالھائو - جھگي خور - بڪڪيو .
 - بات ھانئڪنا : جھگي ھڻڻ . گالہ گھوڻ .
 کوڙ گالھائڻ . پٽاک ھڻڻ .
 - بات ھنئسي ميں آزا دينا : گالہ ڪيلي ٺاري
 ڇڏڻ . ڪنھن گالہ کي اھميت نہ ڏيڻ .
 - بات ھونا : گالہ ٿيڻ - گفتگو ٿيڻ . ڪو
 خاص واقعو ٿيڻ .
 - بات ھيڻي ھونا : گالہ گھٽ ٿيڻ . عزت ۾
 رخنو پوڻ .
 - باتون پتر جانا : گالھين تي لڳڻ . چوڻ
 تي ھلڻ .
 - باتون سے ڪلپيجا پنگ جانا : ڪنھن جي
 گالھين يا حرڪتن کان اندر سوڻ . بيزار ٿيڻ .
 - باتون کا باغ ۾ لگانا : مزيدار گالھيون

جھيڙو وڌائڻ .
 - بات ہی جانا : گالہ ڪائي وڃڻ . گالہ نٿائي
 وڃڻ .
 - بات پيدا ڪرنا : نئين گالہ پيدا ڪرڻ .
 خصوصيت پيدا ڪرڻ .
 - بات ٺهائڻا : پڪو پھ ڪرڻ . ارادو ڪرڻ .
 - بات ٺهڻ جانا : ضد پيدا ٿيڻ - جھيڙي جھڙي
 حالت پيدا ٿيڻ . تڪرار ٿيڻ .
 - بات ٺهڻا : گالہ پڪي ڪرڻ . مائٽي
 ڪرڻ . رت بيهارڻ . فيصلو ٿيڻ .
 - بات چٻاجانا : گالہ ڪائي وڃڻ . گالہ
 نٿائي وڃڻ .
 - بات چيٽ بٽ : گالہ ٻولہ - گفتگو . حال احوال .
 - بات دٻانا : گالہ لڪائڻ - معاملو لٽهي مٽي
 ڪرڻ .
 - بات رڪھڻا : گالہ رڪڻ . آبرو رڪڻ -
 عزت رڪڻ . لحاظ رڪڻ . بھتان مڙھڻ .
 - بات سوجھڻا : گالہ سڄھڻ . ڪا نئين گالہ
 خيال ۾ اچڻ .
 - بات سھنا : گالہ سھڻ - برداشت ڪرڻ .
 - بات کا بٽنڪڙو بٽانا : گالہ مان گالھوڙو
 ڪرڻ . تبليءَ مان ٽنپ ڪرڻ . خسيس گالہ
 تي جھيڙو وڌائڻ .
 - بات کا پڇڻا : اندر ۾ گالہ ٽيڪڻ . راز
 لڪل رھڻ .
 - بات ڪو منہ سے لپينا : ٻئي جي دل جي گالہ
 ڪرڻ . ساڳي گالہ ٻئي جي چوڻ کان اڳ
 چئي ڏيڻ .
 - بات ڪھٽڪڻا : گالہ ڪڪڻ . ڪا گالہ
 ڪنڊي وانگر چڻڻ . شڪ ھجڻ .
 - بات ڪھونا : اعتبار وڃائڻ - پٽ وڃائڻ .

ٻڌائڻ. ڪوڙ بدوڙ ٺاهي ٻڌائڻ. چاٻلوسي ڪرڻ.

— باتون کا جھاڙ باندھنا: ڳالهائڻ ۾ ٻئي کي واروئي نه ڏيڻ. اجائي جهڳي هئڻ.

— باتون مين: تابع فعل. ڳالهين ۾. اجاين ڪمن ۾. خوشامد سان. ٺڳي سان.

— باتون مين آنا: ڳالهين ۾ اچڻ - دوکي ۾ اچڻ. پٽيلجي وڃڻ.

— باتون مين آڙانا: ڳالهين ۾ ٺارڻ. ڪيل مسخريءَ ۾ ٺاري ڇڏڻ. ڳالهين ٺي ڳالهين ۾ ٺڳڻ.

— باتون مين آڙجھانا: ڳالهين ۾ ڦاسائڻ. ڳالهين ۾ روڪڻ.

— باتون مين بهسٽلانا: ڳالهين ۾ ٺي ٺڪارڻ. برغلائڻ - پٽيلائڻ.

— باتون مين دهرلينا: ڳالهين ۾ ٺي جهلي وٺڻ - لاجواب ڪرڻ.

— باتون مين لکانا: ڳالهين ۾ لڳائڻ. سيڙائڻ. ڌيان ٻئي پاسي ڪرائڻ.

— باتن آڙانا: افواهه پکيڙڻ. گيلا ڪرڻ. جهڳي هئڻ.

— باتن بگهارنا: ٻٽاڪون هئڻ - ڊاڙون هئڻ.

— باتن بٽانا: ڳالهيون ٺاهڻ. خوشامد ڪرڻ. بهانا ٺاهڻ. الزام هئڻ.

— باتن چھانڻينا: ڪوڙيون ڳالهيون ڪرڻ. طعنا هئڻ - مهڻا ڏيڻ.

— باتن سٺانا: ڳالهيون ٻڌائڻ. حال احوال ٻڌائڻ. گاريون ڏيڻ. لعنت ملالت ڪرڻ.

— باتن ڪرنا: ڳالهيون ڪرڻ. ذڪر ڪرڻ. تعريف ڪرڻ - ڳڻڻ ڳائڻ.

— باتن لکانا: چغليون هئڻ. الزام مڙهڻ. — باتن ميلانا: ها ۾ ها ملائڻ. ڳالهيون

ٺاهي ٻڌائڻ. گشا ملائڻ.

● باٺ ڪ باٺين: ٺ [ه] واٽ - راه - رستو. مسافري. ورهاست (پتن جي).

— باٺ سارنا: رستي تي ڦر ڪرڻ.

● باٺ ڪ: ٺ [ه] واٽ - ٿورو.

● باجا ڪ باجي: ٺ [ه] باجو - واجو.

— باجا گاجا: ٺ. بينون باجا - ساز سُرود.

دور ڌار.

● باجيرا: ٺ [ه] باجھري - باجھر. سنهي بوند - مينهن جون ڪٽيون.

— باجرا بر سنا: سنهي بوند بوند پوڻ - چائنٽ پوڻ.

— باجرا سا بڪھرنا: وياڪل ٿيڻ - بيقرار ٿيڻ. بي چين ٿيڻ.

— باجرا سرغ: ٺ. هڪ قسم جو ڪاري رنگ جو پکي (جنهن جي ڪنڀن تي باجھريءَ جي دائن جيڏا پيلا داغ ٿين).

— باجری: ٺ. باجھري. ڪڪڙ جو هڪ رنگ.

● باجنا: لازم [ه] وڃڻ (واجو يا گھوڙيال وغيره). آواز ڪرڻ. مشهور ٿيڻ.

● باجي ڪ باجيان: ٺ [ترڪي] وڏي پيڻ - آڏي.

● باجھ ڪ باجهين: ٺ [ه] واڄ - وات جو پاسو.

— باجهين آنا پڪنا، بهٽنا: واڇون پڇڻ - جئون لڳڻ (بيماري).

— باجهين ڪھيل جانا، ڪھيلنا: واڇون ٺوڻ. تمام گھڻو خوش ٿيڻ. گھڻو ڪيلڻ. حيران ٿيڻ.

● باجهه ڪ باجهين: ٺ [ه] ورج - ورهاست - زمين جي مختلف حصن جي ڍل جي شرح. جمع بندي. پٽي - حصو - چنڊو - ڦوڙي.

— باجهه برار: ٺ. صفائي (معاسلي جي).

● بادلا ۽ بادلے : ذ [ھ] بادلو- ريشم ۽
 زريءَ جي تارن مان ٺهيل ڪپڙو. زريءَ
 جي پانڪ.
 ● بادلی : ٺ. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم
 (جنهن ۾ زريءَ جي ڪنار هجي).
 ● بادی : ٺ [ھ] بادي- ريج .
 - بادی پھيلائنا : آرس پيڄڻ . جھيڙو مچائڻ .
 - بادی چور : ذ . هاڙهو چور- اڻاھ چور .
 چورن جو سردار .
 - بادی کی طرح چھنڻٺ جانا : چڙوچڙ ٿي وڃڻ-
 ٽڙي پکڙي وڃڻ .
 ● بار : ٺ [ف] وقت- عرصو- دير . وارو-
 دفعو- گھمرو . دروازو .
 - بارکائی : ٺ. شاديءَ جي هڪ رسم موجب
 آھا گھور جا گھوت جون پيٽون ڪنوار جي
 گھر اچڻ تي گھوت کان وٺنديون آهن .
 - بار لگانا : دير لائڻ . سيڙائڻ (رستي ۾) .
 رڪاوٽ وجھڻ . اعتراض ڪرڻ .
 - بار ناری : ٺ. لانگ چوٽي- رنڊي .
 ● بار : ذ [ف] بار- ٻوجهه . پھچ . وارو-
 گھمرو . پيٽ- حمل . ڦر- ميوو . (صفت)
 وسائيندڙ- پکيڙيندڙ .
 - بار آنا : وارو اچڻ- موقعو اچڻ . ڦر (ميوو)
 اچڻ (وڻ ۾) .
 - بار بڻائی : ٺ. گهاٽل لاءِ وڻ کي پڙ ۾
 پکيڙڻ جي حالت .
 ● بارہ : عدد [ھ] ٻارھن (۱۲) .
 - باره باٺ : ذ . ٻارھن واٽون . پائت جو
 جھيڙو . آئيٽ . (صفت) چڙو وڇڙ- جدا جدا .
 - باره باٺ هونا : ڪوبه رڳيل ڪم خراب ٿيڻ .
 - باره پتھر : ذ . چاوڻيءَ جي حد (جتي عام

ذميداري .
 - ٻاڄھ ڏالنا : محصول جمع ڪرڻ . ڍل جي
 وصولي ڪرڻ . حصو وجھڻ- پتي وجھڻ .
 - ٻاڄھ ڪترنا : چنڊو ڪرڻ- ڦوڙي ڪرڻ .
 ● ٻاڄھڻا : متعدی [ھ] چانڊڻڻ . چوڻڊڻ .
 جدا ڪرڻ . چيلڻ . صفا ڪرڻ . (ذ) هڪ قسم جو
 اوزار (گاھ ڪڍڻ جو)- رنبو .
 ● بادام لٽجهڻا : ذ [ھ] مٺائيءَ جو هڪ قسم .
 ● بادل : ذ [ھ] ڪڪر .
 - بادل آنا، آلهنا : ڪڪر اچڻ- ڪڪر چڙهڻ .
 جھڙو ٿيڻ .
 - بادل آندڻا : ڪڪر پرجي اچڻ . جھڙو
 چانڊجڻ .
 - بادل بر سنا : ڪڪر وسڻ- مڃينھن پوڻ .
 - بادل پھڻنا، چھڻنا : ڪڪر چڙو وڇڙ ٿيڻ .
 جھڙو لهي وڃڻ . آسمان ۾ نيوائي ٿيڻ .
 - بادل جھوم جھوم ڪرڻ : ڪڪرن جو
 زور شور سان وسڻ . زورائتي برسات پوڻ .
 - بادل چڙھنا : ڪڪر اڏڻ- ڪڪر چڙهڻ .
 جھڙو ٿيڻ .
 - بادل دیکھ ڪر گھڙي پھوڙنا : وقتي فائدي
 جي اميد ۾ آئيندي جو نقصان ڪرڻ . ٺلهي اميد
 جي آسري وڌو نقصان ڪرڻ .
 - بادل رنڊھ رنڊھ ڪر آنا : ڪڪر هڪ
 ٻئي ۾ گڏجي اچڻ . جھڙو لس ڪري اچڻ .
 - بادل کھڻا : آسمان صاف ٿيڻ- ڪڪر
 ٽڙي پکڙي وڃڻ .
 - بادل گترجڻا : ڪڪر گجڻ .
 - بادل گھر آنا : ڪڪر چانڊجڻ- جھڙو اچڻ .
 - بادل میں تھيڪڻي لگانا : تمام ڏکيو ڪم
 ڪرڻ . ناممڪن ڪم ڪرڻ .

طرح ٻارهن پٿر لڳل هوندا آهن). ڇاوڻي.

== ٻاره پتھر ٻاهر ڪرنا: ٻارهن پٿر ٻاهر ڪڍڻ. شهر نيڪالي ڏيڻ. ڀائيچاري مان ڪڍڻ.

== ٻاره دري: ٿ. ٻارهن دروازن وارو گهر (جو باغ ۾، درياهه تي يا محلات جي مٿان ٺاهيو وڃي).

== ٻاره سنڱها: ڏ. ٻارهن سنڱو-ڦاڙهو.

== ٻاره ماسا: صفت. ٻارهن مهنن وارو. ٻارهن ماهو. (ڏ) هنديءَ ۾ آهو گيت جنهن ۾ عورت جي طرفان ٻارهن مهنن جي فراق جو بيان ڪيو ويو هجي.

== ٻاره ماسي: ڏ. آهو وڻ جو ٻارنهن مهينا سائو رهي-سدا بهار. اهو ڦٽي جو ٻارنهن مهينا پورهيو ڪري.

== ٻاره مهينے: ڏ. ٻارهن مهينا. سڄو سال. هميشه.

== ٻارهون پرتيره: ڏ. ڪبوتر جو هڪ قسم (جنهن جو پُڇ آڇو ۽ باقي حصو ڳاڙهو، سائو يا ٻيلو هجي)

● ٻاري ۽ ٻاريان: ٿ [ه] ڪن ۽ نڪ ۾ پائڻ جو هڪ زيور-والي. سورهن ورهين کان ننڍي ڇوڪري. باغيچو. دري. وارو. گهمرو-پيرو. چونڪي. پهرو. موقعو-وقت.

== ٻاري ٻاري: تابع فعل. واري واري سان-هڪٻئي جي پٺيان.

== ٻاري بهرنا: پنهجي واري جو پهرو ڏيڻ.

● ٻاڙ ۽ ٻاڙين: ٿ [ه] لوڙهو-واڙ.

== ٻاڙ بانڊ هئا: لوڙهو ڏيڻ-واڙ ٺاهڻ.

● ٻاڙهه ۽ ٻاڙهين: ٿ [ه] لوڙهو. واڙ. ڪنارو. تيزي-ڌار (هٿيار جي). سڀاهين جي قطار. آڻل-ڇاڙهه (پاڻيءَ جو). ڌوڙيو

(بندوقن جو). واڌ-اوسر.

== ٻاڙهه آترنا: ڌار مڏي ڏيڻ (هٿيار جي).

== ٻاڙهه آڙانا، داغنا، مارنا: گهڻيون بندوقون هڪ ئي وقت گڏ ڇوڙڻ.

== ٻاڙهه پٿر چڙهنا: سرائ چڙهڻ (هٿيار). آماده ٿيڻ-تيار ٿيڻ. فريب ۾ اچڻ.

== ٻاڙهه پٿر رکهنا: نشان تي رکڻ (جتي هٿيار جو ڌڪ هڻڻو هجي). هڻشي ڏيڻ-ڀڙڪائڻ.

== ٻاڙهه پٿرنا: گولين جو مينهن وسڻ.

== ٻاڙهه تهيز ڪرنا: ڌار تيز ڪرڻ-منهن تڪو ڪرڻ (ڪاٽيءَ وغيره جو).

== ٻاڙهه چٽلنا: هڪ ئي وقت توبون يا بندوقون گڏ ڇڏڻ.

== ٻاڙهه در دري هونا: ڌار مٽي ٿيڻ. هٿيار جي منهن ۾ ڪٽرندڙ پئجي وڃڻ.

== ٻاڙهه روڪنا: حملو روڪڻ.

== ٻاڙهيا: صفت. سيراڻ ڇاڙهيندڙ.

● ٻاڙي ۽ ٻاڙيان: ٿ [ه] باغيچو-وڻن جو جهڳٽو. ڀاڄيءَ جو ٻارو. واڙي. ٻوک.

== ٻاڙي بيننا، چٽنا: واڙي پيلڻ. باغ مان ميوو يا ڀاڄي پٽڻ. ڪپهه چونڊڻ.

== ٻاڙي گرنا: واڙي ٻوڪڻ. باغ ٻوڪڻ.

● ٻاڙ: ڏ [ف] مشهور پڪي-ٻاڙ. (تابع فعل) وري-موٽي.

== ٻاڙ آنا: ٻچر ڇڏڻ. ترڪ ڪرڻ (عادت). پشيمان ٿيڻ.

== ٻاڙ دعوت: ڏ. مقدمي تان هٽ ڪڍڻ جي حالت.

● ٻاڙار: ڏ [ف] بازار-بازر.

== ٻاڙار آتر جانا: اگهه لهي وڃڻ-بازار موڙي ٿيڻ.

== بازار آئھه جانا : بازار بند ٿي وڃڻ .

== بازار بٽڻا : ذ . ڪمٽي- لاث . دلالي .

== بازار بڙهنا : بازار بند ٿيڻ . بازار آڪري ٿيڻ .

== بازار بهاؤ پيٽنا : ڍٽ تي موچڙا کائڻ - خوب ڪمڻجڻ .

== بازار بيٺهڪ : ٺ . پيڙيءَ جو محصول .

== بازار تيز هونا : آگھه چڙهڻ - بازار آڪري ٿيڻ .

== بازار چڙهنا : بازار چڙهڻ - بازار آڪري ٿيڻ . آگھه چڙهڻ .

== بازار چمڪڻا : بازار گرم ٿيڻ . واپار وڌڻ .

== بازار درڪهانا : بازار جو منهن ڏيکارڻ - وڪري لاءِ بازار ۾ کڻي اچڻ .

== بازار ديكهنا : بازار ڏسڻ - بازار ۾ گولڻ يا پڇائڻ .

== بازار سرد هونا : بازار ٽنڌي ٿيڻ - واپار گهٽجڻ .

== بازار ڪرنا : بازار ۾ خريد فروخت لاءِ وڃڻ . ڪنهن جاءِ کي عام ڪري ڇڏڻ .

== بازار گرم هونا : بازار گرم هئڻ . واپار جو خوب چلتو هئڻ - بازار آڪري هئڻ . ڪنهن شيءِ جو بازار ۾ گهڻو ڪاهو هئڻ .

== بازار ڪيرنا : آگھه گهٽجڻ - بازار ڪيرڻ - بازار موڙي ٿيڻ .

== بازار لڳانا : بازار لڳائڻ . گوڙ ڪرڻ - هل ڪرڻ .

== بازارو : صفت - گهٽ درجي جي شيءِ - مستي شيءِ (جا جلد وڪامي وڃي) .

== بازاری : صفت . بازار جو . عام - رواجي . واهيات (ماڻهو) .

== بازاری آدمي : ذ . ڪميٽو ماڻهو - بد فضيلو ماڻهو .

== بازاری گپ : ٺ . بي بنياد ڳالھه - افواه .

● بازو : ذ [ف] پانهن . ڪنڀڙائي (پڪيءَ جي) .

پانهين (ڪٽ يا دروازي جي) . مددگار عورت -

== بازو پھڙڪنا : پانهن ڦرڪڻ (دوست سان ملاقات جو سوڻ) .

== بازو تولنا : آڏامڻ جي تياري ڪرڻ (پڪي) .

پڇڻ يا وڃڻ جي تياري ڪرڻ .

== بازو ٽوٽينا : پانهن پڇڻ . ڀاءُ سري وڃڻ . مددگار وڃڻ .

== بازو ديننا : پانهن ڏيڻ . مدد ڏيڻ .

== بازو وا ڪرنا : پانهون ڪولڻ (پاڪر پائڻ لاءِ) . آڏامڻ .

● بازی : بازيان : ٺ [ق] راند - ڪيل - تماشو .

ٺڳي - فريب . تاس يا چوپڙ جي راند . شرط . باولي (ڪبوتر جي) .

== بازی آنا : پٽن جي ورهاست ۾ سڻا پتا اچڻ .

== بازی آئھنا : راند ختم ٿيڻ .

== بازی آڙنا : راند نه نبرڻ .

== بازی بدنا : بازي ٻڌڻ - شرط ٻڌڻ .

== بازی جيتنا : راند ڪمڻ . شرط ڪمڻ . ڪامياب ٿيڻ .

== بازی ديننا : بازي ڏيڻ . دوکو ڏيڻ . شڪست ڏيڻ . وجهه ڏيڻ .

== بازی ڪهچلنا : راند ڪيڏڻ . بازولي پائڻ (ڪبوتر) .

== بازی لے جانا : گوءِ کڻي وڃڻ . اڳتي وڌي وڃڻ . شرط کڻي وڃڻ .

== بازی هارنا : شرط هارائڻ . راند هارائڻ .

● باس : ٺ [ھ] بانس - ٻو . آهيان . تمام ٿورو ذرو .

== باس مٽي : ذ . خوشبودار چانورن جو هڪ قسم .

● باسن؟ : ذ [ه] باسن - برتن - ٿان؟

● باسڻه؟ : عدد [ه] ٻاهٽ (٦٢).

● باسی : صفت [ه] بانس وارو. پاروڻو. رهندڙو- رهاڪو.

● باسی تپاسی : صفت. ٻن ٽن ڏينهن جو پاروڻو (کاڌو).

● باسی عید : ث [اردو] عيد جو ٻيو ڏينهن.

● باسی کڙهي : ۾ آبال آنا : وقت گذرڻ کان پوءِ ڪنهن ڪم جو ارادو يا ڪوشش ڪرڻ. ڪمهلو ڪم ڪرڻ.

● باسی کھانا : ذ. پاروڻو کاڌو.

● باسی مٽو : ذ. آڻ ڌوئل منهن. خالي پيٽ.

● باغاتی : صفت [اردو] باغ جي (پيدائش، ڪمائي، ڍل). باغ واري (زمين) - باغ لائق.

● باقی : صفت [ع] بچيل - رهيل. (ث) بچت- بقاء يا.

● باقی چُڪانا : بقاء يا ڏيئي ليکو چڪتو ڪرڻ. حساب بيباق ڪرڻ.

● باقی دار : صفت. جنهن تي اوڙ رهيل هجي - قرضي.

● باکھُ : ذ [ه] اوھ - ڪيرِي.

● باکھڙ، باکھڙل؟ : ذ [ه] چوپائي مال جي واڙ. مڪان. ويڙهو (جنهن ۾ گھڻا گهر هجن). حاٽو. اڱن. اوزارن جو ٿيلهو. دوا جو هڪ قسم. هر جو هڪ قسم (جو زمين جو مٿيون سخت حصو ڪپڙيندو آهي ۽ ڀوٽا به اڪوڙيندو ويندو آهي).

● باکھڙي، باکھڙي ۽ باکھڙيان، باکھڙيان : ث [ه] پنج ڇهه مهينا ڪير ڏيئي پوءِ وهڪي ويندڙ ڍڳي يا مينهن - ڪانگهاري.

● باگ ۽ باگين : ث [ه] واڳ. تلوار جي

مٿ. واگه (شينهن).

● باگ پکڙائي : ث. هندن ۾ شاديءَ جي هڪ رسم (جنهن ۾ گھوٽ جي گھوڙي جي واڳ جهليندڙ کي لاڳ ملندو آهي).

● باگ چھوڙ دينا : واڳ چڙي ڏيڻ. گھوڙي کي پنهنجي مرضيءَ تي هلڻ ڏيڻ. سنڀال چڙي ڏيڻ. چڙواڳ چڙڻ.

● باگ ڏور : ث. واڳ. آها رسي جا واڳ طور ڪم اچي. واڳ ڏور - اختيار.

● باگ ڏور هاتھ ۾ لين : واڳ ڏور هٿ ۾ ڪرڻ - اختيارات سنڀالڻ.

● باگ ڏھلي ڪرنا : واڳ ڍري ڪرڻ. واڳ چڙي ڏيڻ. ڊگهي واڳ ڏيڻ. چڙواڳ چڙڻ. آزادي ڏيڻ.

● باگ ڪھينجنا : واڳ چڪڻ. واڳ کي چڪي ڏيئي گھوڙو بيهارڻ.

● باگ ڪير : ذ. گھوڙو ٻڌندڙ - سڙيس.

● باگ لینا : واڳ وٺڻ - واڳ جهلڻ.

● باگ موڙنا : واڳ موڙڻ. واڳ ورائڻ. واپس وٺڻ. گھوڙي جو رخ ٻئي پاسي ڪرڻ. توجهه ٻئي پاسي ڪرڻ.

● باگڙ : ذ [ه] هرڻ جو ولر. "پارت" ۾ هڪ علائقي جو نالو.

● باگڙ ڀلا : ذ. جهنگراڙ ڀلو - جهنگ ڀيلو.

● باگڙي : صفت. "باگڙ" جو رهاڪو. واگھڙي.

● باگھُ : ذ [ه] واگھ - شينهن. (ث) باگھن ۽ باگھني.

● باگھ بکڙي : ث. چوڪرڻ جي هڪ راند جو نالو.

● باگھ کا پڻھا : ذ. شينهن جو ٻچو.

- ٻاگھہ نڪھہ : ذ. واگھہ جا ننڍون (جي ٻارن کي نظر کان بچاءَ لاءِ ڪڍي ۾ ٻڌبا آئن). هٿيار جو هڪ قسم - چنبو - واگھہ نڪ .
- ٻاگھي : ذ [ع] ويلن - گنيز (نگ يا پير جي زخم سبب ڇڏن ۾ ٿئي).
- ٻاگيسري : ث [ع] هڪ راڳي ۽ جو نالو - ٻاگيسري .
- ٻال ۽ ٻالپن : ث [ه] سورهن سالن کان گھٽ عمر جي ڇوڪري . سنگ (سارين، ڪڪر، جئون جو).
- ٻال رکها : ذ. پڪن پوک جي سنڀال لاءِ مقرر ٿيل واهي . پيهو .
- ٻال : ذ [ه] ڇوڪرو - ٻار . وار . مصري ۽ جو ڏاڳو . (بلون راندر) آها گولي جا سڀني کان پري هجي . سير - چير - قوت - ڌرز .
- ٻال آتيرنا : وار لهڻ . وار چٽڻ - وار ڪيرڻ - وار ڪسڻ . وار ڪوڙجن .
- ٻال آگنا : وار ڄمڻ .
- ٻال ۽ ٻال ۽ ٻال : وار وار بچڻ - ذري گھٽ بچڻ . وار جيترو به نقصان نه پهچڻ .
- ٻال ٻال دشمن هونا : نديو وڏو دشمن هئڻ - سڀ دشمن هئڻ .
- ٻال ٻال گنج موتي ٻرونا : وار وار ۾ موتي پوئڻ - تمام گھڻو هار سينگار ڪرائڻ .
- ٻال باندها : صفت . مغلوب - مطيع - زبهر . ٻانهن ٻڌو . پوري نشان تي (ڌڪ) .
- ٻال باندها غلام هونا : ٻانهن ٻڌو غلام هئڻ - مطيع هئڻ . پوري ۽ طرح قبضي ۾ هئڻ .
- ٻال بچڻ والي : ث. ٻارن بچڻ واري - اولاد (عورت) . ماما جي بيماري .
- ٻال بچڻي : ذ. ٻار بچا - اولاد - عيال . گهر .
- ڪٽنب .
- ٻال بترابر : صفت . وار جيترو - وار برابر . تير جيترو - تمام ٿورو .
- ٻال بٽانا : ڇوٽي ڪرڻ . وار ٺاهڻ . حجامت ٺاهڻ .
- ٻال بهونري : ث. گهوڙي جي نراڙ تي وارن جي گھنڊي يا پٽونري (جا عموماً نڀاڳ جي نشاني سمجهي ويندي آهي) .
- ٻال پيڪا نه هونا : وار ونگو نه ٿيڻ - ذرو به نقصان نه پهچڻ .
- ٻال پوٽنا : سير - پوٽ - قوت پوٽ (شيشي ۾) .
- ٻال پڪنا : وار اڇا ٿيڻ - پيرسن ٿيڻ .
- ٻال توڙ : ذ. آها ڦيرڙي جا وار ٿيڻ جي ڪري ٿيندي آهي .
- ٻال جهڙنا : وار ڪسڻ - وار ڪيرڻ - وار چٽڻ .
- ٻال چيڪٽ هونا : تيل ۽ مٽر سان وار چيڪو ٿيڻ .
- ٻال چٽنا : وار چونڊڻ (نچڪڻي سان) .
- ٻال جهٽري : ث. تارون ۽ جا وار .
- ٻال جهڙ : د. دوا ۾ ڪم ايندڙ هڪ خوشبودار گاهه - سنبل الطيب .
- ٻال خورا : ذ. بيماري جو هڪ قسم (جنهن ۾ وار ۾ ٿئي ويندا آهن) .
- ٻال سفيد هونا : وار اڇا ٿيڻ - پيري اچڻ .
- ٻال صفا : ذ. وارن لاهڻ جي هڪ دوا .
- ٻال ڪا ڪمبل بٽانا : گالھہ ۾ تمام گھڻو وڌاءُ ڪرڻ . تيلي ۽ مان ٽپ بٽائڻ .
- ٻال ڪماني : ث. ڏانڊو جي سنهي تار (جا واچ ۾ ڪم اچي) - وار .
- ٻال ڪنھڙي هونا : آڇا (گھڻا) ۽ ڪارا

(ٿورا) وار هئڻ.

ٻال ڪهڙي هونا: وار آڀا ٿيڻ (ڊپ يا سيءَ سبب). وار ڪانڊارجڻ.

ٻال کي بهيڙ بنانا: نوڙيءَ مان نانگ ڪرڻ. تيليءَ مان ٽنپ ڪرڻ.

ٻال کي ڪهال ڪهينجڻا: مڪڻ مان وار ڪڍڻ. ڏاڍي غور سان ڄاڇ ڪرڻ. چنڊ ڄاڻ ڪرڻ. عيب ڪڍڻ.

ٻال گوپال: ذ. ڇوڪرا ٻاڪرا. آل اولاد. ڦر ٽڪر. چيلا. سريد.

ٻال گونڊهنا: وار ڳنڍڻ. چوٽيون ڪرڻ. ٻال مين گيرءَ پڙنا: ڪو ڏکيو معاملو درپيش آڻڻ. سٺ منجهڻ.

ٻال نوچنا: چنڊيا پٽن. وار پٽن. ٻال هٽ: ٺ. ٻاراڻو ضد. تيسو. ڪيمو.

● ٻالا ڪهڙي: ذ [ه] ننڍيءَ عمر جو ٻار. ڇوڪرو. ٻوڪ ڪي ڪاٽيندڙ جيت جو هڪ قسم. هڪ خوشبودار ٻوٽي جو نالو. جئون يا ڪڻڪ جي سٺ برابر ٻوڪ. ڪنن ۾ پائڻ جو هڪ زيور. والو. (صفت) ٻاراڻو. ڇوڪراڻو. ناسمجھ. بي سمجھ. چرٻٽ.

ٻالا بهولا: صفت. ٻالو ڀولو. سادو سودو. ٻالا پٽن: ذ. ٻالين. ٻالڪين.

ٻالا پنهنا: والو پائڻ. مطيع ٿيڻ. ٻالا جو پٽن: ذ. ٽئين جواني. جواني جو روپ.

ٻالا چائند: ذ. نئون چنڊ. هلال (چنڊ). ٻالي ڪهڙي: ٺ. والي (ڪن ۾ پائڻ جي).

ڇوڪري (ٻالي ڀولي، ڪنواڙي). سنگ (ڪڻڪ وغيره جو). تختو (تختائين دروازي جو). ننڍڙا وار (جي واڌ نه ڪن).

ٻالي بهولي: ٺ. ٻالي ڀولي (ڇوڪري).

ٻالي پست: ذ. پٺن جي شڪل وانگر والين يا ايرينگن جون پنڪڙيون.

ٻالي عمر: ٺ. ٻالڪين. ننڍي عمر.

ٻالڪي ڪهڙي: ٺ. مڇيءَ جي شڪل جهڙو هڪ زيور (جو عورتون ڪنن ۾ پائين).

● ٻالا: ذ [ف] مٿانهين. دوکو. فريب. بدن جي بيهڪ. ڊول. (صفت) آوچو. بلند. اتانهون. مٿي. اڳيان. سامهون.

ٻالا ٻالا جانا: مٿان مٿان وڃڻ. لڪي وڃڻ. جدا جدا وڃڻ. پٿر پهرو وڃڻ.

ٻالا بتانا، بتا دينا: دوکو ڏيڻ. ٺڳڻ. حيلو ڪرڻ. بهانو ڪرڻ. ٺارڻ.

ٻالا پٽند: ذ. مڙو (جو فوجي سڀاهي پٽڪي جي پاسي کان لوڪائي ڇڏيندا آهن). ڪلي يا پٽڪي جو طرو. پڳڙيءَ جو هڪ قسم. ڪوٽ جو هڪ قسم.

ٻالا پوش: ذ. هلنگ پوش. سڀني ڪپڙن جي مٿان پائڻ جو جبو.

ٻالا خان: ذ. ماڙي. مٿين ڪوٺي. ٻالا دينا: دوکو ڏيڻ. فريب ڏيڻ.

ٻالائي: ٺ. مٿاڻي. ٿر. (ڪير جي). ٻالائ طاق: صفت. طاق تي. جدا. پري.

ٻالائ طاق رکھنا: ٻري رکڻ. جدا رکڻ. علحده رکڻ. نظر انداز ڪرڻ.

ٻالائي ڪام: ذ. مٿيان ڪم. ڦالتو ڪم.

● ٻالائي ڪهڙي: ٺ [ه] ٻاڙدي. ٻالائي. ● ٻالائيت: ٺ. ٻالائيت: ٺ [ف] گرانٽ. ٻارنهن آڱر ماپ.

ٻالائيت ڪهڙي: ذ. گرانٽ جي قد جيڏو ماڻهو. ٻاڙيءَ جيڏو. گرانٽ مڙيو.

● ٻالڪ: ذ [ه] ٻالڪ. ٻار. ابهر. ڪيرپاڪ.

● بالڪيڻن: بالڪيڻا: ذ. ٻاراڻي وهي- ننڍڻ -
بالڪيڻو.

● بالڪا ۽ بالڪو: ذ [ه] بالڪو- شاگرد.
چيلو- مريد. پٽيلو.

● بالڻم: ذ [ه] عاشق. پيارو. معشوق.
محبوب. خاوند- مڙس- پٽار. ننڍڙو گهوٽ.
ڪپڙي جو هڪ قسم.

● بالڻم ڇاڙو: ذ. ڇانورن جو هڪ قسم.

● بالڻو: ث [ه] ريتي- واري- بـجـري. مڪائي
جي سنگ جا بـجـ.

● بالڻو بُرد: ث. اها زمين جنهن تي دريا
ڇوڙ بعد واري اچي وڃي ۽ پوک نه ڪري
سگهجي.

● بالڻو چارو: ذ. درياھ جو ڇڏيل ريت.

● بالڻو گهڙي: ث. واريءَ جي گهڙي.

● بام: ث [ه] مڇيءَ جو هڪ قسم- بـوھـن.

● بامڻي: ث [ه] جيت جو هڪ قسم- وڇونءَ
جي ناني.

● بان: ذ [ه] بان- تير. زخمي جانور جي
رت جا نشان آڻڻ (وير). وان. وناه. (ث)
عادت- خصلت. خاصيت.

● بان بيهيڻا: وناه ۾ ويهڻ.

● بان پڙنا: عادت پوڻ. هپير پوڻ.

● بان ڏالنا: عادت وجهڻ- عادت ڌارڻ. بيڪارڻ-
ترييت ڏيڻ. سڏارڻ.

● بانا: متعدي [ه] کولڻ. پکيڙڻ. آڇڻ.
(لازم) کڻڻ- ڦاڻڻ.

● بانا ۽ ٻالڻ: ذ [ه] شڪل- صورت. ڍنگ-

ڊول. عادت. خاصيت. پيشو- ڌنڌو. ذات.
پوشاڪ- لباس. ويس- پيٽو. ريشمي ڌاڳو.
ريشمي ڏورو (جو پنهلوان ٻانهن يا پير ۾ ٻڌندا

آهن). ڪپوٽن جي پيرن ۾ ٻڌل ڌاڳن جو چلو.
تلوار جو هڪ قسم. شرط- بازي.

● بانا باندهنا: هٿيار ٻڌڻ- تيار ڏيڻ. سندرو
ٻڌڻ- ڪمر ڪشڻ. ڪنهن ڪم جي مٿي هجڻ
جي دعويٰ ڪرڻ. پڪوخيال ڪرڻ. شرط ٻڌڻ.
● بانا بدلنا: ويس بدلائڻ- پهروپ ڪرڻ.

● بان ٻان: ث [ه] بڪواس- بڪ بڪ.

● بان ڪيڙنا: بڪ بڪ ڪرڻ. گوڙ ڪرڻ.
راز ظاهر ڪرڻ.

● بانات ۽ باناڻين: ث [ه] اونڀي ڪپڙي جو
هڪ قسم (جو گهڻو ڪري وڏي ٻر وارو ٿئي).

● بانڻي ۽ بانڻيان: ث [ه] نانگ يا بلا جو پير.

● بانڻيا: متعدي [ه] ورهائڻ- تقسيم ڪرڻ.
حصا ڪرڻ.

● بانڻو: ث. ورهاست- ورڇ. پٽي- حصو.

پٽن جي ورڇ مينهن وغيره کي ڏهائي وقت
ڏنل چارو- پاڙو. وٽ- تورو.

● بانڻو بونڻ: ث. ونڊ ورڇ- ورهاست.

● بانڻو چوٽ ڪيڙنا: ونڊ ورڇ ڪرڻ. حضا
پٽيون ڪرڻ.

● بانڻو ۽ بانڻجهڙ: صفت [ه] سَنڍير (عورت).
ڪلراڻي زمين (جنهن ۾ پوک نه ٿئي). (ذ) وڻ

جو هڪ قسم (جنهن جي گڻن جو هار ٺاهي ٻارن
جي گچيءَ ۾ صحت خاطر وجهندا آهن).

● بانڻدا: ذ [ه] بيٺاڙي ول- آڪاس بيل.

● بانڻدا لنگنا: برباد ٿيڻ- تباه ٿيڻ.

● بانڻدهيا: متعدي [ه] ٻڌڻ- جڪوڻ. لپيڻ.
ويوھڻ (بيسترو). ڏيڻ (گندي). لڳائڻ (الزام).

ٻڌڻ (شرط). ڏاهڻ (لڌون). ڏيڻ (بند). مقرر
ڪرڻ (ڍڻ). ڪرڻ (همت). ڏاهڻ (شعر).

● بانڻده: مصدر «باندهنا» مان امر. (ث)

ٻنڌ - روڪ. پاڻيءَ ٻڌڻ لاءِ ڏنل بند.
 - ٻانڌه رکھڻا: ٻڌي وهائڻ. قيد ڪرڻ.
 پڪڙي وهائڻ.
 ٻانڌهينو: ذ [ه] بندش - ريڪ. الزام - تهمت. سازش. تجويز. اٽڪل. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم - ٻانڌڻو.
 - ٻانڌهڻو ٻانڌهڻا: تهمت ڪرڻ - ڏوهه سڻهڻ.
 سِيَتَ سِيَتَ - سازش ڪرڻ.
 ٻانڌي ڪ ٻانڌيان: ٿ [ه] ٻانڌي - گولي. نوڪريائي.
 - ٻانڌي ٻڄڻ: ڏم. ٻانهيءَ جو ٻار. نهايت تابعدار.
 ٻانڌاڪ ٻانڌلے: صفت [ه] ڪپڙو - گُڪو. لُولهو لنگڻو. لُڻڊو - ٻانڌو. (ٿ) ٻانڌي ڪ ٻانڌيان.
 ٻانڌي ڪ ٻانڌيان: ٿ [ه] ڏنڊو. ڏمڪو. سونڌي بدقسمتي - نياڳ. مصيبت.
 - ٻانڌي باز: صفت. لُڙيو - ڏمڪائي - ڏنڊي. جهڙاڪ.
 - ٻانڌي چمڪا: لَمَ لڳڻ - جهڙو ٿيڻ.
 ٻانڌس: ذ [ه] هڪ قسم جو مشهور وڻ. يارهن فوٽ ڊگھو ٻانڌس (جنهن سان زمين ماپجي).
 - ٻانڌس پَر چڙهانا: خوار ڪرڻ - بدنام ڪرڻ.
 - ٻانڌسواڙي: ذ. ٻانڌس جو ٻيلو.
 - ٻانڌسون آڇهڻا: تمام خوش ٿيڻ. خوشي يا ڪاوڙ جي حالت ۾ ٺپا ڏيڻ.
 ٻانڌساڪ ٻانڌسے: ذ [ه] نڪ جو هڏو - بيٺي. ڪرنگهي جو هڏو. ناڙي (جا هر ۾ ٻڌل هجي ۽ ٻچ ڄڻ جي ڪم اچي). ٻانڌس جو هڪ قسم.
 ٻانڌسري ٻانڌسلي: ٿ [ه] ٻنڌسري - ٻانڌسري.
 ٻانڌڪ ڪ ٻانڌڪين: ٿ [ه] ڏرنگ - موڙ.

وَر. درياءَ جو وَر. ڪمند چلڻ لاءِ نعل جهڙو هڪ اوزار. گڻهه جو هڪ قسم. چوڙيءَ جو هڪ قسم. جاببي (ڦيٽي جي). گدامڙيءَ جي ڦار.
 ٻانڌڪاڪ ٻانڌڪے: صفت [ه] ڏرنگو - ڦيڏو - مڙيل - وريل. بهادر - دلير. اڙپنگ - آرڊو. لُڇو - بدمعاش. چڙواڳ. آلبيلو - ڇپيلو. لُڙو. هڪ قسم جو توتارو.
 - ٻانڌڪا ڇههلا: صفت. آلبيلو. اڙپنگ. عاشق مزاج.
 - ٻانڌڪيڻ: ذ. ڏرنگائي. البيلائي - چلولائي. نازنخرو. بدمعاشي - لوفر پاڻي. بيد پاڻي. بهادري.
 - ٻانڌڪي آڏا: ٿ. معشوقانو انداز - ناز نخرو. البيلائي.
 - ٻانڌڪي چيٽون: ٿ. گهاٽيندڙ گهڻو. ناز واري نگاهه. نخري سان ڏسڻ جي حالت.
 ٻانڌڪي ڪ ٻانڌڪيان: ٿ [ه] زريءَ جي پٽي (جا ٻانڌڪ وانگر ڪپڙي تي هڻندا آهن).
 ٻانڌگاهه ٻانڌگھر ڪ ٻانڌگاهه ٻانڌگرے: ذ [ه] وڻ. وڻن جو فصل.
 ٻانڌگر: ذ [ه] مٿانهن زمين. مٿانهن ۽ ڪڙو ٻڙ واري زمين. اها زمين جنهن تي درياءَ جو پاڻي چڙهي نه سگهي. غير آباد ٻوٽو.
 ٻانڌگڙو: صفت [ه] بيوقوف - مورڪ. بالو ٻوٽو.
 ٻانڌگي: ٿ [ه] نمونو. نموني طور ورتل يا رکيل شيء. چاشني.
 ٻانڌوے: عدد [ه] ٻانڌوي (۹۲).
 ٻانڌه ڪ ٻانڌهين: ٿ [ه] ٻانڌهين - بازو. مدد - آسرو. طاقت - پتل. ٻانڌه - مددگار.
 - ٻانڌه پتل: ذ. ٻانڌهين پتل. مددگار.
 - ٻانڌه پکڙڻا: ٻانڌهين کان جهلڻ. مدد ڪرڻ.

● ٻانڀين چڙهانا : ٻانهون کڻجڻ. وڙهڻ لاءِ تيار ٿيڻ.

● ٻاني : ٺ [ٻاڻي. آواز. گالهه. نصيحت. بزرگن جو قول. حڪايت. ڪپڙي جي ٻيٽهي ۾ ڪم ايندڙ ڏاڳو. پيلي مٽي (جنهن سان ڪنڀار ٿاڻو رڳين).

● ٻاني پَر آنا : ڪاوڙ ۾ آڇڻ. پنهنجيءَ تي آڇڻ. ضد ڪرڻ.

● ٻانڀيا ٻانڀيءَ : ڏ [ٻاڻيو. هندو واپاري. ● ٻاوا : ڏ [ٻاوا. ٻاٻو. ٻيءَ. فقير. سنياسي. استاد.

● ٻاوا ڪا : تابع فعل. ٻيءَ جو. ٻاٻي جو. ذاتي. موروثي.

● ٻاوَ رَا ڪَ : ٻاوَ رَا : صفت [ٻاوَ رَا چريو. ٻانواو. (ٺ) ٻاوَ ري.

● ٻاوَ رَ چي ڪَ : ٻاوَ رَ چي : ڏ [ترڪي] بورچي. رادائو. (ٺ) ٻاوَ رَ چن.

● ٻاوَ رَ چي خانہ : ڏ. وڌو. بورچيخانو.

● ٻاوَ نَ : عدد [ٻاوَ نجاهه (۵۲).

● ٻاهَ : ٺ [ٻاهَ. تڪليف. محنت. ڪم ۾ هڻجڻ يا گهڻ جي حالت.

● ٻاهَ مَرِنا : تمام گهڻي محنت ڪرڻ - گهڻ (ڪم ۾).

● ٻاهِرَ ٻاهِرَ : تابع فعل [ٻاهِرَ. ٻاهرئين پاسي نڪتل. جدا. آڻڪ. پري. وڌيڪ. خلاف.

● ٻاهر جانا : ٻاهر وڃڻ. مسافريءَ تي وڃڻ. ڪاڪوس جي خيال کان جهنگ ڏي وڃڻ. گهٽ وڃڻ.

● ٻاهر دھڪيلنا، ڏھڪيلنا : ٻاهر ڪڍڻ. لوڏي ڪڍڻ.

● ٻاهر ڪا : صفت. ٻاهريون. ڌاريون. اجنبی.

● ٻاؤ ٺٽو. ٻهراڙيءَ جو.

● ٻاهر ڪرنا : ٻاهر ڪرڻ - ٻاهر ڪڍڻ. ڪڍي ڇڏڻ. جدا ڪرڻ.

● ٻاهر ڪي هوا لڳنا : ٻاهرين هوا لڳڻ. ڌارين جو اثر پوڻ. گهٽ ڦيرڻ جو شوق ٿيڻ.

● ٻاهر والا : صفت. پنڳي. هوٽل جو آهو ملازم جو هوٽل کان ٻاهر گراهڪن کي سال پهچائي.

● ٻاهرا، ٻاهرا ڪَ : ٻاهر ڪڍڻ. ڪڍڻ تي وارو وٺندڙ (ڪوهه مان نڪتل ڏول وغيره کي وٺي ڪپ تي آڻيندڙ).

● ٻاهرا ڪَ : ٻاهرا ڪَ : ڏ [گاهي يا ڪا به سوارِي. وٽ (اٺ) ڍڳو، گڏهه، گهوڙو وغيره. رستو. واٽ. چيلو (ڦيڻ جو نشان). ڪيڙيل زمين.

● ٻاهرا : لازم [ٻاهرا. ڪولن. پڪيڙن. ٺيڙن (ڏند). هر ڏين - ڪپيڙن. محنت ڪرڻ - گهڻ - هڻڻ. واهڻ (ڪم ۾). هڻڻ (هٿيار). گهٽڻائڻ - وجهڻ. سان چاڙهڻ. ڦرڻ. پُٺيان پوڻ - هٿ ڏوٺي لڳڻ.

● ٻاؤ : ٺ [ٻاؤ. واه. ريج - ٻاڏي. وائي سور. گهڙي. هٿو. هٿو. غرور.

● ٻاؤ بانڊهنا : خوشامد ڪرڻ. سٺ ڪرڻ.

● ٻاؤ بيڙنگ : ڏ. واوڙنگ. ڏسو "ٻاٻرننگ".

● ٻاؤ بسڪَ : ٺ. گهوڙن جي هڪ بيماري.

● ٻاؤ بئدي : ٺ. خيالي پلامه. آجايو پهم.

● ڪنهن ڪم لاءِ اجائي ڪوشش. خوشامد. ٻٽڪ. لٻاڙ. دوکو. ٺڳي.

● ٻاؤ ڏنڏي پهرنا : ٺيٺ منجهڻ. آزار ۾ پوڻ.

● ٻاؤ ڪهڻبا : ٺ. پسارڪي وڪر جو هڪ قسم. واپڻبا.

● ٻاؤ گولا : ڏ. باد گولو. ٻيٽ جو هڪ مرض.

■ ٻاڙنا ۽ ٻاڙئڻ: ذ [ه] ٻاڙئڻو- جهنڊو. هڪ قسم جو گهٽ (جو اڪثر هندو استعمال ڪندا آهن). بدن سبڙجڻ جي حالت - آڪپوڙ.

● ٻاڙلا ۽ ٻاڙلڻ: صفت [ه] چريو- ٻاڙولو. سودائي- پُورالو. چيٽو (ڪنو). بيوقوف.

- ٻاڙلا ڪمڻا: ذ. چيٽو ڪمڻو. اهو ماڻهو جو ٻن کي هرو ڀرو ايڏاءُ ڏيڻ چاڻي.

- ٻاڙلڻ ڪمڻي ڪا ڪاڻا: چيٽي ڪمڻي جو چڪ هئڻ. چٽو ٿي پوڻ. ڪنهن ماڻهوءَ کي چيٽڪمڻائي ڏيڻ.

● ٻاڙلي ۽ ٻاڙلياڻ: ث [ف] اهو جانور يا شيء جنهن تي شڪاري پکي ۽ شڪار جهڙن جي مشق ڪرائجي. ڏاڪڻ وارو ڪوھه- ٻاڙلي. فريڊ. هُشي.

- ٻاڙلي ڏکھانا، دينا: شڪاري پکي کي ”ٻاڙلي“ ڏيڻ. هُشي ڏيڻ- ڀڙڪائڻ- آڀارڻ.

● ٻاڙلي ۽ ٻاڙلياڻ: ث [ه] چندي جي ڀُسن جي محفل ۽ ناچ. ٻچ چٽڻ جو وقت.

● ٻاڙي ۽ ٻاڙياڻ: ث [ه] خاتون. مهز عورت جي معنيٰ ۾ استعمال ڏيندڙ لفظ (هندن ۽ پارسين ۾) - ٻاڙي. ڀڻڻ - همشير. رنڊي- ڪچري.

- ٻاڙي جي: ث. ڪچري يا رنڊي سان مخاطب ٿيڻ جو لفظ.

■ ٻاڙيس: عدد [ه] ٻاڙيهه (۲۲).

● ٻاڙياڻ ۽ ٻاڙيڻ: صفت [ه] ڪاٻو- ڏاڻو (هٿ). (ث. ٻاڙيس). (ذ) ڪاٻي هٿ وارو ٻيلو.

- ٻاڙياڻ ٻوانا: ڪاٻي پاسي کان ڪنهن پکي يا جانور جو آواز اچڻ (جو چڱو سوڻ ليکبو آهي).

- ٻاڙياڻ پير چُومنا: ڪاٻو پير چمڻ. استاد ڪري مڃڻ. آن مڃڻ.

- ٻاڙيس آنڪهه. ٻهڙو ڪمڻا: ڪاٻي اک ڦرڪڻ

(جو بدسوڻ ليکبو آهي).

- ٻاڙيس طرف: تابع فعل. ڪاٻي پاسي- ڏاڻي طرف.

● ٻٻُرا ۽ ٻٻُرائڻ: ذ [ه] ڪپوٽن جو هڪ رنگ (نيري رنگ جي پرن تي ڪارا نشان).

● ٻٻُري ۽ ٻٻُرياڻ: ث [ه] پيشانيءَ جا ڪتريل وار (سُونهن خاطر کي زالون پيشانيءَ جا ٿورا وار ڪتري ڇڏينديون آهن). زلفي. گهوڙي جون ڪتريل بشڪون. آت جا گهنڊيدار وار.

● ٻٻُروا ۽ ٻٻُروا: ذ [ه] ننڍو ٻار. ٻار جي شڪل جو رانديڪو.

■ ٻٻُرو: ذ [ه] ٻٻُرو (وڻ).

- ٻٻُرو ڪي پڙوڻا: ڪنڊا پوکڻ. نقصان جهڙا ڪم ڪرڻ. جهيڙي جو بنياد رکڻ.

● ٻٻُروا ۽ ٻٻُروا: ذ [ه] واڇوڙو.

● ٻٻُروا: ث [ه] هڪ راڳي جو نالو.

● ٻٻُري ۽ ٻٻُرياڻ: ث [ه] هڪ قسم جو خوشبودار ٻوٽي ۽ ان جو پيچُ. مَينا (پکي) جو هڪ قسم.

● ٻٻُري ۽ ٻٻُرياڻ: ث [ه] چُمي.

● ٻٻُري ۽ ٻٻُرياڻ: ث [ه] فاس ۾ راڻيءَ جو پتو.

- ٻٻُري: صفت. زانو. زالن جي استعمال جو.

● ٻٻُري: ٻٻُريسي: ث [ه] بواير. علت آبهه.

- ٻٻُريسي: صفت. بواير جو مريض. بدفعل ڪرائيندڙ. گهڻيون ڳالهيون ڪندڙ. فريبي- چالاڪ.

● ٻٻُري: ث [ه] ڏک- تڪليف. مصيبت. تباهي- زوال.

- ٻٻُري پڙنا: مصيبت پوڻ- آفت پوڻ. عذاب نازل ٿيڻ.

● بيهرنا: لازم [هـ] بيهرجن. هوش کان
 نڪرڻ (ڪاوڙ ۾). ڪاوڙجڻ - خفي ٿيڻ.
 چيڙڻ. وڦڻ (جوش ۾). مچرجڻ.
 ● بٽ ۽ بٽيان: ٺ [هـ] "بات" جو مخفف.
 ڳالهه. لفظ. ڏوراهو. سهڻو.
 = بٽ بڙهاڻو: ذ. بڪ ڪندڙ. ڳالهين. معاملائي.
 = بٽ ڪهاڻو هونا: گفتگو ٿيڻ - بحث ٿيڻ.
 صلاح مشورو ٿيڻ. تڪرار ٿيڻ - جهيڙو ٿيڻ.
 ● بٽ: ذ [هـ] آهو تختو يا سير جنهن تي
 جواڙي چڪو آچلائيندا آهن. [ف] پٿر وغيره
 مان ٺهيل بوتو.
 ● بٽيا ۽ بٽي: ذ [هـ] گرانٽ.
 ● بٽيا ۽ بٽي: ذ [هـ] دوکو. فريب. ڏٺو.
 ذم. بهانو. حيلو. مڪ. ٺونشو.
 = بٽيا دينا: ڏٺو ڏيڻ. ڪوڙو دلاسو ڏيڻ.
 فريب ڏيڻ. دوکو ڏيڻ. بهانو ڪرڻ.
 = بٽي بازي: ٺ. ڌڻي بازي. ٺڳي. گشوپتو.
 ● بٽاشا، بٽاسا ۽ بٽاشي: ذ [هـ] پٽاشو.
 = بٽاشا ڪهڻا: آپرو ٿيڻ - گهري ڪندا
 ٿيڻ (جسم).
 ● بٽانا: متعدي [هـ] بٽائڻ - چوڻ - سڻائڻ.
 آگاه ڪرڻ. ڏيکارڻ. سيکارڻ. سمجهاڻي.
 پڇڻ (گجھارت). ڏيکارڻ (رستو). ظاهر ڪرڻ
 (نالو).
 ● بٽانا ۽ بٽان: ذ [هـ] زبور جو هڪ قسم
 (جو مرد توڙي زالون ڪرائيءَ ۾ پائين). لوهه
 جو چوڙو (جو سونارا چوڙين جي ماپ لاءِ پاڻ
 وٽ رکندا آهن). گهوڙي جي نبض.
 ● بٽانا: متعدي [هـ] گذارڻ - گهارڻ (وقت).
 نباھڻ.
 ● بٽانا: متعدي [هـ] وسائڻ - گڻ ڪرڻ.

ماٺ ڪرائڻ.
 ● بٽاڻ: ذ [هـ] واڳڻ.
 ● بٽرانا: متعدي [هـ] عيب ڪيڻ - ويڪون
 ڪيڻ. ڪوڙو ڪرڻ. چيڙو چڙ ڪرڻ.
 ● بٽڪڙ ۽ بٽڪڙي: ذ [هـ] وڌاءُ (ڳالهه
 جو). "ڏسو بٽڪڙ". (صفت) گهڻ ڳالهائڻو.
 ● بٽلانا: متعدي المتعدى [هـ] ڏسو "بٽانا".
 ● بٽنا: لازم [هـ] گذرڻ (وقت).
 ● بٽڪڙ ۽ بٽڪڙي: ذ [هـ] ڊگهي ڳالهه -
 ڊگهي گفتگو. تبليغ مان ٽنپ. وڏو بحث.
 وڏو معاملو.
 ● بٽورا ۽ بٽوري: ذ [هـ] چڻين جو ڍر ڳ.
 ● بٽورن: ذ [هـ] ڳاهيل آن جو ڍر ڳ.
 ● بٽوري: ٺ [هـ] اناج جو هڪ قسم.
 ● بٽولا ۽ بٽولي: ذ [هـ] ڏٺو - گشو - رماڪ.
 ٺولي. (صفت) دغا باز - فريبي. ڏٺائي. ٺڳ.
 (ٺ) بٽولن ۽ بٽولنڻا.
 = بٽولي ۽ بٽوليا: ٺ. اجائي گفتگو.
 مسخري. ٺول.
 ● بٽهڙانا: متعدي [هـ] پٿارڻ. پڪيڙڻ.
 ڪينڊيرڻ. چٽڻ (بج). خراب ڪرڻ. چنڊا هڻڻ.
 ● بٽهڙا: ذ [هـ] ساڳ جو هڪ قسم -
 مريڙو.
 ● بٽي ۽ بٽيا: ٺ [هـ] وٽ (بتي جي).
 ڦٽ ۾ پيل ريڙو. پليٽو (بندوق جو). وَرُ
 (پٽڪي جو). تبلي (ماچيس جي). پاسريءَ
 جو گوشت. مَرُ (بدن جي). نڪ ۾ پيل
 پٽو. ميڻ بٽي.
 = بٽي آڪسانا: وٽ مٽي ڪرڻ (بٽي يا
 ڏيبي جي).
 = بٽي دکھانا: پليٽو ڏيڻ (بندوق کي).

وت ٻاري ڏيڻ. باهه ڏيڻ.

● ٻٽي ۽ ٻٽياڻ: ٺ [ه] ٻارن جي هڪ راند. ڊوڙ، چوڻڪارو. نجات.

■ ٻٽي بول جانا: مقابلي يا راند ۾ پوئتي رهجي وڃڻ.

● ٻٽيس: عدد [ه] ٻيٽه. (۳۲).

■ ٻٽيسا: ذ ويڙيل عورت جي کانن لاءِ هڪ قسم جي خوراڪ (جا پٽهن مٿاڻن مان ٺهندي آهي). هڪ قسم جي دوا (جا گهوڙيءَ کي ويامن بعد ڪارائيندا آهن).

■ ٻٽيس آبهڙن: ٻٽيهه زيور. عورت جي سينگار جا ٻٽيهه گهڻا.

■ ٻٽيس دهارين دودهه ٻٽيسنا: پُٺ جي مري وڃڻ تي ماءُ جو پنهنجيءَ خدمت جا حق معاف ڪرڻ. ڇڻج بخشڻ.

■ ٻٽيسي ۽ ٻٽيسياڻ: ٺ. ٻٽيهه ڏند. ٻٽيهه (ڏندن جي).

■ ٻٽيسي دکهانا: ڏند ڏيکارڻ. ڏند ڪيڻ. زور سان ڪلڻ. ويچارا ڪيڻ. ڇهرا ڏيڻ. منڻ وغيره ڪرڻ.

● ٻٽ: ذ [ه] ورج - ونڊ - حصو. پٽي. وٽ (پٽ ۾). رستو. واٽ. وٽ - تورو. ٻٽ (وڻ). ڪوڏي. (ٺ) ٻٽو - نيمل (ڌڪ جو بدن تي ٿيل نشان). گهٽج (پٽ جو).

■ ٻٽ تڙائي: ٺ. وٽن ۽ تورن جي سالياني جاج. ٻٽ جانا: ورهائجي وڃڻ. وڻجي وڃڻ. چڙوڇڙ ٿيڻ.

■ ٻٽ مار: ذ. رستي تي ڦر ڪندڙ - رهزن - ڦورو.

■ ٻٽ ماري: ٺ. راه ويندي ڦر - رهزني.

■ ٻٽوائي ۽ ٻٽوئاڻاڻ: ٺ. رسيءَ وٽن جو

ڪم - پاڇ. رسيون ڀڄڻ جو آجورو.

● ٻٽا ۽ ٻٽس: ذ [ه] وٽو. لاک. نقصان. ٽوڻو (واپار ۾). ڪمي. عيب. ڏوهه. بدنامي. داغ. هٽياڻو. سُجرائي. وٽ - تورو. روھيءَ تي مصالح جي پھڻ جو پٿر. گھن رکڻ لاءِ ڪاٺ جو دٻلو. اهو گولو جو مداري ڏور تي هلائيندا آهن. اهو گولو جو سير چوڙائيندڙ ماڻهوءَ جي هٿ ۾ ڏبو آهي. ڪوهه تي رکيل ڪاٺي.

■ ٻٽا آنا: ٽوڻو پوڻ. نقصان پوڻ. عيب اڳڻ. ٽڪو لڳڻ - حرف آڇڻ.

■ ٻٽا باز ۽ ٻٽس باز: ذ. باز يگر. مداري. ٺڳ - فريبي.

■ ٻٽا بازی: ٺ. ٺڳي - عياري. مداريءَ جو ڪيل.

■ ٻٽا دھار: ڏھال: صفت. سنئون سڌو - هموار - سندريل. تباھه - ويران - برباد.

■ ٻٽا لڳنا: عيب لائڻ. ٽڪو لائڻ. بدنام ڪرڻ. الزام هڻڻ.

■ ٻٽس ڪهاتے: ذ. نفعو نقصان. نه ملڻ جو گهي رقم. ٻٽل رقم.

● ٻٽانا: متعدي [ه] ورنائڻ - ونڊڻ - ورڇڻ. خيال ٻڌي پاسي ڏانهن ڇڪائڻ - هٽائڻ (ڌيان).

● ٻٽانا: متعدي [ه] پکيڙڻ - ڪينڊيڙڻ.

● ٻٽائي ۽ ٻٽائياڻ: ٺ [ه] ورڇ. ٻٽمي (فصل جي). زمين جي ڍل (روڪڙ بدران جنس ۾). ٻٽمي جا ڏينهن.

■ ٻٽائي دار: ذ. ٻٽمي دار - ٻٽمي مان حصو ڪندڙ - سڃيري.

● ٻٽلوهي، ٻٽلوهي ۽ ٻٽلوهياڻ: ٻٽلوهياڻ: ٺ [ه] آهو پتل جو ڏانءُ جو پاڻي پيئڻ يا ڏهائينءَ جي ڪم اچي.

- ٻڌڻ: ذ [انگ. button] ٻڌڻ - ٻڌڻو.
- ٻڌڻا: لازم [ه] ورهائجڻ - ونڊجڻ - حصا ٿيڻ. هڻڻ (خيال، ڌيڻ). جڏا ٿيڻ. پڪڙڻ. (متعدى) ونڊڻ - ورهائڻ - ورڇڻ. وٺڻ - پڇڻ (رسو). مروڙڻ. ڪٽڻ - ڪمائڻ. وصول ڪرڻ. ڇڏو ڇڏ ٿيڻ. (ذ) رسي وٺڻ جي ڪاٺي.
- ٻڌڻي ۽ ٻڌڻياڻ: ٺ [ه] ٻڌڻي جي ڏنڊي. ڏسو "ٻڌڻي".
- ٻڌڻو ۽ ٻڌڻو ڪو: ذ [ه] ٻڌڻو. ڦٽڻ جو لوڻو جهڙو هڪ ٻرتن.
- ٻڌڻو ڪو ٻڌڻو: ذ [ه] "ٻڌڻا" جو تصغير. ٻڌڻو - ٻڌڻو.
- ٻڌڻوار ۽ ٻڌڻوارو: ذ [ه] زمين جي ورهاست - ورهاڱو - تقسيم. زمين جي ورهاست جو تفصيل سان لکيل دستاويز.
- ٻڌڻو: ٺ [ه] ڪري ۾ واوڪر ٿيل آن جي ميٽر سيٽ. وائيل آن. ميٽر سيٽ (پڇاڙيءَ جي) - گندڪڇرو. (ذ) چوڏو (سنگن جو).
- ٻڌڻو: ٺ [ه] متعدى [ه] ميٽر - گڏ ڪرڻ - جمع ڪرڻ. ڏير ڪڍڻ. سميت - سهيڙڻ.
- ٻڌڻو: ٺ [ه] متعدى [ه] پڪيڙڻ. سڌوڻ. ڇٽڪارڻ.
- ٻڌڻاڻا: ٺ [ه] متعدى [ه] ويهارڻ. ڪٽائڻ. پڇائڻ. ٺوڪي ويهارڻ. ويهارڻ (آري تي). مقرر ڪرڻ (ڪم تي). ويهارڻ (پهرو) لڳائڻ (حساب). ڄماڻڻ (رعب).
- ٻڌڻا ڏيڻا: ويهاري ڇڏڻ. ڀاهي ڇڏڻ (گهر). سخت نقصان پهچائڻ.
- ٻڌڻاڻا: ٺ [ه] متعدى. ويهارڻ. ڏسو "ٻڌڻاڻا".
- ٻڌڻڪ: ذ [ه] آڏوهيءَ جو گهر.
- ٻڌڻي ۽ ٻڌڻياڻ: ٺ [ه] ڪلاٻات آڻڻ جو ڪم - چڪمڊوزيءَ جو ڪم. هڪ قسم جو پڪي.
- ٻڌڻيا: ذ [ه] ڪلاٻات آڻندڙ.
- ٻڌڻيا ۽ ٻڌڻياڻ: ٺ [ه] هڪ قسم جي ريشمي پٽي (جا زالون چوٽيءَ ۾ ٻڌنديون آهن).
- ٻڌڻيا ۽ ٻڌڻياڻ: ٺ [ه] پيچرو. ٻڌڻو. ناريل. ٻڌڻو (عورت جو). سخت ڪٽو.
- ٻڌڻيا ۽ ٻڌڻياڻ: ٺ [ه] "ٻڌڻي" جو تصغير. ڇوڪري.
- ٻڌڻو: ذ [ه] هڪ قسم جو پڪي - ٻڌڻو.
- ٻڌڻو: ٺ [ه] صفت. ٻڌڻو پاليندڙ ۽ ويڙهائيندڙ.
- ٻڌڻو: ٺ [ه] هڪ قسم جو پڪي - ٻڌڻو.
- ٻڌڻو: ٺ [ه] ٻڌڻو جو نسل لاءِ ڌاريل ڊڄي - سان. ٻڌڻو ٻڌڻو. شھوتي. ڏو ٻڌڻو.
- ٻڌڻو ۽ ٻڌڻو: ٺ [ه] صفت [ه] گهڻي پيچ وارو - پيچ سان ڀريل (سنگ).
- ٻڌڻا: ٺ [ه] متعدى [ه] وڃائڻ (ٻڌڻو، سڌو، ڏهل وغيره).
- ٻڌڻو: ٺ [ه] صفت [ه] رکڻي خراب ٿي وڃڻ - ٻڌڻو. آها شئيءَ جا ڏپ ڪري ويئي هجي. آڦر ڪيل (ڏوڏرو وغيره).
- ٻڌڻو: ٺ [ه] لازم [ه] ڪا شئيءَ گرميءَ سبب يا گهڻو وقت رکڻ ڪري ڏپ ڪري وڃڻ يا خراب ٿيڻ (جو آن مان بدبوءَ جا هٻڪارا نڪرندا هجن). ٻڌڻو (ڪيڻان).
- ٻڌڻو: ٺ [ه] صفت [ه] سخت - ڏکيو - دشوار. (ذ) منڊيڙو (ضرب جي نشاني). وڃ. هيرو - الماس. گرو ۽ سخت پٿر.
- ٻڌڻو: ٺ [ه] هڪ قسم جو وڻ (جنهن جي ڦل جا داڻا ٻارن کي نظر کان بچائڻ لاءِ هار ٺاهي گهجيءَ ۾ ٻڌبا آهن).
- ٻڌڻو: ٺ [ه] ٻڌڻو: ذ. تماڪ.

- = بَجَر پڙنا: وچ ڪرڻ. برباد ٿيڻ - ناس ٿيڻ.
 = بَجَر ڪيڻ: ذ. جيت جو هڪ قسم (جو ڪاٺيءَ يا پٿر ۾ سوراخ ڪري).
 = بَجَر ٽنگ: بَجَر ٽنگي: صفت. مضبوط جسم وارو. محنتي - پورهيت.
 = بَجَر ڪَ بَجَر ڪَ: ذ [ه] پڙيءَ جو هڪ قسم (جا هيٺان گول ٿئي).
 = بَجَرِي: ٺ [ه] ڪڪري.
 = بَجَلِي ڪَ بَجالياں: ٺ [ه] وچ - ڪينڙوڻ.
 = آنب جو پيتو - ڪوئلو. (صفت) تيز - چالاڪ - قوت.
 = بَجَلِي پڙنا، گيرنا: وچ ڪرڻ. مصيبت پوڻ.
 = بَجَلِي چَسَڪَڻا، ڪوٺندا: وچ چمڪڻ - ڪوٺوڻ ٿيڻ.
 = بَجَلِي ڪَڙ ڪَڙا: وچ ٿيڻ - وچ سبب ڪوڙ ٿيڻ.
 = بَجَنا: لازم [ه] وڃڻ. آواز ٿيڻ. (ذ) ٻارن جو هڪ رانديڪو - جهيڙجھڻو. ٺاڻو. (صفت) وڃڻو.
 = بَجڙو: ذ [ه] هڪ قسم جو جانور (جو قبرن مان مردا ڪڍي ڪاٺي) - گوربت. ننڍڙين ۽ چمڪندڙ اکين وارو ماڻهو.
 = بَجڙوڻا: ذ [ه] هڪ قسم جو گهم. (جو ٻانهن ۾ پائبو آهي).
 = بَجوڙنا: متعدي [ه] سخت مار ڏيڻ. جهڳوڙڻ.
 = بَجوگ: ذ [ه] جڏائي - ڦوڙاڻو.
 = بَجوگ پڙنا: جڏائي پوڻ - ڦوڙاڻو پوڻ. مصيبت پوڻ.
 = بَجهارَت ڪَ بَجهارَتين: ٺ [ه] پَجهارت - گَجهارت.
 = بَجهرا: ذ [ه] گڏوچڙ آن (جنهن ۾ ڪڻڪ، جو، جوار، چٽا، مسور، مليل هجي). (صفت) گڏوچڙ (بج).
 = بَجهر ڪَ بَجهر ڪَ: ذ [ه] ڪنهن ٿان ڪنهن ٿان ڪَ جو ڏيکڻ. پَنجي.
 = بَجهنگاه: ذ [ه] آهو ڪينگر جو ٻنيءَ ۾ اونڌو ڪري ٽنگيندا آهن جنهن کان پکي ۽ جانور ڊڄي پڄي ويندا آهن - اوڙو.
 = بَجهنا: لازم [ه] وسائڻ - نثرڻ (باهه). گهٽجڻ (جوش). اداس ٿيڻ. پاڻي چڙهڻ (هٿيار تي). لهڻ (آج). وسائڻ - گل ٿيڻ. ٽڪجڻ.
 = بَجها: صفت. مايوس - غمگين - وسائڻ.
 = بَجها دينا: وسائي ڇڏڻ.
 = بَجهانا: متعدي. وسائڻ. نارڻ (باهه). آجهاڻڻ. گهٽ ڪرڻ (ڪاوڙ). لاهڻ (آج). اداس ڪرڻ. خنجر يا تلوار تي زهر چاڙهڻ. پيڇڻ - حل ڪرڻ (گجهارت، حساب). سمجهاڻڻ. تاس جي پٽن کي پاڻ ۾ چڱيءَ طرح سلاڻڻ.
 = بَجهڙوَل: ٺ. گجهارت - ٻرولي.
 = بَجهي آواز: ٺ. جھيڙو آواز.
 = بَجهي طبيعت: ٺ. آداسي - آٻاڻڪائي.
 = بَجهيرا ڪَ بَجهيري: ذ [ه] گهگهيءَ رکڻ لاءِ ڪاٺيءَ جي منجڻ.
 = بَجڙسي: ٺ [ه] آهو آن جو ٻج لاءِ خريد ڪيو وڃي.
 = بَجسيا: ذ [ه] وڻ جو هڪ قسم. پَنگ. پاڇي.
 = بَج: ٺ [ه] هڪ قسم جي ٻوٽي.
 = بچار ڪَ بچارے: صفت [ه] ويچارو. غريب. ٻالو ڀولو. (ٺ) بچاري ڪَ بچاريان.
 = بچارنا: متعدي [ه] ويچارڻ - سوچڻ - غور ڪرڻ - خيال ڪرڻ. جانچڻ. گلا ڪرڻ. ارادو ڪرڻ.
 = بَجڙو: ذ [ه] گڏوچڙ آن (جنهن ۾ ڪڻڪ، جو، جوار، چٽا، مسور، مليل هجي). (صفت) گڏوچڙ (بج).

== بچن نيهانا : ٻول پاڙن - انجام کي پاڻي ڏين - وعد - وفا ڪرڻ .

● بچنا : لازم [هـ] بچن - محفوظ رهڻ . بچت ٿيڻ . جيئرو رهڻ . زندهه رهڻ . پري رهڻ (ڪنهن ڪر کان) . آزاد ٿيڻ . چڻ (بيماريءَ مان) .
== بچا : مصدر ■ بچانا ■ جو امر . (صفت) بچيل - رهيل .

== بچا بچايا : صفت . بچت بچت - رهيل ڪهيل .
== بچا دينا : بچائي ڇڏڻ (خرج يا نقصان کان) .
جباري ڇڏڻ . بچائي ڏيڻ - بچت ڪري ڏيڻ .
== بچا ڪهڙا ڪ : بچي ڪهڙي : صفت . رهيل ڪهڙيل - باجو ساڄو . اوبارو سوبارو (کاڌو) .
== بچا لانا : بچائي آڻڻ . حفاظت سان آڻڻ . سنڀالي آڻڻ - لڪائي آڻڻ .

== بچانا : متعدي . بچائڻ . سنڀالڻ . لڪائڻ . محفوظ ڪرڻ . ٺارڻ . هٿائڻ . ڇڏائڻ (مصيبت کان) . آزاد ڪرڻ . جيارڻ .

== بچانءِ والا : بچان هار : صفت . بچائڻهار - بچائڻ وارو - محافظ . خدا تعاليٰ .

== بچاؤ : ذ . بچاء - آسرو - آڙ . سنڀال - حفاظت . بهانو - عذر . رهائي - چوٽڪارو . امن - پناه .
== بچ ' بچاؤ : ذ . بچاء . حفاظت .

== بچ ' جانا : بچي وڃڻ . چوڻي پوڻ (بيماريءَ مان) . چڻي وڃڻ (الزام کان) .

== بچ ' رهنا : بچي پوڻ . بچي وڃڻ - محفوظ رهڻ . برهيز ڪرڻ . بقايا رهڻ - ٻاڄي بچڻ .

== بچ ' ڪهڙا : پاڻ بچائي هڻڻ - سنڀالي هڻڻ .
● بچو رنا : متعدي [هـ] پورڻ - ٽڪر ڪرڻ .

پرز ڪرڻ . آڏيون ڪولڻ . عيب جوئي ڪرڻ .
● بچوليا ڪ : بچوليءَ : ذ [هـ] وچارو - ويڃونو - تياڪر - دلال . ڪمڻ .

== بچار ' : ذ . ويچار - خيال . اٽڪل - تجويز . اٽڪل - اندازو . سمجهه - عقل . تميز . ارادو .

== بچار ڪرنا : ويچار ڪرڻ . ڏسو "بچارنا" .
● بچالي : ت [هـ] اهو گناه جو گهوڙن جي هيٺان وڃايو وڃي - ٺاڻ .

● بچيسن , بچيسنا ڪ : بچينءَ : ذ [هـ] ننڍپڻ - ٻار پڻو - ٻالڪپڻو .

== بچين , بچيسنا ڪرنا : ناداني ڪرڻ - ٻارائي ڪرڻ .

● بچمڪانا : صفت [ف . بچکانه] ٻاراڻو - ٻارن جي لائق (عموماً جتيءَ لاءِ استعمال ٿيندو) . (ذ) ٻارن جي جتي . اهو چوڪرو جنهن کي ڪڍي پاليو هجي . (ت) بچمڪاني .

● بچمڪنا : لازم [هـ] ڊچڻ . گهٻرائجڻ . ڀڄي وڃڻ . ڪسڪي وڃڻ . سڙڻ (عضو) . مايوس ٿيڻ .
== بچمڪ : ذ . خوف - ڊپ . ٺاهه . مايوسي . ڪراهت - بچان .

== بچمڪانا : متعدي . ڊيچارڻ . پوئتي هٽائڻ . ڦيرائي ڇڏڻ . مايوس ڪرڻ .

■ بچملا ڪ : بچملاءَ : صفت [هـ] وڃون - درسياني - وچولو .

● بچمنا , بچمئل ' جانا : لازم [هـ] گهمندو ڦرندو رهڻ - آواره ڦرڻ . پلجڻ - ٿيڻ . رستو پلجڻ . وڇوڻ - جدا ٿيڻ . پلتي رهجي وڃڻ . ڪم خراب ٿيڻ - گڙ ٻڙ ٿيڻ . وڇوڻ - گڏ وڇو ٿيڻ . خراب ٿيڻ - ناراض ٿيڻ . ڪوڙو ٿيڻ . ٽهڻ . ضد ڪرڻ (ٻارن وانگر) .

● بچن ' : ذ [هـ] وڃڻ - عهد - اقرار . ڳالهه ٻولھ - گفتگو . فال - سون .

== بچن دينا : وڃڻ ڏيڻ - اقرار ڪرڻ - انجام ڪرڻ .

● ٻڄڻا: متعدي. وڃائڻ. ڪيرائڻ. ليمائڻ. پڪيڙڻ - منتشر ڪرڻ.

● ٻڄڻا گڏ: ذ [ه] هڪ قسم جي زهريلي ٻوٽي.

● ٻڄڻا: ث [ه] چيچي - ڪيرڙي.

● ٻڄڻو: ذ [ه] وڃڻ - پٽڻ. جابلو ٻوٽي جو هڪ قسم (جنهن جي ڇهن سان خارش ٿئي). (صفت) ايڏائيندڙ - نقصانڪار.

● ٻڄڻو ڪ: ٻڄڻو: ذ [ه] وڃڻ. مڙيل کاتي. خنجر. هڪ قسم جو چلار (جو پير جي آڱوٺي يا ڇيچ ۾ پائجي). مڙي ڪ جو ٻوٽو. هڪ قسم جي ٻوٽي. آچار جو هڪ قسم.

● ٻڄڻو: متعدي [ه] وڃوڻ. جدا ڪرڻ. ٽڪر ڪرڻ. ٽالڻ (ڪپهه).

● ٻڄڻو ڪ: ٻڄڻو: ذ [ه] هٽڻ. بسترو. وڃائڻ. وڃائڻ جو ڪوبه ٿوڻ. ماتر جو پٿر. - ٻڄڻو ٻڙڻا: (هندن ۾) سوء طور پٿر وڃائڻ.

● ٻڄڻي ڪ: ٻڄڻيا: ث [ه] گابي.

● ٻڄڻيا ڪ: ٻڄڻيا: ث [ه] گابي. وهڻي. ڌيءَ کي پيار سان چوندا آهن. هندن ۾ هڪ رسم (جا مڙي جي تيرهن يا سترين ڏينهن ادا ڪندا آهن).

● ٻڄڻيا: ٻڄڻيا: متعدي [ه] ڪرڻ لاڙڻ (جيئن جانور ڪن). ڪن ڪيڙا ڪرڻ.

● ٻڄڻيا: ٻڄڻيا: ٻڄڻيا: ذ [ه] وڃڻ. (ٿ) ٻڄڻيا ڪ: ٻڄڻيا.

- ٻڄڻيا پٽڻ: ذ. ڇوڪرن جي ڇانگ.

● ٻڄڻيا ڪ: ٻڄڻيا: ذ [ه] گابي جو ڇوڙو (ڇوڙو).

● ٻڄڻا: لازم [اردو] بحث ڪرڻ. تڪرار

● ٻڄڻ ڪ: ٻڄڻ: ذ [ه] ٻڄڻو. ٻار. ڇوڪرو. ننڍڙو ٻار. جانور جو ٻڄڻو. وڻ جو نمون گهڻو. (صفت) نادان. بي سمجهه. نا تجربڪار. معصوم. - ٻڄڻ باز: صفت. لونڊيا باز.

- ٻڄڻ بالا: ذ. پٽ پٽي. ڇوڪر ڇوڪري. اولاد.

- ٻڄڻ بهرائڻا: ٻڄڻي کي ڇوڳو ڏيڻ.

- ٻڄڻ پهرائڻا: پٽ ۾ ٻار ڇڏڻ (جو چوٿين مهيني ٿيندو آهي).

- ٻڄڻ ريش: ذ. تيلي (کاڌي ڪي مان ۽ ڇپ جي هيٺان وارا وار).

- ٻڄڻو: ذ. طرز طور استعمال ٿيندڙ لفظ. ٻڄڻو.

- ٻڄڻو ڪا ڪهڙي: محاوره. ٻارائي راند. سولو ڪم. معمولي ڳالهه.

- ٻڄڻ ڪڇڻ: ذ. ٻار ٻچا. ڦر ڦر ڪرڻ. ڪٽهول.

- ٻڄڻ نرڪا: ٻچا ڦٽڻ. ٻچا نڪرڻ (آڻن مان).

- ٻڄڻ ڪ: ٻڄڻيا: ث. ڇوڪري. تيلي (آهي وار جي ڇپ ۽ کاڌي جي وچ ۾ ٿين).

● ٻڄڻو ڪ: ٻڄڻو: ذ [ه] گابو. وهڻو.

(صفت) نوجوان. نوعمر. بيوقوف. (ٿ) ٻڄڻو ڪ: ٻڄڻيا.

● ٻڄڻو: لازم [ه] وڃڻ. جدا ٿيڻ. الڳ ٿيڻ. وڃڻ وڃڻ. وڃائڻ.

● ٻڄڻو: لازم [ه] وڃڻ. ٽسو "ٻڄڻو". (صفت) ٽسو. تيرڪڻو.

● ٻڄڻو: لازم [ه] وڃائڻ (بسترو). پڪوڄڻ (هٽ). سٽوڊرڄڻ (زمين). جهڪڻ. ٽوٽ ڪرڻ.

- ٻڄڻا جانا: وڃائڻ وڃڻ. بيحد آڌر ڀاءُ ڏيڻ.

- ٻڄڻا دينا: وڃائي ڇڏڻ. ليمائي ڇڏڻ.

پڪيڙي ڇڏڻ. ڪيرائي ڇڏڻ (ماري يا زخمي ڪري).

ڪرڻ - جهنگڙو ڪرڻ. ضد ڪرڻ.

● بخاری ۽ بخاریاں : ث [اردو] دونھين جي نيڪال جي چمئي - بخارو.

● بخت؟ : ذ [ف] ڀاڳ - نصيب.

■ بخت آلتنا : نصيب آوندو ٿيڻ - بخت ڦٽڻ. قسمت بدليجڻ.

■ بخت پيونا : قسمت بدليجڻ.

■ بخت کھلنا : نصيب ڪلڻ - ڀاڳ ڪلڻ.

■ بختون جلا : صفت [اردو] بدقسمت - نياڳو. بي اولاد. (ث) بختون جلي.

■ بختنا : متعدي [ف] بخش [بخش] معاف ڪرڻ. ڏيڻ (انعام، زمين وغيره).

● بختنا : متعدي [ف] بخيڻ - ٽوپڻ.

● بختي ۽ بختي : ذ [ف] بخيو - ٽوپو.

■ بخير آدهيژنا : ٽوپو آڏيڻ. رازفاش ڪرڻ. عيب ظاهر ڪرڻ. سخت سزا ڏيڻ.

● بند : ث [ه] ذمو. تعلق. (ذ) ويلڻ (چڏڻ ۾ ٿيل ڳوڙهي). - سچ - گيل (گولين راند جو). (صفت) [ف] خراب - بچڙو.

● بند : ذ [ع. وداع] رخصت جي اجازت. روانگي - رخصت. ڪنوار جي مائٽائي گهر مان روانگي.

● بندال : ذ [هم] واڻيو.

● بندبانا : لازم [هم] پڻ پڻ ڪرڻ - ڇهن ۾ چوڻ - آهستي چوڻ. بتر بتر ڪرڻ.

● بندر بندر : تابع فعل [اردو] آهستي آهستي. بندر بندر ڪرنا : آهستي آهستي ڪجهه چوڻ. ڇهن ۾ گھٽ وڌ ڳالهائڻ.

● بندري ۽ بندريان : ث [هم] ٿاسي، جست وغيره جو مرڪب ڌاتو (جنهن تي چانديءَ جو پٽ چڙهيل هجي).

● بند ڪنا : لازم [هم] ڊچڻ. چيرڪڻ. ٽوڻ. هٿ (دل).

■ بند ڪنا : متعدي. ڊبجارڻ - چيرڪائڻ. ٽٽائڻ. هٽائڻ.

■ بند ڪ جانا : چرڪ پڙڻ. ڊچي وڃڻ. ٽٽي وڃڻ. بدگمان ٿيڻ. هوشيار ٿيڻ.

● بند ڪنا : لازم [هم] آچلجڻ - ٽپ ڏيڻ - ڪڍڻ.

● بند ڪنا : لازم [ع] بدل < اردو. بدلائڻ بدليجڻ - سڃڻ - ڦيرڻ - تبديل ٿيڻ. (متعدي) بدلائڻ. تبديل ڪرڻ - سڃاڻڻ. ڦيرائڻ. آڻلائڻ. ■ بدل : ذ. بدلو - عوض. جزا. (تابع فعل) بدلي ۾ - عوض ۾.

■ بدلنا : متعدي. بدلائڻ. ڦيرائڻ. سڃاڻڻ.

■ بدل لائي : ث. شيءِ بدلائڻ جو عوض - آتر. بدل جانا : بدليجي وڃڻ - ڦيري وڃڻ.

■ بدل دينا : بدلائي ڇڏڻ. ڦيرائي ڇڏڻ.

■ بدلوانا : متعدي. بدلائڻ. سڃاڻائڻ.

■ بدل : ذ. بدلو - انتقام. قصاص. آجر - ڏنڊ. آجورو.

■ بدله لينا : بدلو وٺڻ. عوض وٺڻ.

● بدلي ۽ بدلياں : ث [هم] "بادل" جو تصغير. ننڍڙو ڪڪر. ڪڪر جو ٽڪر - ڪڪري.

■ بدلي کي چهانو : محاوره. ڪڪر جو پاڇو. نڀائڻدار - عارضي.

● بدن : ذ [ع] جسم - تن - بت. شرمگاه. بدن آڻو هونا : مار کان جسم نپرو ٿيڻ.

■ بدن پتر بوڻي چڙهنا : جسم تي ٿولھ چڙهڻ.

■ بدن بهلنا : جسم پڇي پوڻ - مٽو ٿيڻ.

■ بدن توژنا : آرس پڇڻ - ڪر موڙڻ.

سُستي لاهڻ .

● بدن ٺوڻا: بدن ۾ پياڇ ٿيڻ - بدن ڀڄڻ (اڻ لکي بخار سبب). ليگ ڪوسا ٿيڻ.

● بدن جڻنا: بدن ڀرڻ (بخار سبب).

● بدن چرانا: شرم کان جسم ڪوٺڻ.

● بدن سستسنانا: جسم ۾ سسرات ٿيڻ (ڀڄ يا سيءَ سبب). ليگ ڪانڊارجڻ.

● بدن گند رانا: ستم ورتو ٿيڻ. بدن ڀرجڻ.

● بدن گهٽل جانا: جسم ڳري وڃڻ - ڳري ڪندا ٿيڻ.

● بدن نا: متعدي [هه] رکڻ - مقرر ڪرڻ. بدن (شرط). ڄاڻڻ - سمجهڻ. وعدو ڪرڻ.

● بدنهم: ذ [هه] بدنهم - اربع (ڏينهن).

● بدنهاو ڪ بدنهاو: ذ [هه] ٻار ڄمڻ جي مبارڪ - واڌائي. خوشخبري. مبارڪباد جو گيت. خوشي - عيش. ٻار ڄمڻ جي خوشيءَ ۾ جيڪي ڏنو وڃي. ڪپڙن جو وڳو جو شادي وغيره جي موقعي تي تحفي طور ڏيندا آهن.

● بدنهائي ڪ بدنهائي: ٺ. ڏسو "بدنهاوا". واڌ - ويجهه (اولاد ۾). ٻار ٿيڻ جي آسپد.

● بدنهنا ڪ بدنهنه: ذ [هه] بدنهنه - ڪونرو.

● بدنهنا لازم [هه] ورنهه - سوراخ ڪرڻ - ٽنگ ڪرڻ.

● بدنهو: ذ [هه] بيوقوف - آحمق - سورڪ.

● بدنهي ڪ بدنهيان: ٺ [هه] گلن جو هار. زبور جو هڪ قسم. ويد. پتو. تلوار جو هڪو زخم. چمڙي جي پٽي (جنهن تي حجار پاڪي ٿڪي ڪندا آهن).

● بدنهئا ڪ بدنهنه: ذ [هه] ڪندو - ڪامو.

● بدنهئا ڪ بدنهنه: صفت [هه] پوڙهو - ٻڍو - ڪراڙو - پيرسن. (ٺ) بدنهي.

● بدنهئا پهونس: ذ. تمام پوڙهو - جهور پوڙهو.

● بدنهئا ٺهندا: صفت. تمام پوڙهو.

● بدنهار: ذ [هه] ڇچ کي ٻيو ڏينهن ترسانڻ جي حالت.

● بدنر: ذ [هه] ور - مڙس. ڪپڙي جي ويڪر - بدنر.

● بدنر ڪهائي: ٺ. سڱ جي ڳالهه پڪي ٿيڻ کان اڳ ساهريجن کي گهوٽ ڏيکارڻ جي هڪ رسم.

● بدنر: ٺ [هه] ڪپڙي جي بدنر. بدنج.

● بدنر دار: صفت. بدنر وارو. بدنج وارو.

● بدنر ڪ بدنر: ذ [هه] رڍ جو بدنجو.

● بدنر ڪ بدنر: ذ [هه] بدنر ڪ بدنر يا بدنر ڪ بدنر (جي گڏي ٻنيءَ ۾ ٻوڪجڻ).

● بدنر ڪ بدنر: صفت [هه] خراب - ڪينو - گندو. اڻ وٺندو. نقصانڪار. بيشرم. ڪميٽو.

● بدنر ڪ بدنر: (ذ) خرابي - نقصان.

● بدنر بهلا: صفت. چنگو مٺو. گهوٽ وڏ (ڳالهائڻ). جهڙو تهڙو - رواجي.

● بدنر بهلا ڪ بدنر: گهوٽ وڏ ڳالهائڻ -

جڻ ڦٽ ڪرڻ. گارون ڏيڻ.

● بدنر چاهنا: مٺو گهرڻ - منگهرو ٿيڻ. نقصان پهچائڻ جو ارادو ڪرڻ.

● بدنر حال هونا: بدنر حال ٿيڻ. مفلس ٿيڻ. غريب ٿيڻ.

● بدنر دن: ذ. خراب ڏينهن. نياڳو ڏينهن. منحوس وقت.

● بدنر ڪام: ذ. خراب ڪم. زنا - حرامڪاري.

● بدنر ڪهنا: خراب ڳالهائڻ. بدننام ڪرڻ.

● بدنر ڪرڻ. گيلا ڪرڻ.

● بدنر لنگنا: خراب لڳڻ - اڻ سهائيندو لڳڻ.

بي واجبي لڳڻ.

== بُرا ماندا : دل ۾ ڪرڻ - رنج ٿيڻ - ناراض ٿيڻ.
پسند نه ڪرڻ.

== بُرا مُسَم : بُتنا : بُچڙو منهن ڪرڻ.

== بُرا وقت : ذر خراب وقت . تڪليف جو وقت - مصيبت جو وقت . مفلسيءَ جا ڏينهن .

== بُرائي ۽ بُرائيان : ث . خرابي - بُچڙائي - بُدي . نقصان . چغلي - گيلا . عيب . ٺهياڳ .

الزام - تهمت .

== بُري بُنا : خراب حالت ٿيڻ - بُچڙي ٿيڻ .
== بُري بهلي ڪهنا : چڱي مٿي ڳالهه چوڻ .

نصيحت ڪرڻ . گهٽ وڌ چوڻ .

== بُري خبر : ث . مرڻي جي خبر - موت جي خبر . خراب خبر .

== بُري طرح : تابع فعل . خرب نموني - بيڊنگي نموني سان .

== بُري لت : ث . خراب عادت .

== بُريءَ کي جان ڪيو رونا : ظالم ڪسي هٿ ڪٽي پئڻ .

== بُراڀر : صفت [ف] هموار - سڌو . هڪ جهڙو - مطابق . وانگر - جيئن . همسر . ويجهو -

قريب . لڳا تار - ساندهه . بيشڪ - ضرور .

== بُراڀر آنا : گڏ اچڻ - هڪ جهڙو اچڻ - مقابلي ۾ ٻئي برابر ٿيڻ .

== بُراڀر بُراڀر : تابع فعل . گڏو گڏ - ڀرسان - ويجهو ويجهو .

== بُراڀر جهڙوئا : مٿ ٿيڻ (ڪُشتي) ويڙهه يا مقابلي ۾ .

== بُراڀر سے جواب دينا : ايڏو جواب ڏيڻ . وڏي جو لحاظ نه ڪري اڃايو جواب ڏيڻ .

== بُراڀر کا : تابع فعل . جيڏو - هڪ جيترو .

== بُراڀر ڪرنا : هڪ جيترو ڪرڻ . سنوت ۾ رکڻ .

== بُراڀر کي ٽڪر : هڪ جهڙو مقابلو (ڪُشتي) وغيره ۾ .

● بُرات ۽ بُراتين : ث [هـ] ڀڄ - شاديءَ جو جلوس .

== بُراتي : صفت . چاچي .

● بُرادو : ذ [ف] پورو (ڪاٺيءَ جو) . چورو - سفوف .

● بُراڻا : متعدي [هـ] چيڙائڻ . ستائڻ . مسخري ڪرڻ . وِڙيل . بڪڻ . طعنا ڏيڻ .

== بُراڻاڻ : ث . وِڙيل . مسخري . بڪ .

● بُراڻا ۽ بُراڻي : صفت [هـ] بيگانو - ڌاريو - ٻاهريون .

● بُراڻڏا : ذ [ف] بر آمدہ وِراڻڊو .

● بُراڻڏي ۽ بُراڻڏيان : ث [اردو] اوورڪوٽ .

● بُراوا دينا : متعدي [هـ] بهانا ڪرڻ . ٽارڻ . رمارڪ ڏيڻ - ڏنا ڏيڻ .

● بُرُ بُرا ۽ بُرُ بُري : ذ [هـ] بوڙيو - ڦوڪڻو (پاڻيءَ جو) .

● بُرُ بُراڻا : متعدي [هـ] ڇنڊا هڻڻ . ڇڏڪارڻ . پورو ڇڏڻ .

● بُريري ۽ بُريريان : ث [اردو] ڪاساين جي اصطلاح ۾ پوڙهي بڪري .

== بُري بري خانہ : ذ . ڪوسُ گهر .

● بُري ٿا ۽ بُري ٿي : ذ [هـ] قوت . زور - ڀل . قابليت . حيثيت - لياقت . خوبي . حوصلو .

== بُري رهنا : بانور ڪرڻ . ڀروسو ڪرڻ .

● بُري ٿاؤ : ذ [هـ] ورتاءُ - طريقو - ڍنگ . رواج - رسم - دستور . استعمال .

● بُري تن : ذ [هـ] ٿان ۽ - باسڻ .

== بُرتن بهاندي : ذ . ٿانوَ ٿيڻا .

- **بَرَسَئَا** : متعدی [هـ] وَرَتَائِيں - واپرائڻ - استعمال ڪرڻ. صرف ڪرڻ. آزمائڻ. نيمائڻ. سَلوڪ ڪرڻ.
- **بِرَجُئِي** : ذ [هـ] پهرين جو آڻو. ڇاپُرو پيرن جو چورو (جنهن ۾ لوڻ مرچ وغيره ملائي وڪڻندا آهن).
- **بَرُجَهَاڳَ بَرَجَهِي** : ذ [هـ] بڻجي - ڀالو - نيزو.
- **بَرُجَهِي ڪَ بَرُجَهِيان** : ث. بڻجي - ننڍو ڀالو.
- **بَرُ چَهِيَت** : ذ. نيزي باز.
- **بَرَجَهِي لَڱاڻا**، **مارُنا** : ڀالو هڻڻ. تڪليف ڏيڻ - صدمو پهچائڻ.
- **بَرَس** : ذ [هـ] ورهيه - سال.
- **بَرَسا برس** : تابع فعل. سالئون سال - هر سال.
- **بَرَسُون جَهَلانا** : گهڻي وقت تائين آسري ۾ رکڻ. سالن جا سال پنڌ ڪرائڻ.
- **بَرَسِي ڪَ بَرَسِيان** : ث. ٻارهو - سالياني ورسي.
- **بَرَسَات ڪَ بَرَسَاتِيں** : ث [هـ] برسات جي منڍ. بارش - مينهن.
- **بَرَسَاتِي** : ث. مينهن ۾ ڀڄڻ کان بچائيندڙ ڪوٽ.
- **بَرَسَاتِي پَهَسِيان** : ث. مينهوگيءَ جو سَلو.
- **بَرَسَئَا** : لازم [هـ] مينهن وسڻ - بارش پوڻ. وسڻ (دولت). پوڻ (موچڻ).
- **بَرَسَئَا** : متعدی. وسائڻ. گهڻي انداز ۾ ڏيڻ. وسائڻ. آن - وائڻڻ. پڪيڙڻ.
- **بَرَسَاؤ** : صفت. وسندڙ. وسڻ لاءِ تيار (مينهن).
- **بَرَسُ پَرُنا** : وسي پوڻ. زور سان مينهن پوڻ. ناراض ٿيڻ - سخت ڪاوڙجڻ.
- **بَرَف** : ذ. ث [فـ] ڄميل پاڻي - برف. ٻارو. (صفت) تمام ٿڌو.
- **بَرُ فاني** : صفت. برف وارو (جبل، علائقو).
- **بَرُ ق** : ث [عـ] بجلي. ڪينوڻ - وڇ.
- **بَرُ قِي رو** : ث [فـ] بجليءَ جي وهڪري.
- **بَرَقانا** : متعدی [عـ] بَرُ ق < اردو. بَرَقانا ڪنهن شيءَ ۾ بجلي پڻ.
- **بُرُ ڪَئَا** : متعدی [هـ] بُرُڪڻ. بُورو ڇٽڪارڻ.
- **بُرُ ڪِي ڪَ بُرُ ڪِيان** : ث. بُرُڪو - چڻمي (بُوري جي).
- **بُرُ ڪِي ڏالنا**، **مارُنا** : چڻمي وجهڻ. بُورو ڇٽڪارڻ. ڪاٺ ڪرڻ. موهڻ.
- **بُرُ ڪها** : ث [هـ] برسات - بارش - مينهن.
- **بُرُ ڪهارُت** : ث. برسات جي موسم.
- **بُرُ گند** : ذ [هـ] بُرُ (وڻ)
- **بُرُ گد ڪِي جَئَا**، **داڙهي** : ث. ٻڙ جون جَمَائُون (تاندورن واريون پٽون).
- **بُرُ ما**، **بُرُ ماه ڪَ برسے** : ذ [هـ] زمين ۾ سوراخ ڪرڻ جو اوزار - بُرمو.
- **بُرُمَنا** : متعدی [هـ] برهمي سان سوراخ ڪرڻ. زخمي ڪرڻ.
- **بُرُموهِي ڪَ بُرموهيان** : ث [هـ] بد شڪل - پٽائتي. (ذ) ٻڙي شڪل.
- **بُرُنا ڪَ بُرُنے** : ذ [هـ] وڻ جو هڪ قسم.
- **بُرُوا** : ث [هـ] وارياسي زمين (جا پوک لائق نه هجي). هڪ راڳهي جو نالو.
- **بُرُ وُث** : ث [هـ] هڪ قسم جي پيٽ جي بيماري.
- **بُرُ وُٺا**، **بُرُ وُٺا ڪَ بُروُٺے** : ذ [هـ] ڏيڍي - ڀلوڙو.
- **بُرُه** : ذ [هـ] فراق - جُڏائي - وڇوڙو.
- **بُرُها** : ث. جُڏائي - فراق - وڇوڙو. جڏائي جو غم.

- بڙ پڙو: صفت. گهڻ ڪاڻڪ - پڙوڙي.
 لالچي.
 - بڙ دڻڻا: صفت. وڏن ڏندن وارو - ڏندرو.
 - بڙ ڪٽڻا: صفت. وڏن ڪنن وارو.
 - بڙ مڙهي ۽ بڙ مونهيان: ٿ. ڊگهي مڙهي
 واري. مادي سؤئر.
 - بڙ نڪڻا: صفت. وڏي نڪ وارو.
 - بڙ هوڻا: صفت. وڏن چپن وارو - چڙهو.
 ● بڙو: ٿ [هم] بڪ - جهنگي. وڙيل -
 وڙيل.
 - بڙ لڳاڻا: بڪ لڳائڻ - بڪ ڪرڻ. جهنگي
 هئڻ. چرين وانگر ڳالهائڻ ڪرڻ.
 - بڙ سين آنا: جوش ۾ اچڻ - ڪاوڙ ۾ اچڻ.
 ● بڙا ۽ بڙي: صفت [هم] وڏو - شاهي.
 ڊگهو. آڇو. ويڪرو. زباده. اعلى. بهتر.
 عمدو. وڏو (عمر، رتبي، قد وغيره ۾). گهڻو.
 مشڪل - ڏکيو (ڪر). وڏي عمر جو - بزرگ.
 ماڻ - سرپرست (ٿ. بڙي). (ڏ) مڱڻ يا آڏو
 جي تريل ٿيڪي.
 - بڙا آدمي: ڏ. وڏو ماڻهو. امير - دولت مند.
 سردار. معزز.
 - بڙا استاد: ڏ. وڏو استاد. هوشيار. چالاڪ.
 - بڙا ٻوڙها: صفت. نهايت ٻوڙهو - وڏو -
 بزرگ. پيءُ ڏاڏو. تجربڪار (مرد). (ٿ) بڙي
 ٻوڙهي ۽ بڙي ٻوڙهيان.
 - بڙا ٻول: ڏ. هار. لٻاڙ - ٻٽاڪ. ٽڪڙ.
 - بڙا ٻاڻا: ڏ. وڏي چٽار - وڏي. بزرگي.
 - بڙا قف: ڏ [اردو] پڙو - ڪٽڻ.
 - بڙا ڪام ڪرنا: وڏو ڪم ڪرڻ. آفرين جو ڳو
 ڪم ڪرڻ.
 - بڙا ڪرنا: وڏو ڪرڻ. وڌائڻ - آڇو ڪرڻ.

- بڙهن: ٿ. جڏائي ۽ جي ماريل (عورت).
 ● بڙها ۽ بڙه: ڏ [هم] رسي. ڪٽشو - ٽسعو.
 ٻاڻي جي آڏ. ڳوٺ کان پري زمين.
 ● بڙهم: صفت [ف] چڙو ۽ چڙو - پڪڙيل -
 پريشان - منجهيل. ناراض - ڪاوڙيل.
 ■ بڙهمڻ: ڏ [هم] بيرهمڻ.
 ■ بڙهي ۽ بڙهيان: ٿ [هم] هڪ قسم جي
 ماني (جنهن ۾ دال يا قيمو وجهي پچائيندا آهن).
 خوشبودار گاهه جو هڪ قسم.
 ● بڙهيانا ۽ بڙهيان: ڏ [هم] پيرين جو
 جهنگل.
 ■ بڙئي: ٿ [هم] پان وڪندڙ. پان جي
 پوک ڪندڙ.
 ■ بڙي بڙيان: ٿ [هم] شاديءَ کان هڪ
 ڏينهن اڳ گهوت جي طرفان ڪنوار جي گهر
 موڪليل تحفو (جنهن ۾ ڪپڙا، زبور، مٺائي
 وغيره هوندا آهن).
 ■ بڙيت: ٿ [هم] چڙهي يا چٽڪ وغيره
 جي ڌڪ جو بٽ نشان - پٽو.
 ● بڙيها ۽ بڙيه: ڏ [هم] ڀرت - ڌوپي -
 ڪٽي. گهٽ درجي جي زمين.
 - بڙيهڻ: ٿ. ڌوپڻ - ڪٽيائي.
 ● بڙو: ڏ [هم] بڙو (وڻ).
 - بڙوليان: ٿ. بڙ جو ٻج - بڙيئون.
 ■ بڙو: صفت [هم] "بڙا" جو مخفف. هي
 لفظ مرڪب ۾ صفاتي اڳواڙي طور ڪم اچي
 "بڙ پڙو، بڙ دڻڻا، وغيره".
 - بڙ باگڙو: ٿ. هڪ قسم جو وڏو چٽو
 (هڪي).
 - بڙ بينيا: ڏ. وڏيءَ جهنب وارو (ڪبوتر).
 وڏي نڪ وارو ڪبوتر.

ٻڙه ڪرڻ. ٻالڻ - پرورش ڪرڻ. وسائڻ (ڏيو). عزت ڏيڻ.

● ٻڙا ڪڍڻ: ذ. هڪ قسم جو ڪاٺ.

ٻڙا ڪهانا: ذ. دؤر ڌار واري دعوت. وڌو وڃي.

ٻڙا گهٽان، مارنا: وڌي ڪاميابي حاصل ڪرڻ. وڌو ميل مارڻ. وڌي سورهياڻي جو ڪم ڪرڻ.

ٻڙا گهٽر: ذ. وڏو گهر اسيراڻو گهر. شريف گهر. جيل خانو.

ٻڙا گهٽرانا: ذ. وڏو گهٽراڻو. معزز خاندان.

ٻڙائي ٻڻ: وڌائي، گهٽائي، ڊيگهه، بزرگي، عظمت، نالو، ناموس، ٻڻاڪ، ڊاڙ، غرور، درجو، عهدو.

ٻڙائي ڇهڻائي: ٻڻ. وڌ نڍائي.

ٻڙائي ڪرنا: وڌائي ڪرڻ. تعريف ڪرڻ. ٻڻاڪ هڻڻ.

ٻڙي آسامي: ٻڻ. مالدار (ماڻهو). وڏو گراهڪ.

ٻڙي لائڇي: ٻڻ. نر ڦوٽو.

ٻڙي بات: ٻڻ. وڌي ڳالهه. ڏکيو ڪم. عجيب ڳالهه. چڱو ڪم.

ٻڙي ٻڙي باتين: محاوره. ڊگهيون ڊگهيون ڳالهيون. لمبيون چوڙيون ڳالهيون.

ٻڙي بي: ٻڻ. مائي وڌي - پوڙهي مائي.

ٻڙي ڏيوڙهي: محاوره. امير ماڻهو. سخي مرد.

ٻڙي فٽر: ٻڻ. وڏو صبح. ڏکيائي جي مهل.

ٻڙي گوئي: ٻڻ. بيماريءَ جو هڪ قسم (جنهن ۾ بدن تي داڻ داڻ نڪرندي آهي).

ٻڙي ماڻهين: ٻڻ. دوا جو هڪ قسم.

ٻڙي ڪام آنا: مصيبت وقت ڪم اچڻ - ڏکڻي وقت ۾ مدد ڪرڻ.

ٻڙي لوگ: ذ. وڏا ماڻهو. امير ماڻهو.

ٻڙي ميان: ذ. ڪنهن پير مرد کي سڏڻ يا مخاطب ڪرڻ لاءِ عزت ڀريو لفظ. پوڙهو ماڻهو.

ڀريو مڙس.

● ٻڙي جانا: لازم [اردو] گهٽرائجي وڃڻ. بد حواس ٿيڻ.

● ٻڙي آنا: لازم [ه]. وڌڻ. نڍڻ ۾ ڳالهائڻ. ٻڪ ڪرڻ. جهڳي هڻڻ.

● ٻڙي ٻڙانا: لازم [ه] سس سس ڪرڻ - پڻڻ پڻڻ ڪرڻ. چين ۾ ڳالهائڻ. پنهنجي منهن

پٺ پٺ ڪرڻ. ٻڪڻ. ميٺ ميٺ ڪرڻ (آهستي پڙهڻ). ٻڙو پتلو چوڻ.

ٻڙي ٻڙي: ٻڻ. ٻڪ ٻڪ - ٻڪو ٻڪو.

ٻڙي ٻڙاهڻ: ٻڙي ٻڙائي: ٻڻ. پٺ پٺ. ٻڪ ٻڪ.

ٻڙي ٻڙيا: صفت. ٻڙ ٻڙيو. چين ۾ ڳالهائيندڙ.

● ٻڙي ٻڙپري: ٻڻ [اردو] بزرگن جي فاتح (جا زالون هر شاديءَ جي موقعي تي ڪن).

● ٻڙي بهس: ٻڻ [ه] پيريءَ ۾ جوانيءَ جون ڳالهيون. پيريءَ ۾ عقل گهٽجڻ جي حالت.

● ٻڙي را: ذ [ه] ڪڪڙ ۽ چنڊ جو گڏ وڃڻ آڻ.

● ٻڙي ننگا، ٻڙي ننگي: ذ [ه] ڪام - شهتير - داسو.

● ٻڙي هاڻا: ذ [ه] پڻڍاپڻ - پيري - ڪراڙ پ.

● ٻڙي هرا: ذ [ه] خوشبودار گاهه جو هڪ قسم.

● ٻڙي همل: ذ [ه] هڪ قسم جو وڻ ۽ آڻ جو ڦر.

● ٻڙي هئا: لازم [ه] وڌڻ. ڊگهو ٿيڻ. گهڻو ٿيڻ. بند ٿيڻ (دڪان). وسائڻ (بتي). پاڇي ٿيڻ - بچڻ. اڳتي هلي.

ٻڙه آنا: وڌي اچڻ - اڳتي اچڻ.

== ٻڙها چڙها : صفت. چڙهيل- نالي وارو.

== ٻڙها دينو : وڏائي ڇڏڻ. اڳتي ڪرڻ.

== ٻڙهانا : متعدي. وڌائڻ - اڳتي ڪرڻ.

== سڀيڙڻ. رٿو هڻڻ. ڊگهو ڪرڻ. ترقي ڏيڻ. وسيع

ڪرڻ. هشي ڏيڻ. پڌائڻ. ڇڏائڻ (ڇڄ). ڪڍڻ

(دسترخوان). وسائڻ (بتي). بند ڪرڻ (دڪان).

رڪائڻ (وار). وڌائڻ (دل). ٽنگڻ (هٿ). چاڙهڻ

(لغوي).

== ٻڙهاو ۽ ٻڙهاوے : ذ. وڌائڻ. حوصلو.

هشي. چاڙهڻ - دم - ڏڏو. خوشامد. مبالغو.

== ٻڙهاو دينو : هشي ڏيڻ. نرغيب ڏيڻ -

همت ڏيارڻ. ڏڏو ڏيڻ. پڌائڻ.

== ٻڙهاو ڪُن : ذ. ذاتوءَ جي اها خاصيت

جنهن سبب ان کي وڏائي سگهجي.

== ٻڙهه ٻڙهه ڪرڻ : تمام گهڻو ڳالهائڻ -

زوردار نموني ۾ رد ڪڍ ڏيڻ يا بحث ڪرڻ.

اجايو گوڙو ڪرڻ. ٻڌاڪون هڻڻ.

== ٻڙهڻي، ٻڙهڻوٿري : ث. واڌارو - واڌ -

اضافو. اوج - ترقي. برڪت. سرسهي. بقايا -

بچت. گهڻائي.

== ٻڙهڻي مَناڻا : ترقي چاهڻ - واڌارو گهرڻ.

== ٻڙهه ڪرڻ : ٻڌاڪون هڻڻ - ڊاڙوون هڻڻ.

گستاخي ڪرڻ. بي ادبيءَ سان ڳالهائڻ. هٿ

ڪرڻ. هام هڻڻ. وڌيڪ ٻولي ڏيڻ (نيلا ۾).

● ٻڙهڻو ۽ ٻڙهڻوے : صفت [هم] پوڙهو.

● ٻڙهڻي ٻڙهڻي : ذ [هم] وايو. پڪيءَ جو

هڪ قسم - ڪاڻڪڻو.

● ٻڙدڻيا : صفت [هم] اوچو - اعليٰ. قيمتي.

پڙ جو هڪ قسم. دال جو هڪ قسم. اناج

ماپڻ جو هڪ ماپو.

● ٻڙهيا ۽ ٻڙهيائين : ث [هم] پوڙهي (عورت).

ڪراڙي. اڪ جي ڪٽيم.

● ٻڙي ۽ ٻڙيان : ث [هم] مسالحيدار پيئي جو

ٽڪر (جنهن جو ٻوڙ رڌبو آهي) - وڙي.

● ٻڙيرا ۽ ٻڙيرے : ذ [هم] ٻَنو (ٻَنيءَ جو).

● ٻُڙا ۽ ٻُڙے : ذ [ف. ٻُڙڪ] هڪ قسم جو

پگهه پڪي (جنهن جا ڪنڀ اڇا ۽ ڪارا ٿين).

● ٻَس : ذ [هم] وس. زور. ٻل. اختيار. مرضي.

== ٻَس چَلا : وس هلڻ. اختيار هڻڻ.

== ٻَس مين : تابع فعل. وس پر - اختيار ۾.

ڌڙڪي ۾.

● ٻَس : ذ [هم] وهه - زهر. سخت ڪڙي شيء.

== ٻَس آڱڻلنا : خراب ڳالهائڻ. پيهڙي ڪرڻ.

بغض ڪيڻ.

== ٻَس بونا : بدي ڪرڻ. فساد جو بنياد وجهڻ.

== ٻَس بهرا ۽ ٻَس بهرے : صفت. زهريلو.

فسادي.

== ٻَس دينو : زهر ڏيڻ - وهه ڏيڻ.

== ٻَس ڪهڙا ڪهڙا ڪهڙا : ذ. ٻوٽيءَ جو هڪ

قسم. ڳوهيڙو - ڳوهه جو هڪ قسم.

== ٻَس کي گائڻهه : محاوره. وهه جي ڳنڍ.

زهريلو. بد معاش. ظالم. دل جو ڪنڊو - اندر

جو ڪارو.

== ٻَس گهولنا : ور ڪڍ ڳڏڻ. جهڙي جون

ڳالهون ڪرڻ. گيلا ڪرڻ.

== ٻَس ميلانا : وهه ملائڻ - زهر ملائڻ.

== ٻَس ٻَس ٻَس ٻَس : ث. زهريلو سڙو

(نانگ وغيره). ڦڙڙيءَ جو هڪ قسم (جا آگرين

۾ ٿئي).

== ٻَس ٻَس : صفت. زهريلو.

● ٻَسار، ٻَسارا : ذ [هم] ٻچ طور آڌارو ورتل

آن (جو فصل لهڻ تي پيڻو يا ٿيڻو ڏيندا آهن).

- بَسَنا : متعدی [هـ] وسائن - آباد ڪرڻ .
رَهاڻن . عطر ۾ واسڻ .
- بَسا بَسايا : صفت . آباد - وسائيل . رونقدار (علائقو) .
- بَسائندُ : ث [هـ] کيڪڻ جي ڏپ . بندبو - بانس . عيب . موروثي اثر . اصليت .
- بَسائندا ۽ بَسائندے : صفت . کيڪو - بدبودار . ڪميٽو - هاڪڙو - ٿرڙو . بي لذت - آلوڻو .
- بَساوڻ : ث [هـ] خوشبوءِ - ڳنڍ .
- بَساوري : ث [هـ] پُونڀاڙو - مسواڙ (جا ڪنهن ڳوٺ آباد ڪندڙن کان ورتي وڃي) .
- بَسَسترا ۽ بَسَستري : ذ [هـ] بسترو - هَئدُ .
فقيرن جي ويهن جي جاءِ - پاڻاري .
- بَسَسترا بيجهانا ، ڪَرنَا ، لَنگَنا : هنڌ وڃائڻ - بسترو لڳائڻ .
- بَسَستِي ۽ بَسَستيان : ث [هـ] آبادي - وسندي - وسائين . ڳوٺ . آبادي . رونق .
- بَسَستَرُنا : لازم [هـ] وسڻ - پُئجڻ - دل تان لهڻ (ڳالهه) .
- بَسَمُ اللّٰه : ث [ع] "بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ" جو مخفف (الله جي نالي سان شروع ٿو ڪريان) . شروعات - ابتدا . ڪنهن چڱي ڪم شروع ڪرڻ جي رسم .
- بَسَمِ اللّٰه هِي غلط هونا : شروعات ٿي غلط هجڻ .
- بَسَنا : لازم [هـ] وسڻ - رهڻ - آباد ٿيڻ - واسجڻ (خوشبوءِ ۾) .
- بَسَنا : لازم [هـ] رکڻي بدبودار ٿيڻ - اونو ٿيڻ . بانسارو ٿيڻ .
- بَسَنت : ث [هـ] بسنت جي مَندَ . راڳڻي لاءِ جو ڊڪ قسم (سرراڳ جي چوڻين راڳڻي) .
- سَرنهَن جا گل . آهو سيلو جو ڪنهن درگاهه تي بهار جي موسم ۾ لڳي .
- بَسَنت پَهولنا : سرنهن جي گلن جو ڪُٺلڻ . بهار جي مند اچڻ . پيلاڻ ڇانڻجڻ .
- بَسَنتِي : صفت . زرد - پِيلو . بَسَنت جي مِلي ۾ ويندڙ . (ث) گيڙو يا پيلي پوشاڪ .
- بَسَنتِي ۽ بَسَنتيان : ث [هـ] واسڻي - نورو (چيلو سان رين ٻڌڻ جو) .
- بَسَنتِي ، بَسَنتِي : صفت [هـ] ڪُٺڻو - بدعادتو . عياش . بدڪار . رنگيلو .
- بَسَنا ۽ بَسَستِي : ذ [هـ] وِيسو (جريب جو ويهون حصو) .
- بَسَرونا : لازم [هـ] رنهارڪو ٿيڻ - رنڻ جهڙو ٿيڻ . رنڻ جهڙو منهن ڪرڻ . آهستي روئڻ .
- بَسَروي : صفت . رنهارڪو . ٿوري گهڻي ڳالهه تي روئي ڏيندڙ .
- بَسَولا ، بَسولا ۽ بَسولے : ذ [هـ] واهولو (واڍڪو اوزار) .
- بَسولي ۽ بَسوليان : ث . تپيشي (رازڪو اوزار) .
- بَسَپيرا ۽ بَسَپيري : ذ [هـ] رات رهن جي جاءِ . واهيرو . ترسڻ يا آرام ڪرڻ جي جاءِ . آها مهل جنهن تي پکي پنهنجي آڪيرن ۾ اچي وهن .
- بَسَپيرا بولنا : سچ ٿئي مهل جهرڪڻ جي وڻ تي چير چير ڪرڻ .
- بَسَپيرا ڪَرنَا : رات جو آرام ڪرڻ - رات ٽڪڻ - راتائو ڪرڻ .
- بَسَپَنا : لازم [ع] . بَسَپَنا [ع] مست ٿي ڳوڻ (آٺ) . گهڻگهڻ (پُيرو ڪبو تر) . مست ٿيڻ . شهوت ۾ اچڻ .
- بَسَپَنا يا پَهرنا : آٺ وانگر مست ٿيو ڳوڻندو

وتڻ. ٿاڏون ڏيڻ.

● بَغْبَغُونُ؟ ذ [هـ] ڪپوترن جو (مستيءَ ۾) آواز.

● بَغْلُ ۽ بَغْلِيْن: ث [ف] ڪڇ. پاسو. ڪنارو. طرف.

● بَغْلَانَا: لازم. پاسي ٿيڻ. هڪ طرف ٿيڻ. رستو ڏيڻ.

● بَغْل بَغْلَانَا: بَغْل وڃائڻ. ڪڇڻو ٺوڪڻ. خوشي ڪرڻ. ٺٺول ڪرڻ.

● بَغْل بَلَايُ: ث. ڪڇوراڙي.

● بَغْل سُونُگُهِنَا: دل ڪڇي ٿيڻ کان ڪڇ سُونُگُهِن. شرمندو ٿيڻ. ڦِڪو ٿيڻ. پشيمان ٿيڻ.

● بَغْل ڪا پھوڙا: ذ. ڪڇوراڙي. (صفت) تڪليف ڏيندڙ. ڏکوئيندڙ (ماڻهو).

● بَغْل گِزَم ڪرنا: ڪڇ ڪوسي ڪرڻ.

● بَغْل گُئِد: ث. ڪڇن ۾ پگهر جي بدبو.

● بَغْل مِين: تابع فعل. پاسي ۾ (ساڄي يا کاٻي) - پَر ۾.

● بَغْل مِين دَبَانَا: ڪڇ ۾ ڪرڻ. پاڪر پائڻ.

● لڳي ۽ سان قبضي ۾ ڪرڻ. زوريءَ ڦهائڻ. ڪڇ ۾ هڻڻ. چورائڻ.

● بَغْل مِين لِينَا: ڪڇ ۾ ڪرڻ. هڪ پاسي

ڪرڻ. پاڪر پائڻ. پاسي ۾ وهائڻ. پاڪرن ۾ کڻي وڃڻ.

● بَغْل مِين مَنَمَ ڏالنا: ڪڇ ۾ منهن هڻڻ. شرمسار ٿيڻ.

● بَغْلِي ۽ بَغْلِيَاں: ث. حمائيل. پاسي يا ڪڇ

هيٺ ڏيڻ جو وهائڻو. زالن جي سئي سڳي وغيره

رکڻ جي گوڙري. ڪُشتيءَ جو هڪ داغ.

جهولي (فقير جي) - بگري. آڻ جو هڪ عيب

(جنهن ۾ آڻ جي ران بيت سان لڳندي آهي)

● بَغْلِي ڏو پنا: ڪُشتيءَ ۾ مخالف جي بغل مان نڪري داغ بچائڻ. چالاڪي ڪرڻ.

● بَغْلِي گور: ث. لحد واري قبر.

● بَغْلِي گهونُسا: محاوره. پاسيرو ڌڪ.

ويجهو دشمن. دوست نما دشمن.

● بَغْلِي بَجَانَا: بَغْل وڃائڻ. ڪڇڻو ٺوڪڻ.

خوشي ظاهر ڪرڻ. خوش ٿيڻ. فخر ڪرڻ.

● بَغْلِي جِهَانُڪُنَا: ڪڇڻ ۾ ڏسڻ. شرمسار

ٿيڻ. ڀڄڻ جو رستو ڳولڻ. لاجواب ٿيڻ.

● بَغْلُولُ؟ ذ [ف] بيوقوف. احمق. بيهودو. واقيات.

● بُڪَا ۽ بُڪِي: ذ [هـ] بُڪ. لَمپ - مَٺ.

دونهن يا ٻاق جو اوبارو.

● بُڪِي آڙانا: خوشبوءِ سان واسپي ڇڏڻ.

● بُڪَايِن، بُڪَايِن: ذ [هـ] بُڪَايِن نيم

(جنهن جو پُور تمام ڪڙو ٿئي).

● بُڪِيٽُ؟ صفت [هـ] وڏو. خوفناڪ.

ڀوانتو. ڏکيو. آهنجو. ٻڇڙو. بدشڪل.

● بُڪِيٽُ پَهَڙاڙا: ذ. اُٺپُور ڪوڙو (ڀاڱو، منو،

ڏيڍ وغيره).

● بُڪِيٽُ، بُڪِيٽُ؟ بُڪِيٽَا، بُڪِيٽَا: ذ [هـ]

بُڪ - چَنَبُو.

● بُڪِيٽَا پَهَرَنَا، مارَنَا: بُڪ پَرَن - چنبو پَرَن.

رائيو ٺو هڻڻ. جهڙو هڻڻ.

● بُڪِيٽَا ۽ بُڪِيٽَرِي: ذ [هـ] بُڪِيٽَرِي.

● بکر ڪُودُ ڪَرَنَا، مَڃَانَا: ٽپڻ ڪُڏڻ.

ٺيڱ ڏيڻ.

● بُڪِيٽِي ۽ بُڪِيٽِيَاں: ث. بُڪري. (صفت)

غريب. مفلس.

● بُڪري کي بولي ٻولنا: هيسجي وڃڻ. عاجزيءَ

مان ڳالهائڻ .

● بيڪسٽنا : لازم [ھم] ڦوڻ - ڪٽڻ . سورجن (ون) - پُور جهڻي . خوش ٿيڻ . ڪيلڻ - مُشڪڻ .

ڪُوماڻجن - سڪڻ . سڙي وڃڻ - ڳري وڃڻ .

■ بيڪسا : صفت . ڪٽو - ڪسارو .

■ بيڪساهڻي : ٺ . ڪٽڙاڻ - ڪسارڻ .

■ بيڪسيلا : صفت . ڪسارو .

● بيڪٽل : ذ [ھم] پُڪل - پوتي ۽ ڪي خاص طريقي سان ويڙجڻ .

■ بيڪل مارنا : پُڪل هڻڻ .

● بيڪٽنا : لازم [ھم] بڪڻ - بڪ ڪرڻ . لٻاڙ هڻڻ .

■ بيڪٽ : ٺ . بڪواس - بڪ . پٽاڪ - لٻاڙ .

■ بڪ بڪ : ٺ . بڪڪ - بخي . پٽاڪ .

■ بڪ جانا : بڪي ڇڏڻ . نه چوڻ جهڙي ڳالهه چئي ڇڏڻ .

■ بڪ جهڪڻ : ٺ . بڪڪ .

■ بڪواس : ٺ . بڪڪ - جهڳي - بخي . اجايو ڳالهائڻ - نر نر .

■ بڪواسي : صفت . بڪڪيو . پٽاڪي - لٻاڙي .

■ بڪي : صفت . بڪڪيو - بڪٽو . گهڻ ڳالهائڻو .

■ بڪڪي جانا : هڪڙي ڳالهه وري وري چوڻ .

● بيڪٽنا : لازم [ھم] وڪاڻڻ - فروخت ٿيڻ . مطيح ٿيڻ .

■ بيڪاڦو : صفت . ويڪڙو - وڪاڻڻ لائق - وڪري لاءِ .

■ بيڪ جانا : وڪاڻي وڃڻ - وڪاڻجڻ .

■ بيڪري : ٺ . وڪرو - مَرادي .

■ بيڪوانا : متعدي . وڪڻائڻ - وڪرو ڪرائڻ .

● بيڪٽي : ٺ [ھم] چورو - پورو . ڪتر .

■ اها دوا جنهن جي کاڌ سان ڪيتر تڪا آڏامي

سگهن .

● بيڪوٽا ۽ بيڪوٽي : ذ [ھم] پُڪ . ڏسو " بيڪٽا "

● بيڪوٽينا : متعدي [ھم] رهندڙا هڻڻ - رانيوٽا هڻڻ - رهڙڻ .

● بيڪولي ۽ بيڪولياڻ : ٺ [ھم] هڪ قسم جو جيت يا ڪيئون (جو ساربن کي نقصان پهچائي) .

● بيڪهاري بيڪهاري : ٺ [ھم] وڪار - گڏام - پانڊو (اناج جو) .

● بيڪهان : ذ [ھم] بدناسي - ٺٺول .

■ بيڪهن ڏانئا : بدنار ڪرڻ لاءِ ڪنهن جا عيب ظاهر ڪرڻ .

■ بيڪهان ڪرنا : بيجا ڳالهه ڪرڻ - اڻ سهائيندي ڳالهه چوڻ . گهٽ وڌ چوڻ .

■ بيڪهڙي بيڪهڙي : ذ [ھم] ڪڪهڙ مان نڪتل ميل . تبلي بچ . حاو . وڌاڻ .

● بيڪهڙنا : لازم [ھم] ڇڙو ڇڙو ٿيڻ - منتشر ٿيڻ . ڪينڊرڻ . بي ترتيب ٿيڻ . نيڙڻ پڪوڻ . خراب ٿيڻ .

■ بيڪهراڻا : متعدي . پڪيڙڻ - ڇڙو ڇڙو ڪرڻ - ڪنڊيڙڻ .

■ بيڪهڙ جانا : ڇڙو ڇڙو ٿيڻ - منتشر ٿيڻ .

● بيڪهڙي ۽ بيڪهڙياڻ : ٺ [ھم] گهر - جاءِ - جهوڙي .

■ بيڪهڙنا : متعدي [ھم] ڇڙو ڇڙو ڪرڻ - منتشر ڪرڻ . ڪنڊيڙڻ . پڪيڙڻ - ڇٽڻ (بچ) .

■ بيڪهڙي : ٺ . ڇڙو ڇڙو ڪرڻ جي حالت - ڪنڊيڙ . گهور .

■ بيڪهڙ ڪرنا : گهٽ جي مٿان پُسا گهورڻ - گهور ڪرڻ .

■ بيڪهڙا ۽ بيڪهڙي : ذ [ھم] تڪرار -

جهيڙو- بکيڙو. شور- غوغاءُ. فساد- دنگو.
معاسلو- کيٽراڳ. سُونُجھارو- رولو. ڪين
ڪچرو. ڏندوڌاڙي.

== بکھيڙا چڱاڻا: جهيڙو ٺهڻ- معاملو طئي
ڪرڻ. ڪم پورو ڪرڻ.

== بکھيڙا ڏالنا: جهيڙو وجهڻ. ڪم وڌائڻ.

== بکھيڙا نيڪالنا: جهيڙو پيدا ڪرڻ- جهڳڙو
ڪڍڻ ڪرڻ.

== بکھيڙيا: صفت. بکيڙائي- جهيڙاڪ-
فسادي. ڪم انگهائيندڙ. ٺڳ.

● بکيت: ذ [هه] فن سپاه گيريءَ جو ڄاڻو.
اڙينگ. بکڪيو- پٽاڪي.

● بگڙ: ث [هه] ”باگ“ جو مخفف. واڳ.
== بگڙڻ: صفت. تمام تڪو- سر ميدان.

== بگڙجھڻ: بگڙجھڻو: تابع فعل. ڍليءَ
واڳ سان. تمام تيز- سر ميدان.

== بگڙهاري: ث. گهوڙي جي مستي.
● بگڙا بگڙي: صفت [هه] ٻالو ڀولو- سادو-
بيوقوف- بي عقل.

● بگاڙ: نا: متعدي [هه] بگاڙڻ- بگيڙڻ.
خراب ڪرڻ. ڦٽائڻ. برباد ڪرڻ. ڊاهڻ.

نفاق وجهڻ. پليت ڪرڻ. ڦيرائڻ (دماغ). وٺڻ
(آبرو).

== بگاڙ: ذ. ڦٽاڙو- نفاق. جهيڙو- تڪرار.
خلل. رنجش- اختلاف. خطا- چوڪ.

== بگاڙ پڙنا: نفاق پوڻ- ڦٽاڙو پوڻ. جهيڙو ٿيڻ.

== بگاڙ دينا: خراب ڪري ڇڏڻ- بگاڙي

ڇڏڻ. ڦٽائي ڇڏڻ. پليت ڪرڻ. ناراض ڪرڻ.

== بگاڙ ڏالنا: نفاق وجهڻ- جهيڙو وجهڻ.

● بيگانا بگائي: صفت [ف. بيگانہ]
بيگانو. ڌاريو.

● بگڙنا: لازم [هه] بگڙڻ- خراب ٿيڻ.

برباد ٿيڻ. رنج ٿيڻ- ناراض ٿيڻ. ڪاوڙجڻ.

ڦيرڻ. بد چلڻ ٿيڻ- خراب ٿيڻ. بيڪار ٿيڻ.

ڊهڻ- تباهه ٿيڻ. اڻڀت ٿيڻ. نقصان ٿيڻ. بدلجڻ.

== بگڙيا: صفت. بگڙيل- خراب. نڪو.

ناراض. (ذ) جهيڙو- تڪرار. فريب- دغا.

== بگڙ بيهڻا: بگڙي وڃڻ- ناراض ٿي وڃڻ.
رنج ٿيڻ. ڪاوڙجڻ.

== بگڙي: ث. نقصان- زبان اڻڀت- نا اتفاقي.
جهيڙو. مصيبت.

== بگڙي بات بڻنا: ڦٽل ڪم ٺهڻ. ويل ساڪ
وري قائم ٿيڻ.

== بگڙي دل: ذ. بيلڀ. بيپاڪ- آزاد.
مستانو- ديوانو.

● بگڙلا بگڙي: ذ [هه] پڪيءَ جو هڪ
قسم- پگهلو- بگهه. (صفت) نهايت اڇو- سفيد.

== بگلا بهگت: صفت. پگهائو- سادو.
منافق- هڪار.

● بگولا بگولا بگولي: ذ [هه] واڇوڙو.
== بگولي اُٺهڻا: واڇوڙا لڳڻ.

● بگهارنا: متعدي [هه] داغ ڏيڻ (پوڙ ڪي).
پٽاڪ هڻڻ. ڄمون ڪنهن ڏانءَ ۾ وجهي لوڻ

سان ملائڻ (جيئن نرم ٿيڻ). نخرا ڪرڻ.

== بگهار: ذ. داغ (پوڙ ڪي).

== بگهار لڳاڻا: داغ ڏيڻ. شراب پي ڦٽي جو
سوٽو هڻڻ.

● بگهڙي بگهيا: ث [هه] وڏي (ڇڻ
ڦيڻ واري) گهوڙي گاڏي- بگهي. بگهي

(مڪ).

● بگهيل بگهيا: ذ [هه] شينهن جو
ڀڄو. راجپوتن جي هڪ قوم.

- بگيري ۽ بگيرياں : ث [ھ] ھڪ قسم جو پکي .
- بيل : ذ [ھ] وَرَ ۽ ذَنگ . پيچ - وڪڙ - گنڍ . مروڙ - وت . گھنڄ (پيت ، پيشانيءَ ۾) . گھنڊ . ضد . بيل - نذر . زور - سگھم - قوت . مدد - حمايت . " بال " جو مخفف - وار .
- بيل آنا : وت ۾ پوڻ . سڙپون (منهن ۾) . فرق پوڻ . مروڙ اچڻ - گھنڄ پوڻ .
- بيل بيل جانا : صدقي ٿيڻ - گھوري وڃڻ - قربان ٿيڻ .
- بيل بوٽا : ذ . ڏيڍ - پروسو . مدد - آسو .
- بيل پٽوڻا : وَرَ پوڻ . وت پوڻ . گھنڄ پوڻ . فرق پوڻ . بگيو پوڻ . رنڊڪ پوڻ .
- بيلتوڙ : ذ . وار ٿيڻ سبب ٿيل ڦڙڙي .
- بيل دار : صفت . وٽيل - سويل - ڦڏو . پيچدار .
- بيلدان : ذ . پتل - قرباني - پيٽا - نذرانو .
- بيل دينا : وت ڏيڻ - وڪڙ ڏيڻ - مروڙ ڏيڻ . ڏنگو ڪرڻ . پتل ڏيڻ - قرباني ڏيڻ .
- بيل ڪرنا : وت ڏيڻ - وٽڻ . ناز ڪرڻ - فخر ڪرڻ . بغض رکڻ . قرباني ڪرڻ - پتل چاڙهڻ . زور ڏيڻ .
- بيل ڪهانا : وت کائڻ . ڪوڙ کان وڃڻ - ناراض ٿيڻ . ڏنگو ٿيڻ .
- بيل ڪهولنا : وَرَ ڪيڻ - ڏنگ ڪيڻ . رائجش دفع ڪرڻ .
- بيل نيڪالنا : وت ڪيڻ - وَرَ ڪيڻ . سزا ڏيڻ - ٺيڪ ڪرڻ - سڌو ڪرڻ . فرق ڪيڻ .
- بيلوان : ذ . صفت . پتلوان - طاقتور - سگهارو .
- بيل هونا : پتل هئڻ - طاقت ٿيڻ . آسرو ٿيڻ .
- بيلهار ، بيلھاري : ث . پلھاري - صدقو - قربان .
- بيلھار ، بيلھاري جانا : پلھار وڃڻ - قربان ٿيڻ - صدقو وڃڻ .
- بيل : ذ [ھ] ٻير (ڪوئي ، بلا وغيره جو) - سوراخ .
- بيل ڏھونڏنا ، ڏھونڏھنا : ٻير گولڻ - لڪڻ جي جاءِ گولڻ - لڪندو گھمڻ .
- بيل : ذ [ھ] ھڪ قسم جو وڻ ۽ ان جو ڦر .
- بيل ۽ بتلائڻ : ث [ع] تڪليف - مصيبت . آفت - قهر .
- بيل ٿاڻا : بيل ٽرڻ - مصيبت ٽرڻ . تڪليف لھڻ .
- بيل جانے : تابع فعل . ڪا خبر ڪانهي .
- بيل جهيلنا : تڪليف سھڻ - مصيبت برداشت ڪرڻ . ڏاڪوڙ ڏسڻ .
- بيل چٽ : صفت . هر شيءِ کائي ويندڙ . گھڻ کائڪ .
- بيل رد هونا : مصيبت ٽرڻ - آزار لھڻ .
- بيل سترلينا : مصيبت سرتي ڪڍڻ . ذميداري مٿي تي ڪڍڻ .
- بيل س : تابع فعل . پرواه ڪانهي .
- بيل ڪا : صفت . غضب جو - انتها جو - نهايت (هوشيار) .
- بيل ڪٽنا : بلا ٽرڻ - مصيبت دور ٿيڻ - معاملو دفع ٿيڻ .
- بيل ڪے طرح ليٽنا : گچيءَ پوڻ - بلا وانگر چنبوڻ .
- بيل گردان هونا : قربان ٿيڻ - صدقو وڃڻ .
- بيل لڳنا : بلا لڳڻ - مصيبت پوڻ . بيماري لڳڻ .
- بيل سول ٿيڻا : ڄاڻي بجهي مصيبت سرتي ڪڍڻ .
- بيل نوش : صفت . گھڻو پيئندڙ (شراب) .
- بلالے آسمانی : ث . اوچتي مصيبت . خدا

جو ٽهر .

ٻلاڻ جان : صفت . جيءَ جو جنجال .

ٻلاڻس لينا : ٻئي جون مصيبتون پنهنجي سر تي کڻي (زالن جو عزيز يا ٻارن کي مٿي تي هٿ گهمائي پنهنجي لونڊڙين تي مٿيون رکي آڱرين مان ٺڪاءُ ڪڍڻ) .

ٻلاڻ ۽ ٻلاڻي : ذ [هم] ڪام . ڪاٺي . ڳنڻ (ٻوڙيءَ جو) . ڏڪر . ٻيٽ (bat) .

ٻلاڻ ۽ ٻلاڻي : ذ [هم] ٻيلو (جانور) . تمغو . تلوار جو ٻٽو .

ٻلاڻ ۽ ٻلاڻي : ذ [هم] ٻوڙيو (ٻاڻيءَ جو) . ٻيلانا : لازم [هم] گهر ٿيڻ . آڏامڻ . ڊهڻ . وڃائڻ - ضايع ٿيڻ . ورهائڻ .

ٻلاڻانا : لازم [هم] روئڻ - سڏڪا ڀرڻ . رڙيون ڪرڻ . واويلا ڪرڻ - پار ڪڍڻ .

ٻلاڻا : متعدي [هم] سڏڻ - پڪارڻ . ڪوٺڻ . گهمرائڻ . للڪارڻ . آواز ڪڍڻ (حقي مان) .

ٻلاڻا بهيڃنا : سڏائڻ - گهرائڻ - ڪوٺائڻ . ٻلاڻانا : سڏي اچڻ - وٺي اچڻ .

ٻلاڻا ۽ ٻلاڻو : ذ . ڪوٽ - سڏ - نينڊ - دعوت .

ٻلاڻا ڏيڻا : سڏ ڏيڻ - دعوت ڏيڻ . ٻلاڻو : صفت [هم] سستو ورتل . تمام - تو . (ذ) سٺو سودو .

ٻلاڻو : ذ [هم] ٻيلو . ٻلاڻي ڪٽند : ذ [هم] هڪ قسم جي دوا .

ٻلاڻا ۽ ٻلاڻي : ذ [هم] ڦوٽو - ٻوڙيو - ڦوڪڻو (ٻاڻيءَ جو) - ناپائدار شيء .

ٻلاڻانا : لازم [هم] ٺهڪڻ - آڀرڻ . گهوڙ (آٺ) . مست ٿيڻ . تمام ڪاوڙجڻ . ناراض ٿيڻ .

ٻلاڻيلانا : لازم [هم] بيقرار ٿيڻ - بيتاب ٿيڻ .

ٻيڇلاڻڻ . تڪليف کان ڪنجھڻ . لڇڻ . آزي نيزاري ڪرڻ . روئڻ روڻ .

ٻيليل آهڻا : ايذاءَ کان دانھن ڪري آڻڻ . بيقرار ٿيڻ .

ٻيل ٻهڪڻا : صفت [هم] حريص . سڏڙيو . پيريءَ ۾ جواني جهڙيون خواهشون رکندڙ .

ٻيلڻاڻا : متعدي [هم] آوندو ڪرڻ - آڻائڻ . ضايع ڪرڻ . وڃائڻ .

ٻيلڻي ۽ ٻيلڻياڻ : ث [هم] ٻيلڻي . مال جي رسيد (جا جهاز يا ريلوي وارن کان ملي) .

ٻيلڇڪڻ : ث [هم] تلوار جي مٿي جو ڌڪ . تلوار جو ليڇڪو .

ٻيلڻسنا : لازم [هم] وهڻ - خوش ٿيڻ . آرام وٺڻ . مزا ماڻڻ . ورتائڻ - ڪم ۾ آڻڻ .

ٻيلڻڪنا : لازم [هم] روئڻ (ٻار جو) . لڇڻ - ڦڪڻ . بيتاب ٿيڻ . سڏڪا ڀرڻ .

ٻيلنگ ٻيلنگ ڪر رونا : سڏڪا ڀري روئڻ . ٻارن وانگر روئڻ .

ٻيللاڻ ۽ ٻيللاڻي : صفت [هم] ٻيوڦوٽو . ٻيهودو . واهيات - آينگو . (ث) ٻيللاڻي .

ٻيللم ٻيلما : ذ [هم] مڙس - گهر وارو . مڇب - عاشق - پيارو .

ٻيلساوا ۽ ٻيلسو : ذ [هم] هنگامو - فساد - غدر - بغاوت - نافرماني - هلچل .

ٻيلوٽا ۽ ٻيلوٽي : ذ [هم] ٻيلونگڙو - ٻليءَ جو ٻچو .

ٻيلونا : متعدي [هم] ولوڙڻ - جهڳٽ . آڱهارڻ . ٻيلوني ۽ ٻيلوني : ث . ماڻي (جنهن ۾ ڌڏ ولوڙجي) .

ٻيلون ٻيلون : ث [اردو] واويلا - هاءِ هاءِ . اٿاڻ - تنگي .

● بين جو تے: صفت. بنا محنت - بنا ڪوشش - مفت ۾.

● بين مارے توبه ڪرنا: بنا سبب ڊڄڻ. پاڻي کان اڳ ڪپڙا لاهڻ.

● بئن: صفت [ه] پڳل. ”بهڻا“ جو مخفف.
● بئن دهنييا: ذ. پڳل ڏاڻا (جي ويابل عورت کي ڪارائيندا آهن).

● بئنا ڪ بئني: ذ [ه] گهوٽ - بئو. پيارو. ڀوڪ لاءِ تيار زمين.

● بئناٽ: ث [ه] ”بانات“ جو مخفف. ڏسو ”بانات“.

● بئناسپتي: ث [ه] نياتات - وڻ ٿڻ - اوڀڙ.
● بئنت: ث [ه] ڪپڙي جي ٽاڇي ۾ زريءَ (چاندي يا سون) جي آڻاوت. زريءَ جو ڀرت.

● بئنجارا ڪ بئنجارے: ذ [ه] هڪ قوم جو نالو (جا خانہ بدوش آهي ۽ واپار ڪندي آهي). اناج جو واپاري. وئجارو. قافلو (جو آن) جي واپار لاءِ نڪتو هجي).

● بئنجارے کا لاد چلنا: ملڪ الموت جو وٺي وڃڻ. آخر جو سفر اختيار ڪرڻ.

● بئنجاري ٿاٺ: ث. ڪپڙي جو هڪ قسم.

● بئنجتر: ث [ه] آها زمين جا آباديءَ لائق نه هجي. ڪار. ڪلراڻي زمين. ڀونو.

● بئنجر توڙنا: غير آباد زمين تي ڀوڪ ڪرڻ.

● بئنجر ڪمي: ث. ڪلراڻي زمين هئڻ سبب ڍل ۾ رعايت.

● بئنجينا: متعدي [ه] وڻجڻ - واپار ڪرڻ.

● بئنج: ذ. وڻج - واپار. ڏيئي لپي.

● بئنجي: ذ. وئجارو - سوداگر - واپاري.

● بئند: ذ [ف] عضو - انگ. سئند.

● بئند - بئند. قيد. زنجير جو ڪڙو يا ڇالو.

● بيلسهر ڪ بيلسهرے: ذ [ه] پائڻ رکڻ جو ڊگهو ڍڍو يا ٽوڪري.

● بيلسهری ڪ بيلسهریاں: ث. ڏسو ”بيلسهر“.

● بيلسي ڪ بيلسياں: ث [ه] وڻ. بانس جو ڊگهو لڙهو. وئجهه (پيڙيءَ جو). ساڳ جي وڻ جي ڊگهي ڪاڻي. ٽوٽي.

● بيلسي مارنا: وئجهه هڻڻ - پيڙي هلائڻ.

● بيلسيون پاني هونا: تار پاڻي هجڻ - تمام اونهو پاڻي هجڻ.

● بيلسي ڪ بيلسياں: ث [ه] پيلي. ٽاڙي (دروازي جي).

● بيلسي لوتن: ذ. هڪ قسم جو گاهه (جنهن جي خوشبوءِ بلبن کي وڻندي آهي).

● بيليندا ڪ بيليندے: ذ [ه] ڪڪائين ڇت جي وچ واري ڪاڻي - ڪام - ورائڻو. ڊگهو ماڻهو.

● بيم: ذ [ه] چشمو - حوض. ڀول (گاڙيءَ جو). پُرهه (ماپ). گوڙ - هٽل - غوغاءُ. [ف] راڳ يا باجي جو آوچو آواز. نغارو.

● بيم پهوئنا: چشمو ڦاٽي نڪرڻ. ٻنڌ ڀڄي پوڻ.

● بيم چنڇ - سڇاڻا: گوڙ شور ڪرڻ - هٽل هنگامو ڪرڻ. فساد مچائڻ.

● بيمنا ڪ بيمنے: ذ [ه] هڪ قسم جو يڪ رنگو ڪبوتر. (ث) بيمني ڪ بيمنياں.

● بئن: ذ [ه] جهنگل - ٻيلو.

● بين: حرف استثنا [ه] سواءِ - بغير - بنا - رهي.

● بين آئي مَرنا: ري ڪمئيءَ مَرڻ. بوقت مَرڻ.

● بين بوياء: صفت. ڀوڪڻ کان سواءِ - خود رو (ٻوٽو).

● بين بياها: صفت. آن پڙهيل - ڪنوارو.

● بين پاني موزے آتارنا: پاڻيءَ کان اڳي ڪپڙا لاهڻ. آٺالو ٿيڻ - تڪڙو ٿيڻ.

گنڍيا. چوليءَ جي پٽي. ڪُشتيءَ جو هڪ
 دائءُ. (صفت) بند ٿيل. بيٺل - ٻڌل (پاڻي، جيئن
 تلاءُ، ڍنڍ وغيره جو). پوريل. مرڪبات جي
 آخر ۾ ڪم ايندڙ لفظ "پابند" گلو بند وغيره."
 - بَندُا بَندِي : ٺ. روڪ ٽوڪ - جهل ٻڌل.
 - بَندَ بانڊ هئا : بند ٻڌڻ - روڪڻ (پاڻي).
 - بَندَ بَڻائي : ٺ. ڍل جي هر هڪ جنس جو
 جدا حساب.
 - بَندَ بَندَ ٿوئڻا : دُک هئا : سنڌ سنڌ ۾ سور
 ٿيڻ - ليگت چور ٿيڻ.
 - بَندَ بَندَ جدا کرنا : سنڌ سنڌ کان جدا
 ڪرڻ. هڏ گڏ ٿيڻ - عضوا ڇڏڻ.
 - بَندَ پائي : ٺ. بيٺل پاڻي.
 - بَندَ تال : ٺ. وهندڙ پاڻيءَ کي ڏنل ٻُڌبو -
 گنڍيو - چاپ.
 - بَندَ جمع : ٺ. هر هڪ هاريءَ کي سڻي يا
 خراب زمين هڪ جيتري ورهائي ڏيڻ جي حالت.
 - بند رهنا : بند رهڻ. قيد رهڻ. چپ رهڻ.
 - بَندَ سوالات : ٺ. مقدمي ۾ آهي سوال جي
 لکيت ۾ پڇيا وڃن.
 - بَندَ کرنا : بند ڪرڻ. قيد ڪرڻ. روڪڻ.
 ترک ڪرڻ. ختم ڪرڻ. ٻورو ڪرڻ. پورڻ
 (دکان).
 - بَندَ لڳانا : سنڌ وٽ پٽي ٻڌڻ (وڇوڻءَ
 وغيره جي زهر چڙهڻ لاءِ). ڀڳل عضوي کي
 گنڍڻ لاءِ پٽو چاڙهڻ.
 ● بَندُا ۽ بَندِي : ٺ [ه] گهم جو هڪ قسم
 (جو عورتون ڪنن ۾ پائين). ٻُڌبو. ايرينگ.
 - بَندا پڙهانا : ڪنن مان ٻُڌڻو لاهڻ (جن
 زالن جا ٻار جيئرا نه رهندا آهن آهي سوڻ طور
 ٻارن کي ڪنن ۾ ٻُڌڻو وجهنديون آهن ۽ خاص

عمر ۾ پهچڻ تي اهي لاهبا آهن).
 ● بَندال : ٺ [ه] ٻُڌڻيءَ جو هڪ قسم.
 - بَندال پهلُ : ڏوڏا : ٺ. "بندال" ٻُڌڻيءَ
 جو ڦَر - ڏونگر ڦل.
 ● بَندَرُ : ٺ [ه] ڀولڙو. بانڊر. (ٺ) بَندريا.
 - بَندري طرح نچانا : ڀولڙي وانگر نچائڻ.
 بيزار ڪرڻ. مرضي مطابق هلائڻ.
 ● بَندري : ٺ [ه] چيٽ جو هڪ قسم. تلوار
 جو هڪ قسم (جا راج بندر ۾ ٺهي).
 ● بَندريا : ٺ [ه] گاه جو هڪ قسم.
 ● بَندِي : ٺ [ه] ننڍڙا ٽپڪا يا داغ.
 بُونڊ - ڪَڻيون (ميهنهن جون).
 ● بَندگي : ٺ [ف] سلام - نياز. نوڪري.
 غلامي - ٻانهپ. نوڙت. عبادت. خدمت - چاڪري.
 - بَندگي بجا لانا : خدمت يا تابعداري ڪرڻ.
 سلام ڪرڻ.
 - بندگي ٻيچارگي : محاوره. نوڪري نوڪري
 آهي.
 - بَندگي کرنا : سلام ڪرڻ. عبادت ڪرڻ.
 ● بَندلي : ٺ [ه] چانورن جو هڪ قسم (جي
 "بنديل کنڊ" ۾ ٿيندا آهن).
 ● بَندھنا : لازم [ه] ٻڌجڻ. پڪڙجڻ - قيد
 ٿيڻ. مقرر ٿيڻ.
 - بَندھا : صفت. ٻڌل. روڪيل. چڪيل.
 مقرر ٿيل.
 - بَندھا توڙا : ٺ. ٺالهي ٻڌا رپيا.
 - بَندھا خرچ : ٺ. مقرر خرچ - ٻڌل خرچ.
 - بَندھائي : ٺ. ٻڌائي - ٻڌائي. بانڌائڻ بندش.
 - بَندھڻ : ٺ. ٻڌڻ. ٻڌڻ جي پٽي يا نوڙي
 وغيره. ٺاهڻ.
 - بَندھينا : ٺ. ٻڌڻو. آها نوڙي جنهن سان

ڪا شيءِ بڌجي .

■ بندھوانا: متعدی. بڌائڻ. پڪڙائڻ. جهلائڻ.

■ بندھوائی: ث. بڌائي.

■ بندھي بات: ث. مقرر ڳالھ. ٺھيل ٺڪيل ڳالھ. رواج. قاعدو. رواجي ڳالھ.

■ بندھي مٺھي: صفت. لڪل. پوشيده. چپ چاپ. خاموش. بنا پڇ جي. پٺا ڪٽڪي. آرام سان.

■ بندھينا: متعدی [ھ] ورتڻڻ - سوراخ ڪرڻ (سوئيءَ کي). ٻوٽو. ڏنگڻ.

■ بندھنوار: ذ [ھ] انب جي پنن ۽ گلن مان ٺھيل ھار (جو خوشيءَ جي موقعي تي دروازي ۾ ٽنگيندا آھن).

■ بندی: ث [ف] بڌ. بندش. روڪ. رنڊڪ. حراست. قيد. نوڪريائي. باندي. نھر جو پاڻي بند ٿي وڃڻ جي حالت.

■ بندی ۽ بندیاں: ث [ھ] بندي. ٽھڪو. ٻڙي. تياڪ. ٽيڪو. ننڍڙو ڳاڙھو نشان (جو ھندو زالن سھاڳ جي نشاني طور نرڙ تي ڪينديون آھن). شيشي جو ٽيڪڙو (جو ھندو عورتون سانوڻ ۾ نرڙ تي لڳائينديون آھن).

■ بنديا ۽ بندياڻي: ث. ڏسو "بندی".

■ بندیا: ث [ھ] مٺائيءَ جو ھڪ قسم. ٻوٽي - ٺڃڻي.

■ بندڙا ۽ بندڙي: ذ [ھ] پاڇيءَ جو ھڪ قسم. (صفت) پُڇ وڌيل. لنڊو. بانڊو.

■ بندڙا ۽ بندڙي: ذ [ھ] ڪاٺين جي ڀري. لڏ. ڳاھ وغيره جو گڏو. ٻارڻ جون ڪاٺيون.

■ بندڙي ۽ بندڙيان: ث [ھ] بنا پائھن ننڍو ڪوٽ. صدي. واسڪوٽ. بيل گاڏي.

■ بندڙي ۽ بندڙيان: ث [ھ] ڪاڇڻ.

ڪام - (جا ڪاٺين ڇت ۾ ڪم آڻين).

■ بندڙيل ۽ بندڙيلے: ذ [ھ] جھنگلي سُوٿر.

■ بندرا، بندرا ۽ بندري بندري: ذ [ھ] گھوٽ.

وَنو - بندرو. سيھرو - گيچ. (ث) بندري، بندري.

■ بندس: ذ [ھ] شجرو - نسب - پيڙهي. خاندان - گھراڻو.

■ بندساوولي: ث. خانداني شجرو. وٽساوولي.

■ بندسلاوچن: ذ [ھ] ھڪ قسم جي دوا (جا بانس جي اندران نڪري ٿي) - تبشير.

■ بندسوارى: ث [ھ] بانس جو ڀيلو.

■ بندسي ۽ بندسيان: ث [ھ] بانسري - بندسري. مڇي ڦاسائڻ جي ڪُنڊي. ڪڏڪ جو ھڪ قسم (جنھن جا سنگ ڪارا ٿين).

■ بندڪ: ذ [انگ. Bank] بينڪ - ذراوٽن رکڻ جي ڪوٺي.

■ بندڪارنا: لازم [ھ] گوڙ ڪرڻ. ڏاڍي

ڳالھائڻ. وڏي واڪ چوڻ. راز ڪوٺڻ. ٻڌاڪ ھڻڻ.

■ بندڪڙي ۽ بندڪڙيان: ث. [ھ] چوڙيءَ جو ھڪ قسم.

■ بندڪيا ۽ بندڪياڻي: ث [ھ] قلم گھوٽڻ لاءِ ھڪ قسم جي ڏنگي ڪاٺي.

■ بندگا ۽ بندگي: ذ [ھ] بانس جي پاڙ جي گندي يا ڳري. بانس جو ٽڪر. ڏنڊو. سونٿو. ڪيلو.

■ بندگا ٺھوڪنا: ڪيلو ٺوڪڻ. ھلندڙ ڪم ۾ رنڊڪ وجھڻ. شڪست ڏيڻ.

■ بندگر: ذ [ھ] ڀيلي جي زمين. ڀيلي جي پيدائش.

■ بندگڙي ۽ بندگڙيان: ث [ھ] شيشي يا لاک جي ور وڪڙ واري چوڙي.

■ بندگلا: ذ. پاڻ جو ھڪ قسم. بنگالي ٻوٽي.

■ بندگي ۽ بندگيان: ث [ھ] لائونءَ جو

هڪ قسم - وٽگي (لاٽون).

● ٻٺا: لازم [هه] ٺهڻ - ٻٺڻ - تيار ٿيڻ .
جڙڻ . درست ٿيڻ - ٺيڪ ٿيڻ . ايجاد ٿيڻ .
مڪمل ٿيڻ . سڌڻ . ٺيها ٿيڻ . اٽڄاڻ ٻٺڻ .
● ٻٺ : مصدر ”ٻٺا“ مان آس .
● ٻٺ آنا : ٺهي اچڻ . پوري ٿيڻ (مراد) .
درست ٿيڻ (ڪم) . هٿ اچڻ (موقعو) .
● ٻٺا: صفت. ٺهيل، تيار - موجود - ختم - مڪمل .
● ٻٺا ٻٺايا: صفت. ٺهيل ٺڪيل - تيار .
● ٻٺا ٻٺا يا ڪهيل بيگڙنا: ٺهيل ٺڪيل ڪم بگڙڻ .
● ٻٺا ٺهنا: صفت. ٺهيل ٺڪيل - ڪپڙن
ٻهريل . هار سينگار ڪيل .
● ٻٺا رهنا: (دعائي) سلامت رهڻ . خوش رهڻ .
آباد رهڻ .

● ٻٺا ليٺا: ٻٺائي وٺڻ - ٺاهي وٺڻ . بندوبست
ڪري وٺڻ .
● ٻٺانا: متعدي. ٺاهڻ - ٻٺائڻ . پيدا ڪرڻ .
تيار ڪرڻ . درست ڪرڻ . سينگارڻ . يقوق ٻٺائڻ .
● ٻٺاوڻ: ٺ . ٻٺاوڻ - گهڙت . ٺاهڻ -
اڏاوت . سينگار . ڏيکاء .
● ٻٺاؤ: ذ . ٻٺاءُ - ٺاهڻ . سينگار - آراستگي .
دوستي .

● ٻٺاؤ چٽاؤ: ذ . ٺاهڻ ٺوهڻ .
● ٻٺاؤ سينگار: ذ . هار سينگار . ٺاهڻ ٺوهڻ .
● ٻٺن ٻٺهين: ٺهي وهڻ . تيار ٿي وهڻ .
نمونو ڪري ويهڻ .
● ٻٺن پڙنا: ٺهي پوڻ . هٿ اچڻ (موقعو) .
درست ٿيڻ (ڪم) . حاصل ٿيڻ (مراد) . ٿي
سگهڻ (ڪم) .

● ٻٺن ٺهڻ ڪر آنا: ٺهي ٺڪي اچڻ - هار سينگار
ڪري اچڻ . ڪپڙا لٽا پائي تيار ٿي اچڻ .

● ٻٺن جانا: ٺهي وڃڻ - تيار ٿي وڃڻ . جڙي
راس ٿيڻ . ٺيڪ ٿيڻ .

● ٻٺن ڪر چٽنا: آڪڙ جي هلڻ . نخري سان هلڻ .
● ٻٺنا ٺهڻا: ٺهڻ جڙڻ . هار سينگار ڪرڻ .
● ٻٺنا سٺوڻا: هار سينگار ڪرڻ - ٺهڻ جڙڻ .
● ٻٺوانا: متعدي . ٻٺرائڻ - ٺهرائڻ - تيار ڪرائڻ .
● ٻٺوائِي: ٺ . ٺهرائي .

● ٻٺنا: متعدي [هه] چوندڻ . چٽڻ .
● ٻٺنا: متعدي [هه] آڻڻ (ڪپڙو) . واٽڻ
(ڪٽ) . مڙهڻ (سوٽي وغيره) .

● ٻٺالا: ذ . آڏاوت ۾ زريدار ٻٺيو (ڪپڙي جو) .
● ٻٺائي: ٺ . آڏاوت .

● ٻٺوانا: متعدي. آڏائڻ .
● ٻٺوائِي: ٺ . آڏائي - آڏاوت . آڏائي .

● ٻٺولا، ٻٺولا ٻٺولا: ٻٺول: ذ [هه] ڪڪڙو -
ڪپهه جو ٻج .

● ٻٺي ٻٺيا: ٺ [هه] هڙي .
● ٻٺيا ٻٺي: ذ [هه] واٽيو . آناج جو واپاري .
(صفت) بيخيل - ڪنجوس . بزدل . ماڻهو .
● ٻٺيان: صفت [هه] گنجي (جا قميص جي
اندران پائيندا آهن) .

● ٻٺو: ٺ [هه] گونج . گاهه جي تنڊ (جا
زمين تي پکڙي) .

● ٻٺو: ٺ [ف] بانس - هڳاء - ڪنهن خوشبودار
شيء يا بدبودار شيء جي بانس . نشان . اثر .
آهڃاڻ . شڪ .

● ٻٺو آنا: بانس اچڻ . ڪڙڪ پوڻ - ڏپ اچڻ .
● ٻٺو باس: ٺ . بانس . سڌ سماء . ڪڙڪ .
نشان پتو .

● ٻٺو پانا: خبر ملڻ - ڪڙڪ پوڻ . راز ملڻ .
● ٻٺو نڪلنا: بانس نڪرڻ . راز کڻڻ . اثر ظاهر

ٿيڻ .

● بُوَ ۽ بُوَائين : ٿ [هـ] پوڙهي عورت. زالون هڪ ٻئي کي مخاطب ڪرڻ ۾ هي لفظ ڪم آڻنديون آهن . پُئقي .

● بِيوائِي : ٿ [هـ] پير جي ڪٽڙيءَ ۾ پيل سيرون .

■ بِيوائِي ٻهٽڪنا : ڪٽڙي ڦاٽڻ . مصيبت پوڻ . تڪليف اچڻ .

● بوتلا ۽ بوتل : ٺ [هـ] طاقت - سگهه - وس . مدد - حمايت . وڻ جو ٿڌو .

■ بوتل ۽ بوتلين : ٿ [انگ. bottle] ٻاٽلي - شيشو .

■ بُوٽُ : ٺ [هـ] ڪچا (ساوا) چٽا .

● بوٽ : ٺ [هـ] ٿانءُ . ٺڪر جو هڪ ٿانءُ (جنهن ۾ گنگا جل آڻيندا آهن) . هڪ قسم جو کنڀن وارو جيت . اُگر . گوشت جو ٻُٽُ . جهرڪيءَ جو بنا کنڀن ٻڄو .

■ بُوٽا ۽ بُوٽو : ٺ [هـ] ٻُوٽو . ڪاغذ يا ڪپڙي تي ٺهيل گل . گوشت جي وڏي ٻُوٽِي - ٻُٽُ .

■ بُوٽا سا قد : محاوره . موزون قد - سڌول جسم .

■ بُوٽو دار : صفت . ٻوٽن وارو (ڪپڙو وغيره) . گئڻ وارو .

■ بُوٽِي ۽ بُوٽِيان : ٿ [هـ] ٻُوٽِي . ننڍڙو ٻوٽو . جهنگلي ٻوٽي (جا دوائن ۾ ڪم اچي) . پنک . ڪپڙي تي ڀرت ڀريل گل .

■ بُوٽِي وڏيا : ٿ . علم نباتات .

■ بُوٽِي ۽ بُوٽِيان : ٿ [هـ] ٻُوٽِي (گوشت جي) . پڪيءَ جو ننڍڙو ٻڄو (جنهن کي اڃا پَر نه نڪتا هجن) . (صفت) تمام گڙهو - سُرخ .

■ بُوٽِي آٿارنا : ماس لاهڻ - چڪ سان گوشت جي ٻُوٽِي پئڻ .

■ بُوٽِي توڙنا : زور سان جهنڊڙي هڻڻ . مچر يا منگهڻ جو چڪ هڻڻ .

■ بُوٽِي چڙهنا : ماس چڙهڻ (بدن تي) . ٿلهو ٿيڻ .

■ بُوٽِي سا : صفت . ٻُوٽِيءَ وانگر گاڙهو . پَرَن ڪٽيل (پڪي) .

■ بُوٽِي بُوٽِي ٻهٽُ ڪُٺا ٽهٽُ ڪُٺا : جسم جو عضوو عضوو ڏڪڻ . سنڌ سنڌ ڏڪڻ . ناچ يا نخري سان بدن جو هر حصو ڏڪڻ .

■ بُوٽِيان آڙانا : ٻوٽيون ٻوٽيون ڪرڻ .

■ بُوٽِيان توڙنا : ٻوٽيون پئڻ . تڪليف ڏيڻ . جهنڊڙيون پائڻ . طعنا ڏيڻ .

■ بُوٽِيان کاڌ کاڌ ڪهانا : ماس پئڻ . سخت ناراض ٿيڻ .

■ بُوٽِيان کائنا : ٻوٽيون پئڻ . چڪ هڻڻ . ڪاوڙجڻ . ناراض ٿيڻ .

■ بُوٽِيان نوچ ڪر ڪهانا : ڪڪ ڪرڻ . ستائڻ . جهنڊڙيون هڻڻ .

● بوجهه . بوجهه : ٺ [هـ] پار - ٻوجهو - وزن . ڪيپ . ذميداري - جوابداري . قرض . احسان .

■ بوجهه آٿارنا : ٻوجهو لاهڻ - بار لاهڻ . سر تان جوابداري لاهڻ . قرض لاهڻ . فرض ڀرو ڪرڻ . احسان لاهڻ .

■ بوجهه آٿهانا : بار کڻڻ . جوابداري ڪرڻ .

■ بوجهه پڙنا : بار ڀرڻ . ذميداري پوڻ . داپ پوڻ .

■ بوجهه ڏالنا : بار رکڻ . ذميداري وجهڻ .

■ بوجهه ٿل : صفت . ڳرو - باري - وزني . لڏيل .

بار سان ڊپيل . بردبار .

■ بوجهه ٿل هونا : وزندار هجڻ - ڳرو هجڻ .

● بوڙنا: متعدي [هـ] پوڙن.

■ بُوڙها ۽ بُوڙهي: صفت [هـ] پوڙهو- پيرسن. وڌيءَ عمر جو. (ث) بُوڙهي ۽ بُوڙهيان.

■ بُوڙها آڙها: صفت. آڏو ڀڏڙو- پوڙهو.

■ بُوڙها بُوڙڪ: صفت. بيوقوف پوڙهو.

■ بُوڙها پُهوئس: صفت. تمام پوڙهو- جهڙو پوڙهو.

■ بُوڙها چونڃلا: ذ. پيريءَ جا نخرا- وڏ پڻ جو انگل.

■ بُوڙها چونڏا: ذ. اڃا وار. پيري.

■ بُوڙها چونڏا سُنڌوانا: پيريءَ ۾ خوار ٿيڻ.

■ بُوڙها چونڏا هِلانا: پيريءَ ۾ جوانن جهڙا نخرا ڪرڻ.

■ بُوڙها خُرائڻ: گهاگ: صفت. جهڙو پوڙهو (جو چالاڪ ۽ آزمودگار هجي).

جها نديدو پوڙهو.

■ بوڙها طوطا: ذ. بيمقل پوڙهو.

■ بوڙهي طوطي پڙهانا: تمام پيرسن ماڻهوءَ کي ڪو ڪم سيکارڻ.

■ بوڙي ۽ بوڙيان: ث [هـ] پُست جي ڏانڊي.

■ بُوڙي ۽ بُوڙيان: ث [هـ] ڀالهي جو ڦڙ. نيزي جي جهنب.

● بوڪ: ذ [هـ] ٻڪڙ. گهيڙو.

● بوڪا ۽ بوڪ: ذ [هـ] ٻوڪو (ڪوڪو مان ٻاڻيءَ ڪيڻ جو).

● بوڪه-لانا: لازم [هـ] بدحواس ٿيڻ- گهٻرائجڻ- موگو ٿيڻ.

■ بوڪهڻ: صفت. گهٻرايل- بدحواس- وائڙو- موگو.

■ بوڪهلاهڻ: ث. گهٻراهڻ- پريشاني- بدحواسي. بيقراي.

● بولنا: لازم [هـ] ڳالهائڻ- گفتگو ڪرڻ.

چوڻ. واک ڏيڻ (نيلام ۾). تنوارڻ. آواز ڪرڻ.

■ بول: ذ. بول. گفتگو- ڳالهه. جماو.

مقولو. چوڻي- ٻهاڪو. هڪل (وهڻ کي).

■ بول آڻهنا: چئي ڏيڻ. يڪدم ڳالهائڻ.

■ بولا چالي: ث. ڳالهه بوليه. آڻي ويندي.

■ بول بالا هونا: ڳالهه مٿي ٿيڻ. قول پورو ٿيڻ. ترقي ٿيڻ. عزت ملڻ. گهٽ اوچو ٿيڻ.

■ بولتي بَسند ڪرنا: چپ ڪرائڻ. وات بند ڪرڻ. هيسائڻ.

■ بول' چال': ث. ڳالهه بوليه- گفتگو. ريت رسم. نشست برخاست.

■ بولي ۽ بوليان: ث. ٻولي- زبان. گفتگو.

ڳالهه. نيلام جو واک. بولي (پڪيءَ جي)- لات.

■ بولي بڙهانا: واک وڌائڻ (نيلام ۾)- چڙهت ڪرڻ.

■ بوليان بولنا: ٻوليون ٻولڻ. مختلف ڳالهيون ڪرڻ. واک ڏيڻ. ٺٺوليون ڪرڻ. گاريون ڏيڻ.

■ بوليان مارنا: طعنا هڻڻ. چٽرون ڪرڻ.

■ بونا: متعدي [هـ] ٻوڪڻ- چٽڻ (بچ). هڻڻ (ٻوٽو).

■ بونا جوتينا: ڪيڙن ٻوڪڻ. هر ڪاهڻ ۽ بچ چٽڻ.

■ بونا ۽ بونئ: صفت [هـ] بندرو- ڪوئاھ قد.

■ بونا (ث) بوني ۽ بونيان.

■ بُونئ: ذ [هـ] گونج. ڪچڙي ٺاري.

ڪچا (ساوا) چٽا. (صفت) گهٽڪي- ڀريل بدن ۽ ننڍي قد جو (ماڻهو). پستي قد جو گهوڙو.

■ بُونئ پلاؤ: ذ. ڪچن چٽن سان گڏ رڌل چانور.

■ بُونئ ۽ بُونئدي: ث [هـ] ڦڙو- قطرو-

■ بهاپ نیکالنا: ٻاڦ ڪڍڻ. اندر جي ڳالهه ظاهر ڪرڻ. شڪايت ڪرڻ.

● بهاپنا: متعدی [هم] ڏسو "بھانپنا".

■ بهات^۲: ذ [هم] پست^۲. اوباريل چانور. مينو پست^۲. هڪ رسم (جنهن ۾ نانائڻ طرفان چوڪريءَ کي زيور، ڪپڙا، چانور، سڱ، وغيره ڏنا ويندا آهن).

■ بهات نوتانا: ڪنوار ماءُ جو پنهنجي عزيزن کي "بهات" جي رسم تي دعوت ڏيئي گهرائڻ.

● بهات^۲: ذ [هم] پست^۲. هڪ مشهور قوم (جا نسب ناما يا شجرا ياد رکندي آهي). خوشامدي. گلا خور.

■ بهانا: ذ [هم] ويرَ جي موت (آردو ۾ "جوار" لفظ سان استعمال ٿئي). واڳڻ. آهو پٿر جنهن سان تور ڪجي.

● بهاجي: ث [هم] حصو- پتي. دوستن يا عزيزن ۾ ڪاڌي جي وڃ- ڀاڄي- ساڳ. رڌل ڀاڄي.

● بهاد^۲: ذ [هم] بڌو- هندڪي سال جي ڇهين مهيني جو نالو.

■ بهار ۽ بهارس: ث [ف] بهار جي مُند (جا هندوستان جي ميدانن ۾ فيبروريءَ جواز ۽ اپريل جو سڄو مهينو ٿئي، وري سڀمبر ۽ آڪٽوبر مهينن ۾ ٿئي- جبلن ۾ اپريل کان سڀمبر تائين بسات جي موسم ٿئي). گلن جي موسم. تماشو- مزو. وندر. سير. تفريح. رونق. فرحت. شباب- جواني.

■ بهار آنا: بهار جي مند اچڻ. گل ڦٽڻ. مزو اچڻ. رونق ٿيڻ.

■ بهار پر آنا: جوانيءَ ۾ اچڻ. رونق وٺڻ.

■ بهار لڻوڻا: مزا ماڻڻ. عيش ڪرڻ.

■ بهاري: صفت. بهار جي- بهار واري. (ث)

چسڏو. نطفو. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم. (صفت) تمام اوچو. نفيس- نازڪ. ٿورڙو- ذرو.

■ ٻُونڊا باندِي، ٻُونڊا باري: ث. ٻُونڊ ٻُونڊ- سنهون مينهن- ڦٽڙ ڦٽڙ.

■ ٻُونڊ چُرانا: نطفو جهٽڻ- حمل وٺڻ.

■ ٻُونڊ چوڻِي: ث. پيٽ سان- ڍڪي- حامله.

■ ٻُونڊِي: ث. ٿورڙو ڦڙو. مٺائيءَ جو هڪ قسم- سُختي.

■ ٻُونڊين پڙنا: بوندون وڻ- سنهون مينهن پوڻ.

● ٻُونڊِي ۽ ٻُونڊيان: ث [هم] ڪلي. ٺاريءَ جو آهو حصو جتان گل ڇڻڻ بعد ڦوٽهڙو ٿئي. جوئر جو سنگ. ڪچنار (وڻ) جو گل.

● ٻُونڊِلا ۽ ٻُونڊلِي: ذ [هم] واڇوڙو.

● ٻُونڱا، ٻُونڱا ۽ ٻُونڱِي، ٻُونڱِي: ذ [هم] ٻُوسِي جي پتري. پورو بانس. تَنبُو. ناريل. ٻُونڱا: صفت [هم] بي ڊولو- ڏنگو ڦيڏو.

آڻ وٺندڙ. اجوڳ- بيهودو. بيوقوف- نادان.

● ٻُوها، ٻُوهايا: صفت [هم] ٺاڪِيءَ (آتشڪ) جي مرض ۾ ورتل.

● ٻُوھينِي ۽ ٻُوھينيان: ث [هم] ٻُھڻي- آها رڻر جا دڪان جي پهرئين وڪري مان ملي.

● ٻُوئي ۽ ٻُوئيان: ث [هم] ڏاڻڻ.

● ٻِي: ذ [هم] زالن جي ڪن يا نڪ وارو سوراخ (جنهن ۾ زيور پائين). مٽيءَ جو سوراخ.

● ٻُھابَر^۲: ث [هم] گاهه جو هڪ قسم (جنهن مان نورڙيون ٺاهيندا آهن). ٻُوئيءَ جو هڪ قسم.

● ٻُھابِي ۽ ٻُھابيان: ث [هم] ڀاڄائي.

■ ٻُھاپ^۲: ذ [هم] ٻاڦ- پائيءَ جو بخار. وات مان نڪتل هوا.

■ ٻُھاپ آئھنا: ٻاڦ آڻڻ- ٻاڦ نڪرڻ.

بھار جي هوا.

● بھاری : صفت [ھ] گُرو - باري - وزني .

دير هضم (کاڌو) . ڏکيو - مشڪل - منحوس .

قيمتي . آداس (دل) . جهڪو (آواز) .

■ بھاری آواز : ٿ. ٿلهو ۽ گرو آواز - ويٺل آواز .

■ بھاری بهرڪم : صفت . ٿلهو ستارو . گري

جسم وارو . سنجيدو . معزز . برد بار .

■ بھاری پتن : ذ . گُرائن - گورائي .

■ بھاری پيٽ : ذ . آڙي - بد هضمي .

■ بھاری پير : صفت . گُتر ڪري - پيٽ سان -

دو پُستي .

■ بھاری منزل : ٿ . دور دراز سفر - اُٺانگي

مسافري .

■ بھاری هونا : گرو هجڻ . مهانگو هجڻ . ڏاڍو

هجڻ . منحوس هجڻ .

● بھارُنا : متعدي [ھ] بھارڻ - ميوڻ .

● بھارُ : ذ [ھ] وڏو چلهو (چٽا يا ڦٽا پُڇڻ

لاءِ) - ڪُورو - بئتي . تنور .

■ بھارُ جهونڪينا : چلهه ۾ ٻارڻ وجهڻ . خراب

حالت ۾ زندگي بسر ڪرڻ . وقت ضايع ڪرڻ .

■ بھارُ ۾ جهونڪينا ڏالنا : ٻرنديءَ باھ ۾

وجهڻ . ضايع ڪرڻ . مصيبت ۾ وجهڻ .

■ بھارُا : ذ [ھ] ڀڙوت جي ڪماڻي . پاڙو . مسواڙ .

■ بھارُے کا ٿُٺُو : ذ . پاڙي جو ٿُٺُون . ڪنهن

نشيدار شيء جو علت . آھ ماڻهو جنهن کي

ٻُٺسا ڏيئي هرڪو ڪم ڪرائي سگھجي .

■ بھارُگ : ذ [ھ] ڀاڳ - نصيب .

■ بھارُگ پھوٺا : نصيب ڦيٽل - ڀاڳ ڦيٽل .

■ بھارُگ جا گدا ڪھڙُنا : ڀاڳ جا گڻ - نصيب

ڪٽل .

■ بھارُگ لکنا : ڀاڳ لکڻ . نصيب ڪلڻ - وارو ورڻ .

■ بھارُگوان : صفت . ڀاڳوارو - سڀاڳو . دولتمند .

نيڪ بخت .

● بھارُگ : ذ [ھ] هڪ راڳ جو نالو .

● بھارُگنا : لازم [ھ] پڇڻ - ڊوڙڻ . هارائڻ .

پري پڇڻ .

■ بھارُگ آنا : پڇي اچڻ . ڊوڙي اچڻ .

■ بھارُگا بھارُگ : ٿ . پيچ پچان . ٿاھ . ڊوڙ ڊڪ .

■ بھارُگا هوا : صفت . پڳل - پڇي ويل - مفرور .

■ بھارُگا جانا : پڳو وڃڻ . جلدي وڃڻ - پڇندو وڃڻ .

■ بھارُگنا : صفت . ڊوڙندڙ - پڇندڙ .

■ بھارُگنا پھرنا : پڇندو وٺڻ . رلندو رهڻ .

در بدر هئڻ .

■ بھارُگ جانا : پڇي وڃڻ . هارائي پڇڻ . گھڻون

مينهن وغيره جو کير ڏيڻ بند ڪرڻ .

■ بھارُگُتر : ٿ . ڀاڄ - ڀاڄڙ . ٿاھ .

■ بھارُگُ پُٺُنا : مڃنا : ڀاڄ - پوڻ - ٽاڪوڙو

پوڻ . سر سان لڳڻ .

■ بھارُگ ڪھڙا هونا : آڻي پڇڻ - پڇي وڃڻ .

■ بھارُگم : بھارُگ : تابع فعل . پڇ پچان ۾ .

ڊوڙ ڊوڙان ۾ .

■ بھارُگ نيڪنا : پڇي نڪرڻ . پڇي جند ڇڏائڻ .

● بھارُ : ٿ [ھ] ڀالهي جو ڦُٺُ - تير جي

نوڪ - آڻي .

● بھارُا بھالے : ذ [ھ] ڀالو - نيزو .

■ بھارُنا : متعدي [ھ] ڏسڻ - ڳولڻ (آردو ۾

فقط ” ڏيکھنا ” سان گڏ استعمال ٿئي) .

■ بھارُو : ذ [ھ] رڇ (جانور) .

■ بھارو ڪولا : ذ . چراخ - گور پٽ (جانور)

● بھانا : لازم [ھ] پسند اچڻ - وٺڻ - سٺو لڳڻ .

ڀانئڻ - پيار ڪرڻ . ڀانءُ پوڻ .

● بھانئڻا : متعدي [ھ] ڄاڻڻ - ٿاڻڻ - ڏسڻ .

دَسی وٹن۔ محسوس کرڻ۔

● بھانُپ لینا: ٿاڻي وٺڻ۔ چاچي وٺڻ۔ دَسی وٺڻ۔

● بھانُت؟ ٿ۔ [ھـ] قيسر۔ نمونو۔ طرح۔ جينس۔

● بھانُت بھانُت ڪا: تابع فعل۔ طرحين۔

قسمين قسمين۔

● بھانُت؟ ٿ ڏ [ھـ] هڪ قسم جو پُٽو (جو

دوائن ۾ ڪم اچي)۔

● بھانُجا ڪ بھانُجي: ڏ [ھـ] ڀائيچو۔ (ٿ)

بھانُجي ڪ بھانُجيان۔

● بھانُت؟ ڏ [ھـ] پهروپيو۔ نَتَڻال۔ مسخرو۔

پَت۔ پَتَڻ۔

● بھانُدا ڪ بھانُندے: ڏ [ھـ] نِيڪر جو ٿان ۽

(گھڙو ڪٽو وغيره)۔

● بھانُدا بھوُٺا: ڀاندو ڦاٽڻ۔ پيد ڪلڻ۔ راز ڪلڻ۔

● بھانُدا بھوُٺا: ڀاندو ڦاٽڻ۔ راز ڪولڻ۔ پيد

ظاهر ڪرڻ۔

● بھان مَتي: ڏ [ھـ] بازگر۔ مداري۔ هڪ

نات ڪندڙ۔

● بھانينا: متعدي [ھـ] وٽڻ۔ پيچڻ (رسو،

نوڙي وغيره)۔ ٽڪر ڪرڻ۔ موڙڻ (ڪاغذ)۔

● بھانُورَ بھانُورِي ٿ [ھـ] ڦيرو۔ گهمرو۔

شادي (چو ته هندو شاديءَ ۾ باھ کي ڦرندا آهن)۔

● بھاوُج ڪ بھاوُجين: ٿ [ھـ] ڀاڄائي۔

● بھاوُ: ڏ [ھـ] جوش۔ جذبو۔ محبت۔ آسنگ۔

عشق۔ دوستي۔ مرضي۔ پسند۔ خيال۔ موج۔

اشاري سان دل جي حالت ظاهر ڪرڻ جي حالت۔

ناز نخرو۔ حالت۔ ڪيفيت۔ سمجھ۔ عقل۔ سڀاءُ۔

عادت۔ طريقو۔ ڍنگ۔ قيمت۔ مَٺھ۔

● بھاوُ آترنا: قيمت لهڻ۔ اگھ گھٽجڻ۔

● بھاوُ بَٽانا: اگھ ٻڌائڻ۔ ناچ گاني ۾ هٿن

يا ٻين عضون سان اشارا ڪرڻ۔

● بھاوُ بَٽنا: قيمت ڇڏي ڏيڻ۔

● بھاوُ تاؤ: ڏ۔ نرخ۔ قيمت۔

● بھاوُ تيز هونا: اگھ ڇڙهڻ۔ مھانگائي ڏيڻ۔

● بھاوُ ڇڙهنا: اگھ ڇڙهڻ۔ قيمت وڌڻ۔

● بھاوُ ڪَرنا: اگھ ڪرڻ۔ قيمت مقرر ڪرڻ۔

مَٺھ ڪرڻ۔

● بھاوُ گيرنا: اگھ ڪيرڻ۔ قيمت گھٽ ڏيڻ۔

● بَٻھائي ڪ بَٻھائيان ٿ [ھـ] آھو خواب جنھن

کان ٻار نٻڊ ۾ ڪنھن مھل روئي ته ڪنھن

مھل ڪلي۔ وِھائي۔

● بھائي ڪ بھائي: ڏ [ھـ] ڀاءُ۔ ويجھو مائٽ

(جھڙوڪ سوٽ، مامات وغيره)۔ دوست۔ يار۔

● بھائي بَٽند: ڏ۔ عزيز۔ مائٽ۔ دوست۔

ساٿي۔ ذات ڀائي۔ هر قسم۔

● بھائي بَٽندي: ٿ۔ ڀائيچاري۔ برادري۔

رشتيداري۔ عزازت۔

● بھائي چارا: ڏ۔ ڀائيچاري۔ عزازت۔ برادري۔

ڀائيبندي۔ دوستي۔ ڀائيواري۔

● بھائين: صفت [ھـ] خوفناڪ۔ ڀواڻو۔

● بھائين بھائين ڪرنا: پڙ ڀانگ هڻڻ۔ ڊپ يا

خوف معلوم ڏيڻ۔

● بھَبارا ڪ بھَبارے: ڏ [ھـ] هُٻڪارو۔ خوشبوءِ

يا بدبوءِ جو هُٻڪاءُ۔ ڏٽو۔ دم۔

● بھَبير؟ ڏ [ھـ] هجوم۔ پيڙ۔ مانھن جو

ميڙ۔ چار۔ ڪپيري (ڪوسي)۔

● بھَبَڪا ڪ بھَبَڪے: ڏ [ھـ] قرنفل۔ ڀائي وغيره

پيئڻ جو هڪ ٿان ۽ (جو گلاس کان وڌو ٿئي)۔

● بھَبَڪنا: لازم [ھـ] گجڻ (شينھن وانگر)۔ زور

سان نڪرڻ (ڀائي)۔ گڏوگڏ ڪرڻ۔ ٽھڪڻ۔

ڀڙڪڻ۔ چپي نڪرڻ۔ لهسجڻ۔ ڪاوڙجڻ۔ آڀرڻ۔

● بھَبَڪ: ٿ۔ پَٽوڪو (باھ جو)۔ ڦٽڪو

(ٻاڻ جو). لهس (باهه جي). نل يا ڦوهارِي
سان زور سان پاڻي نڪرڻ جي حالت. بندبوءَ جو
اوتارو. ٻاڻ - آبَ.

● بهٻڪ، اٺھنا: پڙڪو ڏيڻ. پڙڪڻ - ڇڻي
ڪيڻ. بدبوءِ وغيره جو هڳاءُ ٿيڻ. ڪاوڙجي اٿڻ.
● بهٻڪي ۽ بهٻڪياڻ: ٺ [ھ] ڌمڪي -
تڙي - ڇوڙ. ڊپُ.

● بهٻڪي ميس آنا: دھمان ۾ اچڻ. ڊڇي وڃڻ -
هيسجي وڃڻ.

● بهٻڪياڻ دينا: پٽڪيون ڏيڻ - ڌمڪيون ڏيڻ.
● بهٻوت: ٺ [ھ] پٽوت - رکي (جا ساڌو
فقير بدن کي مليندا آهن).

● بهٻوت رمانا: پيوت مٺاڻ. فقير ٿيڻ - جوڳي
ٿيڻ.

● بهٻوڪا: ڏ [ھ] شعلو - ڇڻي. (صفت) ٽانڊي
وانگر ڳاڙهو - لال. گورو - سهڻو - حسين.
پرندڙ. گرم.

● بهٻوڪو اٺھنا: ڪاوڙ کان بدن ۾ باھ لڳي
وڃڻ. ڇڻيون نڪرڻ. سخت ڪاوڙجڻ.

● بهٻهاس: ڏ [ھ] هڪ راڳ جو نالو.
● بهٻهڪنا: لازم [ھ] ڏسو "بهٻهڪنا".

● بهٻت: ڏ [ھ] "بهات" جو مخفف. پٽُ.
● بهٻت ڪلهيا: ٺ. ٺڪر جو ڪنڙو (چوڪرين
جي راند رهڻ جو). آهو کاڌو جو چوڪريون
راند يڪڙن ۾ رڌين.

● بهٻت: ڏ [ھ] گھڻو - زياده - وڌيڪ.
ڪيتروئي. تمام گھڻو. اڻ ڳاڻيو.

● بهٻتات: ٺ. گھڻائي - جهڙجائي - افراط.
● بهٻت آجهڻا: صفت. تهر چڱو - تمام سٺو.
چڱو.

● بهٻت آڙنا: ٻٽاڪ هڻڻ. لٻاڙ هڻڻ. هوشيارِي

ڏيکارڻ.

● بهٻت خُوب: تابع فعل. تمام سٺو.

● بهٻت ڪُجهه: صفت. گھڻوئي - ڪيتروئي.
گھڻو ڪجهه.

● بهٻت ڪُجهه ڪسنا: ڪيتروئي چوڻ. گھڻوئي
سمجھائڻ. تمام گھڻو چوڻ.

● بهٻتيرا: صفت. گھڻو - ڪيتروئي. زياده -
اڪثر ڪري - گھڻو ڪري.

● بهٻتيا ۽ بهٻتس: ڏ [ھ] پٽو - سفر خرچ.
هارين کي بنا وياج ڏنل رقم. هرن هلائڻ
واري کي آجوري ۾ ڏنل جنس. ڏنوئي.
اوباريل چانور.

● بهٻتس: عدد [ھ] ٻاهتر (۷۲).

● بهٻتس ڪهڙينا: ٻيا به ڪيترا ئي ڪم ڪرڻ.

● بهٻتس ۽ بهٻتس: ڏ [ھ] "بهوت" جو
تصغير. جيئڙو. بدشڪل ماڻهو. مٽي ۽ ۾
پيوت پار. (ٺ) بهٻتس ۽ بهٻتسڻياڻ.

● بهٻتس ڪي چڙي: ٺ. ٻارن جي هڪ راند.

● بهٻتس ۽ بهٻتسڻياڻ: ٺ [ھ] فوتي ۽ جي
عزیزن جي سوڌ وقت ڪيل ماني - ڪڙي
ڪٽي - ويٺو.

● بهٻتس ڪهڙينا: پٽڻ. قسم ڪٽائڻ.

● بهٻتسجا ۽ بهٻتسجي: ڏ [ھ] ڀاءُ جو پٽ -
ڀائٽيو. (ٺ) بهٻتسجي ۽ بهٻتسجياڻ.

● بهٻتس: ڏ [ھ] "بهات" جو مخفف.
پٽُ.

● بهٻتس: ٺ. پٽ جو پيشو - پٽپٽي. پٽ
جهڙي تعريف يا خوشامد. ساراھ - واکاڻ.

● بهٻتس ڪرنا: خوشامد ڪرڻ - چاڀلوسي ڪرڻ.

● بهٻتس: ڏ [ھ] چٽلھ. ڪورو - بٽي. ٻٺو.
غار - چٽر (جنهن ۾ جانور رهن). ٻيرُ (نانگ

وغيره جو).

● بهٺ پڙنا: تباھ ٿيڻ - برباد ٿيڻ گاريون وٺڻ.

● بهٺڻا ۽ بهٺڻ: ذ [ه] بهٺو - ڪورو (سرن يا چُن جو). ڪري - رک.

● بهٺڻا ۽ بهٺڻ: ذ [ه] سنگ (جوڻ، مڪائي ۽ جو).

● بهٺڻا سا اڙانا: سنگ وانگر وڏي ڇڏڻ. هڪ ئي ڌڪ سان فيصلو ڪرڻ.

● بهٺڻ ٿيتر: ذ [ه] تتر جو هڪ قسم - پٽ تتر.

● بهٺڪنا: لازم [ه] پٽڪڻ - رڻ - دربر ٿيڻ. پلجڻ - گمراه ٿيڻ. گولام هلڻ. اوسيڙو ڪرڻ. ● بهٺڪ: ٺ. پٽڪڻ جي حالت - رولڙو. گمراهي. ڪٽيل لوه جو چورو.

● بهٺڪنا: متعدي. پٽڪڻ - رڻ. دربر ڪرڻ. دوکو ڏيڻ. ورغلائڻ - گمراه ڪرڻ. ڊيچارڻ.

● بهٺڪاؤ: ذ. وسو - گمراهي. ٻڌتر. ● بهٺڪتا بهرنا: پٽڪندو وٺڻ. رلندو ڦرڻ. دربر ٿيڻ.

● بهٺڪنا: لازم [ه] ڪٽجڻ - زنگ چڙهڻ. ميو ٿيڻ. چوپيڻ.

● بهٺڪو: ذ [ه] ڊاسٽو زمين (جا صرف سِرَ جي موسم ۾ پوکجي).

● بهٺڪواس: ذ [ه] آناج جو هڪ قسم.

● بهٺي ۽ بهٺيا: ٺ [ه] ڪورو (لوهارن، ڌوپن، سونارن، نانواين وغيره جي ڪم جو). ٻئي (شراب جي). آوي - نهائين. ڪٽپ (ڌوپن جو).

● بهٺي چڙهانا: ٻئي چاڙهڻ - ڪٽپ چاڙهڻ.

● بهٺي دار: ذ. شراب چڪائيندڙ - ڪلال.

● بهٺيارا: بهٺيار: ذ [ه] آهو ماڻهو جو سَراءِ ۾ ڪمرا سواڙ تي ڏئي ۽ مسافرن جي خدمت ڪري. نانواي. هڪ قوم جو نالو (جا رڌڻ پچائڻ جو ڪم ڪري). (ٺ بهٺيارن، بهٺياري.

● بهٺيار پڻ: ذ. نانوائڪو ڪم. ڪم ٿيڻ. بيهودگي.

● بهٺيار خانه ۽ بهٺيار خانو: ذ. سَراءِ - مسافر خانو. نانواي جو گهر. اهو گهر جتي هر شخص بنا هڪ جي وڃي سگهي. گوڙ گهمسان وارو هنڌ. خچرخانو. واهيات ماڻهن جي بيٺڪ. ● بهٺيارن: بهٺياري: ٺ [ه] پڪي ۽ جو هڪ قسم.

● بهٺيالي ۽ بهٺياليان: ٺ [ه] هڪ قسم جي ڏنگي کاتي.

● بهٺجاوڻ: ذ [ه] ٿلهو تختو (جو چيٽ جڙڻ ۾ ڪم اچي).

● بهٺجن: ذ [سن] پڇڻ - گيت. تعريف. واکاڻ. ● بهٺجن: بهٺو: ذ. خدمت چاڪري - پڇڻ پاء. ● بهٺجن گانا: پڇڻ گائڻ. خوشي ڪرڻ. تعريف ڪرڻ.

● بهٺجڻڪ: بهٺجڻڪا: ذ [ه] پڪي ۽ جو هڪ قسم (ڪوئل جهڙو ٿئي). ڪارو نانگ. (صفت) تمام ڪارو.

● بهٺجڻڪ اڙانا: ڏاڍي مصيبت ۾ هجڻ. مفلس هجڻ. غريب هجڻ. ڪنگال ٿيڻ. افواه اٿارڻ.

● بهٺجوانا: متعدي متعدي [ه] ٻئي جي هٿان موڪلي ڏيڻ.

● بهٺجيا: ٺ [ه] رڌل ساڳ - رڌل پاڇي. پُڳل چانور يا ڪٺڪ.

● بهٺج: صفت [ه] بداخلاق - بدتميز. جاهل.

گڻوار. تمام ٿلهو. تمام ڪارو. اڻ پڙهيل.
بيوقوف.

● بهُچڪُ: صفت [ه] ڊنل. حيران- وائڙو-
موڳو. هڪو ٻڪو.

● بهُچڪ ره جانا: حيران رهجي وڃڻ. وائڙو
ٿي وڃڻ. هڪ ٻڪو ٿيڻ. دنگ رهجي وڃڻ.

● بهُچُنا: لازم [ه] ڀڄڻ- ڊڄڻ- ڀڄڻ.
ڪوئجڻ (ماس، بدن). ڇڻڻ.

● بهُدا ڪَ بهُدا: صفت [ه] بد صورت -
بد شڪل. بيدولو- تمام ٿلهو. بيدينگو. بيوقوف.

سست. ڄٽ- جاهل.

● بهُداڪُ، بهُداڪا: ذ [ه] نرم شيءِ تي
ڪيڙ جو آواز. وڏو آواز- ڌڙام.

● بهُداڪا دينا: ڦهڪوڪرائڻ- ڦڪاڪرائڻ.
● بهيدانا: متعدي [ه] لوڻڻ- لوڻ ڏيڻ.

● بهُدا رُ بهُدا رُ ڪرنا: متعدي [اردو] آهستي آهستي
سان ڊوڙڻ (جيئن پيرن مان ڌڄ ڌڄ جو آواز

نڪري)- ڌڄ ڌڄ ڪرڻ.

● بهُداوارُ: ث [ه] ڪمند پوکڻ لاءِ ٺاهيل
زمين ايندڙ فصل لاءِ اڳواٽ ڪيڙيل زمين.

● بهُدا ئي: صفت [ه] ٻڏي (مهيني) جي-
ٻاڏڻ. ٻڏي جو فصل.

● بهُدا يان: صفت [ه] ٻڏي جو (فصل، انب
وغيره).

● بهُدا ڪَ بهُدا: صفت [ه] ٻوڙو- ڪنن
وڏو. بي ڌيان. پيرواهه. (ٿ) بهُدا ڪَ بهُدا.

● بهُدا پتھر: صفت. ڄٽ ٻوڙو.

● بهُدا ڪَ بهُدا: ذ [ه] فريب- دوکو-
ڏٺو. ترغيب. ڀڏاءُ. گھوگھات (ڦرندڙ شيءِ

جو). يڪدم آڏامن جو آواز. ڀڳ- ڀو.

● بهُدا دينا: ترغيب ڏيڻ- برغلائڻ. دوکو

ڏيڻ- ٺڳڻ. سڀني ڪيترن کي گڏ آڏائڻ.
● بهُدا ڪَ بهُدا: دوکو ڏيڻ. ٺڳي ڪر

ڦاسائڻ. هُشيون ڏيڻ- آڀارڻ.

● بهُدا نا: متعدي [ه] بيزار ٿيڻ- خفا ٿيڻ.
ڪاوڙجڻ. گھبرائجڻ- ڊڄڻ. ويهي رهڻ (آواز).

پکين جو آڏامن وقت ڦوڦو ڪرڻ.

● بهُدا بهُدا نا: لازم [ه] سڄڻ- آما سڄڻ.
گاڙهو ٿيڻ (منهن)- ٺامڻي هڻڻ. سوچ کان

ٻڪڻ (ڄمڻ).

● بهُدا بهُدا هُدا بهُدا: بهُدا بهُدا: ٿ. سوچ- ٿوڙ.
خوشيءَ يا لهج سبب منهن گاڙهو ٿيڻ جي حالت.

● بهُدا بهُدا نا: لازم [ه] پُڙڻ- پُڙي ٻوڻ.
ڦِسي پوڻ. دل سُڪڻ.

● بهُدا بهُدا ڪَ بهُدا بهُدا: صفت. پورو-
پُڙو. ڏاڪڻو. پُڳل- سوڪ.

● بهُدا بهُدا نا: عاشق ٿيڻ. دل مائل ٿيڻ.
خواهش ڪرڻ.

● بهُدا بهُدا: ٿ. آمنگ- خواهش- جوش.
● بهُدا رُ: ذ [ه] ڀرتو- ڀرتي جي شيءِ.

سامان- اسباب. بار- ٻوجهو.

● بهُدا بهُدا نا: سوداگري جو مال هڪ هنڌان
ڪڍي ٻئي هنڌ وڃڻ- ڏيساور وڃڻ.

● بهُدا نا: ذ. مال لڏيندڙ- سوداگر.

● بهُدا رُ بهُدا رُ: ذ [ه] ذاتوءَ جو هڪ
قسم (جوشيهي، ٺامي يا جست مان ٺاهيو

وڃي)- ڪڏجهو- ڪُٽ.

● بهُدا نا: ذ. "بهرت" جي ذاتوءَ مان
ٺاڻ ٺاهيندڙ- ٺاڻارو. ڀرت جو ٺاڻ.

● بهُدا نا: ذ [ه] ٻڙو- ٻوڙو.

● بهُدا بنانا: ڪردينا: ٻڙو بنائڻ. ڏاڍي
مار ڏيڻ- جهڳور ڏيڻ.

● بهرڙي: ذ [هر] گاهڻ بعد سنگن ۾ رهجي ويل اناج.

● بهرڙساري، بهرڙسائين: ث [هر] بڻي. تنور.

● بهرڙڪس: ذ [هر] ذرو- ڏڪرو. چٽو. ڪئون. چورو.

● بهرڙڪس نڪالنا: ڏاڍي مار ڏيڻ. جهڳور ڏيڻ- چٽي چڏڻ.

● بهرڙم: ذ [هر] ناموس- عزت- آبرو. پروسو- ساڪ- اعتبار. دوکو- چالبازي. گجهه- راز.

● بهرم ڪهڻا: اعتبار وڃڻ- ساڪ نه رهڻ. راز فاش ٿيڻ- گجهه ظاهر ٿيڻ.

● بهير مانا: متعدي [هر] گمراه ڪرڻ. پٽائڻ- برغلائڻ. پٽيلائڻ. لالچائڻ.

● بهرنا: لازم [هر] پٽڻ- پُر ڪرڻ. لٽوڙڻ (ڪپڙو وغيره). گولي وجهڻ (بندوق ۾). لڏڻ (بار). پٽ سان ٿيڻ (گهوڙيءَ يا ڪٽي). ويڙهڻ (ڏيري). پٽو ڪائڻ.

● بهرڙ: صفت. پورو- مڪمل- ڪُل. ڀريل- پُر- تار. مقدار يا انداز ظاهر ڪرڻ جو لفظ. تائين.

● بهر آنا: ڀرجي اچڻ (لُٽڪ، دل). ڀرجڻ (زخم، ڦٽ).

● بهرڙا ۽ بهرڙي: صفت. ڀريل- پُر- لبريز. ڪُل- پورو. وسندڙ- آباد (علائقو). متارو (بدن).

● بهرڙا بٽولا، بهرڙولا: صفت. ڀريو ڀڪليو. سڪيو آسودو. مڇي مانيءَ وارو. ٻارن بچڻ وارو.

● بهرڙا بيٺنا: ڀريو ويٺو هجڻ. ڏاڍيءَ ڪاوڙ ۾ هجڻ. رڻهارڪو هجڻ. وڙهڻ لاءِ تيار ويٺو هجڻ.

● بهرڙا پُرا: صفت. آباد- وسندڙ (علائقو). ٻچڙي وال- عيالي. ڀريو ڀڪليو. خوشحال- آسودو.

● بهرڙا گهر: ذ. ڀريو ڀڪليو گهر. (مجازاً) سڪو گهر.

● بهرانا: متعدي. پرائڻ. ميڙائڻ (گهوڙي). چوڳو ڏيڻ- چڱائڻ (پڪين ڪي).

● بهرڙا هونا: ڀريل هٿ. رنجيده هجڻ. ڏڪارو هٿ.

● بهرڙاؤ: ذ. ڪنهن خال کي ڀرڻ جي شيء- پراءَ.

● بهرڙائي: ث. پرائي. ڀرتي، واڌارو. پاڻيءَ جي پيچ.

● بهرڙ پانا: ڦل ملڻ- نتيجو ڀوڳڻ. ڪٽي جي سزا لوڻڻ.

● بهرڙپور: صفت. ڀرپور- ڀريل- چيڪار. بهرڙپڻ: تابع فعل. پٽ ڀري- دل کولي- چڱيءَ طرح.

● بهرڙتي: ث. پراءَ (ڪچرو، پنجهو، وغيره). جهاز يا گاڏيءَ ۾ ڀرڻ جو سامان. ملازمت (ملٽري، پوليس) ۾ مقرري.

● بهرڙتي ڪا مال: ذ. سوداگريءَ جو مال. گهٽ قيمت وارو مال.

● بهرڙتي ڪرنا: ڀرتي ڪرڻ. نوڪريءَ ۾ رکڻ. بهرڙجانا: ڀرجي وڃڻ- پُر ٿيڻ. لٽجي وڃڻ.

● بهرڙجنا: ڀرجي وڃڻ- پُر ٿيڻ. لٽجي وڃڻ. ڪٽي ٿيڻ (دل). بندجي پوڻ (عضوا).

● بهرڙ دينا: ڀري چڏڻ- ڀري ڏيڻ. پورو ڪرڻ (نقصان). ادا ڪرڻ (قرض). لٽوڙڻ. مالا مال ڪرڻ.

● بهرڙ لانا: اکين ۾ ڳوڙها آڻڻ.

● بهرڙمار: ث. ڪثرت- گهڻائي. ڦهڪو.

● بهرڙ مڙهي: تابع فعل. مٽ ڀري. ڀڪ ڪن. علي الحساب- ڳاڻيئي کان سواءِ.

● بهرڙنا ۽ بهرڙني: ذ. ڀرڻ جو ڪم. قرض.

چيچڙي ۾ آهو ٿان ۽ جنهن ۾ ڪمند جو رس پوي.

■ بهرنا بهرنا: قرض ڀري ڏيڻ (بئي جي پاران). رشوت ڏيڻ. آئيءَ ويل ڪم اچڻ.

■ بهروتي ۽ بهروتيان: ٿ. پوري رسيد. اقرار نامو.

■ بهري تهالي: ٿ. مارنا: ٺهيل ٺڪيل روزگار ڇڏڻ.

■ بهري جواني: ٿ. ڦوھ جواني - جوانيءَ جو وقت.

■ بهري گود خالي هونا: اولاد مري وڃڻ.

■ بهريءَ کي بهرنا: پٽي کي ڀڙڻ - ڍاول کي ٺي ڏيڻ (ٺاڻو). اهڙي ماڻهوءَ کي فائدو ڏيڻ جنهن کي ضرورت نه هجي.

■ بهرنا: لازم [ه] واپس اچڻ - موٽڻ - ڦيري اچڻ.

■ بهرپ: ٿ. [ه] بهرپ - چمڙا پوش. مڪر.

■ بهرپ بهرنا: ويس بدلائڻ - بهرپ ڪرڻ. تماشو ڪرڻ.

■ بهرو پيا ۽ بهرو پي: ٿ. بهرو پي. نقال. مڪار.

■ بهروٺا، بهروٺا ۽ بهروٺي: ٿ. [ه] پٽوٺو. ڀري (ڪاٺين جي) - لڏو گڏو (گاه جو).

■ بهرو سا ۽ بهرو سي: ٿ. [ه] پٽو سو.

■ بهرو ل: ٿ. [ه] پٽي پوک. اهو فصل جنهن ۾ ڦر گهڻو اچي.

■ بهري: ٿ. [ه] گاه جو هڪ قسم (جو چئين تي وجهڻ جي ڪم اچي).

■ بهري ۽ بهرياں: ٿ. [ه] هڪ قسم جو شڪاري پکي - بحري.

■ بهري ۽ بهرياں: ٿ. [ه] هڪ جيترو

حصو - پتي. چنڊو - قسط.

■ بهري بانڊهنا: چنڊو مقرر ڪرڻ. وارو مقرر ڪرڻ.

■ بهريا ۽ بهريائين: ٿ. [ه] ٺهڻ (پٽ جي زال). پاليل ڇوڪر جي زال.

■ بهري: ٿ. [ه] وڏي ڀيڙي. ڀرندڙ ڪاٺي جي ٽوڪڻ جو آواز. بندوق جو آواز. ڪنهن شيء جي چيرڇڻ يا ٽوڪڻ جو آواز.

■ بهري بهري: ٿ. ڪن به ٻن شين جي ٽڪرڻ جو آواز. ٺٽ جو آواز.

■ بهري ۽ بهري: ٿ. [ه] ڪڪر.

■ بهري ڪا جهٽا: ٿ. ڪڪر جو مانارو. (صفت) ڦڙي - جنجالي.

■ بهري ڪ جهٽي: ٿ. هاتھ ڏالنا: ڪڪر ۾ هٿ وجهڻ. ڪڪر ۾ ڪٽو هڻڻ. شرارت ڪرڻ.

■ بهرياس: ٿ. [ه] دل جو بخار - اندر جي باهه - ساڙ - ڪاوڙ. ڪينو - بغض - حسد.

■ بهرياس نڪالنا: ٿ. دل جو بخار ڪيڏ - ساڙ ڪيڏ - ڪاوڙ ڇنڊڻ.

■ بهري بهرياس: ٿ. [ه] باهه جي پٽو پٽو. مٿانهون ۽ ڊگهو آواز. گڙ گڙا - گوڙ (توف) طوفان وغيره جي).

■ بهري بهرياس ۽ بهري بهري: ٿ. صفت [ه] آتالو ڳالهائيندڙ - بنا سوچ وڃڻ جي ڳالهائيندڙ -

ٻڙ ٻڙيو. هلڪو (اندر جو). جيڪي اچي سو چئي ڏيندڙ. سادو سودو - ٻالو ڀولو. صاف دل. بڪواسي.

■ بهري بهرياس ۽ بهري بهري: ٿ. [ه] ڦٽا يا ڀڳڙا ڀڳڙا - ڀوڳڙي. هندن ۾ هڪ گهٽ ذات. (صفت) بدشڪل. گڏو.

■ بهري تنگ ۽ بهري تنگ: ٿ. [ه] گوڙ -

شور- هٿل. ڌام ڌور.

● بهڙُ ري ۽ بهڙُ ريان: ٺ [ه] آهو آن جو ڪاهڻ کان پوءِ سنگن ۾ رهجي وڃي.

● بهڙُ ريان ۽ بهڙُ رڻ: ڏ [ه] مڌاري جي جاءِ ڀٽڻ.

● بهڙُ سائين: ڏ [ه] چٽو- بٽي- ڪورو.

● بهڙُ ڪٺا: متعدي [ه] ڊڄڻ- ڪوڪاڻڻ.

هٽڪڻ. ٽهڻ- چرڪڻ. ڦوڪڻ. ڌوڪڻ. ڀرڻ.

پڇرڻ- ڀوڪڻ (باهه). ڪاوڙجڻ- سخت ناراض

ٿيڻ. چيرجڻ- ڏيڙڪڻ. ٿيڙڪڻ.

● بهڙُ ڪُٺ: ٺ. پٽڪو- چٻي. شعاع- چمڪو.

رونق. آڇ. هٽڪ- گهٻراهٽ. گرمي. چيڙ.

● بهڙُ ڪ آلهنا: پٽڪي پوڻ- پٽڪو ڪاٺي ڀرڻ.

ڀري پوڻ. جوش ۾ اچڻ.

● بهڙُ ڪاٺا: متعدي. پٽڪاڻڻ- باهه کي تيز

ڪرڻ. برغللائڻ. آڀارڻ- هشي ڏيڻ. ڪاوڙائڻ.

ڊيڄارڻ- چرڪاڻڻ.

● بهڙُ ڪ جانا: ڊڄي وڃڻ- چرڪ ڀرڻ. ٺاه

ڪاڻڻ. ڪاوڙجڻ.

● بهڙُ ڪندار: صفت. پٽڪي وارو- پيڪي

وارو. ڇهڪندڙ.

● بهڙُ ڪهڙا: صفت. پٽڪي وارو- ڇهڪندڙ.

روندار.

● بهڙُ مڙيا ۽ بهڙُ مڙي: ڏ [ه] رماڪو-

ڌم- ڏٺو.

● بهڙُ مڙي دينا: دوکا ڏيڻ- ڏٺا ڏيڻ.

● بهڙُ نا: لازم [ه] ويجهو ٿيڻ. گڏجڻ.

ميڙڻ- ملڻ. وڙهڻ- گڏجڻ. ٽڪرڻ.

● بهڙُ ا: صفت. مليل- گڏيل. پيٽيل.

پيڪڙيل- ورايل (در). گڏيل.

● بهڙُ جانا: گڏجي وڃڻ- ملي وڃڻ.

● بهڙُ انا: متعدي. ويڙهائڻ- مقابلو ڪرائڻ.

گڏيائڻ. ٽڪرائڻ. پيڪڙائڻ- بند ڪرائڻ (در).

ڀائيوار ڪرڻ.

● بهڙُ ننگ: صفت [ه] ڏسو "بهڙُ بهڙيا".

● بهڙُ وا ۽ بهڙُ وڙي: ڏ [ه] پٽو- ڪٽڻ.

ڊال. بد چال- بيغيرت.

● بهڙُ واپڻ: ڏ. پٽو- پاڙيائي.

● بهڙُ وائي: ٺ. پٽو جي ڪماڻي.

● بهڙُ وڙي: ٺ [ه] واپاري وياج- وٺو.

● بهڙُ وڙي: ٺ [ه] رڪ- پٽو.

● بهڙُ وڙي: ڏ [ه] آناج جون ڪلون- ٻوسو. ٻه.

● بهڙُ انا: ڏاڍي مار ڪيڻ. تباھ ڪرڻ.

ٻڙباد ڪرڻ.

● بهڙُ بهڙا: ٻه پرائڻ. سخت سزا ڏيڻ.

● بهڙُ ميلانا: خراب ڪري ڇڏڻ.

● بهڙُ سڙ: صفت [ه] ميرو- گڏو- گڏو.

● بهڙُ سڙ: بهڙُ سڙا: صفت [ه] ٿلهو.

بيدلو. مڇول. (ٺ) بهڙُ.

● بهڙُ ڪارنا: متعدي [ه] ڦوڪون هڻڻ.

شوڪارا ڀرڻ.

● بهڙُ ڪٽو: ٺ [ه] گهڻو ڪاٽيندڙ عورت-

پيٽير عورت. بيوفا عورت.

● بهڙُ سڙ: ڏ [ه] رڪ- خاڪ- پيٽو.

● بهڙُ سڙ: رڪ ملڻ- خاڪ ملڻ.

● بهڙُ سڙ: سڙي خاڪ ٿيڻ. هٽي وڃڻ.

● بهڙُ سڙ: صفت [ه] ٿلهو- بد صورت.

● بهڙُ سورا ۽ بهڙُ سور: ڏ [ه] ٻه رڪڻ

جي جاءِ. (ٺ) بهڙُ سوري.

● بهڙُ ڪ: ٺ [ه] بارود ڦاٽڻ جو آواز "ڌوڙم".

گيهه يا تيل کي يڪدم باهه وٺڻ جو آواز- پٽڪو. تماڪ جو چورو.

— بھڪُ بھڪُ : ٿ. انجن مان دونھن نڪرڻ جو آواز۔ ڦٽ ڦٽ۔ باھ جي ڀڙ ڀڙ۔
 — بھڪ ٻي آڙجانا : بارود وغيره جو آواز ڪري ڦاٽڻ ۽ آڏامي وڃڻ۔
 ① بھڪُ : ٿ [ھ] » بھيڪ « جو مخفف۔ بھڪ۔ خيرات۔
 — بھيڪاري ۽ بھيڪاري : ذ. فقير۔ ڀينو۔ سُوالي۔ (ٿ) بھيڪارن۔
 — بھيڪ مَنگَ ۽ بھيڪ مَنگَ : ذ. فقير۔ ڀينو۔ سُوالي۔
 ② بھڪُنَا : لازم [ھ] گمراھ ٿيڻ۔ ڀُلجڻ۔ وڦڻ (نشي يا بخار ۾)۔ تيرڪڻ۔ گسڻ۔ باھڙڻ۔ ڊڄڻ۔ ٿيڙڻ (پير)۔
 — بھڪُ : ٿ. وڦڻ۔ بڪڪ۔ بي معنيٰ ڳالھيون۔ گمراھي۔
 — بھڪا بھڪا بھرينا : رلندو گھمڻ۔ ڀٽڪندو وڃڻ۔
 — بھڪالے جانا : برغلائي وٺي وڃڻ۔ ڀٽيلائڻ۔
 — بھڪانا : متعدي۔ گمراھ ڪرڻ۔ ڀٽلائڻ (رستو)۔ ڀڄائڻ (ٻانهن)۔ دوکو ڏيڻ۔ لائي چائي ڪرڻ۔ ڪن ڀڙڻ۔ ڀٽيلائڻ۔ برغلائڻ۔
 — بھڪاوا ۽ بھڪاوے : ذ. دوکو۔ فريب۔ ڏٺو۔ گمراھي۔
 — بھڪاوے ميں آنا : دوکي ۾ اچڻ۔ ڀٽيلجي وڃڻ۔
 — بھڪ جانا : دوکو کائڻ۔ ٿڙي وڃڻ (رستي کان)۔ ڀٽلجي وڃڻ۔ وڦلي پوڻ (نشي ۾)۔
 — بھڪ چٽنا : آڪڙجي هڻڻ۔ هوڏ سان هڻڻ۔
 — بھڪي بھڪي باتين ڪرنا : بي معنيٰ ڳالھيون ڪرڻ۔ نشي ۾ وڦڻ۔
 ③ بھڪُنَا : لازم [ھ] ڦڪڻ۔ ڳيڙڪائڻ۔ ايڏنڪي نموني کائڻ۔
 ④ بھڪُنَا : لازم [ھ] چڀيڻ۔ کڻيڻ۔ ڀيوست

ٿيڻ۔ چڻ۔
 ⑤ بھڪُوا ۽ بھڪُوے : صفت۔ بيوقوف۔ احمق۔ ڀُوک۔ مسخرو۔ بيوردو۔ ڀڙوو۔ بڪڪيو۔ (ٿ) بھڪوئي۔
 ⑥ بھڪُونَا : لازم [ھ] بيوقوف بنجڻ۔ مٽ مارجڻ۔ ڀُوک بنجڻ۔
 ⑦ بھڪُونَا : متعدي [ھ] کائڻ۔ ڳيڙڪائڻ۔ هڙپ ڪرڻ۔
 ⑧ بھڪَا ۽ بھگَے : ذ [ھ] آھو ٻيڙو جو ويڙھ ۾ ڀڄي ويو هجي۔
 ⑨ بھگَا ۽ بھگَے : صفت [ھ] سادو سودو۔ بوگھلو۔ بيوقوف۔ (ذ) چورو۔ ڀورو۔ مٺائي ۽ جوھڪ قسم (جا ترن ۽ ڪنڊ ڪي ڪٽي ٺاھيندا آهن)۔
 ⑩ بھگانا : متعدي [ھ] ڊوڙائڻ۔ ڀڄائڻ (ٻانهن)۔ اغوا ڪرڻ۔
 ⑪ بھگت : ذ [ھ] ڀڳت۔ نيڪ۔ ڀارسا۔ جتو ستو۔ پرھيزگار۔ متقي۔ ڌرمي ناتڪ۔ تماشو۔
 — بھگت بٽانا : خراب حالت ڪرڻ۔ ذليل ڪرڻ۔ ڀڄي ڪيڻ۔ سانگ ڪرڻ۔
 ⑫ بھگَتُنَا : متعدي [ھ] ڀوڳڻ۔ لوڙڻ۔ سھڻ۔ برداشت ڪرڻ۔ بدلو ڏيڻ۔ ختم ٿيڻ۔ نيھائڻ۔ ڪيتو لوڙڻ۔ چڪتو ٿيڻ (حساب ڪتاب)۔
 — بھگتا ڏالنا : ماري ڇڏڻ۔ فيصلو ڪري ڇڏڻ۔
 — بھگَتَان : ذ. سزا۔ جزا۔ بدلو۔ وھنوار۔ لٽ پٽ۔
 — بھگَتَانَا : متعدي۔ لوڙائڻ۔ نيھائڻ۔ ختم ڪرڻ۔ ادا ڪرڻ۔ فيصلو ڪرڻ۔ تڪليف ڏيڻ۔ ماري ڇڏڻ۔ سزا ڏيڻ۔
 — بھگت جانا : ڀوڳي وڃڻ۔ ادا ٿي وڃڻ (قرض وغيره)۔

● - بھگت لینا: پوگي وڃڻ (سزا). برداشت ڪرڻ - سَهِي وڃڻ .

● - بھگندُ رُ: ٺ [ھ] پاڇ - پاڇو - ڀڄ ڊوڙ .

● - بھگندُ پڙنا: پاڇ ٻوڻ - پاڇو ٻوڻ. ٿاھ ٻوڻ .

● - بھگتُ: ڏ [ھ] رکشي سڙي ويل آن (جنهن مان ڏپ اچي). ڏسو "بھگل".

● - بھگلُ: ڏ [ھ] فريب - چٽلُ - دغا . ڏيڪھ - رڀاھ . سانگ .

● - بھگل نڪالنا: ٻاھريون ڏيڪھ ڪرڻ . هٿ ڌات ڪرڻ . دغا ڪرڻ . رڀاڪاري ڪرڻ .

● - بھگلي: صفت . نقلي - ڪوڙو - بناوئي . دوکياڙ - مڪار . رڀاڪار .

● - بھگلي گھسنا: ڏ . نقلي زبور - جُڙتو گھڻو .

● - بھگندُ رُ: ڏ [ھ] هڪ قسم جو گھڙو (جو مقعد وٽ ٿئي).

● - بھگڙو: صفت [ھ] پگڙل . پڇي ويل (مقابلي سان) - گيدي . بزدل - ڊڄڻو . پاڇوڪڙ .

● - بھگڙا ۽ بھگڙو: صفت [ھ] پڇي ويل . ڏسو "بھگڙو".

● - بھگونا: متعدي [ھ] پڇائڻ - پُسانڻ - آلو ڪرڻ .

● - بھسلُ، بھسلي: ٺ [ھ] هڪ قسم جي بيل گاڏي (جا سواريءَ جي ڪم اچي) .

● - بھلا ۽ بھلے: صفت [ھ] سُنو - چڱو - پَلو . چوڪو . آڇو . نڪ . اعليٰ . شريف (ماڻهو) . (ڏ) پلائي - نيڪي - چڱائي .

● - بھلا آدمي: ڏ . پلو ماڻهو - نيڪ ماڻهو . معزز يا شريف ماڻهو .

● - بھلا بُرا: صفت . چڱو مدو .

● - بھلا بُرا ڪھسنا: چڱو سُنو چوڻ - گھٽ وڌ گھلائي .

● - بھلا چاهنا: پَلو گھڙڻ - چڱائي گھڙڻ .

● - بھلا چڻنگا: صفت . چڱو پَلو - تندرست . ٿلهو . متارو .

● - بھلا ڪرنا: پلو ڪرڻ - چڱائي ڪرڻ . نيڪي ڪرڻ . مهرباني ڪرڻ .

● - بھلا لڳنا: پَلو لڳڻ . سُنو لڳڻ . موزون لڳڻ - مناسب سمجھڻ .

● - بھلا مانس: صفت . پَلو مانس - شريف ماڻهو - نيڪ ماڻهو . (طنزاً) شربر - بدمعاش . بيوقوف - احمق .

● - بھلا مانبا: چڱو سمجھڻ . احسان مڃڻ .

● - بھلا هونا: پلووڻ . فائوڻ . چڱائي ٿيڻ .

● - بھلائي ۽ بھلائياں: ٺ . پلائي - بهتري - چڱائي - خوبي . نيڪي - مهرباني . نفعو - فائدو .

● - بھلائي ڪرنا: پلائي ڪرڻ . چڱائي ڪرڻ - نيڪي ڪرڻ . مهرباني ڪرڻ .

● - بھلي: ٺ . پَلي - چڱي - سَئي .

● - بھلي بُري سَنا: چڱي سَئي چوڻ - گھٽ وڌ گھلائي .

● - بھلے ڏن: ڏ . سَڪيا ڏينھن .

● - بھلے ڪو ڪھنا: چڱائيءَ کي چوڻ . فائدي لاءِ چوڻ .

● - بھلانا: متعدي [ھ] پَلائڻ - وسارڻ - دل تان لاهڻ . دوکو ڏيڻ - فريب ڏيڻ .

● - بھلاواں: ڏ [ھ] پَلائون (جو دوا ۾ استعمال ٿئي).

● - بھلُ بھلُ: ٺ [ھ] گڙو گڙو (ٻائيءَ جي) .

● - بھلُ بھلانا: متعدي [ھ] پُڇڻ (واريءَ ۾) . پڇائڻ (ڪيريءَ ۾) .

● - بھلسنا: لازم [ھ] لُوسائجڻ . چراچڻ - لهسجڻ . ساڙڻ . تڪايف ڏيڻ .

● بھلُسا دينا : ساڙي ڇڏڻ. تڪليف ڏيڻ. اهنج رسائڻ.

● بھلُساؤ : ذ. لُوساٽ - لُوهه - چرات - پچر.

● بھلڪڻ بھلڪڻ رونا : لازم [اردو] دل کولي روئڻ - ڏاڍو روئڻ.

● بھلڪڻڙ : صفت [ھ] پلجي ويندڙ - ويسارو - وساري ڇڏيندڙ. بيپرواهه - بيخبر - غافل.

● بھيلُسا : لازم [ھ] وندرڻ. ريجهڻ. تفريح ڪرڻ. مشغول ٿيڻ. پڙچڻ (ٻار).

● بھيل دينا : پرچائي ڇڏڻ - ٻارن کي ريجهائي ڇڏڻ. ٺاري ڇڏڻ.

● بھيلانا : متعدي. وندرائڻ. خوش ڪرڻ. پرپائڻ. تفريح ڪرڻ. راضي ڪرڻ - پرچائڻ. ڌيان ٻئي پاسي ڪرڻ. ٺارڻ. ڌٽارڻ. تسلي ڏيڻ.

● بھيلوا ۽ بھيلوے : ذ. وندر. وندر جو سامان. دلاسو - چٽ - مڪر - فريب.

● بھيلوے ميں آنا : فريب ۾ اچڻ - ڏوڪي ۾ اچڻ.

● بھيلونجی ۽ بھيلونجياں : ث [ھ] پھيلائين جو بچ.

● بھيلي ۽ بھيلياں : ث [ھ] سواريءَ جي بيل گاڏي.

● بھمباڦا، بھمباڳا، بھمبڪ : ذ [ھ] وڏو سوراخ - پانپاڙ - بيرگهل.

● بھميا ۽ بھمئي : ذ [ھ] ڀوڙ هو نانگ.

● بھين ۽ بھينس : ث [ھ] پيڻ - آدي.

● بھنا : ث. پيڻ! (زالون هڪ ٻئي کي سڏڻ وقت هي لفظ ڪم آڻينديون آهن).

● بھنبا : ذ. پيڻو. ساهيلو.

● بھنپاڇوڙنا ڪرنا : پيڻو ڳنڍڻ. ساهيڙ پور ڪرڻ.

● بھنئوئي ۽ بھنئوئي : ذ. پيڻو.

● بھنا : لازم [ھ] وهڻ. جاري ٿيڻ. لڙهڻ (پاڻيءَ ۾). ڳوڙڻ (لڙڪ).

● بھنادينا: وهائي ڇڏڻ. لوڙهي ڇڏڻ (پاڻيءَ ۾).

● بھنا: متعدي. وهائڻ. لوڙهڻ. ضايع ڪرڻ. وڃائڻ. سستي اگھ ۾ وڪڻڻ.

● بھناؤ : ذ. وهڪرو - وهڪو. چاڙهه (پاڻيءَ جو).

● بھنا : صفت. وهندڙ - جاري (پاڻي).

● بھنا : وهي وڃڻ. لڙهي وڃڻ.

● بھنا ۽ بھني : ذ [ھ] پچارو.

● بھنا : لازم [ھ] جيتن وغيره جو آڏاسي آواز ڪرڻ - پُون پُون ڪرڻ. وڃڻ (ڪن).

● گھرائجڻ - ششدر ٿيڻ - عاجز ٿيڻ. نڪئون ڳالهائڻ. خفا ٿيڻ.

● بھنيھنا : لازم [ھ] جيتن وغيره جو آڏاسي وقت آواز ڪرڻ - پُون پُون ڪرڻ. جھنگڻ (مکين جو). گھڻو ڳالهائڻ. پونر جو آواز ڪرڻ. ڪن ۾ آواز ٿيڻ. پُڻ پُڻ ڪرڻ.

● بھنيھنا : صفت [ھ] گھڻو - نڪ مان ڳالهائيندڙ. جھنگيل (کاڌو).

● بھنيھناھ : ث. پُون پُون جو آواز - جھنگراڙو (مکين جو) - پُڻ پُڻ.

● بھنيھنيا ۽ بھنيھني : ذ [ھ] رولو - در در ڌڪا کائيندڙ - ڀٽڪندڙ.

● بھنيھوڙنا : متعدي [ھ] چڪن سان ماس پٽڻ. پٽي کائڻ. چيرڻ ڦاڙڻ. چپاڙڻ (هڏو).

● بھنيھيري ۽ بھنيھيرياں : ث [ھ] پَنپُوري. تڪو ڀڄندڙ ٻار.

● بھنيھيري هوجانا: آڏاسي وڃڻ. جلدي اکين کان غائب ٿي وڃڻ - هوائي ٿي وڃڻ.

● بھنڊ، بھنڊا ۽ بھنڊا : بھنڊے : ذ [ھ] ڳوڙهو (مٽيءَ جو) - گليلو. تماڪ جي ڳوٺي. چڪو

(ڪجور وغيره جو).

● بهند سال: ٿ [ه] سستائي ۾ خريد ڪري مهانگائي ۾ وڪڻڻ لاءِ گدام ۾ گڏ ڪيل اناج-ذخيرو.

● بهند سالي: ذ. ذخيرو ڪندڙ - ذخيره اندوز. پاندي ۾ رکڻي سڙي ويل اناج.

● بهند نا: متعدي [ه] گاريون ڏيڻ - گهٽ وڌ ڳالهائڻ. بدنام ڪرڻ.

● بهند لاءِ: بهندياڻ: ٿ [ه] پيڻدي. بهندڪ: ٿ [ه] پيڻ پيڻ - پندڪات. افواهه. سس.

● بهندڪ پڙنا: پندڪو ڪن تي پوڻ. سس پوڻ - ڪڙڪ پوڻ.

● بهندڪنا: لازم [ه] آواز ڪرڻ - پون پون ڪرڻ. جهنگارڻ (مڪين جو). خراب ڪرڻ. سست ٿيڻ.

● بهندڪ: ٿ [ه] پنگ. سچ.

● بهندڪڙو: ذ. پنگ پيندڙ - پنگي. بڪيڪو.

● بهندڪڙو خانو: ذ. پنگ پيڻ جو هنڌ. موالين جو اڏو - اوتارو.

● بهندڪ ڪهانا: نشو استعمال ڪرڻ. بدحواس ٿيڻ.

● بهندڪ گهٽنا: پنگ گهٽڻ.

● بهندڪيرا: بهندڪير: ذ. پنگ وڪندڙ.

● بهندڪا: بهندڪي: ذ [ه] جيت جو هڪ

قسم (جو چوپائي مال کي ڏنگ هڻي) - ڏنگڻي (جيت).

● بهندڪاسا: صفت. ننڍڙو - ٿورو. ضعيف - اڀرو.

● بهندڪرا: بهندڪراج: ذ [ه] بوٽي جو هڪ قسم - پنگرو.

● بهندڪيراج: ذ [ه] پڪيءَ جو هڪ قسم (بلبل جيڏو ٿئي، رنگ ڪارو).

● بهندڪي: بهندڪي: ذ [ه] پنگي. جهازوال.

وانگي (لائون). ٿ (بهندڪن).

● بهندڪي: بهندڪياڻ: ٿ [ه] ڪندوائي-ڪاواڻي.

● بهندنا: لازم [ه] پچڻ (گوشت). پچڻ.

واري ۾ پچڻ. اندر ۾ رجڻ - پچڻ (تپ ۾).

(متمدي) پچڻ. پچڻ (سکو) - متاڻڻ. ڪامڻ.

● بهندنا: متعدي. پچائڻ. متاڻڻ (ريو).

ريزگاري ڪرائڻ.

● بهندائي: ٿ. پڳڙا وغيره پچائڻ جو آجورو.

ريزگاري ڪرائڻ جي ڪتوتي - لاٿ.

● بهند جانا: پچي وڃڻ.

● بهندونا: متعدي المتعدي. پچائڻ - پڳائڻ.

● بهندوائي: ٿ. ڏسو «بهندائي».

● بهندئي: ٿ [ه] ڳالهه ٻولهه - گفتگو.

● بهندئي سني جانا: ڳالهه ٻولهه ٿيڻ.

● بهندورو: ذ [ه] ڪن - گرداب.

● بهندور جال: ذ. ڪنن جو چار. (مجازاً).

دنيا - دنيا جا لاهه ۽ چاڙها.

● بهندورڪلي: ٿ. لوھ يا پتل جو گول چلو

(ڪتي يا بڪريءَ جي گچيءَ ۾ ٻڌندا آهن) -

ڌاتوءَ جو پٽو - ڳاڻي.

● بهندور مين پڙنا: گردش ۾ اچڻ. ڪن ۾

ڦاسڻ. مصيبت ۾ ڦاسڻ.

● بهندئي: بهندياڻ: ٿ [ه] ٻهڻي - وڪرو.

● بهندي ڪرنا: ٻهڻي ڪرڻ. شروعات ڪري.

● بهندو: ٿ [ه] نئون. زال. ڪنوار. سهاڳڻ

عورت.

● بهندو پيڻي: ٿ. ڌيءَ نئون. ماءُ پيڻ.

● بهندو بيگم نام رکھنا: پنهنجو پاڻ معزز ۽

معتبر ٿيڻ.

- بھول پڙنا : پُل پوڻ چڪ پوڻ۔ غلطي ٿيڻ.
- بھول چوڪڻ : ٿ. پل چڪ۔ سھو۔
- بھول ڪر : تابع فعل۔ پئلجي۔ وساري۔ اتفاق سان.
- بھولنا چوڪنا : پُل چوڪ ڪرڻ.
- بھولے بھٽڪے : تابع فعل۔ پلجي سلجي۔ ٿڙي ٿاڙي۔ پل سان۔ غلطيءَ سان۔ ڪڏهن ڪڏهن۔ اتفاقاً.
- بھوسيا، بھومياں : ذ [ھ] زميندار۔ قديم رهاڪو۔ جھوڙ نانگ (جنهن جي منهن تي وار ٿين).
- بھون ۽ بھون : ٿ [ھ] پيرُون؟
- بھون تانا : پرون گھنڄائڻ۔ ڪاوڙ مان نرڙ ۾ گھنڊ وجهڻ۔ منهن گھنڄائڻ.
- بھون : ٿ. [ھ] ڪنهن ساز جو آواز۔ ٿلهو آواز.
- بھون بھون : ٿ. ڪتي جو آواز۔ پتون؟ پتون؟ روئڻ جو آواز.
- بھونڀو : ذ [ھ] وات سان وڄائڻ جو واڄو (توتارو، مرلي، ڪوڏ وغيره)۔ گھڻگھو.
- بھونڀال : ذ [ھ] پونڀڪپ۔ زلزلو.
- بھونڀال آنا : ڌرتي ڏيڻ۔ زلزلو اچڻ.
- بھونڀڪڻ ۽ بھونڀڪڙي : صفت [ھ] وائڙو۔ حيران۔ گھبرايل۔ خوفزدہ.
- بھونڀڏا ۽ بھونڀڏي : صفت [ھ] بدشڪل۔ بچڙو۔ آن وٺندڙ۔ ڪوجھو (ٿ) بھونڀڏي.
- بھونڀڏاپن : ذ. ڪوجھائي۔ بد صورتِي، عيب۔ خرابي۔ بچڙائي۔ بد تميزي۔ چٽپاڻي۔ جاھلپڻو.
- بھونڀڏي بات : ٿ. خراب ڳالھ۔ اڍنگي ڳالھ۔ اڻ وٺندڙ ڳالھ.
- بھونڀا ۽ بھونڀري : ذ [ھ] پونڀر.

- بھوگلي ۽ بھوگلياں : ٿ [ھ] نڪ ۾ پائڻ جو ھڪ زيور۔ لونگ۔ پڳڙو.
- بھولا ۽ بھولے : صفت [ھ] سادو۔ پورڙو۔ نادان۔ بيوقوف۔ آناڙي۔ ناتجربڪار۔ (ٿ) بھولي ۽ بھولياں.
- بھولا بھالا ۽ بھولے بھالے : صفت سادو سادو۔ ٻالو ٻولو۔ سادھ لوح۔ پورڙو۔ معصوم۔ (ٿ) بھولي بھالي.
- بھولاپن : ذ. سادگي۔ سادھ دلي۔ ناداني۔ ناتجربڪاري۔ معصوميت.
- بھولي باتين : ٿ. مٿڙيون ڳالهيون۔ وٺندڙ ڳالهيون.
- بھولنا : لازم [ھ] پئلجڻ۔ وسرڻ۔ يادن رھڻ۔ منجهڻ۔ پڪڻ۔ گمراھ ٿيڻ۔ (مستعدی) وسارڻ۔ پئلاڻ.
- بھول : ٿ. پُل۔ چوڪ۔ سھو۔ غلطي۔ ويسر۔ خطا۔ ڏوھ۔ غفلت.
- بھولا ۽ بھولے : صفت۔ ڀليل۔ وڇايل۔ گمراھ۔ منجهيل۔ وساريل۔ وساريندڙ۔ غافل۔ بيپرواھ.
- بھولا بيسرا : صفت۔ وسريل۔ دل تان لٽل۔ پٽڪيل۔ گمراھ.
- بھولا بھٽڪا، چوڪا : صفت۔ رستو منجهيل۔ پلجي ويل۔ گمراھ۔ ڀليل۔ وساري ڇڏيل۔ (تابع فعل) اتفاقي۔ قضا سان.
- بھول بھٽڪڻ : ٿ. پُل چڪ۔ گمراھي۔ ويسر.
- بھول بھٽياں : ٿ. آھا جاءِ جنهن ۾ رستا ۽ دروازا اھڙي طرح هجن جو ھڪ دفعو ماڻھو اندر وڃي تہ وري آسانيءَ سان ٻاھر نہ نڪري سگھي۔ اوچھڙ.
- بھول بيھنا : وساري ويھڻ۔ وساري ڇڏڻ.

ڏکيائي - اهنجائي. لائون. پاڏو (چيٽي جوجيت).
ٻھرو.

- ٻھونرے ميں پالنا: ٻھري ۾ پالڻ. لاڏ
ڪوڏ سان نپائڻ.

● ٻھونري ۽ ٻھونريون: ٺ. وٺو. گھيرو.
ٻونري (وارن جي). گھوڙي کي ٻھونريءَ تي
وارن جي گھنڊي (جا نڍاڳ جي نشاني سمجھي
ويندي آهي). ٺانڊن تي پڇايل ماني.

● ٻھونڪڙا ۽ ٻھونڪڙي: صفت [ھ] ڏٺو ۽
ٻي ڊولو (ماڻھو، نڪ، ٺانڪو وغيره).

● ٻھونڪنا: متعدي [ھ] ٻونڪڻ - ٻھڻ.
هل ڪرڻ. بڪڻ.

- ٻھونڪڻ: ٺ. ٻونڪ (ڪٽي جي). ٻاھوڙ -
ٻھونڪنا: متعدي. ٻونڪائڻ. گوڙ ڪرائڻ.

ستائڻ.

● ٻھونڪينا، ٻھونڪ دينا: متعدي [ھ] جسم
۾ ٽنڻ - هڻڻ (ڪاٽي وغيره).

● ٻھونينا: لازم [ھ] پيڇڻ. پيچائڻ (ٺانڊن
تي). ترڻ (گيهه ۾). رڌڻ.

- ٻھون ڪر ڪهانا: پيچي ڪائڻ - چڱيءَ طرح
پچائي مزي سان ڪائڻ.

- ٻھوني ٻھنگڻ: ٺ. پوهيل پنڱ. (ڪنايهه)
ڪجهه به نه.

● ٻھونڀياڻ: صفت [ھ] گھمندڙ (عورت).
رستن جيي واقف.

● ٻھڻي: ڏ [ھ] "ٻھائي" جو مخفف. (ندا)
ٻاڻ جيڏي يا ٻاڻ کان ننڍي کي مخاطب ٿيڻ
جو لفظ.

● ٻھڻي ۽ ٻھڻياڻ: ٺ [ھ] وڃي - ٻنڌي
(دکاندارن جي حساب ڪتاب جي) - کاتو.

- ٻھڻي پر آتارنا، چڙهانا: وڃي ۾ داخل

ڪرڻ - کاتي تي چاڙهڻ.

- ٻھڻي خستڻ: ڏ. کاتو ڪرڙو.

- ٻھڻي ڪهات، ڪهستڻ: ڏ. دکاندارن جي
حساب ڪتاب جون بنديون. کاتو ڪرڙو.

- ٻھڻي يادداشت: ٺ. ڪچو کاتو - ڪچو روزنامو.

● ٻھڻي: حرف ربط [ھ] به - پڻ - ۽.

● ٻھڻيا: ڏ [ھ] "ٻھائي" جو مخفف. عموماً
ڌارئي ماڻھو لاءِ عورتون هي لفظ استعمال
ڪنديون آهن.

● ٻھڻيانڪڻ: صفت [ھ] خوفائتو - پوائتو -
خوفناڪ. ويران - سڄو.

● ٻھڻيتر: تابع فعل [ھ] اندر - منجهه -
۾. جاءِ ۾.

● ٻھڻيجا ۽ ٻھڻيجي: ڏ [ھ] مڻيجالو - مڙ.
گورو (سيوي جو).

- ٻھڻيجا پڪڙنا: مڙ ڪاڇڻ. دماغ پريشان
ٿيڻ. بڪ بڪ کان ڪڪ ٿيڻ.

- ٻھڻيجا ڪهانا: مڙ ڪائڻ - مڙ ڪپائڻ.

● ٻھڻيجنا: متعدي [ھ] موڪلڻ - روانو ڪرڻ -
آمائڻ - پھچائڻ. ڏيڻ.

- ٻھڻيج دينا: روانو ڪرڻ - موڪلي ڏيڻ -
آماڻي ڇڏڻ.

● ٻھڻيجنا، ٻھڻيجنا: متعدي [ھ] پيچائڻ.
زور ڏيڻ. چيڻ. پيچائڻ. پيڙڻ.

● ٻھڻيد: ڏ [ھ] پيد - راز. سوراخ (موتيءَ
جو). ٽوپيل ڪن جو ٽنگ. قسم - نمونو.

- ٻھڻي پانا: پيد وٺڻ - گجهه سمجھڻ - راز
معلوم ڪرڻ.

- ٻھڻي دينا: پيد ڏيڻ - راز ڏيڻ.

- ٻھڻي ليٺا: گجهه معلوم ڪرڻ - منجهه ڪيڻ.
راز ڪيڻ.

— بهیدی : صفت . پیدي - رازدار . حال مجرم .
پتو لڳائيندڙ - جاسوس .
● بهيرُورين : ٺ [ھ] پيروي (راڳي) .
— بهيروين آڙانا، گنا : پيروي ڳائڻ . مزا مائڻ -
خوشيون ڪرڻ .
● بهيرُورُ : ٺ [ھ] پيڙو - هُجوم - انبوه - ميڙ
(ماڻهن جو) . مصيبت . آفت .
— بهيرُورُ بهارُ : ٺ . ڪلهي گس - پيهم پيهان .
ميڙ - انبوه - هُجوم .
— بهيرُورُ پڙنا : ميڙو لڳڻ . فساد ٿيڻ . ڌاڙو
لڳڻ . مصيبت پوڻ .
— بهيرُورُ جهڻُ جاننا، جهڻُنا : پيو گهٽجي وڃڻ -
انبوه گهٽجڻ .
— بهيرُورُ لنگانا : پيڙو لڳائڻ - ميڙو ڪرڻ - انبوه
گڏ ٿيڻ .
● بهيرُورُ بهيرُورين : ٺ [ھ] رديءَ (صفت)
غريب - مسڪين .
— بهيرُورُ بهيرُورُ : ڏ . دُئيو - گهٽو .
— بهيرُورُ چالُ : ٺ . انڌي تقليد . اڪيون پوري
ڪنهن جي پٺيان لڳي پوڻ جي حالت .
— بهيرُورُ چالُ : ٺ . ڏسو ” بهيرُورُ چالُ “ .
● بهيرُورُ بهيرُورُ : ڏ [ھ] هڪ قسم جو وڻ
(جنهن جو ڦر دوا طور ڪم اچي) - بهيرُورُ .
● بهيرُورُنا : لازم [ھ] پيڙڻ - پڪوڻ - بند
ڪرڻ (دروازو) . ملائڻ - گڏ ڪرڻ .
● بهيرُورُ يا بهيرُورُ : ڏ [ھ] بگهو - ڪرڱ .
(ٺ) بهيرُورُني بهيرُورُنيا .
● بهيرُورُ : ڏ [ھ] شڪل - صورت . پوشاڪ -
لباس - ويس . رنگ - روپ . پهروپ - چمڙا پوش .
— بهيرُورُ بدلنا : ويس بدلائڻ . پهروپ ڪرڻ .
چمڙا پوش ڪرڻ .

— بهيرُورُ پنا : ويس ٺاهڻ - پهروپ ڪرڻ .
● بهيرُورُ ٺ : ٺ [ھ] پڻ - بيڪ - گدائي . خيرات .
— بهيرُورُ دينا : بيڪ ڏيڻ - خيرات ڏيڻ .
— بهيرُورُ ڪا ٽڪڙا : محاوره . پڻيو ٽڪر . گهري
ورتل شيءَ .
— بهيرُورُ لينا : خيرات وٺڻ - بيڪ وٺڻ .
— بهيرُورُ مانگنا : خيرات گهرڻ - پڻ - گدائي
ڪرڻ . مفت وٺڻ .
— بهيرُورُ منگا بهيرُورُ منگي : صفت .
گداگر - فقير - پڻيو .
● بهيرُورُنا : لازم [ھ] پيڙڻ - پڻيو - آلو ٿيڻ .
— بهيرُورُنا : صفت . آلو - پڻل - پڻيل . (ٺ)
بهيرُورُ .
— بهيرُورُ بيلسي : محاوره . مسڪين - ويچارو -
نگدام . ڏسڻ ۾ نڪ پر اندر ۾ شرير .
— بهيرُورُ بيلسي بهيرُورُنا : بهانو ڪرڻ - ڌارڻ - ٺٽائڻ .
— بهيرُورُ رات : ٺ . پيئي رات - پيچ پني .
رات جو ٻو يون پهري .
— بهيرُورُ مس : ٺ . مڇڻ جي ساوڪ .
● بهيرُورُ بهيرُورُ : ٺ [ھ] ڳوڙ جو چڪو .
● بهيرُورُ بهيرُورُ : ڏ [ھ] شڪاري - ماري .
محافظ ملازم . شڪار جو راکو .
● بهيرُورُ بهيرُورُ : صفت [ھ] آلو - پڻيل .
هٽڪو (رنگ يا خوشبوءِ) . (ڏ) پيڙيو .
(ٺ) بهيرُورُ .
— بهيرُورُ بهيرُورُ : ٺ . آلي - پڻيل . ڏيمي ڏيمي
(خوشبوءِ) . هٽڪي هٽڪي .
● بهيرُورُ : ٺ [ھ] ميلاب - ملاقات . نذرانو -
پيٽا . تحفو - سوغات . قرباني - صدمو .
— بهيرُورُ چڙھانا، دينا : قرباني ڏيڻ . قربان ڪرڻ -
صدقو ڪرڻ .

- بهينس ۽ بهينسپس : ٺ [هـ] مهينهن.
 (مجازاً) ٺلهي عورت.
 - بهينسا ۽ بهينسڙي : ذ. سان- پاڏو. (مجازاً)
 ٺلهو متارو.
 - بهينسيا ڪو ڪل : ذ. ڪونئر جو هڪ قسم (جو
 دوا ۾ ڪم اچي).
 - بهينسڱا ۽ بهينسڱي : ذ. [هـ] ٺيڏو- ٺيرڙو.
 پاڏو. (ٺ) بهينسڱي.
 - بهينيو : ذ [هـ] پکين جو چوڻي خاطر جبلن
 تان ڪنهن آبادي ڏانهن وڃڻ جي حالت.
 - بي : ٺ [هـ] "بي بي" جو مخفف. شريف
 عزت دار عورت. عورتن جي نالن اڳيان ڪم
 ايندڙ لفظ.
 - بي بستو : ٺ. ڪنهن عورت کي خطاب
 ڪرڻ جو لفظ (طنزاً به استعمال ڪيو ويندو آهي).
 - بي شادي : ٺ. ٻارن کي ڊيجارڻ جو هڪ
 فرضي نالو- جو جائو- ٻائو.
 - بي مستو : ٺ. اها عورت جا پاڻ کي عقلمند
 سمجهي پر بيوقوف هجي.
 - بي : تابع فعل [ف] سواءِ- بغير- بيٺا. (ندا)
 "ايه" جو مخفف "ڙي!- اي!".
 - بي بدل : صفت. لاجواب- بي مثال.
 - بي بس : صفت. بيوس- ويچارو. مجبور-
 لاچار- عاجز.
 - بي بستي : ٺ. بيوسي- لاچاري- مجبوري.
 - بي بهاڻي پٽرنا : اڻ گهڻا (پادر) لڳڻ. ڏاڍي
 مار ملڻ. ڏاڍا مڇڙا لڳڻ.
 - بي بياها : ذ. اڻ پڙيل- ڪنوارو. (ٺ)
 ٻي بياهي.
 - بي پڇ : صفت. جيڪو ڪنهن جو به طرفدار
 نه هجي- غير جانبدار.

- ٻي پٽر ڪي آڙانا : غلط ڳالهه مشهور ڪرڻ.
 افواه اٿارڻ. ٻڌاڪ هڻڻ.
 - ٻي پٽروا : صفت [هـ] بيپرواهه. غافل-
 بيٺڪر. بيڊيو.
 - ٻي پٽروائي : ٺ. بيپرواهي. بيٺڪري. غفلت.
 - ٻي ٽال : تالا : صفت بي تارو- بي تالو- بي سَرو.
 - ٻي ٽسڪا ۽ ٻي ٽسڪي : صفت. غير سوزن-
 اڻ ٺهندڙ- نامناسب. فضول- اجايو- بي موقع.
 (ٺ) ٻي ٽسڪي.
 - ٻي ٽسڪان : صفت. بنا ٽڪڻ جي. بنا تڪليف-
 آسانيءَ سان.
 - ٻي ٽهڪائي : صفت. بي گهر. بيٺا گهر.
 آواره- رولو.
 - ٻي ٽهڪائي ٽهڪائي : صفت. بي گهر. آواره- رولو.
 - ٻي جوت : صفت. اڻ ڪيڙيل (زمين).
 - ٻي جوڙ : صفت. اڻ ٺهندڙ- نامناسب. جنهن
 ۾ گنڍ نه هجي.
 - ٻي خطري : صفت. بي ڊپ- بيخوف.
 - بيداند : صفت. بنا دائن يا بچ جي (ميوو).
 (ذ) ڏاڙهون ۽ جو هڪ قسم. انگورن جو هڪ
 قسم. مٺائيءَ جو هڪ قسم.
 - ٻي ڏر : صفت. بيخوف- بنا ڊپ.
 - ٻي ڏول : صفت. بي ڊولو- بي ڍنگو-
 بدتهذيب. اڻ وٺندڙ. بيجا- ناروا.
 - ٻي ڏهٽي : صفت. بي ڊولو- بيوقت. بي ڍنگو.
 چالاڪ. بي ڊپو. اهنجو. بي سلميقي.
 - ٻي ڏهٽي ۽ ٻي ڏهٽي : صفت. بي ڍنگو-
 ڍنگو- بد تهذيب. بد چال.
 - ٻي روڪڻ ٺوڪڻ : صفت. بنا روڪ ٺوڪ-
 بنا ڪٽڪي- بي ڊپو- بنا حجاب.
 - ٻي سڏهه ۽ سڏهه ٻڏهه : صفت. بي سڏ-

بیخبر - بیہوش .

— بے طرح : تابع فعل . خراب نموني - بُريء طرح . بيشمار .

— بے طور : تابع فعل . خراب نموني - ڪاوڙ ۾ . گستاخ - بد تهذيب .

— بے قابو : صفت . آجهل . بيوس .

— بے قیاس : صفت . بنا ويچار جي . بيهساب . بيشمار .

— بے کاج : بیکار ، بے کام : صفت . بیکار - نيڪمو . واندو - بيروزگار . خراب - اجايو .

— بیکار بیٹھنا : واندو وهڻ - نيڪمو وهڻ .

— بے کارن : صفت . بنا ڪارڻ - بي سبب . بي فائدو .

— بيڪل : صفت . بيتاب - بي آرام .

— بيڪلی : ث . بي آرامي - بيقرامي . آندمانڊ .

— بے کھڻڪئي : تابع فعل . بنا ڊپ - بي ڀو - بي خطر .

— بے کينڙي : صفت . ايڏگو - بي ڊولو .

— بے لاج : صفت . بيشمرم - نر لڄ . گستاخ .

— بے لاڳ : صفت . طرفداريءَ کان سواءِ . غير جانبدار . لاڳاپي کان سواءِ .

— بے لاڳ سَنَنا : سڌيون ٻڌائڻ - ڪتيون ٻڌائڻ .

— بے لاڳ لٽپيٽ : صفت . طرفداريءَ کان سواءِ - ڪليو ڪلايو . صاف صاف .

— بے لڳام : صفت . بي لغام - چڙواڳ . سرڪش - اهنبڊ . خود مختيار . گستاخ - بي ادب .

— بے مارے مَرنا : بي موت مرن - ري ڪٽيءَ مرن .

— بے مان : صفت . بيمانو - بيعزت - ذليل .

— بے مُحابا : صفت . بيڌوڪ - بيخوف . بنا هٻڪ جي .

— بے مِنتا : ذ . صافو (پنگ ڇاڻڻ جو) . گليل

جهڙي ڪاٺي جنهن ۾ صافو ٻڌي اڪيلو ماڻهو

پنگ ڇاڻي سگهي - بشاخي ڪاٺي .

— بے موت مَرنا : ري ڪٽيءَ مرن . وقت کان اڳي مرن . قتل ٿيڻ . تباه ٿيڻ .

— بے ميل : صفت . ميلاپ نہ ڪائيندڙ - اُن ٺهندڙ .

— بے نام : صفت . بنا نالي - گمنام .

— بے نُقط سَنَنا : گاريون ڏيڻ . سڌيون ٻڌائڻ .

— بے نيڪت : صفت . بنا لوڻ - بيسواد . ڦِڪو . ناموزون . رُڪ مَنهون .

— بے وقت کي راڳني : معاوَره . بي موقعي ڳالهه .

● بَيَا بَيَا : ذ [ه] پکيءَ جو هڪ قسم - وهيو . بازار ۾ اناج تورڻ جو ڪم ڪندڙ .

● بِيَا : ذ [ه] ڀڄ .

● بِياري : ث [ه] رات جي ماني .

● بِياسِي : عدد [ه] ٻياسي (۸۲) .

● بِيالا : بِيَالِي : ذ [ه] ڀيت جو سوراخ - ڳوڙ ڪو - برگهل . (صفت) ڪٽو - نرش .

● بِيَالِيَس : صفت [ه] ٻائيٽاليهه . (۴۲) .

■ بِيَاه : ذ [ه] شادي - وهان ۾ ۴۴ .

— بِيَاهَا : بِيَاهِي : ذ . صفت ڀرڻيل - شادي ڪيل . (ث) بِيَاهِي .

— بِيَاهتا : ث . نڪاح ٻڌي (زال) .

— بِيَاه رَچَنا : شادي ڪرڻ - وهان ۾ ۴۵ ڪرڻ .

— بِيَاه ڪَرنا : شادي ڪرڻ . وهان ۾ ۴۵ ڪرڻ .

■ بِيَاهنا : متعدي . وهان ۾ ۴۵ ڪرڻ - شادي ڪرڻ .

● بي بي ۽ بيبيان : ث [ه] عزت واري عورت .

— بيگم - خاتون . زال - گهر واري . ڀرڻيل زال .

— عورت جي نالي اڳيان عزت لاءِ ڪم ايندڙ لفظ .

● بے پَرَنا : لازم [اردو] آزمائش ڪرڻ .

● بيت : ذ [ه] بيد (وڻ) . بيد جو لڪڻ .

● بِيَتَال : ذ [ه] جن ڀوت (جو خصوصاً قبرستان

۾ هجي). اهو سُردو جنهن ۾ ڪنهن بد روح واسو ڪيو هجي. ديو.

● بيٽل، بيٽلا: صفت [ه] بد بخت- نياڳو. لُچُ - نڪمو- خراب. چوريءَ جو مال لاوارث مال. (ث) بيٽلي.

● بيٽلُنا: لازم [ه] گذرڻ (وقت). لنگهڻ - آڪرڻ. ٿي گذرڻ (واقعو). پوڻ (مصيبت).

● بيٽ ۲ جانا: گذري وڃڻ (وقت). ڀوڳي وڃڻ. بيٽي ۽ بيٽيان: ٺ. گذري. سرگذشت- ماجرا. حالت. مصيبت.

● بيٽ ۳: ٺ [ه] وٺڻ جو هڪ قسم (جنهن ۾ گذرڻ گڏيل هوندو آهي). بيٽ ڪرنا: وٺ لاڻ.

● بيٽا ۴ بيٽي: ڏ [ه] پُٽ - پسر. ڇوڪرو. بيٽا ۵ مانا: پُٽ بنائڻ - پُٽيلو ڪرڻ. گود جو پٽ بنائڻ.

● بيٽا ۶ بيٽي: محاوره. ٻار ٻچا- اولاد. ٻارن جي هڪ راند (جنهن ۾ سڀيءَ جا ڪُنڙا ٺاهي ٺڪاءُ ڪيائيندا آهن) - ٺڪ ٺڪلو.

● بيٽي ۷ بيٽيان: ٺ. ڌيءَ- دختر. ڇوڪري.

● بيٽي ۸ دينا: ڌيءُ ڌيڻ - سڱ ڌيڻ.

● بيٽي ۹ روڻي ڪرنا: گاريون ڌيڻ.

● بيٽي ۱۰ والي: ڏ. ڪنوار جا مائٽ.

● بيٽي ۱۱ والي: ڏ. گهوٽ جا مائٽ.

● بيٽهن: ڏ. آهو ڪاغذ، لفاقو يا ڪپڙو جنهن ۾ قيمتي شيءَ ويڙجي. آها چادر جا ميز تي استري ڪرڻ لاءِ وڇائيندا آهن.

● بيٽهنا: لازم [ه] ويهڻ. لڳڻ (خرچ). ڪپڻ.

● بيٽها: صفت. ويٺل. ڪريل. ٻڌل.

● بيٽها رهنا: ويٺو رهڻ- گهڻيءَ دير تائين ويٺو رهڻ. ترسڻ. انتظار ڪرڻ. آسري ۾ ويهڻ.

بيڪار ويهڻ. صبر ڪرڻ.

● بيٽهه جانا: ويهي رهڻ. بيٺڪ ڪرڻ. ڪري پوڻ (جاء). ڪٽي اچڻ. ويهي وڃڻ- بيهي وڃڻ.

● گهڙي وڃڻ (جسم ۾ خنجر وغيره). ڦِسي پوڻ (اک). مايوس ٿيڻ (دل). بيڪار ٿيڻ.

● بيٽهه ڪُٺ: ٺ. ويهڻ جو نمونو- ورزش جو هڪ نمونو. ڪُٺيءَ جو هڪ ڌاءُ.

● بيٽهه دينا: باس ڏيڻ.

● بيٽهنا آهنا: ويهڻ آڏن. بيقار ٿيڻ.

● بيٽهي روڻي: ٺ. بنا محنت جي ٿيل آمدني (جهڙوڪ پينشن وغيره).

● بيٽهه بيٽهائڻ: تابع فعل. ويٺي ويٺي. بي فائدي- خواهه خواه. مفت ۾. ناحق. بي سبب.

● بيٽهه بيٽهه: تابع فعل. اوچتو. هروڀرو.

● بيٽهه بيٽهه سوکھ جانا: انتظار ڪري ڪري ٽڪجي پوڻ.

● بيچ ۱: ڏ [ه] بيچ. نطفو. بنياد- جڙ.

● بيچ ۲ بونا: بيچ ڄڻ - بيچ ٻوڪڻ. بنياد وجهڻ.

● بيچ ۳ پڙنا: بيچ پوڻ. بنياد پوڻ. نطفو پوڻ.

● بيچ ۴ ڏالنا: بيچ ڄڻ - بيچ وجهڻ.

● بيچ ۵ رُٽ: ڏ. بيچ وجهڻ يا ٻوڪڻ جي موسم.

● بيچ ۶ کهاد: ڏ. اهو اناج جو هاريءَ کي بيچ ۽ کاڌي لاءِ زميندار کان ملي.

● بيچ ۷ مارا جانا: ٻوڪ ۾ بيچ مارجي وڃڻ (ڪنهن بيماريءَ وغيره سبب).

● بيچڪ ۸: ٺ [ه] بيچڪو. مال جي فهرست ۽ اگهن جو چئو. آهو ڪاغذ جو مال جي گهڙيءَ تي چٽوڙائيندا آهن. موڙي- سرمايو. معاملو- وهنوار.

● بيچ ۹: ڏ [ه] وچ - درميان. وڻي- مفاصلو. تفاوت. (حرف جار) ۾. اندر- دوران.

● بيچا بيچ: ڏ. وچ. وچون وچ. (تابع فعل)

● ٻيڙو: ذ [ه] و ٻيڙو - دشمني، بدلو، ساڙ - حسد.
 - ٻيڙو باندھڻا، ٻسڻا، رکھڻا: دشمني ڳنڍڻ -
 وير رکڻ.
 - ٻيڙو اينا: وير وٺڻ - انتقام وٺڻ - بدلو وٺڻ.
 - ٻيڙو ٽ: ويرياڻي، ٻهاڇ.
 - ٻيڙي ڪ ٻيڙي: ذ. ويڙي - دشمن، بدخواه.
 ● ٻيڙو: صفت [ه] و ٻيڙو - سورهيه - بهادر.
 ٻهلوان - سگهارو - طاقتور. (ذ) همزاد - جين.
 جادو.
 - ٻيڙو ٻيڙا: جادو ڪرڻ - ڪاٺ ڪرڻ.
 - ٻيڙو ٻنڌهڻي: ٽ. سون يا چانديءَ جو
 هڪ زبور.
 - ٻيڙو ڏوڙا: جادوءَ جي زور تي ڪنهن جن
 کان ڪم وٺڻ. همزاد کان ڪم وٺڻ.
 ● ٻيڙو ٻيڙو: ذ [ه] آها ڪاٺي جا دروازي
 جي ٻانڌهينءَ سان گڏي پٽ ۾ هڻي ڇڏيندا آهن
 (جيئن دروازو مضبوط ٿئي). [انگ. bearer]
 هوٽل ۾ ڪم ڪندڙ ملازم.
 ● ٻيڙو ٻيڙو، ٻيڙو ٻيڙو: ٽ [ه] مينهن
 وساڙو. (صفت) تمام گهاڙهو.
 ● ٻيڙو: ذ [ه] ديوال - ٻاهرين پٽ - حاٽو.
 حد. پٽو. آهي ٻوٽا جي هڪ هنڌان ٿڌاري
 ٻئي هنڌ لڳايا وڃن.
 - ٻيڙو ٻنڌي ڪرنا: ٻيڙا ٻڌڻ. ٻيڙي ڪي
 لوڙهو ڏيڻ.
 ● ٻيڙو ڪ ٻيڙو: ذ [ه] ٻيڙو - ٻيڙي. سيٺاه.
 تڙهو. جهازن جو دس. عمارتي ڪاٺ جي
 ٻنڌڻ جو ڳڻو (جودرياءَ ۾ وجهڻ لاءِ ٻڌندا آهن).
 - ٻيڙا پار ڪرنا، لڳانا: ٻيڙو يا جهاز سلامتيءَ
 سان ڪناري تي آڻڻ. ٻيڙو پار ڪرڻ. مشڪل
 آسان ڪرڻ. مصيبت مان بچائڻ.

وچ ۾ - اندر.
 - بيج بچاؤ: ذ. وچ ۾ پوڻ جي حالت.
 فيصلو - ٺهرو. اهو فيصلو جو ٿياڪر ڪري.
 - بيج بچاؤ ڪرنا: وچ ۾ پوڻ. وچ ۾ ٻئي
 جهڳڙو ختم ڪرائڻ - فيصلو ڪرائڻ.
 - بيج ڪا: صفت. وچوارو. وچون. اندريون.
 - بيج ڪهيت: تابع فعل. وچ ميدان ۾. ڪليو
 ڪلايو - ظاهر ظهور.
 - بيج ميس پوڻا: وچ ۾ پوڻ. ٿياڪر بنجڻ.
 صلح ڪرائڻ. دخل ڏيڻ. ضامن پوڻ.
 - بيج والا ڪ بيج والي: صفت. وچ وارو.
 ثالث - ٿياڪر.
 - بيجون بيج: تابع فعل. وچون وچ - مرڪز.
 ● بيجا: ٽ [ه] ٻارن کي ڊيجارڻ جو لفظ -
 ٻائڻو. بد صورت ماڻهو. ڪاغذ جي شڪل (جا
 ٻار منهن تي چاڙهيندا آهن).
 ● بيجينا: متعدي [ه] وڪڻڻ - فروخت ڪرڻ.
 - بيجا باجي: ٽ. خريد فروخت - ڏي وٺ - واپار.
 - بيج ڏالنا: وڪڻي ڇڏڻ.
 - بيج ڪهانا: وڪڻي ڪاٺ. ضايع ڪرڻ.
 ڪاٺي ڪپائي ڇڏڻ.
 ● ٻيڙو: ذ [ه] ويد - ويڇ.
 ● ٻيڙهنا: متعدي [ه] وٺڻ - سلڻ - سوراخ
 ڪيڻ. زخمي ڪرڻ. هڻڻ (خنجر وغيره).
 ● ٻيڙو: ذ [ه] ٻيڙو (وٺ). ٻيڙو (ميوو).
 - ٻيڙو گڻهڻي: محاوره. ڌرو ٻرڙو - اڇي ٻيڇي.
 - ٻيڙو ميس گڻهليا ميلانا: گڏوچڙ ڪرڻ.
 ڪڙ ٻڙ ڪرڻ.
 - ٻيڙو هڻسي: ٽ. گهوڙي جي مرين ۾ پيدا ٿيندڙ
 هڪ هڏي (جنهن کان گهوڙو منڊوڻي پوندو آهي).
 - ٻيڙي ڪ ٻيڙيا: ٽ. ٻيڙو جو ننڍو وٺ.

هڪ رسم (جنهن ۾ ويهين ڏينهن مسڪينن کي کاڌو ڪارائيندا آهن).

● - بيسون: صفت. ويهون؟ ڪٿين. ڪوڙئين؟ تمام گهڻا.

● - بيسي ۽ بيسيائين: ٿ. ويهه. ڪوڙي. اناج جو هڪ ماڻ. زمين جي هڪ ماپ.

● - بيساڪهه: ڏ [هه] ويساڪ (مهينو).

● - بيساڪهي: صفت. ويساڪ (مهيني) وارو.

(ٿ) هندن جو هڪ ڏڻ (ويساڪ جي پهرين تاريخ). ويساڪ مهيني جو فصل. منڍي ماڻهوءَ کي هلڻ ۾ مدد ڪندڙ ڪاٺي- گهوڙي.

● - بيسر ۽ بيسرس: ٿ [هه] بولو- بيسر.

● - بيسرا ۽ بيسر: ڏ [هه] شڪاري پڪيءَ جو هڪ قسم- شڪرو.

● - بيسن: ڏ [هه] بيسن.

● - بيسني: صفت. بيسن مان ٺهيل.

● - بيسني روئي: ٿ. بيسن جي ماني (جنهن ۾ بصر، مصالحو وغيره وجهندا آهن).

● - بيسوا ۽ بيسوائين: ٿ [هه] رنڊي- ڪچري- طوائف.

● - بيسڪا: صفت [هه] منجهيل. ڏرنگو پگڙل.

● - بيسگهه، بيسگهه ۽ بيسگهه: ڏ [هه] جريب.

● - بيسگهوئي: ٿ. جريب ذريعي زمين جي ماپ.

هڪ جريب جو اگهه. (تابع فعل) في جريب.

● - بيل: ڏ [هه] ڍڳو. (صفت) بيوقوف، چسو.

● - بيل گاڙي: ٿ ڍڳي گاڙي.

● - بيل: ڏ [هه] هڪ قسم جو وڻ ۽ ان جو

ڦل (جنهن ۾ نارنگيءَ جڏو ميوو ٿئي). موٽي

جو هڪ قسم (جنهن جو گل اڇو ۽ خوشبودار

ٿئي). ٿان ۽.

● - بيل: ٻيلين: ٿ [هه] وڻ. ڪڙي تي

● - ٻيڙا ڏوينا، غرق هونا: ٻڙو ٻڏڻ يا غرق ٿيڻ. تباهه ٿيڻ.

● - ٻيڙا ۽ ٻيڙي: ڏ [هه] ٽڪندي نموني ۾ ويڙهيل ٻان- ٻان جو ٻيڙو. وڏي ٻيڙي.

تلوار جو ڪشو (جو تلوار کي مياڻ کان ٻاهر نڪرڻ تي روڪ ڪري). تلوار جو سٺو. آهوڏاڳو

يا رستي وغيره جنهن سان ڪنهن شيء کي ٻڌجي.

● - ٻيڙا اُلهانا: ڪنهن ڏکڻي ڪم جو ڌمو ڪڍڻ. پختو ارادو ڪرڻ. تيار ٿيڻ.

● - ٻيڙا ڪهيلانا: ٻان ڪارائڻ. ماڻهي پڪي ٿيڻ جو رضامنڊو ظاهر ڪرڻ لاءِ ستن ٻان جو ٻيڙو موڪلڻ.

● - ٻيڙي ۽ ٻيڙياڻ: ٿ [هه] لوهي زنجير (جو قيدي، هاڻي، گهوڙي وغيره جي پيرن ۾ ٻڌندا آهن). نيرو ڏاڳو، ڇو ٻارن جي پير ۾ سوڻ خاطر ٻڌندا آهن). قيد. پابندي. رڪاوٽ. بنيءَ کي پاڻي ڏيڻ لاءِ چمڙي جو ٻوڪو.

● - ٻيڙياڻ پڙنا: ٻيڙيون پوڻ. قيد ٿيڻ. پابند ٿيڻ.

● - ٻيڙياڻ پهنانا: ٻيڙيون پارائڻ. قيد ڪرڻ. پابند ڪرڻ.

● - ٻيڙياڻ ڏالنا: ٻيڙيون وجهڻ. قيد ڪرڻ. پابند ڪرڻ.

● - ٻيڙياڻ کاڻا: ٻيڙيون وڍڻ- قيد کان آزاد ڪرڻ.

● - ٻيڙي ۽ ٻيڙياڻ: ٿ [هه] ٻيڙي.

● - ٻيڙي پينا: ٻيڙيون پيئڻ.

● - بيس: عدد [هه] ويهه (۲۰).

● - بيسا ۽ بيسر: ڏ. ويهه نٽهن وارو جانور. (مجازاً) ڪٽو.

● - بيسر بيسر: ڏ. ويهه. ويسوا. سڄو ڳوٺ.

سڀ زمين. (ظرف) ڪٺل- سڀ- سمورو.

● - بيسوا: صفت. ويهون. (ڏ) مرڻي جي

(ٻن ٽن ۽ ستن سُون وارو ساز). سُڙي .
 ● بينا ۽ بيني : ذ [هـ] مٺائي يا طعن جو دعوت ۾ تقسيم ڪيو وڃي . گهم جو هڪ قسم . بينو .

● بينا : ذ [هـ] بين (ساز) . (ذ) وڃڻو - پڪو . گاه جو هڪ قسم .

● بينڻڻ : ذ [هـ] ڪنهن اوزار جو گول يا سُريل گن - هٿيو .

● بينڊهينا : متعدي [هـ] ونڌڻ - سوراخ ڪڍڻ - سٽڻ - ٽنگ ڪڍڻ . پوئڻ . طعنا هڻڻ - مهڻا ڏيڻ .

● بينڊهينا : متعدي [هـ] ڳنڍڻ (وار) - ڳنڍڻ - مينڊا ٺاهڻ .

● بينڊڻ : ذ [هـ] ڍير - ڍڳ . مٺ (ڪانن جي) . گڏو (گاه جو) .

● بينڊا ۽ بينڊي : صفت [هـ] ڏنگو - ٽيڙو - آڏو - ترچو - وريل . بد شڪل - بي ڊولو . ڏکيو - سخت . بد تميز - اڍنگو . چٽ . (ث) بينڊي ۽ بينڊيان .

● بينڊي بات : ث . اُن سهاڻندي گالهم - ڏکي گالهم .

● بينڊي چال : ث . ڏنگي چال - اڍنگي هلت .

● بينڊي سنانا : سيڌي پڻڻڻ - اڍنگو گالهاڻڻ .

● بينڊي ڪهوڀري : محاوره . بيوقوف - جاهل . بد مزاج .

● بينڊا ۽ بينڊي : ذ [هـ] گڏو (گاه يا ڪاٺين جو) . سٽو (ڪاغذن جو) . گاه جون تندون (جن کي وڻي رسي ٺاهجي) .

● بينڊي ، بينڊي : ث [هـ] تلاخ يا ڍنڍ مان ٻوڪ لاءِ مٿانهين زمين تي پاڻي آڻائڻ جي حالت .

● بينڊي ۽ بينڊيان : ث [هـ] وانگوڙو (وارن

پرت پريل گل ۽ ول . ڳاڻڻ - شاديءَ تي مليل گهور - ويل . هڪٻئي مٿان رکيل مٽ .

● بيل بٽا : ذ . گهور گهٻار .

● بيل بره : صفت غمزده - ڏکويل (جنهن وٽ تازو قضيو ٿيو هجي) .

● بيل بڙهنا : ٻار ٻچا ٿيڻ - ڪٽنب وڌڻ . ترقي ٿيڻ . قد وڌڻ .

● بيل پوٺا : ذ . ڪُل ڪُل - وليون ۽ پوٺا . بيل پٽڙا : گهور پوٺ .

● بيل پهڻا : اولاد ٿيڻ . مراد پوري ٿيڻ .

● بيل سونڻهه : ذ . پوٽي جو هڪ قسم .

● بيل سُنڊهه چڙهنا : شاديءَ جو وقت اچڻ . ڪو ڪم تڪميل کي پهچڻ . آسڀڄڻ . شادي ٿيڻ .

● بيل : ذ [هـ] پوٽي جو هڪ قسم (جنهن ۾ نهايت خوشبودار ۽ موٽي جهڙو اڇو گل ٿئي) .

وٺو . سارنگيءَ جهڙو هڪ ساز .

● بيل ۽ بيلڙي : ذ [اردو] تيل ماپڻ لاءِ چمڙي جي ڊهي .

● بيلڙن : ذ [هـ] ويلڻ (جنهن سان چڪري تي ماني يا پوري ٺاهجي) . رستن ٺاهڻ جو رول .

آڏائي ۾ ڪم ايندڙ ويلڻ .

● بيلڙي ۽ بيلڙيان : ث . ننڍو ويلڻ . تاڙي (در جي) . وڻ جي ٿاري .

● بيلڙا : متعدي [هـ] ويلڻ تي ماني وغيره ٺاهڻ . (ذ) ڪمند جو چيچڙو . وڏو ويلڻ . ڪجهه ٺاڻڻ جي آڙي .

● بين : ذ [هـ] فوتيءَ جون خوبيون بيان ڪري ٻار ڪڍڻ جي حالت . پار - اوسارا - ماتر - واويلا .

● بين ۽ بينين : ث [هـ] هڪ قسم جو ساز

جو). سوتليءَ جي ويڙهي.

● بيننگن: ذ [ه] واڱڻ.

■ بيننگي: صفت [اردو] واڱڻائي (رنگ).

■ ٻيو ٻار: ذ [ه] واپار. تجارت. سوداگري.

■ ٻيو ٻاري: ذ. واپاري. سوداگر. دڪاندار.

■ بيورا، بيورا، بؤرا: ذ [ه] اختلاف. قرض.

■ تفاوت. تفصيل. خبر. اطلاع. روزنامو. اهڃاڻ.

■ بيورا دينا، کرنا: اطلاع ڏيڻ. خبر ڏيڻ.

■ حال بيان ڪرڻ. تفصيل ٻڌائڻ.

■ بيوريوار: صفت. تفصيلوار. وچوروار.

(تابع فعل) صاف نموني ۾. واضح طور.

● بيوننت: ث [ه] ڪات. ويد. تراش.

■ چيل. ڪٽ ڪٽ. ويد ٽڪ. چنڊ ڇاڻ.

■ نمونو. تجويز. رٿ. موقعو. وجهه. ايڪو.

■ ٻڌي. اتحاد. گفائت. صرفو. ورڇ. پوتاسيل.

■ بيوننت ٻهين: ليڪو پورو ٻهين. حساب.

ٺيڪ اچڻ.

● بيوننتا: متعدي [ه] ڪپڙي جي ڪاٺ

ڪرڻ. ماپ وٺڻ. ڪپڙي کي بدن تي ٺهڪائي

ٻيهارڻ.

● بيوننگا ۽ بيوننگر: ذ [ه] اهو اوزار جنهن

سان چمڙي کي ڪرڙي صاف ڪندا آهن.

● ٻيو ٻار: ذ [ه] ڪم. ڌنڌو. پورهيو.

■ واپار. تجارت. واسطو. تعلق. قاعدو. ڍنگ.

■ دستور. خط پٽ. ڏيئي لپي. وهانءُ. شادي.

■ ٻيو ٻاري: صفت. واپاري. سوداگر. معمولي.

■ رواجي. رسمي. (ذ) سوداگر. واپاري. هڪ ڌر.

■ وياج تي قرض ڏيندڙ.

● بيوي ۽ بيويال: ث [ه] ڏسو "بيبي".

■ گهرواري. زال.

● بيٺو، بيٺو: ذ [ه] اڻ پوکيل زمين.

■ پوٺو. آٺو. ڪوٺو واري زمين. جهنگ. ويءُ.

پ

● پاپ: ذ [ه] گناهه. ڏوهه. پست. شامت.

■ ظلم. بي قياسي

■ پاپ ڪاٺا: متعدي. جهيڙو ٺهڻ. ٺهڻو.

■ ڪرڻ. ڏوهه معاف ڪرڻ. مصيبت.

■ پاپي ۽ پاپي: ذ. صفت. گنهگار. مجرم.

■ ڏوهي. ظالم. بيرحم. زناڪار. (ث) پاپن.

● پاپا: ذ [ه] سڙو (چانورن جو).

پ: ث [ه] اردو ۽ فارسي "الف-ب"

جو ٽيئي سنڌيءَ جو ڏهون اکر. آچار "پي"

بعضي "ب" ۽ "ف" سان بدلجندڙ اکر بادشاهه =

بادشاهه. پيل = فيل وغيره.

● پا: ذ [ف] پهر. قلم.

■ پاپوش: ث. جشي.

■ پامال: صفت. تباھه. برباد. پائمال.

● پاڻڙ ۽ پاڻڙ: ذ [ه] پاڻڙ. (صفت) سنهڙو. نفيس - نازڪ.

● پاڻڙ بيهلنا: ڏاڍي محنت ڪرڻ - سخت تڪليف ڪاڻڻ. ڏک ڏسڻ.

● پاڻ: ذ [ه] پڻ (وڻ جو). پڙت - ورق. هڪ قسم جو زيور (جو هندو عورتون ڪن ۾ پائينديون آهن).

● پاڻ گهاٻڙا: صفت. پن جي ڪڙڪي تي ڊجي ويندڙ. وهي - وسواسي. ڊڄڻو.

● پاڻي ۽ پاڻياڻ: ٺ [ه] چئي - خط. پيغام. نياپو.

● پاڻ ۽ پاڻ: ذ [ه] تختو. جَنبَ جو هڪ پڙو. ڦرهو (ڌوپين جو). داڙو. هڪ قسم جو ريشمي ڪپڙو. پڙ (ڪپڙي جو). آواز جي ڊيگهه ۽ ڳوراڻ. ڳاڻڻ ۾ مٿانهون سُر. پيت (درياءُ جو). ويڪر. پاڇاري (پيل گاڏيءَ جي). ● پاڻ دينا: ڍڪي ڇڏڻ. لٽي ڇڏڻ (ڪوهه، ڪڏ وغيره).

● پاڻينا: متعدي [ه] ڍڪڻ - بند ڪرڻ (ڪوهه). لٽڻ - پورڻ (ڪڏ، درياءُ وغيره). سندرڻ.

● پاڻها ۽ پاڻهه: ذ [ه] هاڻيءَ جو نر بچو. جوان جانور. (صفت) جوان. ڏٺو سٺو. پهلوآن. ● پاڇاءَ ۽ پاڇاس: ذ [ف] پاڇاسو - پاڻڇاسو.

● پاڇاسه ۽ پاڇاس: آبي کان نڪرڻ - تمام گهڻو ڪاوڙجڻ. جوش ۾ بدحواس ٿيڻ. ● پاڇي ۽ پاڇي: صفت [ف] ڪمينو - ذليل. لڇو - شودو. بدسماش - شرير. گهٽ درجي جو (ملازم). بيوقوف.

● پاڏنا: متعدي [ه] ٽيٽ ڏيڻ. لٽڻ قبول ڪرڻ - بان ڪرڻ. آڻ مڃڻ.

● پاڏ: ذ. ٽيٽ - گڙو.

● پاڏ بند هونا: ٽيٽ بند ٿيڻ. ٽيٽ منجهڻ. گهٻرائجي وڃڻ - مٽيون منجهڻ.

● پاڏ گهاٻڙا ۽ پاڏ گهاٻڙو: صفت. ٿوري آواز پڌڻ سان ڊجي ويندڙ - ڊڄڻو. وهي.

● پاڏي: ٺ [ه] ساريئون (چانور).

● پاڙ: ذ [ه] پيءُ پٽ - پريون ڪنارو - پراڻ. دنگ - حد. [ف] گذريل (سال) - پٽر (سال).

● پاڙ آٿارنا: درياءُ جي ٻئي ڪپ تي لاهڻ - پراڻ پهچائڻ.

● پاڙ ڪرنا: پار ڪرڻ - هُن پٽر پهچائڻ. پيءُ ڪنڌيءَ وٺي وڃڻ. آرپار ڪرڻ. توڙ پڇائڻ. آڪارڻ.

● پاڙ لنگنا: پار پڇائڻ. هُن ڀر پهچائڻ. توڙ پڇائڻ.

● پارا: ذ [ه] پارو (ڌاتو) - سيماب. (صفت) ڳرو. بيقرار - هڪ هنڌ ٽڪاءُ نه ڪائيندڙ.

● پارا پيلانا: ڪنهن شيءِ ۾ پارو ڀرڻ. ڳرو ڪرڻ.

● پارے کی دیوار: محاوره. آها پيت جا گاري يا چُن کان سواءِ پٿرن ياسرن سان ٺاهي وڃي. مضبوط پت.

● پارنا: متعدي [ه] ڌڙي جي مٿان کوٽائڻ اونڌو رکي ان جي ڪارڻ گڏ ڪرڻ. ڪڇڻ ٺاهڻ. مڪمل ڪرڻ - پورو ڪرڻ.

● پاري ۽ پارياڻ: ٺ [ه] ڳڙ جي ڳوٺري. پيالو - چمڙي جو هڪ ڏانءُ. وارو.

● پاڙ ۽ پاڙيس: ٺ [ه] آهو تختو جنهن تي بيهي رازا ڪم ڪندا آهن - ڪَواڙو.

● پاڙا ۽ پاڙو: ذ [ه] پاڙو - محلو. آهي گهر جي ڳوٺ کان ٻاهر هُجڻ. ٻنيءَ جي

حند. پاڙو.

● پاڙو ھا ڪَ پاڙو ھ: ذ [ھ] ڦاڙو ھو. ٻارھن سڳو (جانور).

● پاس: تابع فعل [ھ] ويجهو- نزديڪ- اوري. ڀر ۾- ڀرسان. پاسي ۾- وٽ. ھٿ ۾- ھٿ ھيٺ. ساڻ- گڏ. [ف] لحاظ- خيال. شرم- حياءُ. مروت.

● پاس آنا: ويجهو اچڻ- اوري اچڻ- ڀر ۾ اچڻ. پاس پاس: تابع فعل. گڏوگڏ- قريب قريب. لڳو لڳ- ڀرسان.

● پاس پڙوس: ذ. اوڙو پاڙو. (تابع فعل) آسپاس- اردگرد- ويجهي ڪڪ ۾.

● پاس ٻهٽڪڻ نه دينا: ويجهو اچڻ نه ڏيڻ. ھٿ لائڻ ئي نه ڏيڻ.

● پاس رکھڻا: پاڻ وٽ رکڻ- قبضي ۾ رکڻ.

● پاسا ڪَ پاسي: ذ [ھ] ڍارو (راند جو)- چڪو.

● پاسا آڻڻا پڙنا: ڍارو آڻڻو پوڻ. ھارائڻ.

● پاسا ٻهٽڪڻا: ڍارو وجهڻ- ڍارو آڇلائڻ.

قسمت آزمائڻ. تدبير ڪرڻ. اٽڪل ويڙھائڻ.

● پاسي ڪَ پاسياں: ث [ھ] گھوڙي جي پير

۾ پٽڻ جي رسي. گاه. يا ٻھ ٻڌڻ جي رسي.

پاڇي يا گاه وغيره ٻڌي کڻڻ جي جاري.

پنجوڙ (شڪار جو). چمند. آواڙو.

● پاڪھڻڻڻ: ذ [ھ] جھڳڙو- رڳڙو- ٽنٽو- بکيڙو. فريب- دغا. ڍونگ.

● پاڪھڻڻڻي: صفت. فسادِي- جھيڙاڪار.

بد معاش- لڇ. دغا باز.

● پاگڙ: ذ [ھ] اوڳڙ.

● پاگڙانا: متعدي [ھ] اوڳر ورائڻ. پرايو

مال هضم ڪرڻ.

● پاگل: صفت [ھ] پاگل- چريو. مست.

خفقاني. آحمق- نادان- بيوقوف.

● پاگل ٻٽانا: چريو ڪرڻ- پاگل ٻٽائڻ. تنگ ڪرڻ- هلاڪ ڪرڻ.

● پاگل ٻٽنا: ذ. چريائي- سوداءُ. جئون- بيوقوفي- ناداني.

● پاگل خان ڪَ پاگل خان: ذ. چرين جي اسپتال- پاگل خانو.

● پاگل ڪر دينا: چريو ڪري ڇڏڻ. تمام خفي ڪرڻ. بد حواس ڪرڻ.

● پاگڻا: متعدي [ھ] ڪنهن شيء تي چاش چاڙهڻ. مٺائيءَ کي چاش ۾ ٻوڙڻ. گذري يا ونڱي جي ٻجن کي گيهه ۾ پيڇڻ.

● پالا ڪَ پالي: ذ [ھ] ڄميل پائي- پارو.

سخت ٿڌ. ٿڌ- ٺارو. واسطو- لاڳاپو. مٽيءَ

جي ڍڳڙي جا ”وڏ ڪپل“ راند ۾ حد جي

مقررِيءَ لاءِ ٺاهيندا آهن- سوڙهي. ڪشتيءَ جو

ميدان- آکاڙو. سوپ- جيت (راند ۾).

● پالا پڙنا: پارو پوڻ. سخت سِيءَ پوڻ. واسطو

پوڻ- ھٿ اٽڪڻ.

● پالا جيٽنا: بازي ڪٽڻ- راند ڪٽڻ.

● پالان: ذ [ف] اٽ تي رکڻ جو پٽلاڻ. پاڪڙو.

● پائڻي: ث [ھ] ويهڻ جو هڪ نمونو- پليٽي.

● پائڻي مارڪر بيٺهنا: پليٽي هڻي ويهڻ.

● پالڪ: ث [ھ] پالڪ- پاڇي- ساڳ.

● پالڪ جوھي: ث. گاه جو هڪ قسم.

● پالڪي ڪَ پالڪياں: ث [ھ] پالڪي-

ڏولي (جنهن ۾ عورتون چڙهي هڪ گهر کان

ٻئي گهر ڏانهن وڃن).

● پالڪي بردار: ذ. پالڪي ڪڍندڙ- ڪٽهار.

● پالنا: متعدي [ھ] پالڻ- مانڍڻ- نپائڻ-

ٽاٽڻ. پرورش ڪرڻ. ڀالي وڻو ڪرڻ.

■ ڀال: ذ. حفاظت. پناهه. بچاءُ. سرڪاري زرعي زمين.

■ ڀالا ڀوسا: صفت. سانڍيل. ڀاپيل ٽاٽيل.

■ ڀالڻو: صفت. ڀليل. ڌاريل. هيراييل.

■ ڀالڪڻ: صفت. ڀليل. ڀاپيل. سانڍيل.

اردو ۾ ”لے“ سان گڏ ڪم ايندو ”لے ڀالڪ“.

■ ڀالڻا ڀوسينا: سانڍڻ ڀڄائڻ. ٽاٽڻ.

■ ڀالن ھار: ذ. ڀالھار. خالق.

● ڀالو ڀالو: ذ [ھ] ڪاٺي. لڪڙو.

ڪام. ڪمڻند وغيره جو مڻهن وارو سڻهو حصو. ڀالونڊر.

● ڀالِي ڇ ڀالِيان: ث [ھ] ڪڪڙن، تيترن

وغيرهه کي ويڙھائڻ جو آکاڙو. ڪڪڙن يا

ڀڪين جي ويڙھ.

■ ڀالِي ٻاهر هونا: تير يا ڀڄڻي جو ڀڙو

مان ڀڄي وڃڻ. بازي هارائڻ.

■ ڀالِي مارنا: بازي ڪٽڻ. راند ڪٽڻ. ميدان مارڻ.

● ڀا لڀينا: متعدي [ھ] حاصل ڪرڻ. هٿ ڪرڻ.

● ڀان: ذ [ھ] ڪلف. ڀڀڻ. ڀان. ڀان

(ول) جو ڀن. جڻيءَ جو مڱيون حصو. جڻيءَ ۾

ڪم ايندڙ ڀان جهڙو چمڙي جو ٿڪر. تاس

جي هڪ رنگ جو نالو. ”ڀانڇ“ جو مخفف

”ڀانسو، ڀانهزار، وغيره“. ڀيلڪ (لغڙ جو).

■ ڀاندان: ذ. ڀان رکڻ جي ڊبلي.

■ ڀان دينا: ڀان ڏيڻ. ڀان ڪرائڻ. ڀان ڪرائي

رخصت ڪرڻ. مڱڻو ڪرڻ.

■ ڀان کا لا ڪها: ذ. ڀان جو رنگ (جو زالون

چين کي هڻنديون آهن).

■ ڀان ڪرنا: سٺ کي ڪف ڏيڻ.

■ ڀان ڪهلائي: ث. مڱڻي جي هڪ رسم

(جنهن ۾ گهوت کي ڀان ڪرائڻ جو لاڳ

ساليءَ يا ڀاڄائيءَ کي ڏيندا آهن).

■ ڀان لنگنا: ڀان ٺاهڻ.

■ ڀانا: متعدي [ھ] حاصل ڪرڻ. لٽڻ. جهلڻ.

وٺڻ. وڃايل شيءِ هٿ اچڻ. وجهڻ. ڀرڻ.

● ڀانڇڻا: متعدي [ھ] ڪنهن ٻي ذاتوءَ جي

ڏانءَ ۾ ٺاٽڪو هڻڻ. ريه. ڏيڻ. رانگڻ.

■ ڀانڇ: عدد [ھ] پنج (۵).

■ ڀانڇ سات: صفت. پنج ست. ٿورا. ڪجهه.

■ ڀانڇون حواس ٺهڪاڻا لنگنا: حواس گم

ٿيڻ. بد حواس ٿي وڃڻ. گهٻرائجي وڃڻ.

■ ڀانڇون سوارون مين ميلنا: خواهه خواهه معزز

۾ پنهنجو نالو کڻائڻ.

■ ڀانڇون گهي مين هونا: پنهنجي گيهه ۾

هڻجڻ. هر طرح فائدي ۾ هجڻ.

● ڀانسڙا ڀانسڙا: ذ [ھ] ڍارو. چڪو.

● ڀانڪڻ: ذ [ھ] گپ. ڌڻ. رپٽ.

● ڀانڻ: ذ [ھ] چٽر (ڪاٺيءَ جي).

● ڀاني: ذ [ھ] ڀاڻي. عرق. ڀاڻي. پگهر.

آب (هٿيار جو). ڦوڪارو (ڪڪڙ کي). آلاڻ.

(صفت) ڀاڻيءَ جهڙو. ڀڙو. چڊو. ٿڌو. ٺريل.

ڦڪو. بيسواد.

■ ڀاني آنا: ڀاڻي اچڻ (اڪين ۾). ڀاڻي نڪرڻ

يا وهڻ. ڀاڻي اچڻ (درياءَ وغيره ۾).

■ ڀاني آسڙنا: ڀاڻي لهڻ. ڀاڻي ڇڻ (واهن

۾). اڪين ۾ موتي ڀاڻي ٿيڻ.

■ ڀاني بانڊهنا: ڀاڻي ٻڌڻ. ڀاڻيءَ کي بند ڏيڻ.

■ ڀاني بڙسنا: مينهن وسڻ.

■ ڀاني بڙهنا: ڀاڻي وهائڻ. ڀاڻي هارڻ.

■ ڀاني بهرنا: ڀاڻي ڀرڻ. ڏانءَ ۾ ڀاڻي

وجهڻ. خدمت ڪرڻ.

== پانی بہنا: پاڻي وهڻ .

== پانی پانی کرنا: پاڻي پاڻي ڪرڻ . پاڻي کهرڻ . شرمندو ڪرڻ - ڦڪو ڪرڻ . پگهرائي ڇڏڻ - پگهارڻ .

== پانی پیلانا: پاڻي پيارڻ . پنيءَ کي پاڻي ڏيڻ .

== پانی بهیر جانا: محنت برباد ٿيڻ - ڪٽي ڪمائي ڪٽ ٿيڻ . نقصان ٿيڻ . نالو نشان

ڪم ٿي وڃڻ .

== پانی پھوئڻا: پاڻيءَ جو ڦاٽي نڪرڻ . ٻوڙيا ڪري نڪرڻ (پاڻي) . آڻوڪڻ - آڻامڻ (پاڻي) .

== پانی بهیر دینا: محنت برباد ڪرڻ - ڪمائي ڪٽ ڪرڻ . بي قدری ڪرڻ .

== پانی پی پی کر کوسنا: هروقت پيئڻ - هٿ ڪٽي پيئڻ .

== پانی پینا: پاڻي پيئڻ . پاڻي چُهڻ - پاڻي کڻڻ .

== پانی ٽپڪنا: پاڻي ٽپڻ - ڦٽو ڦٽو ٿي ڳوڙڻ .

== پانی جهیم جهیم بر سنا: زوردار مينهن پوڻ - لاڳيتي برسات پوڻ .

== پانی چٽنا: ڪڪڙ کي ويڙهه ۾ پاڻي پيارڻ .

== پانی چٽرانا: پاڻي چورائڻ (ڦٽ) .

== پانی چٽرانا: پاڻي چاڙهڻ (اوزار تي) .

== ملمعو ڪرڻ . ٻارو چاڙهڻ (آرسيءَ تي) .

== پانی چونا: پاڻي ٽپڻ - ڦٽو ڦٽو ٿي پاڻي ڳوڙڻ . پاڻي ٺڄوڻ .

== پانی چهاجوں بر سنا: تمام گهڻو مينهن پوڻ .

== پانی چهير ڪنا: پاڻي ڇٽڪارڻ - ڇٽڪار ڪرڻ . پاڻيءَ جا ڇنڊا هڻڻ .

== پانی چهٽڪنا: پاڻي ڇٽڪڻ . پاڻيءَ جو ڪٽڻ تان آڻڻ .

== پانی دڪهانا: پاڻي ڏيکارڻ (وهت کي پيارڻ لاءِ) . جانور جي اڳيان پاڻي رکڻ .

== پانی دینا: پاڻي ڏيڻ . ريج ڪرڻ .

== پانی ڏهٽنا: پاڻي لهڻ . اوجر لهڻ (اوزار تان) . اکين ۾ موتيو پاڻي لهڻ .

== پانی سر سے آونچا هونا: معاملو هٿان نڪري وڃڻ . ڪا ڳالهه حد ٿي وڃڻ . وس کان ڳالهه ٻاهر ٿيڻ .

== پانی سمونا: پاڻي نٽهڻ سوسڙو ڪرڻ . ڪوسو ۽ ٿڌو پاڻي ملائي برابر ڪرڻ .

== پانی کاٽنا: پاڻي پيئڻ - واه يا نهر کي ٽڪو ڏيڻ . پاڻي چيرڻ (تَرڻ ۾) . ٻيڙيءَ جو پاڻيءَ کي وڍڻ .

== پانی ڪر دینا: پاڻي ڪري ڇڏڻ . پاڻيءَ جهڙو پٽو ڪرڻ - نرم ڪرڻ . پگهارڻ . ٿڌو ڪرڻ (ڪاوڙيل کي) . سولو ڪرڻ - آسان ڪرڻ .

== پانی کی پوڻ: محاوره . پاڻيءَ جي پخال آها شيءِ جنهن ۾ پاڻي گهڻو هجي (جيئن پاڇي وغيره) .

== پانی لڳنا: پاڻي لڳڻ - پاڻي پانءُ پوڻ . تمام ٿڌي پاڻيءَ سبب ڏندن کي تڪليف پهچڻ .

== پانی لپينا: پاڻي وٺڻ . پاڻي کڻڻ . طهارت ڪرڻ .

== پانی میں آگ لگانا: فساد برپا ڪرڻ - جهيڙو وجهڻ .

== پانی نہ مانگنا: پاڻي نه گهرڻ . يڪدم مري وڃڻ . اوچتو موت ٿيڻ .

== پانی هونا: پاڻي ٿيڻ . نرم ٿيڻ . ٿڌو ٿيڻ . ڦڪو ٿيڻ - لهجي ٿيڻ .

● پاڻيءَ ۾ پاهين: ٿ [ه] تن سالن کان لاڳيتي آباد ٿيندڙ زمين . هڪ قسم جو پٿر (جو ڦٽڪي ۽ اونگن سان گهڻي اکين جو ڍپ ٺاهيندا آهن) .

● پاھونا ۽ پاھونے: ذ [ه] مهمان . آھو سيھرو جو ڪُنوار جي موڪلائي وقت ڳائيندا آهن .

● پاؤن پڙنا: پيرين پٽون۔ قدمن تي ڪرڻ۔
خوشامد ڪرڻ۔ عاجزي ڪرڻ۔
● پاؤن پٿارنا، پھيلاڻا: پير ڊگھارڻ۔ حد کان
زيادہ ٽنگ پکيڙڻ۔ گھڻن ڪمن ۾ ٽنگ اڙائڻ۔
● پاؤن پٽڪڙنا: پيرن کي جھلڻ۔ عاجزي
ڪرڻ۔ مينڪ ڪرڻ۔ ليلائڻ۔ ٻاڏائڻ۔ پٺاھ
۾ اچڻ۔
● پاؤن پھيسلڻا: پير تيرڪڻ۔ پير ڪسڪڻ۔
تيرڪي وڃڻ۔ ڪيري پوڻ۔
● پاؤن پھيلا ڪٽر سونا: بيفڪريءَ سان سمھڻ۔
بي اونو ٿي سمھڻ۔ آرام سان سمھڻ۔
● پاؤن پيادہ: صفت۔ پيرين پيادو۔ پيادل۔ پنڌ۔
● پاؤن تلے سے زمين نيڪل جانا: پيرن هيٺان زمين
نڪري وڃڻ۔ بدحواس ٿي وڃڻ۔ گھرائجي وڃڻ۔
● پاؤن توڙ ڪٽر بيٺه جانا: گھڻيءَ ڪوشش
کان پوءِ مايوس ٿي ويهي رهڻ۔ ڊوڙي ڊڪي
آخر مات ڪري ويھڻ۔ گوڏو ٻڌي ويھڻ۔
● پاؤن توڙنا: ڏاڍي ڪوشش ڪرڻ۔ ڊڪڊوڙ
ڪرڻ۔ ٽنگون پڇڻ۔ رلائي مارڻ۔
● پاؤن ٽيڪانا: پير ڪوڙڻ۔ ترسڻ۔ ساھي کڻڻ۔
قبضو ڄمائڻ۔
● پاؤن جٽمانا: پير جٽائڻ۔ پير ڪوڙڻ۔
ٽيڪاءُ ڪرڻ۔ ثابت قدم رهڻ۔
● پاؤن چٽلڻا: ٻار جو پنڌ ڪرڻ۔ پيرڙا هلڻ۔
پنڌ هلڻ۔ پيادل هلڻ۔
● پاؤن چٽومنا: پير چٽمڻ۔ عزت ڪري پيرين
پوڻ۔
● پاؤن چھٽائي هونا: پير چيلجي پوڻ۔ پيرن
۾ ڦٽا پوڻ۔
● پاؤن چھوٽنا: ماھواري اچڻ (عورتن کي)۔
● پاؤن چھوٽنا: پير چھڻ۔ پيرين پوڻ۔

● پاھي ۽ پاھي: ذ [ھ] آھو ھاري جو رھي
ھڪڙي ڳوٺ ۾ ۽ آبادي ٻئي ڳوٺ ۾ ڪري۔
عارضی ھاري۔
● پاھي ڪاشٽ: ذ [ھ] آھا پوک جا ٻئي ڳوٺ جو
ھاري ڪري۔
● پائيل: ث [ھ] ھڪ قسم جو زيور۔ پازيب۔
چپير۔ (ذ) پيرڙيو ڇاول ٻار۔ بانس جي ڏاڪڻ۔
● پاؤ: ذ [ھ] سير جو چوٿون حصو۔ پاڻ۔
چوٿون حصو۔ چوٿو۔
پاؤن، پائو ۽ پاؤن، پائو: ذ [ھ] پير۔
پٽڳ۔ نشان۔ آھڃاڻ۔
● پاؤن آگے نہ پڙنا: اڳتي هلڻ جي ھمت نہ ٿيڻ۔
● پاؤن آٺھانا: قدم ڪڻڻ۔ وڪ وڌائڻ۔ جلد
هلڻ۔ تڪو هلڻ۔
● پاؤن آٺھ نہ سڪڻا: پير ڪڇي نہ سگھڻ۔
ھلي نہ سگھڻ۔
● پاؤن آڙانا: ٽنگ آڙائڻ۔ ھر ڀرو دخل ڏيڻ۔
● پاؤن آڪھاڙنا: پير اڪيڙڻ۔ پير ڪڍي ڇڏڻ۔
تڏو پٽائڻ۔ شڪست ڏيئي پڇائڻ۔
● پاؤن آٺنا پڙنا: پير پٽي پوڻ۔ واپس ورتڻ۔
● پاؤن آٽجھڻا: ٽنگ آڙڻ۔ پير اٽڪڻ۔
پير ڦاسڻ۔
● پاؤن بيچٽاڻا: پير وڇوڻ۔ پير ڦاسڻ۔ آڏوڻ۔
بيچٽو ٿيڻ۔
● پاؤن بڙھانا: قدم وڌائڻ۔ اڳتي هلڻ۔
وڪ وڌائڻ۔
● پاؤن بھاري هونا: پير ڳرو هئڻ۔ بيحد
ٽڪجي پوڻ۔ ڀيٽ سان هئڻ (عورت)۔ حاملہ هئڻ۔
● پاؤن پاؤن چٽلڻا: پير پير ۾ ڏيئي هلڻ۔
تمام آھستي هلڻ۔ پيادل هلڻ۔ آٿر ٻاٿر هلڻ۔
● پاؤن پڪھڙي هونا: پنهنجي پيرن تي بيھڻ۔

ڪهڻو هلڻ .
 = پاڻ لڙ ڪهڙاڻا : نشي يا ڪمزوريءَ سبب
 ننگون ڏکڻ . ٿاڀو کائڻ - آڏڙڻ .

● پٽا: ذ [ه] پٽو- سرنامو. ٺڪاڻو- آستانو.
ڏس. خير چار- احوال.

■ پٽا پٽا: پٽو پٽائڻ- ڏس ڏيڻ.

■ پٽا چٽا: پٽو پوڻ. خير پوڻ. ڏس ملڻ.

■ پٽا لڳڻا: پٽو لڳڻ- ٺڪاڻو معلوم ٿيڻ.
خير پوڻ.

■ پٽي کي بات: محاوره. صحيح ڳالهه. دل
جي ڳالهه.

■ پٽي کي سٺاڻا ڪهڻا: صحيح ڳالهه چوڻ.
دل سان لڳي ايندڙ ڳالهه چوڻ. سيڌي پٽائڻ.

● پٽا ڪ پٽي: ذ [ه] وڻ جو ٻن- پٽو.
تاس جو پٽو. ڪن ۾ پائڻ جو هڪ زيور
پهلڪ (لغڙ جو). ورق.

■ پٽا هو جانا: پڇي وڃڻ- رفوچڪر ٿي وڃڻ.
گهر ٿي وڃڻ.

■ پٽو والي: ٺ. موري (جيئن ته زالون
صبح جي وقت موريءَ جو نالو وٺڻ نياڳ
سمجهنديون آهن، تنهن ڪري ان کي ”پٽو
والي“ چون).

■ پٽي باز: ذ. پٽائي. ٽي پٽائي- ٺڳڻ.

■ پٽي بازی: ٺ. پٽن راند. دوکيازي- ٺڳي.

● پٽا، پٽي: ذ [ه] پٽو. ڪاوڙ- چيڙ.
حوصلو- همت. شرم- حياءَ.

■ پٽا پاني ڪرنا: پٽو پائي ڪرڻ. پگهرائي
چڏڻ. شرمسار ڪرڻ.

■ پٽا مارنا: ڪاوڙ مارڻ- سوري پي وڃڻ.
صبر ڪرڻ. برداشت ڪرڻ. شوق لاهي چڏڻ-
خواهش ٻڌڻ.

■ پٽا نيڪالنا: پٽو ڪڍڻ. ماري چڏڻ.
هلاڪ ڪرڻ- ڏاڍي تڪليف ڏيڻ.

● پٽا: لازم [ه] گهرائجڻ. بد حواس ٿيڻ.

ميڙڻ (ڦٽ). ڦٽي پوڻ (خشڪيءَ کان چپ
وغيره).

● پڙي ڪ پڙياڻ: ٺ [ه] ڪل جو مٿيون
تهه- سنهي ڪل. سڪل ڪل. چوڏو. سوکھڙي
کان ڦوڏون پيل زمين. پاڙو. سنهي ماني. ٿر
(ڪير جي).

■ پڙي جٽا: تهه چمڻ. ڪڙي پڌجڻ.
ملائي پڌجڻ.

■ پڙيا ڪتھا: ذ. هڪ قسم جو ڪٽو (جو
اڇو، صاف ۽ اڇو ٿئي).

■ پڙيلا: صفت. ڪٽڻ وارو- چوڏن وارو.

● پڙيلا ڪ پڙيلا: صفت [ه] ڏسو ”پويلا“.

● پڙيلا ڪ پڙيلا: ذ [ه] اک جو چهر- پٽڪ.

■ پڙيلا ڪ پڙيلا: ٺ [ه] پوڻي جو هڪ قسم
(جنهن جا ٻن ڦٽن ڦرڙين تي پڌندا آهن).

● پڙيلا: متعدي [ه] پٽن وانگر ڪاڻڻ.

● پڙيلا ڪ پڙيلا: ذ [ه] ميوي جو هڪ قسم-
ڪاٺ گيدرو- پڙيلا.

● پڙيلا: لازم [ه] روڳ پوڻ (ڦٽ يا زخم
۾). پوڻ ۽ پڙجڻ.

● پڙيلا ڪ پڙيلا: ذ [ه] مٽيءَ يا ڪنهن
ڌاتوءَ مان ٺهيل سڀي. آنب جي ڪوٺي
مان ٺهيل سڀي. پڙيلا (پکي).

● پٽ: ٺ [ه] ”پٽا“ جو مخفف (هي لفظ
اکثر مرکبات ۾ استعمال ٿئي). عزت- مان.
اعتبار- ساڪ.

■ پٽ جهڙو: ذ. سياري کان پوءِ وڻ جي
ٻن چٽن جي موسم- خزان.

● پٽ: ذ [ه] پٽي جو رس. هڪ قسم جو پوڻو.

■ پٽ پاڙا: ذ. پوڻي جو هڪ قسم (جو
دوائن ۾ ڪر اچي).

حيران ٿيڻ. شرمسار ٿيڻ.

● پتاور؟ : ذ [ه] آهي ڪنڪ پٽن جي چٽي ٺاهڻ ۾ ڪم اچڻ.

■ پٽائي: ث [ه] لپو- لينب- راڳو. پوچي.

● پٽڙ: ذ [ه] سون وغيره جا ڊگها يا گول ٽڪرا. پٽرو (ڌاتوءَ جو). پٽ (لوهي). ورق-

پنو. چٽي- خط.

● پٽڙا ۽ پٽڙي: ذ [ه] پٽ- پٽرو (ڌاتوءَ جو). پٽڙ. پنو- ورق.

= پٽڙي ڪهڻا: راز ظاهر ٿيڻ- عيب ڪلڻ.

■ پٽڙا ۽ پٽڙي: صفت [ه] سنهون- باريڪ.

ضعيف- هيٺو- آڀرو. پٽڙو- چڊو. نازڪ-

نفيس. نرم- ڪٽڻڙو. (ث) پٽلي ۽ پٽلياڻ.

= پٽلا پٽن؟ : ذ. سنهائي- باريڪي. ڪمزوري-

هيٺائي. ضعيفي.

= پٽلا حال؟ : ذ. خراب حال- بچڙي حالت.

غربت- مسڪيني.

= پٽلا ڪرنا: سنهون ڪرڻ- باريڪ ڪرڻ.

پٽڙو ڪرڻ- چڊو ڪرڻ.

= پٽلائي: ث. سنهائي. آڀرائي. نفاست.

= پٽلي ڪٽڙ: ث. سنهڙي چيلهم. نازڪ چيلهم.

پٽلا ۽ پٽلي: ذ [ه] پٽلو- بوتو- بُت-

مجسمو. گڏو- سُورت. جيسر- بدن. پڇرو-

قالب. ماڻهوءَ يا حيوان جو بوتو. سهڻو- خوبصورت

(ماڻهو). تلوار جو مٿيو.

= پٽلا گاڙنا: بُت پورڻ- دوھ ڪرڻ.

● پٽلانا: لازم [ه] پٽل جي ٿانوَ ۾ رکيل

شيءَ ڪٽسجي وڃڻ. پتل جهڙو رنگ ٿيڻ.

■ پٽلي ۽ پٽلياڻ: ث [ه] اک جي ماڻڪي.

گهوڙي جي سُنڀ جو گوشت (جو ٻاهر نڪتل

هوندو آهي).

گڏي- پوري- پٽلي (ڪپڙي يا ڪاڻ جي).

مورتي. نازڪ عورت- خوبصورت عورت.

= پٽلياڻ پٽهڙانا: اکين جي ماڻڪن جو

هڪ هنڌ بهي وڃڻ (خوف يا حيرت کان).

= پٽلياڻ پهير جانا: دودا ڦيري وڃڻ. ڪنهن

ڌڪ يا صدمي سبب اکين جا تارا ڦيري وڃڻ.

مرڻ وقت اکيون چڙهي وڃڻ.

● پٽنا: لازم [ه] پوچي اچڻ- راڳڻ-

ليپو اچڻ. (ذ) نرم بهارو (پوچي ڏيڻ لاءِ)-

پوچي- پوڻو.

■ پٽنگ ۽ پٽنگي: ث [ه] لغڙ- ڪانگڙو.

= پٽنگ بازی: ث. لغڙن آڏائڻ جو شغل.

= پٽنگ جهڙي: صفت. جهڙاڪ عورت. وچ

ويڙهائو عورت- وچ ڪٽي.

■ پٽنگا ۽ پٽنگي: ذ [ه] جيت جو هڪ

قسم- پروانو- پٽنگ. چٽنگ. ٺانڊو.

= پٽنگا هونا: جل ڦٽاڪو هئڻ- ڦوٽ هئڻ-

چست هئڻ.

= پٽنگي لکنا: ٺانڊا لکڻ- باهه لکڻ.

چيڙ لکڻ. خار لکڻ. مرچ لکڻ.

■ پٽوار، پٽوال ۽ پٽوارپس: پٽوالپس:

ث [ه] سُڪاڻ- دُٺالو. سڙهه- بادبان.

● پٽواس ۽ پٽواس: ذ [ه] چڙهه ۾ ٻڌل

چٽي (پکين جي ويهن لاءِ). آڏو (ٻاز جي

وهڻ جو).

● پٽهڙ ۽ پٽهڙي: ذ [ه] پٽهڻ- پٽڙ.

ڪنهن به قسم جو قيمتي پٿر. (صفت) سخت-

ڏاڍو. سنگدل- بيرحم. گٽرو- وزني.

= پٽهڙاڻ: ذ. پٿرن جو وسڪارو- پٿر بازی-

سنگباري.

= پٽهڙ پاني هونا: پٿر پاڻي ٿيڻ. ڪنهن

سنگدل ماڻهوءَ جو رحم دل ٿيڻ .

== پتھر پڙنا : پٿر وٺڻ، ڳوٺا وٺڻ . آفت پوڻ - مصيبت نازل ٿيڻ .

== پتھر پسيجڻا : پٿر ڌري پوڻ . ڪا سخت شيءِ نرم ٿيڻ . نرم دل ٿيڻ . مهربان ٿيڻ .

== پتھر پگهائڻا : پٿر ڳرڻ . بيرحم کي رحم اچڻ .

== پتھر پهوڙ، پتھر پهوڙا : ڏ . سنگتراش - پٿر ٽڪيندڙ . هڏ هڏ - ڪاٺ ڪٽو .

== پتھر چٽا ڪ پتھر چٽي : ڏ . هڪ قسم جو

گاهه (ٺاريون نرم ۽ سنهيون، پٿريءَ جي بيماريءَ لاءِ مفيد آهي) . هڪ قسم جو نانگ

(جو مٽيءَ بدران پٿر کائي) . هڪ قسم جي مڇي

(جا اڪثر درياءَ ۾ پهڻ کائيندي آهي) . (صفت)

ڪنجوس - بخیل . گهڻو وقت گهر ۾ گذاريندڙ ماڻهو .

== پتھر چٽاڻا : سيران چاڙهڻ - ٽڪو ڪرڻ .

پاڻي ڏيڻ (اوزار تي) .

== پتھر چٽاڻا : پٿر جو وسڪارو ٿيڻ .

== پتھر ڏهوڻا : پٿر ڍوڻ . سخت محنت ڪرڻ -

جا ڪوڙا ڪيڻ . اجاڻي ڪوشش ڪرڻ . وقت

وڃائڻ .

== پتھر ڪهيڻج "مارنا" : سڌيون ٻڌائڻ . سخت

جواب ڏيڻ . انڪار ڪرڻ . طعنو هڻڻ .

== پتھر کي تصوير پٽڻا : بت بنجڻ . پٽ

بنجي بيھڻ . خاموش ٿيڻ .

== پتھر ميس جوڻڪ لڪڻا : آڻ ڏيئڻي ڳالهه

ٿيڻ .

== پتھر وٺڻا ڪ پتھر وٺڻي : ڏ . پٿر جو پيالو . پٿر

جي ڪونڊي . (ٺ) پتھر وٺڻي ڪ پتھر وٺڻا .

== پتھر هونا : پهڻ ٿيڻ . سخت ٿيڻ . گهرو ٿيڻ .

بٽ بنجڻ . بيرحم هڻڻ . چٽ ٿيڻ .

== پتھر ڀري ڪ پتھر ڀرياڻ : ٺ . ننڍڙو پٿر - پهڻي -

پٿري . هڪ قسم جي بيماري (جنهن ۾ مٿاني ۾

پٿري پيدا ٿئي) . گاهه جو هڪ قسم . روھي .

● پتھر رانا : لازم [ه] پٿر بنجڻ - پهڻ ٿيڻ .

سخت ٿيڻ .

● پتھر ٺاڻا : متعدي [ه] ٽٽڻ (چيڻا) . مارڻ ڪٽڻ .

● پتھر ڪ پتھر ٺاڻا : ٺ [ه] پٿري - ڳنڍ

(بصر جي) .

● پتھر ٺيڙ : ٺ . آها جاءِ جتي سير بند سرون

وجهن .

== پتھر ٺيڙ ڪ پتھر ٺيڙي : ڏ . صفت . سرون

ٺاهيندڙ - سير بند .

● پتھر ٺيڙ ڪ پتھر ٺيڙا : ٺ [ه] ننڍڙو پٿر . حصو -

پاڳو . پٿري (ڏانءُ جي) . ڪمند جا چوٽا .

ڪن ۾ پائڻ جو هڪ گهم .

== پتھر ٺيڙا : پٿر ڪرڻ - پٿر چٽڻ .

● پٿري : ٺ [ه] آريون - پٿر .

● پتھر ٺيڙا : لازم [ه] يقين ڪرڻ - اعتبار ڪرڻ .

لحاظ ڪرڻ - پرواهه ڪرڻ . خوش ٿيڻ - راضي

ٿيڻ . نرم ٿيڻ .

● پتھر ٺيڙ : ڏ [ه] غير آباد زمين - آئوڻو .

● پتھر ٺيڙ ڪ پتھر ٺيڙي : ڏ [ه] ٺاڻ جو هڪ

قسم - ٽاپيلو .

● پٿر ڪ پٿر : ڏ [ه] طاق (دروازي يا

دريءَ جو) . گهونگهٽ - پردو . بر (ڪپڙي

جو) . شطرنج يا چوڙ راند جو ڪپڙو . پوڙج تي

آڪريل سٽڊ - غير آباد زمين - پوٺو . (صفت)

برباد - ويران . (ظرف) جهٽ - ٽٽر .

== پٿر بهيڙنا : طاق بند ڪرڻ - در ورائڻ .

== پٿر پٿر : ٺ . درياءَ جي ڪپ واري سيلابي

زمين (جا هر سال پوک هيٺ اچي) . مينهن

بعد سڪي ٺوٺ ٿيل زمين . پوٺو .

تيلين جو). کارو. سُنڊو. پَنڊي. (ث)
پڻاري ۽ پڻاريان.

پڻاري کا خرج: محاوره. کيسهي خرچي.
● پڻانا: متعدی [هـ] وجهائڻ (چت) - چت
بدائڻ. ڍڪائڻ. اوڍائڻ. پُورائڻ. پردو ڪرائڻ.
ريج ڪرائڻ. لڌائڻ (ڪڏ). نبيڙڻ (سودو، فيصلو).
● پڻانا: متعدی [هـ] پڻائڻ - ستائڻ. آزارڻ -
چيڙائڻ.

■ پڻاؤ: ذ [هـ] چيت ٻڌڻ جي حالت. چيت
۾ تختن جي جڙائي. تختو (دروازي جي مٿان
ڏنل). چت جو سامان (ڪاٺيون، تختا وغيره).
پاڻيءَ جي وَهڪَ - آبپاشي.

● پڻ پڻ: ث [هـ] ڏڪن وغيره جو لاڳيتو
آواز - قهه قهه - ست ست.

● پڻ پڻ: ث [هـ] ست ست - مار
سوچڙو. پيڇي.

■ پڻ پڻا: متعدی [هـ] افسوس ڪرڻ - ارمان
ڪرڻ. واريءَ ۾ پيڇڻ.

■ پڻ پڻا: پڻ پڻا پڻ پڻا: ذ [هـ]
پڇاڙيءَ جو ڇاول ٻار.

● پڻ پڻا: متعدی [هـ] زمين تي ڪيرائڻ
(ڪشتيءَ ۾). دسڻ. مٿان ڪري آڇڻ.
(ذ) دسڻ جي حالت. دٻوٽ.

■ پڻ پڻا: پڻ پڻا: ث. ڪشتيءَ ۾
مخالف ڪي زمين تي آڇڻ جي حالت.

■ پڻ پڻا: دسڻ. بولاتيون کائڻ.
لپيڻ.

● پڻ پڻا: پڻ پڻا: ذ [هـ] تختو. داڻو.
ڦرهو. ننڍو صندل - صندلي. سانڍر - تر. اٽي
ڳوهڻ جو چڪرو. تختو (مردِي کي غسل
ڪرائڻ جو).

■ پڻ پڻا: پڻ پڻ. آوندو ڪرڻ -
مڻهن ڀر ڪرڻ. آبتو ڪرڻ. پاسيرو ٻوڏ (ڌڪ).

■ پڻ پڻا: بولنا: يڪدم ڳالهائڻ. وچ ۾ ڳالهائڻ.

■ پڻ پڻا: طاق کولڻ (دروازي يا دريءَ
جا). پردو هٽائڻ - گھونگھت مڻي ڪڍڻ.

● پڻ پڻ: ث [هـ] بانس - ٻُو. هٻڪارو.

● پڻ پڻ: ث [هـ] پڻ پڻ - ترار.

ترار (ڪاٺ جي). پڻو. ڪپڙي جي ويڪري
پٽي. پڻو (ريلوي جو).

■ پڻ پڻ: ذ [هـ] پڻو. گانو. طوق. سَنَد -
دستاويز. ڪمربند - ٻيٽ. وار (مڻي جي

پاسن ۽ پڻيءَ جا). تختو (ڪنڀر جي ويهڻ جو).
گهوڙي جو تنگ. هڪ قسم جو زيور.

■ پڻ پڻ: صفت. پڻ وارو - پڻ پڻي. رنگين
ليڪن وارو (ڪپڙو).

■ پڻ پڻ: ذ. صفت. ٺيڪيدار - مقاطعدار.
■ پڻ پڻ: ذ [هـ] هڪ قسم جو ميوو.

● پڻ پڻ: ث. ڏڪن جو لاڳيتو آواز - قهه قهه.

■ پڻ پڻ بولنا: يڪدم ڳالهائڻ. وچ ۾ ئي
ٻوڏ. ڳالهائيندو رهڻ.

■ پڻ پڻ: ث [هـ] آواز (ڦٽاڪي يا بندوق
جو) - ٺڪاڪا.

■ پڻ پڻ بولنا: يڪدم چئي ڏيڻ. وچ ۾
ڳالهائڻ - جيڪي مڻهن ۾ اچي سو چئي ڏيڻ.

ڪڙڪي سان ڳالهائڻ. تڪڙو تڪڙو ڳالهائڻ.
● پڻ پڻ: ذ [هـ] آتشبازيءَ جو هڪ

قسم - ڦٽاڪو. (صفت) جلقهه اڪو - چالاڪ.
■ پڻ پڻ: ڦٽاڪا ڦٽاڪا ٻارڻ.
■ پڻ پڻ: پڻ پڻ: ذ [هـ] ٺوڪرو (بانس يا

- پڻن؟ : ذ [ه] چيت.
- پڻن ۽ پڻنن : ث [ه] پڻت ڪٽ - روج راڙو - ماتر - مار - سزا.
- پڻننا : لازم [ه] پڻجن - تار ٿيڻ - چيت پوڻ - پاڻي ملڻ (زمين کي) - ريج اچڻ - گهڻائي ٿيڻ - ادا ٿيڻ (قرض) - حاصل ٿيڻ - ملڻ - قبول ڪرڻ (هندي) - وڌڻ - پڪوڻ - معاملو ختم ٿيڻ - ڍڪجڻ (چيت).
- پڻننا : لازم [ه] مارجن - ڪڍجڻ - مار ڪاڻڻ - هارائڻ (راندم).
- پڻنو ۽ پڻنو : ذ [ه] اونڍي ڪڙي جو هڪ قسم.
- پڻوارو : ذ [ه] تپيدار.
- پڻواري ۽ پڻواري : ذ [ه] تپيدار.
- پڻوانا : متعدي متعدي [ه] مارائڻ - ڪٽائڻ - سوچا ڪارائڻ - رڻاڙڻ - رڻائڻ - پڻائڻ - ستائڻ.
- پڻوتن؟ : ذ [ه] چيت جوڻ مڪرايندڙ تختا.
- پڻورو، پڻولو ۽ پڻوروپڻ، پڻولوپڻ : ث [ه] ماتر - پڻت - واويلا.
- پڻولا ۽ پڻولڻ : ذ [ه] پڻت ڪڍڻوڻ.
- پڻولي ۽ پڻولڻ : ذ [ه] پاڻولي.
- پڻر ۽ پڻر : ذ [ه] ڏسو "پڻر".
- پڻهر ۽ پڻهين : ث [ه] ڍڳي ۽ ڍڪري وغيره جي پڻي جو گوشت.
- پڻهڻا ۽ پڻهڻ : ذ [ه] گوشت جي مشڪ - رڱن جو سڄو - پڻدي - نوجوان - نو عمر - شاگرد - گاهه جو ويڪرو پڻ - ڦرهو (ڪجي ۽ جو).
- دفتری - ٻاڻو - ٻوڻي جو هڪ قسم.
- پڻهون ميس ٻيڻهنا، گهسنا : نس نس - م ويهڻ - گهائو يار ٿيڻ - رازدار ٿيڻ.

- پڻا ڪر دينا : برباد ڪري ڇڏڻ - پڙي پوڙي ڇڏڻ - هموار ڪرڻ (زمين) - زور پجي ڇڏڻ.
- پڻڙي ۽ پڻڙيان : ث - تختي - پڻي - داٻڙو - ڍڪي - پيچرو - هڪ قسم جو زبور - هڪ قسم جي ويڪري پڻي واري چوڙي - پڻو (ريلوي جو) - درياء وغيره جو ڪپ.
- پڻس : ث [ه] روج - ماتر (فوتي ۽ لاء) - سوڳ - مار ڪٽ.
- پڻس پڻا : ماتر مڃڻ - حشر ٿيڻ - پڻو پوڻ - روج پوڻ - پڻت پوڻ - مار پوڻ.
- پڻسن؟ : ذ [ه] سڻي - سڻي ۽ جو پوڻو.
- پڻڪ : ذ [ه] سوئي ڪپڙو - چاوڻي - لشڪر گاهه.
- پڻڪا ۽ پڻڪي : ذ [ه] چيلهه م پڻ جو ڪپڙو - سندر - ڪمريو - پڻڪو - پڻڙي.
- پڻڪا باندھنا : سندر پڻ، تيار ٿيڻ - سندرڻ.
- پڻڪنا : متعدي [ه] ڏسو "پڻڪنا".
- ڪيرائڻ - سڻڻ (زمين تي) - دسڻ - آچلڻ (زور سان).
- پڻڪ : ث - ڏسو "پڻڪ". آچل - ڌڪو.
- سڻان ڪيرائڻ جي حالت.
- پڻڪن ۽ پڻڪنن : ث - ضرب - ڌڪ - ٻلهو.
- پڻڪنا ۽ پڻڪنڻ : ذ - ڪشتي ۽ زمين تي زور سان ڪيرائڻ جو آواز - ڌڙام.
- پڻڪنڻي ۽ پڻڪنڻيان : ث - ڏسو "پڻڪنڻي".
- پڻڪي ۽ پڻڪيان : ث [ه] ڌڪ - ضرب - تڪليف - صدمو - آفت - مصيبت - اوچتو موت - آڻو يا بيسن (جو شوروي گهائي ڪرڻ لاءِ ٻوڙ م وجهڻ) - لاس.
- پڻمي لکانا : محاوره - ڪمندجون گريون (پچ طور) هڻڻ - ڪمند جي ٻوک ڪرڻ.

- ٻڻهي ۽ ٻڻهيان : ٺ. نوجوان ڇوڪري.
 ڌڻي مٽي.
 ● ٻڻهي ۽ ٻڻهي : ڌ [ه] ٻڻي. دُنب (جانور جو).
 ● ٻڻهي ۽ ٻڻهي : ڌ [ه] چولي يا بهراڻ جو پُٺ وارو حصو.
 ● ٻڻهي ۽ ٻڻهي : ڌ [ه] مددگار. واهرو. حيمائي. همراه. ساٿي. (حقارتاً) غلام. نمڪخوار. دلال. چاڙتو.
 ● ٻڻهي ۽ ٻڻهي : ٺ [ه] ڪنهن به جانور جو مادي ٻچو.
 ● ٻڻهي ۽ ٻڻهي : ٺ [ه] ڪنهن به جانور جو جوان مادي ٻچو. پٺ. جوان ٻڪري. گابي. وهڙي. جوان ڇوڪري.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻيان : ٺ [ه] ٻڻي (ڪڙي جي). لڙو. ڪاغذ وغيره جي ٻڻي. تختي. ڪينار (ڪڙي جي). لسي ڦٽي ڏنل وار. ٻيڇرو. پاسو. ايس (ڪٽ جي).
 ● ٻڻي ۽ ٻڻيان : ڦٽي ڦٽي وارن جي ٻڻي ڪيڻ.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻيان : ٻڻيون پوڙهائڻ. برگلائڻ. پٺلائڻ. اٻيون صلاحون ڏيڻ. سيکارڻ. صلاحون ڏيڻ. سبق ڏيڻ. سيڪت ڏيڻ.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻيان : ڪا : محاوره. ڪمڌات. ڪميٽو. گهائڻو يار. همد. پڳ مٽ يار.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻيان : ٻڻي ٻڻڻ (ڦٽ وغيره تي).
 ● ٻڻي ۽ ٻڻيان : مٽر ٻڻڪنا : مٽر ڪرڻ. بيحد ڌڪ جو اظهار ڪرڻ.
 ● ٻڻيت ۽ ٻڻيت : ڌ [ه] تلوار بازي ڪندڙ. بيوقوف. احمق. هڪ قسم جو ڪبوتر (گاڙهي، ڪاري يا نيري رنگ جو ۽ اڇي
- ٻڻي ۽ ٻڻي : ڌ. حصيدار. ٺيڪيدار.
 لٽريو. رانديگر.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻي : ڌ [ه] گاهه جو هڪ قسم (جو هاڻي ڪاٺيندا آهن). ٻوٽي جو هڪ قسم (ٿلهي ڪاٺي سان).
 ● ٻڻي ۽ ٻڻي : ڌ [ه] گون جو چڱو مٽس. وڏيرو. مرهڻ جو لقب.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻي : ڌ. هڪ قسم جو گاهه (جنهن مان بوجها ٺاهين). ڪيڙيل زمين ڪي هموار ڪرڻ جو تختو. سهڻو رُ. چيپ. هڪ قسم جي ٻيڙي.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻي : لازم [ه] ڦرڻ. ڪسڻ. زبردستي قبضو ڪرڻ. زير ڪرڻ. مطيع ڪرڻ. ڪمائڻ. نفعو ڪاڏڻ. ڌوڪو ڏيڻ. فريب ڏيڻ. مارڻ.
 ● ٻڻي ۽ ٻڻي : صفت [ه] مار ڪاٺيندڙ. هارائيندڙ.
 ● ٻڻيلون : ٺ. [ه] تير جي ٻولي.
 ● ٻڻجا : صفت [ه] ڍاول. خوش حال. سڪيو. آباد. ساڻو.
 ● ٻڻجاو ۽ ٻڻجاو : ڌ [اردو] ڪورو (سرن جو). ٻڻو.
 ● ٻڻجاري ۽ ٻڻجاري : ڌ [ه] پوڄاري. پوڄا ڪندڙ. مندر جو سنڀاليندڙ.
 ● ٻڻجانا : متعدي [ه] پوڄائڻ. پوڄا ڪرائڻ. پورو ڪرڻ. مڪمل ڪرڻ.
 ● ٻڻجڙا : صفت [ه] "ٻاجي" جو تصغير. ڪميٽو. رذيل. (ٺ) ٻڻجڙي.
 ● ٻڻج : ٺ [ه] پاسو. طرفداري. حمايت. مدد. حفاظت. سنڀال. ضد. آڙي. نثر ٻائي. اجايو بحث.
 ● ٻڻج هونا : لحاظ هئڻ. حمايت هئڻ. ڪوشش

هٿڻ.

● پڇ: عدد [ه] "پانچ" جو مخفف. پنج (ه) هي لفظ مرکبات ۾ استعمال ٿئي.

● پڇ رنگ، رنگا: صفت. پنج رنگو.

● پڇ ڪلياڻ: ذ. پنج ڪلياڻ (گهوڙو). (صفت) گاڏو نسل جو. چٽڪرو.

● پڇڙا ۽ پڇڙي: ذ. پڇ سَرو (هار).

● پڇڙي ۽ پڇڙياڻ: ٺ. گهه جو هڪ قسم (جنهن ۾ پنج سَرون ٿين).

● پڇ ٺونا: ذ. هڪ قسم جو چورڻ (جو پنجن قسمن جو لوڻ ملائي ٺاهيندا آهن).

● پڇ مهيل: صفت. پنجن شين جو مرڪب. ڪيترين شين مان ٺهيل. جدا جدا قسمن جو.

● پڇارا ۽ پڇارو: ذ [ه] ٻوڇي ڏيڻ جو بهارو. ٻوڇي. راڳو. ليڻو. تيل وغيره جي مڪ ڏيڻ لاءِ اڳوي.

● پڇارا بهيرنا: ٻوڇي ڏيڻ. راڳو ڏيڻ. ليڻو ڏيڻ. فريب ڪرڻ. تيل وغيره جو مڪ ڏيڻ.

● پڇاس: عدد [ه] پنجاهه (٥٠).

● پڇاسون: صفت. سَوِيَن. تمام گهڻا. بي انداز.

● پڇاسي: عدد [ه] پنجاھسي (٨٥).

● پڇانوي: پڇانوي: عدد [ه] پنجاھنوي (٩٥).

● پڇ پڇ، پڇ پڇ، پڇ پڇ: ٺ [ه] گپ ۾ هلڻ جو آواز. ڪڇ ڪڇ.

● پڇڇا: صفت. ڪڇ ڪڇ ڪندڙ. ليسدار. چڱو. سوگوارو.

● پڇڇڻ: عدد [ه] پنجنجاهه (٥٥).

● پڇڇڻا ۽ پڇڇڻاوي: ذ. "سو پڇڇڻاوا".

● پڇڇڻ: ٺ [ه] چٽر (ڪاٺ جي) - چٽپ.

ڏاند پڇي ڪاٺي.

● پڇڇڻ آڙانا: رخو وجهڻ - رنڊڪ وجهڻ.

● پڇڇڻ ٺهونڪنا: چٽر ٺوڪڻ. چٽر هٿڻ.

تڪليف ڏيڻ. آٽڪاءُ وجهڻ. ڦڏو جاڳائڻ.

● پڇڇڻ لنگاڻا، مارنا: چٽر هٿڻ. بدگماني پيدا ڪرڻ. پٺلاڻ. برغلائڻ. رڪاوٽ وجهڻ.

رخو وجهڻ. تڪليف ڏيڻ. تنگ ڪرڻ.

● پڇڇڻ: ٺ [ه] ڪڪڙ جي آڻي جو هيٺيون حصو.

● پڇڇڻا: متعدي [ه] پڇڇڻاڻ. پيار سان پڇڇڻ ڏيڻ. دلداري ڏيڻ. پئي ٺهرڻ.

شاباس چوڻ.

● پڇڇڻا ۽ پڇڇڻاڻ: ٺ. پڇڇڻاڻ. پيار.

هشي. ٽيڪر. اشارو.

● پڇڇڻاڻ ۽ پڇڇڻاڻاڻ: ٺ [ه] هاڻي ۽ وغيره جي سنهي ۽ زور سان ڌار. هڪ قسم جو لوهي اوزار جنهن سان پاڻي زور سان اڇلجي.

● پڇڇڻر: ذ [ه] ٽڪاوت. ٽڪ. تڪليف.

● پڇڇڻا: لازم [ه] پيهجي وڃڻ. اندر تي ويهي وڃڻ (ماس). سڪڻ بعد گهٽجي وڃڻ (ميوو). ذرا ڏيڻ (ماس). سڪڻ. ڦسڻ. سُسڻ (بال وغيره).

● پڇڇڻاڻا: متعدي. پڇڇڻاڻ. ڦسائڻ. دٻائڻ. سُسائڻ.

● پڇڇڻا: لازم [ه] پڇڻ. رڌجڻ. هضم ٿيڻ. ڳرڻ. محنت ڪرڻ. ڪوشش ڪرڻ. ڦٽڻ.

ٽڪجي پوڻ. بان ڪرڻ. ليڪڻ. طرفداري ڪرڻ. پاسو ڪرڻ. اندر ۾ ٽڪڻ (ڳالهه).

● پڇڇڻا: متعدي. پڇڇڻاڻ. ڳارڻ. هضم ڪرڻ. ڦٽائڻ (پراڻو مال). سهڻ. برداشت ڪرڻ.

● پڇ ھارنا: اجائي ڪوشش ڪرڻ. بيسود محنت ڪرڻ.

● پڇڇڻي ۽ پڇڇڻياڻ: ٺ [ه] معدو. اوجھه.

- اوجھري .
- پڇهڙا ٽا : متعدي [ھـ] دسڻ . پئنيءَ ڀر کيرائڻ (ڪُشتيءَ وغيره ۾) . مارڻ (مقابلي ۾) . ڪٽڻ (راند) . شڪست ڏيڻ . ڏکائڻ . عاجز ڪرڻ . هيسائڻ . زير ڪرڻ . ليمائڻ (ڪنهن جانور کي پٽ تي ذبح ڪرڻ لاءِ) .
- پڇهڙا ۽ پڇهڙاڀڻ : ٿ . دسڻ جي حالت . پئنيءَ ڀر ڪرڻ جي حالت .
- پڇهڙاڀڻ ڪهانا : چڙيون هئڻ . لڇڻ پڇڻ . ڦٽڪڻ . دسجڻ .
- پڇهڙاڙي ۽ پڇهڙاڙياڻ : ٿ [ھـ] ڪنهن به جانور جي پوئين ٿنگ ۾ ٻڌڻ جي رستي - پڇاڙي . پئنيون حصو - پوڇڙي . پٽ . (تابع فعل) پٺيان - پويان - پوئتان .
- پڇهڙاڙي مارڻا : اٿون هئڻ . لتون هئڻ . پٽ کان حملو ڪرڻ .
- پڇهڙانا : لازم [ھـ] پڇتائڻ - افسوس ڪرڻ - پشيمان ٿيڻ - هٿ هئڻ .
- پڇهڙاواڪ ۽ پڇهڙاوائو : ڏ . افسوس . پڇتاءَ - پشيماني . رنج - ڏک .
- پڇهڙهٽر : عدد [ھـ] پڇهٽر (۷۰) .
- پڇهڙو ٽا : لازم [ھـ] پٺن ڀر ڪرڻ - چوٽال ٿيڻ . هارائڻ - مات ڪائڻ . دسجڻ (ڪُشتيءَ ۾) . بيمار ٿي ڪرڻ . پوئتي رهڻ (سبق ۾) .
- پڇهڙل : صفت [ھـ] پئنيون (هي لفظ مرڪب ۾ استعمال ٿئي) .
- پڇهڙل ٻائي : ٿ . ڏائڻ (جنهن لاءِ عام طرح خيال آهي ته سندس پير ٻئي وريل هوندا آهن) .
- پڇهڙلنگڻو : صفت [ھـ] پٽ نه ڇڏيندڙ -
- ڦڪڙي - جيڃا - پٽڙي . ڀروي ڪندڙ - پوئلڳ .
- پڇهڙلا ۽ پڇهڙلي : صفت [ھـ] پئنيون - پٽ وارو . گذريل - اڳيون . آخري - آخر وارو . (ڏ) پويون (پهر) . روزي رکڻ لاءِ آس جو کاڌو . (ٿ) پڇهڙلي ۽ پڇهڙلياڻ .
- پڇهڙلا پهر : ڏ . رات جو پويون پهر .
- پڇهڙلي مٽ : ٿ . آوندي سمجهه .
- پڇهڙلي ٻاڙن پهر : ٽا : پئني پير موٽڻ . موٽي اچڻ - واپس وڃڻ . پويان پير ڪرڻ .
- پڇهڙلي دٺون : تابع فعل . گذريل ڏينهن ۾ - اڳئين وقت ۾ .
- پڇهڙلا ۽ پڇهڙلاڙي : ڏ [ھـ] ڪاغذ جو ڀڄ (لغزو جو) . (صفت) خوشامدي - چاهلوس . جيڃا - ڦڪڙي .
- پڇهڙم : ڏ [ھـ] اولهه - آلهندو . مغربي ملڪ .
- پڇهڙمي : صفت . آلهندي وارا - مغربي آلهندي وارن ملڪن ۾ رهندڙ .
- پڇهڙنا ۽ پڇهڙني : ڏ [ھـ] هڪ قسم جو اوزار (جنهن سان بدن تي ٽڪا ڏيئي سڱي هڻبي آهي) .
- پڇهڙني دينا : لگانا : نشتر يا پاڪيءَ سان ڇهڪ ڏيئي رت ڪڍڻ - سڱي هڻڻ . مھڻا ڏيڻ - طعنا ڏيڻ . وڌ وجهڻ .
- پڇهڙوا : ٿ [ھـ] آلهندي جي هوا . چولي جو پئيون ڪلهن وارو حصو .
- پڇهڙوا چٽنا : آلهندي جي هوا لڳڻ .
- پڇهڙواڙ ۽ پڇهڙواڙي : ٿ . هوا جي زور سان وسندڙ مينهن .
- پڇهڙواڙ پٽا : هوا جي زور سان مينهن جي ڇات پوڻ . گاريون ملڻ .
- پڇهڙواڙا ۽ پڇهڙواڙي : ڏ . جاءِ جي پٽ .

● پَنڇُون پاسو.
● پڇهونڻڻ: ذ [ه] بار (جو پڻ تي کڻجي يا ٻڌجي).
● پڇهونڻڻي: ث. ڪنهن طرف پٺ ڏيئي ويهن جي حالت.
● پڇڻي: صفت [ه] چنبڙيل - جهٽل - لڳل - گڏيل. پڪو - پختو. يڪ آواز (گائڻ ۾).
(ث) جوڙ - گڏي.

● پڇڻي ڪاري: ث. رنگين پٿرن کي ديوار وغيره ۾ جڙڻ جو ڪم. جڙت - جڙاء. سرن ۽ چن جو ڪم - چونڪڙين وارو فرش.
● پڇڻي ڪرنا: سنڌ ملائڻ (سرن يا رنگين پٿرن جا). ملائڻ. پچائڻ. مضبوط ڪرڻ.
● پڇڻي: صفت [ه] ڦٽل - ڇپيل - ڇٽيل. ڦاٽل. ڪٽل.

● پڇيس: عدد [ه] پنڇويھ (۲۵).
● پڇيسِي: ث [ه] چوپڙ راند (جا ڪوڏين سان رھجي).
● پنڇ: ث [ف] اردو پنڇي - لهڙا - بڪواس. گوڙ - شور. اٽڪاء - رنڊڪ.
● پنڇ پھيلنا، ڪرنا: جھڳڙو ڪرڻ - شرارت ڪرڻ. بڪ ڪرڻ - گوڙ ڪرڻ.

● پنڇ لنگنا: شرط وجهڻ - رنڊڪ وجهڻ. جھڳڙو پيدا ڪرڻ - جھنجھٽ پيدا ڪرڻ.
● پنڇ نيڪالنا: عيب ڪيڻ - ورڏ ڪيڻ. اعتراض ڪرڻ.

● پنڇيا ۽ پنڇئي: ذ. فسادِي - جھيڙاڪ. (صفت) بيھودو - نالائق.

● پنڇال ۽ پنڇالين: ث [ه] مَشڪ - ساندارو. پنڇال پھيڻا: صفت. وڏي پيمت وارو - پيٽير. گھڻ ڪاڻڪ.

● پَنڇُون پاسو.
● پڇهونڻڻ: ذ [ه] بار (جو پڻ تي کڻجي يا ٻڌجي).
● پڇهونڻڻي: ث. ڪنهن طرف پٺ ڏيئي ويهن جي حالت.
● پڇڻي: صفت [ه] چنبڙيل - جهٽل - لڳل - گڏيل. پڪو - پختو. يڪ آواز (گائڻ ۾).
(ث) جوڙ - گڏي.

● پڇڻي ڪاري: ث. رنگين پٿرن کي ديوار وغيره ۾ جڙڻ جو ڪم. جڙت - جڙاء. سرن ۽ چن جو ڪم - چونڪڙين وارو فرش.
● پڇڻي ڪرنا: سنڌ ملائڻ (سرن يا رنگين پٿرن جا). ملائڻ. پچائڻ. مضبوط ڪرڻ.
● پڇڻي: صفت [ه] ڦٽل - ڇپيل - ڇٽيل. ڦاٽل. ڪٽل.

● پڇيس: عدد [ه] پنڇويھ (۲۵).
● پڇيسِي: ث [ه] چوپڙ راند (جا ڪوڏين سان رھجي).
● پنڇ: ث [ف] اردو پنڇي - لهڙا - بڪواس. گوڙ - شور. اٽڪاء - رنڊڪ.
● پنڇ پھيلنا، ڪرنا: جھڳڙو ڪرڻ - شرارت ڪرڻ. بڪ ڪرڻ - گوڙ ڪرڻ.

● پنڇ لنگنا: شرط وجهڻ - رنڊڪ وجهڻ. جھڳڙو پيدا ڪرڻ - جھنجھٽ پيدا ڪرڻ.
● پنڇ نيڪالنا: عيب ڪيڻ - ورڏ ڪيڻ. اعتراض ڪرڻ.

● پنڇيا ۽ پنڇئي: ذ. فسادِي - جھيڙاڪ. (صفت) بيھودو - نالائق.

● پنڇال ۽ پنڇالين: ث [ه] مَشڪ - ساندارو. پنڇال پھيڻا: صفت. وڏي پيمت وارو - پيٽير. گھڻ ڪاڻڪ.

● پَنڇُون پاسو.
● پڇهونڻڻ: ذ [ه] بار (جو پڻ تي کڻجي يا ٻڌجي).
● پڇهونڻڻي: ث. ڪنهن طرف پٺ ڏيئي ويهن جي حالت.
● پڇڻي: صفت [ه] چنبڙيل - جهٽل - لڳل - گڏيل. پڪو - پختو. يڪ آواز (گائڻ ۾).
(ث) جوڙ - گڏي.

● پڇڻي ڪاري: ث. رنگين پٿرن کي ديوار وغيره ۾ جڙڻ جو ڪم. جڙت - جڙاء. سرن ۽ چن جو ڪم - چونڪڙين وارو فرش.
● پڇڻي ڪرنا: سنڌ ملائڻ (سرن يا رنگين پٿرن جا). ملائڻ. پچائڻ. مضبوط ڪرڻ.
● پڇڻي: صفت [ه] ڦٽل - ڇپيل - ڇٽيل. ڦاٽل. ڪٽل.

● پڇيس: عدد [ه] پنڇويھ (۲۵).
● پڇيسِي: ث [ه] چوپڙ راند (جا ڪوڏين سان رھجي).
● پنڇ: ث [ف] اردو پنڇي - لهڙا - بڪواس. گوڙ - شور. اٽڪاء - رنڊڪ.
● پنڇ پھيلنا، ڪرنا: جھڳڙو ڪرڻ - شرارت ڪرڻ. بڪ ڪرڻ - گوڙ ڪرڻ.

(پکین جو) .

● پَرا باندھنا : جَمانا : قطار ٺاهڻ - صيف
ٻڌڻ . قطار ۾ بيھڻ .

● پَرا ڪَ پُري : ذ [ھ] شھر - ڳوٺ - وسندي -
واھڻ . پاڙو - مڃلو .

● پَرات ڪَ پَراتين : ث [ھ] وڏو ڏالھ (آڻي
ڳوھڻ لاءِ) .

● پَراڻا ڪَ پَراڻھي : ذ [ھ] آڦرائو .

● پَراڻا ڪَ پَرائي : صفت [ھ] پُراڻو - قديم -
جھونو . آڳاٽو - اڳوڻو . اڳئين زماني جو . پوڙھو -
پُڏيو - پيرسن . آرسودگار - تجربڪار - هوشيار .

● پَراڻا خُرائش ڪَ گھاگُ : صفت [اردو] جھور
پوڙھو . تجربڪار - جھونو جوڳي . چالاڪ ڪَ
آرسودگار پوڙھو .

● پَرائي سردے آکھيڙنا : پراڻا واقعا ٻڌائڻ .
پراڻا سوراڻا ڪرڻ .

● پَرائي : صفت [ھ] ”پرايا“ جو مونث .
پَرائي - پُڙي - ڌارين .

● پَرائي آڳ ۾ پُڙنا : ٻين جي مصيبت
پنهنجي سیر تي کڻڻ - پرائي باھ ۾ ٽپي پوڻ .

● پَرايا ڪَ پَرائي : صفت [ھ] پرايو - ڌاريو -
پُڙي جو . اوڀرو - اوڻو - ڌاريو (ماڻھو) . نڌڪو .

● پَري بال ڪَ پَري بال : ذ [ھ] اک جي
اندرئين پاسي ڇاول وار - پَريوال .

● پَري بت : ذ [ھ] جيل - پھاڙ .

● پَري ت : ذ [ھ] ورق - پرت . تھ - پردو .

● پَري تال : ث [ھ] پوتال (پوک جي) .

جانچ پوتال - چڪاس .

● پَري تال ڪَ پَري تال : ذ [ھ] سواري جو
سامان (جو گھوڙي وغيره تي لڏيل هجي) - لڏ .

● پَري تال کائڻو : محاوره . ڊڏو . مزور ماڻھو .

● پَريچ ڪَ پَريچين : ث [ھ] ساسر - رڪيبي .

● پَريچا ڪَ پَريچي : ذ [ھ] امتحان ۾ سوالن
جو پنو - پير . اخبار .

● پَريچانا : متعدي [ھ] پَريچائڻ . راضي
ڪرڻ . ريجھائڻ . چَٽ ٻڌڻ . ميلاپ ڪرائڻ -
رضانا موڪرائڻ .

● پَريچڪ ڪَ پَريچڪ : ث [ھ] پَريچڪار . چَٽ -
ڌاڏر . طرفداري - پاسخاطري . حمايت - مدد .
اشارو - آھج .

● پَريچڪ دينا : آڀارڻ - هُشي ڏيڻ . ٺڳڻ -
ڌوڪو ڏيڻ .

● پَريچم ڪَ پَريچم : ذ [ف] جهنڊي
جو ڪپڙو - پيرق . جهنڊو - وانڻو .

● پَريچنا : متعدي [ھ] پَريچڻ - سَرجڻ .
راضي ٿيڻ - خوش ٿيڻ . مائل ٿيڻ . واقف ٿيڻ .
● پَريچون : ذ [ھ] ريزڪي وڪري جو وڪر
(اڻو ، ڊال ، لوڻ ، سرج وغيره) .

● پَريچونيا ڪَ پَريچونئي : ذ . ريزڪي شيون
وڪندڙ .

● پَريچي ڪَ پَريچي : ذ [ف] ٽڪرو (ڪاغذ
جو) - پُريزو . اخبار . رسالو . خط - چيئي . زمين
جي کاتي جو نقل . پير (امتحان جو) .

● پَريچها ڪَ پَريچهي : ذ [ھ] اوڀي - اوڀرو .
نبيرو . ساريون (جي پاڻهي پيدا ٿين) . ٺاڀر - سانت .

● پَريچهاواڻ ڪَ پَريچهاواڻ : ذ [ھ] ڏسو
”پريچهاڻي“ .

● پَريچهاڻين : ث [ھ] پاڇو - پاڇولو . چاڻو -
سابو . آثر (جن ، پري وغيره جو) .

● پَريچهاڻين سَ بهانگنا ڏرنا : پاڇي کان ڊڄڻ .
پاسي ٿيڻ - پري ڀڄڻ .

● پَريچهي ڪَ پَريچهيان : ث [ھ] خُزرز - ين -

ڪٽيو (جو بارگير وهت تي رکجي).

● پڙجي ۽ پڙجيا: ٿ [ه] ڪاغذ جو ٽڪرو. چٽي - خط.

● پڙخڇي: ڏ [اردو] ٽڪر - ٽڪرا - پڙا.

● پڙدادا: ڏ [ه] پڙ ڏاڏو. (ٿ) پڙدادا.

● پڙده ۽ پڙدے: ڏ [ف] پڙدو - پوش.

گهونگهٽ - نقاب. برقعو. دروازي جي اڳيان

پناه لاءِ ڏنل پٽ - ڏيڍي. پڙويلو. طبق - ته.

● پڙده آهانا: پردو ڪڍڻ. بي نقاب ڪرڻ.

راز آگاهڻ.

● پڙده ڏالنا: پردو وجهڻ - ڍڪڻ - لڪائڻ.

● پڙده کرنا: پردو ڪرڻ. پهريز ڪرڻ.

● پڙسُون: تابع فعل [ه] پڙينهن. ٺيوڏينهن.

● پڙڪهڻا: متعدي [ه] پڙڪڻ. آزمائڻ -

تجربو ڪرڻ. امتحان وٺڻ. چڪاسڻ.

● پڙڪهڻ: ٿ. ٿ. پرڪ. سڃاڻ - پڙوڙ.

امتحان - آزمائش - تجربو.

● پڙلا: صفت [ه] پڙهي جو - پريون - پرانهون.

● پڙ نالا ۽ پڙ نالے: ڏ [ه] ڇت تان پاڻي

وهڻ جو نارو - نيسارو.

● پڙوا: ٿ [ه] پڙوب (اوپر) جي هوا

(جا مينهن کي آڻي).

● پڙوان: ڏ [ه] پڙهي جي آها ڊگهي

ڪاٺي جنهن ۾ سڙه بڌبو آهي.

● پڙوان چڙهڻا: مٽي چڙهڻ. آسڻ. عروج

تي پهچڻ. جوان ٿيڻ - بالغ ٿيڻ. وڌڻ ويجهڻ.

آباد ٿيڻ. مرادون ماڻڻ. ڪامياب ٿيڻ.

● پڙوايا ۽ پڙوائے: ڏ [ه] ڪت جي پاڻ

هيٺان رڪن جي دڪي - پڙوي.

● پڙونا: متعدي [ه] پڙوڻ (موتي) - پڙوج

ڪرڻ. سڙي ۾ ڏاڳو وجهڻ. پڙوئي ۾ وجهڻ

(ڪاغذ).

● پڙي: پڙيا: ٿ [ه] وسڻسُن؟. گهٽ.

● پڙے: تابع فعل [ه] پڙي - ڏور - پريان.

هن طرف - ٻئي پاسي. جدا - الڳ.

● پڙے بيٺاڻا: پڙي ويهائڻ - جدا ويهائڻ.

گهٽ سمجهڻ.

● پڙيو ۽ پڙيوے: ڏ [ه] هڪ قسم جو

ڪبوٽر جهڙو پکي.

● پڙا ۽ پڙے: ڏ [ه] وڏي پڙي - پڙو.

دھل جو چمڙو.

● پڙا پڙ: تابع [ه] ڦهڪو (موچون جو) -

ڦه. ڦه - سَت سَت. مينهن پوڻ جو آواز.

● پڙت: ٿ [ه] اصل قيمت يا خرچ.

بازاري نرخ. خرچ.

● پڙت پهڻاڻا: سراسري خرچ ٻڌڻ. خرچ

جو اندازو لڳائڻ.

● پڙتا: ڏ [ه] سراسري ورڇ. حصو - پتي.

ڍل (في ايڪڙ) جي شرح.

● پڙتال: ٿ [ه] ڇاڇ - پرڪ - چڪاس.

نظرثاني. پهر چڪاس (زمين وغيره جي).

سَت سَت (ڏڪڻ جي) - ڦه ڦه (موچون جي).

● پڙتال پڙتا: مار ملڻ - موچڙا ملڻ.

● پڙتالنا: لازم [ه] چڪاس ڪرڻ - پڙتال

ڪرڻ. چڪون ڪڍڻ - سڌارو ڪرڻ. حساب

ملائڻ. ٻيو دفعو ڳڻڻ.

● پڙتي: ٿ [ه] غير آباد زمين. آرڱ زمين.

● پڙتا: لازم [ه] پوڻ. پڙجڻ. پڙجي رهڻ.

ڊهڻ. ڪيرڻ. داخل ٿيڻ. ڪڙڪڻ (سٿان).

● پڙا پانا: پٽ تان لپڻ. مفت ملڻ.

● پڙا رهنا: پيو هجڻ. ليو رهڻ. بيڪار هجڻ.

نڪمو هجڻ.

- پڙاؤ ۽ پڙاؤ: ذ. منزل - چانوئي. ڊاٻو.
 - پڙاؤ ڏالنا: منزل ڪرڻ. چانوئي هڻڻ.
 ڊاٻو ڪرڻ.
 - پڙجڻا: پڙجي وڃڻ. پڙجي رهڻ. پاسو
 ڪوڙڻ. ڪري پوڻ.
 ● پڙوس ۽ پڙوس: ذ [ه] پاڙو - مڃلو.
 - پڙوسي ۽ پڙوسي: ذ. پاڙيسري - پاڙيوارو.
 (ث) پڙوسن ۽ پڙوسين.
 ● پڙهنا: لازم [ه] پڙهڻ. علم پرائڻ -
 تعليم حاصل ڪرڻ. سبق وٺڻ. ورد ڪرڻ.
 ٻولي ڪرڻ (جانور، پکي). هڻڻ (جادو، منتر).
 - پڙها: صفت. پڙهيل - تعليم يافتو.
 - پڙها لکها ۽ پڙهه لکها: صفت. پڙهيل
 گڙهيل - تعليم يافتو - پڙهيل لکيل.
 - پڙهانا: متعدي. پڙهائڻ - تعليم ڏيڻ.
 برغلائڻ. سيکارڻ.
 - پڙهائي: ث. تعليم - سکيا. پڙهائي. پڙهائي.
 ● پڙيا ۽ پڙيان: ث [ه] ڪاغذ جي ٻڌل
 پڙي. دوا وغيره جي پڙي. وچ - پاڙي.
 ● پڙسار ۽ پڙسار: ذ [ه] پکيڙ (سامان جي) -
 سامان ٽوپل پکيڙيل هڻڻ جي حالت.
 ● پڙسنا: متعدي [ه] اوڀريل شيء مان
 ٺهڻ واري پاڻي ڪيڻ. ٺهڪندڙ شيء تان گچي لاهڻ.
 ● پڙساؤ: ذ [ه] اوڀريل شيء (چانور وغيره)
 جو بچيل پاڻي.
 ● پڙسائي: ذ [ه] هڪ قسم جا چانور.
 ● پڙستئي: صفت [اردو] پڙستائي - پڙستن
 جهڙي رنگ وارو - هڪو ساڻو.
 ● پڙسڙ: ث [ه] چوپائي مال کي رات جو
 چارڻ جي حالت.
 - پڙسڙ چرانا: رات جو ڪنهن جي پٺيءَ ۾

مال چارڻ. چيڪ چارڻ.
 ● پڙسڙنا: لازم [ه] پڙڪوڙجڻ - ڦٽهڻ
 (پاڻي). ويجهڻ - وڌڻ. ليٽي پوڻ - آرام وٺڻ.
 ضد ڪرڻ. کيتو ڪرڻ (ٻارن جو). مڃڻ -
 قبول ڪرڻ. خواهش ڪرڻ.
 ● پڙسلي ۽ پڙسليا: ث [ه] پاسرائي - پاسري.
 - پڙسلي پڙسڪ آهڻا، پڙسڪا: ڪنهن ڳالهه
 جي اڳواٽ خبر پوڻ - ڪڙڪ پوڻ.
 - پڙسلي ڪا آزار: ذ. ٻارن جي هڪ بيماري.
 - پڙسليا نڪتل آنا: پاسرائيون نڪري اچڻ.
 تمام ضعيف ٿيڻ (جنهن ۾ هڏا نڪري اچن).
 ● پڙسنا: لازم [ه] پڙسجڻ - ڊڄڻ - اٿو ٿيڻ.
 گهوٽجڻ. چڄڻ - چڄاڻجڻ. برباد ٿيڻ - تباهه ٿيڻ.
 - پڙسانا: متعدي. پڙهائڻ (اٿو وغيره).
 - پڙسائي، پڙسوائي: ث. پڙهائڻ جي مزوري
 (اٿي وغيره جي) - پڙهائي.
 - پڙسهارا ۽ پڙسهارا: ذ. اٿو وغيره
 ٻيهڻ وارو. (ث) پڙسهارا ۽ پڙسهاريا.
 ● پڙسو ۽ پڙسو: ذ [ه] هڪ قسم جو جيت -
 ڪارڙو.
 ● پڙسوڄ: ث [ه] ڪچو ٽوپو - ڪوڪ.
 ● پڙسوڄنا: متعدي [ه] ڪچو ڪرڻ -
 ڪوڪ (ڪڙو).
 ● پڙسجڻا: لازم [ه] پڙهڻ. ڳڻڻ -
 رڄڻ. پاڻي ٿيڻ. ڪهڪاهه اچڻ. ترس کائڻ -
 رحم کائڻ. مهربان ٿيڻ. ٿوري سيڪ تي پڙجڻ.
 ● پڙسينا: ذ [ه] پڙهڻ - پڙهڻ.
 - پڙسينا آنا، نڪلنا: پڙهڻ اچڻ - پڙهڻ نڪرڻ.
 - پڙسينا جهوٽا: پڙهڻ رٿا ڪري وهڻ.
 پڙهڻ وهڻ. (شرم يا غيرت سبب) پڙهجي وڃڻ.
 - پڙسينا هرا هونا: پڙهڻ سڪڻ - پڙهڻ ٽرڻ.

● پَسِيو: ذ [۵] چانورن جي پيچي.

● پَکَٹا ۽ پَکَڙَ : صفت [ھ] پَکُو . پَکَل . پختو - مضبوط . پائدار . رڌل . اوڀاريل . تجربڪار . آزمودگار . هوشيار - چالاڪ . (ث) پَکِي ۽ پَکِيان .
■ پَڪا پَڪايا : صفت . رڌل پَڪل - ٺهيل . ٺڪيل . تيار .

- پڪا پهوڙا: ذ. پڪل گهوڙو. اهو وقت جنهن ۾ پونءِ ڀرجي آئي هجي. (صفت) ذڪويل.
- پڪتا ڪرنا: پڪو ڪرڻ. مضبوط ڪرڻ.
ذهن نشين ڪرڻ (سبق)- ياد ڪرڻ.

● پُڪارَنا : متعدی [هـ] پڪارن۔ سڏن۔ دانھن ڏيڻ۔ فرياد ڪرڻ۔ ٻڌائڻ۔ خبر ڪرڻ۔ هڪل ڪرڻ۔ هوڪو ڏيڻ۔ صدا هڻڻ۔

● پُکّار: ٹ. سڈ - ھکل. واکو. صدا.
ھوکو. گوڑ. ھل. پڑ ھو - یندیورو. دانھن - فریاد.
● پکّانا: متعدی [ھ] پچائٹھ - رڈٹھ. پال وجھٹھ
(میو).

● پڪڙڻا: متعدي [ه] جهان - وٺڻ - قابو ڪرڻ. پڪوڙ - ٻڌڻ - گرفتار ڪرڻ. منع ڪرڻ - روڪڻ. ترسائڻ - بيهارڻ.

■ پڪڙڻا: ث. پڪوڙ جي حالت - جهل - گرفت. اعتراض.

= پڪڙاڻا: متعدی. جهلائڻ - وٺائڻ - پڪڙائڻ .
 هٿ ۾ ڏيڻ . قابو ڪرائڻ . گرفتار ڪرائڻ .
 = پڪڙ دھڪڙ: ث. وٽ پڪڙ - وٽ وٺائڻ .
 گرفتاري .

— پڪڙ لانا: پڪڙي اچڻ - جهلي اچڻ. گيهلي آڻڻ. زوري وٺي اچڻ.

● پکڑنا: لازم [ھ] پچڻ. رڌجڻ - تيار ٿيڻ
(طعام). پچڻ (ميوي، ڦٽ).

● پڪڙوان ۽ پڪڙوان : ذ [ھم] پڪوان گيه

۾ ٽريل ماني . مالپڙو .

● پَكُونَا: متعدی المتعدی [ھ] پچرائڻ، رڌائڻ.

● پیکٹور ۷ پیکچورے: ذ [ھ] پیکچور.

- پیکوڑی ۽ پیکوڑیاں: ٲ. ٲڪسم ڇا ٲڪوڙا.

● پڻ ڪهاڻي ۽ پڻ ڪهاڻي : ٿ [ه] وڏي پڻ ڪهاڻي - ساندارو. وڏو پڻ ڪهاڻي - ڏي ڏي.

= پڻڪھال پڇيڻا، پڇيڻو، پڇيڻيا: ذ. صفت. وڌ
پڇو- پڇمير- گھڻ کانڪ.

— پیکھالی ۽ پیکھالی : ذ. پیکھالی - بهشتی .

● پکھاوَجُ پکھاوَجہیں : ث [م] ھک
قسم جو دھل - پکواز۔

٭ پڪهاوُ جي ٻڌ پڪهاوُ جي: ذ. پڪواڙ وڃائيندو.
پڪواڙي.

■ پُکھ-راجُ ۽ پُکھ-راجُ: ذ [ھ] پُکراج
(قیمتی پُتر).

● پنکھ روٹا ۽ پنکھ روٹو: ذ [ھ] سون یا چانديءَ جو ورق. سون یا چانديءَ جو ورق

لـجـل پانـ

● پکھووا ۽ پکھوئے: ذ [ھ] پاسو - طرف .
بغل - کچھ . ھنجھ - پاڪر . آسرو - پرڄھلو .

جاء جی کُنڈ.

● پڪهڙو، پڪهڙو: ذ [ه] پڪيڙو۔
پڪي. آهو ماڻهو جو هر هنڌ اچي وڃي سگهي.

● پنگ و پنگ : ذ [ھ] پنگت۔ پپر۔ قدر۔
وکت۔

== پښتو ژبې == پښتو ژبې : ث . پيچرو -
منهې وات .

● پڻ ڏس: [ه] وٽ جي پوين پيرن
۾ بدن جي رسي - پڇاڙي.

● پَنگڑی ۽ پَنگُریاں : ث [۵] پَنگُری -
پَنگو - پَنگب . عزت - آبرو .

● پٽلي ۽ پٽلياڻ : ٿ [ه] نئيدي ڪر ندي-
ٽيري. گهوڙو. چيچي.

● پٽلي پٽلي جوڙنا : ٿورو ٿورو ڪري سڙڻ-
ذرو ذرو ڪري گڏ ڪرڻ.

● پٽلا ۽ پٽلڙي : ٿ [ه] چادر يا پوتي وغيره
جو پٽلو- پٽلاند- دامن. ڪپڙي جي ڪنڊ.
وچوئي- فاصلو. بندوق يا تير جي مار. هڪ
ماپو. ٽين مٿن جو هڪ وزن. پوري- پري.
بار (جو مٿي يا پٺيءَ تي ڪٽجي)- بوجهه. مدد-
حمایت- طرفداري. ساھميءَ جو هڪ پٽو.
قنڇڻيءَ جو ڦر.

● پٽلا ٻانڊهنا : پٽلو پٽڻ. گوڏ پٽڻ. دشمن
سان مقابلي ڪرڻ لاءِ تيار ٿيڻ.

● پٽلا بهاري هونا : پٽو گرو ٿيڻ. وزندار هجڻ-
گيرو هجڻ. گنهگار هجڻ. پُٺ هئڻ. دنيا
جي ڌنڌي ڌاڙيءَ ۾ مصروف هجڻ.

● پٽلڙي پٽڻهنا، پٽڙنا : پٽلو ۾ پٽڻ. پٽاري
پوڻ. نڪاح ۾ اچڻ. هٿ لڳڻ.

● پٽلڙي جهڻجھي ڪوڙي نه هونا : پٽلو ۾
ڪوڙي به نه هجڻ- صفا هٿين خالي هجڻ.

● پٽلڙي سڙ ٻانڊهنا : پٽلڙي ۾ پٽڻ. حوالي
ڪرڻ- ذمي ڪرڻ.

● پٽلا ۽ پٽلڙي : ٿ [ه] ڪٽي جو ٻچو-
پُونڱو- گليز. (ٿ) پٽلي ۽ پٽلياڻ.

● پٽلانا : متعدي [ه] پيارڻ. ڏيڻ (ٻائي).
ريج ڪرڻ.

● پٽلاني : ٿ. ڪير پياريندڙ- دائي. اها
چوڪري جنهن کي ڪير پياريو وڃي. ڪير پيارڻ
جي اجرت.

● پٽلاؤ ۽ پٽلاؤ : ٿ [ه] پٽلاه- پٽلاءِ.
● پٽلاؤ پٽڪانا : پٽلاه رڌڻ. ٻهه پچائڻ.

● پڳڙي اتارنا : پڳ لاهڻ- پٽڪو لاهڻ.
عزت لاهڻ- آبرو وٺڻ.

● پڳڙي آجهالڻا : پڳ لاهڻ. عزت لاهڻ.
خوار ڪرڻ- ذليل ڪرڻ.

● پڳڙي ٻانڊهنا : پڳ پٽڻ- دستار بندي
ڪرڻ. وارثيءَ جي پڳ پٽڻ.

● پڳڙي پٽڻا : پڳ پٽڻ. پڳون مٽائي
باري رکڻ. پڳ مٽ يار ٿيڻ.

● پڳلا ۽ پڳلڙي : صفت [ه] ٻاگل- چريو.
سودائي. احمق- پٽوڪ. (ٿ) پڳلي ۽ پڳلياڻ.
● پڳلڻا : لازم. ڏسو ”پڳهڻا“.

● پڳلڻا : متعدي [ه] چاش ٿيڻ. چاش ۾ پوڻ.
عاشق ٿيڻ- فدا ٿيڻ.

● پڳهڻا : لازم [ه] پڳهڻ- رڃڻ-
گهڻ. ٻائي ٿيڻ (برف ڌاتو). نرم ٿيڻ (دل).
● پڳهڻلانا : متعدي. پڳهڻ- گهڻ- رجائڻ.
نرم ڪرڻ. راضي ڪرڻ.

● پٽل ۽ پٽل : ٿ [ه] ڪين- لحظو- پل-
دم. تمام ٿورو وقت. اک جو پردو- پلڪ.
● پٽل بهر مين : تابع فعل. ڪين پل- اک
چنپ ۾.

● پٽل پٽل : تابع فعل. هر گهڙي- هر وقت.
● پٽل مارنا : اک چنپڻ- اک پورڻ پٽڻ.

● پٽل ۽ پٽل : ٿ [ف] پٽل- موري.

● پٽل ٻانڊهنا : پٽل پٽڻ- موري ٺاهڻ.
وڌاءُ ڪرڻ- مبالغو ڪرڻ. دير لڳائي ڇڏڻ.
ڪوڙو گالهائڻ.

● پٽل بندي : ٿ. پٽل پٽڻ يا ٺاهڻ جو ڪم.
پٽل جي مرست. پٽل تان لنگهڻ جو محصول.

● پٽلا ۽ پٽلڙي : ٿ [ه] ڪرنبدي (دبي مان
تيل وغيره ڪڍڻ لاءِ)- ٽيري.

■ پلڪ پسيجڻا: پنجهر پڙڻ. رحم اچڻ. ترس اچڻ.

■ پلڪ پيڻا: صفت [اردو] چينڻو- اڪيون چنپيندڙ.

■ پلڪ جهڙڪڻا: اڪيون چنڻ. اڪيون ٺيڻ. اک ٻوٽ ڪرڻ. ٿورو آرام ڪرڻ.

■ پلڪ مارنا: اک پڇڻ. اک جو اشارو ڪرڻ. اک چنڻ. اک ٻوٽ ڪرڻ. ٿوري نند ڪرڻ.

■ پلڪون سے نمڪڻ چڻا: ڏکيو ڪم ڪرڻ. سخت محنت ڪرڻ.

● پلڻا: متعدي [ه] پلجڻ- پرورش ٿيڻ. وڌو ٿيڻ. گذر سفر ڪرڻ.

● پلڻا: لازم [ه] پيڙجڻ- تيل نڪرڻ. چيچڻ- چيپاڻجڻ. گهڻي محنت يا ڪوشش ڪرڻ. وڙهڻ لاءِ تيار ٿيڻ. حملو ڪرڻ- هلاڻ ڪرڻ. خوفناڪي هنڌ بي ڊڳو هليو وڃڻ.

● پلڻدا، پلڻدو: پلڻدو: ڏ [ه]. سڻو- ٿڌو- بڻدل (ڪاغذ جو).

● پلڻنگ ۽ پلڻنگ: ڏ [ه] وڏي ڪٽ. وڏن پاڻ واري ڪٽ. ڪٽ.

■ پلڻنگ توڙو: ڏ. نڪمڻو- بيڪار ۽ توڻي ماڻهو. هڪ قسم جي دوا.

■ پلڻنگڙي ۽ پلڻنگڙياڻ: ٺ. ننڍو پلنگ- ڪٽ.

■ پلڻو: ڏ [ه] پلڻو- پلانڊ- دامن. ويڪري پانڪ- وڏي پٽي واري ڦيٽ (پانڪ).

■ پلڻو ميلانا: سازش ڪرڻ- منصوبو سڏڻ. صلاحو ٿيڻ.

■ پلوڻها، پلوڻهڻا: صفت [ه] پيڻي ۽ جو (ٻار). (ٺ) پلوڻهي، پلوڻهسي.

■ پل پڙنا: محاوره. جلهه ڪرڻ- حملو ڪرڻ. اوچتو ڪاهي ڀوڻ. مٿان ڪڙڪڻ. مٿان ٻوڻ (ڊنڊلي جي صورت ۾).

■ پلڻيلانا: متعدي [ه] نرم ڪرڻ- ڪنڌرو ڪرڻ. ليڳڙو ڪرڻ- ڦيلڙو ڪرڻ.

■ پلڻيلا: صفت. نرم- ڪنڌرو. ليڳڙو.

■ پلڻيلاهڻ: ٺ. ڪنڌرائي. ڦلهڙائي.

■ پلڻيلانا: متعدي [ه] (ڪاڻن مهل) ڦڏن وانگر وات هلائڻ. چڻوسڻ.

■ پلڻڻس ۽ پلڻڻيس: ٺ [انگ. Battalion] پلڻڻ- فوج- لشڪر. پيادل فوج جو هڪ دستو.

● پلڻڻا: متعدي [ه] ورڻ- موٽڻ- واپس اچڻ. آڻڻ. ڦيرڻ. الي وڃڻ. آبتو ڪرڻ- اونڌو ڪرڻ. مٽائڻ- بدلائڻ. ڦيرائڻ.

■ پلڻڻو: ٺ. موٽ- واپسي. آڻائڻي. آبت. ڏي وٺ- مٽاسٽا.

■ پلڻڻا ۽ پلڻڻو: ڏ. ورائي- آڻائڻي. موٽ.

■ پلڻڻا ڪهانا: آڻڻ ڪاڻڻ. موٽ ڪاڻڻ. آبتو ٿيڻ. ڦيرو ڪاڻڻ.

■ پلڻڻانا: متعدي. موٽائڻ- واپس ڪرڻ. واپس وٺڻ. وٺڻ.

■ پلڻڻهي ۽ پلڻڻهيان: ٺ [ه] لٽي (وڻ).

■ پلڻڻو ۽ پلڻڻو: ڏ [ه] پيڙي ٽوپيءَ جو هڪ پاسو.

■ پلڻڻا ۽ پلڻڻو: ڏ [ه] ساھيميءَ جو پيڙو. ٻ. پيڙي ٽوپيءَ جو هڪڙو پاسو. (ٺ) پلڻڻي ۽ پلڻڻياڻ.

■ پلڻڪ ۽ پلڻڪيس: ٺ [ه] پيڻي- اک جا وار. دم- کين- لفظو- گهڙي.

■ پلڻڪ بهيگڻا: پنجهر پڙڻ- آبدیده ٿيڻ.

■ پلڻڪ بيجهانا: اڪيون وڇائڻ. عزت ڏيڻ.

تري ڪرڻ. سڏڻ. تازو توانو ٿيڻ.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] پيجرو- بوتو. هڏائون پيجرو.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] پيجرو- بوتو. هڏائون پيجرو (مائهو ڄو).

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] هڪ قسم جو جهنگلي ٻوٽو.

● پَنجَرَ : متعدي [ه] ذاتو ڄي ڀڳل ڏانءُ ڪي ٿاڻڪو هئڻ- رهڻ- ڏيڻ.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] هڪ قسم جو رانديڪو (ننڍي منهن وارو ڏانءُ). (صفت) مٽو- گهڻو پيشاب ڪندڙ.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ف] پنجن شين جو مجموعو. پنجن نشانن وارو پتو- پنجي. انسان يا جانور جي پنجن آڱرين وارو حصو- چنبو. مٺ. قبضو. اختيار- وس. ذاتو مان ٺهيل چنبو (جو ثابت يا علم تي هئندا آهن).

● پَنجَرَ : لڙنا: چنبو ويڙهائڻ. زور آزمائي.

● پَنجَرَ : مارنا: چنبو هڻڻ. جهپ هڻڻ- جهٽ هڻڻ.

● پَنجَرَ ڪي ٻل چلڻا: پَن تي هلڻ.

● آهستي ۽ سان هلڻ. وڌائي ۽ سان هلڻ.

● پَنجَرَ : ڪٽر پيچهي پَنڙا: هٿ ڏوٺي پٺيان لڳڻ. هڪ منوڻي ڪنهن ڪم کي لڳڻ.

● پَنجَرَ : ڪاڙنا: چنبا ڪڍائڻ. قبضو ڪرڻ.

● پَنجَرَ : چنبي ۾ اچڻ- قبضي ۾ اچڻ- وڃڻ.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] ٿاڻوڻ ڪي رهڻ- ڏيندڙ. قلعي گر.

● پَنجَرَ : ٺ [ه] هڪ قسم جي خوراڪ (جا اٽي، گيهه، کنڊ، ڪونر ۽ سڪل ميوي مان ٺاهيندا آهن، خاص ڪري ڪنوار يا ويم واري عورت کي ڪارائيندا آهن).

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] گهڙامنجي- مَنجَن (مَن رڪڻ لاءِ). پاڻيءَ رڪڻ جي جاءِ.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ف] وٺيل ڏور. وٽ- پليٽو- فليٽو. ساڙڻ جو معمول.

● پَنجَرَ : ذ [ه] پليٽن- آڻڻ.

● پَنجَرَ : تباهه ڪرڻ- برباد ڪرڻ.

● پَنجَرَ : ڏاڍي مار ڏيڻ- پيچ ڪيڻ- هڏڪڻ پيچڻ.

● پَنجَرَ : ذ [ه] شورو. لاس (شورو گهائو ڪرڻ لاءِ).

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] اسم ٺاهڻ لاءِ ڪم ايندڙ ٻچاڙي (ٻهولاپن، بچپن، ٻچپنا وغيره).

● پَنجَرَ : ذ [ه] "پاڻي" جو مختلف (جو) مرڪب لفظن جي منڍ ۾ ڪم اچي، جيئن پَنجَرَ، گهٽ، پَنجَرَ، گهٽا وغيره).

● پَنجَرَ : ذ. رب- پَنجَرَ ٻڌو پت.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : پَن چڪڻا: ٺ. پاڻيءَ جي زور تي هلندڙ چڪي يا جانبد.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ. ٽوپو (پڪي).

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : پَن ڏُٻيا: ٺ. هڪ قسم جو آبي پڪي.

● پَنجَرَ : ذ. درياءُ يا واه تان پاڻيءَ ڀرڻ جو هنڌ- گهاٽ- ٽو. پاڻيءَ ڀرڻ جي جاءِ.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ. پاڻي ڀرندڙ- بهشتي. (ٺ) پَنجَرَ، پَنجَرَ.

● پَنجَرَ : ذ [ه] بر- ويڪر- پَنجَرَ.

● پَنجَرَ ۽ پَنجَرَ : ذ [ه] هڪ قسم جو قيمتي پٿر- زرد. هڪ قسم جو شربت (جو گيداءُ ٿي يا ليمي وغيره کي پاڻي ۾ ملائي ٺاهيندا آهن).

● پَنجَرَ : پَنو. ورق (چاندي يا سون جو).

● پَنجَرَ : لازم [ه] ساڻو ٿيڻ- آباد ٿيڻ.

(بیماري يا بيقراري سبب).
 ● پَنڌڪهڙي ۽ پَنڌڪهڙيان : ٿ [ه] ننڍڙو
 پن - گئل جو پن - پنڪڙي.
 ● پَنڌڪهڙي : صفت [ه] بدڪار - زاني .
 ● پَنڌڪي ۽ پَنڌڪيان : ٿ [ه] ننڍڙو جهوٽو -
 پنڪي .
 ● پَنڌڪوڙا ۽ پَنڌڪوڙي : ڏ [ه] پينگهو . لوڏ .
 ● پَنڌا : متعدي [ه] پئڻ . پيٽڻ - پاراٽا ڏيڻ .
 گارگند ڪرڻ - لعنت سلامت ڪرڻ .
 ● پَنڌواڙي ۽ پَنڌواڙي : ڏ [ه] پاڻ وڪڻندڙ .
 ● پَنڌانا : متعدي [ه] کير ڏهڻ وقت ٿيڻ
 کي پاڻي هڻڻ . مهيڙائڻ (ڍڪي وغيره) .
 ● پَنڌيالا ۽ پَنڌيالو : ڏ [ه] هڪ قسم جو
 ميوو (جو جمون جڏو ٿئي) .
 ● پَنڌيانا : متعدي [ه] پاڻي ڏيڻ (پنيءَ کي) .
 پَسائڻ - آلو ڪرڻ . ريج ڪرڻ . پاڻي ٿيڻ .
 ● پَنڌيري ۽ پَنڌيرياڻ : ٿ [ه] پيڄو (سارين
 وغيره جو) - پيچارڻ . ننڍڙا پُٺوٺا .
 ● پَنڌو : ٿ [ه] پره - باڪٽ . پَنڌيريڪو - فجر .
 - پَنڌو پَنڌاڻا پَنڌوٺا : پيره ٿيڻ - باڪٽ ٿيڻ .
 فجر ٿيڻ - صبح ٿيڻ .
 ● پَنڌو : ٿ [ه] چوپائي مال کي پاڻي پيارڻ
 جي جڳهه . آواڙو . پَنڌون (ڍاري جو) .
 - پَنڌو باره : ڏ . پَنڌون بارهن . سوپ - ڪَنٽ
 (جوامر) .
 - پَو باره هونا : پَنڌون بارهن ٿيڻ . فائدو ٿيڻ .
 ● پَنڌو ۽ پَنڌو : ڏ [ه] پاڇ . چوٿون حصو .
 (شراب جي) پاڇ جيتري شيشي .
 ● پَنڌو ۽ پَنڌو : ڏ [ه] ڪنهن به جانور جو
 کير پياڪ پَڄو . نانگ جو پَڄو . هڪ قسم جو
 پُٺوٺو . هڪ قسم جو گاهه .

● پَنڌجا ۽ پَنڌجي : ڏ [ه] آن مان ٻُھ
 ڪڍڻ جي پنج شاخي ڪاٺي - ڏانڊاري .
 ● پَنڌڄل : ڏ [ه] ڪنهن وڻ جو سڀ کان
 ننڍو ميوو .
 ● پَنڌجهڙا : ڏ [ه] ڦٽ جو ريشو . گيگت .
 ● پَنڌجهڙي ۽ پَنڌجهڙي : ڏ [ه] پڪي . (مجازاً)
 سيلاني - رولاڪ . گهوٽو .
 ● پَنڌرَه : عدد [ه] هڪ عدد - پندرهن (۱۵) .
 ● پَنڌرُ ۽ پَنڌرُ : ڏ [ه] پَنڌوڙو . چاٿو . لڏون
 (مٽائي) . گرھ - لقمو .
 ● پَنڌا ۽ پَنڌو : ڏ [ه] جسم - بدن . مٽيءَ
 جو گُوڙهو - پَنڌوڙو . لڏون . ڍيرو .
 - پَنڌا پَنڌڪنا : بدن گرم ٿيڻ - سخت بخار ٿيڻ .
 ● پَنڌولي ۽ پَنڌوليان : ٿ [ه] پَنڌي -
 بُڪي (ٺنگ جي) .
 ● پَنڌول : ٿ . هڪ قسم جي ميوڙي رنگ
 جي مٽي (جا پوڄي ڏيڻ جي ڪم اچي) .
 ● پَنڌسارُ ۽ پَنڌسارُ : ڏ [ه] پَسارُ - پَسارڪو
 وڪر .
 - پَنڌساري ۽ پَنڌساري : ڏ . پَساري .
 ● پَنڌڪهڙو ۽ پَنڌڪهڙو : ڏ [ه] ڪنپ - پَنڌڪ .
 پَنڌرُ - ڪَنڌوٺي .
 - پَنڌڪه پَنڌسارنا : ڪنپ ٿيڻ . پر پڪيڻ .
 آڏاڻ جي تياري ڪرڻ .
 - پَنڌڪي ۽ پَنڌڪي : ڏ . پَنڌڪي . (ٿ) هڪ
 قسم جو اوڻي ڪپڙو .
 ● پَنڌڪها ۽ پَنڌڪهي : ڏ [ه] پَنڌڪو - وِڄڻو .
 جهلي .
 - پَنڌڪها جهلڻا : وِڄڻو هڻڻ - پڪو هڻڻ .
 جهلي چڪڻ .
 - پَنڌڪه لڪڻ جانا : زور سان دل ڌڙڪڻ

● پوپلا ۽ پوپلے : ذ صفت [ھ] پٽو۔ قندو۔
 پٽو. (ث) پوپلی ۽ پوپلیاں.
 ● پٽو' ۽ پٽو' : ذ [ھ] پٽ'.
 ● پوتا ۽ پوتے : ذ [ھ] پٽ جو پٽ۔ پوتو.
 (ث) پوتی ۽ پوتیاں.
 ● پوتون پھلنا : پوتن پٽ وارو ٿيڻ۔
 اولادي ٿيڻ. وڌڻ ويجهڻ.
 ● پوتڙا ۽ پوتڙے : ذ [ھ] ننڍي ٻار يا بيمار
 جي هيٺان وڃائڻ جو ڪپڙو. پراڻو ڪپڙو.
 ● پوتڻا : متعدی [ھ] راڳڻ۔ ليڻ۔ پوڇي ڏيڻ.
 ● پوتهيا ۽ پوتهيائين : ث [ھ] تماڪ رکڻ
 جي گوڙي.
 ● پوتيا ۽ پوتیے : ذ [ھ] پوتڙو۔ گوڏ جو
 ڪپڙو. هڪ قسم جو رانديڪو.
 ● پوٽ ۽ پوٽس : ث [ھ] ٿيلهي. گنڍڙي۔
 هٿڙ. گنڙي۔ پٺمارڪ. ڪپڙو (جنهن ۾ اناج
 پٽجي). ڪفن. چادر (ميٽ جي). جهجهائي۔
 گهٽائي. ڪتاب جو اهو حصو جتان جلد پٽڻ
 لاءِ تپو ڏجي.
 ● پوٽ گل' : ذ. هڪ قسم جو گاهه.
 ● پوٽا ۽ پوتے : ذ [ھ] گنجي (پکي جي).
 ٻچو (پکي ۽ يا جانور جو). ننڍڙو ٻار. (جنهن
 جا اڃا ڪنڀ نه نڪتا هجن).
 ● پوٽا بهتر'نا : گنجي ڀڙڻ. دائو چڱڻ (پکي).
 ● پوٽيلا ۽ پوٽيلے : ذ [ھ] وڏي گڙي. بچڪو.
 ● پوٽيلي ۽ پوٽيلياں : ث. گنڍڙي۔ هٿڙ.
 بچڪي۔ ٿيلهي. اڳڙي ۾ ٻڌل دوا جي موڙي.
 ● پوٽي : ث [ھ] هڪ قسم جي وڻ (جنهن جا
 پٽن پاڻ جهڙا ٿين).
 ● پوڄنا : متعدی [ھ] پوڄڻ۔ بندگي ڪرڻ.
 عزت ڏيڻ.

● پوڄا : ث. پوڄا۔ بندگي.
 ● پوڄا پاٽ' : ث. پاٽ پوڄا۔ بندگي.
 ● پوڄهنا : متعدی [ھ] پوڄڻ۔ پڇا ڪرڻ.
 دريافت ڪرڻ. معلوم ڪرڻ. تحقيقات ڪرڻ.
 ڳولا ڪرڻ۔ جاچ ڪرڻ. بيمار کي پڇڻ.
 موڪل وٺڻ۔ اجازت وٺڻ. ڌيان ڏيڻ۔ خيال
 ڏيڻ. وٺڻ (صلاح). عزت ڏيڻ. سنڀال لهڻ.
 ● پوڄهڙ : ث. پوڄا۔ دريافت. ڳولا۔ جاچ. طلب.
 ● پوڄهه گچھ : ث. پڇا ڳاڇا. جاچ جوڇ۔ تحقيقات.
 ● پوڄهنا ڳاڇهنا : پڇڻ ڳاڇڻ۔ پڇا ڳاڇا ڪرڻ.
 ● پوڏ' : ث [ھ] ٻچو. پوتو. ٿڌو. نسل۔
 بنياد. ٻار۔ نوجوان. واڳت جي مهاڙي.
 ● پوڏ لنگانا : ٻچو لڳائڻ. پوٽو ٿڌاري پئي
 هنڌ هڻڻ.
 ● پوڏا، پوڏه' ۽ پوڏے : ذ [ھ] پوٽو.
 ننڍو ٻار. لغام جي مهاڙي.
 ● پوڏن ۽ پوڏنے : ذ [ھ] هڪ قسم جو
 ننڍڙو پکي.
 ● پوڏ پٽن' : ذ [ف] هڪ قسم جي خوشبودار
 پاڇي۔ قوڏنو.
 ● پور ۽ پورس : ث [ھ] ٻن ٽڪرن جو گنڍ
 يا سنڌ. ٻُل (اگر جو). گهري (ڪمند جي).
 گهري (ڪمند جي).
 ● پور، پورا : ذ [ھ] شهر۔ ڀري "شڪارپور،
 کانپور وغيره".
 ● پورا ۽ پورے : ذ [ھ] بانس جو ٽڪر۔
 پور. گهري.
 ● پورا : صفت [ھ] پورو۔ مڪمل. سچو.
 سريستو. سڀ۔ سمورو. درست۔ ٺيڪ.
 ● پورا آترنا : ٺيڪ اچڻ۔ پرک ۾ پورو اچڻ.
 ٺهڪي اچڻ.

● پُورا هونا : پورو ٿيڻ. مڪمل ٿيڻ. ختم ٿيڻ.
● پُورِي ۽ پُوريون (سے) هونا : حاملہ عورت جو ڀرين ڏينهن سان هجڻ.

● پُوري ۽ پُورياں : ٿ [ھ] ميدي يا اٽي جي تـريل نـڌيڙي ماني- پُوري .

● پُوري ۽ پُورياں : ٿ [ھ] ڪمند وغيره جو ننڍو ٺڪر- ٻـل- گُري .

● پُورياں ڪـرنا : گُريون ڪرڻ- ٺڪر ٺڪر ڪرڻ . گـتـرا گـتـرا ڪرڻ .

● پوس : ٿ [ھ] سـنـبـت جونائون مھينو- پوه .

● پوسنا : متعدی [ھ] پالڻ- نپائڻ. وڏو ڪرڻ.

● پوکينا : متعدی [ھ] گهوڙي يا ٻئي ڪنهن وهڻ جو پٽي ليڏ لاهڻ.

● پوکهر ۽ پوکهر : ٿ [ھ] تـلـاءِ . ڍنڍ .

● پولا ۽ پولے : صفت [ھ] پورو- ڪوڪو- خالي . نرم . ڍرو . (ذ) بيوقوف- نادان .

● پولا ۽ پولے : ٿ [ھ] گـڻـو (گاھ جو). مـٺ ڪن ڪانا. گاھ جي سوڙي . (ٿ) پولی ۽ پولیاں .

● پون : صفت [ھ] مـڻـو- پـڻـو .

● پونا ۽ پونے : ٿ [ھ] مـڻـو- پـڻـو .

● پونجي : ٿ [ھ] سوڙي . ميڙي چونڊي . دولت .

● پونجهڙ ۽ پونجهڙپڻ : ٿ [ھ] پـڇـڇ- دڙ .

● پونجهڙنا : متعدی [ھ] آگهڻ- صاف ڪرڻ . چنڊڻ (مٽي) .

● پونجهڙ : ٿ . آگهه سگهه . صفائي- چنڊ ٽوک .

● پونجهڙن : ٿ . صفا ڪرڻ جو ڪپڙو . ڪڙڙ- ڪڙچڻ . اوڀر . بچت .

● پونڌا : ٿ [ھ] هڪ قسم جو ڪمند (جنهن مان کنڊ يا گڙ نه ٺهندو آهي) .

● پُونَسَلائي ۽ پُونَسَلائيياں : ٿ [ھ] ڪورڪي ڪم جو هڪ اوزار .

● پونڪا ۽ پونڪے : ٿ [ھ] ڪيئون . سپيوڪي .

● پونڪينا : لازم [ھ] چوپائي مال کي دست ٿيڻ .

● پونڪا ۽ پونڪے : ٿ [ھ] بانس جي گُري . پورو نـڙو . ٺنگ جي نـري . (صفت) خالي- پورو . بيوقوف- چسو .

● پُونِي ۽ پُونِيَاں : ٿ [ھ] ڪنهن جي پُونِي (جنهن سان ڏاڳو ٺاهين) . ٿورو ذرو .

● پُونِيَا ۽ پُونِيے : ٿ [ھ] ملعل جو ٻارهن والڻ جو ٿان .

● پهاپا، پهاپا ڪُئني : ٿ [ھ] ڪُئڻ- ڌوتي . وچ ويڙهائو عورت . پوڙهي ٽاڪ .

● پهاڻڪ ۽ پهاڻڪ : ٿ [ھ] وڏو دروازو- ڦاٽڪ . واڙ- واڙو . ڍڪ (رولو مال کي بند ڪرڻ جو) .

● پهاڻڪ سے چهڙانا : ڍڪ مان (چوپايو مال) ڇڏائڻ . قيد مان آزاد ڪرائڻ .

● پهاڙ ۽ پهاڙ : ٿ [ھ] جبل- ڏونگر .

● پهاڙ ٺڪنا : وڏي مصيبت ٿرڻ .

● پهاڙ ٺوٺ پڙنا، ٺوٺنا : جبل سير تي ڪرڻ . آفت سير تي ٺٽي پوڻ . اوچتي مصيبت نازل ٿيڻ .

● پهاڙ ڏهانا : ظلم ڪرڻ .

● پهاڙ سا دن : محاوره . جبل جيڏو ڏينهن . تمام وڏو ڏينهن (جو ڪاٺن مشڪل ٿي پوي) .

● پهاڙ سے ٺڪر لينا : جبل سان مٿو هڻڻ . پاڻ کان وڏي سان مقابلو ڪرڻ .

● پهاڙ ڪاٺنا : جبل ٺڪڻ- ڏونگر ڌارڻ . تمام سخت ڪم ڪرڻ . ڌڪيو ڪم ڪرڻ .

● پهاڙي ۽ پهاڙي : ٿ [ھ] جابلو- ڪوهستاني .

● پهاڙي ۽ پهاڙياں : ٿ . ٺڪر- ٺڪري .

هڪ راڳڻيءَ جو نالو.

● پهاڙي ڪوٽا ۽ پهاڙي ڪوٽي: ذ. هڪ قسم جو وڏو ڪاٺ.

● پهاڙا ۽ پهاڙي: ذ [ه] ڪوڙو (رياضي).
● پهاڙنا: متعدي [ه] ڦاڙڻ. ڦوڙڻ - چيرڻ. ٺڪر ڪرڻ. ڌارڻ. ڦيرائڻ (ڪير).

● پهاڙ ڪهانا: ڪنهن جانور جو ڪنهن کي چيري ڦاڙي ڪاٺ. ڪاوڙ سان ڳالهائڻ.

● پهاڳ: ذ [ه] ڳالال - ڳاڙهو رنگ (جو هوليءَ جي موقعي تي هندو هڪ ٻئي کي هڻندا آهن). هوليءَ تي ٿيندڙ تماشا. عيش عشرت جو سامان. رنگ هڻڻ يا اڇلائڻ جو ڪم.

● پهاڳ ڪههائڻا: ڳالال هڻڻ - هولي سلهاڻڻ. خوشيون ڪرڻ - موجون ڪرڻ.

● پهاڳڻ: ذ [ه] سڀت جو ٻار هوڻ - مهڻو - ڳڻڻ.

● پهاڳ ۽ پهاڳين: ٺ [ه] تير جي چُهنب. چُونڀي (هر جي) - ڦار. سوپاريءَ جو وڏو ٽڪر.
● پهاڳ ۽ پهاڳي: ذ. هر جو ڦار - چُونڀي.

(ٺ) پهاڳي ۽ پهاڳياڻ.

● پهاڳا ۽ پهاڳي: ذ [ه] ڪارڊ (جُٽيءَ جو).

● چهر - چهرڻي (ڪاٺيءَ جي).

● پهاڳد: ذ [ه] ڦندو. دام. ڪوڙڪو. چال - ٽپ - ڀڏ. تڪليف - ڏڪيائي.

● پهاڳد لنگاڻا، مارنا: ڦند پڪيڙڻ - ڪوڙڪو منڊڻ. فريب ڏيڻ - ڌوڪو ڏيڻ.

● پهاڳدنا: متعدي [ه] ٽپڻ - چال ڏيڻ. ڦند پڪيڙڻ - دام ۾ آڻڻ - ڪوڙڪي ۾ ڦاسائڻ.

● پهاڳس: ٺ [ه] جسم ۾ چپي ويل ڪڪ وغيره - چپت. ڪُٽ. روحاني تڪليف يا ايذا. ڇپڪار. آندو. آڱرين جي ننهن ۾ ڇايل مَر.

● پهاڳس چُهنا، لنگا: چپت لڳڻ. ڪُٽ

لڳڻ. تڪليف پهچڻ - صدمو سڻ. ڇپڪار ٿيڻ.

● پهاڳسنا: متعدي [ه] ڦاسائڻ. جهلڻ - پڪوڻ. ڦندي ۾ ڦاسائڻ. قابو ڪرڻ - سوکھو ڪرڻ. ٺڳڻ - فريب ڪرڻ. ڦاسائڻ (ٺوهر ۾).
● پهاڳس: ٺ. ڦندو. دام - ڪوڙڪو. روڪ - رنڊڪ.

● پهاڳس لپنا: ڦندي ۾ ڦاسائڻ. پڪوڙي وٺڻ. دام ۾ آڻڻ.

● پهاڳسي ۽ پهاڳسياڻ: ٺ [ه] ڦاهي - ڦسي. سُوري. موت جي سزا. ڦاهي ڏيڻ جو رسو.
● پهاڳسي ڪهڙي هونا: ڦاسي ٺنڱجڻ.

● پهاڳسي لنگاڻا هونا: ڦاسي ملڻ - ڦاسي اچڻ.

● پهاڳڪ ۽ پهاڳڪيس: ٺ [ه] ڦار (سيوي وغيره جي) - (گدري وغيره جي) ڦاڪ.

● پهاڳڪينا: متعدي [ه] ڦڪڻ - ڦڪڻ پڙڻ.

● پهاڳ پري ڪاٺ. ٽڪڙو ڪاٺ. آڏائڻ (نائو). ٽڪڙو ڳالهائڻ. ڪوڙ ڳالهائڻ. بهتان هڻڻ.

● پهاڳڪ: ذ. ڦڪ. ڦڪو. لپ - لپوڙو.

● پهاڳڙا ۽ پهاڳڙي: ذ [ه] پهاوڙو (لوھ يا ڪاٺ جو).

● پهاڳڙي ۽ پهاڳڙياڻ: ٺ. پهاوڙي (لوھ يا ڪاٺ جي).

● پهاڳا ۽ پهاڳي: ذ [ه] پھو (ڦٽ وغيره تي رکڻ جو).

● پهاڳا رکھنا: پھو رکڻ. زخم جو علاج ڪرڻ.

● پهاڳڪنا، پهاڳڪنا: لازم [ه] آسرن - آپڙڻ (وڻ). واڌ ڪاٺ. مچڻ (جسم).

● پهاڳنا: لازم [ه] ڦٽڻ. ڪپڻ - ٺهڪي اچڻ. سُونھڻ. موزون لڳڻ - مناسب لڳڻ.
● پهاڳتي ۽ پهاڳتياڻ: ٺ. ٺهڪي ايندڙ

شَڪو (چھڪ وغيره جو). چرڙاڻ (ڪڙي ڦاڻڻ جو).

● پھيٽُ: ذ [ھ] جُٽ - ڦيٽ . بددعا- پاراٽو.
● پھيٽ پھيٽ ڪرنا: جُٽ ڦيٽ ڪرڻ.
تعددي ڪرڻ. پيٽ پاراٽو ڪرڻ.
● پھيٽُ: صفت [ھ] اڪيلو. هڪڙو. جدا-ڌار.
● پھيٽڪا پھيٽڪي: ذ [ھ] گھڙي- کين-
پلڪ. پيڇرو. کانگھاري ۾ نڪتل رت.
● پھيٽڪا نه کھانا: گھڙي به نه جيئن. آفت
مري وڃڻ.

● پھيٽڪارُ: ذ [ھ] ڦٽھڪو- سٽڪو. گھوڙي
وغيرھ کي سيڪارڻ جووڏو چھڪ. هڏي- چڙب.
● پھيٽڪارُنا: متعدي [ھ] چھڪ مان ٺڪاءُ
ڪيڻ. ڪڙي کي سٽڻ. گار ڏيڻ. جُٽ
ڪرڻ- تعددي ڪرڻ. ڪا شيء کڻي پڇڻ.
جدا ڪرڻ.

● پھيٽڪارُنا: متعدي [ھ] ڦيٽڪارڻ- ڦيٽ
لعنت ڪرڻ. تمدي ڪرڻ. گھٽ وڌ ڳالھائڻ.
گاريون ڏيڻ.

● پھيٽڪار ۽ پھيٽڪارين: ٺ. ڦٽڪار- جُٽ -
تعددي. پيٽ- پاراٽو. خواري- بدنامي.

● پھيٽڪار بَر سَنا: لعنت ملامت وسڻ- ڦٽڪار
پوڻ. بي رونقي ٿيڻ- آداسي ٿيڻ.

● پھيٽڪري: ٺ [ھ] هڪ قسم جو پسارڪو
وڪر- ڦيٽڪي.

● پھيٽڪلُ: صفت [ھ] جدا- ڌار. گھڻن
عقدان کنيل (قرض). گڏيل. مختلف- جدا جدا.
ريزگاري- ريجو.

● پھيٽڪلُ: ذ [ھ] اڪيلو- واحد. مختلف.
نرالي قسم جو. ريزگاري- ريجو. پگڙ ٽٽل
شيون. ٽوپل پڪڙيل شيون.

ڳالھ. ٺھڪندڙ چرچو. موزون گفتگو. موقعي
آھر گفتگو.

● پھيٽي ڪسَنا: ٽوڪ هڻڻ- چرچو ڪرڻ.
● پھيٽنُ: ٺ. موزونيت. سينگار. سُونھن.
● پھيٽا ۽ پھيٽي: ذ [ھ] ڦٽي ۽ جو مٿس-
ڦٽي. (ٺ) پھيٽي ۽ پھيٽيا.

● پھيٽيرا ۽ پھيٽيرے: ذ. پھيٽات- پھيٽي ۽
جو پھت. (ٺ) پھيٽيري ۽ پھيٽيريا.

● پھيٽنا: لازم [ھ] ڦٽڪڻ- لڇڻ. ڦوڪڻ.

● پھيٽرُ دَلالے: ذ [ھ] خوشامد. چا پلوسي. ڏنا.

● پھيٽرُ دَلالیا: ذ. خوشامدي- چا پلوس. ٺڳد-
فريبي. ڏٺي.

● پھيٽسُ، پھيٽسا: صفت [ھ] اجايو ٿلهو ۽
بي زور ماڻھو- ڦيٽو. بي ڊول. ڦنڊيل. ڦيڪو-
بيسواد.

● پھيٽسا ۽ پھيٽسے: ذ [ھ] ڪاڪ جي ڇت
تي گاري جو لپو.

● پھيٽڪنا: لازم [ھ] وڌڻ (وڻ). تازو توانو
ٿيڻ (جسم). بدن تي مٿو نڪرڻ.

● پھيٽڪ: ٺ. واڌ- اوڀر. ماچ (بدن جي)- ٽولهه.

● پھيٽڪا ۽ پھيٽڪي: ذ. ڦوٽيندو- ڦٽلو.

● پھيٽولا ۽ پھيٽولي: ذ [ھ] ڦٽلو- چٽلو-
ڦوٽيندو. ليٽ.

● پھيٽولي پَڙنا: ڦٽا پوڻ- چٽا پوڻ. لقون
پوڻ. صدمو رسڻ.

● پھيٽولي پھوڙنا: دل جو بخار ڪيڻ- ڪاوڙ
چنڊڻ. دشمني ظاهر ڪرڻ.

● پھيٽھوندي: ٺ [ھ] چارو (جو ڪنھن
پاڻياڻي شيء تي ٻڌجي وڃي)- سينور.

● پھيٽھوندي لڳنا: چارو ٻڌجڻ- سينوارجڻ.

● پھيٽُ: ذ [ھ] ڦٽھڪو (چمات وغيره جو).

● بهنگن: [ه] آهو ڪچرو جو ان مان ڇاڻڻ سان نڪري ڪپرو.

● بهنگن: متعدی [ه] چنڊڻ (آن). ڇاڻڻ. تارڻ (آن). چنڊ ڦوڪ ڪرڻ. جدا ٿيڻ. ڌار رهڻ. اوچتو اچڻ.

● بهنگن: نه دينا: ويجهو يا ڀرسان اچڻ نه ڏيڻ. بهنگن: بهنگن: [ه] پکين وغيره ڦاسائڻ جو پڇرو. پکين کي پڇائڻ لاءِ ميو جي وڻن ۾ ٺنگيل ڏول.

● بهنگن: بهنگن: [ه] داغ-چٽو. نشان. ٺيري-گوڙهي. هڪ قسم جو ننڍو پکي. بهنگن: لازم [ه] ڦٽڻ. ڌڻ. ڦاٽڻ. چيرجڻ. بهنگن: صفت. ڦاٽل. ڦاٽي ويل.

● بهنگن: پُراڻا: صفت. پُراڻو. ڦاٽل ٿيل. بهنگن: پُراڻا: ڦاٽي پوڻ-ڌري پوڻ. گهڻي انداز ۾ ٿيڻ. ٽلهو ٿيڻ-سڄي پوڻ. زور هجڻ. بهنگن: بهنگن: مين پاڻ اُڙانا، دينا: پراڻي معاملي ۾ ٺنگ اُڙائڻ. پراڻي بچار ۾ پوڻ. وچ ۾ ڳالهائڻ-دخل ڏيڻ.

● بهنگن: بهنگن: [ه] واقفيت-شناخت. تميز-ڄاڻ سڃاڻ. پرک. پروڙ-نشان. اهڃاڻ. بهنگن: بهنگن: متعدی [ه] سڃاڻڻ. معلوم ڪرڻ-ڄاڻڻ. سمجهڻ. واقفيت ڪرڻ-سڌ رکڻ. بهنگن: بهنگن: لازم [ه] آپڙڻ-ٺهڪڻ. مورچڻ (وڻ). ڪنهن به شيء جي گهڻائي ٿيڻ (جيئن وار، ڦريون وغيره).

● بهنگن: بهنگن: لازم [ه] ٺينگ ڏيڻ-ڇال ڏيڻ-ٽپ ڏيڻ. خوشيءَ وچان نچڻ ڪڍڻ.

● بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي. ٺينگ-ٽپ. بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي.

● بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي. ٺينگ-ٽپ. بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي.

ٻيڌ. هڪ قسم جو ننڍو پکي-ڦوسڙي.

● بهنگن: بهنگن: [ه] ڪوهه جي ڀت ۾ پير رکي لهن ڇوڙ لاءِ ٺاهيل ڪٽپ.

● بهنگن: بهنگن: [ه] پهر-ٺن ڪلاڪن جو عرصو. پھري وارو. نوبت-ڌمال.

● بهنگن: بهنگن: تابع فعل [ه] وري. ٻيو دفعو. مونجي. پوءِ-بعد ۾.

● بهنگن: بهنگن: [ه] پکين جي آڏامن جو آواز. بهنگن: بهنگن: پٽو ڪو کائي آڏامن-ڦرواڻ ڪري آڏامن. تيزيءَ سان آڏامي وڃڻ.

● بهنگن: بهنگن: [ه] بهرو-چونڱي. چوڪيدار. حراست-قيد.

● بهنگن: بهنگن: بهرو لهن. نظر بندي ختم ٿيڻ. بهنگن: بهنگن: بهرو بيهارڻ. پهريدار مقرر ڪرڻ.

● بهنگن: بهنگن: بهرو ڏيڻ. چوڪسي ڪرڻ. حفاظت ڪرڻ.

● بهنگن: بهنگن: [ه] ڦرواڻ. پکيءَ جو زور سان آڏامن جو آواز. ڦونگهارو (گهوڙي جو). جهنڊي جي ڪاٺي. بانس جو ٽڪر.

● بهنگن: بهنگن: صفت [ه] سڪل-خشڪ-ٺوٺ. بهنگن: بهنگن: لازم [ه] ٽپا ڏيڻ-ٺينگ ڏيڻ.

● بهنگن: بهنگن: ڦوڦو ڪرڻ (جهنڊو، بيرق). ڦوڦو ڪرڻ. بهنگن: بهنگن: [ه] ڦوٽي-چسٽي. چالاڪي-هوشيارِي. جلدي.

● بهنگن: بهنگن: صفت. ڦوٽ-ڦوٽيلو-چسٽ. چالاڪ-هوشيار. جلدباز.

● بهنگن: بهنگن: [ه] ڪهاڙي. بهنگن: بهنگن: [ه] ڦرواڻ ڪري آڏامن-ڦرواڻ ڪري آڏامن.

● بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي. ٺينگ-ٽپ. بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي.

● بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي. ٺينگ-ٽپ. بهنگن: بهنگن: ڏاڳي ويڙهڻ جي چرخي.

● پهرِنا : لازم [ه] ڦيرڻ. بدلجڻ. آڻڻ.
موتڻ - موت کائڻ. واپس ٿيڻ. گهٽڻ. چڪر
کائڻ. ڦيرو کائڻ. گردش ڪرڻ. هٽڻ (دل).
وَرڻ - مٽڻ.

● پهرِ آنا : ڦيري اچڻ. وري اچڻ. موٽي اچڻ.
ٻيو دفعو اچڻ.

● پهرِ انا : متعدي. ڦيرائڻ. گهٽائڻ. چڪر
ڏيارڻ. آڻائڻ. آڻيو ڪرڻ. رٿائڻ. بدلائڻ.
● پهرِ راؤ : صفت. مڪياريءَ تي ورتل. شرطي
(وڪرو). وقتي. معيادي.

● پهرِ پهرِ ڪرڻ : تابع فعل. وري وري. هر
گهڙي.

● پهرِ رت : ڦرڻ جي حالت. ڦهرو. گهمري
(ناچ ۾). چڪر (گهوڙي جو).

● پهرِ رتا رهنا : رلندو رهڻ. اڃا پيو گهمڻ.
بيڪار گهمڻ. سڀر ڪندو رهڻ.

● پهرِ رجا : لازم. ڦيري وڃڻ. واپس وڃڻ.
موٽي وڃڻ. آلي وڃڻ. بدلجي وڃڻ.

● پهرِ ريا ۽ پهرِ رنڙي : ذ [ه] ڀوتي. رڻو.
هندو عورتن جي پائڻ جو ڀڙو. لاڀاري جو ٺيڪو
ڪڍندڙ. لاڙهارو.

● پهرِ ريري : ث [ه] ڏڪڻي. ٿڌو ڪڻي. خوف
۾ وار ڪانڊارجڻ جي حالت. سياڻو. ڀڙو (عطر
وغير ۾ جو).

● پهرِ ريري لهنا : ڪڍڻ. ڏڪڻ. ٽوڪڻ. ڪڍڻ
هٽڻ (پکي). ڪٽهي جو بُت ڌونڌاڙڻ. سياڻو
پوڻ. وار ڪانڊارجڻ. ٿڪ ڀڄڻ - ماهي ڪٽڻ.

● پهرِ ر ۽ پهرِ ريس : ث [ه] سامان رکي وڪڻڻ
جي ڀڙي. ڀڙو (ماڻهن جي گڏ ٿيڻ جو).
گاڏيءَ جو ڀول. توب رکڻ جي جاءِ. توب
گاڏيءَ جو ڦيرو. جڻو خانو. ٽڪري.

● پهرِ باز : ذ. جَواري.

● پهرِ بازی : ث. جَوَا - جوا بازی.

● پهرِ يا ۽ پهرِ رنڙي : ذ. جوا ڪرائيندڙ.
ٽيڪري باز.

● پهرِ پهرِ آنا : لازم [ه] ڦوڪائڻ (ڪڍڻ).
بازو هٽڻ. ڦٽڪڻ. آزاد ٿيڻ جي ڪوشش ڪرڻ.
پاڻ ڇڏائڻ لاءِ هٿ پير هٽڻ.

● پهرِ پهرِ آهڻ : ث. ڦوڪو. ڦٽڪو - لوڇ.
پاڻ ڇڏائڻ جي ڪوشش.

● پهرِ ڪنا : لازم [ه] ڦوڪڻ (ڪڍڻ).
ڦٽڪڻ - لُڇڻ. ڦوڪڻ (عضوو). بيقرار ٿيڻ.

● پهرِ ڪٽ : ث. ڦٽڪو - لوڇ. بي آرامي. ڌڙڪو.

● پهرِ ڪٽ آهڻ : ٺپ ڏيئي آڻڻ (خوشيءَ
کان). بيتاب ٿيڻ - بيقرار ٿيڻ (خوشيءَ کان).

● ڪنهن سُئي ڳالهه کان متاثر ٿيڻ. عاشق ٿيڻ.

● پهرِ ڪانا : متعدي. ڦوڪائڻ (ڪڍڻ).
ڦٽڪائڻ - لُڇائڻ.

● پهرِ ڪولنا : متعدي [ه] ڦٽلورڻ - سامان وغيره
کي هيٺ مٿي ڪرڻ.

● پهرِ ڪي : پهرِ ڪي : ث [ه] هڪ گز
ويڪرو. هڪ گز آڇو ۽ ٽيهه گز ڊگهو پٿرڻ

جي ڏير جو ماپو. پٿرن جو ڍڳ. ڀٽر. وڏو پٿر.

● پهرِ ڪي ۽ پهرِ ڪيائيس : ث [ه] ڦيرو ڏيڻ.

● پهرِ ڪي : ث [ه] جهيٽو آواز - ڦٽڪاٽ.

● پهرِ ڪي ۽ پهرِ ڪي : ث. ڦٽڪاٽ - ڦٽڪاٽ - ڦٽڪاٽ.

● پهرِ ڪي : صفت. نرم - ڪڏڻو. لڳندو.

● پهرِ ڪي : ڍرو - گهيرو گهلو.

● پهرِ ڪي : صفت [ه] سبق، مقابلي يا راند

۾ پئتي رهجي ويندڙ (ڇوڪرو) - موڳو. ليلهر.

● پهرِ ڪي ۽ پهرِ ڪي : ث [ه] ڦٽڪاٽ - ڦٽڪاٽ.

ڦٽڪاٽ

● پهسڪُنِي ۽ پهسڪُنِيَاں : ٿ. باھ. کي ڦوڪ ڏيڻ جي ڦٽائي - ڦوڪڻي.

● پهسڪِيَت ۽ پهسڪِيَت : ڏ [ھ] پلٽي باز. لٽڙيو. لٽ باز. (مجازاً) شاطر - چالاڪ. عيار.

● پهسڪُوا : ڏ [ھ] هولي. هوليءَ جو گيت. هوليءَ جي موقعي تي ڏنل انعام يا خرچي.

● پهسڪِل : ٿ [ھ] ابتدا - شروعات. منڍ. اڳرائي.

● پهسڪِل ڪرنا : ابتدا ڪرڻ - شروعات ڪرڻ. اڳرائي ڪرڻ.

● پهسڪِل ۽ پهسڪِل : ڏ [ھ] ٿمر - ڦر. آڀت - پيدائش - فصل. نتيجو - حاصلات. فائدو - نفعو - لاڀ. اجر - بدلو. هرجي چوڻي - ڦار. ڦر (تلوار، چاقو وغيره جو). تير يا نيزي جي نوڪ. خواب جو تعبير. فال.

● پهسڪِل آنا : وڻ ۾ ميوو پيدا ٿيڻ - ڦر اچڻ. پهسڪِلا پهسڪِلا : صفت. عيالي اولادي. سڪيو آسودو. سرسبز. شاهوڪار - دولتمند.

● پهسڪِل آترنا : ميوو لهڻ. پهسڪِل پانا : نتيجو ڀوڳڻ - کيتو لوڙڻ - بدلو ملڻ. اجر ملڻ - ٿمر ملڻ. نفعو حاصل ڪرڻ.

● پهسڪِلت : ٿ. پيداوار - آڀت. آبادي. پيدائش. پهسڪِل لنگڻا : وڻ ۾ ميوو اچڻ - ڦر اچڻ.

● پهسڪِل ملنا : ڦل ملڻ. نتيجو ڀوڳڻ. اجر ملڻ. نتيجو ملڻ. سزا ملڻ.

● پهسڪِل ۽ پهسڪِل : ڏ [ھ] گڏل - ڦول (هي لفظ هميشه مرڪب لفظن جي منڍ ۾ استعمال ٿئي، جيئن پهسڪِلواڙي وغيره).

● پهسڪِلواڙي : پهسڪِلواڙي ۽ پهسڪِلواڙيان، پهسڪِلواڙيان : ٿ. باغيچو - چمن - گلشن.

● پهسڪِلواڙي : ٿ. باغيچو - چمن - گلشن. ٻار ٻچا - اولاد.

● پهسڪِلڪا ۽ پهسڪِلڪي : ڏ [ھ] ڪمزور - ڏلو - ڍرو.

● پهسڪِلڪڙا مار ڪتر بيٺهڻا : محاوره. پلٽي ماري ويهڻ. ٽنگون ٽپي ويهڻ.

● پهسڪِلڪڙا : لازم [ھ] ڦاسڻ (گپ ۾). ڦاٽڻ. آڏوڻ. ڍرو ٿيڻ.

● پهسڪِلڪڙا : لازم [ھ] ڦوڪ ڏيڻ - ڦونگهارو هڻڻ.

● پهسڪِلڪڙا : لازم [ھ] چغلي هڻڻ. آهستي روئڻ (ٻار) - رينگڻ.

● پهسڪِلڪي ۽ پهسڪِلڪيان : ٿ [ھ] ڦوس. سس ٻس.

● پهسڪِلڪا : متعدي [ھ] پٺلاڻ - برگلاڻ. ٺڪراڻ. ريجھائڻ (ٻار کي). هڻي ڏيڻ.

● پهسڪِلڪا : ڏ. ڏٺو. ڏم - گشيو. ڏوڪو - فريب.

● پهسڪِلڪا : لازم [ھ] تيرڪڻ. کيسڪڻ. هرڪجن (دل). غلطي ڪرڻ. عاشق ٿيڻ - سوھجڻ. لالچ ۾ اچڻ. (صفت) ترڪڻو. سڌڙيو.

● پهسڪِلڪا : متعدي. تيرڪائڻ. غلطي ڪرائڻ. پهسڪِلڪن : ٿ. تيرڪي وڃڻ جي حالت تيرڪڻ.

● پهسڪِلڪن : صفت [ھ] بدبودار - گندو - ڪنو. اجايو - بيڪار - فضول. (ٿ) پهسڪِلڪن.

● پهسڪِلڪڙ ۽ پهسڪِلڪڙ : ڏ [ھ] گارگند - بد زباني - ٻڪواس.

● پهسڪِلڪڙ باز : صفت [اردو] بدزبان - گاريل. واتراڌو.

● پهسڪِلڪا : لازم [ھ] جلڻ (اندر ۾). سوڻ - ڪامن. بھڙ - برباد ٿيڻ (دولت). مٽڻ (ڪشتو).

● پهسڪِلڪا : لازم [ھ] جلڻ (اندر ۾). سوڻ - ڪامن. بھڙ - برباد ٿيڻ (دولت). مٽڻ (ڪشتو).

● پهسڪِلڪا : لازم [ھ] جلڻ (اندر ۾). سوڻ - ڪامن. بھڙ - برباد ٿيڻ (دولت). مٽڻ (ڪشتو).

● پهلئو ۽ پهلئو: صفت [هـ] پهريون - اول.
 اڳيون - منڍ وارو. پُراڻو - قديم. اصلي.
 ابتدائي - شروعاتي.
 پهلئو ۽ پهلئو: ذڪل جي شڪل جهڙي
 شيء. ڦٽندڙ شيء. ڦٽو (اک جو). ڦٽو.
 ● پهلئو سَرا: ذ [هـ] ڏکي - دغا - دولاب.
 دلاسو. گشو. خوشامد - چايلوسي. آڪڙ - وڏائي.
 = پهلئو سرے میں آنا: دوکي ۾ اچڻ - فريب
 ۾ اچڻ. چُرچَ تي لڳڻ.
 ● پهلئو: متعدي [هـ] ڦٽندڙ. ڦٽڪڻ -
 هوا ڀرڻ. تکر ڏيڻ - هشي ڏيڻ. آپارڻ.
 ● پهلئو ڳڻڻا: متعدي [هـ] ڳڻ ڏيڻ - ڳڻڻ.
 اورانگهڻ.
 = پهلئو ڳڻ ۽ پهلئو ڳڻڻ: ٺ. ٻڌ - ٺپ - چال.
 ● پهلئو ۽ پهلئو ڳڻڻا: ٺ [هـ] هڪ قسم جو
 وڻ (جنهن جون ٽاريون ڏندن طور استعمال ٿين).
 ● پهلئو ۽ پهلئو: ذ [هـ] سوچ - ڦٽندڙ.
 ● پهلئو ۽ پهلئو: صفت [هـ] سڄيل - ڦٽندڙ.
 سوئل. ڦاٽل - ڏريل. جدا ٿيل. ٻڌڻو. ٽرڙو.
 ● پهلئو جهڙي ۽ پهلئو جهڙيا: ٺ [هـ] هڪ
 قسم جي آتشبازي - جرقيل. جهڙاڪ (عورت).
 وچ ويڙهاڻو (عورت).
 = پهلئو جهڙي جهوڙا: جهڙي جي ڳالهه چوڻ.
 فساد وجهڻ.
 ● پهلئو: ذ [هـ] ڦٽڪو - چپاتي. ڦٽڪو.
 نرم زمين يا مٽي. آکاڙو. (ٺ) پهلئو.
 ● پهلئو: لازم [هـ] ميوو جهلڻ - ڦرجڻ.
 فائديمند ٿيڻ. بدن تي تمام گهڻيون ڦڙيون
 نڪرڻ. تمام گهڻو اولاد ٿيڻ - وڏو ڪٽنب
 ٿيڻ. نجيڪو ظاهر ٿيڻ. سڦل ٿيڻ - سڄايو ٿيڻ
 ● پهلئو: متعدي [هـ] ڦٽڻ (ڳلڻ). ڦٽڻ (باڪ).

● پهلئو پهلئو: وڌڻ ويجهڻ. آباد ٿيڻ.
 ساڻو ٿيڻ. عيالي اولادي ٿيڻ.
 ● پهلئو ۽ پهلئو: ذ [ف] پاسو. بدن جو
 پاسي وارو حصو - ڪڪ. بغل. پٿر - ويجهڙائي.
 رُخ - طرف.
 = پهلئو پهلئو: پاسو پهلئو. پاسو ڪرڻ.
 نٿائڻ. الڳ رهڻ. جدا رهڻ.
 = پهلئو پهلئو: پاسو بدلائڻ. پاسو ورائڻ.
 = پهلئو پهلئو: پٿر ۾ ويهڻ يا سمهڻ. پاڙو
 وسائڻ. پٿر ۾ رهڻ. پاسي ۾ دفن ٿيڻ.
 = پهلئو مارڻا: برابري ڪرڻ - مقابلو ڪرڻ.
 = پهلئو مين پهلئو: پٿر ۾ ويهڻ - پاسي ۾
 ويهڻ. ويجهو ويهڻ. ڪڇ ڪوسي ڪرڻ.
 = پهلئو نڪالڻا: وجهه ڳولڻ - موقعو تلاش
 ڪرڻ. تجويز سوچڻ. معنيٰ يا مطلب ڪڍڻ.
 ● پهلئو ۽ پهلئو: ذ [هـ] چادر وغيره
 جي ڪنارن تي لڳل جهاز. ڦٽندڙ.
 ● پهلئو ۽ پهلئو: ذ [هـ] پهلئو جو (ٻار).
 ● پهلئو ۽ پهلئو: ٺ [هـ] ڦٽري (چئن
 وغيره جي).
 ● پهلئو: ٺ [هـ] ڦٽو (اک جو). هڪ قسم
 جو پسارڪو وکر.
 ● پهلئو: تابع فعل [هـ] پهريائين. اڳي.
 اڳئين وقت ۾. منڍ ۾ - شروع ۾.
 = پهلئو پهلئو: تابع فعل. پهريائين پهريائين -
 شروع شروع ۾. منڍ ۾.
 ● پهلئو دهرنا: محاوره [اردو] ڏندن نڪرڻ
 کان اڳي مٿان جو سڄڻ.
 ● پهلئو: صفت [هـ] چٽڪري (ڍڳي).
 ● پهلئو: ذ [هـ] خوشبودار تيل - سرهو تيل.
 ● پهن' ۽ پهن': ذ [هـ] ڦٽڻ (نانگ جي).

● پهڻسنا: متعدی. قاسائن - جهلائن. گرفتار کرائن. پکڙائين. منجهائين - اوائين - اٽکائين. قابو ڪرڻ - فريب ۾ آڻڻ - دوکي ۾ آڻڻ.

● پهڻساوا: ذ. گرفتاري - قيد. مونجهه - بندش - جهل - روڪ.

● پهڻسسي ۽ پهڻسيان: ث [ه] ڦرڙي. آرائي.

● پهڻسڪا ۽ پهڻسڪي: ذ [ه] ڦڪو - ڦڪو.

● پهڻسڪي: ث. ڦڪي. ڦڪو.

● پهڻسڪار: نا: متعدی [ه] ڦوڪون ڏيڻ (نانگ).

● پهڻسڪار ۽ پهڻسڪارين: ث. ڦوڪ (نانگ جي).

● پهڻسڪينا: لازم [ه] سڙڻ - ڀڙڻ. ڪاٺن (اندر ۾). دف ڦيڻ (دولت).

● پهڻسنگي ۽ پهڻسنگيان: ث [ه] گونج.

سنگ جي چوٽي. نڪ جي چوٽي.

● پهڻسنا: لازم [ه] پائڻ - پهرڻ - ڍڪڻ (زيور، ڪپڙا وغيره).

● پهڻسنا: متعدی. پهرائين - ڍڪائين (ڪپڙا). زيور وغيره).

● پهڻساوا ۽ پهڻساوے: ذ. پوشاک - لباس. چوڙ - هٽيڙ (ڪپڙي جي).

● پهڻسنگ ۽ پهڻسنگين: ث [ه] وڻ جي چوٽي. ناريءَ جي چوٽي. جهيڪ جي چوٽي.

● پهڻسار، پهڻسار ۽ پهڻسارين: پهڻسارين: ث [ه] [پهڻسار] بوند بوند (مينهن جي) - سنهون مينهن.

● پهڻسار، پهڻسار ۽ پهڻسارين: پهڻسارين: ذ [ه] [پهڻسار] - بڻجيءَ جو مڙس. (ٿ) پهڻسار، پهڻسار ۽ پهڻسارين: پهڻسارين: ٻيو پهڻسار.

● پهڻسڪ: صفت [ه] ٽڪنڊو - ٽڪنڊو.

معمولي ڌڪ لڳڻ سان پڇي بوندڙ شيء.

● پهڻسنا: لازم [ه] ڦٽي. ڦوٽ کائڻ.

● پهڻسڻجا ۽ پهڻسڻجي: ذ [ه] ڪٽرائي. پائڻن ۾ پائڻ جو هڪ زيور.

● پهڻسڻجا پکڙ: نا: هڪ ٻئي کي ڪرائين کان جهلي زور آزمائي ڪرڻ. بي تکلفي ڪرڻ. تنگ پکيڙڻ. دست اندازي ڪرڻ.

● پهڻسڻجنا: لازم [ه] پهڻجڻ - رسڻ. حاصل ٿيڻ. وصول ٿيڻ. برابر ٿيڻ.

● پهڻسڻج: ث. پنهج - رسائي. پنهجي. وس - زور. رسيد.

● پهڻسڻجانا: متعدی. پهڻجائين. رسائين. پنهجان.

ڏيڻ (تڪليف سزا، فائدو). ڪرڻ (پلائي وغيره).

● پهڻسڻجا هوا: محاوره. پنهتل بزرگ - درويش. ولي.

● پهڻسڻجي ۽ پهڻسڻجيان: ث [ه] پانهن ۾ پائڻ جو هڪ قسم جو زيور - پونهجي.

● پهڻسڻد، پهڻسڻدا ۽ پهڻسڻدي: پهڻسڻدي: ذ [اردو] ڦندو. ڪوڙڪو. دولاپ - فريب. قيد - بند. نڙيءَ ۾ ڦاٿل گيرهه. ريشمي ڏاڳي ۾ آيل گنڍ.

● پهڻسڻدا ڏالنا: ڦندو وجهڻ - قاسائڻ - اڙائڻ.

● پهڻسڻديت: ذ. ماري. آهو ڌاريل پکي جو ٻين پکين کي چوٽي لاءِ سڏي (اهي پکي ماري قاسائي وٺندو آهي).

● پهڻسڻدي: مين آنا، پهڻسڻدي: ڦندي ۾ قاسائڻ. دام ۾ قاسائڻ. فريب ۾ اچڻ - دوکي ۾ اچڻ. قبضي ۾ اچڻ.

● پهڻسڻدا ۽ پهڻسڻدي: ذ [ه] سوئي يا ريشمي ڏاڳن جو ڦٽندڻ - ٽوٽڻ.

● پهڻسڻدا سا: محاوره. تمام ننڍو - ننڍڙو.

پهڻسڻدا: لازم [ه] قاسجڻ - جهلجڻ - قاسڻ (چار ۾). وڪو ۾ اچڻ - وٺجڻ (بيماري ۾).

چيرجن . ڦاٽڻ (ڪاٺي) . آڀرڻ (سَلو) . ڀڄڻ .
 ٽڙڪڻ . نڪرڻ (گونچ) . کٽڻ (راز) . نڪرڻ
 (اک) . چوڻ - ڪڇڻ . جڏا ٿيڻ - ڌار ٿيڻ .
 = ٻهڻوٽ؟ ٺ . چير - شڪاف . سير - ڦوٽ -
 ڦيٽاڙو - نفاق . جڏائي - وڇوڙو . جهيڙو . فساد .
 ريڙو . (صفت) جڏا - ڌار - علحدھ . اڪيلو .
 = ٻهڻوٽ؟ پڙونا : چيرجي پوڻ . ڦاٽي پوڻ .
 اثبٽ ٿيڻ - نفاق پوڻ . دشمني ٿيڻ . روئي ڏيڻ .
 = ٻهڻوٽ ٻهڻوٽ ڪي رونا : اوچنگارون ڏئي
 روئڻ - زار زار روئڻ .
 = ٻهڻوٽ ڏالنا : نفاق وجهڻ - دشمني وجهڻ
 (بن جي وچ ۾) .
 = ٻهڻوٽي ڪوڙي نه هونا : ڪوڙي به نه هجڻ .
 ڪجهه به نه هجڻ . مفلس هجڻ - ڪٽل هجڻ .
 ● ٻهڙا ڪ ٻهڙا ڪ : ڏ [ه] ڳڻو .
 = ٻهڙا ٻڪڻا : ڳڻو ڀرجڻ .
 ● ٻهڙونا : متعدي [ه] ڦوڙڻ . چيرڻ (ڪاٺي) .
 ڀڄڻ - ٺڪرا ڪرڻ .
 ● ٻهڙوس : ڏ [ه] سڪل گاهه . ڪنڪ ڪانا .
 پراڻي ۽ بيڪار شيء . هڪ قسم جو تماڪ (جو
 ڦيڪو ٿئي) . (صفت) پوڙهو - ڪڙاڙو .
 ● ٻهڙوسڙا ڪ ٻهڙوسڙا ڪ : ڏ [ه] پوڇوڙو .
 ڪڙي مان نڪتل تندون . ٻڄو - ٻار . بيڪار
 شيء .
 ● ٻهڙوڪ ڪ ٻهڙوڪ : ڏ [ه] رس ٺپوڙي
 ڪيڻ کان پوءِ باقي بچيل شيء - ڦوڳٽ . ڇاڻ .
 (صفت) ڦوڳ جهڙو . ڦيڪو . بي سواد .
 = ٻهڙوڪڻ؟ : صفت [ه] نيڪمو . نالائق .
 ڪٽل - ڪنگال .
 = ٻهڙوڪڻ ڪا : صفت . مفت جو - بنا پئسي .
 = ٻهڙوڪڻ ميس : تابع فعل . مفت ۾ - بنا پئسي -

بنا خرچ .
 ● ٻهڙوڪڻ؟ ٻهڙوڪڻا : صفت [ه] پورو -
 خالي - ڪو ڪو . ڪٽل . غريب - مفلس . ڦوڳٽ .
 هڪو . ڪٽيرو - نرم .
 ● ٻهڙوڪ ڪ ٻهڙوڪ : ڏ [ه] ڪڙل - ڦٽل .
 ڪاغذ يا ڪڙي جو ڪڙل . ڦٽندڻ - ٺوٺو .
 هڪ قسم جو ذاتو - ڪٽجھو . اک جي ماڻڪي .
 داغ (ڪوڙو جو) . حيض - ماهواري . ڪيٽيون
 (جو گوشت يا ڦٽ ۾ پوي) .
 = ٻهڙولا ڪ ٻهڙولا : صفت . ٺيڙيل (ڪڙل) .
 = ٻهڙول آنا : ڪڙل اچڻ - ڪڙل ٿيڻ . حيض اچڻ .
 = ٻهڙول جهڙونا : ڪڙل ڇڻڻ . خوش ڪلامي ٿيڻ .
 چڻڪون نڪرڻ (باهه آتشبازي وغيره مان) .
 = ٻهڙول چڙهانا : ڪڙل چاڙهڻ (قبر تي) .
 = ٻهڙول چڻنا : ڪڙل چونڊڻ - ڪڙل ٺوڙڻ .
 = ٻهڙول ڪٽهلاڻا : ڪڙل ڪومائڻ .
 = ٻهڙول ڪهڻا : ڪڙل ٺيڻ .
 = ٻهڙول گوڙهي : ٺ . هڪ قسم جي گوڙي -
 ڪڙل گوڙي .
 ● ٻهڙولنا : لازم [ه] ڪڙل جهڻ . ڦٽلارجڻ -
 ٻوڙجڻ . ٺيڙڻ .
 = ٻهڙولنا ٻهڙولنا : وڌڻ ويجهڻ . عيالي اولادي
 ٿيڻ . ترقي ڪرڻ .
 = ٻهڙول ٻهڙول : محاوره . خوش آباد هجڻي .
 وڌي ويجهي - عيالي اولادي ٿيڻ .
 ● ٻهڙولنا : لازم [ه] سڄڻ - ڦٽندڻ . ڀرجڻ -
 ڦوڪجڻ (هوا سان) . آڦرجڻ (پيٽ) . ٿلهو
 ٿيڻ . متارو ٿيڻ . آڪوڙجڻ - مغرور ٿيڻ . خفا ٿيڻ -
 ناراض ٿيڻ .
 = ٻهڙولا ڪ ٻهڙولا : ڏ . پڪين جو هڪ مرض (جنهن
 ۾ پڪي آڦرجي ٻوندو آهي) گهوڙي جي پير يا

هيدو- زردو (رنگ). هٽڪو- جهٽڪو (رنگ).
بي-سواد (کاڌو). بيزار- آداس. رُڪو- اٿيو.
(ث) پھيڪي ۽ پھيڪيان.

= پھيڪا پڙجانا: پيلو ٿي وڃڻ. (ڊپ يا شرم کان) منهن جو رنگ ڦري وڃڻ. شرمندو ٿيڻ.
لجي ٿيڻ. رنگ جهٽڪو ٿيڻ.

= پھيڪي هٽسسي: ٿ. مٿين ۽ دل سان ڪلڻ جي حالت. ڦيڪائي ۽ جي ڪيل.

● پھيٽائڻا: لازم [ھ] پڪوڻ. پٿرڻ (مس).
چڙوڇڙ ٿيڻ. ٽوڙڻ پڪوڻ. وڌڻ- ڪشادو ٿيڻ.
ويڪرو ٿيڻ. ويجهڻ- چڪجي وڌو ٿيڻ.
مشهور ٿيڻ.

= پھيٽائڻا: متعدي. پڪيڙڻ. وڌائڻ. وڇائڻ (بسترو وغيره)- پٿارڻ. مشهور ڪرڻ.

= پھيٽلاؤ: ڏ. پڪيڙ. واڌ. ويڪر. گھڙيل.
ڪينڊيپر.

● پھيٽيلي: پھيٽيلياں: ٿ [ھ] پيرولي-
گھڙهارت.

= پھيٽيلي بھجھائڻا، بھجھائڻا: گھڙهارت پڇڻ-
پيرولي سلڻ. اشارن ۾ ڳالهه ٻولهه ڪرڻ.

● پھيٽين: ڏ [ھ] ڦيٽڻ. گھڙجي- جهٽڪڻ.
پھيٽيٽا: پھيٽيٽي: ڏ [ھ] پٽڪو. دستار.

● پھيٽيٽڪينا: متعدي [ھ] آڇلڻ- آڇلائڻ.
ڪيرائڻ (مٿان). وڇائڻ- ضايع ڪرڻ. گھورڻ (پئسا)، چوڙڻ (تير)، ڏيڻ (دل).

● پھيٽيٽي: ٿ [ھ] هڪ قسم جي مٺائي-
ستريٽيٽي.

● پھيٽيٽا: ڏ [ھ] ڪڪڙ جي هڪ بيماري
(جنهن ۾ ڪڪڙ بيضا نه ڏيندي آهي).

● پي: پيا: ڏ [ھ] پريتم- محبوب. پيارو.
خاوند- سڙوس.

● پي: حرف جر [ھ] مٿي- مٿان. تي.
● پي: ڏ [ف] پير- قدم. نشان- آهڃاڻ. پير
جو نشان- پيرو. پٽ- نٿس- رڳ.

= پي لے جانا: پيرو ڪرڻ. پٽ وٺڻ. پڇا
ڪرڻ. چاچ ڪرڻ.

● پيادو: ۽ پيادو: ڏ [ف] پيادو- پيادل-
پنڌ. پيادو (سپاهي). شطرنج جو هڪ سھرو.

● پيارو: ڏ [ھ] قرب- محبت. چاهه. عشق.
= پيارا ۽ پيارو: صفت. پيارو- محبوب.
وٺندڙ. دلبيستد. سھڻو.

= پيار ڪرنا: پيار ڪرڻ- قرب ڪرڻ- محبت ڪرڻ.
= پيارو پيئي: مجاوره. مٿن مٿي- مائٽن
مٿي. نانگي نپتي- ڏمهاڳڻ.

● پيازو: ۽ پيازو: ڏ [ف] بصر.
● پياسو: ٿ [ھ] آڇ- تاس- تھ- سيڪ-
آڪنڊ. ٻارڻ جي ڪ بيماري (جنهن ۾ آڇ گھڻي
لڳندي آهي).

= پياسا، پياسو: صفت. آڇايل- آڇيو- آچارو.
سيڪايل. آسائو.

= پياسا مٽرنا: آڇ سان مرن. سخت آڇايل هجڻ.
= پياسو بھجھائڻا: آڇ لاهڻ- پاڻي پيڻ.
خواهش پوري ڪرڻ.

= پياسا مٽرنا: آڇ مرن- آڇ لھڻ.

= پياسو ۽ پياسو: صفت. آڇايل- آڇيو- سيڪايل.
● پيالو: ۽ پيالو: ڏ [ھ] سڪل ڪانا- پٽالو.

● پيالو ۽ پيالو: ڏ [ف] پيالو- وٺو. پٽو-
ڪشتو. ڦيجهي جو ختمو- فاتحہ. فقيرن جي دعوت.

● پيپو: ٿ [ھ] ڦٽ مان نڪتل گند-
پونو- روڳ.

= پيپ پٽرنا: پونو ۽ پونو- ڦٽ ۾ گند پرجڻ.
پيپا ۽ پيپو: ڏ [انگ. Pipe] پيپو.

- ڪاڪ يا لوھ جو گول وڌو دٻو. (صفت) تمام ٿلهو.
- ٻيٺيل ۽ ٻيٺيل؟: ذ [ھ] ٻيٺل ٻيٺل (وڻ).
- ٻيٺيل؟: ذ [ھ] ھڪ قسم جو ڌاتو. ٻيٺل.
- ٻيٺلي: صفت. ٻيٺل جو. ٻيٺل جھڙو. ٻيٺل جي رنگ جو.
- ٻيٺل ۽ ٻيٺل؟: ذ [ھ] ٻيٺل. شڪم. معدو. اوجھ. گرپ. حمل. بک. لالچ. حرص. ڌنڌو. روزگار. خوراڪ.
- ٻيٺل آٻھڙنا: ٻيٺل آڦرجڻ.
- ٻيٺل بھڙنا: ٻيٺل وڃائڻ. خوشي ڪرڻ.
- ٻيٺل باندھنا: ٻيٺل ٻڌڻ. بک کائڻ.
- ٻيٺل بھڙنا: ٻيٺل وڌڻ. ٻيٺل وڌو ٿيڻ.
- ٻيٺل بولنا: ٻيٺل ۾ ڪٿو ڪٿو ٿيڻ.
- ٻيٺل بھڙ جانا: ٻيٺل ڀرجي وڃڻ. ڍڻجي وڃڻ.
- ڪڍو ٿيڻ. ڪڪ ٿيڻ. مغرور ٿيڻ.
- ٻيٺل بھڙ لينا: رکو سڪو کائي ٻيٺل ڀرڻ.
- گذارو ڪرڻ.
- ٻيٺل بھڙنا: ٻيٺل ڀرڻ. ڍڻو ڪرڻ. آسودو ٿيڻ. خوشحال ٿيڻ.
- ٻيٺل پالنا: ٻيٺل ڀارڻ. ڏکيو سڪيو گذر ڪرڻ.
- ٻيٺل پٿر پتھڙ باندھنا: ٻيٺل تي پٿر ٻڌڻ.
- ڦاڪا ڪڍڻ. ٻيٺڪون ڪائڻ.
- ٻيٺل پڪڙنا: بدحواس ٿيڻ. پريشان ٿيڻ.
- ٻيٺل پوڄھڙ: ذ. پويون ٻار.
- ٻيٺل ٻھڙنا: ٻيٺل ڦاڙڻ. ٻيٺل چيرڻ. تمام گھڻو کائڻ.
- ٻيٺل ٻھڙنا: ٻيٺل ڦوڪجڻ. ٻيٺل وڌڻ. حمل ظاهر ٿيڻ.
- ٻيٺل ٺھڙنا رھڙنا: اولاد سلامت رھڻ.
- ٻيٺل چڙنا: دست اچڻ.
- ٻيٺل چوڻي: صفت. آھا عورت جنھن جو
- ٻيٺل (حمل جي حالت ۾) نہ وڌي.
- ٻيٺل رھڙنا: ٻيٺل ٿيڻ. حمل رھڻ.
- ٻيٺل سس پٽي باندھنا: ٻيٺل کي پٽيون ٻڌڻ. بکون ڪائڻ.
- ٻيٺل کائنا: ٿورو کائڻ. مقرر ڪاڌي کان گھٽ ڏيڻ.
- ٻيٺل کي آڱ بھڙنا: ٻيٺل جي باھ وسائڻ. ٻيٺل لاهڻ.
- ٻيٺل کي آڏج: معاوھ. ڏاڍي ٻيٺل. آندي جي باھ. رت جي چيڪ.
- ٻيٺل گد رانا: حمل جي حالت ۾ ٻيٺل ظاهر ٿيڻ. حمل جون نشانيون ظاهر ٿيڻ.
- ٻيٺل مارنا: روزي ۽ تي لت ڏيڻ. ٻيٺل تي لت ڏيڻ.
- ٻيٺل مسوسنا: بکيو رھڻ. لنگھڻ ڪڍڻ.
- ٻيٺل مين ٻيٺل پڙنا: گھڻي ڪلڻ ڪري ٻيٺل ۾ سور پوڻ. ٻيٺل ۾ گھمرا پوڻ.
- ٻيٺل مين داڙھي هونا: ٻارائي وھيءَ ۾ عقل جون ڳالھيون ڪرڻ. ننڍپڻ ۾ تمام چالاڪ ھجڻ.
- ٻيٺل مين ڪھڙي پڙنا: مسجنا: ٻيٺل ۾ ڪوئا ڊوڙڻ. پريشاني يا گھمراھت جي حالت ۾ ٻيٺل ۾ وڪڙ پوڻ.
- ٻيٺل ۽ ٻيٺل: صفت. تمام گھڻو کائيندڙ. ٻيٺل. ٻيٺل. ٻيٺل.
- ٻيٺل والي ۽ ٻيٺل والين: ٺ. ٻيٺل واري. ٻيٺل سان. حاملہ.
- ٻيٺل ۽ ٻيٺل: ذ [ھ] ٻيٺل. ڍڍ. اوجھ.
- اوجھري (جانور جي). جھول (لغڙ جي ڏور جو). حساب ڪتاب جو سڀرو. تخمينو. اندازو. ڪٽ.
- ٻيٺل پاني: ذ. سخت مينھن. زوردار بارش.
- ٻيٺل توڙنا: لغڙ جي ڏور کي جھول واري

ٽڪدان . ٽڪو .

● پيلا ۽ پيلو : صفت [هـ] ڦيڪو - زردو - هنيو (رنگ) . ڪيسري - زعفراني .

● پيلوٺا : متعدي [هـ] ڌڪڻ - ڦيلهڻ . دٻائڻ . تيل ڪڍڻ - پيڙڻ . ڦسڻ .

● پيلو ۽ پيلوٺو : ڌ [هـ] چار يا ڪپڙ جو وڻ . تير - ٻان . جيٽ - ڪيڙو . هڪ قسم جو خيالي پکي . (ث) هڪ راڳي ۽ جو نالو .

● پيمڪڻ : ث [هـ] ڪلابات جي سنهي ڌوري - زريءَ جي پانڪ .

● پينا : متعدي [هـ] پيڻ (پاڻي وغيره) . چيڪڻ (حقو) پيڙي وغيره) . مارڻ (ڪاوڙ) .

● پينٽاليس : عدد [هـ] هڪ عدد - پنجيتاليهه (۵۰) .

● پينٽيرا ۽ پينٽيرے : ڌ [هـ] وڙهڻ ۾ بيهڪ يا حملي ڪرڻ جو طريقو . حملي جو نمونو . وار جو ڍنگ . داغ - وار .

● پينٽرا بدلتا : ڍنگ بدلائڻ - نمونو بدلائڻ (مقابلي ۾) . پاسو بدلائڻ .

● پينٽهه : ث [هـ] هفتي وار خريد فروخت جو مقرر ڏينهن (خصوصاً چوپائي مال لاءِ) . چوپائي مال جي پيڙي (جتي ائين ائين ڏينهن خريد فروخت ٿئي) .

● پينٽجني : پينٽجنييا ۽ پينجنييا : ث [هـ] چمڪيدار ڪڙي جا ڪبوترن جي پيرن ۾ ٻڌندا آهن . بيل گاڏيءَ جي ڦيٽي جي چاٻي .

● پيندا : پيندے : ڌ [هـ] هيٺيون حصو يا ترو (ٿانءَ) صندوق وغيره جو) . ڪنهن به شيءِ جو ترو (جنهن جي آڌار تي ٻيئي سگهي) . توف يا بندوق ۾ بارود رکڻ جي جاءِ .

● پينس : ڌ [هـ] زڪام - ريزش . پالڪي -

● پير ڪوٽا : پير ڪوٽے : ڌ [هـ] پاڻيءَ مٿان آڏانڊو هڪ قسم جو جيٽ - تاروٺو . ڪاٺيءَ جو ٽڪر جو ڪُنڊي (سڄي ڦاسائڻ جي) سان ٻڌل هوندو آهي .

● پير نا : لازم [هـ] ترڻ . پاڻيءَ مٿان لڙهڻ . پير ڪوٽ ۽ پير ڪوٽ : ڌ . تارو .

● پير ڪي : ث . ترڻ جو هٿ - ترڻي .

● پيڙ ۽ پيڙو : ڌ [هـ] وڻ - درخت .

● پيڙي ۽ پيڙيان : ث . ڏو (وڻ جو) . ڪوٽ . وڻ جي آها پاڙ جنهن مان پيو وڻ پيدا ٿئي .

● پان جو هڪ قسم . ميويدار وڻن جي ڍل .

● پيڙا ۽ پيڙے : ڌ [هـ] مٿاڻيءَ جو هڪ قسم - ڪير پيڙو . گوهيل آني جو چاڻو .

● پيڙها ۽ پيڙھے : ڌ [هـ] ويهن جي وائيل ننڍڙي سنجي . سوڙو .

● پيسا ۽ پيسے : ڌ [هـ] هڪ قسم جو سيڪو - پيسو - ڏوڪڙ . ٺاڻو - رقم .

● پيسا جوڙنا : پيسا گڏ ڪرڻ - پيسا ميڻ .

● پيسے برابر بوڻيا ڪرنا : پوڻيون پوڻيون ڪرڻ .

● پيسے والا : صفت . پيسن وارو - دولتمند - شاهوڪار .

● پيسوٺا : متعدي [هـ] پيهڻ - آڻو ڪرڻ . ستائڻ . پيهڻ (چڪي) . ڪرڻ (ڏند) .

● پيس ڏالوٺا : پيهي ڇڏڻ . آڻو ڪري ڇڏڻ . برباد ڪري ڇڏڻ . پائمال ڪرڻ .

● پيسوٺا پيسوٺا : سخت محنت ڪرڻ - ڪشالا ڪڍڻ . ڪشت ڪاڻڻ . تڪليفون سهڻ .

● پيسني : ث . جنڊ ۾ هڪ دفعي وڌل ان جي لپ - ڳارو .

● پيڪڻ : ث [هـ] ٿڪ . پان جي ٿڪ .

● پيڪدان : ڌ . ٿڪڻ ڇڏڻ جو ٿانءَ -

- دولي. پېژني ۽ جو هک قسم .
 پښتانه: عدد [ه] هک عدد - پنجهټ (٦٥).
 پښتک: ث [ه] دودې يا آفيم جي نشي
 جي نډ - پښکي .
 پښتک مېن آنا: آفيم جي خمار ۾ اچڻ .
 پښتک ۽ پښتگېس: ث [ه] پښتگه - لود .
 هک قسم جو پکي .
 پښتک بڙهانا: پښتگه جو وډو لودو کاڌ .
 تعلقات وڌائڻ . دوستي ۾ محبت وڌائڻ .
 پېوړی: ث [ه] پيلي مې - ميوړي
 (جا جاين رگڻ جي کم اچي) - پيوړي .

ت

- ت: ث [ع. ف] اردو ۽ فارسي "الف -
 ب" جو چوټون اکر . سنڌي ۽ جو پنجن ۽
 عربي ۽ جو ٽيون اکر . ايجد جي حساب موجب
 عدد (١٠٠). اردو ۾ کن لفظن جي پويان اچي
 حاصل مصدر جي معنيٰ ڏيندڙ "ليکھت، پوھت،
 رنگت وغيره".
 ت: صفت [ه] "ٽين" جو مخفف - ٽي .
 مرکب لفظن جي اڳيان اچي "ٽين" جي معنيٰ
 ڏيندڙ "تیاره، تیارها وغيره".
 تابڙ توڙ: تابع فعل [ه] هک پڻي پٺيان -
 لڳاتار - مسلسل . جھت پٽ - يکدم .
 ٽاپنا: متعدي [ه] سيڪڻ (هٿ پير) - گرم
 ڪرڻ . توڙ ڪو وٺڻ .
 ٽاپ: ذ. تپت . گرمي . کوساڻ . بخار -
 تپ . تکليف - درد . غصو - کاوڙ .
 ٽاپ ٽيلي: ث . تلي وڌڻ جي بيماري -
 هيانچو .
 تاجو: صفت [اردو] پاڻ سان بدسلوڪي
 ڪندڙ (عورت) - بيرحم (عورت) .
 تار ۽ تار: ذ [ف] ٽنڊ - ڏاڳو . دوري .
 ڪوريٽري جي چار . تاجي . چلو . زيور جو
 ڪوبه حصو . چيل - ذرو . چاش جي لار . سلسلو .
 قطار . تار (ڌاتوءَ جي) . هک قسم جو سنهون ۽
 ڊگهو ڪيئون . تار (Telegram) .
 تار باندھنا: ڪو ڪم لاڳيتو ڪندو رهڻ .
 ڌڙي پٽڻ .
 تار تار: صفت [اردو] ٽڪرا ٽڪرا . ذرو
 ذرو . ليڙون ليڙون . (ذ) ذرو ٻرڙو . ڪڙو لٽو .
 چيل پٽ .
 تار تار ڪرنا: ٽڪر ٽڪر ڪرڻ - ذرا ذرا
 ڪرڻ - چيهون چيهون ڪرڻ .
 تار توڙ: ذ . ڀرت جو هک قسم - ڪارچوب
 جو ڀرت .
 تار ٽوٽڻا: تار ٽٽڻ . هلندڙ ڪم ۾ رنڊڪ
 پوڻ . آٽڪاڻ پوڻ . سلسلو ٽٽي پوڻ .
 تار د بکنا: سونهري ۽ روپي (زري جي)

تندن کي ڪٽي پاتڪ وانگي ويڪرو ڪرڻ -
بادلو ٺاهڻ .

■ تار لڳائڻا : ڌڙي ٻڌڻ - ڪوبه ڪم لاڳيتو
جاري رکڻ . وري وري اچڻ يا چوڻ . ڪا ڳالهه
چوندو رهڻ .

■ تارا ۽ تارے : ذ [هـ] تارو - سیتارو . چانديءَ
جو گول ٽڪر (جو جُٽيءَ تي هڻندا آهن) .
ماڻڪي - پُٽلي (اک جي) . تيرورو . (صفت)
تمام مٿي - بلند .

■ تارا ٺُٺوئڻا : تارو ڪيڙڻ - تارو ڪيڙڻ .
■ تارا چَمَڪَڻا : تارو چمڪڻ . پاڳ ڪڍڻ -
نصيب وٺڻ .

■ تارا ڏُٻَڻا : تارو لهڻ . قسمت ڦٽڻ - پاڳ ڦٽڻ .
■ تارون بهري رات : محاوره . آها رات جنهن ۾
تارا گهڻي انداز ۾ هجن . (ڪنايهه) اونداهي رات .
■ تارے توڙ نا : آسمان مان تارا لاهڻ . ناممڪن
ڪم ڪرڻ . چالاڪي ڪرڻ - حرفت ڏيکارڻ .

■ تارے دِ ڪهانا : تارا ڏيکارڻ . هڪ رسم جنهن
۾ ويابل عورت کي چٽيءَ رات تارا ڏيکاربا آهن .
■ تارے گِٽَڻا : تارا ڳڻڻ . سڄي رات انتظار ۾
گذارڻ .

■ تارے نظر آنا : تارا نظر اچڻ . دهلجي وڃڻ -
ڊجي وڃڻ - گهٻرائجي وڃڻ .

● تارُ ۽ تارُ : ذ [هـ] ڪجِيءَ جو وڻ . آها
ڪجِي جنهن مان تارِي نڪري .

■ تارِي : ث . ڪجِيءَ جي وڻ جو رسُ - تارِي .
● تارُ نا : متعدي [هـ] تڪڻ . نظر ۾ رکڻ .
جاچڻ - ڏسڻ . تائڻ . اندازو لڳائڻ . تڪ ڪرڻ .
سزا ڏيڻ . تنبيهه ڪرڻ .

■ تارُ : ث . تال - تڪ - نظر - جاچ . اندازو .
■ تارُ جانا ، لپيڻا : تائي وڃڻ - تائي وٺڻ .

ڳالهه کي سمجهي وڃڻ .

■ تاشُ ۽ تاشُ : ذ [هـ] پتن جي تاسَ .
زربفت (ڪپڙو) . هڪ قسم جو ريشم .

● تاشَ ۽ تاشَ : ذ [هـ] هڪ قسم جو ننڍو
نقارو (جو ڳچيءَ ۾ وجهي «ڏهول» سان گڏ
وڇائيندا آهن) .

■ تاکُڻا : متعدي [هـ] تڪڻ . نظر وجهڻ .
تائڻ . نظر ۾ رکڻ . چوهه وجهڻ . هڪ ٽڪ ڏسڻ -
گهڙوڻ . جهاتي پائي ڏسڻ . لالچ سان ڏسڻ .
ڳولڻ . نشانو ٻڌڻ - چست ٻڌڻ .

■ تاکُ : ث . تال - نظربازي . اک ۾ رکڻ
جي حالت . گهڙوڙ . تلاش - ڳولا . حفاظت -
خبرداري . نشاني جي چست .

■ تاک بانئ هُنا : چست ٻڌڻ - نشانو ٻڌڻ .
گهڙوڙ سان ڏسڻ . هڪ ٽڪ ڏسڻ . اميد رکڻ -
آسرو رکڻ .

■ تاکُ جهانُڪُ : ث . جهاتي - ليو . نظربازي .
اک نيت . ڳولا ڦولا .

■ تاکُ جهانُڪُ ڪرنا : لڪي چپي ڏسڻ .
اک نيت ڪرڻ . جهاتيون پائڻ .

■ تاکُ مين رهَڻا : تال ۾ رهڻ . موقعي جي
انتظار ۾ رهڻ . وجهه ڳولڻ .

● تاکُ ۽ تاکُ : ذ [هـ] ڏاڳو - سٽ جي تند .
مائٽي - عزازت . لاڳاپو - واسطو .

■ تاکا ڏالنا : ڏاڳو وجهڻ (سئي ۾) - ڏاڳو پوئڻ .

● تاکُڻا : متعدي [هـ] ڏاڳو وجهڻ (سئي ۾) .
سڻڻ - ٽوپو ڏيڻ .

● تالُ : ث [هـ] تال - تار (ڳائڻ جو) . چاڀي -
ڪنجي . پتل جون ٻه ٿالهيون (وڇائڻ جون) .

■ تالُ اُڙنا : تال مان نڪرڻ - سُرمان نڪرڻ .

■ تالُ بے تالُ هونا : ڳائڻ ۾ سُر تار کان

نڪرڻ. بي تالو ٿيڻ. بيوقتي ڳالهه ڪرڻ.

■ تال؟ ٺهونڪنا: ڏوٽري تي هٿ هڻڻ. مقابلي ڪرڻ لاءِ هوڪارڻ.

■ تال؟ دينا: ڳائڻ ۾ سُر ملائڻ - تار ملائڻ.

■ تال؟ مهيل ڪهانا: سُر ۽ تال ملڻ. پيچ ڪائڻ.

■ هڪجهڙائي رکڻ. اتفاق ڪرڻ. ٻڌي ڪرڻ.

● تالا ۽ تالے: ذ [ه] تالو - قفل.

■ تالا توڙ؟ تالو پڇڻ - قفل پڇڻ. چوري ڪرڻ.

■ تالا لڳائڻ: تالو ڏيڻ - ڪلف هڻڻ. بند

ڪرڻ (در) - سوگهو ڪرڻ.

■ تالي ۽ تالیاں: ث [ه] ڪنجي - چاڀي.

● تال؟ مڪهانا: ذ [ه] هڪ قسم جو پسارڪو

وڪر - تال مڪاڻو.

● تالو ۽ تالو: ذ [ه] تارون؟ گهوڙي جي

هڪ بيماري. هڪ قسم جي مچي.

■ تالو آلهانا: تارون کڻڻ جو ساٿ ڪرڻ.

■ تالو سے زبان نہ لڳنا: زبان تارون سان

نه لڳڻ. چپ نه رهڻ - ماٺ نه اچڻ.

● تالی ۽ تالیاں: ث [ه] ٻنهي هٿن وچائڻ

جو آواز - تاڙي.

■ تالیاں بجانا، پيٽنا: تاڙيون وچائڻ. خوشيءَ

مان تاڙيون وچائڻ. چٽر ڪرڻ - ٺٽول ڪرڻ.

● تام؟: ذ [ه] ٿامو.

■ تام چيني: ذ. ٿام چيني - ميناڪاري ڪيل ٿامو.

● تاملوٽ؟ تاملپٽ؟: ذ [اردو] پاڻي پيئڻ

لاءِ ٽين جو ٿان؟ ٽين جو پيالو.

● تام؟ جان؟ جهام؟: ذ [ه] هڪ قسم جي

پالڪي.

● تامڙا ۽ تامڙے: صفت [ه] ٿامي جي

رنگ جهڙو. (ذ) هڪ قسم جو ڪيوتر. هڪ

قسم جو ڪاغذ. ٽپڻ - ٺوڙهه. هڪ قسم جو

سسٽو يا قوت.

● ٽان ۽ ٽانپس: ث [ه] پلٽو - ٽان. آلاپ.

هڪ قسم جو وڻ.

■ ٽان آڙانا: پلٽو هڻڻ - ٽان هڻڻ. ڳائڻ.

ٻئي جي طرز نقل ڪرڻ.

■ ٽان بهر؟ ٽان مار؟: ٽان سڙهي نموني ۾

ٽان هڻڻ.

● ٽان، ٽانا ۽ ٽانے: ذ [اردو] اورانڀو -

طعنو - مھڻو.

■ ٽان؟ مارنا: طعنو ڏيڻ - مھڻو ڏيڻ.

● ٽانا ۽ ٽانے: ذ [اردو] ٽاجي.

■ ٽانا ٻانا ۽ ٽانے ٻانے: ذ. ٽاجي ٻيٽو.

■ ٽانا ٻانا ڪرنا: خواهه، خواهه اچ وڃ ڪرڻ -

بيفاندا چڪر هڻڻ.

■ ٽانا بتهاري: ث. گڙ ٻڙ - مونجهارو. پريشاني.

● ٽانڀا: ذ [ه] ٿامو. شڪاري پکين کي

کارائڻ لاءِ گوشت جو ٺڪرو.

● ٽانٺ ۽ ٽانٺپس: ث [ه] ٽنڊ (ٻڪري

وغيرهه جي آڏن مان ٺهيل) - رودو. ڏاڳو -

ڏور. سارنگيءَ جي تار. ڪورن جو رچ.

■ ٽانٺ سا: صفت. ٽنڊ جهڙو. آڀرو - ضعیف.

● ٽانٺا ۽ ٽانٺے: ذ [ه] قطار - صف - لائين -

سلسلو. خاندان - ڪٽنب. پيڙهي - نسل.

■ ٽانٺا باندهنا: صف ٻڌڻ - قطار ڪرڻ.

لائين ٻڌڻ. اچڻ وڃڻ شروع ڪرڻ.

■ ٽانٺا لڳنا: قطار لڳڻ - صف ٻڌجڻ - اچڻ

وڃڻ جو سلسلو شروع ٿيڻ.

■ ٽانٺي: ث [ه] صف. قطار - سلسلو.

اولاد - ٻار ٻچا. (ذ) ڪوري.

● ٽانٺو؟: ذ [ه] آڏي لهي ٻوڻ جي بيماري.

● ٽانٺسنا: متعدي [ه] ڌمڪائڻ - ڊيچارڻ -

- ٽپ چڙهڻا : ٽپ چڙهڻ - بخار اچڻ .
 - ٽپ خالہ ٽپخالہ : ذ [ف. ٽپ + خالہ]
 ٽپ لهڻ بعد وڃڻ تي ٿيل ڦرڙيون (جنهن کي
 ٽپ جو سُمڻ به چئبو آهي).
 - ٽپ دڙ : ذ. وڏو ٽپ - سلهم .
 - ٽپ لڙ زہ : ذ. سيٺو ٽپ .
 - ٽپ سوت جانا : بخار لهڻ بعد ڇهن تي
 ڦرڙيون ٿيڻ . ٽپ سُمي وڃڻ .
 - ٽپاڪڻ : ذ [ف] بي آراسي - بيماري - لوڇ
 پوڄ . گرم جوشي . آڌرپاءُ . اخلاص - سچائي .
 - ٽپانا : متعدي [ه] ٽپائڻ - گرم ڪرڻ .
 ٽاءُ ڏيڻ . جوش ڏيارڻ . سون يا چاندي وغيره
 کي باهه تي رکي پرڪڻ . آزارڻ - ستائڻ .
 - ٽپائي ٽپائين : ٽ [اردو] ٽپائي -
 ننڍڙي ميز .
 - ٽپڪڻا : لازم [ه] سوت آڀرڻ (سورجي).
 پوسرڻ (زخم) .
 - ٽپڪڻ : ٽ. سورجي سوت . پوسراڻ - ساڙو .
 - ٽپڪڻ آهڻا : سورجي سوت آڀرڻ .
 - ٽپسنا : لازم [ه] ٽپڻ - گرم ٿيڻ . سيڪجڻ .
 - ٽٽ : ذ [ه] ٽٽ . ست . جوهر - عرق .
 روح . مغز . اختصار .
 - ٽٽر ٽٽر : صفت [ه] پڪڙيل - جدا جدا -
 هيٺ مٿي . پريشان .
 - ٽٽلا ٽٽل : صفت [ه] باتو - هڪٻئي .
 - ٽٽلانا : لازم [ه] ٻاڻائڻ . (ٻارن وانگر)
 باتو ڳالهائڻ .
 - ٽٽلي ٽٽلياڻ : ٽ [ه] پوپٽ (جيت) .
 - ٽٽمي ٽٽلياڻ : ٽ [ه] ڪونرو (ڪرڇو) .
 - ٽٽيا ٽٽي : ذ [ه] ڏينهو . لونگي
 ڳاڙهو مرچ . (صفت) چالاڪ - هوشيار . تيز .

هيسائڻ . بک مارڻ . سختي ڪرڻ . گهٽ وڌ
 چوڻ . طعنا ڏيڻ - مهڻا ڏيڻ .
 - ٽانگا ٽانگي : ذ [ه] ٽانگو (گاڏي) .
 - ٽانڻا : متعدي [ه] ٽائڻ - ڇڪڻ - ڪشڻ .
 پٽارڻ . پڪيڙڻ . انگهائڻ - وڌائڻ . جڪڙڻ .
 گهٽائڻ . سيعڻ . ڦوڪڻ . آڻڻ (چارو) .
 - ٽان : امر . ٽان - ڇڪ - ڇهي .
 - ٽان ڪر مارنا : ڇڪي هڻڻ - زور سان هڻڻ .
 - ٽاوان ٽاوان : ذ [ف] ڏنڊ - جرمانو .
 ٽاؤ ٽاؤ : ذ [ه] ٽاءُ - سيڪ - گرمي . وٽ -
 مروڙ (سُچڻ کي) . جوش - ڪاوڙ . زور . طاقت .
 ٽيڪ - تيزي . دٻدبو - تاب .
 - ٽاؤ آنا : ٽاءُ اچڻ - سيڪ اچڻ . پگهرڻ -
 ڳرڻ (ڌاتو) . جوش اچڻ - ڪاوڙ چڙهڻ . تهڪڻ .
 - ٽاؤ ٻيچ : ذ. ٻيچ تاب وٽ ست (ڪاوڙ کان) .
 - ٽاؤ ڊپنا : ٽاءُ ڏيڻ - ٽپائڻ - گرم ڪرڻ .
 باهه ڳاڙهو ڪرڻ . ڳارڻ - پگهارڻ . ڪاوڙائڻ -
 ناراض ڪرڻ . وٽ ڏيڻ - ورڏيڻ - مروڙڻ (سُچڻ) .
 - ٽاؤلي : ٽ [ه] ابهرائي - تڪڙ - جلدائي .
 - ٽايا : ذ [ه] وڏو چاچو . (ٽ) ٽائي .
 - ٽاير ٽاير : ذ [ه] وڏي چاچي جو
 پٽ . (ٽ) ٽايري .
 - ٽب : تابع فعل [ه] تڏهن - ان وقت . پوءِ .
 - ٽب ٽب : تابع فعل . ان وقت تائين -
 تيسٽائين .
 - ٽبارہ : صفت [ه] ٽيون ڀيرو - ٽئين دفعي .
 ٽن درن وارو ڪمر - ٽدرو .
 - ٽباسي : صفت [ه] ٽن ڏينهن جو (ٻاروڏو) .
 - ٽبلي ٽبلياڻ : ٽ [ه] ڏور (سُت جي) .
 - ٽپ : ٽ [ف] بخار - ٽپ .
 - ٽپ آنا : ٽپ اچڻ - بخار اچڻ .

- تَتِيَا کا ناچ نچانا : سَتائِيں - آزارِڻ - ڪڪ
 ڪرڻ - ورڇائڻ .
 - تَتِيَا ميرج : ٺ . لونگي ڳاڙهو مرج (جو
 تمام نڪو ٿئي) . (صفت) ذهين - هوشيار - چالاڪ .
 - تَتِيَا ڀُري ۽ تَتِيَا ڀُرياں : ٺ [هـ] هڪ قسم
 جو پکي - ٽيهڙ - (صفت) تڪو - ڦوٽ .
 - تَج : ذ [هـ] دالچينيءَ جو وڻ . (ٺ)
 دالچيني . ٽِيچ ڪاٺي .
 - تِيجاري : ٺ [هـ] ٽِيهڙو تپ .
 - تَتِيَا : متعدي [هـ] ترڪ ڪرڻ - ڇڏڻ .
 هٿ ڪڍڻ - لا دعوى ٿيڻ .
 - تَتِيَه : ضمير [هـ] تو . توهان . تون .
 - تَتِيَه : حرف جار . توکي .
 - تَتِيَا : متعدي [هـ] تپائڻ . گرم ڪرڻ .
 سيڪڻ . پُٺڻ . ڳارڻ - رجائڻ .
 - تَتِيَه : صفت [هـ] پورو - خالي . بيڪار -
 نڪمو . ڪميٽو - خوار .
 - تَتِيَس تَتِيَس : صفت [ف] آلت پُلت .
 تباھ . برباد . پڳل ٿيل . هيٺ مٿي . ٺپا ڳو - منحوس .
 - تَتِيَت ۽ تَتِيَت : ذ [هـ] دربار ۾ بادشاهه
 جي ويهڻ جي گادي - مسند - اورنگ . صندل .
 - تَتِيَت کا تَتِيَت هونا : تخت اونڌو ٿيڻ -
 بادشاهي هلي وڃڻ . تباھ ٿي وڃڻ - برباد
 ٿي وڃڻ .
 - تَتِيَت ۽ تَتِيَت : ذ [هـ] تختو . زمين جو
 ٽڪرو . بورڊ (لکڻ جو) . بارو (باغ جو) .
 بينچ . ڦرو (ڪپڙن سٺڻ جو) .
 - تَتِيَت آلت جانا : تختو اونڌو ٿيڻ . برباد
 ٿي وڃڻ - تباھ ٿي وڃڻ .
 - تَتِيَت : مشق : ذ . تمام گهڻو استعمال ۾
 ايندڙ شيء . ڦرهي (لکڻ جي) .

- تَتِيَت هوجانا : برباد ٿي وڃڻ . آڪيڙجڻ (بدن) .
 - تَتِيَت ۽ تَتِيَت : ٺ [هـ] تختي - ڪاٺ
 جي پٽي - ننڍو تختو . ڦرهي (لکڻ جي) .
 ڪتبو . ڪنهن ذاتوءَ جو نڪر (جنهن تي ڪجهه
 لکيل هجي) . قبر تي لڳل تختي .
 - تَتِيَت : صفت [ف] تازو - نئون . ساڻو . نرم .
 گهڻو - وڌيڪ . آلو - پُسليل . سٺو .
 - تَتِيَت : ذ [هـ] هڪ قسم جو ٽيلي بچ - ٿوربو .
 - تَتِيَت تَتِيَت : ذ [هـ] ٺپ (گهوڙي جو) -
 چال . گهوڙي جي سراڙي ڊوڙ . تيزي - چستي -
 ڦوٽي . ٻڙڪ . تيز رفتاري .
 - تَتِيَت بهرنا : ٺپ ڏيڻ - چال هڻڻ . تڪو
 ڊوڙڻ - ٽڪڙو ڀڄڻ .
 - تَتِيَت : ٺ [ف] ساھمي - تارازي .
 - تَتِيَت : عدد [هـ] هڪ عدد - ٽيا سي (۸۳) .
 - تَتِيَت : متعدي [هـ] گهڙڻ . ڇيڻ - تراشن .
 ڪٽڻ - ويڏڻ . ڦارون ڪرڻ . ڪوڙڻ . ڪٽ
 ڪوٽ ڪرڻ . ٽاڪڻ .
 - تَتِيَت ۽ تَتِيَت : ٺ . ڪاٺ - ڇيل -
 وِڌ . ڪاٽر (ڪپڙي جي) . رهڙ .
 - تَتِيَت خَرَّاش : ٺ . ويڏڪ - ڪاٺ ڪوٽ .
 پچ گهڙ . سينگار - ٺاھ ٺوھ . وضع قطع .
 - تَتِيَت : عدد [هـ] هڪ عدد - ٽيانوي (۹۳) .
 - تَتِيَت : صفت [هـ] "تراھ" شهر جي
 ٺهيل تلوار .
 - تَتِيَت تَتِيَت : ذ [هـ] ٽن رستن جي گڏجڻ
 يا ڦٽڻ وارو هنڌ - تواتو - ٽيسول .
 - تَتِيَت ۽ تَتِيَت : ٺ [هـ] درياءَ يا نديءَ
 جي پاسي واري زمين - ڪڇو . هيٺاهن زمين
 (جتي هميشه پاڻي بيٺو هجي) . ڏن واري زمين .
 - تَتِيَت : ذ [هـ] دوا ۾ ڪم ايندڙ هڪ

- ٻوٽي جي پاڙ .
 ● تَرُ بُوڙُ ۽ تَرُ بُوڙُ : ذ [ف] چانهين - هندائو .
 ● تِرُ پالُ : ذ [ه] وڏو پال . تات . ڳوٺ - ٺڙي .
 ● تَرُ پَنُ : ث [ه] ٽوپي يا ڀرت جو هڪ قسم .
 ● تِرُ پَهَلا : ذ [ه] هڪ قسم جي دوا - ٽِڙَ لَو .
 ● تَرُ تَرُ ، تَرُ تَرُ يا : ذ . صفت [ه] چالاڪ - ڦوٽ . هوشيار - خبردار . بڪيڪيو - گهڻ ڳالهائو .
 ● تِرُ چها ۽ تِرُ چهي : صفت [ه] ڏنگو - ڦڏو - ٽيڏو - آڏو . وريل . پاسيرو . چامائو (وار) .
 - تِرُ چها پَنُ : ذ . ڏنگائي - ڦڏائي .
 - تِرُ چها ڏيکنا : ٽيڙي اک سان ڏسڻ - پاسيرو ڏسڻ . ٽيڏو هجڻ .
 - تِرُ چها کَرنا : ڏنگو ڪرڻ . پاسيرو ڪرڻ .
 - تِرُ چها لَسَکَنا : پاسيرو لڳڻ - چامائو لڳڻ (ڌڪ) .
 - تِرُ چها هونا : ڏنگو هئڻ . پاسيرو هئڻ . ناراض ٿيڻ . ڪاوڙجڻ .
 - تِرُ چهي نظر : ث . ٽيڙي نظر - ٽيڙي اک سان نهارڻ جي حالت . مٿاڇري نظر .
 ● تَرَسُ : ذ [ه] خدا جو خوف . ڪهل - قياس .
 - تَرَسُ آنا : رحم اچڻ - قياس اچڻ .
 ● تَرَسَنا : لازم [ه] سڪڻ . سَڌ ڪرڻ . خواهش ڪرڻ . انتظار ڪرڻ . مشتاق رهڻ .
 - تَرَسا تَرَسا کَر : تابع فعل . سڪائي سڪائي . انتظار ڪرائي .
 - تَرَسانا : متعدي . لالچائڻ . سڪائڻ . شوق ڏيارڻ . گهرج کان گهٽ ڏيڻ . آسري ۾ رکڻ .
 - تَرَس کھانا : رحم کائڻ - ڪهل ڪرڻ .
 ● تَرَسُون : ذ [ه] ٿيو ڏينهن - آرين ڏينهن .
- تَرُ ڪاري ۽ تَرُ ڪاريان : ث [ه] ڀاڄي - پالڪ - ساڳ . ڪوبه ٻوٽو (جو پڇائي کائجي) .
 ● تِرُ کُٺا : ذ [ه] هاضمي وغيره لاءِ ٺاهيل ڦڪي (جا سٺي) پيري ۽ ڪارين سرجن مان ٺاهيندا آهن) .
 ● تَرُ ڪَمُ تَرُ ڪا : ث [اردو] اڻڀٽ - نفاق . جذائي - وچوڙو .
 ● تَرُمُ ۽ تَرُمُ : ذ [ه] توتارو . ناد .
 ● تِرُ مِرا ۽ تِرُ مِري : ذ [ه] تيرورو - گيهه يا سڻپ جا پاڻي ۽ ۾ ذرا (جي جرڪندا آهن) . ڪمزوري سبب اکين اڳيان آيل تيرورا .
 ● تَرُ نا : متعدي [ه] آڪرڻ - پار ٿيڻ . چوٽڪارو پائڻ - نجات پائڻ . بچڻ (مصيبت مان) .
 ● تَرُ نَنگُ : ث [ه] لهر - موج . آڏمو - آمنگ - جذبو . پُور - خيال . خُمار . تڪيڙ - وڏائي . ٻٽاڪ - ڍاڙ .
 - تَرَنگ آنا : آڏمو آڻڻ . پُور پوڻ .
 - تَرَنگي : صفت . موجي - پورالو - لهري . بيقرار - بي آرام . ڦرندڙ گهرندڙ . ڍاڙي - ٻٽاڪي . مغرور - هنيو - ضدي . سودائي - وهمي .
 ● تَرَنگُ : ذ [ه] گهوڙو . (صفت) ٽڪڙو هلندڙ .
 ● تَرَوُٽُ : ث [ه] هڪ قسم جي راڳي .
 ● تَرَوَرُ : ذ [ه] هڪ قسم جو وڻ (جنهن جي چوڌي چمڙي رنگن ۾ ڪم اچي ، ميو ۽ ٻج دوا ۾ ڪم اچي) .
 ● تَرَهَتَ ۽ تَرَهَتَ : ذ [ه] ڪورڪي ڪم جو هڪ اوزار .
 ● تَرُئي ، تَرُئي ۽ تَرُئيان ، تَرُياں : ث [ه] توتاري - شرنائي .
 - تَرُ نوازُ : صفت . توتاري وڄائيندڙ - شرنابو .

● ٽرئي ۽ ٽرئين: ٽ [ه] ٽوري (ول ۽ ڀاڄي).
 ● ٽيري پهل: ٽ [ه] ٽيملو (دوا).
 ● ٽيري يا ٽيريائين: ٽ [ه] زال - عورت.
 - ٽيرياهڻ: ٽ. زال جو ضد.
 ● ٽيريٽا: ٽ. متعدي [ه] لار ڪري وجهڻ (ٻائي).
 - ٽيريٽا ٽيريٽو: ٽ. ٻائيءَ جي لار.
 ٻائيءَ جي ڌار.
 ● ٽو: ٽ [ه] چمات جو آواز - ٿڪو.
 - ٽو ٽو: ٽ. ڏڪن جو لاڳيتو آواز. ٿڪه.
 ٿڪه. (صفت) جلدي - جهٽ پٽ.
 - ٽو ٽو: ٽ. لاڳيتو ڳالهائيندو رهڻ (ٻئي جي جواب جو انتظار ڪرڻ يا ترسڻ کان سواءِ).
 ● ٽو ٽو: ٽ [ه] ٽوڪ. ڪنهن سخت شيء جي ڀڄڻ جو آواز. پادر يا لڪڻ وغيره جو ٿڪو. آواز. بندوق يا ٿڪاڪي وغيره جو آواز.
 - ٽو ٽو ٽو: ٽ. ڏڪن جو لاڳيتو آواز - ٿڪه ٿڪه. ٽوڪاڪ. (تابع فعل) هڪ ٻئي ٻڌيان - لاڳيتو. جلد - جهٽ پٽ.
 - ٽو ٽو: ٽ. تابع فعل. جلدي - جهٽ پٽ - هڪدم. گوڙ سان.
 ● ٽوڪا، ٽوٽا، ٽوٽا: ٽوڪا، ٽوٽا: ٽ [اردو] ڪنهن سخت شيء جي ڀڄڻ جو آواز - ٽوڪاڪ. بندوق وغيره جو آواز. وڃ جو ڪوڪاڪ. گوڙ (ڪڪرن جي). گوڙ (حقي جي). گوڙ - هل. آس جي تيزي - گرميءَ جو زور. آڄ جي سختي. ڏڪار - ڪال.
 - ٽوڪاڪا: ٽ. صفت. پيڪيدار. چمڪندڙ. لذيد - مزيدار. چڱو.
 ● ٽوٽا: ٽ. متعدي [ه] ٽوٽائڻ - ڇنائڻ. مٽائڻ (ريزو) - ڀڄائڻ (ريزو).

- ٽوٽا: ٽ. ڀڄائڻ. مٽائڻ (ريزو).
 ● ٽوٽا: ٽ. لازم [ه] ٽوڪن - لڳڻ. بيقار ٿيڻ - بيٽاب ٿيڻ. ڏوڪڻ (دل).
 - ٽوٽو: ٽ. ٿڪو - لوڄ. بي آرامي - بيقاري. ڏڪ ڏڪ (دل جي).
 - ٽوٽا ٽوٽا: ٽ. وڃڻ. لڳڻ. تمام بيقار ٿيڻ.
 - ٽوٽا: ٽ. متعدي. لڳائڻ. ٽوڪائڻ. بي آرام ڪرڻ. ڪڍائڻ (گهوڙو).
 - ٽوٽو ڪو: ٽ. تابع فعل. ٿڪي - لڳي. بيقار ٿي. ٿڪي سان.
 - ٽوٽو: ٽ. ٿڪو - لوڄ. بيقاري - بي آرمي. ڏوڪ (دل جي).
 ● ٽوٽو ڪو: ٽ. بولڻا: محاوره. ڪاوڙجي ڳالهائڻ. هڏيءَ سان ڳالهائڻ.
 ● ٽوٽا ٽوٽا: ٽوڪاڪ ڪرڻ. ٿڪه ٿڪه ڪرڻ. لاڳيتا ڏڪ هڻڻ. ڪاوڙ ڪرڻ. ٻٽاڪ هڻڻ. سور جي سوت ٻڌڻ.
 ● ٽوٽو ڪو: ٽ. لازم [ه] ٽوڪن. سيرجن. ڏرڻ - ڦاٽڻ. ڪٽڻ (زخ).
 ● ٽوٽو ڪا: ٽ [ه] صبح - فجر. صبح جو وقت.
 - ٽوٽا هونا: صبح ٿيڻ - ڏينهن ٿيڻ. اکين اڳيان نرورا اچڻ.
 ● ٽوٽو ڪا: ٽ [ه] مار - پيچ. ٽوٽي - ڌمڪي - چنڊ. دوکو - فريب. ٽوٽو - نقصان.
 - ٽوٽو دينا: ٽوٽي ڏيڻ - چوٽ ڏيڻ. ڌمڪي ڏيڻ. چنڊ ڪڍڻ. دوکو ڏيڻ. بيوقوف بنائڻ.
 ● ٽوٽا ٽوٽا: ٽ. لازم [ه] ڪنهن ڪنٽريل پڪيءَ جو اڏامي وڃڻ.
 ● ٽوٽو: ٽ [ه] ٽوٽه - آناج جون ڪلون.
 ٽوٽو ٽوٽو: ٽ [ه] ڪنجهي، پتل يا

تاسي جو ٿالھ .

● تَسْلِيمٌ : ٿ [ع] حوالي ڪرڻ - سونپڻ .

سلام - نياز . قبول - منظور . تابعداري -

فرمانبرداري .

● تَسْلِيمٌ بِنَا لَنَا : پاڻ کان وڌي يا معزز

ماڻهو کي جهڪي سلام ڪرڻ - سلام ڪرڻ .

● تَسْلُومَانَسِي : ٿ [ه] ويسوي جو ويهون حصو .

● تَسْلُومَانَسِي : ٿ [ع] تسليع طعنو - مھڻو .

لعنت ملاست .

● تَسْلُومَانَسِي : طعنو ڏيڻ - مھڻو ڏيڻ .

● تَسْلُومَانَسِي : ٿ [ع] شڪل .

مورت - فوٽو .

● تَسْوِيرُ بَنَ جَانَا : حيران ٿي وڃڻ بت بنجي وڃڻ .

● تَسْوِيرُ كَهِي نَچَ دينا : پيرائڻي ڳالھ ٻڌائڻ .

اهڙي طرح بيان ڪرڻ جو واقعو اڪين اڳيان

تري اچي .

● تَقْدِيرُ ڪَرِي تَقْدِيرُ يَرِي : ٿ [ع] پاڳ - قسمت -

نصيب .

● تَقْدِيرُ پَهُوٿُ جَانَا : پاڳ ڦيڻ - قسمت بگڙڻ .

● تَقْدِيرُ جَاگَڻا چَمَڪَڻا : بخت جا ڳڻ - پاڳ

ڪڍڻ .

● تَقْدِيرُ ڪُو رونا : پاڳ کي روئڻ - قسمت تي

روئڻ . نصيب پيئڻ .

● تَقْدِيرُ لَوٽُ جَانَا : تقدير ڦٽڻ - پاڳ ڦيڻ .

● تَقْسِيمُ : ٿ [ع] ورهاڱو - ورڇ . ونڊ

(رياضي) .

● تَقْسِيمُ چوڻي : ٿ . ننڍي ونڊ - سولي ونڊ .

● تَقْسِيمُ مَرڪَسُ : ٿ . گڏيل ونڊ .

● تَڪُ : حرف جار [ه] تائين " اب تک =

اڃا تائين " .

● تَڪُ ڪَ تَڪِي : ٿ [ه] تَڪَ - غزل يا

نظم جو هڪ شعر . قافيو . پٺاڪ - ڊاڙ .

● تَڪُ مِي تَڪُ مِيلَانَا : تڪ سان تڪ ملائڻ .

ها ۾ ها ملائڻ - يڪراءِ ٿيڻ . لڳ لڳاپو

رکڻ . پاسو وٺڻ - طرفداري ڪرڻ .

● تَڪِڪَا ڪَ تَڪِي : ٿ [ف] گوشت جو ٺڪر .

وڏي ٻوٽي .

● تَڪِڪَا ٻُوٽِي ڪَرْنَا : ٻُوٽِي ٻُوٽِي ڪرڻ .

ٽڪر ٽڪر ڪرڻ . پاڳا ڪرڻ .

● تَڪِڪَا ڪَ تَڪِي : ٿ [ف] ٻاڻ - تير (جنهن ۾

جهنيارو ڦر نه هجي) .

● تَڪِڪَانُ : ٿ [ه] ٿڪ - ٿڪاوٽ . سُستي -

ڪاهلي .

● تَڪِڪَانُ آتَارْنَا : ٿڪ لاهڻ . سُستي ڪيڻ .

● تَڪِڪَا ڪَ تَڪِي : ٿ [ه] طاقتور -

مضبوط - سگهارو . ڏلهو متارو . چُست - چالاڪ .

(ٿ) تَڪِي .

● تَڪِي ڪَ تَڪِي : ٿ [ه] ننڍي ساھمي -

ٽڪڙي .

● تَڪِي ڪَ تَڪِي : ٿ [ه] هڪ قسم جو

لغڙ - کانگڙو .

● تَڪِي ڪَ تَڪِي : ٿ [ه] چرخي يا اٺ

جي لوهي سرائي (جنهن تي سُٽ ڪتبو آهي) .

ٽڪَ .

● تَڪِي ڪَ تَڪِي : ٿ [ه] نڪالنا : ٽڪَ مان ور

ڪيڻ - ماري سڌو ڪرڻ . سڀ ڏنگايون ڪيڻ .

● تَڪِي ڪَ تَڪِي : ٿ [ه] لغڙ جي ڏور جي

گھنڊي (جا هٿ تي ويڙهي ٺاهيندا آهن) .

● تَڪِي : متعدي [ه] ٽڪڻ - ڏسڻ . غور سان

ڏسڻ . گھوروڻ . نظر هڻڻ . جوھ وجھڻ . نھارڻ

(وات) . لالچ يا اميد سان ڏسڻ .

● تَڪُ : ٿ [ه] تَڪَ - گھورو . نظر . نگاهہ .

= ٽڪا ڪرنا: ڏسڻ - ٽڪڻ. ٽڪيندو رهڻ.
 حسرت سان ڏسڻ. انتظار ڪرڻ.
 ٽيڪون؟ ٽيڪونا، ٽيڪونيا: ذ [ه] ٽڪندو.
 ● ٽيڪهارنا: متعدي [ه] زمين کي ٽي دفعا
 هر ڏيڻ. چڱي طرح ڀڄا ڳاڇا ڪرڻ. چنڊ ڇاڻ
 ڪرڻ. ثابت ڪرڻ.
 ● ٽڪي ٽڪي: ٽڪي: ذ [ف] وهائڻ. ٽيڪ.
 اعتبار- پروسو. آذر. فقير جو آستانو. اوتارو.
 درگاهه.
 = ٽڪيه لڳا ڪر بيھنا: وهائي ڪي ٽيڪ ڏيئي
 ويھڻ. آرام سان ويھڻ.
 ● ٽيگتا: صفت [ه] ڏنگو- ڦڙو. ڪپو-
 گڙو.
 ● ٽيگتا، ٽيگتا، ٽيگتا: ذ [ه] ٽن
 شين يا ماڻھن جو ميلاپ. ٽن لغون جو ٻيچ.
 ● ٽگتا: لازم [ه] سبڄن- ٽوڀڄن. ٽانڪا لڳڻ.
 ● ٽيگتا: صفت [ه] ٽيٺو.
 ● ٽيگتي: صفت [ه] ٽيٺي. سُر جو هڪ قسم.
 = ٽيگتي کا ناچ نچانا: آڱرين تي نچائڻ.
 هلاڪ ڪرڻ. ڏاڍو ستائڻ. بيزار ڪرڻ.
 ● ٽيگتي ٽيگتيان: ٽ [ه] ڏيئي. ٻارن
 جي هڪ راند.
 ● ٽگتيانا: متعدي [ه] ڏاڳو وجهڻ. سڳو
 وجهڻ. (سوڙ ڪي) ٽوڙا ڏيڻ. وڏا ٽانڪا هڻڻ.
 ● ٽيل: ذ [ه] هڪ قسم جو ٽيلي ٻج- تير،
 (بدن تي) ڪارو داغ- تير. اک جي پٽلي-
 ماڻڪي. ذرو- ٿورڙي شيء.
 = ٽيل برابر، بهتر: صفت. ترجيتو- تمام ٿورو.
 = ٽيل بنانا: تير ٺاهڻ (جسم تي). تلوڪڙي
 ڪيڻ (ٻارن کي نظر کان بچائڻ لاءِ).
 = ٽيل بهنگا ٽيل بهنگي: ذ. ڪنڊ ۽ ترن

مان ٺهيل هڪ قسم جي مٺائي- ترن جي لائي.
 = ٽيل ڇائڻا: شاديءَ جي هڪ رسم (جنهن ۾
 گهوٽ کي ڪنوار جي هٿن تر ڪارائيندا آهن).
 = ٽيل ڇٽا ٽيل ڇٽي: ذ. هڪ قسم جو
 جيت.
 = ٽيل دهرڻي ڪو جڳهه نه هونا: تر ڇڻڻ جي
 جاءِ نه هئڻ.
 = ٽيل شڪري: ٽ. ڪنڊ ۽ ترن مان ٺهيل
 هڪ قسم جي مٺائي.
 = ٽيل ڪٽ: ذ. تيرن مان ٺهيل هڪ قسم
 جي مٺائي.
 = ٽيلو ٽيلو: ذ. تيرن جو لٽڙو-
 تر بوڙيندو.
 = ٽيلون ميس ٽيل نه هونا: ڪم يا فائدي جي
 اميد نه هجڻ.
 = ٽيلون ميس ٽيل نڪالڻا: ٽيل ترن مان ٽي
 ڪڍڻ. ڪفايت ڪرڻ- صرفي سان خرچ ڪرڻ.
 ● ٽلا ٽلا: ذ [ه] تير- تير. ڊيگڙي
 وغيره جي تر کي ڏنل مٽيءَ جو لپيو.
 = ٽلا ڏيها: ڊيگڙي وغيره جي تري کي
 مٽيءَ جو راڳو ڏيڻ- تر کي لپيو ڏيڻ.
 ● ٽلا ٽلا: ذ [ه] ٻنڪي وغيره جو
 سونهري ڇيڙو يا ٿورو ٻڳ جو سونهري ڪنارو.
 زري.
 = ٽيلاداني: ٽ. هڪ قسم جي ڳوٺري (جنهن
 ۾ درزي سڻون، ڀريون ۽ ڪنڇي وغيره
 رکندا آهن).
 ● ٽيلائي: ٽ [ه] ٽيل وجهڻ يا هڻڻ جي
 حالت. ٽي- ڪڇي. شاديءَ کان اڳيون
 ڏينهن (جنهن ڏينهن ڪنوار کي ٽيل هڻندا آهن).
 ● ٽلپٽ: صفت [ه] برباد- ويران- آڇو.

- ڪرڻ. ڇاپلوسي ڪرڻ.
- تلوے ڇهائي هونا: پير چلجي پوڻ. پيرن ۾ چٽا پوڻ (گهڻي ۽ ڏکڻي پنڌ ڪري).
- تلوے دھو دھو ڪے پينا: پير ڏوٺي پيڻ. فرمانبرداري ڪرڻ.
- تلوے سَهَلانا: پير مهڻ. پيرن کي زور ڏيڻ. خوشامد ڪرڻ. ڇاپلوسي ڪرڻ.
- تلوے کھڄانا، کھڄلانا: پيرن جي ترين ۾ خارش ٿيڻ. سفر جا آهڃاڻ ظاهر ٿيڻ.
- تلوے گھس؟ جانا: پير گسڻ. ڪڙيون گسڻ. تمام گهڻو هلڻ.
- تلوَار؟ تلوَارپس: ٺ [ه] ترار. تلوار.
- تلوار اُٺهانا: ترار ڪڍڻ. لوڙائي ۽ لاءِ آڻڻ. جنگ لاءِ ميدان ۾ نڪري اچڻ.
- تلوار بَجنا: ترارن ٽڪرائجڻ جو آواز اچڻ. سخت جنگ ٿيڻ.
- تلوار پَٽ؟ پُٽنا: ترار جو ڌڪ کسي وڃڻ.
- تلوار پھينڪينا: ترار اڇلائڻ. هٿيار ڦٽو ڪرڻ. اُن مڃڻ.
- تلوار چٽنا: ترار هلڻ. جنگ لڳڻ.
- تلوار سونھينا، کھينچنا: تلوار (مياڻ مان) ڪڍڻ. وڙهڻ جو ارادو ڏيکارڻ.
- تلوار ڪے گھاٽ؟ آتارنا: قتل ڪرڻ. تلوار سان ماري ڇڏڻ.
- تلوار ميان سے نيڪلي پُٽنا: سدائين وڙهڻ لاءِ تيار رهڻ.
- تلوَار يا ۽ تلوَار ۽: ذ. تلوار باز. تلوار هلائڻ ۾ هوشيار.
- تلي ۽ تلياں: ٺ [ه] تَر- تَر. جتي ۽ جو تَر. آت جو پير. پُورو- چُورو.
- تله: تابع فعل [ه] تر ۾. هيٺ - هيٺان.
- تليٺ کرنا: هيٺ مٿي ڪرڻ. آجڙ ڪرڻ. برباد ڪرڻ. تباه ڪرڻ.
- تليجھڻ؟ ٺ [ه] پاڻي، تيل يا شراب وغيره جي ٿانءَ جي تري ۾ گڏ ٿيل ڪڇرو (جو آئرجن بعد گڏ ٿيندو آهي) - گيرٺ.
- تليٺڙا ۽ تليٺڙے: ذ [ه] زيور جو هڪ قسم (هار وغيره جنهن ۾ ٽي سَرون ٿين). (ٺ) تليٺڙي ۽ تليٺڙياں.
- تليڪ ۽ تليڪڻ: ذ [ه] تاک- ٽيڪو (سينڌر وغيره جو). هڪ قسم جو زيور - ٽڪڙو.
- تليٺي ۽ تليٺياں: ٺ [ه] ڌار- لار.
- تليٺي بَندهنا: لارَ ٻڌجڻ.
- تليميلانا: لازم [ه] ايذاءُ کان لُڇڻ.
- ٽڪڻ. بيقرار ٿيڻ. غم ڪرڻ. ڌڪ ڪرڻ.
- تليميلاهڻ؟ ٺ. لوچ- ٽوپ. ٽڪو. بي آرامي - پريشاني. گهٻراهٽ.
- تُلنا: متعدي [ه] ترڻ - (گيهه يا تيل ۾) پُڇڻ.
- تُلنا: لازم [ه] تَرڻ - وزن ٿيڻ. تورجڻ. تيار ٿيڻ - سنڀرڻ. مقابل ٿيڻ. هموزن ٿيڻ.
- تُلها: صفت. تريل. معلوم ٿيل (ذهن ۾).
- تُلنئي، تُلوائِي: ٺ. تورائي.
- تُل؟ بيٺهنا: سنئون سڌو ٿي ويهڻ. ڪڙو ٿي ويهڻ.
- تلو ۽ تلوے: ذ [ه] پير جي تيري.
- تلو نه ٿيڪنا: پير نه کڻڻ. ٽڪاءُ نه اچڻ.
- تلوؤن سے آگ لڳنا: ننهن کان چوٽيءَ تائين باهه لڳڻ. سخت ڪاوڙجڻ.
- تلوؤن سے ملنا: لٽن سان لتاڙڻ. پائمال ڪرڻ. نابود ڪرڻ.
- تلوے ڇاڻنا: پير ڇڏڻ. تمام گهڻي خوشامد

يا آفرين طور مليل هجي). سرڪاري مهر- ٺپو.
جانورن تي لڳايل نشان. خاص مارڪو. سڃاڻپ
جو نشان.

● تَمَنُجَه ۽ تَمَنُجَه: ذ [ترڪي] پستول. هڪ
قسم جو آنب.

● تَن: ذ [ف] بدن- جسم- سرير. ڇڻو-
شخص. پڇرو- قالب.

- تَن ڏهانڪنا: انگ ڍڪڻ. رواجي ڪپڙا پائڻ.
- تَن زيب: ذ. هڪ قسم جو نفيس ڪپڙو.
هڪ قسم جي صدری (جا چوغي جي اندران
پائبي آهي).

- تَن لاڳو: ذ. جان نثار- وفادار. هڏ ڏوڪي.
جفاڪش- محنتي. ٻين جي لاءِ مصيبت ۽ تڪليف
سهڻ وارو.

- تَن مَن وارنا: چند جان قربان ڪرڻ- ساه
صدقو ڪرڻ.

● تَن: ذ [ه] هڪ قسم جو گاهه (جنهن
مان چير يا سَنَهَن ٺاهين)- ڊپ- ستر.

● تَن: ذ [ه] هڪ قسم جو وڻ (جنهن جي
کاٽ مان ڪرسيون وغيره ٺاهندا آهن). (ٺ)
"تَن" جو گئل (جنهن مان هيٺو رنگ ٺهي).
● تناري: ذ [ه] راڳ سڪڻ جو شروعاتي

جملو. جهڳڙو- جهيڙو. بي موقعي راڳ.

- تناري لڳانا: بي موقعي راڳ گائڻ.
جهڳڙو ڪرڻ- جهيڙو ڪرڻ.

● تَنُور ۽ تَنُور: ذ [ف] هڪ قسم جو
ساز- تَنُورو.

● تَنُول ۽ تَنُول: ذ [ه] پان.

- تَنُولي: ذ. پان وارو- پان وڪڻندڙ. (ٺ)
تَنُولڻ.

● تَنُوتانا: لازم [ه] ڪاوڙجڻ- ناراض ٿيڻ.

زمين تي.

- تلے آوهر: صفت. هيٺ مٿي- هيٺان مٿان.

● تِلِي ۽ تِلِيان: ٺ [ه] تيري- طحال.

● تيلي: ٺ [ه] تير.

- تيلي کا تيل: ذ. تيرن جو تيل.

● تُلِي ۽ تُلِيان: ٺ [ه] ڪوربن جو هڪ

اوزار. ننڍڙي ساهمي- ٽڪڙي.

● تَلِي: ٺ. ننڍو تلاءُ.

● تِلِيٿي، تِلِيٿي: ٺ [ه] تتر. هيٺاهين

زمين. جبل جي ڀر واري زمين (جا هيٺانهين ٿئي).

● تِلِيٿر ۽ تِلِيٿر: ذ [ه] هڪ قسم جو

پکي- تڪڙو.

● تَم: ضمير [ه] تون- توهان.

- تَمهرا: صفت. تنهنجو- توهان جو. (ٺ)

تَمهاري.

● تَماشا: ذ [ع] تماشو. نظارو- لقاءُ. مزو-

لطف- ڏيکاءُ. گوڙ- هجو. راند- وندر.

مسخري. ناٽڪ- نمائش. سانگ.

- تَماشا دڪهانا: تماشو ڏيکارڻ. نظارو ڏيکارڻ.

سانگ وجهڻ. مزو چڪائڻ.

- تَماشا ڪرنا: تماشو ڪرڻ. مزو ڪرڻ.

سانگ ڪرڻ.

تَمُباڪو: ذ [ه] تَمُباڪو.

● تَمُبول ۽ تَمُبول: ذ [ه] پان.

- تَمُبولي: ذ. پان وڪڻندڙ. (ٺ) تَمبولن.

● تَمُتَمانا: لازم [ه] تپي گاڙهو ٿيڻ (بخار

يا گرمي ڪان). منهن بهڪڻ (تپ جوش

غيره ڪان). ٺامڻي هڻڻ.

- تَمُتَمهٺ: ٺ. منهن جي گاڙهه (گرمي،

تپ جوش وغيره ڪان).

● تَمُغا ۽ تَمُغ: ذ [ترڪي] ٻيلو (جو انعام

گوڙ ٿيڻ. مٺڻ مڃڻ. وڃڻ (ساز). ٺڪ ٺڪ ٿيڻ. سوساٽ ٿيڻ (هوا جا).

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ. سوچ. آماس. سوچ جي آڪيڙو. تپش. ساڙو.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ [ه] هڪ قسم جو تارن وارو ساز (جنهن ۾ ٻه تارون ٿين).

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ [ه] مانين پڇاڻڻ جو ڪوڙو. تنهنهه ٿيڻ.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ [ه] وڏي پيٽ وارو. پيوڙي.

● تينڪا ٿيڻ: ٺ [ه] سڪل گاهه جو تندو. ڪڪ. ڪافي جو ٺڪر. تمام ٿوري شيء. (صفت) هلڪو. نازڪ. ڪمزور.

● تينڪا بهي نه توڙي سڪنا: ڪڪ به پڇي نه سگهن. (مجازاً) آڀرو هجڻ. ڪمزور هجڻ. مست هجڻ.

● تينڪا نه توڙي ٺا: ڪڪ پڇي پيو نه ڪرڻ. ڪجهه به نه ڪرڻ.

● تينڪا نه رهنا: ڪڪ به نه رهڻ. ڪجهه به نه رهڻ. ڪنگال ٿي وڃڻ.

● تينڪا هوجانا: تمام آڀرو ٿي وڃڻ. سڪي ڪاٺي ٿي وڃڻ.

● تينڪي چئنا: بدحواس ٿيڻ. گهٻرائجي وڃڻ. سودائي ٿيڻ.

● تينڪي ڪا سهارا: محاوره. ٿوري مدد. معمولي سهارو.

● تينڪنا: لازم [ه] ڪاوڙجڻ. ناراض ٿيڻ. چيڻ. ڌوڪڻ (دل). ٺڪڻ. ٽوڪڻ (ڪنڀڙائيون).

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ [ه] هڪ قسم جي مٺي ماني.

● تنهنهه ٿيڻ: صفت [ف] سوڙهو. نڀو. گهٽيل.

پڇيل. بيزار. خفي. ڏکيو. مشڪل. (ڏ) زين کي چڪي ٻڌڻ جو پٽو.

● تنگ آنا: عاجز ٿيڻ. لاچار ٿيڻ. ٺڪجي پوڻ. ورجي پوڻ.

● تنگ ڪرنا: تنگ ڪرڻ. ستائڻ. بيزار ڪرڻ. ورجائڻ.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ. سوڙهائي. گهٽتائي. ڪمي. قلت. تڪليف.

● تنهنهه ٿيڻ: سوڙهه هجڻ. تنگي هجڻ. تڪليف هجڻ. روزي تنگ هجڻ. گذران تنگ هجڻ.

● تنهنهه ٿيڻ: متعدي [ه] تنگ چڪڻ (گهوڙي جو).

● تنهنهه ٿيڻ: لازم [ه] چڪڻ. سوٽ ٿيڻ. سيٽجڻ. آڪيڙجڻ. اينگهجيڻ. پڪڙجڻ. وڌڻ.

● چڪجي سخت ٿيڻ. آڪڙجڻ. مغرور ٿيڻ.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ چڪ تال. چڪ چڪاڻ. اثبوت. نا اتفاقي.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ چڪ. سيٽ. آڪيڙ. سختي. ڪنهن رائي. آڪڙ.

● تنهنهه ٿيڻ: لازم. سيٽجي پوڻ. چڪجي سخت ٿيڻ. سوٽ ٿي پوڻ. ڪاوڙجي پوڻ.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ [ه] رسي. ڏور (جنهن سان ڪابه شيء ٻڌجي). حصو. ڀاڱو. سنڌ.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ [ه] رهنه: لڳي پئي هجڻ. اثبوت هجڻ.

● تنهنهه ٿيڻ: ٺ [ه] حرف جر. تنهن هوندي. تڏهن. پوء.

● تنهنهه ٿيڻ: تابع فعل. تڏهن به. تنهن هوندي. پوء به.

● تنهنهه ٿيڻ: ضمير [ه] پاڻ کان ننڍي کي مخاطب ڪرڻ جو لفظ. تون.

● تنهنهه ٿيڻ: تون تون چاچا.

زباني تڪرار. بد زباني.

● ٽَوَ ۽ ٽَوِي: ذ [ه] ٽئو (مانيءَ پڄاڻن جو). (حقي جي) ٽوهيءَ ۾ تماڪ مٿان رکيل لوه جو گول ٽڪرو. دريا جو ٽرو. ٽر-ٽهه. (صفت) ڪارو.

● ٽَوَ هَسُنا: ٽئو ڪيلن- ٽئي جي پٺ تي چڻگون ظاهر ٿيڻ.

● ٽَوِي ۽ ٽَوِيان: ٺ [ه] وڏو ٽئو (جنهن تي هڪ ئي وقت گهڻيون مانيون پڄي سگهن).

● ٽَوِيڙا، ٽَوِيڙه ۽ ٽَوِيڙي: ذ [ه] اهو ٿيلهو جنهن ۾ داڻو وجهي گهوڙي جي منهن تي چاڙهي ڇڏيندا آهن- ٽوبرو- پاهورو.

● ٽَوِيڙا چڙهائڻ رکها: وات تي پئي پڌن- نه ڳالهائڻ- وات بند رکڻ.

● ٽوپ ۽ ٽوپين: ٺ [ترڪي] ٽوب- ٽوف. (ڪناپٽا) تمام ٿلهو مرد يا عورت.

● ٽوپ ۽ ٽوپين: ٺ [ترڪي] ٽوب- ٽوف. (موت جي سزا).

● ٽوپڻجي: ذ. ٽوپجي.

● ٽوپ خانو: ذ. ٽوف خانو- ٽوپ خانو.

● ٽوپ داغنا: ٽوف چوڙڻ- ٽوف هلائڻ.

● ٽوپنا: متعدي [ه] زمين ۾ پورڻ- دفن ڪرڻ. لٽڻ- پورڻ (ڪڏ). لڪائڻ.

● ٽوتلا ۽ ٽوتلے: صفت [ه] ٻاتو- طوطلي زبان وارو. (ٺ) ٽوتلي.

● ٽونلا پن: ذ. ٻاتن وانگر ڳالهائڻ- طوطلي زبان.

● ٽوتيا: ذ [ه] ٽوتيو- هڪ قسم جو زهري وڪر. [ع] سرمو.

● ٽَوَرُ: ذ [ه] اناج جو هڪ قسم- دال جو هڪ قسم- ٽوٽر.

● ٽَوَرُ يا: ذ [ه] هڪ قسم جو تيلي بچ- ٽوريو.

● ٽَوَرُ: ذ [ه] پيڇن يا ڊاهڻ جي حالت. ٽَوَر. پيڇ. رد. آڏ- روڪ. چير- ڦوٽ.

● ٽَوَرُ پَهوَرُ: ٺ. پيڇ ڊاهه. ڊاهه ڊوهه.

● ٽَوَرُ جوَرُ: ذ. پيڇ گهوڙو. سازش- منصوبو. اٽڪل سڪل. چالبازي- حرفت.

● ٽَوَرُ لپينا: پيڇي ڇڏڻ. ٽَوَرِي ڇڏڻ. علامده ڪرڻ- جدا ڪرڻ. ڦيٽاڙو وجهڻ.

● ٽَوَرُ: ذ [ه] آڏ- اٽڪ- روڪ. ڪمي- گهٽتائي. ڏڪار- تحط. ٽوٽو- نقصان. بندوق

چوڙڻ جي وٽ. هر جي اها ڪاڻي جنهن جي پچوڙيءَ ۾ چوٽي لڳل هوندي آهي. رسيءَ جو ٽڪر. ٿيلهي- گوڙي (ريڻ جي)- همياڻي.

سون يا چانديءَ جي زنجيري. (جا گچيءَ ۾ پائيندا آهن). پيرن ۾ پائڻ جو گهم.

● ٽَوَرُا پَرنا: ڦٽ ٿيڻ. ڏڪار پوڻ- تحط پوڻ. ٽوٽو پوڻ- نقصان پوڻ.

● ٽَوَرُ ڌارُ: ذ. جام ڪيدار بندوق- منهن کان ڀري پليٽي سان چوڙڻ واري بندوق.

● ٽَوَرُنا: متعدي [ه] ٽَوَرُ. پيڇن. چڻن. جدا ڪرڻ.

● ٽَوَرُنا پَهوَرُنا: پيڇن پورڻ. ٽڪر ٽڪر ڪرڻ.

● ٽَوَرُنا جوَرُنا: ڊاهڻ ٺاهڻ- پيڇ گهوڙو ڪرڻ.

● ٽَوَرُنا مَرورُنا: مروڻن سرونڻن. پيڇن پورڻ. هڪ کس ڪرڻ. ڦر مار ڪرڻ.

● ٽوس ۽ ٽوس: ذ [انگ. Toast] ٽوش- ڊبل روٽيءَ جو سڪيل ٽڪر.

● ٽوڪهه: ٺ [ه] ٽن گهوڻن جي حدن ملڻ وارو هنڌ- نيڪهائي.

● ٽولا، ٽوله ۽ ٽولے: ذ [ه] ٽولو- ٻارهن ماسن جو وزن.

- ٽولا ماشه: محاوره. گهڙيءَ ۾ ڪجهه گهڙيءَ ۾ ڪجهه. ٻيہ چيڻائي.

● ٽولڻا: متعدي [ه] ٽورڻ - وزن ڪرڻ. جائڻجڻ. ڪٽ ڪرڻ.

- ٽولڻ: ذ. ٽور. وزن. ڪٽ.

- ٽولا: ذ. مارڪيٽ ۾ اناج وغيره جي ٽور ڪندڙ.

● ٽولِيَا ۽ ٽولِيِي: ذ [انگ. Towel] ٽُوال - هٿ منهن آڳوڻ جو ڪپڙو.

● ٽُومُڙِي، ٽُونُڙِي ۽ ٽُومُڙِيَا، ٽونُڙِيَا: ث [ه] ٽُومُڙِيِي. هڪ قسم جو ساز. ڪيشتو. واڳون جو ٻوٽ.

● ٽُومُڙَا: متعدي [ه] ٽُومُڙِي - پڇڻ (ڪهه). پُڻ (عيب). پڇ ڪيڻ. ڪڪ ڪرڻ.

● ٽُومُڙِيَا: ذ [ه] تمام منهو ۽ سٺو ڪنيل (سٺ).

● ٽونا: لازم [ه] [چوپائيءَ جو] ٽَرُ ڪيرڻ. ٽُنجڻ.

● ٽُونُڙِيَا ۽ ٽُونُڙِي: ذ [ه] ٽُونُڙِيو. ڪيشتو. (ث) ٽُونُڙِي ۽ ٽُونُڙِيَا.

● ٽُونُڙِي ۽ ٽُونُڙِي: ث [ه] وڏوپٽ - ڍڍ.

- ٽُونُڙِي: صفت. وڏي پٽ وارو.

● ٽُونُڙِي: ث [ه] هڪ قسم جو ڀرت (جو پوتين جي ڪنار تي ڀريندا آهن).

● ٽه: ث [ف] ٽهه. ٽَر - ٽَرُو (کوهه وغيره جو). هيٺيون حصو (ڪنهن به شيء جو). انتها - پچاڙي. ڀرت - ورق. ڪپڙي جو هڪڙو ٽهه. راز. گجهه.

- ٽهه جمانا: ٽهه ڪرڻ. ٽهه ڪري رکڻ. تمام گهڻو کائڻ.

- ٽهه دٻڪ، ديگي: ث. ڪُڙچڻ - ڪُڙو.

- تهه ڪرنا: تهه ڪرڻ - ويڙهڻ (ڪپڙو).

- تهه ڪو پَسَهَنُجَنا: ڳالهه ٻي چيهه تائين رسڻ. تهه تائين پهچڻ. اصل مطلب سمجهڻ. حقيقت تائين پهچڻ.

- تهه مارنا: انگ ڪرائڻ (چوپائي ڪي). (ذ) گهڙي جي هڪ بيماري (جنهن ۾ سخت آڇ لڳندي آهي).

● تهه: فعل [ه] (ماضي بعيد) هو - هئو.

● تههڙنا: متعدي [ه] ٽُهڙ (چيڻو وغيره). ٽُڪي ڏيڻ.

- تههڙ: ث. ٽُه. ٽُڪي. ٽُهڙو - چمات. طبلي يا دهل تي هڻيل ٽڪ.

- تههڙ پڙنا: طبلي تي هٿ لڳڻ. راڳ شروع ٿيڻ.

- تههڙي ۽ تههڙيا: ث. ٽُهڙن جو آواز. ٽُڪي. ڪُنڀارڪي ڪم جو هڪ اوزار (جنهن سان ٽانوَ ٻُڄن) - ٽاپي. ٽُپِي.

● تههال ۽ تههال: ذ [ه] ٽالهه. مٺائيءَ جو ٽانءُ. ڪنهن دعوت ۾ خاص طرح تيار ٿيل کاڌو. چوڪرين جي هڪ راند.

● تههالا ۽ تههال: ذ [ه] وڻ جي چوڌاري ٺهيل چلهو (پاڻي ڏيڻ لاءِ). چڪي هڻڻ لاءِ ٺهيل ڪٽڙ.

● تههالي ۽ تههاليا: ث [ه] ٽالهي. رڪيبي.

- تههالي بڻجنا: ٽالهي وڃائڻ (ڪڪيل ماڻهو اڳيان جيئن اهو نٿو نه ڪري يا تازي چاول پار اڳيان ڊپ لاهڻ لاءِ).

- تههالي ڪا بينگن: محاوره. ڦرڻي گهرڻي طبيعت وارو. خود مطلبي - لالچي.

● تهههڙنا: متعدي [ه] جهلڻ. (هٿ ۾ وٺڻ. ڏيڻ (ٽيڪ، آڌ)).

● تھان تھان؟ ذ [ھ] ٺڪاڻو - ماڳ .
 ٺان - ڪڙھ . آھرو . ٺان - ٽاڪيو (ڪپڙي جو) .
 ● تھانآ ڪ تھانآ : ذ [ھ] ٿاڻو - پوليس چونڊڪي .
 بانس جو ڍير .
 - تھانآ بيٺھانا : پوليس بيھارڻ . چونڊڪي
 ويھارڻ . پھرو بيھارڻ .
 - تھانآ چڙھڻ : آنا : پوليس چڙھي اچڻ .
 - تھانيدار ڪ تھانيدار : ذ . ٿاڻيدار - صوبيدار .
 ● تھاننگ : ٺ [ھ] چوريءَ ٿيل شيء جو
 پتو . چورن جو ٺيڪاڻو . پاڻاري (چورن جي) .
 ووڙ - تلاش (چوريءَ جي) .
 - تھاننگ دار : ذ . چوريءَ جو مال نيڪال
 ڪندڙ - پاڻاري دار .
 - تھاننگ لنگاڻا : چورن کي پناھ ڏيڻ .
 چوريءَ جو پتو لڳائڻ .
 ● تھاءُ : ٺ [ھ] اونھائي (درياءُ وغيره جي) .
 ترو - انت . حد - ڇيهه . راز - گجهه .
 - تھاءُ ليٺا : اونھائي معلوم ڪرڻ . راز ھٿ
 ڪرڻ . گجهه لھڻ .
 ● تھائي : ٺ [ھ] ٽيون حصو . ٽين پتي .
 ● تھببند ڪ تھببند : ذ [ف] گوڏ .
 ● تھپڙ ڪ تھپڙ : ذ [ھ] ٿڌڻ - چمات .
 چنبو . لھڙ يا ھوا جو ڌڪو . ٿيلھو .
 - تھڙ دينا لنگاڻا مارنا : ٿڌڻ ھڻڻ - چمات ھڻڻ .
 تھڙي ڪ تھڙياڻ : ٺ [ھ] ناڙي .
 - تھڙي بچانا پيئڻا : ناڙي وڃائڻ . ٺٽول
 ڪرڻ - چم ڪرڻ . بدنامي ڪرڻ :
 ● تھڙڪنا : لازم [ھ] ٺڄڻ (پئني) - ٽپڪي
 ڏيڻ . ٻار کي - مھارڻ لاءِ آھستي آھستي ٽپڻ .
 پڙچائڻ - ريجھائڻ .
 - تھڙڪڻ : ٺ . ٽپڪي .

- تھڙڪ تھڙڪ ڪ سُلانا : ٻار وغيره کي
 ٽپي ٽپي سُمھارڻ .
 - تھڙڪي ڪ تھڙڪياڻ : ٺ . ٽپڪي . ٽپڪي .
 پني وغيره ٺڄڻ جي حالت .
 - تھڙڪي دينا : ٽپڪي ڏيڻ . پني وغيره ٺڄڻ .
 ھشي ڏيڻ . شاباس ڏيڻ .
 ● تھڙڙا ڪ تھڙڙا : ذ [ھ] ٿڌڻ - چمات .
 تيز ھوا يا چوليءَ جو ڌڪ .
 ● تھڙڙو : عدد [ھ] ڌڪ عدد - تھڙ (۳) .
 ● تھڙڪار : نا : متعدي [ھ] ٽوڪارڻ - ٽڪڻ .
 ٽڪارڻ - نفرت ڪرڻ . ٽو ٽو ڪرڻ .
 - تھڙڪار : ٺ . ٽوڪار . ٽڪڻ جي حالت .
 - تھڙڪار دينا : ٽوڪاري ڇڏڻ - ٽڪي ڇڏڻ .
 ٽڪاري ڇڏڻ .
 ● تھڙانا : لازم [ھ] سُنھن سُنھائڻ (چو يا
 ڪاوڙ ۾) . سُنھن ٻڙو ڪرڻ .
 ● تھڙانا : لازم [ھ] ڏڪڻ (ڊپ کان) .
 ڪنڀڻ - لرڙڻ . ڊچڻ .
 ● تھڙ تھڙانا : متعدي [ھ] ڏڪڻ - ڪنڀڻ .
 ڊچڻ .
 - تھڙ تھڙ : صفت . ڏڪندڙ . (ذ) ڏڪي -
 ڪنڀڻي .
 - تھڙ تھڙاھڻ : ٺ . ڏڪي - ڪنڀڻي . سيانڊو .
 - تھڙ تھڙ ڪاٽڻا : زور سان ڏڪڻ - ڪنڀڻ .
 - تھڙ تھڙ ڪڍي : ٺ . پڪيءَ جو ھڪ قسم .
 - تھڙ تھڙي : ٺ . ڏڪي - ڪنڀڻي . سيانو .
 ● تھڙ نا : لازم [ھ] آئرجڻ - صاف ڏيڻ (ٻائي) .
 ● تھڙ : صفت [ھ] ٿورو - ٿورڙو .
 - تھڙ جا : صفت . بڙدل - ڊچڻو - گيدي .
 - تھڙ دلا : صفت . تنگ دل - ننڍي گجڙيءَ
 وارو . بڙدل - ڊچڻو - گيدي .

● تھڙا ۽ تھڙي: ذ [ه] ڳالھو. ويھڻ لاءِ مٿاهين جاءِ. وهڻ جي جاءِ.

● تھڙ ڪرڻا: لازم [ه] ٿيڙڻ. ڏاڍڙڻ. ڳسڻ. ڀڄڻ. وڙڻ.

● تھڙي ۽ تھڙيان: ث [ه] ڌڪار. ڏڪار. ملامت. تڻ. حيف. بي عزتي.

● تھڙي تھڙي ڪرڻا: ڦٽ لعنت ڪرڻ. ملامت ڪرڻ.

● تھڙس تھڙس: صفت [ه] آلت پلٽ. برباد. تباھ.

● تھڙڪڻا: لازم [ه] ٽڪڻ. ٽڪجي پوڻ. ڪمزور ٿيڻ. بيزار ٿيڻ (گھڻي ڪم کان). پوڙهو ٿيڻ. ضعيف ٿيڻ. سست ٿيڻ.

● تھڙڪڻ: ذ. ٽڪڻ. ٽڪاوٽ.

● تھڙڪا: صفت. ٽڪيل. ماندو. سست.

● تھڙڪا مانڊا: صفت. ٽڪيل ٽٽل. ساڻو. ماندو.

● تھڙڪانا: متعدي. ٽڪائڻ. عاجز ڪرڻ. ستائڻ.

● تھڙڪا هارا ۽ تھڙڪي هارے: صفت. ٽڪل ٽٽل.

● تھڙڪ ڪتر چور هونا: ٽڪجي ساڻو ٿي پوڻ.

● تھڙڪڻ: ث. ٽڪڻ. ٽڪاوٽ.

● تھڙڪڻلا ۽ تھڙڪڻلے: ذ [ه] ڪپڙي جو ٽڪر. ٽيگڙي. ڪپڙي جي چٽي.

● تھڙڪڻلي ۽ تھڙڪڻلياں: ث [ه] ٽيگڙي. اڳڙي. چٽي (ڪپڙي جي).

● تھڙل ۽ تھڙل: ذ [ه] خشڪ ۽ سخت زمين. خشڪي. سُڪي. ٿڌو. ريگستان. شينهن جي رهڻ جو هنڌ. مٿاهين زمين. دڙو.

● تھڙلي: ث [ه] وارياسي زمين.

● تھڙلڪڻا: متعدي [ه] ڏڏڻ. لڏڻ.

ٽڙڪڻ. ڏڪڻ.

● تھڙلڪڻ: ذ [ع] ٽڙلڻو. مصيبت. قهر. ڌچر. گھمسان. هنگامو.

● تھڙلڪ ٻڙنا، مڇنا: ٽڙلڻو پوڻ يا مڇڻ. مصيبت برپا ٿيڻ. هنگامو مڇڻ.

● تھڙم ۽ تھڙم: ذ [ه] ٽنڀو. ٽوڻي. منارو. وڻ جو ٿڌو (خصوصاً ڪيوڙي جو). مٺائيءَ جو هڪ قسم. آنڪاءِ. آڏو روڪڻ.

● تھڙمانا: متعدي [ه] ڏيڻ. جهلائڻ (هٿ ڀر). روڪائڻ. منع ڪرڻ. ترسانڻ. رنڊائڻ.

● تھڙمنا: لازم [ه] ترسڻ. بيھڻ. روڪجڻ. رنڊجڻ.

● تھڙن ۽ تھڙن: ذ [ه] ٿڻ. ٻڻو.

● تھڙن ٿوڻا: صفت. اهو پار جنهن مقرر وقت کان اڳ کير پيڻ ڇڏي ڏنو هجي. آپرو. ڏپرو (جانور جو ڦر وغيره).

● تھڙيلا: ذ. ٿڻ تي ٿيل سوچ. سُهڃيل ٿڻ.

● تھڙي: ث [ه] گھوڙي جي هڪ بيماري.

● تھڙو: ث [ه] ٿڪڻ جو آواز. ٿو. تڻ. حيف.

● تھڙو تھڙو ڪرڻا: ٿو ٿو ڪرڻ. ٿوڪارڻ. ڌڪارڻ.

● تھڙوا ۽ تھڙوے: ذ [ه] اُنٺيار. ڍڳ. ڍير. پيتر. ڪٽڙو. ڌڙي (حد جو نشان). (صفت) بيڪار (ماڻهو). نڪمو.

● تھڙيٺا: متعدي [ه] سٽڻ. ڍڳ ڪرڻ. مڙهڻ (ڪم الزام). ٿاڦڻ. راڳڻ. لپيڻ. ٽڦڻ.

● تھڙترا: صفت [ه] پورو. خالي.

● تھڙتھا: صفت [ه] سُريل. ڪينٽن کاڌل. پورو. خالي. نڪمو. (ذ) هڪ قسم جو زھري وکر. توتيو.

● تھوتھنی ۽ تھوتھنیاں : ت [ھ] پُوت (جانور جو).

■ تھوتھنی پھلانا : پُوت سڄائڻ - منهن سڄائڻ . ناراض ٿيڻ . ڪاوڙجڻ .

● تھوڙا ۽ تھوڙي : صفت [ھ] ٿورو - گھٽ . ڪجهه . اٺپورو . ذرو - ننڍو .

■ تھوڙا بہت : صفت . ٿورو گھڻو - گھٽ وڌ . ڪجهه نہ ڪجهه .

■ تھوڙا تھوڙا : تابع فعل . ٿورو ٿورو - ذرو ذرو . تھوڙا سا : تابع فعل . ڪجهه - ٿوروڙو .

● تھوڪ ۽ تھوڪ : ذ [ھ] ٽڪ - ڦيڻ . تھوڪ اڇھالڻا : اجائي بڪواس ڪرڻ .

■ بڪواس ڪرڻ . تھوڪ بيلونا : ٽڪ ولوڻ . اجائي ڪوشش ڪرڻ . بيٺائو ڳالھائڻ .

■ تھوڪ چائڻا : ٽڪ چٽڻ . انجام ڪري وري ڦري وڃڻ - وعدي خلافي ڪرڻ .

■ تھوڪ دينا : ٽڪي ڇڏڻ . ڇڏي ڏيڻ (ڪاوڙ) . تھوڪ لڳا ڪر رکھڻا : حفاظت سان رکڻ -

سانڍي رکڻ . ● تھوڪ : ذ [ھ] پتو (واپاري) . آڪو . گھڻو انداز (وڪر جو) . انبار - ڍير . ڳاڻيٽو -

شمار . دستاويز . ■ تھوڪ فروش : ذ . پتو واپاري .

■ تھوڪڻا : متعدي [ھ] ٽڪڻ - ٽڪڻ اڇلائڻ . ٽوڪارڻ . ٽڪارڻ . ٽڪارڻ .

■ تھولي : ت [ھ] ڏريل آن جي سڻي رب - ڌارو .

● تھوني ۽ تھونیاں : ت [ھ] ٽوڻي - ٽپ . تھوهر : ذ [ھ] هڪ قسم جو وڻ - ٿوهر .

● تھني ۽ تھنیاں : ت [ھ] مانين يا پانن

وغیرہ جو تھو - تھي - ڌر گي .

● تھيلا ۽ تھيلے : ذ [ھ] ڦيلھو - ڳوٺرو . بڻڪو .

■ تھيلا ڪرنا : ماري ماري سڄائي ڇڏڻ - ڏاڍي مار ڏيڻ .

■ تھيلي ۽ تھيلیاں : ت . ڦيلھي . ڳوٺري . بڻڪي .

■ تھيلي کا منہ ڪھولنا : ڳوٺريءَ (ناٺي جي) جو منهن کولي . ناٺو لڌائڻ . سخاوت ڪرڻ .

● تھيوڪ ۽ تھيوڪ : ذ [ھ] منڊيءَ جو پٽو - ٽڪ - ٽيٽو .

● تھئي ۽ تھنیاں : ت [ھ] ننڍو ٿنو . ڪٺاھي . تھنيس : ضمير [ھ] اوهان کي - خود کي .

● تھيا : صفت [ھ] ٽن جو . ٽن جي ضرب . (ذ) ٽن جو ميڙ - ٽي شيون . ٽڪ (تاس جو پتو) .

چوٽ راند ۾ ٽن جو داغ پوڻ . ■ تھيا پانچا ڪرنا : ٽڪو پنڄو ڪرڻ . پاڳا ڪرڻ - حصا ڪرڻ . معاملو ٺارڻ .

● تھيتر ۽ تھيتر : ذ [ھ] تھيتر (پکي) . تھيتري ۽ تھيترياں : ت [ھ] پٽڻپوري .

رنگين پوپٽ وغيره . (ڪتابه) شوقين زال - خوش پوشاڪ عورت .

● تھيجا ۽ تھيجے : صفت [ھ] ٽريجهو . ٽريجهي جو ختمو .

● تھيرا : ضمير [ھ] تنهنجو . (ت) تھيري . تھيرا مھيرا ڪرنا : تنهنجو منهنجو ڪرڻ .

جهيڙو ڪرڻ . ■ تھيرنا : لازم [ھ] تھڙ . ماهر ٿيڻ (ڪنهن ڪم ۾) .

■ تھيراڪ ۽ تھيراڪ : ذ . تارو . تھيراڪ : متعدي . تارڻ (پاڻيءَ ۾) .

■ تپليا ڪتھڻا: ذ. هڪ قسم جو ڪاراڻ مائل ڪٽو.

■ تپليا ڪميت: ذ. ڪميت گهوڙو.

■ تپلي راجا: ذ. فقيرن جو هڪ گروهه (جي تيل وڻي ڪپڙن ۽ مٽي کي مڪي ڇڏيندا آهن). تمام ميرا ڪپڙا پائيندڙ (ماڻهو).

● تپلي ۽ تپلياڻ: ث [ه] تپلي (سر، ماچيس وغيره جي).

● تپين: ذ. عدد [ه] هڪ عدد - (۳).

■ تپين پانچ: محاوره. جهيڙو فساد. رڳو ٻڙهه.

■ تپين پانچ کرنا: رڳو ٻڙهه ڪرڻ. معاملو ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ.

■ تپين تپره ڪرنا: چڙو چڙو ڪرڻ. ڪٽو ڪٽو ڪرڻ. اڏائڻ (پڻسا) - خرچ ڪرڻ.

■ تپين حرف بهيجنا: لعنت وجهڻ. ڇڏي ڏيڻ - ترڪ ڪرڻ.

● تپينٽاليس: ذ. عدد [ه] هڪ عدد - ٽيٽاليم (۳۴).

■ تپينٽيرا ۽ تپينٽيرے: ذ [ه] ٽن ڏينهن کان پوءِ ڇاول پُٽ - ٽيڪو. (ث) تپينٽري ۽ تپينٽرياڻ.

● تپينٽيس: ذ. عدد [ه] هڪ عدد - ٽيٽيم (۳۳).

■ تپيندڙ وا ۽ تپيندڙ وے: ذ [ه] چيتي جهڙو هڪ جانور. هڪ قسم جو پاڻيءَ جو جانور (جنهن کي اڻ پير ڳڻين).

● تپيو ر: ذ [ه] اک - نظر - نگاهه. انداز - ڍنگ (ڏسڻ جو). پيرُون؟ اکين اڳيان آيل اوندھ - ڦيري. بيوشي - غشي.

■ تيور بجهانا: چڙ مارڻ - ڪاوڙ مارڻ. آڪو ڦي ڪرڻ.

■ تيور بند ڪرنا: اکيون ڦيرائڻ. چيڙ مان ڏسڻ. اکيون ڪرڙيون ڪري ڏسڻ. نمونو بدلائڻ.

■ تيراؤ پانی: ذ. اونهو پاڻي (جنهن ۾ تري سگهجي).

● تيره: ذ. عدد [ه] هڪ عدد - تيرهن (۱۳).

● تيس: ذ. عدد [ه] هڪ عدد - ٽيهه (۳۰).

■ تيس دڻ: ذ. ٽيهه ڏينهن - مهينو. سڌائڻ - هميشه.

■ تيس مار خان: طنزآ. بهادر - پهلوآن.

■ تيسون ڪلام: ذ. قرآن شريف (ٽيهه سڀارا).

● تيسا ۽ تيسرے: صفت [ه] تهڙو - تنهن جهڙو. ساڳيو. (ث) تيسي.

● تيسرا: صفت [ه] ٽيون. (ث) تيسري.

● تينغا، تينغ: ذ [ف] ننڍي ۽ ويڪري تلوار. ڪُشتيءَ جو هڪ داغ.

■ تينغا کرنا: بند ڪرڻ. لٽي ڇڏڻ.

● تينڪا ۽ تينڪه: صفت [ه] تڪو - تيز (اوزار، هٿيار). جهنڊارو. اثر ڪندڙ (ڳالهائڻ).

ڪٽو - تڪو (سرچ وغيره). چهرو. چلولو. چالاڪ - هوشيار. جوشيلو - چڙاڪ. خوبصورت - سهڻو. تيز (آواز). (ث) تينڪهي.

■ تينڪه پسن: ذ. تينڪاڻ. ڪڙاڻ. جهراڻ.

چلولائي - شوخي. رکائي. تيزي.

■ تينڪهي چٽوَن: ث. گهاٽل ڪندڙ نظر.

شوخی نظر (معشوق جي).

● تپيل: ذ [ه] تيل - روغن.

■ تپيل بان: کرنا: ڪنوار کي شاديءَ کان اڳ وٺاوه ۾ وهارڻ.

■ تپيل نيڪالنا: تيل ڪيڻ - تيل پيڙهڻ. گهڻي محنت ڪرڻ.

■ تپلي ۽ تپلي: ذ. تيلي - چاڪي. (ث) تپلن.

■ تپليما: صفت. تيل جي رنگ جهڙو - تپلي.

تيل وارو - سڻهو. (ذ) ڪاراڻ مائل رنگ.

- ٻيٽور بيگڙنا: اڪيون ڦرڻ (ڪاوڙ کان).
 ٻيٽوروت ٿيڻ. بي لحاظ ٿيڻ.
 ٻيٽوري ۽ ٻيٽوريا: ٺ. گهٽند (منهن ۾).
 ڪاوڙ سبب منهن ۾ پيل گهنج. ڏسڻ جو انداز.
 ٻيٽوري ۾ (میں) ٻل ڏالنا: منهن ۾ گهنڊ
 وجهڻ. ڪاوڙجڻ. ناراض ٿيڻ.
 ٻيٽوري چڙهانا: گهٽند وجهڻ (منهن ۾).
 ڪاوڙ ڪرڻ. اڪيون ڪرڙيون ڪرڻ.
 ٻيٽورا: ٻيٽورا: متعدي [هه] مٿو ڦرڻ. چڪر
 کائڻ. ڦيري چڙهڻ. اڪين اڳيان اوندهه اچڻ.
 ٻيٽوروت ٿيڻ. اڪيون ڦري وڃڻ.
 ٻيٽورا ڪر ڪر ڪرنا: چڪر کائي ڪري پوڻ.
 ڦيري کائي ڪرڻ. ٻيٽوروت ٿي ڪرڻ.
 ٻيٽورا ۽ ٻيٽورا: ڏ [هه] وڏو ڏينهن
 (عيد وغيره). ڏهاڙو.
 ٻيٽيس: عدد [هه] هڪ عدد. ٻيٽيهه (۲۳).
 ٻيٽيس: عدد [هه] هڪ عدد. ٻيٽيهه (۲۳).

ٺ

- ٺ: ٺ [هه] آردو "الف - ب" جو پنجون ۽
 سنڌي "الف - ب" جو ستون اکر. ايجاد موجب
 عدد "ت" جي برابر (۴۰۰).
 ٺاڀا ۽ ٺاڀي: ڏ [هه] ڪڪڙن کي پورو
 جو ڪارو. ننڍن ٻارن جي پينگهي مٿان وڌل
 سهارو. ڪپڙي جي چٽو.
 ٺاڀا توڙ ڪر نڪتل ڄانا: پاڻ بچائي نڪري
 وڃڻ (گهيري مان). آچين ڪچين ڪري وڃڻ.
 ٺاڀا ٺوٺي ڪرنا: گولڻ ڦولڻ. گندي ٿيو
 ڪرڻ. مرمت ڪرڻ.
 ٺاڀنا: لازم [هه] ٺاپ ٺاپ ڪرڻ. گهوڙي
 جو زمين تي زور سان سنب هڻڻ. دڙها هڻڻ.
 زمين تي زور سان پير سڻ (ڌڪ يا غصي کان).
 بي آرام ٿيڻ. بيمار ٿيڻ. ٽپڻ.
 ٺاپ: ٺ. سنب. سنبڻ جو آواز. ٺاپ
 ٺاپ. سڄين ڦاسائڻ جي ننڍي چار. ڏونڪو
 (دھل جو). ڪٽ جي پائي جي ڊڪي. پيرڙي.
 ٺاڀنا پهرنا: ٽپندو وٽڻ. رلندو رهڻ. ڪاوڙ
 کان زمين تي پير زور سان سڻي هڻڻ.
 ٺاپ مارنا: ڏسو "ٺاڀنا".
 ٺاپسو ۽ ٺاپسو: ڏ [هه] ٻيٽ.
 ٺاڻ: ڏ [هه] سڻي مان ٺهيل ڪپڙو (جنهن
 مان ڳوٺيون ٺهن). ٺاڻ. ٻورين جو ڪپڙو.
 دڪاندار جي ويهڻ جي گادي.
 ٺاڻ بافي جوتا: ڏ. زَر يدار جڻي.
 ٺال ۽ ٺاليس: ٺ [هه] اناج ۽ ڪاڻين يا
 گاهه وغيره جو گندار. ڪاڻين يا اناج جو
 ڍڳ. هڪ قسم جو چٽو (جو هاڻي يا ڏانڊ
 جي ڳچي ۾ ٻڌندا آهن).
 ٺالنا: متعدي [هه] ٺارڻ. ٺالڻ. بهانو
 ڪرڻ. عذر ڪرڻ. پري ڪرڻ. دفع ڪرڻ.
 ٺالڻ. ملتوي ڪرڻ.

ٺال ٺ : ٺ. ٺٺاءُ. بهانو. ڪشتيءَ جو هڪ ڌاءُ.

ٺالا ٺ : ٺالو : ٺ. بهانو. حيلو. عذر.

ٺالا بالا : ٺ. ٺٺ ٺٺاءُ.

ٺالا بالا ٺٺا : ٺالو لاءِ بهانو ڳولڻ - بهاني بازي ڪرڻ. ڳوٺاٺ ڪرڻ.

ٺالا دينا : بهانو ڏيڻ - عذر ڏيڻ.

ٺال ڏينا : ٺاري ڇڏڻ. بهانو ڏيئي جند ڇڏائڻ.

ٺال ٺٺول ٺ : ٺ. ٺٺ ٺٺاءُ. عذر بهانو.

بهاني بازي - ڳوٺاٺ.

ٺال مٺول ڪرنا : بهانا ڪرڻ - حيلو ڪرڻ.

ڳوٺاٺ ڪرڻ.

ٺامڪڻا ٺوٺو مارڻا : متعدي [اردو] اٽڪلون

ستڪلون ڪرڻ. ڌڪا هڻڻ. ڪٽ ڪرڻ.

اجايو رڻ. اجايا ٺهه پچائڻ.

ٺاٺوٺ ٺ : ٺ. ڪيهرائي (ماڻهوءَ جي).

ٺوڙهه - گنج.

ٺاٺوٺ ڪهڙجانا، ڪهڙجانا : ٺيڻ ۾ خارش

ٺيڻ. ٺوڙهه ڪنهن. مار ڪائڻ تي مرضي ٺيڻ.

ٺوٺي جهڙا ڪم ڪرڻ.

ٺاٺوٺ گنجي ڪر دينا : پادرن سان ٺوڙهه گنجي

ڪرڻ. خرچن ۾ ڪٽائي ڇڏڻ.

ٺاٺوٺا : متعدي [ه] پاسيرو هلڻ - ڏنگو

هلڻ. ٺنگون وڇوڙائي هلڻ. چڪر هڻڻ. ٺنگڻ.

فريب ڏيڻ. اوڳاڙي ڪرڻ. چاتي ڪڍي هلڻ.

ٺاٺوٺا ٺٺا : ٺ. [ه] چوپائي مال جي

قطار. سوداگرن جو ٺولو. مچارڪو سامان.

سوداگريءَ جو مال. گهر جو سامان - ٺٺو ٺاڙي.

آڪهه.

ٺاٺوٺا بهانڏا : ٺ. ٺٺو ٺاڙي - سامان سڙو -

مال اسباب.

ٺاٺوٺا لادنا : لڏو ٻڌڻ. مڌي ڪڍڻ. مسافري

تي وڃڻ. چالاڻو ڪرڻ.

ٺاٺوٺا : صفت [ه] دٻيٽي - پٽندي. ٺٺو.

ٺاٺوٺا : ٺ. [ه] چئن ماسن جو وزن (جوا عرات

ٺوڙڻ لاءِ). ٢٥ سرن جو وزن. پتي - پاڻو -

حصو. چاچ. ٺاٺوٺو - ٺوٺو.

ٺاٺوٺا : متعدي [ه] ٺاٺوٺا - سڀڻ - بخيا

ڏيڻ. سڀڻ (زخم). ريهڻ (ٺان ٺه يا زيور).

ڪڍڻ - جوڙڻ.

ٺاٺوٺا ٺٺا : ٺ. ٺاٺوٺو - ٺوٺو. ريهه.

ڪڍڻ - جوڙڻ. ڪيلي - ڪوڪو. پٿرن مان ٺهيل

ٺلا (مينهن جي پاڻي گڏ ڪرڻ لاءِ).

ٺاٺوٺا آڏو ٺا : ٺوٺو آڏوڻ - بخيو ڪرڻ.

ٺاٺوٺا بهرنا : ٺاٺوٺو ڏيڻ. ريهه ڏيڻ. ٺوٺو ڏيڻ.

ٺاٺوٺا جهلنا : ٺٺو ڏيڻ يا زيور کي ريهه

ڏيڻ - ٺاٺوٺو هڻڻ.

ٺاٺوٺا دينا : ٺوٺو ڏيڻ - سڀڻ. ريهه ڏيڻ.

ٺاٺوٺا ڪهڙنا : ٺاٺوٺو ڪرڻ - ٺوٺو آڏوڻ.

ريهه ٺٺي پوڻ. گجهه ظاهر ٿيڻ - راز ڪرڻ.

ٺاٺوٺا لگانا : ٺاٺوٺو هڻڻ. ٺوٺو ڏيڻ. ٺٺو

ٺان ٺه يا زيور کي ريهه ڏيڻ. ماڻهي ڪرڻ.

ٺاٺوٺا مارنا : ٺاٺوٺو هڻڻ. وڏو بخيو هڻڻ.

ٺاٺوٺا آڏو ٺا : ٺوٺا آڏوڻ - بخيا ٺٺي پوڻ.

هڙ موڙي ناس ٿيڻ. راز ڪرڻ.

ٺاٺوٺا ٺوٺا : ٺاٺوٺا ٺٺي - بخيا آڏوڻ.

ٺاٺوٺا ٺٺا : ٺ. [ه] لوهي ڏاند

ٺٺي چٻڙ - چٻڙي. ڪارائيءَ جو ڏندو. گذري

وغيره جي قار. ٺنگ - سوراخ. آتشڪ جو

زخم. ٺاٺوٺي (پاڻيءَ جي).

ٺاٺوٺا ٺٺا : ٺ. [ه] ٺنگ - چنگهه.

ٺاٺوٺا اڙانا : ٺنگ اڙائڻ. پير اٽڪائڻ.

وچ ۾ ڳالهائڻ يا دخل ڏيڻ.

● ٺٺ ٺٺ آٺسو گيرنا : اکين مان ٻيٽا ٻيٽا لڙڪ وهڻ .

● ٺٺا ڪ ٺٺي : ذ [ه] هڪ قسم جو راڳ . هڪ قسم جي ڪٺي . ضلعو .

● ٺٺيڙ : ذ [ه] چيٽ جي ٻيڙي تي وڌل نئون پڪو .

● ٺٺيس : ٺ [ه] ٿورو واسطو . نالي ماتر لڳ لاڳاڻو . موقعو . وجهه .

● ٺٺيس : جٺانا ، لڳاٺا : لاڳاڻو پيدا ڪرڻ . ڇاپلوسي ڪري ڪم ڪيڻ - ديونگ ڪرڻ . دعوى ڪرڻ .

● ٺٺيڪڻا : لازم [ه] وهڻ (ٿورو ٿورو) - ڳوڻ . ٺيڻ (ڇت) . ٺي پوڻ (ڳالهائڻ ۾) . دخل ڏيڻ . ڇڻڻ (ميرو) .

● ٺٺيڪا : ذ . ڇٽاڪن جو آواز . ڇٽاڪو . (ڳالهين جي) وچ ۾ ٺٺي ٻوندڙ . ٻين جي ڳالهين ۾ دخل ڏيندڙ .

● ٺٺيڪا پٺڙا : آڇلون کائڻ . آڌما کائڻ (ٻاهر نڪرڻ لاءِ) .

● ٺٺيڪا لڳنا : ٺيڻ (ڇت) - ڇٽاڪا پوڻ .

● ٺٺيڪا : متعدي . ڳاڙڻ . ٺيڻ . ٺٺو ٺٺو ڪري هارڻ (ٻائي وغيره) .

● ٺٺيڪي کا آم : ذ . وڻ مان ٻانهي ٻڇي ڪريل آنب - ٺٺيڪي جو آنب .

● ٺٺيڪا : لازم [ه] ٺٺي - ٺٺو ڏيڻ . لڳ ڪرڻ . ڪٺڻ .

● ٺٺيڪا ٺٺي : ذ [ه] وڏي چيڪ . ٺٺو . بانس وغيره جي پٺين مان ٺهيل چاريدار ڀيت .

● ٺٺيڪا جي لڪڻ جي جاءِ .

● ٺٺيڪا لڳاٺا : وڏي چيڪ هڻڻ . ڇڻ طرفن کان وڪوڙي وڃڻ - گهيرو ڪرڻ .

● ٺٺيڪا برابر : صفت . ٺٺيڪيڙو - ٺٺيڪو (ٻار) .

● ٺٺيڪا تلخ : نڪلنا : شڪست کائڻ - مغلوب ٿيڻ - هارائڻ .

● ٺٺيڪا توڙنا : ٺٺيڪا پيڇڻ . بيڪار ڪرڻ . نڪمو ڪرڻ .

● ٺٺيڪا مارنا : ٺٺيڪا هڻڻ . انگڙو هڻڻ - جانڻو هڻڻ .

● ٺٺيڪي ٺٺيڪا : ٺٺيڪي سُر ڪرڻ (گهڻي پنڌ سبب) . ٺٺيڪي ڪوڙجڻ . گهڻو ٺٺيڪي .

● ٺٺيڪي ره : جانا : ٺٺيڪي جو هلڻ کان جواب ڏيڻ - ڏيئي وٺي بيٺو . ٺٺيڪي پوڻ . بيماريءَ سبب ٺٺيڪي پوڻ .

● ٺٺيڪي : ذ [ه] جابلو ٺٺيڪي .

● ٺٺيڪي : متعدي [ه] ٺٺيڪي - لڳاٺا . (قاسي) ڏيڻ .

● ٺٺيڪي ٺٺيڪي : ٺ . طوطي جو آواز - ٺٺيڪي ٺٺيڪي .

● ٺٺيڪي ٺٺيڪي : محاوره . ڳالهين گهڻيون ڪم ٿورو . خرچ گهڻو ٻيڙ حاصلات ڪجهه به نه .

● ٺٺيڪي : ذ [ه] ٻار ٻچا - ڪٽنب . ٺٺيڪي ٺٺيڪي . گهر جو خرچ .

● ٺٺيڪي : ذ [ه] مفاصلو - وٺي - ويڇي . ٺٺيڪي - ٺٺيڪي . ڇال . ڇٽاڪن جو آواز . گاديءَ جي چٽي (آس کان ٻچاءُ لاءِ) . تنبوءَ جو مٿيون حصو .

● ٺٺيڪا ٺٺيڪي : ذ . ٺٺيڪي - ڇال . وٺي - فاصلو . وٺو - بخيو . ماڳ - منزل . ٺٺيڪي (ٺٺيڪي واري) .

● هڪ قسم جو راڳ .

● ٺٺيڪا بهرنا : ٺٺيڪي ڏيڻ . ڇال هڻڻ . ڪوڪ ڏيڻ .

● ٺٺيڪا : ٺ . ڇٽاڪن جي ڳوڙڻ جو آواز -

ٺٺيڪي . وڻ مان ميوي ڪرڻ جو آواز .

● ٺٺيڪي : ٺ . اکين مان ڳوڙڻ ڪرڻ جو آواز . مينهن جي بوندن ڪرڻ جو لاڳيتو آواز .

(صفت) لاڳيتو - هڪ ٻئي پٺيان .

● ٺٺ پوئجيا: صفت [ه] ٿوري موڙيءَ وارو- ٿوري پوئجي وارو. (ذ) ننڍو سوداگر- ننڍو واپاري.

● ٺٺخارنا: متعدي [ه] گيتڪار ڏيڻ (وھت کي هڪلڻ وقت).

● ٺٺڙون ٺٺون: ذ [ه] گيري يا ڪپوتر جو آواز- (صفت) آڪيلو- چٽو.

● ٺٺڙي ۽ ٺٺڙيان: ٺ [ه] ٺڻ- ٺوڙھ- ڪنج. ڪوپري. لوڙھو. ننڍو ٿڌو.

● ٺٺڙي گئلنا: آپو ٿيڻ- ڪمزور ٿيڻ. پئسا خرچ ڪرڻ.

● ٺٺڙي گنجي هونا: ڏاڍي مار کائڻ. ٺيڻ ڪڍجڻ. ڪنگال ٿيڻ- مفلس ٿيڻ.

● ٺٺڙو ٺٺڙو: ذ [ه] ٺٽون- ننڍي قد وارو گهوڙو.

● ٺٺڙا: متعدي [ه] چڙهڻ. هٿوراڙي ڏيڻ. هٿ لائي ڏسڻ (انڌن وانگر).

● ٺٺڙو: ٺ. هٿوراڙي. ڳولا ڦرلها.

● ٺٺڙي ۽ ٺٺڙيان: ٺ [ه] پڪو (بانس يا ڪاٺن جو ٺهيل). ٺٽو. اوٽ- پردو. ڪن مان ٺهيل چٽر يا پٿر. شڪاريءَ جي لڪڻ لاءِ ڪن جي آڏ. ڪاڪوس- پائخانو.

● ٺٺڙي توڙنا: آڏ ڊاهڻ. بند پيڻ. انتظام ۾ رخنو وجهڻ. راز ظاهر ڪرڻ.

● ٺٺڙي جانا: ڪاڪوس ۾ وڃڻ- پائخاني ڏانهن وڃڻ.

● ٺٺڙي کي آڙ: محاوره. ليڪ. آڏ- اوٽ. ٻيئي جي ليڪ ۾.

● ٺٺڙي کي آڙ ۾ شڪار ڪهڻا: ليڪ ڇپ ۾ ڪو خراب ڪم ڪرڻ. لڪ ڇپ ۾ نقصان ڏيڻ.

● ٺٺڙيري ۽ ٺٺڙريان: ٺ [ه] هڪ قسم جو پڪي- ٺيهر. هڪ قسم جو ٻاراڻو رانديڪو.

● ٺٺڙ ٺٺڙ: ٺ [اردو] گيتڪار- جانور کي هڪلڻ جو آواز.

● ٺٺڙا ۽ ٺٺڙي: ذ [ه] مڙيو- گڙيو.

● ٺٺڙا ۽ ٺٺڙي: ذ [ه] ٿڌو. ننڍو مڪڙ. مڪڙي. بندرو ۽ اپرو ماڻهو.

● ٺٺڙي ۽ ٺٺڙيان: ٺ [ه] ٿڌ- مڪڙي. - ٺٺڙي ڏل: ذ. مڪڙن جو ڪڪر. ماکڙ. تمام گھڻا ماڻهو.

● ٺٺڙ: ذ [ه] ڏيڏر جو آواز- ٺن. ڏانهن- رڙ. بڪواس- ڏيڏ- هوڏ. فيخر- وڏائي.

● ٺٺڙ ٺٺڙ: ٺ. بڪيڪ- بيخي. ٺان ٺان (ڏيڏر جي). گستاخي.

● ٺٺڙانا: متعدي [ه] ٺان ٺان ڪرڻ. ٺرڻ ڪرڻ. بڪواس ڪرڻ. لهاڙ هڻڻ.

● ٺٺڙ پھيس: ٺ [ه] ٺيڻ ڦوڻ. شرارت- لچائي. آڪڙ- سيٺ.

● ٺٺڙ پھيس ڪرنا: ٺيڻ ڦوڻ ڪرڻ. سيٺ ڦوڪ ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ.

● ٺٺڙ ٺٺڙانا: متعدي [ه] ٺان ٺان ڪرڻ. ٺيڻ ڦوڻ ڪرڻ. بڪيڪ ڪرڻ.

● ٺٺڙ ٺٺڙانا: متعدي [ه] ٺرڪائي ڇڏڻ- ٺاري ڇڏڻ. ٺٺڙ. مٿين ڏل سان ڪرڻ (ڪم). بهانو ڪري ٺٺڙ. جند ڇڏائڻ.

● ٺٺڙ ٺٺڙ: ٺ [ه] بد چال عورت (هي لفظ آڏنگي عورت لاءِ نفرت وچان استعمال ڪندا آهن).

● ٺٺڙ ٺٺڙ: صفت [ه] پوڙهي (عورت)- پاڏ. بي بقا- فاني.

● ٺٺڙ ٺٺڙ: متعدي [ه] ٺارڻ- ٺاري ڇڏڻ. ٺٺڙ. ٺٺڙو: ذ [ه] هڪ قسم جو ٻاراڻو رانديڪو- ڏيڏر.

● ٺٺڙيانا: لازم [ه] ڪنهن ٻڌل ڪپوتر جو

آڏامي وڃڻ.

● ٺسَر: ٺ [ه] ڪپڙي جو هڪ قسم - تسر.

● ٺسَر ٺسَر رونا: لازم [اردو] ٻار جو زار زار روئڻ.

● ٺسَسُ سَسُ نه هونا: لازم [اردو] پنهنجيءَ جاءِ تان ذرو به نه چُرڻ. ڪابه چُر پَر نه ڪرڻ.

● ٺسَسَڪا: ذ [ه] ڪيرڻو. ڪنگهه.

● ٺسَسَڪنا: لازم [ه] ايڏاڪ ٿيڻ - سور ٿيڻ. سَور جي سَوتَ اُڀرڻ. چُرڻ. تَهڪڻ. رجھڻ. ڳرڻ.

● ٺسَسَڪَٽ: ٺ. سَور جي سَوتَ. ايڏاڪ - سَور.

● ٺسَسَڪانا: متعدي. چورڻ. سيرڻ. ڏڪوڻڻ.

● ٺسَسَڪنا: لازم [ه] ٻار جو زور سان روئڻ - راڙهو ڪرڻ.

● ٺيسُوءَ: ذ [ه] لڙڪ - ڳوڙها. (بهاني، نخري يا ڪوڙ مان آيل) لڙڪ.

● ٺيسُوءَ بهانا: ڳوڙها ڳاڙڻ. ڪوڙ مان روئڻ.

● ٺُڪَ: صفت [ه] ٿورو - ذرو. ٿوري دير - ٿورو وقت.

● ٺُڪ سا: تابع فعل. ٿورو ذرو. ڪي قدر.

● ٺُڪا ڪَ ٺُڪَ: ذ [ه] ٻه پيسا - ٺڪو. روڪڙ - نقدي. دولت - ناٿو.

● ٺُڪا سا جواب: ذ. روڪڙو جواب. رڪو جواب. صاف انڪار - سڌو جواب.

● ٺُڪاسي جان?: محاوره. اڪيلو. لاوارث - نڌڪو.

● ٺُڪانا: متعدي [ه] ٺُڪائڻ - ترسانڻ (مهمان). ڄماڻڻ - ڪُٻ ويهارڻ. ٺِڪ ڏيڻ.

● ٺُڪائي: ٺ [ه] سبائڻ جي آجرت - سلائي.

● ٺِڪِيڪِي: ٺ [ه] هڪ ٽِڪ نظر - ٺڪڙي. گهٽوَر. ٺڪن جي سزا ڏيڻ لاءِ گهوڙي.

● ٺِڪِيڪِي بانڊهين، لڳانا: ٺڪڙي لائي

ڏسڻ - هڪ ٺِڪ ڏسڻ. گهٽوَر سان ڏسڻ. غور سان هڪ هنڌ نظر ڪپائي ڏسڻ.

● ٺُڪَڙَ ڪَ ٺُڪَڙِي: ٺ [ه] ٺڪر - تصادم.

ٺڪو - ٿيلهو. ڪن به ٻن شين جي ٺهڪڻ جي حالت. ٺڪ - ضرب. مقابلو - برابري.

● ٺُڪَڙَ ڪهانا: مقابلو ڪرڻ - وڙهڻ. برابري ڪرڻ. دويدو ٿيڻ.

● ٺُڪَڙَ لڳانا: ٺڪر هڻڻ. ٺڪ هڻڻ.

● ٺُڪَڙَ لينا: مقابلو ڪرڻ. برابري ڪرڻ. وڙهڻ (ڪشتي وغيره). جنگ ڪرڻ.

● ٺُڪَڙَ مارنا: ٺڪر هڻڻ. ٿُونو هڻڻ.

● ٺُڪَڙِي مارنا: ٺُڪَڙَ هڻڻ. ٿُونو هڻڻ. اجائي ڪوشش ڪرڻ.

● ٺُڪَڙَ انا: لازم [ه] ٺڪرڻ - ٺڪرجڻ. ويڙهائڻ. برابري ڪرڻ. ٺڪر هڻڻ (ڪنهن شيء سان) - ٿُونو هڻڻ.

● ٺُڪَڙَ ٻه رنا: ٺڪر هڻندو وٺڻ. دربدر لڙڻ. رلندو وٺڻ.

● ٺُڪَڙَ انا: ٺڪرجي وڃڻ. تصادم ٿيڻ. ٺُڪَڙَ دينا: ٺڪرائي ڇڏڻ. ويڙهائي ڇڏڻ.

● ٺُڪَڙَ ڪَ ٺُڪَڙِي: ذ [ه] ٺڪر - ٺڪرو. پور - ڳڻيو. پستي - ڀاڱو.

● ٺُڪَڙَ ٺِڙا ڪَ ٺُڪَڙِي ٺِڙِي: ذ. ٺڪر ٺاڻيو - ٺڪر پور.

● ٺُڪَڙَ مانگنا: ٺُڪر گهرڻ. مانيءَ ٺڪر پئڻ.

● ٺُڪَڙُون پَر پَرنا: ٺُڪرن تي پوڻ. مفت جي ٺڪرن تي ڪرڻ. مفت جي ماني تي هجڻ.

● ٺُڪَڙِي آڙانا: ڀاڱا لاهڻ - ٺڪر ٺڪر ڪرڻ. ناس ڪرڻ.

● ٺُڪَڙِي توڙنا: مفت جون مانپون کائڻ. پين

● ٺڪور: ٺ. ٺاڪور- سيڪ. ٺوڪر- ٺيلهو.
هڪو ٺڪ.

● ٺڪورا: ٺ. ٺقاري جو آواز. ٺس- واڄو.

● ٺڪڙهي ٺڪڙهي: ٺڪڙهيان: ٺ [ه] رنڊي-
ڪٽيائي.

● ٺڪڙي ٺڪڙي: ٺ [ه] ٺيڪي. ٺقاص
(دوا جو)- گوري. لولي- ننڍڙي ماني.

● ٺڪيا: ٺ. ٺيڪي. لولي. تماڪ جي گوتي.
چٽل.

● ٺيلٺيلانا: لازم [ه] آواز هيٺو ٺيڻ (گھڻن
دستن اچڻ سبب). گھڻا دست اچڻ. بڪ
ڪرڻ- بيخي هڻڻ. ٺڪاءُ يا وڏي آواز کان ڊڄڻ.
● ٺٺٺا، ٺٺٺا: ٺٺٺا: لازم [ه] ٺٺٺ- ٺٺي
وڃڻ. پاسو ڪرڻ. هڪڙي پاسي ٺيڻ. دفع
ٺيڻ (مصيبت وغيره).

● ٺٺٺا ٺٺٺا: ٺٺٺا: ٺ [ه] انگهه- ڪٽ.
(صفت) چاڀلوس- خوشامدي. بندرو- ڄامڙو.

● ٺٺي ٺٺي: ٺ [اردو] راند وغيره ۾ وڃڻ
آگر نچائي چيڙائن جو لفظ- اهو اهو.

● ٺٺٺا ٺٺٺا: ٺ [ه] بندرو- ٺٺٺو- ڄامڙو.
● ٺٺٺا مانا: لازم [ه] ٺيڪڻ (ڏيو)- ٺٺٺ
ڪرڻ. پوين پساهن ۾ هجڻ.

● ٺٺا: ٺ [ه] عورت جو مخصوص عضو
(گار طور ڪم ايندڙ لفظ).

● ٺٺٺا ٺٺٺا: ٺ [ه] ٺٺٺو- ٺٺو. تڪرار-
جهيڙو- معاملو.

● ٺٺٺا باز: صفت. ٺٺٺا- جهيڙاڪ- نسادي.
قڏائي.

● ٺٺٺ ٺٺٺ: ٺ [ه] گھنڊي ٺٺٺ جو آواز-
ٺٺٺ ٺٺٺ.

● ٺٺٺٺٺٺ: متعدي [ه] ٺٺٺ ٺٺٺ ڪرڻ.

جي ڪمائي تي ٻيٽ ٻالڻ. حرام جي ماني کائڻ.
● ٺٺٺٺ ٺٺٺٺ: تابع فعل [اردو] عجب مان-
حيراني سان.

● ٺٺٺٺ ٺٺٺٺ: عجب مان ڏسڻ- حيرت
سان ڏسڻ.

● ٺٺٺٺي ٺٺٺٺي: ٺ [ه] هڪ قسم
جو وڻ.

● ٺٺٺٺي ٺٺٺٺي: ٺ [ه] ٺٺٺ (شيشي
يا آسيءَ جو). وٽس (ڪوٽرن جو). ٺٺٺو.
لشڪر جو حصو. ڪپڙي جو ٺاڪيو. ٺٺٺي
(جوا جي).

● ٺٺٺٺال: ٺ [ه] سيڪن ٺٺٺ جي جاءِ-
ضرب خانو.

● ٺٺٺٺال چٽو هڻا: پرک جي ميدان ۾ اچڻ.
ڪنهن فن ۾ ماهر ٿيڻ. ڪمال کي پهچڻ.
مشهور ٿيڻ.

● ٺٺٺٺالي: ٺ. صفت. ضرب خاني جو. خالص-
نيچ. اصلي. پرکيل. آزمائيل. رائج.

● ٺٺٺٺالي ٺٺٺ: ٺ. سڄي ڳالهه. هڪ ٺٺٺ
ڳالهه.

● ٺٺٺٺالي (ٻولي) زبان: ٺ. صحيح ۽ مستند
ٻولي. فصيح زبان. ٻوليءَ جي ماهرن وٽ
تسلیم ٿيل زبان.

● ٺٺٺٺي ٺٺٺٺي: ٺ [ه] هڪ قسم جو
زبور- ٺٺٺو. ذاتو ٺٺٺو گول ٺٺٺو.
ٺٺٺي. ننڍڙي ماني.

● ٺٺٺٺا: لازم [ه] ٺٺٺ- رهڻ. ڪيڻ-
ڄمڻ. ڄمڻ ڪرڻ.

● ٺٺٺا ٺٺٺا: ٺ [ه] مال جي چاري
ويڻ جو هڪ اوزار- انگڙو.

● ٺٺٺٺا: متعدي [ه] ٺاڪور ڪرڻ- سيڪڻ.

● ٺڄڻ: صفت [ه] ٿورو- ذرو. رذيل- ڪميٽو.
 ● ٺڄڻ: ذ [ه] نار جي لوتِي- ڪينگر.
 ● ٺڄڻ: ذ [ه] وڊيل هٿ- لٽولهو هٿ
 وٺڻ جي وڊيل ٿاري. دوگي- بڻڊ.
 - ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ: صفت. ٺڄڻ- روتو.
 بڪار- نڪمو. (ٺ) ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ.
 ● ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ: ذ [ه] هڪ قسم جي
 پاڇي- ميهو.
 ● ٺڄڻ: ذ [اردو] خلاصين جو جمعدار.
 مزدورن جو جمعدار. بارودخاني جو جمعدار.
 ● ٺڄڻ: متعدي [ه] آواز ڪڍڻ. ٺڄڻ
 ڪرڻ. وڃائڻ (ساز وغيره). ڪمان جي ٽنڊ
 کي چڪي آواز ڪڍڻ- زوزات ڪڍائڻ. ٺوڪر
 ڏيڻ (ٺاڻو ڪي).
 ● ٺڄڻ: ٺ [ه] "ٺاڻڪ" جو مخفف.
 ٺڄڻ- جنڪهه.
 - ٺڄڻ: ٺ. ننڍڙي ٺڄڻ.
 - ٺڄڻ: پَر آڙاڻا: جانئو هڻي ڪيرائڻ. ٺڄڻ
 هڻڻ.
 ● ٺڄڻ: متعدي [ه] ٿورو ٿورو ڪري کائڻ.
 پڻ (سيو). ويڙهي رکڻ (ڪپڙا).
 ● ٺڄڻ: لازم [ه] ٺڄڻ. لڳڻ.
 چوڻ (قاسي ٽي).
 ● ٺڄڻ: ٺ [ه] مڇي ۽ جو هڪ قسم.
 ● ٺڄڻ: ذ [ه] ٺڄڻ- ٺڄڻ. هول (لوهي
 ٺڄڻ). پوڻ- غلاف.
 ● ٺڄڻ: ذ [ه] بڇو- ٺڄڻ- سلائي. ٺڄڻ.
 - ٺڄڻ: نا: بڇو ڏيڻ- ٺڄڻ- سڀو ڪرڻ.
 ● ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ: ٺ [ه] ٺڄڻ (مٿي ۾ پاڻ
 جي). شڪاري پکين جي اکين تي چاڙهيل
 ڪوپا- انڌاري.

- ٺڄڻ آٿارنا: ٺڄڻ لاهڻ. بيعزت ڪرڻ.
 - ٺڄڻ آجهالنا: (خوشيءَ مان) ٺڄڻ آڇلائڻ.
 خوشي ڪرڻ. ٺڄڻ لاهڻ- بدنام ڪرڻ.
 - ٺڄڻ بندنا: پڳ ۽ مٿاڻ.
 - ٺڄڻ چڙهانا: شڪاري پکيءَ جي اکين تي
 ڪوپا چاڙهڻ.
 ● ٺڄڻ: ذ [ه] ٺڄڻ- گهاٽو- نقصان. اٺاڻ-
 ڦٽل. غربت- مفلسي. چڻي- ڏنڊ. معاوضو.
 ٺڄڻ- ٺڄڻ.
 - ٺڄڻ پڙنا: ٺڄڻ پوڻ- نقصان پوڻ.
 ● ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ: ذ [ه] پکيءَ جو هڪ قسم
 (گيري جهڙو ٺڄڻ). پڳ جو جوڳ.
 ● ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ: ذ [ه] ٺڄڻ ڪو. ٺڄڻ-
 ٺڄڻ- جهاز. منتر.
 - ٺڄڻ ڪرنا: ٺڄڻ ڪرڻ. ٺڄڻ ڪرڻ-
 جهاز وغيره رکڻ.
 ● ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ: ذ [ه] ڪڪڙ جي ڪوڙهه.
 ● ٺڄڻ: لازم [ه] ٺڄڻ. پڄڻ. چڄڻ.
 جدا ٿيڻ. مٿان پوڻ. ڪڙڪڻ. لهڻ (پاڻي).
 گهٽجڻ (قيمت). لڳ پڄڻ (بخارو وغيره سبب).
 - ٺڄڻ: ٺ. پڄڻ- ٺڄڻ (بدن جي).
 جڏاڻي. نفاق.
 - ٺڄڻ: صفت. پڄڻ- ٺڄڻ. ٺڄڻ. ٺڄڻ.
 خفي.
 - ٺڄڻ ٺڄڻ: صفت. پڄڻ ٺڄڻ. جهونو پراڻو.
 - ٺڄڻ پڙنا: ٺڄڻ پوڻ. مٿان اچي ٺڄڻ.
 ڪڙڪڻ. گهاٽ ٿيڻ.
 - ٺڄڻ ٺڄڻ: ٺ. پڄڻ ٺڄڻ. ٺڄڻ ٺڄڻ.
 ذرا پڙا.
 ● ٺڄڻ ۽ ٺڄڻ: صفت [ه] بدشڪل.
 بي ڊولو. بهودو. بندرو- چاڙو. (ذ) پکيءَ

جو هڪ قسم .

● ٺوڙي ۽ ٺوڙياں : ٺ [ھ] هڪ قسم جي راڳي.

● ٺوسا ۽ ٺوسے : ڏ [ھ] ٻيڻ جي ڏوڏي .
ٺشو - ريشو .

● ٺوڪڻ : ڏ [ھ] ٺڪر - پاڳو - حصو .

● ٺوڪڙا ۽ ٺوڪڙے : ڏ [ھ] ٺوڪرو . ڇڻو .
ڪارو . هڪ قسم جي ننڍي ٻيڙي - ڊونڊي .

چوٻڻ راند ۾ هارايل بازي .

● ٺوڪرا سَر ٻَر هونا : مٿي تي بوجو هجڻ -
سير تي بار هجڻ .

● ٺوڪري ۽ ٺوڪرياں : ٺ . ٺوڪري . ڇڻي .
ڪاري .

● ٺوڪري ڏهونا : بار ڍوڻ - ٺوڪرا ڍوڻ -
مزوري ڪرڻ .

● ٺوڪم ٺاڪڻ : صفت [اردو] ٺيڪ - درست .
پورو (تور ۾) .

● ٺوڪم ٺاڪا : ڏ [ھ] جهيڙي جهڙي جي
ڳالھ - ٺيڪڙو .

● ٺوڪنا : متعدي [ھ] ٺوڪڻ . پڇڻ - پڇا
ڪرڻ . روڪڻ - منع ڪرڻ . چوڪ ڪيڏ - غلطي

ٻڌائڻ . اعتراض ڪرڻ . نظر هڻڻ - هوسڻ .
● ٺوڪڻ : ٺ . روڪ - منع . نظر - هوس .

دشمني - مخالفت .

● ٺوڪ دينا : ٺوڪي ڇڏڻ . منع ڪرڻ .

● ٺوڪڻ مين آنا : (ننڍڙي ٻار کي) نظر لڳڻ .

● ٺوڪنا ۽ ٺوڪنے : ڏ [ھ] هڪ قسم جو
ٺانءُ (جو پاڻيءَ رکڻ لاءِ ڪم اچي) .

● ٺولا ۽ ٺولے : ڏ [ھ] پاڙو - محلو . ڍير -
ڍڳ . آهڃاڻ - پاريتو .

● ٺولي ۽ ٺولياں : ٺ [ھ] ٺولي . مجموعو -
ميڙ (ماڻهن جو) .

● ٺوم : ٺ [ھ] ڳڻهه ڳڻو - زيور . سنهي

ٺلهي شيء . ٺاهه ٺوهه - هارسينگار . سهڻي
عورت . مالدار عورت . چالاڪ - ڦڙت . آندڙ .

ڇڻي (ڪيوترن جي ويڻ جي) . پتو وي - ڏوٽي .
● ٺوم ٺام : ٺ . ڳڻهه ڳڻو - سنهي ٺلهي شيء .

● ٺوم ڇهالا : ڏ . سنهو ٺلهو زيور . هلڪي
قيمت وارو زيور .

● ٺونا ۽ ٺونے : ڏ [ھ] ٺوڻو - ڦيٽو . جهاز .
ٺوٽڪو . هڪ قسم جو ڳيچ (شاديءَ جي

موقعي جو) .

● ٺونا آلتنا : جادوءَ جو اثر موٽائڻ (جيئن
جادو ڪندڙ تي وڃي اثر ٿئي) .

● ٺونهائي ۽ ٺونهائياں : ٺ . ٺوڻو ڦيٽو ڪندڙ
عورت - پوٺي .

● ٺونے ٺوڻے : ڏ . ٺوڻا ڦيٽا . تعويذ ڦل .
مستتر جستر . جادو وغيره .

● ٺونسا ۽ ٺونسے : ڏ [ھ] آتشبازي جو هڪ
قسم - ٺونسو . بانس جو ٺڪرو . ڪارتوس .

● ٺونسڻي ۽ ٺونسڻياں : ٺ [ھ] تن (ڪونري
جي) - ڏنڊي .

● ٺونڊي ۽ ٺونڊياں : ٺ [ھ] دَن - ناف .
گجر يا سُوري وغيره جي ٻچڙي . ٺونڊي ٻانھن .

● ٺوننگنا : متعدي [ھ] ڪٽو ڪٽو ڪري
ڪاٽڻ - ڇهنڪارڻ . ٿورو ٿورو ڪري ڪاٽڻ . ٺونگارڻ .

● ٺوهنا : متعدي [ھ] ڳولڻ . وڙڻ . ڇهڻ .
چُرچ ڪرڻ .

● ٺوه : ٺ . تلاش - ڳولا . وڙ . سنڀال - نگهباني .
پتو - ڏس .

● ٺوها ٺوڻي : ٺ . ڳولا ڦولها . وڙول . چنڊ ڇاڻ .
نظرداري - نگهباني .

● ٺوه لڳنا، لپنا : پتو لھڻ . ڳولا ڪرڻ .

وؤڙ ڏيڻ.

● ٺوهيا ۽ ٺوهي: ڏ. وؤڙ بندڙ. ڳولا ڪندڙ. ڳولڻ. جاسوس.

● ٺوئي: ٺ [ه] ڪانو (سَر جو). ڳري (جَوار وغيره جي).

● ٺهاڻ؟ ٺ [ه] ڏيکھو ”ٺهاڻھ“.

● ٺهاڻي مارنا: لهريون هڻڻ (درياءَ سمند).

● ٺهاڻڙ؟ ڏ [ه] درن ۽ درين کي ڳڙ کين وارو فريم. پيچرو (ڪپوٽرن جو). آتشبازي ۽ جو هڪ قسم.

● ٺهاڻڙ: ڏ [ه] مَنهن وغيره. ٺاهڻ لاءِ ڪاٺين جي اڏاوت. مانڊاڻ. پَڪو. ٺوڻو. ٺاه ٺوه. زيب زينت. ٺاٺ. ڊڊڊو. شان شوڪت. انبوھ. ميڙ. گهڻائي. جهجهائي.

● ٺهاڻھ ڪسنا: ٺاه ٺوه ڪرڻ. ڊڊڊو ڪرڻ. ڪنڀڙاڻيون هڻڻ (ڪپوٽر). ڪُڪڙن جو ڦونڊجي هلڻ (ويڙھ وقت).

● ٺهاڻھ مارنا: پڪيءَ جو آڏامڻ کان اڳ پَر هڻڻ. آرام ڪرڻ. آسائش ڪرڻ.

● ٺهاڏا ٺهاڙا: صفت [ه] آڀو. بيٺل. ٺلهو متارو. ڏٺو سٺو. سگهارو.

● ٺهاري ۽ ٺهاريان: ٺ [ه] لَٽ. لوڙھ.

● ٺهانسنا: متعدي [ه] زور سان وجهڻ. دٻي ڀرڻ. ڏٺڻ. ڦسڻ. پچائڻ. ڪنگهڻ.

● ٺهانسا: متعدي [ه] پڪو ارادو ڪرڻ. ارادو ڪرڻ. خيال ڪرڻ.

● ٺهان لينا: پڪو ارادو ڪرڻ. پڪو پَهه ڪري ڇڏڻ.

● ٺهاڻي ٺهاڻي: ٺ [ه] بڪواس. بيهودي گفنگو.

● ٺهڻا ۽ ٺهڻجڻ: ڏ [ه] ٺڀو. پور. ڇاپو. مَهر.

● ٺهڻا لڳانا: ٺڀو هڻڻ. نشان ڪرڻ. مَهر لڳائڻ.

● ٺهڻنا: متعدي [ه] ٺيڻ. ڏڦڻ (ڇيٽا وغيره) ڪُڻڻ. سٺڻ. نشان ڪرڻ.

● ٺهڻرنا: لازم [ه] سَڪي پوڻ (سيءَ ۾). بند جي پوڻ (ٿڌ ۾). ڪومائجڻ. ٿڌ سبب وڻ. پوئي وغيره جو واڌ نه ڪرڻ.

● ٺهڻڪنا: لازم [ه] هڪي ٻيهي رهڻ. هڪڻ - هٽڪڻ.

● ٺهڻهڙ: ڏ [ه] انبوھ. ميڙ. هجور.

● ٺهڻهڙا ۽ ٺهڻهڙي: ڏ [ه] پوڳ چرڇو. ڪيل مسخري. ٺهڪ. ٺوڪ. چٽر.

● ٺهڻهڙا آڙانا: پوڳ ڪرڻ. چرڇو ڪرڻ. ٺوڪ ڪرڻ. چٽر ڪرڻ.

● ٺهڻهڙا سمجهڻا: مسخري سمجهڻ. آسان سمجهڻ. سولو سمجهڻ.

● ٺهڻهڙا لڳانا: ٺٺولي ڪرڻ. چٽر ڪرڻ. ٺهڪ ڏيڻ.

● ٺهڻهڙي باز: صفت. چرچائي. پوڳائي.

● ٺهڻهڙي ۽ ٺهڻهڙيان: ٺ [ه] بانس جي ڪاٺين جي اڏاوت (ڇيٽ يا مَنهن لاءِ). (ڏ) تمام ڏڀرو ماڻهو.

● ٺهڻهڙول؟ ٺهڻهڙولي: ٺ [ه] ٺٺولي. مسخري. چٽر.

● ٺهڻهڙا ۽ ٺهڻهڙي: ڏ [ه] لغڙ جي وچ واري ٿلهي بانس جي پٽي. ٻئيءَ جو ڪنڊو.

● ٺهڻهڙي ۽ ٺهڻهڙيان: ٺ [ه] کاڌي.

● ٺهڻهڙا ۽ ٺهڻهڙي: ڏ [ه] ديسي شراب (مستو ۽ گهٽ درجي وارو). زناني چولهي جي ڪهي. ڪچي سير.

● ٺهڻهڙي: صفت [ه] ڏاڍو سخت. ٺهرو. دٻي

● ٺهڪُنَا : لازم [ه] ٺوڪجڻ . ويهي وڃڻ (زمين ۾) . قيد ۾ پوڻ .

● ٺهڪُنَا : متعدي [ه] ٺڳڻ - ٺڳي ڪرڻ . دغا ڪرڻ .

● ٺهڪُ : ذ . ٺڳ - دغاباز .

● ٺهڪائي : ث . ٺڳي - دغا .

● ٺهنگ لپتا : ٺڳڻ - فريب ڪرڻ .

● ٺهنگي : ث . ٺڳي - فريب .

● ٺهنا : لازم [ه] ٺهڻ - پَسار ڪرڻ .

● گشت ڪرڻ - چڪر ڏيڻ . سِير ڪرڻ - گهمڻ .

● ٺهڻل : ث . پَسار . سِير - گشت . چاڪري - خدمت .

● ٺهڻانا : متعدي . گهمائڻ - پَسار ڪرائڻ .

● سِير ڪرڻ . هڻائڻ - هڪ پاسي ڪرڻ .

● ٺهڻاوا : ذ . ٻانهو - نوڪر - ٺهليو . (ٺ) ٺهڻي .

● ٺهليا ٺهليا : ث [ه] دلو (ٻائيءَ جو) - گهاگهر . ننڍو مٽ .

● ٺهڻري : ث [ه] ٺمري - هڪ قسم جو راڳ .

● ٺهڪا ٺهڪا : صفت [ه] ٻيندرو - ٺينگڻو .

● ٺهڪُنَا : لازم [ه] لوڏ سان هلڻ - نخري سان هلڻ .

● ٺهڪُ : ث . ناز سان هلڻ جي حالت -

نخري سان هلڻي . معشوقڻي چال .

● ٺهڪ ٺهڪ چمنا : ناز نخري مان هلڻ -

لاڏ ڪوڏ سان هلڻ .

● ٺهڪ چال : ث . لوڏ سان هلڻي - ناز واري

ٿور . معشوقڻي رفتار .

● ٺهڪي ٺهڪي : ث [ه] چيهي (لغڙ ڪي) .

● ٺهنا ٺهنا : ذ [ه] ٺار (وڻ جو) - ڌار .

● ٺهڻهڻه : ذ [ه] سڪل ڌار (وڻ جو) .

(صفت) ٺنڊو . ٺونڏو . ٺولهو .

پريل . مضبوط . نثر . ڪند ذهن - موڳو . ڪاهل .

● ٺهسا ٺهس : صفت . دٻي پريل - ڏٽيل . پَر پور - ڪناتار .

● ٺهس پَن : ذ . سختي . نهرائي . ڳوڙائي .

● جمي وهڻ جي حالت . بي ڊولائي - بد صورتي .

● ٺهسا ٺهس : ذ [ه] ٽڪر - غرور -

وڏائي . ڌام ڌور - دٻڊو . ناز - نخرو .

● ٺهس ٺهس چمنا : شان سان هلڻ . ناز نخري

سان هلڻ . غرور سان هلڻ .

● ٺهسڪا ٺهسڪا : ذ [ه] آڻو .

● ٺهسڪُنَا : متعدي [ه] ٺڪر جي ٿانوَڻ

کي هڪٻئي مٿان اچائي ڀڄڻ . مٿان ڪري

چڏڻ . کڻي اچڻ . کڻي ڪڍائڻ . آهستي آهستي

روئڻ (ٻار جو) - رينگو ڪرڻ .

● ٺهسڪي ٺهسڪي : ث [ه] ٽوس .

● ٺهسُنَا : لازم [ه] ڏٺي پَرڻ - ٽسڻ -

گهوڙجڻ . ٺونسڻ .

● ٺهسِي ٺهسِي : ث [ه] هڪ قسم جو

زبور (جو گچيءَ ۾ پائيندا آهن) .

● ٺهڪانا ٺهڪا : ذ [ه] ٺڪاڻو . جڳهر -

هند . آستان .

● ٺهڪانا ڪرنا : ٺڪاڻو ڪرڻ - گهر ٺاهڻ .

شادي ڪرڻ .

● ٺهڪا ٺهڪا : ٺڪاڻا لڳائڻ . منزل مقصود

تي رسائڻ . پورو ڪرڻ (ڪم) . ماري چڏڻ .

● ٺهڪ ٺهڪ : ث [ه] ڪڙڪو - ٺڪ ٺڪ .

ڪيٽ پيٽ - گتھي .

● ٺهڪرا ٺهڪرا : ذ [ه] ٺڪر - ٺڪري .

● ٺهڪرانا : متعدي [ه] ٺڏڻ . انڪار ڪرڻ .

چڏڻ . لوڏڻ . ٺوڪر هڻي چڏڻ . برباد ڪرڻ -

تباھ ڪرڻ . ڪڍي چڏڻ . انڪار ڪرڻ .

● ٺهڻهڻهانا : لازم [ه] ٽن ٽن ڪرڻ. خالي ٿانوَ ڪڙو ڪڻ .

● ٺهڻهڻهڻ : ٺ [ه] ٿڻڻ - ٺار . سييڻ . سيارو .
- ٺهڻهڻ پڙنا : ٿڻڻ پوڻ - سييڻ پوڻ . ڏسو " ٺهڻهڻ ڪ پڙنا " .

● ٺهڻهڻا ڪ ٺهڻهڻهڻ : ڏ . صفت [ه] ٿڻڻو .
چڻپ - خاموش . ڍرو - سُسٽ . بردبار - گنڀير .
رحمدل . بي جان - مُردو .

- ٺهڻهڻا پڙنا : ٿڻڻو ٿيڻ . خاموش ٿيڻ . سست ٿيڻ . بي جان ٿيڻ - مُردو ٿيڻ .

- ٺهڻهڻا سانس ڪ ٺهڻهڻهڻ سانس : ڏ . ٿڻڻو ساهه .
- ٺهڻهڻا ڪر ڪهانا : صبر سان هلڻ . ڌيرج سان هلڻ . عقل ۽ خيال سان ڪم ڪرڻ .

- ٺهڻهڻا ڪرنا : ٿڻڻو ڪرڻ - ٺارڻ . مارڻ - ساهه ڪڍڻ . گهٽ ڪرڻ (ڪاوڙ) . ٻوڙڻ . تسلي ڏيڻ .

- ٺهڻهڻا وقت : ڏ . ٿڻڻو جو وقت (صبح يا سانجهي ۽ جو) .

- ٺهڻهڻا هونا : ٿڻڻو ٿيڻ - ٺرڻ . خوش ٿيڻ . ڪاوڙ لهڻ . موڙو ٿيڻ (واپار) . بي سواد ٿيڻ (کاڌو) .

- ٺهڻهڻائي : ٺ . ٿڻڻاڻ . پڻڻگ . ٿاڌل .
- ٺهڻهڻا ڪڻ : ٺ . ٿڻڻڻ - سڙي - ٺار . خوشي - راحت . آرام - فرحت . آٽ - تسلي .

- ٺهڻهڻا ڪ پڙنا : ٿڻڻ پوڻ - ٺار پوڻ - سييڻ پوڻ .
آرام اچڻ (دل کي) . فرحت اچڻ .

- ٺهڻهڻي : صفت . ٿڻڻڻ - سڙي - ٺار . (صفت) ٿڻڻي .

- ٺهڻهڻي آڱڻ : ٺ . هڪي باهه .
- ٺهڻهڻي ڪڙهائي : ٺ . مٺائي ۽ جو هڪ قسم .
- ٺهڻهڻي سيڻي : محاوره . ٿڻڻي مٽي . ڦيڦو

جسم . دير سان بالغ ٿيڻ وارو ماڻهو . زنانو .
- ٺهڻهڻي ٺيڪڻا : ماتا جي بيماري ٿيڻ .

- ٺهڻهڻي ٺهڻهڻي جانا : ٿڻڻڻ وڃڻ - صبح جو سڙي وڃڻ .

- ٺهڻهڻي سانس ٺهڻهڻا : لازم . ٿڻڻا ساهه ڪڻڻ .
ڏک ظاهر ڪرڻ .

● ٺهڻهڻهڻا : لازم [ه] ڪڙو ڪڻ - وڃڻ (ٿانوَ)
رهيا وغيره) .

● ٺهڻهڻهڻا : لازم [ه] ڪوڙ ڪري روئڻ - ڪوڙا ڳوڙها ڳاڙڻ . ننڍن ٻارن وانگر روئڻ .

● ٺهڻهڻهڻا ڪ ٺهڻهڻهڻهڻ : ڏ . صفت [ه] بندرو - ٺيڻگڻو - چامڙو . (ٺ) ٺيڻگڻي .

● ٺهڻهڻهڻي : ٺ [ه] ڪڙو ڪڙو ڪري ڪاڻڻ جي حالت - چونگار - چوڳو .

● ٺهڻهڻي ڪ ٺهڻهڻي : ٺ [ه] ٺاري (وڻ جي) - شاخ - لام .

● ٺهڻهڻي ڪ ٺهڻهڻي : ٺ [ه] ٺڪاڻو . جڳهه - مڪان . پتو - نشان . جانچ - ڳولا . موقعو - مهل .

● ٺهڻهڻي ڪ ٺهڻهڻي : ٺ [ه] ڇاڙي - کاڌي .
- ٺهڻهڻي مين هاتھ ڏينا : کاڌي تي هٿ ڏيڻ . خوشامد ڪرڻ - منت ڪرڻ .

● ٺهڻهڻي : صفت [ه] سخت - ڏاڍو . نهرو . ڳيرو - وزناٿو .

● ٺهڻهڻا ڪ ٺهڻهڻا : ڏ [ه] آڱوڻو - ٺٽيو .
- ٺهڻهڻا ڪهانا : آڱوڻو ڏيکارڻ - ٺٽيو ڏيکارڻ .

انڪار ڪرڻ - نابري وارڻ .

● ٺهڻهڻي ڪ ٺهڻهڻي : ٺ [ه] ٺوڪر - ٿڻڻو . ٺاڻو - ڌڪو . ٺوڪر . گهاٽو - نقصان . ريلوي انجن جي سُونڊ .

- ٺهڻهڻي پر ٺهڻهڻي لڪنا : هڪ ٻئي پٺيان ڌڪ لڳڻ . نقصان جي مٿان نقصان پوڻ .

= ٺهو ڪر ڪهانا : ٺوڪر کائڻ - ڌڪ کائڻ . ڦاٻو
 کائڻ . صدمو سهڻ . نقصان سهڻ . ڌوڪو کائڻ .
 = ٺهو ڪر لڪانا : لٽ هڻڻ - ڏڏو هڻڻ . ٽنڊي ڇڏڻ .
 = ٺهو ڪر لپينا : گهوڙي جو ٻاهرڙجن - ڦاٻو کائڻ
 (گهوڙي جو) . ٻاهرڙجي ڪرڻ .

- ٹھوکر میں کھانا : ڈکا کاٹن - ڈاڈا کاٹن .
در بدر ٹیٹن . سخت نقصان پہن .

● ٺهوكڻ: متعدي [هـ] چوڪ ڏيڻ - چوڪڻ.
آڙي هڻڻ. هوشيار ڪرڻ - خبردار ڪرڻ.
نوٽ هڻڻ.

= ٹھوکا ٹھو کے : ذ. چوک. رگھو. ذکو. ٹیلھو.
 = ٹھوکا دینا : چوک ڈین. سجا بک کرن.
 = ٹھو کے دینا : چوکون ڈین. رگھا ہٹن.
 ٹیلھا ڈین. دیکا ہٹن.

● ٺھوڪڻا : متعدی [ھ] ٺوڪڻ. ڪٽڻ. ھٽڻ
(موچڙا). ٺپڙ (ٺٻي). دٻڻ - ڦٽڻ. وڃائڻ (طبلو).
- ٺھوڪ بجا ڪے اپنا : ٺاھي ٺوڪي وٺڻ -
چڱيءَ طرح ڏسي وائسي وٺڻ. سوچي سمجھي وٺڻ.
■ ٺھوڪڻا ۽ ٺھوڪڻاھي : ٺ [ھ] چوڻب.
■ ٺھوڪڻا : متعدی [ھ] دٻڻ - ڦٽڻ. گھوچڻ.
زور سان ڀرڻ. زوريءَ وجھڻ. گھيٽ - ڳڙڪائڻ.
■ ٺھوڪڻا ۽ ٺھوڪڻاھي : ذ [ھ] ٺونگو. آڱر جي
ڏوٻي جو ڌڪ.

● ٺهڻ-ٺهڻ: ذ [ه] ڏڙي (ٻنيءَ وغيره ۾ نشان طور لاڳايل). گادي (ويهڻ لاءِ). صندل.

■ ٺهڻ-ٺهڻ: صفت [ه]. ٻوڇ - ڏٺو.

● ٹھہیٹ: صفت [ہم] خالص - نج . ٹیٹ .

● ٹھہرنا، ٹھہرنا: لازم [ہم] بیٹھ - تہس -
تہس - رہن. قائم رہن. رہن (حمل). مقرر رہن
(اگہ). صبر کرن. حثاء کرن.

— ٹھہرانا : متعدی . بپھارن۔ ترساناں . رھائیاں .
نیکاں . قائم کرنا . طيء کرنا (اگھ) .
(فيصلو) . بپھارنا (تجویز) .

● ٹھیس: ث [ھ] ڈکو۔ ٹیلھو۔ ڈک۔ ڈک۔
صد ہو۔

= ٺهڻ پس لڳندا: ٿيلهو اچڻ. ڌڪ لڳڻ، صدمو پهچڻ.
 ● ٺهڻيڪ: صفت [ع] ٺيڪ - درست - صحيح.
 لائق - موزون - مناسب - واجب . باقاعدي . پورو .
 = ٺهڻيڪ آنا : ٺيڪ اچڻ - درست اچڻ . پورو اچڻ .
 = ٺهڻيڪ بسانا : پورو ٺاهڻ . ٺيڪ ڪرڻ .
 سڌو ڪرڻ - سزا ڏيڻ . سڌارڻ .

= ٹھیک ٹھاٹھ : تابع فعل . هر طرح سان
 درست ٹیکناک پورو۔ مکمل۔ تندرست۔ چڱو پلو
 = ٹھیک ٹھیک : صفت . پورو پورو . مکمل .
 ● ٹھیکہ : ٹھپکے : ذ [ھ] ٹھیکو۔ مقاطعو۔
 اجارو۔ تال (طبلہ جو)۔

= ٺهڻيڪا بهرنا: گهوڙي جو پستيون هڻڻ.
 = ٺهڻيڪي دار: ذ. صفت. ٺيڪيدار-مقاطعيدار.
 ● ٺهڻيڪراڙ ٺهڻيڪرڙي: ذ [ه] ٺيڪر-ٺيڪري.
 ٺيڪر جي ڪنهن به ڀڳل ڏانءُ جو ٺيڪرو.
 = ٺهڻيڪري ٺهڻيڪريڙاڻ: ت. ٺيڪري.

● ٹھہیلنا: متعدی [ہم] ڈیلھن - ڈکن . ریڑھن .
سرکائن . ٹوونٹھن .

- ٹھیلے ٹھیلے : ذ. ٹیلہو۔ ڈکو۔ ہٹ گاڈو۔
ٹیلہو۔

● ٺهينٺ: ٺ [ھ] ڪن جي مَرُ.
- ٺهينٺي: ٺ. ڪن جي مَر جي ڳوڙهي.

● ٺهينڱا ۽ ٺهينڱي: ذ [ه] آڱوڻو- ٺٺيو.
ڏنڊو- سوڏو. مردانو مخصوص عضوو.

- ٹھینگا دکھانا : آگونیو ڈیکارٹ - ٹینیو ڈیکارٹ -

پرواه ٺي نہ ڪرڻ. چيڙائڻ - ڪاوڙائڻ .

● ٺيڻاڻ : ذ [ھ] ڪوڏيءَ جو ھڪ قسم .

● ٺيڻاڻ : صفت [ھ] بندرو - ڄامڙو . پتڪڙو - نديڙو . ھڪ قسم جو نديڙو طوطو .

● ٺيپ؟ ٺ: ٺ [ھ] چپ - دب . آلاپ . مٿاھون سر .
نظم جو پويون شعر . چمات . ڪاٻاڙو - آڳاٽ
وڪري جو دستاويز . زبور جو ھڪ قسم .

● ٺيپ؟ ٺاپ؟ ٺ: ٺ . دٻدٻو - شان شوڪت .
زيب زينت . ٺٺ نانگر .

● ٺيڙيٺا : متعدي [ھ] دبائڻ - زور ڏيڻ . ڀيڙڻ -
ڇيڙڻ . ليڪڻ - نوٽ ڪرڻ (يادگيريءَ لاءِ) .
ڳاڻڻ - آلاپڻ .

● ٺير؟ ٺ: ٺ [ھ] آڏو ڪپيل ڪپڙو . آڏي ڪاٺ .
● ٺيروا ۽ ٺيروے : ذ [ھ] ڦوهارو . گو
(حقي جي) .

● ٺيڙھڙھ : ٺ [ھ] وَر - ڏَنگ . گولائي .
پيچ - وڪڙ . بيوقوفي - ناداني . تڪبر - وڏائي .
غرور - تڪبر .

● ٺيڙھ کي ليٺا : شرارت ڪرڻ . لڇائي ڪرڻ .
● ٺيڙھا ۽ ٺيڙھ : ذ . صفت . [ھ] ڏنگو -
ڦڏو - ڪڇ . چيڇو . پاسيرو - آڏو . وريڻ . مڙيل .
بد معاش - لڇو . (ٺ) ٺيڙھي .

● ٺيڙھا ٻانڌڪا : صفت . آٻيلو - رنگيلو - آڙينگُ .
آرڏو .

● ٺيڙھاپڻ؟ : ذ . وَر - ڏَنگُ . دشمني -
مُخالفت . ڏنگائي . بد معاشي . لڇائي .

● ٺيڙھا چٽلنا : ڏنگو هلڻ .

● ٺيڙھا سُوال : ذ . ڏکيو سوال . مڪيه مسئلو .

● ٺيڙھا ڪٽرنا : ڏنگو ڪرڻ - ڦڏو ڪرڻ .
منجهائڻ (معاملو) .

● ٺيڙھا مُعاملہ : ذ . مشڪل معاملو . ڏکيو ڪم .

● ٺيڙھا وقت : ذ . ڏکيو وقت - مشڪل وقت .

● ٺيڙھي آنڪھُ : سڌ دٻڪھنا : ٺيڙي نظر سان
ڏسڻ . ڪرڙي نظر سان ڏسڻ . ڪاوڙ مان ڏسڻ .
بد نظر سان ڏسڻ .

● ٺيڙھي تير چهي سُناتا : آڏيون آڙيون ٻڌائڻ .
گھٽ وڌ ڳالھائڻ .

● ٺيڙھي چال چٽلنا : خراب چال هلڻ . اڇائي
اختيار ڪرڻ . خراب روش وٺڻ .

● ٺيڙھي سِيدهي : ٺ . اونڌي آيتي . آڏي ڦڏي .

● ٺيڙھي ڪھيڙ؟ : ٺ . ڏکيو ڪم - مشڪل
ڪم . بيچيدو معاملو . مشڪل مسئلو .

● ٺيس ۽ ٺيسپڻ : ٺ [ھ] سور جي سُوت . درد .

● ٺيسپڻ آڻھنا : سُور جون سُوتون آڻڻ .

● ٺيسو؟ : ذ [ھ] ھڪ قسم جو گل (جنھن
مان ھيڊو رنگ ٺھندو آھي) - ' پاتل ' جي وڻ
جو گل .

● ٺيسو ٻھوڻا : اڪيون نڪرڻ - اندو ٿيڻ .

● ٺيڪا ۽ ٺيڪي : ذ [ھ] ٺيڪ . ٺيڪو (سينڌر
جو) . ٺيڪو (مائتا جي بيماريءَ کان بچاءُ جو) .

● ٺيڪاڻا : ڏنگو ڪم جو زبور - ٺيڪڙو .

● ٺيڪڻا : متعدي [ھ] تڙڪڻ - ٺيڪ ڏيڻ .
ڦوڙي ڏيڻ .

● ٺيڪڻ؟ ٺ: ٺيڪ - آڌار . آسرو . ٺوڻي - ٺيڻو .
انجام - اقرار . اعتبار - ڀروسو .

● ٺيڪڻ؟ : ٺ . ٺيڪ . آڏو - روڪ . ٺوڻي - جھل .

● ٺيلا ۽ ٺيلے : ذ [ھ] دڙو . دڙپ - ڀيٽ .
مٿانھن جاء .

● ٺيلو ۽ ٺيلوے : ذ [ھ] داسو - ڪام .

● ٺيم؟ : ٺ [ھ] وٽ جو ڦٽلو . چڻي (باءِ جي) .

● ٺيمي : ٺ [ھ] چيٽنگ - آلو . باھ .

● ٺين : ٺ [ھ] طوطي جو آواز .

= جاگُ: ث. جاگُت - سجاگي . اوجاگو .
 ● جاگُ آڻهڻا، پڙنا: جاگي پوڻ - سجاگ
 ٿيڻ . ننڊ مان چرڪ پري آڻڻ .
 = جاگُتي جوت: محاورو . ڪراست - معجزو .
 = جاگُتي رهنا: جاگندو رهڻ - سجاگ رهڻ .
 خبردار رهڻ .
 ● جال: ذ [هـ] چار (مڇين ، پکين وغيره
 ڦاسائڻ جو) . رڇ . چاري . جعفري (دروازو ،
 دري) . ڦند - فريب . مڪر .
 = جالُ بچهانا، پهتلانا: چار وچائڻ - دابر
 منڊڻ . فريب ڪرڻ .
 = جالُ ميس آنا: ڦندي ۾ اچڻ . چار ۾ ڦاسڻ .
 دوکي ۾ اچي .
 = جالُ ميس پهتلانا: ڦندي ۾ ڦاسائڻ . چار
 ۾ ڦاسائڻ . فريب ۾ آڻڻ . مصيبت ۾ ڦاسائڻ .
 ● جالا: ذ [هـ] چارو (ڪورينڙي جو) . اک
 جي هڪ بيماري - ڏنڌ . سينور (کاڌي جي شيء
 تي ٻڌجي ويل) .
 ● جالي: ث [هـ] چاري . چار (سڄي وغيره
 ڦاسائڻ جي) - رڇ . چاريدار ڪپڙو . آهو پردو
 يا جهنگلي جنهن ۾ ٻار چمڻ وقت ويوهيل موندو
 آهي . چوپائي جي منهن تي ٻڌڻ جو چيڪو .
 ● جاسنُ ڇا جانين: ث [هـ] چمئون . سنڀالڻ .
 ● جاسهه ڇا جاسي: ذ [ف] پوشاڪ - لباس .
 پهراڻ .
 = جاسي سڄي باهر هونا: بيحد ڪاوڙ ۾ آبي کان
 نڪرڻ - پاڻيءَ مان نڪرڻ .
 ● جان ڇا جانين: ث [ف] بدن - جسم . ساهه .
 حياتي - زندگي . سگهه - زور - طاقت . ست .
 پيار جو لفظ " بابا جان ، اسي جان ، وغيره " .
 = جان آنا: طاقت اچڻ (جسم ۾) . ساهه پوڻ .

= منهن ۾ پائي اچڻ . سرهائي ٿيڻ .
 = جان بچانا: جان بچائڻ - حياتي بچائڻ . پاڻ
 کي بچائڻ (محنت يا پورهئي کان) - جند ڇڏائڻ .
 = جان پڙ بننا: سير تي اچڻ . سير مان لڳڻ -
 ساهه جي لڳڻ .
 = جان پڙ ڪهڻا: جان جوکي ۾ وجهڻ .
 سير تريءَ تي رکڻ . موت سان ڪيڏڻ .
 = جان پڙنا: ساهه پوڻ . روح پوڻ . توانائي
 اچڻ . منهن ۾ پائي اچڻ .
 = جان جلاڻا: جيءَ جلاڻ - دل ڌڪوڻڻ .
 تڪليفون ڪڍڻ .
 = جان جو ڪهڻو ميس پڙنا: جان جوکي ۾ پوڻ .
 مصيبت ۾ ڦاسڻ .
 = جان جهڙانا: جان ڇڏائڻ . جند ڇڏائڻ .
 جان بچائڻ .
 = جان جهڙوڻا: جان چيڻ - جند چيڻ .
 چونڪارو ملڻ .
 = جان ڏينا: جان ڏيڻ - ساهه ڏيڻ - مَرڻ .
 جان قربان ڪرڻ . زندگي بخشڻ .
 = جان ڏالنا: جان وجهڻ - زندهه ڪرڻ . ساهه
 وجهڻ . تندرست ڪرڻ .
 = جان سپر ڪرنا: پئي کي بچائڻ لاءِ
 پنهنجي جان جوکي ۾ وجهڻ . پئي جو بچائڻ ڏيڻ .
 = جان سڄي مارنا: آڦٽ مارڻ - ساهه ڪيڻ -
 خفا خون ڪرڻ .
 = جان سڄي هاتھ ڏهونا: حياتيءَ تان آسرو ڪڍڻ .
 ساهه جو سانگو لاهڻ . مري وڃڻ .
 = جان کا لاگو هونا: مارڻ پٺيان هجڻ - جاني
 دشمن هئڻ .
 = جان کو رونا: نصيب تي روئڻ . پاڳ کي
 پيئڻ . افسوس ڪرڻ .

— جان ڪهڻا: ساھ ڪپائڻ . ڳپتي ڪرڻ .
 فڪر ڪرڻ . سخت محنت ڪرڻ .
 — جان ڪل لال پڙنا: حياتيءَ مان بيزار ٿيڻ .
 جيئڻ جنجال ٿيڻ .
 — جان گهٽوانا: حياتي وڃائڻ - جان وڃائڻ .
 پيمائدي جان ڏيڻ . ري ڪٽيءَ مرڻ .
 — جان لبون پَر آنا: پوين پساھن ۾ هڻڻ -
 سڪرات ۾ پوڻ .
 — جان لپينا: ساھ ڪيڏڻ - مارڻ .
 — جان لپوا: ذ. صفت. حياتي وٺندڙ . ماريندڙ .
 — جان مين جان آنا: بدن ۾ ساھ پوڻ - پيٽ ۾
 ساھ پوڻ . اطمينان ٿيڻ - دلچاءُ ٿيڻ . خوشي ٿيڻ .
 — جان نيڪائنا: دم نڪرڻ - ساھ نڪرڻ -
 مرڻ . ڊڄڻ .
 — جان هڪاڪا ڪرنا: بيزار ٿيڻ - خفي ٿيڻ -
 ورجڻ . تڪليف ڏيڻ - هلاڪ ڪرڻ .
 — جانا: لازم [هـ] وڃڻ . روانو ٿيڻ . هلائڻ .
 آسھڻ . گذرڻ - لنگھڻ . ستن . گهيڙڻ - داخل
 ٿيڻ - اندر وڃڻ . ٽرڻ - پاسو ڪرڻ . ضايع ٿيڻ -
 زبان ٿيڻ . وڃڻ (عورت وٽ) . مرڻ - فوت ٿيڻ .
 لهڻ (سِرَ) . نڪرڻ (ساھ) .
 — جا پم سڻجنا: وڃي پهچڻ - وڃي رسڻ .
 — جاتا رھنا: ويندو رھڻ . هليو وڃڻ . باقي
 نہ رھڻ . نڪري وڃڻ .
 — جاتے جاتے: تابع فعل . ويندي ويندي .
 هلندي هلندي .
 — جاتي دنيا ڏيکھنا: دنيا کي فاني سمجهي
 يا موت کي ويجهو ڏسي ڪو نيڪ ڪم ڪرڻ .
 — جانے دنيا: وڃڻ ڏيڻ . وڃڻ جي اجازت
 ڏيڻ . وساري ڇڏڻ - درگذر ڪرڻ . معاف ڪرڻ .
 ● جانچنا: متعدي [هـ] جانچڻ - ڏسڻ . آزمائڻ .

پر ڪڍڻ . سڃاڻڻ .
 — جانچڻ: ث. جاج . سڃاڻپ . آزمائش - پرک .
 جان - شناخت .
 ● جانگيا ڪا جاگي: ذ [هـ] پتلون وغيره
 جي هيٺان پائڻ جو ڪچو . چڙي .
 ● جانگيل ڪا جاگيل: ذ [هـ] تيتير .
 ● جانگلاو: صفت [هـ] جهنگلي - وحشي .
 چٽ - جاهل . بيوقوف - اناڙي . بدافعال .
 ■ جاننا: متعدي [هـ] ڄاڻڻ - سمجهڻ . سڃاڻڻ .
 واقف ٿيڻ . معلوم ڪرڻ .
 — جان: ث. ڄاڻ - واقفيت .
 — جان بوجھ ڪر: تابع فعل . ڄاڻي وائي -
 ڄاڻي پهچي .
 — جان پڙنا: معلوم ٿيڻ . محسوس ٿيڻ .
 خيال ۾ اچڻ .
 — جان پم ڄاڻ: ث. ڄاڻ سڃاڻ - واقفڪاري .
 واقفيت .
 — جان لپينا: سمجهي وڃڻ . سڃاڻي وڃڻ .
 واقف ٿيڻ . تاڙي وڃڻ .
 — جاننا بوجھنا: ڄاڻڻ پهچڻ - سمجهڻ پروڙڻ .
 — جانے: تابع فعل . ڄاڻي (جملي کان اڳ ۾
 اچي بيخبري ظاهر ڪندڙ لفظ) - الاڻي - خبر
 نہ آهي .
 ● جانور: ذ [هـ] ساھوارو . حيوان - ڍور .
 (صفت) بيوقوف . وحشي .
 ● جاو تڙي: ث [هـ] جاو تڙي - هڪ قسم جو
 پسارڪو وکر .
 ■ جاڻي ڪا جاڻيا: ث. صفت. [هـ] ڄاڻي -
 جايل (ڌيءَ) - چوڪري .
 ● جانے پهل: ذ [هـ] گرم مصالح طور
 ايندڙ هڪ قسم جو وکر - جافر .

● جُٺ : ذ. جوڙو- جُٺ. ٻڌي انگ. اتفاق- اٺڪو.

● جُٺي : صفت. ڳنڍيل- گڏيل. جُٺ.

● جُٺي ۽ جُٺياں : ٺ [ه] تماڪ جو ڳنڍو. مانين جو ٿهو. رپين وغيره جو ڍڳ.

● جُٺي بهڙوپڻ : ٺ. جاڙا پيرُون.

● جُٺڻا : لازم [ه] اندازو ٿيڻ. آزمائجڻ- پرڪيڻ. تخمينو لڳڻ- ڪٽ ٿيڻ. دل کي وٺڻ- نظر ۾ ڪرڻ.

● جُٺڻاڪلا : صفت. ٺيڪ ٺيڪ- پورو پورو.

تور ٽڪ ۾ جانچيل. (ٺ) جڙجي ٿئي.

● جِيدهڙ : تابع فعل [ه] جيڏانهن- جنهن طرف. جِيٽي.

● جِيڙ ۽ جِيڙين : ٺ [ه] پاڙ- بيخ. بنياد.

● جِيڙ آڪهڙڙڙڙ : پاڙ پٽڻ. برباد ڪرڻ- تباھ ڪرڻ.

● جِيڙ پڪڙڙڙڙ : پڙهڻي جو پاڙ هڻڻ. مضبوط ٿيڻ (بنياد).

● جِيڙ ۽ آڪهڙڙڙڙ : پاڙ ٺوڻ هڻڻ. برباد ڪرڻ.

● جِيڙ ڪاٺڙڙڙ : پاڙ وڍڻ. بنياد ڪوٺڻ. ٿڌوڻي پئي چڏڻ. برباد ڪرڻ.

● جِيڙي ۽ جِيڙياں : ٺ. ڪنهن به ٻوٽي جي جي پاڙ (جا دوا ۾ ڪم اچي).

● جِيڙي ٻوٽي ۽ جِيڙي ٻوٽياں : ٺ. ٻوٽو.

● جِيڙي ٻوٽي ۽ جِيڙي ٻوٽياں : ٺ. ٻوٽو ۽ ان جي پاڙ (جي دوا ۾ ڪم اچن)- جِيڙي ٻوٽي.

● جِيڙڙڙڙ : متعدي [ه] جِيڙڻ. جِيوَت ڪرڻ (گهڻ تي). سنڌ ميلائڻ. ڪٽپائڻ-جهلائڻ. لڳائڻ.

● جِيڙاڻا : متعدي. جِيڙائڻ.

● جِيڙاڻو : ذ. جِيوَت (جواهرات جي).

● جايا ۽ جائے : صفت [ه] جايو- جڻيل- پيدا ٿيل چوڪرو. (ذ) پُٺ.

● جَببُ : تابع فعل [ه] جڏهن- جنهن وقت.

● جَببُڙا ۽ جَببُڙي : ذ [ه] چاڙهي.

● جِٽانا : متعدي [ه] پُٺائڻ. جِٽائڻ. چِٽائڻ. ياد ڏيارڻ. آگاه ڪرڻ.

● جِيٽا : صفت [ه] "جِيٽنا" جو مخفف. جيترو.

● جِيٽانا : متعدي [ه] جِيٽائڻ-ڪٽائڻ (رانڊ يا جُڙو وغيره ۾).

● جِيٽلانا : متعدي [ه] ڏسو "جِيٽانا".

● جِيٽين : ذ [ه] آڀاڻ- جتن. تدبير. سنڀال- خبرداري.

● جِيٽنا ۽ جِيٽنڙي : ذ [ه] جيترو. (ٺ) جِيٽنڙي.

● جِيٽنڙي : تابع فعل. جيتري (وقت ۾). جيتري (قيمت ۾).

● جِيٽنڙي : لازم [ه] جوڙجڻ (وهت جو گاڏي وغيره ۾). رُٽڻ- لڳي وڃڻ (ڪم ۾).

● جِيٽاؤ : صفت. ٻوڪ لائق (زمين).

● جِيٽائي : ٺ. هر جوڙجڻ جي حالت- جوڙ.

● جِيٽُ جانا : جوڙجي وڃڻ (هر وغيره ۾ ڍڳا).

● جِيٽنڙي : ٺ [ه] اٺ جي چرخي کي ٻڌل رسي (جنهن تان ڏور ڦري).

● جِيٽها ۽ جِيٽهي : ذ [ه] جڙو- ٽولو. جماعت. گروهه. ميڙ- مجموعو.

● جِيٽيانا : متعدي [ه] پادرهڻائڻ- موچڙاهڻائڻ.

● جِيٽُ : ذ [ه] پنجاب هڪ قوم.

● جِيٽُ مِلنگُ : ذ. هڪ قسم جو ٻوٽو.

● جِيٽنا : لازم [ه] جِيٽ ٿيڻ. ڳنڍجڻ. جِيٽي وڃڻ. سازش ڪرڻ. ڳنڍجي وڃڻ. لڳي وڃڻ (ڪم ۾).

■ جڙائي. ث: ڏسو "جڙاڻ". جڙائين جي آجرت - جڙائي.

● جڙنا: لازم [ه] جڙڻ. گنديجڻ. ڇهڻ. جمع ٿيڻ - گڏ ٿيڻ. حاصل ٿيڻ - ملڻ.

■ جڙنا: متعدي. سيلائڻ - گڏيائڻ - لڳائڻ. ميلاپ ڪرائڻ. مرمت ڪرائڻ.

■ جڙائي: ث. گڏيڻ جو ڪم ڪرڻ - جوڙڻ. جوڙڻ جي مزوري.

● جڙواڻ: ذ [ه] جاڙا (ٻار). جاڙيون (شيون). جوڙو.

● جڙيڻهاڙي جڙيڻهه: ذ [ه] سُوري يا گوگڙو (جنهن جون پاڙون سڪي سخت ٿي وڃن).

● جيس: ضمير. [ه] جنهن.

■ جيس دم: تابع فعل. جنهن مهل - جنهن وقت - جڏهن.

■ جيس طرح: تابع فعل. جهڙيءَ طرح - جيئن.

■ جيس قدر: تابع فعل. جيترو - جيتري قدر.

■ جيسست: ذ [ه] هڪ قسم جو ڌاتو - جيست.

■ جيفتي: ث [ف] نر ماد جو ميلاپ - لڳڻ.

■ جيفتي ڪهانا: نر ۽ ماد جو ميلاپ ڪرڻ - لڳ ڪرڻ.

■ جيڪڙنا: متعدي [ه] جڪڙڻ. قابو ٻڌڻ (رسي سان). سوگهو ڪرڻ. وٺڻ - سرويڻ.

● جيڪڙ: ث [ه] جڳ - جهان. خلقت - مخلوق.

■ جيڪ بيتي: ث. زماني جو قصو. ڪهاڻي - داستان - بيان.

■ جيڪ هنسهناسائي: ث. جيڪ جي ڪيل. جيڪ جي خواري. بدنامي - خواري.

● جيڪڙ: ذ [ه] جيڪڙ - زمانو - دهر. سدائين -

هميشه - چوٿو راند ۾ ٻن مهرن جي هڪڙي خاني ۾ گڏ ٿيڻ جي حالت. تاجي جي ڏاڳن کي الڳ رکڻ لاءِ وچ ۾ ڏنل ڏاڳو.

■ جنگ جنگ جيو: محاوره. (دعائي) هميشه سلامت رهو. سدائين قائم هجو. وڏي عمر هجيو.

■ جنگالنا: متعدي [ه] اوڳارڻ. اوڳر ورائڻ.

■ جنگالي: ث. اوڳر.

■ جنگالي ڪترنا: اوڳر ورائڻ - اوڳارڻ. بيڪار وقت وڃائڻ

● جنگانا: متعدي [ه] جاڳائڻ - سجاڳ ڪرڻ. خبردار ڪرڻ. روشن ڪرڻ. ٻارڻ

● جنگت: ذ [ه] جڳت - جهان - سنسار. ڪوهه جي چوڌاري ڏنل ننڍي ڀت - ڀڳ.

■ جنگت استاد: ذ. صفت. جڳ مشهور ماهر. ڪامل فن.

■ جنگت سينه: ذ. تمام وڏو سين (جنهن جو واپار سڄي دنيا سان هلي).

■ جنگت: ث [ه] چيترائي - چالاڪي.

حڪمت - دانائي. آڀاءُ - تدبير. طرز - ڍنگ.

استادي - حرفت. ذو معنيٰ ڳالهه - ٻيٽي ڳالهه. ٿوڻڪو - چرچو.

■ جنگت باز: ذ [اردو] قافيو ملائيندڙ. حاضر جواب. چرچائي.

■ جنگت بازی: ث. چرچي بازی. ٽڪ بڻدي.

■ جنگت بولنا: ذو معنيٰ ڳالهه ڪرڻ. ٿوڻڪو ٻڌائڻ.

■ جنگت ميلانا: پٽي ٻڌڻ. ساز باز ڪرڻ.

■ جنگجنگانا: لازم [ه] ڇمڪڻ - جڙڪڻ.

■ جنگجنگاهڻ: ث. ڇمڪو - جڙڪو.

● جيڪر: ذ [ف] جيرو - ڪليجو. حوصلو - همت. (صفت) اولاد. عزيز. پيارو.

- جِگَر پَر چھریاں چلنا : اندر ۾ وڌي پوڻ . سخت صدمو پهچڻ .
- جِگَر تهاڻنا : جگر جهلڻ . برداشت ڪرڻ . صبر سان سهڻ .
- جِگَر رَڪهڻا : جگر ڌارڻ . همت رکڻ . حوصلو رکڻ .
- جِگَر جِگَر ڪرنا : محاوره . چمڪڻ . جِڪڻ . تجل ڏيڻ .
- جِگَمَگَگَنا : لازم [هـ] چمڪڻ . جِڪڻ . جهڳمڳ ڪرڻ . (متعدي) چمڪائڻ . جرڪائڻ . روشن ڪرڻ .
- جِگَمَگَگَ ٻڌ : جهڳمڳ . جهيرمير . چلڪو . چمڪو . چهچتو . رونق .
- جِگَمَگَگَ : صفت . تمام گهڻو روشن . منور . روشني .
- جِگَمَگَگَ ٻڌ : جهڳمڳ . جهيرمير . تجلو . چمڪو . روشني . رونق .
- جِگَمَگَگَ جِگَمَگَ ڪرنا : جهڳمڳ ڪرڻ . چمڪڻ (تارڻ جو) . جهرڪا ڏيڻ .
- جِگَمَگَگَ : لازم [هـ] جاڳڻ (ننڊ مان) . سجاڳ ٿيڻ . خبردار ٿيڻ . ٻڙڻ . روشن ٿيڻ .
- جِگَمَگَگَ جِگَمَگَگَ : ذ [هـ] هڪ قسم جو جيت (جنهن جي ڪنهن مان آدامن مهل روشني نڪرندي آهي) . ڪمڙ ڪهيتو .
- جِگَمَگَگَ جِگَمَگَگَ : ٺ [هـ] هڪ قسم جو هار . جِگَمَگَگَ .
- جِگَمَگَگَ : ٺ [هـ] جڳهه . جاءِ . هنڌ . آستانو . موقعو . عهدو . نوڪري . برابر . مثل .
- جِگَمَگَگَ : تابع فعل . جڳهه جڳهه . هر هنڌ . جتي ڪٿي .
- جِگَمَگَگَ : جاءِ ڏيڻ . عهدو يا نوڪري ڏيڻ .
- جِلَ : ذ [هـ] پاڻي . جِرَ . ٿنڌ . سردِي . هڪ قسم جو بوٽو (جو دوا ۾ ڪم اچي ٿو) .
- جِلَ پاڻَ : ذ . نيرن پاڻي . ناشتو وغيره .
- جِلَ تَرَ ٽُنگَ : ذ . هڪ قسم جو ساز . لهر . چولي .
- جِلَ تَهَلَ : ذ . پاڻي ۽ خشڪي . بر بحر . جهر جهنگ . پاڻيءَ جي چِرَ .
- جِلَ تَهَلَ ايڪ هونا : جهر جهنگ پاڻي ٿيڻ هر طرف پاڻي نظر اچڻ (گهڻي مينهن پوڻ سبب) .
- جِلَ تَهَلَ هونا : تمام گهڻو مينهن پوڻ .
- جِلَ ڪاڱَ : ذ . آبي پڪيءَ جو هڪ قسم . ٿوپير پڪي .
- جِلَ ڪُڪُڙَ : ذ . پاڻيءَ جي پڪيءَ جو هڪ قسم . (صفت) چيٽاڪ .
- جِلَ ڪوڙا : جِلَ ڪوڙا : ذ . پاڻيءَ جو هڪ پڪي . هَنَجَر .
- جِلَ : ذ [ف] لڳي . فريب . مڪر .
- جِلَ دينا : فريب ڏيڻ . دوکو ڏيڻ .
- جِلَلا : متعدي [هـ] چيارڻ . جيئرو ڪرڻ تازگي بخشڻ . سرسبز ڪرڻ .
- جِلَلا هَ : جِلَلا هَ : ذ [اردو] ڪوري . پاڻيءَ جو هڪ جيت . (صفت) بيوقوف . سورڪ .
- جِلَلا : لازم [هـ] جِلاڻ . ٻڙڻ . روشن ٿيڻ . پهچڻ .
- جِلَلا هَ : صفت . سڙيل ڪاميل . سڙيل پچيل . ڪاوڙيل . ڌڪوئل . رنجيده .
- جِلَلا : ذ . ساڙ . ڪينو . بغض . حسد . رنج . غم .
- جِلَلا هَ : باهه پوکي آڻڻ . ڪاوڙجي آڻڻ .
- جِلَلا : متعدي . ٻارڻ . جلاڻ . ساڙڻ . لڳائڻ (باهه) . اندر ساڙڻ . آزارڻ . ستائڻ . رنجائڻ .

== جَل بھن؟ کَر کوئلا هو جانا: سڙي ڪوئلو ٿيڻ. ڪاسي اگر ٿيڻ.

== جَلتي آگ ميں تپيل؟ ڏالنا: ٻرندڙ باهه تي تيل وجهڻ. جهيڙو وڌائڻ.

== جَل جانا: جلي وڃڻ. ٻري وڃڻ. سڙي وڃڻ. ڪاسي وڃڻ.

== جَل مَرنا: جلي مَرڻ. سڙي مَرڻ. حسد ۾ جَلڻ.

== جَلن؟: ٺ. ساڙو. ڪام. ٻڄ. سوزش. حسد. بغض. دشمني.

== جَلِي بھني باتين: محاوره. هنئين سڙڻ جون ڳالهيون. ناراضهي جون ڳالهيون. طعني بازي.

== جَلِي ڪٽي: ٺ. ساڙ جون ڳالهيون. بغض جون ڳالهيون. تلخ ڪلاسي.

== جَلِي ڪٽي سنانا: ساڙ مان گهٽ وڌ ڳالهائڻ. سيڌيون ٻڌائڻ. تلخ ڪلاسي ڪرڻ.

== جَلِي ٻهٽهولے ٻهڙنا: بدلو وٺڻ. وير وٺڻ. اندر جي باهه ڪيڻ. ساڙ ڪيڻ.

== جَلِي ڪو جَلانا: ڏڪويل ڪي ڏڪوئڻ. ستايل ڪي وڌيڪ ستائڻ.

● جَلنا: لازم [ه] ميلڻ. هميشه ”ميلنا“ سان گڏ ڪم ايندڙ لفظ ”ملنا جَلنا“.

● جَلپ: ذ [اردو] ٿوٽ (ميوو). جَلپي.

● جَلپي ۽ جَلپياڻ: ٺ [ه] مٺائيءَ جو هڪ قسم. جَلپي.

● جَماهي ۽ جَماهيان: ٺ [ه] اوباسي.

== جَماهيان لينا: اوباسيون ڏيڻ.

● جَمَعَرات؟: ٺ [ع. جمعہ + ه. رات] هڪ ڏينهن جو نالو. خميس. وسپت.

● جَمَعَهڙا: ذ [ه] (ماڻهن جو) انبوھ. ڀيڙ. گڏي.

● جَمَنا: لازم [ه] چَمڻ (ڏونرو، برف وغيره).

اڀرڻ. ڦٽڻ (ٻوٽو وغيره). ڪڍڻ. هڪ هنڌ

ڪڍڻ (نظر). ٺهڪڻ. ڦهڪڻ. ويهڻ (ذهن يا

دل ۾). لڳڻ (چمات). زور وٺڻ (ميڙو، بازار).

== جَمانا: متعدي. چمائڻ. ڪپائڻ. ڪوڙڻ.

چنڊڙائڻ. مچائڻ (مڇل). ويهارڻ (ذهن ۾).

● جَموگا: ذ [ه] ٻارن جي هڪ بيماري. مرگهي.

● جَمَتر؟: ذ [ه] اوزار. هڪ قسم جو واچو.

سورج گهڙي. جوهر ڪيڻ جو هڪ اوزار. منتر.

جادو. رصد گاهه. ٽوٽڪو. ڦيٽو.

== جَمَتر مَتر: ذ. جادو. منتر. جادو ڪامڻ.

فريب. مڪر.

● جَمَترِي ۽ جَمَترِيان: ٺ [ه] لوهي تارن

کي سنهي ڪرڻ جو اوزار. ٺڀڙ. جنتري.

● جَمَند؟: ذ [ه] هڪ قسم جو وڻ (ڪاٺيون

ٻارڻ لاءِ ۽ ڦريون آچار ٺاهڻ ۾ ڪم اچن).

● جَمَنگ ۽ جَمَنگين: ٺ [ف] لڙائي. ويڙهه.

يڏ. فساد. دنگو.

== جَمَنگي ٻهڙا: ذ [اردو] جنگي ٻهڙو. بحري

فوج. سامونڊي لشڪر.

== جَمَنگي ٻهڙنالا: ذ [اردو] ڇت جو نيسارو.

● جَمَنگل؟: ذ [ه] جهنگل. جهنگ. بن.

ٻيلو. چراگاهه. شڪارگاهه.

== جَمَنگل جَلپي: ٺ. سڪل گونڻهه. هڪ

قسم جو وڻ ۽ ان جو ڦٽل. مٺي گدامڙي.

== جَمَنگل صاف ڪرنا: جهنگ صفا ڪرڻ.

جهنگ وڍي زمين کي ٻوڪ لائق ڪرڻ.

== جَمَنگلي ۽ جَمَنگلي: صفت. جهنگ جو.

جهنگلي. ٻيلائي. وحشي. بدتميز.

● جَمَنگلا ۽ جَمَنگلے: ذ [ه] جهنگلو. جاء

کي چوڌاري ڏنل ڪاٺين يا تارن جو لوڙهو.

● جَمَتم؟: ذ [ه] پيدائش. ڄم. ولادت. عمر.

حياتي - زندگي.

● جنم جلا : ذ. صفت. چائي ڄم کان نياڳو.

بد قسمت - نصيب تنو. (ث) جنم جلي.

● جنم جنم : تابع فعل. سدائين - هميشه.

● جنمنا : متعدي [ه] چڻ (پار).

● جنم ڪجنه : ذ. چڻو - شخص. (صفت) چايل.
(ث) جڻي.

● جنمنا جنمنا : متعدي. چڻائڻ.

● جنمائي : ث. دائي.

● جنمائي : ث. دائيو.

● جنمنا ڪ جنمنا : ذ [ه] ڪنواريتي گهر ۾ اها جاءِ جتي گهوڙين کي ترسائيندا آهن.

● جنميو ڪ جنميو : ذ [ه] چڻيو.

● جو : حرف صلہ [ه] ڪو (شخص يا شيءِ لاءِ ڪم ايندڙ لفظ) - جو.

● جو بهي : تابع فعل. ڪوبه. ڪير به. ڪهڙو به.

● جو : ذ [ه] جو - هڪ قسم جو اناج. ذرو - جو جي مقدار جيترو.

● جو : صفت. جو مليل اناج.

● جو : ذ [ه] هڪ قسم جو ڀرت (جو ٽوپين تي ڀرو آهي). ٿور جي سيري.

● جو ڪ جوئو : ذ [ه] پائڻجاري - پاڇاري.

● جو - بازي - شرط. (مجازاً) ڏکيو ڪم. مصيبت.

● جو خانو : ذ. ٺڪري - جو جو آڏو.

● جواري ڪ جواري : ذ. صفت. جواري - قمار باز.

● جو ڪهڻا : جو ڪيڏن شرط ٻڌڻ.

● جو هارنا : ٽڪجي پوڻ - پاڇاري لاهڻ.

شرط هارائڻ.

● جوئو باز : ذ. جواري.

● جو : ث [ه] هڪ قسم جو اناج - جوئر.

سمنڊ جي وير لهڻ جي حالت - وير جو لاه.

● جو بهائڻ : ذ. سمنڊ جي وير جو لاه. ۽ چاڙهه - مدو جزر.

● جواس : جواسا : ذ. [ه] هڪ قسم جو ڪنڊن وارو ٻوٽو يا گاهه.

● جو ڪهار : ذ [ه] هڪ قسم جو پسارڪو وکر - جو ڪار.

● جو والا مڪهي : ذ [ه] ٻرندڙ جبل.

● جو : صفت [ف] جووان. بالغ. سگهارو - طاقتور. بهادر. سياڻو - سمجهه ڀريو.

● جو : ث. جوواني. بلوغت.

● جو : جوواني چڙهڻا : جوواني چڙهڻ. بلوغت اچڻ. جوواني جو زور ٿيڻ.

● جوين : ذ [ه] جواني - جوين. بلوغت. حُسن - خوبصورتِي. تازگي.

● جوين پَر آنا : جوين ۾ اچڻ. جوانيءَ ۾ اچڻ. زور وٺڻ.

● جوين پهڻا پڙنا : جوانيءَ ۾ ڦاٽڻ - ڦوهه جواني اچڻ. حُسن جو ڪمال کي پهچڻ.

● جوين ڏيڪهنا : جوين ڏيڪارڻ. سونهن ڏيڪارڻ. رونق ڏيڪارڻ.

● جوين ڏهڻا : جواني جو گهٽجڻ. ٻيري اچڻ. رونق ختم ٿيڻ.

● جوين ڪڍڻ : ذ. ڦهه جوانيءَ جو زمانو.

● جوين نيڪڻا : جوين نڪرڻ - جواني ظاهر ٿيڻ. سونهن نڪرڻ. رونق اچڻ.

● جوئو : [ه] "جوتا" جو مخفف. وڏي جتي - پادر.

● جوئو ڪ جوئو : ذ [ه] جڻي - جوئو. موچڙو - پادر.

■ جَوُجُو: ذ [اردو] ٻارن کي ڊيچارڻ جو فرضي جانور - جُوجاڻو.

● جوڙو: ث [ه] جوڙ - زال - گهر واري.
- جوڙو کا بهائي: ذ. سالو. هڪ قسم جو گاهه.
- جوڙو کا غلام: ذ. زال جو نوڪر - مَڇُو.
● جوڙا ڪَ جوڙي: ذ [ه] جوڙو. جوڙي - ٻه شيون. نر ماد - زال مڙس. ساڻي - رفيق. وڳو (ڪپڙن جو). (سونارن جي اصطلاح ۾) مَٽُ - ملاوتي سون يا چاندي.

- جوڙا بنا رهڻ: دعائيءَ ڪلمه. جوڙو (زال مڙس، پاڻ ۾) سلامت رهي (اها دعا گهڻو ڪري فقير ڪندا آهن).

- جوڙي برادر: ذ. صفت. جڻي ڪنهن جو خادم - خدمتگار.

● جوڙا ڪَ جوڙي: ذ [ه] وانگوڙو. سينهوڙي - سيني.

- جوڙا باندهنا: وانگوڙو ٻڌڻ.

● جوڙنا: متعدي [ه] ڳنڍڻ - ملائڻ. گڏڻ - شامل ڪرڻ. جوڙ ڪرڻ. شمار ڪرڻ. چنبڙائڻ. هڻڻ (چڻي). جوڙڻ - ٺاهڻ. رکڻ (دوستي).
- جوڙ: ذ. ڳنڍڻ - سنڌو - سنڌ. چتي - ڳڙهي. ثاني - شريڪ. مَٽ - برابر. جيس.

- جوڙ باندهنا: مقابل چونڊ (ڪشتي وڙهڻ لاءِ). ڪنهن ڪم تي ٻه ساڻهو مقرر ڪرڻ.
- جوڙ بيهنا: ڳنڍڻ يا جوڙ ملائڻ - سنڌو ملائڻ. ڀڳل هڏي کي پنهنجي جاءِ تي وهارڻ. جوڙ ڪرڻ.

- جوڙ توڙ: ذ. ڀڄ گهڙو. ڊاهه ٺاهه. ساز باز. صلاح مشورو. اٽڪل بازی.

- جوڙ جوڙ درد ڪرنا: سنڌ سنڌ سور ڪرڻ - سڄو بدن چور ٿيڻ.

● جوتنا: لازم [ه] جوتڻ (ڍڳو، گهوڙو وغيره). ڪسيوڻ (زمين). پوک ڪرڻ. لڳائڻ (ڪم ۾).

- جوت: ث. جوت. پوک - ڪيتي. ڪيڙيل زمين. ڍل. ساهميءَ جو ورڙو.

- جوتا ڪَ جوڙي: ذ. هاري - ڪڙسي. جوتو (جوتيل ڍڳي کي گچيءَ ۾ ٻڌڻ جو).

- جوتاڙو: ث. آباديءَ لائق زمين - پوک جهڙي زمين.

- جوتائي: ث. جوتڻ جي حالت. پوک. جوتڻي.

● جوتڻي ڪَ جوتياڻا: ث [ه] جڻي. پادر.

- جوتڻي پَر سارنا: جتيءَ برابر سمجهڻ. نيچ سمجهڻ - خسيس سمجهڻ.

- جوتڻي خور: صفت. پادر کائيندڙ - موچڻ تي هريل. بيشمر. ڪميٽو.

- جوتياڻا آهنانا: جتيون ڪڍڻ. چاڪري ڪرڻ - خدمت ڪرڻ.

- جوتياڻا چڻي پهرنا: جتيون گسائيندو وٺڻ. ڪنهن ڪم لاءِ راندو وٺڻ. دربر ٿيڻ.

- جوتياڻا سڀدهي ڪرنا: جتيون سڌيون ڪري رکڻ. چاڪري ڪرڻ - خدمت ڪرڻ. ذليل ڪرڻ.

- جوتياڻا ڪهانا: پادر کائڻ - موچڻا کائڻ. مارَ کائڻ.

- جوتيون ميس دال بڻنا: موچڙي بازی ٿيڻ. ڦيٽاڙو پوڻ - ڏڦيڙ پوڻ. ڪڻڻ کائڻ.

● جوڙ: ث [ه] جوڙو. جُٽ. جيس. جوڙي (ڍڳن جي). (صفت) برابر.

- جوڙ باندهنا: جوڙو بنائڻ. جُٽ ٺاهڻ. برابر ڪرڻ.

● جوڙُ کا: تابع فعل. برابر جو - جيس - بدن وغيره ۾ هڪ جهڙو.

● جوڙُ لڳائڻا: جوڙ ڪرڻ. چٽي هئڻ.

● جوڙُ ملائڻا: سنڌ ملائڻ. ڳنڍ ملائڻ. نرماد کي لڳ ڪرائڻ. ساز باز ڪرڻ.

● جوڙُ وٺڻ: ڏ. جاڙا (ٻار) - گڏ ڇاول.

● جوڙي: ٺ [ه] جوڙي. ٻه هڪ جهڙيون شيون - جٽ. ٻن گهوڙن واري گاڏي. هڪ قسم جو ساز (ٻه ٿالهيون جي طبلي سان گڏ وڄائيندا آهن).

● جوڙي دار: ڏ [اردو] ساٿي - جوڙيوال - همراھ.

● جوشن: ڏ [ه] ڳڻه جو هڪ قسم (ٻانهن ۾ ٻڌڻ جو).

● جوکھ: ٺ [ه] پرڪ. شناخت. جانچ. ڪسوٽيءَ تي سون جي پرڪ. تور - ماپ.

● جوکھم: ڏ [ه] جوکائو ڪم - جوڪم. انديشو. قيمتي شيون. ويڻو. نقصان - گھٽائو.

● جوکھم: آڻهانال سَمَنا: جوڪم ڪڍڻ - جوکائوڪم ڪرڻ. نقصان مھڻ.

● جوکھنا: متعدي [ه] ڏڪو هئڻ - ٽڪ ڪرڻ. اندازو لڳائڻ. تورڻ - وزن ڪرڻ.

● آزمائڻ. پرڪڻ.

● جوکھون: ٺ [ه] انديشو - ڊپ. جوڪم. قيمتي سامان (زيور وغيره). ويڻو. ٽوڻو - ڇيهو. مصيبت.

● جوکھون ميں پڙنا: خطري ۾ پوڻ. مصيبت ۾ ڦاسڻ.

● جوگا: صفت [ه] جوڳو - لائق. درست - واجب. (ڏ) ڳوڳ - جوڳ.

● جوگن: جوگن: ٺ [ه] جوڳن - جوڳيائي.

● جوگي ۽ جوگي: ڏ [ه] جوڳي. سنڀاسي - ساڌو (فقير). ٽوڻو ڦيٽو ڪندڙ.

● جوگيا: ڏ [ه] ڳيڙو رنگ. هڪ راڳييءَ جو نالو. هڪ قسم جو ڪيوتڙ.

● جئون: حرف تشبيهه [ه] جهڙو. وانگر. جيئن.

● جئون ٿئون: تابع فعل. جيئن ٿيڻ - مس مس.

● جئون ٿون ڪر ڪر: محاوره. جيئن ٿيڻ ڪري. اٽڪل سڪل سان - مس مس.

● جئون جئون: تابع فعل. جيئن جيئن.

● جئون ۽ جئونپس: ٺ [ه] جئون (وارن جي). ننڍڙي شيء.

● جئون کي چال: چالنا: جئون وانگر هلڻ - تمام آهستي هلڻ.

● جئونپس پڙنا: جئون پوڻ (وارن ۾).

● جئونپس لنگنا: مٿي ۾ جئين سڙڻ سبب پاسا بدلائڻ. ٺيڻگ ٽپا ڏيڻ. (طنزاً) آڪڙجي هلڻ يا ويهڻ (ڇاڪاڻ ته ماڻهن اڳيان ڪنهن مان خوري ٿيندي).

● جئونپس مارنا: جئون مارڻ. وقت وڃائڻ. دير لڳائڻ - گيهل ڪرڻ.

● جونا: ٺ [ه] دعوت. ريج ڏنل زمين.

● جونا ۽ جونه: ڏ [ه] مٿي (ٿانئون ملڻ لاءِ). سهينهوڙي - سهينهي.

● جئونڪ ۽ جئونڪين: ٺ [ه] پاڻيءَ جو هڪ جيت جو جسم تي چھڻي رت پئي - چور.

● جونڪين لنگنا: چورون لڳڻ. بي آرامي ٿيڻ. ساڙ وٺڻ.

● جوهڙو: جوهڙو: ڏ [ه] آها ڪڏ جا ڀرسان جي پاڻيءَ سان ڀريل هجي - ڪاٺو.

● جوهي، جوئي: ٺ [ه] ڀوک کي لڳندڙ

هڪ قسم جو ڪيئون.

■ جهاڀا ڪَ جهاڀي: ذ [هـ] گيهه يا تيل رکڻ لاءِ چمڙي جي دٻي. چمڙي مان ٺهيل هڪ قسم جو پروڻ. وڏو فانوس - جهاڙ.

● جهاڀڙ: ث [هـ] ڏيڻ واري زمين.

■ جهاڀڙ جهاڻا: صفت [هـ] ڪشادو - ويڪرو. بد شڪل (ماڻهو).

● جهاڀڙ ڪَ جهاڀڙ: ذ [هـ] ڏٺو - چمات.

■ جهات جهات: کرنا: متعدي [اردو] هنڌان هنڌان ڦاٿل هئڻ (ڪپڙو). ڀيت ۾ سوراخ ٿيڻ.

■ جهاڙا ڪَ جهاڙي: ذ [هـ] ڇڏي پنڪ - جهاڙو. وڏو چڇ.

● جهاڙ ڪَ جهاڙ: ذ [هـ] ڪنڊن وارو وڻ يا ٻوٽو. ڪنڊيءَ جو وڻ. جاگري ٻير. شيشي جو وڏو فانوس. هڪ قسم جي آتشبازي. هڪ قسم جو ڀرت.

■ جهاڙا: ذ. ڪنڊن وارو وڻ يا ٻوٽو. گونهن - ٿورو.

■ جهاڙا ٻهري: نا: جهنگ ۾ وڃڻ (ڪاڪوس ڪرڻ لاءِ).

■ جهاڙ جهنگاڙ: ذ. تمام گهاٽو ۽ ڪنڊن وارو ٻوٽو يا ٻوڙو. ٻير، ڪنڊي وغيره وڻن جو جهنگ. ٻڙهي نه سگهڻ جهڙا اکر. چنبڙي پوندڙ - جيڃا.

■ جهاڙ ڪا ڪاڻا: محاوره. پٺ نه ڇڏيندڙ. چنبڙي پوندڙ - جيڃا. جهيڙاڪ. ڦڪڙي.

■ جهاڙي ڪَ جهاڙياں: ث. ڪنڊن وارو ننڍو ٻوٽو. چنبيلي جو ٻوٽو يا ول.

● جهاڙ نا: متعدي [هـ] ٻهارڻ - صفا ڪرڻ. چنبڻ. چنبڻ (ميوو). (ڌڪ) هڻڻ. جهاڙ رکڻ - دعا وغيره پڙهي دم ڪرڻ. پاسو ڪرڻ. جُٺ

ڪرڻ. لعنت ملامت ڪرڻ.

■ جهڙ: ذ. چنبڻ يا صفا ڪرڻ جي حالت - صفائي. چنبڻ ڦوڪ. ڦيٽو. جهاڙ.

■ جهاڙا ڪَ جهاڙي: ذ. صفائي. جهاڙو - تلاشي ڪچرو - ٻُهر. ڦيٽو.

■ جهاڙا جهوڙي: ث. تلاشي - جهاڙو.

■ جهاڙا دينا: جهاڙو ڏيڻ - تلاشي وٺڻ.

■ جهاڙا لپينا: جهاڙو وٺڻ - تلاشي وٺڻ.

■ جهاڙ ٻوٽا ڇهڻ: ث. چنبڻ ڦوڪ - صفائي.

■ جهاڙ ٻهونڪ: ث. ٽوٽو ڦيٽو - جهاڙ وغيره. منتر جنتر.

■ جهاڙ دينا: چنبڻي ڇڏڻ. تنبيهه ڪرڻ - جُٺ ڪرڻ.

■ جهاڙ ن: ذ. صفائيءَ جو ڪپڙو. چنبڻي. (ث) چاڻي. ڪچرو - ٻُهر. اها شيءِ جا ٻُهر

مان ڪٿا اچي.

■ جهاڙ ن: پوڄهن: ث. چنبڻ ڦوڪ. ٻُهر مان لڌل شيءِ - اوگهه سوگهه. آخري ٻار

(جنهن کان پوءِ ٻيو ٻار نه ڄمي).

● جهاڙو ڪَ جهاڙو: ذ [هـ] ٻهاري - ٻهارو.

■ جهاڙو برداز: ذ. پنگي - ٻهاري دار.

■ جهاڙو ٻهري نا: دينا: جهاڙو ڏيڻ - ٻهارو ڏيڻ. صفائي ڪرڻ - سڀ مال چوري ڪئي وڃڻ.

■ جهاڙو تارا: ذ. ٻُچر تارو.

● جهاگ: ذ [هـ] گجي - ڦيٽ - جهڳ.

■ جهاگ لانا: گجي آڻڻ. ڪاوڙ کان وات مان گجي اچڻ - گيٽ وهڻ.

■ جهاڻ: ث [هـ] ذاتوءَ کي لڳل ٽانڪو. وڏو ٽوڪرو. لهر - چولي. مينهن جو هلڪو

وسڪارو. پوسرات - خارش. جماع جي خواهش (عورت کي). (ذ) ڪڙاڻ - تڪاڻ. حسد. ڪاوڙ.

(صفت) ڪڙو - تلخ .

● جهال آنا : طوفان سان مينهن اچڻ . ڳوٺ وارو مينهن پوڻ .

● جهالا ۽ جهالڻ : ذ [هـ] مينهن جو وسڪارو (جو ڪٽي ڪٽي پوي) - چوهو . بلدي جو مينهن .

● هڪ قسم جو زيور (موتين جون سرون جي عورتون ڪنن ۾ پائينديون آهن) . اشارو - اهڃاڻ .

● جهالڻ : ذ [هـ] جهالڻ .

● جهالڻدار : صفت . جهال وارو .

● جهالرا ۽ جهالڻ : ذ [هـ] هڪ قسم جو هار . چشمو . واءِ (وڏو ۽ ٽانگهو ڪوه) .

● جهالڻا : متعدي [هـ] ڀڳل ڏانو يا زيور کي ڏانڊو هڻي ڳنڍڻ - ريهڻ . پاڻي وغيره کي برف سان ڏڏو ڪرڻ . مصالح وجهڻ .

● جهام : ذ [هـ] ڪوه مان مٽي ڪڍڻ جو هڪ اوزار - پيل .

● جهڻ : تابع فعل [اردو] جتي - جنهن جاء تي - جنهن هنڌ .

● جهڻ ٽڪڻ : تابع فعل . جيتري قدر - جيستائين .

● جهڻ جهڻ : تابع فعل . جتي جتي - جنهن جنهن هنڌ .

● جهڻ ڪٽس : تابع فعل . جنهن جاء تي - ڪنهن به هنڌ .

● جهانپڻ : ذ [هـ] ٻانڱس جو ٽوڪرو يا پڇرو . تراڪڙو ٽوڪرو . ڍڪڻ . ڏيڍي ۽ جي اڳيان ننڍڙو پڙويلو . تيلاهين ڪوڏي . گهوڙي گاڏي جو ڏانڊو .

● جهانپڻا : متعدي [هـ] ڍڪڻ (ڪاري يا ٽوڪري سان) .

● جهانپو : ث [هـ] هڪ قسم جو پڪي - ڪٽياڻي پڪي . فاحش عورت - چنال .

● جهانڻڻ : ث [هـ] ڪڇو -

زير ناف . رذيل ماڻهو . خسيس شيء .

● جهانڻ برابڻ : صفت . ڪڇي برابر . رذيل - ڪمڻو . تمام ننڍڙو - ڌڙو .

● جهانڻجهڻ : ث [هـ] ڪاوڙ . ناراضگي . وڃ - بيزاري . بيتابي (بڪ کان) - چٽڪڻاڻي . هڪ

قسم جو ساز - جهانجهڻ . زيور جو هڪ قسم - جهانجهڻ .

● جهانجهڻ : ذ [هـ] چاڻي - پڙوڻ . (صفت) ڀڳل . چيريل .

● جهانڱا ۽ جهانڱس : ذ [هـ] ڏڏو - ڌم - گشو . رماڪ - فريب .

● جهانڱا دينا : ڏڏو ڏيڻ فريب ڏيڻ - دوکوڏيڻ .

● جهانڱس : ذ [هـ] فريب ۾ اچڻ - دوکي ۾ اچڻ .

● جهانڱڻا : متعدي [هـ] ليو پائڻ - لياڪو پائڻ - جهاتي پائڻ . لڪي ڏسڻ .

● جهانڱڻ : ث . جهاتي - ليو . پڪين جو وڻ .

● جهانڱڻ ڪر ديكهڻا : جهاتي پائي ڏسڻ . لڪي ڏسڻ .

● جهانڱواڻ : ذ [هـ] پيرن جي مٿر لاهڻ جو ڪهرو پٿر - ڪڙڙو .

● جهانڱولي ۽ جهانڱولياڻ : ث [هـ] اک جو اشارو . اک پيچڻ جو فعل . ماڻو - نخرو .

● جهانڱولي ديهڻا : اک سان اشارو ڪرڻ - اک پيچڻ . نخرو ڪرڻ . فريب ڏيڻ .

● جهانڱا ۽ جهانڱاڻ : ذ [هـ] هڪ قسم جو وڻ - لهن جو وڻ - لٿو .

● جهانڱين ۽ جهانڱياڻ : ث [هـ] پاڇو - اولڙو - مٺهن تي ڪارو داغ - چانڱواڻ . ڀاري لهن وڃڻ ڪري آرسِيءَ تي ٿيل نشان . ڪارو رنگ .

- جھانڻ مائين: ٿ. هڪ قسم جي ٻاراڻي راند.
 - جھانڻيان پڙنا: منهن تي ڪارا داغ ٿيڻ -
 چاهيون پوڻ.
 - جھٽڪا ۽ جھٽڪي: ذ [هـ] ڦٽندڻ. ٽوٽڻ.
 وڌو ڪن.
 - جھٽڪا ۽ جھٽڪي: ذ. وڌڻ ڪرڻ وارو
 ڪٽو.
 - جھٽڪي: ذ [هـ] ٽپو - چال. ٽپڙ. آڇل.
 (صفت) تيز - جلد. (تابع فعل) جلدي - فوراً -
 جھٽ پٽ.
 - جھٽڪا: ٿ [هـ] نڪڙو - جلدي. چستي -
 چالاڪي.
 - جھٽڪا ۽ جھٽڪي: ذ. جلدائي سان ڪم ڪرڻ
 جي حالت - ڦٽڻ تي.
 - جھٽڪا مارنا: ڦٽڻ سان ڪم ڪرڻ.
 - جھٽڪا: متعدي [هـ] لغڙ جو اونڌو يا بي
 تالو ٿيڻ.
 - جھٽڪا: متعدي [هـ] شرمندو ڪرڻ - لڇي
 ڪرڻ.
 - جھٽڪا: لازم [هـ] جھٽڪو هئڻ - جھٽ هئڻ.
 لامارو هئڻ. حملو ڪرڻ. ڊوڙڻ - ڀڄڻ. ڦٽڻ -
 ڪسڻ. ٽپڻ - ٽپو ڏيڻ.
 - جھٽڪي: ٿ. جھٽڪو - جھٽ. لامارو. رومڙو -
 ڪاهه. ڊوڙ. ڦٽڻ.
 - جھٽڪا: ذ. جھٽڪو - جھٽڪو. لامارو (سرڻ
 وغيره جو). جھٽڪو (بُخار جي). جھٽڪو (هوا
 جو). ڌڪ - صدمو.
 - جھٽڪا مارنا: جھٽڪو هئڻ. جھٽ هئڻ.
 لامارو ڏيڻ.
 - جھٽڪا: متعدي. تڪو ڊوڙائڻ - ڀڄائڻ.
 - جھٽڪا لپينا: جھٽڪي وٺڻ - ڦري وٺڻ.
 - جھٽڪا: لازم [هـ] چنڀڻ (اڪيون). هڪڻ.
 هيسجڻ. ڊڄڻ. ڦڪو ٿيڻ.
 - جھٽڪا: ٿ. اک چنڀڻ جي حالت. هڪڻ -
 هڪ. حجاب. جھوٽو (هوا جو).
 - جھٽڪا ڊڪهانا: اک چنڀ لا ڊڪهائڻ.
 ديدار ڪرائڻ. صورت ڏيکارڻ.
 - جھٽڪي ۽ جھٽڪيا: ٿ. آڏو. ڪاهه.
 جھٽ هڻي ڪسڻ جي حالت. لامارو (سرڻ
 وغيره جو). اک ڀڄڻ جي حالت. پنڪي - ننڊ
 جو جھوٽو. ٿوريءَ دير لاءِ منهن ڏيکارڻ جي
 حالت - ٿورو ديدار - جھٽڪو.
 - جھٽڪي لپينا: اک پوٽ ڪرڻ - پنڪي ڪرڻ -
 ٿورو آرام ڪرڻ.
 - جھٽڪي: تابع فعل [هـ] جھٽ - فوراً - يڪدم -
 جلدي.
 - جھٽڪي: تابع فعل. فوراً - يڪدم - تهٽا.
 - جھٽڪي: ذ [هـ] «جھوٽا» جو مخفف. ڪوڙو.
 - جھٽڪي پڻا: ذ [هـ] صبح يا شام جو اونڌا هيءَ
 وارو وقت. منهن ميري. پٺيڪو.
 - جھٽڪا: متعدي [هـ] ڪوڙو ثابت ڪرڻ.
 جھوٽو ڪرڻ (کاڌو).
 - جھٽڪا: متعدي [هـ] چنڀڻ. سٽ ڏيڻ.
 آڇل ڏيڻ.
 - جھٽڪا: ٿ [هـ] سٽ. آڇل. جھٽڪو.
 - جھٽڪا ۽ جھٽڪي: ذ [هـ] سٽ - چيبي.
 ٿيلهو. ڌڪو. لوڏو. ڏوڏ. جھوٽو (هوا جو)
 سوٽ (سورج جي). جھٽڪو. (صفت) پگڙل -
 ٽڪر ٽڪر ٿيل.
 - جھٽڪا دينا: چيبي ڏيڻ. ڌڪو ڏيڻ - ٿيلهو
 ڏيڻ - لوڏو ڏيڻ. ڏونڌائڻ. صدمو پهچائڻ.
 - جھٽڪا کرنا: جھٽڪو ڪرڻ (جانور کي).

● جهڙجهری آواز: ٿ. گهڻيل آواز - منجهيل آواز.

● جهڙی ۽ جهڙیاں: ٿ [ه] درز - شڪاف. ننڍڙو آبشار. هڪ قسم جي بيماري (جنهن ۾ اناج سڙي ويندو آهي). سڙيل اناج.

● جهڙ ڪٽ: صفت [ه] سنهو - ڏهرو. ڪو ماڻھو - بي رونق. (ذ) ڀرڪٽ.

● جهڙوڪا ۽ جهڙوڪ: ذ [ه] دري. بالڪني. روشنڊان.

● جهڙسی ۽ جهڙیاں: ٿ [ه] گهڻج (پوڙهي ماڻهو ۽ جي چمڙي ۽ ۾).

● جهڙیاں پڙنا: گهڻج پوڻ. سڙ پوڻ.

● جهڙاڪ، جهڙاڪا: ذ [ه] ٽڪرو - ٿورو. زوردار مينهن جو چوڻو.

● جهڙپ ۽ جهڙپين: ٿ [ه] جهڙپ - ٿورو تڪرار. هاڪي لوانِي.

● جهڙپ هونا: تڪرار ٿيڻ. ٿوري ويڙهه ٿيڻ.

● جهڙ ڪٽنا: متعدي [ه] جهڻڪن - چينڀن - نينڊن. دٻائڻ - ڌماڻن.

● جهڙ ڪٽ: ٿ. جهڻڪي - ٽڙي - چينڀ.

● جهڙي ۽ جهڙياں: ٿ. جهڻڪي - ڌمڪي - چينڀ.

● جهڙياں دٻنا: ٽڙيون چاڙهڻ. چينڀن - جهڻڪن - دٻائڻ.

● جهڙنا: لازم [ه] چڻ (پن). ڪٽڻ (وار). چنڊجڻ.

● جهڙ: ٿ. وارن يا پنن چڻ جي حالت. ڪلف ۾ چاڀي وجهڻ واري سوراخ ۾ ڪلي. مينهن جو لاکيتو وسڪارو. ننڍو ٻوٽو. دس (گاربن جو).

● جهڙاجهڙ: تابع فعل. لڳاتار - مسلسل - لاکيتو. تمام گهڻو - بيحد.

● جهڻڪ ڄاڻا: ضمير ٿي وڃڻ - اڀرڻي وڃڻ. جهڻڪلاڻا: متعدي [ه] ڪوڙو ڪرڻ. ڪوڙ ثابت ڪرڻ.

● جهڻجڙ: ذ [ه] ٽڪر جي هڪ قسم جي گهڻڪهي - جهڇهري. نائي.

● جهڻجڙي ۽ جهڻجڙياں: ٿ. پاڻي ٿڌي رکڻ لاءِ هڪ قسم جي گهڻڪهي.

● جهڻجڻڪنا: لازم [ه] هڪڻ. ڪمڪن. ڊچڻ - چرڪڻ. حجاب ڪرڻ. ڦڪائي ڪرڻ.

● جهڻجڻڪ: ٿ. هڪ - هڪ. حجاب - حياء - خوف - ڊپ. پریشاني - گهٻراهٽ.

● جهڻجڻڪاڻا: متعدي. هڪڪائڻ. ڊيچارڻ - چرڪائڻ - حيران ڪرڻ.

● جهڻجڻڪ نيڪائڻا: هڪ لهن. حجاب لهن. ڊپ. لهن.

● جهڻجڻڪي ۽ جهڻجڻڪياں: ٿ. هڪ. حجاب - حياء. خوف - ڊپ.

● جهڙ ٻيڙ، جهڙ (جهڙ) ٻيڙي: ذ [ه] هڪ قسم جي ٻيڙ (ون يا ٻوٽو) - جاگري ٻيڙ.

● جهڙ ٻيڙي کا کاڻا: محاوره. ٻيڙ جي ڍنگهري. جهڙاڪار ماڻهو. جند نه ڇڏيندڙ ماڻهو.

● جهڙ جهڙي: ٿ [ه] ڏڪڻي - رڦڻي - سڀاڻو - سڀسرات.

● جهڙجهڙي آنا: بدن ۾ سڀسرات ٿيڻ - ڏڪڻي ٿيڻ. ليڱ ڪانڊارجڻ.

● جهڙمٽ: ذ [ه] ميٽو - مجمع. گهاٽ. جهڳٽو (وڻ جو). گهوٺگهٽ.

● جهڙنا ۽ جهڙي: ذ [ه] آبشار. شاهين جاء تان پاڻي ۽ جو ڪرڻ - جهڙو.

● جهڙجهڙا: صفت [ه] پراڻو. تمام سنهو (ڪپڙو) - جاويدار (ڪپڙو).

- جهڙي : ٺ [ه] لڳاتار مينهن - مينهن جو لاڳيتو وسڪارو .
 - جهڙي ٻنڌهين لکنا : لڳاتار مينهن پون - برسات جو ڌڙي ٻنڌي بيھڻ .
 ● جهڙڪ جهڙڪ : ٺ [ه] يعني - جهڙڪي - ٻڪڪ . تڪرار . ٻوڙهي ٻڪري .
 - جهڙڪ جهڙڪ جهڙڪ جهڙڪ : ٺ . ٻڪڪ - جهڙڪي - يعني . معاملو - ڌڻو - رڳڙو . گھڻي .
 - جهڙڪ مارنا : جهڙڪي هڻڻ - يعني هڻڻ - ٻڪڪ ڪرڻ . لاف هڻڻ - لٻاو هڻڻ .
 - جهڙڪي : ذ صفت . ٻڪڪيو - جهڙڪي خور . جهڙڪالو - ضدي . چريو - مست .
 ● جهڙڪڙ : ذ [ه] تمام تيز هوا - جهڙڪڙ ڌوڙيو (مٽيءَ جو) .
 - جهڙڪڙ چلنا : جهڙڪ لڳڻ - ڌوڙيو وسڻ . مٽيءَ جو طوفان لڳڻ .
 ● جهڙڪنا : لازم [ه] جهڙڪڻ - نيٺوڻ - نيٺ - لٽوڻ - لٽڻ (هڪ پاسي) . ٺٽو ڪرڻ - نهٺائي ڪرڻ - لاڙو رکڻ - مائل ٿيڻ - رخ رکڻ . آڻ مڃڻ - پيش پوڻ .
 ● جهڙڪنا : متعدي [ه] جهڙڪائڻ - ٺٽوڻ . نمائڻ . لاڙڻ . طبع ڪرڻ .
 ● جهڙڪولنا : متعدي [ه] ڇاچولڻ . آگهارڻ . ٽپي هڻڻ .
 - جهڙڪولا ڪ جهڙڪولڻ : ذ [ه] لهر - چولي . لوڏو - ڌوڏو . ٽپي .
 - جهڙڪولڻ ڪهانا : لوڏا کائڻ . غوطا کائڻ - پاڻيءَ ۾ هيٺ مٽي ٿيڻ .
 ● جهڙڪڙنا : لازم [ه] وڙهڻ - جهڙو ڪرڻ - جهڙوڻ . معاملو ڪرڻ - تڪرار ڪرڻ . بحث ڪرڻ . ضد ڪرڻ .

- جهڙڪڙا ڪ جهڙڪڙي : ذ . تڪرار - جهڙو - جهڙوڙو . معاملو . بحث .
 - جهڙڪڙا ڪهانا : جهڙو ۽ وجهڻ جهڙو پيدا ڪرڻ .
 - جهڙڪڙا بڙهانا : جهڙو وڌائڻ .
 - جهڙڪڙا چڪنا : جهڙو ختم ڪرڻ . ٺٻيرو ڪرڻ .
 - جهڙڪڙا ڏالنا : جهڙو وجهڻ - جهڙڪڙو پيدا ڪرڻ . ٻن ڌرين کي ويو هائڻ .
 - جهڙڪڙا رڳڙا : ذ . جهڙو فساد . تڪرار - رڳڙو .
 - جهڙڪڙا کرنا : جهڙو ڪرڻ - وڙهڻ .
 - جهڙڪڙا ڪهڙا کرنا : جهڙو پيدا ڪرڻ - فساد جا ڳاڻڻ .
 - جهڙڪڙالو : ذ . صفت . جهڙڪ - ڌڻائي .
 - جهڙڪڙا سول؟ لينا : جهڙو گھڙي وٺڻ . هرو ڀرو جهڙي ۾ پوڻ . جهڙو جهڙو ڪرڻ .
 - جهڙڪڙوڻن ميڻ پڙنا : جهڙوڻ ۾ پوڻ . معاملن ۾ ڦاسڻ .
 ● جهڙلا : جهڙلڻ : ذ [ه] گهاٽو وڻ .
 ● جهڙلنا : لازم [ه] ڪاوڙجڻ . ناراض ٿيڻ . خفي ٿيڻ . وڃڻ . گھڻيءَ دير تائين ايڏاء ٿيڻ . پوسرڻ (زخم) .
 ● جهڙلنا : متعدي [ه] لوڏڻ (پينگهي ۾) . کيسر ڪرڻ - ڀر ڪرڻ . ٺٽائڻ - ٺارڻ . ٺلهو دلايو ڏيڻ - گشو ڏيڻ . چڻي هڻڻ .
 ● جهڙلسنا : لازم [ه] لهسجڻ - چرائجڻ . سون - پچرڻ . ڪامڻ . لوسائجڻ .
 - جهڙلسا : ذ . لهس (باهه جي) - جرات . چي (باهه جي) - چيرو . (صفت) سويل - لوسائيل .
 - جهڙلسا دينا : لهس ڏيڻ - لوسائڻ . چيرو ڏيڻ . ساوڻ .
 ● جهڙلڪنا : لازم [ه] جهلڪڻ - جهرڪڻ - چمڪڻ . تجلا ڪرڻ پري کان ڏيکائي ڏيڻ (پاڻي) .

- جهڻڙو: ذ [ه] ميڙ (جانورن جو). ٿولو (ماڻهن جو). وار. ڌڻ. جهڳٽو (وڻ جو).
- جهڻڙو ڪي جهڻڙو: محاوره. ٽولن جا ٽولا- شمار.
- جهڻڙي ۽ جهڻڙياڻ: ٿ. سُنڊيو (گاهه وغيره جو). ڪمند وغيره. جي پاڙ. جهڳٽو (وڻ جو).
- جهڻڙا ۽ جهڻڙي: ذ [ه] جهڻڊو. علم- انگاس.
- جهڻڙا آڙاڻا: جهنڊو ڪڍڻ.
- جهڻڙا گاڙڻا: جهنڊو ڪوڙڻ. ڪاسياب ٿيڻ. فتح ڪرڻ.
- جهڻڙي ۽ جهڻڙياڻ: ٿ. ننڍو جهنڊو- جهنڊي.
- جهڻڙو ۽ جهڻڙو: ذ [ه] وڏن وارن وارو (تازو چاول پار). جهنڊولو. بئوجرو. گهاٽو (وڻ).
- جهڻڙڪ: ٿ [ه] گهنگهرو وغيره جو آواز- چٽڪو.
- جهڻڙڪار: ٿ [ه] چيني يا شيشي وغيره جي ٿانون پچڻ يا ٽڪرجڻ جو آواز- چٽڪات. تلوار. زنجير يا جهانجهه جي وڃڻ جو آواز.
- جهڻڙڪاڙو: ذ [ه] گنجو وڻ.
- جهڻڙواڻ: ذ [ه] جانورن جو هڪ قسم (جي عمدا ٿين).
- جهڻڙو ۽ جهڻڙو: ذ [ه] وڏو ٺوڪرو- ڪارو. درياءَ جي ڪناري تي پيٺل وڻ.
- جهڻڙو: ذ [ه] ڪوڙو. ڪوٽ- ڪپٽ. اوڀر- جڻوٽ.
- جهڻڙو ۽ جهڻڙو: صفت [ه] ڪوڙو. ٻٽاڪي. بي ايمان. ڪوڏو (سڪو). نقلي. اوباريل- جوڻو (ڪاڌو).
- جهڻڙو آڙاڻا: ڪوڙو هڻڻ. هُل آڏارڻ- ڪوڙي گالهه. ڪي مشهور ڪرڻ.
- جهڻڙا ڪرڻا: ڪوڙو ڪرڻ. اوبارڻ- اوڀر ڪرڻ. وڃائڻ (ڪاڌو).
- جهڻڙاڻا: متعدي. ڪوڙ ڪرڻ.
- جهڻڙو پڪڻاڻا: ڪوڙو گالهائين- ڪوڙو پڪڻ.
- جهڻڙو بولنا: ڪوڙو گالهائين- سچ نه چوڻ.
- جهڻڙو سچو: ذ. ڪوڙو سچ.
- جهڻڙو سچ لنگاڻا: ڪوڙو سچ پڌائڻ. چغايون هڻڻ. ڪن پڻ. شڪايتون ڪرڻ. ڪلا ڪرڻ.
- جهڻڙو ڪا (ڪي) پُل باندھنا: رڳو ڪوڙو گالهائين. وڏا ڪوڙو هڻڻ.
- جهڻڙو ڪسبنا: ڪوڙو گالهائين- ڪوڙو چوڻ.
- جهڻڙو لنگاڻا: ڪوڙو هڻڻ. بهتان مڙهڻ.
- جهڻڙو موٽو: محاوره. ڪوڙو بدوڙ.
- جهڻڙوڻ: تابع فعل. ڪوڙو مان. مسخريءَ مان. چرچي طور.
- جهول: ذ [ه] ڪشادگي (ڪپڙي جي)- بدن کان ڪٽڙي جي وڏي هڻڻ جي حالت- جهول. پُونگڙو. سنهڻا پڇا.
- جهول نڪالنا: پُونگڙو ڪڍڻ. پڇا چڻڻ (ڪڪڙ جو). ڪپڙي کي چڪ ڏيئي ڇيتر يا جهول ڪڍڻ.
- جهولا: ذ [ه] ويڪرائڻ. هڪ قسم جي بيماري- اڌ رنگ. ڪوسي هوا- لڪ- جهولو. چمڙي جي گوڙي. بئڪو.
- جهولا مارڻ: اڌ رنگ جي بيماري ٿيڻ. جسم نستو ٿيڻ. جهولو لڳڻ.
- جهولا ۽ جهولو: ذ [ه] پينگهه- لوڻ. پينگهه- هندورو.

— جهولا جهلانا: پينگه لوڏن. پينگهي ۾ وهاري لوڏن.

— جهولا جهولنا: پينگه تي لڏن. پينگهي ۾ لڏن.

— جهولا ڏالنا: وڻ ۾ پينگه ٻڌن.

■ جهولنا: لازم [ه] لڏن- جهولن. لڏڪن- تنگجن. مڪهن رهڻ.

● جهولي ۽ جهوليان: ٺ [ه] بچڪو- ڳوڙي. بگري (فقيرن جي). جهولي - ڳوڙ. دامن.
— جهولي بهرنا: جهولي ڀرڻ. گهڻي بخشش يا خيرات ڏيڻ.

● جهومر: ڏ [ه] هڪ قسم جو زيور (جو لونڊڙي تي ٻڌبو آهي). هڪ قسم جو گچ. هڪ قسم جو ناچ - جهومير.

■ جهومنا: لازم [ه] لڏن. جهولن. لڏڪن. موج ۾ اچي جهولڻ. ڏوڏن. ميڙن - چانڊچن (ڪڪر). جهوڪن - نمڻ.

● جهونا: متعدي [ه] هلائڻ - چورڻ. گيهل ڪرڻ. اينگه ڪرڻ. جهڳورڻ.

■ جهونڀڙا ۽ جهونڀڙا: ڏ [ه] ڪڪائون گهر - جهنگو - جهوپو - جهوپڙو.

— جهونڀڙا ڏالنا: ڪڪائون گهر ڏاهڻ - جهوپو آڏن.

— جهونڀڙي ۽ جهونڀڙيا: ٺ. جهوپڙي - جهنگي.

● جهونڀا ۽ جهونڀا: ڏ [ه] زالن جي مڻي جا وار - چوٽي. مينهن جو ڦر - ڪوٺهون. لوڏو (پينگه جو).

● جهونڀا ۽ جهونڀا: ڏ [ه] جهوتو (هوا جو) - جهٽڪو.

— جهونڀا ڇٽنا: تيز هوا لڳڻ.

● جهونڀا: لازم [ه] جهوڪڻ - زور سان وجهڻ. گهوچڻ - ڦسڻ. باهه ۾ وجهڻ. برباد ڪرڻ. مصيبت ۾ وجهڻ.

— جهونڀا: متعدي. جهوڪائڻ. ڊٻائڻ - ڦسائڻ.

■ جهوپنا: لازم [ه] لڳي ٿيڻ - ڦڪو ٿيڻ - شرمسار ٿيڻ. ڪڪو وڪو ٿيڻ.

● جهيل ۽ جهيليس: ٺ [ه] ڍنڍ. چشمو. هيٺاهين زمين - ماڙي.

■ جهيلنا: متعدي [ه] سهڻ - برداشت ڪرڻ. ڀوڳڻ - لوڙڻ.

● جهينڪنا: متعدي [ه] روئڻ - روج راڙو ڪرڻ. شڪايت ڪرڻ. سور روئڻ. ٻچتائڻ.

● جهينگا ۽ جهينگه: ڏ [ه] گانگت.

— جهينگا توري: ٺ. ڀاڄي جو هڪ قسم.

● جهينگر: ڏ [ه] هڪ قسم جو جيت - تيل. چوٽو (جو اوني ڪپڙا ٺڪي).

— جهينگر لنگنا: چوٽو لڳڻ (ڪپڙن يا ڪتابن کي).

● جی: ڏاڻيهه [ه] سڌ جي جواب ۾ ڪم ايندڙ لفظ - جيي. ڇا. (حرف ايجاب) هاڻو - برابر.

نالي جي پٺيان عزت خاطر هي لفظ استعمال ٿئي ■ ابا جي ۽ ميان جي وغيره.

— جی حضوري: صفت. جي سائين ڪندڙ. خوشامدي - چاڀلوس.

● جی: ڏ [ه] جيءَ - دم - ساهه. زندگي - حياتي. دل - قلب. طبيعت.

— جی: ڏ [ه] جيءَ - ڏسو "جی".

— جی آڻڪنا: دل آڻڪڻ - دل ڦاٽڻ. محبت ٿيڻ.

— جی آڻهه جانا: دل ڪڇي وڃڻ. دل ڀڄڻ.

دل نه لڳڻ. بيزار ٿيڻ - ڪڪ ٿيڻ.

- جي آداس هونا: دل اداس ٿيڻ. مايوس ٿيڻ.
- جي آڪڻا جانا: دل کڻي ٿيڻ - بيزار ٿيڻ.
- جي آلتڻا: دل گهٻرائڻ. ساهه منجهڻ.
- پريشان ٿيڻ.
- جي بهڻڪڻا: دل ڀڙڪڻ. بيقرار ٿيڻ. خيال هڪ هنڌ نه ٿيڪڻ.
- جي بهڙ آنا: دل پرڇي اچڻ - آبديده ٿيڻ.
- غمگين ٿيڻ.
- جي بهڙ بهڙا: دل هرڪڻ - دل سُرڪڻ.
- جي بهڙ جانا، بهڙنا: دل پرڇي وڃڻ.
- ڏو ٿيڻ. خواهش پوري ٿيڻ.
- جي بڻهڻا: دل وندرائڻ. دل خوش ڪرڻ.
- وندر ڪرڻ.
- جي بڻهڻا جانا: دل ٻڌڻ - دل وسائڻ.
- دل ۾ مونجهه ٿيڻ. گهٻرائڻ - پريشان ٿيڻ.
- جي پڙنا: ساهه ٻوڏ. ڪيئن ٻوڏ.
- جي جلاڻا: جيءَ جلاڻ. اندر ساوڻ. آزار - ستائڻ. ساو ڏيارڻ.
- جي چاهنا: دل چاهڻ. دل جي خواهش ٿيڻ.
- مرضي ٿيڻ.
- جي چمراڻا: نٿائڻ (ڪم کان). دل ڪسڻ.
- جي دار: صفت. [اردو] دل وارو - دلير - بهادر.
- جي ڏاڻا: ساهه وجهڻ. همت ڏيارڻ.
- جي کٽڙا ڪرنا: دل سخت ڪرڻ. همت ڪرڻ.
- جي کڙهنا: جيءَ ڪڙهڻ. دل جلڻ. اندر ۾ وجهلڻ.
- جي ڪو روڪ لڳائڻ: آزار پيدا ڪرڻ. مصيبت پيدا ڪرڻ. پاڻ کي سورن ۾ وجهڻ.
- جي ڪهڻا: ڪهڻ (ڪم ۾) - گهڻي محنت ڪرڻ. ڏکيو ڪم ڪرڻ.
- جي گهٻرائڻا: دل گهٻرائڻ. پريشان ٿيڻ.
- جي لڳڻا: دل لڳڻ. دل وندرڻ. عاشق ٿيڻ.
- جي لٽڻا: دل هرڪڻ - دل سُرڪڻ.
- سڌ ٿيڻ.
- جي لٽوڻا: بيقرار ٿيڻ. تمام گهڻو چاهڻ.
- جي لٽوڻا: دل هرڪڻ - دل سُرڪڻ.
- خوشيءَ جا آمنگ آڻڻ. تمام گهڻي خوشي ٿيڻ.
- جي مٽلانا: دل ڪٽجي ٿيڻ.
- جي مين آنا: دل ۾ اچڻ. مرضي ٿيڻ.
- جي مين جي آنا: پيٽ ۾ ساهه ٻوڏ. اطمينان ٿيڻ - تسلي ٿيڻ.
- جهيپ ۽ جهيپين: ٿ [هه] ڪيمسو.
- جهيپ ڪترا ۽ جهيپ ڪترے: ڏ. گندي ڇوڙ - لٽيڇو.
- جهيپ گهڙي: ٿ. ڪيسي جي واچ.
- جهيپ ۾ پڙا هونا: ڪيسي ۾ پيو هجڻ.
- قبضي ۾ هجڻ - هٿ ۾ هجڻ.
- جهيپو: ٿ [هه] چيپ - زبان.
- جهيپو: ٿ. لغام جو هڪ حصو - زبانو.
- جهيپي مڇي: ٿ. مڇيءَ جو هڪ قسم.
- جهيپو: متعدي [هه] چيپ - ڪٽڻ - فتح ڪرڻ (لڙائي). ڪامياب ٿيڻ. بازي کٽڻ.
- سري ڪرڻ.
- جهيپ: ٿ. ڪٽ - سوپ - فتح. ڪاميابي - سري. فائدو.
- جهيپ جانا: ڏکي وڃڻ - چيپ. ڪامياب ٿيڻ.
- جهيپ هونا: جيت ٿيڻ - فتح ٿيڻ. ڪاميابي ٿيڻ.
- جهيپو: ڏ [هه] سنبت سن جو هڪ مڇيو.
- جهيپ. وڏو ڏيهر.
- جهيپاڻي ۽ جهيپاڻيا: ٿ. وڏي ڏيڙائي.
- جهيپا: ڏ [هه] پيڻو.

- جيڄي ۽ جيڄيان: ٿ [هـ] ڀڻ - هميشه .
بُني (ٻار جي) .
- جيڄا: تابع فعل [هـ] جهڙو - جهڙي ۽ شڪل جو . آهڙو - ساڳيو .
- جيڄيسا: صفت . جهڙو تهڙو - ڪهڙو به - رواجي . (ٿ) جيڄي تڄسي .
- جيڄيسا ڪه: حرف ربط . جيڄن ته - جهڙي طرح .
- جيڄيس: تابع فعل . جيڄن ئي - جهڙي ۽ طرح .
- جيڄيس تڄيس: تابع فعل . جيڄن تيڄن - ڪهڙي ۽ طرح به .
- جيڄيس ڪا تڄيسا: معاوضه . جهڙي جو تهڙو - ائين جو ائين - اهڙو ئي - ساڳيو ئي .
- جيڄينا: لازم [هـ] جيڄڻ - جيڄرو رهڻ - زندهه رهڻ . عمر گذارڻ - حياتي ۽ جا ڏينهن پورا ڪرڻ .
- جيڄيتا ۽ جيڄيتي: صفت . جيڄرو - زندهه . جاندار - ساھوارو .
- جيڄيتا جا گڻتا: صفت . جيڄرو جا گڻدو - صحيح سلامت . (ٿ) جيڄيتي جا گڻي .
- جيڄيتا نه جهڙو ٿا: جيڄرو نه ڇڏڻ .
- جيڄيتي جي: تابع فعل . جيڄري - حياتي ۽ پر - زندگي پر . حياتي ۽ تائين .
- جيڄيتي جي مٿر ڄانا: جيڄري ئي مري وڃڻ . تمام وڏو صدمو ٿيڻ .
- جيڄيتي رهو: (دعائيہ) عمر وڏي هجيئي - سدائين جيڄرو ره .
- جيڄيتي سڏ ٿا: جيڄن مان بيزار ٿيڻ - زندگي مان ڪڪ ٿيڻ .
- جيڄيو ٿ: ذ [هـ] دليري - بهادري . (صفت) بهادر - دلير .
- جيڄيو ٿ ڪٿر ٿا: همت ڪرڻ - بهادري ڪرڻ .
- جيڄيوڙا ۽ جيڄيوڙي: ذ [هـ] ساهه . دل - معشوق - دلير . آهت پر هارين جو ڏنل آن .

چ

- چ: ٿ [ف] اردو "الف - بي" جو اٺون سنڌي ۽ جو پندرهنون ۽ فارسي ۽ جو ستون اکر . تلفظ "چي" . ابجد موجب عدد "ج" جي برابر (۳) .
- چاڀڪ: ذ [ف] چھڪ - تلھڙ .
- چاڀڪ سوار: ذ . گهوڙي کي سڪاريندڙ گهوڙي سوار .
- چاڀي ۽ چاڀيان: ٿ [هـ] چاڀي - ڪڇي .
- چاڀڙو: ٿ [هـ] پوک جا آهي سلا جي لئين کان
- چاڻ: ٿ [هـ] ڪنهن چھري يا مزيدار شيء جو سواد . ڏانقو - چشڪو - چڪڻ جي حالت - چوس . عادت - هير . هڪ قسم جي چمئي .
- چاڻ پٿر ٿا: لنگتا: چوس پوڻ . عادت پوڻ . چشڪو لڳڻ .
- چاڻا: لازم [هـ] چمڻ . چٽي ڇڏڻ . چٽي صاف ڪرڻ . چشڪو وٺڻ . کائي صاف ڪرڻ

- (ٿان ۽). چڻهي جو کائڻ (ڪتاب، ڪپڙا وغيره).
 - چارُ ديواري : ٿ . چوڏيواري . گهر .
 ڪوٽ . گهر جي حد .
 - چارون : صفت . چارئي .
 - چارون خانے چيتُ کيرنا : اهڙيءَ طرح
 ڪيرڻ جيئن ٻئي هٿ ۽ ٻئي پير زمين تي لڳن .
 ٻئيءَ پير ڪرڻ . چوطاق ڪرڻ . صفا شڪست کائڻ .
 - چارون شائے چيتُ کيرنا : صفا ڪرڻ . دسڻ
 (ڪشتيءَ ۾) . ٻليءَ پير ڪرڻ .
 ● چارا : ذ [هـ] چارو . چوپائي مال کي ڏنل
 کاڌو (گاهه وغيره) . مڇيءَ پڪڙڻ جي ڪُنڍيءَ
 ۾ ٻڌل شيءِ جنهن کي کائڻ سان مڇي ڪُنڍيءَ
 ۾ ڦاسي پوندي آهي .
 - چارا ڏالڻا : چارو وجهڻ . ڍورن کي گاهه ڏيڻ .
 - چارا لڳائڻا : مڇي ڦاسائڻ لاءِ ڪُنڍيءَ ۾
 کاڌي جي شيءِ ٻڌڻ .
 ● چارُ پائي ۽ چارُ پائياں : ٿ [هـ] ڪٽ -
 ڪٽولو . منجھو .
 - چارُ پائي پتر پٽڙنا : ڪٽولي تي ٻوڻ - ڪٽ
 داخل ٿيڻ - بيمار ٿيڻ .
 - چار پائي سے پيٽيوؤ لڳائڻا : سخت بيمار ٿيڻ -
 ڪٽ وٺي پئجي رهڻ .
 - چار پائي کا بولڻا : ڪٽ جو چيچاٽ ڪرڻ .
 ● چا ٿ : ذ [هـ] چڪُ (ڪنڀار کي ڪم جو) .
 مصري جمائڻ لاءِ گول ڪوٺڻو ٻو . اُن جي ٻار
 تي ٽپي هڻڻ جي تختي . [ف] چيرُ - وڏو . درز .
 ● چالُ ۽ چاليس : ٿ [هـ] چال - هلڻي -
 رفتار . روش . هلت چلت . رواج . عادت . لڇڻ -
 افعال . شطرنج راند ۾ ساريءَ جي هلڻي . ٺڳي -
 فريب . مڇي جو هڪ قسم .
 - چالُ آڙانا : طرز اختيار ڪرڻ . تقليد ڪرڻ .
 - چالُ چٽسڻ : ذ . چال چلڪت - افعال - لڇڻ .
- چاڻي : ٿ [هـ] چاڏي . مائي . ڪير يا ڏڏ
 رکڻ جو ٿان ۽ .
 ● چاڏرُ ۽ چاڏريس : ٿ [هـ] چادر (ڪپڙي
 يا گلن جي) . پوڄ (لوهي) .
 - چادر آتارنا : چادر لاهڻ . پردو لاهڻ . اکهاڙو
 ڪرڻ (عورت کي) . عورت جي عزت وٺڻ .
 - چادر تانُ ڪٽر سونا : چادر تائي سمهڻ .
 بيفڪر ٿي سمهڻ .
 - چادر چڙهانا : پتو چاڙهڻ . قبر تي گلن جي
 چادر وجهڻ .
 - چادر جهڙڻو : ذ . ٻارن جي هڪ راند -
 ليٽ ڪبو تر .
 - چادر ديهه ڪر پائڻو پهيلانا : سٽوڙ آهر پير
 ڊگهارڻ . وٽ سارو هائڻ . پچنديءَ آهر هائڻ .
 ● چارُ : عدد [هـ] هڪ عدد - چار (۴) .
 - چارُ آدسي : ذ . چار ماڻهو . چار چڱا ماڻهو .
 ڪي چڱا مڙس . ٻئي ماڻهو .
 - چارُ آنڪههين ڪرنا : چار چشمي ڪرڻ -
 ملاقات ڪرڻ . منهن مقابل ٿيڻ . روبرو اچڻ .
 - چارُ آبُرُو کا صفا ڪرنا : ڀرون ، ڏاڙهي ۽
 مڇون ڪوڙائي ڇڏڻ .
 - چارُ پيسے : محاوره . چار پيسا . پئسو ڌوڪوڙ .
 - چارُ چانڊو : محاوره . چار چنڊ . عزت - شان -
 مرتبو .
 - چارُ چاند لڳائڻا : عزت وڌڻ . مرتبو وڌڻ .
 اضافو ٿيڻ (عزت ، ناموس ، حُسن ۾) . رونق ٿيڻ .
 - چارُ حرفُ بهيجنا : لعنت وجهڻ .
 - چارُ دانشتُ : ٻڌ . چئن سالن جو جانور - چوڏندو .
 - چارُ دنُ : محاوره . چار ڏينهن . ٿورا ڏينهن .

- هلت چلت .
- چال^١ چلڻا : اٽڪل ڪرڻ - چال ڪيڏن .
- حرفت ڪرڻ . چالاڪي ڪرڻ . دوکو ڏيڻ .
- شطنج وغيره ۾ ساري هلڻ .
- چال^٢ دڪهانا : هلڻي ڏيکارڻ . گهوڙي جو پنڌ ڏيکارڻ . روانو ٿيڻ .
- چال^٣ ڏهال^٣ : ٿ . هلت چات - رهڻي ڪهڻي . رنگ ڍنگ - نمونو (آڏن ويهڻ جو) .
- چال^٤ سيڪهڻا : چال سڪڻ . پڻي وانگر هلڻ .
- چال^٥ سين آنا : دوکي ۾ اچڻ - فريب ۾ اچڻ .
- چالين بهڻول^٥ جانا : اٽڪلون وسري وڃڻ . بدحواس ٿيڻ .
- چالين چڻاڻا : چالون چلڻ - اٽڪلون هلائڻ . حرفتون ڪرڻ . دوکا ڏيڻ .
- چالييس^٦ : عدد [هـ] هڪ عدد - چاليهه (.م) .
- چالييسواڻ : صفت . چاليهون . (ذ) چاليهو - چاليهي جي فاتحه .
- چانڻا ڪ چانڻي : ذ [هـ] چمات - لپاٽ - ٽٽو .
- چانڻا رسيد^٦ ڪرنا : مارنا : چمات هڻڻ - ٽٽو هڻڻ .
- چانڻي مارنا : چمانون هڻڻ - ٽٽو هڻڻ .
- چانڊ^٧ : ذ [هـ] چنڊ - قمر . مهينو - ماءُ . هڪ قسم جو زيور . اڇو داغ جو جانور جي منهن تي ٿئي . بندوق سان نشان چٽڻ لاءِ ٺهيل گول نشان .
- چانڊ تارا ڪ چانڊ تارو : ذ . چنڊ تارو . مامل جو هڪ قسم - گلن واري مامل .
- چانڊ چڙهڻا : چنڊ آڀرڻ . مهينو پورو ٿيڻ .
- چانڊ جهڙپڻا : چنڊ ليڪڻ . چنڊ لهڻ .
- چانڊ ديهڻا : چنڊ ڏسڻ . پهرين تاريخ جو چنڊ ڏسڻ .
- چانڊ رات^٧ : ٿ . چنڊ رات - پهرين تاريخ جي رات .
- چانڊ سا چهره^٧ : محاوره . چنڊ جهڙي شڪل . تمام سهڻي صورت .
- چانڊ سا مڪهڙا : محاوره . چنڊ جهڙو منهن . تمام سهڻي شڪل .
- چانڊ سورج^٧ : ذ . چنڊ ۽ سج . هڪ قسم جو زيور - چوٽي ڦل .
- چانڊ ڪا ٺڪڙا : محاوره . چنڊ جو ٽڪرو . تمام خوبصورت ۽ حسين ماڻهو . چنڊ جهڙي صورت .
- چانڊ ڪا ڪنڌال^٧ پٽانا : چنڊ جو ڀڙو هڻڻ .
- چانڊ ڪا ڪهيت^٧ ڪرنا : چنڊ جو آڀرڻ . چنڊ جو ظاهر ٿيڻ .
- چانڊ ڪو ڪنهن^٧ لنگا : چنڊ کي گرهڻ لڳڻ . حُسن کي عيب لڳڻ . سهڻي ماڻهوءَ جي شادي بد صورت سان ٿيڻ .
- چانڊ گيرهن^٧ : ذ . چنڊ گرهڻ .
- چانڊ ماري : ٿ . بندوق يا تير سان نشاني بازی . آغا جاءِ جتي نشاني بازیءَ جي مشق ڪئي وڃي - گولمار .
- چانڊ نيڪلڻا : چنڊ نڪرڻ - چنڊ آڀرڻ .
- چانڊني : ٿ . چنڊ جي روشني - چانڊوڪي - سهڻائي . فراسيءَ جي مٿان وڇايل سفيد چادر .
- چانڊني پهڻا : چانڊوڪي ٿيڻ .
- چانڊني جهڙپڻا : چانڊوڪي لهي وڃڻ .
- چانڊني جهڙڪڻا : چانڊوڪي ٿيڻ - چنڊ جو سهڻو ٿيڻ .
- چانڊني رات^٧ چانڊني راتين : ٿ . چانڊوڪي رات - سهڻائي رات (خاص ڪري ۱۴ ۽ ۱۵ ۽ ۱۶ جي رات) .
- چانڊني ڪا ڪهيت^٧ : محاوره . چوڏهين رات

● چَبُوتُرا ۽ چَبُوتُري: ذ [هـ] ويهڻ لاءِ
(گول يا چورس) ٿلهو- چيوترو. ناکو. چوڪي.
● چَبُهَنا: لازم [هـ] چيڻ- کڻڻ (سوئو
وغيرہ بدن ۾). چپڪار ٿيڻ.
= چَبُهَن؟: ٿ. چپڪار. در- سور.
= چَبُهونا: متعدي. چپائڻ. هڻڻ (سوئو وغيرہ).
● چُپ؟: ٿ [هـ] چپ- مات- سانت. (صفت)
خاموش- مات ۾. سانتيڪو.
= چُپ؟ سا دھنا: مات ۾ رھڻ. ڀيٽ بنجڻ-
ٺٺي هڻڻ.
= چُپڪا: صفت. چُپ- خاموش- مات. چپ
چاپ سان.
= چُپ؟ کترنا: چُپ ڪرڻ- مات ڪرڻ.
= چُپڪي چُپڪي: محاوره. آهستي آهستي-
مات ميٺ ۾.
= چُپ هونا: مات ٿيڻ. خاموش ٿيڻ. لاجواب ٿيڻ.
● چِپائي ۽ چِپاتياں: ٿ [هـ] سنهي ماني-
ٿلڪو.
● چِپَت؟ ۽ چِپَتَپس: ٿ [هـ] چمات- لپات.
= چِپَت رسيد کترنا: چمات هڻڻ.
= چِپَت لڳانا، مارنا: چمات هڻڻ. نقصان
پھچائڻ.
● چِپُنا: صفت [هـ] چيترو- چپيل. ويڪرو.
ويٺل (مٿو). (ٿ) چيئي.
● چِپُنا: لازم [هـ] ڏسو ”چمنا“.
● چِپُئي: ٿ [هـ] هڪ عورت جي ڀيءَ عورت
سان بد فعلي.
= چِپُئي (چيٺ) باز؟: ٿ. اها عورت ڇا ٻيءَ
سان بد فعلي ڪري.
= چِپُئي لڙانا، کپيلا: هڪ عورت جو ڀيءَ
عورت سان بد فعلي ڪرڻ.

هر طرف پکڙيل چانڊوڪي- سَهائي رات- کليل
چانڊوڪي.
● چانڊِي: ٿ [هـ] ذاتوءَ جو هڪ قسم-
چاندي- سيم. فائدو- نفعو.
= چانڊِي هونا: چاندي ٿيڻ- فائدو ٿيڻ. گهڻي
ڪمائي ٿيڻ.
● چاوَل؟ ۽ چاوَل؟: ذ [هـ] چانور. چانورجو
دانو (وزن).
● چاها ۽ چاه: ذ [هـ] پڪيءَ جو هڪ قسم.
چاهنا: متعدي [هـ] گهرڻ- چاهڻ. سڌ
ڪرڻ- خواهش ڪرڻ. پيار ڪرڻ- محبت
ڪرڻ. پسند ڪرڻ- قبول ڪرڻ.
= چاه: ٿ. چاه- گهرڻ- خواهش- طلب.
محبت. الفت- پيار- عشق.
= چاهت؟: ٿ. خواهش- مرضي- گهرڻ- عشق-
پيار- محبت- الفت.
= چاه: حرف عطف. چاهي، خواه- توڙي- توڻي.
= چاهيتا: صفت. لاڏلو- دادلو. پيارو. دل
گهريو- وڻندو. (ٿ) چاهيتي.
= چاهي: فعل. گهرجي. ضرورت آهي. واجب
آهي. مناسب آهي.
● چاو: ذ [هـ] چاه- پيار- محبت. لاڏ. شوق.
= چاو چونڊلا: ذ. لاڏ ڪوڏ. پيار.
● چائے: ٿ [ف] چانهه.
= چائے پاني: محاوره. چانهه پائي- نيرڻ پائي.
● چَبُنا: لازم [هـ] چيڻ- چيڻ. کائڻ.
= چَباجانا: چهاڙي ڇڏڻ. چهاڙي کائي وڃڻ.
(گالھائن ۾) اڌر کائي وڃڻ.
= چَبانا: متعدي. چهاڙڻ. (ڏندن سان) پيهڻ.
= چَبُئي هڻڻ: ٿ. نرم هڏو (جو چهاڙڻ
جهڙو هجي)- ڪڙڻو.

- چٽهڙاڻا: متعدي [ه] لڳلڳ ڪرڻ -
ليسدار مادي جو چٽوڙڻ.
- چٽهڙيا: صفت. لڳلڳدار - ليسدار. چٽوڙندڙ.
- چٽهڙيا هٿ: ث. لڳلڳ.
- چٽهڙاس: ث [ف] آهو نشان (پيلو يا پٽو)
جو پٽوالا نشان طور هڻندا آهن.
- چٽهڙاسي: ذ. پٽوالو - خدمتگار. سپاهي.
- چٽهڙا: ذ [ه] لاک جو هڪ قسم. صاف
ڪيل سٺي لاک.
- چٽهڙا ڇٽهڙي: ذ [ه] اک جي پيڇي.
(صفت) آهو ماڻهو جنهن جي اکين ۾ هروقت
پڇيون پيل هجن. پيڇر.
- چٽهڙي ڇٽهڙيا: ث. چٽي - پيڇي.
- چٽهڙنا: متعدي [ه] سٽيو ڪرڻ - سٽپ
هڻڻ. روغن ڪرڻ - چڪائڻ. عيب ڍڪڻ.
خوشامد ڪرڻ.
- چٽهڙا: صفت. سٽيو. (ث) چٽهڙي.
- چٽهڙي: صفت. سٽي. گيهه واري (ماني).
- چٽهڙي باتين: محاوره. مٿيون مٿيون ڳالهيون.
خوشامد.
- چٽهڙي روئي: ث. سٽي ماني.
- چٽهڙيلش: ث [رکي] تڪرار - جهيڙو.
- چٽهڙڪنا: لازم [ه] چٽوڙڻ - جهڻ.
- چٽهڙڪ: ث. چٽوڙڻ جي خاصيت.
- چٽهڙڪانا: متعدي. چٽوڙائڻ - چٽهڙائڻ -
چٽهڙڪائڻ - لٽي. ڪوٺر وغيره سان ڳنڍڻ.
- چٽهڙڪڻا: چٽوڙي وڃڻ - جهڻي وڃڻ.
- چٽهڙڪل: ڇٽهڙي: ث [ه] جتيءَ جو هڪ
قسم - چٽهڙيل.
- چٽهڙو ڇٽهڙو: ذ [ه] پٽيءَ کي هلائڻ
جو ڳڻ - هاليسو - اولو.
- چٽهڙا ڇٽهڙي: ذ [ه] چٽو. ٿورو ذرو.
- چٽهڙا چٽهڙا ڇهڻ مارنا: زمين جو چٽو چٽو
ڪري ڳولڻ.
- چٽهڙي: ث [ه] آيد - مالش (بدن کي).
مهٽ ست - آيدڪ.
- چٽهڙي ڪرنا: بدن کي مالش ڪرڻ.
- چٽهڙي: صفت [ه] پٽيءَ ڀر - پٽن ڀر - لپٽيل -
سٺون نئون (سٺيل).
- چٽهڙي پٽ: ث. هڪ قسم جي راند - اڪريٽوري.
- چٽهڙي پٽو: پٽيءَ ڀر پوڻ - چوٽال ڪرڻ.
- چٽهڙي ڪرنا: ڏسڻ. ڪششيءَ وغيره ۾
شڪست ڏيڻ.
- چٽهڙيڪرنا: صفت [ه] اڇن ڪارن چٽن وارو -
چٽهڙو - ابلق. (ث) چٽهڙيڪري.
- چٽهڙي ڇٽهڙي: صفت [ه] چٽهڙو -
داغدار. ڦٽلڦٽو. (ذ) گذري جو هڪ قسم.
- چٽهڙو: ث [ه] نظر - نگاهه.
- چٽهڙو چٽهڙا: گهڙي ڏسڻ - گهٽ
وجهي ڏسڻ. ڪاوڙ مان ڏسڻ.
- چٽهڙا: ذ [ه] ويڙهه ۾ زخمي ٿيل تيتير.
- چٽهڙا: ث [ه] لٽو. ذلت. خواري. ڳلا.
- چٽهڙا ٻڻانا: چٽهڙي ڇڏڻ - چٽهڙي ڇڏڻ.
- چٽهڙا ڇٽهڙي: ذ [ه] پراڻي ڪپڙي
جو ٽڪر - اڳڙي - ٽيڳڙي.
- چٽهڙيا پير: ذ. آها خبر جنهن تي پراڻا پٽو
چاڙهين. آهو وڻ جنهن ۾ پير جي نالي اڳڙيون
ٽيڳڙيون پڌندا آهن.
- چٽهڙي آڙانا: ٽيڳڙيون ڪڍي ڇڏڻ. ٽڪر
ٽڪر ڪرڻ. آڙائي ڇڏڻ.
- چٽهڙي چٽهڙي ڪرنا: ليرون ليرون ڪرڻ.
ذرا ذرا ڪرڻ.

● چٽھڙي لکائنا : اڳيون هڻڻ - ڦاٽل ڪپڙي ۾ چٽيون هڻڻ .

● چٽي : ٺ [ه] چٽي . چٽو - داغ - نشان . نانگ جو هڪ قسم (جو چٽن وارو ٿئي) . هڪ قسم جو ڪڪڙ .

● چٽي دار : صفت . چٽن وارو . داغدار - داغي . چٽ : تابع فعل [ه] جهٽ - جهٽ پٽ -

جلدي - يڪدم . (صفت) هضم - ختم - پورو .

● چٽا پٽ : ٺ . ڦوڙي - تيزي - جلدائي - سيڪھ .

(تابع فعل) فوراً - جلدي - يڪدم . ٺهه - پھه .

● چٽا پٽي : ٺ . مارا ماري . پٽن جي هڪ راند .

● چٽ ٻٽ ٻٽ ٻٽ : هونا : جهٽ پٽ ٿيڻ - هڪدم ٿيڻ . يڪدم مري وڃڻ .

● چٽ ڪتر ڪتر : ڪترنا : ڇٽ ڪرڻ . کائي

وڃڻ - هضم ڪرڻ . وڃائي ڇڏڻ . تباهه ڪرڻ .

● چٽ ڪاڇي : ٺ [ه] ڪپڙي يا ڪاغذ

جي ٽڪري . پُرو . چٽي . ڪپڙي يا ڪاغذ جي فٽيل .

● چٽ ڪاڇي : ٺ . صفت [ه] - سفيد - آڇو -

پُورو - ڳورو . (ٺ) چٽي .

● چٽا پٽ : ٺ [ه] هڪ قسم جو رانديڪو .

● چٽاخ : ٺ [اردو] ڪنهن شيء (کائي وغيره) جي پڇڻ جو آواز - ٺٺاڪ .

● چٽاخ ٻٽاخ : ٺ . ٺاهه ٺوهه . چالاڪي .

● چٽاخ ٻٽاخ : ٺ . لاڳيتو مسلسل ڌڪڻ جو آواز . سٺ سٺ .

● چٽاڪ : ٺ [اردو] ٺڪاء - سٺ .

● چٽاڪا ڪاڇي : ٺ . آلي ڪاڇي جي پڇڻ جو آواز .

● چٽان ڪاڇي : ٺ [ه] چٽ - وڏو پٿر . جابلو زمين .

● چٽنا : لازم [ه] چٽائڻ . ڪارائڻ . سران چاڙهائڻ .

● چٽائي : چٽائڻ : ٺ [ه] تنڌو .

● چٽ ٻٽ : ٺ [ه] ريزڪي خرچ . چوٽڪو خرچ . هڪو خرچ .

● چٽ ٻٽ : صفت [ه] جهرو . مهالحدار - سواڊي . (ٺ) چٽ ٻٽي .

● چٽ چٽ : ٺ [ه] هڪ قسم جو ٻوٽو - آبت ڪنڊڙي .

● چٽ خارا : لازم [ه] زبان چٽ . ڪنهن سواڊي شيء کائڻ کان پوءِ زبان چٽ . وات مرڪائڻ .

● چٽ خارا ڪاڇي : ٺ . چٽڪو - چٽڪو .

● آهو آواز جو ڪنهن سواڊي شيء جي کائڻ کان پوءِ زبان جو تارون سان لڳڻ ڪري ٺڪري . ٻُڄڪار .

● چٽ خارا لپٽا : چٽ چٽ . سواڊي کاڌي کائڻ کان پوءِ آڱريون چٽ . مڙو وٺڻ .

● چٽ خارا : لازم [ه] پڇڻ - ٺوڪڻ (کائي) . سيرجن (شيشو) . ڪٽڻ - ٽيڙڻ (مڪڙي) . علمده ٿيڻ . جدا ٿيڻ . خفا ٿيڻ .

● چٽ خانا : متعدي . ٺڪاء ڪيڻ (آڱر بن مان) .

● چٽ . ٽوڙڻ - جدا ڪرڻ . ڪاوڙائڻ .

● چٽخ : چٽخ : ٺوڪي پوڻ (شيشو) کائي وغيره) . ناراض ٿي وڃڻ - بگڙي وڃڻ . (يارائي) ٽٽي پوڻ . جدا ٿي وڃڻ .

● چٽخ ڪر : ٺوڪر : ٺوڪر : هڏي سان ڳالهائڻ . چڙ مان ڳالهائڻ - ناراضگي سان ڳالهائڻ .

● چٽخ ڪاڇي : چٽخ ڪاڇي : ٺ [ه] تازي - ڪُنڊو (در بند ڪرڻ جو) .

● چٽڪ : ٺ [ه] آس جي تيزي . جلدي -

== چٺڪي بهرنا: جهنڊڙي هٿل. ڏکونيندڙ
ڳالهه ڪرڻ.

== چٺڪي لهيٺا: جهنڊڙي هٿل - جهنڊي پائڻ.
چٽي پٿرڻ. دل ڏکونيندڙ ڳالهه ڪرڻ.

== چٺڪيون ميس آڙانا: ڳالهين ۾ ئي ختم ڪرڻ.
پرواهه ئي نه ڪرڻ.

== چٺڪيون ميس ڪام ڪرنا: اڪ ڇنڀ ۾ ڪم
ڪرڻ. تمام ٿوري وقت ۾ ڪم ڪرڻ.

● چٺڪا ۽ چٺڪي: ذ [ه] - ڳي - چوٺي.

● چٺڪي: ث [ه] چٺڪي. چٺڻ جي شيء -
چاٽو - آها جهري شيء جا ڏاٽا، ڦوڏنو، لوڻ،
مرچ وغيره ڪٽي ٺاهين.

== چٺڪي ڪرڻا: چٺڪي ڪري ڇڏڻ. ڪاٺي
وڃڻ - هضم ڪري ڇڏڻ.

== چٺڪي ڪرڻ دينا: چٺڪي ڪري ڇڏڻ - ڪاٺي
کپائي ڇڏڻ. ڪٽي ڇڏڻ.

== چٺڪي ڪرنا: چٺڪي ڪرڻ. جهٽ ڪاٺي وڃڻ.
● چٺڪو: ذ [ه] ٻارن جو هڪ رانديڪو.

== چٺڪي (باز) جو هڪ قسم.

● چٺڪو: متعدي [ه] چٺائڻ. سران چاڙهائڻ
(اوزار).

● چٺڪو: متعدي [ه] چٺائڻ. چونڊائڻ (گل).

● چٺڪو: چٺڪو: ذ صفت [ه] چٺڪو ڪندڙ.
چٺڪو - پٽ چٺو - چٺڪو - پٽير - ڪاٺو. آهو

مانهو جو کاڌي جو شوقين هجي. (ٿ چٺڪو).
== چٺڪو پٽڻ، چٺڪو پٽڻ: ذ. چٺو - چٺي
جي عادت.

● چٺڪا ۽ چٺڪي: ذ [ه] رت جي خرابيءَ
ڪري چٺي تي ٿيل داغ - چٺڪو. سٺو ۽

عمدو کاڌو.

== چٺڪا پڙنا: چٺڪو ٿيڻ. بدن تي ڊڙ

تڪڙ. رنگ جي تيزي. روشني - چٺڪ.

== چٺڪي مٺڪ: ث. ٺٽ ٺانگر. دٻڊو -
شان شوڪت. ناز نخرو. انگل آرو.

== چٺڪي مٺڪ ۽ چٺڪا: ناز نخري سان
هٿل - لاڏ ڪوڏ سان هٿل.

== چٺڪي ڪيلا: صفت. چٺڪدار - چٺڪندڙ.
جهرو - سواڊي - مزيدار.

== چٺڪي ڏهڻ: ث. تيز آس - ٺٽه آس -
زور ڪاڙهو. ٽپت.

● چٺڪا ۽ چٺڪي: ذ [ه] چٺڪو - ڏانھو.
تڪي آس.

● چٺڪا ۽ چٺڪي: ذ [ه] لنڀ (آٽي جي).
چٺرون. چٽي. چٺڪي - جهنڊڙي.

● چٺڪا ۽ چٺڪي: ذ [ه] ٺوٺڪو -
مزيدار ڳالهه. ٺوٺڪو (دوا). عجيب ڳالهه.

== چٺڪا ۽ چٺڪا: ٺوٺڪو چوڙڻ - حيرت
جهڙي ڳالهه ڪرڻ. ٺٽن ڳالهه ٻڌائڻ.

● چٺڪا: لازم [ه] ٺوڪڻ. وڃڻ. آڏاڻ
(رنگ). ڪاوڙجڻ - ناراض ٿيڻ. ٺڪاءُ نڪرڻ

(آگرين مان). ٺوٺ (مڪڙي).
● چٺڪا: لازم [ه] نانگ جو ڏنگڻ. جهنڊڙي

هٿل. سوٺڻ (پاڇي وغيره).

● چٺڪي ۽ چٺڪيا: ث [ه] تاڙي -
ڪٽيو (در جو). ڏسو "چٺڪي".

● چٺڪي ۽ چٺڪيا: ث [ه] جهنڊڙي -
جهنڊي. چٽي. لپ - چٺرون. ڪنهن شيء جو

ٻن آگرين ۾ ڪٽيل مقدار. ٻيڙيءَ جو هڪ قسم.
ٻيڙي جي آگرين ۾ پائڻ جو هڪ زبور. ٻيڙو

(جوڪڙي رڱڻ وقت ٻڌندا آهن ته انهيءَ هنڌ
رنگ نه چڙهي).

== چٺڪي بچانا: چٽي وڃائڻ.

ڊڙ ٿيڻ .

ڪوبه وڻ ٿي نه هجي .

— جنھن منھن ڪا مزا پڙنا: سٺي ڪاڏي جي ڪاٺ جي چوس پوڻ . ذات هرڻ .

● چنڇا ۽ چنڇي: ذ [هـ] چاچو . (ث) چنڇي ۽ چنڇيان .

● چنڇهڻا ۽ چنڇهڻي: ذ [هـ] فهرست . بل - چنڇو . حساب ڪتاب جو ڪاغذ .

— چنڇاڙاد' بهائي: ذ . چاچي جو پٽ . سوت' .

— چنڇهڻا بانڊهنا: ليڪو ٻڌڻ . چنڇو ٺاهڻ . بيل ٻڌڻ . فهرست تيار ڪرڻ .

— چنڇاڙاد' بهن: ث . چاچي جي ڌيءَ . سوت' .

● چنڇهڻي ۽ چنڇهڻياڻ: ث [هـ] چنڇي . خط . سنڌ - پروانو . ڪوبه لکيل ڪاغذ .

● چنڇيرا ۽ چنڇيرے: ذ . چاچي جي آڪھ . مان - سوتائي سوت .

— چنڇهڻي بهيجنا: چنڇي موڪلڻ - خط موڪلڻ .

● چنڇيرڙي ۽ چنڇيرڙيان: ث [هـ] هڪ قسم جو رت پيئندڙ جيت - چنڇيرڙ .

— چنڇهڻي ڏالنا: خط وجهڻ (ڦال ڀر) . خط موڪلڻ . پڪو وجهڻ .

— چنڇيرڙي بن' ڪر چنڇيرڙيا: چنڇو ٿي چنڇو . چنڇو نه چنڇو .

— چنڇهڻي رساڻ: ذ . خط بهچائيندڙ - ڦالي .

● چنڇوڙا: متعدي [هـ] چنڇوڪارڻ . پڇڪار

— چنڇهڻي ليکنا: خط لکڻ - خط موڪلڻ .

● چنڇوڙا: متعدي [هـ] چنڇوڙ . چنڇوڻ .

● چنڇهڻي: ث [هـ] چنڇي . ٽاڻو - ڏنڊ . نقصان . مصيبت .

● چنڇوڙو: چنڇوڙو . بڪبڪ - بيخي .

— چنڇهڻي ڇنڇي: چنڇي پڙڻ - ڏنڊ پڙڻ .

● چنڇوڙو: چنڇوڙو . بڪبڪ - بيخي .

— چنڇهڻي ڇنڇي: چنڇي پڙڻ - ڏنڊ پڙڻ .

● چنڇوڙو: چنڇوڙو . بڪبڪ - بيخي .

— چنڇهڻي ڇنڇي: چنڇي پڙڻ - ڏنڊ پڙڻ .

● چنڇوڙو: چنڇوڙو . بڪبڪ - بيخي .

— چنڇهڻي ڇنڇي: چنڇي پڙڻ - ڏنڊ پڙڻ .

● چنڇوڙو: چنڇوڙو . بڪبڪ - بيخي .

— چنڇهڻي ڇنڇي: چنڇي پڙڻ - ڏنڊ پڙڻ .

● چنڇوڙو: چنڇوڙو . بڪبڪ - بيخي .

— چنڇهڻي ڇنڇي: چنڇي پڙڻ - ڏنڊ پڙڻ .

● چنڇوڙو: چنڇوڙو . بڪبڪ - بيخي .

- چڙا ۽ چڙي: ذ [ه] مسخرو - چرچائي .
- چڙو: ث. صفت [ه] ياهوڪو (عورت). چنال .
- چڙعا: ذ [ه] چڙو. چڙن ۾ ٿيل ڳوڙهي-ويان .
- چڙهي ۽ چڙهيان: ث [ه] ڏي-پئي .
- چڙهي توڙنا: چڙهي چيلهه پيڇڻ . پئيءَ تي چڙهن .
- چڙ: ث [ه] سڪل پنن جي مروڙڻ جو آواز - چرچر .
- چيراغ: ذ [ف] ڏيو . (ڪنايتاً) پُٽ .
- چيراغا: ذ . مجاور ڪي ڏنل نذرانو .
- چيراغ بستي ڪرنا: ڏيو وغيره ٻارڻ . روشني ڪرڻ .
- چيراغ بجهڻا: ڏيو وسائڻ . اوندهه ٿيڻ .
- چيراغ بڙهڻا: ڏيو وسائڻ . بتي وسائڻ .
- چيراغ ٻاهونا: ٽپي باهه ٿيڻ . سخت ڪاوڙڻ . گهوڙي جو نرا کڻڻ . ٽهڻ .
- چيراغ جملے: تابع فعل . ڏيئي ٻري - بتي ٻرڻ مهل . سچ لئي .
- چيراغ ڏکھانا: ڏيو ڏيکارڻ . سوچورو ڪرڻ .
- چيراغ سحرى هونا: ڏيو وسائڻ تي هجڻ . پوين پسان ۾ هجڻ - مڪرات ۾ هجڻ .
- چيراغ سے پھڙو: جهڙو: ڏي مان وٺ واري هنڌان تيل جا ڦڙا ڪرڻ (جي ٻرندا آهن).
- چيراغ سے چيراغ جملنا: ڏي مان ڏيو ٻرڻ . هڪڙي مان ٻئي کي فائدو پهچڻ .
- چيراغ لے کتر ڏھونڊھنا: تمام گهڻي ڳولا ڪرڻ .
- چيراغی: ث. قبر تي ڏي ٻارائي جو نذرانو . اهو نذرانو جو ڪنهن قبر تي فاتح ڏيڻ کان پوءِ ڏي جي هيٺان رکجي .
- چڙانا: لازم [ه] وهڻ (ڦٽ) . ڪٽڻ
- (زخمر) . پوسرڻ (زخم يا ڦٽ) .
- چڙانا: متعدي [ه] چورائڻ - چوري ڪرڻ . لڪائي کڻي وڃڻ . بنا اجازت کڻڻ . ڪسڻ (دل) . ڦيرائڻ (اڪيون) . پئي پاسي ڪرڻ (منهن) . جهڻ (پائي) . جهڻ (نطفو) .
- چڙائندڙ چڙائندھ: ث [ه] چمڙي وار يا هڏي وغيره جي سڙڻ جي بانس .
- چڙائندا: صفت . بدبودار . بانسارو . ڪني طبيعت وارو . بدمزاج .
- چڙائيتا چڙائيتہ: ذ [ه] هڪ قسم جو پسارڪو وکر (جو دوا ۾ ڪم اچي) - ڪيرياتو .
- چڙبانڙڪڻ: صفت [اردو] چالاڪ . سياڻو . ڏاهو . ڏک . ڦڙت . دلير . بيدپو . بيحيا . گستاخ . بيپرواهه .
- چڙبہ: ذ [ه] نقل - خاڪو . ڪنهن شيء جو هو بهو نقل .
- چڙبہ آتارنا: هو بهو نقل ڪرڻ .
- چڙچا: ذ [ه] ذڪر - گفتگو . ڳالهه - تذڪرو . چوپول . ناموس - نيڪي - مشهوري . بحث . چرچو - پوڳ - مسخري .
- چڙچا هونا: ذڪر ٿيڻ - چوپول ٿيڻ . مشهوري ٿيڻ - ناماچار ٿيڻ .
- چڙچيڻا: ذ [ه] پوئي جو هڪ قسم - آبت ڪندڙي .
- چڙچڙ, چڙچڙ چڙچڙ: ذ [ه] نئين ٻوٽ جو آواز - چير چير . چيچات . ڪائي پچڻ جو آواز . لکڻ وقت قلم جو آواز .
- چڙچڙاهڻ, چڙچڙاهڻ: چڙچڙاهڻ: ث. چيچات . سنهون آواز - چيڪاٽ . ڦٽ يا زخمر پوسرڻ جي حالت - پوسراڻ . چڙ .
- چڙچڙانا, چڙچڙ چڙچڙ: لازم [ه] چير چير

● چَرُڪا ڪَ چَرُڪَ: ذ [ه] چَهڪ - چير - وڌُ. گهاٽُ (تلوان خنجر وغيره جو). هڪو زخم - رهڙو. داغ - ڏنپ.

● چَرُڪا دينا: چهڪ ڏيڻ - وڌ وجهڻ. گهاٽُ ڪرڻ. زخم ڪرڻ. ڏنپ ڏيڻ. نقصان پهچائڻ.
● چَرُڪا لگانا: وڌ وجهڻ - چهڪ ڏيڻ. زخم پهچائڻ. نقصان پهچائڻ. ڏنپ ڏيڻ.

● چَرُڪا ڪَ چَرُڪَ: ذ [ه] پڪي ڪَ جو هڪ قسم.
● چَرُڪَ ڪَ چَرُڪَ ڪَ: ذ [ه] هاڻي ڪي گاهه وغيره کارائيندڙ. هاڻين جو خدمتگار. نيچ. گندو.

● چَرُڪَ ڪَ: لازم [ه] ٿورو هنڪڻ. پُرڪڻ.
● چَرُڪَ ڪَ: ٿ. ٽيڪ - پُرڪ.

● چَرُڪَ ڪَ: صفت [ه] گهٽ مَسُج. مَسُڙيل مَسُڙيل. مروڙيل. ڪوماڻل. سڪل. اڀرو.
● چَرُڪَ ڪَ: هونا: سڪل شيء جو پڇي ذرا ذرا ٿيڻ - ڪُرو مَسُرو ٿيڻ. گهنججي وڃڻ. ڪوماڻجي وڃڻ.

● چَرُڪَ ڪَ: لازم [ه] گهٽ مَسُج ٿيڻ. مروڙجڻ. چيچاٽ ڪرڻ.

● چَرُڪَ ڪَ: متعدي [ه] چَرُڪَ - ڪاڻڻ (گاهه چارو وغيره). (ذ) گوڏن تائين ننڍو پاڄامو (جو اڪثر نوڪرن ۽ قيدين کي پارائيندا آهن).
● چَرُڪَ ڪَ: ٿ. ڍورن جي چرڻ جو هنڌ (جتي گاهه گهڻو هجي).

● چَرُڪَ ڪَ: متعدي. چارڻ - ڍورن کي جهنگ ڏانهن پهرائي وڃڻ.

● چَرُڪَ ڪَ: ٿ. چوپايو مال پهرائڻ جي حالت. چارائي - چارڻ جو محتاتو.

● چَرُڪَ ڪَ: چرڻ وڃڻ - ڪاڻي وڃڻ.
● چَرُڪَ ڪَ: چرواها ڪَ چَرُڪَ ڪَ: ذ. مال چاريندڙ.

ڪرڻ. چيچاٽ ڪرڻ. ڪاڻي ڪَ جو پڇڻ وقت چيڙاٽ ڪرڻ. هوسرڻ (ڦٽ زخم).

● چَرُڪَ ڪَ: ذ [ف] ڦيڻو. آسمان - آپ. گردش - ڦيرو. ڪنڀارن جو چڪ. باز جو هڪ قسم. هڪ قسم جو جانور - چراخ.

● چَرُڪَ ڪَ: ڦاڻا: ڦاڻون کي چڪ تي چاڙهڻ. سرائڻ تي چاڙهڻ.

● چَرُڪَ ڪَ: ڦيرو ڪاڻڻ - ڦيرڻ - چڪر ڪاڻڻ. گهٽڻ (ڌاتو).

● چَرُڪَ ڪَ: ذ [ف] سَٽ ڪرڻ جو چرخو - آرٽ - آيت. (صفت) آهو مرد يا عورت جنهن جا عضوا پيري ڪَ سبب ڪمزور ٿي ويا هجن.
● چَرُڪَ ڪَ: ٿ. آيت ۽ ڪرڻ جو سامان. عورت جو ڪمر.

● چَرُڪَ ڪَ: چرخو ڪرڻ - آيت هلائڻ. سَٽ ڪرڻ.

● چَرُڪَ ڪَ: ڦيرو ٿي وڃڻ - ڦيرو ٿي وڃڻ. ڦيرو ٿي وڃڻ. گهري ڪندا ٿيڻ.

● چَرُڪَ ڪَ: چَرُڪَ ڪَ: ٿ [اردو] چرخي. ڦيرڻي. ڪپهه ٺاڻڻ جي آرٽي. ڏاڳي يا ڏور ويڙهڻ جي ريل. آتشبازي ڪَ جو هڪ قسم.

● چَرُڪَ ڪَ: ذ [ه] چَمڙي جو ٻوڪو (ڪوه مان هائي ڪيڻ لاءِ). چَمڙي جو وڏو ڏول. هڪ قسم جي نشيدار شيء - چرڻ.

● چَرُڪَ ڪَ: چَرُڪَ ڪَ: ٿ. ڍڳي وغيره جو چَمڙو. ٿلهو چَمڙو. چَر جو ٻوڪو - ڪوس.

● چَرُڪَ ڪَ: چَرُڪَ ڪَ: ٿ. آها زمين جا جوڙو ڍڳن جو ڪاهي سگهي يا هڪڙي ٻوڪي تي آباد ٿي سگهي. ٿوري زمين.

● چَرُڪَ ڪَ: چَرُڪَ ڪَ: ٿ. چرڻ پيئندڙ - چرشي. موالِي. ڪوه مان ٻوڪو ڀريندڙ.

ڌراڙ - ڌنار .

● چِرُنَا : لازم [هـ] چيرجن . قُئِن (ڪاٺي) .
سِيرجن . ڏرڻ . ڦاٽڻ (ڪپڙو) .

■ چِرَنا : متعدي . چيرائڻ . ڦاڙائڻ . ڦوڙائڻ .
ڏمڪڻ - پوسرائڻ (ڦٽ ، زخم) .

■ چِرائي : ٿ . چيرائي - چيرائي .
■ چِرُنِي ۽ چِرُنِيَا : ٿ . آهو ڏانءُ جنهن ۾
مال کي چارو ڪارائجي - آهرو - ڪُونر .

■ چِرُنِي : ڏ [هـ] آهي ڪيئن جي ٻارن
جي پيٽ ۾ ٿيندا آهن - سيڪيون - ڏمند .

■ چِرُنِي لڳندا : ڪيئن سِرڻ . بي آرامي ٿيڻ .
خار لڳڻ - ساڙ وٺڻ .

● چِرُوَا ۽ چِرُوِي : ڏ [هـ] وڏي هندي .
ديگڙو .

● چِرُوَا : متعدي متعدي [هـ] چوري
ڪرائڻ - چورائڻ .

● چِرُونجِي : ٿ [هـ] هڪ مشهور ميوو . وڻ
جو هڪ قسم .

■ چِرُهي ۽ چِرُهيَا : ٿ [هـ] ڪُونر (جنهن
۾ چوپائي کي چارو ڪرائين) .

■ چِرِي : ٿ [هـ] سائو گاهه . (جوئر ، ٻاجهر
وغيرہ جو) .

■ چِرِيَا ۽ چِرِي : ڏ [هـ] جھيرڪ - چيڙو (پکي) .
● چِرُنَا : لازم [هـ] چوڻ - ڪاوڙجڻ - ناراض

ٿيڻ . ٺهڻ - ٻري پڄڻ .
■ چِرِي : ٿ . چوڙ - غصو - ڪاوڙ - نفرت - ڌڪار .

■ چِرَنا : متعدي . چيڙائڻ - ڪاوڙائڻ - ناراض
ڪرڻ . ڪيٽ ڪرڻ - بيزار ڪرڻ . ويچارا ڪيڻ .

■ چِرِي چِرَا : صفت . چيڙاڪ - جهٽ چڙي
ٻوندڙ . تند مزاج - ٿانديءَ تپو .

■ چِرِي چِرَاپَن (ڏ) چِرِي چِرَاهَن : ٿ . چيڙاڪ

طبيعت - زود رنجي . چِرِي - ڪاوڙ . ناراضگي .

■ چِرِي چِرَنا : لازم . يڪدم ڪاوڙجڻ . چوڻ .
مچرجڻ . خفي ٿيڻ .

■ چِرِي چِرَا هونا : چيڙاڪ ٿيڻ - زود رنج ٿيڻ .
■ چِرُهَنا : لازم [هـ] چوڻ . مٿي وڃڻ - مٿي

ٿيڻ . بلند ٿيڻ . چڙهي ويهڻ - سوار ٿيڻ . آپرڻ -
آسڻ . اڏرڻ . وڌڻ (قيمت) . ٿيڻ (نشو) .

■ چِرُهَنا : چوڙهي اچڻ - ڪاهه ڪري اچڻ .
■ چِرُهَنا جانا : چاڙهي وڃڻ . ٻي وڃڻ .

■ چِرُهَنا : متعدي . چاڙهڻ - مٿي ڪرڻ .
سوار ڪرائڻ . هڪ ئي گيت ۾ ٻي وڃڻ .

لڳ ڪرائڻ .
■ چِرُهَنا : ڏ . چاڙهه . وڌاءُ . ڀرتي - اضافو .

چڙهت . درياءُ جو مٿيون پاسو .
■ چِرُهَنا ۽ چِرُهَنا : ڏ . نذرانو - پيٽا . باس -

سڪا . گشيو - ڏٺو . آهي ڪپڙا ، زيور ۽ کاڌو
وغيرہ جي شاديءَ کان اڳ ساهرن طرفان

موڪليا وڃن .
■ چِرُهَنا اُتار : ڏ . لاهه چاڙهه . گهٽاءُ وڌي .

لاهي چاڙهي .
■ چِرُهَنا ۽ چِرُهَنا : ٿ . چاڙهي . مٿانهين .

اوپائي - بلندي . ڏاڪڻ . ڪاهه - حملو .
■ چِرُهَنا بيٺهنا : چڙهي ويهڻ . سوار ٿي وڃڻ .

قبضي ۾ ڪري ويهڻ .
■ چِرُهَنا : صفت . چڙهتو - چڙهندڙ . وڌندڙ .

ترقي پذير .
■ چِرُهَنا جوين : ڏ . چڙهندڙ جواني . وڌندڙ

حُسن .
■ چِرُهَنا : ٿ . واڌ . چاڙهه . ترقي .

■ چِرُهَنا جواني : ٿ . ڳوٺ جواني . شباب .
■ چِرُهَنا ڪلا : ٿ . ترقي - واڌارو .

- چڙھ جانا: چڙھي وڃڻ. ڪاھي وڃڻ.
 مٿان چڙھڻ. جماع ڪرڻ.
 - چڙھ ڪے بولڻا: وڏي واڪي ڳالهائڻ.
 وڏو واڪ ڏيڻ. ٻٽاڪ هڻڻ.
 - چڙھيت: ذ. سوار. سواري ڪندڙ. چاڙھو.
 ● چڙي ۽ چڙياں: ٿ [ھ] لت- ٿڌو.
 آڙي. جانو.
 - چڙي مارنا: لت هڻڻ. ڦوٽي هڻڻ. جانو هڻڻ.
 ● چڙي ۽ چڙياں: ٿ [ھ] جهرڪي- چڙي.
 - چڙي مار: ذ. چڙمار- ماري.
 ● چڙيا: ٿ [ھ] هڪ مشهور پکي- جهرڪي-
 چڙي. چولي ۾ اهو هنڌ جتي توکريون گڏجن.
 چنڀر کي وچان ڏنل ڪاٺ جي آڙ. ڏوليءَ ۾
 ڪم ايندڙ هڪ ڪاٺي. ابدائو.
 - چڙيا چنڀر گن: محاوره. پکي پکڻ.
 - چڙيا خانو: ذ. آها جاءِ جتي هر قسم جا
 پکي رکيا وڃن. عجائب گهر (Zoo).
 - چڙيا کاڌو: ذ. پهرن کان پير- ذ.
 ٿيڻ جي ڳالهه- نامڪن ڳالهه.
 - چڙيا گهر: ذ. چڙيا گهر- عجائب خانو.
 ● چڙيل ۽ چڙيليس: ٿ [ھ] ڏائڻ.
 جنڙي. جهيڙاڪ عورت. بد صورت عورت.
 ● چسڪ ۽ چسڪهين: ٿ [ھ] معمولي
 سُر. سُر جي سَوٽ. ڀرت جو هڪ قسم.
 منجاف يا مغزيءَ جي اڳيان لڳل ڪناري.
 ● چسڪا: ذ [ھ] چسڪو- چوس- مزو-
 سواد- ڏانڦو. عادت- هير.
 ● چسڪنا: لازم [ھ] منو منو سور ٿيڻ-
 پورڻ (ڦٽ زخم). سور جي سَوٽ اڀرڻ.
 ● چسڪي ۽ چسڪياں: ٿ [ھ] چسڪي-
 سُڪي- ڍڪ.
- چسڪي لنگنا: چسڪي ڀرڻ- سُڪي
 ڀرڻ- ڍڪ ڀرڻ.
 ● چسڪنا: لازم [ھ] چوسجڻ. نپوڙجڻ. ست
 نڪرڻ. (ذ) چوسڻي (ٻارن جو هڪ رانديڪو).
 - چسڪنا: متعدي. چوسائڻ- چوپائڻ. ڪير
 پيارڻ. ڌارائڻ.
 - چسڪني ۽ چسڪياں: ٿ. چوسڻي. ٻارن
 کي ڪير پيارڻ جي شيشي. چوپڻي (رانديڪو
 ۽ ڪاٺ جي شيء).
 ● چيڙ ۽ چيڙيس: ٿ [ترڪي] بانس جي تيلين
 يا سَر جي ڪاٺن مان دروازن ۽ درين جي مٿان
 ڏيڻ لاءِ ٺهيل پردو- چيڪ.
 ● چيڪ: ذ [ھ] زمين جو هڪ خاص ماپ
 جو ٽڪر (عموماً ديهه جيترو). زرعي زمين جو
 مخصوص علائقو. ان وغيره چڙڻ جي مشن.
 - چيڪ برار: ذ. ڀل وصول ڪندڙ- تهپدار.
 - چيڪبسٽ: صفت. ديهن ۾ ورهايل (علائقو).
 ديهه جو نقشو.
 - چيڪ بندي: ٿ. زمين جي حد بندي- نمبر
 شماري.
 ● چيڪ: ذ [انگ. cheque] چيڪ- بئنڪ
 مان پئسن وٺڻ جو ڪاغذ.
 ● چيڪ: ٿ [ھ] چڪ جو سُر. لوڏو-
 جهنگو.
 ● چڪا ۽ چڪي: ذ [ھ] چڪو. چورس
 يا گول ٽيڪي- چڪي.
 - چڪا بانڊھنا: چڪو ٻڌڻ- چڪي ٺاهڻ.
 - چڪا دهی: ذ. سٺو ڄميل ڌونرو (جو
 چڪن جي صورت ۾ هجي).
 ● چڪا چوند، چڪا چوندھ: ٿ [ھ] تيز
 روشنيءَ جي ڪري اکين ۾ ورجڻ واري حالت.

اڪين ۾ ترورا اچڻ جي حالت. حيرت سبب اڪيون چٽين واري حالت.

● چڪا چونده آنا: نظاري جو تاب سهي نه سگهڻ ڪري اڪيون پورجن ۽ پٽجن. حيران ٿيڻ.

● چڪا چوندهي لنگنا: تيز روشنيءَ ڪري اڪيون ڪيريون ٿيڻ. اڪين اڳيان ترورا اچڻ.

● چڪارا ۽ چڪاري: ذ [ه] هڪ قسم جو هرڻ (جوندو ٿئي). ننڍڙو ۽ چالاڪ هرڻ. هڪ قسم جي پن تارن واري سارنگي.

● چڪاري: ٺ [ه] مچر. شڪاري ڇانو. (صفت) فاحش. خراب.

● چڪت: ٺ [ه] چڪ. ڏندن سان وڍڻ جي حالت.

● چڪتا: چڪت: ذ [ه] گول نشان. گول داغ. گول ٺڪر. چڪ جو نشان. جسر تي ڌڪ لڳڻ ڪري ٿيل ڳاڙهو يا ڪارو نشان. دڙپ. گوشت جو ٽڪر. ٻوٽي.

● چڪتي ۽ چڪتيان: ٺ [ه] چر جو ننڍو گول ٺڪر. چڪي. ٽڪي. دٻي جو دٻڻ. ڍال.

● چڪٽ: صفت [ه] تمام ميرو. سٺو ۽ ميرو. گدلو. گندو. غليظ. گپ جهڙو.

● چڪٽ لنگائڻ پهرنا: تمام گدلو ٿي گهمڻ. سدائين ميرن ڪپڙن سان هلڻ.

● چڪتا ۽ چڪتي: ذ [ه] چٽو. لپ.

● چڪتي: ٺ [ه] چڪي مٽي. سخت زمين. چٽي.

● چڪچڪا: صفت [ه] چيلڪو. چمڪندڙ.

● چڪچڪي: ٺ [ه] هڪ قسم جو ساز. ڪوٽال. چيريون.

● چڪيدڙهيا: صفت [ه] آهوماڻهو جنهن کي

فقط کاڌيءَ تي ڏاڙهي جا وار هجن. ترڙ ٻڄي.

● چڪڙ: ذ [ه] چڪر. گول گهيرو. ڦيڻو.

● چڪ (ڪنڀر جو). چڪرو. ڦيرو.

● گهمرو. ڦيري (مٽي جي). گولائيءَ ۾ ڦرڻ جي حالت. مصيبت. تڪليف. آزار. مونجهارو.

● چڪڙ آنا: چڪر اچڻ. ڦيري اچڻ (مٽي کي). مٽو ڦيرڻ.

● چڪڙ باندھنا: گولائي ٻڌڻ. ڦيرو ٻڌڻ.

● چڪڙ دينا: چڪر ڏيڻ. گهمرو ڏيڻ. ڦيري ڏيڻ. ڦيرائڻ. گهمائڻ. منجهائڻ.

● چڪڙ کائڻا: ڦيرو ڏيڻ. چڪر ڏيڻ. چڪر هڻڻ. وري وري ڦرڻ. رُلڻ. ڦيريون پائڻ.

● چڪڙ کھانا: چڪر کائڻ. ڦيرو کائڻ. گهمڻ. ڦرڻ (مٽو).

● چڪڙ لنگنا: چڪر هڻڻ. ڦرڻ. گهمڻ. چوڌاري ڦرڻ. گشت ڪرڻ. ڦيريون پائڻ.

● چڪڙ ميس آنا: مونجهاري ۾ اچڻ. مصيبت ۾ ڦاسڻ.

● چڪڙ ميس ڏالڻا: مصيبت ۾ وجهڻ. آزار ۾ وجهڻ. حيران ڪرڻ. رولي ۾ وجهڻ.

● چڪڙانا: لازم [ه] چڪر کائڻ. ڦرڻ. حيران ۽ پريشان ٿيڻ. ششدر ٿيڻ. وانڙو ٿيڻ.

● بيهوش ٿي وڃڻ. ڏندڻجڻ.

● چڪڙا دينا: حيران ڪري ڇڏڻ. مٽو ڦيرائي ڇڏڻ.

● چڪڙانتر: ذ. ٻسارڪي وکر جو هڪ قسم (هڪ وڻ جو ٻج جو دوا طور ڪر اچي).

● چڪڙ. مڪڙ: محاوره [ه] آڻو بهانو. ٺڳي. دوکو.

● چڪڙي: ٺ [ه] هڪ قسم جي ڪاٺي (جنهن مان ڦيڻون ٺهن).

● چڪڙلا ■ چڪڙلے: ذ [ھ] چڪرو. ڪاٺي جو گول ٽڪر (مانين ٺاهڻ جو). جذب جو پُٽو. چيڪلو. چڪلو. (صفت) موڪرو - خلاصو. چڪڙلاپاڻ چڪڙلان: ذ. ويڪر - موڪراڻ. ● چڪڙما ۽ چڪڙمے: ذ [ھ] فريب - ڌوڪو - ٺڳي. ويساھ گهاٽي - ڏٺو - دم. چيهو - گهاٽو. - چڪڙما دينا: ڌوڪو ڏيڻ - فريب ڏيڻ. نقصان پهچائڻ. ■ چڪڙن: ث [ف] ڀرت جو هڪ قسم. چڪنو - گئل وارو وائلو. ● چڪڙنا: صفت [ھ] سڻيو - چڪنو. تيل لڳل. لسو - تيرڪڻو. متارو. روغني. (ث) چڪڙني. - چڪڙنا چڙڙا: صفت. سڻيو. سوڪم. چرب زبان - چاپلوس. ڌٽاريندڙ. (ث) چڪڙني چڙڙي. - چڪڙنا گهڙا: محاوره. بيغيرت - بيشرم. جنهن کي ڪابه لڄ ليهه نه پوي - بي لڄو. بيعزت. جنهن کي ڪابه نصيحت اثر نه ڪري. - چڪڙنا ڪرنا: سڻيو ڪرڻ. ٻالڻ ڪرڻ. چاڪائڻ - چهڪائڻ. - چڪڙنا هٿ: ث. سڻپ. لسائي. - چڪڙناڻي: ث. چرپي. سڻپ (تيل، گيهه وغيره جو) لسائي. - چڪڙني چڙڙي باتي: محاوره. مٿيون مٿيون ڳالهائڻ. ڌٽاريندڙ ڳالهيون. چاپلوسيءَ جون ڳالهيون. - چڪڙني چهاليا، چڪڙني ڏلي: ث. سوپارين جو هڪ قسم - سڀو رڌاني سوپاري (جي پڇندا آهن). - چڪڙني مٽي: ث. چڪي مٽي. ● چڪڙنا: لازم [ھ] چڪڻ - ڀورو ٿيڻ - ختم

ٿيڻ. چڪتو ٿيڻ. ڪپڻ. - چڪنا: متعدي. ڀورو ڪرڻ. چڪائڻ. ملهه ڪرائڻ. نبيرو ڪرڻ. پيارڻ (رقم). - چڪڙنا: صفت. چڪتو. فيصلتي ٿيل. - چڪڙنا ڪرنا: چڪتو ڪري وٺڻ. آڪوٺي وٺڻ (مال). ● چڪڙنا چڙو: صفت [ھ] چڪنا چڙو - ٽڪر ٽڪر - پورو پورو. ٽڪل - چڙو چڙو. - چڪڙنا چڙو ڪرنا: ڀرزا ڀرزا ڪرڻ - چيهون چيهون ڪرڻ - پڇي ڀوري چڙڻ. ■ چڪڙنا: متعدي [ھ] سڻيو ڪرڻ. سڻپ وغيره هڻڻ. ● چڪڙو ۽ چڪڙوے: ذ [ھ] آبي هڪيءَ جو هڪ قسم - سُرخاب. (ث) چڪڙي، چڪڙي. - چڪڙي چڪو: ذ. سُرخاب هڪين جو جوڙو. ● چڪڙو: ذ [ھ] بيماري جو هڪ قسم (جا اڪثر گڏي جي اندرئين پاسي ڦڙي ۽ جي شڪل ۾ ظاهر ٿئي ۽ سڄي ٽنگ تي پکڙجي وڃي). ● چڪڙو ۽ چڪڙوے: ذ [ھ] چڪتو. فيصلو. نبيرو (قيمت جو). ٺيڪو. مقرر ٿيل پاڙو. ڍل. چڪتو ٿيل رقم. (ث) چڪڙو ۽ چڪڙوڻي. - چڪڙو ٽرا ۽ چڪڙو ٽرے: ذ [ھ] ميوي جو هڪ قسم - چڪڙون. ● چڪڙو ۽ چڪڙو: ذ [ھ] پڪيءَ جو هڪ قسم - جابلو تتر - چڪور. (ث) چڪوري ۽ چڪورياڻ. ● چڪڙنا: متعدي [ھ] چڪڻ. چشڪو وٺڻ. سواد وٺڻ. مزو وٺڻ. ڀوڳڻ (سزا). - چڪها چڪهي ڪرنا: گهڻين شين مان هر هڪ کي چڪي پسند ڪرڻ. - چڪها دينا: چڪائي چڙڻ. ڪارائڻ (سزا). - چڪهانا: متعدي. چڪائڻ. چشڪو وٺائڻ.

ذائقو وٺائڻ . ڪارائڻ .

■ چڪھوتياں ڪرنا : چشڪا وٺڻ . مزا وٺڻ . چٽو ڪرڻ .

■ چڪهي ■ چڪھياں : ٿ . چشڪو - سواد - ذائقو . تترن جو چوڳو .

● چڪڻي ۽ چڪڻياں : ٿ [ھ] رانديڪي جو ھڪ قسم . ڏور واري ڦرموتي - چڪري .

● چڪڻي ۽ چڪياں : ٿ [ھ] ائي ٻيھڻ جي چڪي . گوڏي جي ڍڪي .

■ چڪڻي ٻيسڻا : چڪي ٻيھڻ . اٿو ٻيھڻ . تڪليف پوڳڻ .

■ چڪڻي ٺاڪڻا : جنڊ آھوڙڻ .

■ چڪڻي جھونا : چڪي ٻيھڻ . اٿو ٻيھڻ . اٿو ٻيھڻ شروع ڪرڻ . ڊگھو قصو ڪڍي ويھڻ - ھراڻا ڏک سور بيان ڪرڻ .

■ چڪڻي رھا ۽ چڪڻي رھي : ڏ . جنڊ آھوڙيندڙ - جنڊ آھوڙو .

■ چڪڻي ڪا پاڻ : ڏ . جنڊ جو ٻڙ .

■ چڪڻي ڪا ڪھونڻا : ڏ . جنڊ جو ھٿيو - مٿيو .

■ چڪڻي ڪي مان : ٿ . جنڊ جو ڪير .

■ چڪڻي نامہ : ڏ . ٻڪيءَ جو سَھرو . (جو شاديءَ جي موقعي تي ٻڪي وجھڻ مھل عورتن کائينديون آھن) .

■ چڪڻي ٻڪڻي : ٿ [ھ] چڪي ٻڪي - ڌرو ٻڙرو . اوکھ سوکھ .

● چڪڻا : لازم [ھ] چڪڻ . چھنب سان کائڻ . چڪا : ڏ . چوڳو . چوٽو .

■ چڪڻا : متعدي . چڪڻائڻ . چوٽو ڪارائڻ . ● چڱل : ٿ [ھ] خارش - ڪاڇي - ڪنھنر .

خارش جي بيماري . سُر سُر . شھوت .

■ چڱل مٿاڻا : خارش لاھڻ . شھوت مارڻ .

(جماع ڪرڻ) .

● چلا ۽ چيلے : ڏ [ھ] زھ (ڪمان جو) . چيلو (چاليھ ڏينھن عبادت ۾ ھڪ جاءِ ويھڻ) .

ھڪ قسم جي نرم ماني .

■ چلا چڙھانا : زھ چاڙھڻ - ڪمان چاڙھڻ . چيلو ڪيڻ .

■ چلا ڪھيٺڻا : چيلو ٻجائڻ - چالھو ڪيڻ .

● چلاتا : ڏ [ھ] ھڪ قسم جو ٻسارڪو وکر .

● چلاڻا : لازم [ھ] زور سان رڙيون ڪرڻ .

شور مچائڻ - گوڙ ڪرڻ . دانھون ڪرڻ . ٻوڪڙو ڪرڻ .

■ چلا ڪے رونا : زور سان روئڻ - ڏاڍي روئڻ .

■ چلا ھٿ ۽ چلا ھٿين : ٿ . چيخ - رڙ - دانھن .

● چلاؤ : ڏ [ھ] بنا گوشت جي ٻلاءُ - باصري ٻلاءُ .

● چٽبلاڻا : لازم [ھ] بي آرام ٿيڻ - بيقار ٿيڻ . گھيرائجي وڃڻ . ننڊ ۾ ٻاسا ورائڻ .

لڇڻ ٻڇڻ .

■ چٽبلا : صفت . بيقار - بي آرام . ڪوٺس ڦٽو .

چلولو - ڪيچلو - ريجالو . حرڪتي (ٻار) .

■ چٽبلاھڻ : ڏ . ڪيچل - چلولائي . بي آرامي . حرڪت .

■ چٽبلاھڻ : ٿ . ڪيچل - حرڪت . چلولائي .

● چٽپترا ۽ چٽپترے : ڏ [ھ] ھڪ قسم جو ڪبوتر (جنھن جو رنگ اڇاڻ تي ماڻل ھجي) .

● چٽيا ۽ چٽيے : ڏ [ھ] وڻ جو ھڪ قسم .

● چٽپتر : ڏ [ھ] ٺڳي - دغا . ويساھ گھاتي .

■ چٽپتر بازی : ٿ . ٺڳي - فريب . چالاڪي .

■ چٽپتر ڪرنا : ڪھيٺڻا : ٺڳي ڪرڻ - فريب ڏيڻ . ويساھ گھاتي ڪرڻ .

● چٽپچل : ٿ [ھ] ابرڪ جو ٻورو - چاڪ .

ڪم ڏيندڙ.

== چٽلُ بَسَنا: چالاڻو ڪرڻ. مري وڃڻ.

== چٽلُ ٻَ: تابع فعل. (ڪاوڙ مان چوڻ جا لفظ) هل ڙي هل! وڃ ڙي!

== چٽلُ ٻُڙنا: هلي وڃڻ. هلڻ لڳڻ. روانو ٿيڻ. شروع ٿيڻ.

== چٽلُنا: صفت. هلندڙ- چالڻو. جاري. وهندڙ. ويندڙ. ڪارگر. اثرائتو.

== چٽلُنا بَنا: هليو وڃڻ. ڪسڪي وڃڻ. ڀڄي وڃڻ.

== چٽلُنا پُڙَ: محاوره. وڏو چالاڪ ۽ ڪم جو ماڻهو. هوشيار ماڻهو. چالاڪ.

== چٽلُنا زَمانه: محاوره. پيريءَ جو زمانو. ڪراڙپ جو وقت. آسودگيءَ جو زمانو. خوشحالي جو وقت.

== چٽلُنا ڪامُ: ذ. رواجي ڪم. معمولي ڪم. لهي ٿي جو ڪم.

== چٽلُنا ڪرنا: روانو ڪرڻ. هلائي ڇڏڻ. اڳتي موڪلي ڏيڻ. شروع ڪرڻ.

== چٽلُنا هونا: روانو ٿيڻ. هليو وڃڻ. ڪسڪي وڃڻ. پاسو ڪري وڃڻ. پنهنجو مطلب پورو ڪري هليو وڃڻ. رواج ۾ اچڻ.

== چٽلُ ٻَهرَ: محاوره. هٿ چلت. ڦڙڙتي ۽ چالاڪي.

== چٽلُتي: ث. تيزي. تڪاڻي. ڦڙڙتي- چستي. هلندي. پُهچ. رسائي.

== چٽلُتي ٻَهرَتي: جهانڻو: محاوره. بي بقا. فاني. (ڪنايتاً) دنيا.

== چٽلُتي گاڙي: روڙا آڻڪانا: هلندڙ ڪم ۾ خواهه مخواهه رنڊڪ وجهڻ. ڀڄڪڙي وجهڻ.

== چٽلُتي هوا سے لڙنا: هرڀرو وڙهڻ. وڙهڻ

● چٽلُچٽلانا: لازم [ه] ساڙڻ (آس جو). گرم هئڻ (ڏينهن). لُوسائڻ.

== چٽلُچٽلاتا: صفت. ساڙيندڙ- گرم (ڏينهن).

== چٽلُچٽلاتي دُهوپُ: ث. ساڙيندڙ آس. نيٺن آس.

● چٽلُچٽلانا: لازم [ه] خارش ٿيڻ. جماع ڪرائڻ جي خواهش ٿيڻ.

● چٽلُڪُنا: لازم [ه] چاڪڻ- چمڪڻ. ڪاوڙجڻ- خفا ٿيڻ. گوڙ ڪرڻ.

● چٽلُمُ ۽ چٽلُمَهي: ث [ف] حتمي جي نوبي- ڦڙ. سُلافي.

== چٽلُمهي ٻَهرُنا: تانڊو نوبي ڪرڻ. نيچ خدمت ڪرڻ.

● چٽلُمنُ ۽ چٽلُمنَهي: ث [ه] تيلين مان ٺهيل پٽو- چيپري. چيڪ.

● چٽلُنا: لازم [ه] هلڻ. ٻنڌ ڪرڻ. وڃڻ- روانو ٿيڻ- آسڻ. چالڻو ٿيڻ. جاري ٿيڻ. وهڻ (هاڻي). لڏڻ. هلڻ (وس، اثر، حڪم). وڃڻ (دنيا مان)- مڻ. چٽڻ (توف، بندوق وغيره).

لڳڻ (جادو). جٽاءُ ڪرڻ. ڪارگر ٿيڻ. لڳڻ (جهيڙو).

== چٽلا آنا: هليو اچڻ.

== چٽلا جانا: هليو وڃڻ. روانو ٿي وڃڻ.

== چٽلا چٽلُ: ث. هٿ هٿان. ڪُڇ- روانگي. گهڻن ماڻهن مڻ جي حالت.

== چٽلا چٽلي: ث. ڪُڇ- روانگي. موڪلاڻي. سفر جي تياري. هٿ هٿان. پڇاڙيءَ جو وقت.

== چٽلانا: متعدي. هلاڻ. هڪلڻ. جاري ڪرڻ. ڪاهڻ. چالو ڪرڻ. ڪم ۾ آڻڻ.

== چٽلاڙو: صفت. چالڻو. وڃڻ وارو. فاني. وڃڻ لاءِ تيار. مڻ وهيڻو. ڪم ٽپائڻو- وقتي

چمڙو. ڪٽل.

● چَمَرُخُ : ٿ. ايت ۾ ڪم ايندڙ چم جي ڪٽهي. (مفت) اڀري - هيٺي (عورت).

● چَمَرُسُ : ذ. جتيءَ جي گات سبب پير ۾ ٿيل لَيفَ.

● چَمَارُ ۽ چَمَارُ : ذ [ه] هندن جي ڪ گهٽ ذات (جا چمڙي جو ڪم ڪري). مڇي - مينگهواڙ. گهٽ ذات - نيچ.

● چَمَپَا : ذ [ه] وڻ جو هڪ قسم (جنهن جو ڪل اڇاڻ مائل هيڊو ۽ نهايت خوشبودار ٿئي).

● چَمَپَا ڪٽي : ٿ. زيور جو ڪ قسم (گچيءَ ۾ پائڻ جو) چَمَڪَلي - چَمَڪَلي.

● چَمَپَئي رَنگُ : ذ. هڪو پيلو رنگ.

● چَمَپَيتُ : صفت [ه] گمر - غائب - ليڪل.

● چَمَپَيتُ هو جانا : لکي وڃن - ڪم ٿي وڃن. کيس ڪي وڃن - پڇي وڃن.

● چَمَپَيتا : لازم [ه] چَهڻ - چنبڙڻ. پٺيان لڳڻ - پچر نه چڏڻ.

● چَمَپَيتا : متعدي. چنبڙائڻ - چهڻائڻ. پٺيان لائڻ.

● چَمَپَيتُ جانا : چهتي وڃن - چنبڙي پوڻ.

● چَمَچُ : چَمَچُ ۽ چَمَچُ : ذ [ه] ٿان ۽ جو هڪ قسم - چمچو.

● چَمَڙا : ذ [ه] چمڙو - چمر - ڪل.

● چَمَڙا آٿارنا، آدهيڙنا، ڪهينچنا : ڪٽل لاهڻ - چوڙي لاهڻ. ڏاڍي مار ڏيڻ.

● چَمَڙي : ٿ. چمڙي - ڪٽل.

● چَمَڪارنا : متعدي [ه] ٻُڄڪارڻ - پيار ڪرڻ. دلاسو ڏيڻ. آڏت ڏيڻ. پُٺي ٺِڀڙڻ (گهوڙي جي).

● چَمَڪارُ، چَمَڪاري : ٿ. ٻُڄڪار.

لآءِ ڪُنڌون ڪڍڻ. ٿوري ڳالهه تي وڙهي پوڻ.

● چَلُ جانا : هلي وڃڻ. شروع ٿيڻ. ڦاٽي وڃڻ (ڪپڙو وغيره). گذري وڃڻ (وقت). ٿي وڃڻ (ڪم). لڳي پوڻ (جهيڙو). ڪم ڏيئي وڃڻ.

● چَلُ دينا : هليو وڃڻ - روانو ٿيڻ. مري وڃڻ.

● چَلُ ڪهڙا هونا : آڻي رستو وٺڻ - روانو ٿي وڃڻ.

● چَلَنُ : ذ. چال - هلت. ريت - رسم. عادت - سڀاڻ.

● چَلَنُ بيگڙنا : چال خراب ٿيڻ - افعال بيگڙڻ. خراب عادتون پرائڻ.

● چَلَنُ سيڪهنا : عادتون سکڻ - عادتون پرائڻ. روش اختيار ڪرڻ.

● چَلَنُ ڇهه : هلي کان عاجز ٿيڻ.

● چَلَنُ لنگنا : هلي لڳڻ. وڃڻ لاءِ تيار ٿيڻ.

● چَلُ جانا : هليو وڃڻ. روانو ٿيڻ - هلندو رهڻ.

● چَلُ چَلُ : ذ [ه] چرون - لپ. بڪ (پاڻيءَ وغيره جو).

● چَلُ بهرُ : تابع فعل. لپ ڪن - بڪ جيترو.

● چَلُ لپينا : گهڙي ڪرڻ لاءِ ڍڪ پوڻ. گهڙي ڪرڻ.

● چَلُ وڻ لَهو : بڙهنا : جسر ۾ ٻڪن جا ٻڪ رت وڌڻ. تازو توانو ۽ تندرست ٿيڻ. تمام گهڻو خوش هئڻ.

● چَلُ وڻ لَهو پينا : ٻڪن جا ٻڪ رت پيئڻ. تمام گهڻو مارڻ. گهڻو ستائڻ.

● چَلُ وڻ چَلُ وڻ : ٿ [ه] مڇي جو هڪ قسم.

● چَلُ وڻ چَلُ وڻ : ذ [ه] جُونُ - ليڪ.

● چَلُ وڻ : ٿ [ه] سيرڻ (پکي) جو آواز.

● چَمُ : ذ [ه] "چام" جو مخفف - چمر.

● چَمڪَنا: لازم [ه] چيمڪڻ - چيلڪڻ.
 جهرڪڻ. رونق ڪرڻ. مشهور ٿيڻ. پڙڪي
 کائڻ. چرڪڻ (گهوڙو وغيره). ڪاوڙجڻ -
 ناراض ٿيڻ. آپڙڻ (سج، چنڊ) - روشن ٿيڻ.
 - چَمڪَڻ: ٿ. چيمڪو - جهلڪو. تجلو -
 روشني.

- چَمڪارا ۽ چَمڪارو: ڏ. چمڪو - روشني.
 تابش.

- چَمڪانا: متعدي. چمڪائڻ - چاڪائڻ.
 چرڪائڻ. هالڻ ڪرڻ. پڙڪائڻ - هٻڪارڻ
 (گهوڙو).

- چَمڪَ دَمڪَ: ٿ. چاڪو چيمڪو.
 روشني. آب تاب - رونق. سونهن سوڀيا.

● چَمڪادُڙ ۽ چَمڪادڙين: ٿ [ه] هڪ
 قسم جو ساهوارو - چمڙو - چاڪي چمڙو.

● چَموڻا ۽ چَموڻي: ڏ [ه] آهو چمڙي جو
 ٽڪر جنهن تي حجم پاڪي تڪو ڪندا آهن -
 ماٺ. ايت ۾ پيل چمڙي جو ٽڪر جنهن ۾
 تڪ ڦرندي آهي. (صفت) بيوقوف - موڙڪ.
 - چَموڻي ۽ چَموڻيان: ٿ. چمڙي جو گول
 ٽڪر جنهن ۾ تڪ ڦيري.

● چَمَڪَ چَمَ: ڏ [ه] فصل جو هڪ قسم. چڻو.

- چَمَ: ڏ. چڻا. پڳڻل چڻا - پڳڻا.

- چَمَ کي دال: ٿ. چڻن جي دال.

● چَمَ بَڪَ: ڏ [ه] ڀر جو هڪ قسم - چمق ڀر.

چَمَ بيلي: ٿ [ه] خوشبودار گل ۽ ٻوٽي
 جو هڪ قسم - چنبيلي.

● چَمَ چَمَ ۽ چَمَ چَمَ: ڏ [ه] ڪيئون (جو
 معدي ۾ هيدا ٿئي) - سيوڪي.

- چَمَ چَمَ لڳنا: خار لڳڻ - ساڙ وٺڻ.

● چَمَ ڏا: ڏ [ه] چنڊ - قمر.

- چَمَ ڏا ماهون: ڏ. چنڊ (ٻارن جو رکيل نالو).

● چَمَ ڏا: صفت [ه] گنجو - آهو ماڻهو جنهن
 جي چوٽيءَ جا وار ڪٽيل هجن. ڏانءُ - عقل وارو.

● چَمَ ڏا رانا: متعدي [ه] ٽٽائڻ - ٽارڻ. بهانو
 ڪرڻ. ڪوڙ ڪرڻ. ٽڪرائڻ. ٽيلهاڻڻ.

● چَمَ ڏا ماري: ٿ [ه] آبي پڪيءَ جو هڪ
 قسم (جنهن جي چهنڊ ٿلهي ۽ ڊگهي ٿئي جنهن
 جي هيٺان هڪ ٿلهي ٿئي).

● چَمَ ڏا ۽ چَمَ ڏو: ڏ [ه] گول ٽوپيءَ
 جو مٿيون حصو - چنڊو. گهوڙو (هر جو).

● چَمَ ڏا: ڏ [ه] چنڊو. ڦوڙي.

● چَمَ ڏا: صفت [ه] آهو شخص جنهن جون
 اکيون روشني نه سهي سگهن - چَنجهو - جهانورو.
 ٿوريءَ نظر وارو - جهانپو. (ٿ) چَمَ ڏا.

● چَمَ ڏا هانا: لازم [ه] اکيون چنجهائڻ -
 اکيون چنجهيون ڪرڻ.

● چَمَ ڏا ۽ چَمَ ڏا: ٿ [ه] ننڍڙو ٽڪر -
 ٽڪرو. حصو. پتي - پاڳو. چتي.

● چَمَ ڏا: ٿ [ه] ٽڪڻ - ٽيڻ - ٽوڙهه.
 گج. ڪوپري. ننڍڙي ماني - ڦلڪو.

● چَمَ ڏا ڏو: ڏ [ه] ڀالڪيءَ جو هڪ قسم -
 ڊرٽن جي سواريءَ جي ڏولي. هڪ قسم جو

ٽڪر جو رانديڪو. پڪيءَ جو هڪ قسم - چنڊول.
 ● چَمَ ڏا ۽ چَمَ ڏا: ٿ [ه] هڪ قسم جو

رڻو - چُونڙي.

● چَمَ ڏا: لازم [ه] ٽيڙڪڻ (ٻچ جي ڪل).
 ڦٽڻ. سيرجن (ٽڪر جو ٿانءُ). ٽيڙڻ (مکڙي).

چَمَ ڏا ڏو (چيلهه ۾).

- چَمَ ڏا: ٿ. ٽيڙڪڻ جي حالت. مڪڙيءَ
 جي کڻڻ جي حالت. سَتَ (عضوي ۾).

- چَمَ ڏا: ڏ. وائي سُور - سنڌن جو سور.

چيله جو سور .

● چڻڪا ۽ چڻڪي : ذ. صفت [ه] چڱو ڀلو .
تندرست - چاق .

● چڻڪاري ۽ چڻڪاريان : ث [ه] چڻڪ -
باه جو آلو . ناگوار ڳالهه - جهيڙي جهيڙي ڳالهه .
- چڻڪاري ڇهڙو نا : چڻڪ وجهڻ . جهيڙو
وجهڻ - فساد وجهڻ .

- چڻڪاري ڏالڻا : چڻڪ وجهڻ . فساد وجهڻ .
- چڻڪاريان ڇهڙو نا : چڻڪون نڪرڻ . آلا
نڪرڻ .

● چڻڪڻا : ذ [ه] ڪڪڙ جو ٻچو - چڙو .
● چڻڪهاڙو نا : متعدي [ه] هاڻي ۽ جو آواز
ڪرڻ - ڪاج ڪرڻ . گوڙ ڪرڻ (ڪڪرن جو) .
ڪجگوڙ ڪرڻ (شينهن) .

- چڻڪهاڙو نا : ث. دانهن . آواز (هاڻي جو) .
چنگهه . رڙ .

- چڻڪهاڙو نا مارنا : هاڻي ۽ جو رڙيون ڪرڻ .
ڪجگوڙيون ڪرڻ .

● چڻڪي ۽ چڻڪيان : ث [ه] چڻڪ . آساڙي .
- چڻڪي جهيڙو نا : چڻڪون نڪرڻ .

● چڻڪي ۽ چڻڪيان : ث [ه] محصول جو
هڪ قسم - ناڪو . ٻاهران آيل مال جو محصول -
اڪٽ . ڇپي . مٺ ڪن - لپ .

● چڻڪيري ، چڻڪيري ۽ چڻڪيرين : ث [ه] .
گلن يا ٿاڻون جي ٽوڪري . گلن جي ٽوڪري .
دسترخوان جو پوش .

● چڻنا : متعدي [ه] چونڊڻ . منتخب ڪرڻ .
ميڙڻ . ڪٺو ڪرڻ . چونڊ ڪرڻ . چڱڻ (دانا) .
ٻرڇڻ - ٺاهي رکڻ (کاڌو) . چڻڻ - چڻڻ ڪرڻ .
هڪ ٻئي مٿان رکڻ (سرون) . ٺاهڻ (پت) .

- چڻاو : ذ. پت جوڙڻ جي حالت - اوساري .

- چڻائي ، چڻوائِي ۽ چڻوائيان : ث. اوساري -
سرن يا پٿرن وغيره جي اڏاوت . تعمير جو ڪم .
لڻائي وغيره . رازن جو معاوضو .

● چڻور : ذ [ه] چڻور . مور جي کنڀن مان
ٺهيل وڇڻو - مورچل .

● چڻي ۽ چڻيان : ث [ه] ياقوت - لعل (نٺ
۾ پيل) - لالڙي . جيت جو هڪ قسم . رڻي جو
هڪ قسم - چڻي .

- چڻي (چڻيا) بيگم : محاوره . آفيم - ايل .

● چڻيا : صفت [ه] نڍڙي - ذڙي - پتڪڙي .
- چڻيا بطنخ : ث. بدڪ جو هڪ قسم .

- چڻيا بيگم : محاوره . آفيم - ايل .

- چڻيا گوڻو : ث. ڪونر جو هڪ قسم .

● چڻو : صفت [ه] چار (مرڪب لفظن جي
منڍ ۾ استعمال ٿيندڙ لفظ) .

- چڻورا ۽ چڻورايو : ذ. آهو ڪمرو جنهن
کي چڻي پاسي دروازا يا دريون هجن - چڻورو .
- چڻوپايو ۽ چڻوپايو : ذ. چوپايو - ڍور .

- چڻوتار : ذ. چڻ تارن وارو ساز - چوتارو .
- چڻوتارا : ذ. چڻ تندن جي اڻاوت وارو ڪپڙو .
هڪ قسم جو ساز - چوتارو .

- چڻوراها ۽ چڻوراھ : ذ. چوسول - چوواڻو -
چوڻڪ .

- چڻورس : ذ. چورس - چوڪنڊو .

- چڻوڪور : صفت . چوڪنڊو - چورس .

- چڻوڪهڙو ۽ چڻوڪهڙو نا : صفت . چوڪنڊو .
مستطيل .

- چڻوگلا ۽ چڻوگلے : ذ. چڻ پنکڙين وارو
گل - آهو گل جنهن ۾ چار پن هجن .

- چڻوگنا : صفت . چوڻو .

- چڻولڙا ۽ چڻولڙو : ذ. هار جو هڪ قسم -

چوسرو ھار.

- چوسمکھ: صفت. چئن وٿين وارو ڏيو.

- چوسمکھا: صفت. چئن منهن وارو. (ذ)

چئن وٿين وارو ڏيو. آھو ماڻھو جو اڪيلي سير چئن جو مقابلو ڪري.

- چوسمکھا لڙنا: جنگ ۾ چئني طرفن وڙھڻ.

چوڌاري وڙھڻ. بهادريءَ سان وڙھڻ. سڀني کي ماڻ ڪرائڻ.

- چوسپيخا ڪرنا: چوکنپو ڪرڻ. اونڌو

ڪري ھٿ پير ڪيلن سان ٻڏي سزا ڏيڻ.

- چوهڻسي: ٺ. بازار ۾ آھو چوٺڪ جتي

چئني ڪنڊن تي دڪان ھجن.

● چوہا ۽ چوہي: ذ. چوٺڪو. چئن جو

مجموعو. تاس ۾ چئن نشانن وارو پتو.

● چوہا: ذ [ھ] پسارڪي وڪر جو ھڪ قسم (جو خوشبودار ٿئي).

- چوہا چنڊنڊن: ذ. ڪوترو جو ھڪ قسم.

● چوہايس: عدد [ھ] ھڪ عدد. چوٿايلھ.

(۴۴)

● چوہا: صفت [ھ] سيمندڙ. ڳاڙو ڪندڙ. ريشو

ڪندڙ (ميو). ننڍو تلاءُ يا کڏ (جنھن ۾ سڄو

جو پاڻي گڏ ٿئي).

● چوہانا: متعدي [ھ] تيمائڻ. نچوڻ. ڳاڙڻ.

نيوڙڻ.

● چوہايس: عدد [ھ] ھڪ عدد. چوہايس (۴۴).

● چوہيال: ۽ چوہايلين: ٺ [ھ] ڳوٺ ۾ آھا

جاء جتي وڏيرو ۽ ڳوٺاڻا اچي ويھن يا مسافر

وغيرھ ترسائين. اوطاق.

● چوہيٺ: صفت [ھ] چارئي دروازا پٽيل.

ڪليل. ڪشادو. اونڌو. نيٺ. برباد. ويران.

- چوہيٺ ڪرنا: آجاڙ ڪرڻ. برباد ڪرڻ.

تياھ ڪرڻ. اونڌو ڪرڻ. ڳاڙڻ (ڪ).

● چوہيڙا: ذ [ھ] چوہيڙو راند جو ڪپڙو.

● چوٽ ۽ چوٽين: ٺ [ھ] زنا نومخصوص عضبو.

- چوٽيا ۽ چوٽي: ذ. صفت [ھ] پڙو.

چوٽيو. بيوقوف.

- چوٽيا بنانا: چوٽيو بنائڻ. بيوقوف بنائڻ.

- چوٽيا پن: ذ. چوٽيا پ. بيوقوفي. مور ڪپائي.

● چوٽي ۽ چوٽيڙ: ذ [ھ] پٺ پٺوڙ. چٽوڙ.

- چوٽيڙ بجانا: خوش ٿيڻ. بغل ٺوڪڻ.

- چوٽيڙ دکھانا: پٺ ڏيڻ. ٻڄ ٻائي پڄڻ.

پڄي وڃڻ.

- چوٽيڙو ۽ سڀاريان پھوڙنا: ٺيٺ سان

سوڀاريون پڄڻ. عيش ڪرڻ. موجدون مائڻ. وڏو

ماڻھو ٿي وڃڻ. ڪوبه ڪم نه ڪرڻ.

- چوٽيڙو ڪا لھو مڙجنا: ٺنگن جو پاڻي

سڪي وڃڻ. ويھڻ جي عادت بڻجي وڃڻ.

ھار سڃڻ.

- چوٽيڙو ڪي بٽل ڳيرنا: گھڻي ڀر ڪرڻ.

- چوٽيڙي ۽ چوٽيڙياڻ: ٺ. پٺ پٺوڙ. چٽوڙ.

- چوٽيڙيون چٽنا: گھڻي ڀر رڙھڻ. گيسيون

پاڻي ھلڻ.

● چوٽها ۽ چوٽھي: صفت [ھ] چوٽو. چوٽون.

مري ويل ماڻھو ۽ چوٽين چوٽين ڏينھن جي ادا

ڪيل رسم.

- چوٽھي پانچوبس: تابع فعل. وقت بيوقت.

اڙڪي پڙڪي. ڪڏھن ڪڏھن.

● چوٽھائي ۽ چوٽھائياڻ: ٺ [ھ] چوٽون

حصو. چوٽو.

● چوٽھي: ٺ [ھ] چوٽون ڏينھن. شاديءَ

جي ھڪ رسم (جا شاديءَ جي ٺٽي يا چوٽين

ڏينھن تي ڪندا آھن).

== چوتھی کا جوڑا : ذ . آھو وگو جو شاديءَ جي چوٿين ڏينھن تي ڪنوار کي پارائيندا آهن .
 == چوتھی کھڙائڻا : شاديءَ جي چوٿين ڏينھن تي ڪنوار جي گھر ۾ ھڪ رسم ادا ڪرڻ (جنھن ۾ گھوٽ ڪنوار ميو، پاڇي يا گل ھڪ ٻئي کي آڇلائي ھڻندا آھن).

● چوٽ ۽ چوٽين : ٺ [ھ] ڌڪ - ضرب .
 ٺوڪر . گھاٽ - زخم . صدمو . چرچو . ٺوڪ .
 داغ - وار . حملو . نقصان - ٽوٽو . ڪبوتر جو ڪنھن مقرر جاءِ کان موٽي اچڻ جي حالت .
 بر واري پاسي کان گنبد ڏنل چادر جا برسات ۾ مٽي تي وجهجي (جنھن ۾ مٽوءَ پٺا ڍڪجي وڃن).

== چوٽ؟ آنا : ڌڪ لڳڻ - ضرب رسڻ . صدمو پھچڻ .
 == چوٽ؟ پٽنا : ڌڪ لڳڻ . صدمو پھچڻ .
 == چوٽ؟ چٽلڻا : ٻن ماڻھن جو ھڪ ٻئي تي وار ڪرڻ . ھڪ ٻئي تي ٽوڪون ڪرڻ . وار ٿيڻ .
 == چوٽ؟ سٽھڻا : چوٽ سھڻ - ڌڪ سھسائڻ . نقصان برداشت ڪرڻ .

== چوٽ؟ ڪٽرنا : ڌڪ ھڻڻ . وار ڪرڻ - حملو ڪرڻ . ٺوڪ ھڻڻ . ڪبوتر جو ڪنھن مقرر جاءِ تائين آزادي وڃڻ . زخمي ڪرڻ . جادو ڪرڻ .
 == چوٽ؟ ڪھانا : ڌڪ کاڌڻ . زخمي ٿيڻ . نقصان کاڌڻ . ٺوڪر کاڌڻ .

== چوٽ؟ لنگڻا : ڌڪ لڳڻ . صدمو پھچڻ . عشق جي چيٽ اچڻ . اوسيڙو ٿيڻ .

== چوٽين چٽلڻا : ھڪ ٻئي تي وار ٿيڻ . مقابلو ٿيڻ . چڙھت ٿيڻ . ٽوڪون ٿيڻ .

● چوٽڻا ۽ چوٽڻي : ذ [ھ] ”چور“ جو تصغير . سيڪڙاٽ چور - نئون چور .

● چوٽي ۽ چوٽياڻ : ٺ [ھ] چوٽي (وارن جي).

تارونءَ جا وار . گٽيل وار - گٽ . چوٽي (جبل جي) . مٿانھن جاءِ . مٿيون حصو . موڙ - ڪلنگي (پکيءَ جي) . ڪنگرو . سردار . مٽڪ . ماھر .
 (صفت) اوچو - بلند - مٿانھون .

== چوٽي دٻڻا : مطيع ٿيڻ . لاچار ٿيڻ .
 == چوٽي کا : صفت . چوٽيءَ جو . سڀ کان وڏو .
 مٿانھن درجي جو - اعليٰ .
 == چوٽي ڪٽرنا : چوٽي ڪٽڻ . چنگڻ وڍڻ .
 سرید ڪرڻ . مطيع ڪرڻ .

== چوٽي ڪٽرنا : چوٽي ڪرڻ - وار گٽڻ .
 == چوٽي گوٺھڻا : گٽ ڪرڻ - چوٽي ڪرڻ .
 == چوٽي والا : محاوره . چوٽي وارو . جين .
 ● چوچڙ : صفت [ھ] بيوقوف - مورڪب . (ٺ آھا ڍڳي وغيره جنھن جو کير سُڪي ويو ھجي - وھڪيل چوپائي .

● چوچيلا ۽ چوچيلے : ذ [ھ] نخرو - تال - ماڻو - لاڏ - انگل . پيار جون ڳالھيون - ناز جون ڳالھيون - لاڏ ڪوڏ .

== چوچيلا بگھارنا ڪرنا : انگل ڪرڻ - ناز نخرا ڪرڻ - ماڻا ڪرڻ .

● چوچي ۽ چوچياڻ : ٺ [ھ] بٺو . بٺي جي ڏنڊي .

== چوچي پيٽا : صفت . ٻيو ڏائيندڙ (ٻار) . کير پياڪ .

● چوڊنا : متعدي [ھ] جماع ڪرڻ .

■ چوڊهه : عدد [ھ] ھڪ عدد - چوڏھن (۱۴) .

== چوڊھواڻ : صفت . چوڏھون .

== چوڊھوڙين : صفت . چوڏھين .

== چوڊھويں کا چانڊ : ذ . چوڏھينءَ جو چنڊ . ماھر ڪامل . تمام سھڻو .

● چوڊھڙ : ٺ [ھ] ”چوڊھري“ جو عھدو .

● چورائو پيس : عدد [ھ] ھڪ عدد - چورانوي (۹۴).

● چور سانا : متعدی [ھ] چورس بنائڻ . سڌو ڪرڻ . لسو ڪرڻ .

● چور ما : ذ [ھ] چور سو - ملیدو . لذیذ کاڌو .

● چورن : ذ [ھ] بدھاضمي لاھڻ جي ڦڙڪي . چورڻ .

● چور نا : متعدی [ھ] چورو ڪرڻ . چوري ڪرڻ - ڪڍي ڪرڻ .

● چوڙا ۽ چوڙے : ذ . صفت [ھ] ويڪرو -

ڪشادو - خلاصو . وڏو - کليل (ميدان) .

گھير گھيلو (پھراڻ وغيره) . (ث) چوڙي .

● چوڙا چڪڙلا ۽ چوڙے چڪڙلے : صفت .

وڏو ۽ ويڪرو . ڪشادو (سينو) .

● چوڙا ڪرنا : وڌائڻ - ويڪرو ڪرڻ . ڪشادو

ڪرڻ - وڌو ڪرڻ .

● چوڙائي : ث . ويڪرائڻ - موڪرائڻ - ڪشادائي .

● چوڙا ۽ چوڙے : ذ [ھ] چوڙو . ٻانڀھين ؟

● چوڙے ميں بيٺا ره جانا : اڪيلو رهجي وڃڻ .

تباهه ٿي وڃڻ .

● چوڙانا : متعدی [ھ] ويڪرو ڪرڻ - ڪشادو

ڪرڻ . کولڻ .

● چوڙي ۽ چوڙياں : ث [ھ] چوڙي -

ڪنگڙي . عينڪ جو گول چلو (جنهن ۾ شيشو

ٻوي) . ٻيچ (اوزار ۾ پيل) .

● چوڙي دار : صفت . چوڙين وارو ٻانڄامو .

● چوڙياں ٻنھننا : چوڙيون پائڻ . سٺست ٿيڻ .

● چوڙياں توڙ نا : چوڙيون ڀڄڻ (مڙس جي

مرڻ تي زالون چوڙيون ڀڄي ڇڏينديون آهن) .

سوڌ ڪرڻ .

● چوڙ يا : ذ [ھ] ليڪائڻ ڪپڙي جو هڪ قسم .

وڌيڙپ . (صفت) ٿلهو . متارو . ڏاڍو - سخت - مضبوط . چست - چالاڪ .

● چودھري : ذ [ھ] چودري - رئيس - وڏيرو .

● چودھرائي چودھرائين : ث . ” چودھري “

جو سونٿ . رئيسيائي - وڏيريائي .

● چور ۽ چور : ذ [ھ] چور - چوري ڪندڙ .

گجھه . ڦٽ جو اندريون حصو (جو نه چٽي) -

ناسور . شڪ - بدگمانِي . ميڻ ٻئيءَ جو اهو

پاسو جو گھري ويو هجي . (صفت) لڪل -

گجھو .

● چور بالو : ث . چور ڪپ - ڌڻ .

● چور بيٺھنا : دل ۾ چور ويھڻ . شڪ پوڻ .

نيٺ بدلجڻ .

● چور ٻيٺ : ذ . آھو حمل جو ظاھري طرح

ڏيکارڻ نہ ڏئي .

● چور ڏھور : محاوره . چور ۽ چوريءَ جو

مال . چور ۽ ڀاڳيا .

● چور گلي : ث . چور گھٽي - چور رستو -

گجھو رستو .

● چور منڊلي : ث . هڪ ٻاراڻي راند .

● چوري ۽ چورياں : ث . چوري .

● چوري چھڙے : تابع فعل . ليڪ ڇيپ ۾ -

ماٺ ميٺ ۾ - گجھه گھوہ ۾ .

● چوري ڪرنا : چوري ڪرڻ .

● چور : صفت [ھ] چور ٿيل - ڪٽيل - ٻيٺل .

چورو - پورو . مدهوش (نشي ۾) . ماندو (ٽڪڪان) .

● چورا : ذ . چورو - پورو . ڪٽو .

● چورا ڪرنا : چورو ڪرڻ . پورو ڪرڻ . ٻيھڻ .

● چوراسي : عدد [ھ] هڪ عدد - چوراسي

(۸۴) . (ذ) ڀرن ۾ پائڻ جو هڪ زيور . ڏاند جي

گچيءَ ۾ ٻڌڻ لاءِ گھنگھرن جو هار .

پابند . محتاط - چوڪس .
 = چوڪُسي : ٺ . چوڪسي - خبرداري - سجاڳي .
 سنڀال - نظرداري .
 = چوڪُسي ڪرنا : چوڪسي ڪرڻ - نظرداري ڪرڻ - سنڀال ڪرڻ .
 ● چوڪُسي ۽ چوڪُسي : صفت [ه] خبردار - هوشيار - سجاڳ . چڻي پاسن جو خيال رکندڙ .
 = چوڪُسي هونا : هوشيار ٿيڻ . خبردار ٿيڻ .
 ڪن ڪڙا ڪرڻ .
 ● چوڪُنا : لازم [ه] پڻلجڻ - پڻل ڪرڻ .
 چُڪ ڪرڻ - غلطي ڪرڻ . گُسي - خطا ٿيڻ .
 باز اچڻ .
 ● چوڪها ۽ چوڪهي : صفت [ه] خالص - نج . عمدو - سٺو - چرڪو . (ٺ) چوڪهي .
 ● چوڪهٽ ۽ چوڪهٽيس : ٺ [ه] در يا دري ۽ چوڪڪٽ . چانئٺ .
 = چوڪهٽا ۽ چوڪهٽي : ٺ . چوڪڪٽ (در) دري يا فريم وغيره جو) .
 ● چوڪي ۽ چوڪياڻ : ٺ [ه] منڊلي - چونڪي . منجي . آهو تختو جنهن تي بسڪون لاءِ اٿو گوهيندا آهن . پهرو - چونڪي . ٿاڻو - پوليس گهاٽ . ناڪو - محصول وٺڻ جي جاءِ . زبور جو هڪ قسم . قوالن جو ٿولو . نوبت وڃائڻ جو وقت . نذرانو . پيٽا .
 = چوڪي بڻهانا : چونڪي وهارڻ - پهرو وهارڻ . پوليس وهارڻ . پهرې هيٺ رکڻ .
 = چوڪي بهرنا : چونڪي پرڻ - ڪنهن درگاه تي نذر نياز ڏيڻ . ڳائڻن جو ڪنهن درويش جي مزار تي ڳائڻ .
 = چوڪي ميں بڻهانا ، رکهنا : ٿاڻي تي ويهارڻ - سُڪي ماڻهوءَ کي اکين آڏو رکڻ .

● چوسٺه : عدد [ه] هڪ عدد - چوهٺ (٦٤) .
 ● چوسر : ٺ [ه] راند جو هڪ قسم - چوپڙ .
 ● چوسنا : متعدي [ه] چوسڻ - چوپڻ .
 چڻ . پيڻ (رت) . نچوڙڻ .
 = چوسني ۽ چوسنيان : ٺ . چوسني . چوپڻي .
 ● چوڪُٺ : ٺ [ه] چوڪڪ - چوسول - چووانو .
 چورس . چڻن جو عدد - چار .
 ● چوڪُٺ : ٺ [ه] چُڪ - غلطي - پڻل . قصور - خطا .
 = چوڪُٺ جانا : گُسي وڃڻ - خطا ٿيڻ (ڌڪ) .
 ● چوڪُٺ : ٺ [ه] ڪٽاڻ - ترشي . ساڳ جو هڪ قسم - چوڪو . ليمي ۽ ڪٽي ڏاڙهون مان ٺهيل پاڇي ۽ جو هڪ قسم . (صفت) ڪٽو - ترش .
 ● چوڪا ۽ چوڪڪ : ٺ [ه] چڻن جو تعداد - چوڪڪو . اڳيان چار ڏند . زمين جو چورس ٽڪر . سنگ مرمر جو چورس پٿر . آهو هنڌ جتي هندو ويهي کاڌو کائيندا آهن . چڻن شين جو مجموعو .
 چونڪڙي .
 ● چوڪا : ٺ [ه] هڪ قسم جو ساڳ (جوسواد ۾ ڪٽو ٿئي) - چوڪو .
 ● چوڪر : ٺ [ه] چاڻ (ڪٽڪ يا جون جي آڻي جو) .
 ● چوڪڙي ۽ چوڪڙياڻ : ٺ [ه] چڻن شين جو مجموعو . چڻن ماڻهن جو ميڙ - چونڪڙي .
 واڻ جون چار نوڙيون . هرڻ جو ٽپ - چال .
 چرڪ - ٺاهه . پاڇ - ڊوڙ . زبور جو هڪ قسم .
 = چوڪڙي بهرنا : هرڻ جو ٺاهه کائي پيڻ .
 چال ڏيڻ - ٽپ ڏيڻ .
 = چوڪڙي بهول جانا : حواس گم ٿيڻ - هوش ڇڏائي وڃڻ . هڪو ٻڪو ٿيڻ .
 ● چوڪُسي : صفت [ه] خبردار - سجاڳ .

چُون چُون .

● چُون نه ڪرنا : چون به نه ڪرڻ - آواز ئي نه ڪيڻ. چون چرانه ڪرڻ. ڪجهه به نه ڪڇڻ.
● چونا : لازم [هـ] نيٺ - ڳوڻ. چُهڻ - جذب ڪرڻ. سيمڻ .

● چُونَا : ذ [هـ] چُن - گُچ . پوڄي (چُن جي) .
● چُونَا بهرينا : چُن هڻڻ . پوڄي هڻڻ . آچوڪرڻ .
● چُونُئيس : عدد [هـ] هڪ عدد - چوئيه (۳۴) .
● چُونُچَ : چُونُچيس : ث [هـ] چُهڻب (پڪي ۽ جي) . نوڪ .

● چُونُچَ مارنا : چُهڻب هڻڻ - ٺونگو هڻڻ .
● چُونُچَ مائو - انگل .
● چُونُدهيانا : لازم [هـ] چُنجهائڻ (اڪيون) .
● چُونُڌا : چُونُڌي ڪري اڪيون پورجڻ .

● چُونُڌا چُونُڌي : ذ [هـ] چُنڊو . چڱ (وارن جي) . چوٽو . پڪي ۽ جي چوٽي - موڙ . گنج - ٺوڙھ .

● چُونُڌا سُنڌوانا : مٿو ڪوڙائڻ . بيعزتي ڪرائڻ .
● چُونُڌا نوچنا : چُنڊا پڻ .

● چُونُڌري : چُونُڌرياں : ث [هـ] چُنڊي . مور جي ڪنڀن مان ٺهيل وڃڻو - مور چل .
● چُونُڌسُئھُ : عدد [هـ] هڪ عدد - چوھٿ (۶۴) .

● چُونُڌسُئھُ : لازم [هـ] چُرڪڻ - چُرڪ پڻ .
● چُونُڌسُئھُ : لازم [هـ] چُرڪڻ - چُرڪ پڻ .

● چُونُڌسُئھُ : لازم [هـ] چُرڪڻ - چُرڪ پڻ .
● چُونُڌسُئھُ : لازم [هـ] چُرڪڻ - چُرڪ پڻ .

● چُونُڌسُئھُ : لازم [هـ] چُرڪڻ - چُرڪ پڻ .
● چُونُڌسُئھُ : لازم [هـ] چُرڪڻ - چُرڪ پڻ .

● چوگا : ذ [هـ] چوگو - ڊاڻو - چوٽو (پکين جو) .
● چوگُڙا چوگُڙي : ذ [هـ] سَھو - خرگوش .
● چُولُ ۽ چُولَيس : ث [هـ] چُوڙ (در جي) .
● چُولُ سوراخ جنهن ۾ ٻي ڪاٺي وڌي وڃي .

● چُولُ ۽ چُولَيس : سَھو ڏهيلي ڪرنا : سَھو ڏهيلي ڪرڻ .
● چُولُ ۽ چُولَيس : سَھو ڏهيلي ڪرڻ .

● چولا ۽ چولي : ذ [هـ] چولو . ڪنوار جي شاديءَ جو لباس . بدن - جس . قالب - بوتو .
● چولا ۽ چولي : چولو بدلڻ . چوڻ مٽائڻ .
● چولا ۽ چولي : ذ [هـ] وڏو ۽ اونھون ڪوھ .
● چولا ۽ چولي : ذ [هـ] وڏا ۽ فساد وجهڻ .
● چولا ۽ چولي : ذ [هـ] وڏا ۽ فساد وجهڻ .

● چُولائي : ث [هـ] ساڳ جو هڪ قسم .
● چُولها ۽ چُولهي : ذ [هـ] چُلھ - چُلھو .
● چُولها ۽ چُولھي : ذ [هـ] چُلھ - چُلھو .
● چُولها ۽ چُولھي : ذ [هـ] چُلھ - چُلھو .

● چُولها ۽ چُولھي : ذ [هـ] چُلھ - چُلھو .
● چُولها ۽ چُولھي : ذ [هـ] چُلھ - چُلھو .

● چُولي ۽ چولياں : ث [هـ] چولو - چولي (جا زالون چولي جي اندران پائين) .

● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .
● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .

● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .
● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .

● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .
● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .

● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .
● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .

● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .
● چُونُڌا : مٿي ۽ چُونُڌي : ذ [هـ] چُونُڌي .

== چئونڪانا : متعدي . چرڪائڻ . هوشيار ڪرڻ .
سجاڳ ڪرڻ .

== چئونڪ پٺڙا : چرڪ پڙڻ . ننڊ مان چرڪ
پري سجاڳ ٿيڻ . جاڳي پوڻ .
● چئونڪا ۽ چئونڪي : ذ [ه] چوڳو . خوشامد .
ڏٺو .

== چئونڪا ڪرنا : چاپلوسي ڪرڻ . خوشامد ڪرڻ .
== چئونڪي باز : صفت . ڏني باز - ڪشئي . چاپلوس .
● چئونڪي ۽ چئونڪياڻ : ث [ه] چئن آنن جو
سڪو - پاڻي .

● چوڻها ۽ چوڻي : ذ [ه] ڪڙو .
== چوڻها ڪڙي : ث . گاهه جو هڪ قسم (جنهن
جا پن ڪڙي جي ڪن جهڙا ٿين) .
== چوڻها ۽ چوڻهاڻي : ث . ڪڙي . ننڍي
ڪڙي .

== چوڻي دان : ذ . ڪٺار .
● چوڻي ٿر : عدد [ه] هڪ عدد - چوڻي (۴۷) .
● چوڻي : ذ [ه] پاڻي ۽ جو سيمو - سيم جي
پاڻي ۽ جو دڻو . ڪچو ڪوهه . درياءَ جي ويجهو
واريءَ ۾ کوٽيل کوهي .

● چوڻي : ذ [ه] حرف چ . هڪ عدد - چوڻي (۶) .
== چوڻي : صفت . چوڻي .

● چوڻي ۽ چوڻي : ذ [ه] پڪي ۽ جو هڪ قسم .
● چوڻي : متعدي [ه] چاپڻ . مٿس هڻڻ - ٺٻو
هڻڻ - ٺٻڻ . نشان ڪرڻ .

== چوڻي : ث . چاپ - مٿس - ٺٻو . نقل . چوڻي
جو اوزار . تصوير - سانچو .

== چوڻي : ذ . چاپو . مهر - نشان - ٺٻو . پريس -
چوڻي جي مشين . اوچتو حملو . حملو .

== چوڻي لنگاڻا : ٺٻو هڻڻ - مهر لڳائڻ .
== چوڻي مارڻا : رات جو لڪي حملو ڪرڻ -

راتا هو هڻڻ .

== چوڻي خانو : ذ . چاپخانو - پريس .

● چوڻي ۽ چوڻي : ذ [ه] چٽي . ويڪري
چاتي . هٿ . ڪنڀڙائي .

● چوڻي ۽ چوڻياڻ : ث [ه] چاتي - سينو .
عورت جا بيا . هٿ - دليري - بهادري .

== چوڻي آبهاري ڪرڻ چٽا : چاتي ڪڍي هڻڻ -
سينو ٽوڪي هڻڻ . رعب سان هڻڻ .

== چوڻي آبهاري : چاتي ظاهر ٿيڻ - بيا سڱو ٿيڻ .
== چوڻي بهاري : دل پر جي اچڻ (ڏک ۾) .

رحم اچڻ - قياس پوڻ ماءُ جي بن ۾ کير پر جي
اچڻ .

== چوڻي باري : دل وڌڻ . حوصلو ٿيڻ .
== چوڻي پري پري (سيل) رکها : چاتي ۽ تي
پري رکڻ . دل سخت ڪرڻ .

== چوڻي هر موندگي ڏکڻا : چاتي ۽ تي مڱ
ڏرڻ . ساڙ ڏيارڻ .

== چوڻي بهاري : هينون ڦاٽڻ . دل سڙڻ .
== چوڻي بهاري : چاتي ڪڍڻ - سينو پٽڻ .

ماتر ڪرڻ . پٽ ڪڍڻ .

== چوڻي ٽهندي ڪرنا : دل ٽارڻ . دل خوش
ڪرڻ . دل جو بخار ڪڍڻ .

== چوڻي ٽهو ڪرنا : چاتي ٽوڪڻ - سيني تي
هٿ هڻڻ .

== چوڻي دينا : بيوڙيڻ - ٽيڙي ڏيڻ . آرھ ڏيڻ -
مدد ڏيڻ .

== چوڻي لنگاڻا : سيني مان لڳائڻ - چاتيءَ
سان لائڻ . پيار ڪرڻ . دلاو ڏيڻ - آٿ ڏيڻ .

== چوڻي ڪا پھوڙا : محاوره . دل جو ڦٽ - دل
جو سُور . اندر جو ساڙ . هٿين جو ڪنڊو . دشمن .

== چوڻي ڪوٺاڻا : چاتي ڪٽڻ - ماتر ڪرڻ .

پڙهڻ ڪمڻ .

- جهاتي گذرانا: آرهر ڀرجڻ - چاتي ظاهر ٿيڻ .

- جهاتي لنگانا: چاتيءَ سان لائڻ - ڳري لڳائڻ .

پاڪر پائڻ .

- جهاتي نيڪال ڪر چلنا: چاتي ڪڍي هلائڻ .

سينو ڪڍي هلائڻ . سيمجي هلائڻ - آڪڙ سان هلائڻ .

● جهاج ۽ جهاج: ذ [ه] چچ - سڀ . بگي

جي ڦيڻ جي مٿان رکيل ڍڪ - پڪو .

- جهاجون مڙهه بر سنا: ڏاڍو مينهن وڻڻ -

سخت برسات پوڻ .

● جهاجهڻ: ث [ه] ڏڏ - لسي . گيهه ٽٽڻ

بعد ٿان ۽ جي تري ۾ يا مٿان رهجي ويل اڇي

گچي - ڪٽو .

● جهڙڙ: ذ [ه] درياءُ جو ڪپ . آها زمين

جا درياءُ ڇڏي وڃي . ڪڇو .

● جهاکڻ ۽ جهاکڻس: ث [ه] پاڻيءَ جي

ننڍي سڪ - ننڍي سانداري .

● جهال: ث [ه] ڪل - چوڏو (وڻ جو) .

● جهالا ۽ جهال: ذ [ه] ڦٽڻو - ڇٽڻو . لڻڻ -

چالو . داغ .

● جهائيا: ث [ه] سوپاري .

● جهان ۽ جهانيس: ث [ه] چيت وجهڻ لاءِ

ڪاٺين ۽ ڪاڇڻن وغيره جي اڏاوت (جنهن تي

چت وجهندا آهن) . چپر - چٽن .

● جهانا: متعدي [ه] چائڻ . آڏڻ (چت) .

چنو آڏڻ . ڍڪڻ . چائڻو ڪرڻ . پاڇو ڪرڻ -

چانچڻ (ڪڪر) . غالب پوڻ . وڪوڙڻ (غم) .

- جهاجانا: چانچي وڃڻ . غالب اچڻ .

ڍڪجي وڃڻ .

● جهانڻينا: متعدي [ه] چانڊڻ . ڌار ڪرڻ -

جدا ڪرڻ (چونڊي) . چونڊڻ . ڌڻڻ . چانگڻ .

مختصر ڪرڻ .

- جهانڻ: ث . چانڊ . چوند . ڪٽر . ڪاٺ

ڪوٽ .

- جهانڻ لپينا: چانڊي وٺڻ . چوند ڪرڻ .

چانگي ڇڏڻ . ڪاٺ ڪوٽ ڪرڻ .

● جهانڻا: متعدي [ه] چائڻ . صاف ڪرڻ ڀرڪڻ .

- جهان: ث . چائڻ جي حالت . مصدر "جهانڻا"

مان امر .

- جهان ٻين: ث . چنڊ چاڻ . صفائي . پرڪ .

گولا ڦولا . کوچنا . تحقيق .

- جهان ڏانڻا مارنا: ڏاڍي گولا ڪرڻ -

جا ڪوڙ ڪرڻ .

● جهانڻو: ث [ه] چانڻو . پاڇو - ساڀو . ٿوري

مشابھت .

● جهاوني ۽ جهاونيا: ث [ه] چانڻو ڪرڻ

لاءِ ٺهيل چپر - آجهو . چاڻي - لشڪرگاهه .

- جهاوني ڏانڻا: چاڻي هڻڻ - لشڪر جو

منزل ڪرڻ .

● جهائيس ۽ جهائيسا: ث [ه] منهن تي ٿيل

ڪارو داغ - چانڻيسن . پاڇو (جن وغيره جو) .

- جهائيس بهڻيس: محاوره ٻوڙا ڪن شيطان

جا - خدا نه ڪري .

- جهائيس مائيس: ث . ٻارن جي هڪ راند .

● جهتب: ث [ه] ٺاهه ٺوهه - آرايش - سينگار .

سونهن - خوبصورت سجاوٽ . انگل - ماڻو .

● جهٻڙا ۽ جهٻڙي: ذ [ه] چپو - ٺوڪرو .

ڏلهو .

● جهٻڙي ۽ جهٻڙيا: ث [ه] ٺوڪري .

جهٻڙي .

● جهٻڙيس: عد [ه] هڪ عدد - چويهه (۲۶) .

● جهٻڙيلا ۽ جهٻڙيل: ذ . صفت [ه] سهڻو -

خوبصورت. سينگاريل. ڪڙي لٽي ٺهيل. جھيلو.

● جھٽپ: ٺ [م] ڪوڙھ جر نشان. سڄي مارڻ جي چٽو.

● جھٽپاڪا ۽ جھٽپاڪي: ڏ [م] پاڻيءَ جا ڇنڊا منهن تي هڻڻ جو آواز. شڪو.

● جھٽپلي ۽ جھٽپلياں: ٺ [م] ڪاٺيءَ جو سنهون چوڏو. چوڏو. (صفت) سنهون - ڪاٺيءَ جهڙو. ضعيف - اڀرو.

● جھٽپلي سا: صفت. ڪاٺيءَ جهڙو - اڀرو.

● جھٽپ جھٽپ: ٺ [م] پاڻيءَ ۾ ٽٽا ٽوڙا هڻڻ جو آواز. جٽب جٽب.

● جھٽپڙ ۽ جھٽپڙ: ڏ [م] ڇپر - چنو. منهن. جهوپڙي - ڪڪائون گهر.

● جھٽپڙ بهارو ڪٽر دينا: ڇت ڦاڙي ڏيڻ. اتان ملڻ جتان اميد ئي نه هجي. غيب مان ملڻ. گهر ويٺي خزانو ملڻ.

● جھٽپڙ ڏالڻا: ڇپر اڏڻ - چنو ڏاهڻ. ڇانو لاءِ منهن ڏاهڻ.

● جھٽپڙ رکھنا: بار وجهڻ. الزام رکڻ. ٿورو ڪرڻ.

● جھٽپڙ ڪهٽڙ: ٺ. آها ڪٽ جنهن تي ڇت يا چٽي اڏيل هجي. ڇپر ڪٽ. ميان ڍڪ ۽ پاسن کان پڙدي وارو پلنگ.

● جھٽپڪڙ ۽ جھٽپڪڙ: ٺ [م] پاڻيءَ ۾ هلڻ جو آواز. جٽب جٽب.

● جھٽپڪاڻا: متعدي [م] پاڻيءَ ۾ جٽب جٽب ڪرڻ. ٽٽا ٽوڙا هڻڻ.

● جھٽپڪلي ۽ جھٽپڪلياں: ٺ [م] ڇيڇي - ڪيرڙي. اڀري عورت.

● جھٽپنا: لازم [م] ڇيڇڻ. مھر لڳڻ - ٺٻو لڳڻ. فوتو نڪرڻ. تصوير ٺهڻ.

● جھٽپائي: ٺ. ڇپائي. ڇپڻ جي مزوري.

● جھٽپڪڙ: ڏ. ڪڙي تي پور سان ڇاپو هڻندڙ - پورگر.

● جھٽپڻ: عدد [م] هڪ عدد. ڇاونجاهه (۶۰).

● جھٽپنا، جھٽپنا: لازم [م] ليڪڻ - ڇيڻ. گرم ٿيڻ. غائب ٿيڻ. لهڻ (سج، چنڊ).

● جھٽپا ۽ جھٽپي: صفت. ليڪل - مخفي - گجهو. گرم - غائب. (ٺ) جھٽپي.

● جھٽپا رستم: محاوره. آعو ماڻهو جو ڪنهن هنر ۾ ماهر هجي مگر ڪنهن کي به خبر نه هجي. ● جھٽپا رکھنا: لڪائي رکڻ. لڪائي ڇڏڻ. گرم ڪرڻ.

● جھٽپا رهنا: لڪو وٺڻ. لڪل هڻڻ. روپوش هڻڻ.

● جھٽپانا: متعدي. لڪائڻ - ڇپائڻ. ڍڪڻ. گجهو رکڻ. گرم ڪرڻ.

● جھٽپڙي بهرنا: لڪندو گھمڻ. لڪڻ جي جاءِ گولبندو وٺڻ.

● جھٽپ جانا: لڪي وڃڻ. ڏسو "جھٽپا".

● جھٽپواڻ: صفت. لڪل - گجهو.

● جھٽپ ۽ جھٽپس: ٺ [م] ڇيٽ - ڪڏ. اجهو - پناهه.

● جھٽپ بانڊھنا، پاڻسا: ڇت ٻڌڻ. ڇت وجهڻ.

● جھٽپ ٽپڪڻا، چونا: ڇيٽ ٽپڻ.

● جھٽپا ۽ جھٽپي: ڏ [م] مانارو (ماڪي يا ڏينين جو). ميڙ - گوڙھ. ڦرڙين يا آرابن جو مڇو. چڱو. جهنڊ.

● جھٽپارا ۽ جھٽپاري: ڏ. تمام گهاٽو وڻ.

● جھٽپڙ: عدد [م] هڪ عدد - چاهتر (۶۰).

● جھٽپڙنا: لازم [م] کنڊرڻ - چڙو چڙو ٿيڻ.

● جھٽپڙي: ڏ [م] هندن جي هڪ ذات جو نالو - ڪتري.

● جھٽپڙي ۽ جھٽپڙياں: ٺ [م] ڇٽي -

● جهٺوٽي: ٿ. چٽو - رعايت.

● جهٺي: ٺ [ه] ٻار جي ڄمڻ جي ڏينهن تي ادا ڪيل رسم - چٽي.

● جهٺي ڪا دودھ ياد آنا: چٽيءَ جو ڪير ياد اچڻ. سخت مصيبت ۾ ڦاسڻ.

● جهٺي ۽ جهٺياڻ: ٺ [ه] چٽوئي - موڪل. فرصت. نوڪريءَ کان برطرفي.

● جهٺي دينا: موڪل ڏيڻ. رخصت ڏيڻ - اجازت ڏيڻ. موٽوڻ ڪرڻ. برطرف ڪرڻ (نوڪريءَ کان).

● جهٺيا: ڏ [ه] لوڻ جو هڪ قسم.

● جهٺڙا ۽ جهٺڙي: ڏ [ه] چٽ جو پٽ کان وڌيل حصو (جو آس يا مينهن کان بچاءُ ڪري).

● جهٺڙا ۽ جهٺڙو: ڏ [ه] چٽو - وڪو (گوشت جو).

● جهٺڪارنا: متعدي [ه] چٽڪارڻ (ڪٽي ڪي) جُٺ ڪرڻ.

● جهٺجها: صفت [ه] جهڙج - ڳوڙهو (رنگ).

● جهٺجهٺا: لازم [ه] تڏهوڪي - لڏوڪو - ٻولڻ. لاتيون ڪرڻ. خوش گفتاري ڪرڻ.

● جهٺجهٺا: ڏ. پکين جي ٻولي - لات - تڏهوڪو.

● جهٺجهٺو: ٺ. لاتيون - مٺي ٻولي (پکين جي). خوش الحاني.

● جهٺجهٺو ڪرنا: مٺيون ٻوليون ٻولڻ. خوش گفتاري ڪرڻ. رهاڻيون ڪرڻ.

● جهٺجهٺا: صفت [ه] تراڪڙو. تانگهو.

● جهٺجهٺا: لازم [ه] جهٺو. جهٺي وڃڻ. ڀر مان گسي لنگهڻ.

● جهٺجهٺا ڪهٺا: لوڏي ڇڏڻ. ڏڪائي ڇڏڻ.

ڏپ چٽي. ڪپوٽن جي ويهڻ جو پڇرو. هڪ قسم جو گنبد.

● جهٺيس: عدد [ه] هڪ عدد - چٽيهه (۳۶).

● جهٺيسا: صفت. چٽيهو. چٽيهه حرفتون ڄاڻندڙ. نهايت ڇالاڪو. وڏو ٺڳ. (ٺ)

● جهٺيسا: صفت.

● جهٺا: صفت [ه] جهون.

● جهٺا: صفت. چونڊيل. چونڊ (بد معاش).

● جهٺا هوا: محاوره. چونڊ بد معاش. وڏو بد معاش.

● جهٺا پا: ڏ [ه] ننڍپڻ. ننڍائي.

● جهٺا ٺڳ: ٺ [ه] سِر جو سورھون حصو - پنج ٽولا - آڻو - ڄٽانگ.

● جهٺا ٺڪار: ڏ [ه] چوٺڪارو. رهاڻي - نجات. فرصت - واندڪائي.

● جهٺا ٺڪارا پانا: چوٺڪارو حاصل ڪرڻ - نجات ملڻ. فرصت ملڻ - مهلت ملڻ. جند ڇڏائڻ.

● جهٺا ٺڪنا: لازم [ه] پڪوڙجڻ - چٽو وڃڻ ٿيڻ - کنڊرڻ. پڪوڙ (چنڊ يا تارن جي روشني).

● جهٺا ٺڪانا: متعدي. کنڊيرڻ. چٽو وڃڻ ڪرڻ.

● جهٺا ٺڪڻ جانا: چلڪڻ - چمڪڻ (چنڊ، تارا) روشن ٿيڻ. پڪوڙ (چانڊوڪي، زهر).

● جهٺا ٺا: لازم [ه] چانگجڻ - وڌجڻ. جدا ٿيڻ - ڌار ٿيڻ. ضعیف ٿيڻ - ڪمزور ٿيڻ.

● جهٺا ٺا: لازم [ه] چٽڻ - آزاد ٿيڻ. رها ٿيڻ. بچڻ. جاري ٿيڻ (دست). جدا ٿيڻ - وڇڙي وڃڻ. چٽڻ (بندوق وغيره).

● جهٺا: صفت. چٽل. ڪٽيو. جدا. الڳ.

● جهٺا ٺا: متعدي. چٽائڻ. آزاد ڪرائڻ. چوڙائڻ (پٽ).

● جهجهو؟ : ذ [هـ] ٻار جو پيشاب - چيچي .
 ● جهجهورا : ذ. صفت [هـ] هلاڪڙو - سفلو .
 ٿرڙو . رذيل .
 - جهجهورا پٽن؟ جهجهورا پٽن؟ : ذ. ٿرڙا پٽ -
 هلاڪڙائي . ڪمپٽ .
 ● جهجهو ٽنڊر؟ : ث [هـ] ڪٺي جو هڪ
 قسم - چڇو ٽنڊر . آتشبازيءَ جو هڪ قسم .
 ● جهڙا ۽ جهڙي : ذ [هـ] الزام - تهمت -
 بهتان . ميار - ڏوراپو .
 - جهڙا آٿارنا : ميار لاھڻ . احسان جو بار لاھڻ .
 ● جهڙا ۽ جهڙا مڙس : ث [هـ] آڳوڻي زماني
 جو هڪ سڪو - ڪسيرو .
 ● جهڙا رانا : متعدي [هـ] ڇڏو ڪرڻ . ڪي به
 شيون هڪ ٻئي کان پري ڪرڻ . ڪولڻ - ڪنڊيڙڻ .
 - جهڙا : صفت . ڇڏو - ڇڏو . سنهون ۽
 ڇڏو آئيل (ڪٽو) . وڌيڪو - پري .
 - جهڙا ڪٽر چڪاڻا : چنگهون ڦاڙي هلڻ -
 ٽنگون ٽيڙي هلڻ .
 ● جهڙا : لازم [هـ] ٽنگ ٿيڻ - سوراخ ٿيڻ .
 - جهڙا وانا : متعدي . ٽنگ ڪرائڻ - سوراخ
 ڪڍائڻ .
 ● جهڙا ۽ جهڙي : ذ [هـ] چيرو - ڌاتوءَ
 جي ننڍي گولي . گهنڱهرن ۾ پيل ننڍي پٿري .
 - جهڙا پيلانا : چيرا پڙڻ (بندوق ۾) .
 - جهڙي ڌار : صفت . چيرن واري (بندوق) .
 ● جهڙا ۽ جهڙي : ذ [هـ] چُرو - ڪاٺ
 وڏو ڪٽڻ .
 ● جهڙي ۽ جهڙياڻ : ث [هـ] چُري - ڪاٺي .
 - جهڙي ٻنڌهائي : ذ . ڪاسائي .
 ● جهڙي بهونڪڻا : چُري هلڻ - ڪاٺي لنگهائڻ
 (جسم ۾) .

- جهڙي بهونڪڻا : ڪاٺي وهائڻ . ذبح ڪرڻ -
 حلال ڪرڻ . مارڻ . تڪليف پهچائڻ .
 - جهڙي چٽاڻا : چُري وهڻ - ڪاٺي هلڻ .
 خونريزي ٿيڻ .
 - جهڙي ڪٽاري : ث. اهڙو جهڙو جنهن ۾
 رتو ڇان ٿئي .
 - جهڙي سارڻا : چري هلڻ - ڪاٺي هلڻ . زخمي
 ڪرڻ . اويالو ڏيڻ . اڻ سهائيندي ڳالهه ڪرڻ .
 ● جهڙپرا : صفت [هـ] سنهون - اڀرو - ضعيف .
 (ث) جهڙيري .
 - جهڙيري ٻڌڻ ڪا : صفت . سنهي جسم وارو -
 هاڪي بدن وارو .
 ● جهڙي : ث [هـ] بانس جي چٽو . سنهي ۽ ڊگهي
 ڪاٺي . مڇي ڦاسائڻ جو لڪڻ . هڪ قسم جو
 پسارڪو وکر .
 ● جهڙا ۽ جهڙي : صفت [هـ] اڪيلو - ڇڙو .
 ڪنوارو . (ذ) گهم جو هڪ قسم .
 ● جهڙا : متعدي [هـ] ڇڏائڻ - آزاد ڪرائڻ .
 جدا ڪرڻ - ڌار ڪرڻ . هٽائڻ (جهڙو) . ڪسڻ .
 ● جهڙ ڪٽا : متعدي [هـ] ڇٽڪارڻ - ڇٽڪارڻ .
 ڇيڙو ڪٽڻ . ڇنڊا هلڻ . ٻُرڪڻ . قربان ڪرڻ -
 صدقي ڪرڻ (ساه) .
 - جهڙ ڪاڙ : ذ . ڇيڙڪار - ڇيڙڪار . ٻُرڪڻ
 جي حالت .
 ● جهڙا : متعدي [هـ] ڇوڻ (آن) .
 ● جهڙا : لازم [هـ] ڇيڻ - شروع ٿيڻ
 (ذڪر) . ڪٽائڻ (ڳالهه) .
 ● جهڙي ۽ جهڙياڻ : ث [هـ] سنهون لڪڻ -
 جهڙو - چٽڪ . لڪڻ .
 - جهڙي توڙنا : لڪڻ پڇڻ (بدن تي) . ڏاڍي
 مار ڏيڻ (لڪڻ سان) .

● چھڙي: ذ [ھ] پيرن ۾ پاڻڻ جو ھڪ زبور.
● چھڙڪڻا ۽ چھڙڪڻي: ذ [ھ] چھن انگن وارو پتو. چڪو- ڍارو. چھن جو مجموعو.
● چھڙڪڻا پنھنجا: محاوره. چڪو پنھنجو. ٽيڪو پنھنجو. تجويز- اٽڪل بازي.
● چھڙڪڻي چھڙوڻا: حواس خطا ٿيڻ - ھوش ڇڏائي وڃڻ. مت مارجڻ. گھبرائجي وڃڻ - بدحواس ٿيڻ.
● چھڙڪڻو: ذ [ھ] ٿڌو - ڄمات - لپاٽ.
● چھڙڪڻو ۽ چھڙڪڻي: ذ [ھ] بيل گاڏي جو ھڪ قسم. بار گاڏي جو بنا چٽ گاڏو.
● چھڙڪڻو ھوجانا: ڪيرڪو ٿي وڃڻ. بيڪار ٿي وڃڻ.
● چھڙڪڻو: متعدي [ھ] ٿڌو ھٿل. لپاڻون ھٿل.
● چھڙڪڻا: لازم [ھ] ٻڙڻ. ٻھڪڻ. چھڪڻ - لاتيون ڪرڻ. خوشيءَ ۾ ڳالھيون ڪرڻ.
● چھڙڪڻا: لازم [ھ] ڀرجڻ. ڍو ٿيڻ.
● چھڙڪا چھڙڪڻ: تابع فعل. ڪنا تار. ٽپ (نشي ۾).
● چھڙڪانا: متعدي. پيرڻ- پورڪڻ. ڍو ڪرائڻ. سزا ڏيڻ.
● چھڙڪائي: ٿ. سگھائي. پيٽ پرائي- آسودگي.
● چھڙيل ۽ چھڙيلس: ٿ [ھ] کل ڀوڳ- ڀوڳ چرچو. خوش طبعي- ڪل خوشي- مسخري چھڙ- ٻھڙ.
● چھڙيل باز: صفت. ڀوڳاڻي- چرچائي. خوش طبع- خوش مزاج.
● چھڙيلس ڪرنا: ڪل ڀوڳ ڪرڻ. مسخري ڪرڻ. ڪيل خوشي ڪرڻ.
● چھڙي ۽ چھڙي: ذ [ھ] آردو [گپ وارو] آڏلڻ. ڇاچولجڻ.
● چھڙو (گپ جو). (صفت) آلو- گھميل. : چھڙڪانا: متعدي. چھڙڪائڻ.

● چھڙي: ذ [ھ] پيرن ۾ پاڻڻ جو ھڪ زبور.
● چھڙڪڻا ۽ چھڙڪڻي: ذ [ھ] چھن انگن وارو پتو. چڪو- ڍارو. چھن جو مجموعو.
● چھڙڪڻا پنھنجا: محاوره. چڪو پنھنجو. ٽيڪو پنھنجو. تجويز- اٽڪل بازي.
● چھڙڪڻي چھڙوڻا: حواس خطا ٿيڻ - ھوش ڇڏائي وڃڻ. مت مارجڻ. گھبرائجي وڃڻ - بدحواس ٿيڻ.
● چھڙڪڻو: ذ [ھ] ٿڌو - ڄمات - لپاٽ.
● چھڙڪڻو ۽ چھڙڪڻي: ذ [ھ] بيل گاڏي جو ھڪ قسم. بار گاڏي جو بنا چٽ گاڏو.
● چھڙڪڻو ھوجانا: ڪيرڪو ٿي وڃڻ. بيڪار ٿي وڃڻ.
● چھڙڪڻو: متعدي [ھ] ٿڌو ھٿل. لپاڻون ھٿل.
● چھڙڪڻا: لازم [ھ] ٻڙڻ. ٻھڪڻ. چھڪڻ - لاتيون ڪرڻ. خوشيءَ ۾ ڳالھيون ڪرڻ.
● چھڙڪڻا: لازم [ھ] ڀرجڻ. ڍو ٿيڻ.
● چھڙڪا چھڙڪڻ: تابع فعل. ڪنا تار. ٽپ (نشي ۾).
● چھڙڪانا: متعدي. پيرڻ- پورڪڻ. ڍو ڪرائڻ. سزا ڏيڻ.
● چھڙڪائي: ٿ. سگھائي. پيٽ پرائي- آسودگي.
● چھڙيل ۽ چھڙيلس: ٿ [ھ] کل ڀوڳ- ڀوڳ چرچو. خوش طبعي- ڪل خوشي- مسخري چھڙ- ٻھڙ.
● چھڙيل باز: صفت. ڀوڳاڻي- چرچائي. خوش طبع- خوش مزاج.
● چھڙيلس ڪرنا: ڪل ڀوڳ ڪرڻ. مسخري ڪرڻ. ڪيل خوشي ڪرڻ.
● چھڙي ۽ چھڙي: ذ [ھ] آردو [گپ وارو] آڏلڻ. ڇاچولجڻ.
● چھڙو (گپ جو). (صفت) آلو- گھميل. : چھڙڪانا: متعدي. چھڙڪائڻ.

● چهلڪنڻا هُئا: صفت. چٽڪندڙ. ڪنا تار (پريل).

● چهل؟: ذ [ه] دوکو. فريب. مڪر. دغا. بهانو. عذر.

● چهل؟ بٽڻا (بٽڙي): محاوره. مڪر فريب. دغا دولاڻ.

● چهل؟ بٽڻون ميس آنا: فريب ۾ اچڻ. ڦندي ۾ ڦاڻ.

● چهل؟ بٽل؟: ذ. چل ول. مڪر فريب. ٽڳي ٽڳي. حرفت. اٽڪل بازي.

● چهلڻيا: صفت. فريبي. دغاخور. دولابي.

● چهلڻا: لازم [ه] چلڻ. چوڌا لڻ. رهڙڄڻ.

● چهلڻا: ذ. وڏو پڙڻ. گيجڻ.

● چهلڻي ۽ چهلڻيا: ث [ه] پڙڻ. چاڻي.

● چهلڻي ڪردينا: پڙڻ ڪري ڇڏڻ. تنگ ڪري ڇڏڻ. تمام گهڻا زخم ڪرڻ.

● چهلوري: ث [ه] هڪ قسم جي ڦرڙي (جا آگر جي ننهن ۾ پيدا ٿئي). چٽو.

● چهلڙي ۽ چهلڙيا: ث [ه] کوهه جي چرخي.

● چهلما جهلم؟: صفت [ه] گهڻو. جهجهو. (ث) مينهن جو آواز.

● چهلما جهلم؟ بارش هونا: ڏاڍو مينهن وڻ. گهڻو مينهن پوڻ.

● چهلما جهلم؟ ناچ هونا: ڏاڍو ناچ ٿيڻ.

● چهن؟: ث [ه] چٽڪو. چٽڪا. رپڻي

يا گهنگهري وڃڻ جو آواز. گهم جو هڪ قسم.

● چهن؟ چهن؟: ث. چڻ چڻ. گهنگهرن رين يا گهن وغيره جو چٽڪا.

● چهن؟: ث [ه] ڪنهن گرم شيء تي پاڻي پوڻ ڪري ٿيل آواز. شوشات.

● چهنڪا ۽ چهنڪا: ذ [ه] چٽڪا. چٽڪو.

● جهنال ۽ جهنالن: ث [ه] چنال. ويجهڙو. فاحشه عورت. بدمعاش عورت.

● جهنالا: ذ [ه] بدڪاري. زناڪاري. حرامخوري.

● جهنالڀن؟: ذ. بدڪاري. شرارت. لڄائي.

● جهنالا لنگنا: زنا جي تهمت رکڻ.

● جهنڻا: لازم [ه] چانڊجڻ. چانڊجڻ.

● جهنڊجڻ. الڳ ٿيڻ. ڌار ٿيڻ. چانگجڻ.

● جهنڙجهنڙا: لازم [ه] ڄم ڄم ڪرڻ. چڻ

چڻ ڪرڻ. چٽڪا ڪرڻ. وڃڻ (ساز).

● جهنڙجهنڙا: ث. چٽڪا. شوشات. داغ اچڻ جو آواز.

● جهنڙد؟: ذ [ه] چنڊ. ڦند. مڪر. دوکو.

نظر. معنيٰ. (صفت) لڪل. پوشيدو.

● جهنڙڪارنا: متعدي [ه] دوا کي ٻاهه تي نيم گرم ڪرڻ.

● جهنڙڪا جانا: گندرف جي گهٽ هئڻ سبب

آتشبازي جو سوسڙي وانگر سڙي وڃڻ. بدظن ٿيڻ. بگڙي وڃڻ.

● جهنڙڪا ۽ جهنڙڪي: ذ [ه] آهو ماڻهو

جنهن جي هٿ ۾ جهه آڱريون هجن. چاڱو.

● جهنڙڪي ۽ جهنڙڪيا: ث [ه] هٿ يا

پير جي ننڍي آڱري. چيچ.

● جهنڙڪيا ۽ جهنڙڪيا: ث. چيچ.

● جهنڙنا، جهنڙ: لازم [ه] ڪسجڻ.

ڦرجڻ. ڦٽڻ. چيچڻ.

● جههو؟: ذ [ه] ڪجهه پڙهي چوڪاري هئڻ

جو آواز. چٽو. شوڪارو. چوڪارو. منتر. ڦٽو.

● جههو منتر؟: ذ. چٽو منتر. منتر جنتير.

دعا ڦٽو.

● جههو هونا: گرم ٿيڻ. غائب ٿيڻ. وڃڻ.

● جههوارا ۽ جههوارا: ذ [ه] ڪجور جو

هڪ قسم - چوهارو .

- چوهارا ٻيڙ : ذ. ٻيڙ جو هڪ قسم (گاڙهو ۽ ڊگهو ٻيڙ) .

● چهو پُٺا : متعدی [ه] کپ سان پٺ جا ڏرڻ وغيره بند ڪرڻ . لپيڻ - گارو هڻڻ .

- چهو پُ چهاپ : ذ. گارو گپ - لٺ لپيو .

● چهو ت : ث [ه] چوپ - چوٽ . ناپاڪي - ٻليتي .

● چهوئا ۽ چهوئ : ذ. صفت [ه] چوٽو - نڍو .

گهٽ (قد ۾) - بندرو . نڍو (عمر ۾) . هڪو -

لائيرو . سوڙهو (ستو) . تنڪ (ڪپڙو) . (ث)

چهوئي ۽ چهوڻياں .

- چهوئا اُڻيڻجا : ذ. وٽ چيڻ جي حالت .

- چهوئا ٻڙا : صفت . نڍو وڏو . هرڪو (ماڻهو) .

هر قسم جو . (ث) چهوئي بڙي .

- چهوئا پڻ : ذ. ننڍائي . ننڍپڻ .

- چهوئا دل : ذ. ننڍي دل . ٿوري همت .

تنڪڊلي .

- چهوئا ڪرنا : نڍو ڪرڻ . گهٽ ڪرڻ .

- چهوئا موٽا : ذ. صفت . نڍو وڏو . (ث)

چهوئي موٽي .

- چهوئي لاڄي : ث . نڍو ڦوٽو - الاڻجي .

- چهوئي بات : ■ چهوئي باتين : ث . ننڍي

ڳالهه - معمولي ڪم .

- چهوئي ماڻهن : ث . ٻسارڪي وڪر جو هڪ قسم .

- چهوئي ٻڙي : معاوړه . ننڍا وڏا . امير غريب .

- چهوئي مياں : ذ. وڏي ماڻهو يا امير جي

بُٽ لاءِ عموماً هي لفظ استعمال ڪندا آهن .

● چهوئڻا : لازم [ه] چئڻ . آزاد ٿيڻ . چوڻ -

ڪڍڻ . چئڻ (گولي) .

● چهو جهنگ : ذ [ه] چئي ۽ جي هڪ رسم

(جنهن ۾ ويابل زال مٿي پاڻي وجهي پيڪي

ويندي آهي، جتي - وڪڙيون پاڪڙيون ملنديون

اٿس) . چئي ۽ ۾ ويابل زال کي ماڻهن طرفان

مليل - وڪڙيون .

● چهورا ۽ چهورے : ذ [ه] چوڪرو - نينگر .

- چهورا چهوري : ث . چوڪرو چوڪري - ڏي

پُٺ . ٻاراڻي راند جو هڪ قسم .

- چهوري ۽ چهورياں : ث . چوڪري - نينگري .

● چهوڙ : نا : متعدی [ه] ڇڏڻ . ترڪ ڪرڻ .

آزاد ڪرڻ . بخشڻ - معاف ڪرڻ . چوڙڻ (بندوق) .

ڇڏڻ (نوڪري) .

- چهوڙ بيٺهڻا : ڇڏي ويهڻ . هٿ کڻي ڇڏڻ .

- چهوڙ جانا : ڇڏي وڃڻ .

- چهوڙ چهاڙ ڪر چٽلا جانا : لت هڻي هليو

وڃڻ . ڇڏي وڃڻ .

- چهوڙ دينا : ڇڏي ڏيڻ . قطع تعلق ڪرڻ .

● چهو ڪُرا ۽ چهو ڪُري : ذ [ه] چوڪرو -

چوڪر - نينگر . نوڪر . (صفت) نادان - الهڙ -

انڇاڻ . (ث) چهو ڪري ۽ چهو ڪرياں .

● چهوئڌاري ۽ چهوئڌارياں : ث [اردو] نڍو

تنبو . رانئڻي . چانوئي .

● چهوئڻي ۽ چهوئڻياں : ث [ه] ڪرهي .

● چهوئنا : لازم [ه] چهڻ - هٿ لائڻ .

چُر ڪرڻ - چيوڻ .

● چهوئي موئي : ث [ه] شرم ٻوٽي . (صفت)

شرميلو - لچارو .

● چهييا ۽ چهييائين : ث [ه] ننڍڙي ڪئي .

■ چهيياستهم : عدد [ه] هڪ عدد - چاهٽ (۶۶) .

■ چهييائي : عدد [ه] هڪ عدد - چهاسي (۸۶) .

■ جهيالييس : عدد [ه] هڪ عدد - چائيٽاليهم

(۴۶) .

- جهيانوے: عدد [هه] هك عدد جهانوي (۹۶).
- جهيب: بٺ [هه] داغ - چينو - منهن ياجسر تي رت جي خرابي ڪري ٿيل اڇو داغ - ڪوڙهه - مچيءَ ڦاسائڻ جي ڪندي ٻڌڻ جي لٺ.
- جهينشا: متعدي [هه] ٽونو هڻڻ - مچيءَ جي شڪار ۾ چٽو ڪري جهيپيءَ سان پاڻيءَ مان ڪڍڻ.
- جهيجهڙا ۽ جهيجهڙي: ذ [هه] چيچڙو - وکو.
- جهيتا ۽ جهيتي: ذ [هه] لالو - پيارو - دادلو - دل گهريو. (ث) جهيتي ۽ جهيتاڻ.
- جهيجهڻا: لازم [هه] گهٽ ٿيڻ - گهٽجي وڃڻ - لهي وڃڻ. ضايع ٿيڻ - برباد ٿيڻ. اڀرو ٿي وڃڻ.
- جهيج: ٺ: ث. جهو - نقصان - ٽوٽو - گهاتو. لٺ - ڪمي - گهٽتائي. تباهي.
- جهيج: جانا: گهٽ ٿيڻ - ٽورو ٿيڻ. سڪڻ. اڀرو ٿيڻ. ڪومانجڻ. ضايع ٿيڻ. وڃائجي وڃڻ. خراب ٿي وڃڻ.
- جهي جانا: لازم [هه] ٽوپيل جاءِ تي زيور پائڻ ڪري ڪن جو چيرجي پوڻ ۽ رت نڪرڻ.
- جهي جهي: ٺ: ث. نفرت جي اظهار جو لفظ. چري چري.
- جهيد: نا: متعدي [هه] چيد ڪرڻ - سوراخ ڪرڻ. ٽنگ ڪرڻ.
- جهيد: ٺ: ذ. چيد - سوراخ. ٽنگ - ٻرڙ.
- جهير: ذ [هه] پڪيءَ جو هڪ قسم.
- جهيڙ: نا: متعدي [هه] چيڙڻ. هٿ لائڻ - چرڻ ڪرڻ. حرڪت ڪرڻ. ڪتڪوٺي ڪرڻ. ناراض ڪرڻ - ڪاوڙائڻ. مسخري ڪرڻ. شروع ڪرڻ (گفتگو). آزارڻ - ستائڻ. ڪڪ ڪرڻ. وڃائڻ (ساز). شروعات ڪرڻ.
- جهيڙ: ٺ: ث. چيڙڻ جي حالت. چرڻ - حرڪت. هٿ چراند. مسخري - مذاق.
- جهيڙ: جهڙ: ٺ. چيڙ چاڙ - هٿ چراند. ڪيچل - حرڪت. مسخري.
- جهيڙ: خاني: ٺ. ڏسو "جهيڙ جهڙ".
- جهيل: ٺ: صفت [هه] ڪڙي لٽي ۾ ٺهيل. سهڻو - حسين. البيلو.
- جهيلا ۽ جهيلي: ٺ: ڪڙي لٽي ۾ ٺهيل. البيلو جوان.
- جهيل: جهيلا: ٺ. ڪڙي لٽي ۾ ٺهيل. خوبصورت. من سهڻو. نمئون - البيلو. خوشبودار گاهه جو هڪ قسم.
- جهينشا: متعدي [هه] چيلڻ - ڪل لاهڻ. تراشڻ. ڪرڙڻ - رهڙڻ.
- جهيلن: ٺ: ث. چيل - چيلڻ سان لٿل ڪلون.
- جهينشا: متعدي [هه] چينڻ. ڪسڻ - ڦرڻ.
- جهينا جهيڻي: ٺ: ث. هٿ ڪس - پٽ ڪوهه - لُٽ مار - ڦر مار. جهٽ جهوڙي.
- جهين: لهينا: ڪسي وٺڻ. ست ڏئي ڪسڻ - جهٽ هڻي ڦرڻ.
- جهينڻ ۽ جهيڻڻ: ٺ [هه] چنڊو - ڦهنگ. قطرو - بوند. داغ - ڌبو. ڪڙي جو هڪ قسم - چيٽ.
- جهينڻس آڙانا: چنڊا هڻڻ - پاڻيءَ کي هڻڻ سان آڇلائڻ. خوار ڪرڻ - الزام مڙهڻ.
- جهينڻس پڙنا: چنڊا ٻوڏ. الزام لڳڻ.
- جهينڻا ۽ جهيڻڻي: ذ [هه] چنڊو - ڦهنگ. ڦڙو (پاڻيءَ جو) - بوند. هلاڪو مينهن - سنهي بوند - ڦڙو ڦڙو.
- جهينشا پڙنا: بوند بوند وڃڻ - ڦڙو ڦڙو ٻوڏ.
- جهينشا دينا: چنڊو ڏيڻ. پاڻيءَ جا چنڊا

هٽل. لالچ ڏيڻ.

● جهيٽا مارنا: چنڊو ڏيڻ (هاڻي، رنگ وغيره جو). ٺڳي ڪرڻ.

● جهيٽي پھينڪنا: چنڊا هٽل. الزام رکڻ. چٽرون ڪرڻ.

● جهيٽي دينا: ڏنا ڏيڻ. هشيون ڏيڻ.

● جهيٽي ڪا ڪا جهيٽي ڪر: ڏ [ه] چيڪو (جو ماني وغيره يا ڪا به ڪاڌي جي شيء محفوظ رکڻ لاءِ چٽ مڙنگيندا آهن).

● جهيٽي ڪر رکنا: چڪي تي رکڻ. ٺاري ڇڏڻ. ٻڌو اڻ ٻڌو ڪرڻ.

● جهيٽي ڪنا: متعدي [ه] چيڪون ڏيڻ. نيچون ڏيڻ.

● جهيٽي ڪ: ٺ. چيڪ. نيچ.

● جهيٽي ڪ آنا: چيڪ اچڻ. نيچ اچڻ.

● جهيٽي ڪ جهيٽيا: ٺ [ه] هڪ قسم جو لوهي اوزار. جهيٽي. ٽاڪي.

● چيان: ڏ [ه] گدامڙيءَ جو ٻج.

● چيپ، چيپڙ: ڏ [ه] اک جو ميل. ٻچي.

● چيپنا: متعدي [ه] چنڊڙائڻ. لڳلڳوڪرڻ.

ليسدار ڪرڻ. زوريءَ مڙهڻ.

● چيپڙ: ڏ. چنڊڙو شيءَ. لڳلڳدار مادو.

گهائي ۽ چنڊڙو پاڻيٺ.

● چيپا: ڏ. لڳلڳدار مادو (ڪونر وغيره).

پوک جي هڪ بيماري.

● چيپڙدار: صفت. لڳلڳدار. ليسدار. چنڊڙو.

● چيپي ڪ چيپيا: ٺ [ه] چٽي (ڪاغذ جي). فٽيل.

● چيٽ: ڏ. [ه] هندڪي سال جو پهريون

مهينو. چيٽ.

● چيٽي: صفت. چيٽ جي مهيني جو. چيٽي.

● چيٽا ڪيٽي: ڏ [ه] هڪ قسم جو جهنگلي جانور. چيٽو. شينهن جو هڪ قسم. ٻوٽي جو هڪ قسم.

● چيٽل: صفت [ه] چٽن وارو. چٽڪرو. (ڏ) هرڻ جو هڪ قسم. چيٽو. نانگ

جو هڪ قسم. ڪٽيڙ.

● چيٽهرا ڪ چيٽهره: ڏ [ه] ليڙو. اڙي.

● چيٽڪ: ڏ [ه] چيٽڪ. شوق. ڪٽ.

خيال. گهٽي.

● چيٽڪ لنگنا: شوق ٿيڻ. دل ٿيڻ.

گهٽي ٿيڻ.

● چيٽڪ: ٺ [ه] مائتا (بيماري).

● چيٽڪنا: متعدي [اردو] زور سان رڙيون ڪرڻ.

چيٽن. ڪوڪڻ. دانھون ڪرڻ.

● چيٽڪ چيٽڪ: ٺ. چيٽڪ. رڙ. دانھن.

زور سان آواز.

● چيٽڪ پڪار: ٺ. دانھن ڪوڪ. گوڙ

گھمسان. لڙيڪيو.

● چيٽڪ مارنا: چيٽ ڪرڻ. زور سان

دانھن ڪرڻ.

● چيرا: ڏ [ه] ڪپڙو. رنگين ڪپڙي جو

هڪ قسم. ننڍي برسان رنگين پٽڪو. ڪنوارپٽو.

● چيرا آتارنا: ڪناري عورت سان پهريون

دفعو جماع ڪرڻ.

● چيرے بند، چيرے والي: ٺ. ڪناري.

دوشيزه.

● چيرنا: متعدي [ه] چيرڻ. ڦاڙڻ. وڍڻ.

ٽڪرا ڪرڻ.

● چير: ڏ. چير. شگاف. سير. وڌ.

● چير ٻهاڙ: ٺ. چير ڦاڙ. وڌڪ.

● چيرو: ڏ [ه] گاڙهو سٺ.

■ چين ۾ ڪٿڻا گذرنا : آرام سان گذرڻ -
سڪ مان بسر ٿيڻ.

● چينا : ذ [ه] جهنگلي اناج جو هڪ قسم - چيٽو.

● چينٽ : ٺ [ه] رهڻ. گات - گهڪو.

● چينٽج : ذ [ه] آن جا سنهان ڏاڏا (جي
ڪپوٽن کي کارائيندا آهن) - ريتون.

● چينٽچلا : ذ [ه] پڪيءَ جو
ٻچو (جنهن کي اڃا ڪنڀ نه ڄاوا هجن).
منجهيل سٺ. پڳل ڪاٺي. ٽٽل ساهمي.

■ چينٽلا نڪالنا : ڪچونڊ ڪيڏ - چٽي ڇڏڻ.

● چينٽڻ : ٺ [ه] بي انتظامي - گڙ ٻڙ. شرط
پري ڏيڻ کان انڪار. راند ۾ ٺڳي - گيدي.
بي ايماني - ڪٽ.

■ چينڊ ڪرنا : بي ايماني ڪرڻ - ڪٽ ڪرڻ.
گيدي ڪرڻ. حق ڦهائڻ.

■ چينڊيا : صفت. بي ايمان - ڪٽيو. دغا باز.
گديخور.

● چينڊگا : ذ [ه] پڪيءَ جو ننڍڙو ٻچو.

■ چينڊگي پوئو : ذ. ٻار ٻچا - اولاد - عيال.

● چيني : ٺ [ه] ڪنڊ. چينيءَ جو ڏانءُ.
(صفت) چين ملڪ جو رهاڪو.

● چيونڻا : ذ [ه] ماکوڙو.

■ چيونڻي : چيونڻياں ٺ. ماکوڙي - ڪيٽلي.

■ چيونڻي دل : ذ. ماکوڙن جو لشڪر.

■ چيونڻي ڪو پٽ نڪتلنا : ماکوڙيءَ کي
ڪٽپ جهڻ (جا هن جي موت جي نشاني آهي).
موت جو وقت اچڻ. زوال جو وقت اچڻ.

■ چيونڻياں لکنا : ماکوڙيون ڇهڻ. بدن ۾

ماکوڙين جا چڪ لڳڻ. بدن ۾ سڻيون لڳڻ.

اڏاءُ رسڻ. تڪليف پهچڻ.

■ چيڙ : ذ [ه] وڻ جو هڪ قسم (جنهن جي
ڪاٺي جاين يا پتين ٺاهڻ جي ڪم اچي) -
چيل - ديال.

● چيڪٽ : صفت [ه] چڪ جهڙو ميرو.
تيل ۽ مٽيءَ هاڻو (ڪپڙو).

● چيل : ڪ چيلپس : ٺ [ه] پڪيءَ جو
هڪ قسم - سرڻ.

■ چيل جهڙا : ذ. سرڻ وانگر لاسارو. ڦرمار.
ٻاراڻي راند جو هڪ قسم.

■ چيل چيلهور : ذ. ٻاراڻي راند جو هڪ
قسم (جنهن ۾ ٻه ٽوليون پنهنجي حد ۾ لڪي
پتين تي ليڪا ڪين).

● چيلا : ڪ چيلو : ذ [ه] ڪاٺيءَ جي چٻر.

■ چيلو : ڪ چيلياں : ٺ. ڪاٺيءَ جي چٻر.

● چيلهور : ذ [ه] چوڻ - ٽولهر.

● چيس : ٺ [ه] جهرڪيءَ جو آواز - چين.
منهنون آواز. سس ڦس.

■ چيس بولنا : بان ڪرڻ. هار سڃڻ. عاجز ٿيڻ.

■ چيس پٽاخ : محاوره. گستاخي - بي ادبي.

■ چيس چٻڙ ڪرنا : جهيڙو ڪرڻ - ڏند ڏيڻ.
رڳڙو ڪرڻ.

■ چيس چيس : ٺ. ننڍيون پڪين جو آواز -
چوڻ چوڻ. زباني تڪرار. بحث مباحثو.

■ چين : ذ [ه] آرام - سڪ - قرار. اطمينان.
پڪ - خاطري.

■ چين آنا : آرام اچڻ - قرار اچڻ. سڪ نصيب
ٿيڻ. فرحت ٿيڻ. خاطري ٿيڻ.

■ چين آڙاڻا : آرام ڪرڻ. عيش ڪرڻ -
مزا ماڻڻ.

■ چين پڙنا : آرام اچڻ - قرار اچڻ. تسلي ٿيڻ.

ح

ح : ث [ع] اردو "الف - ب" جو نائون اکر . سنڌيءَ جو سترهون ، عربيءَ جو ڇهون ۽ فارسيءَ جو اٺون اکر . تلفظ "حي" . اڀجد موجب عدد (۸) .

حِجابُ : ذ [ع] شرم - حياءَ . پردو . نقاب .
 - حِجَابُ اَلْهِنَا : پردو کڇڻ . شرم نڪرڻ .
 - حِجَابُ ثَوْبِنَا : پردو کڇڻ . حجاب لهڻ .
 ● حَرُوفُ حِرُوفُ : ذ [ع] اکر . جملو .
 ميار . الزام .

- حَرَفُ اَنَا : اکر اچڻ . حرف اچڻ - الزام اچڻ .
 - حَرَفُ جَارُ : ذ . حرف جر (گرامر) .
 - حَرَفُ رَکْهِنَا : حرف رکڻ - الزام رکڻ . ميار رکڻ .

● حِسَابُ حِسَابَاتُ : ذ [ع] حساب ، ڳڻپ - شمار . رياضي - انگي حساب .
 - حِسَابُ بَرَابَرُ کَرْنَا : ليکو وهنوار ڪرڻ .
 فيصلو ڪرڻ .

- حِسَابُ پاڪُ (صاف) کَرْنَا : حساب صاف ڪرڻ . ڏيئي لپتي صاف ڪرڻ - ليکو وهنوار ڪرڻ .
 - حِسَابُ پَهِيَلَا : پوتاميل ڪرڻ .
 - حِسَابُ لَهِنَا : حساب وٺڻ - ليکو وٺڻ .
 بدلو وٺڻ .

● حَشَرُ : ذ [ع] قيامت . ماتم - روج . هُل - گوڙ . فساد .

- حَشَرُ بَرِيَا کَرْنَا : حشر مڃائڻ . گوڙ گهمسان ڪرڻ . ظلم مڃائڻ . واويلا مڃائڻ .

- حَشَرُ توڙُنا : ظلم ڪرڻ . سختي ڪرڻ .
 - حَشَرُ ڏهانا : ظلم مڃائڻ - ظلم ڪرڻ .
 - حَشَرُ مَڃَنا : حشر مڃائڻ . واويلا مڃائڻ .
 گوڙ گهمسان ڪرڻ .

● حَقُّ حَقَّيْ : ذ [ع] حقو .
 - حَقُّ بَچَنا : حقو گهڻو پيشڻ .
 - حَقُّ پاني بَندُ کَرْنَا : حقو پاڻي بند ڪرڻ -
 نيات مان ڪڍڻ .

● حُكْمُ اَحْڪَامُ : ذ [ع] حُڪْمُ - فرمان .
 فيصلو . قاعدو . قانون . اختياري . اجازت .
 - حُڪْمُ چَلَنا : حڪم هلائڻ . اختياري هلائڻ .
 سختي ڪرڻ .

● حَمَلُوا : ذ [ع] سَيرُوا . مٺائيءَ جو هڪ قسم - حملو .
 - حَمَلُوا سَمَاجَهُنَا : تمام سولو سمجھڻ - آسان سمجھڻ .

- حَمَلُوا سَوَهَنُ : ذ . مٺائيءَ جو هڪ قسم - سونَ وَڙو .
 - حَمَلَوَانِي : ذ . مٺائيءَ وارو - حملواني . (ث)
 حملوانين .

● حَلِيمُ : ذ . هڪ قسم جو طعام (جو ڪڏڪ) چڻ جي دال ۽ گوشت مان ٺاهيندا آهن) .

- حُلِيَّه : ذ [ع] مهاندو - شڪل . اڇڻاڻ .
 - حُلِيَّه بٽانا : شڪل صورت ٻڌائڻ - پار پٽا ڏيڻ .
 - حُلِيَّه بيگاڙنا : شڪل خراب ڪرڻ . صورت بگاڙڻ .
 ● حَمَل : ذ [ع] بار - بوجو . ٻچو (جو)
 ● حَوَاقِق : ذ . صفت [اردو] بندرو . بيوقوف .
 عورت جي پيٽ ۾ هجي . پيٽ - گريپ .
 موکيو - واٽو .

خ

- خ : ث [ع] اردو "الف - ب" جو ڏهون اکر . سنڌي ۽ جو ارڙهون ، عربي ۽ جو ستون ۽ فارسي ۽ جو نائون اکر . تلفظ "خي" . ابجد موجب عدد (۶۰۰) .
 ● خاطير : ث [ع] دل . خيال . ڌيان . آڌر پاءُ - خاطري . لحاظ . خدمت - چاڪري . (تابع فعل) واسطي - ڪارڻ - لاءِ .
 - خاطير ڪرنا : آڌر پاءُ ڪرڻ . خدمت ڪرڻ .
 - خاطير ۾ نه لانا : پرواهه ئي نه ڪرڻ - ڌيان ۾ ئي نه آڻڻ .
 ● خاڪ : ث [ف] مٽي . ڌوڙ . زمين . قبر . (صفت) ڪُجهه به نه .
 - خاڪ اُڙائڻ پهرنا : ڌوڙ آڏائيندو وٽڻ - رلندو رهڻ - ڌڪا کائيندو وٽڻ .
 - خاڪ اُڙنا : ڌوڙ آڏائڻ . بدنار ٿيڻ . آڇو ٿيڻ - تباھ ٿيڻ - برباد ٿيڻ .
 - خاڪ بازی : ث . ٻارن جي هڪ راند (جنهن ۾ ٻار ڍڳيون ٺاهي ڪا شيء هڪ ڍڳي ۽ ٻي لڪائي ٻين کان پچندا آهن ، صحيح ٻڌائڻ وارن کي) .
 - خاڪ بَرَسَنا : ڌوڙ وسڻ - مٽي وسڻ . سَڃ هڻڻ .
 - خاڪ پھانئڪنا : اڃايو رلڻ - درٻار ٿيڻ - ڌڪا کائڻ . ڪوڙ ڳالهائڻ . بهتان هڻڻ .
 - خاڪ چھانئنا : زمين جو چپو چپو ڪري ڳولڻ - تمام گھڻو ڳولڻ . درٻار ٿيڻ .
 - خاڪ ڏالنا : مٽي وجهڻ - ڌوڙ وجهڻ . لٽي مٽي ڪرڻ . گم ڪرڻ . لعنت وجهڻ .
 - خاڪ کا پيو نئد هونا : زمين ۾ دفن ٿيڻ - خاڪ ۾ ملڻ . مري وڃڻ . فنا ٿيڻ .
 - خاڪ مِلا : صفت . مٽي ۽ هاڻو . مٽي ۽ ۾ مليل . تباھ حال . برباد - آڇاڙ . ڌوڙ ڏاڻيان .
 - خاڪ مَلنا : مٽي مَلڻ (بدن کي) . پيڻوٽ بنجڻ .
 - خاڪ مِين مِيلنا : مٽي ۽ ۾ ملائڻ . برباد ڪرڻ تباھ ڪرڻ - آڇاڙ ڪرڻ . خراب ڪرڻ . فنا ڪرڻ .
 - خاڪ مِين مِيلنا : مٽي ۽ ۾ ملڻ . برباد ٿيڻ .

- دفن ٿيڻ - پورجن .
 خاکی اُنڌا : ذ. وائي آڻو. حرامي ٻار .
 خاڪو : ڪا خاڪو : ذ [ف] خاڪو - ڪچو نقشو .
 خاڪو آڌار ٿاڻا : ڪهينچڻا : خاڪو ٺاهڻ - نقشو ٺاهڻ .
 خاڪو آڌار ٿاڻا : خاڪو ٺاهڻ - نقل ڪرڻ .
 بدنام ڪرڻ .
 خال : ذ [ف] تير .
 خال : ٻڌڻا : تير ٺاهڻ (منهن تي) .
 خال : خال : تابع فعل [اردو] ڪٽو ڪٽو .
 چڊو پڊو - ايڪو ٻيڪو . ڪيٽي ڪيٽي . وري .
 قلیل .
 خالو : ذ [اردو] ماسو .
 خالو : خالو : ذ [اردو] ماسي .
 خالو زاد : بهائي : ذ. ماسي جو پٽ - ماسات .
 خالو زاد : ٻنهن : ذ. ماسي جي ڌيءَ - ماسات .
 خالو کا گهر : محاوره . آها جڳهه جنهن تي
 آسانيءَ سان قبضو ٿي سگهي . تمام آسان ڪم .
 خالی : صفت [ع] خالي - ٺلهو - سڪو .
 ڪوڪلو - پورو . رڳو - فقط . اڪيلو - چٽو .
 خالی پيٽ : ڪٽاري مارڻا : بکي پٽ وڙهڻ .
 خالی جانا : گسي وڃڻ (دام وار) .
 خالی دماغ : صفت . بيوقوف - چٽ دماغ .
 خالی هاتھ : تابع فعل . خالي هٿين - هٿن
 ٺلهو . سڪڻين هٿين . مسڪين - غريب . ڪٽل .
 خبر : خبر : خبر : ذ [ع] سٽ - ڄاڻ -
 اطلاع . واقفيت . پيغام - نياپو . سُرُاغ - پتو . اعلان .
 خبر آڌار ٿاڻا : آفواه آڌارڻ . ڪوڙي ڳالهه
 مشهور ڪرڻ - هٿل آڌارڻ . ووءِ ووءِ ڪرڻ .
 خبر پٽو ٿاڻا : خبر پوڻ - اطلاع ملڻ . معلوم ٿيڻ .
 خبر پهتلانا : ڳالهه هٿلائڻ . مشهور ڪرڻ .
 خبر دينا : خبر ڏيڻ - اطلاع ڏيڻ - سٽ ڏيڻ .
- خبر سٽانا : خبر پٽائڻ . احوال پڌائڻ .
 خبر آڌار ٿاڻا : خبر ڪرڻ - اطلاع ڏيڻ .
 خبر لهينا : خبر وٺڻ . حال پڇڻ - حال وٺڻ .
 خبر عافيت پڇڻ . نگاهه رکڻ - سنڀال ڪرڻ .
 سزا ڏيڻ - سيڪت ڏيڻ .
 خجالا : خجالو : صفت [اردو] بيهودو
 ڳالهائيندڙ - بڪواسي .
 خدا : اسم ذات [ف] الله تعاليٰ .
 خدا جانے : تابع فعل . خدا ڄاڻي - خدا کي
 خبر . لائجي .
 خدا سے ڪيا پانا : ڪيتو لوڙڻ - پنهنجي
 ڪئي جي سزا ڏيڻ .
 خدا سے لڙنا : خدا سان وڙهڻ . پاڻ ڏاڍي
 سان مقابلو ڪرڻ . بيوقوفيءَ جو ڪم ڪرڻ .
 لا حاصل ڪوشش ڪرڻ .
 خدا کي دين : ذ. خدا جي بخشش - خدائي
 ذات .
 خدا کے گهر جانا : خدا جي گهر وڃڻ
 رباني راهه وٺڻ - مڙڻ .
 خدا کے گهر سے پهري : مري مري بچڻ .
 خدا لڳمتي ڪهنا : حق جي ڳالهه ڪرڻ .
 انصاف جي ڳالهه ڪرڻ . سچ چوڻ .
 خدائي : ذ. خدائي . قدرت . خدا جي وڌائي .
 دنيا - جهان . الله جي مخلوق .
 خدائي خوار : صفت . رولو - رول . دربدر .
 خبر ٿاڻا : خبر ٿاڻي : ذ [اردو] کونگهري جو
 آواز . کونگهرو .
 خبر ٿاڻي لپينا : کونگهرا هٿڻ . بيفڪر سمهڻ .
 خبر ٿاڻي : صفت [اردو] پوڙهو جهور .
 تجربڪار - آزمودگار .
 خبر چٽا : متعدي [اردو] خرچڻ - خرچ ڪرڻ .

ڪڍائڻ - صرف ڪرڻ. استعمال ۾ آڻڻ - ڪم آڻڻ.

● خَرَّ خَرَا ۽ خَرَّ خَرَّ: ذ [اردو] کونگهري

جو آواز. هڪ قسم جي ٻاراڻي بيماري.

● خَرَّ يَدٌ: ذ [اردو] خريدڻ - خريد ڪرڻ -

مُڪَلِّه وٺڻ.

● خَسْرَةٌ: ذ [ع] ڳوٺ جي آباديءَ جي

فهرست. زمين جي نمبر شماريءَ جو ڪتاب -

Field-Book.

● خَصْمٌ، خَصْمٌ: ذ [ع] ويري - دشمن -

بدخواه. مڙس - گهر وارو. يارٌ - چڱو.

● خَصْمٌ رُوئِي: محاوره. بيوه. رن زال (ٻاراڻي

طور ڪم ايندڙ لفظ، جنهن جي معنيٰ آهي ته

”تون شل پنهنجي مڙس جو ماتم ڪرين“).

● خَصْمُونِ جَلِي: محاوره. آها عورت جنهن

مڙس جو سُڪ نه ڏٺو هجي - ڏکي ڏهاڳڻ.

● خِيَالٌ: ذ [ع] ڏندن کوٽڻ جو اوزار -

ڏند کوٽيڻي. پتي راند ۾ ڏنل بازي.

● خِيَالٌ دِينَا: بازي ڏيڻ - لنڊ ڏيڻ (پتي

راند ۾).

● خِيَال ڪرنا: ڏند کوٽڻ. تاس راند ۾ بازي ڏيڻ.

● خَمِيرٌ: ذ [ع] ڳوهيل ڪٽڪ جو اٽو يا ميدو.

جيسم جي مٽي. بناوت. ميزاج - طبيعت.

● خَمِيرِ اُتُهَنا: آپاسڻ. ڦٽڻ - سڙجڻ.

● خَمِيرِي ۽ خَمِيرِيَاں: ٺ. خميري مان ٺهيل

مانسي - نان.

● خَنَ خَنَانَا: متعدي [اردو] ڳهڻو ڳالهائڻ -

نڪ مان ڳالهائڻ. ميڻ ميڻ ڪرڻ.

● خَنَدِي ۽ خَنَدِيَاں: ٺ [اردو] واهيات نموني

۾ ڪيلندڙ عورت - بد افعال عورت. ويجهڙ رن.

بيحيا عورت. گار طور ڪم ايندڙ لفظ.

● خُوخِيَاڻَا: لازم [اردو] چوڻ ڏيڻ. رڳيون

ڪرڻ. خفا ٿيڻ - ناراض ٿيڻ.

● خُونٌ: ذ [ف] رت - لَهَو. عزازت - مائٽي.

خون - قتل.

● خُونٌ يَغْتَوُنا: رت خراب ٿيڻ - رت ڦٽڻ.

● خُونٌ بَسَمانَا: رت وهائڻ - خونريزي ڪرڻ.

● خُونٌ بَيَتهُنا: رت ويهڻ (ٻائڻي ۾).

● خُونٌ پِيَهَنا: رت پيئڻ. رت چڙهائڻ. قتل

ڪرڻ - مارڻ. ستائڻ - آزارڻ.

● خُونٌ خَرَا: ذ. خون خرابي - خونريزي -

رَتُو چاڻ.

● خُونٌ خَشِيڪُ هونا: رت سُڪڻ (ڊپ ۾).

ساه. مٺ ۾ اچڻ.

● خُونٌ دَوُزُنا: رت ڊوڙڻ - رت جو دُورو هلڻ.

● خُونٌ رُلانا: رت رُلَائڻ. تمام گهڻو ستائڻ.

● خُونٌ سَرٌ پَر سَوَارٌ هونا: خون ڪرڻ جو

خيال ذهن تي چاڻيل هئڻ.

● خُونٌ سَفِيد ڪرنا: نا مهربان ٿيڻ. سنگدلِي

ڪرڻ.

● خُونٌ سُوڪهُنا: رت سُڪي وڃڻ. رت

خشڪ ٿي وڃڻ. ساه سُڪ ۾ اچڻ.

● خُونٌ ڪرنا: خون ڪرڻ - قتل ڪرڻ - مارڻ.

● خُونٌ ڪي بُو آنا: سُنهن مان وحشانيت ظاهر

ٿيڻ. دشمنيءَ جا آهڻا ڏسجڻ ۾ اچڻ.

● خُونٌ ڪي ندياں بَسَمانَا: رت جون نديون

وَهائڻ - ڏاڍي خونريزي ڪرڻ.

● خُونٌ مِيں نَسَمانَا: رت ۾ وهنجڻ. رت ۾ ڳاڙهو

ٿيڻ. سخت زخمي ٿيڻ.

● خُونٌ هونا: خون ٿيڻ - قتل ٿيڻ. مارجي وڃڻ.

● خِيَالٌ ۽ خِيالاتٌ: ذ [ع] خيال. ويچار -

فِڪر. غور. شڪ. انديشو. انتظار. ارادو -

نِيت. ڌيان. مرضي. راڳ جو هڪ قسم.

اجايا خيال ڪرڻ. ناممڪن ڳالهائون سوچڻ.	== خيال آڻهنا: خيال ڪجي وڃڻ. ڌيان هٽڻ.
● خيّر: ث [ع] نيڪي. ڀلائي. بهتري.	== خيال باندھنا: خيال ڪرڻ. ويچار ڪرڻ.
چڱائي. برڪت. قبوليت جو لفظ «هاڻو ئيڪ آهي». سلامتي.	== تصوير ڪرڻ. ارادو ڪرڻ.
== خيّر خيّر: ث. نيڪ خبر. خيريت جو احوال. سٺي خبر.	== خيال پڙهڻا: ڌيان تي چڙهڻ. خيال ڀرجڻ.
== خيّر چاهنا: خير گهرڻ. ڀلائي يا سلامتي چاهڻ. عافيت لاءِ دعا گهرڻ.	== ڳالهه ياد اچڻ. ذهن نشين ٿيڻ.
== خيّر سلا: خير صلاح: مڃاڻ. خير و عافيت.	== خيال پڪاڻا: خيال ڀڄائڻ. پڙهڻ ڀڄائڻ.
چڱي ڀلائي. تندرستي. سڪ سلامتيءَ جي خبر چار.	== ويچار ڪرڻ.
== خيّر گذرنا: خير سان گذرڻ. بچاءُ ٿيڻ.	== خيال رکڻ: خيال رکڻ. ڌيان رکڻ.
اتفاقي حادثي يا صدمي کان بچڻ.	== ياد گيري رکڻ. ذهن ۾ رکڻ.
== خيّر مانسگنا: خير گهرڻ. سلامتيءَ جي دعا گهرڻ.	== خيال ڪرنا: خيال ڪرڻ. ويچارڻ. سوچڻ.
== خيّر منانا: خير گهرڻ. سلامتي چاهڻ. خير جي دعا گهرڻ.	== فڪر ڪرڻ. انديشو ڪرڻ. اوسيڙو ڪرڻ.
	== ڌيان ڪرڻ. لحاظ ڪرڻ. مروت ڪرڻ.
	== خيال مٿس سمجھنا: خيال ۾ سمجهڻ. هر وقت ياد رهڻ.
	== خيال مٿس لانا: خيال ۾ آڻڻ. ڌيان ۾ آڻڻ.
	== پورا ڪرڻ.
	== خيالي پلاؤ پڪاڻا: خيالي پلاؤ ڀڄائڻ.

د

== داب: ث. داب - دٻاءُ - مٿان جو زور.	ل: ذ. آردو «الف-ب» جو يارهون اکر، سنڌيءَ جو اوڻيهون، عربيءَ جو ائون ۽ فارسيءَ جو ڏهون اکر. تلفظ «دال». ابجد موجب عدد (۴۰).
== دابو - بار. رعب. دٻدبو.	● دابنا: متعدي [هم] دٻائڻ. روڪڻ. ڀڄائڻ.
== دابا دينا: بخار جي حالت ۾ مٿان سَوڙ وجهي داب ڪرڻ. اود هڻڻ (ٻوٽي جي).	== ڏکڻ (زمين ۾) - پُورڻ. داب ڏيڻ. زور ڏيڻ (بدن کي). ٺٻوڙڻ - چيڻ. ڀڄائڻ.
== داب بڻهانا: داب وهائڻ. دٻاءُ وجهڻ. رعب رکڻ.	

- داب دينا : دباڻي ڇڏڻ. دفن ڪرڻ - پوري ڇڏڻ. لڪائي ڇڏڻ.
 - داب رکھنا : دباڻي رکڻ. ڦهائي رکڻ. ناجائز طرح قبضي ۽ رکڻ.
 ● داتا : ذ [ھ] ذاتار. رزاق. سخي. درويش.
 ● دادو : ذ [ھ] چمڙيءَ جي بيماريءَ جو هڪ قسم - ڏڍ.
 ● دادا ۽ دادو : ذ [ھ] ڏاڏو. وڏو ڀاءُ (هندن ۾).
 - دادو هيال : ذ [ھ] ڏاڏاڻا. ڏاڏاڻو گهر.
 - دادی ۽ دادياں : ث. ڏاڏي.
 ● دارو : ذ [ف] دارون - دوا - علاج. اک ۾ وجهڻ جو ڦوڙو - ڊپ. بارود. شراب.
 ● داسا ۽ داسو : ذ [ھ] ڇيت ۾ ڪم ايندڙ هڪ ڪاٺي - دانسو.
 ● داغ : ۽ داغ : ذ [ف] نشان - چتو. ٽيڪو. سڙڻ جو نشان. ٿڌو - ڏنپ. بدناسيءَ جو ٽيڪو - ڪارنهن. عيب. صدمو. حسد - بغض. طعام کي بصر ۽ گيهه جو داغ.
 - داغ آلهنا : بدناسيءَ جو ٽيڪو سر تي ڪڍڻ.
 - داغا جانا : ڏنپو وڃڻ - ڏنچڻ. ساڙيو وڃڻ (بارود).
 - داغ پهيل : ث. اهو نشان جو ڪنهن رستي، جاءِ، باغ وغيره جي حدبنديءَ لاءِ ڪيو وڃي. بنياد - پيڙهه.
 - داغ بيل ڏالنا : ڪنهن ڪم جو بنياد رکڻ.
 - داغ پڙنا : داغ ٿيڻ - نشان ٿيڻ.
 - داغ دينا : ڏنپ ڏيڻ. ساڙڻ. نقصان پهچائڻ. چوڙڻ (آتشبازي، بندوق وغيره).
 - داغ ڪرنا : داغ ڏيڻ. ڏنپ ڏيڻ.

- داغ لنگاڻا : ڏنپ ڏيڻ. ڪارنهن جو ٽڪو لڳائڻ. خوار ڪرڻ. عيبدار ڪرڻ.
 - داغ مٽاڻا : داغ مٽڻ. نشان ڏاهڻ.
 - داغی : صفت. داغ وارو - داغي. داغدار. ڏنپيل. عيبدار. بدنام. ڏاميج.
 ● داغنا : متعدی [اردو] داغ ڏيڻ - داغ ڏيڻ. چوڙڻ (بندوق، توف وغيره).
 ● ڊاڪھ : ث [ھ] هڪ قسم جو ميوو - ڊاڪ.
 ● ڊال ۽ ڊالين : ث [ھ] ذريل چٽا، مڱ، مٽر وغيره. ڊال. بيضي جي زردِي. سڄ جا آهي ڪرڻا جي آتشي شيشي مان گولائي ۾ نڪرڻ (جنهن سان باهه لڳي).
 - ڊال بڻدھنا : ماتا سبب مٽهن تي چڱهه چڱهه ٿيڻ. ماتا جي ڦرڙين جون ڪڙيون ٻڌڻ. آتشي شيشي جو دڙو پوڻ.
 - ڊال چٽاڻي : ث. ڊال ماني - ڊال روئي.
 - ڊال چٽو هونا : وڙهڻ لاءِ پاڻ ۾ گڏجي وڃڻ - جانپوڻيڻ.
 - ڊال ڏليا : ذ. رڀ پيچ. غريبائو کاڌو.
 - ڊال روئي : ث. ڊال ماني. غريبائو کاڌو. پيٽ قوت.
 - ڊال گمنا : ڊال گهرڻ. ڪامياب ٿيڻ.
 - ڊال موٽهڻ : ذ. چٽن جي ڊال جنهن ۾ موٽ ۽ مصالحو ملائي گيهه ۽ تيل ۾ پيچندا آهن.
 - ڊال ميڻ ڪجهه کالا هونا : ڊال ۾ ڪا ڪاري شيءِ هجڻ. شڪ هجڻ - گمان هجڻ.
 - ڊال نه گمنا : ڊال نه گهرڻ. ڪاميابي نه ٿيڻ. زور نه هلائڻ.
 ● دام : ذ [ھ] آڳاٽي زماني جو هڪ سڪو - دمڙي. ملهه - قيمت.
 - دام آلهنا : وڪاسي وڃڻ - وڪرو ٿيڻ.

- دام؟ بهر پانا: قيمت وصول ٿيڻ - ليڪو صاف ٿيڻ. ڪٿي جو ڦل پائڻ.
- دام؟ چڪنا: مٿه چڪائڻ - قيمت مقرر ڪرڻ. مٿه پري ڏيڻ.
- دام؟ دينا: مٿه ڏيڻ - قيمت ڏيڻ.
- دام؟ ڪهرے ڪرنا: رقم ڪري ڪرڻ - مور ڪڍڻ. رقم وصول ڪرڻ.
● داماد؟ [ف] ڏاڏو - نياڻو - ڄاڻو.
● دامن؟ [ف] پھراڻ جو اهو حصو جو هيٺ پيو لڙڪندو هجي - داوڻ - پلاند - جهولي. جبل جي ڪنار.
- دامن؟ اٽڪنا: پلاند اٽڪڻ.
- دامن؟ بچانا: داوڻ بچائڻ - پلاؤ بچائڻ. واسطو نه رکڻ.
- دامن؟ پڪڙنا: داوڻ جهلڻ. پناه وٺڻ. عرض ڪرڻ.
- دامن؟ پهتانا: جهولي جهلڻ. پلاند وجهڻ. عرض ڪرڻ - سوال ڪرڻ.
- دامن؟ جهاڙ ڪر اٽڪنا: پلاؤ چنڊي اٿڻ. واندو ٿي اٿڻ. لاڳاپا لاهي اٿڻ.
- دامن؟ جهاڙنا: پلاؤ چنڊڻ. خالي هٿين ٿيڻ. لاڳاپا لاهڻ.
- دامن؟ جهڙانا: داوڻ ڇڏائڻ - پلاؤ ڇڏائڻ. جند ڇڏائڻ.
- دامن؟ سمههنا: پلاؤ ويهڻ. پاسو ڪرڻ - ڪناره ڪشي ڪرڻ.
- دامن؟ لهنا: داوڻ جهلڻ. پناه وٺڻ - اجهو وٺڻ.
● دامن؟ [ه] بجلي - وڃ - ڪنوڻ.
دانت؟ [ف] دانت؟ [ه] ڏند. ڏندو (ڪارائي، ڦٽي وغيره جو). وڃ (سوئر جو).

- دانستا ڏانسته: ڏ. ڏندو (ڪارائيءَ جو).
- دانستا پڙنا: ڪاٽيءَ وغيره پر ڏندا پئجي وڃڻ. ڌار مڏي ٿيڻ.
- دانستا ڪيلڪيل؟ ٺ. ڏندري ڏيڻ جي حالت. ڪيلڪيل - گهٽي. روز روز جو جهيڙو.
- دانست؟ بيهنا دينا: ڏند ڪٽا ڪرڻ. عاجز ڪرڻ - مجبور ڪرڻ.
- دانست؟ بجهنا: ڏند وڃڻ. سيءَ سبب ڏند ڪڙڪڻ.
- دانست؟ بهينهنا: ڏند پچائڻ - ڏند پيڪوڙڻ. ڏند ڪرڻ.
- دانست؟ بيٺهه جانا: ڏند پچي وڃڻ (ماس وغيره پر).
- دانست؟ پڄي هو جانا: ڏند پچي وڃڻ. ڏندڻ پئجي وڃڻ.
- دانست؟ پڙ رکھنا: ڏند تي رکڻ. زبان تي رکڻ. سواد وٺڻ - چڪڻ.
- دانست؟ پڙ مٿيل نه هونا: نهايت غريب هجڻ - ڪٽل هجڻ. بک مرڻ.
- دانست؟ پيسنا: ڏند پيهڻ - ڏند ڪرڻ (ڪاوڙ پر).
- دانست؟ توڙنا: ڏند پچڻ. عاجز ڪرڻ.
- دانست؟ تيز ڪرنا: ڏند نڪا ڪرڻ. لالچ ڪرڻ - حرص ڪرڻ.
- دانست؟ جهڙنا: ڏند پچڻ. ڏند چڻڻ.
- دانست؟ ديهنا: ڏند ڏيکارڻ. ڏند ڪڍڻ. ڊيچارڻ. ڏند ڪڍي ڪلڻ.
- دانست؟ ديهنا: ڏند ڏسڻ (وهڻ جي عمر ڏسڻ لاءِ).
- دانست؟ رکھنا: ڪنهن شيء جي خواهش ڪرڻ. ارادو ڪرڻ - نيٺ ڪرڻ. بدلي وٺڻ

- دانت؟ نڪوسنا: ڏند ڪيڻ. ڏند پڄڻ.
 ڏند ڪڍي ڪيڻ.
 - دانت؟ نه لنگانا: ڏند نه لڳائڻ. سڄوئي
 گيهي وڃڻ. هڙپ ڪري وڃڻ.
 - دانتو: صفت. وڏن ڏندن وارو. ڏندرو. ڏندو.
 - دانت؟ هينا: ڏند لڏڻ. ڏند آلوڻ.
 - دانتون آنڪلي ڪائنا: آگر ڪي چڪ وجهڻ
 (ڪاوڙ کان). افسوس ڪرڻ. ارمان ڪرڻ.
 حيران ٿيڻ. عجب ۾ پوڻ.
 - دانتون پَر؟ ميل نه هونا: مفلس هجڻ.
 غريب هجڻ.
 - دانتون مڻ (تلے) آنڪلي دينا (داينا):
 ڏندن ۾ آگر ڏيڻ. حيرت ۾ پوڻ. عجب ۾ پوڻ.
 - دانتون مڻ تينڪا لینا: پيش پوڻ. عاجزي
 ڪرڻ. منٿ ڪرڻ. پناهه گهرڻ.
 - دانتی: ٿ. ڏندو (ڪارائيءَ جو). آرو
 (چڪري جو). ڏانداري. ڪارائي. ڏانتو.
 پتِيهي (ڏندن جي).
 - دانتی دينا: ڏندي ڏيڻ. تڙي چاڙهڻ.
 ● دانتا ڏاندے: [ھ] نشان (سرحد جو).
 حد جي ليڪ. حد. دنگ.
 - دانتا مڻندا: ڏ. ٻن زميندارن جي زمين
 ملڻ جي حد. دنگ (زمين جو).
 ● دانو: [ھ] داغ. چال (شطرنج وغيره
 جي). چالو. وارو. وجهه. انگ (ڪشتيءَ جو).
 دوکو. ٽڳي.
 - دانو پيچ: ڏ. داغ پيچ. انگ (ڪشتيءَ جا).
 اٽڪلون.
 - دانو چل؟ جانا: داغ لڳي وڃڻ. وارو لڳڻ.
 - دانو ڪهينا: داغ ڪيڏڻ. دوکو ڏيڻ.
 فريب ڏيڻ. اٽڪل ويڙهائڻ.

جو ارادو ڪرڻ.
 - دانت؟ سلسلانا: ڏند ۾ سور پوڻ. ڏند ۾
 ڪيئون لڳڻ.
 - دانت؟ سے دانت؟ بَجنا: ڏند وڃڻ. ڏند
 ڪڙڪڻ (سرديءَ سبب).
 - دانت؟ سے ڪائنا: ڏندن سان ڪٽڻ.
 ڏندن سان ويڻ.
 - دانت؟ ڪاڻي روئي ڪهانا: هڪ ٻئي سان
 تمام گهڻي محبت هئڻ.
 - دانت؟ ڪاڻي روئي هونا: تمام گهڻي محبت
 هئڻ. پڪي ياري هجڻ.
 - دانت؟ ڪٽڪائنا: ڏند ڪرڻ (ڪاوڙ ۾).
 ورڇڻ.
 - دانت؟ ڪٽڪچانا: ڏند پيهڻ. ڏند ڪرڻ.
 چڙ ڏيکارڻ.
 - دانت؟ کير کيرے هونا: ڏند ڪيرڪيرا
 ٿيڻ. عاجز ٿيڻ. لاچار ٿيڻ. هار مڃڻ.
 - دانت؟ کريدنے کو تينکا نه رهنا: چوريءَ
 ۾ سڀڪجهه ڪڍي وڃڻ. ڪڪ به نه رهڻ.
 - دانت؟ ڪٽو ڪٽاڻا: سيءَ کان ڏند ڪڙڪڻ.
 ڏند ڪرڻ.
 - دانت؟ ڪهتے ڪرنا: ڏند ڪٽا ڪرڻ.
 ڪڪ ڪرڻ. لاچار ڪرڻ. ٽڪائي ڇڏڻ.
 شڪست ڏيڻ.
 - دانت؟ گیرنا: ڏند ڪيڻ. ڏند ڇيڻ.
 - دانت؟ لگانا: ڏند لڳائڻ. چڪڻ. وات وجهڻ.
 - دانتن؟ ڏ. ڏندن. مسواڪ.
 - دانت؟ نيڪالنا: ڏند ڪيڻ. ٽڪائيءَ کان
 ڪيڻ. بيهودائي سان ڪيڻ.
 - دانت؟ نيڪلنا: ڏند اچڻ. ڏند نڪرڻ
 (ٻار کي).

- = دانو گهات؟ : ذ. سازش - منصوبو.
 = دانو مېن آنا : دانو ۾ اچڻ. فريب ۾ ڦاسڻ.
 ور چڙهڻ - هٿ چڙهڻ.
 ● دانو ۽ دانو : ذ [ف] دانو - ڪڻو. اناج.
 بچ - تخم. تسبيح جو دانو. آرائي. ماما جو دانو.
 = دانو بيجهانا : زمين تي دانو پکيڙڻ (پکين کي ڦاسائڻ لاءِ).
 = دانو بندى : ث. ٻني ۽ ٻين اناج جو تخمينو.
 دان بندى.
 = دانو بهرانا : پکيءَ جو پنهنجي ٻچن کي چوڳو ڏيڻ.
 = دانو پاني : ذ. دانو پاڻي. رزق - روزي. قسمت - نصيب.
 = دانو پاني آڻوڻا : دانو پاڻي ڪڇڻ - رزق ختم ٿيڻ. مري وڃڻ.
 = دانو پڙوڻا : سنگن ۾ اناج پيدا ٿيڻ.
 = دانو دانو ڪرنا : دانو دانو ڪرڻ. چڙو چڙو ڪرڻ.
 = دانو دٻڪا : ذ. دانو ڪڻو. ٽڪر ٺاهڻو.
 = دانو دينا : دانو ڏيڻ. چوڳو ڏيڻ (پکين کي).
 دانو ڪارائڻ (گهوڙي کي).
 = دانو ڏالڻا : چوڳو وجهڻ (پکين کي). ڪنهن کي ڦاسائڻ لاءِ چار وڃائڻ.
 = دانو دارو : صفت. دانن وارو. دان دان وارو.
 = دانو نيڪڻڻا : آرايون نڪرڻ. (ماما جا) دانو نڪرڻ.
 ● داوا ۽ داو : ذ [ه] "داو" جو مذڪر. داو. بناو.
 ● داھنا : صفت [ه] ساڄو - ساڻو. ساڄي هٿ وارو. ساڄي پاسي وارو. (ث) داھني.
 = داھنا هاٿو : ذ. ساڄو هٿ.
- دائي ۽ دائياں : ث [ه] ٻار ڄڻائيندڙ عورت. دائي.
 = دائي پيلائي : ث. کير پياريندڙ عورت. دائي.
 = دائي جنائي : ث. ويم ڪرائيندڙ عورت. دائي. ڏاهي.
 = دائي ۽ پيٽ ۽ چھڻا : وازدار کان عيب لڪائڻ.
 = دائي ڪهڙي : ث. ٻار ڪيڏائيندڙ عورت.
 ● داياں : صفت [ه] ساڄو - ساڻو (هٿ). ساڄي پاسي وارو.
 = دائيس بائيس : تابع فعل. ساڄي ڪاٻي. هيڏانهن هوڏانهن.
 = دائيس بائيس دے ڪر نيڪل جانا : گوھيون ڏيئي نڪري وڃڻ.
 ● دايا : ث [ه] دائي. نوڪريائي.
 ● دٻا ۽ دٻو : ذ [ه] اوڌر (ڪنهن ٻوٽي جي ٿاري وٺي زمين ۾ پورڻ، جئن ان سان وري ٻيو ٻوٽو ڦٽي). موقعو. وجهه. ٽپي. غوطو.
 = دٻا مارڻا : وجهه وٺي ويهڻ. گهات ۾ ويهڻ. ڇڪ هڻي ويهڻ. ليڪي ويهڻ.
 ● دٻدٻو : ذ [ع] دٻدبو. رعب تاب.
 ● دٻو ۽ گھوڙو : محاوره لڪل. گيدي. ڊڄڻو. ٻه چيتو.
 ● دٻڪڻا : متعدي [ه] لڪي ويهڻ. ڇڪ هڻي ويهڻ. چٽ هڻڻ. چٽ هڻڻ. ڊڄڻ. هڪڻ. ٽپي هڻڻ. چاندي ۽ سون جي تارن کي ڪٽي ويڪرو ڪرڻ.
 = دٻڪڻ : ث. ليڪي يا ڇڪ هڻي ويهڻ جي حالت. ٽڙي. چڙب. ڌمڪي.
 = دٻڪڻا : متعدي. لڪائڻ. چٽائڻ. روڪڻ. ترسائڻ. ڌمڪائڻ. ڊيچارڻ.
 = دٻڪڻ بيٺهنا : لڪي ويهڻ. ڇڪ هڻي

ويهن. چپ هئ.

د بک جانا: لکي وچ. چپي وچ. چک هئ.

د بکي: ش. چک. چپ. گهات- تاک.
د بکي: د بکي: د. ذاتو يا زري کي
کتي تارون ناهيندو.

د بکي لکانا، مارنا: چک هئ. چپ هئ.
د بکي: [ه] چموي مان دپون ناهيندو.
د بکي: د بکي: صفت [ه] اړو- ضعيف.
سهنون (بدن م). (ت) د بکي.

د بکي: د بکي: د. اړائي- عيائي.
د بکي: د بکي: د. صفت. بدن جو هکو
ضعيف. اړو و نازک. (ت) د بکي.

د بکي: لازم [ه] دچي. پورچي. دفن قي.
لکي- چپ. مغلوب قي. هينان قي. روکچي.
دچي وچ (معاملو). تر (جهي).

د بکي: صفت. دپل. پوريل. زير- تابع. دپل.
د بکي: د بکي: دپائي ويهن. پاکر م سوو
جهلي ويهن. پسي ويهن. گهتي ويهن.

د بکي: د بکي: دپائي چډن. لکائي چډن. پوري
چډن. چډن (گالهم). تاري چډن (جهي).
د بکي: د بکي: لکوي رهن. مغلوب رهن.

هيسيو رهن.
د بکي: د بکي: تابع فعل. دپائي. زوري- زور سان.
هيسان- حمت سان.

د بکي: د بکي: دپائي چډن. گهتي چډن. پوري
چډن. قباي چډن.
د بکي: د بکي: دپن. دپائي. قس.

گهوچن- دڼ. پورن. هيسان. قباي. گهتي.
زور دڼ. لکائي. تابع کرن.
د بکي: د بکي: د بکي (مان جو)- ناب.

سخي- جبر. رعب. بار- بوجو. (صفت) دپل.
جهکيل. دپائي- آلا (گادي).

د بکي: د بکي: دپائي وجهن- زور رکي.
سخي کرن.

د بکي: د بکي: دچي وچ- هينان اچي وچ.
هيسجي وچ. رعب م اچي وچ. روکچي وچ.
بيهي رهن.

د بکي: د بکي: د بکي: وسايل باه. دکائي.
ستا سور جا گائي. پرائو جهي وري جا گائي:
د بکي: د بکي: آهستي چون- چن
م چون. پڼ پڼ کرن.

د بکي: د بکي: تابع فعل. دپل آواز سان (هلي).
پير پير م- آهستي آهستي.

د بکي: د بکي: صفت. دپل. هک. هيت- تابع.
هيسيل. کمزور- بي هچ- هيو.

د بکي: د بکي: صفت [ه] بد شکل- بيډولو.
بد تميز- اډنگو. کلچو. حمت- بيوقوف.
تلهو متارو- دڼو مڼو. جاننو- دڼ. زبردست-
زوراور. بيرحم- سخت دل.

د بکي: د بکي: لازم [ه] پسي. پوري.
پکون. جهلن. گهتي- پوسان.
د بکي: د بکي: لازم [ه] تیکو پچن- دپون-
دکي. رومو کرن. دکائي. تپيه. کرن.

د بکي: د بکي: متعدي [ه] دکارن. لودن.
جهکي- حمت قمت کرن.

د بکي: د بکي: [ع] دندن.
د بکي: د بکي: دندن دڼ.
د بکي: د بکي: د بکي: [ه] ډارن جي پرورش
لا رکيل نوکريائي- دائي.

د بکي: د بکي: د بکي: [ه] جسم تي مچر
يا پتي کنهن زهري جيت جي چک کري ټيل

سوچ - د پټو.

● د دهار: صفت [ه] کير ډيندو (ډگي بکري وغيره) - سوئا (چوپائي).

● د دهی: ث [ه] بوئي ځ جو هک قسم جنهن مان کير نکرندو آهي. پټر جو هک

قسم (اچي ځ گاڙهي رنگ جو ٿئي). ببو- ټن.

● د دهيل: صفت [ه] کير وارو. کير ډيندو (چوپائي).

● د ر: ث. ذ [ه] قيمت - اگه - مله.

- د ر پټرنا: اگه مقرر ٿين.

- د رازو ځ د رازي: ث [ه] قوڙ - قوت -

چير - شگاف.

● د رازو ځ د رازي: ث [اردو] خانو (ميزجو).

● د رانتي ځ د رانتيان: ث [ه] گاه يا

پوک لڼ جو اوزار - ڏانو.

- د رانتي پټرنا: ڏانو پوڻ (فصل پر) - لبارو پوڻ.

● د ر د: ذ [ف] سور - ايذاء. افسوس - غم.

آزار - تکليف. قياس - باجهه - کهل.

- د رد آښهنا: سور ٿين - ايذاء ٿين. سور

جي سوټ اهرن.

- د رد بڻانا: ډک پائي ٿين - همدري کړن.

- د رد سر موږ لهينا: مټي جو سور خريد

کړن. سير تي تکليف کڻن. پاڻ کي پاڻهي

تکليف پر وجهن.

- د رد سري: ث. مټي جو سور. آزار - مصيبت.

مشکلات - جفاکشي. محنت.

- د رد سري کړنا: سخت محنت کړن.

کشالا کيڼ.

● د رد را: صفت [ه] ډډيل. ډريل. ډارو.

ټلهو پيښل. کټهرو.

● د رکنا: لازم [ه] چيرچن - سیرچن - قوت

پوښ. ټانځ. ټټن.

● د رگت: ث [ه] خراب حالت - بچوي حالت. تعدي - جټ.

- د رگت بڻانا: خراب حالت کړن - تعدي کړن - جټ کړن.

● د ري ځ دريا: ث [ه] فراسي. گلم.

● د ر يا: ذ [ف] درياء - ندي.

- د ر يا آترونا: درياء لهڼ. درياء جو پاڻي

کھټ ٿين.

- د ر يا آترونا: درياء جو ډوکجڼ. درياء

تار وهڼ.

- د ر يا چړهنا: درياء جو چړهڼ.

● د ر يائي: ث [اردو] بل (لغو کي).

- د ر يائي دينا: لغو کي بل ڏين.

● د ر يبا ځ دريبي: ذ [ه] آها بازار جتي

پان وکامن. پاڻ جي واپارين جو محلو.

● د ر يز: ث [اردو] کچوي جو هک قسم

(جنهن مان زنانين پوتيون ٺهن).

● د ر يسي کړنا: هموار کړن - زرين کي

سندرڼ. سډو کړن.

● د رازو ځ د رازي: ث [ه] قوت - چير -

شگاف. ډرو. ټنگ.

● د ر با ځ د ر ب: ذ [ه] کڏي (ککون

يا کيوتڼ جي). غريبانو نډيو گهر. جهوپوي.

● د ر کنا: لازم [ه] ډوډون اوگريون ڏين.

گډوگډو. کائن. تمام کھڻو کائن.

● د ر ټنگا ځ د ر ټنگي: ذ [ه] وډي وک -

بيرانگه.

- د ر ټنگي لگانا: ډکا کائن. ټينگ ڏين.

● د ر هيل: صفت [ه] ډگهي ډاڙهي وارو.

● د ر پټا: د ر پټي: ذ [ه] وهکري جو

● دَغُولِيَا ۽ دَغُولِيَغِي : صفت [اردو] دغاباز-
ڏڳ - مڪار .

● دَغِيلا : صفت [ه] داغدار - داغي . داغيل
(ميو) . عيبدار - ڏاميچ . دوکيباز - ڏڳب .

● دَقان؟ : صفت [اردو] پري - دور . دفع - گم .
- دَقان؟ هونا : دفع ٿيڻ . ٿري وڃڻ .

● دَقَنَتِي : ٺ [اردو] دفتري - ٻانڌو .

● دَقَنَنا : متعدي [اردو] دفنائڻ - دفن ڪرڻ-
پُورڻ .

● دِق؟ ٺ [ع] بخار جو هڪ قسم - دق تپ .
سِلَه . (صفت) ڪڪ - عاجز .

- دِق؟ هونا : سِلَه جي بيماري ٿيڻ . خفي
ٿيڻ - ڪڪ ٿيڻ - بيزار ٿيڻ .

● دُڪان ۽ دُڪانپس : ٺ [ف] دڪان - هٿ .
ڪوٺي .

- دُڪان آلهانا : دڪان بند ڪرڻ - هٿ پورڻ .
ڪاروبار بند ڪرڻ . مڏي ڪڍڻ .

- دُڪان بڙهانا : دڪان بند ڪرڻ - هٿ
پرچائڻ .

- دُڪان لنگانا : دڪان لڳائڻ . هٿ پڪيڻ .
سامان پڪيڙي وهڻ .

● دُڪُڙِي ۽ دُڪُڙِيان : ٺ [ه] تاس ۾ ٻن
انگن وارو پتو - پڪ - دُڪ . ٻن گهوڙن واري
گاڏي .

● دَڪَن؟ : ٺ [ه] ڏڪڻ . ڏڪڻ هندوستان
جو هڪ علائقو . ڏسو "دڪهن" .

- دَڪَنَتِي : ٺ . آها اردو ٻولي جا ڏڪن ۾
ڳالهائي وڃي . (صفت) ڏڪن جو .

● دَڪهانا : متعدي [ه] ڏيکارڻ . ٻڌائڻ .

- دَڪهاؤ : صفت . ڏيکارڻ ڏيندڙ . ڏيکارڻ وارو -
نمائشي . ظاهر . خوبصورت .

زور . مينهن جو سخت وڪارو - اورڊڪ . چوهو
(مينهن جو) .

● دَس؟ : عاد [ه] هڪ عدد - ڏهه (۱۰) .

● دُستا ۽ دُستِي : ٺ [ه] هڪ قسم جو اوني
ڪپڙو - دُشالو .

● دِساوَر؟ : ٺ [ه] ڏيساور . پرديس - پرڏيهه .
ڏيساور ڏي ويندڙ مال .

- دِساوَرِي مال؟ : ٺ . ڏيساور وڃڻ وارو مال .
سوداگريءَ جو مال .

● دَسَپَنا (دست پناه) : ٺ [اردو] چمٽو - دست پناهه .

● دَمَنا ۽ دَمَستِي : ٺ [اردو] ڪار (چادر
وغيرهه جي) . فوج جو هڪ حصو .

● دَسَتيڪَ ٺ [ف] دروازي تي هٿ سان
ڪيل کڙڪو - در کڙڪائڻ جي حالت .

- دَسَتيڪَ دينا : تاڙي هڻڻ - دروازو کڙڪائڻ .

● دَسَتيَمَ ۽ دَسَتيَمَ : ٺ [ف] هڻيو . مٽيو . دَسَتيو
(ڪاغذن جو) .

دَسَراهِڻ؟ ٺ [ه] ٻئي ماڻهو جي آئيءَ
۾ اچي وڃڻ جي حالت .

● دَسَپَرا : ٺ [ه] هندن جو هڪ وڏو ڏينهن .
دسهڙو .

● دُعا ۽ دُعائپس : ٺ [ع] آيس .

- دُعا آلهَنا : دعا جو ابتو نتيجو نڪرڻ .

- دُعا دينا : ڪرڻا : دعا ڪرڻ .

- دُعا سَلام؟ بهيجنا : دعائون سلام موڪلڻ .

- دُعائپس دينا : دعائون ڪرڻ .

● دَغَدَغانا : لازم [اردو] ڏڳڻ . بکڻ -
ٻڙڻ - ٽمڪڻ . سوچيرو ڪرڻ .

- دَغَدَغا : ٺ . قنديل جو هڪ قسم . (صفت)
روشن - ٻرندڙ . چمڪندڙ .

- دَغَدَغا هَٺ؟ : ٺ . چمڪو - ٽمڪو .

- = دِ کھاوا ۽ دِ کھاوے : ذ. ڏيکاء. نظارو.
 نمائش. ظاهري بناوت. ٻاهرين حالت. ڏٺُ.
 = دِ کھاوڻُ : ث. ڏيکاء. ٻاهريون ڏيکاء.
 ٻاهرين ٺاهه ٺوهه.
 = دِ کھائي : ث. ڏيکائي. ڏيکاء. نظارو.
 ديدار. ڏيکارڻي.
 = دِ کھائي پڙُنا : ڏيکائي ڏيڻ. نظر اچڻ.
 = دِ کھائي دينا : ڏيکائي ڏيڻ. نظر اچڻ.
 = دِ کھلانا : متعدي. ڏيکارڻ. پسان. چيٽائڻ.
 آگاهه ڪرڻ. ڏيکارڻ (رتو).
 = دِ کھلاوا : ذ. ڏيکاء. ٻاهريون ٺاهه ٺوهه.
 ظاهري بناوت. نظارو. لقا.
 ● دِ کھڻُ : ذ [ھ] ڏکڻ ڀارت جو هڪ علائقو.
 دکن.
 = دِ کھڻي : صفت. دکن جو. ڏاکڻو.
 ڏکڻ جو.
 = دِ کھڻي دھرا : ذ. ڏکڻ قطب.
 = دِ کھڻي ميرُجُ : ث. سرچن جو هڪ قسم
 (اڇا ۽ گول مرچ).
 ● دِ کھڻا : لازم [ھ] ڏکڻ - سُور ڪرڻ.
 درد ڪرڻ. غر ٿيڻ. ايڏا ٿيڻ. اٿڻ (اک).
 = دِ کھه : ذ. ڏمڪ - سُور. درد. بيماري.
 روگ. تڪليف - پيڙا.
 = دِ کھه آھانا : ڏک سھڻ - تڪليف سھڻ.
 = دِ کھانا : متعدي. ڏکائڻ. ايڏائڻ. تڪليف
 ڏيڻ. رنجائڻ.
 = دِ کھه بھانا : ڏک ونڊڻ - ڏک ڀائي ٿيڻ.
 همدرد ڪرڻ.
 = دِ کھه بھرا : ذ. صفت. ڏکويل - غمگين -
 رنجيده. (ث) دکھ بهري.
 = دِ کھتي کھنا : ڏکونيندڙ ڳالھه ڪرڻ.
- چيڙ جهڙي ڳالھه ڪرڻ.
 = دِ کھ دينا : ڏک ڏيڻ. تڪليف پهچائڻ.
 = دِ کھڙا ۽ دِ کھڙے : ذ. ڏکڙو. ڏک -
 سُور. مصيبت.
 = دِ کھڙا رونا : ڏکڙا پڌائڻ - ڏکڻ جو حال
 بيان ڪرڻ. ڏک سور اورڻ.
 = دِ کھه سُکھه : ذ. ڏک سک - رنج گنج.
 = دِ کھه سھڻا : ڏک سھڻ.
 = دِ کھي : صفت. دڪي - ڏکويل. غمگين -
 بيمار - مريض. ستايل - رنجايل.
 = دِ کھيا ۽ دِ کھيائس : ث. ڏکاريءَ مصيبت
 جي ماريل - ستايل. رن زال.
 = دِ کھياري ۽ دِ کھيارے : ذ. ڏکويل - ستايل.
 مصيبت جو ماريل. ڏکڻ جو ڏڏل - غمزده.
 (ث) دِ کھياري.
 ● دِ کھي : ث [ھ] تاس ۾ ٻن انگن جو پتو -
 بيڪ - دِ کھي.
 ● دِ گاڙا ۽ دِ گاڙے : ذ [ھ] دنالي بندوق.
 ● دِ گانا : ث [اردو] ساھيلو - ساھيلوپ.
 ● دِ گانہ : ث [ف] ٻيئي شيءِ - ٻيئي شيءِ - ٻي
 رڪعتون نماز (شڪرائي جون).
 ● دِ گند گانا : لازم [ھ] ٻرڻ - ڌڳڻ. روشن
 ٿيڻ - ٽمڪڻ.
 ● دِ گند گي ۽ دِ گند گياں : ث [ھ] لُڪي
 (هڪ عضو) - گچيءَ واري ڪڏ. ڇاتيءَ جو هڏو.
 گچيءَ ۾ پائڻ جو هڪ گھه.
 ● دِ گنا : صفت. ٻيٽو - ٻٽو - دھرو. (ث) دِ گڻي.
 ● دِ لُ : ذ [ھ] گھڻو تعداد. لشڪر - انبوھ.
 ڪٽڪ. ڍير - ڍڳ - انبار.
 ● دِ لُ : ذ [ف] دِل - قلب - جيءُ. من -
 چت. حوصلو. دليري - همست. خواهش.

لاڙو . وڃ .

- دل آنا : دل ٿيڻ . شوق ٿيڻ . مرضي ٿيڻ .

- دل آڻڪڻا : دل اڻڪڻ . دل اڙڻ . عشق ٿيڻ .

- دل آڻهڻا : دل کڇڻ . دل کڻي ٿيڻ .

- دل آڇاڻ هونا : دل کڻي ٿيڻ . بيزار ٿيڻ .

ويڳاڻو ٿيڻ .

- دل آڇڻا : دل کڇي وڃڻ . بيزار ٿيڻ .

- دل آڇڻا : دل آداس ٿيڻ . دل گهٻرائڻ .

بيزار ٿيڻ .

- دل آڇهڻا : دل ٽپا ڏيڻ . دل ڌڙڪڻ .

- دل آڳهڻا : دل کڻي ٿيڻ . بيزار ٿيڻ .

آداس ٿيڻ .

- دل آڳهڙو جانا : دل ڀڄي پوڻ . دل

کڇي وڃڻ .

- دل آڻجهڻا : دل منجهڻ . دل اٽڪڻ . دل

ڦاسڻ . عاشق ٿيڻ . بيزار ٿيڻ .

- دل آڻهڻا : دل ڀرجي اچڻ . روئڻ هارڪو

ٿيڻ . غمگين ٿيڻ .

- دل اينهڻه : دل کسي وٺڻ .

- دل باغ باغ هونا : دل بهار بهار ٿيڻ .

ڏاڍو خوش ٿيڻ .

- دل باندهنا : دل ٻڌڻ . همت ڪرڻ .

- دل بڙجهڻا : دل وسائڻ . دل آداس ٿيڻ .

ملول ٿيڻ .

- دل ٻڙا هونا : رنجيدگي ٿيڻ . افسوس ٿيڻ .

- دل ٻڙهانا : دل وقائڻ . همٿت وقائڻ .

شبابس ڏيڻ . همت افزائي ڪرڻ .

- دل ٻليون آڇهڻا : دل جو ٽپا ڏيڻ

(خوشيءَ کان) . دل ڌڙڪڻ .

- دل بهاري ڪرنا : ڏک ڪرڻ . افسوس ڪرڻ .

- دل بهر آنا : دل ڀرجي اچڻ . غمگين ٿيڻ .

روئڻ هارڪو ٿيڻ .

- دل بهر بهرنا : دل هيرڪڻ . لالچ ٿيڻ .

شوق ٿيڻ .

- دل بهر جانا : دل ڀرجي وڃڻ . ڏو ٿيڻ .

ڪڪ ٿيڻ . دل کڻي ٿيڻ .

- دل ٻه لانا : دل وندرائڻ .

- دل ٻيٽها جانا : دل ٻڌڻ . ساھ منجهڻ .

آهڻا ٿيڻ .

- دل ٻيٽه جانا : همٿت ٿيڻ . شوق لهي

وڃڻ . نا آسپدي ٿيڻ .

- دل پرميل آنا : دل ميري ٿيڻ . بي ايماني

ٿيڻ . دل ۾ شڪ پيدا ٿيڻ .

- دل پرهاتھ رکھنا : دل تي هٿ رکڻ . قياس

ڪرڻ . ڏي ڏيڻ . آئت ڏيڻ .

- دل پسيجھڻا : دل ڀڄڻ . ڪهل اچڻ .

- دل پڪڙ جانا : دل کاسي وڃڻ . اندر سڙي وڃڻ .

- دل پھڻا : ھان ۾ ڦاٿڻ . بيزار ٿيڻ .

- دل پھيرنا : دل ڦيرڻ . دل کڻي ٿيڻ . بيزار ٿيڻ .

- دل پھيسڻا : دل سرڪڻ . روح رڪڻ .

- دل پھيرنا : دل ٽاهڻ . نفرت ڏيارڻ .

- دل تڙ پھڻا : دل ٽوڙڻ . دل ڪٽي . بيقرار ٿيڻ .

- دل تلے آوپر هونا : دل گائون مائون ٿيڻ .

پر چٽو ٿيڻ . پريشان ٿيڻ .

- دل توڙنا : دل ڀڄڻ . دل توڙڻ . مايوس ڪرڻ .

نا آسپد ڪرڻ .

- دل ٽوڙ جانا : دل ڀڄي پوڻ . نا آسپد ٿيڻ .

مايوس ٿيڻ .

- دل ٽهڻا هونا : دل ٽرڻ . اندر ٽرڻ . خوش ٿيڻ .

- دل جٽلا ڪرڻ : صفت . هيان ۾ سڙيل .

عاشق . ڦٽيل دل وارو . قرب جو ويڊيل .

- دل جٽلانا : دل جٽائڻ . اندر ساڙڻ . رنجائڻ .

- دل ڪوٺڻ. آزارڻ. ستائڻ. ريس ڏيارڻ. ساڙ ڏيارڻ.
 - دل جھٽڪڻا: دل ڄمڻ. دل لڳڻ.
 - دل جھٽڪڻا: دل مائل ٿيڻ. دل جو لاڙو ٿيڻ.
 - دل چُرانا: دل ڪسڻ.
 - دل چٽلاڻ: دل چٽلڻ: صفت. دلير. بهادر.
 - همت وارو. سخي. فياض. فضول خرچ. هٿ ڦاڙ.
 - دل چٽلانا: خواهش ڪرڻ. اميد ڪرڻ.
 - دل چور: صفت. بزدل. ڪانٺر. ڪم چور.
 - سُست. ٺوٺي.
 - دل چھٽائڻي ڪرنا: دل پُرن ڪرڻ. اندر
 ساڙي ڇڏڻ.
 - دل چھوٽا ڪرنا: دل ننڍي ڪرڻ. بي همت
 ٿيڻ. نااميد ٿيڻ.
 - دل چھوٽو جانا: حوصلو ڇڏائي وڃڻ.
 گھيرائجي وڃڻ.
 - دل ڊڪھانا: دل ڏڪوٺڻ. تڪليف ڏيڻ.
 - دل ڊھڙڪنا: دل ڌوڪڻ. ڏڪڻ (ڊپ کان).
 - دل ڊھلنا: دل ڌوڪڻ. خوف کائڻ. ڊڄڻ.
 - دل ڊيڪھڻا: دل ڏسڻ. مرضي معلوم ڪرڻ.
 - دل ڊپنا: دل ڏيڻ. عاشق ٿيڻ. فدا ٿيڻ.
 - دل ڏانئون ڏول هونا: دل هيٺ مڙي ٿيڻ.
 بيقرار ٿيڻ.
 - دل ڏوٻڻا: دل ٻڏڻ. بيھوشي اچڻ. ضعيفائي
 يا ڪمزوريءَ سبب بيھوشي ٿيڻ.
 - دل رڪھڻا: دل رکڻ. آرزو پوري ڪرڻ.
 تسلي ڏيڻ.
 - دل سَ آترنا: دل تان لهڻ. ڌيان تان لهڻ.
 وسري وڃڻ.
 - دل ڪا بولڻا: دل جو شاهدي ڏيڻ.
 - دل ڪا ڪٽوڙل ڪھڻا: دل جو گل ٽپوڻ.
 دل جون اميدون پوريون ٿيڻ.
 - دل ڪٽڙا ڪرنا: دل ڪڙي ڪرڻ. سخت ڪرڻ.
 - دل ڪٽڙهنا: اندر ڪٽوڙڻ. دل سون. گھٽين
 ۾ گھرن. اندر ۾ وجھڻ.
 - دل ڪٽھڙلانا: دل ڪوٺائڻ. مايوس ٿيڻ.
 دل ڳير ٿيڻ.
 - دل ڪو پٽنگھڙا لنگھڙا: دل بيقرار ٿيڻ. بيچين
 ٿيڻ. دل کي هڪ هنڌ ٽيڪاءُ نه اچڻ.
 - دل ڪو سنڀالنا: پاڻ کي روڪڻ. دل جھلڻ.
 - دل ڪو لنگھڙا: دل سان لڳڻ. ياد اچڻ.
 دل ۾ چيڻ.
 - دل ڪو مسوسنا: دل مھٽڻ. آٿ ڏيڻ.
 تسلي ڏيڻ.
 - دل ڪھٽا سڀڻا هونا: دل هرڪن. دل سرڪڻ.
 - دل ڪھٽڪڻا: دل ۾ ڪٽڪو ٿيڻ. شڪ پوڻ.
 - دل ڪھڻا: دل ٽوڻ (خوشيءَ کان). دل
 خوش ٿيڻ.
 - دل ڪھڻچ جانا: دل ڇڪجڻ. دل هٽڻ.
 بيزار ٿيڻ.
 - دل کي پھانئس: محاوره. دل جو ڪنڊو.
 دل جو چپڪار. هرڪر. انديشو. ڪٽڪو.
 - دل ڪي پھڙهولي پھوڙنا: دل جو بخار ڪيڻ.
 اندر جو ساڙ ڪيڻ. بدلو وٺڻ.
 - دل کي ڪٽي ڪھڻا: دل جي مڪري ٽوڻ.
 آرزو پوري ٿيڻ. دل جو مطلب پورو ٿيڻ.
 - دل کي لنگي بڙھڻا: دل جي سٽ هوري ٿيڻ.
 - دل گر مانا: دل ۾ اسنگ پيدا ڪرڻ. دل
 ۾ جوش پيدا ڪرڻ.
 - دل لڙھانا: دل موھڻ. دل ڪٽڻ.
 - دل لنگھنا: دل لڳائڻ. عشق ڪرڻ. محبت
 ڪرڻ. ڌيان ڏيڻ (ڪر ۾).

- دل لڳي: ٿ. ڪل مسخري - خوش مزاجي - خوش طبعي - چرچو گهڻو.
 - دل لوٽ ٻوٽ ٻوٽ ٻوٽ: عاشق ٿيڻ. بيقرار ٿيڻ.
 - دل لوٽڻا: بيتاب ٿيڻ. بيقرار ٿيڻ.
 - دل لهيڻا: دل وٺڻ. دل سوڻ. مائل ڪرڻ.
 - دل سرجانا: دل مري وڃڻ. خواهشون ختم ٿيڻ. دل ۾ جوش نه رهڻ. مايوس ٿيڻ.
 - دل مسوسڻا: دل مهڻ. افسوس ڪرڻ. دل کي آڻڻ ڏيڻ.
 - دل ميلڻا: دل ميلڻ. محبت ٿيڻ. پيار ٿيڻ.
 - دل موٽ لهيڻا: دل موٽي ڇڏڻ. عاشق بناڻ.
 - دل مٽيلا ڪرڻا: دل ميري ڪرڻ. دل ۾ پٺاڻي رکڻ.
 - دل ميڻ آڳ لڳڻا: دل ۾ باهه لڳڻ.
 - دل ميڻ آسڻا: دل ۾ سمانجڻ. دل ۾ ويهڻ.
 - دل ميڻ بستڻا: دل ۾ وسڻ. ڪو خيال هروقت ذهن ۾ رهڻ.
 - دل ميڻ بيهڻا: دل ۾ ويهي وڃڻ. ذهن نشين ٿيڻ.
 - دل ميڻ چڻڪياڻا: دل ۾ چڻڪڻيون پائڻ. طعنا ڏيڻ. مهڻا ڏيڻ. دل ڏڪوڻ.
 - دل ميڻ راه ڪرڻا: دل ۾ گهر ڪرڻ. دل ۾ ويهي رهڻ.
 - دل ميڻ رکڻا: دل ۾ رکڻ. مخفي رکڻ. لڪل رکڻ.
 - دل ميڻ سمانا: دل ۾ سمانجڻ. دل ۾ ويهڻ.
 - دل ميڻ ڪهڻا: دل ۾ سمانجڻ. دل ۾ ڪڍي وڃڻ. دل ۾ گهر ڪرڻ.
 - دل ميڻ ڪهڻڪڻا: دل ۾ ڪڪڻ. ناگوار لڳڻ.
 - دل ميڻ گهر ڪرڻا: دل ۾ گهر ڪرڻ. دل ۾
- جاء ڪرڻ. دل ۾ محبت يا عزت پيدا ڪرڻ.
 - دل والا: صفت. دل وارو. بهادر. دلير. سخي.
 - دل هلا: دينا: دل لوڏي ڇڏڻ. ڊيڄاري ڇڏڻ.
 - دل لار: ذ[ه] پيار. محبت. لاءِ - انگل - ماڻو.
 - دل لارا ڏلارو: ذ. صفت. پيارو. لاءِ - ڇاڳلو. (ٺ) دل لاري.
 - دل لانا: متعدي [ه] ڏيارڻ - وٺي ڏيڻ.
 - دل لٽي ڏلڻا: ٺ [آردو] جانور جو ٻوڏ ٽنگن سان هٽيل ڏڪ - پستي - ٽونڻي.
 - دل لٽي چلانا: مارڻا: پستي هٽڻ - ٽونڻي هٽڻ.
 - دل لڏو: ذ[ه] غربت - مسڪيني. بئڪ.
 - دل لڏو: برائي - نحوست. نياڳ - چنڊاڻي.
 - دل لڏو: ڏور هونا: غربت ۽ بدبختي دور ٿيڻ.
 - ڏڪ ڏولاوا لهڻ. ڏڪيا ڏينهن ڦيرڻ.
 - ڏلڏل: ٺ [ع] گتپ. ڏڀڻ.
 - ڏلڏل: ميڻ پهنسڻا: ڏڀڻ ۾ ڦاسڻ. مصيبت ۾ ڦاسڻ.
 - ڏلڏل: صفت. ڏڀڻ وارو.
 - ڏلڏل: ذ. صفت [ه] ٻيو سٿرو.
 - ڏلڏل وارو (هار وغيره). ٻيو - ڳڏ. (ٺ)
 - ڏلڏل: ڏلڏياڻ.
 - ڏلڏل: ٺ [ه] ٽڪر - ڏڪو - ٿيلهو. ڏڪو.
 - ڏهل وغيره جو آواز. چيمڪو - روشني.
 - ڏلڏل: ٺ [ه] گهوڙي يا ڪٽي جي هلڻي جو هڪ نمونو (جنهن ۾ ساڳئي وقت ٽي ٽي پير ڪشندا آهن).
 - ڏلڏل چال: چلڻا: گهوڙي جو ڍڳ ۾ هلڻ.
 - ڏلڏل ڏيئي هلڻ.
 - ڏلڏل: لازم [ه] ڏرڻ. ڏڏر ڪرڻ. ڏارو ڪرڻ. ٿيلهو پيهڻ. ڏريو ڪرڻ (ان جو). نياھ ڪرڻ. برباد ڪرڻ.

= دم چُرانا : ساه روڪڻ - دم روڪڻ. ڪنهن ڪم کان ٽٽائڻ .
 = دم خُشڪ هونا : ساه سُڪي وڃڻ .
 = دم خُم خُم : محاوره . طاقت ۽ دٻدٻو - آب و تاب . مان شان . هوش حواس .
 = دم دهاگا : محاوره . گشو پتو . دم دلاسو .
 = دم دينا : دم ڏيڻ - ساه ڏيڻ - مرڻ . فريب ڏيڻ - ڌوڪو ڏيڻ . گشو ٻڌڻ - ڏٺو ڏيڻ .
 ڪوڙو دلاسو ڏيڻ . دم ڏيڻ (طعام کي) .
 = دم رُڪنا : ساه گهٽجڻ . دل منجهڻ . عاجز ٿيڻ - پريشان ٿيڻ .
 = دم سادھُنا : ساه بند ڪرڻ - دم گهٽڻ .
 دت هڻڻ - چپ هڻڻ . خاموشي اختيار ڪرڻ .
 = دم سُوکھُنا : ساه سُڪڻ . ڊپ ۾ حواس گم ٿيڻ .
 = دم ڪَرُنا : دم ڪرڻ (ڦيٽيوادعا) . شوڪارو هڻڻ .
 = دم ڪهانا : ڌوڪو کائڻ - فريب کائڻ .
 = دم ڪهينجُنا : ساه ڪيڻ . چپ رهڻ . وزر هڻڻ (چلم وغيره جو) .
 = دم گھُٽُنا : دم گهٽجڻ - ساه گهٽجڻ . ساه بند ٿيڻ .
 = دم لڳاڻا : دم هڻڻ - وزر هڻڻ (چلم وغيره جو) .
 = دم لپينا : دم وٺڻ - ساه پيڻ - ساهي کڻڻ - آرام وٺڻ . مات ۾ رهڻ .
 = دم مارُنا : دم هڻڻ - ٻڌاڪ هڻڻ . منهن سامهون جواب ڏيڻ .
 = دم مين : تابع فعل . پل ۾ - گهڙي ۾ - ڪين ۾ .
 = دم مين آنا : فريب ۾ اچڻ - ڌوڪي ۾ اچڻ .
 = دم مين دم آنا : بُت ۾ - ساه پوڻ . تسلي ٿيڻ . دلاسو ملڻ .
 = دم نيڪائُنا : دم نڪرڻ - ساه نڪرڻ .

= دلانا : متعدي . ڌرائي . ڌارو ڪرائڻ .
 دلوانا : متعدي المتعدى [هـ] ڏيارائڻ . سونپڻ .
 دلها : ذ [هـ] گهوت - بنو - لاڏو .
 = دلهن ۽ دلهنيس : ٺ . ڪنوار - وني - لاڏي .
 = دلئي : اسم خاص [هـ] " ڀارت " جو هڪ مشهور شهر - دهلي .
 = دلپا : ذ [هـ] ڌريل آناج - ڌارو . پٽو ڪير ۽ چانور . غريبائو ڪاڌو .
 = دلے پنج : ذ [اردو] گهوڙي جي حياتيءَ جو ٽيو حصو (جو ۱۲ کان ۱۷ سالن تائين شمار ڪندا آهن) . جوانيءَ کان هٽيل گهوڙو - پوڙهو گهوڙو .
 = دلپيتي : ٺ [هـ] ان ڌڻ جو جنڊ - جنڊي
 = دم : ذ [ف] ساه . زندگي . پتل - لحظو .
 ڌوڪ - وزر . دم (طعام کي) . فريب . ٺڳي .
 = دم آنڪهون مين هونا : سڪرات ۾ هجڻ - ٻوين پساهن ۾ هڻڻ .
 = دم آلتُنا : ساه گهٽجڻ - ساه منجهڻ . ساه نڪرڻ .
 = دم آلتجُنا : ساه منجهڻ . دل گهٻرائڻ .
 = دم آڪهڙُنا : دم ڀرجڻ - سهڪڻ .
 = دم بند ڪرنا : ساه بند ڪرڻ - ساه گهٽڻ - ساه روڪڻ .
 = دم بهرُ : ذ . گهڙي ڪن - لحظو - پل .
 = دم بهرنا : دم ڀرجڻ - ساه چڙهڻ . هر وقت ڪنهن جي تعريف ڪرڻ . هام هڻڻ .
 = دم پهولنا : ساه ڀرجڻ - سهڪڻ .
 = دم پهونڪنا : سا . ڌوڪڻ - روح ڌوڪڻ .
 = دم توڙُنا : ساه ڇڏڻ - دم ڏيڻ .
 = دم ٺوٺا : ساه ٺٽڻ . ڌوڪ ٺٽڻ .
 = دم جهانسا : ذ . دم دلاسو . ڏٺو .

● دُم ۽ دُمسین: ث [ف] پُچ. دُمسَب. (صفت)
 جیجا - گیجک.
 = دم چنمور کترنا: گهوڙي جو پچ کڻي هلڻ.
 = دم چهنلا: ذ. پٺيان لڳي پوندڙ ماڻهو - جیجا.
 لغڙ جو پچ.
 = دُمجی: ث. گهوڙي جو هڪ سنج (جو پچ
 هيٺان اچي) - دُمجی.
 = دُممدار: صفت. پچ وارو - پچر.
 = دُممدار تارا: دُممدار تارے: ذ. پچر تارو.
 = دم دبا کتر بهاگنا: پچ پٺيان پيٽڙي پچڻ.
 کيدي ٿي پچڻ.
 = دم دبالا: ڪنهن جانور جو ڊپ ۾ پچ پوین
 ننگن ۾ لڪائڻ. پچ لاڙڻ.
 = دم کٽا: صفت. پچ وڍيل - بانڊو.
 = دم ميس گهسنا: پچ ۾ چنبوڻ پٺيان لڳڻ.
 خوشامد ڪرڻ. چيلو ٿي لڳڻ.
 = دم هيلانا: پچ لوڏڻ. پچ لٽڪائڻ. خوشامد
 ڪرڻ. چاپلوسي ڪرڻ.
 ● دماغ: ذ [ع] مغز. ميچالو. عقل - سمجهه.
 هٿ - ٽڪر.
 = دماغ آسمان پتر هونا: دماغ آسمان تي
 پهچڻ. هٿ ۾ ڀرجڻ.
 = دماغ پهريونا: مغز ڦرڻ - دماغ ڦرڻ. چريو ٿيڻ.
 = دماغ چائنا: مغز کائڻ - مڻو کپائڻ. بڪ
 ڪرڻ - بيخي هڻڻ.
 = دماغ چٽ: صفت. بڪ بڪيو - مڻي کاپائو -
 جهڳي خور. ڪند ذهن.
 = دماغ چڙهنا: غرور ٿيڻ - هٿ ٿيڻ.
 = دماغ چاڻا: مغرور ٿيڻ - هٿ ۾ ڀرجڻ. مغز
 خراب ٿيڻ. چريائي ٿيڻ.
 = دماغ چوڻا: صفت. مغرور - هٽيلو. (ث)

دماغ چوڻي.
 = دماغ رکھنا: دماغ رکڻ. سمجهه رکڻ.
 غرور ڪرڻ. وڏائي ڪرڻ.
 = دماغ سڙنا: بدبوءِ سبب مغز موڳو ٿيڻ.
 = دماغ کترنا: ٽڪر ڪرڻ - هٿ ڪرڻ.
 وڏائي ڪرڻ.
 ● دمانا: لازم [ه] نرم ٿيڻ (لوهه). مٽوڻ.
 ● دمرڪ دمرڪا: ذ [ه] ايت ۾ پيل
 چوڙي جو گول ٽڪر (جنهن ۾ ٽڪ وجهندا آهن).
 ● دمری ۽ دمریاں: ث [ه] آڳاٽي وقت
 جو هڪ سڪو - ڪسيرو.
 = دمری دمری: محاوره. پاڻي پاڻي -
 ڪوڙي ڪوڙي.
 ● دسڪ: ث [ه] چمڪو - چاڪو - جهلاڪو.
 چمڪاڻ. گاڙهاڻ (مٺهن يا سون جي).
 ● دسڪلا ۽ دسڪلے: ذ [ه] پاڻي مٽي
 چاڙهڻ جي ڪل. سون وغيره تي پاڻي چاڙهڻ
 جي مشين. پچڪاري. ڀاف جي ڪل. باه
 وسائڻ جي انجن. بار کي مٽي ڪڍڻ جي مشين.
 ● دسڪنا: لازم [ه] چمڪڻ - چاڪڻ -
 جرڪڻ. ٻهڪڻ. دؤنڪڻ.
 ● دن: ذ [ه] ڏينهن - روز - ڏهاڙو. صبح -
 فجر. وقت - زمانو - دؤر. عرصو. موسم - رُت.
 = دن آنا: ڏينهن اچڻ. ڏينهن ٿيڻ. موسم اچڻ.
 موقعو اچڻ. وقت اچڻ.
 = دن بدن: تابع فعل. ڏينهن ڏينهن. روز
 روز. روزانو. آهستي آهستي - بتدریج.
 = دن بدن: ڏينهن ٻڌڻ - تاريخ مقرر ڪرڻ
 (شاديءَ جي).
 = دن بڙهنا: ڏينهن وڌڻ - ڏينهن وڏو ٿيڻ.
 = دن بهاری هونا: ڏينهن ڳرا ٿيڻ. مصيبت

جو زمانو هئڻ .

— دن بهر : تابع فعل . سڄو ڏينهن - سارو ڏينهن .

— دن پورو ڪرنا : ڏينهن پورا ڪرڻ . ڏينهن ڪاٽڻ . حياتيءَ جا ڏينهن پورا ڪرڻ .

— دن پهاڙ ساڪڻا : جبل جهڙو ڏينهن گذرڻ . ڏکيو ڏينهن گذرڻ .

— دن پهر ٿا : ڏينهن ڦرڻ - سٺا ڏينهن اچڻ . حالت بدلاجڻ .

— دن چڙهنا : ڏينهن چڙهڻ . سڄ مٿي اچڻ .

— پهر ڪن ڏينهن گذري وڃڻ . حمل جا ڏينهن ڀرجڻ .

— دن چهڻا : ڏينهن لهڻ . شام ٿيڻ - سڄ لهڻ .

— دن ڊڪهانا : دعائيه . (چڱا) ڏينهن ڏيکارڻ . خوشيءَ جو موقعو نصيب ڪرڻ .

— دن ڊهاڙي : تابع فعل . ڏينهن ڏئي . ظاهر ظهور - کليو کلايو .

— دن ڊيڪهنا : ڏينهن ڏسڻ . نوبت اچڻ .

— دن ڏوينا : ڏينهن لهڻ . سڄ لهڻ .

— دن ڏهڻا : ڏينهن لوڻ - شام ٿيڻ .

— دن ڏهڻي : تابع فعل . ڏينهن لوڻي - ٻنهرن کان پوءِ .

— دن رات : ذ . ڏينهن رات - صبح سانجهي . (تابع فعل) هروقت .

— دن رين : ذ . ڏينهن رات .

— دن کاڻا : ڏينهن ڪاٽڻ - ڏينهن پورا ڪرڻ . وقت گذارڻ . زندگي بسر ڪرڻ .

— دن کو تاري نظر ٿا : ڏينهن جو تارا نظر اچڻ . حواس ڪم ٿيڻ .

— دن کو رات ڪهڻا : ڏينهن کي رات چوڻ . آيتي ڳالهه چوڻ .

— دن گڏر ٿا : ڏينهن گذرڻ . وقت گذرڻ .

— دن کينا : ڏينهن ڳڻڻ . انتظار ڪرڻ .

— دن نيڪڻا : ڏينهن ٿيڻ . صبح ٿيڻ - سڄ اڀرڻ .

— دن هونا : ڏينهن ٿيڻ . صبح ٿيڻ . وقت گذرڻ .

— دن ڏاڏي : صفت [ه] وڏو . ٿلهو . مضبوط . ڏاڍو . بهادر - دلير .

— دن ڏاڏي : صفت . ٿلهو متارو . ڏٺو مٿو .

● دن ڏاڏي : ٺ [ه] ڏاڏي (بندوق جي) . ٺاڪڻ وغيره جو لاڳيتو آواز .

● دن ڏاڏي : ذ [ه] وڏو نغزو . شور - هل - غوغاهه . هنگامو . اندر - ظلم .

— دن ڏاڏي : شور مچائڻ . هل ڪرڻ . ڌڄر مچائڻ . ظلم ڪرڻ - اندر ڪرڻ . ڪلور ڪرڻ .

● دن ڏاڏي : لازم [ه] خوشي ڪرڻ . خوشيءَ ۾ نچڻ . ڪڏڻ . عيش ڪرڻ - مزا ساڻڻ .

— دن ڏاڏي : خوشيءَ مان نچندو ٿيندو اچڻ - ٺيڻگ ٿيڻا ڏيندو اچڻ . بيخوف ٿي اچڻ .

● دن ڏاڏي : ذ [ه] ڏاڏو (اناج وغيره جو) - ڪٽو . هي لفظ فقط "ڏاڏ" سان گڏ ڪم اچي "ڏاڏ ڏاڏا" .

● دن ڏاڏي : ذ [ه] ڏاڏو - فساد - جهڙو . هنگامو . لوڻي . گوڙ - ڌمچر .

— دن ڏاڏي : ڏاڏو ڪرڻ . هل ڪرڻ - گوڙ ڪرڻ . فساد مچائڻ . جهڙو ڪرڻ . بغاوت ڪرڻ .

● دن ڏاڏي : ذ [ه] آکاڙو - ڪشتيءَ وغيره جي جاءِ . ملا ڪڙو . انبوهه - مجموعو (ماڻهن جو) .

— دنڪل باندھنا : ملا ڪڙو لڳائڻ . ملا ڪڙي وڙهڻ لاءِ پيو ٻڌڻ .

— دنڪل ٿوڻ ٿا : مجموعو ڇڏو ڇڏي ٿيڻ . انبوهه گهٽ ٿيڻ .

— دنڪل لڙنا : ڪشتي وڙهڻ . ملا ڪڙو وڙهڻ .

— دنڪل ميں آترنا : ڪشتيءَ لاءِ آکاڙي ۾ اچڻ . ملا ڪڙي ۾ اچڻ . ميدان ۾ اچڻ .

● دُنیا ۽ دُنیا ئهين: ث [ع] جهان - عالم - جڳ. دولت.

- دنيا اِدھر کی اِدھر هونا: دنيا آلت پُلَت ٿي وڃن. وڏو انقلاب اچي وڃن.

- دنيا بَسَمانا: دنيا وسائڻ. دنيا آباد ڪرڻ.

- دنيا بهَر کی خاک جهاننا: سڄي دنيا ڳولڻ. ڏاڍي ڳولا ڪرڻ. دربدر ٿيڻ.

- دنيا دیکهنا: دنيا ڏسڻ. تجربو حاصل ڪرڻ.

- دنيا سے اُڻه جانا: دنيا مان لاڏاڻو ڪرڻ - مري وڃڻ.

- دنيا کی هُئا لڳا: دنيا جي هوا لڳڻ. خراب هوا لڳڻ. خراب عادتون پرائڻ.

- دنيا میں آنا: دنيا ۾ اچڻ - پيدا ٿيڻ - ڄمڻ.

● دو: [عدد (۲) هڪ عدد - ٻه] (ذ) جوڙو.

- دو اُنسُو بَسَمانا: ٻئي لڙڪ وهائڻ. روئڻ.

- دو آڻي: ث. ٻن آن جو سڪو - پياني.

- دو ايڪ: تابع فعل. هڪ ٻه. ٻئي - ٻه چار.

- دوباره: تابع فعل. ٻيو دفعو - ٻيو ڀيرو.

- دوباز: ذ. ٻن رنگن وارو لغڙ يا ڪبوتر.

باز جو هڪ قسم.

- دو بالا: صفت [ف] ٻيڻو.

- دو بول: معاوَره. ٻه لفظ. (ڪنايتاً) نڪاح.

- دو بول پڙهوانا: معمولي طرح نڪاح پڙهائڻ. غريبائي شادي ڪرڻ.

- دو بهيسيا: ذ صفت. ٻيائي ڪندڙ - منافق.

لاڻي چاڻي ڪندڙ.

- دو پا: ذ. جيت جو هڪ قسم (جنهن مان ڳاڙهو رنگ ٺهي).

- دو پايد: صفت [ف] ٻه ڀيرو. (ذ) ماڻهو.

- دو پَٽا ۽ دو پَٽي: ذ. ٻوٽي - رڻو. پٽڪو.

- دو پَٽا بَدَلنا: ساھيوڀ ۾ پوتيون بدلائڻ.

ٻيڻو رکڻ.

- دو پَٽا تان ڪر سونا: ٻوٽي ٽاڻي سمهڻ - بنا آڌڪي نڀڪرڻ. بيفڪر ٿي سمهڻ.

- دو پَٽا: ذ. لغڙ جو هڪ قسم.

- دو پَٽا: صفت. ٻيٽو - ٻيه تھو.

- دو پَٽي ۽ دو پَٽيڙياں: ث. ٽوپي ۽ جو هڪ قسم (جا سنهي ڪپڙي جي ٻن ٽڪرن مان ٺهي).

- دو پَٽڪا ۽ دو پَٽڪي: ذ. ڪبوتر جو هڪ قسم. لغڙ جو هڪ قسم.

- دو پَٽي ۽ دو پَٽيڙياں: ث. ڏسو «دو پَٽي».

- دو پَٽي: ث. ٻه پَٽي. ٻيهرن جو وقت - منجهند. (ذ) گل جو هڪ قسم.

- دو پَٽي: ث. ٻه پَٽي - منجهند.

- دو پَٽيڙياں: ذ. گل جو هڪ قسم. (صفت) ٻن پهرن جو چاول (ٻار) - حرامزادو.

- دو پيس ڪمانا: ٻه پيسا ڪمانڻ. ٿوري گهڻي ڪمائي ڪرڻ.

- دو تا: صفت. ٻيڻو. ڏنگو - وريل. (ذ) ڪپڙي جو هڪ قسم.

- دو تارا ۽ دو تارے: ذ. ساز جو هڪ قسم - ٻه تارو. شال جو هڪ قسم.

- دو تين: صفت. ٻئي - ڪجهه.

- دو ٽڪريں مارنا: ٻه ٽڪر هڻڻ - جلدی نماز پڙهڻ.

- دو ٽوڪ: صفت. ٻه ٽڪر. ٻن لفظن ۾ - روڪ ٽوڪ. ڦاٽل.

- دو ٽوڪ جواب ڏينا: روڪڙو جواب ڏيڻ - صاف انڪار ڪرڻ. بنا هڪ جي جواب ڏيڻ.

- دو ٽوڪ ڪرنا: فيصلو ڪرڻ - نڀرو ڪرڻ. چيو چڏائڻ. مائٽي يا دوستي چيڻ.

- دو جيها: صفت. ٻه چيو - ٻن زبانن وارو.

= دو جيا: صفت. ٻن جيئن سان. حامله -
 پيٽ سان.
 = دو جي سے هونا: ٻن جيئن سان هئڻ. پيٽ
 سان هجڻ.
 = دو چار: صفت. ٻه چار - ٻئي - ٿورا - ڪجهه.
 = دو چار هاتھ رهڻا: ٿورو مفاصلو رهڻ.
 ٿوري ڪسر رهجي وڃڻ.
 = دو چار هونا: درپيش اچڻ. سامهون اچڻ
 (ڪو واقعو، حادثو).
 = دو حرف: ذ. ٻه حرف - ٻه اکر. ٻه لفظ.
 = دو حرف: بهيجنا: لعنت وجهڻ.
 = دو دن: ذ. ٻه ڏينهن - ٿورو عرصو.
 = دو دن کا ميهان: محاوره. ٻن ڏينهن جو
 مهان - وڃي وارو. بي بقا. اڄ سڀاڻي تي.
 = دو دو باٽيس: محاوره. ٻه چار ڳالهائون.
 ٿوري ڳالهه بولهم. مختصر سوال جواب.
 = دو دو هاتھ آجهڻا: وڏا ٽپ ڏيڻ. سخت
 بيقرار ٿيڻ. بيتاب ٿيڻ. لڳڻ - ڦٽڪڻ.
 = دو دو هاتھ ڪرنا: مقابلو ڪرڻ - وڙهڻ.
 زور آزمائي.
 = دو دهارا: صفت. ٻه منهنون (ڪپ، خنجر).
 بيدارو (جتي درياھ ڦٽي ٻه شاخون ٿئي) (ٺ)
 دو دهاري.
 = دوراها ڪ دوراهه: ذ. آها جاءِ جتي ٻه رستا
 گڏجن يا ٻه رستا ڦٽن - ٻه واٽو.
 = دو رسا: ذ. ٻن نمونن جو گڏيل تماڪ.
 = دو رگا: صفت [اردو] ٻن نسلن جي ميلاب
 وارو - گڏو (مائهو). گڏو.
 = دو رنگا ڪ دو رنگي: صفت. ٻن رنگن
 وارو - ٻه رنگو. منافق.
 = دو رنگي: ٺ. ٻيائي - نفاق. منافقت.

= دو زانو: تابع فعل. گوڏن پٿر.
 = دو زانو بيٺهڻا: گوڏا پڇي ويهڻ. جوڙون
 پڇي ويهڻ. ادب سان ويهڻ.
 = دو زبانا: چانورن جو هڪ قسم.
 = دو سال ڪ دو ساله: صفت. ٻن سالن جو
 (جانور) - ٻه سالو.
 = دو سالي: ٺ. آها زمين جا سال ۾ ٻه فصل
 ڪري - ٻه فصلي.
 = دو سري: ٺ. آها زمين جنهن کي ٻيو دفعو
 هر آيل هجي. ٻيو هر - ٻيلهم.
 = دوغلا ڪ دوغلي: صفت [اردو] گڏو - گڏو
 نسل جو. ڪمينو - ڪمزات.
 = دو فصلي: ٺ. آها زمين جا سال ۾ ٻه دفعا
 آباد ٿئي.
 = دو قدم چڻا: ٻه قدم هلڻ. ٻه پير پڙڻ.
 ٿورو پنڌ هلڻ.
 = دو ڪرنا: ٻه ٽڪر ڪرڻ. اڌو اڌ ڪرڻ.
 = دو کونيڪا دو کونيڪي: ذ. لغو جو هڪ قسم.
 = دو کويا: صفت. ٻن ڏوهن وارو اٺ.
 = دو گاڙا: صفت. ٻيٽو - ٻٽو (ذ) دونالي بندوق.
 = دو گوشي: ٺ. ٻڳڙي جو هڪ قسم (جنهن
 ۾ ٻه ٽرا ٿين).
 = دو گهڙي: ٺ. ٻه گهڙيون - ٿوري دير.
 = دولتي ڪ دولتيان: ٺ. پستي - ٽونمي
 (گهوڙي گڏهه جي). اٺ - لت.
 = دولتي جهازا مارنا: پستي هئڻ - اٺ
 هئڻ - وڙهڻ.
 = دو لڙا: صفت. ٻه سڙو - ٻه لڙو (هار).
 (ٺ) دو لڙي.
 = دو ميٽ: ٺ. "دومتي" جو مخفف. آها
 زمين جنهن ۾ چيڪي مٽي ۽ واري هجي.

● دِوالی ۽ دِوالیاں: ٺ [ھ] ھندن جو ھڪ وڻو ڏينھن - ڏياري .

● دُوب: ٺ [ھ] گاهه جو ھڪ قسم - چپر .

● دُوبھڙ: صفت . ڏکيو - اھنجو - مشڪل - سخت - اٿانگو .

● دُوبھڙ ھوجانا: مشڪل ٿي پوڻ - ڏکيو ٿي پوڻ . بار ٿي پوڻ .

● دُودھ: ڏ [ھ] کير . وڻ جو گھاتو رس . دُودھا: ڏ . چانورن جو ھڪ قسم .

● دُودھا بھاتي: دودھ بھاتي: ڏ . شاديءَ جي ھڪ رسم (جنھن ۾ گھوٽ ڪنوار ھڪڙي ڏنڻ ۾ کير پت ۽ ڪنڊ ملائي کائيندا آھن) .

● دُودھ آنترنا: ڏنڻ ۾ کير لھڻ - کير اچڻ .

● دودھ آچھالنا: ڪوسي کير کي ڏانڻ مان لار سان لاهي ڏڌو ڪرڻ .

● دُودھاري: ٺ . تمام گھڻو کير ڏيندڙ - کير جي ڀلي (گئون، مينھن، ٻڪري وغيره) .

● دُودھ آگھلنا: واتان کير ڪڍڻ (ٻار جو) - اوت ڪرڻ .

● دُودھ بھڻشنا: کير جو حق بخشڻ - ڇيچ بخشڻ .

● دُودھ بڙھانا: ڇيچ ڇڏائڻ .

● دُودھ بڙھائي: ٺ . ٻار جي ڇيچ ڇڏائڻ جي رسم .

● دُودھ بھائي: ڏ . ڇيچ شريڪ پائڻ .

● دُودھ بھين: ٺ . ڇيچ شريڪ پيئڻ .

● دُودھ پڙنا: کير پوڻ . ڀوک جو کيري واري حالت ۾ اچڻ . ماما جي ڦلڻ ۾ پوڻ ۽ پوڻ .

● دُودھ پيلانا: کير پيارڻ . ڇيچ ڏيڻ .

● دُودھ پيلائي: ٺ . ٻار کي کير پياريندڙ ڏاڻي .

● دُودھ پُوت: محاوره . کير پٽ . گھر ٻار - ٻار ٻچا . ڏن دولت .

● دو منہ ھنسُ لھينا: ٿورو ڪلڻ - سُڪڻ - مشڪل . ڪجهه ڪلي وٺڻ .

● دو منہسي: ٺ . ٻہ منهي بلا .

● دو نيوالے: ڏ . ٻہ گيرانھ . ٿورو کاڌو .

● دونئون: صفت . ”دو“ جي عام صورت . ٻئي . ٻنهي .

● دونئون جڳھن سڃاڻا: ٻنهي جڳھن کان وڃڻ . دين دنيا کان وڃڻ .

● دونئون وقت ميلنا: ٻئي وقت ملڻ . سچ لئي جي مهل ٿيڻ . سانجهي ٿيڻ .

● دونئون هاٿه تالي بڻجنا: ٽاڙي ٻن ھٿن سان وڃڻ . جھيڙو ٻن ڌرين جي حصي وٺڻ سان ٿيڻ .

● دونون هاٿهون سڃاڻا ڪرنا: ٻنهي ھٿن سان سلام ڪرڻ (ڏڪار ظاهر ڪرڻ لاءِ) . استاد ڪري مڃڻ .

● دوهاجن: ٺ . آھا رنڙ عورت جا ٻيو نڪاح ڪري .

● دوهاجڻو: ڏ . رنڙ مرد جو ٻي شادي ڪري . دوھڻڙو: تابع فعل . ٻنهي ھٿن سان ھنيل (ڏڪ) - ٻہ ھٿ ٻيو .

● دوھڻڙو چلنا: پٽڪو لڳڻ - ماتم ٿيڻ .

● دوھرا ۽ دوھرے: ڏ . صفت . ٻن تھن وارو . ٻيڻو . ٻيڻو . ڏوھيڙو - بيت .

● دوئي: ٺ . ٻيائي . جوڙي . جدائي - اثبت .

● دوئي کا پُردہ آڻھه جانا: ٻيائي نڪري وڃڻ . حجاب نڪري وڃڻ .

● دِوالا: ڏ [ھ] ڏيوالو . گھاتو - نقصان .

● دِوالا پھڻنا: ڏيوالو نڪرڻ .

● دِوالا نيڪالنا: ڏيوالو نڪرڻ . ڪنگال ٿيڻ .

● دِواليا: ڏ . ڏيوالو نڪتل . ڪٽل - مفلس - ڪنگال .

- = دودھ پھڻا: کير ڦيڻ - کير خراب ٿيڻ.
 = دودھ پيٽا: صفت. کير پياڪ - ٿڄ پياڪ.
 ننڍڙو ٻار. نادان - بي سمجهه. (ث) دودھ پيٽي.
 = دودھ پيٽا بچڻ: محاوره. کير پياڪ بچو.
 ابهم - صغير. اڻ آزمودگار - ناسمجھ - نادان.
 = دودھ پيٽا: کير پيڻ - ٿڄ ڌاڻ.
 = دودھ چرانا: گهوڻن يا مينهن جو کير کڻي وڃڻ.
 = دودھ جهڙاڻا: کير ڇڏائڻ - ننڍڙي ٻار کي ماءُ جي ٿڄ ڇڏائڻ.
 = دودھ خشڪ ٿي هونا: ٿڻ ۾ کير سڪي وڃڻ.
 = دودھ دٻا: کير ڏيڻ. ٿڄ ڏيڻ - کير پيارڻ.
 = دودھ سا: صفت. کير جهڙو. تمام اڇو - سفيد.
 = دودھ سوکھ جانا: کير سڪي وڃڻ.
 = دودھ کي ٻيو آنا: وات مان کير جي ٻوٽو اچڻ. وات مان کير وهڻ. ٻالهي جا آثار ڏسجڻ ۾ اچڻ. اڃا ناسمجھ يا اڻ آزمودگار هئڻ.
 = دودھ کي ڏانڊ نه ٿو ٿي: کيرا ڏند نه پڇڻ. اڃا ننڍي عمر جو هئڻ - آلهڙ ۽ اڻ آزمودگار هئڻ.
 = دودھ مسهرڙي: ٿ. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم.
 = دودھ مٽو ڪرنا: ٻار جي خدمت ۽ پرورش ڪرڻ.
 = دودھي: ٿ. ٻوٽي جو هڪ قسم (جنهن مان کير نڪرندو آهي) کيرول.
 = دودھيا: صفت. کير وارو - کير جو. اڇو - سفيد. کيرو. (ذ) حلوي جو هڪ قسم. پٿر جو هڪ قسم.
 = دودھيا پٿر: ذ. پٿر جو هڪ قسم (اڇي رنگ جو ٿئي، منڊين جا پٿر وغيره ٺهن).
- = دودھ پيل: صفت. کير وارو - کير ڏيندڙ.
 = دودھ [ف] پري: دور. جدا - الڳ.
 = دودھ بھاڳنا: پري پڄڻ. نفرت ڪرڻ.
 = دودھ پھڻجنا: پري پھڻجڻ - تمام پري نڪري وڃڻ. انتها کي رسڻ. مٿي اڏامڻ. مشهور ٿيڻ.
 = دودھ پھڻجنا: پري اچڻ. جدا ڪرڻ.
 = دودھ دور: تابع فعل. پري پري - تمام پري. (ندا) پوش پوش - پري ٿيو.
 = دودھ دور پھڻجنا: پري تائين پھڻجڻ - دورانهون رسڻ. بلند خيال رکڻ.
 = دودھ دور رھنا: پري پري رھڻ. الڳ رھڻ - جدا رھڻ.
 = دودھ رکھنا: پري رکڻ. الڳ رکڻ - جدا ڪرڻ.
 = دودھ دور پري رھڻ. جدا رھڻ - الڳ رھڻ.
 = دودھ دور سے ترسانا: پري کان سڪائڻ.
 = دودھ کا: صفت. پري جو - پرانهون. اونھون (خيال).
 = دودھ ڪرنا: پري ڪرڻ. هٽائڻ. تڙوڻ - لوڏڻ. جدا ڪرڻ - ڌار ڪرڻ. دفع ڪرڻ. برطرف ڪرڻ - ڪيڻ (نوڪريءَ مان).
 = دودھ کي بات: ٿ. باريڪ نڪتو. سياڻپ جي ڳالھ.
 = دودھ کي سنانا: وڏن کي ڳاريون ڏيڻ - مٿن مائٽن کي گھٽ وڌ ڳالھائڻ. وڏن جا عيب ظاهر ڪرڻ.
 = دودھ کي سوڄھنا: اونھون خيال ٿيڻ. پرانهين ڳالھ وڃي ڄاڻ ۾ اچڻ. اڳ ٻوٽو جو ويچار ٿيڻ. ايندڙ وقت جو خيال ٿيڻ. (طنزاً) اجائي ڳالھ ذهن ۾ اچڻ.
 = دودھ کي ڪسھنا: وڏي عقل جي ڳالھ ڪرڻ.

دوراندیشيءَ جو نُڪتو چوڻ.

■ دور کی هاڻڪڻا: ٻٽاڪ هڻڻ - لپاڙ هڻڻ.
يخي هڻڻ. حيثيت کان ٻاهر ڳالهه ڪرڻ.

■ دور نيڪل جانا: پري هليو وڃڻ. ڳالهه يا معاملي جي انت کي پهچڻ.

■ دور هو: محاوره. (ڌڪار جو لفظ) پري ٿي- پاسي ٿي. تري وڃ.

■ دور هونا: پري هجڻ. پري ٿيڻ. تري وڃڻ.
جدا هجڻ. ڌار هجڻ. وڃڻ (بيماري).

■ دورُڙا: لازم [ه]. ڊوڙڙ - ڊڪڻ - ڊوڙ پائڻ. پچڻ. تيزيءَ سان وڃڻ. ڪوشش ڪرڻ.
محنت ڪرڻ. اثر ڪرڻ (بدن م).

■ دورُڙ ڪَ دورُڙيس: ٿ. ڊوڙ - ڊُڪ. پهچ- پهچندي. هلاڻ - ڪاهه. اهي ماڻهو جي جوابدارن کي جهلڻ لاءِ وڃن - گهٽل - وراڙو.

■ دورُڙا دورُڙي: ٿ. ڀڄ ڊوڙ - ڀڄ ڊُڪ.
ڊڪ ڊوڙ. ڀڄ پڇان.

■ دورُڙانا: متعدي. ڊوڙائڻ - ڊُڪائڻ. پڇائڻ.
جلدي روانو ڪرڻ. خفي ڪرڻ. هلاڪ ڪرڻ.
محنت ڪرڻ.

■ دورُڙ بهيڇڻا: جوابدارن جي جهلڻ لاءِ پوليس موڪلڻ. گهٽل چاڙهڻ - وراڙو موڪلڻ.
■ دورُڙ جانا: ڊوڙي وڃڻ. ڀڄي وڃڻ. پڪڙي وڃڻ. گهٽل چڙهڻ.

■ دورُڙ دهپاڙ: ٿ. ڀڄ ڊوڙ - ڊڪ ڊوڙ.
ڪوشش. وٺ پڪڙ. ڳولا ڦولا.

■ دورُڙ دهپوڙ: ٿ. ڊوڙ ڊڪ - ڀڄ ڊوڙ.
ڪوشش. ڳولا ڦولا. تلاش.

■ دورُڙ دهپوڙ ڪرنا: ڊُڪ ڊوڙ ڪرڻ. سخت ڪوشش ڪرڻ. ڳولا ڦولا ڪرڻ.

■ دوزخ: دوزخين: ٿ [ف] جهنم - نرگ.

(طنزاً) ڀيٽ.

■ دوزخ بهرنا: ڀيٽ ڀڻ.

■ دوزخ ميس ڏالنا: دوزخ م وجهڻ. عذاب م وجهڻ.

■ دوسرا ڪَ دوسرے: صفت [ه] ٻيو - ٽائي.

غير - ڌاريو. جوڙ - مَٽ. (ٿ) دوسري.

■ دوغڻا: متعدي [اردو] طعنو ڏيڻ.

■ دوڪڻ: ڏ [ه] ٻه سالو گابو.

■ دولا - دولا: صفت [اردو] سادو سُدو - بالو ڀولو. پورڙو. همٿ وارو.

■ دولت ڪَ ٿ [ع] ڏن - ناڻو. بخت - نصيب.
حڪومت - سلطنت.

■ دولت برَسنا: ڀڻسڻ جو مينهن وسڻ. تمام گهڻي انداز م ناڻو ملڻ.

■ دولت پانا: ناڻو حاصل ڪرڻ.

■ دولت لڻانا: دولت لڻائڻ - ملڪيت لڻائڻ.
تمام گهڻو خرچ ڪرڻ.

■ دولت والا: صفت. ملڪيت وارو - شاهوڪار.

■ دولها ڪَ دولهي: ڏ [ه] گهوت - ونو - بنرو - لاڏو. گهر وارو - مڙس.

■ دولها بهائي: ڏ. ڀڻيو.

■ دولهن ڪَ دولهنپس: ٿ. ڪُنوار - وائي.

■ دُون: صفت [ه] ڀڻو. (ٿ) ڀڻائي. وڏائي. ٻٽاڪ. جبل جي ڪَر. ماڻهي.

■ دُون کي آڙانا: پاڻ کي ڀڏائڻ. وڏائو ڪرڻ.
ٻٽاڪ هڻڻ - لاف هڻڻ.

■ دونا ڪَ دونے: ڏ [ه] دونو (وڻ جي پنن مان ٺهيل پيالو). نياز يا خبرات جي مٺائي (جا دونن م آندي وڃي).

■ دونا چڙھانا: نياز م ڪيرڙي وغيره ڏيڻ.
ڪنهن درگاهه تي نذرانو ڏيڻ.

= دهاري دار: صفت. ليڪن وارو. ليڪائون (ڪپڙو).
 = دهائڙ: ٺ [ه] انبوهه - مجمع (مائٺن جو).
 ٽولو. سيگهه - جلدائي.
 = دهائڙا ۽ دهائڙي: ٺ. انبوهه - مجمع. ڏاڙو.
 = دهائڙا پڙنا: ڏاڙو لڳڻ.
 = دهائڙ پڙنا: ٽڪڙ ٿيڻ - جلدي ڪرڻ.
 ڏاڙو لڳڻ.
 = دهائڙ مارنا: ڏاڙو هڻڻ. زور سان روئڻ -
 اوچنگارون ڏيئي روئڻ.
 = دهائڙي: صفت. ڏاڙيل - ڊاڪو. چور.
 = دهائڙا ۽ دهائڙي: ڏ [ه] حالت. درجو.
 خراب حالت. ڏينهن - ڏهاڙو (هي لفظ هميشه
 ”ڏن“ جي پٺيان ڪم اچي ”ڏن دهائڙا“)
 = دهائڙي: ٺ. هڪ ڏينهن جي مزوري - روزانو -
 ڏهاڙي.
 = دهائڙا: لازم [ه] هڻل ڪرڻ - شور ڪرڻ.
 ڌمڪ ڪرڻ. گجڻ (شينهن).
 = دهائڙا ۽ دهائڙي: ٺ. شور. هڻل - گوڙ.
 گاج - گجگوڙ (شينهن جي).
 = دهائڙي مار ڪرڻ رونا: ڏاڍي روئڻ - اوچنگارون
 ڏيئي روئڻ. واويلا مچائڻ.
 = دهاک: ٺ [ه] ڏاڪو - هاڪ. ٺاڻوس -
 واکاڻ. ڏهڪار. دهشت - هراس - ڊڊڊهو.
 = دهاک بندھنا: ڏاڪو چمڻ. مشهوري ٿيڻ.
 = دهاک بيٺهنا: رعب ويهڻ - ڏاڪو چمڻ.
 ڊپ ويهڻ.
 = دهاکا ۽ دهاکي: ڏ [ه] ڏاڳو - سڳو -
 تند (سٺ جي). ڏور. ڏوڪو - ڦند - فريب.
 = دهاکا پيرون: ڏاڳو وجهڻ (سٺيءَ ۾).
 = دهاکا دينا: فريب ڏيڻ - ڏوڪو ڏيڻ.

= دونا مائٺا: نياز باسڻ - باس باسڻ.
 = دونا: ڏ [ه] خوشبوءِ دار ٻوٽي جو هڪ
 قسم. وڏي گل وارو گاه.
 = دونا ميرا: ڏ. خوشبودار گاه جو هڪ قسم.
 = دونا: صفت [ه] ٻيٽو. ٻٽو. گهڻو - جهجهو.
 = دونا دون: صفت. ٻيٽو چوڻو. تمام گهڻو.
 = دوها ۽ دوه: ڏ [ه] ٻن مصرعن وارو
 شعر. ٻيٽ - ڏوهيڙو.
 = دوهائي: ٺ [ه] هاءِ هاءِ - هاءِ گهوڙا.
 مدد. انصاف يا رحم لاءِ پُڪار. دانهن. (حرف
 ندا) مدد. رحم. انصاف.
 = دوهائي دينا: هاءِ گهوڙا ڪرڻ - فرياد ڪرڻ.
 شور ڪرڻ - هڻل ڪرڻ.
 = دوهنا: متعدي. [ه] ڏهن - ڏوپ ڪرڻ.
 نيچوڻ.
 = دوهني ۽ دوهنيان: ٺ. ڪير ڏهن جو ٿان ۽
 يا برتن.
 = ده: عدد [ف] هڪ عدد - ڏهه (١٠).
 = دهابا ۽ دهابه: ڏ [ه] مٽيءَ جي چٽ. مٽيءَ
 جي چٽ واري جاءِ. ڪچي جاءِ - جهوپڙي.
 = دهابلي ۽ دهابليان: ٺ. ڪڪڙين جي ڪڏي.
 ڪبوترن جي ڪڏي.
 = دهات: ٺ [ه] ڏاٽو - معدنيات (لوھ)
 ٺاسو وغيره). ذات.
 = دهار ۽ دهاري: ٺ [ه] گهاٽي پاڻيٺ
 جي لار - ڌار. سٺن يا تيزي (هٿيار جي). وهڪ.
 ميڙهه - گوھو.
 = دهارا: ٺ. وهڪ. وهڪرو. سيرا (درياءُ
 جي). قطار (جبلن جي).
 = دهاري ۽ دهاريان: ٺ [ه] ليڪ. ڪپڙي جو
 پٽو. سيٽ.

● دهانسن؟ ٺ [هه] هڪ قسم جو نانگ (جو اڪثري مينهن وغيره جي تنگن کي ويڙهجي ان جو کير پي ويندو آهي) - جهوڙو نانگ. گاهه جو هڪ قسم .

● دهان؟ ٺ [هم] چانورن جي ٻوڪ - ساريون. سارين جو ٻوڙو. آتشبازيءَ جو هڪ قسم .

● دهان؟ پان؟ صفت. نازڪ بدن - هلاڪو سلاڪو (بدن ۾). تمام سنهو - آڀرو.

● دهان؟ ڪٽيا؟ ٺ. چانورن ڇوڙ جي سُھري.

● دهاني؟ صفت. سارين جي رنگ جو - هلاڪو سائو رنگ. (ٺ) چانورن جو هڪ قسم. ساريال ٻوڪ جي زمين - ڪلرائي زمين.

● دهاڻا: متعدي [هم] دُهاڻن.

● دهاندل؟ ٺ [هم] رڳڙو - رڳڙو ه پيڙهه - ڏانڊل. ٺڳي - ڪُٽ.

● دهاندل باز؟ صفت. ڏانڊل ڪندڙ - ڏانڊلي. ٺڳ - ڪُٽيو.

● دهاندل ڪرنا: ڏانڊل ڪرڻ - رڳڙو ڪرڻ. گهڻي ڪرڻ.

● دهاندلي؟ ٺ [هم] ڏانڊل - رڳڙو - رڳڙو ه پيڙهه. ٺڳي - ڪُٽ.

● دهاندلي ڪرنا: ڏانڊل ڪرڻ - رڳڙو ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ - گهڻي لائڻ. ٺڳي ڪرڻ. ڪُٽ ڪرڻ. بي ايماني ڪرڻ.

● دهانسن: متعدي [هم] گهوڙي جو ڪنگهه. زمين ۾ ويهارڻ. ڪوڙڻ - ڪپائڻ (زمين ۾).

● دهانس؟ ٺ. تيز بانس (جا نڙيءَ ۾ سُر سُر ۽ ڪنگهه پيدا ڪري). سڪل تماڪ يا مرچن وغيره جي تيز بانس. ڪنگهه جي ٽونڪار.

● دهانس چڙهنا: بانس جو ٺڪ مان وڃي نڙيءَ ۾ سُر سُر ڪرڻ.

● دهانسي: ٺ. گهوڙي جي ڪنگهه.

● دهانگتر؟ ٺ [هم] هڪ قوم جا ڪوھ ۽ تلاءَ کوٽڻ جو ڪم ڪري.

● دهاوا ۽ دعاوے: ٺ [هم] ٻوڙ. حملو. هلاڻ - ڪاهه.

● دهاوا بولنا: حملو ڪرڻ - هلاڻ ڪرڻ. اوچتي ڪاهه ڪرڻ.

● دهاوا مارنا: حملو ڪرڻ - چڙهائي ڪرڻ. وڏي مسافري ڪرڻ. چڪر هڻڻ.

● دعاوت؟ ٺ [هم] بدعاشن جو اڳواڻ. چالاڪ ماڻهو.

● دهاؤ: ٺ [هم] دايو - بٺارو. (ٺ) دهاڻي.

● دهاڻي بهائي: ٺ. ڇڻج شريڪ پاء.

● دهاڻي؟ ٺ [هم] فرياد - پڪار - دانهن. انصاف جي تقاضا. پناهه - آمان. قسم. انجام.

● دهاڻي دينسا: مظلومن جو فرياد ٻڌڻ - دانھيندڙن جو انصاف ڪرڻ. پناهه گهرڻ - آمان گهرڻ.

● دهاڻي ه: ٺ. فرياد آهي. پناهه ڪجي.

● دهاڻيس دهاڻيس: ٺ. توف جو لاڳيتو آواز - ڏان؟ ڏان؟

● دهاڻيس دهاڻيس ڪرنا: ڏان؟ ڏان؟ ڪرڻ. شور مچائڻ. گوڙ ڪرڻ. پنهنجي بڪ بڪ ۾ لڳو رهڻ.

● دھب دھب؟ ٺ. پيرن جو آواز - ٽپ ٽپ. ڳري ماڻهوءَ جي هلڻ جو آواز.

● دھبڻا دھبڻي: ٺ [هم] ڏٻو - داغ - ٽيڪو. چڻمو. ڪلنڪ جو ٽيڪو - عيب - وڏ. بهتان.

● دھبڻا پڙنا: ٺ. داغ پوڻ - ٽيڪو لڳڻ. نشان ڏيڻ.

● دھبڻا لڳنا: ٺ. داغ لڳڻ - ٽيڪو لڳڻ. عيب لڳڻ. تهمت لڳڻ.

● دهانسن؟ ٺ [هم] هڪ قسم جو نانگ (جو اڪثري مينهن وغيره جي تنگن کي ويڙهجي ان جو کير پي ويندو آهي) - جهوڙو نانگ. گاهه جو هڪ قسم .

● دهان؟ ٺ [هم] چانورن جي ٻوڪ - ساريون. سارين جو ٻوڙو. آتشبازيءَ جو هڪ قسم .

● دهان؟ پان؟ صفت. نازڪ بدن - هلاڪو سلاڪو (بدن ۾). تمام سنهو - آڀرو.

● دهان؟ ڪٽيا؟ ٺ. چانورن ڇوڙ جي سُھري.

● دهاني؟ صفت. سارين جي رنگ جو - هلاڪو سائو رنگ. (ٺ) چانورن جو هڪ قسم. ساريال ٻوڪ جي زمين - ڪلرائي زمين.

● دهاڻا: متعدي [هم] دُهاڻن.

● دهاندل؟ ٺ [هم] رڳڙو - رڳڙو ه پيڙهه - ڏانڊل. ٺڳي - ڪُٽ.

● دهاندل باز؟ صفت. ڏانڊل ڪندڙ - ڏانڊلي. ٺڳ - ڪُٽيو.

● دهاندل ڪرنا: ڏانڊل ڪرڻ - رڳڙو ڪرڻ. گهڻي ڪرڻ.

● دهاندلي؟ ٺ [هم] ڏانڊل - رڳڙو - رڳڙو ه پيڙهه. ٺڳي - ڪُٽ.

● دهاندلي ڪرنا: ڏانڊل ڪرڻ - رڳڙو ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ - گهڻي لائڻ. ٺڳي ڪرڻ. ڪُٽ ڪرڻ. بي ايماني ڪرڻ.

● دهانسن: متعدي [هم] گهوڙي جو ڪنگهه. زمين ۾ ويهارڻ. ڪوڙڻ - ڪپائڻ (زمين ۾).

● دهانس؟ ٺ. تيز بانس (جا نڙيءَ ۾ سُر سُر ۽ ڪنگهه پيدا ڪري). سڪل تماڪ يا مرچن وغيره جي تيز بانس. ڪنگهه جي ٽونڪار.

● دهانس چڙهنا: بانس جو ٺڪ مان وڃي نڙيءَ ۾ سُر سُر ڪرڻ.

● دهجڻ: ٺ [هه] نمونو- طرز- ڍنگ- زيب-
زينت. پوشاڪ جي سهڻائي. لباس- ويس.
- دهجڻيلا: صفت. ڪپڙي لٽي ٺهيل- سينگاريل.
● دهجڻي ۽ دهجڻياں: ٺ [هه] ڪپڙي جي
پٽي- ريتو.
- دهجڻياں آڙانا: ٺڪر ٺڪر ڪرڻ. چيتيون
ڪرڻ. ليڙون ليڙون ڪرڻ. بدنام ڪرڻ.
- دهجڻياں بڪهڻير دينا: ڏهين ڪڍي ڇڏڻ.
بيعتي ڪرڻ. راز ظاهر ڪرڻ.
● دهجڻڪنا: لازم [هه] ڌڪو اچڻ- ٺيلهو
اچڻ. لوڏو اچڻ. جهوبو اچڻ. صدمو پهچڻ.
- دهجڻڪا ۽ دهجڻڪي: ڌ. ڌڪو- ٺيلهو-
لوڏو. جهٽڪو. جهوبو.
- دهجڻڪا لنگڻا: ڌڪو اچڻ. اوڏو اچڻ-
صدمو رسڻ.
● دهڏڪڻ: ٺ [هه] چيبي (باهه جي).
- دهڏڪڻا: لازم [هه] ٻڙڻ- ڏڳڻ.
● دهڙ: ڌ [هه] انتها- پڇاڙي. ڍنگ- چيهه-
منڍ- ابتدا.
● دمهرا: صفت [هه] پيٽو. پيمو. ڏنگو.
- دمهرا بدن: ڌ. پيٽو بدن. ڀريل بدن.
- دمهرا هوڃانا: پيٽو ٿي وڃڻ. جهٽڪي وڃڻ-
ڏنگو يا ڪٺو ٿيڻ.
- دمهري بات: آها ڳالهه جنهن مان به معنائون
نڪرن- به ٺپي ڳالهه.
● دمهرا ۽ دمهري: ڌ [هه] گاڏيءَ جو هڪ
عضو- دُري- دُري (جنهن ۾ ڦيٽايون). محور.
پاڇاري. گھوٽ يا بنيءَ جو ڍنگ.
● دمهراڻا: متعدي [هه] دمهراڻي- وري پڙهڻ
يا چوڻ. دُور ڪرڻ- ڀيرو ڏيڻ. ٻيو ڪرڻ-
ٻيڻو ڪرڻ.

● دهجڻل: صفت [هه] گرو- وڏو. ٺلهو-
مضبوط. گرو (ماڻهو).
● دهجڻلا: ڌ. ٺلهو ڪپڙو. ويڪرو گهاگهرو.
ڍرو ۽ بيڊولو پاڇامو.
● دهڀ: ڌ [هه] پٺن تي هٺيل ڌڪ- دِ بَ.
● دهڀاڙ: ٺ [هه] ڊوڙ- ڊُڪ (هي لفظ فقط
”ڊوڙ“ لفظ سان ڪم اچي ”ڊوڙ دهڀاڙ“).
● دهڀڻا ۽ دهڀڻي: ڌ [هه] دِ بَ. پٺن ۾ هٺيل
ڌڪ. دوکو- ٺڳي. نقصان- گهاٽو.
- دهڀڻا مارنا: ڌڪ هڻڻ. نقصان پهچائڻ.
ٺڳي ڪرڻ.
● دهٺ: ٺ [هه] عادت- هير. خراب عادت
- دهٺ پڙنا: خراب عادت پوڻ. چموس پوڻ-
هير ٿيڻ.
● دهٺ: حرف ندا [هه] هٺ- پري ٿي.
(صفت) چور- ٽپ (نشي ۾).
● دهٽا: ڌ [هه] لوڏڻ يا ڪڍي ڇڏڻ جي
حالت- نيڪالي. گوشتاڪ. گوهي. رڌي. ترڪت.
بهانو. دوکو.
- دهٽا بٽانا: لوڏي ڪڍڻ. ٺاري ڇڏڻ. ڏٺو
ڏيڻ. دوکو ڏيڻ.
● دهٽا ۽ دهٽي: [هه] دوکو- فريب- دغا.
ڏٺو- دم.
- دهٽا دينا: دوکو ڏيڻ. ڏٺو ڏيڻ.
● دهٽڪارنا: متعدي [هه] لوڏڻ. هڪالڻ-
ٽوڙ. نيڪالي ڏيڻ. ڦٽڪارڻ- ملامت ڪرڻ.
- دهٽڪار: ٺ. لوڏڻ يا نيڪالي ڏيڻ جي
حالت. جُٺ ڦيٺ.
- دهٽڪار بٽانا: لوڏي ڪڍڻ. جُٺ ڦٺ
ڪرڻ. جهٽڪڻ.
● دهٽسورا: ڌ [هه] هڪ قسم جو زهريلو ٻوٽو-
ڌاتورو.

● دهڙا بانڊهنا: ٽولي ٺاهڻ - گروهه ٻڌڻ .
الزام هڻڻ - تهمت مڙهڻ .

● دهڙا بيهندي : ٺ . ٻارتي بازي . طرفداري -
جانبداري .

● دهڙا ڪ دهرے : ذ [ه] ڌڙو - مقرر وزن .
آهن - پاسنگ .

● دهڙا بانڊهنا : ساھميءَ جي ڪاڻ ڪيڻ
لاءِ وزن ٻڌڻ .

● دهڙا ڪرنا : ڌڙو ڪرڻ - ساھميءَ جا ٻئي
پڙ برابر ڪرڻ .

● دهڙا ڪا : ذ [ه] زور سان ڪرڻ جو آواز -
ڌڙام - ڌڪاءُ . ٿهڪو .

● دهڙام : ٺ [ه] ڪنهن گريءَ شيءِ جو
زمين يا پاڻيءَ ۾ ڪرڻ جو آواز .

● دهڙ ڪنا : لازم [ه] ڌڙڪڻ . ڌڪ ڌڪ
ڪرڻ (دل) . ڊڄڻ - ڊپ ڪرڻ . دهلجڻ .

● دهڙ ڪڻ : ٺ [ه] ڌڙڪو - ڌڙڪ - ڊپ - ڌڙڪي .
● دهڙ ڪا : ذ [ه] ڌڙڪو . ڊپ - خوف . انديشو .

دهڪو (دل جو) . ڌڪاءُ . آڻڪو .

● دهڙ ڪنڻ : ڪ [ه] دهڙ ڪنهن : ٺ . ڌڙڪ . ڌڪ
ڌڪ (دل جي) . بيقاراري . ڊپ .

● دهڙ لاڻ : ذ [ه] ڌڙڪو . هشام - انبوھ .
● دهڙ لڙے سے : تابع فعل . ڪليو ڪلايو - ظاهر
ظهور . بنا ڊپ .

● دهڙ ننگ : ذ [ه] بدن ۽ عضوا . اردو ۾
فقط « ننگ » سان گڏ ڪر اچي « ننگ دهڙنگ » .

● دهڙي ڪ دهڙياں : ٺ [ه] پنجن سڀرن
جو وزن - ڌڙي . چين تي - سيسيءَ جو تھہ .

● دهڙي جمانا : چين تي ميسيءَ جو تھہ چاڙهڻ .
● دهڙسڪنا : لازم [ه] ويهي رهڻ - ڊمي

پوڻ (جاءِ) . ڪنگهڻ . ڪسڪي وڃڻ . پيهي وڃڻ .

● دهر دهر , ڌهر ڌهر : تابع فعل [ه]
ڦٽو ڦٽو ڪري (ٻڙ) .

● دهر دهر جمانا : آلا ڪري ٻڙ - زور
سان ٻڙڻ .

● دهرنا : متعدي [ه] ڌڙڻ - رکڻ . ڇڏڻ .
حوالي ڪرڻ - سونپڻ . ڏيڻ (ضمانت ۾) . وٺڻ -

پڪرڻ . ڏيڻ (ڪن) . لڳائڻ (دل) . ڪڍڻ (بهتان) .
رکڻ (نالو) .

● دهرنا جانا : رکجڻ . پڪڙجي وڃڻ - ههلجي
وڃڻ - گرفتار ٿيڻ .

● دهرنا رهنا : رکيو رهڻ - رکيو هجڻ -
ٻيو هجڻ .

● دهر ڀڪڙو : ٺ . وٺ پڪڙو - وٺ وٺان .
● دهر ٻهنا : رکي ڇڏڻ . پڪڙي وٺڻ .

جهلي وٺڻ .
● دهرنا : ذ [ه] ڌڙو - پالڻي .

● دهرنا مار ڪر بيھنا : ڌڙو ماري ويھڻ .
ڪپ ڪوڙي ويھڻ .

● دهرهه : ٺ [ه] امانت (۾ رکيل رقم) -
ڌراوت . سپردگي - حوالي ڪرڻ جي حالت .

گروي رکيل شيءِ - گهم .
● دهڙ : ذ [ه] ڌڙ - لوٽ - ڍڍر . لاش -

لاشو . دهل جو هڪ قسم .
● دهڙ ٺوٺا : صفت . ڪٺو - گڏو - ڪٺوڙو .

● دهڙ مين ڏالنا : پيٽ ۾ وجهڻ - ڪاڻڻ .
هڙپ ڪرڻ .

● دهڙ : ٺ [ه] ڪرڻ جو آواز - ڌم - ڦهه .
● دهڙا دهڙ : ٺ . لاڳيتو آواز - ڌڙا ڌڙ .

مارڻ جو آواز - ڦهه ڦهه . (تابع فعل) لاڳيتو -
هڪ ٻئي پٺيان - متواتر .

● دهڙا ڪ دهرے : ذ [ه] ٽولو - ڌر .

— دهسڪُ : ٿ . ڊهي پوڻ جي حالت (جاء) .
هڪي ڪنگهه . ڪنگهه .

— دهسڪُ جانا : پيت ڦاٽي پوڻ (باريادڪ سبب) .

● دهسُنُ : ذ [هـ] لهندي - لاهي (درياء جي ڪناري يا جبل جي) . هيٺاهين زمين -

سلاسي واري زمين . وارياسي ۽ غير آباد زمين .

● دهسُنَا : لازم [هـ] پيهي وڃڻ . ويهي دهڻ

(زمين، جاء) . ذرا ڏيڻ (اڪيون) . گپڻ (چڪر) .

— دهسُ جانا : پيهي وڃڻ . ڏسو ”دهسُنَا“ .

● دهڪُ : ذ [هـ] ڌوڪو . دهڪو . ڊپ -

خوف . (صفت) حيران - وائڙو .

— دهڪُ ۽ رهَ جانا : حيران ٿي وڃڻ . هڪو

ٻڪو ٿي وڃڻ - وائڙو ٿي وڃڻ .

— دهڪُ ۽ دهڪُ ۽ دهڪُ : عجب ۾ ڀرجي وڃڻ .

دنگ رهجي وڃڻ . اوچتي ڊپ سبب دل ۾

ڌوڪي پوڻ . هراسجي وڃڻ .

● دهڪُ ۽ دهڪُ : ذ [هـ] ڌڪو . ٿيلهو -

ٺڪر . لوڏو . حادثو . نقصان - ٽوٽو . صدمو .

— دهڪا پيلُ : ٿ. ڌڪ ڌڪان - ڌوڪ ڌوڪان .

ڪلهي گس - گهاگيه .

— دهڪُ دينا : ڌڪو ڏيڻ . ٿيلهو ڏيڻ .

صدمو رسائڻ .

— دهڪُ ڪهانا : ڌڪو ڪائڻ . ڌڪ ڪائڻ -

ٿاڀو ڪائڻ . ٽوٽو سهڻ .

— دهڪُ لڳنا : ڌڪو لڳڻ . ڌڪ اچڻ -

نقصان پهچڻ . مصيبت اچڻ .

— دهڪُ دينا : ڌڪا ڏيڻ . لوڏڻ .

— دهڪُ ڪهائڻ پهرنا : ڌڪا کائيندو وٺڻ -

رلندو وٺڻ .

● دهڪُ دهڪُ : ٿ [هـ] ڌڪ ڌڪ (دل جي) .

ڌوڪو . بيقراري . آندَ مانڌ . خوف . ڊپ .

— دهڪُ دهڪُ ڪرنا : ڌوڪو (دل) . گهٻرائڻ .

● دهڪُ دهڪُ : ٿ [هـ] لڪي ۽ واري ڪڍ .

لڪي . گچي ۽ ۾ پائڻ جو هڪ گهم .

— دهڪُ دهڪُ : ٿ [هـ] ڌم هونا : لڪي ۽ ۾

ساهه هڃڻ . پويان پساهه هڃڻ .

● دهڪُ ڀڳو : ٿ [هـ] ڀڏتڙ - شش و پنج .

گهٻراهت . پريشاني . آندَ مانڌ .

● دهڪُ دهڪُ : ذ [هـ] ڌڪ ڌڪان -

پيهه پيهه .

● دهڪُ : لازم [هـ] ڌڳڻ - ڌوڪو . ڀڙڻ -

ڀڙڪڻ . جهڙڪڻ . تجلا ڪرڻ . لهسجڻ . لوسائجڻ .

— دهڪُ : ٿ ڌڳڻ يا ڌوڪو جي حالت .

تجلو .

— دهڪُ : متعدي . ڌڳائڻ .

● دهڪُ : متعدي [هـ] ڌڪڻ - ٿيلهو .

ڌڪا ڏيڻ .

● دهڪُ : ذ [هـ] مڙس - گهروارو . چگهه -

يار - ڌڳو - سهيندو .

● دهڪُ : ذ [هـ] تاس ۾ ڏهن انگن وارو پستو -

دهلو - ڏهو .

● دهڪُ دهڪُ : ٿ [هـ] پاڻيءَ وغيره جو

زور سان وهڻ جو آواز - گڙگڙو .

● دهڪُ : لازم [هـ] دهلجڻ . ڌوڪي ڪائڻ .

ڊڄڻ . هڪڻ . هرا - جڻ . ڌڻ (ڌرتي) . ڌڪڻ

(جاء وغيره) .

— دهڪُ : ٿ. ڌڪي . ڊپ . گهٻراهت . هراس .

— دهڪُ دينا : ڌڪائي ڇڏڻ . ڊيڄاري ڇڏڻ .

چرڪائي ڇڏڻ .

— دهڪُ : متعدي . دهلائڻ . ڌڪائڻ . چرڪائڻ .

— دهڪُ جانا : دهلجي وڃڻ . ڊيڄي وڃڻ . ڌڪي

وڃڻ . هراسجي وڃڻ .

● دهٺا: لازم [ه] ڏوڀڻ.

● دهٺا ۽ دهٺا: صفت. ڏوتل - صاف.

● دهٺا: متعدي. ڏوڏارڻ.

● دهٺا: دهٺا: ڏٺا. ڏٺا. ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دهٺا: ڏٺا: ڏٺا.

● دُھوانا: لازم [ھ] دونهائجي (ڪاڏو). دونهين جي لھس اچڻ.
● دھوپ: ذ [ھ] ڏوپ- ڏوڻڻ جو ڪم.
● دھوپن: ٺ [ھ] ڏوپڻ- ڪٽيائي. پڪيءَ جو ھڪ قسم- ڪٽيائي (پڪي).
- دھوپن چيڙ يا: ٺ. ڪٽيائي پڪي.
● دھوپي: ذ [ھ] ڏوپي- ڪٽي. (ٺ) دھوپن ۽ دھوپين.
- دھوپي پاڻ: ذ. ڦرھو (ڪاٺ يا پٿر جو جنھن تي ڏوپي ڪپڙا سڻين). ڪُشتيءَ جو ھڪ داغ.
● دُھوپ: ٺ [ھ] آس- ڏُپ. ھڪ قسم جو وڪر (جنھن کي ساوڻ سان خوشبودار دونهون نڪري)- ڏُپ.
- دُھوپ آنا: آس اچڻ.
- دُھوپ آترنا: آس لھڻ- آس گھٽجڻ.
- دُھوپ پڙنا: آس پوڻ. تڙڪوڻين، گرمي ٿيڻ.
- دُھوپ پھيلنا: آس پڪوڙجڻ.
- دھوپ چھانئو: ٺ. آس چائڻو. گرمي سردي. ريشمي ڪپڙي جو ھڪ قسم (جنھن ۾ ٻن رنگن جو سٺ مليل ھوندو آھي).
- دُھوپ دڪھانا: آس ڏيکارڻ. آس ۾ رکڻ (ڪاٺ لاءِ).
- دُھوپ دڪھانا: آس ڪاٺڻ. آس ۾ ويھڻ. سوکڙو ڪاٺڻ.
- دُھوپ گھٽڙي: ٺ. سورج گھٽڙي.
- دھوپ مڻ بال (چونڊا، ستر) سفيد ڪرنا: آس ۾ وار اڇا ڪرڻ. پيريءَ تائين ناتجربيڪار رھڻ.
- دُھوپ مڻ بيٺھانا: آس ۾ ويھارڻ (سزا طور).
- دُھوپ نيڪلنا: آس نڪرڻ. تڙڪو ٿيڻ.
● دُھوپ: ذ [ھ] تلوار جو ھڪ قسم. اٺ

- دُھنڪواڻي: ٺ. پيچائي.
- دُھنڪي: ٺ. ڪپھ پيچڻ جو اوزار.
- دُھنڪيا: صفت. پيچارو.
● دُھنگار: ٺ [ھ] داغ (طعام).
● دُھنگارنا: متعدي [ھ] داغ ڏيڻ (طعام کي).
● دُھنواڻ: ذ [ھ] دونهون- غيبار. (صفت) ڪارو- سياهه.
- دُھنواڻ آئھنا: دونهون اٿڻ. آھ نڪرڻ (دل مان).
- دُھنواڻ پھيلنا: دونهون پڪوڙڻ.
- دُھنواڻ دھار: صفت. دونهين وارو. جوش وارو.
- دُھنواڻ دھار برستا: زور سان ۽ لاڳيتو وسڻ (بيھڻ).
- دُھنواسا: صفت. دونهائيل. دونهين ۾ ڪارو ٿيل.
- دُھنواڻ ڪش: ذ. دونهين نڪرڻ جي جاءِ. چمڻي- ڪڙھو (جھاز جو).
- دُھنواڻ لپڪ: صفت. حقي جي ڌپ تي ڊوڙي ايندڙ. وڏو سوال. لالچي.
- دُھنوي ڪ بادل آڙانا: دونهان ڪيڻ (حقي يا چلم سان)- وڏيون ڦوڪون ڀرڻ. افواهه اٿارڻ.
● دھني: ذ [ھ] ڏئي- مالڪ.
● دُھسي ۽ دُھنيا: ٺ [ھ] ڪير ڏھڻ جوڏان ۽.
● دُھنيا: ذ [ھ] ڏاڻا (مصالحو).
- دُھني ڪي ڪھوپري مڻ پاني پيلانا: ڪنھن ڏکڻي ڪم جو حڪم ڏيڻ. آزارڻ- ستائڻ.
● دُھنس: ذ [ھ] پڪيءَ جو ھڪ قسم.
● دُھو: ذ [ھ] وڻ جو ھڪ قسم.
● دُھوا: ذ [ھ] مسلمانن جي ھڪ قوم (جا ڏوليون ڪڍڻ جو پيشو ڪري).

جو ڌڪ. ويڪرو پڻ.

● دَهوترُ: ٺ [هـ] ڪپڙي جو هڪ قسم-
ڪاڌري.

■ دَهوتو: ڏ [هـ] وڏو توتارو. توتاري جو
آواز- گهڙگهڙو.

● دهوتي ۽ دهوتياں: ٺ [هـ] ڌوٽي (جا هندو
پڌندا آهن). ساڙهي. گوڏ.

● دَهوَرُ: ڏ [هـ] پڪيءَ جو هڪ قسم. گاهه
جو هڪ قسم. ڪمند جو هڪ قسم.

● دهورا: ڏ [هـ] پيئل دوا وغيره جا ڪنهن
زخمي تي ڀرڪجي.

■ دهوڪا ۽ دهوڪ: ڏ [هـ] دوڪو- دغا.
ترڪٽ. شڪ. پڪين کي ڊيچارڻ لاءِ (پنيءَ ۾
ٺهيل) بوتو.

■ دهوڪا دينا: دوڪو ڏيڻ. فريب ڏيڻ. ترڪٽ
ڪرڻ.

■ دهوڪا ڪهانا: دوڪو کائڻ- فريب ۾ اچڻ-
ٺڳجي وڃڻ. پنپلجي وڃڻ. غلطي ڪرڻ.

■ دهوڪے بازُ: صفت. دوکيباز- فريبی- ٺڳ.

■ دهوڪے کی ٺٽی: محاوره. ٺڳيندڙ شيءِ.
شڪار جي ڪٽڻي کي آڏو ڏنل پڪو.

■ دهوڪے میں رَکھڻا: دوکي ۾ رکڻ. ڪوڙي
دلasi ۾ رکڻ.

● دَهولُ: ٺ [هـ] مٽي تي هٺيل چنبو- ڌڪ.
نقصان- ٽوٽو. جوتڙ جو سٺو ڪانو- گٽو.

■ دهولُ دَهپا: ڏ. ڌڪ چنبو- ٽٽا ٽوڙي.
موچڙا ڪٽ.

● دَهولُ: ٺ [هـ] ڌوڙ- مٽي. دز- خاڪ.

■ دَهولُ آڙانا: ڌوڙ آڙائڻ- مٽي آڙائڻ- خاڪ
وسائڻ. بدنار ڪرڻ- خوار ڪرڻ. رملڻ.

■ دهول آڙنا: ڌوڙ وسڻ- خاڪ وسڻ. بدناسي

ٿيڻ. تباهي ٿيڻ.

■ دَهولُ جهاڙنا: ڌوڙ چنڊڻ- مٽي چنڊڻ.
بچڙي حالت ڪرڻ. مار ڏيڻ.

■ دَهولُ ڪے لَٽھ لَٽَڪانا: ڪوڙ ڳالهائڻ.

■ دَهولُيا: ڏ. ٻارن جو مٽيءَ مان ٺاهيل هڪ
رانديڪو.

■ دَهوليا مَٽيا کرنا: لٽي مٽي ڪرڻ.

● دَهولا: صفت [هـ] اڇو. چمڪندڙ- روشن.
(ڏ) اڇو رنگ. اڇو ڪمند.

■ دهولاپنُ: ڏ. آڇاڻ. صفائي.

■ دَهومُ: ٺ [هـ] شور- هُڻ- گوڙ. ناموس-
هاڪ- ڌور ڌاڪو.

■ دَهومُ پَڙنا: هُڻ پوڻ- ڌور مچڻ- مشهوري
ٿيڻ.

■ دَهومُ دَھامُ: ٺ. ڌور ڌار- شان شوڪت.
رعب تاب.

■ دَهومُ دَهڙڪڻا: ڏ. گوڙ گهمسان- هُڻ هٺيس.
ڌمچر- ٻائيتال.

■ دَهومُ مَچانا: ڌور مچائڻ- ڌاڪو چمائڻ.
ناماچار ڪيڻ.

■ دَهومُ مَچَنا: ڌور مچڻ- مشهوري ٿيڻ.

● دهوبا: ڏ [هـ] ڪبوتر جو هڪ قسم.

● دهوون: ٺ [هـ] ٺا (بندوق، بم، ڦٽاڪي
وغیرہ جو آواز). توف جو آواز- ڏان. دهل
جو آواز- ڏون.

■ دهون دھون: ٺ. ٺاٺا. ڏون ڏون.

● دهونا: متعدی [هـ] ڌوئڻ. پاڻيءَ سان صاف
ڪرڻ.

■ دهو ڏالنا: ڌوئي ڇڏڻ.

■ دهو ڪَڙ پَينا: ڌوئي پيئڻ.
■ دهوبا دهايا: صفت. ڌوئل پوئل. صاف پاک.

بي عيب . بيشرم - بيهيا .

● دهونا : ذ [ه] کونر جو هڪ قسم .

● دهونس : ث [ه] تڙي - ٽسڪي - ڌڙڪو .
چمت . رعب .

● دهونس پٽي : ث . ڌڙڪو ڍاپ . رعب تاب .
دم دلاسو .

● دهونس دينا : ڌمڪي ڏين - تڙي ڏين .
چمت رکڻ .

● دهونس مين آنا : ڌڙڪي ۾ اچڻ . ڌڙڪي ۾
ڊڄي وڃڻ . فريب ۾ اچڻ .

● دهونسيا ۽ دهونسڻ : ذ . ڏڳ - فريبي .
ڏٺي - گسڻي .

● دهونسا ۽ دهونسڻ : ذ [ه] وڏو نغارو - پير .

● دهونڪنا : متعدي [ه] ڏٺوڻ سان هوا
ڦوڪڻ - ڏٺوڻ . ڏکائڻ (باهه) .

● دهونڪ : ث . آڄ (جا گرميءَ کان هجي) .
تونس . دم جي بيماري .

● دهونڪي : ث . ڏٺوڻ - ڏٺوڻي . سهڪي .

● دهونڪي لنگنا : سهڪي وٺڻ . دم ڀرجڻ -
ساهه ڇڏڻ - هانڀارو لڳڻ .

● دهوني : ث [ه] دونهين - ڏوڻي . دونهين
(فقيرن جي) . گذرڻ وغيره جو دونهون .

واس ڏوڀ .
● دهوني جڳانا : دونهين ڏکائڻ هڪ هنڌ

ڪٽ ڪوڙي ويهڻ .
● دهوني دينا : دونهون ڏيڻ - واس ڏيڻ .

● دهوني رمانا : دونهين ڏکائي ويهڻ . فقيري
اختيار ڪرڻ . ڪٽ ڪوڙي ونهي رهڻ .

● دهوني لنگانا : دونهين ڏکائڻ . فقيري اختيار
ڪرڻ .

● دهني : ذ [ه] ڄميل کير - ڏونرو - ڏهي .

● دهني بڙي : ذ . ڏهي وڙو (ڏونري ۾ پيل
بيسن جي مصالحيدار ٽڪي) .

● دهني مڇهلي : محاوره . مسافريءَ تي وڃڻ
وقت عورتون نيڪ سوڻ طور اهي لفظ چونديون
آهن .

● دهني : ذ [ه] ڏهو . ڏه ڏينهن (محرم جا) .
عاشورا . تابوت .

● دهيان : ذ [ه] ڌيان - توجهه . ويچار .
مراقبو . لحاظ - سانگو .

● دهيان آنا : ڌيان اچڻ - خيال اچڻ . ياد اچڻ .

● دهيان بڻنا : ڌيان ٻئي پاسي ٿيڻ - خيال
متجڻ . خيال هٽڻ .

● دهيان دينا : ڌيان ڏيڻ . خيال ڏيڻ - توجهه
ڪرڻ .

● دهيان آنا : ڌيان ڏيڻ . خيال تان لهڻ - ڌيان
تان لهڻ . وسري وڃڻ .

● دهيان ڪرنا : ڌيان ڪرڻ - خيال ڪرڻ -
توجهه ڪرڻ . مراقبي ۾ ويهڻ .

● دهيان لنگانا : ڌيان لڳائڻ . خيال ڏيڻ -
توجهه ڪرڻ . اونو ڪرڻ .

● دهيان مين آنا : ڌيان ۾ اچڻ . خيال ۾ اچڻ .
ذهن ۾ اچڻ .

● دهياڻي : ذڪر ڪرڻ گذاريندڙ . عبادت گذار .
● دهيراڻي دهيرے : ذ [ه] ڌاريل جانور .

آهو ماڻهو جنهن جي ڪاوڙ لهي ويئي هجي .
● دهيرا ڪرنا : ڪنهن جهنگلي جانور کي

هيراڻي ڏيڻ مٿن ڳالهين سان ڪاوڙ ڏيڻ ڪرڻ .
● دهيرا : صفت [ه] آهستي - ڍرو - ڌيمو .

صابر . بردبار .
● دهيرے : تابع فعل . آهستي - ڌيرج سان .

● دهيرے دهيرے : تابع فعل . آهستي آهستي .

● دهيري : ٺ [هـ] لغو بازيءَ ۾ هارائيندڙ ماڻهو. شڪست - هار. عاجزي - نماڻائي.

■ دهيري پڪارنا : لغون ويڙهائڻ ۾ ڪمڻ جو اعلان ڪرڻ. عاجزي ڪرڻ.

● دهيلاءِ دهيلائي : ٺ [هـ] هڪ سڪو - آڏيلو.

■ دهيلاءِ دسڙي : محاوره. ٻائي پڻسو - پڻسو ڏوڪڙ.

● دهيليءَ دهيلياں : ٺ [هـ] اٺن آنن جو سڪو - آڏيو.

■ دهيماءِ دهيمائي : صفت [هـ] آهستي - ڀرو - ڌيمو. هيٺانهون (آواز يا سُر). هڪو - جهڪو (رنگ). جهيٺو (ٽپ).

■ دهيماءِ پڙونا : ٿڌو ٿيڻ - نرم ٿيڻ. جهڪو ٿيڻ (رنگ).

■ دهيماءِ ڪرنا : گهٽ ڪرڻ (ڪاوڙ). ڀرو ڪرڻ. جهڪو ڪرڻ. سست ڪرڻ.

■ دهيمائي : ٺ. ڀرائي. سستي. آهستي. نرمي. جهڪائي.

■ دهيمي آواز : ٺ. جهيٺو يا هيٺانهون آواز.

■ دهيم : ٺ [هـ] هندن جي هڪ ذات (جا مڇي مارڻ جو ڪم ڪري). مهاڻو.

■ دهيمر (دهين ور) : ٺ. صفت. مهاڻو. ڏولي ڪنندڙ. ڪهار.

● دهينڙي دهينڙي : ٺ [هـ] کير جمائڻ يا ڌوڻي رکڻ جو ٿانءُ.

■ دهينگ : ٺ [هـ] ٿلهو مٿارو - ڏٺو مٿو - ڌڳ. جنگ - سگهارو. يار - چڱهه.

■ دهينگا : صفت. ڌڳ - ڏٺو مٿو. سگهارو - جانڻو.

■ دهينگا دهينگي : تابع فعل. زور زبردستيءَ سان - ڏاڍائيءَ سان - حڪم ڪمي. (ٺ)

ڏاڍ - ظلم. ڏاڍ مڙسي. انڌ ڌنڌ.

■ دهينگا مڙسي : ٺ. لت مڪ - هٿا پائي - ڌڪ بجز. ويڙه. جهيٺو. هٿ ڪس.

■ دهينگ دھونڪڙي ڪرنا : زبردستي ڪرڻ. ڏاڍائي ڪرڻ. ڊپ ڦس ڪرڻ.

● ديا ڌيءُ : ٺ [هـ] ڏيو.

■ ديا بستي ڪرنا : ڏيو وغيره ٻارڻ. سوجهرو ڪرڻ.

■ ديا بڙهانا : ڏيو وسائڻ.

■ ديا سلائيءَ ديا سلاڻياں : ٺ. ماچيس جي تيلي. (مجازاً) چيٽاپور عورت.

■ ديا سلائيءَ ڏيڻ : ٺ. ماچيس (match-box).

● ديا : ٺ [هـ] ڏنل خيرات - ڏنو.

■ ديا ڪهانا : امداد مان گذر ڪرڻ.

■ ديا ليا : ٺ. ڏنو ورتو. خدا ڪارڻ ڏنل.

■ ديا ليا آڙي آنا : ڏنو ڏڪر آڏو اچڻ. خير خيرات جي ثواب سان مصيبت کان نجات ملڻ. ڏنو ٻڌو ٿيڻ.

● ديارا : ٺ [هـ] درياءَ جي ڇڏيل زمين - ڪڇو. سيلابي زمين.

● ديا : ٺ [اردو] ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم - اڻلش.

● ديهي ديهياں : ٺ [هـ] ديوي - ڏيوي. پري.

■ ديهي ڪهڻاڻا : پريءَ جو ٻاچو پوڻ. غيبت جو اثر پوڻ.

● ديدءَ ڌيدے : ٺ [ف] اک - چشم. ڏوڏو (اک جو).

■ ديدہ بيٺهه جانا : ڏوڏو ڦيسي پوڻ. اک ڦيسي پوڻ.

■ ديدہ پهڻي : ٺ. ڏوڏر (عورت). وڏين اکين

واري. واڙي. بيحيا.

== ديدے جهڪنا: اک چٽڻ.

== ديدے دھويا: صفت. بيمروت - ٺي لحاظ. بغيرت - بيشرم.

== ديدے ديهڪنا: همت يا حوصلو ڏسڻ.

== ديدون پهڻي: ٺ. انڌي (عورت).

== ديدون سے ڪاڄل ڇرانا: نهايت اٽڪل سان چوري ڪرڻ (جيئن ڪنهن کي به پتو نه پوي).

== ديدون میں چڙبي جهانا: اکين تي اڇاڻ ڇاپڻا ڇڏڻ. نفعو نقصان ڏسڻ ۾ نه اچڻ. وڌائي ۾ ڀرجڻ.

== ديدون میں خاڪ ڇهونڪنا: اکين ۾ ڌوڙ وجهڻ. بيوقوف بنائڻ.

== ديدے آلت ڄانا: سڪرات جي وقت اکيون ڦيري وڃڻ.

== ديدے بهڙ آنا: اکيون ڀرجي اچڻ - روئڻ.

== ديدے پتھرا ڄانا: اکيون بي نور ٿي وڃڻ - اندو ٿيڻ.

== ديدے پٽم هونا: اکيون چٽ ٿيڻ. اکين جو نور وڃڻ.

== ديدے پهاڙ ڪر ديهڪنا: دودا ڦاڙي ڏسڻ - اکيون ڦوتاري ڏسڻ. گهور ڪري ڏسڻ.

== ديدے پهاڙ نا: دودا ڦاڙڻ. گهور سان ڏسڻ.

== ديدے پهڻ ڄانا: اکيون نڪرڻ. اندو ٿيڻ.

== ديدے پهڙنا: اکيون ڦيرائڻ - بيمروت ٿيڻ.

== ديدے تلووڻ سے ملنا: اکيون پيرن جي نرين سان مھڻ. ڏاڍي خوشامد ڪرڻ.

== ديدے چار هونا: اکيون پھڻ. هوشيار ٿيڻ.

== ديدے چمڪانا: اکيون ميڪائڻ. دودا ڦرڙائڻ (ناز مان).

== ديدے ڪهنا: دودا ڏيکارڻ - اکيون ڏيکارڻ.

== ديدے دهنس ڄانا: اکيون ڏراڏي وڃڻ.

== ديدے دھويا: ڌ. صفت. بيمروت. بي لحاظ - بيشرم. گستاخ.

== ديدے سفيد هو ڄانا: دودا اڇا ٿي وڃڻ. اندو ٿيڻ.

== ديدے ڪا پائي ڏهل ڄانا: اکين جو پاڻي نڪري وڃڻ. اکين مان شرم نڪري وڃڻ. ٿيڻ - اکين مان شرم نڪري وڃڻ.

== ديدے ميڪانا: دودا ميڪائڻ - اکيون ڦرڙائڻ (ناز مان).

== ديدے میں سرسوں پهڻوڪنا: اکين ۾ ساوڪ يا پيلاڻ نظر اچڻ. خوش ٿيڻ.

== ديدے نيڪالنا: دودا ڪڍڻ - اکيون ڦوتارڻ. اکيون ڪڍڻ. ڪاوڙ مان ڏسڻ.

== ديدے نيڙي پيڙي ڪرنا: اکيون نيليون پيليون ڪرڻ. اکيون ڳاڙهيون سايون ڪرڻ (ڪاوڙ مان).

● ديرا ڏيهڙي: ڌ [ه] ديرو. رهڻ جي جاء. اوطاق. حويلي.

== ديرا هونا: ديرو هئڻ - منزل هئڻ.

■ ديس: ڌ [ه] ڏيهه - ملڪ. وطن - ساڻيهه. صوبو - علائقو. هڪ راڳ جو نالو (جو اڌ رات جو گايو وڃي).

== ديس بيديس: تابع فعل. ملڪان ملڪ - ڏيهان ڏيهه.

== ديس بهائي: ڌ. ساڳئي ملڪ جو رهاڪو. ملڪي. هموطن - وطني.

== ديس نيڪالا: ڌ. ديس نيڪالي - جلاوطني.

== ديس نيڪالا دينا: ديس نيڪالي ڏيڻ - جلاوطن ڪرڻ.

== ديسي: صفت. ديس جو - ڏيهه جو - ڏيهي -

■ ديکھڻي ڪو: تابع فعل. ڏسڻ خاطر. نالي ماهر.

■ ديکھڻي مين: تابع فعل. ڏسڻ ۾ - ظاهري.

■ ديکڻ ۽ ديکڻي: ث [ف] ديکڻ.

■ ديکڻ ۽ ديکڻي: ذ. ديکڻو.

■ ديکڻي ۽ ديکڻي: ث. ديکڻي.

■ ديکڻي ڪهڻڪهڻا: ديکڻيون ڪڍڻ. ديکڻيون ڇڏڻ.

■ ديکڻي: ث [هـ] هڪ قسم جو جيت (جو

ڪاٺ ۽ ڪاغذ ڪاٽي). آڏوهي - آڏهي.

■ ديکڻي ڇاڻا: آڏهي ڪاٽڻ.

■ ديکڻي لڳڻا: آڏهي لڳڻ.

■ ديکڻي: متعدي [هـ] ڏيڻ. ڏيئي ڇڏڻ. عطا

ڪرڻ - بخشڻ. حوالي ڪرڻ - سونپڻ. نذر ڪرڻ.

پيش ڪرڻ. ڇڪاڻڻ (قرض). وڪڻڻ. ڇڻڻ (بچو).

لاهن (آڻو). ڏيڻ (سزا). پورڻ (در. دري). ڇڏڻ

(ساهه). پوڇاڻڻ (آرام. سک). رسائڻ (ايذاء).

پيارڻ (ڪير).

■ دے پڻڪهڻا: ڪڍي آڇلائڻ. زور سان ڪڍي

زمين تي هڻڻ.

■ دے دينا: ڏيئي ڇڏڻ.

■ دے ڏالڻا: ڏيئي ڇڏڻ - بخشڻ. عطا ڪرڻ.

■ دے مارڻا: ڪڍي آڇلائڻ. وڻي هڻڻ. مٿان

ڪڍي ڦٽو ڪرڻ. زمين تي ڦهڪو ڪرائڻ. جهلي

ڦهڪائڻ.

■ دهن: ث. بخشش. ذات.

■ دينا: ذ. ڏنو. خيرات. بخشش. قرض.

■ دينا پڙڻا: ڏيئي پئجي وڃڻ - مجبوراً ڏيڻ.

■ دينا لپينا: ڏيڻ وٺڻ (ذ) ڏنو ورتو. ڏيئي لپي.

■ دينا نه لپينا: محاوره. ڏنو نه ورتو. ڪوبه

واسطو نه. ناحق - خواهه - هروڀرو.

■ دين دار: ذ. صفت. ڏيئدار - قرضي.

ملڪي - وطني. پنهنجي ملڪ جو.

● ديکھڻا: متعدي [هـ] ڏسڻ. نهارڻ - پسن. نظر

ڪرڻ. نظر وجهڻ. معائنو ڪرڻ. ڇاڇڻ. غور

ڪرڻ آزمائڻ. دل من هڻڻ. ڳولڻ. پڙهڻ (ڪتاب).

■ ديکھ آنا: ڏسي اچڻ.

■ ديکھ بهالا: صفت. ڏنل وائڻل. آرزودگار. تجربڪار.

■ ديکھ بهالي: ث. چڱي ۽ طرح ڏسڻ وائڻ

جي حالت. ڇاڇ جوڇ. ڳولا ڦولها. ڏيک ويڪ.

نظارو. لقاء.

■ ديکھ جائے گا: ڪلهه شرط. ڏنو ويندو.

ڪڏهين نه ڪڏهين بدلو ورتو ويندو. خيال

رکيو ويندو.

■ ديکھ ديکھي: تابع فعل. ريس ۾ - مقابلي ۾.

■ ديکھ نه سنا: محاوره. نه ڏنو نه ٻڌو.

بينظير - لاثاني.

■ ديکھ بهال: ث. ڇاڇ جوڇ. ڳولا ڦولها.

سنڀال - نظرداري.

■ ديکھ پانا: ڏسي وٺڻ - اوچتو نظر پوڻ.

■ ديکھتے ديکھتے: تابع فعل. ڏسندي ڏسندي.

فوراً - جهٽ پٽ.

■ ديکھتے ره جانا: ڏسندي رهجي وڃڻ.

دنگ رهجي وڃڻ. هڪو ٻڪو ٿي وڃڻ.

■ ديکھتے هي: تابع فعل. ڏسندي هي. فوراً -

يڪدم.

■ ديکھ لپينا: ڏسي وٺڻ. آزمائي ڇڏڻ. پڙهي

ڇڏڻ (ڪتاب وغيره).

■ ديکھنا بهالنا: ڏسڻ وائڻ - ڇاڇڻ جوڇڻ.

غور سان ڏسڻ.

■ ديکھڻي آنا: ڏسڻ لاءِ اچڻ. بيمار کي پڇڻ

لاءِ اچڻ. ملاقات لاءِ اچڻ.

● ديوانه ۽ ديوانے: صفت [ف] چريو- ديوانو. سودائي. عاشق. (ث) ديواني.
- ديوانه بنانا: چريو ڪرڻ. حيران ڪرڻ. عاشق بنائڻ.
● ديهو؟ تا: ذ [ه] هندن جي عقيدتي موجب آها هستي جنهن ۾ غير معمولي قوتون هجن. فرشتو. بزرگ هستي.
● ديوت؟: ذ [ه] ڏيائي. چراغدان. شمعدان. (صفت) ڪارو ماڻهو.
● ديهو؟ دار؟: ذ [ه] وڻ جو هڪ قسم. ديال جو وڻ.
● ديهو؟ ر؟: ذ [ه] مٿس جو ننڍو ڀاءُ. ڏير.
- ديهوراني ۽ ديهورانيا: ڏير جي زال. ڏيريائي.
● ديهو ۽ ديوي: ث [ه] "ديوتا" جو مونث. ديوي. ڪناري چوڪري. ڪنيا. نيڪ عورت.
● ديه: ذ [ف] ڳوٺ.
- ديهاتي: ذ. صفت. ڳوٺاڻو.

● دين؟ جانا: لازم [اردو] پيهي وڃڻ. گهڙي وڃڻ (زمين ۾). ويهي رهڻ. ڊهي پوڻ (جاء).
● ديوار ۽ ديوارين: ث [ف] پيت. ديوال. اوت. اجهو. ڏانءُ يا ٽوپيءَ جو پاسو.
- ديوار آهنا: پت ڪڍڻ. پت ٺاهڻ.
- ديوار آهنا: پت ڪڍڻ. وچ ۾ پردو اچڻ. جدائي ٿيڻ.
- ديوار پهاندا: پت ٽپڻ. بد چال ٿيڻ.
- ديوار چنڊنا: پت ٺاهڻ. پت جي اوساري ڪڍڻ.
- ديوار ڪهڙي ڪرنا: پت ڪڍي ڪرڻ. رنڊڪ وجهڻ.
- ديوار مسڪڻ جانا: پت ٽپڻ پوڻ. پت ۾ ڦوٽون پوڻ.
- ديوارون سڙنا: پنهنجي منهن بڪڻ. پنهنجو پاڻ سان گالهليون ڪرڻ.
- ديوارين چائڻا: ڏکيا ڏينهن ڪاٽڻ. تڪليف سان گذر ڪرڻ.
● ديوالي: ث [ه] هندن جو هڪ وڏو ڏينهن. ڏياري.

ٻ

● ڏاڳر؟: ث [ه] هيٺانهين زمين (جتي پاڻي گڏ ٿئي). دڙو. ڏڙو.
- ڏاڳر نئيني: صفت. اهو ماڻهو جنهن جون اکيون هميشه پينل هجن.
● ڏاڳڪ: ذ [ه] ڪوه جو تازو پاڻي

ٻ: ذ [ه] اردو "الف-ب" جو ٻارهون ۽ سنڌي "الف-ب" جو ٻاويهون اکر. آچار "ڊال".
ابجد موجب عدد "د" جي برابر (۴).
● ڏاڳ: ث [ه] گاه جو هڪ قسم. ڊپ. ڪچو ناريل. تلوار ٻڌڻ جو پتو.

● ڏاڪٽ : ٿ [هـ] ٽپال جو ٿيلهو. ٽپال جو ڊپو. ٽپال - خط پٽ. وينجهڻ جي اصطلاح ۾ زبور ۾ وڌل ٻڙي جي هيٺان رکيل پٽي - ڏاڪٽ. آڻي - اوچارو.

■ ڏاڪٽ آنا : ٽپال اچڻ - خط اچڻ. هڪ ٻئي پٺيان خط اچڻ.

■ ڏاڪٽ بيهانا : قاصد مٿان قاصد موڪلڻ. ٽپال آفيس کولڻ.

■ ڏاڪٽ بهيجنا : ٽپال موڪلڻ.

■ ڏاڪٽ خانو : ڏاڪٽ خانو : ڏ. ٽپال گهر - پوسٽ آفيس.

■ ڏاڪٽ گاڙي : ٿ. ٽپال گاڏي. اهاريل گاڏي جنهن ۾ ٽپال وڃي.

■ ڏاڪٽ گهر : ڏ. ٽپال گهر. ٽپال آفيس.

■ ڏاڪٽ والا : ڏ. ٽپالي.

■ ڏاڪٽيا ڏاڪٽي : ڏ. ٽپال ورهائيندڙ. ٽپالي.

● ڏاڪٽ ڏاڪٽ : ڏ [هـ] ڏاڙو. ڦر.

■ ڏاڪٽ پڙنا : ڏاڙو لڳڻ. ڦر ڳڻ.

■ ڏاڪٽ ڏاڙو : ڏاڙو هڻڻ. ڦرمار ڪرڻ.

■ ڏاڪٽ زني : ٿ. ڏاڙو. ڦر.

● ڏاڪٽن ڏاڪٽن : ٿ [اردو] گهٽ ڪاٺڪ زال. ڏاڻ.

● ڏاڪٽي ڏاڪٽي : ٿ [هـ] ڏاڻ. جهيڙاڪار عورت.

● ڏاڪٽو ڏاڪٽو : ڏ [هـ] ڏاڙيل. رهڻ.

● ڏال ڏالپن : ٿ [هـ] ڏاري. آهو ڪارو جنهن سان پاڻي پائي پوک کي ڏجي. ڪوه مان پاڻي ڪڍڻ جو پوکو. سُئي بنا تلوار.

■ ڏال ڪا پڪا : ڏ. وڻ پڪو ميوو - (انب جي) شاخ.

■ ڏال والا : ڏ. (ڪنايتا) ڀولڻو - باندر.

● ڏاڻي : ٿ [هـ] فصل جو ڏهون حصو جو لاهيارن کي ڏنو وڃي - لائي.

● ڏاڻا : متعدي [هـ] ٻوڇ ڏيڻ. ڏنو وجهڻ. روڪڻ - بند ڪرڻ. ڏوڪو ڏيڻ - چينڻ. ڏني ڀرڻ. زور سان ڀرڻ.

■ ڏاڻ : ٿ بڻجي - ڏنو. ٻوڇ. محراب جو وچون ڀڃ. ٽڙي - ڏوڪو.

■ ڏاڻ ڪسڻا : ٻوڇ پيڇائڻ.

■ ڏاڻ لڳائڻ : ڏنو ڏيڻ - ٻوڇ ڏيڻ.

● ڏاڻ : ٿ [هـ] ولر (جانورن جو). قطار (پکين جي) - پرو.

● ڏاڻ ڏاڻهين : ٿ [هـ] ڏاڻ.

■ ڏاڻه ڪرم ڪرنا : ڏاڻ ڪوسي ڪرڻ. ڪجهه ڪاڻڻ. رشوت وٺڻ.

■ ڏاڻهين مار ڪر رونا : زور سان روئڻ. اوچنگارون ڏيڻ. پار ڪڍي روئڻ.

■ ڏاڻه ها : ڏ [هـ] وڏي ڏاڻهي - ڏاڻه. پيٽ جي اوساريءَ جو سنڌو (جو سرن ملائڻ لاءِ رازو ڇڏيندو آهي).

■ ڏاڻه هي ڏاڻه هيان : ٿ [هـ] ڏاڻهي. مڪئي جي سنگ جا بچ. ٻو (وڻ) جا تاندورا.

■ ڏاڻه هي ٻوانا : ڏاڻهي ٺهرائڻ. ڏاڻهيءَ جا خط وٺائڻ.

■ ڏاڻه پَر هاتھ ٻهپَرنا : ڏاڻهيءَ تي هٿ ڦيرائڻ. مَرڪڻ. انجام ڪرڻ.

■ ڏاڻه پيٽ مين هونا : ننڍيءَ عمر ۾ ئي وڏن جهڙيون ڳالهيون ڪرڻ. ننڍيءَ ڄمار ۾ سياڻپ جون ڳالهيون ڪرڻ.

■ ڏاڻه ڇهڙنا : رڪهنا : ڏاڻهي ڇڏڻ - ڏاڻهي رکائڻ.

■ ڏاڻه مَنڌانا : ڏاڻهي ڪوڙائڻ.

- ڏالی ۽ ڏالیاں: ٿ. ٿاري- شاخ. اها ٿوڪري
 جنهن ۾ میوو وجهي ڪنهن کي تحفو ڏجي. ڏالِي.
 - ڏالی دڀنا: ڏالِي ڏيڻ. ڪنهن وڏي ماڻهوءَ
 کي میوي یا گلن جي ٿوڪري تحفي طور ڏيڻ.
 ● ڏالنا: متعدی [ه] وجهڻ. اچڻ. رکڻ.
 گھیڙائڻ. اوڻڻ. ويهارڻ (سُريت). ڇڏڻ (پڇ).
 رکڻ (بنیاد). ڍڪائڻ (پوتي، چادر وغيره).
 - ڏال دڀنا: وجهي ڇڏڻ. رکي ڇڏڻ. اچي ڇڏڻ.
 ● ڏامڇا ۽ ڏامڇي: ڏ [ه] ٻنيءَ ۾ جهار
 هڪلڻ لاءِ ٺهيل سَنَهَن؟- پيهو.
 ● ڏانڀنا: متعدی [ه] ڌوڪا ڏيڻ- ڌڪائڻ.
 چڻيڻ. جهٽڪڻ.
 - ڏانڀڻ ۽ ڏانڀڻيس: ٿ. ٿڙي- ڌمڪي-
 جهٽڪ. ڌوڪو.
 - ڏانڀڻ ٻڌانا: ڌمڪي ڏيڻ- ڌوڪو ڏيڻ.
 - ڏانڀڻ ڏپڻ؟: ٿ. ڌوڪو داپ. چڻيڻ.
 ٿڙي- ڌمڪي.
 ● ڏانڀڻ ۽ ڏانڀڻيس: ٿ [ه] ٻوند- ڏنڊي.
 ● ڏانڀڻ: ڏ [ه] ڏنڊ- تاوان. ونجهه. (ٿ)
 ٻنيءَ جي حد. پئيءَ جو ڪنڊو. مڙهين زمين
 (جنهن تي پاڻي چڙهي نه سگهي). ڏنڊو- ڌڪو.
 - ڏانڀڻ لڳانا: ونجهه هڻڻ (پيڙهيءَ کي).
 ● ڏانڀڻ ۽ ڏانڀڻي: ڏ [ه] مڙڪ جي حد-
 سرحد.
 - ڏانڀڻا دڀانا: حد تي قبضو ڪرڻ. زمين ڦهائڻ.
 - ڏانڀڻا مڀيڻا: ڏ. سرحد. اهو رستو جو
 سرحدن جي وچ ۾ هجي. ڏنگي هئڻ جي حالت.
 - ڏانڀڻا مڀيڻي: ٿ. دشمني- عداوت.
 ● ڏانڀڻي: ٿ [ه] -اهميءَ جو ڪانو. (ڏ)
 وانجهي- ملاح.
 - ڏانڀڻي مارنا: تور ۾ ساڃاهيءَ جي ڪاٺي

کي لوڏو ڏيڻ- پيڙهي هڻڻ.
 ● ڏانڀڻي: ڏ [ه] جيت جو هڪ قسم (جو مڇر
 وانگر چڪ هڻي). ڏنگ (جيت جو).
 ● ڏانڀڻا: متعدی [ه] ڏنگڻ (جيت جو).
 ● ڏانڀڻ: ٿ [ه] سون يا چانديءَ جي ورق
 جو ٽڪر (جو پٿري هيٺان ڏجي). ڌاڪ.
 - ڏانڀڻ جڙو: ٿ. ونجهڻ جي اصطلاح ۾ پٿري
 کي ڌاڪ ڏيڻ.
 ● ڏانڀڻ: ٿ [ه] جبل جي چوٽي. جابلو
 علائقو. وڏو جبل. مڙهين زمين.
 ● ڏانڀڻ: ٿ. صفت [ه] ڏڀرو. بکن سڀيان
 اڀرو (وهڻ). (ڏ) ڀرو- وهڻ. احمق- بيوقوف.
 ● ڏانڀڻ ڏول: صفت [ه] ڏانوانڊول- آلت
 پُٺ. اٻر- در بدر.
 ● ڏانڀڻ ۽ ڏانڀڻي: ڏ [ه] شينهن جو ٻچو.
 ● ڏانڀڻا: متعدی [ه] ساڙڻ- جلائڻ. ڪاوڙائڻ.
 ڳارڻ (ڌاتو).
 - ڏاه: ٿ. ساڙ- ڪار. حسد- ڪينو. وير.
 - ڏاه ڪهانا: ساڙ ڪائڻ. حسد ڪرڻ. خار ڪائڻ.
 ● ڏاڻين ۽ ڏاڻينيس: ٿ [ه] ڏاڻي.
 ● ڏڀ: ڏ [ه] طاقت- سگهه. قبضو. چمڙو
 (جنهن مان پُٺون ٺهن). گوڏ جو ور وارو حصو.
 ● ڏڀا ۽ ڏڀي: ڏ [ه] دڀو. دڀي (چمڙي
 جي). ٻارن جي هڪ بيماري (جنهن ۾ پاسا لڳي
 پون). ڪاٺيءَ وغيره جو سُنڊو (جنهن ۾ زالون
 ڳڻهه ڳڻا رکن). ريل گاڏيءَ جو گاڏو.
 - ڏڀا ڏالِي: ٿ. ڪارتوسن جي پيٽي ۽ ڦيلهر.
 ● ڏڀاڻو: صفت [ه] پڏڻ جيترو (پاڻي). ٻوڙيندڙ.
 مڙسان تار (پاڻي).
 ● ڏڀڏاڻا: لازم [ه] پاڻي ڀرجڻ (اکين ۾).
 لڙڪ ڀرجي اچڻ.

● ڏڙهاري : ٿ [ھ] گجھارت جو ھڪ قسم -
ڏڙ ٿ ٻرولي. انڌي عورت .

● ڏڙبا ۽ ڏڙبے : ڏ [ھ] ڏسو "ڏڙبا".

● ڏڙنا : لازم [ھ] ڊڄڻ . ڊپ ڪرڻ . ھيسجڻ .

● ڏڙ : ڏ . ڊپ - خوف - پوڻ . انڌيشو .

ھراس - دھشت .

● ڏڙا دينا : ڊڄاري ڇڏڻ .

● ڏڙانا : متعدي . ڊڄارڻ . پوڻ ڏيارڻ . ڌمڪائڻ .

● ڏڙاونا ۽ ڏڙاؤنے : ڏ . صفت . ڊپ جهڙو -

ڊڄاريندڙ . پوائتو - خوفائتو . (ٿ) ڏڙاؤني .

● ڏڙپوک : صفت . ڊڄڻو . بزدل .

● ڏڙتے ڏڙتے : تابع فعل . ڊڄندي ڊڄندي .

● ڏڙر جانا : ڊڄي وڃڻ .

● ڏڙر لڳنا : ڊپ لڳڻ .

● ڏڙيرا : ڏ [ھ] ڏاڍومينهن - سخت برسات .

● ڏڙڙھ : ڏ [ھ] "ڏاڙھي" جو مخفف .

وڏي ڏاڙھي - ڏاڙھ .

● ڏڙھيل : صفت . وڏي ڏاڙھي ۽ وارو -

جھٽ ڏاڙھيو . پوڙھو .

● ڏڙس : ڏ [ھ] ساھميءَ جو پوڙ . ڪڙي جي

ٽاڪي جي مٺي وارا پوڙ .

● ڏڙسنا : متعدي [ھ] ڏنگڻ (ٽانگ) بلا جو -

ڪڪڻ .

● ڏڙس جانا : لپنا : ڏنگڻ .

● ڏڙڙ ۽ ڏڙڙ : ڏ [ھ] ساز جو ھڪ قسم - دف .

● ڏڙالچي : ڏڙالي : ڏ . دف وڄائيندڙ . دف

وڄائيندڙ ھڪ قوع .

● ڏڙلي ۽ ڏڙلياں : ٿ . ننڍي دف .

● ڏڙڪ ۽ ڏڙڪ : ڏ . ڪڪڙ . ڊپ .

● ڏڙکارنا : لازم [ھ] اوگراني ڏيڻ - ڏڪار ڏيڻ .

● ڏڙڪار ۽ ڏڙڪارين : ٿ . ڏڪار - اوگراني .

● ڏڙيرا ۽ ڏڙيرے : ڏ [ھ] پاڻي گڏ ٿيڻ وارو
ھيڏاھون ھنڌ . ننڍي گڏ .

● ڏڙيري ۽ ڏڙيرياں : ٿ [ھ] ھڪ قسم جو
ٺڪر جو ٿانءُ (پاڻي ٻيڻ جو) - پيالو .

● ڏڙيس : ڏ [ھ] سامونڊي مسافريءَ جو توشو .

کاڌي پيئي جو سامان .

● ڏڙيڪا ۽ ڏڙيڪے : ڏ [ھ] تازو پاڻي (ڪوھ جو) .

● ڏڙيڪنا : لازم [ھ] چيڪڻ - ٽيڪڻ .

● ڏڙيڪي ۽ ڏڙيڪياں : ٿ [ھ] ٽپي - غوطو .

● ڏڙيڪي لڳنا : ٽپي ھڻڻ .

● ڏڙيڪڙر ۽ ڏڙيڪڙر : ڏ [اردو] چمڙي جون

ديون ٺاھيندڙ - ڊبگر .

● ڏڙونا : متعدي [ھ] ٻوڙڻ (پاڻيءَ ۾) . تباھ

ڪرڻ . ناس ڪرڻ .

● ڏڙبو دينا : ٻوڙي ڇڏڻ .

● ڏڙبھا ۽ ڏڙبھے : ڏ [ھ] ننڍو دڙو - دلي .

● ڏڙبي ۽ ڏڙبياں : ٿ [ھ] دٻي . ننڍڙي

دٻلي . دٻي (گيهه يا تيل رکڻ جي) .

● ڏڙبيا ۽ ڏڙبياڻس : ٿ [ھ] ننڍي دٻلي .

● ڏڙپٽا ۽ ڏڙپٽے : ڏ [ھ] دوپٽا .

● ڏڙپٽنا : متعدي [ھ] ڌمڪائڻ - جھٽڪڻ -

چينپڻ . ڪاھ ڪرڻ . ٻوڙڻ - ڇڻڻ .

● ڏڙپٽ : ٿ . جھٽڪ - چينپ . چال . گھوڙي

جي ٽڪي ٻوڙ .

● ڏڙپٽانا : متعدي . ستر ميدان ڀڄائڻ (گھوڙي

کي) تڪو ٻوڙائڻ .

● ڏڙپٽا : لازم [ھ] مقابلو ڪرڻ . ڄمي وڃڻ

(مقابلي ۾) . ڄڻ - ڪڻ .

● ڏڙپٽ جانا : جڻي وڃڻ . ڄمي ٻيھڻ (مقابلي ۾) .

● ڏڙپٽ ڪر ڪهانا : پيٽ پري کانڻ .

● ڏڙپٽيندڙ : ڏ [ھ] نظر بندي ڪندڙ (جادوگر) .

— ڏڪارُ جانا: ڪاڻي وڃڻ. هضم ڪرڻ.

— ڏڪارُ لپينا: اوگراني ڏيڻ. — ڏڪارُ ڏيڻ.

— ڏڪارُ نه لپينا: اوگراني نه ڏيڻ. ماڻ ميه ۾ مال هضم ڪري وڃڻ. هضم ڪرڻ. ڳوٺ ڪاڻڻ.

● ڏڪسرا: ڏ [ڏ] زهر. — وه.

● ڏم ڪسرا ۽ ڏم ڪسري: ڏ [ه] پوڙهو. — ڪسراڙو. (ث) ڏم ڪسريا.

● ڏم ڪوسنا: متعدي [ه] پيئڻ. ڳوٺ ڪاڻڻ. ڳيھڻ.

■ ڏم ڪيانا: متعدي [ه] سڪون هڻڻ. نوشاهڻ.

● ڏم ڪيت: ڏ [ه] ڏاڙيل. — ڊاڪو.

— ڏم ڪيتي ۽ ڏم ڪيتياڻ: ٺ. ڏاڙو. ڦر.

● ڏم ڳ ۽ ڏم ڳ: ڏ [ه] قدم. — وڪ. — پراڻڪه. — بيٺو. — چال.

— ڏم ڳ بهترنا: وڪون ڪڍڻ. هلائڻ.

● ڏم ڳانا: متعدي [ه] رپو هڻڻ. — سهيڙڻ. — چورڻ. هٽائڻ. ڏيڻ.

● ڏم ڳا ۽ ڏم ڳي: ڏ [ه] آهو گهوڙو جو وڏا قدم ڪڍي. ڊگهين ٽنگن وارو گهوڙو.

● ڏم ڳارنا: متعدي [ه] موڪلڻ. — روانوڪرڻ.

— ڏم ڳڙ ڳا ڪسرو (ڪ) پينا: ڳڙ ڳڙ ڪري پيئڻ. — ساھي ڪڍڻ کان سواءِ ٻي وڃڻ.

● ڏم ڳڙ ڳانا: متعدي [ه] وڃائڻ (ڊيپڪي).

● ڏم ڳڙ ڳي ۽ ڏم ڳڙ ڳياڻ: ٺ. مدارين جي وڃائڻ جي دهلوي. — ڊيپڪي.

— ڏم ڳڙ ڳي بجانا، پيشنا: ڊيپڪي وڃائڻ. پڙهو ڏيڻ.

● ڏم ڳڙ: ڏ [ه] رستو. — واٽ. — ڊگ. — طريقو. — ڍنگ.

— ڏم ڳڙ بٽانا: گس پٽائڻ. رستو ڏيکارڻ. — واٽ لائڻ.

— ڏم ڳڙ ڏم ڳڙ ڪسرونا: آڏون ڏوڏو ٿاڀون ڏوڏو هلائڻ.

ٽمڪائڻ (اڪيون).

● ڏم ڳڙا ۽ ڏم ڳڙي: ڏ [ه] بانس جي تيلين مان ٺهيل ٽوڪرو. — ڪارو.

● ڏم ڳمڪانا: لازم [اردو] ڏيڻ. ٿاڀوڻ. ٽوڪڻ. — آڻوڻ. ڏڏڻ. ڏڪڻ.

● ڏم ڳمنا: لازم [ه] آڻوڻ. — آڻوڻ. رڙهڻ. — سيرڻ. هٽڻ. ڏڪڻ.

■ ڏم ڳل ۽ ڏم ڳل: ڏ [ه] گروه. — ٽولو. — دولت. — ناڻو.

● ڏم ڳل ۽ ڏم ڳل: ڏ [ه] چڪو. — ڄميل شيء (ڏونري وغيره) جو ڊگ. — برف وغيره جو ٽڪر.

■ ڏم ڳلانا: متعدي [ه] لوڏڻ. — ڏوڏڻ. ڏوڏڻ. — رولائڻ. — در بند ڪرڻ.

● ڏم ڳلاو ۽ ڏم ڳلاو: ڏ [ه] گند. — ڪچرو. — پُهر اڇلڻ جي جاء. — ڊوئي. — آروزي.

● ڏم ڳلڪ: ٺ [ه] چمڪو (خاص ڪري سون جو). — او چرڙ. — جٽڪو. — تجلو.

● ڏم ڳلڪنا: لازم [ه] چمڪڻ. — چلڪڻ.

■ ڏم ڳلنا: لازم [ه] پوڻ. — ڪيڙڻ. — ڊهڻ.

— ڏم ڳلوانا: متعدي متعدي. — وڃائڻ.

● ڏم ڳلي ۽ ڏم ڳلياڻ: ٺ [ه] ڪنهن شيء جو ننڍو ٽڪر (مٺائي، برف، مصري جو). — سوپاري. — سوپاريءَ جو هڪ قسم.

● ڏم ڳرو ۽ ڏم ڳرو: ڏ [ه] ڊيپڪيءَ جو هڪ قسم (جا مداري وڃائيندا آهن).

■ ڏم ڳڙهڻ ۽ ڏم ڳڙهڻ: ڏ [ه] ڏانڊي (سوري، گجر وغيره جي). — ڳڙهڻ. — ڏاڻو.

● ڏم ڳڙهڻ ۽ ڏم ڳڙهڻ: ڏ [ه] ٻانهن. — ڏونرو (ٻانهن جو). — ورزش جو هڪ نمونو. — ڏم ڳڙهڻ. — جرمانو. — چٽي.

— ڏم ڳڙهڻ بهترنا: ڏنڊ (ورزش) ڀرڻ. — جرمانو ڀرڻ. — ڏم ڳڙهڻ پيشنا: ڏنڊ ڀرڻ (ورزش).

- ڏنڊ ڪهلا : ذ. ڪيوتر جو هڪ قسم جنهن جي پُچ ۾ اڇا ڪنڀ هجن.
 ● ڏنڊ ۽ ڏنڊ : ذ [هـ] ٿو. ٻنڊ. ٿرڙ (ون)
 ● ڏنڊا ۽ ڏنڊ : ذ [هـ] ڏنڊو. سونڌو. لٽ. هيٺو. مٿيو. حاٽو.
 - ڏنڊا ڏولي ڪرنا : تنگا ٽولي ڪرڻ.
 - ڏنڊا ڪهينچنا : حد مقرر ڪرڻ. ڀيت ٺاهڻ. ناتو ٽوڙڻ.
 ● ڏنڊوت : ث [هـ] هندو فقيرن جو سلام ڏنڊوت.
 ● ڏنڊي : ڏنڊياں : ث [هـ] ساڃمي ۽ ڪانو. ڏنڊي. هيٺو. مٿيو. پيجرو.
 - ڏنڊي مارنا : پيڏي هڻڻ. تور ۾ ڏڳي ڪرڻ.
 ● ڏنڊ ۽ ڏنڊ : ذ [هـ] ڏسو "ڏنڊ".
 - ڏنڊ پيلنا : ڏسو "ڏنڊ پيلنا".
 ● ڏنڊ ۽ ڏنڊ : ذ [هـ] ڏنگ (وڇون، ڏينهو ۽ وغيره جو). نيش.
 - ڏنڊ لنگا، مارنا : ڏنگ هڻڻ. آزارڻ. ايذا ۽ سائن.
 ● ڏنڊا ۽ ڏنڊ : ذ [هـ] ڏنڊو (نغاري وڇائڻ جو). نغارو.
 - ڏنڊا بڇانا : ڏنڊو وڇائڻ. نغارو وڇائڻ. ڏاڪو ويهارڻ. نيڪي ڪيائڻ.
 - ڏنڊ ڪي ڇوڻ : محاوره. علي الاعلان. ڪليو ڪلايو. ظاهر ظهور.
 ● ڏنڊيا ۽ ڏنڊياڻي : ث [هـ] ننڍي ٻيڙي. ڊونڊي. ننڍڙو ڏانءُ (پاڻيءَ پيڻ جو). ڏونگهو.
 ● ڏو ۽ ڏو : ذ [هـ] وڏي ڏوئي - ڏونلو (ڪاڻ جو).
 ● ڏوٻنا : متعدي [هـ] ڏسو "ڏوٻنا". ٻوڙڻ.
 - ڏوب : ذ. ٽپي - غوطو. ٻوڙو - ٽوبو.
- ڏوبا : ذ. ٻوڙو - ٽوبو. ٽپي.
 - ڏوب : دينا : ڪپڙي وغيره کي رنگ ۾ ٻوڙو ڏيڻ. ٽپي ڏيارڻ.
 ● ڏوٻنا : لازم [هـ] ٻڌڻ. غرق ٿيڻ. پاڻيءَ هيٺ اچڻ (زمين، پني وغيره). ضايع ٿيڻ. تباہ ٿيڻ. چور ٿيڻ (نشي ۾). محو ٿيڻ (خيال ۾). لهڻ (سج، چنڊ).
 - ڏوبا : صفت. ٻڌل - غرق. پاڻيءَ هيٺ. تباہ - برباد.
 - ڏوبا چرڻ : ذ. پاڻيءَ لهڻ بعد درياءَ ۾ ظاهر ٿيل پيٽاري. هيٺانهين زمين جا پاڻي ۾ ٻڌل رهي.
 - ڏوٻنا : صفت. ٻڌڻ وارو. (ذ) اهو ماڻهو جو ٻڌڻ تي هجي.
 - ڏوٻڻي ڪو تينڪي ڪا سهارا هونا : ٻڌندڙ کي ڪڪ جو آسرو هجڻ. مايوس ڪي ٿوري اميد ۾ تمام گهڻي ڏسڻ ۾ اچڻ.
 - ڏوب : جانا : ٻڏي وڃڻ.
 - ڏوب سڙنا : ٻڏي مڙڻ. شرم ۾ ٻڏي مڙڻ.
 ● ڏوٻنا ۽ ڏوٻڻي : ذ [هـ] ڏو "ڏوٻڻا".
 ● ڏوڏا ۽ ڏوڏي : ذ [هـ] ڏهڻو - ڏوڏو (ٻسٽ، ڪپهه، اک وغيره جو).
 ● ڏور ۽ ڏورين : ث [هـ] ڏور. ڏوري. ڏاڳو. لغو آڏائڻ يا مڇيءَ ڦاسائڻ جي ڏور.
 ● ڏورا ۽ ڏور : ذ [هـ] ڏورو. ڏاڳو. سڙي جو ليڪو (اک ۾). ڪبابن کي ٻڌڻ جو ڏورو.
 - ڏور ڏالنا : اشارن ۽ نخرن سان پاڻ ڏي توجہ ڇڪائڻ. پيار ڪرڻ لاءِ ڪوششون ڪرڻ. ڦاسائڻ جون تدبيرون ڪرڻ. محبت آڻيز ڳالهائون ڪري پاڻ ڏانهن ڇڪڻ.
 ● ڏوري ۽ ڏورياں : ث [هـ] ڏوري ڏور. ڏاڳو. پاڻي ڀرڻ جو رسو - واجھ ريشمي

ڏوري (جا زالون چوليءَ ۾ وجهنديون آهن.)

● ڏوري ڪهينجڻا: رسي ڇڪڻ. سوڙهو ڪهڻن- تنڪ ڪرڻ.

● ڏور يا: ذ. [ه.] ڪپڙي جو هڪ قسم - ڏوريو.

● ڏوڪڻا: لازم [ه.] قيءَ ڪرڻ - آلتِي ڪرڻ -

اوڪڻ. وڏا ڍڪ پيرڻ. تمام گهڻو پيئڻ -

ڏوڪهڻ.

● ڏوڪ: ث. قيءَ - آلتِي. هڪ قسم جي

بيماري (جا جانورن جي ڦڦڙن ۾ ٿئي ٿي).

وڏو ڍڪ.

● ڏوڪڙ: ذ [ه.] هڪ قوم جو نالو (هندن ۽

مسلمانن ۾).

● ڏوڪڙا: ذ [ه.] راجپوتن جي هڪ قوم

جو نالو.

● ڏول ۽ ڏول: ذ [ه.] ڏول (چمڙي يا لوه

جو). دبو. ٻوڪو.

● ڏولڇا ۽ ڏولڇي: ذ. ننڍو ڏول. (ث) ڏولجي.

● ڏول: ذ [ه.] ڏول - دنگ. شڪل - صورت.

ڇال - هلت چلت. بدن جي بيهڪ. نمونو.

● ڏولا ۽ ڏولي: ذ [ه.] ڏولي هڪ قسم جي

زناني سواري.

● ڏولا آجهڻا: ڪنهن عورت جو بدچال ٿيڻ.

● ڏولا نيڪڻا: ڪنوار جو گهوت جهڙو

گهر وڃڻ.

● ڏولي ۽ ڏولياں: ث. ڏولي (جنهن کي ڪهار

ڪندا آهن).

● ڏولنا: لازم [ه.] لڏڻ. رُلڻ. آجهڻ - گمراه

ٿيڻ. گهٽڻ.

● ڏوم ۽ ڏوم: ذ [ه.] هندن جي هڪ گهٽ

درجي جي قوم (جا توڪريون ۽ تڏا ٺاهي).

مسلمانن جي هڪ گهٽ درجي جي قوم (جا ڳاڻڻ

وڃائڻ جو ڪم ڪري). ميراڻي.

● ڏومڻي ۽ ڏومڻياں: ث. "ڏوم" جو مونث.

ميراڻي. جهيرڪي ۽ (پکي) جو هڪ قسم.

● ڏونڌ ۽ ڏونڌ: ذ [ه.] اهو ڍڳو جنهن

جو هڪڙو سڱ ڇڏيل يا ڀڳل هجي.

● ڏونڌا: صفت. ڏسو "ڏونڌ". (ث) ڏونڌي.

● ڏونڌي ۽ ڏونڌياں: ث [ه.] پڙهو - منادي.

نيڪي - ناموس. ڌاڪو.

● ڏونڌي پيڻا: ڍنڍورو ڏيڻ. مشهوري ڪرڻ.

● ڏونڌا ۽ ڏونڌي: ذ [ه.] مٿ مان پائي

ڪيڻ لاءِ ڳن سان هڪ قسم جو ٿانءُ -

ڏونگهو. اهو ٿانو جنهن کي ٻنهي پاسن کان

ڪڙا هجن (جنهن ۾ طعام ڪئي اچي). ننڍي

پيڙي - ڏونڌي. (صفت) اونهو - ڏونگهو.

● ڏونڌائي: ث. اونھائي - عمق

● ڏونڌو ۽ ڏونڌو: ذ [ه.] ڏونگر - ٻهاڙ -

جبل. ننڍو جبل. ٻهاڙي ماڪ.

● ڏونگر ۽ ڏونگر: ذ. گاهه جو هڪ قسم (جو

گهوڙا کائيندا آهن).

● ڏونگري ۽ ڏونگرياں: ث. ننڍو جبل. ٿڪر.

● ڏونگرا: ذ [ه.] اوعيرو - برسات جو سخت

وسڪارو.

● ڏونگي ۽ ڏونگياں: ث [ه.] ننڍي پيڙي -

ڏونڌي.

● ڏهاڙا ۽ ڏهاڙي: ذ [ه.] پکين ڦاسائڻ جو

دب. چاچو. چيٽ جو هڪ نمونو. هندو

نانوانيءَ جو دڪان.

● ڏهاڙا ۽ ڏهاڙي: ذ [ه.] جهڙو - ٻُٽ.

● ڏهاڙي ڪان بچاءُ لاءِ مڙهن کي ٻڌل ڪپڙو.

ڏاڙهيءَ کي ٻڌڻ لاءِ ڪپڙي جي پٽي. مڙدي

جي وات کي ٻڌڻ جي پٽي.

راند ۾ اها جاءِ جتي آگ ڏيندڙ ٻار اڪيون بند
ڪري بيهي. ٻوٽاڙو (گهوڙي جو).
■ ڏهاڻي : ٺ [ھ] ڪاٺين جو ٺهيل سَنھن ؟
(جنھن تي ڊاڪ وغيره جي ول چڙهي).
● ڏھب ۽ ڏھب : ڏ [ھ] ڍڀ - ڍنگ -
طريقو. عادت - سياھ. طرز. ڍول .
- ڏھب ۽ پَر لانا : ڍنگ تي آڻڻ. هيرائڻ.
عادتن تي وجهڻ.
● ڏھبڙ ھانا : متعدي [ھ] تَرڻ لاءِ ھٿ
پير ھٿن - ڦاڙو ھٿن .
● ڏھبڙي : ٺ [ھ] مشين ۾ ڪم ايندڙ ھڪ
پُرو - نَٺ - ڍڀري .
● ڏھبڙي : ٺ [ھ] لُپريءَ جو ھڪ قسم (جا
” ھوا “ (وڻ) مان ٺاھيندا آهن).
● ڏھبڙس : صفت [ھ] آھند (وھت).
● ڏھبڙا : متعدي [ھ] ڍڪڻ. ليڪڻ. ٻُڌڻ .
● ڏھڻ : صفت [ھ] سخت - ڏاڍو. ٿلھو ۽
گھائو آڻيل (ڪپڙو).
● ڏھڻائي : ٺ [ھ] نر پائي . تيسو - ضد .
بيجاڻي. گستاخي .
● ڏھڻيڪڙا : ڏھڻيڪڙا : ڏ . صفت . ٿلھو
ستارو - ٺو مٿو. دستال .
● ڏھڻيڪڙو : صفت [ھ] ڍرو - ڪمزور. ڍلو -
آڻيل - ڪير ڪڙو. پوڙھو . (ڏ) مرست جهڙو سامان .
ھڏن جو پڇرو. رڳڙو - ڦڏو. ڪٽراڳ .
- ڏھڻيڪڙو : باندھنا، ڪھڙا ڪٽرنا : سانڍاڻ
منڊڻ. ڪٽراڳ ڪٽو ڪرڻ. ڏيڪاھ لاءِ ڪو
ڪم ڪرڻ .
- ڏھڻيڪڙو پهڙيلانا : تياري ڪرڻ - انتظار ڪرڻ .
ضروري سامان گڏ ڪرڻ. ڏنڊو يا ڪم شروع
ڪرڻ. چنڊ پڪيڙڻ .

- ڏهاڻا باندھنا : ڏاڙهيءَ کي ڪپڙو ٻڌڻ -
ٻُٺ ٻُڌڻ .
● ڏهاڻي ۽ ڏهاڻياڻ : ٺ [ھ] آھو ڪپڙو جو
گهوڙن کي وات ۾ لغام جي بدران ٻڌندا آهن -
ٻوٽاڙو. ناڪيلي. آڪيڙو. ايڏاھ. ڦندو - دام .
- ڏهاڻي دينا، چڙھانا : گهوڙي وغيره کي
ٻوٽاڙو چاڙھڻ. گھالائڻ کان روڪڻ .
● ڏھارَس : ٺ [ھ] آٽ - دلچاءِ. ڏڍ - دلاسو
مدد . پنپرائي .
- ڏھارَس دينا : دلداري ڏيڻ - آٽ ڏيڻ .
اميد ڏيارڻ .
● ڏھاڪ : ڏ [ھ] وڻ جو ھڪ قسم (جنھن
جا گئل ڳاڙھا، مڪڙيون ڪاريون ۽ پن گول
ٿين، گنن مان رنگ ٺھي، پنن مان دونا ٺھن)
ڪونفر دوار ڪم اچي ۽ بچ جلاب طور ڪم اچي).
- ڏھاڪ ۽ پھولنا : ” ڏھاڪ “ وڻ جا گل
ٽوڙڻ (جنھن ڪري سڄو وڻ ڳاڙھو ڏسجڻ ۾ اچي).
● ڏھال ۽ ڏھالپس : ٺ [ھ] ڍال - سپر .
● ڏھالنا : متعدي [ھ] پلٽڻ (گريل ڌاتو).
سانچي ۾ وجھڻ. اوڻڻ. وجھڻ .
- ڏھال : ڏ . نمونو. طريقو. عادت. قدرتي بناوت .
- ڏھالوان : صفت. لھوارو. ھيٺاھون .
● ڏھانا : متعدي [ھ] ڊاھڻ ڪرائڻ . برباد
ڪرڻ. ڪرڻ (ظلم) .
● ڏھانڀنا : متعدي [ھ] ڍڪڻ . لڪائڻ .
● ڏھانڀا ۽ ڏھانڀجڻ : ڏ [ھ] پڇرو. بوتو
(ھڏن جو). اڻڇوري اڏاوت (جاءِ جي) . قالب -
سانچو . خاڪو .
● ڏھانڀڪنا : متعدي [ھ] ڍڪڻ . ليڪائڻ .
پوش وجھڻ . اوڍڻ .
● ڏھائي : صفت [ھ] اڍائي . (ٺ) ليڪڻ ڪوئي

● ڏهڪُنڙا: متعدي [هـ] يَڪُنڙا. ليڪائڻ.
 ● ڏهڪُنڙا ۽ ڏهڪُنڙي: ڏ. يڪُنڙا - يڪُنڙو.
 ● ڏهڪُنڙي ۽ ڏهڪُنڙيا: ڏ. يڪُنڙي.
 ● ڏهڪوٽلا: ڏ[هـ] ٻاهر يون ڏيڪائڻ. دوڪييازي.
 فريب.
 ● ڏهڪوسُنا: متعدي [هـ] گهڻو ڪائڻ يا پيئڻ.
 گهڙ ڪائڻ. هڻج ڪرڻ.
 ● ڏهڪوسُ: ڏ. هڻج.
 ● ڏهڪوسُ جانا: گهڙ ڪائي وڃڻ - ڪائي وڃڻ.
 ● ڏهڪي ۽ ڏهڪيا: ڏ[هـ] ڄُڪَ. شڪار
 وغيره لاءِ لکي ويهڻ جي حالت.
 ● ڏهڪي لڳائڻ مارنا: ڄُڪَ هڻي ويهڻ.
 لکي ويهڻ. نشان چٽڻ.
 ● ڏهڪيائنا: متعدي [هـ] ڌرڪڻ - ٽيڻ.
 رڳو هڻڻ - سيرڻ.
 ● ڏهڪر: صفت [هـ] ڍرو - جهٽلو (ڪپڙو).
 سُست. (ڏ) ڍاڪڻ ڍلو. ڪمزور.
 ● ڏهڪر: ڪمزور: ڏ. صفت [هـ] ڪڏڙو.
 ● ڏهڪنڙا: لازم [هـ] لڙڪڻ. جهڪڻ.
 اوڻجڻ. وِهڻ (پاڻي). هارجڻ.
 ● ڏهڪڙ: ڏ. جهڪڻ يا لڙڻ جي حالت.
 جهڪڻ. چٽڪو.
 ● ڏهڪنڙا: لازم [هـ] رڳو هڻڻ. جهڪڻ.
 لڙڻ.
 ● ڏهڪا: ڏ. اکين مان پاڻي وهڻ جي بيماري.
 ● ڏهڪا لڳنا: اک مان پاڻي يا سُتُ وهڻ.
 ● ڏهڪا: ڏ. ٿيلهو - لوڏو. چٽڪو.
 ● ڏهڪانا: متعدي. لاهڻ - رڳو هڻڻ. اوڻجڻ.
 وهائڻ. غلطان ڪرڻ - رڻائڻ - مشغول رکڻ.
 ● ڏهڪلانا: لازم [هـ] ڏڏڻ. آڻڻ.
 ٻڌڻ تڙڻ.

● ڏهڇري: ڏ. تجويز - تدبير. فريب. چالاڪي.
 ● ڏهڙا: ڏ[هـ] ڀوڙهي زال - پيرسن عورت.
 بيشرم عورت. پڪيءَ جو هڪ قسم (جي هميشه
 ستن جو ولر ٺاهي اڏامندا آهن). (صفت) بڪ بڪ
 ڪندڙ - مٿي ڪاپائڻو.
 ● ڏهڙا: ڏ[هـ] پڪيءَ جو اهو هنڌ جتان
 پُڄَ جا وار نڪرن.
 ● ڏهڙا: صفت [هـ] سر سبز - سائو. چٽو
 (رنگ). گهاٽو (رنگ).
 ● ڏهڙا: متعدي [هـ] سر سبز ٿيڻ - سائو
 ٿيڻ. بهاريءَ ۾ اچڻ.
 ● ڏهڙي ۽ ڏهڙيا: ڏ[هـ] ڏيڏي -
 ڏونگو. پُڄ. پُڄ وارو هڏو - ڏمچي. حقي
 جو هڪ قسم.
 ● ڏهر ۽ ڏهر: ڏ[هـ] هيٺاهين زمين برساتي
 پاڻيءَ جو تلاءُ - جهاز يا ٻيڙيءَ جو ترو.
 ● ڏهر ۽ ڏهر: ڏ[هـ] شاهي رستو - وڏو
 رستو. عام رستو. ڍنگ - نمونو.
 ● ڏهر ۽ لنگا هونا: عام رستو بڻيل هئڻ. هلي
 چلي هئڻ. عام رواج هئڻ.
 ● ڏهر ۽ پَر چٽلا جانا: هڪڙو ئي هڪ وٺيو
 اچڻ. هڪڙو ئي نموني تي هلاڻ.
 ● ڏهر ۽ ڏهر: ڏ[هـ] ڏيڏي - ڏيڏي.
 پُٺ (بدن جي).
 ● ڏهر ۽ پَر آڙانا: پُٺ تي ڪٽڻ. ڍاڪ تي
 ڪٽي وارو ڪيڻ.
 ● ڏهرسي: صفت [آردو] بيهودو. تڙو.
 ● ڏهرڪانا: متعدي [هـ] سيڪائڻ. ڏيڪاري
 نه ڏيڻ. دوکو ڏيڻ. برغلائڻ. ضايع ڪرڻ.
 ● ڏهرڪايا ڪرنا: سيڪائڻ ڪاڌي جي ڪا
 شيءِ وات تائين آڻي ڪسي وٺڻ. دوکو ڏيڻ.

— ڏهلڪيل؟ صفت. لڏندڙ. ٻڌڻ ٿر ۾.

— ڏهلڪيل؟ يقين؟ صفت. ٻه چتو. شڪي-
وعمي.

● ڏهلڪا: لازم [هل] لهڻ. جهڙڪڻ - جهڙڪڻ.
لڏڻ. پلمڇڻ (گهريل ذاتو). اوتڇڻ (پاڻي).
لٽڪڻ (ٻڙا). هيٺاهين ۽ ڏي رڙهڻ. هٿڻ (جواني).
■ ڏهلڪا: ٺ. لاهي. جهڙڪاڻ.

— ڏهلڪا: ڏ. لاهي - لهندي. (صفت) لهوارو.
جهڙڪيل - ٺهيل.

— ڏهلڪا ڪهڙو ڇاڙو: ڏ. ستار وغيره (ساز) ۾
تار ڇاڙهڻ جي گهڻي.

— ڏهلڪا: ٺ. بناوت. ڪارڊ يا سانچي ۾
وجهڻ جي حالت.

— ڏهلڪا: صفت. لهندڙ. گهٽجندڙ.

— ڏهلڪي ڇهانو: محاوره. بي بقا - فاني.

● ڏهلڪا: صفت. لهوارو. سلامتيءَ وارو.
جهڙڪيل.

— ڏهلڪا: متعدي متعدي سانچي يا ڪارڊ
۾ وجهي ٺهرائڻ. پلٽائڻ (ڌاتو).

— ڏهلڪا: ٺ. قالب ۾ ٺاهڻ جي حالت.
پلٽ جو ڪم.

● ڏهلڪا: لازم [هل] جهڙڪڻ - لڏڻ. ماڻل
ٿيڻ. رڙهڻ - چڙهڻ. حرڪت ڪرڻ. ڪسڪڻ.
ٽيرڪڻ. ڍوڻجڻ. ڪڇڻ (سامان). لڙڪڻ.

● ڏهلڪا پالڻا: محاوره. ڦرڻو گهرڻو - هڪ
گالهه تي قائم نه رهندڙ.

— ڏهلڪا: متعدي ڪڍائڻ (سامان). ڍوڻائڻ.
● ڏهلڪا: ٺ. ڪاٺياڻي.

■ ڏهلڪا: ٺ. [هل] هڪ قسم جو ساز.
■ ڏهلڪا: ڏ [هل] «اڪا» لفظ سان گڏ ڪم
اچي «اڪا ڏهلڪا» - فلاڻو ٿيو.

● ڏهلڪا: لازم [هل] ڊهن. ويهڻ (جاء).

● ڏهلڪا: متعدي [هل] گولڻ - تلاش ڪرڻ.
— ڏهلڪا: ٺ. گولا - تلاش.

● ڏهلڪا: ڏ [هل] ڍنڍورو - پڙهو. اعلان -
مشهوري.

— ڏهلڪا: پڙهو ڍنڍ - ڍنڍورو ڏيڻ.
بدنام ڪرڻ. مشهور ڪرڻ.

— ڏهلڪا: ڏ. ڍنڍورو ڏيندڙ. پڙهي وارو.
● ڏهلڪا: ڏ [هل] ڍنگ - نمونو. لڇڻ. طريقو.

— ڏهلڪا ڏانا: ڍنگ اختيار ڪرڻ. طرز سڪڻ.
ٻئي جو طريقو اختيار ڪرڻ.

— ڏهلڪا: ڏ. ڍنگ ڏان: ڍنگ سان پيش اچڻ.
مٿاڇرو نمونو اختيار ڪرڻ.

— ڏهلڪا: ڍنگ سڪڻ. طريقو سڪڻ -
نمونو سڪڻ. عادت اختيار ڪرڻ.

● ڏهلڪا: صفت [هل] سگهارو - همت ڀريو.
● ڏهلڪا ڏوٻر: ڏ [هل] ٺڪر جو پراڻو

ٿانو. ٺوٺر. ٺڪر جو وڏو ٿانو.
■ ڏهلڪا ڏوٻر: ڏ [هل] ڪارڊ - قالب.

ٻوٽو. پڇرو. ڏيڪاڻ. جهوٽي.
— ڏهلڪا ڏوٻر: ظاهر ڏيڪ ويڪ

قائم رکڻ.
● ڏهلڪا: ڏ [هل] ڏوٻر - وهڻ.

● ڏهلڪا ڏوٻر: ڏ [هل] هڪ شهور ساز جو
ٺالو - دهل.

— ڏهلڪا ڏوٻر: دهل وڇڻ. مشهوري ٿيڻ.
بدنامي ٿيڻ.

— ڏهلڪا ڏوٻر: دهل وڇائڻ. مشهوري ڪرڻ.
بدنام ڪرڻ.

— ڏهلڪا ڏوٻر: ڏ. دهل ڏاهڻ. بينڊ باجا.
— ڏهلڪا ڏوٻر: ڏهلڪي ڏوٻر ڏوٻر ڏوٻر ڏوٻر:

ٺ. ڏهوليءَ - ڏولڪ .

● ڏهولا : ذ [هـ] ٻنيءَ يا زمين جي دنگ وارو پٽو. نشان - ڏري - حد جو نشان. مٽيءَ يا سرن جو ڏير. (صفت) پيارو - دلبر. بيوقوف .
● ڏهولنا ۽ ڏهولنڻ : ذ [هـ] گچيءَ ۾ ٻڌڻ جو هڪ گهم (جو ڏهوليءَ جهڙو ٿئي) - ڏولڻو. ننڍي تقطيع جو قرآن شريف - تعويد. ڏوڍو.
● ڏهولي : ٺ [هـ] پانن جو بڻيل (وڌ ۾ وڌ هزار يا گهٽ ۾ گهٽ سؤ پانن جو گهٽو).
● ڏهونا : متعدي [هـ] ڏوٺڻ. هڪ هنڌان کڻي ٻئي هنڌ رکڻ. کڻي وڃڻ .

- ڏهوبا : ذ. رانديڪن جو تحفو (جو ڪنڀار، شاديءَ وغيره جي موقعي تي تحفو ڏئي) - ڏوٺو.
● ڏهونڙو : صفت [هـ] خراب - ڪنو. پوڙهو.
● ڏهونڙنا : متعدي [هـ] گولڻ - تلاش ڪرڻ. جانچ ڪرڻ. پتو لڳائڻ.
- ڏهونڙو : ٺ. تلاش - گولا - جانچ.
- ڏهونڙو ڏهونڙو : ٺ. گولا ڦولا. جانچ جونچ.
- ڏهونڙو ڏهونڙو : گولڻ ڦولڻ. جانچ جونچ ڪرڻ. پڇا ڳاڇا ڪرڻ.

- ڏهونڙو نيڪالڻا : گولي لهڻ. گولي ڪڍڻ.
● ڏهونڙو ڏهونڙو : ذ [هـ] ڏونگ. دوکو - دغا - فريب. ڏٺو - دم. طرفداري. بناوت. ظاهري ڏيکاءُ.

● ڏهونڙو : ٺ [هـ] اهي سِرْمُونُ جي هڪڙو گڏه. کڻي سگهي.
● ڏهوبا ۽ ڏهولڻ : ذ [هـ] گلن ۽ پاڻيءَ وغيره جو ڏوٺو (جو ڪا به خوشيءَ جي موقعي تي ڏيندا آهن).

● ڏهئي : ٺ [هـ] ڪپ ڪوڙي ويهڻ جي حالت - ڌرڻو. گهڻي دير ويهڻ جي حالت.

- ڏهئي دينا : ڪپ ڪوڙي ويهڻ. ڌرڻو ماري ويهڻ .

● ڏهيا : ذ [هـ] آڏائي سرن جو وزن. ڏوي. (ٺ) آڏائي سيري. ٻارن جي هڪ راند. گوت.
● ڏهپڻ ۽ ڏهپڻ : صفت [هـ] نثر. ضدي - نثود. بيشرم.

● ڏهپڻ ۽ ڏهپڻ : ذ [هـ] ڏير - ڏڳ. انبار.
- ڏهپڻ ڪرڻا : ڏير ڪرڻ - ڏڳ ڪرڻ. ٻاهي ڇڏڻ (جاء). ماري ڇڏڻ.
● ڏهپري ۽ ڏهپري : ٺ [هـ] ڏرگي - نڍو ڏڳ (خاص ڪري روپين جو).

● ڏهپڙ ۽ ڏهپڙ : ذ [هـ] ڪانءُ. هڪ گهٽ ذات جو نالو - ڏيڍ.
● ڏر هيل : ٺ [هـ] ڏر - ڏرڻ. ڏير. گيهيل. سستي - آرس. لغڙ جي ڏور ڪي ڏر. جهول. چڙواڳي.

- ڏر هيل ۽ ڏر هيل : صفت. ڏرو - ڏرو. ويڪرو (ڪپڙو). ڦيڦو (بدن). سست. جهول وارو. (ٺ) ڏهيلي.

- ڏر هيل ٻائينڇا : ذ. ويڪرو ٻانڇو - ڪليل ٻانڇو.

- ڏر هيل ٻن : ذ. ڏر - ڏرائي. موڪران - خلاصگي. سستي - ڪاهلي.

- ڏر هيل ڏهالا : صفت. ڏرو ويڪرو (لباس). ڦيڦو (جسم). سست - ڪاهل.

- ڏر هيل ڪرڻا : ڏرو ڪرڻ. ويڪرو ڪرڻ - خلاصو ڪرڻ.

- ڏر هيل ڏينا : ڏر ڏيڻ. چڙواڳ ڇڏڻ. لغڙ کي ڏر ڏيڻ. مهلت ڏيڻ.

- ڏر هيلي ڏوري ڇهونڙا : ڊگهي ڏور ڏيڻ - چڙواڳ ڏيڻ. خود مختار ڇڏڻ.

● ڏهالا ۽ ڏهيلي: ذ [ه] پيتر. ڳنڍيو (سون،
 ڳٽو وغيره جو). چڪو. دوڙو (اک جو).
 = ڏهالا پھينڪنا: پيتر اڇلائڻ. ڳجهو اشارو
 ڪرڻ.
 = ڏهالا لپينا: پيتر سان وٽ چپيڻ.
 = ڏهيلي چلانا: پٿر اڇلائڻ. ڳوڙهاهڻ.
 ● ڏهينا: لازم [ه] ڊهڻ. ڪيڙ (جاء).
 ٽڪڻ. هيٺو ٿيڻ.
 = ڏهه پٿرنا: ڊهي پوڻ - ڪري پوڻ. رهي
 پوڻ - ٽڪي پوڻ.
 = ڏهه پٿرو: صفت. مٿان ڊهي پوندڙو.
 بيشمر - بيحيا.
 ● ڏهينڏا ۽ ڏهينڏي: ذ [ه] پيٽ. وڏو
 پيٽ - ڍڍ. حمل - اميدواري.
 = ڏهينڏا پھولنا: پيٽ نڪرڻ. ناجائز حمل
 ٿيڻ.
 ● ڏهينڏس: ذ. [ه] پيڻبي. ڪندو جو
 هڪ قسم.
 ● ڏهينڏڪر: صفت [ه] آڀرو - ڏٻرو - ضعيف.
 ● ڏهينڏي ۽ ڏهينڏيا: ث [ه] ڪوھ
 مان پاڻي ڪڍڻ لاءِ هڪ قسم جو اوزار (ڪٽل
 ڪاٺيءَ ۾ ساھميءَ وانگر ٻي ڪاٺي ٻڌندا آهن
 جنهن جي هڪ پاسي پاڻيءَ جو ٻوڪو ٻڌي
 هيٺ ڪوھ ۾ ڇڏجي ۽ ڪاٺيءَ جي ٻئي پاسي
 ۾ ٻار ٻڌي پاڻي ڪڍندا آهن).
 ● ڏيٺو: ٻڌ [ه] ڏسڻ جي حالت. نظر - نگاهه.
 = ڏيٺو ٻڌندو: ذ. صفت. نظر بندي ڪندڙ -

جادوگر. بازگر.
 = ڏيٺو ٻڌندو: ث. نظر بندي - چشم بندي.
 ● ڏيرا ۽ ڏيرے: ذ [ه] تنڀو - خيمو.
 منزل گاهه - ڊاٻو. ديرو.
 = ڏيرا ڏالنا: ڊاٻو ڪرڻ. منزل ڪرڻ. ديرو
 چمائڻ.
 ● ڏيڙو: ه. صفت [ه] ڏيڍ.
 = ڏيڙو اينڻ ۽ ڪي مسسجد ٻڌنا: ڏيڍ چانور
 الڳ رڌڻ. جدا رهڻ. پنهنجي روءِ سوء رهڻ.
 ● ڏيل ۽ ڏيل: ذ [ه] ڏيل - جسم.
 جسماني بناوت - قد بُت - ڪاٺي.
 = ڏيل ڏول: ذ. قد بُت - قد ڪاٺي. بدن
 جي ٻيھڪ - هاڻي.
 ● ڏينگ ۽ ڏينگي: ث [ه] ٻٽاڪ - لٻاڙ.
 لاف. بڪ - پخي. غرور.
 = ڏينگ مارنا: ٻٽاڪ هڻڻ. لاف هڻڻ. وڻائو
 ڪرڻ.
 ● ڏيوڙا: صفت [ه] ڏيو - ڏيڍوڻو.
 = ڏيوڙا ڪرنا: ڏيو ڪرڻ - ڏيوڻو ڪرڻ.
 ● ڏيوڙهي ۽ ڏيوڙهيان: ث [ه] ڏيڍي.
 ٻُڻيو. درگاهه.
 = ڏيوڙهي ٻڌ هونا: ٻُڻيو بند ٿيڻ - درئي
 پوري وڃڻ.
 = ڏيوڙهي دار: ذ. درٻان. چوڪيدار.
 ● ڏيهه ۽ ڏيهه: ذ [ه] ڊپ. ڪنهن ڳوٺ
 جي ڊهي وڃڻ ڪري ٿيل دڙو - ڍڙو.

ذ

- ذائِقَة: ذ [ع] سواد - ذائقو - مزو - لذت .
- ذائِقَه پَرُونا: چشڪو پوڻ - هير پوڻ .
- ذائِقَه چڪهانا: ذائقو چڪائڻ - مزو چڪائڻ .
- سيڪت ڏيڻ .
- ذِلَّت؟: ث [ع] خواري . بيمزتي . ڪمپڻپ .
- ذِلَّت؟ اُنهانا: خواري ڪڍڻ - بدنامي سَهڻ .
- شرمساري ڪڍڻ .
- ذِيل دار؟: ذ [اردو] هڪ سرڪاري عهديدار
- (جنهن جي اختيار ۾ ڪيترائي ڳوٺ هوندا آهن).

- ذ: ذ [ع] اردو «الف - ب» جو تيرهون
- اڪر . سنڌي ۽ جوڻيجو بهون، عربي ۽ جوناٿون ۽
- فارسي ۽ جو يارهون اڪر . تلفُظ «ذال» . ابجد
- موجب عدد (۷۰۰) .
- ذات؟: ث [ع] حقيقت . اصليت . شخصيت .
- قيسم . قوم .
- ذات؟ اوکُتُنا: اصل نسل بيان ڪرڻ . ذات
- پتري ڪرڻ .
- ذاتِ شَرِيف: صفت . چالاڪ . فسادِي . شرير .

ر

- راپَرُ؟: صفت [ه] ڪنلر .
- رايي ۽ راپياڻ: ث [ه] رَئي (موچين جو
- اوزار) .
- رات؟ ۽ راتپڻ: ث [ه] رات - شب . اوندهه .
- رات؟ آنڪهون ميس ڪاٺا: اکين ۾ رات ڪاٺڻ .
- سڄي رات جاڳي گذارڻ .
- رات؟ بولُنا: رات جو سناڻو چاڻيل هئڻ .
- اونداهي رات هئڻ .
- رات؟ بهَرُ؟: تابع فعل . سڄي رات .

- ر: ث [ه] اردو «الف - ب» جو چوڏهون
- اڪر . سنڌي ۽ جوڻيجو بهون، فارسي ۽ جو يارهون
- ۽ عربي ۽ جو ڏهون اڪر . تلفُظ «ري» . ابجد
- موجب عدد (۲۰۰) .
- راب؟: ث [ه] هڪ قيسم جو نرم ڳوٺ (جو
- اڪثر تماڪ ۾ وجهي ڳوٺاڪو ڏاهيندا آهن) .
- ڪمند جو رَس .
- رابِڙِي، رِبِڙِي: ث [ه] ڪو هيل ڪير
- مان ٺهيل مٺائي - رِڙِي . نرم مائو .

ڪير. ون يا ڪائيءَ جو اندريون سخت حصو-
ڪٽ.
● راڙ ۽ راڙپڻ: ٿ [ه] لڙائي- جنگ. فساد-
دنگو. تيسو- ڪيتو (ٻاراڻو).
- راڙ مسڃانا: جهيڙو مڃائڻ. ڪيتو ڪرڻ.
① راس: صفت [ف]. «راست» جو مخفف [درست- صحيح- برابر. سازگار- موافق].
- راس آنا: ٺيڪ اچڻ. موافق ٿيڻ. ٺهڪي
اچڻ. پانءُ پوڻ (طبيعت).
● راس ۽ راسپڻ: ٿ [ه] ڏير- ڍڳ. ڌڙو.
اناڇ جو ڍڳ- راه. لغام- واڳ. جوتش جي
اصطلاح ۾ تارن جو ميڙ.
- راس آڻهانا: راه ڪڍڻ (اناڇ جي). لغام ڪڍڻ.
② راسٽ ۽ راسٽي: ذ [ف] رستو. واٽ-
دڳ. طريقو.
- راسٽ بٽانا: رستو ڏيکارڻ. هدايت ڪرڻ.
- راسٽ بهولنا: رستو پلجڻ. گمراه ٿيڻ.
- راسٽ پڪڙنا: رستو وٺڻ. وڃڻ- روانو ٿيڻ.
- راسٽ درڪهانا: رستو ڏيکارڻ.
- راسٽ ناپنا: ٿوريءَ دير لاءِ اچڻ. روانو ٿيڻ.
- راسٽ نيڪالنا: رستو ڪڍڻ. طريقو ڪڍڻ.
- راسٽي پسر آنا: سنئينءَ راه تي اچڻ.
● راکهه: ٿ [ه] رک- چاري- ڀيوت-
ميتي- خاڪ.
- راکهه جهاڙنا: رک ڇنڊڻ.
- راکهه هونا: رک ٿيڻ- سڙي خاڪ ٿيڻ.
● راکهي ۽ راکهيان: ٿ [ه] رڪڙي (جا
هندن ۾ پيڻ، پاءُ کي پانهن ۾ ٻڌندي آهي).
● راگ ۽ راگ: ذ [ه] راڳ. گائڻ جو
هڪ طريقو. گيت. سر. قصو- بيان. جهڳڙو.
- راگ پورنا: قصو شروع ڪرڻ. ضدي ٻار

- رات؟ بهيگنا: رات ٿڌي ٿيڻ. پوئين رات ٿيڻ.
- رات؟ چلنا: رات لنگهڻ- رات گذرڻ.
- رات؟ دن؟ ذ. ڏينهن رات. (تابع فعل)
اٿئي پهر.
- رات؟ ڏهنا: رات لڙڻ- رات گذرڻ.
- رات؟ ڪائنا: رات ڪاٽڻ- رات گذارڻ.
- رات؟ والا ۽ رات؟ والي: محاوره. چپرو (پکي).
- راتون رات؟ تابع فعل. رات وچ ۾- راتو واه.
● راج ۽ راج؟ ذ [ه] راج- حڪومت.
بادشاهي. سلطنت. دؤر- زمانو. اختيار.
- راج؟ بها: ذ. وڏي واه مان نڪتل ننڍو
واه. ڦاٽ. ننڍي نهر.
- راج؟ بهنگ هونا: بادشاهي ڦٽڻ- حڪومت
تباهه ٿيڻ.
- راج؟ پاٽ؟ محاوره. راج ڀاڳ. تخت تاج.
حڪومت.
- راج؟ پهوڙا: ذ. هٽي ۽ ۾ نڪتل وڏو ڦٽ-
پراڙي.
- راج؟ دلارا ۽ راج؟ دلارے: ذ. راج جو
پيارو. ولي عهد. راجڪمار. (ٿ) راج؟ دلاري.
- راج دهاني: ٿ. راجڌاني- تخت گاهه- گاديءَ
جو هنڌ.
- راج؟ سهاگ: ذ. عورت جو سهاڳ وارو زمانو.
- راج؟ ڪاڇ؟ ذ. حڪومت جو ڪاروبار. راج ڀاڳ.
- راج؟ ڪرنا: راج ڪرڻ. حڪومت ڪرڻ-
بادشاهي ڪرڻ. عيش ڪرڻ. آرام سان زندگي
گذارڻ.
- راج؟ هٽس؟ ذ. آبي پکيءَ جو هڪ قسم.
● راجا ۽ راجي: ذ [ه] راجا.
● راجهه ۽ راجهه؟ ذ [ه] ڪورڪي ڪم جو
هڪ اوزار. آڏاڻو. رچ. ڪوبه اوزار. جٽڊ جو

جو روئڻ .

● راڱ دينا: راڱ ڏيڻ . ڏٺو ڏيڻ . دلجو ڏيڻ . آسرو ڏيڻ .

● راڱ رنڱ: ذ. راڱ رنگ. راڱ روپ . عيش عشرت . تماشو .

● راڱ لانا: راڱ ڪرڻ . تڪرار ڪرڻ . معاملو ڪٽو ڪرڻ .

● راڱني ۽ راڱنيان: ٿ . راڱني .

● رال: ٿ [ه] ديال (وڻ) جو ڪونر. گيڪ-پيڪ .

● رال ٽپڪڻا: گيڪ وهڻ . وات پاڻي ڏيڻ .

● رام پهل: ذ [ه] ميوي جو هڪ قسم .

● رام ٽرئي: ٿ . ترڪاريءَ جو هڪ قسم-پيندي-ڪاڻ ٿوري .

● رام ٽلسي: ٿ . ٽلسيءَ (وڻ) جو هڪ قسم .

● رام ڪهاني: ٿ [ه] ڊگهي ڳالهه . وڏو قصو . سُون جو بيان .

● رانا: ذ [ه] هندو راجا-راڻو. راجپوتن جي هڪ قوم جو نالو . لاڀاري کان پوءِ رهجي ويل اناج مان پيدا ٿيل سٿو .

● رانڀي ۽ رانڀيان: ٿ [ه] موجين جو هڪ اوزار- رنڀي .

● رانڌ ۽ رانڌين: ٿ [ه] رن زال- بيوهه .

● رانڌ ڪا سانڌ: مجاوره . ٻيپرواهه . نه ڊچندڙ .

(ذ) بدڪاريءَ شوقين مرد . حرام جي ڪمائيءَ تي ٻليل .

● رانڌ نيپوتي ڪرنا: زالن جو هڪڻي کي ٻيٽن . جهيڙو ڪرڻ .

● رانڱ: ٿ [ه] پوتن جو رس (جو رنگن جي ڪم اچي)- رنگ . قلعي .

● رانڱا: ذ . قلعي .

● رانڱ بهر: يا: ذ . آهو ماڻهو جو قلعي يا

جست مان رنگين رانڱيڪا يا زيور ٺاهي وڪڻي .

● رانڱ هونا: ڳري وڃڻ . گهٽ قيمت ٿيڻ . خراب ٿيڻ . نرم دل ٿيڻ .

● رانبي ۽ رانبيان: ٿ [ه] راڻي- ملڪه .

عورتن جي نالي پٺيان پيار مان ڪم ايندڙ لفظ .

● راه ۽ راهين: ٿ [ف] رستو- وات . دڳ . رواج- رسم . تدبير . طريقو .

● راه ٻٽانا: راه ڏيکارڻ . وات ڏيکارڻ . رستو ٻڌائڻ . طريقو ڏسڻ . رهنمائي ڪرڻ . هدايت ڪرڻ . ٺارڻ . هلندو ڪرڻ . روانو ڪرڻ .

● راه بهڻڪڻا بهڻا: رستو پلجڻ . گمراهه ٿيڻ .

● راه پَر آنا: سنئين راه تي اچڻ . سڌري وڃڻ .

● راه ٽڪڻا ديڪهڻا: وات ڏسڻ- رستو ڏسڻ . انتظار ڪرڻ .

● راه چڻا ۽ راه چڻي: ذ . راه ويندو- وانهڙو . مسافر .

● راه چڻي: تابع فعل . راه ويندي . رستي هلندي . خواهه . خواهه .

● راه ڊر ڪهانا: رستو ڏيکارڻ . انتظار ڪرائڻ .

● راه دينا: رستو ڏيڻ . رستي تان هٽي پري ٿيڻ . رستو ڏسڻ . طريقو ٻڌائڻ .

● راه راه چڻا: رستو ڏيئي هلڻ . سڌي رستي تي هلڻ .

● راه رسڻ رکها: ڏيٺ ويٺ رکڻ- واقفيت پيدا ڪرڻ .

● راه سوجها: رستو سڃهڻ . اٽڪل خيال ۾ اچڻ .

● راه ڪاڻا: رستو ڪڍڻ . مفاصلو طيءَ ڪرڻ . وڃڻ رستو (ٿوري پنڌ وارو) اختيار ڪرڻ .

● راه ڪترا ڪر نڪل جانا: نتائي ٻيو

رستو وٺڻ. پاسو ڏئي نڪري وڃڻ.

— راهُ کٽڻا: رستو ڪڍڻ. پنڌ وٺڻ. مفاصلو پورو ڪرڻ.

— راهُ کٽڻا: رستو ڪٽڻ. بندش لهي وڃڻ.

— راهُ کٽوڻي هونا: رستو کوٽي ٿيڻ. هلڻ ۾ دير ٿيڻ. هلندي ڪم ۾ رخنو پوڻ.

— راهُ لڳڻا: رستي سان لڳڻ. رستي تي چڙهڻ.

— راهُ لهيڻا: رستو وٺڻ. روانو ٿيڻ.

— راهُ مارُ: صفت. رستي تي ڦرڪندڙ-راهزن.

— راهُ ماري: ٿ. رستي جي ڦر-رهزني.

— راهُ ميلڻا: رستو ميلڻ. ڪا تدبير نڪري اچڻ.

— راهُ مين بيجهڻ: جانا: رستي ۾ وڃائجي وڃڻ.

تمام عاجزيءَ سان پيش اچڻ.

— راهُ مين کانئس بيجهانا: رستي ۾ ڪنڊا اچڻ.

رنڊڪون وجهڻ.

— راهُ ناپڻا: رستو ماپڻ. اچي وري يڪدم هليو

وڃڻ. بيٺي پير ٿي وڃڻ. ڌڪا کائيندو وٺڻ.

بيڪار مٺڻ.

— راهُ وارُ: ڏ. ڊمڪ ۾ هلندڙ گهوڙو. گهوڙي

جي (پنڌ) جو هڪ نمونو. ڊمڪ.

— راه وار آلهانا: گهوڙي کي تڪو هلائڻ.

— راهي ۽ راهي: ڏ. وانهڙو-پانڊڙو. مسافر.

— راهين بٽانا: رستا بٽائڻ- واٽون ڏسڻ.

سشورا ڏيڻ.

● رائيتا: ڏ [ه] ڳنڍڻ جو هڪ قسم (جو

واڳڻ، ڪڍو، وغيره جي برقي کي ٿور جو

داغ ڏيئي ۽ لسي وجهي ٺاهيندا آهن). رائتو.

— رائيتا بٽانا، ڪٽرنا: برڻو ٺاهڻ. مار ڏيئي

چٽي چڏڻ.

● راڻ ۽ راڻ: ڏ [ه] راڻ- راجا. سردار.

● راوڻي ۽ راوڻيان: ٿ [ه] ننڍو تنبُو-رائٽي.

● رائِي: ٿ [ه] ٻوٽي جو هڪ قسم (جنهن

جو ٻج تمام سنهون ٿئي). پسارڪي وکر جو

هڪ قسم- آءِ.

— رائِي بهرُ: صفت. آءِ جي دائمي جيترو-

ٿورو ڌرو. تمام ٿورو.

— رائِي ڪا پنهارُ بٽانا: ننڍي ۽ ڳالهه کي

وڌائي وڌو ڪرڻ. تبليءَ مان ڏسي بڻائڻ.

— رائِي ڪاڻي ڪٽرنا: ٽڪر ٽڪر ڪرڻ. ڌرو

ڌرو ڪرڻ.

● رائِي: ڏ [ه] راڻ- راجا. سردار. هندن جو

هڪ لقب.

— رائِي ٻيلُ: ٿ. ول جو هڪ قسم.

— رائِي جاسنُ: ڏ. ڄمونءَ جو هڪ قسم.

— رائِي ڄمڻا: ڏ. ڄمڻا (گل ۽ ول) جو هڪ قسم.

● رَٻڻا رَٻڻي: ڏ [ه] هڪ قسم جو چڪڙو.

سُهڻي نموني جي بيل گاڏي.

● رَٻانا ۽ رَٻانِي: ڏ [ه] دف (ساز) جو هڪ

قسم (جو اڪثر ربابي وڄائيندا آهن).

● رَٻڻو: ڏ [ه] رٻٽ (جو پاڻيءَ جي

وَهڪ سبب ٿئي).

● رَٻڙ ۽ رَٻڙ: ڏ [انگ Rubber] رَٻڙو.

● رَٻڙي: ٿ [ه] ڪڙهيل کير مان ٺهيل

مٺائيءَ جو هڪ قسم- رٻڙي. نرم مائو. مڪئي

جو ڌارو.

● رَٻڻ ۽ رَٻڻين: ٿ [انگ Report] رپورٽ- اطلاع.

● رَٻڻا: لازم [ه] تيرڪڻ- ڪسيڪڻ.

— رَٻڻانا: متعدي. تيرڪائڻ- ڪسيڪائڻ.

ڊوڙائڻ.

— رَٻڻنُ: ٿ. تيرڪڻ. تيرڪڻ جي حالت.

● رُٻڻي ۽ رُٻڻيان: ٿ [اردو] رٻيو (حقارت

(مان). رُپِيَتَوو - رُپِيَتَوِي .

● رَتَ ڪَ رَتِيَاں: ٿ [ھ] ”رات“ جو مخفف.
رات - شب. ھي لفظ اڪثر مرڪب لفظن ۾
ڪم اچي ”رَتَ جڳا“.

● رَتَ جڳا: ذ. اوجاڳي جي رات. ھڪ وڏو
ڏينھن (جنھن ۾ زالون سڄي رات جاڳنديون آھن
۽ مينا گر گلا ٺاھينديون آھن ۽ ناچ ڪنديون آھن).

● رَتُوندھا: ذ. اکين جي ھڪ بيماري (جنھن
۾ رات جو نظر نہ پوندي آھي) - شب ڪوري.
● رَتُوندھي: ٿ. ڏسو ”رتوندا“.

● رُتَ: ٿ [ھ] موسم - مند. فصل. عورت جي
ماھواريءَ جا ڏينھن.

● رُتَ آنا: موسم اچڻ. وقت اچڻ.

● رُتَ بَدَلَ: ٿ. موسم جي تبديلي.

● رُتَ بَدَلُنا، پھيرَنا: رُتَ ڦرڻ - موسم بدلائڻ.
● رَتَا: ذ [ھ] ڪڻڪ يا جَوَن جي پوک کي
کائيندڙ جيت جو ھڪ قسم.

● رَتَالُو ۽ رَتَالُو: ذ [ھ] ڪ قسم جي
ٻوٽي جي پاڙ (جا ڪچالو جھڙي ٿئي ۽ پاڇيءَ
طور ڪم اچي).

● رَتانا: متعدي [ھ] خالي ڪرڻ.

● رَتُنا: لازم [ھ] رواتي لڳڻ. خالي ٿيڻ.
(سارنگي) وڃڻ.

● رَتِي ڪَ رَتِيَاں: ٿ [ھ] رَتِي - ساسي جو
ائون حصو. چيٽوئي.

● رَتِي بھَرَ: تابع فعل. رتيءَ جيترو. ٿورو
ذرو. تمام ٿوروڙو.

● رَتُنا: متعدي [ھ] وري وري چوڻ - دُھرائڻ.
دُور ڪرڻ. پڻدي مچائڻ. ياد ڪرڻ.

● رَتانا: متعدي. زباني ياد ڪرائڻ.

● رَتَ لکانا: وري وري چوڻ. ورندي لائڻ.

● رُٺُھُ ڪھاوا: صفت [ھ] رُکِي مانيءَ تي
گذر ڪندڙ. بي ھمت.

● رَجُلِي خِجُلِي: محاوره [آردو] ڪميٽا -
رذيل. تَرَوَا.

● رَجُنا: لازم [ھ] رَجَڻ - ڍو ڪرڻ.

● رَجا: صفت. ڍاول.

● رَجاپُڄا: صفت. ڍاول - رَچيل ڪچيل.

● رَجانا: متعدي. ڍو ڪرائڻ.

● رَجَوَاڙا ڪَ رَجَوَاڙا: ذ [ھ] راجا جو مُلڪ.
راجواڙو. رياست.

● رَجھانا: متعدي [ھ] ريجھائڻ - راضي ڪرڻ.
پرچائڻ. خوش ڪرڻ. ھير کائڻ. لالچائڻ. موھڻ.

● رَجھنا: لازم [ھ] ريجھڻ. خوش ٿيڻ. ھر ڪرڻ.

● رَجُنا: لازم [ھ] رَجَڻ. رنگ چڙھڻ (ميندي
وغيرھ جو). رنگجڻ. شروع ٿيڻ. اُٺڻ. ڪپوٽر
جو خاني ۾ وڃڻ. ھضم ٿيڻ (کاڌو). پيدا ٿيڻ.
ليڪجڻ. ڄمڻ (محفل).

● رَچانا: متعدي. رچائڻ. بڻائڻ. ٺاھڻ. آڀائڻ -
خلقڻ. شروع ڪرڻ. رڳڻ.

● رَچاوَ: ٿ. رنگ - رڱ.

● رَچَ ڪَتر ڪھانا: ڍو ڪري کائڻ. چاھ سان کائڻ.

● رَچُنا پَچُنا: صفت. وڻندڙ. مزيدار. سٺو.

● رَچُني سَمنُھدي: ٿ. تڪي رنگ واري ميندي.

● رُخَ ڪَ رُخَ: ذ [ف] سُنھن - چھرو. شڪل.

گھل. مَندي. توجھ.

● رُخَ بَدَلُنا، پھيرَنا: رُخَ بدلائڻ - سُنھن
ڦيرائڻ. طرف ڦيرائڻ. بيمروتي ڪرڻ. رکائي ڪرڻ.

● رُخَ ڪَترَنا: سُنھن ڪرڻ. توجھ ڪرڻ.
رخ رکڻ.

● رُخَصَتَ: ٿ [ع] موڪل. اجازت. مھلت.

وداع - موڪلائي.

■ رُخُصَتٌ؟ اتفاقي: ٺ. ريزڪي موڪل -
 چُونِي موڪل - casual leave .
 ■ رُخُصَتٌ دينا: رخصت ڏيڻ. اجازت ڏيڻ.
 چُونِي ڏيڻ - موڪل ڏيڻ .
 ■ رُخُصَتٌ رِعايتي: ٺ. حَقِي موڪل .
 ■ رُخُصَتٌ ڪَرُنا: رخصت ڪرڻ - موڪل
 ڏيڻ . اجازت ڏيڻ. آمانڻ - وداع ڪرڻ. برطرف
 ڪرڻ . ڪنوار کي گهوت جي گهر موڪلڻ .
 ■ رُخُصَتٌ هونا: رخصت ٿيڻ . روانو ٿيڻ .
 سري وڃڻ .
 ■ رُخُصَتِي: ٺ. ڪنوار جي مائٽاڻي گهر مان
 موڪلائي. اها خرچي جا ڪنوار کي موڪلائي
 وقت ملي .
 ● رَرِ يانا: لازم [ه] روئڻ . رَوَڻ . دانهون
 ڪرڻ . لِيلائي - منٿون ڪرڻ .
 ● رَسُ؟ ٺ [ه] "رستي" جو مخفف .
 ■ رَسُ پَسَنا: ذ. رسيون ٺاهيندڙ. واڻ ٺاهيندڙ .
 ● رَسُ؟ ڪَ رَسُ؟: ذ [ه] پُونِي ، ميوي ،
 ڪمند وغيره جو رس . عرق . سَتَ . آواز جو
 ميٺاج . شوروو . مزو - سواد . پيار .
 ■ رَسُ؟ بهري: صفت . رس ڀريل . رس واري .
 سواڊي . نشيلي - خماريل (اک) . (ٺ) ميوي
 جو هڪ قسم .
 ■ رَسُ؟ پَرُنا: رس پوڻ (ميوي وغيره ۾) .
 اناج ۾ کير پيدا ٿيڻ .
 ■ رَسُ؟ ٽِپَڪُنا: رس وهڻ . پَچَڻ (ميوو) .
 ■ رَسُ؟ ڪي ٻانهن: ٺ . مٿيون ڳالهائون - پيار
 جون ڳالهائون .
 ■ رَسُ؟ لَپَنا: رس وٺڻ . رس چوسڻ. مزو وٺڻ .
 ● رَسَمَسَنا: متعدي [ه] آلو ٿيڻ .
 ■ رَسَمَسَنا: ذ. صفت . آلو - پينل .

■ رَسَنا ڪَ رَسَني: ذ [ه] رسو - نوڙ . واجهه .
 ● رَسَني ڪَ رَسَني: ذ[ف] "راسته" - رستو - وات .
 طريقو . ڍنگ - قاعدو .
 ■ رَسَني بَنا: رستو ڏسڻ - گنس ٻڌائڻ .
 ■ رَسَني پَڪَرُنا: رستو وٺڻ - روانو ٿيڻ .
 ■ رَسَني ۾ پَرُنا پانا: رستي تان لپڻ . مفت ۾
 ملي وڃڻ .
 ● رَسَنا: متعدي [ه] هي لفظ "بَسَنا" سان
 گڏ ڪر اچي ■ رَسَنا بَسَنا .
 ■ رَسَنا بَسَنا: رَسَڻ وَسَڻ - رهڻ ڪهڻ .
 ● رَسَنا: لازم [ه] وَهَڻ - ڳوٺڻ . سيمَڻُ .
 ■ رَسَنا بَرُتن؟: ذ. سيمَڻو ٿان؟ .
 ■ رَسَوُتُ؟: ٺ [ه] پسار کي وڪر جو هڪ
 قسم - رَسَوُل .
 ● رَسَوُلي: ٺ [ه] هڪ غدود جو جسم ۾ سخت
 ڳوڙهي وانگر پيدا ٿئي . هڪ قسم جو ڳوڙ .
 ● رَسَني ڪَ رَسَنيان: ٺ [ه] رَسِي . نوڙي .
 لغام . بَلا (عموماً زالون استعمال ڪن) . (۱۲۰)
 فوٽن جي ڦيٽ .
 ■ رَسَني بَسَنا: رَسِي وٺڻ - نوڙي وٺڻ . حيلو
 ڪرڻ .
 ■ رَسَني تَرُنا: رَسِي چِٽائڻ . تيزيءَ سان
 پَچَڻ . جند چڏائي پَچَڻ .
 ■ رَسَني ڇهَڙُنا: ڇوڙاڳي ڏيڻ - ڇيڪ چڏڻ .
 ■ رَسَني ڏِهي ڇهَڙُنا: واڳ ڍري ڪرڻ .
 ڊگهو رسو ڏيڻ . ڇوڙاڳ ڇڏي ڏيڻ . عيب ڍڪڻ .
 ■ رَسَني ڪا سانپُ بَنا: نوڙيءَ مان نانگ
 بنائڻ . ٿوريءَ ڳالهه کي وڏائي گهڻو ڪرڻ .
 ■ رَسَنيان تَرُنا: جند چڏائڻ - آزاد ٿيڻ .
 ● رَسَيا ڪَ رَسَني: ذ صفت [ه] رَسُ وارو .
 آڌ پَڪو (گوشت) . عياش . شوقين .

(الزام). مقرر ڪرڻ (ملازم).
 - رَڪهَ: ذ. رَڪَت - ويءُ .
 - رَڪها رَڪهايا: صفت. رڪيل. بَچَت سَچَت.
 - رَڪها رَهَنا: رڪيو رهڻ .
 - رَڪهانا: متعنى. رڪائڻ .
 - رَڪهائي: ت. رَڪائي .
 - رَڪهه جهوڙنا، دينا: رڪي ڇڏڻ. ڦهائي ڇڏڻ.
 - رَڪهه رَڪهاو: ذ. سنڀال ۽ پرورش. رڪ رڪائي. لحاظ .
 - رَڪهه لپينا: وڪي ڇڏڻ. پاڻ وٽ رڪڻ .
 بچت ڪرڻ .
 - رَڪهه والاءِ: ذ. رڪوالو -
 نگهبان. پنيءَ جي سنڀال ڪندڙ. پهريدار .
 - رَڪهه والي: ت. سنڀال - حفاظت - نگهباني -
 نظرداري .
 - رَڪهه وانا: متعدى المتعدى. رڪارائڻ. سنڀال ڪرائڻ. بچرائڻ. ملتوي ڪرائڻ .
 ● رَڪهونڇا ۽ رَڪهونڇي: ذ [ه] آهي
 ٽڪرا جي مڱڻ يا مانهه جي بيسن مان ٺاهيندا آهن - وڙيئون .
 ● رَڪيلا ۽ رَڪيل: ذ [آردو] بدڪار مرد.
 (مونث) رَڪيلي .
 ● رَگ ۽ رَگيس: ت [ف] رَگ - نس .
 نبض. ڏاڳو. تاندورو. آيد (نسل جي).
 - رَگ آترنا: ترو لهي پوڻ. ضد نڪرڻ .
 ڪاوڙ لھڻ .
 - رَگ پانا: نس - مهي ڪرڻ . ڪمزوري معلوم ڪرڻ .
 - رَگ پڙهه ۽ رَگ پڙهه: ذ. بڻ بڻياد .
 - رَگ پڙهه ۽ واقف هونا: رَگ رَگ مان واقف هئڻ . عادتن مان واقف هئڻ .

● رَسيلا ۽ رَسيلى: صفت [ه] رَس وارو .
 مزيدار. پيارو. شوقين. اڻ پڪل (گوشت).
 (ت) رَسيلى .
 - رَسيلا پسن: ذ. رَس هئڻ جي حالت .
 - رَسيلى آڻهه: ت. قربائتي اڪ. وڻندڙ اڪ. خمار واري اڪ .
 - رَسيلى آواز: ت. ميٺو آواز. پيارو آواز .
 ● رِشتي ۽ رِشتيا: ت [ه] اها رقم جا هاري ڪلارائي زمين آباد ڪرڻ جي عوض مالڪ کي ڏئي .
 ● رُشٽُ پُشُٽُ: صفت [ه] ڏٺو مٽو .
 ٿلهو مٽارو. جانفرو. ڌڳ .
 ● رُڪنا: لازم [ه] روڪڻ. بند ٿيڻ. تَرسڻ .
 بيهڻ. آڻڻ. ساھي ڪڍڻ - دم پڻ. هٻڪڻ (گفتگو). پاسو ڪرڻ .
 - رُکاؤ: ذ. روڪ. ساھي. هٻڪ. اٽڪ -
 رنڊڪ .
 - رُکاوٽُ ۽ رُکاوتيس: ت. روڪ - اٽڪ -
 رنڊڪ. هٻڪ .
 - رُڪُ رُڪُ ڪر: محاوره. ترسي ترسي. هٻڪي هٻڪي. ساھي ڪڍي .
 - رُڪوانا: متعدى المتعدى. روڪائڻ .
 رَڪهائي، رَڪهائي ۽ رَڪهائيا: ت [ه]
 واڌي ڪم جو هڪ اوزار. رنيءَ جو هڪ قسم (جنهن سان ڪاٺيءَ ۾ چٽ ڪين).
 ● رَڪهائي: ت [ه] رُڪائي - بيرُخي. بيمروتي. بيوفائي .
 - رُڪهائي بتانا: رُڪائي ڏيکارڻ - بيرُخي ڏيکارڻ .
 بيمروتيءَ سان پيش اچڻ .
 ● رَڪهنا: متعدى [ه] رَڪڻ - ڌرڻ . بچائڻ .
 گڏ ڪرڻ . لڳائڻ (شرط). ملتوي ڪرڻ . هڻڻ

مسلک . گہرے . کڑے .

- رڳو: ٺ. رهڻ. گهوڻ يا رڳو جي حالت.

- رَکڑا ۽ رَکڑے: ذ. گھکو. رَہڙ.

رڳڙو - جهڙو. اکين جي دوا (۵۰ قسم جو سرمو يا ڊپ).

- رَگڑا جھنگڑا : معاورہ . جھپڑو جھگڑو -

نہم و فساد . تکرار .

- رَگِزُ کھانا : رھو جی . گھکو اچن . تیرکی
وین .

● رڱيل ۽ رڱيل: ذ [هه] اهي پاليل
ڪيتر جي بيان ڏي چوڳي لاءِ وڃن. بيوفا
مانهو. پيڪارشيءَ.

● رُلانا : متعدی [ہم] روٹاؤں . ستائیں - ڈکوئیں۔
تنگ کرے . رُلائیں .

● وَلَا مِلَاجَ رَلَمِلَے: تابع فعل [ھ] گڈ وچڑ۔
● رَلَانَا: متعدی [ھ] گڈاٹھ - مِلَاٹھ۔

● رَل' ميل' جانا: گڏوچڙ ٿي وڃڻ - رلي
ميلي وڃڻ. ٻڌيءَ ۾ اچڻ.

■ رُلْنَا: لازم [هم] رُلّی. در بدر تہیں۔ پیہ کن۔
کا شیء مہمان مہمان صاف تہیں۔

— رُلا پَرُنا : دولو پوڻ . پُل ٿيڻ (حساب م).

- رُلا ڈالنا : رولو وجھن . رگڑو مچائیں ۔
جھگڑو مچائیں ۔

- رُلانا: متعدی. رُلانٹ. در بدر کرن.

● رَلْنَا مِلْنَا : رِلن مِلن . گڈوچر ٹین .
گڈجی . مِلن . ہیٹ مٹی ٹین . ہڈی م ٹین .

نہی وچٹ (پاٹ مر) .

● رَمْبَهَانَا: متعدی [هـ] رَمْبَهَانَا (چوپائی جو).

● رِمْ جِهَمٌ : ث [هـ] مِينْهِن وَسْ جَوَّ آواز.

— رِمْ جِهِيْمُ مِيْنِيْنُ بِرَسْنَا : زور سان مِيْنِيْنُهَن

وسط.

- رَگ پھڑکنا : نس قُرکٹ . کنہن واقعی
 حا اگوات پین پوٹ .

— رَگَ پھولنا : نَسَ پَرچٹ کرے قُوکجی
ہوٹ ۔

■ رَگِ چمُہ جانا: رَگِ چوہن = نَسِ
نَسِی ویجی، خراب عادت پوٹ.

== رَگ رَگت میں : محاورہ . رگ رگ م ۔
نَس نَس م ۔ سچے جسم م ۔

— رَگ رَگ سے واقف ہونا : رگ رگ کان واقف ہوجن۔ طبیعت کان واقف ہوجن۔

۱۔ رَگَ کھٹلنا : رَگ کھٹلے - نَسَ مان
گھٹو رت نکلے۔

— رَگ و پے سے واقف ہونا : اصلیت کان واقف ہجی۔

- رَگُ و پے میں دوڑُ جانا : رَگن ۾ ڊوڙي
وڃڻ - سڄي بدن ۾ اثر ڪري وڃڻ .

- رَگ و ریشہ میں پڑا ہونا : (کا خراب عادت) رگ رگ و پیل ہٹن۔

- رَگي، رَگيلا: صفت. ضدي - هڻيلو. لُچ.
(ذ) ڏلهين نسن وارو پاڻ. ڏلهين تنڊن

وارو کپڑو.

— رگوں میں خُونِ دُوڑنا : رگنِ مِرت
بوڑن . جوشِ ہجرت . جوانیِ ہجرت .

- رَگِیں مَرنا : رَگِیں جو سَت نہ کرں ۔

سُون مَرِي وِچُن . کمزور تِي وِچُن . نامرد
تِي وِچُن .

۲۔ رڳهين نيڪل آنا : رڳون نڪري اچڻ
(بدن جون) - نسُون نڪري اچڻ. تمام ضعيف

پیش .

● رَکڑ'نا: متعدی [ہم] رَکڑوں . گھوٹوں .

گنہگار - گسائیں . رہڑیں . پیھیں . مانجیں .

● رَمَڇير ۽ رَمَڇير؟ ذ [ه] غلام - ٻانهو. (ث)
رَمَڇيري ۽ رَمَڇيريان .

● رَمَزُ ۽ رَمَزِي: ث [ف] اک جو اشارو -
آهڃ. اشارو - رَمَزَ - راز. پيئي ڳالھ. گجھارت -
پيرولي. طعنو - مھڻو. نشان. مُراد - مطلب .
- رَمَزُ پَسَڄانَ: رَمَزَ سڃاڻڻ اشارو سڃاڻي
ڪرڻ .

- رَمَزُ چَلُنا: اشاري بازي ٿيڻ. راز نياز جون
ڳالهيون هڻڻ. اشارن ۾ ڳالهيون ٿيڻ.

- رَمَزُ مارُنا: طعنو ڏيڻ - چٽ ڪرڻ .

● رَمَلا: صفت [ه] گندو - گيڇيرو .

● رَمَنا: لازم [ه] رَمَ - ڦيڻ - گھمڻ .
سمائجڻ . پيڪڻ . آسٽھڻ .

- رَمَنا: متعدي. ڊوڙائڻ. گھمائڻ. وندرائڻ .
دُڪائڻ (دُونهين). وڃائڻ .

- رَمَنا: صفت. رَمَڻو. هلندڙ. گھمندڙ ڦيرندڙ.

● رَمَنا: ذ [ه] آهو هنڌ جتي آڇ وڃ گھڻي
ٿئي. باغ. ٻني .

● رَن ۽ رَن؟: ذ [ه] جَنگ - لڙائي. جنگ
جو ميدان. رَن - بيبان. عورت زال .

- رَن پُڙنا: جنگ ٿيڻ. لڙائي ٿيڻ. گوڙ
گھمسان ٿيڻ.

● رَنج؟: ذ [ف] تڪليف. سُور - آزار. ڏڪ.
افسوس - آرمڻ - غم - ڪاوڙ - غصو .

- رَنج سَهَنا: تڪليفون سَهڻ. ڏمڪ سَهڻ.

- رَنج هونا: رنج ٿيڻ - غم ٿيڻ - ڏڪ ٿيڻ -
افسوس ٿيڻ. ناراض ٿيڻ.

● رَنڊُ رَنڊا ۽ رَنڊے: ذ [ه] آهو سوراخ
جو قلعي جي ڀت ۾ بندوڇ ڇوڙ لاءِ رکيو وڃي.

● رَنڊا ۽ رَنڊے: ذ [ه] رَنڊو - واڍڪي
ڪر جو ڪ اوزار .

● رَنڊنا: متعدي [ه] رَنڊُ - رَنڊي
سان چيائڻ. (لازم) چيائڻ. لسو ٿيڻ.

● رَنڊنا: لازم [ه] لتاڙجڻ - پائمال ٿيڻ.
چيپائجڻ.

- رَنڊهَنا: رَنڊهَ جانا: لازم [ه] لتاڙجڻ -
پائمال ٿيڻ. پيسجڻ. گھمائجڻ. بندجڻ. چانئجڻ
(ڪڪر). (متعدّي) پُڙڻ. گھپڻ .

● رَنڊُ ۽ رَنڊِي: ث [ه] "رائنڊ" جو
مخفف. رَن زال. عورت. زال. ڪسپيائي.

انجير جو وڻ. ڌڙ - ڍڙو.

- رَنڊاپا: ذ. رَناپو - رَنائي.

- رَنڊاپا ڪُڻنا: رَنابي يا رَنڙپڻ جو زمانو
ختم ٿيڻ. رَنبي ۾ حياتي گذارڻ.

- رَنڊُ روا: ذ. رَن وانگر روئڻ - واويلا
مچائڻ. زالن وانگر ڪيلا ڪرڻ .

- رَنڊُ سال؟ سالا: ذ. رَنابي جو ويس (جو)

بيوه ٿيڻ تي عورت کي پارايو وڃي ۽ سهاڳ جا
ٽُڙ جهڙوڪ چوڙيون وغيره لائون وڃن). رَنڙپو.

- رَنڊُوا ۽ رَنڊوے: ذ. رَنڙ (مرد). (صفت)
مست - ڪاھل - بزدل .

● رَنڊي ۽ رَنڊِي: ث [ه] رَنڊي -
ڪسپيائي. هي لفظ اڳي ڪنهن به عورت لاءِ

ڪم ايندو هو.

- رَنڊِي: ث. رَن زال. بدڪار عورت. گھٽ

ذات جي عورت .

● رَنڊُ: صفت [ه] ڌڙو. بنا سِر جي جسم.
ڀانگ - تَرڙ (وڻ) .

- رَنڊُ مَنڊُ: ذ. چانگيل وڻ - تَرڙ وڻ .
ڌاڙمي. سُڄون ۽ پيرَمن ڪوڙيل ماڻهو.

● رَنڱڻا، رَنڱها، رَنڱي: صفت [ه]
روئڻهارڪو. ڏم ڪارو. ناراض .

- رَنگُڪُ : ذ [ف] رنگ - وَرَن . سُونَهَن . مزو - تماشو . حالت . تَرَب (پتن راند ۾) . طرز - ڍنگ . روغن - وارنش .
- رَنگُڪُ اَنا : رنگ اچڻ - رنگ چڙهڻ . رونق اچڻ .
- رَنگُڪُ اَترُنا : رنگ لهڻ . رنگ ڳاڙهي وڃڻ . سُنَهَن جي رونق نه رهڻ .
- رَنگُڪُ اَنا : رنگجڻ - رنگجڻ .
- رَنگُڪُ اَجهالُنا : رنگ هٽڻ (هوليءَ ۾) . تماشو ڪرڻ .
- رَنگُڪُ رَنگُڪُ : صفت . رنگ رنگ جو - رنگا رنگي .
- رَنگُڪُ اُڙُنا : رنگ آڏامي وڃڻ . رنگ لهي وڃڻ . رنگ جهڪو ٿيڻ . سُنَهَن جو پَنو لهڻ .
- رَنگُڪُ اَڪهڙُنا : رونق ختم ٿيڻ (مجفل جي) . رَنگُڪُ عَوا : صفت . رڳيل .
- رَنگُڪُ اَنا : ٿ . رڱائي - رڱائي .
- رَنگُڪُ بَدَ اَنا : رنگ بدلائڻ . حالت بدلائڻ . نمونو تبديل ڪرڻ . شڪل ڦيرائڻ .
- رَنگُڪُ بَڪڙُنا : رنگ خراب ٿيڻ - رنگ ڦيڻ . بيروني ٿيڻ . حالت خراب ٿيڻ .
- رَنگُڪُ بَنا : رنگ ٺاهڻ . حالت بنائڻ . شڪل ٺاهڻ .
- رَنگُڪُ بَهرا , بَهرا : ذ . قَليعيءَ (ڌاتو) مان رانديڪا ۽ زيور ٺاهيندو .
- رَنگُڪُ بَهرا : رنگ ڀرڻ . نقاشي ڪرڻ . رنگ ڏيڻ (تصويرن يا چمڙائيءَ کي) .
- رَنگُڪُ بَهرا : ذ . ڪيل خوشي . تماشو .
- رَنگُڪُ بَهرا ڪَرا : رنگ ۾ رنگ وجهڻ . مزو وڃائڻ .
- رَنگُڪُ بَهرا هونا : حال مان بيحال ٿيڻ . حالت خراب ٿيڻ - حالت بگڙي وڃڻ .
- رَنگُڪُ پَرا : رنگ ۾ اچڻ - رنگ ڀري وڃڻ . بهاري ۾ اچڻ .
- رَنگُڪُ پَڪا هونا : رنگ پڪو ٿيڻ .
- رَنگُڪُ پَڪڙُنا : رنگ وٺڻ . رونق وٺڻ . بهاريءَ ۾ اچڻ .
- رَنگُڪُ پَڪا پَڪا : رنگ ڦيرائڻ . رنگ جهڪو ٿيڻ - رنگ آڏامي وڃڻ . رونق گهٽجڻ . مزو ڇڏي وڃڻ .
- رَنگُڪُ پَيدا ڪَرا : رنگ پيدا ڪرڻ . نئون نمونو اختيار ڪرڻ .
- رَنگُڪُ پَيدا پَرا : رنگ پيلو ٿيڻ . رنگ آڏامي وڃڻ .
- رَنگُڪُ ٿ : ٿ [اردو] رنگ . سُنَهَن جي رونق .
- رَنگُڪُ ٿَرا : رَنگُڪُ ٿَرا : ذ . هڪ قسم جو ميوو - نارنگي .
- رَنگُڪُ ٿَرا هونا : رنگ اچو ٿيڻ . (سُنَهَن جو) رنگ ڇڏي وڃڻ .
- رَنگُڪُ ٿَرا غَيرُ هونا : سُنَهَن جو رنگ بدليجي وڃڻ (شرم , خوف وغيره کان) .
- رَنگُڪُ ٿَرا ڪَها : رنگ ڪڍڻ . سُنَهَن تي رونق اچڻ .
- رَنگُڪُ ٿَرا ٿَرا : رنگ ٻيهر - رنگ پڪو ٿيڻ .
- رَنگُڪُ جَمانا : رنگ ڄمائڻ . رنگ چاڙهڻ . رونق پيدا ڪرڻ .
- رَنگُڪُ جَمانا : رنگ ڄمڻ . رنگ چڙهڻ . اثر پوڻ . رونق ٿيڻ - ڇڏيو ٿيڻ . مجفل ڄمڻ .
- رَنگُڪُ چَڙهانا : رنگ چاڙهڻ - رنگ ڏيڻ . رونق دار بنائڻ .
- رَنگُڪُ چَڙهنا : رنگ چڙهڻ . رنگجڻ - رنگجڻ - اثر ٿيڻ .

- رَنگُ چمڪنا: رنگ کُلڻ. عزت وڌڻ. قدر ٿيڻ.
 - رَنگُ چوڪها آنا: رنگ سٺو ڇو هڻ. ترڪيب ڪارگر ٿيڻ.
 - رَنگُ چها جانا: رنگ چانهجي وڃڻ اثر ٿيڻ.
 - رَنگُ چسپڇسها هونا: رنگ ڪٽليل هڻڻ. جهڄ رنگ هڻڻ.
 - رَنگُ چهيڙ ڪُنا: رنگ ڇٽڪارڻ رنگ هڻڻ.
 - رَنگُ دارُ: صفت. رنگ وارو. رنگين. خوشنما.
 - رَنگُ دِڪهانا، دِڪهانا: رنگ ڏيکارڻ. جوين ڏيکارڻ. تماشو ڏيکارڻ. هنر ڏيکارڻ. اثر ڏيکارڻ.
 - رَنگُ دپڪهنا: رنگ ڏسڻ. حالت ڏسڻ. اثر ڏسڻ. تماشو ڏسڻ. نظارو ڏسڻ. نتيجو ڏسڻ.
 - رَنگُ دپنا: رنگ ڏيڻ. رنگڻ. رڱڻ. رڱي ڇڏڻ. مالا مال ڪرڻ. وڌاءُ ڪرڻ (گالهه ۾).
 - رَنگُ ڏاڻا: رنگ وجهڻ.
 - رَنگُ ڏهنڪُ: ڏ. رنگ ڍنگ. هلت چلت. چال چلڪت. لڇڻ. حالت.
 - رَنگُ رَچانا: رنگ رچائڻ. ڪا خوشيءَ جي محفل ڪرڻ. مزو ڄمائڻ.
 - رَنگُ رَسُ: ڏ. عيش عشرت. راڳ روپ.
 - رَنگُ رَلياا: ڏ. عيش عشرت. راڳ روپ.
 - رَنگُ رَنگيلا: صفت. رنگين. رنگيلو. عياش.
 - رَنگُ رُوپُ: ڏ. رنگ روپ. ٺاه ٺوه. سهڻائي. جوين.
 - رَنگُ زَرُ پَرُنا: مَنهن جو رنگ-پيلو ٿيڻ (شرم يا ڊپ سبب).
 - رَنگُ سَنهيدُ پَرُنا: مَنهن هارجي وڃڻ. عياش.
- رَتُ سُڪي وڃڻ سبب مَنهن جو رنگ اڇو ٿيڻ.
 - رَنگُ فَنقُ هونا: مَنهن جو رنگ ڇڏي وڃڻ. مَنهن هارجي وڃڻ.
 - رَنگُ ڪُنا: رنگ لهڻ. رنگ اڏامڻ. رنگ ڦيڻ. چوپڙ راند ۾ ساري مرڻ.
 - رَنگُ ڪهنا: رنگ کُلڻ. رنگ نڪرڻ. جوين ۾ اچڻ. رنگ ڇيٽو ۽ سهڻو ٿيڻ.
 - رَنگُ ڪهنا: رنگ هڻڻ (هوليءَ ۾). هولي ملهائڻ.
 - رَنگُ لانا: رنگ ڪرڻ. اثر ڏيکارڻ.
 - رَنگُ مارُنا: چوپڙ راند ۾ ساري مارڻ. بازي ڪرڻ.
 - رَنگُ مانڏُ پَرُنا: رنگ جهڪو ٿيڻ. رنگ ڦيڪو ٿيڻ.
 - رَنگُ مِٺانا: رنگ ڊاهڻ. رنگ ڦيٽائڻ. اثر ختم ڪرڻ.
 - رَنگُ مِٺي هونا: رنگ لهڻ. بي رونقي ٿيڻ. آب و تاب نه رهڻ.
 - رَنگُ مِٺنا: رنگ مِٺڻ. مشابيهت ٿيڻ. نمونو مِٺڻ.
 - رَنگُ مِٺنگنا: رنگ ۾ آڻڻ. پيهت تي آڻڻ. اثر هيٺ آڻڻ.
 - رَنگُ نِڪالنا: رنگ ڪڍڻ. سهڻو ٿيڻ. جوين ڪڍڻ.
 - رَنگُ نِڪهَرُنا: رنگ کُلڻ. رنگ صاف ٿيڻ. سهڻو ٿيڻ.
 - رَنگُ ٺَ: ڪپڙي جو هڪ قسم. ڪچي رنگ واري چيٽ. (صفت) رنگريز. رنگين.
 - رَنگُ ٺَ: رنگيلا ۽ رنگيلا: ڏ. صفت. رنگين مزاج. رنگيلو. نَمَئون. شوقين. عاشق جيئڙو. عياش.

● رَنگُڙو : ذ [هـ] ڏسو " رانگُڙو " .
 ● رَنگُڙنا : متعدی [هـ] رَگڙ - رنگڙ - رنگ ڏيڻ. رنگ چاڙهڻ. رچائڻ. ڀيت تي آڻڻ.
 - رَنگُڙوانا : متعدی المتعدی. رنگائڻ. رگاڻڻ.
 - رَنگُڙوائِي : ث. رگائي - رنگائي.
 ● رَوُ : ث [ف] ريلو - ڌار - وهڪَ (پاڻيءَ جي). وهڪرو. قطار. مڇين جو ولر. ڏن - موج. انبوھ - لشڪر.
 ● رَوا : ذ [هـ] سُوچي راڻو - واري. چاندي يا سون جو ذرو. گيهه يا مصري ۽ جوڊاڻو. گهنگرهه ۾ پيل پٿر. کاڌي مان نڪتل ڪڪرو. داڻو - ڪڻو. ذرو.
 ● رَواسا : صفت [هـ] روئڻهارڪو. ڌڪارو.
 ● رَواڻ ۽ رَوَڻس : ذ [هـ] بدن جا سناھن وار. بُر. نرم ڪنپ. پُڻهي يا پاڇي وغيره جي ڪٽ. بچ (ڪپڙي جي). سينور.
 - رَواڻ بَدَلُڻا : پڪيءَ جو پراڻا ڪنپ ڇاڻي نوان ڪنپ ڪيڻ.
 - رَواڻ رَواڻ : مجاوره. واروار. لڻ لڻ ۽ لڻ ۽ لڻ.
 - رَواڻ رَواڻ ڪاڻُڻا : واروار ڏڪڻ (ڀڄ کان). عضوو عضوو ڏڪڻ.
 - رَواڻ سَلا هونا : وار ونگو ٿيڻ. نقصان پهچڻ.
 - رَواڻس ڌار : صفت. بُر وارو. بچ وارو.
 - رَواڻس ڪهڙي هونا : وار آڻا ٿيڻ - وار ڪانڊارجڻ.
 ● رَواڻ ۽ رَواڻ : ذ [هـ] صورت - شڪل. سُونهن. رونق. حالت. چاندي.
 - رَواڻ بَدَلُڻا : صورت بدلائڻ. ويس بدلائڻ.
 - رَواڻ بَگاڙُڻا : روپ بگاڙڻ - صورت خراب ڪرڻ.

- رَواڻ بَنانُڻا : بهرنا : روپ بدلائڻ. ويس بدلائڻ. ڍونگ ڪرڻ.
 - رَواڻ جَسَت : ذ. هڪ قسم جو ڌاڻو - نيڪل - گيلٽ.
 - رَواڻ دِڪهانا : روپ ڏيکارڻ - صورت ڏيکارڻ. ديدار ڪرائڻ.
 - رَواڻ رَیکهه : ث. شڪل صورت. سُونهن سُهاندو.
 - رَواڻ نيڪلنا : سُونهن نڪرڻ. رنگ نڪرڻ. ڇمڪو ظاهر ٿيڻ.
 ● رَواڻ رَواڻس : ث. (حقارت مان) رَواڻس رَواڻس.
 ● رَواڻس : صفت [هـ] چاندي ۽ جوڊاڻو. روپو.
 ● رَواڻس : صفت [هـ] چاندي ۽ جوڊاڻو. روپو.
 ● رَواڻس ۽ رَواڻس : روپي، روپي : ذ [هـ] هڪ سڪو - رَواڻس.
 - رَواڻس آڻُڻا : رَواڻس خرچ ٿيڻ.
 - رَواڻس آڻُڻا : دولت اڏائڻ.
 - رَواڻس بهُڻانا : رَواڻس پڇائڻ. رَواڻس جي ريزگاري مٽائڻ.
 - رَواڻس پيسا : مجاوره. پيسو ڏوڪڙ - ڏن دولت - ملڪيت.
 - رَواڻس تَڙُڻا : رَواڻس پڇائڻ. رَواڻس مٽائڻ.
 - رَواڻس جوڙنا : رَواڻس کڏ ڪرڻ - پيسا مٽڻ. ملڪيت جمع ڪرڻ.
 - رَواڻس ڏوڻا : رقم ٻڌڻ - قرض ٻڌڻ. نقصان پوڻ.
 - رَواڻس مارُ لَينا : رَواڻس ڀڄائڻ. قرض وٺي نه ڏيڻ.
 - رَواڻس گاڙُڻا : رَواڻس پورڻ. رَواڻس گڏ ڪرڻ.
 - رَواڻس والا : صفت. دولتمند - مالدار - شاهوڪار.
 - رَواڻس ڪا مَڻهڻا چَلاڻا : شاديءَ وغيره جي

ماني ڪرڻ.

● روڻي ڪما ڪهانا : ڪمائي ڪائڻ . ٻيٽ گذر ڪرڻ .

● روڻياڻ توڙ ٺا : مفت جون مانيون ڪائڻ . ٻئي جي ڪمائيءَ تي پاڙڻ .

● روڻياڻ لڳڻا : مفت جو مانيون ڪائي ٿلهو ٿيڻ . سڄي پوڻ . اجايو ٿلهو ٿيڻ . مغرور ٿيڻ .

● روڻيون پڙ پڙ ٺا : ٻئي جي ڪمائيءَ تي پوڻ . مفت جي ماني ڪائڻ .

● روڻ ڪا روڻ : ذ [هـ] هڪ قسم جو جانور . روجه . هڪ قسم جو جيت .

● روڙا ڪا روڙا : ذ [هـ] سير جو آڏو . سڙوٽو . رنڊڪ . رڪاوٽ . آڏڪاءُ . چوپائي جو هڪ مرض (جو بيمار ۾ پيدا ٿئي).

● روڙا آڏڪانا : رنڊڪ وجهڻ . ڀڄڪڙي وجهڻ . رخنو وجهڻ .

● روڙها ڪا روڙها : صفت [هـ] ڪهڙو . سخت . ناراض . ڪاوڙيل . بدتميز . اڏنگو . رڪو . اڻپو .

● روڙها ڪا روڙها : استعمال ڪيل . بيدول . روڙها پڻ : ذ . ڪهڙاڻ . ڪهڙائي .

● روڙي : ٺ [هـ] پڙڻ . سڙڻ وغيره جي ڪڪري (جا رستن تي وجهندا آهن) . بڇري .

● روزه ڪا روزه : ذ [ف] روزو . روزه ڪا روزه : روزي ۾ بيزاريءَ يا ڇڏ سان گالهائڻ .

● روزه ڪا روزه : روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ .

● روزه ڪا روزه : روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ .

● روزه ڪا روزه : روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ .

● روزه ڪا روزه : روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ . روزو ڪرڻ .

موقعي تي رپين جا ٻُڪَ گهورجن.

● روڻ ڪا روڻ : ذ [هـ] ٿلهي ماني . روڻ . مڻي ماني (جا ڪنهن درويش جي نالي خيرات ڪجي).

● روڻهڻا : لازم [هـ] رُسن . ناراض ٿيڻ . ڪاوڙجن . ٿوڪجن .

● روڻهڻا ڪا روڻهڻا : ذ . صفت . روڻل . ڪاوڙيل . ناراض . (ٺ) روڻهڻي .

● روڻهڻا راڻهي : محاوره . رُسامو . شڪر رنجي . روڻهڻا جانا : رُسي وڃڻ .

● روڻي ڪا روڻياڻ : ٺ [هـ] ماني . چاليهي جي ماني . گهٽ ذات قومن ۾ ڏنڊ طور برادريءَ کي ڪارائيل ماني . رزق . خوراڪ .

● روڻيا ڪا روڻيا : ذ . اهو نوڪر جو صرف ٻيٽ تي ڪمائي .

● روڻي ڪا روڻيا : ماني ورهائجڻ . ڪاڏي جي وڃڻ . روڻي ڪا روڻيا : مانيءَ کي گيهه مڪڻ .

● روڻي ڪا روڻيا : ٺ . ڊال ماني . معمولي يا سادو ڪاڌو .

● روڻي ڪا روڻيا : ماني ڏيڻ . ڪاڌو ڪارائڻ . ماني ڪرڻ . برادريءَ کي ماني ڪارائڻ .

● روڻي ڪا روڻيا : روزگار سان لڳڻ . روڻي ڪا روڻيا : ماني سڀڪڻ (ٺاڏين تي).

● روڻي ڪا روڻيا : محاوره . ٻُڪو . غربت . ڪنگال . روڻي ڪا روڻيا : ماني ڪپڙو . آٿو لٽو .

● روڻي ڪا روڻيا : عورت جا مرد تي جائز حق . روڻي ڪا روڻيا : ماني ڪپڙو وغيره ڏيڻ .

● روڻي ڪا روڻيا : روڻي ڪا روڻيا : روڻي ڪا روڻيا . روڻي ڪا روڻيا .

● روڻي ڪا روڻيا : روڻي ڪا روڻيا : روڻي ڪا روڻيا . روڻي ڪا روڻيا .

● روڻي ڪا روڻيا : روڻي ڪا روڻيا : روڻي ڪا روڻيا . روڻي ڪا روڻيا .

= روڪڻ: ٿ. روڪ - بندش. منع. اٽڪ -
 پڪڙي. آڏو.
 = روڪڻ تهاڻ: ٿ. جهٽل پتل. بندش. روڪ.
 = روڪڻ تهاڻ ڪرنا: عارضي طرح بندش وجهڻ.
 = روڪڻ ٿوڪڻ: ٿ. جهٽل پتل. منع. رنڊڪ.
 = روڪڻ ڏيڻا: روڪي ڇڏڻ. بند ڪري ڇڏڻ.
 = روڪڻ ڪهڻا: روڪي ڇڏڻ. پڪڙي ويهارڻ.
 ترسائي ڇڏڻ.
 = روڪڻ روڪڻ ڪي: تابع فعل. ترسي ترسي.
 سنڀال سان.
 = روڪڻ لپيڻا: روڪي ڇڏڻ. ڏسو "روڪنا".
 ● روڪهڻ: ڏ [ه] وڻ - درخت.
 = روڪه ڇڙها: محاوره. پوٽو (جو وڻ تي
 چڙهي ويهي).
 ● روڪها ڪ روڪهڻ: ڏ. صفت [ه] روڪو.
 اٿيو. سڪل - خشڪ. بي سواد. ڪهڙو. ناراض.
 = روڪها پهيڪا: صفت. روڪو سڪو. اٿيو سٺيو.
 = روڪها جواب: ڏ. روڪو جواب - خشڪ جواب.
 = روڪها سوڪها ڪ روڪهڻ سوڪهڻ: صفت.
 روڪو سڪو. بنا ڳنڍڻ جي (ٿ) روڪهڻ سوڪهڻ.
 = روڪهڻ روئي: ٿ. روڪي ماني.
 = روڪهڻ صورت ٻڌنا: روڪو منهن ڪرڻ.
 بيحروتي ڏيکارڻ.
 ● روڪهڻ: ڏ [ه] ڏسو "روڪڻ".
 ● روڪڻ: ڏ [ه] روگ - بيماري - مرض. درد -
 آزار.
 = روگ آنا: چوڻائي مال ۾ بيماري پکڙجڻ.
 = روگ پالنا: مصيبت وهائڻ. خواه. خواه.
 ويال سیر تي کڻڻ. آزار ڳچيءَ ۾ وجهڻ. سدائين
 بیمار رهڻ.
 = روگ راج: محاوره. سيله (بیماری).

= روزہ ڪهولنا: روزو ڪولڻ.
 ● روسلي: ٿ [ه] آها زمين جا سٺو فصل
 نه ڪري.
 ● روشنائي: ٿ [ف] روشنائي - سوجهرو.
 ڪاراڻ. مس.
 = روشنائي آلهانا: مس جهڙي يا کڻ.
 ● روغن: ڏ [ف] تيل. گيهه. سٺ. چري.
 رنگ. وارنڻ.
 = روغن آڙو جانا: رنگ لهي وڃڻ - ڇوڪو
 لهي وڃڻ.
 = روغن ٻهڙو: روغن ڏيڻ. رنگ ڏيڻ.
 = روغن ڇڙها: روغن ڇاڙهڻ. رنگ ڏيئي
 چلڪائڻ.
 = روغن قازو ملنا: ڇت ٻڌڻ. برعلائڻ -
 ڏٺارڻ. خوشامد ڪرڻ.
 = روغن ڪهڻ ڇڻا: نيڪالنا: تيل ڪيڻ.
 ڪنهن تيلي ٻج کي پيڙهي تيل ڪيڻ.
 = روغني: صفت. سٺو. تيل وارو. وارنڻ لڳل.
 = روغني روئي: ٿ. اها ماني جنهن جي
 خميري ۾ گيهه پيل هجي - سٺي ماني. آڦرائو.
 ● روڪڙ: ٿ [ه] روڪڙ - نقدي. ناڻو.
 = روڪڙ بيڪري: ٿ. روڪڙ وڪرو.
 = روڪڙ ٻهي: ٿ. روڪڙ جو کاتو.
 = روڪڙ يا ڪ روڪڙ: ڏ. خزانچي.
 ● روڪڻ: ڏ [ه] روڻنگ. واڌاري.
 = روڪڻ ڏيڻا: روڻنگ ڏيڻ.
 = روڪڻ مين ميلنا: روڻنگ ۾ ملڻ. مفت
 ۾ ملڻ.
 ● روڪڻا: متعدي [ه] روڪڻ. ترسائڻ. رهائڻ.
 نيڪائڻ. منع ڪرڻ. جهلڻ. رنڊڪ وجهڻ.
 بند ڪرڻ (رستو).

— روگ کٺنا : بيماري دفع ٿيڻ. جهيڙو ختم ٿيڻ. آزار لهڻ.

— روگ لانا : بيماري آڻڻ. مصيبت ڪڍي ڪرڻ. جهيڙو مچائڻ.

— روگ لڪائڻ : بيماري ڏيڻ. وبال سير تي وجهڻ. جنجال ۾ ڦاسائڻ.

— روگ لڳائڻ : روگ لڳڻ. مرض ٿيڻ. آزار لڳڻ.

— روگي ۽ روگي : ذ. صفت. روگي - بيمار - اگهو. ڪوڙهو. سدائين بيمار.

● رولا : ذ [ه] رولو. مانڌاڻ. گڙو. گڙو. هٽل. جهيڙو. ماڻهن جو ميڙ (جو فساد لاءِ گڏ ٿيو هجي). انڌر - ظلم.

— رولا لائڻ : رولو وجهڻ. گڙو وجهڻ. مانڌاڻ مچائڻ. هٽل ڪرڻ. شور ڪرڻ. فساد ڪرڻ.

● رولڻا : متعدي [ه] چُونڊڻ. تارڻ - چنڊڻ (چچ ۾). ڌار ڪرڻ - الڳ ڪرڻ - ڇانوَڻ. چيلڻ. هلائڻ.

— رولڻ : ذ. چال. رفتار. ڦيرو. گهمرو. (ث) ڪيني ۽ ڪساري سوياري.

— رولڻ ڪولڻ : ڪولڻ : گهوڙي کي آڻڻي ڏيارڻ لاءِ ڪاهي وڃڻ.

— رولڻ : ث. آها شيء جا تاري يا چُونڊي جدا ڪجي. تارڻ بعد باقي بچيل ڪڍڻا.

● رولي : ث [ه] تياڪ ڏيڻ جو مصالحو (جو چانورن، گدامڙي ۽ ڦٽڪي وغيره مان ٺهي).

● رومالي سونڀاڻ : ث [ه] سڀڻوڻ جو ڪسم (جي نامر سنهيون ٿين).

● رونا ۽ رونه : ذ [ه] گهنگهر جو داڻو (جو آواز ڪري). ڪنوار جو شاديءَ کان پوءِ پنهنجي ماڻهن ۾ وري اچڻ جي حالت - ستاوڙو.

● رونا : لازم [ه] روئڻ. ڳوڙها ڳاڙڻ. شڪايت

ڪرڻ. گيلا ڪرڻ. دانڻهڻ.

— رو پيڻهڻا : روئي ويهڻ - آسرو لاهي ويهڻ.

— رو پڙڻا : روئي پوڻ. روئهارڪو ٿيڻ. ڏڪارو ٿيڻ.

— رو پيڻ ڪرڻ : روئي پيڻهڻا : روئي پيڻي ويهي رهڻ. آسرو لاهي ويهي رهڻ.

— روئڻ پيڻهڻا : تابع فعل. روئندو پيئندو. روئي پيڻي.

— روئڻ روئڻ : تابع فعل. روئندي روئندي.

— رو ڏيڻا : روئي ڏيڻ. چڙهي پوڻ. بي همت ٿيڻ. هار مڃڻ. بان ڪرڻ (رانڊ ۾).

— رو رو ڪرڻ : گهرڻ بهرڻ ڏيڻا : روئي روئي گهرڻ پڙڻ. روئي روئي ڪيڻ ڪرڻ. تمام گهڻو روئڻ.

— رونا : ذ. روئڻ - روڄ. ماتم. افسوس.

— رونا آڻا : روئڻ اچڻ. افسوس ٿيڻ.

— رونا پيڻهڻا : روئڻ پيڻ - روڄ پڙڪو ڪرڻ. حشر مچائڻ. (ذ) روڄ پڙڪو - روڄ راڙو.

— رونا دھونا : روڄ راڙو ڪرڻ. (ذ) روڄ راڙو. هاءِ گهوڙا. دانهن ڪوڪ.

— رونا رلانا : پاڻ به روئڻ ۽ ٻين کي به روئائڻ.

— رونا رونا : روئڻو روئڻ. سور روئڻ. ڏڪ ڪيڻ. شڪايت ڪرڻ.

— روني صورت : محاوره. روئڻ جهڙي شڪل.

— مڻهن جي اهڙي حالت جنهن مان روئڻ جي حالت ظاهر ٿئي. غمگين صورت.

— روئڻ پڙڻا : روئڻ تي اچڻ. روئهارڪو ٿيڻ.

— روئڻ کا تارڻ : بانڊهڻا : لاڳيتو روئندو رهڻ. روئڻ کان بس نه ڪرڻ.

— روئڻ ڏيڻا : روئي ڏيڻ (رنج يا خوشيءَ کان).

● روئڻا ۽ روئڻ : ذ [ه] راهداري. ٻلي. آهو نوڪر جو ڪم ڪار لاءِ گهر جي دروازي

- تي ويٺو مڃي .
 ● رُونَدِنا : متعدي [هـ] لتاڙن - پامال ڪرڻ .
 پيرن سان چيڻ . گاهين (آن) .
 - رُونَدُ؟ : ث. گشت - دورو . گهمرو .
 - رُونَدُ ڏالڻا : لتاڙي ڇڏڻ - لتاڙڻ . پامال ڪرڻ .
 - رُونَدَن؟ : ث. لتاڙ - پيرن جي لتاڙ .
 - رُونَدَن؟ : ميس آنا : لتاڙ ۾ اچڻ .
 ● رُون رُون : ث [هـ] ٻارَ جي روئڻ جو آواز .
 رين رين . سازنگيءَ جو آواز .
 ● رُونڱڻا ۽ رُونڱڻي : ذ [هـ] بدن جا سنهڻا
 وار - پَر - بَچ (پشم جي) .
 - رُونڱڻا مَيلَ هونا : وار وِنگو ٿيڻ .
 - رُونڱڻي ڪهڙي هونا : وار ڪانڊارجڻ -
 وار آڀا ٿيڻ (هراس کان) .
 ● رُوهُت؟ : ث [اردو] مُنهنن جي رونق .
 سُونهن . لحاظ - مروّت .
 - رُوهُت ماري جانا : منهن جو رنگ هارجي وڃڻ .
 ● رُوهُت؟ : صفت [هـ] بدشڪل . بيدولو . (ذ)
 ٿلهو ڏاڳو .
 ● رُوهُو؟ : ذ [هـ] مڇيءَ جو هڪ قسم - ڪُرڙو .
 ● رُوئي : ث [هـ] ڪپهه . (صفت) ڪُنڙو .
 - رُوئي تُونڻا : ڪپهه تَنڻ - ڪپهه پيڇڻ .
 - رُوئي دارُ : صفت . ڪپهه وارو (ڪپڙو) .
 ڪپهه جو ڀريل .
 - رُوئي دُهَنڪُنڻا : ڪپهه تَنڻ - ڪپهه پيڇڻ .
 - رُوئي ڪا گالا : ذ . تَنڻيل ڪپهه جو ذرو
 (جو هوا ۾ اڏامي) . تمام اڇي ۽ نرم شيء .
 نهايت هلڪي شيء .
 - رُوئي کي طَرَح تُونم ڏالڻا : ڪپهه وانگر
 پيڇڻ . ذرا ذرا ڪرڻ . ڏاڍي پيچ ڪيڻ .
 ● رَها : صفت [ف] آزاد - چُٽيل . آجو .
- رَها ڪَرتَنا : آزاد ڪرڻ - ڇڏڻ (بند سان) .
 - رَهاڻي : ث. آزادي - چوٽڪارو - آجائي .
 ● رَهاڻا : متعدي [هـ] جنڊ يا مصالح جي پيهڻ
 جي پٿر کي ٽاڪائڻ - آهوڙائڻ .
 ● رَهَٽ؟ : ذ [هـ] نارَ - هَڙلو . پينگهو .
 - رَهَٽ لَکَڻا : وارو لڳڻ . ذري ذري اچڻ وڃڻ .
 - رَهَٽي ۽ رَهَٽيان : ث. ننڍو نار يا هَڙلو .
 - رَهَٽي بانڊهنا : عادت ٺاهي ڇڏڻ .
 - رَهَٽي ڇَٽَڻا : نار هلائڻ . لاڳيتو ڏيڻ (رقم) .
 ● رَهَٽو : ذ [هـ] بيل گاڏيءَ جو هڪ قسم .
 ٻارن کي پنڌ سيکارڻ لاءِ هٿ گاڏي .
 ● رَهَٽي : ث [هـ] وارياسي يا داسو زمين .
 ● رَهَٽڪل (ث) رَهَٽڪلا ۽ رَهَٽڪلي : ذ
 [هـ] بيل گاڏيءَ جو هڪ قسم . ننڍي توف (جا)
 گهوڙي تي کڻي سگهجي) . توف گاڏي .
 ● رَهين؟ : ذ [ع] گروي - گنهه .
 - رَهين رَهَٽنا : گروي رکڻ - گنهه رکڻ .
 ● رَهَٽنا : لازم [هـ] رهڻ . رهجي وڃڻ . پڇڻ
 (ٻاڄي) . ترسڻ - ٽڪڻ . رهائش اختيار ڪرڻ .
 جُٽاءُ ڪرڻ . قائم رهڻ .
 - رَها : صفت . رهيل . بچيل .
 - رَها جانا : رهيو وڃڻ . رهجي وڃڻ .
 - رَها سَها ۽ رَهِي سَهِي : صفت . رهيل ڪهڙيل -
 بچت سچت . (ث) رَهِي سَهِي .
 - رَهاؤ : ذ. ترسڻ جي جاء - ڊاٻو . ٿوريءَ دير
 لاءِ ترسڻ جي حالت . رهائش . (صفت) ٻانڊار .
 مضبوط . جهالاڻو .
 - رَهَ جانا : رهجي وڃڻ . رَهِي پوڻ . قائم رهڻ .
 بچي پوڻ . پورو نه ٿيڻ (ڪم) . پوئتي پوڻ .
 - رَهَٽا سَهَٽا : رهڻ سهڻ - رهڻ ڪرڻ . بسر
 ڪرڻ .

- هٿ جي ليڪ. اوڙ.
- ريلنا: متعدي [ه] ريوڙهن - ڌڪن - ڏيلهن. چورن - سهڙن.
- ريل: ٿ. ريوڙهن يا ڌڪن جي حالت. گهڻائي. هجور - ڀيڙ.
- ريل ڪ ريل: ڌ. ڏيلهو - ريوڙهو. ڌڪو. ريلو - وهڪرو (پاڻيءَ يا هجور جو). هجور. جانورن جي قطار.
- ريل ڀيل: ٿ. ڌڪ ڌڪان - ڌوڪ ڌوڪان. گهڻائي (ماڻهن جي) - ريل ڇيل. ڪپا ڪپهه.
- ريل ڀيل: هونا: ڪا شيءِ گهڻي انداز ۾ ٿيڻ - ريل ڇيل ٿيڻ. ڀير لڳڻ.
- ريل ڀيل: ريلو: ڌوڪ ڌوڪان. ريل ڇيل.
- رين: ٿ [ه] رات - شب.
- رين ڀسپرا: ڌ. رات جي رهائش. رات رهڻ جي جاء. پڪين جي رات جو وڻن تي ويهڻ جي حالت.
- ريني: صفت. آهو سيڪاريل پکي جو رات جو ٻوليون ڪري.
- ريني ٻلبل: ڌ. آها ٻلبل جا رات جو ٻولي. مڇي رات ڳالهائيندڙ - بڪڪيو. ڇيرو (پکي).
- رينڻ: ڌ [ه] نڪ جي غلاظت - سينگهه.
- رينڊها پهڻانا: [اردو] جهيڙو جا ڳاڻن - فساد مچائڻ.
- رينڊها: متعدي [ه] رينڊياڻ: ٿ [ه] گيدري جي بجن جو چڱو. ننڍو گيدرو. سڪل ڇيڙو - ڪچري.
- رينڻ: ٿ [ه] هينگ (گڏه جي).
- رينگنا: لازم [ه] پٽ پٽر رڙهڻ. سڙڻ. آهستي هلڻ.
- رينگنا: متعدي [ه] هينگن (گڏه). رنڻ (ڍڳو).
- رينگني: ٿ [ه] هڪ قسم جي بيماري - عرق النساء.
- ريوڙ ڪ ريوڙ: ڌ [ه] ڌڻ (چوپائي مال جو).
- ريوڙ ڇرانا: ڌڻ چارڻ - چوپايو مال چارڻ.
- ريوڙي ڪ ريوڙياڻ: ٿ [ه] تيرن ۽ کنڊ مان ٺهيل هڪ قسم جي مڙهي - ريوڙي.
- ريوڙي ڪ بهير: مين آنا: ڪنهن لالچ سبب مصيبت ۾ ڦاسڻ. خواهه خواهه خرچ ڳچي ۾ پوڻ.
- ريوڙياڻ سي بٽ: جانا: ريوڙين وانگر ورهائجي وڃڻ. سڄي ڪمائي بڪدم خرچ ٿي وڃڻ.
- ريه: ٿ [ه] هڪ قسم جي ڪلراڻي مٽي. لائيءَ جي کار - سڄي. هڪ قسم جي مٽي (جا اڪثر کنڊ صاف ڪرڻ ۽ ڪپڙن ڌوڻ جي ڪم اچي).
- ريهي: ٿ. لائيءَ جي کار.

— رهڻي دينا: رهڻ ڏيڻ. ڇڏي ڏيڻ.
● رڻي ۽ رڻياڻ: ٺ [ه] مَسْدَرِي- مانڌاڻي.
دَزَ (جا آسمان ۾ ڏسجڻ ۾ اچڻ)- لَت. بوسو.
— رڻي پهريئا، چلانا: مانڌاڻي هڻڻ. کير
ولوڻ.

■ ري: حرف ندا [ه] وري- اڙي! هي لفظ
عورتون هڪٻئي کي مخاطب ڪرڻ وقت ڪم
آڻينديون آهن.

● رے: حرف ندا [ه] وري!- اڙي! هي لفظ
مردن کي سڏ ڪرڻ يا هڪٻئي کي مخاطب
ڪرڻ وقت ڪم ايندو آهي.

● ريت: ٺ [ه] واري. ريتي. بئري
(پيشاب ۾). سِي- ڏوڙ.

— ريتا: ڏ. واري. وارياسي زمين. اها واري
جا پريان پاڻيءَ وانگر ڏسجڻ ۾ اچي- رُجَ.

— ريت: آنا: پيشاب ۾ پوري اچڻ.

— ريت: ڪي ديوار کهڙي ڪرنا: واريءَ
جي پيت اڏڻ. بي بنياد ڪم ڪرڻ. اڻ ٿيڻي
گالهه ڪرڻ. ناممڪن ڪم ڪرڻ. اجائي
ڪوشش ڪرڻ.

— ريتلا ۽ ريتلے: ڏ. صفت. واريءَ وارو.
وارياسو. ڪير ڪير وارو (کاڌو). (ٺ) ريتلي.

— ريتلي: ٺ. صفت. وارياسي (زمين). درياءَ
جي ڪن واري وارياسي زمين- ڪڇو.

— ريتي: ٺ. واري. ريتي.

● ريتنا: متعدي [ه] روائي هڻڻ. روائي
سان گهڻ. روائي سان پورو ڪرڻ. گهڻ.
ڪسائڻ.

— ريت: ٺ. پورو- چورو (جو روائي سان
ڪسائڻ مان ٺهي).

— ريتا: ڏ. روائي جي گات- پورو.

— ريتي ۽ ريتياڻ: ٺ. روائي- روات.

— ريتيانا: متعدي. روائي هڻڻ- روائي سان
ڪسائڻ. صاف ڪرڻ.

● ريتها ۽ ريتھے: ڏ [ه] آريو (هڪ وڻ
۽ ان جو ڦل)- آريو.

● ريجھنا: لازم [ه] ريجھڻ- راضي ٿيڻ.
پرچڻ. خوش ٿيڻ. مائل ٿيڻ.

— ريجھ: ٺ. ريجھه. پسندي. خوشي.
رضاء. ندو. خواهش.

— ريجھواڙ: صفت. جهٽ پٽ ريجهي
پوندڙ. رڪيو روح. سڌوڙو.

● ريجھه ۽ ريجھے: ڏ [ه] هڪ قسم جو
مشهور جهنگلي جانور. رچ.

● رير: ٺ [ه] شور- هل- گوڙ.

● ريرھه: ٺ [ه] پٺيءَ جو ڪنڊو- ڪرنگهو.

— ريرھه پيڻنا: پرائين رسمن تي هلڻ.

— ريرھه ڪي نس: ٺ. پٺيءَ جي ڪنڊي
جو ڏورو- مغزي ڏورو.

— ريرھه ڪي هنڌي: ٺ. ڪرنگهي جي هڏي-
ريڙھ. دارو مدار رکندڙ شيء.

— ريرھه نال: ٺ. پٺيءَ جي ڪنڊي جو
سوراخ (جنهن ۾ مغزي ڏورو پيل هوندو آهي).

● ريس: ٺ [ه] ريس- حميد. برابري.

● ريڪھ ۽ ريڪھپڻ: ٺ [ه] ليڪ- ريڪا.

مسيءَ جي رنگ جو نشان (جو ڏندن جي وچ ۾
پئجي وڃي). ڏندن جي وچ وارو گوشت.

— ريڪھپڻ ڏييلي هو جانا: ڊپ کان حواس
خطا ٿي وڃڻ. هوش گم ٿيڻ. ڊپ کان بي طاقت

ٿيڻ. سنڌ سنڌ آلڙي پوڻ. ڏڪجي پوڻ.
ورچجي پوڻ.

● ريڪها ۽ ريڪهاڻي: ٺ [ه] ريڪا- ليڪ.

ث: [هـ] آردو "الف-ب" جو پندرهون سنڌي "الف-ب" جو چويهون اکر. تلفظ "ڙي". ابجد موجب عدد "ر" جي برابر (۲۰۰).

ث: [ع] آردو "الف-ب" جو سورھون اکر. سنڌيءَ جو ستاويھون، عربيءَ جو يارھون ۽ فارسيءَ جو تيرھون اکر. ابجد موجب عدد (۷).
 ● زاوِيَه: [ع] ڪُنڊ. اڪيلائي وارو هنڌ.
 = زاوِيَه: آندروني: ذ. پور وچوٽ ليڪن ۾ ڪپيندڙ ليڪ سان اندرئين پاسي ٺهيل ڪنڊ.
 = زاوِيَه: بيروني: ذ. ٻاهرين ڪُنڊ.
 = زاوِيَه: حادثه: ذ. گوني ڪنڊ کان گهٽ ماپ واري ڪنڊ - سوڙهي ڪُنڊ.
 = زاوِيَه: قائمه: ذ. (۹۰) درجن جي ڪنڊ. گوني ڪُنڊ.
 = زاوِيَه: ڪش: ذ. جاسمري ۾ ڪم ايندڙ هڪ اوزار جنهن سان ڪنڊون ڪڍجن - ڪنڊ ماپ.
 = زاوِيَه: متبادڪ: ذ. متبادل ڪُنڊون.
 = زاوِيَه: متصله: ذ. پٿر واري ڪُنڊ.
 = زاوِيَه: منفرجه: ذ. گوني ڪنڊ کان وڌيڪ ماپ واري ڪنڊ - وڏي ڪُنڊ.
 ● زانَوُ: [ذ] [ف] ران - ستر-چوٽ پاسو. تنگ.
 = زانَوُ بدَلنا: ويٺي ويٺي تنگ بدلائڻ (ساهي ڏيڻ لاءِ). پاسو بدلائڻ. ويهڻ جي جاءِ بدلائڻ. گهٻرائجي وڃڻ.
 = زانَوُ پَرُ سَرُ هونا: مٿو چوٽ تي هجڻ. ڦيرمند هجڻ. آونهي ويچار ۾ هجڻ. شرمندو هجڻ.
 = زانَوُ پَرُ هاتھُ مارنا: افسوس يا عجب ۾ جوٽڻ تي هٿ هٿڻ - پيٽڻ.
 = زانَوُ پيٽنا: غم ۾ سترن تي هٿ هٿڻ - جوٽون ڪڍڻ - ماتم ڪرڻ.
 = زانَوُ توڙنا: جوٽون پيڻ. گوڏا پڇي ويهڻ - ادب سان ويهڻ.
 = زانَوُ تولنا: تنگ بدلائڻ. پاسو بدلائڻ.
 = زانَوُ تَ ڪَرنَا: جوٽون پيڻ. گوڏا پڇي ويهڻ. ادب سان ويهڻ شاگردي اختيار ڪرڻ.
 = زانَوُ جمانا: آسڻ چماڻي. ڪپ ڪوڙي ويهڻ.

— زانو ڪے تلے دبانا: ران هيٺ ڪرڻ. دسي
چاتي تي گوڏا ڏيئي ويهن.
— زانوؤن ميں دبانا: راتن جي وچ ۾ آئي زور
ڏيڻ يا پڇائين. جوئن ۾ وجهڻ.
■ زُبانُ ۽ زُبانپسِ ث [ف] زبان - چپ.
پولي - پاشا. اقرار - انجام. چيبي (باهه جي).
— زُبانُ اَلَسُّنا زبان آڻڻ - رواني سان
ڳالهائڻ اچڻ.
— زُبانُ اَلجَهَنّا: زبان آڻڻ - ڳالهائڻ ۾
هٽڪڻ.
— زُبانُ اِيْنْطَهِنّا: زبان خشڪ ٿيڻ - چپ
سڪڻ.
— زُبانُ بَدَلْنا: انجام ڪري ڦيري وڃڻ.
— زُبانُ بَرَهْنا: زبان وڌڻ. چپ لڳڻ - پڪ
ڪرڻ. گسٽاخ ٿيڻ.
— زُبانُ بِيگُزْنا: پولي بگڙڻ. زبان جو گندو
ٿيڻ - بد الفاظ ڪم آڻڻ.
— زُبانُ بَنَدُ ڪَرنا: زبان بند ڪرڻ - مات
ڪرڻ. لاجواب ڪرڻ. ڳالهائڻ کان روڪڻ.
خاموش رهڻ - چپ رهڻ - مات ۾ رهڻ.
— زُبانُ بَنَدُ هونا: زبان بند ٿيڻ. ڳالهائڻ
کان مات ڪرڻ. وائي بند ٿيڻ. ڳالهائي نه
سگهڻ.
— زُبانُ پَرّْ آنا: زبان تي اچڻ. راز ظاهر ٿيڻ.
— زُبانُ پَرّْ چَرَهْنا: زبان تي چڙهڻ. ياد ٿيڻ.
هر وقت زبان تي هجڻ.
— زُبانُ پَرّْ دَهرّا هونا: زبان تي رکيو هجڻ.
هر وقت ياد هجڻ - هروقت زبان تي هئڻ.
— زُبانُ پَرّْ لانا: زبان تي آڻڻ - وات تي
آڻڻ - چوڻ - ٻڌائڻ.
— زُبانُ پَرّْ هونا: زبان تي هئڻ - ياد هئڻ.

چڱيءَ طرح ياد هئڻ.
— زُبانُ پَڪُزْنا: زبان جهلڻ - زبان روڪڻ.
آڌ ۾ ڳالهه روڪڻ. نڪتہ چيني ڪرڻ.
— زُبانُ پَسَلْنا: انجام کان ڦيرڻ - وعدو ڪري
ڦري وڃڻ.
— زُبانُ پَهَرْنا: زبان هلڻ. ڳالهائڻ جي
طاقت هئڻ.
— زُبانُ پَهُولْ جانا: زبان --- چيبي ٻوڻ (بيماريءَ
سبب).
— زُبانُ تالو سَ لَگْنا: زبان تارونءَ سان
لڳڻ. مات ۾ اچڻ. بلڪل چپ ٿي وڃڻ.
— زُبانُ تَسْلانا: ٻاڻائڻ - هڪڙو ڳالهائڻ.
— زُبانُ تَرّاقُ پَرّاقُ چَلْنا: فَرّفر ڳالهائڻ -
جلدي جلدي ڳالهائڻ. چالاڪيءَ بي ڊِ ٻائي
سان ڳالهائڻ. زبان درازي ڪرڻ.
— زُبانُ تَڪُ لانا: زبان تائين آڻڻ. زبان
ڪولڻ - ٻڌائڻ - ڪڍڻ.
— زُبانُ تَهامْنا: زبان جهلڻ - زبان روڪڻ.
— زُبانُ تَهَڪْنا: چپ ٿڪڻ. ڳالهائي ٿڪجڻ.
— زُبانُ جَلْنا: زبان سَوڻ.
— زُبانُ چائْنا: چپ چمڻ. چشڪا وٺڻ.
زبان جو سواد وٺڻ - مزو وٺڻ.
— زُبانُ چَلانا: زبان هلاڻ - ڳالهائڻ -
ڳالهائڻ ٻولھائڻ. کار گند ڪرڻ. واهيات گمٽو
ڪرڻ. اينگو ڳالهائڻ.
— زُبانُ چَلانَءِ کي روئي ڪهانا: خوشامد سان
پيٽ پارڻ. چالوسي ڪري وقت گذارڻ.
— زُبانُ چَلْنا: زبان هلڻ. چاڙهي لڳڻ - گهڻو
ڳالهائڻ. بيدڙ ڳالهائڻ. تڪڙو تڪڙو
ڳالهائڻ. ٺهه پته جواب ڏيڻ.
— زُبانُ خَشْڪُ هونا: چپ سڪي وڃڻ.

گهڻو ڳالهائڻ .
 - زُبانُ دابنا : ڳالهائيندي ڳالهائيندي مات
 ڪرڻ . ڳالهائڻ کان روڪڻ .
 - زُبانُ دباڪ ڪمنا : آهستي آهستي چوڻ .
 - زُبانُ دانستون تله دابنا : زبان ڏندن هيٺ
 ڏيڻ . ڪجهه چئي پڇتائڻ . افسوس ڪرڻ .
 - زُبانُ دانستون ڏيڻ : ڪاٺنا : چئي ٿي سخت
 پشيمان ٿيڻ .
 - زُبانُ دهرنا : چپ رکڻ - چڪڻ - سواد وٺڻ .
 - زُبانُ ديننا : زبان ڏيڻ - اقرار ڪرڻ .
 - زُبانُ ڏالنا : سوال ڪرڻ - ڪجهه گهرڻ .
 - زُبانُ رڪهنا : ڳالهائڻ يا جواب ڏيڻ جي
 جي طاقت رکڻ . وات ڪرڻ - بڪ ڪرڻ .
 - زُبانُ روڪنا : زبان روڪڻ . ڳالهائڻ بند ڪرڻ .
 - زُبانُ سمجهنا : زبان سمجهڻ - ٻولي سمجهڻ .
 - زُبانُ سنبهالنا : زبان سنڀالڻ - زبان کي قابو
 ۾ رکڻ . چپ رهڻ - خاموش رهڻ .
 - زُبانُ سوکھنا : زبان سُڪي وڃڻ - چپ
 سُڪي وڃڻ . نيڙي خشڪ ٿيڻ .
 - زُبانُ ڀهول جهڙنا : وات مان گئل
 نڪرڻ . تمام فضيلت ۽ ادب سان گفتگو ڪرڻ .
 (طنز) ڀهڻوديون ۽ اڻ وٺندڙ ڳالهيون ڪرڻ .
 - زُبانُ نيڪالنا : زبان مان ڪڍڻ - ڳالهائڻ -
 پڌائڻ .
 - زُبانُ سيننا : زبان سڀي ڇڏڻ . وات سڀي
 ڇڏڻ - مات ڪرڻ .
 - زُبانُ فقر چٽنا : گهڻو ڳالهائڻ .
 تڪڙو ڳالهائڻ .
 - زُبانُ ڪاٺنا : زبان وڍڻ . زبان ٽڪجي پوڻ .
 افسوس ڪرڻ - پڇتائڻ . آڌ ۾ ڳالهه ڪپڻ .
 - زُبانُ کھلنا : زبان کليل . نيڙي ٻار جو

جو ڳالهائڻ تي روان ٿيڻ . زبان هلائڻ . بي
 ڌو ڪ ڳالهائڻ . گار ڪند ڪرڻ - واهيات بڻڪڻ .
 - زُبانُ کھولنا : زبان کولڻ - ڳالهائڻ .
 ڪجهه پڌائڻ . بدزباني ڪرڻ . عيب ڪڍڻ .
 گيلا ڪرڻ . شڪايت ڪرڻ .
 - زُبانُ کھينچنا : زبان پٽي ڪڍڻ - چپ
 پٽي وٺڻ . سزا ڏيڻ .
 - زُبانُ ڪچڙخار (سڙي) لپينا : وات جا
 چشڪا وٺڻ . چشڪو وٺڻ - سواد وٺڻ .
 - زُبانُ گدسي ڏيڻ : ڪھينچنا : چپ نيڙي
 کان پٽي ڪڍڻ . سخت سزا ڏيڻ .
 - زُبانُ گھيس جانا : چٽي چٽي زبان گسي
 وڃڻ . تمام گهڻو چوڻ (ڪنهن ڪم لاءِ) .
 - زُبانُ لڙنا : جواب ڏيڻ . مهاڏو اٽڪائڻ .
 وات ڪرڻ - وات ڏيڻ .
 - زُبانُ لڙ ڪهڙنا : ڊپ سبب پوري طرح
 ڳالهائي نه سگهڻ - ڳالهائڻ نه آڪڻ . هٽڪي
 هٽڪي ڳالهائڻ .
 - زُبانُ ميلنا : ڳالهيون ڪرڻ - ڳالهائڻ
 ٻولھائڻ . گستاخيءَ سان ڳالهائڻ .
 - زُبانُ مٿس ڦٽل لڳنا : زبان ۾ تالولڳڻ .
 خاموش رهڻ - چپ رهڻ .
 - زُبانُ مٿس ڪاٺي پڙنا : سخت اڃ سبب
 زبان ۾ ڪنڊا لڳڻ - زبان سُڪي وڃڻ .
 - زُبانُ مٿس لوج هونا : ڳالهائڻ ۾ ننڍي
 وڏي جو لحاظ هئڻ . زبان ۾ ميلاج هئڻ .
 - زُبانُ نيڪالنا : زبان ڪڍڻ . زبان پٽي
 ڪڍڻ . بيهودو ڳالهائڻ .
 - زُبانُ نيڪالنا : آڃ سبب زبان ٻاهر نڪري اچڻ .
 - زُبانُ نه هلا سگھنا : زبان چوري نه سگھڻ .
 ڳالهائي نه سگھڻ . تمام ضعيف هئڻ .

— زُبانُ هارُنا : قول پورو نه ڪري سگهن.
انجام نه پاري سگهن.

— زُبانُ هڪٻلانا : هڪٻڙائين (گالهائين پر) باتائين.
— زُبانُ هيلانا : زبان چورڻ. ڪجهه چوڻ.
گالهائين. ڪڇڻ. زبان کولڻ. سوال ڪرڻ.
عرض ڪرڻ. حڪم ڪرڻ.

— زُبانِيالا : ٿ. وِچُونءَ جون مَچُون؟
— زُبانِي تڪڙي : ذ. زباني گالهيون. اجايون
گالهيون. نلھيُون گالهيون. وات جا نڪاءَ.
— زُبانِي جَمَعُ خَرَچُ بَتانا : زباني گالهيون
ڪرڻ. فقط گالهيون ڪرڻ (۽ ڪم ڪجهه به
نه ڪرڻ).

— زُبانِي ڪَٽَما : زباني چوڻ. روبرو چوڻ.
■ زُٺلُ : ٿ [اردو] واهيات ۽ بيهودي گالهه.
بي بنياد گالهه. — زُٺُ — ڪپوڙو.
— زُٺلُ بازُ : صفت. بَٽاڪي — ڪشَمِي.
— زُٺلُ قايِم : محاوره. زُٺُ — لاف. ڪٺ شپ.
بي بنياد گالهه. بي معنيٰ گالهه.

— زُٺلُ مارُنا : بَٽاڪ هڻڻ — زُٺُ هڻڻ.
اجائي گالهه ڪرڻ.
— زُٺلُ هانگينا : ڪپوڙا هڻڻ. ڪوڙيون
سڇيون گالهيون ڪرڻ. بَٽاڪُون هڻڻ. ڍونڪل
اچلائڻ.

● زِجُ : صفت [اردو] عاجز — ڪڪ — هلاڪ —
بيزار — ختمجي. ڪمزور — ضعیف. شطرنج راند ۾
باد شاهه جي آها حالت جو هلڻ لاءِ گهر نه هجي.
— زِجُ ڪَٽُ دِٻَنا : ڪڪ ڪرڻ — بيزار ڪرڻ.
وِرجائي ڇڏڻ. مجبور ڪرڻ — ڀيوس ڪرڻ.
■ زَخَمُ : ذ [ف] گهاٽ — وِڌُ. قنٽ.

— زَخَمُ اُٺَها : زخم کائڻ — گهاٽ کائڻ.
— زَخَمُ اُچَها هونا : زخم چٽي وڃڻ — قنٽ

ميٽجي وڃڻ. ذڪ ميٽجڻ.

— زَخَمُ بولُنا : زخم ڪٽلي پوڻ. زخم جا
ٽانڪا کٽڻ.

— زَخَمُ بهرُنا : زخم ڀرجڻ — گهاٽ ميٽجڻ.
زخم چٽي وڃڻ.

— زَخَمُ پَٽَنا : زخم پوڻ — گهاٽ پوڻ.

— زَخَمُ پَڪَنا : زخم ڀرجڻ — قنٽ ۾ گند پوڻ.

— زَخَمُ تازَ هونا : زخم تازو ٿيڻ — زخم اڳلي
پوڻ. ذڪ تازو ٿيڻ.

— زَخَمُ چَٽَنا : زخم ڀوسڻ. گهاٽ ۾ ايذا ٿيڻ.

— زَخَمُ دِٻَنا : زخم ڪرڻ. زخمي ڪرڻ.

آزارڻ. صدمو پهچائڻ.

— زَخَمُ ڪَها : زخم جهلڻ — گهاٽ جهلڻ.

ذڪ سَٽَڻ. صدمو سَٽَڻ.

— زَخَمُ مِٺِي دِٻَنا : زخم ۾ وٽ پَٽَڻ.

— زَخَمُ هَرا هونا : زخم تازو ٿيڻ — قنٽ چيڪڻ.

پُراڻا سُور وري ياد اچڻ.

● زَرْدُ : صفت [ف] پِيلو — هِيڊو — ڳو (رنگ).

— زَرْدُ پَٽَنا : پِيلو ٿيڻ. مَٺَڻ جو رنگ

هيڊو ٿيڻ (ڊپ، بيماري وغيره سبب).

— زَرْدَه : ذ. هڪ قسم جو مِٺو طعام —

چاشني — زردو. پيلين اکين وارو ڪَٻوٽر.

پيلي رنگ جو گهوڙو. تماڪ جو هڪ قسم

(جو پاڻ ۾ وجهي کائيندا آهن).

— زَرْدِي : ٿ. هيڊاڻ — پِيلان. بيضي جي

پيلي ٽيڪي. يَرُ قان جي بيماري — سائي. گل

جي پيلي دانڻ دانڻ.

— زَرْدِي چهانا : هيڊاڻ چانئجڻ مَٺَڻ پِيلو

ٿي وڃڻ (ڪمزوري يا رت جي ڪمي سبب).

● زَرُ غلُ : صفت [اردو] خراب — بيڪار —

نِڪمو. آڀرو — هيٺو.

■ زمين 'پڪڙنا': زمين تي ڄمي وڃڻ -
ڪٿي وڃڻ .

■ زمين 'پهڻنا': زمين ڦٽڻ - زمين چيرڇڻ .

■ زمين 'تلے آوڻ کڙدينا': زمين اٿلائي
ڇڏڻ . ٿرڻو مچائي ڏيڻ .

■ زمين 'تھڙاڻا': زلزلو ٻڃي وڃڻ . زمين
ڏڪڻ . هلچل مڃڻ .

■ زمين 'جهنگاڻا': رُلڻ - ڌڪا کائڻ .

■ زمين 'دِڪهانا': زمين ڏيکارڻ . زمين تي
ڪيرائڻ - شڪست ڏيڻ .

■ زمين 'دِپڪهنا': زمين ڏسڻ . دسجڻ . پٽ
تي ڪري پوڻ . آنتي ڪرڻ . ذليل ٿيڻ . شرمسار
ٿيڻ - ڦِڪو ٿيڻ .

■ زمين 'سے پيٺھ' لڳنا: شڪست کائڻ .
هارائڻ .

■ زمين 'کا پيئونند' هونا: خاڪ ۾ ملي وڃڻ .
فتا ٿي وڃڻ . مري وڃڻ . دفن ٿيڻ .

■ زمين 'کا کها جانا': زمين جو پوريل شيء
کي کائي ڇڏڻ . نابود ڪري ڇڏڻ .

■ زمين کانپنا: زمين ڏڪڻ . زلزلو پوڻ . هلچل
مڃڻ .

■ زمين 'کے برابر هو جانا': زمين برابر ٿيڻ .
ڊهي وڃڻ . مٽي ٿي وڃڻ .

■ زمين 'میں سمانا': زمين ۾ سمائجڻ - زمين
داخل ٿيڻ . شرم يا پشيماني سبب ڪڏ هيٺ
ڪرڻ .

■ زمين 'میں گاڙنا': زمين ۾ پورڻ - دفن
ڪرڻ .

■ زمين 'ناپنا': زمين ماپڻ . رُلڻ .

■ زمين 'هلا دينا': زمين ڏکائي ڇڏڻ .
هلچل مچائي ڇڏڻ .

■ زُرُ: ٺ [اردو] وِڙيل . چرڻ جهڙيون
ڳالهيون . اجائي بڪَ .

■ زُرُ مارنا، هانگينا: بڪ ڪرڻ - بيخي
هڻڻ . ڊاڙ هڻڻ .

■ زُرِي: ذ . بڪ بڪيو - جهنگي خور . ڊاڙي -
لٽاڙي .

● زَفِيلنا: متعدي [اردو] سِيٽي هڻڻ - سِيٽي
وڃائڻ (ڪبوتر باز جي اصطلاح ۾) . ڪوڪار
ڪرڻ .

■ زَفِيل ' ڪ زَفِيلين: ٺ . سِيٽي - ڪوڪار .

■ زَفِيل ' دينا: سِيٽي هڻڻ - سِيٽي وڃائي
سڌُ ڪرڻ . ڪوڪار ڪرڻ .

■ زَلْزَلَة ڪ زَلْزَلِي: ذ [ع] زلزلو - ڌرتي
جو ڌڻ .

■ زَلْزَلَة آنا: زلزلو اچڻ - ڌرتي ڌڻ .

● زُلْف ' ڪ زُلْفين: ٺ [ف] ڪن وٽ ڇڏيل
وار - زُلفي . وار - گيسو .

■ زُلْفين ستوارنا: وار ستوارڻ - وارن کي
(ڦٽي ڏيئي) ٺاهڻ . .

■ زمين ' ڪ زمينين: ٺ [ف] ڌرتي - پرڻوي .
دُنيا - جُهان . پٽ - مُلڪ - ديس . غزل جو
قافيه بحر يا وزن .

■ زمين ' آسمان چهاننا: زمين آسمان ڳولڻ .
هرهند ڳولڻ .

■ زمين ' آلهانا: پوک لاءِ زمين کڻڻ .

■ زمين ' آلت' دينا: زمين اٿلائي ڇڏڻ . حشر
مچائڻ . ٿرڻو مچائڻ .

■ زمين ' بيٺهنا: زمين ويهي وڃڻ . زمين
ڊڄي وڃڻ .

■ زمين ' پانو تلے نيڪل جانا: زمين پيرڻ
هيٺان نڪري وڃڻ .

● زَنَڻَا: ذ [اردو] سُوڻات - زَوَزات .
شُوشَت (هوا جو).

■ زَنَڻائِي سَ: تابع فعل. زوزات سان. زور سان.

■ زَنَڻَگِي هَڙِي زَنَڻَگِي هَڙِي: ث [اردو]
هريون جو هڪ قسم - ندي هريو - انجڻي.

■ زور: ذ [ف] زور - طاقت - سگهه.

■ زورُ بانڊهنا: زور ٻڌڻ. زور وٺڻ. سگهه
اچڻ (جسم ۾).

■ زورُ ٻڙهنا: زور وڌڻ - طاقت زياده ٿيڻ -
قوت وڌڻ.

■ زورُ پَڙُنا: زور پوڻ - دٻاءُ پوڻ. بارُ
پوڻ. بوجو پوڻ.

■ زورُ چَڙُنا: زور هلڻ-وس هلڻ. ٻچندي هجڻ.

■ زورُ دِڪهانا: زور ڏيکارڻ - طاقت ڏيکارڻ.
دٻاءُ رکڻ.

■ زورُ دِينا: زور ڏيڻ. دٻاءُ وجهڻ. بوجو
وجهڻ. شطرنج راند ۾ هڪ مڙهي کي مدد ۾
ٻيو مڙهو ڏيڻ.

■ زورُ ڏالنا: زور وجهڻ - دٻاءُ وجهڻ. مجبور
ڪرڻ.

■ زورُ کَڙُنا: زور ڪرڻ. زور آزمائي ڪرڻ.

■ کوشش ڪرڻ. ٻين پهلوئن جو (ڪشتي)
وڙهڻ. بيماريءَ وغيره جو زور وٺڻ.

■ زورُ لڳائڻ: زور لڳائڻ - زور ڏيڻ. ڪوشش
ڪرڻ.

■ زورُ مڻي آنا: زور ۾ اچڻ - زور وٺڻ.
جوانيءَ ۾ اچڻ.

■ زورون پَر هونا: زور هڻڻ. اوج تي هڻڻ.

زور شور سان ٿيڻ (ڪم).

■ زورُ: ذ [اردو] جُڻ - مَلاَمَت - قِيَمَڪار.

■ زورُ زافُ ڪَڙنا: جُڻ قِيَمَ ڪَڙڻ -
مَلاَمَت ڪَڙڻ.

■ زَهَرُ: ذ [ف] زهر - وَهَسَ. (صفت) ڪڙو.

■ زَهَرُ آڳاٽَنا: زهر اوڳاڙڻ - وات مان زهر
ڪڍڻ. (ڪاوڙ ۾) بد الفاظ چوڻ. غصو ڪيڻ.

گِلا ڪرڻ.

■ زَهَرُ ٻاتپس: محاوره. طعنا مهڻا.

■ زَهَرُ پَهَڻَنا: زهر پڪوڻ. زهر چڙهڻ
(جسم ۾).

■ زَهَرُ دِينا: ڪهڙاڻا: زهر ڏيڻ - زهر
ڪارائڻ. زهر ڏيئي مارڻ.

■ زَهَرُ ڪهانا: زهر کائڻ - زهر کائي مَڙڻ.

■ زَهَرُ گهولَنا: زهر پڪيڙڻ. لائي چائي
ڪرڻ. فتنو پڪيڙڻ.

■ زَهَرُ مارُ ڪَڙنا: لاچاريءَ سان کائڻ.
ڪڙو منهن ڪري کائڻ. بيدليو کائڻ.

■ زَهَرِلا ڪَ زَهَرِلي: ذ. صفت. زهري -
زهريلو. فتنه انگيز - فسادِي. (ث) زهريلي.

■ زِيٽُ: ث [اردو] بَڪَ - يَسَخي. لٻاڙ - ڊاڙ.

■ زِيٽُ زِيٽُ: ث. بڪڪ - جهڳي. ڊاڙلٻاڙ.

● زِيٽُڪُ: صفت [اردو] بيشرم - بيحيا. بيمنڊرو -
جامڙو.

● زِيورُ ڪَ زِيوراتُ: ذ [ف] گَهَ - گَهَڻو.

■ زِيورُ بڙهانا: زيور لاهڻ - گَهَڻه لاهڻ.

■ زِيورُ توڙُنا: مڙس جي مري وڃڻ تي
زيور پيڇي لاهي ڇڏڻ.

س

س : ذ [ع. ف] اردو "الف - ب" جوارڙ هون اکر. سنڌيءَ جو اناو ٻيهون، فارسيءَ جو پنڌرهون، ۽ عربيءَ جو ٻارهون اکر. تلفظ "سين". ابجد موجب عدد (۶۰).

● س : حرف [هـ] صفاتي اڳواڙي جا هندي لفظن جي اڳيان اچي "سُئو" جي معنيٰ ڏئي "سُگندھ = سُگند، سُڌول = سُڌول، وغيره."

● سا : حرف تشبيهه [هـ] وانگر - جهڙو "کالا سا، گورا سا، وغيره". (ذ) سرگرم جو پهريون آواز "سا، ري، گ، پ، ڌ، ني".

● سانسُٻَر، سامُٻَر : ذ [هـ] جانور جو هڪ قسم - سانسُٻَر.

● سابل : ذ [هـ] کات هئڻ جو هڪ اوزار.

● سات : عدد [هـ] هڪ عدد - سَتَ (۷).

● سات : آناج : ذ. ستن قسمن جو آن (ڪڻڪ، چانور، جَوَ، باجهري، مڪئي، جوئر، چٽا، جي عورتون مراد پوري ڏيڻ تي ورهائين).

● ساتا روھن : ذ. سَتَ بگهياڙي. آهو ڪٽو جو ڇهن بگهڙن سان گڏ رهندو هجي. ڏورن ماڻهن جو ٽولو. قبيلو. لوفن جو ٽولو.

● سات : بهائي : ذ. پکيءَ جو هڪ قسم (ننڍڙيون جهرڪيون جي گهڻو ڪري گڏ رهنديون آهن).

● سات : پانڻج : محاوره. پنج سَتَ. ڏانڊل - ريڙهه پيڙهه. تڪرار. حجت.

● سات : پانڻج : ڪرنا، لانا : ريڙهه پيڙهه ڪرڻ.

تڪرار ڪرڻ. بهانا ڪرڻ.

● سات : پَر ڏوڏن ميڻ رکھڻا : ستن پردن ۾ لڪائي رکڻ. ڪنهن شيء کي حفاظت سان رکڻ.

● سات : پَر ڏي : ذ. سَتَ پردا. اک جا تھ.

ست آسمان.

● سات : پَر ڏي لڪھڻا : ستن پردن ۾ ويھڻ.

● سات : پُشت : سات : پُشتين : ث. سَتَ

پيڙهيون.

● سات : پھيرے : ذ. سَتَ ڦيرا (هندن جي

هڪ رسم موجب گهوٽ ڪنوار جو ويڏيءَ کان پوءِ باھ جي چوگرد ست ڦيرا ڏيڻ).

● سات : تٽوڻ سے مُنہ کالا ڪرنا : ستن تٽوڻ

سان مُنهن ڪارو ڪرڻ. سخت بيھڙتي ڪرڻ.

● سات : دھارُ ھوڪرُ نيڪلڻا : کاڌو ٻيٽو

ھضم نہ ٿيڻ ۽ دستن جي صورت ۾ وھڻ.

● سات : سُر : ذ. سَتَ سُرَ (ڪيرج، رڪب،

گنڌار، مڌم، پنجم، ڌبوت ۽ نيڪاد).

● سات : سڪھي کا پي : ذ. هڪ قسم جو ننڍڙو

نر پکي (جنهن سان ست ماديون رهنديون آهن).

● سات : سينگار : ذ. سَتَ سينگار. مينگار

جون سَتَ شبن (ميندي، سرمو، ڀان، ميسي،

سينڌر، چوٽي ۽ زيور).

● سات : سڻا گڻون ڪو ڪھلانا : سوڻ طور

ستن سڻا گڻين کي ڪارائڻ.

● ساڙھ: ذ [ھ] ھمراھي - رفاقت . جماعت .
(تابع فعل) گڏ - پيوڙو . ساڻ - سان گڏ .
- ساڙھ ڇھوئڻا: رفاقت ٿيڻ . ھمراھي ختم
ٿيڻ . وڇوڻ .
- ساڙھ دينا: ساڻ ڏيڻ . رفاقت ڪرڻ . شريڪ
ٿيڻ . نباھڻ . حمايت ڪرڻ - مدد ڏيڻ .
- ساڙھ رھنا: گڏ رھڻ - پيوڙو رھڻ . ساڻ رھڻ .
- ساڙھ ساڙھ: تابع فعل . گڏوگڏ .
- ساڙھ سوکر مٺو ڇھوڻا: رضامندي سان
گڏ انڪار ڪرڻ .
- ساڙھ کا کھپيل: ذ . گڏ راند کيڏيل
(دوست) . ننڍپڻ جو دوست . هڪ جيڏو . گھانو
دوست . (ث) ساڙھ کي کھيلي .
- ساڙھ گھسيٽيٺا: پاڻ سان گڏ کھيلڻ .
زوري چڪڻ .
- ساڙھ لے ڪمڙ ڏوٻيٺا: پاڻ سان گڏ پڻي
جو بہ نقصان ڪرڻ .
- ساڙھ لپينا: ساڻ کڻڻ . وٺي هليڻ .
- ساڙھين ڪ ساڙھين: ث . ساڙھياڻي . ساڙھيڙي .
- ساڙھ نيباھنا: دوستي نباھڻ - توڙو نباھڻ .
- ساڙھي ڪ ساڙھي: ذ . ھمراھ - مددگار -
ساڙھي حمايتي .
● ساڙا ڪ ساڙا: ذ [ھ] ھنديءَ جي مٽاٽا
عيوض معاوضو - ادل بدل .
● ساڙھ: عدد [ھ] هڪ عدد - سٺ (۶۰) .
- ساڙا ڪ ساڙا: ذ . سٺ سالن جو ماڻھو .
سٺ سالن جو جوان ھاڻي .
- ساڙا پاڻا: ذ . سٺ سالن جي عمر جو اھو
ماڻھو جو اڃا ڌ ڙڳ مڙوڳ ھجي .
- ساڙھي سٽھي: ذ . سٽوڙيا (چانور) - ڪنگڙي .
● ساڙين سٽين: ذ [ھ] مڙس گھر وارو .

دلبر - جاني .
● ساڙا: ذ [ھ] پائيواري . حصيداري . حصو .
پاڳو .
- ساڙا ڪرنا: پائيواري ڪرڻ .
- ساڙا لڙنا: ڪجهه مفت جو مال ھٿ اڳڻ .
- ساڙھي ڪ ساڙھي: ذ . حصيدار - پائيوار .
- ساڙھي ڪرنا: پائيوار ڪرڻ - حصيدار بنائڻ .
شريڪ ڪرڻ (ڪنھن ڪم ۾) .
● ساڙي: ث [ترڪي] مينديءَ جي رسم .
● ساڙھنا: متعدي [ھ] ساڙڻ . ثابت ڪرڻ .
سوچڻ . ٺاھڻ - سڏارڻ . مڃائڻ . ٻڌڻ (چيستن)
(نشانو) . ڪرڻ (مشق) اڀياس وغيره) . سنڀالڻ .
روڪڻ - بند ڪرڻ (ساھ) .
- ساڙھ: ث . خواهش . ڪوشش . دُعا . پيٽ
واري عورت جي خواهش .
- ساڙھ لپينا: بند ڪرڻ - روڪڻ (ساھ) .
● ساڙھني ڪ ساڙھني: ث [ھ] رازڪي
ڪم جو هڪ اوزار - گئونيا .
● ساڙي: ث [ھ] لغو جي آھا ڏور جنھن تي
مانجهو لڳل نہ ھجي .
● ساڙ: ث [ھ] گڻ . قيمت . سٽ - جوهر .
اختصار . تٽ .
● ساڙا ڪ ساڙا: صفت [ھ] سڄو - ساڙو -
پورو - ڪٽل . (ث) ساري .
● ساڙس: ذ [ھ] پڪيءَ جو هڪ قسم - قاز .
● ساڙنا: متعدي [ھ] پورو ڪرڻ - ختم ڪرڻ .
اڪين ۾ سڙو يا ڪڇل پائڻ .
● ساڙھ: ث [ھ] ساڍ .
- ساڙھ ستي: ث . ساڍن ستن سالن جو
منجوس اثر (جو زحل يا چنڇر جي دوري سبب
ٿئي) . سخت مصيبت . سٽ ورھي .

■ ساڙهه ستي آڻا: ست ورهه اچن. نهنس ڏينهن اچن. بدبختي جو زمانو اچڻ.

● ساڙهه: صفت [هه] ساڍا. هي لفظ هميشه ڪنهن نه ڪنهن عدد جي اڳيان ڪم اچي "ساڙهه ٽين، ساڙهه سات وغيره".

■ ساڙهو: ذ [هم] سالي جو مڙس - سنڌو.

● ساڙهي: مٺ [هم] "آساڙهي" جو مخفف.

ربيع جو فصل. چئن ڪڪر ۽ مڙن جو فصل.

● ساڙهي ۽ ساڙهيان: مٺ [هم] ساڙهي - ڪڪر قسم جو لباس. زناني ڊگهي ڌوٽي.

● ساس: مٺ [هم] مڙس.

● ساڪهه: مٺ [هم] ساڪٽ - شاهدي. اعتبار. پٽ. ناموس. عزت.

● ساڪها دهان: ذ [هم] سارين جي آها پوک جنهن کي پورو پائي نه مليو هجي.

■ ساڪهو: ذ [هم] ڏسو "ساڪون".

● ساڪٽ: ذ [هم] ساڳ - ڀاڄي - ترڪاري.

■ ساڪٽ پات: ذ. ڀاڄي پٽو - بڪر ڀاڄي.

● ساڪئون: ذ [هم] ڏسو "ساڪون".

■ ساڪون: ذ [هم] هڪ قسم جو وڻ (جنهن جو ڪاٺ فرنيچر ۽ جاين ۾ ڪم اچي) - ساڳ.

■ ساڪون: مٺ [هم] ساڳ (وڻ) جو ڪاٺ.

● سال: ذ [هم] هڪ قسم جو وڻ - ديال. سوراخ. هڪ قسم جي مڇي. [ف] ورهه.

● سال ۽ سالي: ذ [هم] زال جو ڀاءُ - سالو.

گار طور ڪم ايندڙ لفظ. (مٺ) سالي ۽ ساليان.

■ سائڪرام: ذ [هم] پٿر جو هڪ قسم (جو ڪاري رنگ جو ٿئي مٿس چٽ ٿين). پوڄا جي هڪ صورت.

● سائين: ذ [هم] ڀوڙ - ڀاڄي - گندڻ.

● سائنا: متعدي [هم] سڀل ڪڍڻ - ٽنگ

ڪرڻ. وٺڻ (موتي). (لازم) چيڻ. ايڏا ٿيڻ.

● سائو: ذ [هم] هڪ قسم جو ڳاڙهي رنگ جو ڪپڙو - ڳاڙهو هڻوڻ.

● سالوتري: ذ [هم] جانورن جو ڊاڪٽر. گهوڙن جو ڪير.

● سالي: مٺ [هم] ساريون (چانور).

● سامنا: ذ [هم] سامهون ٿيڻ جي حالت.

مقابلو. لوائي. مخالفت. آڳو - اڳياڙي. ملاقات.

■ سامنا روڪڻا: اڳ روڪڻ - آڳو جهلڻ. سامهون اچڻ.

■ سامنا ڪرڻا: سامهون ڪرائڻ. اڳيان آڻڻ. ملاقات ڪرائڻ. ڪنهن ڳالهه جي تصديق ڪرائڻ لاءِ ماڻهوءَ کي پيش ڪرڻ.

■ سامنا ڪرڻا: سامهون ٿيڻ - مقابلو ڪرڻ. روبرو ٿيڻ.

● سامنه: تابع فعل [هم] سامهون. اڳيان. روبرو. مقابل. موجودگي ۾.

■ سامنه آڻا: سامهون اچڻ. اڳيان اچڻ. آڏو اچڻ (ڪيل ڏوه).

■ سامنه ٺههڻا: سامهون ٻيڻ - اڳيان ٻيڻ. مقابلو ڪرڻ.

■ سامنه جانا: سامهون وڃڻ - اڳيان وڃڻ. حاضر ٿيڻ.

■ سامنه ڏانهن جانا: اکين اڳيان ڪجهه وڃڻ. مري وڃڻ - گذاري وڃڻ.

■ سامنه ڏانهن هڻڻا: اڳيان پري ٿيڻ. اکين اڳيان ٽڻ.

■ سامنه کا: تابع فعل. اڳ وارو - اڳيان جو. سامهون وارو. روبرو جو.

■ سامنه ڪرڻا: سامهون ڪرڻ. اڳيان آڻڻ. مقابلي ۾ آڻڻ. روبرو ڪرڻ.

— سامنے کی بات : ت. روبرو جي ڳالهه . ڏنل ڳالهه . ويجهڙائيءَ جو ذڪر .

— سامنے هونا : سامهون ٿيڻ . روبرو ٿيڻ . مقابلو ڪرڻ . گستاخي سان پيش اچڻ .

● سان : ت [ه] نشان - پتو . اهڃاڻ . اشارو .

— سان گمان : محاوره . نشان پتو . هم گمان .

● سان ۽ سانپن : ت [ه] سيراڻ روھي .

— سان چڙھانا : سيراڻ تي چاڙھڻ - تيز ڪرڻ (هٿيار) .

● سانپ : ذ [ه] نانگ - سڀ .

— سانپ ڏسڻا : نانگ ڏنگڻ - نانگ جو چڪهڻ .

— سانپ سا لوڻا : نانگ وانگر وڃڻ . ڦٽڪڻ .

— سانپ سونگهڻ : جانا : نانگ جو ڏنگي وڃڻ .

زهر سبب بيهوش ٿي وڃڻ . بالڪل چٽ ٿي وڃڻ .

— سانپ کا پائو ديكهنا : نانگ جو پير ڏسڻ (جا اڻ ٿيڻي ڳالهه آهي) . نه ٿيڻ واري ڳالهه ڪرڻ .

— سانپ کاٽڻا : نانگ جو ڏنگڻ - نانگ جو کاٽڻ .

— سانپ کا ڪينه چلي جهڙو : نانگ جو ڪل لاهڻ .

— سانپ کا لهرانا : نانگ جو ڦڻ ڪڍي (سولي

جي آواز تي) لهريون هڻڻ .

— سانپ کا من : ذ . نانگ جي من .

— سانپ کي جهٽي : ت. هڪ قسم جو پوٽو .

— سانپ کي سي ڪينه چلي جهڙو : نانگ وانگر ڪل لاهڻ . بيماريءَ کان چٽڻ .

— سانپ کي ڪيلنا : نانگ کي منڊوڻ .

— سانپن ۽ سانپنپن : ت. نانگڻ . بيمهه ٻيلا .

● سانپا ۽ سانپي : ذ [ه] سوگ - ماتم -

روح پيٽ . پاراتو - بددعا .

— سانپا ڪرنا : هونا : روئڻ پئڻ - ماتم ڪرڻ .

پاراتو ڏيڻ .

— سانپي جانا : عذرخواهي لاءِ وڃڻ .

● سانٽ : ذ [ه] چمڙي ڪمڻ جو هڪ اوزار .

● سانٽا ۽ سانٽي : ذ [ه] چٽم جو جهڪ .

● سانٽنا : متعدي [ه] گنديڻ - ملائڻ . رکڻ (دوستي) چنبڙائڻ .

— سانٽ : ذ . نه ڪمڻ جهڙي گندي . سازش . پندي .

— سانٽ ڪانٽهه : محاوره . گندي گرب . گنديو سانڍو . سازش .

— سانٽ ۽ ميلانا : گندي گنديڻ . سازش ڪرڻ .

— سانٽي کي سڱائي : ت. ڏي وٺ جي سڱابندي -

بدي جا سڱ .

● سانٽهه ۽ سانٽههپن : ت [ه] ڏسو - سانٽ ۽ .

■ سانٽجهه : ت [ه] شام - سڄ لهن جي مهل .

— سانٽجهه سوپهرے : محاوره . صبح شام .

● سانٽج : ذ [ه] سچ .

● سانٽجا ۽ سانٽجي : ذ [ه] سانٽجو - قالب -

ڪارب . اڏاوت - بيهڪ .

— سانٽجي مين ڏهلنا : ڪارب ۾ پوڻ . تمام

سهڻو ٺهڻ . ڪنهن خاص شڪل ۾ بنجڻ .

● سانٽا : ذ [ه] اها نوڙي جا ڏهاڻي ڪرڻ

وقت چوپائيءَ جي پوڻ ٽنگڻ ۾ پندجي - ڏنگ .

● سانٽو : ذ [ه] سان (ڍڳو) پاڻو وغيره .

شهوتي . عياش .

● سانٽا ۽ سانٽي : ذ [ه] هڪ قسم جو

مشهور ساهوارو - سانٽو .

● سانٽني ۽ سانٽنيا : ت [ه] اٺڻ - ڏاڇي .

— سانٽني سوار : ذ . ڏاڇيءَ تي چڙهيل -

اوٺي .

● سانٽيا ۽ سانٽي : ذ [ه] گونرو - آڻ

جو بچو .

● سانٽس : ذ . ت [ه] ساهه - دم .

— سانٽس ۽ آڙنا : ساهه اٽڪڻ - ساهه گهٽجڻ .

- = سانسُ آڪھڙنا: ساهه روڪجڻ (سڪرات ۾).
 = سانسُ آوڀر ڪو چڙهنا: ساهه مٿي ڇڏهڻ.
 = سانسُ ۾ دم ڇڙهڻ.
 = سانسُ پهلوئنا: ساهه ڀرجڻ - دم ڀرجڻ.
 آپساهي ٿيڻ.
 = سانسُ ٺٽوئنا: ساهه ٺٽڻ - دم ٺٽڻ.
 = سانسُ ڇرانا، روڪنا: ساهه بند ڪرڻ -
 دم ڪهڙڻ.
 = سانسُ ڇڙهنا: ساهه ڇڙهڻ. دم ڀرجڻ.
 سهڪڻ.
 = سانسُ رُڪنا: ساهه روڪجڻ - ساهه بند
 ٿيڻ. دم ڪهڙجڻ.
 = سانسُ ڪهينجڻا: ساهه ڇڪڻ. وڏو ساهه
 کڻڻ. دت هڻڻ.
 = سانسُ لهينا: ساهه کڻڻ.
 = سانسُ نه لهينا: ساهه نه کڻڻ. آفت مري
 وڃڻ.
 ● سانسُا: ذ [ه] گهٽي - ويچار. سنسو - وعمر.
 ڊيڇڙو.
 = سانسُا ڇڙهنا: گهٽي ڇڙهڻ. ڊپ ڇڙهڻ.
 وهم ڇڙهڻ.
 ● سانسُي: ذ [ه] سنسو ڪندڙ - وهمي.
 (ث) سانسُين.
 ● سانيڪ: ذ [ه] ڀالو - نيزو.
 ● ساننگ، سواننگ: ذ [ه] مسخري - چرچو.
 بهروپ. ناچ - سانگ. ناٽڪ - تماشو.
 = ساننگ بڻانا: سانگ وجهڻ. مذاق ڪرڻ.
 تماشو ڪرڻ.
 = ساننگ بهرنا: بهروپ ڪرڻ. ويس بدلائڻ.
 ناٽڪ ڪرڻ.
- = سانگ ڊڪهانا: سانگ ڊيکارڻ. تماشو ڊيکارڻ.
 = سانگ رڇانا، ڪرنا: مانگ ڪرڻ. سانگ
 وجهڻ - تماشو ڪرڻ. مسخري ڪرڻ.
 = سانگي ڪ سانگي: ذ. سانگ ڪندڙ. مانگ
 وجهندڙ.
 ● سانڌا: متعدي [ه] مٿاڻ - گوهڻ (اڻو).
 مهڻ. تهمت هڻڻ. ڦاسائڻ. رنگڻ. داغ هڻڻ.
 ● سانڌوا، سانڌواڻ: ذ [ه] اناج جو هڪ قسم.
 ● سانڌوا: صفت [ه] خبردار - چوڪس.
 سامهون - اڳيان.
 = سانڌوا هوچانا: خبردار ٿي وڃڻ. مقابلي لاءِ
 تيار ٿيڻ. سنڀالي وڃڻ.
 ● سانڌورا ڪ سانڌورے: صفت [ه] ڏسو "سانڌولا".
 سانڌورو.
 ● سانڌولا ڪ سانڌولے: صفت [ه] سانڌورو (رنگ).
 ڪرشن مهرج جو لقب.
 = سانڌولا سانڌونا: صفت. سانڌوري رنگ جو. وڻندڙ.
 = سانڌولي صورت: محاوره. سانڌوري رنگ جو.
 ڪاري صورت وارو.
 ● ساني: ث [ه] ڪٽر. ڌارو.
 ● ساوڙي: ث [ه] اُن لپ.
 ● ساوَن: ذ [ه] ساوڻ (مُند). هيندن جي
 سال جو چوٿون مهينو.
 = ساوَن بهادُون: ذ. آتش بازيءَ جو هڪ قسم.
 ● ساوَن بهادُون ڪا ميلنا: سانوڻ جي مهيني
 پوري ٿيڻ تي ٻڌي ۾ سينهن پوڻ.
 = ساوَن ڪي جهڙي: ث. سانوڻ جو ويسڪارو.
 سانوڻ ۾ لاڳيتو سينهن وسڻ جي حالت. گهڻو
 مينهن.
 = سانوَتِي: ث. خريف فعل جي موسم. سانوڻ
 جي چوڏهين تاريخ. هڪ قسم جو گُل (جو

سانوڻ جي مهيني ۾ ٿيندو آهي).

● ساهه: ذ [ه] سيٺ. شاهوڪار. وڏو واپاري.

● ساهو: ذ [ه] (هندن ۾) شاديءَ جا ڏينهن.

فصل لهڻ جي موسم. سُنڊ.

● ساهو چَمَڪَڻا: تمام گهڻيون شاديون ٿيڻ.

● ساهه جانا: اصطلاح [ه] ڏکيءَ يا مڙهن جو ڀڳڪڻ.

● ساهيل؟ ساهي: ذ [ه] هڪ قسم جو جانور.

سيڙهه. (جنهن کي سڄي بدن تي ڪندا ٿين).

● ساهوڪار؟: ذ [ه] واپاري - سيٺ. وياج تي قرض ڏيندڙ.

● ساهوڪارا: ذ. واپارين جي بازار. شاهوڪاري.

● ساهوڪاري: ث. واپار. سوداگري.

● ساهوڪُٽا ۽ ساهوڪُٽي: ذ [ه] اهو

ڪٽو جنهن جي پٺيءَ تي وار نه هجن.

● سائي: ث [ه] سودي لاءِ اڳواٽ ڏنل

ڪجهه رقم. سوڻي - پيشگي.

● سائي: ذ [ه] خدا - ڌڻي. مڙس - خاوند.

فقير - درويش. (صفت) ٻالو ڀولو. خدا ترس.

● سائي ٻاٻا، سائي ڌاتا: ذ. درويش - فقير.

● سائي ڪاڻ؟: محاوره. چنل ٿيڻ. ڪنو

ڪو جهو پُراڻو سُراڻو.

● سائي سائي: ث [ه] تيز هوا جو آواز.

سُونُ سُونُ؟

● سائي سائي ڪرڻا: سوسات ڪرڻ (هوا

جو) ويران ٿيڻ.

● سايه ڪه سائي: ذ [ه] ڀاڄو - سايو. ڇان؟

ڇايا. اولڙو - عڪس - جين وغيره جو اثر.

● سائي ٿلڻ آنا: آجهي ۾ اڇڻ. پناهه وٺڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀاڄي کان ڀڄڻ. ويجهو

نه اڇڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀاڄي کان ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

● سائي ڪي سڄڻا: ڀڄڻ - ڇرڪڻ.

— سَبَزَه ' آگنا : ساوڪ آڀوڻ. گاهه ڦٽڻ.

— سَبَزَه ' لَهَلَهانا : ساوڪ (گاهه) ٻوڪ وغيره) جو هٽو ٿي لڏڻ.

● سَبَزِي : ٺ [ه] ساوڪ نباتات. ڀاڄي. ڀنگ. — سَبَزِي پيڻا : ڀنگ پيڻ.

— سَبَزِي فروش : ذ. ڀاڄي وڪندڙ.

— سَبَزِي مَسْدِي : ٺ. ڀاڄي مارڪيٽ.

● سَبَكُنَا : لازم [ه] سَڌڪڻ - ڏُڪڻ.

— سَبُڪِي ۽ سَبُڪِيان : ٺ سَڌڪو - ڏُڪو.

— سَبُڪيان بهرنا، لپنا : سَڌڪا ڀرڻ.

● سَبهاؤ : ذ [ه] سَهاڻ - فطرت. طبيعت. عادت.

● سَبِيل ' ۽ سَبِيلَس : ٺ [ع] وات. رستو.

[ف] تدبير. صورت. وانهڙن جي ٻائي پيڻ لاءِ

رستي تي رکيل ٻائي.

— سَبِيل ' پيلانا : وانهڙن کي ٻائي پيارڻ.

ثواب جو ڪم ڪرڻ.

● سَپَا : ذ [ه] نشان - آڇام. ڍنگ. تفاوت.

— سَپَا لَڙانا : دعوى ڄمائن. ڪم ڪيڻ جو

طريقو اختيار ڪرڻ.

— سَپَا لَڱانا، مارنا : نشان ڇڏڻ. اک لڙائڻ

واقفيت ڪرڻ.

● سَپَاٽ ' : صفت [ه] سَڌو. سنئون. هموار.

سَندريل (ميدان).

● سَپانا : ذ [ه] ڍوڙ. سَير. ٽپ.

— سَپانا بهرنا : ڍوڙ ٻائڻ. پڪيءَ جو تڪو

آڏاسي وڃڻ.

● سَپاري ■ سَپاريان : ٺ [ه] سوپاري. مرداني

مخصوص عضوي جو اڳيون حصو.

● سَپَر ' : ذ [ف] ڍال.

— سَپَر ' ڌال ' دينا : هٿيار ڇڏڻ - هار مڃڻ.

آسان گهرڻ.

● سَپَر ' سَپَر ' : ٺ [ه] اڌنگي نموني ۾ کائڻ

يا ڇڏڻ جو آواز. لَڪ لَڪ.

— سَپَر ' سَپَر ' ڪرڪ ڪهانا : ڇاپا ڏيئي کائڻ.

لَڪ لَڪ ڪرڻ.

● سَپُلي ۽ سَپُلياں : ٺ [ه] ننڍو ڇـڇـ.

● سَپُنا ۽ سَپُنر : ذ [ه] سَپنو. خواب. سَپنو.

● سَپُوت ' : ذ [ه] سَپُوت. صالح بُت.

— سَپُوتي : صفت. صالح اولاد واري عورت.

سَٽَ پُڻهيتي (دعا طور ڪم ايندڙ لفظ).

● سَپُوليا ۽ سَپُولِيءَ : ذ [ه] نانگ جو ٻچو.

ننڍڙو نانگ.

● سَپِيرا ۽ سَپِيرِيءَ : ذ. [ه] جوگي.

● سَٽ ' : ذ [ه] سَٽ - زور. طاقت. جوهر.

رس. عرق. سڄ.

● سَٽ ' : عدد [ه] هڪ عدد. سَٽَ (۷)

هي لفظ مرڪب لفظن جي منڍ ۾ ڪم اچي

”سَٽَ بيجهڙا سَٽَ کونا وغيره“.

— سَٽا : ذ. سَٽو. ستن انگن وارو پتو. هڪي

اٺ (چوٿو راند جو هڪ دٺ).

— سَٽَ بيجهڙا : صفت. ستن قسمن جو (اناج).

گڏ وڇڙ. پَسترو (نسل).

— سَٽَ پوتِي : ٺ سَٽ پُڻهيتي (عورت). گهڻي

اولاد واري.

— سَٽَ خَصْمِي : معاوَره. ستن مؤسن جي زال

(گار طور ڪم ايندڙ لفظ).

— سَٽَ کونڌ : ذ. سَٽ ڪُڻڊو.

— سَٽَ لڙا ۽ سَٽَ لڙِيءَ : ذ. صفت. سَٽ

لڙهو (هار) - سَٽ سَريو.

— سَٽَ لڙِي : ٺ. سَٽ سَري (مالها وغيره).

— سَٽَ نجا : ذ. ستن قسمن جي اناج وارو. هڪ قسم

جو طعام (جو ستن قسمن جي اناجن کي گڏي

- رڌيندا آهن. (صفت) گاڏو ساڌو. پيسرو (نسل).
 ● ستوانسا ۽ ستوانسے: ذ. ستھين مھيني
 چاول (بار) - ستويو. هڪ رسم جنهن ۾ پرنيل عورت
 پھريون ويڻ پنهنجن مائٽن جي گھر ڪندي
 آھي. ٻار کي نانائڻ کان مليل وڳو.
 ● ستارو: ذ [ھ] هڪ قسم جو ساز-ستار.
 ● ستارو بازو: صفت. ستار وڇائڻ وارو.
 ● ستاري: ث. ننڍي ستار.
 ● ستاريا ۽ ستارے: صفت. ستار وڇائيندو.
 ● ستارو: ذ [ھ] ڊڪڻ-وايو.
 ● ستارو ۽ ستارے: ذ [ف] تارو-نجم. ڀاڳ-
 بخت. گهوڙي جي پيشانيءَ وارو اڇو چتو.
 ● ستارو آبھرتنا: تارو نڪرڻ. تارو ظاهر ٿيڻ.
 ● ستاره اچھا هونا: ڀاڳ سٺو هئڻ. طالع
 نيڪ هئڻ.
 ● ستاره بهاري هونا: ڀاڳ سٺو ڏ. هئڻ.
 گيرھ گرو هئڻ.
 ● ستاره پيشاني: ذ. اهو گهوڙو جنهن جي
 پيشانيءَ تي اڇو ٽيڪو هجي.
 ● ستاره ٽوٽنا: تارو ڪيرڻ. تارو ڪيڙڻ.
 نصيب ٿيڻ.
 ● ستاره جهليٽلانا: تارو ٽمڪڻ. تاري
 جو لٽڻ يا گرم ٿيڻ وقت ٽمڪڻ.
 ● ستاره چمڪنا: ستارو چمڪڻ. نصيب ڪمڻ.
 ● ستاره جهڙنا: تارو ليڪڻ. تارو گرم ٿيڻ.
 ● ستاره ڏوٻنا: تارو لهڻ. نصيب ٿيڻ.
 ● ستاري، ستالي ۽ ستاريان، ستالين: ث
 [ھ] موجن جو هڪ اوزار-آر.
 ● ستاسي: عدد [ھ] هڪ عدد-ستاسي (۸۷).
 ● ستانا: ستعدی [ھ] ستائڻ - ڪڪ ڪرڻ.
 بيزار ڪرڻ. آزارڻ - ڏڪوئڻ.
 ● ستانوي: عدد [ھ] هڪ عدد-ستانوي (۹۷).
 ● ستاورو: ث [ھ] دوا طور ڪم ايندو هڪ
 قسم جي پٿري.
 ● ستاوون: عدد [ھ] هڪ عدد-ستونجاھ (۵۷).
 ● ستائيس: عدد [ھ] هڪ عدد-ستاوبھ (۲۷).
 ● ستتر: عدد [ھ] هڪ عدد - ستھتر (۷۷).
 ● ستتر: عدد [ھ] هڪ عدد - ستر (۷۰).
 ● ستتر بھتر: محاوره. ستر ٻاھتر ورھن جي
 عمر جو. 'تمام پوڙ هو. خفقاني. مٽ ڪيٽل.
 (ث) ستري بھتر.
 ● ستري بھتر باتن: محاوره. بد حواسي ۽
 جون ڳالهيون. مٽ ڪيٽل ڳالهيون.
 ● سترو: عدد [ھ] هڪ عدد-سترھن (۱۷).
 ● سترواھ: صفت. سترھن.
 ● ستولي: ث [ھ] سيئيءَ مان ٺھيل ڏور.
 سوتيلي.
 ● ستيم: ذ [ف] ظلم-انڌير. آزار - مصيبت.
 ● ستيم آھانا: ظلم سھڻ.
 ● ستيم توڙنا: ظلم ڪرڻ. ڦيٽو ڪڍو ڪرڻ.
 ● ستيم جهليٽنا: ظلم سھڻ. ڏک سھڻ.
 ● ستيم ڏھانا: ظلم ڪرڻ.
 ● ستيمبر: ذ [اردو] عيسوي سال جو هڪ
 مھينو - سيپٽمبر - September.
 ● ستينا: لازم [ھ] اڀرو ٿيڻ. روڄڻ (منهن). ليٽڻ.
 ● ستشو: ذ [ف] پيڳل جو.
 ● ستشو بانده: ڪي پيچھے پڙنا: اٿو ٻڌي
 ڪاھي پوڻ. عت ڏوئي پٺيان پوڻ. لاڳيتو
 ڪوشش ڪرڻ.
 ● ستشو گھولنا: اجايون ڳالهيون ڪرڻ.
 ● ستواو: صفت [ھ] سھڻو-سھڻو. نازڪ-
 نفيس.

— سٽران ناک؟ ٺ. سٽو ۽ نازڪ ٺڪ.

— سٽهرا ڪا سٽهره: ذ. صفت [ه] صفا -
اجرو. سٽو. (ٺ) سٽهري.

— سٽهراپن: ذ. صفائي. سٽائي.

— سٽهرا شاهي: ذ. فقيرن جو هڪ گروه.

— سٽهراڻي: ٺ. صفائي - سٽائي. سليقو.

— سٽهراڻي پهري: ٺ. بهاري ڏيڻ. صفائي
ڪرڻ. برباد ڪرڻ.

● سٽهراڻو: ذ [ه] فرش وڇائڻ جي حالت.

لاش جو ڍير. ڊنل جاين جو ڍرڪ

— سٽهراڻو پٽو: لاش جو ڍير لڳو.

● سٽياناسي: ذ [ه] هڪ قسم جو وڻ (جنهن ۾
ڪنڊا گهڻا ٿين ۽ ان جو ڦل خارش جي دوا
۾ ڪم اچي).

● سٽيا ڪا سٽي: ذ [ه] سٽنگ. جوئر جو

سٽنگ. هارين جي اصطلاح ۾ پوک جي وندي.

● سٽيا پٽا: ذ [ه] سازباز - سازش. فريب. دغا.

— سٽيا پٽا لڙانا: سازباز ڪرڻ. سازش ڪرڻ.

— سٽي سٽي.

● سٽائي: ٺ [ه] مٽائي.

● سٽپٽانا: لازم [ه] منجهن. گهپرائجن -

بدحواس ٿيڻ. حيران ٿيڻ.

— سٽپٽائے پهرنا: رلندو وٺڻ. پٽڪندو وٺڻ.

● سٽر پٽر: ٺ [ه] چوڻڪو ڪم. خسي

ڪم. پٽڪڻ جي حالت.

— سٽر پٽر ڪرنا: اجايو رلاڻ. سٽهو ٿلهو

ڪم ڪرڻ.

● سٽڪ: ٺ [ه] سٽهون لڪڻ - چٽو -

چٽڪ. سٽي عورت.

● سٽڪانا: متعدي [ه] گهر ڪرڻ. مار

ڪيڻ. ڦهڪائڻ (لڪڻ). ڪاٺيءَ وغيره کي

گهڙي ڏاند پڇو ڪرڻ. نا اميد ڪرڻ.

● سٽڪنا: لازم [ه] ڦهڪڻ (لڪڻ). ڪسڪڻ -

اوچتو روانو ٿيڻ. غائب ٿيڻ.

● سٽڪل: ٺ [ه] زٽ - پٽڪا. بڪ.

— سٽڪلا: سٽڪل: ذ. صفت. زٽ هٽندڙ -

پٽڪا. (ٺ) سٽڪلي.

● سٽڪ: ٺ [ه] تعلق - سازش.

— سٽڪ لڙانا: تجويز ڪرڻ. اک لڙائڻ.

واقفيت ڪرڻ.

● سٽاسٽڪ سٽ سٽ: ٺ [ه] سٽ سٽ -

(لڪڻ وغيره) ڦهڪائڻ جو آواز. (تابع فعل)

لاڳيتو (ڦهڪو).

● سٽاڪ: ٺ [ه] سٽڪو. سٽ سٽ

جو آواز.

● سٽنا: لازم [ه] ميلڻ. چٽو ٿيڻ. چٽوڻ.

گڏيڻ (باراني).

— سٽانا: متعدي. چٽو ٿيڻ. هٽڻ. ليپڻ. گڏيڻ.

— سٽا هوا: صفت. لڳل - چٽو ٿيل. ميليل -

جٽ.

— سٽاو: ذ. پٽي - اتحاد.

● سٽهڻيانا سٽهڻياڃانا: لازم [ه] سٽ ورهڻ

عمر کان چوڻ. عقل گهٽجڻ. سٽ ڪيڻ.

● سٽهڻي ڪا سٽهڻيان: ٺ [ه] سٽهڻيائي.

● سٽهڻي: ٺ [ه] آهي گاريون جي شاديءَ

جي موقعي تي گهوڙيا ۽ ڪنواريتا چرچي طور

هڪٻئي کي ڏيندا آهن.

● سٽهروا سٽهروا: ذ [ه] آها خوراڪ جا

ويال زال کي ڪارائيندا آهن - سٽوڻجڙو.

● سٽهڻي: ٺ [ه] چانورن جو هڪ قسم (جنهن جو

فصل سٽ ڏينهن ۾ تيار ٿئي) - سٽڙيا - ڪنگڙي.

● سٽجا ڪا سٽجي: صفت [ه] سٽجو - پورو.

- ساڄو - سڄو (هٿ، پاسو).
 ● سڄانا: متعدى [هـ] سڄائڻ. ڦوڪڻ.
 ● سڄيل: صفت [هـ] سينگاريل - عمدو.
 نيچ. واجبي.
 = سڄيل: بنا نا: سينگارڻ - ٺاهڻ جوڙڻ. سهڻو
 بنائڻ.
 ● سڄجڻ: ذ [هـ] گهر وارو. خاوند. پيارو -
 دلبر. دوست.
 = سڄجڻي: سڄجڻياں: ٿ. پياري.
 ● سڄجنا: لازم [هـ] ٺهڻ - بنجڻ. سينگارڻ.
 زيب ڏيڻ. ڍڪجڻ (بدن تي).
 = سڄ: ٿ. سينگار. زيب. رونق. تياري.
 = سڄا سڄايا: صفت. سينگاريل. ٺهيل جوڙيل.
 بنيل ٺهيل.
 = سڄانا: متعدى. سينگارڻ. ٺاهڻ جوڙڻ.
 بنائڻ. ترتيب وار رکڻ.
 = سڄاوڻ: ٿ. سينگار. ٺاهڻ ٺوهڻ. زيب
 زينت.
 = سڄ: د هج: ٿ. ٺاهڻ ٺوهڻ. زيب زينت.
 هار سينگار.
 = سڄيلا: سڄيل: ذ. صفت. ٺهيل جوڙيل.
 ڪپڙي لٽي ٺهيل. سهڻو. سٺو.
 ● سڄهانا: متعدى [هـ] اهڃاڻ ڏيڻ. ياد
 ڏيارڻ. سيکارڻ.
 = سڄهائي ڏيها: ڏيکائي ڏيڻ. ڏسجڻ ۾ اچڻ.
 سڄهي اچڻ. سمجهه ۾ اچڻ.
 ● سڄي: ٿ. [هـ] لائيءَ مان ٺهيل کار - سڄي.
 ● سڄ: ذ [هـ] سڄ - سڄائي. (صفت) حق.
 = سڄڻا: سڄڻ: ذ. صفت. سڄو. درست.
 وفادار. خالص.
 = سڄڻاڻس: ذ. سڄائي. ديانتداري.
 = سڄ: پوڄهڻا: سڄ پڄڻ. سڄي ڪرائڻ.
 = سڄ: سڄ: تابع فعل. سڄ پڄڻ.
 = سڄڻي: ٿ. سڄ - سڄي. (صفت) صحيح -
 صاف (گالهه).
 ● سڄڻا: لازم [هـ] ميلڻ. معلوم ٿيڻ - سڄهڻ.
 = سڄڻ: ٿ. [ع] آسُر - فجر.
 = سڄڻي: ٿ. (رمضان جي مهيني ۾) آسُر
 مهل جو ڪاڌو.
 ● سڄڻ: صفت [ف] ڏاڍو - مضبوط. مشڪل -
 ڏکيو.
 = سڄڻ: دن: آنا: ڏکيا ڏينهن اچڻ. نحوست
 جا ڏينهن اچڻ.
 = سڄڻ: سڄڻ: ڪهڻا: چڱو سٺو چوڻ.
 گهٽ وڌ گالهائڻ.
 = سڄڻ: گهڙي: ٿ. ڏکيو وقت. مصيبت
 جو وقت. آئي ويل.
 = سڄڻي: ٿ. سختي. مشڪلات. ڏکيائي.
 مضبوطي. ظلم - تيزي. مصيبت.
 = سڄڻي: آڻهانا، جهيٺا: سختي سهڻ. ڏک
 سهڻ. مصيبت ڪڻڻ.
 = سڄڻي: پيش: آنا: سختيءَ سان پيش
 اچڻ. رکائيءَ سان پيش اچڻ.
 = سڄڻي: ڪر: نا: سختي ڪرڻ. ظلم ڪرڻ.
 ● سڌا: تابع فعل [هـ] سدائين - هميشه.
 = سڌا پهتل: ذ. هميشه ڦل ڏيندڙ وڻ.
 = سڌا سڌا ڪرڻ: ٿ. سڌا سڌا ڪرڻ (دعا طور
 ڪم ايندڙ لفظ). هڪ قسم جي جهرڪي. هڪ
 قسم جو گل.
 ● سڌه: ٿ. [هـ] ياد گيري. سُرَت. ڄاڻ. خبر.
 = سڌه سڌه: ٿ. سڌه سڌه. خبر چار. ياد گيري.
 = سڌه سڌه: رکهڻا: سڌه سڌه رکڻ. خبر چار

رڪڻ. هوش حواس هئڻ.

● سڌهه. بڌهه لپينا: سڌهه سماءَ وٺڻ. خبرچار وٺڻ.

● سڌههاري: لازم [هه] سڌارڻ. چالائڻ ڪرڻ. گذاري وڃڻ.

● سڌههاري: متعدي [هه] سڌارڻ. سنوارڻ. سڌو ڪرڻ. سزا ڏيڻ.

● سڌههاري: لازم [هه] سڌارڻ. سڌو ٿيڻ. سنئين پير تي اچڻ. درست ٿيڻ.

● سڌههنا: لازم [هه] سيڪڻ. هيرن (جانور).

● سڌهه سڌهه هيا: صفت. سيڪيل. هيريل ميريل. اشارن تي هلندڙ.

● سڌهه هانا: متعدي. سيڪارڻ. هيرائڻ سڌارڻ.

● سڌول: صفت [هه] سهڻي بيهڪ وارو. خوشنما.

● سڌر: ذ [هه] هڪ قسم جو ٻوٽو. ڪانو.

● سڌر ڪرنا: ڪڍڻ. فتح ڪرڻ. چوڙڻ (تير، گولي وغيره).

● سڌر: ذ [هه] سڌر- ڪوپري. سڌسي. سڌو. چوڻي. مٿيون حصو.

● سڌر آنڪهون پٿر: محاوره. مٿي ۽ اکين تي. اکين تي- خوشيءَ سان قبول.

● سڌر آنڪهون پٿر بڻهانا: اکين تي ويهاري گهڻو قرب ۽ مان ڏيڻ.

● سڌر آتارنا: سڌر لاهڻ- سڌسي لاهڻ.

● سڌر آڻها ڪر (ڪڍڻ) چٽائڻا: منهن مٿي ڪري هلڻ. وڌائي سان هلڻ. غرور سان هلڻ.

● سڌر آڻها ڪر ديهڪنا: ڪنڌ کڻي ڏسڻ. ڌيان سان ڏسڻ.

● سڌر آڻهانا: سڌر ڪڍڻ- ڪنڌ ڪڍڻ. ظاهر ٿيڻ. منهن ڪڍڻ. آڪوڄڻ.

● سڌر آڻهائڻ نه دينا: ڪنڌ ڪڍڻ نه ڏيڻ. واندڪائي نه ڏيڻ.

● سڌر آڻانا: سڌر آڏائڻ. ڪنڌ لاهڻ- سڌسي لاهڻ. قتل ڪرڻ.

● سڌر آونچا ڪرنا: ڪنڌ مٿي ڪرڻ- گهات اوچو ڪرڻ. سرخرو ٿيڻ.

● سڌر بهاري هونا: سڌو ڳرو هئڻ (ننڍ ۽ ننڍي يا زڪام سبب).

● سڌر ٻيچ ڪر سول لپينا: جان جو ڪي ۽ وجهي ڪا شيء حاصل ڪرڻ.

● سڌر ٻيچنا: سڌر ڏيڻ. جان جو ڪي ۽ وجهي.

● سڌر پائڻو نه هونا: اڏو مٿو نه هئڻ. اڳ پٺ نه هئڻ. بي بنياد هئڻ.

● سڌر پائڻو پٿر دهرنا: ر ڪهنا: سڌر پيرن تي رڪڻ. التجا ڪرڻ.

● سڌر پٽڪ ڪر (ڪڍڻ) سڌرنا: مٿو هڻي مرڻ. تمام گهڻي ڪوشش ڪندي ٽڪجي پوڻ.

● سڌر پٽڪنا، پٽڪنا، مارنا: مٿو هڻڻ- مٿو مارڻ. سڌر ڦوڙڻ. گهڻي ڪوشش ڪرڻ.

● سڌر سوس ڪرڻ. بيزار ٿيڻ.

● سڌر پٿر: تابع نعل. مٿي تي- مر تي. مٿان.

● سڌر پٿر آ بٽنا: مٿي تي اچي پوڻ. سڌر تي پوڻ.

● سڌر پٿر آ پٿرنا: سڌر تي اچي پوڻ- مٿان اچي پوڻ.

● سڌر پٿر آنا: مٿي تي اچڻ- سڌر تي اچڻ. مٿان اچڻ.

● سڌر پٿر آڻهانا: مٿي تي ڪڍڻ. هٽ ڪرڻ. عزت ڏيڻ.

● سڌر پٿر آڻڻ ڪهه لپينا: آڇل سڌر تي ڪڍڻ. موت ويجهو هئڻ.

● سڌر پٿر بڻهانا: مٿي تي ويهاري. مٿي تي چاڙهڻ. قرب ڏيڻ. مان ڏيڻ.

== سَر پَر بَنَنا: مٽي تي اچڻ (مصيبت).

== سَر پَر بَهَوَت سَوار هونا: مغز ۾ جين هئڻ.
پُوت سَوار هئڻ. مٿو قريل هئڻ. بدحواس هئڻ.

== سَر پَر بِيهَنا: مٽي تي ويهڻ. سير تي ويهڻ.

== سَر پَر پَانو رکھ ڪر بھاگنا: تمام تڪڙو
پڄي وڃڻ. ڪڙين تي زور ڏيڻ. بدحواس ٿي
پڄي وڃڻ.

== سَر پَر پَرُنا، ٺُونُنا: سير تي پوڻ. مٽي تي
اچڻ. مصيبت پوڻ.

== سَر پَر پَهَازُ کِرنا: جبل سير تي ڪرڻ.
مصيبت ڪڙڪڻ. مٿان آفت آڻڻ.

== سَر پَر چُر هانا: سير تي چاڙهڻ - گهڻي
عزت ڏيڻ. گستاخ ڪرڻ.

== سَر پَر سايه هونا: مٽي اجهو هئڻ. سَر پَرست
جو هٿ هئڻ.

== سَر پَر سَوار هونا: سير تي چڙهڻ. ڪڪ
ڪرڻ.

== سَر پَر ڪَٽَڻ باندھنا: ڪفن سير سان
ٻڌڻ. مرڻ لاءِ تيار ٿيڻ.

== سَر پَر ليے بَهرنا: مٽي تي ڪڍي گھوٽ-
ساڻ ڪڍي هلائڻ.

== سَر پَر لَهَنا: مٽي تي ڪڍڻ. پاڻ تي رکڻ
(ذميداري).

== سَر پَر سے وارنا: سَرتان گھورڻ. صدقو
ڪرڻ.

== سَر پَر هانھ بھپَرنا: مٽي تي هٿ گھمائڻ-
پيار ڪرڻ. دلاسو ڏيڻ. ڪم ڪيڻ. مٿو
ڪوڙڻ.

== سَر پَر هانھ دَهرنا، رَکھنا: مٽي تي هٿ
رکڻ. سر پرستي ڪرڻ. همدردي ڪرڻ. قسم
ڪيڻ.

== سَر پَڪڙ ڪَر بِيهَنا: مٿو جهلي ويهڻ.

== مٽي تي هٿ ڏيئي ويهڻ (ڏک، گهٽي ۽ ڄم)

== سَر پَهَنا: سير ڦاٽڻ. سَور کان مٿو ڦاٽڻ.

== سَر پَهَنُڻول: محاوره. جهيڙو. جهڳڙو.

== سَر پَهرنا: سير ڦيرڻ - مٿو ڦرڻ. چريو
ٿيڻ.

== سَر پَهُونُنا: سير ڦاٽڻ - مٿو ڦاٽڻ. مٽي ۾
تمام گهڻو سور هئڻ.

== سَر پَهوڙنا: مٿو ڦاٽڻ. مٿو هئڻ. اجائي
ڪوشش ڪرڻ.

== سَر پِيهَنا: مٿو پيڻ - ڏک يا ڪاوڙ ۾
مٽي تي ڌڪ هئڻ.

== سَر پَهر نه هونا: اڳ پُٺ نه هئڻ. ڳالهه
جو مَنڊل ۽ پڇاڙي نه هئڻ. منجهيل معاملو هئڻ.

== سَر توڙنا: مٿو ڀڄڻ. مٿو ڦاٽڻ.

== سَر ٽَڪرانا: مٿو ٽڪرائڻ. مٿو هئڻ. مٿاساري
ڪرڻ. ڏاڍي ڪوشش ڪرڻ.

== سَر جوڙ ڪَ (ڪر) بِيهَنا: صلاح مصلحت
ڪرڻ لاءِ گڏجي ويهڻ.

== سَر جوڙنا: گڏ ٿيڻ (صلاح مصلحت لاءِ).
هم صلاح ٿيڻ. جمع ٿيڻ.

== سَر جهُڪانا: سير جهڪائڻ - مٿونيوڙائڻ.
اطاعت ڪرڻ. پشيمان ٿيڻ. قبول ڪرڻ.

== سَر چَڙها: صفت. مٽي تي چڙهيل. ڪريل.
مٽي قريل.

== سَر چَڙھ ڪَ (ڪر) بولنا: ڪليو ڪلايو
اعلان ڪرڻ. ظاهر ظهور ٿيڻ.

== سَر چَڙهنا: مٽي تي چڙهڻ - سير تي
چڙهڻ. سامهون ٿيڻ. گستاخ ٿيڻ.

== سَر چَڪرانا: مٿو ڦيرڻ - سير کي چڪر
اچڻ.

== سَرُ دِ کھانا : مٿو ڏيکارڻ . زالن جي اصطلاح ۾ مٿي مان جُونئُون ڪڍائڻ .

== سَرُ دُ کھنا : مٿو ڏکڻ . مٿي ۾ سور ٿيڻ .

== سَرُ دُھنڻا : مٿو ڌوئڻ . مٿو لوڏڻ (انڪار يا اقرار لاءِ).

== سَرُ دھونا : مٿو ڌوئڻ . وهنجڻ (عورت جو) .

== سَرُ دينا : سِرُ ڏيڻ . مٿو ڏيڻ .

== سَرُ ڏوبُ : تابع فعل . ايترو اونهو پاڻي

جنهن ۾ ماڻهو مٿي سوڌو ٻڏي وڃي - ڪَنان تار .

== سَرُ ڏھانڪُنَا : مٿو ڏڪڻ . مٿي ڇانوَ ڪرڻ .

== سَرُ رنڱُڻا ، لال ڪَرُنا : مٿو رڱڻ . مٿو

لال ڪرڻ . مٿو ڳاڙهو ڪرڻ (رت ۾) .

== سَرُ سَهَلانا : مٿي تي هٿ ڦيرڻ خوشامد ڪرڻ

== سَرُ سَ بوجه آتَرُنا : مٿي تان بار لهن . سِر

تان ذميداريءَ جو بار لاهڻ . قرض لهن .

== سَرُ سَ ٻائي گُذر جانا : چوٽ چڙهي وڃڻ .

ڳالهه جو حد کان لنگهي وڃڻ .

== سَرُ سَ سايه آڻهنا : مٿي تان (وڌي جو)

هٿ لهن . وڌي يا بزرگ جو مري وڃڻ .

== سَرُ سَ ڪفن ٻانڊهنا : ڪفن سِر سان

ٻڌڻ . مرن لاءِ تيار رهڻ .

== سَرُ سَ سِينُڪُ هونا : مٿي تي سِڱ هڻڻ . ڪا

خاص نشاني هڻڻ .

== سَرُ سَ مَٽِلا هونا : مڇيري مٿي سان هڻڻ .

== سَرُ سَ وارُنا : مٿي تان گهورڻ . صدقو ڪرڻ .

== سَرُ سَ بوجه ٽالُنا : سر تان بار لاهڻ . ڪوبه

ڪم مٿينءَ دل سان ڪرڻ .

== سَرُ سَ ڇهرا آتارُنا : ٿورو لاهڻ . ڪيلا جو

کانگهو لاهڻ .

== سَرُ سَ ڪٽا : صفت . سِر ويڊيل سيسيءَ لٿو .

== سَرُ سَ ڪٽانا : سِر ويڊائڻ - جان ڏيڻ - سر ڏيڻ .

== سَرُ سَ ڪُڇائنا : سيسي چلهڻ . سخت مزا ڏيڻ .

== سَرُ سَ ڪورَ (اَلُئِرَ) آسَترَ سَ مونڏنا :

سُڪهي پاڪيءَ سان مٿو ڪوڙڻ . دلِبا ڏيئي ڦِرن .

== سَرُ سَ کھانا : مٿو ڪائڻ . بڪبڪ ڪرڻ .

== سَرُ سَ کھاوُ : صفت سِر ڪائڻو . مٿي ڪاپائڻو -

بڪبڪيو .

== سَرُ سَ کھپُ : صفت . هر هڪ ڪم تي گهڻو

ويچار ۽ محنت ڪندڙ - اورچ .

== سَرُ سَ کھپَنا : سر ڪپائڻ - مٿو ڪپائڻ . مٿو

هٽڻ - گهڻي ڪوشش ڪرڻ .

== سَرُ سَ ڪَ بَلُ چَلُنا : تمام گهڻي ادب ۽

تعظيم سان هلڻ .

== سَرُ سَ ڪاڙِي پير پَسِها ڪَرُنا : تمام سخت

ڪم ڪرڻ .

== سَرُ سَ ڪَنُجا ڪَرُنا : مٿو گنجو ڪرڻ . ڏي

مارَ ڏيڻ .

== سَرُ سَ ڪُونڊَهَنا : وار ڳنڍڻ - مٿو ويڙهڻ .

== سَرُ سَ گهٽُئُون مِٺِي دينا : مٿو گوڏن ۾

ڏيڻ . ڪنڌ هيٺ ڪرڻ . لهجي ٿيڻ . گهٽيءَ ۾ پوڻ .

== سَرُ سَ گهَومُنا : مٿو ڦيرڻ . مٿي ۾ ڦيري ٿيڻ .

== سَرُ سَ لهينا : مٿي تي کڻڻ - سِر تي کڻڻ . ذمو کڻڻ .

== سَرُ سَ مارُنا : مٿو هڻڻ - مٿو مارڻ . سمجهائڻ .

== سَرُ سَ مَٽُڪانا : نخري سان ڪنڌ لوڏڻ .

== سَرُ سَ مَٽُنا : سِر تي مَٽُ هڻڻ - ڏسي ڪرڻ .

مَٽُ هڻ (الزام) .

== سَرُ سَ مَٽُزَنُ : ٺ [اردو] مٿي جو سُور .

تڪليف . مٿي جو ڪاپارو . ٻُڌَ تَر .

== سَرُ سَ مَٽُنا : مونڏنا : ذ . صفت . مٿو ڪوڙيل -

گنجو .

== سَرُ سَ مَٽُنا : مٿو ڪوڙائڻ - گنجو ٿيڻ .

فقير ٿيڻ . پاڻ ڦِرائڻ .

== سِرَ مِيللا هونا : مٺو ميرو هئڻ .

== سِرَ مِين خاڪَ ڏالڻا : مٺي ۾ ڏوڙ وجهڻ .
ماتر ڪرڻ .

== سِرَ مِين دَرُڌ هونا : مٺي ۾ سور هئڻ .
== سِرَ مِين دَهَمَڪَ هونا : مٺي ۾ (سور سبب)
ڌڪ لڳڻ .

== سِرَ مِين هَوا بَهَرُ نا : مغز ۾ هوا پَرجڻ .
وڌائي ڏيڻ .

== سِرَ نِڪالڻا : مٺو ڪيڻ ڪنڌ ڪڍڻ - ترقي
ڪرڻ . ظاهر ڏيڻ .

== سِرَ نه آڻهانا : ڪنڌ نه ڪڍڻ . مقابلي ۾ نه اچڻ .
== سِرَ نيهرڙانا : نيچا ڪرنا : سرنوڙائڻ - ڪنڌ
هيٺ ڪرڻ . شرم يا ڌڪ کان ڪنڌ هيٺ ڪرڻ .
== سِرَ هيلانا : ڪنڌ لوڏڻ - اشاري سان جواب
ڏيڻ . ڪنڌ ڌوڏڻ .

== سِرَ هونا : موهڻ (الزام) . پُٺيان پوڻ -
پورو ڏيڻ (ڪم) . ضد ڪرڻ .

== سِرِي ۽ سِرِيان : ٿ . سيسي - سُندي .
== سِرِي پائے : ڌ . سُندي ۽ پاوا (چوپائي جا) .
● سِرَ ۽ سِرَ : ڌ [ه] سِر . راڳت جي طرز .
آواز .

== سِرُ جَمانا : سِرُ ملائڻ .
== سِرُ مِيلانا : سِرُ ملائڻ . سِرُ ڄمائڻ .
== سِرُ وِڌيا : ٿ . علم موسيقي .
== سِرُ يلا ۽ سِرُ يلے : ڌ . صفت . سِرُ يلو . سِرُ وارو .
وڻندڙ آواز وارو .

== سِرُ يلاپن : ڌ . سِرُ يلائي .
== سِرُ يلي آواز : ٿ . سِرُ يلو آواز . راڳ ۽ ساز
سان مناسبت رکندڙ آواز .

● سِرَا ۽ سِرے : ڌ [ه] سُندي - شروعات . چيڙو .
== سِرے سے : تابع فعل . سِرِي کان - منلي کان -

شروع کان .

== سِرے کا والا : صفت . منڍ وارو - سِرِي وارو .
● سِرَپڻا : متعدي [ه] پِڻڻ - پارا تو ڏيڻ .

● سِرانا : متعدي [ه] پوڙڻ - لوڙهڻ . ٿڌو
ڪرڻ (تابوت) تعويذ وغيره) .

● سِرَاؤ : ڌ [ه] پاسي جو گوشت .

● سِرَاوَن : ڌ [ه] ڪوڙو يا ڪيڙيل زمين
سيڌي ڪرڻ جو اوزار - تَر - مينڇور .

● سِرَاهنا : متعدي [ه] ماراهڻ - واکائڻ .

● سِرَ بهننگُ سِرَ بهننگي : ڌ [ه] هندو
فقيرن جو هڪ گروهه (جي چُوت چات جو خيال
ڪونه ڪن) .

● سِرَ پَٽ : ٿ [ه] هڪ قسم جو گاهه (جنهن
جي ڪاٺن مان قلم ٺاهيندا آهن) - ڪاٺهَن .

● سِرَ پَٽ : ٿ [ه] سِرَ ميدان ڊوڙ (گهوڙي
جي) - گهوڙي جي هلڻ جو هڪ نمونو - سِرَاو .
== سِرَ پَٽ ڊوڙانا : گهوڙي کي سِرَ ميدان
پڇاڻڻ .

● سِرَ تي سِرَ تي : ڌ [ه] هڪ قسم جو تماڪ .
● سِرَ ڌل : ٿ [ه] دروازي جي چوڪ
جي مٿين ڪاٺي - سِرَ درو .

● سِرَس سِرَسا : ڌ [ه] وڻ جو هڪ قسم -
سرنهن (وڻ) .

● سِرَ سِرانا : لازم [ه] سِرَسَر ڪرڻ . نانگ
جو هلڻ . هوا جو لڳڻ . سِرَدي جي ڪري ڏڪڻ .
وڻن جي پنن جو آواز ڪرڻ .

== سِرَ سِرَاهڻ : ٿ . سِرَسَر . جيت يا نانگ
جي هلڻ جو آواز .

● سِرَ سِرانا : متعدي [ه] ڏڪڻ - ٽوڪڻ
(ٿڌ کان) .

● سِرَ سِرِي : ٿ [ه] سِرَسَر . اناج جو سِرَو

● سڙنگي ۽ سڙنگيا : صفت . کات هٽندڙ .
جاسوس .

● سڙنگي ۽ سڙنگيا : ٺ [هـ] ڏسو "سارنگي" .

● سڙوا ۽ سڙوے : ذ [هـ] هڪ قسم جو
ڪارو بچ . پسارڪي وکر جو هڪ قسم .

● سڙوتا ۽ سڙوتے : ذ [هـ] سڙوتو
(سوپارين وغيره وڍڻ جو) .

● سڙوتی ۽ مڙوتیاں : ٺ . سڙوتري .

● سڙوهي : ذ [هـ] مارواڙ جي ڀرسان هڪ شهر
جونالو (جتي تلوارون ٺهنديون هيون) . (اصطلاحاً)
ترار - سرواهي .

● سڙهانا : متعدی [هـ] ساراھڻ - واکاڻڻ .

● سڙهانا ۽ سڙهائے : ذ [هـ] ورهائڻو .

● سڙي پھل : ذ [هـ] ناريل .

● سڙيش : ذ [ف] هڪ قسم جو کونڙ جهڙو
وکر - سڙس .

● سڙي : ٺ [هـ] سڙدائڻ - خفقان . چربائي .

● سڙا سڙان : صفت . سودائي . چريو .
(ٺ) ميڙن .

● سڙا ٻاؤلا : صفت . سودائي - خفقاني .

● سڙي : ذ . چريو . خفقاني .

● سڙي هونا : چريو ٿيڻ . سودائي ٿيڻ . پورالو
ٿيڻ .

● سڙا سڙ : ٺ [هـ] ڦٽڪن وغيره جي لڳڻ
جو لاڳيتو آواز - سٺ سٺ .

● سڙاڪ : ٺ [هـ] ڇهڪ جو شڪو .

● سڙپ : ٺ [هـ] ڳيٽ . وڏو ڍڪ .

● سڙپا ۽ سڙپے : ذ . وڏي ڳيٽ .

● سڙپا لنگاڻا مارنا : وڏا ڍڪ ڀرڻ .

● سڙ سڙ : تابع فعل [هـ] حقي يا چلم
ڇڪڻ جو آواز .

(هڪ قسم جو ڳاڙهو جيت) . هڪ قسم جو

جيت جنهن جي چڪ پائڻ سان بدن ۾ خارش
ٿئي . بدن جي سڙسڙ - سڙسڙ .

● سڙسڙ : ٺ [هـ] هڪ قسم جي پوک -
سڙنهن .

● سڙسڙ جمانا : سڙنهن پوکڻ . ڪنهن
ڪم کي نهايت جلدائيءَ سان ڪرڻ .

● سڙڪڻا : لازم [هـ] سڙڪڻ - سڙڻ - رڙڻ -
هٽڻ - ڪسڪڻ .

● سڙڪانا : متعدی . سڙڪائڻ - سڙڻ - رڙڻ -
ڪسڪائڻ .

● سڙڪڻدا ۽ سڙڪڻدے : ذ [هـ] ڪانو
(سڙ جي پوڙي جو) . نٽو .

● سڙڪي ۽ سڙڪياں : ٺ [هـ] ڪانو (سڙ
جو) . تيلي .

● سڙڪي والا : ذ . ڪانن مان ڇيڪون ٺاهيندڙ .

● سڙم : ذ [ف] سڙمو .

● سڙم ڏالڻا لنگاڻا : سڙمو وجهڻ - سڙمو پائڻ .

● سڙم ڏهڻڪڻا : اکين مان سڙمو وهڻ .

● سڙم ڪٽرنا : ٻيهي سڙمي جهڙو سنهون ڪرڻ .

● سڙم کي تڙمير : محاوره [اردو] سڙمي
جي ليڪ .

● سڙنام : صفت [هـ] مشهور . سڙسڙ .

● سڙنام ڪٽرنا : مشهور ڪرڻ .

● سڙنگ : ذ [هـ] ڳاڙهي رنگ جو گهوڙو .

● سڙنگ آڙانا : سڙخو گهوڙو ڊوڙائڻ .

● سڙنگ لال گهوڙي : ٺ . ڀارن جي هڪراند .

● سڙنگ ۽ سڙنگي : ٺ [هـ] سڙنگهه -

گجھو رستو . زمين جي اندران ٺهيل رستو .

● سڙنگ لنگاڻا : سڙنگهه هڻڻ . گجھو رستو

ٺاهڻ .

- سُرُڙِي : ٿ [هـ] هڪ قسم جو ننڍو حقو.
- سُرُڙِي ڪٽ سُرُڙِي ڪپڻ : ٿ [هـ] سُرُڙِي - رستو.
- سُرُڙِي ڪٽ بڻانا : سُرُڙِي ٺاهڻ . رستو بڻائڻ .
- سُرُڙِي ڪٽ ڇهڙ ڪٽڻا : رستي تي ڇٽڪار ڪرڻ.
- سُرُڙِي ڪٽڻا : متعدي [هـ] گهڻي وڃڻ - هڻڻ ڪرڻ . سُرُڙِي ڪرڻ .
- سُرُڙِي : لازم [هـ] سُرُڙِي - رڪتي خراب ٿيڻ . ڪينو ٿيڻ (کاڌو) . گهڻڻ .
- سُرُڙِي : صفت سُرُڙِي - ڪينو ٿيل . بانسي (کاڌو) .
- سُرُڙِي گهلا : صفت . سُرُڙِي گهريل . پُراڻو . بدبودار .
- سُرُڙِي : متعدي . گهراڻ . خراب ڪرڻ .
- سُرُڙِي ڪٽڻا : سُرُڙِي ڪٽڻا : ٿ . گند جي بدبوءِ . بدبوءِ .
- سُرُڙِي ڪٽڻا : بدبوءِ ٿيڻ - ڏپ آڻڻ .
- سُرُڙِي ڪٽڻا : صفت . سُرُڙِي - بدبودار . پُراڻو .
- سُرُڙِي ڪٽڻا : ٿ [هـ] ڪيڪاڻ - ڪيڪ جي ڏپ .
- سُرُڙِي ڪٽڻا : صفت [ف] ڍرو - سُست . آداس .
- سُرُڙِي ڪٽڻا : ڍرو ڪرڻ . سُست ڪرڻ .
- سُرُڙِي ڪرنا : سُستي ڪرڻ . ڍر ڪرڻ . دير ڪرڻ .
- سُرُڙِي : صفت [هـ] سُرُڙِي - گهٽ قيمت وارو . (ٿ) سُرُڙِي .
- سُرُڙِي : لازم [هـ] سُرُڙِي ڪٽڻ - ساھ پيئڻ . آرام ڪرڻ .
- سُرُڙِي : سُرُڙِي سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي .
- سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي .
- سُرُڙِي : لازم [هـ] سُرُڙِي - سُرُڙِي ڀرڻ .
- سُرُڙِي : سُرُڙِي ڪيڪياڻ : ٿ . سُرُڙِي .
- سُرُڙِي ڪيڪياڻ : سُرُڙِي : سُرُڙِي ڀرڻ . روئڻ .
- سُرُڙِي : صفت [ف] اڇو (رنگ) .
- سُرُڙِي پُڙ : جانا : منهن جو رنگ هارجي وڃڻ - منهن جو پُڙو لهي وڃڻ .
- سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي - آڇو ڀورو .
- سُرُڙِي : ٿ . آڇاڻ . چڻ جي ڀوڄي .
- سُرُڙِي ڪيڪياڻ : چڻ جي ڀوڄي اڇڻ .
- سُرُڙِي : متعدي [هـ] واپارين جي اصطلاح ۾ ساڪارڻ - هُنڙِي ڀرڻ .
- سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي - پُڙ جي حالت - ساڪارو .
- سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي - پُڙ - طاقت .
- سُرُڙِي : متعدي [هـ] سُرُڙِي . گهڻڻ . پيڇڻ - سوڙهو ٿيڻ .
- سُرُڙِي : صفت . سُرُڙِي . سوڙهو - تنگ .
- سُرُڙِي ڪونا : ٿ [هـ] سوڙهي ڪُنڊ (١٠) درجن کان گهٽ ماپ واري) .
- سُرُڙِي پُڙ : تنگي پوڻ - تڪليف پيش اچڻ .
- سُرُڙِي : لازم [هـ] سُرُڙِي . هي لفظ مرڪب لفظن ۾ ڪم اچي ” ڪرڪنا ، هو سڪنا ، وغيره “ .
- سُرُڙِي : صفت [ف] گهوڙي جو ٿاڻو کائڻ جي حالت .
- سُرُڙِي ڪهانا : گهوڙي جو ٿاڻو کائي ڪرڻ .
- سُرُڙِي : متعدي [هـ] سُرُڙِي . پڇاڻڻ . ڪوٺيڻ (بدن) .
- سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي - سُرُڙِي . خوشحالي - آسودائي .
- سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي - پيڻگهو .
- سُرُڙِي : پانا : سُرُڙِي حاصل ڪرڻ .
- سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي : ٿ [هـ] سُرُڙِي جي تري ۾ اندرئين پاسي پيل چمڙي جو ترو - سُرُڙِي .
- سُرُڙِي : صفت . سُرُڙِي - آسودو - خوش .
- سُرُڙِي : رها : سُرُڙِي رهن - آسودو رهن .
- سُرُڙِي : سڪهانا : سڪهانا : متعدي [هـ] سڪارڻ .

ڏسڻ (هٽر). هٽرائڻ.

● سڪھائے ميں آنا: ٻئي جي چوڻ ۾ اچڻ. لائي چائي ۾ اچڻ.

● سڪھايا پٽڙ هايا: صفت. سيڪارييل. برغلايل.

● سڪھانا: متعدي [ه] سڪائڻ. خشڪ ڪرڻ.

● سڪهي ۽ سڪهياڻ: ث [ه] ساھڙي -

ساھيلي - جيٽي.

● سڪيڙنا: متعدي [ه] سسائڻ - پيڪوڙڻ.

سوڙهو ڪرڻ. ڪوٺيڻ (بدن).

● سڪيلا ۽ سڪيلے: ذ [ه] هڪ قسم جي تلوار.

● سڪيٽ ۽ سڪيٽے: ذ [ع] مٿر - ٺٻو - چاپ.

شاھي مٿر. سڪو. حڪم - فرمان.

● سڪيٽ بيهانا: سڪو جاري ڪرڻ. رعب

تاب ويھارڻ. ڏاڪو ڄمائڻ.

● سڪيٽ چلانا: سڪو هلائڻ.

● سڪيٽ: ذ [ه] ”ساگٽ“ جو مخفف. ساگٽ

(پاڇي).

● سڪيٽ بهتيا، ڪهتيا: محاوره. پاڇي پئسو.

● سڪيٽ ۽ سڪيٽے: صفت [ه] سڪو - حقيقي

(عزيز).

● سڪيٽا بھائي: ذ. سڪو ڀاءُ.

● سڪائي ۽ سڪائياڻ: ث [ه] مٽي - ماڻهي.

مگڻو. شادي.

● سڪائي ڪرڻا: ماڻهي ڪرڻ. مگڻو ڪرڻ.

شادي ڪرڻ.

● سڪيندو، سڪيندو: ث [ه] سڪيندو -

سرھان - خوشبوءِ.

● سڪھڙو: صفت [ه] سليقي وارو - سڪھڙو.

هنرمند. ڪاريگر.

● سڪھڙاپا: ذ. سڪھڙو پائي. هنرمندي. فضيلت.

● سڪھڙائي: ث. سڪھڙو پائي - هنرمندي.

● سڪھڙو پن: ذ. سڪھڙو پائي. فضيلت. سليقو.

هنرمندي.

● سيل ۽ سيلپس: ث [ه] مصالحتي وغيره.

پيهڻ جو پٿر. روهي.

● سيل پٿر: ذ. مصالحتي پيهڻ جو پٿر ۽

پٿر جو مٿرو.

● سيل ۽ سيلے: ذ [ه] سنگ. سلو.

● سيل پيٽنا، چنگنا: سنگ ڇوڏڻ. سنگن

جو ڇوڏو ڪرڻ.

● سيلخ ۽ سيلخپس: ث [ه] لوهي سيخ.

● سلام: ذ [ع] ”اسلام عليڪم“ چوڻ. سلامتي.

مرثئي جو شروعاتي ڪلام. سلام (نماز ۾).

● سلام پھڙنا: نماز ۾ سلام ورائڻ.

● سلام ڪرائي: ث. شاديءَ جي هڪ رسم

(جنهن ۾ شاديءَ بعد گھوٽ کي خرچي يا

تحفو ملي).

● سلام ڪرڻا: سلام ڪرڻ. ادب بجا آڻڻ.

رخصت ٿيڻ. استادي، هنرمندي يا چالاڪي سڃڻ.

خدا حافظ چوڻ. ترڪ ڪرڻ.

● سلامي: ث. سلامي. شاديءَ جي هڪ رسم

۾ گھوٽ کي، سس طرفان مليل تحفو. لاهه.

● سلامي آتارنا: سلامي ڏيڻ (بادشاھ وغيره کي).

● سيلانا: متعدي [ه] سيلائڻ. ٽڌو ڪرڻ

(تابوت، تعويذ وغيره).

● سيلائي: ث. سيلائي. سيلائي جو ڪم.

ڀوک (خصوصاً جوئر ۽ مڪائي) کي ڪاٺيندڙ

هڪ قسم جو جيت.

● سيلانا: متعدي [ه] سُمھارڻ. ننڊ ڪرائڻ.

ماري ڇڏڻ.

● سلائي ۽ سلاياڻ: ث [ه] سرائي. تيلي.

● سلائي پھڙنا: سرائي گھمائڻ (اکين ۾).

■ سيلسي ۽ سيلياڻا : ت [هـ] "سيل" جو
تصغير . پاڪيءَ وغيره تڪي ڪرڻ جو پُٿر .
● سُم ۽ سَم : ذ [ف] سُنْب (گهوڙي جو).
■ سُم : لپٽا : گهوڙي جو ٿاڻو کائڻ .
● سَم : ذ [هـ] سَمو - رُت - موسم . زمانو -
دور . تماشو . چهچٽو . نظارو .
■ سَم : بَندَ هئا : چهچٽو ٿيڻ - رونق ٿيڻ .
نظارو پيدا ٿيڻ .
■ سَم : چَهاڻا : رونق چانئجڻ . چهچٽو ٿيڻ .
● سَم : لازم [هـ] سَمائجڻ . پيهي وڃڻ . رهڻ -
وَسڻ . وٺڻ (دل کي) .
● سَمبَل : ذ [هـ] جابلو وڻ جو هڪ قسم .
● سَمَت : ت [هـ] سَمبَت (وڪرمي سال) .
● سَمَت : ت [ع] طرف - دِيس .
● سَمَنا : لازم [هـ] سميتجڻ . گڏ ٿيڻ . ميٿجڻ .
سُسڻ . مري وڃڻ .
■ سَمَنا : متعدي . سميتڻ . گڏ ڪرڻ . ويڙهڻ .
■ سَمَنا : جانا : سميتجي وڃڻ . گڏ ٿيڻ . سُسِي
وڃڻ . ويڙهجي وڃڻ .
● سَمَني : ت [هـ] هڪ قسم جو ڪپڙو
(جنهن جي آناوت ڪپيس جهڙي ٿئي) .
● سَمَجهُنا : متعدي [هـ] سمجهڻ . ذهن نشين
ٿيڻ . ڄاڻڻ . سوچڻ . سيڪڻ .
■ سَمَجهُ : ت [هـ] سمجھ - ڄاڻ . خيال .
■ سَمَجهُ : آنا : سمجھ اچڻ . ڄاڻ پيدا ٿيڻ .
سيانپ اچڻ . اڪيون کليل . عوش سنهالڻ .
■ سَمَجهُ : بَجهُ ڪرڻ : تابع فعل . چڱيءَ طرح
سمجهاڻي . سيڪاري پڙهائي پڪو ڪري .
■ سَمَجهُنا : متعدي . سمجهاڻڻ . ذهن نشين
ڪرڻ . آگاه ڪرڻ .
■ سَمَجهُ : بوجهُ : ت [هـ] سمجھ . بوجھ . ڄاڻ .

اندو ڪرڻ .
● سيلپُٽ : صفت [هـ] گئل . لسو . ڊنل
اڪرڻ وارو (سيڪو) .
■ سلجُهنا : لازم [هـ] سمجهڻ - کليل
(منجهيل معاملو) . سَڌرڻ . نپيڙڻ .
■ سلجُهنا : متعدي . سمجهاڻڻ - کولڻ (منجهيل
گالھ) . سَڌارڻ . ٺاهڻ . نپيڙڻ .
■ سلجُهنا : سلجُهناؤ : ذ . سمجهاڻڻ جي حالت .
نيرو . وضاحت .
● سلَسَلا : لازم [هـ] بدن ۾ سَيون ڇڻ .
مِٺي ڪم . ٿيڻ . پُٿر ڪرڻ (ڪينئان) .
■ سلَسَلاؤ : ت [هـ] چَپڪار . خارش . سَرسَرو .
● سلُفا ۽ سلُفَ : ذ [هـ] گوڻي . توپيءَ ۾
دڪ دفعي پڙڻ جيترو تماڪ .
■ سلُفا آڙانا : گوڻي ساڙڻ . حقو چڪڻ .
■ سلُفا ڪرنا : ساڙي ڇڏڻ . برباد ڪرڻ .
■ سلُفَ : ڪا کوڙا : محاوره . چلم جو پاندائي .
● سلُگَنا : لازم [هـ] دُڪڻ . ڏِگڻ . پَٽڻ .
■ سلُگَنا : متعدي . دُڪائڻ . ڀارڻ . جاڳائڻ
(باهر) . پڙڪائڻ (فساد) .
■ سلُنا : لازم [هـ] سَلڻ - سوراخ ڪرڻ -
ٽنگ ڪرڻ .
● سلُنا : لازم [هـ] سَيجڻ .
● سلُوانا : متعدي متعدي [هـ] سَيارائڻ .
● سلُونُري : ذ [هـ] گهوڙن جو ڊاڪٽر . جانورن
جو ڊاڪٽر .
● سيلُونُ ۽ سيلُونُ ٿيڻ : ت [هـ] گهوڙي -
سَر - شِيڪَن .
■ سيلُونُ ٿيڻ : گهوڙي پوڻ - سَر پوڻ .
● سلونا : صفت [هـ] سلُونو - چَهرُو . (ت)
سلوني .

عقل. هوش حواس .

— سمجھدار: صفت. سمجهو. سياڻو. ڏاهو.

دوراندیش .

— سمجھه: میں آنا: سمجهه ۾ اچڻ. ذهن نشین

ٿيڻ. خیال ۾ آڻڻ.

— سمجھه: ندا. سمجهئي - خیال ۾ آيو؟

ڏٺي؟

● سمجھوتا: ذ [ه] ٺاهه - صلح - پيرو -

فیصلو.

● سمندهن: سمندهنين: ٺ [ه] گهوٽين

۽ کنوارين جي وچ ۾ هڪ ماڻهي - سپڻ .

● سمدهي: سمدهي: ذ [ه] (گهوٽين ۽

کنوارين جي وچ ۾ هڪ ماڻهي) سپڻ .

— سمندھيان: ذ. سپڻ - پٽ يا ڌيءَ جاساھرا.

● سمندر: ذ [ه] سمند - بحر - ساگر.

— سمندر: بيلونا: سمند ولوڙڻ. تمام گھڻي

ڪوشش ڪرڻ. نه ٿيڻ جهڙو ڪم ڪرڻ.

— سمندر: پار: آتار: جلا وطن ڪرڻ.

— سمندر: پهل: ذ هڪ قسم جو ڦل (جو

دوا ۾ ڪم اچي).

— سمندر: پھڻ: جهاگ: ذ. سمند ڦيڻ -

سمند جي گيجي.

— سمندر: کھار: ذ. هڪ قسم جو زھريلو

وکر .

— سمندري: صفت. سامونڊي - بحري .

— سمندري لڙائي: ٺ. سامونڊي لڙائي.

● سمندڪ: ٺ [ه] نشاستو. گپ .

● سموسا: سموسه: ذ [ه] بيسٽ ۽ قيمي يا

وغيره مان ٺهيل ٽڪي - سنبوسو.

● سمونا: متعدي [ه] ميلائڻ. سمائڻ .

— سمويا هوا: صفت. ميليل. سمایل. ننڍهن؟

سوسڙو.

● سمه: ذ [ه] وقت. موسم. زمانو.

● سمهنا: متعدي [ه] سمهڻ - گڏ ڪرڻ.

ميڙڻ. ويڙهڻ (ٽپڙ).

● سن: ذ [ه] سڀئي ۽ جو پوندو - سين.

● سن: صفت [ه] بي حس - ساڻو. خاموش .

حيران .

— سن: ڪردينا: ساڻو ڪري ڇڏڻ. بي حس

ڪري ڇڏڻ.

— سن: هو ڪتر ره جانا: ماڻ ۾ اچي وڃڻ.

چپ ٿي وڃڻ .

● سنڌا: سنڌا: ذ [ه] خاموشي - ماڻ.

چپ. زوڪاٽ - سوساٽ .

— سنڌا: پڙنا: ماڻ پوڻ. خاموشي ڇانئجڻ .

— سنڌا: ڪي هوا: ٺ. سوساٽ سان هوا.

خوفائتي هوا.

— سنڌا: سين آنا: ماڻ ۾ اچڻ. حيران ٿيڻ.

ٽڪي وڃڻ .

● سنار: ذ [ه] سونارو. (ٺ) سنارن، سناري.

● سنڀالنا: متعدي [ه] سنڀالڻ. بچائڻ .

گڻڻ. ميڙڻ. سنڀال لھڻ. نظرداري ڪرڻ.

— سنڀالا: ذ. هوشيار - خنڪي. مرڻ کان

ٿورو اڳ ۾ مريض جي سگھائي. تندرستي.

— سنڀالا هونا: مرڻ کان اڳ ۾ مريض جو

ڪجهه تندرست ڏسجڻ .

● سنڀالو: ذ [ه] هڪ قسم جو وڻ .

— سنڀهنا: لازم [ه] سنڀڻ. بچڻ (ڪرڻ

کان). ساهي کڻڻ. خبردار ٿيڻ .

● سنڀوليا: سنڀولڻ: ذ [ه] ننڍڙو نانگ .

● سنڌا: ذ [ه] هڪ قسم جي راند .

● سنڌرا: سنڌرا ۽ سنڌر: سنڌر: سنڌر:

- سُنڪَرُ : ذ [ه] ميوو وڪندڙ - ٻاڪري .
 (ث) سُنڪَرَن ? .
 ● سِنڪُنَا : متعدي [ه] سُنڪَن - نڪ صاف ڪرڻ .
 ● سِنڪُنَا : لازم [ه] سيڪجن - سيڪ اچڻ .
 ● سُنڪُو : ث [ه] لڪي لڪي ڳالهيون ٻڌندڙ عورت .
 ● سَنڪُهَ : ذ [ه] وڏو ڪوڏ (جو توتاري وانگر وڃائيندا آهن) - سَنڪ .
 ● سَنڪُهه : بڇانا ٻهونڌڪنا : سَنڪ وڃائڻ .
 ڏيوالو ڪيڻ .
 ● سَنڪُهِيَا : ذ [ه] هڪ قسم جو زهري وکر - سَنڪيو - سَم الفار .
 ● سَنڪ : ذ [ه] سَنڪَت - رفاقت (تابع فعل) همراه - گڏ - ساڻ .
 ● سَنڪ چَئَنا : ساڻ هلڻ - گڏ هلڻ .
 ● سَنڪ چهوڙنا : سَنڪ چڏڻ .
 ● سَنڪ : ذ [ه] سِيگ - ڏسو " سِيئَنڪ " .
 ● سِنڪوئي : ث سِيگ . ڍڳي جي سِيگ تي چاڙهڻ جو پوش . ڍڳي يا هرڻ جو ننڍو سگ . سِيگي .
 ● سِنڪارُنا : متعدي [ه] سِنڪارڻ . سَنوارڻ .
 ● سِنڪارُ : ذ . سِنڪار . ڦٽي ڦوڪارو .
 ● سِنڪارُ ڪرُنا : سِنڪار ڪرڻ . ڦٽي ڦوڪارو ڪرڻ .
 ● سِنڪهاڙا ۽ سِنڪهاڙي : ذ [ه] هڪ قسم جو ڦل (جو ٽڪنڊو ٿئي ۽ پاڻيءَ واري زمين ۾ ٻيهڻ وانگر ٿئي) .
 ● سِنڪهاڙيا ۽ سِنڪهاڙي : ذ . صفت [ه] سگن وارو (جانور) - سِيگيرُ .
 ● سُنڪا : متعدي [ه] ٻڌڻ . اونائڻ (عرض) .

- ذ [ه] هڪ قسم جو ميوو - سَنڪتُو .
 ● سِنڇائي : ث [ه] پاڻيءَ جي ٻيڇ (ٻنيءَ کي) - رڇ .
 ● سُنڌري : ث [ه] ستار (ساز) جو هڪ ڀرڙو .
 (صفت) سُهڻي - حسين .
 ● سَنڌهلي ۽ سَنڌهلياڻ : ث [ه] هڪ قسم جو ٿلهو (جنهن جي چڻي پاسن کان ڏاڪا هجن) .
 ● سَنڌيسا : ذ [ه] پيغام - نياپو - سَنيهو .
 ● سَنڌُ : ذ [ه] " سانڌ " جو مُخَفَّف (صفت) ٿلهو - متارو . (ث) سَنڌِي .
 ● سَنڌُ : مَسْمُومُ : مجاوره . ٿلهو متارو - تازو توانو .
 ● سَنڌا : ذ [ه] ٿلهو . جانڻو .
 ● سَنڌا سَنڌا : سَنڌا مَسْمُومُ : مجاوره . ٿلهو متارو - تازو توانو .
 ● سَنڌاسُ : ذ [ه] سَنڌاس - ڪاڪوس .
 ● سَنَسُنا : صفت [ه] ويران - سڄو . خوفناڪ .
 ● سَنَسُنا ڪرنا : ويران ڪرڻ - آڃاڻڻ .
 ● سَنَسُنانا : لازم [ه] سُوَسات ڪرڻ (هوا گولي) . خوفناڪ ٿيڻ .
 ● سَنَسُناهڻُ : ث . خاموشي . سُوَسات .
 ● سَنَسُنِي : ث . خاموشي - مات . سُوَسات .
 خوف - ڊپ . ڏکيئي .
 ● سَنَسِي ۽ سَنَسِيان : ث [ه] لوهارڪي ڪم جو هڪ اوزار - اَنسُوري .
 ● سَنڪُ : ث [ه] چريائپ جو خيال . پُور - ڏن .
 ● سَنڪُ ليئا : چريائپ وٺڻ . بيوقوفِي جو ڪم ڪرڻ .
 ● سَنڪُ : ث [ه] نڪ جي غِلَظت - سَنگهه .

توجہ ڏيڻ.

■ سنا دينا : ٻڌائي ڏيڻ - چئي ڏيڻ.

■ سنا سنايا : صفت. ٻڌل.

■ سنانا : متعدي. ٻڌائڻ. چيائڻ.

■ سناني : سناؤني : ٿ. ڄاڻ (موت جو).

■ سناڻي دينا : ٻڌڻ ۾ اچڻ.

■ سڻ رکڻا : ٻڌي ڇڏڻ.

■ سڻ گڻ : ٿ. ٻڌل سڌر خبرچار. پتو پار.

■ سڻ لهينا : ٻڌي وٺڻ.

■ سڻي مين آنا : ٻڌڻ ۾ اچڻ.

■ سڻي آن سڻي ڪرنا : ٻڌو اڻ ٻڌو ڪرڻ.

■ هڪڙي ڪن کان ٻڌي ٻئي مان ڪڍي ڇڏڻ.

■ سڻي سڻائي : ٿ. ٻڌل ڳالهه.

■ سڻوارنا : متعدي [ه] سڻوارڻ - سڌارڻ -

درست ڪرڻ. ٺاهڻ. سينگارڻ.

■ سڻورنا : لازم [ه] سڻوارجڻ. سڌرڻ.

درست ٿيڻ.

■ سڻسهر : صفت [ه] سون جهڙو - سونهري.

سونو.

■ سڻسهر پاني : ذ. سونو پاڻي.

■ سڻسهری : صفت. سونهري.

■ سڻي : ٿ [ه] سيڻي.

■ سڻيچر : ذ [ذ] هڪ ڏينهن جو نالو - چنڇر.

هڪ گره.

■ سڻيچر آنا : چنڇر اچڻ. نڀاڳ اچڻ.

■ سڻو : عدد [ه] هڪ عدد - سو (۱۰۰).

■ سڻو باتين سنانا : سڻو ڳالهيون ٻڌائڻ.

جس ڦٽ ڪرڻ.

■ سڻو سڻو ٻيل ڪهانا : وڻجڻ سڻجڻ (ڪيل

يا ڪاوڙ ۾).

■ سو : اشارہ [ه] سو. آهو. (علت) تڏهن -

انهيءَ ڪري. (ربط) چڱو - پوءِ. هاڻي.

■ سوا : صفت [ه] هڪ سڄو ۽ ٻئي جو چوٿون حصو. سوا.

■ سوا گز کي زباني هونا : زبان دراز هئڻ.

گستاخ هئڻ. بد زبان هئڻ.

■ سوايا : صفت. سوايو. وڌيڪ.

■ سوا يا ڏيوڙها ڪرنا : سوايو ڏيڍوٺو ڪرڻ.

ورهاڻڻ. پاڳا ڪرڻ.

■ سوا : ذ [ه] جو جي سنگ جا سونا.

سُونُڙ جا وار. سُونُڙو. پاڇيءَ جو هڪ قسم - سوا.

■ سوا ٻيڙ : ذ [ه] هڪ قسم جو ٻيڙ.

■ سوا پاتي، سوا پاڻي : ٿ [ه] ٻارن جي

هڪ راند.

■ سوا پوکا : ذ [ه] جيت جو هڪ قسم.

■ سواد : ذ [ه] سواد - ڌاتو - سزو -

لڌت. چشڪو.

■ سواد پڙنا : سواد پوڻ. چشڪو پوڻ.

غير پوڻ.

■ سواڊي : صفت. سواڊي - لذيت - ڌاتيدار.

■ سڻوار : ٿ [ه] سڻوار (جو پاڻيءَ جي

مٿان ڄمندو آهي).

■ سوارت : صفت [ه] سجاو. چڱي ڪم ۾

آيل.

■ سوارت هونا : سجاو ٿيڻ - چڱي ڪم ۾ اچڻ.

■ سوانا ۽ سوانا : ذ [ه] حد - دنگ.

■ سوانا بندي : ٿ. حد بندي.

■ سوانگ : ذ [ه] ڏسو "سانگ". ناٽڪ.

تماشو. پهروپ.

■ سوانگ رچانا : سانگ رچائڻ. ناٽڪ ڪرڻ.

تماشو ڪرڻ. پهروپ ڪرڻ.

■ سوانگي، سوانگيا ۽ سوانگيءَ : ذ. سانگ

- ڪندڙ. ڳڻ. بهروپو.
- سَوائي: ٺ [ه] چيڪي مَئيءَ واري زمين.
- آئو ٻج جو چوٽين پتي فائدي جي وعدي تي زميندار کان هارين کي مليل هجي.
- سوپ: ڏ [ه] چيچ - سڀ. پاڻيءَ ۾ ڇڻ جو ڏلهو.
- سوپ: سي ڏاڙهي: ٺ. چيچ جهڙي ڏاڙهي وڏي ۽ گهاٽي ڏاڙهي.
- سوت: ڏ [ه] پاڻيءَ جو چشمو. درياءَ وغيره جو مُنهن. ڦاٽ.
- سوتا ۽ سوت: ڏ. چشمو. پاڻيءَ جو وهڪرو. ڦاٽ.
- سوت: پهڻوٺا، نيڪلڻا: پاڻيءَ جو چشمو جاري ٿيڻ.
- سوتي ۽ سوتياڻ: ٺ. ننڍو چشمو. ٽوپو.
- سوت ۽ سوتا دينا: چشما جاري ڪرڻ. واهڙ وهائي ڇڏڻ. تمام گهڻو روئڻ.
- سوت: سوتن ۽ سوتپن، سوتنپن: ٺ [ه] مڙس جي ٻي زال. پهاج.
- سوتاپا: ڏ. بهاجپڻو. بهاجن جو وير.
- سوتاپا دينا: بهاجپڻو ڏيڻ. هنسيون ساڙڻ.
- سوت: لانا: بهاج آڻڻ. هڪ زال جي مٿان ٻي شادي ڪرڻ.
- سوت: ڏ [ه] سَٺ. ڏاڳو سَٺ جي تند.
- سوت: آئير: ٺا: سَٺ آئير - سَٺ ويڙهڻ.
- سوت: ڪي آئڻي: ٺ. سَٺ جي ڦوري.
- سوت ڪي بنول: هوجانا: ٺهيل ٺهڪيل ڪم بيگڙي وڃڻ. سخت نقصان پهچڻ.
- سوتي: صفت. سَٺ جو. سوتي.
- سوتي ڪپڙا: ڏ. سوتي ڪپڙو.
- سوتپلا ۽ سوتپيل: ڏ. صفت [ه] مائيتو.
- مائيجو - لڳو. ڪنهن ڌارئي مائٽ جي نالي سان گڏڪم اچي "سوتپلا باپ، سوتپلي ماڻ، وغيره". (ٺ) سوتپلي.
- سوتپلا بهائي: ڏ. لڳو ڀاءُ - مائيجو ڀاءُ.
- (ٺ) سوتپلي بهن.
- سوتپنا: لازم [ه] سَٺ. ڦوڪجڻ. ڪاوڙجڻ.
- سوتج: ڪتر ڪپڙا هونا: تمام گهڻو سَٺ.
- سوتجي ديو ٿيڻ.
- سوتجن: ٺ. سوچ.
- سوتجن: چڙهنا: سوچ چڙهڻ - سوچ ٿيڻ.
- سوتجهڻا: لازم [ه] سَٺ. خيال ۾ اچڻ. نظر اچڻ. سمجهه ۾ اچڻ.
- سوتجهڻ: ٺ. سمجهه. خيال. نظر.
- سوتجهڻ بوجھڻ: ٺ. سَٺ ٻڌ.
- سوتجهڻ پڙنا: نظر پوڻ. سمجهه ۾ اچڻ - ڏسڻ ۾ اچڻ.
- سوتجهڻا: ڏ. سَنبت - تياري. اڳ ڳڻتي. اڳواٽ بندوبست.
- سوتجي: ٺ [ه] سَٺجي.
- سوتجا: سَتدي [ه] سوچڻ. خيال ڪرڻ - ويچارڻ. ڳڻتي ڪرڻ.
- سوچ: ڏ. ويچار - خيال. ڳڻتي.
- سوچ: بيچار: ڏ. سوچ ويچار.
- سوچ: پڙنا: سوچ پوڻ - خيال پوڻ.
- سُود: ڏ [ه] وياج. نفعو.
- سُود: بَٽا: ڏ. نفعو نقصان.
- سُود: خور، خورا: ڏ. وياج خور.
- سُود: ڌر، سُود: ڏ. وياج تي وياج. گڏيل وياج.
- سُود: ڪھانا: وياج کائڻ - وياج وٺڻ.

— سَوْدُ مَسْنَدُ : صفت. فائدي وارو.

— سَوْدِي : ث. وياج تي ڏنل رقم.

● سَوْدَا : ذ [ف] سوداء - خفقان - چريائي .
پُور - ريچڪ - خيال - لهر . [ه] سودو - وکر - سامان . واپار .

— سَوْدَا بَسَنَ : سودو بنجن. سودو نهڻ .

— سَوْدَا ٺَهَرُ؟ نا : سودو ٿيڻ . اگهه طيء ٿيڻ .

— سَوْدَا خَرِيدَنا، مَوَلُ؟ لَپِنا : سودو وٺڻ - شيءِ خريد ڪرڻ. مَسلَمَ وٺڻ .

— سَوْدَا ڪَرُ؟ نا : سودو ڪرڻ - واپار ڪرڻ .

— سَوْدَا لَپِنا : سودا وٺڻ .

— سَوْدَا هونا : سودو ٿيڻ . خريد فروخت ٿيڻ .

سوداء ٿيڻ - خفقان ٿيڻ .

● سَوَرُ : ذ [ه] مڇيءَ جو هڪ قسم . عورت جو ويامن کان مٿي پائي وجهڻ وارو عرصو .

● سَوَرُ : ذ [ه] هڪ قسم جو جهنگلي ناپاڪ جانور - سَوَرُ (ث) سَوَرُ نِي .

— سَوَرُ گَهَنِيئا : ذ. سَوَرُ جو ٻچو .

● سَوَرَجُ : ذ [ه] مِيج - آفتاب .

— سَوَرَجُ چَهَنِيئا : سِجَ لِيڪڻ . سِجَ گم ٿيڻ .

(ڪڪرن ۾) . سِجَ لهڻ .

— سَوَرَجُ ڏُوبَنا، غُرُوبُ؟ هونا : سِجَ ٻڌڻ - سِجَ لهڻ .

— سَوَرَجُ گَنُ؟ گَنُ؟ گَنُ؟ : ذ. سِجَ گرهڻ .

— سَوَرَجُ نِيڪَنا : سِجَ نڪرڻ - سِجَ اُڀرڻ .

● سَوَسِي : ث [ه] هڪ قسم جو ليڪائون ڪپڙو - سَوَسِي .

● سَوَڪَينُ؟ سَوَڪَينُ؟ : سَوَڪَينُ : ث [ه]

پَهَاجَ - پَهَاجَ .

● سَوَڪَها : متعدي [ه] سَڪَ - خشڪ ٿيڻ .

نوٽ ٿيڻ . اُڀرو ٿيڻ - سنهو ٿيڻ . سَسَ .

— سَوَڪَها سَوَڪَهي : صفت. سَڪَ - خشڪ .

سَسِيلَ . (ذ) خشڪ زمين . قحط . سَڪَ - تماڪ .
پَنگ . (ث) سَوَڪَهي .

— سَوَڪَها پَرُ؟ نا : اوسر ٿيڻ . قحط پوڻ .

— سَوَڪَها ٺَهَنُ؟ : ذ. سَڪَ وٺڻ . ٻانڊو وٺڻ .

— سَوَڪَها جوابُ؟ : ذ. رڪو جواب - صاف انڪار .

— سَوَڪَها جانا : سَڪِي وڃڻ . اُڀرو ٿي وڃڻ .

— سَوَڪَها ڪَرُ؟ ڪَنُ؟ ڪَنُ؟ : هوجانا : سَڪِي ڪندا ٿيڻ - گري ڪندا ٿيڻ .

— سَوَڪَهي روڻي : ث. سَڪَ - ماني .

— سَوَڪَهي دهانُون پَرِپاني پَرُ؟ نا : ابيديءَ

کان پوءِ اميد پوري ٿيڻ . مراد پوري ٿيڻ .

— سَوَڪَهي گهاٽُ؟ آنا؟ نا : سَچَ ۾ ڇڏڻ .

نا اميد ڪرڻ . ٺلهو دلاسو ڏيڻ .

● سَوگُ : ذ [ف] فوٽيءَ جو ڏک . سِياپو - ماتم .

— سَوگُ ڪَرُ؟ نا : مَنَنا : سَوَءَ ڪرڻ . غم ڪرڻ - ماتم ڪرڻ .

— سَوگِي : صفت . سَوَءَ وارو . غمگين - ڏکارو .

● سَوگَمَندُ : ث [ه] قسم - سَنُهَن .

● سَوَلُ : ذ [ه] ڀالو - نيزو .

● سَوَلُ : عدد [ه] هڪ عدد - سورهن (۱۶) .

— سَوَلُ سِنَگارُ : ذ. سورهن سينگار .

● سَوَلِي سَوَلِيان : ث. [ه] سَوَري - قَاسِي .

مصيبت .

— سَوَلِي پَرِجانُ؟ هونا : قَاسِيءَ تي تنگيل هئڻ .

تمام گهڻي تڪليف ۾ هئڻ .

— سَوَلِي پَرُ؟ ڪَهَنِيئا : سَوَريءَ تي چاڙهڻ -

قَاسِيءَ تي چاڙهڻ .

— سَوَلِي (پَرُ) چَڙهانا : سَوَريءَ چاڙهڻ -

قَاسِيءَ ڏيڻ .

— سَوَلِي دَينا : قَاسِيءَ ڏيڻ .

- سُونُ: صفت [هـ] آڃاڙ - ويران^۱. ڦِٽل. خالي. (ث) سُونِي.
- سُونُڀُڻا: متعدي [هـ] سونپڻ - حوالي ڪرڻ. ڏيڻ.
- سُونُڻُڻا: متعدي [هـ] سُونُڻ. مالش ڪرڻ. چيڪڻ. روڙڻ.
- سُونُڻُڻا سُونُڻُڻي: ذ [هـ] سُونُڻو.
- سُونُڻُڻي پُڙُڻا: سونڻا پوڻ - ڏنڊا لڳڻ.
- سُونُڻُڻي: ث [هـ] سُونُڻل آدرڪ - سُونُڻل.
- سُونُڻُڻي پاني: ذ. سُونُڻل ۽ جيري وارو مصالحدار پاني (جو هاضمي لاءِ ٺاهيندا آهن).
- سُونُڻُڻي هو رَڻا: چُپ ٿي وڃڻ - خاسوش ٿي وڃڻ.
- سُونُڻُڻا: صفت [هـ] خوشبودار. سُونُڻُڻو وارو. (ث) سُونُڻُڻي.
- سُونُڻُڻي پَن: ذ. ڪوري ڏان^۲ يا تازن پُڻڳل چئن جي خوشبوءِ.
- سُونُڻُڻا: متعدي [هـ] ميلائڻ - گڏڻ. ڳوهرڻ. ولوڙڻ. مٽائڻ.
- سُونُڻُڻي: ث [هـ] ڪار سوڍا.
- سُونُڻُڻي سُونُڻُڻي: ث. سُونُڻل (هاڻي ۽ جي).
- سُونُ سُونُ: ث [هـ] سُونُ سُونُ - نڪ مان ساهه ڪڍڻ جو آواز.
- سُونُ سُونُ سُونُ: ڪَڻا: سُونُ سُونُ ڪرڻ. نڪ مان ساهه ڪڍڻ.
- سُونُڻُڻا: متعدي [هـ] سُونُڻُڻي - سنگهڻ - بَوءِ معلوم ڪرڻ.
- سُونُڻُڻي: ذ. ناسڪا هڻندڙ ماڻهو - ناسير.
- سُونُڻُڻا پهرِڻا: سونگهيندو وٺڻ. ڳوليندو ڳهڻ. ناسون هڻڻ. شڪار جي لاءِ ڦرڻ.
- سُونُڻُڻي: ث. ناس. ناس جي دٻلي.

- سُونُ: صفت [هـ] سُور - بَخيل - ڪنجوس.
- سونا: ذ [هـ] مشهور قيمتي ڌاتو - سون^۱ - زَر.
- سونا چاندي: ث. سون چاندي. زر زبور.
- سونا ڪَڻا: سون ڀر ڪرڻ.
- سونا مَڪهي، مَڪهي: ث. هڪ قسم جو پٿر - سونا مَڪي.
- سونے پَر سُهَڳا: محاوره. سونهن تي وڌيڪ سونهن. چڱائيءَ تي وڌيڪ چڱائي.
- سونے کا پاني: ذ سونو پاني - دلمعو.
- سونے کا توڙا: ذ. هڪ قسم جو سونو زبور (پيرن ۾ پائيندا آهن).
- سونے کا وَرَق: ذ. سونو ورق.
- سونے کی چيڙيا: محاوره. سوني جهرڪي. مالدار ماڻهو. قيمتي شيء.
- سونے کی چيڙيا هاتھ آنا: ڪنهن مالدار بيوقوف جو دماغ ۾ ڦاسڻ - وڏي آسانيءَ جو ڦاسڻ.
- سونا: لازم [هـ] سُمهن - ننڊ ڪرڻ. آرام ڪرڻ. ليٽڻ. بي حس ٿيڻ (عضوو). مرڻ.
- سو آڻهڻا: ننڊ مان سمهي آڻڻ.
- سونا: صفت. سَتل - ننڊ ۾.
- سوتے ڦيٽڻ ڪو جنگانا: وسائل جهيڙو جاڳائڻ - نئين سر جهيڙو جاڳائڻ.
- سوتے کا سونا رَهَ جانا: ستل ٿي رعبجي وڃڻ. غفلت سبب بيخبر رهجي وڃڻ.
- سوتے مُردے جنگانا: وِـرِـيل وِـهَـرَ ياد ڪرڻ. پراڻا سورا ياد ڪرڻ. ستل جهيڙو جاڳائڻ.
- سوتے نصيب جاڳنا: ڦِٽل بخت کليل - قسمت کليل.
- سو جانا: سمهي رهڻ. بي حس ٿيڻ (عضوو).
- سونا حرام ڪَڻا: سُمهن حرام ڪرڻ. ننڊ ڦٽائڻ. آرام خراب ڪرڻ.

● سَهْلانا : متعدی [ه] مَهْتَن (بدن) . زور ڏيڻ . مالش ڪرڻ . هٿ ڦيرڻ (بدن تي) .
● سَهْمِمْ : ذ [ف] ڊپ - خوف . هيٺ .
● سَهْمُما : صفت . خوفزدہ - ڊنل .
● سَهْمِمْ جانا : ڊجي وڃڻ .
● سَهْمُنا : متعدی [ه] سَهْن - برداشت ڪرڻ .
● سَهْمِي : حرف [ه] سَهِي . جيلي ۾ زور پرائيندڙ لفظ ■ ڏيکھو تو سَهْمِي ، آؤ تو سَهْمِي ، وغيره .
● سَهْمِيائي ۽ سَهْمِيلِيان : ث [ه] ساهيلي - ساهيڙي - جيڏي .

● سَهْمِي : ث [ه] ساهي - آرام .
● سَهْمِيسُ : ذ [ه] " سائيس " جو مخفف . گهوڙن جي سنڀال ڪندڙ .
● سَه : حرف جار [ه] سان . کان .
● سَهِيارُ : ذ [ه] گيدڙ . (ث) سَهِيارُنُ ، سَهِيارَنِي ، سَهِياري .

● سَهِيانا ۽ سَهِيانِي : صفت [ه] سَياڻو . هوشيار - ڏاهو . عامل - جن " وغيره ڪيندڙ .
● سَهِيانا ڪَوُ : محاوره . سَياڻو ڪان " ۽ گهڻو ڏاهو .

● سَهِياهُ : صفت [ف] ڪارو .
● سَهِياهُ سَهْفِد ڪرنا : ڪارو اڇو ڪرڻ . جيڪي وڻي مو ڪرڻ .
● سَهِياهِي : ث . ڪاراڻ - ڪارنهن . اوندهه . مَس .

● سَهِياهِي چَٽُ : ذ . مس چِٽو .
● سَهِيپُ : ث [ه] سَهِيپ - صدف . پکين جي هڪ بيماري .

● سَهِيپِي ۽ سَهِيپِيان : سَهِيپِي . ڏسو " سَهِيپ " .
● سَهِيپَهْمُ : ذ [ه] سَهِيپ . شاهوڪار - دولتمند .
● سَهِيپَها : صفت [ه] ڦِڪو - بي سواد . بنالوڻ

(ڪاڌو) - آڻُوڻو . ضعيف .

● سَهِيپَهاپَنُ : ذ . ڦِڪاڻ - بي سوادائي . آڻُوڻائي .

● سَهِيپِي ۽ سَهِيپِيان : ث [ه] سَهِيپِي .
● سَهِيپِي دينار مارُنا : سَهِيپِي وڇائڻ - سَهِيپِي هڻڻ .
● سَهِيپِجُ : ث [ه] سَهِيپِجَ .
● سَهِيپِجَ پَڇَهاڻا : سَهِيپِجَ وڇائڻ .
● سَهِيپِجَ چَڙهَنا : سَهِيپِجَ تي چڙهڻ .
● سَهِيپِجُ سَهاگُ : ذ . سَهِيپِجَ سَهاگُ . شاديءَ جي سَهِيپِجَ .

● سَهِيپِجُنا : متعدی [ه] پائِي ڏيڻ (ٻنيءَ کي) .
● سَهِيپُهم : ث [ه] سَهِيپُهاڻِي . سَهِيپُهاڻِي .
● سَهِيپُهم ميڻ : تابع فعل . سَهِيپُهاڻِيءَ ۾ - سَهِيپُهاڻِيءَ ۾ .
● سَهِيپُها ۽ سَهِيپُهي : صفت [ه] سَدُو . سنئون . صاف . سڄو . ساڄو . (تابع فعل) ساهيون . (ث) سَهِيپُهي .

● سَهِيپُها آنا : سَدُو اچڻ . ساهيون ٿيڻ .
● سَهِيپُها بَنانا ، ڪَرنَا : سَدُو ڪرڻ . سنئون ڪرڻ . گوشمالي ڪرڻ . سنئين راهه تي آڻڻ .
● سَهِيپُها سادہ : ذ . صفت . سَدُو سنئون . سادو سَدُو - ٻالو ڀولو . (ث) سَهِيپُهي سادي .
● سَهِيپُهم مَنهه ٻانُ : نه ڪَرنَا : سنئون منهن ڏيئي نه ڳالهائڻ . رکائيءَ سان پيش اچڻ .
● سَهِيپُهيان سَنانا : سَهِيپُهيون ٻُڌائڻ .

● سَهِيپُهي آئَڪَھ : محاوره . مهربانيءَ جي نظر .
● سَهِيپُهي راهُ : ث . سنئين راهه . چڱي واٽ .
● سَهِيپُهي سَنانا : سَهِيپُهيون ٻُڌائڻ . کُٽا جواب ڏيڻ - کُٽاڻو ڪَلايو ٻُڌائڻ .

● سَهِيپُهي طَرحُ : تابع فعل . سَهِيپُهيءَ طرح . سنئون سَدُو .

● سَهِيپُهي نَظَرُ رَڪَھنا : مهربانيءَ جي

نظر رکڻ .

● سِيرُ ۽ سِيرُ : ذ [هـ] سِيرُ - چار ڀاڱا .

● سِيرُون : محاوره . گهڻو - جهجهو .

● سِيرُون لَسُو بڙهنا : تمام گهڻو رت وڌڻ .

● سِيرُ : صفت [ف] پَر - ڍاول . مطمئن - بيپرواهه .

[هـ] سِير - گشت .

● سِيرُ ۽ سِيرُ : ذ [هـ] کَت جي سيراندي

۽ پيراندي ۽ واريون ڪاٺيون - سيرون ۽ پيرون .

● سِيرُ هي ۽ سِيرُ هيال : ث [هـ] ڏاڪڻ .

● سِيرُ سِيرُ : ذ [هـ] هڪ قسم جو ڌاتو -

شيءُ .

● سِيرُڪا : ذ [هـ] هُرلي يا نار تي ٿيل ڀوک -

چرخي ڀوک .

● سِيرُڪا ۽ سِيرُڪا : ذ [هـ] سيڪڙو - سو .

(صفت) في سيڪڙو .

● سِيرُڪا : متعدي [هـ] سِڪڻ . پڇاڻڻ (ٽانڊن

تي) پڇڻ .

● سِيرُڪُ : ث . سِيرُڪُ . گرمي .

● سِيرُڪُ پهرڻا : سيڪيندو وٺڻ . تڪليف

لاهن لاءِ ڪوشش ڪرڻ .

● سِيرُڪُنَا : متعدي [هـ] سِڪڻ .

● سِيرُڪُڙ : ذ . سيڪڙاڻو - نوآموز .

● سِيرُ : ذ [هـ] سِيرُ . ننڍو ڀالو . هڪ قسم

جي مڇي .

● سِيرُڪهڙي : ث [هـ] هڪ قسم جو پَر

(جو دوا ۾ ڪم اچي) - سنگ جراح .

● سِيرُڪا : لازم [هـ] آلو ٿيڻ . پيڇڻ . سِيرُڪا .

● سِيرُڪا : ث . آڻڻ . نمي . پوسل .

● سِيرُڪا ڪرڪهانا : ناري ڪاٺڻ .

● سِيرُڪا : ث . آڻڻ - پوسل .

● سِيرُڪا : ذ [هـ] اک جو اشارو .

● سِيرُڪا : محاوره . اکين جي اشاري بازي .

اشارا ڪرنايا .

● سِيرُڪا : متعدي [هـ] آرو ڪرڻ - آن تي ويهڻ .

● سِيرُڪا : متعدي [هـ] سِيرُڪا .

● سِي دِي : سِيرُڪا .

● سِيرُڪا : ذ . سِيرُڪا جو ڪم .

● سِيرُڪا پَرنا : ذ . سِيرُڪا پَرڻ جو ڪم .

● سِيرُڪا : عدد [هـ] هڪ عدد -

ستيتاليهه (۳۷) .

● سِيرُڪا : متعدي [هـ] سِيرُڪا . ميڙڻ . گڏ

ڪرڻ . ڦرڻ - ڪسڻ .

● سِيرُڪا : عدد [هـ] هڪ عدد - ستيتاليهه (۳۷) .

● سِيرُڪا ۽ سِيرُڪا : ذ [هـ] ڪانو (سِر جو) .

● سِيرُڪا : ث . ڪاڻي جي گُري .

● سِيرُڪا : متعدي [هـ] پاڻي ڏيڻ (بني ۽ ڪي) -

ريج ڏيڻ .

● سِيرُڪا : ذ [هـ] سِيرُڪا .

● سِيرُڪا ۽ سِيرُڪا : ث . ڪاٺ .

● سِيرُڪا لڳاڻا : ڪاٺ ڏيڻ .

● سِيرُڪا : ذ [هـ] هڪ قسم جو لوڻ -

سِيرُڪا لوڻ .

● سِيرُڪا : سِيرُڪا : ث [هـ] ڪجور جو

رس . ٽاڙي جي نموني هڪ قسم جو نشيدار رس .

● سِيرُڪا : متعدي [هـ] سورڻ (وٽ) . چُڻڻ

(ڪڪ) .

● سِيرُڪا : ث . ڪڪ (بھاري ۽ جو) . چيت .

● سِيرُڪا ڪهڙي رهنا : تيلي ۽ ٻوڙ هڻڻ .

گھائي پاڻي هڻڻ (ڪير وغيره) .

● سِيرُڪا : متعدي [هـ] سِيرُڪا . پڇاڻڻ

(ٽانڊن تي) . ٽاڪورڻ .

● سِيرُڪا : ث . سِيرُڪا - تَو .

- = سينڪٽي پهرنا: سيڪندو وٽن. مدد يا علاج لاءِ جهوتون ڏيڻ.
 = سينڪٽ ڪرنا: سيڪ ڏيڻ. ٽاڪور ڪرڻ.
 ● سينڪٽيا: صفت [ه] ليڪائون؟ (ڪپڙو).
 (ذ) هڪ قسم جو ڪپڙو.
 = سينڪٽ ۽ سينڪٽ: ذ [ه] سيڪٽ.
 = سينڪٽ پهرنا: سڱ نڪرڻ. اجايو ايڏاڻ پھچائڻ.
 = سينڪٽ ۽ سينڪٽي: ذ. سيڪٽي.
 = سينڪٽ سائنگس: محاوره. سامان سڙو. مال اسباب. ٺڳ ٿاڙي.
 = سينڪٽ سمانا: پناه ملڻ. اجهو ملڻ.
 = سينڪٽ مارنا: سيڪ. هٿن. ٿونو هٿن.
 = سينڪٽي ۽ سينڪٽيا: ٿ. سيڪٽي. ننڍو سيڪ. جانور جو محصول.
 = سينڪٽي ۽ سينڪٽيا: ٿ. سيڪٽي. مڇيءَ جو هڪ قسم.
 = سينڪٽيا توڙنا: سيڪٽيون هٿن. چميون ڏيڻ.
 ● سينڪٽي: ذ [ف] سينو. چاتي.
 = سينڪٽ آبهار (نيڪال): ڪٽر چٽنا: چاتي ڪڍي هلڻ. سينو ٽائي هلڻ. آڪڙ سان هلڻ.
 = سينڪٽ پهرنا: هيان ۽ ٿاڻن. دل کي صدمو رسڻ.
- = سينڪٽ پهرنا: چاتي ڪٽڻ. ماتم ڪرڻ. افسوس ڪرڻ.
 = سينڪٽ ڪوٺنا: چاتي ڪٽڻ. روئڻ. حسد ظاهر ڪرڻ.
 = سينڪٽ پهر ڪهڻا: چاتي ۽ تي پهر رکڻ. دل ڏاڍي ڪرڻ. صبر ڪرڻ.
 = سينڪٽ پهر سائپ لوٺنا: ساڙو وٺڻ. افسوس ڏيڻ. حسد ڏيڻ.
 = سينڪٽ پهر هاتھ ڏهرنا: چاتي ۽ تي هٿ رکڻ. دل کي ڏيڏ ڏيڻ. تسلي ڏيڻ.
 = سينڪٽ لکانا: چاتي ۽ سان لاڻڻ. پاڪر پائڻ. تسلي ڏيڻ.
 ● سينڪٽ: ذ [ه] گاهه جو هڪ قسم (جو کنڊ صاف ڪرڻ ۾ ڪم اچي).
 = سينڪٽي: ٿ. کنڊ جو هڪ قسم (جا "سيوار" گاهه سان صاف ڪيل هجي).
 ● سينڪٽي: صفت [ه] پوريءَ طرح نه پڪل مٽيءَ جو ٿان ۽ پپيلو. اهو ماڻهو جو ڏسڻ ۾ ايماندار پر اندر جو کوٽو هجي.
 ● سينڪٽي: ٿ [ه] ٽوپو. بخيو.
 ● سينڪٽي: ذ [ه] هڪ قسم جو جانور (جنهن جي بدن تي کنڊا ٿين) - سپڙهه.

ش

ش: ذ [ع] اردو "الف - ب" جو اوڻيهون | ۽ عربيءَ جو تيرهون اکر. تلفظ "شين". ابجد اکر، سنڌيءَ جو اوڻيهون، فارسيءَ جو سورھون | موجب عدد (۳۰۰).

● شاهاش؟ : ث. [ف] شاهاش - آفرين - جس .
 - شاهاش؟ دينا : شاهاش ڏيڻ . حوصلو وڌائڻ .
 - شاهاشي : ث. شاهاش - جس - آفرين .
 - شاهاشي دينا : شاهاش ڏيڻ - مرحبا چوڻ - آفرين چوڻ .
 ● شاهاالا : ذ. ڏسو "شه بالا" آهڻر .
 ● شاخ؟ : شاخين : ث. [ف] ٺاري . ڌار . شاخ .
 - سيڱ . حصو - پاڳو .
 - شاخ؟ لنگاڻا : ٺاري هڻڻ . سيڱي هڻڻ .
 - شاخ؟ نيڪالڻا : ٺاري ڪڍڻ .
 - شاخين ڪهينجوانا : سيڱيون هڻڻ .
 - شاخين نيڪالڻا : ٺاريون ڪڍڻ - ڦٽڻ (وڻ) .
 عيب ڪڍڻ .
 ● شاخسانه : ذ. [ف] شاخسانه [فقيرن جو هڪ گروهه (جي خيرات نه ملڻ تي پاڻ کي زخمي ڪندا آهن) . رڳڙو - تڪرار - بحث . رخنو . بهانو .
 - شاخسانه (پيدا) ڪهڙا ڪرنا : جهڳڙو پيدا ڪرڻ - فتنو آڏارڻ - جهيڙو جاڳائڻ .
 ● شادي؟ : ث. [ف] خوشي . جشن . وهان؟ - پڙڻو .
 - شاديءَ پانه؟ : شاديءَ جا وڃا . خوشيءَ جا راڳ . شاديءَ جو دس . مبارڪي .
 - شادي رڃانا : شاديءَ جو سامان گڏ ڪرڻ . خوشي ڪرڻ .
 - شادي ڪرنا : شادي ڪرڻ - وهانءُ ڪرڻ . گهوڙو يا جاءِ وڪڻڻ .
 ● شاگرءُ؟ : ذ. [ف] طالب علم - معلم .
 - شاگرءُ؟ بنانا : شاگرد بنائڻ .
 شام؟ : ث. [ف] سج لڏي جي مهل - مغرب جو وقت - سانجهي .
 - شام؟ هونا : سج لڏي جي مهل ٿيڻ .

● شاما : ث. [ه] هڪ قسم جو ننڍڙو پکي .
 ● شامت؟ : شامتين : ث. [ع] آفت - مصيبت . ٺپاڳ . نجوست .
 - شامت؟ آنا : شامت اچڻ - ٺپاڳ اچڻ . مصيبت اچڻ .
 - شامت؟ ڪا مارا : محاوره . مصيبت زده . بدحال .
 ● شاميل؟ : صفت [ع] . مليل - گڏيل - گڏ - شريڪ .
 - شاميلات؟ : ذ. گڏيل ملڪيت . گڏيل جائداد يا زمين .
 - شاميل؟ ڪرنا : شامل ڪرڻ . ملائڻ - گڏڻ .
 ● شاميانه : ذ. [ترڪي] تنهنجو - خيمو .
 - شاميانه ڪهينجنا : تنبو آڏڻ .
 ● شان؟ : ذ. [ع] عزت - مان . دبدبو . رتبو .
 - شان؟ برسانا : عزت ۽ دبدبو ظاهر ٿيڻ . شان شوڪت ظاهر ٿيڻ .
 - شان؟ بڙهانا : شان وڌائڻ . عزت وڌائڻ .
 - شان؟ چوڻا : محاوره . ٻين جو نمونو اختيار ڪندڙ - ٻئي جي طرز نقل ڪندڙ . مغرور .
 - شان؟ در ڪهانا : در ڪهانا : شان ڏيکارڻ . رعب ڏيکارڻ .
 - شان؟ گهٽنا : شان گهٽجڻ . عزت گهٽجڻ .
 - شان؟ مين بڻنا لکنا : عزت تي داغ لڳڻ - شان کي ٽڪو لڳڻ .
 - شان مين جڦڻي پڙنا : عزت ۾ فرق پوڻ .
 ● شانه؟ : ذ. [ف] ڪلهو . ڦٽي (آڏي جي) .
 - شانه؟ آترنا : ذ. ڪلهو لهڻ . ڪلهي جو هڏو لهي پوڻ .
 - شانه؟ ڇهنا : ڪلهي گس هڻڻ . پيهه - پيهان هڻڻ .
 ● شائيه؟ : ذ. [ه] ملاوت - کوٽ . گندگي .

داغ. شڪ.

● شَبَكَنَّا ۽ شَبَكَنِي : ذ [آردو] ڦوٽ - سِير (پٽ ۾). چير (ڪپڙي ۾).

● شَبَهَ : ذ [ع] شڪ - گمان.

● شَبْ : صفت [ف] تيز - تڪو. جلد - جهٽ - تڙت. (ث) پاڻيءَ وغيره ۾ تپ ڏيڻ جو آواز - شپڪو. زوڙت.

● شَبْ شَبْ : صفت. جلد جلد - تڪو تڪو. ڌڪن جو لاڳيتو آواز.

● شَبَا ۽ شَبِي : ذ [ه] چڻڻ جو نشان.

● شَبَا : ذ [آردو] ماتم - روج.

● شَبَابَه : ذ [آردو] آهو ڪاغذ جو بارود ۾ ٻوڙي پليتي طور استعمال ڪن.

● شَبَرُ : ذ [ف] هڪ قسم جو جانور - آٺ.

● شَبَرُ بان : ذ. اولي - جٽ.

● شَبَرُ غَمَزِي : آڻهانا: بيچاناز ڪڻڻ - ناز نخرا سهڻ.

● شَرَاب : ث [ع] شراب - دارون - باده.

● شَرَابُ آڙانا : گهڻو شراب پيڻ.

● شَرَابُ پيلانا : شراب پيارڻ - نشو پيارڻ.

● شَرَابُ چَلَنّا : شراب جو دور هلڻ. ڪجهه ماڻهن جو گڏجي ويهي شراب پيڻ.

● شَرَابُ خانہ : ذ. آها جاءِ جتي شراب وڪاسي يا ٺهي - گتو.

● شَرَابُ ڪَشِيدُ ڪَرنا : شراب چيڪائڻ - شراب ٺاهڻ.

● شَرَابِي ۽ شَرَابِي : ذ. صفت. شراب پيندڙ.

● شَرَابُور : صفت [ه] پيگيل - پُسيل - تر - آلو. شل (پگهر ۾).

● شَرَانَا ۽ شَرَانِي : ذ [ه] پڪيءَ وغيره جي زور سان آڏامن جو آواز - شرڙاٺ.

● شَرَارَت : ث [ع] لڇائي - حرڪت. ڪيچل. بدري.

● شَرَارَه ۽ شَرَارِي : ذ [ع] چڻنگ - آلو.

● شَرَارِي نِيڪَنّا : چڻنگون نڪرڻ - آلا نڪرڻ.

● شَرَاڪَت : ث [ع] شراڪت - حصيداري - پائيواري.

● شَرَبَت : ذ [ع] شربت - ڏيئو پاڻي.

● شَرَبَتُ بَنانا : شربت ٺاهڻ.

● شَرَبَتُ پِيلائي : ث. مڱشي ۾ شربت پيارڻ جي گهور. حجام کي مليل گهور.

● شَرَطُ ۽ شَرَطِي : ث [ع] بازي - هوڏ.

● شَرَطُ بَدَنّا : شرط ٻڌڻ - شرط رکڻ. بازي لڳائڻ.

● شَرَطُ ٺَهَمَرانا : شرط رکڻ.

● شَرَطُ لَگانا : شرط لڳائڻ - بازي رکڻ.

● شَرَف : ذ [ع] فوقيت - برتري. مڙانهون درجو. خوبي. شان. عزت. فخر.

● شَرَفُ پانا : شرف حاصل ڪرڻ. عزت حاصل ڪرڻ.

● شَرَفُ لے جانا : فوقيت حاصل ڪرڻ. عزت حاصل ڪرڻ.

● شَرَم : ث [ف] شَرَم - حياءُ - لڇ - حجاب. ننگ. غيرت. لحاظ.

● شَرَمُ آنا : شرم اچڻ - حياءُ اچڻ - غيرت اچڻ.

● شَرَمُ دِلانا : شرم ڏيارڻ. ڦيڪو ڪرڻ - شرمندو ڪرڻ.

● شَرَمُ رَڪهَنا : شرم رکڻ. آبرو رکڻ - لڇ رکڻ - پٽ رکڻ.

● شَرَمُ رَهَ جانا : عزت رهجي اچڻ.

● شَرَمُ سے ڪَٽَنا : گتو جانا : شرم ۾ ٻڏي

وڃڻ. تمام شرمسار ٿيڻ.

● شَرْمُ ڪرنا : شرم ڪرڻ - حياءُ ڪرڻ.
احاظ ڪرڻ.

● شَرْمُ ڪر مارے : محاوره. شرم کان - حياءُ کان.

● شَرْمِندُ ٿي : شرمساري - ڦيڪائي.

● شَرْمِندُ ٿي ڳي آڻهانا : ڦڪو ٿيڻ. پشيمان ٿيڻ.

● شَرْمِيلا ۽ شَرْمِيلِي : ذ. صفت. شرميلو -

حيادار - لچارو. (ث) شرميلي.

● شَرْمانا : لازم [آردو] شرمائجي - لڄي ٿيڻ.
(متعدی) شرمائڻ - لڄي ڪرڻ.

● شَرْما شَرْمِي : محاوره. لڄ ليهه - حياءُ شرم.

● شَرْماؤ : صفت. حياءُ وارو - شرميلو.

● شَرْمُوا : ذ [ه] شورو - رَسُ (پوڙ جو).

● شَرْمُوا پهلڪا : ذ. شورو ۽ ڦلڪو. پوڙماني.

● شَرْمُوا چٽُ : محاوره [اردو] آهو ماڻهو جو
کاڌي ۾ شريڪ ٿي. کاڌي جو دوست. لالچي.

● شَرْمُ پٽا ۽ شَرْمُ پٽي : ذ [ه] ڏسو «سَرْمُ پٽا»
وڌو ڏيک - پٽ.

● شَرْمُ پٽي لنگاڻا مارنا : وڏا ڏيک ڀرڻ -
کھڻو پيڻ - ڏوڪھڻ.

● شَرْمُ : ذ [ه] ڪنھن جانور کي هڪلڻ
جو آواز - هُشڪار.

● شَرْمُڪارنا : متعدی [ه] هُشڪارڻ.

● شَرْمُڪارُ شَرْمُڪاري : ث. هُشڪار.

● شَرْمُڪارُ بٽانا : هُشڪار ڏيڻ.

● شَرْمُ و پَنجُ : ذ [ف] شش پنج - ويچار - گهڻي.

● شَرْمُ و پَنجُ : ميڻ پُڙنا : شش پنج ۾ پوڻ -
گهڻيءَ ۾ پوڻ.

● شَرْمُ ۽ شَرْمِي : ذ [ع] چيپي (باهه جي).

● شَرْمُ آڻهنا : چيپي نڪرڻ. باهه پوکڻ.

● شَرْمُ بهڙ ڪرنا : باهه پوکڻ - ڀيڙ تيز ٿيڻ.

● شَرْمُ آڻهنا : چيپون آڻڻ - آلا آڻڻ.

● شَرْمُ : ذ [ع] ڪم - ڌنڌو - پيشو. وندر.

● شَرْمُ ڪرنا : ڌنڌو ڪرڻ. وندر ڪرڻ.

● شَرْمَا : ث [ع] شفا - صحت - تندرستي.

● شَرْمَا هونا : شفا ٿيڻ - تندرستي ٿيڻ.

● شَرْمُڪ : ذ [ع] شڪ [شبهو] گمان - شڪ.

● شَرْمُڪ پُڙنا : گُذرنا : شڪ ٿيڻ - گمان پوڻ.

● شَرْمُڪ دُور ڪرنا : مِٽائڻا : نيڪالڻا : شڪ

دور ڪرڻ - شڪ ڪيڻ.

● شَرْمُڪار : ذ [ع] جانورن کي مارڻ جي حالت.
مئل جانور. ڦُڙ - مفت جو مال.

● شَرْمُڪار ڪرنا : شڪار ڪرڻ - جانورن کي
مارڻ. ڦُڙلُت ڪرڻ.

● شَرْمُڪار ڪهڻا : شڪار ڪرڻ.

● شَرْمُڪاري : ذ. شَرْمُڪاري - صياد.

● شَرْمُڪاري ڪُٽڻا : ذ. شڪاري ڪُٽو - تازي
ڪُٽو.

● شَرْمُڪايتُ ۽ شَرْمُڪايتِي : ث [ع] شڪايت.

● گيلا - غيبت. دانھن. تڪليف. مرض - بيماري.

● شَرْمُڪايتُ ڪرنا : شڪايت ڪرڻ. گيلا

ڪرڻ. دانھن ڪرڻ.

● شَرْمُڪرُ : ذ [ف] ڪنڊ.

● شَرْمُڪرُ ڀارَ : ذ. ميڊي ۽ ڪنڊ مان ٺهيل هڪ
قسم جي مٺاڻي.

● شَرْمُڪرُ قنڌ : ث. لاهوري گجر.

● شَرْمُڪرُ : ذ [ع] احسان مڃڻ - شڪر.

● شَرْمُڪر ڪرنا : شڪر ڪرڻ. ڏئي جو احسان
مڃڻ.

● شَرْمُڪريه : ذ. شڪر. شڪر گذاري. احسان.

● شَرْمُڪسُتُ : ث [ف] هار - مات - شڪست.

پڇڻ جي حالت - ڀڳ.

— شڪست ٻانا، ڪهانا: شڪست کائڻ - هارائڻ.

— شڪست فاش؟: ث. سخت شڪست - هار.

— شڪست: صفت. پگڙ - ٽنڊل.

● شڪل؟ ڪ شڪلپس: ث [ع] مٿانڊو - شڪيل. صورت - رُوپ. ڍنگ. ويس. نمونو. تصوير. حالت.

— شڪل بدلنا: شڪل بدلائڻ. صورت بدلائڻ. نمونو بدلائڻ.

— شڪل بگاڙنا: شڪل بگاڙڻ. صورت خراب ڪرڻ. حالت خراب ڪرڻ.

— شڪل بنانا: شڪل بنائڻ. صورت بنائڻ. نقل ڪرڻ.

— شڪل پٽڪڙنا: صورت اختيار ڪرڻ.

— شڪل پمچائڻا: شڪل مچائڻ - صورت مچائڻ.

— شڪل و شتابت؟: ث. مٺهن مٺانڊو. صورت شڪل.

● شڪن؟ ڪ شڪنپس: ث [اردو] گهنج - سَر.

● شڪنڄ: ذ [ف] ڪاٺ - اشڪنڄو (هڪ قسم جو ڪاٺ جو اوزار جنهن ۾ اڳئين زماني ۾ ڏوهارين کي وجهي سزا ڏيندا هئا).

— شڪنڄ ۾ ڪسنا: ڪاٺ ۾ وجهڻ. سخت سزا ڏيڻ.

● شڪيل؟: صفت [ع]. "شڪل" ڪا مخرب [سهڻو - خوبصورت - حسين].

● شڪن؟ شڪن؟: ذ [ه] سڳڻ - سَوڻ. فال.

— شڪن؟ لپنا: سَوڻ ڇاڇڻ. فال ڪيڏ.

● شڪوفه ڪ شڪوفه: ذ [ف] ڪاٺي - مڪري. شوشو - ڦٽاڪو (بمعني انوکي ڳالهه).

— شڪوفه پهلانا: عجيب ڳالهه پيدا ڪرڻ.

فتنو ٻرپا ڪرڻ. ڪوڙو هڻل هلائڻ.

— شڪوفه ڇهڙنا: فتني جهڙي ڳالهه ڪرڻ.

— شڪوفه پهلونا: مڪريون ٿيڻ.

● شڪون؟: ذ [ف] سڳڻ - سَوڻ.

— شڪون؟ لپنا: سڳڻ ڇاڇڻ.

● شڪنڄ؟ شڪنڄ؟: ذ [ف] هڪ قسم جي ترڪاري - گوگڙو.

● شڪواري ڪ شڪواري: ث [ف] سلوار - سَمڻ.

● شڪوڪا ڪ شڪوڪا: ذ [اردو] هڪ قسم جي صدي (ڇيلهه تائين ۽ اڌ ٻانهن سان ٿئي).

● شڪيت ڪ شڪيت: ذ [ه] ڳوڻ جو وڏو ٿيلهو.

● شڪمار؟: ذ [ف] ڳڻپ - تخمينو.

— شڪمار؟ ۾ نه لانا: ڳڻپ ۾ آڻڻ. ليکي ۾ نه آڻڻ. پرواهه نه ڪرڻ.

● شور؟: ذ [ف] گوڙ - هڻل. هنگامو. ڏاڪو - ناموس.

— شور ڪرنا، سچانا: شور ڪرڻ - گوڙ ڪرڻ. دانهون ڪرڻ.

● شوربا: ذ [ف] شوروو - رَس - رهو.

● شوشه: ذ [ف] انوکي ڳالهه - ڦٽاڪو.

— شوشه جهڙنا: عجيب ڳالهه ڪرڻ. افواهه آڻڻ. فتني جهڙي ڳالهه ڪرڻ.

● شوق؟: ذ [ع] سَد - خواهش. چاهه - انگ. آتساهه. خوشي.

— شوق ڇرنا: خواهش پيدا ٿيڻ. سَد ٿيڻ - چاهه ٿيڻ.

● شون: ث [اردو] تٽل شي تي ٻائيءَ جي چنڊن پوڻ جو آواز - چُونڇاٽ.

— شون شاڻ: محاوره. ٽين ڦُون؟. وڏائي.

● شه؟: ذ [ف] "شاهه" جو مخفف. بادشاهه.

(ث) هُشي. چُرچ. شطرنج راند ۾ بادشاهه کي

شڪست .

■ شہ پانا : اشارو ملڻ . هُشي ملڻ .

■ شہتير : ذ. جاءِ جي چيت ۾ ڪم آيل وڏي ڪاٺي - ڪمر .

■ شہ دينا : شطرنج راند ۾ بادشاهه کي شڪست ڏيڻ . هُشي ڏيڻ . برغلائڻ .

■ شہ سوار : ذ. گهوڙي سوار .

■ شہ مات : ث. شطرنج راند جي اها بازي جنهن ۾ بادشاهه ڪابه چال هلي نه سگهي .

■ شهادت : ع شهادت ۾ : ث [ع] شاهدي .

گواهي . خدا جي راه ۾ قتل ٿيڻ جي حالت .

■ شهادت حضور : ث. اکين ڏئي شاهدي .

■ شهادت لپنا : شاهدي وٺڻ .

● شہد : ذ [ع] ماڪي .

■ شہد کي مکهي : ث. ماڪيءَ جي مک .

■ شہدا : ع شہدے : صفت [ھ] لڇو . شودو -

بد معاش .

■ شہداين : ذ. لچائي . شودپائي - بد معاشي .

● شہر : ذ [ف] شهر - ڌنڌو .

■ شہر آسندنا : شهر آڻڻ . تمام گهڻا ماڻهو

گڏ ٿيڻ .

■ شہر بدر : ڪرنا : شهر نيڪالي ڏيڻ -

جلاوطن ڪرڻ .

■ شہر خبرا : ذ. صفت . سڄي شهر جون

خبرون رکندڙ - شهر خبرو .

■ شہر خموشا : ذ. قبرستان - مقام .

● شہرت : ث [ع] ناموس - نيڪنامي . بدنامي .

■ شہرت پانا : مشهور ٿيڻ . نالو ڪيڻ .

■ شہرت دينا : مشهور ڪرڻ . بدنام ڪرڻ .

● شہنڇ : ذ [ع] پيرن - پوڙهو . سردار .

مرشد . اڳواڻ .

■ شہيخي : ث. وڏائي . پٽاڪ . غرور .

■ شہيخي باز : خور ، خورا : صفت . پٽاڪي - لاف زن .

■ شہيخي بنگهارنا ، مارنا : پٽاڪ هڻڻ . پاڻ پڏائڻ .

■ شہيخي ڪير ڪيري ڪرنا : هٿ پڇڻ . وڏائي ڪيڻ .

■ شہيخي ڪرنا : پٽاڪ هڻڻ . وڏائي ڪرڻ .

● شيرازہ : ذ [ف] ڪتاب جي سلائي - جُزبندي . آهو ڏاڳو يا پٽي جا ڪتاب جي پُٺ ۾ هنجي . سلسلو .

■ شيرازہ بڪهرنا : سلسلو ٽٽڻ . ڇيڙو ڇڏڻ .

■ شيرازہ ٽوٽنا : انتظام درهم درهم ٿيڻ -

سلسلو ختم ٿيڻ .

● شيش : ذ [ف] "شيشه" جو مخفف . شيشو - ڪانچ .

■ شيش گر : ذ. صفت . شيشي جو سامان

ٺاهيندڙ .

● شيشہ : ذ [ف] شيشو - ڪانچ . آسي - آئينو .

■ شيشہ باشا : صفت . نازڪ . جلد خراب ٿيندڙ .

■ شيشہ د ڪهانا : آسي ڏيکارڻ .

■ شيشے کي طرح پھولنا : وڏائي ڪرڻ - آڪو

ڪرڻ . تڪبر ڪرڻ . آڦرجڻ . ٿلهو ٿيڻ .

■ شيشے ميں آتارنا : حڪم ۾ آڻڻ . قابو ڪرڻ .

وس ۾ آڻڻ . مفتون ڪرڻ .

■ شيشے ميں بند ڪرنا : ڏهالڻا : مطيع ڪرڻ -

تابع ڪرڻ . قبضي ۾ ڪرڻ .

■ شيشي : ث. شيشي - ننڍو شيشو . بيهوشيءَ

جي دوا .

● شيطان : ذ [ع] هڪ قسم جو جين (جو

الله تعاليٰ جي حڪم نه مڃڻ ڪري جنت مان

- تڙيو ويو هو) - عزازيل - ابليس . ضد. تڪرار .
 ڪاوڙ. (صفت) فسادِي - حرڪتي. بدخواه .
 - شيطانُ اُترُنا: ڪاوڙ لھڻ .
 - شيطانُ چڙھنا: شيطان چڙھڻ - ڪاوڙ
 چڙھڻ. ضد چڙھڻ .
 - شيطانُ چڙو ڪڙي : ث. حرڪتي ٻارن جو ٽولو .
- شيطانُ سڙپر چڙھنا: شيطان سڙ تي چڙھڻ -
 ڪاوڙ چڙھڻ .
 - شيطانُ ڪَ ڪن؟ ڪاڻا: شيطان جا ڪن
 ڪپڻ. تمام گھڻي حرڪت ڪرڻ .
 - شيطانُ ھونا: شيطان ھڻڻ . فسادِي ٿيڻ .
 - شيطانِي: ث شيطان گيري. حرڪت - لڄائي.

ص

- ص: ذ [ع] اردو "الف-ب" جو ويھون
 اکر، سنڌيءَ جو ٺيھون، عربيءَ جو چوڏھون ۽
 فارسيءَ جو سترھون اکر. تلفُّظ "صاد". ابجد
 موجب عدد (۹۰). حساب وغيره جي ڀيٽ
 کان پوءِ "ص" جو نشان ڏيندا آھن، جنھن
 جي معنيٰ آھي تہ "ڏنو ويو صحيح آھي".
 ● صابُن، صابُون؟: ذ [ع] صابُن .
 ● صاد؟: ذ [ع] اکر "ص" جو آچار. ڏسو
 "ص" جي آخرين معنيٰ .
 - صادُ ڪَرنَا: صحيح ڪرڻ. ڪنھن شيءِ جي
 خوبي مڃڻ. پسند ڪرڻ .
 ● صاف: صفت [ع] صفا - آجرو. نرمل. پاڪ .
 بي عيب . خالص . آڏريل (پاڻي) . لَسو. شفاف .
 ظاھر - چيٽو (اڪر) . مليل (ٿان؟). (تابع فعل)
 بلڪل - قطعي. ڪُليو ڪُلايو .
 - صافا ۽ صافے: ذ. پَنَڪو. شڪاري جانور
 کي بُڪ ڏيڻ جي حالت .
 - صافا دينا: شڪاري جانور يا ڪبوتر کي
- بُڪ ڏيڻ .
 - صاف ٺُڪڙا توڙ ڪَ جوابُ دينا: گستاخيءَ
 سان جواب ڏيڻ - آڏو جواب ڏيڻ .
 - صافُ صافُ؟: تابع فعل . صفا صفا . ڪُليو
 ڪلايو - ظاھر ظھور .
 - صافُ صافُ سَنانا: سڌيون ٻڌائڻ .
 - صافُ صافُ ڪَھنَا: صفا صفا ٻڌائڻ .
 ڪليو ڪلابو ٻڌائڻ .
 - صافُ ڪَرنَا: صفا ڪرڻ . ميرُ ڪڍڻ .
 توڙ (ڪپڙا) . مَليل (ٿان؟) . بَھارڻ . ڪاٺِي
 چٽ ڪرڻ . آگھڻ . اجڙ ڪرڻ - نابود ڪرڻ .
 ڪوڙڻ (وار) . ڇاڻڻ . چنڊڻ (چڄ م) .
 - صافُ نِڪَڙلُ جانا: بلڪل بچي وڃڻ .
 - صافُ ھونا: صفا ٿيڻ - صاف ٿيڻ . پاڪ ھئڻ .
 چُڪتو ٿيڻ (حساب ڪتاب) . ڪَٺاڻ (آسمان) .
 ● صافي ۽ صافياں: ث [اردو] ڇاڻڻ جو ڪپڙو -
 صافو. ميز وغيره کي صاف ڪرڻ جو ڪپڙي
 ٽُڪر. اھو ڪپڙو جنھن سان بورجي ديگ

لاھیندا آھن .

● صُبُحُ : ث [ع] سج ڀرڻ جي مهل - فجر .

● صُبُحُ سَوِيرَ : تابع فعل . صبح جو سوير -
على الصبح .

● صُبُحُ شامُ کَرُنا : بهانا ڪرڻ - ٺٽائڻ .

● صُبُحُ هونا : صبح ٿيڻ - ڏينهن ٿيڻ .

● صَبَرُ : ذ [ع] چُپ - ماڻ . خاموشي . ڌيرج -
تحمل .

● صَبَرُ آنا : صبر اچڻ . اطمینان ٿيڻ .

● صَبَرُ پُڙُنا : مظلوم جي آه پوڻ . خدا جي
مار پوڻ . مصيبت پوڻ .

● صَبَرُ سَمِيئُنا : ڪيتو لوڙڻ . ظلم جو نتيجو
ڀوڳڻ . ناحق تهمت لڳائڻ - بهتان مڙهڻ .

● صَبَرُ کَرُنا : صبر ڪرڻ . ماڻ ڪرڻ . ڌيرج
ڪرڻ - تحمل ڪرڻ .

● صَبَرُ لَهِنُا : ڏسو "صبر سمیئنا" . ڪيتو لوڙڻ .

● صُحُبَتُ : ث [ع] دوستي - ياري - سنگت .

رفاقت . مجلس - ڪچهري - رهاڻ . همنشینی . جماع .

● صُحُبَتُ آئُهانا : صحبت ۾ رهي فائدو پرائڻ .

گڏ رهڻ .

● صُحُبَتُ بَرُ تَمُنا : پانا : ڏسو "صحبت

آئُهانا" . صحبت ۾ رهڻ .

● صُحُبَتُ بِيگَرُ جانا : دوستي ڦيڻ . سنگت

خراب ٿيڻ . اُٻڻ ٿيڻ .

● صُحُبَتُ خانہ : ذ . ڪاڪوس - پاخانو .

● صُحُبَتُ رَکُهَمُنا : صحبت رکڻ - دوستي رکڻ .

● صُحُبَتُ کَرُنا : صحبت ڪرڻ . رهاڻ ڪرڻ .

جماع ڪرڻ .

● صِحَّتُ : ث [ع] تندرستي - چڱيلائي . دوستي .

● صِحَّتُ پانا : تندرست ٿيڻ .

● صِحَّتُ کَرُنا : دوستي ڪرڻ - اصلاح ڪرڻ .

● صَحْنُ : ذ [ع] اڱڻ - اڳيڻ .

● صَدَقَہ : ذ [ع] صدقو . قرباني (جا ڪنهن
مصيبت کي ٽارڻ لاءِ ڏني وڃي) . خيرات . آها
شيءُ جا گهوري قيمتي ڪجي .

● صَدَقَہ آتارُنا : صدقو ڪرڻ - ڪاڍائو ڪرڻ .

● صَدَقَہ دينا : صدقو ڏيڻ .

● صَدَقَہ فِی جانا : صدقو وڃڻ - اول گهول ٿيڻ .
قربان ٿيڻ .

● صَدَمَہ : ذ [ع] ڌڪ - ضرب . ڌڪو - ٽاپو .

صدمو . حادثو . نقصان .

● صَدَمَہ آئُهانا : صدمو سهڻ . ڌڪ سهڻ .

نقصان سهڻ .

● صَدَمَہ پَسَنَچانا : صدمو رسائڻ . نقصان پهچائڻ .

● صُرَاحِي ۽ صُرَاحِيان : ث [ع] پاڻي يا شراب

رڪڻ لاءِ هڪ قسم جو ڊگهي گچيءَ وارو

ٿانءُ - گهگهي .

● صَرَفُ : ث [ع] خرچ . استعمال . مشغولي .

● صَرَفُ کَرُنا : خرچ ڪرڻ . بسر ڪرڻ .

● صَرَفَہ : ذ [اردو] صرافڪو ڏندو . صرافن

جي بازار . ڪوٺي .

● صَرَفَہ کَهولُنا : صرافڪي ڪوٺي کولڻ .

● صَرَفَہ : ذ [ع] ڪفايت - صرفو .

● صَفُ ۽ صَفَيَس : ث [ع] صيف - قطار - لام .

● صَفُ آلَتُ دينا : قطار ٿوڙي ڇڏڻ (جنگ

۾) . چڙوڇڙو ڪرڻ .

● صَفُ بانَدُهنا : ڪهيٺڻچنا : صيف ٻڌڻ -

قطار ٻڌڻ .

● صَفا : صفت [ع] صاف . (تابع فعل) بنهه - بلڪل .

● صَفا چَٽُ : ث [ع] صاف . بلڪل صاف . بنهه صفا .

صاف ميدان .

● صَفا کَرُنا : صفا ڪرڻ - صاف ڪرڻ . آگهڻ .

- صفائي : ث. صفائي. سٿرائي. پاڪائي.
 چنڊ ڦوڪ. سادگي. صلح. ڦڙني. چالاڪي.
 تباھي. فيصلو.
 - صفائي بٽانا : صفا جواب ڏيڻ.
 - صفائي ڪرڻا : صفائي ڪرڻ. چنڊڻ. صلح
 ڪرڻ. صاف ڪرڻ. ٻُھارڻ. تباھ ڪرڻ.
 - صفايا : ذ. صفائي. ڪا به شيءِ رهڻ نه ڏيڻ
 جي حالت. بربادي. تباھي. خاتمو.
 - صفايا ڪرڻا : ختم ڪرڻ. نابود ڪرڻ.
 اڃاڻڻ.
 ● صيفر : ذ [ع] پٿري. (اصطلاحاً) ڪجهه به نه.
 ● صلا : ث [ع] صلاح. آڇ. وات ٺڪائي.
 دعوت.
 - صلاي عام : ث. عام دعوت.
 ● صلت : ذ [ع] انعام. بخشش. عوض.
 بدلو.
 ● صوبه ڪ صوبو : ذ [ع] پرڳڻو. علائقو.
 - صوبه دار : ذ. پرڳڻي جو مالڪ.
 ● صورت ڪ صورتين : ث [ع] شڪل -
- مٿن. مٿان. مٿان. حالت. روپ. (تابع فعل)
 وانگر. جهڙو.
 - صورت آٿارنا : تصوير ٺاهڻ.
 - صورت بدلائنا : شڪل بدلائڻ. حالت
 بدلائڻ.
 - صورت بيگاڙنا : صورت خراب ڪرڻ -
 شڪل بگاڙڻ.
 - صورت بٽانا : صورت بٽائڻ. مٿن مان
 ڪا حالت ظاهر ڪرڻ. نمونو اختيار ڪرڻ.
 - صورت ٽڪنا : شڪل ٽڪڻ. مٿن ٽڪڻ.
 حيرت يا غور سان مٿن ڏسڻ.
 - صورت دکهانا : صورت ڏيکارڻ. شڪل
 ڏيکارڻ. مٿن ڏيکارڻ. ديدار ڪرائڻ.
 - صورت بهانگنا : شڪل کان پڇڻ. سخت
 نفرت ڪرڻ.
 - صورت نيڪالنا : صورت ڪڍڻ. اٽڪل ڪڍڻ.
 تجويز ڪرڻ. وسيلو پيدا ڪرڻ.
 - صورت نظر آنا : صورت نظر اچڻ. شڪل
 ڏسجڻ. ڪو طريقو يا تدبير سڃاڻي اچڻ.

ض

- ض : ذ [ع] اردو "الف - ب" جو ايڪيهون
 اکر سنڌيءَ جو ايڪٽيهون، عربيءَ جو پنڌرهون
 ۽ فارسيءَ جو ارڙهون اکر. تلفظ "ضاد". ابجد
 موجب عدد (۸۰۰).
 ● ضابطن : ذ [ع] قاعدو. قانون. دستور. رواج.
 - ضابطو : ديواني : ذ. ديواني قانون.
 - ضابطو عداالت : ذ. قانوني طريقو.
 - ضابطو فوجداري : ذ. فوجداري قانون.
 ● ضامين : ذ [ع] ڪولاندر. ڪنيل. ديدار.
 - ضامين دينا : ضامن ڏيڻ. ڪنهن کي ذميدار

بنائِي پيش ڪرڻ.

■ ضامنِي : ث. ضمانت - كفالت. ذميداري.

● ضَبْطُ : ذ [ع] برداشت - تحمل. انتظام - بندوبست.

■ ضَبْطُ ڪَرْنَا : روڪڻ (ڪاوڙ). تحمل ڪرڻ.

برداشت ڪرڻ - سھڻ (تڪليف).

■ ضَبْطِي : ث. ڪنھن جي جائداد يا مال ضبط

ڪرڻ جو حڪم - ضبطِي.

● ضَيْدٌ : ث [ع] آبتڙ - برعڪس. هوڏَ.

■ ضَيْدٌ بَدِي هُونَا : عداوت هئڻ. بحث يا

تڪرار ٿيڻ. جهيڙو جهڻو ٿيڻ.

■ ضَيْدٌ بَانْدُهِنَا : ضد ٻڌڻ - هوڏَ ڪرڻ. بحث

ڪرڻ. مخالفت ڪرڻ. عداوت ڪرڻ.

■ ضَيْدٌ پَرُ آنا : هوڏَ تي چڙهڻ - ضد تي اچڻ.

■ ضَيْدٌ پُورِي ڪَرْنَا : ضد پورو ڪرڻ - هوڏَ

پوري ڪرڻ.

■ ضَيْدٌ رَڪهِنَا : ضد رکڻ - وير رکڻ - دشمني رکڻ.

■ ضَيْدٌ ڪَرْنَا : ضد ڪرڻ - هوڏَ ڪرڻ. بحث

ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ.

■ ضَيْدٌمُ ضَيْدٌ : محاوره. ضَيْدٌ دشمني - وير.

مخالفت.

■ ضَيْدِي : ذ. صفت. ضد ڪندڙ - هوڏي.

● ضَرْبٌ ۽ ضَرْبِي : ث [ع] ڌڪ - چوٽ.

ضَرْبٌ ڌڪو. صدمو. رياضيءَ جي اصطلاح ۾

عدد جي واڌ. سِڪو.

■ ضَرْبُ آنا : ضرب اچڻ. ڌڪ لڳڻ. ڌڪو اچڻ.

■ ضَرْبُ انْمَمَلٌ : ث. چوڻي - پهاڪو.

■ ضَرْبُ دينا : نقصان ڏيڻ - ضرر رسائڻ.

ڪنھن انگ کي ضرب ڪرڻ (حساب).

■ ضَرْبُ لَگَنا : ڌڪ هڻڻ - نقصان پهچائڻ.

ٽپو هڻڻ.

■ ضَرْبٌ وَ تَقْسِيمٌ : محاوره. ضرب وٺڻ.

● ضِلَعٌ : ذ [ع] پاسو - طرف. ليڪ. ذو معنيٰ

ڳالهه. علائقي جو هڪ حصو.

■ ضِلَعٌ جُگَتٌ : محاوره. آها ڳالهه جنھن

مان ۾ معنائون نڪرن - بيٺي ڳالهه.

■ ضِلَعُ دارٌ : ذ. ضلعي جو آفيسر - ڪليڪٽر.

● ضَيْقٌ : ث [ع] تنگي - سوڙھه. تڪليف.

ڏکيائي.

■ ضَيْقٌ مِيسِ آنا : تنگيءَ ۾ پوڻ. مشڪلات

۾ ڦاسڻ.

ط

■ طَاعُونٌ : ث [ع] هڪ قسم جي وچونڊڙو

بيماري - پليگ - مَرِي.

● طاقٌ : ذ [ع] محراب. محراب دار ڪڍڻو

(جو ڀيت ۾ ٺاهيندا آهن). جارو. اڪيبي انگ.

ط : ث [ع] آردو "الف - ب" جو ٻاويهون

اڪر، سنڌيءَ جو ٻٽيهون، عربيءَ جو سورھون

۽ فارسيءَ جو اوڻيهون اڪر. تلفُّظ "طوئي".

ابجد موجب عدد (۹).

(صفت) لاثاني - يگانو .

- طاق بهرنا : مسجد يا مزار جي ڪڏڻي ۾
ڏيو ٻاري گئل وغيره رکڻ .- طاق پَر دهرنا : رکهنا : طاق تي رکڻ .
وساري ڇڏڻ . جدا رکڻ . خيال لاهي ڇڏڻ .- طاق (و) جُفت : ذ . اڪي ٻڌي .
- طاق هونا : يگانو هئڻ - ماهر هئڻ .

هڪڙوئي هئڻ .

● طالع : صفت [ع] آڀرندڙ - (ذ) ڀاڳ - نصيب .

- طالع پهرنا : قسمت بدلجڻ - ڀاڳ پئوڻ .

- طالع جاگڻا : چمڪڻا : قسمت جاڳڻ -
ڀاڳ ڪڏڻ .● طبيعت : طبيعتنهن : ث [ع] مزاج .
عادت - خصلت . حالت . هلت چلت .- طبيعت آنا : دل ٿيڻ . عاشق ٿيڻ . طبيعت
مائل ٿيڻ .- طبيعت ابهرنا : دل ۾ آنگ پيدا ٿيڻ .
طبيعت ۾ خوشي اچڻ .- طبيعت آچمنا : دل ڪٽي ٿيڻ - ڪڪ
ٿيڻ - ورڇڻ - بيزار ٿيڻ .- طبيعت آڪهرنا : دل پڇڻ دل ڪٽڻ .
ورڇڻ - ڪڪ ٿيڻ .- طبيعت آلت : جانا : طبيعت خراب ٿيڻ .
دل ڪچي ٿيڻ .- طبيعت آلتجهنا : دل منجهڻ - دل گهٻرائڻ .
پريشان ٿيڻ . عاشق ٿيڻ .- طبيعت ببحال : هونا : تندرستي ٿيڻ . صحت
ٿيڻ . آرام اچڻ .- طبيعت بيگڙنا : طبيعت خراب ٿيڻ . بيمار
ٿيڻ . دل ڪٽجي ٿيڻ . ڪاوڙجڻ - ناراض ٿيڻ .

- طبيعت بهر بهرنا : دل سرڪڻ - روح

- سرڪڻ . دل ٿيڻ - سڌ ٿيڻ .

- طبيعت بهر جانا : دل پرجي وڃڻ . ڀڙ ٿيڻ .

- طبيعت بهلانا : طبيعت وندرائڻ - دل
وندرائڻ . دل خوش ڪرڻ .

- طبيعت بهرنا : دل بيزار ٿيڻ - دل ڪٽي ٿيڻ .

- طبيعت بهسڻا : دل هيرڪڻ . دل سرڪڻ .
عاشق ٿيڻ .

- طبيعت ٺهرنا : آئت اچڻ . تسلي ٿيڻ .

- طبيعت جمنا : دل لڳڻ . طبيعت ٺهڪڻ .

- طبيعت چاهنا : چلنا : دل گهرڻ . خواهش
پيدا ٿيڻ .- طبيعت رنڊهنا : دل ويڳاڻي ٿيڻ . دل
منجهڻ . مايوسي ٿيڻ .- طبيعت سبهلنا : پاڻ روڪڻ . سهڻ - برداشت
ڪرڻ .- طبيعت ڪهڻا : ذهن ڪڏڻ . خيال ۾ نيون
نيون ڳالهيون اچڻ .

- طبيعت گدگدنا : دل ۾ آنگ پيدا ٿيڻ .

- طبيعت نڙانا : گهڻو ويچار ڪرڻ - خيال
وڙهائڻ .- طبيعت لڳنا : طبيعت لڳڻ - دل لڳڻ
(ڪم وغيره ۾) .

- طبيعت سڄلنا : دل جو ضد ڪرڻ .

- طبيعت هونا : طبيعت هجڻ - دل ٿيڻ -
دل گهرڻ . دل سرڪڻ .

● طراره : طراره : ذ [آردو] ٽپ - چال .

- طراره بهرنا : ٽپ ڏيڻ - چال ڏيڻ . پڇڻ .

● طرح : ث [ع] طرز - نمونو - ڍنگ . حالت .
بنياد . (تابع فعل) وانگر - مثل .

- طرح آژانا : نمونو اختيار ڪرڻ . نقل ڪرڻ .

ڍنگ سڪڻ .

■ طوفان؟ بانڈھنا: بہتان ہٹل۔ تہمت ہٹل۔
وڈاء کرل۔

■ طوفان؟ کترنا: گوڑ گھمسان کرن۔ ہل
ہنگامو کرل۔ جھیڑو کرل۔

■ طوفان؟ کھڑا کترنا: تہمت ہٹل۔ الزام
مڑھل۔ فساد کرو کرل۔ جھیڑو جاگائیل۔

■ طوفان؟ مچانا: گوڑ گھمسان مچائیل۔
ڈمچر مچائیل۔ ہل کرل۔

■ طول؟ ذ [ع] دیکھ۔ لمبائی (صفت)
دگھو۔ وسیع۔ وڈو۔

■ طولانی؟ ت۔ دیکھ۔ دگھائی۔

■ طول؟ پکڑنا: دیکھ۔ ٹیل۔ اینگھ کرل۔

■ طول؟ دینا: دیکھ۔ ڈیل۔ اینگھائیل۔ وڈائیل
(معاملو)۔

● طومار؟ ذ [ع] کتاب۔ دفتر۔ دگھو خط۔

ویڑھیل کاغذ۔ دیر۔ دگھو بیان۔ کوڑی گالھ۔

■ طومار؟ بانڈھنا: تیلی۔ مان ڈنپ بنائیل۔

وڈاء کرل۔ دفتر بیان کرل۔ دس چاڑھیل
(گارین جو)۔

■ طویلہ؟ ذ [ع] طنبیلو۔ کڑھ۔

● طری: صفت [ع] ختم۔ پورو۔ چمکتو۔ مختصر۔

■ طری کترنا: ختم کرل۔ فیصلو کرل۔ پورو
کرل (مفاصلو)۔

● طیارہ؟ طیارے: ذ [اردو] ہوائی جہاز۔

● طیش؟ ذ [ع] جوش۔ غصو۔ ڈمر۔ قہر۔

■ طیش؟ آنا: جوش اچل۔ کاوڑ اچل۔

■ طیش؟ دلانا: جوش ڈیارل۔ کاوڑائیل۔

■ طیش؟ کھانا: جوش جھل۔ غم کاٹل۔

■ طیش؟ میں آنا: جوش یر اچل۔ ڈمرجن۔

■ طرَح؟ دار؟ ذ۔ صفت۔ خوبصورت۔ سٹھو۔

■ طرَح؟ دیکھانا: ناز نخرا ڈیکارل۔

■ طرَح؟ ڈالنا: بنیاد رکھل۔ پیڑھ۔ وجھل۔
تدبیر کرل۔

■ طُرْفہ؟ ذ [ع] عجیب گالھ۔ حیرانی۔

■ طُرْفہ تماشہ: محاورہ۔ عجیب تماشو۔ حیرانی
جھیڑو لقا۔

● طعنہ؟ ذ [ع] چتر۔ ملامت۔ طعنو۔

■ طعنہ؟ کترنا: چتروں کرل۔

■ طعنہ؟ طعنہ: ذ۔ طعنو۔ مٹھو۔

■ طعنہ تیشہ: محاورہ۔ طعنو مٹھو۔ لعنت
ملامت۔ جٹ قیت۔

■ طعنہ مارنا: طعنو ہٹل۔ چتر کرل۔

■ طعنہ تیشہ (تشنیم): محاورہ۔ طعنا مٹھا۔
جٹ قیت۔ گھٹ وڈ گالھائیل جی حالت۔

■ طعنہ سہنے: محاورہ۔ طعنا مٹھا۔ جٹ قیت۔

● طغیانی: ت [ع] بوڈ۔ آئل۔ سیلاب۔

● طمانچہ؟ طمانچے: ذ [ف] چمات۔ لپات۔

■ طمانچہ لگانا مارنا: چمات ہٹل۔ ڈنقڑھٹل۔

■ طمانچے سے مٹھ لال کترنا: چماتیل۔ ن
سٹھن گھاڑھو کرل۔

■ طوفان؟ ذ [ع] سخت ہوا۔ جھک۔ بوڈ۔

آئل۔ ڈایو مینھن۔ ہل۔ گوڑ۔ بہتان۔ الزام
فساد۔ مصیبت۔

■ طوفان؟ آنا: طوفان اچل۔ مصیبت اچل۔
بوڈ اچل۔

■ طوفان؟ آٹھانا: جھیڑو جاگائیل۔ فساد پیدا
کرل۔ ہل کرل۔ واویلا مچائیل۔

■ طوفان آٹھنا: ڈایو طوفان لگھل۔

ظ

- ظ: ذ [ع] اردو "الف-ب" جو ٽيو ٻيون اکر، سنڌيءَ جو ٽيو ٻيون، عربيءَ جو سترهون ۽ فارسيءَ جو ويهون اکر. تلفظ "ظوئي". ابجد موجب عدد (۹۰۰).
- ظاهير: صفت [ع] پترو-ڪليل. (ذ) ڏيکاءُ.
- ظاهر بنائے رکھنا: ٻاهريون پٽو رکڻ.
- ڏيکاءُ طور ٻاهرين حالت ٿيڪ رکڻ.
- ظاهر داري: ٿ. ظاهري ڳالهيون - ڏيکاءُ.
- ظاهر داري برتڻا: ڏيکاءُ جون ڳالهيون ڪرڻ.
- ظاهر ڪترنا: ظاهر ڪرڻ - پترو ڪرڻ.
- تشریح ڪرڻ. نمائش ڪرڻ.
- ظلم: ذ [ع] بي انصافي - انڌير. ڏاڍ - زبردستي. ستم.
- ظلم آڻهنا: ظلم سھڻ - انڌير سھڻ.
- ظلم توڙنا، ڏهانا: ظلم ڪرڻ. انڌير ڪرڻ.
- ظلم جهيلنا: ظلم برداشت ڪرڻ. ستم سھڻ.
- ظلم ڪترنا: ظلم ڪرڻ - انڌير ڪرڻ. ستم ڪرڻ. ڏاڍ ڪرڻ.

ع

- ع: ذ [ع] اردو "الف-ب" جو چوويھون اکر، سنڌيءَ جو چوٿيون، عربيءَ جو ارڙھون ۽ فارسيءَ جو ايڪيون اکر. تلفظ "عين". ابجد موجب عدد (۷۰).
- عادت: ع عادت ٿيڻ: ٿ [ع] خصلت - لڇڻ - خُوءَ. هير. قاعدو.
- عادت ٻيگاڙنا: عادت خراب ڪرڻ.
- عادت ڇهوڙنا: عادت ڇڏڻ - خصلت ترڪ ڪرڻ.
- عادت ڏالڻا: عادت وجهڻ - ڪنهن خراب ڳالهه جو عادي ڪرڻ. هير وجهڻ.
- عادت سيڪهڻا: عادت سڪڻ. هير پيدا ڪرڻ.
- عافيت: ٿ [ع] سلامتي - بچاءُ. آرام - آسائش. خيريت.
- عافيت تنگ ڪترنا: آرام ۾ خلل وجهڻ.
- تنگ ڪرڻ - ڪڪ ڪرڻ.
- عام: صفت [ع] سڀ - ڪُل. مشهور. رواجي - معمولي. هر هنڌ ملندڙ.

- عام ڪردينا : عام ڪري ڇڏڻ . مشهور ڪري ڇڏڻ . سڀني جي فائدي لاءِ وقف ڪري ڇڏڻ .
- عام ڪوگ : ذ . عام ماڻهو . عوام الناس .
- عذاب : ذ [ع] تڪليف - آزار . ڏک . گناھن جي سزا . ايذا .
- عذاب ٽلهانا : برداشت ڪرڻا : عذاب سھڻ . تڪليف برداشت ڪرڻ .
- عذاب ڄھيلنا : سھڻا : مصيبت سھڻ . ڏک سھڻ .
- عذاب ڇھوئنا : عذاب کان ڇوٽ . مصيبت مان نڪرڻ .
- عذاب ڪٽنا : مصيبت لھڻ . آزار لھڻ .
- عذاب ڀرنا : پھڻنا : عذاب ڀرڻ . مصيبت ڀرڻ .
- عذاب نازل ڪرڻا : عذاب نازل ڪرڻ . مصيبت وجھڻ .
- عذر : ذ [ع] بھانو . اعتراض . دليل . معافي .
- عذر پيش ڪرڻا : اعتراض پيش ڪرڻ . دليل پيش ڪرڻ .
- عذر ڪرڻا : بھانو ڪرڻ . معافي وٺڻ . اعتراض ڪرڻ .
- عشر : ذ [ع] ڇيٽ . تخت . نائون آسمان .
- عشر ڇرھانا : عرش تي چاڙھڻ . تمام گھڻي تعريف ڪرڻ . پندائڻ . خوشامد ڪرڻ . مٿي تي چاڙھڻ .
- عشر ڪا ٿوڻا : محاوره . عيب . انوڪو .
- عشر ڪے تارے توڙنا : آسمان جا تارا لاهڻ . تمام وڌوڪر ڪرڻ . عظيم ڪارنامو ڪرڻ .
- عشر ڇي : ذ . جهاز جي ڇيٽ .
- عشر ڪا : ذ [ع] مفاصلو . وڙي . عرصو .
- وقت . دير .
- عصر : تنگ ڪرڻا : عاجز ڪرڻ . بيوس ڪرڻ . ڪڪ ڪرڻ .
- عصر لنگاڻا : دير لڳائڻ .
- عصري ڪرڻا : ث [اردو] عريضي - درخواست .
- عصري دينا : گذارڻا : درخواست ڏيڻ . مقدمو ڪرڻ - فرياد ڪرڻ .
- عصري نويس : ذ . عريضي نويس - درخواستون لکندڙ .
- عز : ث [ع] آبرو - شان - شرف . ادب - تعظيم - آدر - مان . ناموس . رتبو .
- عز ٽارڻا : بيگارڻا : عزت لاهڻ - آبرو خراب ڪرڻ - عزت وٺڻ .
- عز ٻڌنا : آبرو ٺاهڻ .
- عز ڇاڪ : ميلا : آبرو مٽي ڇمڪائڻ . سخت بي عزتي ڏيڻ .
- عز دينا : عزت ڏيڻ - مان ڏيڻ .
- عز ڏوڻا : آبرو ڀوڙڻ .
- عز رکڻا : عزت رکڻ - عزت بچائڻ .
- عز ڪا لاڳو هونا : ڪنھن جي آبرو ٻڌڻا هٿ ڏوئي ڀوڙڻ .
- عز ڪرڻا : عزت ڪرڻ .
- عز ڪهونا : عزت وڃائڻ - آبرو وڃائڻ .
- عش : محاوره [اردو] تعريف جو جملو . واه واه .
- عش ڪرڻا : واه واه ڪرڻ .
- عشق : ذ [ع] تمام گھڻي محبت - پريت - نينهن .
- عشق چرانا : عشق ڏيڻ - دل ڏيڻ .
- عطار : ذ [ع] عطير وڪڻندڙ . [اردو]

دوا فروش .

■ عِطْرُ؟ ذ [ع] عِطْرُ - خوشبوء . خوشبودار عرق . سَت - جوهر .

■ عِطْرُ کا پھوٲا : ذ . عِطْرُ جو پُٲو .

■ عِطْرُ کھينچنا : عِطْرُ کيڻ .

■ عِطْرُ ميس بسانا : عِطْرُ ۾ بوڙڻ . تمام گھڻو عطر هڻڻ .

■ عَقْلُ؟ : ث [ع] عَقْلُ - فهم - سمجھ - وقوف . شعور - تميز .

■ عَقْلُ آنا : عقل اچڻ - سمجھ اچڻ .

■ عَقْلُ آڙڻا : عقل آڏاسي وڃڻ - عقل گرم ٿيڻ . حواس گرم ٿيڻ .

■ عَقْلُ اونڌهي هونا : عقل اونڌو ٿيڻ - مَت کيسڻ .

■ عَقْلُ پَر پتهَر پَر؟ نا : عقل تي پتهَر پوڻ . سمجھ نڪري وڃڻ . بيوقوفي ظاهر ڪرڻ .

■ عَقْلُ پَر پردہ پڙنا : عقل تي پردو پوڻ . سمجھ ۾ نه اچڻ .

■ عَقْلُ پڪڙنا : سمجھ ڀريو ٿيڻ . هوش ۾ اچڻ . ننڊپڻ مان چڙهڻ .

■ عَقْلُ ٺهڪائڻ هونا : عقل ٺڪائي هجڻ - حواس قائم هجڻ . هوش ۾ هجڻ .

■ عَقْلُ جاتي رهنا : عقل ڇڏائي وڃڻ . سمجھ هلي وڃڻ . هوش نڪري وڃڻ - حواس خطا ٿيڻ .

■ عَقْلُ چيرَ ڏيڻا : (مذاقاً) حواس گرم ٿيڻ .

■ عَقْلُ چڪڙانا : اوسان خطا ٿيڻ - حواس گرم ٿيڻ .

■ عَقْلُ (کي) داڙهه : ث . عقل ڏاک (جا جوانيءَ ۾ نڪرندي آهي) .

■ عَقْلُ سنهڙيا جانا : پيريءَ سبب عقل گھٽجي وڃڻ . مَت کيسڻ .

■ عَقْلُ؟ ڪهڙي دُڙانا : عقل جو گھوڙو ڊوڙائڻ . خيالي پلاءِ پچائڻ . تمام گھڻو سوچ ويچار ڪرڻ .

■ عَقْلُ ماري جانا : عقل مري وڃڻ . سمجھ گھٽجي وڃڻ .

■ عَقْلِي گدڙا لڳنا : اٽڪل ويڙهائڻ . اٽڪل سان ڳالهه ڪرڻ .

● عَلَمِيحَدَه؟ : صفت [ف] علحدہ - الڳ - جدا .

● عَلَم؟ : ذ [ع] جهنڊو - بانسٽمڻو .

■ عَلَمُ ڪرنا : بلند ڪرڻ - اوچو ڪرڻ .

● عُمُر؟ : ث [ع] زندگي - حياتي - چمار . عرصو - مدت .

■ عُمُرُ بهر؟ : تابع فعل . سڄي عمر .

■ عُمُرُ بهر کي روڻياں سيدهي ڪرنا : سڄي عمر ويهي کائڻ جيترو ڪمائي وٺڻ .

■ عُمُرُ بيتنا : عمر گذرڻ - حياتي بسر ٿيڻ .

■ عُمُرُ قيد؟ : ذ . جنم ٽپ .

■ عُمُرُ ڪسنا : حياتيءَ جا ڏينهن پورا ٿيڻ .

■ عُمُرُ ڪي دن پورے ڪرنا : حياتيءَ جا ڏينهن پورا ڪرڻ . زندگيءَ جو عرصو سک سان گذارڻ .

● عَمْدُ؟ : ذ [ع] وقت - دؤر - حڪومت جو زمانو . انجام - قول - اقرار .

■ عَمْدُ باندھنا : انجام ٻڌڻ - وعدو ڪرڻ . پڪو ارادو ڪرڻ .

■ عَمْدُ توڙنا : انجام ٺوڙڻ - وعدو ڀڄڻ .

■ عَمْدُ ڪرنا : انجام ڪرڻ . پڪو ارادو ڪرڻ .

■ عَمْدُ لپنا : انجام وٺڻ - وعدو وٺڻ .

● عَيْبُ؟ : ذ [ع] نقص - گھٽتائي . وڌ . گناه .

■ عَيْبُ آڇهالنا : عيب کولڻ - عيب جوئي ڪرڻ .

■ عَيْبُ بکھائنا : عيب ظاهر ڪرڻ . ٻول

پٽرا ڪرڻ .

- عيب لگانا : الزام هڻڻ. نيندا ڪرڻ.

- عيب و ثواب : محاوره . عيب ثواب -

لنگائي چڱائي .

● عيب ۽ عيدين : ث [ع] مسلمانن جو

هڪ وڏو ڏينهن - عيد . خوشيءَ جو موقعو .

- عيب ڪا ڇانڊ : محاوره . عيد جو چنڊ . هي

محاورو اڪثر ڪنهن دوست سان گهڻن ڏينهن

کان پوءِ ملاقات جي موقعي تي استعمال ٿئي .

- عيد ڪرنا : عيد ڪرڻ . خوشي ڪرڻ .

- عيد مسنانا : عيد ملهائڻ . عيد جي خوشي ڪرڻ .

- عيدين ۽ عيدين : ث . عيد جي خرچي .

- عيدين آنا : ڪنوار جو عيد تي ساهرن مان

مائٽن ۾ اچڻ . ڪنهن هنڌان عيد جي خرچي اچڻ .

غ

- غبار ڇهانا : مٽي ڇانڊجي وڃڻ .

- غبار رکهنا : دل ۾ بغض رکڻ - عداوت رکڻ .

- غبار نڪالڻا : دل جو بخار ڪيڏ - ڪاوڙ

چنبڻ .

● غبارا ۽ غباري : ذ[ه] ڪاغذ جو ڦوڪڻو

(جو دونهن جي زور تي مٽي ڇڙهندو آهي) .

ڦوڪڻو (رڳو جو) .

● غپ : ث [اردو] پٽاڪ - ڊاڙ . بڻهي .

- غپ شپ : محاوره . ڊاڙ پٽاڪ . گپ شپ -

اجايون ڳالهائون .

- غپي : صفت . پٽاڪي - ڊاڙي . گپ شپ هڻندو .

● غپا ۽ غپي : ذ[اردو] ٺڳي - ويساهه گهاٽي .

● غتر ٻوڏ : صفت [اردو] ڳوٺڙ - هيٺ

مٽي - گڏوڇڙ . خراب .

- غتر ٻوڏ ڪرنا : هيٺ مٽي ڪرڻ - ملائڻ .

● غٺ : ذ [اردو] انبوهه - حشام - دنب

(مائهن جو) . هجوم . ٿولو . گيت جو آواز .

غ : ذ [ع] اردو "الف-ب" جو پنجويهنون

اڪر ، سنڌيءَ جو پنجويهون ، فارسيءَ جو ٻاويهون

۽ عربيءَ جو اويهنون اڪر . تلفظ "غين" . ابجد

موجب عدد (۱۰۰) .

● غار : ذ [ع] جبل جي چوٽي . ڪاهي - اونهي

ڪڏ . ڌڙ .

● غارت : صفت [ع] تباھ - برباد .

- غارت ڪرنا : تباھ ڪرڻ . برباد ڪرڻ .

آڇو ڪرڻ . نابود ڪرڻ . ڦٽل ڪرڻ .

- غارت هونا : دفع ٿيڻ - ٽري وڃڻ .

● غائب : صفت [ع] لڪل - ڳجهو - مخفي .

گهر . غير حاضر .

- غائب غلا : محاوره . گهر - غائب . چوري .

- غائب ڪرنا : گهر ڪرڻ . چوري ڪرڻ . ٽڳائڻ .

- غائب هونا : غائب ٿيڻ . گهر ٿيڻ . چوري ٿيڻ .

● غبار : ذ [ع] ڌوڏ - مٽي - رڻي . رنج -

ڌڪ ساڙ .

- غُٹَاغُٹُ : ت. لا کیتو پیٹ جو آواز۔ گٹ گٹ.
 - غُٹُ پُٹُ ہو جانا : جُنبی وجھن، گنجلجی
 (جھڑی)۔

- غُٺُ غُٺُ؟ ث. گُٺ گُٺ (پيٺن جو آواز).
 - غُٺُ غُٺُ پيٺا : گُٺ گُٺ ڪري پيٺن.
 وڏا ڍڪُ پري پيٺن - ڏوگهڻ.

■ غُڙَ غُڙَ : تابع فعل. ڪ ساھي (پيئڻ جي حالت). مزي سان - فرحتي.

■ غُڙَ غُڙَ ڏيکھنا : هڪ ٽڪ ڏسڻ. مزي سان ڏسڻ.

- غمگین جانا : گیت ڈیٹ. ڈوگھٹ. پی وچٹ -
کڑکائٹ.

● غُٹِرْ غُؤں، غُٹْ غُؤں: ت [اردو] کے وتر جو آواز - گھوگھو-وتو۔

● غُٹکا: متعدی [اردو] کبوتر یا گہری جو گھگھلے۔

● غُچّا ج غُچّے: ذ [اردو] فریب۔ دَم۔ دُتو۔
● غُچّا غُچّ: ث [اردو] گپ پر ہلن جو آواز۔

[illegible]

● غَجّ، پُجّ، غِجّ، پِجّ : ت [اردو] پیچڑ -
حشام - انبوہ۔

● غچشو: ذ [اردو] ”اِنِّي دَڪَر“ راند ۾ اِنِّي رڪڻ جي ڪنڌ - بيد، (ث) غچي.

● غَرَارَہ ۽ غَرَارِے: ذ [ع] ھک قسم جو وِڈن

پانچن وارو پاڄامو.

● غُرانا: لازم [اردو] کاوڑ مان آوازکړئ.
گړې (کتبي جو).

● غَرَضٌ؟ ث [ع] ضرورت - حاجت - گھر ج . مقصد - ارادو . غَرَضٌ - مطلب .

ۛ غَرَضٌ اَلَيْكُنَا: غرض اُنكُن - كُن قاسمٌ .

= غَرَضٌ پَرّ؟ نا: غرض پوٹ - کم پوٹ .
 = غَرَضٌ رَکھ؟ نا: غرض رکٹ . امید رکٹ .
 واسطو رکٹ .

● غَرَّ غَرَهْ: ذ [ع] غر غرو- گُرَّي.

● غَرْقٌ: صفت [ع] غَرْقٌ - بِذَل.

- غَرْقٌ هونا: غرق تھیں۔ ہڈن۔

● غُرُورٌ : ذ [ع] تَكْبَرٌ - گھمنڈ - فخر.

— غُرور توڑنا، ڈھانا: غرور کیوں۔ ہٹ پیچیں۔

● غُرَّاب؟ ذ [اردو] پائیء پر کرڻ جو شَپَڪو.

● غمڑ پ؟ : ت [اردو] ہڈن جو آواز۔ گمڑ پ۔

● غَشْ؟: ذ [ع] بیهوشی.

- غش' آنا : بیهوشی آچن - دِ کرجی وچن .

— غَشْ؟ پَه غَشْ؟ آنا: هَر هَر بيهوش ٿيڻ.

۔ غش؟ کھانا : بیهوش تھیں ۔ دیکرجی وچرن۔

۱۰ غشی : ث. بیہوشی - گہیرت .

- غشی طاری ہونا : بیهوشی میں ۔

● غُصْبَةٌ : ذ [ع] غُصْبُو - كَاوْژ - چِیْرَ - دُمِر.

- غصہ اتارنا : کاوڑ لاہی۔ کاوڑ چنڈن

(پیشی تی).

— غصہ اُٹھانا : کاوڑ سہن - کاوڑ کٹن .

— غُصّہ پی جانا : کاوڑ پی وچن ۔

- غصہ۔ تھوکر دینا : کاوڑ لڑکی چڈ۔

چیتو چڈن.

— غُصَّہ جَتَانا : کاوڑ ڈیکارٹ .

■ غصہ چڑھنا : چیڑ چیڑ ہوں ۔ کاوڑ اچن ۔

— غصہ دلانا : چیڑ ڈیاریں۔ کاوڑاٹن۔ ناراض

کرٹ۔

۱۔ غُصَّہ کرنا : کاوڑ کرنا۔ جھگڑنا۔

— غُصَّہ مارنا: چوڑ مارن - کاوڑ مارن۔

- غُصَّہ نِکالنا : کاوڑ کیوں . دل جو بخار

کیڈ . بدلو وئی دل ٹارٹ .

■ غَلَطِيَاں نِيکَالْنَا : غلطيون کيڻ - چڪون کيڻ.

● غَلَمَ : ذ [ع] اناج. مُرادِيءَ رکڻ جو ٿانءُ - گلو - اگر.

■ غَلَمَ پِيئَڪُنَا : ان چنڊڻ (صاف ڪرڻ لاءِ).

● غَلَمَ : ذ [ف] "غُلُو" جو مخفف. گليل جو ڳوڙهو.

■ غَلَمَ مارُنا : گليل سان ڳوڙهو هڻڻ.

● غَلِيل : ث [ف] گليل - گيلول.

■ غَلِيلَ : ذ. ڳوڙهو (گليل جو).

● غَمَ : ذ [ع] رنج - ڏک - افسوس - ملال. ماتم - واويلا. گهڻي - فڪر.

■ غَمَ آڏُهانا : غم سَهڻ - ڏک سَهڻ.

■ غَمَ پَالُنا : جنجال سير تي ڪڍڻ.

■ غَمَ دِيڪُهنا : ڏک ڏسڻ. صدمو پهچڻ.

■ غَمَ غَلَطَ ڪرُنا : جيءُ پيرپائڻ. دل وندرائڻ. ڏک و سارڻ لاءِ ڪا وندر ڪرڻ.

■ غَمَ ڪا پتھارُ : محاوره. ڏکڻ جو جبل. تمام گهڻو غم.

■ غَمَ ڪرُنا : غم ڪرڻ - ڏک ڪرڻ - افسوس ڪرڻ.

■ غَمَ ڪهانا : غم کائڻ. ڏک ڪرڻ. صبر ڪرڻ.

● غَمَجَءَ غَمَجَ : ذ [ف] ڪَلي - سُڪري.

■ غَمَجُون ڪا چَڪَڪُنَا : ڪهيلاڪهيلاڻا، مُسُڪرانا : مُسُڪريون ڪڍڻ. گُلَ تِيڙڻ.

■ غَمِيمَ : ذ [ع] قُترَ ڪندڙ. دشمن - عدو.

■ غَمِيمَ چَرُهانا : دشمن جو حملو ڪري اچڻ.

● غوطَءَ غوطَ : ذ [ع] ٽپي - غوطو. گوتو.

■ غوطَ خورُ : ذ. صفت. ٽوپو - ٽوپيئر. (ذ)

هڪ قسم جو آبي پکي.

■ غوطَ دينا : ٽپي ڏيڻ. ٽوپو ڏيارڻ (پاڻيءَ

■ غُصَءَ : صفت. ڪاوڙيل - چڙيل. ناراض.

■ غُصَءَ ميں هونا : ڪاوڙ ۾ هئڻ. ناراض هئڻ.

■ غُصَءَ هونا : ڪاوڙجڻ - ڏسجڻ. ناراض ٿيڻ.

● غَضَبَ : ذ [ع] ڪاوڙ - ڪروڙ - غصو. آفت - مصيبت. اندير - ظلم - مار - پيٽ.

■ غَضَبَ آنا : ڪاوڙ اچڻ. مصيبت آچڻ. مار پوڻ. آفت نازل ٿيڻ.

■ غَضَبَ پَڙُنا : غضب پوڻ - قهر پوڻ.

■ غَضَبَ توڙُنا : فساد ڪڙو ڪرڻ. مصيبت پيدا ڪرڻ.

■ غَضَبَ ٽوڙُ ٽوڙُنا : مصيبت پوڻ - قهر پوڻ. بدبختي نازل ٿيڻ.

■ غَضَبَ ڏهانا : غضب وجهڻ. مصيبت ڪڙي ڪرڻ. ظلم ڪرڻ.

■ غَضَبَ ڪا : صفت. غضب جو. نهايت - بيحد.

■ غَضَبَ ڪا ماسنا : محاوره. آفت جو مقابلو. مشڪل ڪم.

■ غَضَبَ ڪرُنا : غضب ڪرڻ - ظلم ڪرڻ. حيرت جهڙو ڪم ڪرڻ.

■ غَضَبَ هونا : غضب ٿيڻ - اندير ٿيڻ - قهر ٿيڻ. ظلم ٿيڻ.

● غُلَ : ذ [ف] گوڙ - هُل - شور.

■ غُلَ شورُ غُلَ غِچاڙا : ذ. گوڙ گهمسان - شور هُل.

■ غُلَ مَچانا : هُل مچائڻ - گوڙ ڪرڻ.

■ غَلَطَ : صفت [ع] اڻ صحيح - نادرسٽ. ڪوڙو.

■ غَلَطَ ٺهَهرانا : غلط ثابت ڪرڻ. ڪوڙو ڪرڻ.

■ غَلَطَ سَمَجهنا : غلط سمجهڻ. چُڪَ ڪرڻ.

■ غَلَطِيءَ غَلَطِيَاں : ث. پُلَ - چُڪَ.

■ غَلَطِي ڪرُنا : ڪهانا غلطي ڪرڻ - پُلَ

ڪرڻ - چُڪَ ڪرڻ. پُلِيجڻ.

- وغير ه (ر). دوکو ڏيڻ .
 - غوط لگانا، مارنا: ٽپي هڻڻ .
 - غوط ميں جانا: بيهوش ٿي وڃڻ . ٻوڙهت
 ۾ پئجي وڃڻ .
 ● غونجڻي: ٺ [اردو] چوپائي جي ڪر جو نشان .
 ● غَيْرَت؟ : ٺ [ع] شرم - حياءَ . حميت .
 - غَيْرَت؟ آنا: غيرت اچڻ - شرم اچڻ .
 - غَيْرَت؟ آڙ؟ جانا: غيرت نڪري وڃڻ - شرم
 نڪري وڃڻ .
 - غَيْرَت؟ سے پانی هونا: شرم کان پاڻي پاڻي
 ٿيڻ .
 - غَيْرَت؟ سے ڪٽ؟ جانا: شرم کان وڌجي وڃڻ .
 ● غين پيس: محاوره [اردو] رنجھ ڪنجھ .
 جھيڙو جھڙو .

ف

- ف: ٺ [ع] اردو "الف - ب" جو چويهون**
 اکر، سنڌيءَ جو چٽيهون، عربيءَ جو ويهون ۽
 فارسيءَ جو ٽيوويهون اکر. تلفظ "في". ابجد
 موجب عدد (۸۰) .
 ● فاختہ: ٺ [ع] پکيءَ جو هڪ قسم - گهيري .
 - فاختہ آڙانا: اجايا ڪم ڪرڻ. عيش ڪرڻ .
 مزا مائڻ .
 ● فاقہ ۽ فاقے: ڏ [ع] بڪ - لنگهن .
 - فاقہ سے هونا: بڪ تي هڻڻ - لنگهن سان هڻڻ .
 - فاقہ ڪرنا: فاقو ڪيڻ . بڪ ڪيڻ -
 لنگهن ڪيڻ .
 - فاقو مَرنا: بکن سان مرڻ - لنگهن مرڻ .
 ● فالستو: صفت [اردو] ضرورت کان وڌيڪ -
 زياده - فالٽو . بيڪار - اجايو .
 ● فالستہ ۽ فالستے: ڏ [ع] هڪ قسم جو
 ميوو - ڦاروان .
 ● فيتنتہ: ڏ [ع] حرڪت - لچائي . فساد -
 جھيڙو - فيتنو . هنگامو . بغاوت . (صفت)
 حرڪتي . چالاڪ .
 - فيتنتہ آلهانا: حرڪت ڪرڻ . لچائي پکيڙڻ .
 جھيڙو مچائڻ . هنگامو پيدا ڪرڻ .
 - فيتنتہ بٻا ڪرنا: فساد ڪڙو ڪرڻ .
 جھيڙو مچائڻ .
 - فيتنتہ جگنا: فتنو جاڳائڻ . جھيڙو مچائڻ .
 ● فِجَرُ: ٺ [ع] صبح - فِجَرُ .
 ● فَرَّانًا ۽ فَرَّائے: ڏ [اردو] هوا ۾ زور سان
 اڏامڻ جو آواز .
 - فَرَّائے بهرنا، لپينا: فرڙات ڪرڻ . لس
 پڙهڻ - تڪڙو پڙهڻ . تڪو ٻوڙڻ . تڪو اڏامڻ .
 ● فَرَّانا: لازم [ه] گهوڙي جو ڦُونگهارو
 هڻڻ . جلدي وڃڻ .
 ● فَرُش؟: ڏ [ع] گيلر - وچائڻ جو ٿلهو
 ڪپڙو . وچائڻ . زمين جو مٿاڇرو .
 - فَرُش؟ بجهانا: گلم وچائڻ .

- فَرَشَ فَرَشَ : محاوره . گلر وغيره .
 - فَرَشِي سَلامَ : ذ . جهڪي ڪيل سلام .
 ● فَرَشَندي : ذ [اردو] مڪر- فريب . اٽڪل بازي .
 - فَرَشَندي : ذ . صفت . اٽڪل بازي ڪندڙ- فريبِي .
 ● فَرَمَنا : متعدي [اردو] فرمائڻ- حڪم ڏيڻ .
 ارشاد ڪرڻ . چوڻ .
 ● فَرِيادَ فَرِيادِي : ث [ف] فرياد- پُڪار-
 دانھن . مقدمو .
 - فَرِيادَ سُنَنا : فرياد ٻڌڻ- انصاف ڪرڻ .
 - فَرِيادَ ڪَرنَنا : فرياد ڪرڻ- دانھن ڪرڻ .
 شڪايت ڪرڻ .
 ● فسادَ : ذ [ع] جهيڙو- ويڙھ- بلوو . خرابي .
 - فسادَ آڻهانا، پھيلائنا : فساد پکيڙڻ- فساد
 ڪڍو ڪرڻ .
 - فسادَ مَچَنا : فساد مچائڻ . ڏڦيڙ وجهڻ .
 ● فِصَلَ : ث [ع] سير چوڙائڻ جي حالت .
 - فِصَلَ ڪھڻائونا : سير- چوڙائڻ .
 ● فِصَلَ : ث [ع] پوک- فِصَلُ . موسم-
 مَندَ باب .
 - فِصَلُ آنا : موسم اچڻ- مَند اچڻ .
 - فِصَلُ آڻهانا : فصل ڪڍڻ- هڪڙي فصل جي
 پيدائش ڪرڻ .
 - فِصَلُ ڪائنا : پوک لڻڻ- لاٻارو ڪرڻ .
 - فِصَلُ بَخارَ : ذ . سرءُ جو بخار- موسمي بخار-
 مليريا جو تپ .
 - فِصَلُ بھڙوا : ذ . هوليءَ جو ڀڙوو .
 ● فِصِيحَتا : ذ [اردو] بيعزتي . بدناسي .
 - فِصِيحَتا آڙانا، ڪَرنَنا : بيعزتي ڪرڻ . بدناسي
 ڪرڻ .
 - فِصِيحَتِي : ث . بيعزتي . بدناسي .
 ● فِيقَرَهَ فِيقَرِي : ذ [ع] جُملو . جُملن جو

مجموعو .
 - فِيقَرَهَ بازَ : صفت . دوکيباز- مڪار- ڏڳ-
 چالڳ . حاضر جواب .
 - فِيقَرَهَ بَنا : دوکو ڏيڻ- فريب ڏيڻ .
 رماڪ ڏيڻ . ٺاري ڇڏڻ . بھانو ڪرڻ .
 - فِيقَرَهَ تَراشَنا : ڪوڙ گھوڙڻ . بھانو بنائڻ .
 - فِيقَرَهَ جَرنَنا : چَتر ڪرڻ- نوڪ ڪرڻ .
 - فِيقَرَهَ چَستَ ڪَرنَنا : ڪيل يا نوڪ طور
 ڪو مناسب جملو چوڻ .
 - فِيقَرَهَ چھوڙَنا : ڪا انوکي ڳالھ . ٻڌائڻ .
 - فِيقَرُون پَرنَ چَرنَنا : ڏَتن تي لڳڻ . دوکو
 ڪاڻڻ .
 - فِيقَرُون مِينَ آنا : ڏَتن ۾ اچڻ . دوکو ڪاڻڻ .
 - فِيقَرِي بَنا : دوکو ڏيڻ . اٽڪلون ڏيکارڻ .
 - فِيقَرِي بَنا : ڳالهيون ٺاهڻ . بھانا بنائڻ .
 - فِيقَرِي سَنا : طعن ڏيڻ- مھڻا ڏيڻ .
 - فِيقَرِي گَرنَنا : من گھوڙ ڳالهيون ٺاهڻ .
 بھانا گھوڙڻ .
 ● فِيقَرِي : ذ [ع] پيڻو- گندا . درويش .
 مفلس . (ث) فِيقَرِي فِيقَرِي : فِيقَرِي نياں .
 - فِيقَرِي بَنا : فقير بنائڻ . محتاج بنائڻ .
 - فِيقَرِي لَئَڪا : ذ . غريبانو ٺوڪو- آسان
 علاج .
 ● فِڪَرُ : ث [ع] ڳڻتي- اونو . پُڌَ تَر . آڻ تَن .
 ويچار- خيال . پرواه- ضرورت .
 - فِڪَرُ ڪا ڪھائَ جانا : ڳڻتي هئڻ . اندر ۾
 ڳرڻ (ڳڻتيءَ سبب) .
 - فِڪَرُ ڪَرنَنا : ويچار ڪرڻ- ڳڻتي ڪرڻ .
 غور ڪرڻ .
 ● فُلاں : صفت [ع] فلاڻو (نالي نه وٺڻ جي
 حالت ۾ هي لفظ استعمال ڪندا آهن) .

فلانا: صفت. ڪوبه ماڻهو - فلاڻو.	فيي.
فلان فلان: صفت. فلاڻو ٿيرو - امڪو ڍمڪو.	● قِيلَ؟: ذ [اردو] رَڏي - خدا. انگل. فريب - دوڪو.
● فَوَارَه؟: ذ [ع] قُوهارو.	
● فَوَارَه؟ آهڻا: پاڻيءَ وغيره جو قُوهارو وانگر نڪرڻ.	● قِيلَ ڪَر؟: انگل ڪرڻ. چلولائي ڪرڻ. فريب ڏيڻ.
● فَوَارَه؟ چڻا: قُوهارو هلڻ.	● قِيلَ مَچَنا: خيد ڪرڻ. ڪيٽو ڪرڻ. انگل ڪرڻ.
● فيس؟: ٿ [انگ. Fees] محنتاڻو. اها رقم جا اسڪول ۾ يا ڊاڪٽر وغيره کي ڏجي.	● قِيلَيا: ذ. صفت. ضدي. فريبي - ٺڳ.

ق

ق: ذ [ع] اردو «الف-ب» جو ستاويهون اکر. سنڌيءَ جو اٺويهون. فارسيءَ جو چوويهون ۽ عربيءَ جو اڪيهون اکر. تلفظ «قاف». ابجد موجب عدد (۱۰۰).	ڪرڻ. بيزار ڪرڻ.
● قابو؟: ذ [ف] وس - اختيار. قبضو.	● قَبَرُ ۽ قَبَرين: ٿ [ع] گور - لوڙھ - تَرَب.
● قابو مين آنا: وس ۾ اچڻ. اختيار ۾ اچڻ. قبضي ۾ اچڻ.	● قَبَرُ تَنگُ ماڻھو جانا: مرڻ تائين گڏ هجڻ. سڄي عمر گڏ رهڻ.
● قاز؟: ٿ [ترڪي] هڪ قسم جو آبي پکي.	● قَبَرُ جهانمُڪُ آنا: قبر جو منهن ڏسي وٺڻ. مرڻ ڪنڌيءَ تي اچي وري تندرست ٿيڻ.
● قازَه؟: ذ [اردو] واڳت (گهوڙي جي).	● قَبَرُ سَ آهڻ ڪَر؟: آنا: قبر مان اڏي اچڻ - مَرِي بچڻ.
● قاش ۽ قاشين: ٿ [ترڪي] قارَ.	● قَبَرُ ڪهوڏنا: قبر کوٽڻ ماري ماري اڏيو ڪرڻ.
● قاشين ڪَر؟: قارون ڪرڻ.	● قَبَرُ ڪَ مُردَ ۽ آکهاڙنا: قبر مان مُردا ڪڍڻ. مٿان جا عيب ظاهر ڪرڻ.
● قاعده؟: ذ [ع] قانون - آئين. دستور - رواج. ڀارن کي پڙهائڻ جو ڪتاب.	● قَبَرُ ميڻ پائو لَٽڪائِي بيهڻا: قبر ڪنڌيءَ تي هڻڻ. مرڻ وهڻو هڻڻ.
● قافيه؟: ذ [ع] شعر جي پڇاڙيءَ جا هم آواز اکر يا لفظ.	● قَيْمِلَ نِيما: ذ [اردو] هڪ قسم جو اوزار جنهن سان طرف سهي ڪجن - قطب نِيما.
● قافيه تَنگُ ڪَر؟: عاجز ڪرڻ - تنگ	● قَبُلوانا: متعدي [اردو] قبول ڪرائڻ - مڃائڻ.

● قبولُنا: متعدی [اردو] قبولِ کرڻ. پسند ڪرڻ.

● قَتَلُ: ذ [ع] قَتَلَ - خُون - ماري ڇڏڻ جي حالت.

● قَتْلًا قَتْلَے: [ف] قَار - ڳيرو.

● قَدَرُ ۽ قَدْرَہ: ث [ع] وڌائي - برتري - قدر. عزت. مرتبو. مقدار.

● قَدْرَتُ: ث [ع] طاقت - سگھ. مجال. پچندي. حوصلو. هيئت. خدائي طاقت. اختيار. وس.

● قَدْرَتُ پانا: سگھ. حاصل ڪرڻ.

● قَدْرَتُ رَڪھُنا: سگھ. هجڻ - پچندي هجڻ. قابليت رکڻ.

● قَدْرِي: ث [اردو] ڪوشش. حيلو.

● قَدْرِي ڪَرُنا: ڪوشش ڪرڻ. زور هلائڻ. گھڻي ڪرڻ.

● قَدَمُ: ذ [ع] ٻيهر. وڪ. هليڻي. پير جو نشان. گهوڙي جي هڪ هليڻي.

● قَدَمُ آڱرے بڙھانا: قدم اڳتي وڌائڻ. وڪ وڌائڻ. روانو ٿيڻ.

● قَدَمُ اُتھانا: قدم کڻڻ. وڪ وڌائڻ. تڪڙو هلائڻ.

● قَدَمُ اُتھُ جانا: قدم کڄي وڃڻ. پير آکڙي وڃڻ. شڪست کائڻ. هارائڻ. پڇڻ.

● قَدَمُ بڙھانا: قدم وڌائڻ. وڪ وڌائڻ. اڳتي وڌڻ. تڪو هلائڻ. دست اندازي ڪرڻ. اڳرائي ڪرڻ.

● قَدَمُ بهاري هونا: قدم ڳرو هجڻ - پير ڳرو هئڻ. نڀاڳو هئڻ.

● قَدَمُ ٻيهرُ جانا: پٺتي هئڻ. هار کائڻ.

● قَدَمُ پھيسلُنا: پير ترڪڻ. بدنييت ٿيڻ.

● قَدَمُ پھُونُڪَ ڪَ رَڪھُنا: پير سنڀالي رکڻ. خبرداريءَ سان هلائڻ.

● قَدَمُ جَمَنا: قدم ڄمائڻ. ڄمي بيهڻ. هڪ هنڌ پير ڪوڙي بيهڻ.

● قَدَمُ چُموُنا: پير چُموُ. عزت ڪرڻ.

● قَدَمُ چھُونُنا: پير چھُونُ. پيرين پوڻ.

● قَدَمُ دِڪھانا: چال ڏيکارڻ. هليڻي ڏيکارڻ.

● قَدَمُ دَھُنا: پير ڌڙڻ. پير رکڻ.

● قَدَمُ ڏِگمگانا، ڏِگمنا: قدم لڏڻ. پير ڏڪڻ.

● قَدَمُ رَڪھُنا: قدم رکڻ. پير رکڻ. دخل ڏيڻ. دست اندازي ڪرڻ.

● قَدَمُ گاڙُنا: پير ڪوڙڻ. پير ڄمائڻ. ثابت قدم رهڻ.

● قَدَمُ لُڙُڪھُنا: پير ڏڪڻ. پير لڏڻ.

● قَدَمُ لپينا: پير وٺڻ. پيرين پوڻ. تعظيم ڪرڻ. نفوذ ڪرڻ. استقبال ڪرڻ. آجيان ڪرڻ.

● آستاد مڃڻ. خوشامد ڪرڻ.

● قَدَمُ مارُنا: پير رکڻ. هلائڻ. ڊڪ ڊوڙ ڪرڻ. ڪوشش ڪرڻ. تيز هلائڻ.

● قَدَمُ ميلانا: قدم ميلائڻ. پير ميلائڻ. قديم ميلائي هلائڻ.

● قَدَمُ نه اُتھُنا: قدم نه کڄڻ. پير نه کڄڻ. هلي نه سگھڻ.

● قَدَمُ هٿانا: قدم هٽائڻ. پير هٽائڻ. ڪو ڪم هٿ ۾ کڻي ڇڏي ڏيڻ.

● قَدَمُون پَرُ گيرُنا: پيرن تي ڪرڻ. پيرين پوڻ. معافي گهرڻ.

● قُرْآنُ: ذ [ع] مسلمانن جو پاڪ ڪتاب. ڪلام الله.

● قُرْآنُ اُتھانا: قرآن شريف کڻڻ. قرآن جو

قسم ڪڍڻ .
 - قِسْمَتُ پَئَلُئُنا پَهرِنا : قسمت بدلجڻ .
 - قِسْمَت چڱي ٿيڻ .
 - قِسْمَتُ جاگُنا : پاڳ جاڳڻ - نصيب ڪلڻ .
 - بخت ڪلڻ .
 - قِسْمَتُ چَمَڪُنا : بخت ڪلڻ - پاڳ ورڻ .
 - قِسْمَتُ کا چَڪَرُ : ذ . تقدير جو ڦيرو -
 نصيب جو چڪر .
 - قِسْمَتُ ڪو رونا : نصيب کي روئڻ . پاڳ
 کي پيئڻ .
 - قِسْمَتُ ڪهڻُنا : پاڳ ڪلڻ - نصيب جاڳڻ .
 - قِسْمَتُ هيٺي هونا : نصيب ڦيٽل هئڻ .
 - قِصَمُ ۽ قِصَمُ : ذ [ع] ڳالهه - قصو -
 ڪهاڻي - داستان . بيان - ذڪر .
 - قِصَمُ بڙهانا : قصو وڌائڻ . ڳالهه وڌائڻ .
 - معاملو اينگهائڻ .
 - قِصَمُ پاڪ ڪرنا : معاملو ختم ڪرڻ .
 - چيڙو ڇڏائڻ .
 - قِصَمُ ڇههڙنا : قصو ڇيڙڻ - ڳالهه شروع
 ڪرڻ . جهيڙي جي ڳالهه ڪرڻ .
 - قِصَمُ ڪرنا : قصو ڪرڻ . بيان ڪرڻ .
 - ذڪر ڪرڻ .
 - قِصَمُ ڪهاڻي ۽ قِصَمُ ڪهاڻيان : ث . قصو
 ڪهاڻي . ڳالهه ٻولهي . بيڪار ڳالهيون .
 - قِصَا : ث [ع] خدا جي رضا . قسمت - نصيب .
 موت . اجل .
 - قِصَا آنا : موت اچڻ - اجل اچڻ .
 - قِصَا ٿيڻنا : قضا ٿيڻ - موت - ڀر تان ٿيڻ .
 - قِصَمُ ۽ قِصَمُ : ذ [اردو] جهيڙو - فساد -
 تڪرار .
 - قِصَمُ آڻهانا : جهيڙو ڪڙو ڪرڻ - جهيڙو ڄاڻڻ .
 - قِصَمُ پاڪ ڪرنا : معاملو صاف ڪرڻ .

قرآن ٺهندا ڪرنا : قرآن شريف جا ڦاٽل
 ورق زمين ۾ پورڻ يا پاڻيءَ ۾ اڇلائڻ .
 - قُرْآنُ سَرُ پَرُ آڻهانا : قرآن مٿي تي ڪڍڻ .
 قرآن جو قسم ڪڍڻ .
 - قَرُضُ : ذ [ع] قَرُض - اوڌر .
 - قَرُضُ آڻارُنا : چمڪانا : قرض لاهڻ .
 - قَرُضُ آڻهانا : قرض ڪڍڻ - قرض وٺڻ .
 - قَرُضُ دينا : قرض ڏيڻ - اوڌر ڏيڻ .
 - قَرُضُ : ذ . قرض - اوڌر .
 - قُرُوعَ : ذ [ع] چڪو . پڪو - ڪڻو .
 - قُرُوعَ اندازي : ث . پڪا وجهڙ جي حالت .
 - قُرُوعَ ڏالُنا : پڪو وجهڙ .
 - قُرُقُ : ذ [ع] ضبطي .
 - قُرُقُ ڪرنا : ضبط ڪرڻ . قرض جي وصوليءَ
 لاءِ قرضدار جي سامان يا جاءِ جي ضبطي ڪرائڻ .
 - قُرُقُ ناس : ذ . ضبطي جو پٽروان - ڊڪري .
 - قُرُقُ : ث . ضبطي - ڊڪري .
 - قُرُقُ بيٺهانا : ڊڪري ڪڍائڻ . ضبطي واري
 مال تي پهرو بيهائڻ .
 - قَسَمُ ۽ قَسَمُ : ث [ع] قَسَم - سنهن -
 حلف .
 - قَسَمُ توڙنا : قسم پيڄڻ . انجام کان ڦري وڃڻ .
 - قَسَمُ ڪهانا : قسم کائڻ - سنهن ڪرڻ . آقرار ڪرڻ .
 - قَسَمُ لهينا : قسم کڻائڻ - سنهن وٺڻ . انجام وٺڻ .
 - قِسْمَتُ : ث [ع] پاڳ - نصيب - طالع .
 تقدير جو لکيو . ورهاڱو .
 - قِسْمَتُ آزمَنا : قسمت آزمائڻ - پاڳ آزمائڻ .
 - قِسْمَتُ آڻهنا : پاڳ اونڌو ٿيڻ . پاڳ ڦٽڻ .
 - قِسْمَتُ بدَلنا : قسمت بدلجڻ . پاڳ ڦرڻ .
 - قِسْمَتُ بيگَرنا : پاڳ ڦيڻ .

- جهگڙو ختم ڪرڻ . ڪم پورو ڪرڻ .
- قَضِيَّه چُڪانا: معاملو ڇڏائڻ . جهيڙو نبيرو .
- قَضِيَّه مَسُول لَپينا: ٻئي جي جهيڙي ۾ پوڻ .
- پرائي مصيبت گهڻي ۽ وجهڻ .
- قُفُلُ؟ ذ [ع] ڪُفُفُ - تالو .
- قُفُلِي ۽ قُفُلِيان: ث [اردو] اهو سانچو جنهن ۾ برف سان ڪير وغيره جمائيندا آهن - ڪُفُفِي .
- قَتْلَ قَتْلُ؟ ث [اردو] هڪ قسم جي ميٽائي .
- قَتْلَ قَتْلَا: لازم [اردو] ٺٺوليون ڪرڻ .
- قَتْلَ نَچَ ۽ قَتْلَ نَچِين: ث [اردو] چال - ٽپ . گهوڙي جو چال .
- قَتْلَ نَچِين بهرُنا: هرڻ وغيره جو چال ڏيڻ .
- قَتْلَ قَتَمَ؟: محاوره [اردو] پيچ ڊاهي - ڊاهه ڊوهه .
- قَتْلَ قَتَمَ ڪَترُنا: ڊاهي ڇڏڻ . برباد ڪرڻ . تباهه ڪرڻ .
- قَتْلَمِي: ث [ع] هڪ قسم جو ڌاتو - قَتْلَمِي . (چُن جي) ٻوڇي .
- قَتْلَمِي آتَرُنا، آڙُنا: ڏانءَ جي قَتْلَمِي لهڻ .
- قَتْلَمِي ڪَترُنا: ڏانئون کي قَتْلَمِي ڪرڻ . ٻوڇي ڏيڻ .
- قَتْلَمِي ڪهَلُنا: عيب ظاهر ٿيڻ . ڀول ٻڌرا ٿيڻ . حقيقت ظاهر ٿيڻ .
- قَتْلَمُ؟ ذ [ع] قَتْلَمُ - ڪِلڪ .
- قَتْلَ نَدرُ؟ ذ [ف] فقيرن جو هڪ گروهه (جي مٿو ۽ ڏاڙهي ڪوڙائيندا آهن) .
- قَتْلِي ۽ قَتْلِي: ذ [اردو] مزور . خصوصاً ريلوي اسٽيشن تي مزوري ڪندڙ .
- قَتْلِيَّه: ذ [ع] گوشت جو سادو ٻوڙ . ڀاڄي پيل گوشت جو ٻوڙ .
- قَتْمُچِي ۽ قَتْمُچِيان: ث [ترڪي] سنهولڪن - جهو .
- قَتْمُچِي لڳانا: جهو هڻڻ - چتھي سان سٽڻ .
- قَواعِدُ؟ ذ [ع] قاعدا . صرف نحو جو ڪتاب . پريڊ .
- قورُ؟ ذ [ترڪي] رڌل گوشت (ٻوڙ) جو هڪ قسم .
- قورُ؟ پُلاؤ آڙنا: خوب دعوتون کائڻ .
- قولُ؟ ذ [ع] وعدو - اقرار - انجام . چوڻي - پهاڪو .
- قولُ توڙُنا: انجام پيڻ - وعدي خلافي ڪرڻ .
- قولُ ڊپنا: انجام ڏيڻ - وعدو ڏيڻ .
- قولُ سَ بهيرُنا: قول کان ڦرڻ - انجام کان ڦري وڃڻ .
- قولُ قَترارُ ڪَترُنا: زبان ڏيڻ - انجام ڪرڻ . وعدو ڪرڻ .
- قَهَرُ؟ ذ [ع] غصو - غضب - ڏمر . قَهَرُ - ظلم . ناانصافي . آفت - مصيبت .
- قَهَرُ ٽوڙُنا: خدا جو قهر نازل ٿيڻ . مصيبت پوڻ .
- قَهَرُ ڏهانا: قهر وجهڻ - مصيبت وجهڻ .
- قَهَرُ ڪَترُنا: ڏمر ڪرڻ . قهر ڪرڻ - غضب ڪرڻ .
- قَهْمَقَهْمَ ۽ قَهْمَقَهْمَ؟ ذ [ع] ٽهڪ .
- قَهْمَقَهْمَ لڳانا، مارُنا: ٽهڪ ڏيڻ . زور سان کلڻ .
- قَهْمَقَهْمَ آڙنا: ٽهڪ ڏيڻ . مسخري مچائڻ .
- قَهِي؟ ث [ع] قَهِي - آلتِي .
- قَهِي ڪَترُنا: آلتِي ڪرڻ .
- قِيامَتُ؟ ث [ع] محشر جو ڏينهن - آخرت . ظلم - انڌير .
- قِيامَتُ آڙنا: قِيامَت اچڻ . انڌير مچڻ .
- قِيامَتُ آڻهانا: قِيامَت ڪرڻ . ڏمچر مچائڻ .
- قِيامَتُ ٻَرپا ڪَترُنا: قِيامَت ٻرپا ڪرڻ . غضب ڪرڻ - ظلم ڪرڻ . مصيبت کڙي ڪرڻ .
- قِيامَتُ ڪَ بورِ؟ مَهِيئُنا: قِيامَت جا تڏا ويڙهڻ . گهڻي عرصي تائين جيئرو رهڻ .
- قِيامَتُ گَذرُنا: قِيامَت ٿيڻ . مصيبت اچڻ .

- جهگڙو ختم ڪرڻ . ڪم پورو ڪرڻ .
- قَضِيَّه چُڪانا: معاملو ڇڏائڻ . جهيڙو نبيرو .
- قَضِيَّه مَسُول لَپينا: ٻئي جي جهيڙي ۾ پوڻ .
- پرائي مصيبت گهڻي ۽ وجهڻ .
- قُفُلُ؟ ذ [ع] ڪُفُفُ - تالو .
- قُفُلِي ۽ قُفُلِيان: ث [اردو] اهو سانچو جنهن ۾ برف سان ڪير وغيره جمائيندا آهن - ڪُفُفِي .
- قَتْلَ قَتْلُ؟ ث [اردو] هڪ قسم جي ميٽائي .
- قَتْلَ قَتْلَا: لازم [اردو] ٺٺوليون ڪرڻ .
- قَتْلَ نَچَ ۽ قَتْلَ نَچِين: ث [اردو] چال - ٽپ . گهوڙي جو چال .
- قَتْلَ نَچِين بهرُنا: هرڻ وغيره جو چال ڏيڻ .
- قَتْلَ قَتَمَ؟: محاوره [اردو] پيچ ڊاهي - ڊاهه ڊوهه .
- قَتْلَ قَتَمَ ڪَترُنا: ڊاهي ڇڏڻ . برباد ڪرڻ . تباهه ڪرڻ .
- قَتْلَمِي: ث [ع] هڪ قسم جو ڌاتو - قَتْلَمِي . (چُن جي) ٻوڇي .
- قَتْلَمِي آتَرُنا، آڙُنا: ڏانءَ جي قَتْلَمِي لهڻ .
- قَتْلَمِي ڪَترُنا: ڏانئون کي قَتْلَمِي ڪرڻ . ٻوڇي ڏيڻ .
- قَتْلَمِي ڪهَلُنا: عيب ظاهر ٿيڻ . ڀول ٻڌرا ٿيڻ . حقيقت ظاهر ٿيڻ .
- قَتْلَمُ؟ ذ [ع] قَتْلَمُ - ڪِلڪ .
- قَتْلَ نَدرُ؟ ذ [ف] فقيرن جو هڪ گروهه (جي مٿو ۽ ڏاڙهي ڪوڙائيندا آهن) .
- قَتْلِي ۽ قَتْلِي: ذ [اردو] مزور . خصوصاً ريلوي اسٽيشن تي مزوري ڪندڙ .
- قَتْلِيَّه: ذ [ع] گوشت جو سادو ٻوڙ . ڀاڄي پيل گوشت جو ٻوڙ .
- قَتْمُچِي ۽ قَتْمُچِيان: ث [ترڪي] سنهولڪن - جهو .

قهر نازل ٿيڻ .

■ قِيَامَتُ هونا: قِيَامَت ٿيڻ. ظلم مڃڻ. گوڙ ٿيڻ.

■ قِيَامَتُ ؟ قِيَامَتِيَس: ٺ [ع] اگھہ۔ مُلھہ۔

بَہا. قدر۔ مان.

■ قِيَامَتُ ٿيڻ؟ ٿيڻ؟ نا: قيمت مقرر ٿيڻ۔ مُلھہ ٿيڻ .

■ قِيَامَتُ ٿيڻ؟ چُڪاڻا: مُلھہ چڪائڻ۔ قيمت چڪائڻ.

■ قِيَامَتُ ٿيڻ؟ لڳاڻا: قيمت لڳائڻ۔ اگھہ مقرر ڪرڻ.

● قِيَامَتُ: ٺ [اردو] باغائين جي ڪم جي وڏي قينچي.

ک

ک: ٺ [ع] آردو "الف-ب" جو آناو بھون

اڪر، سنڌي ۾ جو اوڻياليھون، فارسيءَ جو

پنجويھون ۽ عربيءَ جو ٻاويھون اڪر. تلفظ

"ڪاف". ايجاد موجب عدد (۲۰).

● کا: حرف اضافت [ھ] جو۔ سندو.

● کاڀرا: ٺ [ھ] ھڪ قسم جو ڪپوتر.

● کايس: ٺ [ھ] آھا چيڪي مڙي جنھن

سان ٺاڻئون جي تر کي لپيو ڏيندا آھن.

■ کاڀلا ۽ کاڀلے: ٺ [ھ] ھڪ قسم جو وڏو

سڪرو۔ ڀرڀري.

● کاتڪڻ: ٺ [ھ] سنبت جو ستون مھينو۔ ڪٽمي.

■ کاتڻا: متعدي [ھ] ڪٽڻ۔ سٽ ڪٽڻ.

■ کاتا: ٺ. ڪٽيل سٽ. بانس وڍڻ جو ڪٺ.

■ کاتي: ٺ. سٽ ڪٽيندڙ عورت۔ ڪاڀاڻي.

سونار کي ڪم جو ھڪ اوزار.

● کاڻڻا: متعدي [ھ] ڪڍڻ۔ وڍڻ. ڪاڻڻ.

چيلڻ۔ تراشن. ڇانگڻ (وڻ). ڪٽڻ. جدا

ڪرڻ۔ ڌار ڪرڻ. چڪ پائڻ۔ ڪاڻڻ. گذارڻ

(ڏينھن، عمر)۔ بسر ڪرڻ. ذبح ڪرڻ. ڪڍڻ

(رستو). ٽڪڻ (جبل). لُٽڻ (پوک). ڪاڻ

لاھڻ (تاس راند ۾).

■ کاڻ؟ ٺ. وڏو. ڪاڻ. چير. گھاڙ

(تلوار جو). کاڏ (پاڻيءَ جي). دشمني.

■ کاڻ؟ پھانئس؟: محاوره. ڪاڻ ڪوٺ۔

وڏو ٽڪ. چنڊ ڇاڻ. چالاڪي۔ اٽڪل بازي.

ڇغل خوري۔ لائي ڇاڻي.

■ کاڻ؟ پھانئس ڪٽر؟ نا: ڪاڻ ڪوٺ ڪرڻ.

ساز باز ڪرڻ. (امانت ۾) خيانت ڪرڻ. گيلا

ڪرڻ. لائي ڇاڻي ڪرڻ.

■ کاڻ؟ ڇھانئس؟: محاوره. ڪاڻ ڪوٺ۔

وڏو ٽڪ. تراش خراش. چنڊ ڇاڻ. واڌي گھاڻي.

■ کاڻ؟ ڇھانئس؟ ڪٽر؟ نا: وڏو ٽڪ ڪرڻ.

چنڊ ڇاڻ ڪرڻ واڌي گھاڻي ڪرڻ (حساب ۾)

خيانت ڪرڻ. دشمني ڪرڻ.

■ کاڻ؟ دين، ڏالڻا: ڪڍي ڇڏڻ۔ وڌي ڇڏڻ.

ڪاڻي ڇڏڻ. ڪڙهي ڇڏڻ. جدا ڪري ڇڏڻ.

■ کاڻ؟ ڪٽر؟ نا: ڪاڻ ڪرڻ. وڍڻ۔ ڪڍڻ.

زخمي ڪرڻ. پائڻ۔ کاڌ ڪرڻ (پاڻيءَ جو).

■ کاڻ؟ ڪوٺ؟ ٺ. ڪاڻ ڪوٺ۔ وڏو ٽڪ.

چير ڦاڙ. گھاڻي واڌي.

● ڪاڇهنا: متعدي [ه] پُست جي ڏوڏي ۽ مان آفيم ڪڍڻ. گڏ ڪرڻ.

● ڪاڇهي: ذ [ه] هندن جي هڪ قوم. "ڪڇ" جا رهاڪو. ڪڇي. (ث) ڪاڇهن؟

● ڪاڙها ۽ ڪاڙهي: ذ [ه] ڪاڙهو - جوشاندو.

● ڪاڙهنا: متعدي [ه] ڪڍڻ - ٻاهر ڪڍڻ. ڀرت ڀرڻ.

● ڪافور: ذ [ف] هڪ قسم جو پيارڪو وکر.

- ڪافور هونا: گرم ٿيڻ - رفو چڪر ٿيڻ - ڀڄي وڃڻ.

● ڪاڪڻ: ث [ه] هڪ قسم جو اناج. ڪنگڻي (چانور).

● ڪاگ: ذ [ه] هڪ مشهور پکي. ڪن؟ - ڪيائنتو. ڪاڪو. [انگ. Corck] ٻوڇ.

- ڪاگا ۽ ڪاگي: ذ. ڪانگ. ڪان؟

- ڪاگ آڻهانا: ڪاڪو ڪڍڻ.

- ڪاگ آڙانا: شراب جي ٻاٺليءَ جو ٻوڇ لاهڻ.

- ڪاگا رول: ث. ڪائون جي ڪان؟ ڪان؟ هٽل - گوڙ.

- ڪاگ ڇهڪڻا: ڪاڪو ٺهڻ.

- ڪاگ رکھڻ والي: ث. پوک مان ڪانون آڏائڻ جو ڪم. چهار هڪل جي حالت.

● ڪان: ذ [ه] وقت - زمانو. موت - قضا - آجڻ. موت جو فرشتو. ملڪ الموت. ڏمڪار - قحط. ڪال؟

- ڪال پڙهنا: ڏڪار پوڻ - ڪال پوڻ.

- ڪال ڪوٺهڙي: ث. اونداهي ڪوٺڙي. اڪيلائيءَ جو قيد.

● ڪالا ۽ ڪالي: صفت [ه] ڪارو. سياهه. ڪاريهتر (نانگ).

- ڪالا آدمي: ذ. ڪارو ماڻهو.

- ڪالا بال: ذ. ڪارو وار. خسيس - حقير.

- ڪالابال: ڄاڻنا سمجھنا: حقير يا دليل سمجھڻ. خيال ۾ ئي نه آڻڻ.

- ڪالا بهجڻڪ: صفت. تمام ڪارو.

- ڪالا پاني: محاوره. ڪارو پاڻي. اڻڊمان ڀيٽ (جتي انگريزن جي حڪومت ۾ جنر ٽيمپ جا قيدي موڪليا ويندا هئا). جنر ٽيمپ.

- ڪالاپن: ذ. ڪاراڻ - سياهي. ڪارڪ.

- ڪالا پهاڙ: ذ. ڪارو جبل. اونداهي رات. مصيبت. هاڻي.

- ڪالا تيل: ذ. ڪارو تيل. ترڻ جو هڪ قسم.

- ڪالا چور: ذ. هاڙو چور. چورن جو سردار.

- ڪالا دانو: ذ. هڪ قسم جو پيارڪو وکر. هٽمرو. حُرمِل.

- ڪالا دھتورا: ذ. ڌاتوري جو هڪ قسم - ڪارو ڌاتورو.

- ڪالا ديو: ذ. ڪارو ديو. تمام ڪارو ماڻهو.

- ڪالا زير: ذ. پيارڪي وکر جو هڪ قسم - ڪارو جيرو.

- ڪالا ڪرنا: ڪارو ڪرڻ. ڪانڪ لڳائڻ - ٽيڪو لائڻ. بدنام ڪرڻ. لڪڻ (ڪاغذ).

- ڪالا ڪٽوڻا ۽ ڪالي ڪٽوڻي: صفت. تمام ڪارو. ڪارو ڪوجھو. (ث) ڪالي ڪٽوڻي.

- ڪالا ڪوٽا: ذ. ڪارو ڪان؟

- ڪالا ڪوٽلا: صفت. تمام ڪارو. ڪوٽلي (اگر) جهڙو.

- ڪالا لوبھيا: ذ. ڀاڄيءَ جو هڪ قسم (هڪ قسم جي ڪاري ٻج واري ڦري).

- ڪالا مٺو: (ڪلمه نفرن) ڪارو مٺو.

- ڪالا مٺو ڪرنا: ڪارو مٺو ڪرڻ. زناء ڪرڻ.

ڪالا ناگ ۽ ڪالے ناگ : ذ. ڪارو ناگ -
ڪاريهر ناگ. ايڏاڻ رسائيندڙ.
ڪالا نمڪ : ذ. ڪارو لئون.
ڪالِي : ث. ڪاري رنگ جي - ڪاري. هڪ
ديويءَ جو نالو.
ڪالِيَا : صفت. ڪاري رنگ جو - ڪارڙو -
سانڙو.
ڪالِي آندهي : ث. سخت طوفان. سخت جهڪ.
ڪالِي بَلا : ث. ڪاري بلا. بُري بلا.
ڪالِي رُبان : ث. ڪاري زبان (جا منجوس
سمجھي ويندي آهي).
ڪالِي ڪچڪوري : ث. هڪ قسم جو پوتو.
ڪالِي ڪهانسي : ث. هڪ قسم جي بيماري -
ڪيرنيو.
ڪالِي گهٽا ۽ ڪالِي گهٽائپس : ث. ڪارو
ڪڪر.
ڪالِي سِرُج ۽ ڪالِي سِرُچس : ث. ڪارو
مرچ - ڪاري سيري.
ڪالِي هانڌي سِرُ پَر دهرنا : خوارِي سِر
تي ڪٽڻ. گلا جو گانگهو - سِر تي ڪٽڻ.
ڪالِي هِرُ ۽ ڪالِي هِرُيس : ث. ننڍي هرڙ -
انجني.
ڪالے پاني بهيجنا : ڪاري پاڻي موڪلڻ -
جنم ڏيپ ڏيڻ.
ڪالِي رات ۽ ڪالِي راتين : ث. ڪاري رات -
اونڊاهي رات.
ڪالے ڪوس : محاوره. پراڻهون پنڌ - ڏورانهين
مسافري.
ڪالڪڻ : ث [ه] ڪارڪ - ڪارڻ.
بدنامي - خواري.
ڪالڪڻ ڪاٺيڪا لنگڻا : ڪلڪ جو ٽڪو

لڳڻ - بدناميءَ جو داغ لڳڻ.
ڪالنگڙا : ذ [ه] هڪ قسم جو راڳ.
ڪام : ذ [ه] ڪم - ڪار. پورهيو - ڏندو -
ڪاروبار. نوڪري. روزگار. شغل. فعل -
عمل. غرض - مطلب زريءَ جو ڀرت.
ڪام آنا : ڪم اچڻ. ڪارائتو ٿيڻ. مدد
ڪرڻ. استعمال ٿيڻ.
ڪام آٽڪنا : ڪم اٽڪڻ - ڪم ڦاسڻ. ڪم
روڪجڻ - ڪم بند ٿيڻ.
ڪام آٺها رکڻا : ڪم ٺاري ڇڏڻ (ٻئي
ڪنهن وقت لاءِ).
ڪام پڙهانا : ڪم وڌائڻ. ڪم ختم ڪرڻ.
ڪام بيگاڙنا : ڪم بگاڙڻ - ڪم ڦٽائڻ -
ڪم خراب ڪرڻ. ڪم ۾ خلل وجهڻ.
ڪام بَنَ جانا : ڪم ٺهي وڃڻ. مطلب پورو
ٿيڻ. ڪاميابي حاصل ٿيڻ.
ڪام پتر لنگڻا : ڪم تي چڙهڻ - ڪم سان
لڳڻ.
ڪام پڙنا : ڪم پوڻ - غرض پوڻ.
ڪام تمام ڪرنا : ڪم پورو ڪرڻ - ڪم
ختم ڪرڻ. ماري ڇڏڻ.
ڪام چٽلانا : ڪم هلائڻ. ڪم شروع ڪرڻ.
گادو گيهلڻ.
ڪام چٽلاؤ : صفت. ڪم چٽائڻو - ٿوري وقت
لاءِ ڪم ڏيندڙ. عارضي.
ڪام چٽنا : ڪم هلائڻ. ڪم شروع ٿيڻ.
ڪام چٽڪنا : ڪم هلائڻ. ڪم شروع ٿيڻ.
ڪاروبار وڌڻ - ڏندو زور شور سان هلائڻ.
ڪام چيوپٽ هوجانا : ڪم رُلي وڃڻ -
ڏندو ڦٽي وڃڻ.
ڪام چور : صفت. ڪم کان نٽائيندڙ - ڪم

ڪوس - ٽوڻي .

- ڪامداني : ٺ . ڪڙي تي زريء سان ڀرت ڀرڻ جو ڪم - زردوزي .

- ڪام ڏينا : ڪر ڏيڻ . ڪم حوالي ڪرڻ . ڪم اچڻ .

- ڪام ڏيڻا : ڪم گڏ ٿيڻ . ڪم پورو ٿيڻ .
- ڪام سنوارڻا : ڪم سنوارڻ - بگڙيل ڪم کي سڌارڻ .

- ڪام ڇا ڪام ڇا ڪهڻا : پنهنجي ڪم سان ڪر رکڻ - ٻئي جي ڪم ۾ دخل نه ڏيڻ .

- ڪام ڪاڇ : ڏ . ڪم ڪار . ڌنڌو ڌاڙي .
- ڪام ڪرڻا : ڪم ڪرڻ . ڌنڌو ڪرڻ .
- ڪام ڪرڻا : ڪم وٺڻ .

- ڪام ڪرڻا : ڪم ۾ آڻڻ - استعمال ۾ آڻڻ .
- ڪام ڪرڻا : ڪم ڪرڻ - مطلب ڪرڻ .

- ڪام ڪرڻا : ڪم ڪرڻ . مطلب ڪرڻ .
مقصود پورو ٿيڻ .

● ڪاموڊ : ڏ [ه] مالڪوس راڳ جي هڪ راڳڻي - ڪاموڊ .

● ڪان ڪاڻپس : ٺ [ف] ڪاڻ .

● ڪان ڪاڻ : ڏ [ه] هڪ عضوو - ڪن .
- ڪانا باٽي : محاوره . ڪن جون ڳالهيون - سس ڦس - سرگوشي .

- ڪانا پھوس : محاوره . ڪن جون ڳالهيون - سس ڦس .

- ڪانا پھوس ڪرڻا : ڪن جون ڳالهيون ڪرڻ - سس ڦس ڪرڻ - سرگوشي ڪرڻ .

- ڪان آڙانا : ڪن ڪاڻڻ - هڻ ڪرڻ - گهڻو گوڙ ڪرڻ . ڪا ڳالهه وري وري چئي ڪڪ ڪرڻ .

- ڪان آڪھاڙنا : ڪن پٽڻ - گوشمالي ڪرڻ .
- ڪان آسيٺنا : آسيٺنا : ڪن مروڙڻ - گوشمالي

ڪرڻ . سيڪڙ ڏيڻ .

- ڪان آونجڻ ڪرڻا : ڪن ڪوڙا ڪرڻ - ڪن ڏيڻ (ڪجهه ٻڌڻ لاءِ) .

- ڪان ٻڌڻا : ڪن وڃڻ . ڪن ۾ روزات ٿيڻ . ڪن ۾ اڻ لکو . آواز محسوس ٿيڻ .

- ڪان ٻهڙنا : ڪن پٽڻ - برغلائڻ .

- ڪان ٻهڙو هونا : ڪن ٻوڙا ٿيڻ . هڻ يا گوڙ ڪان ڪڪ ٿيڻ .

- ڪان ٻهڙا ڪن ڪن مان گند وهڻ .
- ڪان ٻيڻهڻا : ڪن ٽوپڻ .

- ڪان ٻهڙو جوڻ نه رينگنا : ڪنهن به ڳالهه جو اثر نه ٿيڻ . ڌيان نه ڏيڻ .

- ڪان ٻهڙو ڪن پوڻ - ٻهڙڻ ۾ اچڻ .

- ڪان ٻهڙي ٻاٽ (آواز) سنائي نه ڏينا :
گهڻي گوڙ سبب ڪا به ڳالهه سمجهه ۾ نه آچي .

- ڪان ٻهڙو ڪي ڪي ڏينا : ڪن کان جهلي ٻاهر ڪڍي ڇڏڻ . بيعزتيءَ سان يا زوري ٻاهر ڪڍڻ .

- ڪان ٻهڙو ڪن ڪن جهلڻ - ڪن ٻهڙوڻ .
ڪن پٽڻ . توبه ڪرڻ - باز اچڻ .

- ڪان ٻهڙو آنا : ڪن تي اچڻ - ٻهڙجڻ ۾ اچڻ - (ڪا ڳالهه) ڪن تي پوڻ .

- ڪان ٻهڙو نه هيلنا : ڪجهه به نه ڪرڻ .
ڪوبه ڌيان نه ڏيڻ .

- ڪان ٻهڙو ڪن ڏيڻ - ڌيان ڏيڻ .
- ڪان ٻهڙو چاڻا : ڪن ڪاڻي وڃڻ .

- ڪان ٻهڙو ڪڪ ڪڪ ڪرڻ .
- ڪان ٻهڙو ڪن ٽوپڻ .

- ڪان ٻهڙو چاڻا : ڪن چيرجي پوڻ .
- ڪان دبا ڪر ڇلاجانا : ڪن کي هٿ ڏئي هليو وڃڻ . چپ چاپ هليو وڃڻ .

چرا نه ڪرڻ .
 - کان هونا : ڪن هجڻ . ڪن تي ڏيڏائي هجڻ .
 - کانن پٿر هاتھ دهرنا رکھڻا : ڪن تي هٿ رکڻ . نمائڻ . انڪار ڪرڻ . لا علمي ظاهر ڪرڻ .
 - کانن کان خبر نه هونا : گجهه گوهه ۾ ڳالهه ڪرڻ (جيئن پٺي ڪنهن کي به خبر نه پوي) . بلڪل خبر نه هئڻ .
 - کانن کان ڪن ۾ چوڻ - سرگوشي ڪرڻ - سس پس ڪرڻ .
 - کانن کي ٺهينهيان نيڪائوانا : ڪن مان سر ڪڍائڻ - ڪن صاف ڪرائڻ .
 - کانن ۾ انگليا دينا : ڪن ۾ آڱريون وجهڻ . ڪا به ڳالهه يا نصيحت وغيره نه ٻڌڻ .
 - کانن ۾ بول مارنا : ٻڌي آڻ ٻڌي ڪري ڇڏڻ - ڪن تار ڪرڻ .
 - کانن ۾ ٺهينهيان هونا : ڪن ۾ سر هئڻ . ڪجهه به نه ٻڌڻ .
 - کانن ۾ روئي ٺهونس لهنا : ڪن ۾ ڪجهه وجهڻ . ڄاڻي وائي ڳالهه نه ٻڌڻ .
 ● ڪانا ڪاڻي : صفت [ه] ڪاڻو - يڪ چهر .
 ٽيڏو . داغي (انٺ) . (ٺ) ڪاڻي ڪاڻيا .
 - ڪانا ڪهڙا : صفت . سُريل - ڪاڌل (ميو وغيره) .
 ● ڪانپ : ٺ [ه] لغڙ جي آئجي . سوئر يا هاڻيءَ جو ڏند . ڪن ۾ پائڻ جو هڪ زبور .
 ● ڪانپنا : لازم [ه] ڪنپن - ڏڪڻ - ٽرڪڻ . لرڙڻ . ڊڄڻ .
 - ڪانپ آئنهنا : ڏڪي وڃڻ - خوف کان ٽرڪڻ . ڊڄي وڃڻ .

- کان دَبانا : ڪن ۾ آڱريون وجهڻ . ڪن تي هٿ رکڻ . ڊپ وڃان ڪن هئڻ .
 - کان دهرنا : ڪن ڏيڻ - غور سان ٻڌڻ .
 - کان دينا : ڪن ڏيڻ . ڌيان ڏيڻ .
 - کان ڪائنا : ڪن ڪپڻ . دوکو ڏيڻ .
 گوء ڪئي وڃڻ - وڌي وڃڻ .
 - کان ڪترنا : ڪن ڪترڻ - ڪن ڪپڻ .
 گوء ڪڏڻ . فريب ڏيڻ .
 - کان ڪهانا : ڪن ڪائڻ . مٿو ڪائڻ .
 ڳالهائي ڪڪ ڪرڻ .
 - کان ڪهڙي ڪترنا : ڪن ڪڙا ڪرڻ .
 خبردار ٿيڻ .
 - کان ڪهڙوئا : ڪن ڪولڻ . توجهه ڏيڻ .
 خبردار ڪرڻ . نصيحت ڏيڻ .
 - کان ڪي ٺهينهيان نيڪائوانا : ڪن صاف ڪرائڻ . ٻوڙاڻ جو علاج ڪرائڻ .
 - کان ڪي ڪيڙي ڪها جانا : ڪن ڪائڻ - مٿو ڪائڻ . گهڻيون ڳالهيون ڪرڻ .
 - کان ڪنگهه هونا : ڪن وڃڻ . ٻوڙو ٿيڻ .
 - کان ڪنگهه : ڪن ڏيڻ . ڌيان ڏيڻ . لڪي ٻڌڻ .
 - کان ڪنگهه : ڪن پڇي پوڻ . ڌيان هئڻ .
 - کان ڪروڙنا ، مٿنا : ڪن مروڙڻ - ڪن پٽڻ - گوشمالي ڪرڻ . سزا ڏيڻ .
 - کان ڪهيلي : ڏ . ڪن مان سر صاف ڪندڙ ماڻهو .
 - کان ڪن بهٽڪ پٽنا : ڪن تي پٽڪو پوڻ - سس پوڻ .
 - کان ڪن ڪهڙا : ڪن ۾ چوڻ - گجهه گوهه ۾ چوڻ - آهستي چوڻ .
 - کان ڪي هيلانا : ڪو جواب نه ڏيڻ . چئون

— کانپُ جانا : ڏکي وڃڻ. ڊڄي وڃڻ .
 ● کانڻا ڪ کانڻي : ذ [ه] ڪنڊو. مڇيءَ
 ڦاسائڻ جي ڪنڊي. مڇيءَ جو ڪنڊو. ڪڏي
 کانڻ جو ڪانڌو. ميوي چنڻ جو انگوڙو.
 وڇڻءَ جو ڏنگ. ريل جو ڪانڌو.
 — کانڻا باندھنا : ڪوھ ۾ ڪريل شيء کي
 ڪيڻ لا ■ انگوڙو ٻڌڻ .
 — کانڻا بند ڪرڻا : ڪانڌو مٽائڻ . ريل جو پٽو
 بدلائڻ .
 — کانڻا پڙهڻا : ڪنڊو پوڻ. پکين ۾ هڪ قسم
 جي بيماري پوڻ .
 — کانڻا چڙهڻا : ڪنڊو چڙهائڻ. تڪليف پهچائڻ.
 آزارڻ .
 — کانڻا سا : محاوره. ڪنڊي جهڙو. تمام سنهڙو.
 ڏهرو .
 — کانڻا ڪهڻڪڻا : ڪنڊي وانگر چيڻ. ڏکيو
 لڳڻ .
 — کانڻا سا نيڪلُ جانا : ڪنڊو نڪري وڃڻ.
 تڪليف دور ٿيڻ .
 — کانڻا سا هونا : ڪنڊي جهڙو ٿيڻ . ڳري
 ڪندا ٿيڻ . تمام سنهڙو ٿيڻ (بدن ۾).
 — کانڻا لڳڻا : ڪنڊو لڳڻ . ڪنڊو چڙهڻ .
 گهڻو نشو ٿيڻ (شراب وغيره جو). پکين کي
 هڪ قسم جي بيماري لڳڻ .
 — کانڻا مارڻا : مڇيءَ جو پوڄ يا ڪنڊو هڻڻ .
 ڪڪڙن جو ويڙهه ۾ هڪٻئي کي ڪڙهڻون
 هڻڻ . سوئر جو نيش هڻي زخمي ڪرڻ .
 — کانڻا نيڪالڻا : ڪنڊو ڪيڻ . تڪليف دور
 ڪرڻ . ڪٽڪو لاهڻ .
 — کانڻا هوجانا : ڳري ڪندا ٿيڻ. اڀرو ٿي وڃڻ .
 — کانڻون پڙهڻ ڪهڻڪڻا : ڪنڊن ۾ گهٽلڻ .

گناهه ڏانهن ڇڪڻ مصيبت ۾ وجهڻ .
 — کانڻون پڙهڻ (۾) گهٽسڻا : ڪنڊن
 مٿن گهٽائڻ . تمام گهڻي تڪليف ڏيڻ .
 — کانڻي بونا : ڪنڊا ٻوڪڻ . بندي يا بُرائي
 ڪرڻ . ٻئي کي نقصان پهچائڻ جو بندوبست
 ڪرڻ .
 ● کانڻي : ٺ [ه] ننڍو ڪنڊو. انگوڙو.
 ٻيڙي (پيرن جي). ننڍي ساھمي . ٽڪڙي .
 — کانڻي ڪهانا : قيد ڪاڻڻ . — زا ڪاڻڻ .
 ● کانڻجي : ٺ [ه] گجرن جي آچار جو پاڻي .
 هڪ قسم جو کٽو پاڻي (جو آھر) لوڻ . مرج
 وغيره وجهي ٺاهيندا آهن) . پيچي . ڪلف .
 ● کانڻچُ : ذ [ه] ڪاڇ . شيشو . هڪ قسم
 جي بيماري (جنهن ۾ پڇو نڪري اچي) .
 — کانڻچُ نيڪالُ دينا : پڇو ڪڍي ڇڏڻ .
 ڏاڍي مار ڏيڻ . سخت تڪليف ڏيڻ .
 ■ کانڻدا ڪ کانڻده : ذ [ه] ڪلهو .
 — کانڻدا دينا : جنازي کي ڪلهو ڏيڻ .
 — کانڻده پڙهڻا هاتھ رکھڻا : ڪلهي تي هٿ
 رکڻ . ٻئي جي مدد وٺڻ .
 — کانڻدهي ڪ کانڻدهيا : ٺ [ه] کانڻدا جو مونٺ .
 — کانڻدهي دے جانا : ٺٽائي وڃڻ . گوڙي ڏئي وڃڻ .
 گهوڙي جو پستيون هڻي سوار کي ڪيرائي وڃڻ .
 — کانڻدهيا دينا : گوڙيون ڏيڻ . بهانا ڪرڻ .
 ٺٽائڻ .
 ● کانڻڏا : ذ [ه] هڪ قسم جي اوڙ جي پاڙ
 (جا بصر جهڙي ٿئي) .
 ● کانڻڏلُ : ذ [ه] سرنڙو جو ساڳ .
 ● کانڻسُ : ٺ [ه] گاهه جو هڪ قسم . ڪانڻهن .
 ذاتوءَ جو هڪ قسم . جهيڙو . ٽنڻو . چمڪو .
 — کانڻسا : ذ. ڏسو ” کانڻس “ .

● کانس میں پڑنا، پھنسنا: مشکلات میں پوٹ۔ تکلیف میں قاسم۔ ویچار میں پوٹ۔ نگہیہ میں قاسم۔

● کانس میں تیرنا: گہتیہ میں پوٹ۔ ویچار میں پوٹ۔ جان جو کی میں اچھ۔ مصیبت میں قاسم۔

● کانسی: بٹ۔ ہک ذاتو۔ کنجھو۔ پیسی۔ کانکھہ: بٹ [ہ] کک۔ بعل۔ چنگھہ۔

● کانکھہ: متعدی [ہ] چنگھن۔ کنجھن۔ کنگھکار کرٹ۔

● کانور: ذ [ہ] کنوائی۔ کاوائی۔ اکین جی ہک بیماری (جنہن میں اکیون پیلینون ٹی ویندیون آہن)۔

● کانور سمند: ذ۔ گھوڑی جو ہک رنگ۔

● کانورا: صفت [ہ] بدحواس۔ ہکو ہکو۔

● کانورا کر دینا: ہکو ہکو کرٹ۔ بدحواس کرٹ۔ کک کرٹ۔

● کانورانا: متعدی [ہ] ہکو ہکو کرٹ۔ بدحواس کرٹ۔

● کاوا: ذ [اردو] گھوڑی کی گولائیہ میں دوڑائیں جی حالت (جیٹن سندس منہن جی نشانن جو پڑ نہی وجی)۔

● کاوا دینا: گھوڑی کی گولائیہ میں چکر ڈیارت۔ بھانا کرے ہلائٹ۔

● کاوا کی: بٹ۔ خال۔ پوراٹ۔ ٹلھائی۔

● کاوے کھانا: ککٹن جو ویڑہ میں ککٹھون جھلن۔

● کاہیل: صفت [ع] سست۔ ٹوٹی۔ آرام پسند۔

● کاہیل پنا: ذ۔ سستی۔ کاہلی۔

● کاہو: ذ [ہ] دوا طور کمر ایندو ہک پوٹی جو بچ۔

● کاہے: حرف استفہام [ہ] چو۔ چالاء۔ چا

جی کری۔

● کانپھٹل: ذ [ہ] ہک قسم جو پوٹو (جنہن جا پن ۽ بچ دوا میں کر اچن)۔ کانٹل پیرون۔

● کاؤں کاؤں: بٹ [ہ] کانٹون جو آواز۔ کان کان۔ ٹان ٹان۔ ماٹھن جو ہٹل۔

● کائی، کاہی: بٹ [ہ] پائیہ تی جھیل ساٹو تھہ۔ سپنور۔

● کائی جمنہ: سینور جمن۔

● کائی سی (کی طرح) پھٹ جانا: سینور وانگر قائی پوٹ۔ چڑوچڑ ٹی وچٹ (ککر)۔

● کانپیاں: صفت [اردو] چالاک۔ ہوشیار۔ فریبی۔ ڈگب۔

● کانپیاں پن: ذ۔ چالاک۔ مکاری۔ دغا بازی۔

● کانپس کانپس: بٹ [ہ] کانٹون جی کان کان۔ گوڑ۔ ہٹل۔

● کانپس کانپس کرنا: کانگن جو گڈ ٹی کان کان کرٹ۔

● کاڈا: بٹ [ہ] جیسر۔ بدن۔ شکل۔ صورت۔ اصلیت۔

● کاڈا پلٹ: محاورہ۔ جسر جی حالت بدلجی وچٹ۔ بیماریہ وغیرہ کان پوے وری بدن میں تازگی پیدا ٹین واری حالت۔ آھا دوا جنہن سان پوڑھو ماٹھو جوان ٹمی۔

● کاڈا پلٹ دینا: حالت ٹی بدلانی چڈٹ۔ حالت میں قیرو آٹن۔ انقلاب آئی چڈٹ۔

● کایستھہ: ذ [ہ] ہندن جی ہک قوم (جی گھٹو کری منشگیری کنڈا آہن)۔

● کایستھہ کی کھوپری: محاورہ۔ چالاک ماٹھو۔ تمام ہوشیار۔

● کتب: حرف استفہام [ف] کڈھن۔ کھڑی

وقت۔ کیڈیہ مہل۔ (تابع فعل) کھڑیہ

طرح - ڪيئن .

- ڪتبُ تنکُ، تلکُ: تابع فعل، ڪيسيتائين .

- ڪتبُ سَ: تابع فعل، ڪڏهن کان . ڪهڙي وقت کان .

- ڪتبُ ڪا: تابع فعل، ڪڏهن جو . ڪهڙي وقت جو . گهڻيءَ دير کان .

● ڪتبُ ڪَ ڪتبُ: ذ [هـ] ڪتبُ، گُڪُ، گهٽپ . ٿوهو (آڻ جو) .

- ڪتبُ نيڪلتنا: ڪتبُ نڪرڻ . گهٽپ پوڻ (پيٽ وغيره ۾) .

● ڪتباڙُ: ذ [هـ] ڀڳل ٿيل سامان . جهونو پُراڻو سامان .

- ڪتباڙِي، ڪتباڙِيا ڪَ ڪتباڙِي: ذ . ڀڳل ٿيل سامان وڪندڙ . جهونو پُراڻو سامان وڪندڙ .

● ڪتبتُ: ذ [هـ] هندي شعر جو هڪ قسم - ڪبت .

- ڪتبتُ ڪتبتا: ڪتبت چوڻ .

● ڪتبتِي: ث [هـ] هڪ راند جو نالو - "کوڏي کوڏي" يا "وڏ ڪتبتل" راند .

- ڪتبتِي ڪهپلتن پهرنا: اڃايو رلندو وڌڻ . بیکار ڏکا کائيندو رهڻ .

● ڪتبرا: صفت [هـ] ڪمرو - چيٽ ڪمرو .

● ڪتبڙا ڪَ ڪتبڙِي: صفت [هـ] ڪتبڙو - گُڪو . (ث) ڪتبڙِي .

- ڪتبڙاپن: ذ . ڪتبڙي هئڻ جي حالت - گُڪائي .

● ڪتبڙيا ڪَ ڪتبڙِي: ذ [هـ] ڀاڄي وڪندڙ - ٻاڪري . (ث) ڪتبڙُن .

● ڪتبوترُ ڪَ ڪتبوترُ: ذ [فـ] هڪ مشهور پکي - ڪبوتر . (ث) ڪتبوترِي .

- ڪتبوترُ آڙانا: ڪبوتر آڏائڻ .

- ڪتبوترُ کي طرحُ لوٽنا: تمام گهڻو ڦٽڪڻ - لُچڻ ڦٽڪڻ .

● ڪتبِي: تابع فعل [هـ] ڪڏهن - ڪنهن وقت . ڪهڙي وقت . ڪنهن مهل . اتفاق سان .

- ڪتبِي ڪا: تابع فعل، ڪڏهن جو . گهڻيءَ دير جو . ڪڏهو ڪو .

- ڪتبِي ڪتبارُ: تابع فعل، ڪڏهن ڪڏهن . بعضي بعضي . ڪنهن نه ڪنهن وقت .

- ڪتبِي نه ڪتبِي: تابع فعل، ڪڏهن نه ڪڏهن - ڪنهن نه ڪنهن وقت .

- ڪتبِي نهين: تابع فعل، ڪڏهن به نه - هرگز نه .

● ڪتبيسرُ: صفت [اردو] ڪنجوس - بخيل . ڪپُ: ذ [هـ] بڻه جو ڀڳ - گاهه جيي

دَن . آن جي کوڙِي، ڪوهر .

● ڪپڙا ڪَ ڪپڙِي: ذ [هـ] ڇمڙي جي دَبي (جنهن ۾ گيه يا تيل وجهندا آهن) - چيپ - ڪپو . دَبو . (صفت) ڏلهو - ڦيٽو . سڄيل .

- ڪپڙا هوجانا: ڪپو ڏيڻ . سڄي دبو ڏيڻ . ڦوڪجي پوڻ .

- ڪپڙِي ڪپڙِيا: ث . ڇمڙي جي دَبي . ڪپِي .

● ڪپاري: ث [هـ] گهوڙي جي پُوت کي ٻڌڻ جي رَسي - سڄي - پُوتاڙو .

● ڪپاسُ: ث [هـ] ڪپهه جو پُوتو - وائڻ . ڦٽيون .

● ڪپڙُ: ذ [هـ] "ڪپڙا" جو مخفف . هي هي لفظ هميشه مرڪب لفظن ۾ ڪم اچي .

- ڪپڙُ ٻوڙُ: ث . ڪپڙن جي هٿو .

- ڪپڙُ پھولُ: ذ . ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم .

● ڪپڙ جهان؟ ڇهن؟ صفت. ڪپڙي مان ڄاڻيل.

● ڪپڙ دھول؟ ذ. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم.

● ڪپڙ گنڊ؟ ث. ڪپڙي سڙڻ جي ڌپ. ڪڙمي جي ڌپ.

● ڪپڙا ڪپڙي: ذ [هـ] ڪپڙو. لٽو. لڳڙو. پهرڻ. لباس. پوشاڪ.

● ڪپڙا آناڙنا: ڪپڙو لاهڻ.

● ڪپڙا اوڙهنا: ڪپڙو اوڍڻ. ڪپڙو وجهڻ.

● ڪپڙا بنڻا: ڪپڙو آڻڻ. ڪپڙو ٺاهڻ.

● ڪپڙا چنل؟ جانا: ڪپڙو ڦاٽي وڃڻ. ڪپڙو ڪسي وڃڻ.

● ڪپڙا لٽي ڪپڙي لٽي: ذ. ڪپڙو لٽو.

● ڪپڙا هٽند؟ ث. ڪپڙي سڙڻ جي بانس. ڪڙمي جي ڌپ.

● ڪپڙون سي هونا: ڪپڙن (حيض) سان هڻڻ (عورت).

● ڪپڙي آناڙلينا، آناڙنا: ڪپڙا لاهڻ. ڪپڙا لاهي وٺڻ. ڪپڙا ڦرڻ يا لهرائي وٺڻ.

● ڪپڙي ڪري ڇڏڻ.

● ڪپڙي بسانا: ڪپڙن تي عطري يا خوشبو هڻڻ.

● ڪپڙي ٻهاڙنا: ڪپڙا ڦاڙڻ. هوش کان نڪرڻ. چريو ڏيڻ.

● ڪپڙي پنهنا: ڪپڙا پائڻ. لباس پهرڻ.

● ڪپڙي چسنا: ڪپڙا ڪيسڻ. ڪپڙن ۾ (جهونائيءَ سبب) لينگها پوڻ.

● ڪپڙي چيڪٽ؟ هونا: ڪپڙا گپ جهڙا ميرا ڦيڻ (مٽيءَ ۽ سٺپ ۾).

● ڪپڙي رنگنا: ڪپڙا رنگڻ. فقير ڏيڻ. جوکي بڻجڻ.

● ڪپڙي هٽ؟ ث [هـ] ڏڪي. رڦٽي.

● ڪپڙي ٿ: ث [هـ] ڏڪي. رڦٽي. گهٻراهت. بدحواسي.

● ڪپڙي لڳنا: رڦٽي لڳڻ. ڏڪي وٺڻ.

● ڪپڙو؟ ذ [هـ] ڪپڙو. نالائق پُٽ. ڪٽريل پُٽ.

● ڪپڙو؟ ذ [هـ] ڪافور. هڪ قسم جو گئل.

● ڪپڙو ڪنجهري: ث. ڀسارڪي وکر جو هڪ قسم (هڪ قسم جي خوشبودار گاه. جي پاڙ) - ڪپڙو ڪچري.

● ڪٽي ڪٽي: ذ [هـ] هڪ مشهور جانور. ڪٽو. بندوق جو گهوڙو. نار يا هرلي جي هڪ ڪاٺي. (ث) ڪٽي ڪٽي ڪٽياڻ.

● ڪٽي گهاٽ؟ ث. گاه جو هڪ قسم. ڏنگي.

● ڪٽي: ث. ڪٽي. بدچال عورت.

● ڪٽي ڪا پلا: محاوره. حرامزادو. گار طور ڪم ايندو لفظ.

● ڪٽي خسي ڪٽنا: گهٽ درجي واري نوڪري ڪرڻ. ذليل خدمت ڪرڻ. بيڦائدو ڪم ڪرڻ.

● ڪٽي ڪا رونا: ڪٽي جو اونايون ڪرڻ.

● ڪٽي ڪا کاڻا: محاوره. ڇٽي ڪٽي جو کاڌل. بدحواس. چريو.

● ڪٽي ڪي دُم؟ محاوره. ڪٽي جو پُڇ. اهو شخص جنهن تي نصيحت جو اثر نه ٿئي.

● ڪٽي ڪي سي هڙو ڪٽ آهنا: ڪٽي وانگر چريائي ڇڙهڻ. اوچتو پور پوڻ. رڇڪ ڇڙهڻ.

● ڪٽي ڪي موت؟ مَرنا: ڪٽي وانگر مَرڻ. ٻچڙو ٿي مَرڻ. بي ڪفنو ٿي مَرڻ. خوار ٿي مَرڻ.

● ڪتاب؟ ڪتاباڻ: ث [ع] ڪتاب.

● ڪتاب؟ ديڪهنا: ڪتاب ڏسڻ. ڪتاب پڙهڻ. مطالعو ڪرڻ.

جو ڏٺو.

● ڪٽڻ: ذ [ه] پٿر جو ڇهنبارو ٽڪر.
ٽڪر جي ٿانءِ جو ٽڪر - ٽڪري.

■ ڪٽڻ: ڪا بگهار: ذ. ٺهڪندڙ گيهه پر
پٿر وجهي دال کي داغ ڏيڻ جي حالت.

● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ذ [ه] ڪٽرو - گٽرو.
● ڪٽڻ: لازم [ه] ڪٽڻ (سٺ).

● ڪٽڻ: تابع فعل [ه] ڪٽرو. ڪيڙو.
ڪيترائي قدر. (ٺ) ڪٽڻي.

● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ٺ [ه] ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ڪٽڻ. ڪٽڻ: ڪٽڻ: ٺ [ه] ڪٽڻ. ڪٽڻ.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
● ڪٽڻ: ذ [ه] ڪٽڻ جي ٻوٽي جو

رَس (جو پائڻ کي هٽندا آهن) - ڪاڻو.
● ڪٽڻ: ذ [ه] ڪٽڻ جي وٺ جي ٻاڙ.

● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
طاقتور. ٿلهو. ڏٺو ٿيو.

● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
وڏو خنجر.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
(جنهن تي پاسيرا ليڪا هجن).

● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
پر ڪم اچي. ڪمند جو ڪٽڻ.

● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
بيمرت. ٻيٺا.

● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ڏاڍي شيء کي ڪٽڻ جو آواز. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ٻاڙو. ڪاڻ جو ٻاڙو.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
(جو ڪتابن کي ڪاٽيندو آهي) - ڪٽڻ. (مجاور)

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
جي رس مان ڳڙ ٺاهيندا آهن. ڪمند.

● ڪٽڻ: ٺ [ه] سٺ ڪٽڻ جو آجورو -
ڪٽڻي.

● ڪٽڻ: لازم [ه] ڪٽڻ - پاسو ڪٽڻ -
ٽهڻ - ڀڄڻ.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
● ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

(ڦينچي سان) - ويڻ (ڏندن سان).
■ ڪٽڻ: ٺ. ڪٽڻ جي ڪٽڻ.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ويڻڪ. ڇنڊ ڇاڻ. قطع ٻرڻ. ڀڄ ڳهڙ.

سوچ ويچار. ڳنڍ سڀ. ڪفايت.
■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

ڪٽڻ ڇانڱن. ويڻڪ ڪٽڻ. سوي ڳهڙا وڌي
ڪري ٻڇائڻ. ڪفايت شعاري ڪٽڻ. ڀڄ ڳهڙ

ڪٽڻ.
■ ڪٽڻ: ٺ. ڪٽڻ جي ڪاٽڻ.

پان جا ٽڪرا.
■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

■ ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.
ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ: ڪٽڻ. ڪٽڻ. ڪٽڻ.

عداوت - وير - دشمني .

- ڪٽاڪٽي : ٿ. خونريزي. قتل عام .

- ڪٽانا : متعدي. ويڙائڻ. ڪپائڻ - ڪٽائڻ .

- ڪٽاؤ : ذ. وڍ. زخم - گهاٽ. ڀرت جو

هڪ قسم . (صفت) ويڙندڙ - تڪو .

- ڪٽائي : ٿ. لاٻارو . لاٻاري جو مڃتاڻو .

لاٻاري جي موسم .

- ڪٽائي ڪٽرنا : لاٻارو وجهڻ .

- ڪٽي ٻٽيس : ٿ. ڏکونيندڙ ڳالهون .

طعنا تنڪا .

- ڪٽي ڪٽسنا : ٻڌي ڪرڻ - ڳلا ڪرڻ .

دل آزاریءَ جهڙي ڳالهه ڪرڻ .

- ڪٽ جانا : ويڙجي وڃڻ - ڪچي وڃڻ .

ذبح ٿيڻ . ڪٽسجڻ . جدا ٿيڻ . قتل ٿيڻ .

(پاڻيءَ جي زور سبب رستو يا بند) ڀڄي پوڻ .

ڪاٽجي وڃڻ (رقم) . طيءَ ٿيڻ (مفاصلو) . لهي

وڃڻ (رنگ) .

- ڪٽر : صفت. چڪ پائيندڙ - چڪر (جانور) .

- ڪٽ رهنا : رستي ۾ رهجي وڃڻ - وڇڙي

وڃڻ - جدا ٿي وڃڻ .

- ڪٽ ڪٽ جانا : شرم کان پاڻي پاڻي ٿيڻ .

- ڪٽ ڪٽ ڪٽ ڪٽ سڙنا : ويڙجي سڙڻ . وڙهي

سڙڻ .

- ڪٽ ڪٽسنا : صفت. چڪ هڻندڙ - چڪير .

- ڪٽ سڙنا : ويڙجي سڙڻ - پاڻ ۾ وڙهي سڙڻ .

- ڪٽوان : صفت. ڪٽيل . ويڙيل . ڇانگيل .

- ڪٽوانا : متعدي المتعدی. ڪپائڻ - ويڙائڻ .

کاٽائڻ. ڪٽ ڪرائڻ. ڇيلائڻ - ڇانگائڻ .

لاٻارو وجهائڻ .

- ڪٽواڻي : ٿ. ويڙائي - ويڙائي .

- ڪٽوٽي : ٿ. ڪاٽ - لاٽ - مڃرائي .

● ڪٽ ڪٽ : ٿ. [ه] ڪٽڪاٽ . ٽٽڪو .

ٺڪ ٺڪ. ڪٽ ڪٽ . ڪٽ ڪٽ - ٽٽو .

● ڪٽڪٽا : متعدي [ه] ڪٽڪاٽ ڪرڻ .

ڏند ڪرڻ - ڏند پيهڻ .

- ڪٽڪٽي : ٿ. ڏندن ڪرڻ جي حالت .

ڪٽ ڪٽ . ڏنڊي ڏيڻ جي حالت .

● ڪٽڪي : ٿ. [ه] هڪ قسم جو ٻوٽو (جو

جو دوا ۾ ڪم اچي) . اناج جو هڪ قسم . مڇر .

ڏنگ (چڪ هڻندڙ جيت) . ڏند ڏيڻ (لغڙ جي

ڏور ڪي) .

- ڪٽڪي ڏيندا لڳانا : لغڙ جي ڏور ڪي ڏند

ڏيڻ (جيئن ٿوري ڇييءَ سان لغڙ ڪاٽائي وڃي) .

■ ڪٽم ڪٽمب : ذ. [ه] ڪٽمب - ڪٽم -

گهراڻو .

- ڪٽمبي : ذ. صفت. وڏي عيال وارو - وڏي

ڪٽمب وارو .

● ڪٽمست ڪٽ : مسٽا : صفت [ه]

ٿلهو ستارو - ڏٺو مٿو - ڪٽمست . پيپرواه .

■ ڪٽن ڪٽنا : ذ. [ه] ڪٽن - پٽو -

ويچوڻو . (ٿ) ڪٽي .

- ڪٽنا : ذ. ڪٽنپو - پٽوٽ .

● ڪٽنا : لازم [ه] ڪچڻ . ويڙڻ . قتل ٿيڻ .

زخمجڻ - گهائجڻ . ڪاٽ ٿيڻ - ڪاٽڻ (ڪنارو) .

جدا ٿيڻ . لاٻارو پوڻ . ڪاٽجڻ - وضع ٿيڻ .

ڪاٽا ٿيڻ (لغڙ) . ڪٽرڻ . وڇڙڻ . گذرڻ (ڏينهن،

حياتي) . بسر ٿيڻ .

- ڪٽ : ٻڌ. ڏندن ڪرڻ جو آواز - ڪٽ .

- ڪٽا : صفت. ڪٽيل - ويڙيل .

- ڪٽا جانا : شرم کان ويڙجي وڃڻ . بيحد

شرمسار ٿيڻ .

- ڪٽا ڇهڻي : ٿ. جهيڙ وجهڻو - مار ڪٽ .

- کٺي ڇهني: ث. طعنا مهڻا. زباني تڪرار.
عداوت - دشمني.
- کٽي پٿر نڪڻ ڇهڻ: زخمن تي لوڻ
پُرڪڻ. سڙيل کي ساڙڻ.
- کٽڻا: لازم [ه] کٽڻ - مار کائڻ.
- کٽ: ث. کٽ - مارڪٽ. ردي پنن
مان ٺهيل ڪاغذ.
- کٽ بيديا: ث. مارڪٽ. ڪن مهٽ.
- کٽ بيديا ٻٽنا، ڪرنا: مارڪٽ ڪرڻ.
ڪٽي ساڻو ڪرڻ.
- کٽن: ث. مارڪٽ. سيڪت.
- کٽوائي: ث. ڪٽائڻ جو محتاڻو - ڪٽارائي.
- کٽور: ذ [ه] "کٽورا" جو مخفف. مرڪب
ٿي ڪم ايندڙ لفظ.
- کٽوردان: ذ. ٿانءُ جو هڪ قسم - ڍاڪئون.
- کٽورا ڪٽور: ذ [ه] ٿانءُ جو هڪ
قسم - وٺو - ڪٽورو.
- کٽورا بڻجنا: شهر ۾ تمام گهڻي آبادي ٿيڻ.
آبادي وڌڻ. رونق ٿيڻ.
- کٽوري ڪٽوريا: ث. وٺي - ڪٽوري. انگيا.
- کٽه: ذ [ه] "کاڻه" جو مخفف. ڪاٺي.
- کٽه پٽلي ڪٽه پٽليا: ث. ڪاٺ
جي گڏي - پٽلي. نازڪ چوڪري.
- کٽه پٽلي ڪا تماشا، ناچ: ذ. پٽلين جو
ناچ يا ڪيل.
- کٽه پھوڙ ڪٽه پھوڙ: ذ. پکي ۽ جو
هڪ قسم - ڪاٺ ڪٽو - هڏ هڏ.
- کٽه ڇهڻ: ذ. ڪوه تي اڏيل منهن.
- کٽه ڪر، گڙ، گڙهه، گهڙا: ذ. ڪاٺ جو
ڪوڪو (جنهن ۾ چوپائي مال کي چارو ڏيندا آهن).
- کٽهوني ڪٽهونيا: ث. ڪاٺ جو پاڻوڙو.
- کٽه هٽسي: ث. وڏو ٺهڪ.
- کٽه ڪٽه: ذ [ه] پنجن سیرن جو ماڻ.
- ٽوپو. وڻ جو هڪ قسم.
- کٽهالي ڪٽهاليا: ث [ه] سون چاندي
وغیرہ جي گرڻ جي پيالي - ڪوٺاري. آن. ڇڙڻ
جي ڪٽ - ٺيڳهه.
- کٽهرا ڪٽهر: ذ [ه] ڪٽهڙو -
جهنگلو. آڏي (ڪٽر ڪرڻ جي).
- کٽهڙا ڪٽهڙا: ذ [ه] ڪاٺ جو
وڏو ڪوٺو. ڪاٺ جو پاڻوڙو. پاڏو.
- کٽهڙي ڪٽهڙيا: ث [ه] پانچاري. پاڏو.
- کٽهڙل، ڪٽهڙل: ذ [ه] هڪ قسم جو
وڻ ۽ ڦل - ڪوٽ.
- کٽهلا ڪٽهلا: ذ [ه] ٻارن کي گچي
۾ پائڻ جو هڪ زيور.
- کٽهلا ڪٽهلا: ذ [ه] "کوٺي" جو
تصغير. ڪوٺڙي. چن جو ڪٽورو.
- کٽهلا چڙهانا: چن جي ڪوري کي باهه ڏيڻ.
- کٽهن: صفت [ه] سخت - ڏکيو - مشڪل.
- کٽهور: صفت [ه] ڪٽور - سخت دل -
سنگدل - بيرحم.
- کٽهيا ڪٽهيا: ث [ه] اناج رکڻ
جي گندي.
- کٽي: ث [ه] تمام سنهي ڪٽر. ٻارن جي
دوستي ختم ڪرڻ جو اصطلاح - آوڻي.
- کٽي ڪرنا: ڪٽي ڪرڻ - اوڻي ڪرڻ.
- کٽيا ڪٽيا: ث [ه] مڻهن جو
مادي ڦر - وچ. ڪاٺ يا ٺڪر جو برتن.
مچي مارڻ جي ڪندي.
- کٽيا: ث [ه] دوا طور ڪم ايندڙ هڪ
ٻوٽي - آڏيري. گاهه جو هڪ قسم.

ڏڌَرُ ڪرڻ.

- ڪڇڻا پڻ؟ پتا: ڏ. ڪڇائي - اڻ پڪائي.

- ڪڇڻا ٿا ڳا: ڏ. ڪڇوڏا ڳو - اڻ وڻيل سٺ.

- ڪڇڻا ڇڻ؟ ڏ. جاهل ۽ ضدي ماڻهو.

- ڪڇڻا ڇڻهڻا: مجاوره. عيب ثواب. سموري

حقيقت.

- ڪڇڻا دُودھ: ڏ. ڪڇو ڪير - اڻ ڪڙهيل

ڪير.

- ڪڇڻا دُودھ پيڻا: ڪير پيا ڪ ٻارن جهڙا

ڪم ڪرڻ. غلطيون ڪرڻ.

- ڪڇڻا ڪهاڃانا: ڪڇو کڻي وڃڻ. تمام

گهڻي ڪاوڙ ڪرڻ.

- ڪڇڻا هڻند؟ ڏ. ڪنهن شيء جي ڪڇي

هڻڻ جي ٻانس.

- ڪڇڻا هونا: ڪڇو هڻڻ. بيڪار هڻڻ -

نڪمو هڻڻ. ناتجربيڪار هڻڻ - آلهو هڻڻ.

- ڪڇڻائي: ڏ. ڪڇائي. ناپختائي. ناتجربيڪاري.

- ڪڇڻي ۽ ڪڇڻيا: ڏ. صفت. ڪڇي.

اڻ پڪل. خام.

- ڪڇڻي بال؟ ڏ. ڪڇي ٻوڪ (ڪڻڪ يا

جئون جي).

- ڪڇڻي ٻسي: ڏ. ڪڇو (روزنامو).

- ڪڇڻي چاندي: ڏ. ڪڇي چاندي.

- ڪڇڻي چيني: ڏ. ڪڇي کنڊ.

- ڪڇڻي سترُ ڪُ: ڏ. ڪڇو رستو.

- ڪڇڻي ڪٽي ۽ ڪڇڻي ڪٽيا: ڏ. ڪڇي

مڪوي - اڻ ٽيڙيل گُل. نابالغ ڇوڪري.

- ڪڇڻي گوليا ڪهڻا: ڪڇن گولين

سان راند ڪرڻ. اڻ آزمودگار هڻڻ - ناتجربيڪار

هڻڻ.

- ڪڇڻي ٺيند: ڏ. ڪڇي ٺنڊ.

● ڪٽيلا ۽ ڪٽيلا: صفت [ه] ڪنڊن وارو.

نوڪدار. چڻندڙ. وڻندڙ - دلبر. زهريلو - قاتل.

(ث) ڪٽيلا.

- ڪٽيلا آڻڪه: ڏ. قاتل اک - گهائيندڙ

نيٺ.

● ڪڇڙا: ڏ [ه] ڪڇل (گيتن ۾ ڪم ايندڙ

لفظ).

● ڪڇڙا: ڏ [ه] ڪڇل.

- ڪڇڙا گهڻا: (اڪين ۾) ڪڇل پائڻ.

- ڪڇڙوئي: ڏ. ڪڇل رکڻ جي دٻلي.

● ڪڇڙا: متعدي [ه] باهه وسائڻ جي

قريب هڻڻ. ٽانڊن تي ڪاراڻ وڻ. ڪاراڻ ٿيڻ

● ڪڇڙي ۽ ڪڇڙيا: ڏ [ه] ڪڇجي - ٿيو.

● ڪڇڙ: صفت [ه] "ڪڇڙا" جو مخفف.

- ڪڇڙ پيئندڙ: صفت. ڦيرڻو گهيرڻو - غير

مستقل مزاج.

- ڪڇڙ دِلا: ڏ. صفت. ننڍڙيءَ دل وارو.

ٿور دليو. بزدل.

- ڪڇڙ ڪيلا: ڏ. هڪ قسم جو ڪيوڙو.

- ڪڇڙ لوهي، لوھيا: ڏ. ڪڇي لوھ جو

سامان. ڪڇو لوھ.

● ڪڇڙ: ڏ [ه] ٻيو - ٻئي جي ڏنڊي.

● ڪڇڙا ۽ ڪڇڙي: صفت [ه] ڪڇو - اڻ

پڪل. ساڻو (ميو). ناپائدار. عارضي. ڪمزور.

اڻ آزمودگار. شڪي - نه ڀروسي جهڙو.

- ڪڇڙا آم: ڏ. ڪڇو انب.

- ڪڇڙا ٻچڙ: ڏ. ڪڇو ٻار (جو ڪڇن مهينن

جو ڄاول هجي).

- ڪڇڙا پڪڙا: صفت. ڪڇو پڪو. اڌ ڪڇو

اڌ پڪو.

- ڪڇڙا پڪڙا ڪرنا: ڪڇو پڪو ڪرڻ.

کچھ

- کچّے بچّے : ذہن مہیا۔ نئیڑا بار۔
 - کچّے پکّے دِن؟ محاورہ۔ حمل جا دینہن۔
 - کچّے دھاگے میں بَندھنا : کچی ڈاگہی
 مِ پَدجن۔ ہلکل مطیع تیں۔

- کچڙے گھڙے پاڻي بهڙنا: ناممڪن ڪم ڪرڻ. اٿانگو ڪم ڪرڻ. سخت مصيبت سھڻ.

● کڇاڻو ڪڇ کڇاڻو: ذ [ھ] پاڇيءَ جو ھڪ قسم.

● کيچ ’ پيچ ’ : ٿ [ھ] گپ ۾ ھلڻ جو آواز۔
ڪيچ ڪيچ .

● کچھ: ذ[ف] کے چوگدرو۔ گوگڑو (ونٹن جو)۔
کچرو۔ گنڈ۔

● ڪَچَرُ ڪَچَرُ: ذ [ھ] ڪچي ڪچي ۽ ٻيو وغيره
ڪاٺ جو آواز - ڪَرُ ڪَرُ.

● کيچر پچر: ذ [ھ] گپ۔ چڪ۔
 ذ ٻن. گپ ۾ هلڻ جو آواز.

- کيچر پچر هونا: گپ هر هالن جو آواز ٿيڻ.
گپ هر لڳجي وڃڻ.

● ڪَڇُري ۽ ڪَڇُرياں : ٿ [ھ] چيٽوُ .
- ڪَڇُرياں ٻيڇُڻا، ڀڪاڻا : لُڙ ڪرڻ. گهڻن ماڻهن جو گڏجي پاڻ ۾ ڳالهائڻ .

● کيچ کيچ: ٿ [ھ] ڏندن ۾ ڪڪري وغيره جي اچڻ جو آواز۔ ڪيرچ ڪيرچ۔ ڪيرڪير۔

● کیچکچانا: متعدی [ھ] (کاوڑم) دُند
پھوٹ - دُند کرڻ. دُند پھوٹڻ. دُندن سان

کچھ کچھ جو آواز کرے . بکے کرے .
بحث کرے . گالھائے .

- کچنڪڇاھڻ، کڇنڪڇي: ٿ. ڏنڊن ڪرڻ واري حالت - ڪرڻو (ڏنڊن جو). ڏنڊن

ٻيڙ جي حالت .
 = ڪڇڪ ڇڻيا: ذڪر ڪندڙ جهمڙاڪ.

● ڪڇڙا: ذ[ھ] دوائن ۾ ڪم ايندڙ هڪ قسم جو زهريلو وکر۔ ڪڇلو.

● کچھلنا: متعدی [ہ] چِلھن - چپھن۔ چپن۔
چھاؤں۔ کھین - پھین۔ مہین۔

۱۔ کُچل : ث۔ چِٹ۔ چِپ۔ پِپہ۔
۲۔ کُچلا جانا : چمچل۔ چلھچل۔ پائمال لیل۔

مارجن .
- ڪُچل 'جانا : چيهجي وڃن - چيلهجي وڃن .

چچجي وڃڻ - پائمال ٿي وڃڻ .
 - ڪمپل ڏيڻا ، ڏالڻا : پٺي ڇڏڻ - چلهي ڇڏڻ .

● کچلی ۽ کچلیاں : ث [ھ] ذانن ۽ اگین

ڏندن جي وچ وارو جهنڊو ڏند .

● کيچنار، کيچنار؟ ذ [ھ] وڻ جو ھڪ وقت سھارون سڄڻ .

قسم - ڪچنال .
● ڪچڻور: ذ [ع] هڪ دوا جو نالو .

● ڪڇوري ۽ ڪڇورياں : ث [ه]. دال جي
ٺيڪي - ڪڇوري .

● ڪڇوڪا ۽ ڪڇوڪي: ذ [هـ] ڪنهن ڇهنڊياري شيءَ سان ڏنل چُونڌَڪَ آڱر وغيره جو زور۔

● ڪڇوسر: ذ [ھ] انٻڙين جي چڻي.

ڪڇونبر. بصر جي ڪٽر.
 ■ ڪڇومر نڪالڻا: ڪڇونبر ڪيلڻ. ڏاڍي

● کچھونا: متعدی [ھ] چُہائے - نُہیے - مار کیے۔

● کُچھہ: صفت [ہم] کُچھہ۔ کی قدر۔ گھیڑائیں۔ ہٹیں (خنجر وغیرہ)۔

ٿورو. ڪي. ٿورا.

- ڪُڇهڻُ: ٿو: تابع فعل. ڪجهه ته. ڪي قدر.

- ڪُڇهڻُ ڪا ڪُڇهڻُ سمجھڻا: ڇا مان ڇا

سمجھڻ. هڪ جي ٻي سمجھڻ.

- ڪُڇهڻُ ڪُڇهڻُ: تابع فعل. ڪُڇه ڪُڇه.

ڪي قدر. ٿورو ٿورو.

- ڪُڇهڻُ ڪُڇهڻُ: ڪجهه ڪري ڇڏڻ.

ڪو ڪري ڏيکارڻ. ٿو ٿو وغيره ڪري ڇڏڻ.

- ڪُڇهڻُ ڪُڇهڻُ: ڪجهه ڇڻي ويهڻ.

خراب لفظ چوڻ.

- ڪُڇهڻُ ڪُڇهڻُ: ڪجهه چوڻ. ڪار ڏيڻ.

راز جي ڳالهه ٻڌائڻ.

- ڪُڇهڻُ نه ڪُڇهڻا: ڪجهه نه چوڻ. ڪجهه

به نه ڪُڇهڻ.

- ڪُڇهڻُ هو جانا: ڪجهه ٿي وڃڻ.

- ڪُڇهڻُ هو رهڻا: ڪجهه نه ڪجهه ضرور ٿيڻ.

ڪو فيصلو ضرور ٿيڻ. ڪو نتيجو ضرور نڪرڻ.

● ڪُڇهڻا: ڏ [ه] درياءَ جي ڪناري واري

هيٺانهين زمين - تراڻي. درياءَ جي ڪناري وارو

جهنگ.

● ڪُڇهڻي ڪُڇهڻي: ڪُڇهڻي: ٿ [ه] ڪورٽ

(Court) - عدالت. درٻار.

- ڪُڇهڻي ڪُڇهڻي: ڪورٽ ۾ چڙهڻ - ڪيس

داخل ڪرڻ.

- ڪُڇهڻي لنگهڻا: درٻار لڳائڻ. گهڻن ماڻهن

جو هڪ هنڌ گڏجي گوڙ شور ڪرڻ.

● ڪُڇهڻا ڪُڇهڻا: ڏ [ه] ڪڇو. لانگوٽو.

(ٿ) ڪُڇهڻي، ڪُڇهڻي.

● ڪُڇهڻا ڪُڇهڻا: ڏ [ه] پاڻي ۽ جو

هڪ جانور - ڪُڇوڻ - ڪُڇوڻ. (ٿ) ڪُڇهڻي.

- ڪُڇهڻا ڏاڍو: محاوره. درياءَ وغيره جي

پيٽ واري اها زمين جا هيٺ مٿي هجي. ڪوٺڙو

واري زمين.

● ڪُڇهڻي ڪُڇهڻي: ٿ [ه] ننديو

ڪڇو. لانگوٽي.

● ڪُڇهڻا: لازم [ه] سرمائجڻ - لهجي ٿيڻ.

ڊڄڻ. گُڏل وغيره ٽوڙ جي لائق هجڻ.

- ڪُڇهڻا: صفت. ڪڇو (دل جو) - بزدل -

گيدي - ڊڄڻو. شرميلو - لهجرو.

- ڪُڇهڻا جانا: سرمائجي وڃڻ. لهجي ٿيڻ.

ڊڄي وڃڻ. همت هارجڻ.

- ڪُڇهڻا سڻاگا: ڏ. هڪ دوا جو نالو.

- ڪُڇهڻا: ٿ. ڏسو "ڪڇاهند".

- ڪُڇهڻا: ٿ. شرم. لهج. بزدلي. ڊپ.

ڪراحت - نفرت.

● ڪُڇهڻي: ٿ [ه] ميراڻ. "ميل" سان گڏ

ڪم ايندڙ لفظ "ميل ڪڇيل".

- ڪُڇهڻا: صفت. ميوو - ڪنو. "ميلا" سان

گڏ ڪم ايندڙ لفظ "ميلا ڪڇيل".

● ڪڍڻا: ڏ [ه] ڊيڪ راڳ جي هڪ راڳي -

ڪڍڻا.

● ڪڍڻا: ڪڍڻا: ٿ [ه] ٽيڪس.

- ڪڍڻا: ٽيڪس: ٽيڪس لڳڻ. گهر وغيره

ڊاڻو وڃڻ.

- ڪڍڻا: ٿ. ننديو ٽيڪس.

● ڪڍڻا: متعدي [ه] ڪڍڻا - ٽيپائڻ -

ٽپا ڏيارڻ. ڪڍڻا.

● ڪڍڻا: ڏ [ه] ڪميٽا ماڻهو. ذليل ماڻهو.

● ڪڍڻا، ڪڍڻا: ڏ [ه] ٽيپ - ٽيپنگ -

ڇال.

- ڪڍڻا، ڪڍڻا: مارڻا: ڇال ڏيڻ.

ٽيپنگ ٽپا ڏيڻ. نچڻ ٽپڻ. راند روند ڪرڻ.

● ڪٽرهنڙا : متعدي [هـ] ڪٽڻجهڻ - ڪٽڪڻ (ايڏانهن سبب) . چٽنگهڻ .

- ڪٽراه : ٿ. ڪٽجھڪار . چٽنگهڻ .

● ڪٽرايڻ : ذ [ف] پاڙو . مسواڙ . مزوري .

- ڪٽرايه آگاهنا : پاڙو آڳوڻ . مسواڙ آڳوڻ .

- ڪٽرايه دار : صفت . مسواڙ وارو . مسواڙي .

- ڪٽرايه ڪٽرنا : پاڙو مقرر ڪرڻ . پاڙي تي وٺڻ . مسواڙ تي وٺڻ .

- ڪٽرايڻ پٿر لينا : مسواڙ تي وٺڻ . پاڙي تي وٺڻ .

- ڪٽرائي ڪاٺيٽو : جاوړه . پاڙي جو ٿئون .

مسواڙ تي ورتل ماڻهو .

● ڪٽر ٻڙا ڪٽر ٻڙا : صفت [هـ] آڇو ۽ ڪارو (رنگ) مليل - چٽڪرو .

- ڪٽر ٻڙي ڪٽر ٻڙي ڏاڙهي : ٿ. چٽڪري ڏاڙهي (جنهن ۾ آڇا ۽ ڪارا وارا هجن) .

● ڪٽر ٻي : ٿ [هـ] جوڙڻ . باجهري وغيره جا ڪانا - ڪٽو پ .

● ڪٽر ٻان : ڪٽر ٻانين : ذ [هـ] تلوار - هڪ قسم جي ننڍي تلوار .

● ڪٽر ٽب : ذ [هـ] ڪر - هنر - فن . چالاڪي - هوشيارِي . عجيب غريب ڪم - ڪرتب .

- ڪٽر ٽب : دکھانا : ڪرتب ڏيکارڻ - هٿر ڏيکارڻ .

● ڪٽر ٽوٽ : ڪٽر ٽوٽ : ذ [هـ] ڪم - فعل . خراب ڪم . خراب لچڻ .

● ڪٽر ٽه ڪٽر ٽه : ذ [ف] ڪٽوٽو - پھراڻ .

● ڪٽر ٽهي : ٿ [هـ] هڪ قسم جو اناج .

● ڪٽر ٽي ڪٽر ٽيا : ٿ [هـ] بنا پاڻهن ڪٽوٽو . هڪ قسم جي ننڍي قميص .

● ڪٽر ڇڳ : ذ [هـ] ڪلڇڳ - اڇو ڪو زمانو .

● ڪٽڪڻا : لازم [هـ] ٽپڻ - ٽپنگ ڏيڻ - چال ڏيڻ - ڪٽڻ .

● ڪٽڪم : ذ [هـ] وڻ جو هڪ قسم . گاهه جو هڪ قسم .

● ڪٽڪو : ذ [ف] پاڇيءَ ۾ ڪم ايندڙ هڪ قسم جو ڦل - ڪٽڪو . ٻار جو مٿو .

- ڪٽڪو دانه : ذ . هڪ قسم جي بيماري (جنهن ۾ بدن تي ڪڍو جي ٻج جهڙا ڦٽا ٿين) . ٻيٽ ۾ پيدا ٿيندڙ هڪ قسم جا ڇيت - ڏمند .

● ڪٽڪهر : تابع فعل [هـ] ڪٽڪانهن - ڪٽڪي طرف . ڪٽي .

● ڪٽر : ٿ [هـ] مَحْصُول - چٽنگي - ناڪي جو ٽيڪس . ڍل - ڏن . جرمانو - ڏنڊ . عادت - ٿيٽ .

- ڪٽر باندھنا : هميشه لاءِ ڪا عادت بنائي ڇڏڻ .

● ڪٽر ڪٽر : صفت [هـ] ڪٽارو - ڪٽهرو - سخت - ڏاڍو . ملاوٽي . هٿرادو .

● ڪٽرارا ڪٽراره : صفت [هـ] سخت . سوڪ - ڪٽڪ - خست . چڱيءَ طرح سيڪيل . زوراوَر - ڪٽارو . بهادر - سورهيه . مٿهانگو . نئون - آڻ گئل . (ذ) درياءَ جو ڪنارو .

- ڪٽرارا پٽن : ذ . سختي . سوڪ ٿيڻ جي حالت - خستگي . پڪائي . مضبوطي . طاقت . زور .

- ڪٽراري بات : ٿ . ڪٽري ڳالهه - پڪي ڳالهه .

- ڪٽراره دم : صفت . ٽڪاڻل - تازو توانو .

● ڪٽرانا ڪٽرانه : ذ [هـ] گهرو استعمال جا

مصالحا وغيره . ريزڪي سامان . درياءَ جو ڪنارو .

● ڪٽرانجي : ٿ [هـ] سامان کڻڻ جي گاڏي (آٽ گاڏي يا پيل گاڏي) .

● ڪٽراو : ذ [هـ] مٿرن جو هڪ قسم .

ڪرٽ ڪرٽ ڪري ڪاٺڻ .

ڪرڻ ڪرڻا : صفت. سوڪ- ڪڙڪ. پٽڻو.

ڪرڻ ڪرڻا هٿ : ٿ. ڪرٽ ڪرٽ (جو آواز).

ڪرڻ ڪرڻي هٿي : ٿ. ڪرڻو هڏو (نرم)

هڏو جو ڇٻاڙڻ سان ڪرٽ ڪرٽ جو آواز

(ڪري).

ڪرڻ ڪرڻي : ٿ [ه] پيچش- وٽ - مڙوڙ .

ڪرڻ ڪرڻ (پيٽ ۾). گهوڙي جو هڪ مرض .

ڪرڻ ڪرڻي آلهڻا : ڪرڻ ڪرڻ ڏيڻ (پيٽ ۾) -

سور سبب وٽ پوڻ . (گهوڙي جو) پيشاب

پند ڏيڻ .

ڪرڻ ڪرڻا : لازم [ه] سور جي سٺ آڀرڻ.

ڪرڻ ڪرڻا : متعدي [ه] ڪنهن نهري شيء

جو اندر ڪوري پورو ڪرڻ .

ڪرڻ ڪرڻا : ڪرڻ ڪرڻ : ذ [ف] ڪپڙي اٺڻ جو

آڏاڻو.

ڪرڻ ڪرڻ : ذ [ه] نصيب- ڀاڳ .

ڪرڻ ڪرڻا : قسمت ڏيڻ - ڀاڳ ڏيڻ .

ڪرڻ ڪرڻي جلي : محاوره. زالون هڪٻئي

کي پارائي طور چونديون آهن . ڀاڳ ڏيڻ -

بدنصيب - نياڳي .

ڪرڻ ڪرڻ ڪو رونا : ڀاڳن کي روئڻ . نصيب

پيٽڻ . آفسوس ڪرڻ - پڇتائڻ .

ڪرڻ ڪرڻ : ذ [ه] ڪيٽاڻ (جي پاڻخاني ۾

نڪرندا آهن) - سڀڪيئون .

ڪرڻ ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] سوڪ شيءَ کي

ڇٻاڙڻ جو آواز - ڪرٽ ڪرٽ .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] ڪرڻو - شعاع

(روشنيءَ جو) . سونهري ڦٽڻ . زريءَ جي تار

(جا ڪپڙي يا جتيءَ وغيره جي ڪينار کي

هڻندا آهن) .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] هڪ قسم

جي ڊگهي ۽ سيڌي تلوار .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] ذرو - پور - ٽڪرو .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] ڪڇي -

ڪٽاهي - لڳلڳو .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] ننڍي ڪڇي -

تڻي .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] تڻو - چال .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] سور جي سٺ .

ڪرڻ ڪرڻ : ذ [ه] گند - ڪڇرو - پُٺَر .

گاهه . هميشه "ڪوڙا" سان گڏ استعمال ٿئي

"ڪوڙا ڪرڻ ڪرڻ" .

ڪرڻ ڪرڻ : ذ [انگ . Cricket] هڪ

قسم جي راند - بيم بال - ڪيرڪيٽ .

ڪرڻ ڪرڻ : ذ [ه] سامونڊي لوڻ . ڏند

ڪرڻ جي حالت .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] آهو آواز جو ڏندن ۾

واريءَ يا ڪڪري اچڻ سبب ٿئي - ڪيرڪيٽ .

ڪرڻ ڪرڻ : ڪرڻ ڪرڻ : صفت . واريءَ

مليل - ڪيرڪيٽ وارو .

ڪرڻ ڪرڻ : ذ . (ڪاڏي ۾) ڪيرڪيٽ

هٿ جي حالت .

ڪرڻ ڪرڻ ڪرڻا : واري ملائڻ . خراب ڪرڻ .

مڙو وڃائڻ . ڦيٽائڻ (راند، مڙو) .

ڪرڻ ڪرڻا : لازم ڪيرڪيٽ ڪرڻ .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ [ه] ڪيرڪيٽ جو آواز -

ڪيرڪيٽ .

ڪرڻ ڪرڻ : ٿ . واريءَ مليل شيءِ (جا ڪاٺڻ

سان ڪيرڪيٽ ڪري) . خواري .

ڪرڻ ڪرڻ : خواري ٿيڻ . بدنامي ڏيڻ .

ڪرڻ ڪرڻا : لازم [ه] ڪرڪر ڪرڻ -

- ڪِرَن ٿڌي : ٿ [ه] ڪڇو ريشم . ڪڇي ريشم جي چادر . ريشمي لنگي .
- ڪِرَن ٿڌي : ڏ [ه] ڪپرائي . مٿو . پاسرائي . ناريل جو ڏونگهو .
- ڪِرَن ٿي ۽ ڪِرَن ٿيا : ٿ [ه] رازڪي ڪر جو هڪ اوزار - مارو .
- ڪِرَن وڃي ڪِرَن وڃي : ڏ [ه] سڀيءَ جو ڪونرو .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : ٿ [ه] پاسو (بدن جو) . طرف - ڏس . نمونو .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : پاسو آڻلائڻ (سڀئي) - پاسو ورائڻ . زماني جو پتلو ڪائڻ . ڦيري وڃڻ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : سونا : پاسي ۽ ڀر سمهڻ - هڪڙي پاسي تي سمهڻ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : پاسو بدلائي ٻئي پاسي تي سمهڻ . منهن ڦيرائڻ . ڦيرو کائڻ . انقلاب اچڻ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : پاسو ڪائڻ : پاسو ورائيندي رات ڪائڻ - سڄي رات بيقارائيءَ ۾ گذارڻ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : پاسو ورائڻ - پاسو آڻلائڻ . هنڌ تي آڻل پتل ڪرڻ . بيقار رهڻ . ڦٽڪڻ - لڳڻ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : محاوره [اردو] ترجيح ڏيڻ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : عدد [ه] هڪ عدد - ڪيروڙ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : ڪيروڙ پتي - تمام وڏو شاهوڪار (جنهن وٽ ڪيروڙن جي ملڪيت هجي) .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : صفت . ڪيروڙين . بي انداز - بي شمار .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : [ه] اندران ڪيروڙي ڪيڏن . ڪيروڙ .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : ڏ [ه] هڪ قسم جو وڻ ۽ ان جو ڦل .
- ڪِرَن وڻ ۽ ڪِرَن وڻ : ٿ [ه] ڪِرَن وڻ (هٿي) .

- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڪِرَن ڪِرَن (سڄ ، چنڊ وغيره مان) .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : متعدي [ه] ڪرڻ . عمل ۾ آڻڻ . هٿن (جادو) . هلائڻ (ڏنڊو) .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : متعدي . ڪرائڻ . ڪم وٺڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڪري ويهڻ (ڪم ، ڳالهه) - ڪري چڏڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڏ . ڪرڻ وارو . ڪندڙ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : محاوره . ڪرڻ وارو . سڀ ڳالهه ۾ مغتار . ڪِرَن - مالڪ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڪري وڃڻ - ڪري ويهڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڏ ڪِهڻا : ڪري ڏيکارڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڪري ڏسڻ . آزمائڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڪري ڪڍڻ - ڪري چڏڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڪري وٺڻ - ڪري چڏڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڪِرَن ڪِرَن : ٺاهڻ جوڙڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ٿ . ڪِرَن - ڪِرَن واري حالت . عمل - فعل .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : پانا : ڪِرَن ۽ ڪِرَن جو نتيجو ڀوڳڻ - ڪِرَن ۽ ڪِرَن .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : متعدي متعدي . ڪرائڻ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڏ [ه] ڪِرَن ۽ ڪِرَن جو هڪ قسم جو گهٽ .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : صفت [ه] شيرين اکين وارو - شيرين (ٿ) ڪِرَن ۽ ڪِرَن .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ٿ . شيرين اکيون .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڏ [ه] هڪ قسم جو وڻ ۽ ان جو ڦل .
- ڪِرَن ۽ ڪِرَن : ڏ [ه] پٿر جو هڪ قسم (جو لاک ۽ ريتيءَ مان ٺاهيندا آهن ۽ ان تي حجام پنهنجا اوزار تيڪا ڪندا آهن) - ڪِرَن ۽ ڪِرَن .

- ڪرسي ھڏسي: ٿ. ڪرڻي ھڏي- ڪرڻو.
- ڪرڙ يال: ٿ [ھ] پکين جي آھا حالت جنھن ۾ ڪنڀ ھڻي آڏاڻ جي ڪوشش ڪن.
- ڪرڙ يال ڪرڙنا: پکين جو ڪرڙيون ڪڍڻ.
- خوشيءَ ۾ اچڻ - بود ۾ پرڄڻ.
- ڪرڙ يال ۾ آنا: پکين جو پٿر سونڀڙ. بود ۾ اچڻ. خوشيءَ ۾ پرڄڻ.
- ڪرڙيدڙنا: متعدي [ھ] ڪوٽڻ (زين).
- ڦٽلورڻ (ڪافيءَ يا ھٿ سان). ڪوٽڻ (ڏند). ڳولڻ.
- ڪرڙيدڙ ٿ. ڪوٽھڙو. ڦٽلور. تلاش- ڳولا.
- ڪرڙيدڙ ڪرڙيدڙ ڪرڙ پوڄھڻا: ڪوئي ڪوئي پوڄڻ. ذري پرزي جي پوڄا ڪرڻ. وري وري پوڄا ڪرڻ.
- ڪرڙيدڙ ۾ رھنا: ڳولا ۾ لڳو رھڻ.
- ڪرڙيدڙني: ٿ. ڪوٽڻي- (ڏند وغيره) ڪوٽڻ جو اوزار- لوھ جي ڪرڙي (ٽانڊن آڻائڻ لاءِ).
- ڪرڙير: ٿ [ھ] وڻ جو ھڪ قسم - ڪيرڙو. ڪيرڙو جو ڦٽل - پڪو.
- ڪرڙيز: ٿ [ف] پکين جي ڪنڀن ڇاڻڻ جي حالت - نون ڪنڀن جو ڦوٽھڙو.
- ڪرڙيز ڪھانا: پکيءَ جو ڪنڀن ڇاڻڻ لاءِ آڏاڻ.
- ڪرڙيز ۾ غٽلا مارنا: رنگ ۾ ڀنگ وجهڻ. مزو ڦٽائي ڏيڻ.
- ڪڙري ڪڙري: ٿ [ھ] ڪڪڙن کي پڇاڻڻ لاءِ ھٽڪل - ڪڙر ڪڙر.
- ڪڙريل: ٿ [ھ] ڏسو ڪڙري. ڪيرڙو.
- ڪڙريل ڪڙريل: ٿ [ھ] پاڇيءَ جو ھڪ قسم - ڪڙيلو.
- ڪڙڙ: ٿ [ھ] ڪڙو ڪڙي جو ڀڄڻ.
- پوڙي (جا سارين جا پوک ۾ ٿئي).
- ڪڙڙ: ٿ [ھ] ڪڙيا جو مخفف. ڪڙيٺان.

- ڪڙڙ.
- ڪڙڙ ڪھايا: ٿ. صفت. ڪڙيٺن ڪاڌل - ڪڙيٺرو. جيتن جو ڪاڌل - ٽڪيل. پراڻو.
- ڪڙڙ ڪڙڙ: صفت [ھ] ڏاڍو - سخت - پڪو. بيرحم - سخت دل. زورآور. ٽنڊ مزاج - چيڙاڪ. بردبار - ڏکيو - مشڪل. (ڏ) ڪڙو - ڪڙيو (ڌر جو). پانھن ۾ پائڻ جو ھڪ ڳھڙ. مٺائيءَ جو ھڪ قسم.
- ڪڙڙين: ٿ. سختي. مضبوطي. دليري.
- ڪڙڙ - تيزي - ٽنڊي.
- ڪڙڙ جواب: ٿ. رڪو جواب. ڪھرو جواب.
- ڪڙڙاڻ: ٿ. ڏکيو ڏينھن - منھوس ڏينھن.
- ڪڙڙا ڪڙڙنا: سخت ڪرڻ. مضبوط ڪرڻ. مھانگو ڪرڻ.
- ڪڙڙا مٺا: ٿ. سخت يا ڪھرو ڳالھائڻ.
- ڪڙڙا ھونا: سخت ٿيڻ. مھانگو ٿيڻ. چيڙاڪ ٿيڻ. سنگدل ٿيڻ - بيرحم ٿيڻ.
- ڪڙڙي: صفت. سخت - ڏاڍي. چيڙاڪ (طبيعت).
- ڪڙڙي (اک). (ٿ) لوھ جي ڪڙي (ھڪڙي). سختي - تڪليف. آئي - مصيبت.
- ڪڙڙي آنا: سختي آچڻ - مصيبت آچڻ.
- ڪڙڙي آڻيڻ: ٿ. تيڪي باھ.
- ڪڙڙي آواز: ٿ. سخت آواز. ڪھرو ۽ اڻ وٺندڙ آواز. وڏو آواز.
- ڪڙڙي آڻھانا: ٿ. سختي سھڻ - تڪليف برداشت ڪرڻ.
- ڪڙڙي بات ڪڙڙي باتين: ٿ. ڏمڪي ڳالھ - سخت ڳالھ. اڻ وٺندڙ ڳالھ.
- ڪڙڙي دھوپ: ٿ. تڪي آس - ٽنھن آس.
- ڪڙڙي ڏاڏا: مصيبت وجھڻ.
- ڪڙڙي راھ: ٿ. ڏکي واٽ - اوکي واٽ.

- ڪڙي رت: ٿ. آها ڏاڙهي، جنهن ۾ آڌ آڇا ۽ آڌ ڪارا وار هجن.

● ڪڙي ڪڙي ڪڙي ڪڙي: ٿ [ه] دهلن دمانن جي وڇڻ جو آواز. گهوڙي جي ڊوڙڻ جو آواز.

● ڪڙي ڪڙي: ٿ [ه] آري تي ويٺل ڪڪڙ.

● ڪڙي ڪا: ڌ [ه] وڏو آواز. ڪڪڙو. وڇ جو چمڪو.

● ڪڙي ڪڙي: ٿ [ه] ڪنهن سخت شيء جي پڇڻ جو آواز. ڪڙڪاٽ. سخت شيء چهاڙڻ جو آواز. ڪڙ ڪڙ.

- ڪڙي ڪڙي بولنا: وڏي سڏگالهائين. ڪڙڪو ڪڙ. ڪا سخت شيء چهاڙڻ.

● ڪڙي ڪڙي: ٿ [ه] ڪڪڙون ڪي هڪٻئي جو آواز. ڪڙ ڪڙ.

● ڪڙي ڪڙنا: متعدي [ه] گيه يا تيل جو ٽهڪڻ وقت آواز ڪڙڻ. داغ پچائڻ. شڪايت ڪڙڻ. ڏندن ڪڙڻ جو آواز ٿيڻ.

● ڪڙي ڪڙنا: لازم [ه] ڏند ڪڙڪڻ. ڏند وڇڻ.

● ڪڙي ڪڙنا: لازم [ه] آڻن لاهڻ وقت ڪڪڙ جو ڪڙڪڻ. ٽڙڪڻ. گهٽ وڌ گالهائين. زباني جهيڙو ڪڙڻ.

● ڪڙي ڪڙنا: لازم [ه] ڪڙڪڻ. ڪڙڪو ڪڙ. گڻڻ. گڻڻ. گڻڻ (ڪڪڙ). وڏي آواز سان سڏ ڪڙڻ. رڳو ڪري سڏڻ. دهلن دمانن جو زور سان وڇڻ.

- ڪڙي ڪڙي: ٿ. چمڪو (وڇ جو). گوڙ (ڪڪڙ جي). وڏو واکو. خوفائتو آواز.

- ڪڙي ڪڙي ڪڙي بولنا: ڪڙڪي سان گالهائين. وڏي واکي گالهائين. حشمت سان گالهائين.

● ڪڙي ڪڙنا: لازم [ه] ٽيڙڪڻ. ڏڙڻ. سيرجڻ. چيرجڻ. پڇي پوڻ (موتي).

- ڪڙي رت: ٿ. خراب موسم.

- ڪڙي سنانا: ڏڪوئيندڙ گالهه ٻڌائڻ. اڻ وٺندڙ گالهه چوڻ.

- ڪڙي سسنا: سختي سهڻ. مصيبت برداشت ڪرڻ.

- ڪڙي ڪڙائي: ٿ. سخت پورهيو. ڏڪيو روزگار.

- ڪڙي سڙل: ٿ. اوڪي منزل. ڏڪيو هنڌ. مشڪل وات.

- ڪڙي نيگاهه: نظارو. خبرداري سان چوڪسي. سخت پهرو.

- ڪڙي تيور: ڌ. ڪاوڙ سان ڏسڻ جي حالت. گهٽند وجهي ڏسڻ.

- ڪڙي روزي: ڌ. ڏهه ڪيا روزا. اهي روزا جي ڪاڙهن ۽ وڏن ڏينهن ۾ اچڻ.

● ڪڙا ڪڙا ڪڙا: ڌ [ه] ڪنهن سخت شيء (ڪاٺي وغيره) جي پڇڻ جو آواز. ٽوڪاٽ. بئڪ. لنگهڻ. تڪليف. (صفت) سخت.

- ڪڙا ڪڙا ڪڙا: گڏ رنا: بئڪون ڪاٺن. لنگهڻ هڻڻ.

- ڪڙا ڪڙا: صفت. سخت. زوردار.

- ڪڙا ڪڙا ڪافا: محاوره. اڻ هوند سبب گهڻي وقت جو فاقو.

- ڪڙا ڪڙي ڏهوپ: ٿ. سخت آس. نتھڻ آس.

● ڪڙا ڪڙي: ڌ [ه] ڪنهن سخت شيء جي پڇڻ جو لاڳيتو آواز. ڏندن جي ڪڙڪڻ. ڪڙاهه. ڪڙاهه: ڌ [ه] وڏو ڪٺاهه.

- ڪڙاهي ڪڙاهي: ٿ. ڪٺاهي. تڏي.

- ڪڙاهي ڪڙنا: ڌ [ه] خيرات ڪرڻ.

● ڪڙي ڪڙي ڪڙي: صفت [ه] آهو شخص جنهن جي ڏاڙهيءَ جا وار، آڌ اڇا ۽ آڌ ڪارا هجن. آڏوٿ. ڪڙوڏ.

- ڪڙ ڪناتھ: ذ [ھ] ڪڪڙ جو ھڪ قسم (جو سڄو ڪاري رنگ جو ٿئي)۔ ڪڙ ڪناتھ۔
- ڪڙ ڪڙو: ث [ھ] وڏي واڪي ڳالھائيندڙ (عورت)۔ واتراڌي۔ بد زبان۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ ڪڙو ڪڙو: صفت [ھ] ڪڙو۔ ڪڙو۔ تلخ۔ ڪارو۔ سخت مزاج۔ چيڙاڪ۔ سنگدل۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ پاني: محاوره۔ ڪڙي ڪڙي (جا مردي دفن ڪرڻ کان پوءِ فوتي ۽ جو ڪوبه عزيز ڪري)۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ پسن: ذ۔ ڪڙاڻ۔ تلخي۔ ڪاراڻ۔ تيزي۔ چيڙ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ تپيل: ذ۔ ڪڙو تپيل۔ ڄاڻي جو تپيل۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ دهنو: ذ۔ آهو دهنو جو اکين مان پاڻي ڪڍي۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ ڪڙو: نا۔ ڪڙو ڪڙو۔ تلخ ڪرڻ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ ڪڙو: ملا۔ محاوره۔ بد مزاج ماڻهو۔ چيڙاڪ ماڻهو۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ ڪڙو: صفت۔ ان وٺندڙ۔ ڪهرو۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ گهوٽو: محاوره۔ رت جو ڍڪ۔ ان وٺندڙ ڳالھ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ گهوٽو: پينا۔ رت جو ڍڪ ڀرڻ۔ ان وٺندڙ ڳالھ۔ سھڻ۔ صبر سان سھڻ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ لکنا: ڪڙو لکڻ۔ ڏکيو لکڻ۔ خراب لکڻ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ ڪڙو: ث۔ ڪڙاڻ۔ تلخي۔ ڪاراڻ۔
- ڪڙ ڪڙو: ث۔ صفت۔ ڪڙي۔ ڪڙو ڪڙو۔ ڪاري۔ ان وٺندڙ ڳالھ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ بات: ث۔ ڪڙو ڳالھ۔ ان وٺندڙ ڳالھ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ روئي: ث۔ ڪڙي ڪڙي۔ ڏسو۔ ڪڙ ڪڙو ۽ پاني۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ گهوٽو: ذ۔ رت جا ڍڪ۔ ان وٺندڙ ڳالھ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: لازم [ھ] ڪڙو لکڻ۔ تلخ محسوس ٿيڻ۔ ڏکي لکڻ (ڳالھ)۔ ناراض ٿيڻ۔ اوجاڳي ڪري اڪيون سڙڻ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: لازم [ھ] ڀرت ڀرجڻ۔ زري ۽ جو ڀرت ٿيڻ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: صفت۔ ڀرت ڀريل۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: صفت۔ ڀرت ڀريل۔ سڪيل ۽ سڪاريل۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: ذ۔ ڀرت يا زري جو ڪر۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: ث۔ ڀرت پرائي۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: لازم [ھ] وڃھڻ۔ اندر ڪڙھڻ۔ ڳٽي ۽ ڳرڻ۔ جھيڇڻ۔ ڏک ڪرڻ۔ پڇتائڻ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: متعدي۔ اندر ڳارڻ۔ ڳٽي ۽ ڳرڻ۔ رنج ڪرڻ۔ ساڙڻ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: ث۔ جهوري۔ ڳارو۔ ساڙو۔
- ڪڙ ڪڙو: ث [ھ] ھڪ قسم جو ٻوڙ (جو ڏونرو ۽ مصالحو رڌي ٺاھيندا آھن)۔ ڪڙ ڪڙي۔
- ڪڙ ڪڙو: ذ [ھ] ڄاڻو۔ مضبوط۔ طاقتور۔ سگھارو۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: ذ۔ ڊگھو جوان۔ قدآور۔ مٿس۔ پھلوان۔ سورھيہ مٿس۔
- ڪڙ ڪڙو: ذ [ھ] زور۔ ٻل۔ طاقت۔ امتحان۔ پٽڪ۔ سختي۔ محنت۔ مضبوطي۔ ڏنگ (تلوار جو)۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: محاوره۔ طاقت۔ ٻل۔ زور۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: صفت۔ پتل جا ڏانءُ ٺاھيندڙ۔
- ڪڙ ڪڙو ۽ نا: سون ڪسوئيءَ تي ڀر ڪرڻ۔
- ڪڙ ڪڙو: استقامت [ھ] ڪنھن۔
- ڪڙ ڪڙو: تابع فعل۔ ڪنھن کان۔

کيس' کا: تابع فعل. کنهن جو.

کيس' کيس': تابع فعل. کنهن کنهن.

کيس' کو: تابع فعل. کنهن کي.

کيس' ليے، واسطے: تابع فعل. کنهن لاءِ.
کنهن جي واسطي.

کيس' مٿس: سے: محاوره. ڪهڙي سُنهن سان. ڪهڙو نڪ کڻي.

کيس' ٺه: تابع فعل. کنهن. ڪهڙي شخص.

کيسی طرح': تابع فعل. کنهن نموني.
ڪهڙيءَ طرح.

کيسی قابل' نه رکهن: کنهن به ڪم جو نه رکڻ. بيڪار ڪرڻ.

کيسی ڪام' کا نه هونا: کنهن به ڪم جو نه هئڻ. بيڪار هئڻ.

● کيسا: ذ [ه] پهر جي چوڌي. هڪ قسم جو ديسي شراب (جو پهر جي چوڌيءَ مان ٺاهيندا آهن).

● کيساری: ث [ه] دال جو هڪ قسم.

● کيسان' کيسان': ذ [ه] هاري-ڪڙمي.

● کيسب': ذ [ع] پيشو- پورهيو. بدپيشو- بدڪاريءَ جي ڪمائي.

● کيسب' ڪرنا، ڪمانا: بدڪاري ڪرڻ. حرام جو پورهيو ڪرڻ.

● کيسبي: ث. رنڊي- ڪسبڻ.

● کيسٿوري: ث [ه] ڪٿوري- مُشڪ.

هڪ قسم جو پکي.

● کيسر': ث [ع] پاڇ. پيڇڻ جي حالت.

زير جي نشاني. ڪمي- گهٽائي. نقص-

عيب. نقصان. جُزو (انگ جو).

● کيسر' آڻها رکهن: ڪسر کاڌڻ. نقصان

سهن. ڪسر ڇڏڻ.

● کيسر' آڻهنا: نقصان ڪڍڻ- گهاٽو سهڻ.

● کيسر' اعشاريه: ث. ڏهاڻي جي نشاني (ع).

● کيسر' باقي نه رکهن: چھوڙنا: ڪابه

ڪسر نه ڇڏڻ- ڪابه ڪوتاهي نه ڪرڻ.

● کيسر' بهرنا: نقصان ڀرڻ- ڪمي پوري ڪرڻ.

● کيسر' ره' جانا: ڪسر رهجي وڃڻ.

نقص رهجي وڃڻ.

● کيسر' ڪهانا: ڪس کاڌڻ- نقصان ڪڍڻ.

● کيسر' نيڪالنا: ڪسر ڪڍڻ. ڪمي

پوري ڪرڻ- نقصان پورو ڪرڻ. بدلو وٺڻ.

● کيسڪنا: لازم [ه] درد ٿيڻ- سُور ٿيڻ.

ذڪڻ. سُور جي سُوت آڻڻ. بدن ۾ پاڇ ٿيڻ.

● کيسڪ': ث. بدن جو سُور- پيڙا. بدن

جي پاڇ. سُور جي سُوت. تڪليف. ايذاءَ.

● کيسڪ' آڻهنا: سُور جي سُوت آڻڻ.

پيڙا ٿيڻ (بدن ۾). ايذاءَ اچڻ.

● کيسڪ' مٿانا، نيڪالنا: سُور لاهڻ. نفساني

خواهش پوري ڪرڻ.

● کيسم'، کيسمبهه: ذ [ه] گل جو هڪ

قسم (جنهن مان گاڙهو رنگ ٺاهيندا آهن).

● کيسمسانا: لازم [ه] لُڏڻ. بدن ڪوٺڻ.

ڦٽوڻ. جند ڇڏائڻ جي ڪوشش ڪرڻ. بيزار

ٿيڻ. بدن سينچڻ (ايذاءَ سبب).

● کيسمسنا جانا: گهٽائجي وڃڻ. بيتاب ٿيڻ.

● کيسمساهڻ': ث. بيقراي- گهٽاهڻ-

بي آرامي.

● کيسنا: متعدي [ه] ڪسڻ- ڇڪڻ-

ٽاڻڻ- ڇڪي ٻڌڻ. ڪسوتيءَ تي هڻڻ.

● کيسا: صفت. ڪشيل- ڇڪيل. تنگ-

سوڙهو. ڪسو- تور ۾ گهٽ.

● کيسا جانا: ڪشجڻ- ڇڪجڻ.

● ڪُشتم ڪُشنا: ذ [آردو] گندي گنديان جهڙي
پر گندي جي وڃڻ جي حالت. جانيوتجي وڃڻ جي حالت.
● ڪُشتَ: ذ. صفت [ف] ڪُئل-مقتول. شهيد.
(ذ) لاش. ڪُشتو.
- ڪُشتون ڪَ پُشتَ لڳ جانا: لاشن جا ڍير
لڳي وڃڻ.
- ڪُشتون ڪا ڪهيت: محاورو. اهو هنڌ جتي لاشا
پيل هجن.
- ڪُشتون ڪَ ڪهيت پُڙنا: لاشن جو ڍير لڳڻ.
● ڪُشتي ڪُشتيا: ث [ف] پڙي. ڪاٺيءَ
خونڇو (جنهن ۾ ماني وغيره رکندا آهن).
- ڪُشتي ڪهينا: پڙي هلائڻ.
● ڪُشتي: ث [ف] هڪ خاص طريقي سان پن
پهلوان جي زور آزمائي.
- ڪُشتي لڙنا: ڪشتي وڙهڻ. زور آزمائي ڪرڻ.
● ڪُفر: ذ [ع] بي ديني - ڪُفر. خدا کي
نه مڃڻ واري حالت. ناشڪري. ضد - هت.
بي ايماني.
- ڪُفر بکنا: ڪفر بڪڻ - بي دينيءَ جون
ڳالهائون ڪرڻ. گاريون بڪڻ.
- ڪُفر توڙنا: ڪفر کان هٽائي دٻن تي آڻڻ.
ضد ڀڄڻ.
● ڪُفن ڪُفن: ذ [ع] لاش کي ويڙهيل
اڇو ڪپڙو - ڪُفن.
- ڪُفن ٻهاڙ ڪر ٺهنا: مردي جو زنده ٿيڻ.
- ڪُفن ٻهاڙ ڪرڻ بولنا: اوچتو وڏي واڪي
ڳالهائڻ - رڙ ڪري ڳالهائڻ.
- ڪُفن سر ٻاندھنا: ڪفن سِر سان ٻڌڻ.
موت جي منهن ۾ وڃڻ. جان جو کي ۾ وجهڻ.
- ڪُفن ميلا نه هونا: ڪفن ميو نه ٿيڻ.
مڙهي گهڻو عرصو نه گذرڻ.

- ڪسا ڪسايا: صفت. ڇڪيل ٺهيل.
ٺهيل ٺڪيل. هيٺارن پتوهارن سان. سنڀريل.
سنجیل (گهوڙو).
- ڪسانا: متعدي ڇڪائڻ. ڪشائڻ. ڪسوئي
تي پرکائڻ. آزمائڻ. (تترن کي) ڦوڪائڻ.
- ڪساوڻ: ٻڌ. ڇڪ. ٽاڻ. تنگي. سوڙهه.
گهٽ. ڪمر ڪشڻ واري حالت. آزمائش.
- ڪساهو: صفت. ڪشيل - ڇڪي ٻڌل.
تنگ. سوڙهو - چست (لباس).
- ڪساو: ذ. ڇڪ. ڇڪڻ واري حالت.
● ڪسائي: ث [ه] ڪاشه ڪاري - ڪوٽ
هار پيو.
● ڪسوانا: متعدي [ه] پيٽائڻ - پارا توڙ ڏيارڻ.
- ڪسوانا پيٽوانا: رُٺاڙ پيٽائڻ. واويلا ڪرائڻ.
● ڪسوئي: ث [ه] هڪ قسم جو پٿر (جنهن
تي سون پرکڻ لاءِ گهندا آهن). ڪسوئي.
- ڪسوئي پٿر ڪسنا: لڳانا: ڪسوئي تي
هڻڻ. پرکڻ. آزمائڻ.
● ڪسون: صفت [ارنو] ٽيڙيءَ اک وارو گهوڙو.
● ڪسونجهي: ث [ه] وڻ جو هڪ قسم.
● ڪسي ڪسي: ث [ه] هڪ قسم جو
اوزار - ڪهيڙو.
● ڪسي جانا: لازم [ه] ڪسجي وڃڻ (ڌاتو).
ڪسارجي وڃڻ.
ڪسي ڪسي: صفت [ه] ڪسي ڪسي: ڪسارجي جا
ڌاتو ٺاهيندڙ يا وڪندڙ.
ڪسيرو: ذ [ه] گاه جو هڪ قسم.
● ڪسيلا ڪسيلا: صفت [ه] ڪسيلا - ڪسارو.
● ڪسيلا ڪسيلا: صفت [ه] ڄاڻو. مضبوط.
- ڪسيلا پسن: ذ. بدن ڄاڻو هئڻ جي حالت.
مضبوطي.

● ڪُڪُ: ٿ [ه] ڪُڪُ- ڪِيڪُ. ڪُتي جي پونڪ.

● ڪُڪُ ڪُڪُ: ٿ. ڪُڪُ جو آواز.

● ڪُڪُڙي: ٿ [ه] ڪُڪُڙيءَ جو هڪ قسم (ڪ-چ يا بڻل ۾ ڦُڙي ٿئي) - ڪُڪُڙي.

● ڪُڪُڙو: ٿ [ه] تماڪ جو هڪ قسم. هڪ قسم جو وڏو حَقو.

● ڪُڪُڙو: ٿ. ذ. صفت. حَقِي جو ٻانڌائي.

● ڪُڪُڙو خانو: ٿ. جاءِ يا اوطاق (جتي عام ماڻهو حَقِي چڪڻ لاءِ ايندا هجن).

● ڪُڪُڙي ۽ ڪُڪُڙياڻ: ٿ [ه] هڪ قسم جي وَل ۽ اُن جو ڦُلُ - وَڻڱو.

● ڪُڪُڙي ڪا چور: محاوره. گيدري جو چور. ننڍو چور - رواجي چور.

● ڪُڪُڙي ڪا چور: ٻانڌاڻاڻا: گيدري جو چور ٻڌو وڃي. معمولي ڏوهه جي وڏي سزاملڻ.

● ڪُڪُڙي ڪا ڪهيڙا ڪُڙنا: هڪ جي ٻي ڪرڻ. بيقدري ڪرڻ.

● ڪُڪُڙي: ٿ [ه] ڪُڪُڙي سَٽَ جي ڦوري. مڪانيءَ جو سنگ. اُڪ جو اُنڊُ.

● ڪُڪُڙي هوڃاڻا: ويڙهجي وڃڻ (سيءَ ۾).

سُسي وڃڻ.

● ڪِيڪُڙياڻا: لازم [ه] ڪِيڪُڙا ڪرڻ. ڀولڙي جو دانهون ڪرڻ.

● ڪُڪُڙي ڪُڪُڙي: ٿ [ه] وڏو ڪوڏ.

● ڪُڪُڙي: ٿ [ه] گذريل ڏينهن - ڪلهه - ڪالهه. ايندڙ ڏينهن - سڀاڻي. قيامت جو ڏينهن.

● ڪُڪُڙي پُڙ: ڇهڙو: ٿ. ڪو ڪم ٻئي ڏينهن تي رکڻ - سڀاڻي تي ڇڏڻ.

● ڪُڪُڙي ڪُڪُڙي: ٿ. آڇ سڀان ڪرڻ. بهانا ڪرڻ - نٿائڻ.

● ڪُڪُ: ڪو: تابع فعل. سڀاڻي.

● ڪُڪُ: ٿ [ه] آرام - قرار - سُڪ. فرحت.

● ڪُڪُ: ٿ. انا: آرام اچڻ - قرار اچڻ. دلچاءِ ٿيڻ.

● ڪُڪُ: ٿ. ٻيڪُڙي هونا: بيقار ٿيڻ. سُڪ ڦيڻ.

● ڪُڪُ: ٿ. پانا: آرام حاصل ڪرڻ. سُڪ وٺڻ. دلچاءِ ڪرڻ.

● ڪُڪُ: ٿ. پُڙنا: آرام اچڻ. قرار اچڻ. دلچاءِ ٿيڻ. گهڻي لهن.

● ڪُڪُ: ٿ. ٻيڪُڙي هونا: ٻي آرام ٿيڻ. بيقار ٿيڻ.

● ڪُڪُ: ٿ [ه] ڪنهن شيءِ جو ڀاڱو - پُڙو. ڪُڪُ - مِشَن. اوزار. عضوو. بندوق جو گهوڙو. ڪُڪُمار جي ٽاڪِي. ڦندو. چار. ڪُڪُجي.

● ڪُڪُ: ٿ. ٻيڪُڙي: ٿ. ڪُڪُ خراب ٿيڻ. پُڙو (مِشَن جو) خراب ٿيڻ.

● ڪُڪُ: ٿ. ٻيڪُڙي: ٿ. ٻيڪُڙي ٿي ويهڻ "ديکهن اُونٽ کيس ڪل ٻيڪُڙي هئي".

● ڪُڪُ: ٿ. ٻيڪُڙي: ٿ. ڪل کي ڦيرو ڏيڻ.

● ڪُڪُڙي: ٿ. ڪُڪُڙي: ٿ. ڪُڪُڙي يا مِشَن جي ذريعي ٺهيل سِڪو - رُپيو.

● ڪُڪُ: ٿ. ڪُڪُ: ٿ. سَٽَ سَٽَ سَٽَ - عضوو عضوو.

● ڪُڪُ: ٿ. گهڻا، سَٽَ سَٽَ: ڪُڪُڙي ڪُڪُڙي. گهڻا. ڦيرو ڏيڻ.

● ڪُڪُ: ٿ. ٿ [ه] چُن چُن مان آخري چڱ (هنن جي عقيدي موجب ان جي ختم ٿيڻ تي قيامت ٿيندي).

● ڪُڪُ: ٿ. ٿ [ه] آخري زمانو - ڪُڪُڙي.

● ڪُڪُ: ٿ. صفت [ه] "ڪالا" جو مُخْتَف. ڪارو - سياهه.

● ڪُڪُ: ٿ. ٿ [ه] ڪار ڪُڪُ (جنهن جي گُجي ڪاري ٿئي).

● ڪُڪُ: ٿ. ٿ [ه] ڪار ڪُڪُ - ڪاري

- ڪلٽي دَراڙي: ٿ. ڏاڍي ڳالهائڻ جي حالت.
زبان درازي.

- ڪلٽل؟: ذ [هه] شراب ٺاهيندڙ - ڪلٽل.
- ڪلٽام؟: ذ [ع] جملو - گفتو - شعر - نظم - قول.
- ڪلٽام؟ اُنھانا: قرآن شريف ڪڍڻ - ڪلام الله ڪڍڻ.
- ڪلٽام؟ اُنھانا: ڳالهه - ڦيرائڻ.
- ڪلٽام؟ ڪرنا: ڳالهه ڪرڻ. گفتگو ڪرڻ.

بحث ڪرڻ.

- ڪلٽانا: لازم [هه] جلد - ڪاٺ - ڪڙهن. سڙڻ - پوسڻ. سور ڪرڻ (عضو).

- ڪيلانا: متعدي [هه] چنڊڻ (آن).

- ڪلٽائي ڪ: ڪلٽاڻيا: ٿ [هه] ڪرائي - هٿ ۽ ٿونٺ جي وچ وارو حصو.

- ڪلٽائي آٽارنا: ڪرائي ڪيڻ. ٻانهن پيڇڻ.
- ڪلٽائي سڙوڙنا: ڪرائي سڙوڙڻ. ٻانهن سڙوڙڻ.

- ڪلٽيل؟: ٿ [هه] ڪيئن جي سڙڻ جي حالت.

- ڪلٽيلانا: لازم [هه] سڙڻ (ڪيئن). لڇڻ (ايذاء کان) - بي آرام ٿيڻ. گڙگڙ ٿيڻ (پيٽ ۾).

- ننڊ ۾ آڏڻ پُٺڻ. ڪا نئين ڳالهه خيال ۾ اچڻ.
- ڪلٽيلا هٿ؟: ٿ. پُٺڻ (ڪيئن جو). بيقاراري.

- ڪلٽپ؟: ذ [هه] وار ڪارا ڪرڻ جو خضاب. ڪلف (ڪپڙن جو).

- ڪلٽپ دار؟: ذ. صفت. ڪلف ڏنل (ڪپڙو).

- ڪلٽپ لگانا: ڪپڙن کي ڪلف ڏيڻ.

- ڪلٽيانا: متعدي [هه] رنجائڻ - ايذاء رسائڻ - ڏکوئڻ. ستائڻ - آزارڻ. لڇائڻ. بيقار ڪرڻ.

- ڪلٽيا ڪرنا: آزاريندو رهڻ - ستائيندو رهڻ.

- ڪلٽينا: لازم [هه] رنج ٿيڻ. ستائجڻ - آزارجڻ. بيقار ٿيڻ. پيٽجڻ.

- ڪلٽيهي: ٿ [هه] اناج جو هڪ قسم.

- ڪلٽينا: لازم [هه] آڏڻ. پٺو ڪاٺڻ. پاسو

زبان وارو ماڻهو (جنهن جي پيٽ جلد اثر ڪري).
(ٿ) ڪلٽي جيجهڙي.

- ڪلٽجهواڻ: صفت. ڪار - سڙو. سانڙو.

- ڪلٽي چيڙا: ذ. پکي ۽ جو هڪ قسم. هڪ قسم جو لغڙ. (ٿ) ڪلٽي چيڙي.

- ڪلٽي چونڊجا: ذ. آهو ڪبوٽر جنهن جي چنڊ ڪاري هجي.

- ڪلٽي دُمڙا: ذ. آهو پکي جنهن جو پُڄ ڪارو هجي.

- ڪلٽي سيرا: ذ. ڪاري منڀي وارو - ماڻهو. آهو پکي جنهن جي چوٽي ڪاري هجي.

- ڪلٽي مُونڙها، ڪلٽي مُونڙها، ڪلٽي مُونڙها، ڪلٽي مُونڙها: صفت. ڪار - مُونڙها. بد بخت - نياڳو. (ٿ) ڪلٽي مُونڙها، ڪلٽي مُونڙها، ڪلٽي مُونڙها.

- ڪلٽي موهي: ذ. ڪارو - ڪاري رنگ جو ماڻهو.

- ڪلٽو: ذ. ڪارو - ڪاري رنگ جو ماڻهو.

- ڪلٽو: ذ. ڪارو - ڪاري رنگ جو ماڻهو.

- ڪلٽو: ذ. ڪارو - ڪاري رنگ جو ماڻهو.

- ڪلٽا ڪ: ڪلٽي: ذ [هه] مڪري - ڪنڀي. گونچ. وڇ. چاڙهي.

- ڪلٽا ٻاڻيچ: ذ. مَنڍِي ۽ پاوا.

- ڪلٽا ٻهڙلانا: مَنڍُون ڦٽوڪڻ. ڪاوڙ ۾ مَنڍُون گهنجائڻ. مغرور ٿيڻ.

- ڪلٽا توڙ: صفت. مَنڍُون توڙ.

- ڪلٽا ٺهڙا: محاورو. زبان درازي. ڊاڙ پٽاڪ.

- ڪلٽا دبانا: گنلو دٻائڻ.

- ڪلٽي ٻاڻي: ذ. مَنڍِي پايا.

- ڪلٽي چيرنا: وڇون چيرڻ.

- ڪلٽي دَراز: صفت. زبان دراز - بد زبان. جهيڙاڪ.

بدلائڻ. وعدي کان ڦيرڻ.

● ڪُلچَ: ذ [ف] خميري مان ٺهيل هڪ قسم جي ٺلهي ماني.

● ڪَلتر: صفت [ه] ڪلتر. (ث) ڪلرائي زمين. (ذ) لُٽڻ.

■ ڪَلتر ٻَگَنا: ڪلر لڳڻ. ڪلر وڻ.

● ڪِلتر ڪُڻ: ذ [انگ. Clerk] منشي-ڪيلارڪ.

● ڪَلترُن: ث [ه] جڙون لائيندڙ عورت.

● ڪُلتره: صفت [ه] بيوقوف - جاھل.

هڪ قسم جو ٺڪر جو ڏانءُ.

● ڪَلَس: ذ [ه] گنبد يا انگاس جي چوٽيءَ وارو ڪَلَس. ٺامهي، پتل وغيره مان ٺهيل گهاگهر.

■ ڪَلَسا: ذ. ڪَلَس. ٺامي، پتل وغيره مان ٺهيل گهاگهر.

ڪِلڪارُنا: لازم [ه] رڻ. چيخڻ.

■ ڪِلڪاري ۽ ڪِلڪاريان: ث. رڻ. چيخ. ڀولڙي جو چرڙاٽ.

■ ڪِلڪاري ڪَرُنا، مارُنا: چيخڻ. دانهون ڪرڻ. ڪيڪُون ڪرڻ. ڀولڙي جو چرڙاٽ ڪرڻ.

● ڪَلڪان ڪَرُ دينا: محاوره [ه] بيزار ڪري ڇڏڻ.

● ڪَلڪنُتر: ذ [انگ. Collector] ضلعي جو عملدار-ڪليڪٽر.

● ڪيل ڪيل: ث [ه] بڪڪ. ڪيڪل-گنهي-تڪرار. زالن جو پتتيڪو. گوڙ شور.

■ ڪيل ڪيل پيٽ پيٽ: محاوره. ڪيڪل-ڪيٽ ڦيٽ. ڪُرڪُر-گنهي.

■ ڪيل ڪيل ڪانُنا: ذ. ٻارائيءَ راند جو هڪ قسم.

■ ڪيل ڪيل ڪَرُنا: بڪڪ ڪرڻ. ڪُرڪُر ڪرڻ.

ڪرڻ. ڪيڪل ڪرڻ. هر ڳالهه تي تڪرار ڪرڻ. ڳالهه ڳالهه تي گنهي ڪرڻ.

● ڪَلڪَلانا: متعدي [ه] پيتڻ-پاراتو ڏيڻ-بددعا ڏيڻ. گهٽ وڌ ڳالهائڻ.

■ ڪَلُما: ذ [اردو] اهو قيمو جو پڪريءَ جي آندڻ ۾ وجهي پچائيندا آهن.

■ ڪَلِمَ: ذ [ع] جُمَلو. قول. ايمان جو اقرار.

● ڪَلُن: ث [ه] سُر جي سَوَت - ايڏا.

● ڪَلُنا: متعدي [ه] سُر جون سَوَتون آڻڻ - ايڏا ڏيڻ.

■ ڪَلُج: ث [ه] گهوڙي جي هلڻيءَ جو هڪ عيب (جنهن ۾ گهوڙي جون ٻويون ٽنگون پاڻ ۾ لڳنديون آهن).

● ڪَلُڪ: ذ [ه] ڪارنهن - ڪَلُڪڪ - ڪارنهن جو ٺيڪو. عيب. خواري.

■ ڪَلُڪ ڪا ٺيڪا: محاوره. ڪَلُڪڪ جو ٺيڪو. ڪارنهن جو داغ. عيب. بدنامي-خواري.

■ ڪَلُڪي: صفت. بدنام - خوار. عيبدار.

● ڪَلُنِي ۽ ڪَلُنِيان: ث [ه] هڪ قسم جو جيت (جو چوپائي جي بت تي ڏيندو آهي).

● ڪَلُوار: ذ [ه] ڪلال - شراب ٺاهيندڙ. (ث) ڪَلُوارُن.

● ڪَلُوانا: متعدي [ه] ڪيل هٿائڻ. قلوب ڪرائڻ. متبائڻ (نانگ).

● ڪَلُور ۽ ڪَلُوري: ث [ه] وهڙي.

● ڪَلُول: ۽ ڪَلُوليس: ث [ه] راند روند - ٺينگ ٽپا. سِير - گهمڻ. خوشي - مزو.

■ ڪَلُوليس ڪَرُنا: جانورن جو خوشيءَ ۾ ٺينگ ٽپا ڏيڻ. موج ڪرڻ. مزا مائڻ.

ڪَلُونجِي: ث [ه] هڪ قسم جو ٻج (جو

آچار ۾ وجهندا آهن.

ڪلونئس: ٿ [ه] ڪلڪ- ڪاراڻ-

ڪارٽ- بدنامي. خوري. ٽيڪو- داغ.

ڪلونئس لڳانا: ڪلڪ لڳائڻ- ٽيڪولائڻ.

ڪلهڙا ۽ ڪلهڙي: ڏ [ه] ڪهڙو.

ڪلهڙي ۽ ڪلهڙيان: ٿ. ڪهڙي.

ڪلهڙي ۽ ڪلهڙي: ڏ [ه] ٽيڪر جو ٽيڪو.

آتشبازي ۽ جو هڪ قسم. (صفت) ٽلهو- بي ڊولو.

ڪلهڙا ۽ ڪلهڙي: ڏ. ٽيڪر جو ٽيڪو.

ڪلهيا: ٿ [ه] ڪينگر. آتشبازي ۽ جو

هڪ قسم.

ڪلهيا مڻ ڪڙ ٻهڙنا: ڪو ڪم ڪجهه.

گوه ۾ ڪرڻ- ليڪ چپ ۾ ڪرڻ.

ڪلي ۽ ڪلياڻ: ٿ [ه] آڻ ٽيڙيل ڪل-

مڪوي- ڪلي. گونچ.

ڪلي ڪهڻا: مڪوي ٽيڙڻ.

ڪلي مڙجھانا: مڪوي ڪومائڻ.

ڪلياڻ آنا: مڪويون نڪرڻ. ڪل ٽيڙڻ.

ڪلي ۽ ڪلياڻ: ٿ [ه] دانھن- چيخ.

ڪيلي. چيڙو.

ڪلي مارنا: ڪيڪ ڪرڻ- رو ڪرڻ.

ڪلي ۽ ڪلياڻ: ٿ [ه] گروڙي.

ڪلي ڪرنا: گروڙي ڪرڻ.

ڪلياڻا: لازم [ه] گونچ ٽيڙڻ. نوان ڪنپ

چڻ (هڪين ڪي).

ڪلپيجا: ڏ [ه] جيرو- جگر. (مجازاً) همت-

حوصلو. دليري. (صفت) عزيز- مائت. پيارو.

ڪلپيجا اجهڻا: جگر ڏڪڻ. دل ڏوڪڻ.

ڪلپيجا الٽ: جانا: جگر ڪي ڏڪ لڳڻ.

بيقرار ٿيڻ.

ڪلپيجا آلتا: ساھ منجهڻ- دل گهٽائڻ.

ڪلپيجا پڙه: جانا: جگر وڌي وڃڻ. حوصلو وڌڻ. همت وڌڻ.

ڪلپيجا پيها جانا: دل پڻندي وڃڻ (ڊپ).

ڪمزوري يا صدمي سبب. دل گهٽائجي وڃڻ.

ڪلپيجا پاني ڪرنا: جگر پاڻي ڪرڻ. دل

ٽڌي ڪرڻ. دل نرم ڪرڻ.

ڪلپيجا پيس: جانا: دل کي سخت صدمو رسڻ.

ڪلپيجا پنڪا: جگر ساڙڻ. دل جلائڻ.

اندر ساڙڻ. صدمو رسائڻ. ساڙ ڏيارڻ.

ڪلپيجا پنڪ: جانا: جگر ڪڙهي وڃڻ.

اندر سڙي وڃڻ.

ڪلپيجا پنڪڙنا: جگر جهلڻ. دل جهلڻ.

صدمو سهڻ- غم برداشت ڪرڻ.

ڪلپيجا پنڪنا: جگر ڪڙهڻ. دل جٽڻ.

ڪڙيڻ- بيزار ٿيڻ.

ڪلپيجا پهنڪنا: جگر ڦاٽڻ. هيان ۽ ڦاٽڻ.

صدمي نه سهي سگهڻ سبب دل ٽٽڪڻ.

ڪلپيجا پهنڪنا: جگر ڏڪڻ. دل ڏوڪڻ.

پيتاب ٿيڻ.

ڪلپيجا پهنڪنا: جگر سڙڻ- جيرو جٽڻ.

دل سڙڻ. اندر ڪڙهڻ.

ڪلپيجا تهام: لينا: جگر ڪي هٿ ڏيڻ.

دل جهلڻ. پاڻ سنڀالڻ. دل کي قابو ڪرڻ.

ڪلپيجا تهر: تهرانا: جگر ڏڪڻ. دل

ڏوڪڻ. سي ۽ ڏڪڻ.

ڪلپيجا ٽوٽنا: دل ٽٽڻ. دل پڇڻ. دل کي

سخت صدمو رسڻ. مايوس ٿيڻ.

ڪلپيجا ٽهنڌا ڪرنا: جگر ٽارڻ. دل خوش

ڪرڻ. تسلي ڏيڻ.

ڪلپيجا ٽهنڌا هونا: جيڪر ٽرڻ. دل ٽرڻ.

آرام اچڻ. تسلي ٿيڻ. صبر اچڻ- قرار اچڻ.

- ڪلپڃا جلاڻا: جگر جلاڻ. اندر ساڙڻ.
 - ڪلپڃا جهٽلڻي ڪرڻا: جگر ٻرڻ ڪرڻ.
 - جگر وڍڻ. اندر وڌجڻ. طعن سان اندر ساڙڻ.
 - ڪلپڃا دھڙ ڪرڻا: جگر ڏڪڻ. دل ڌڙڪڻ.
 - خوف يا هراس ۾ ڦڦڙ ڏڪڻ. ڊپ ۾ ڏڪڻ.
 - ڪلپڃا دھڙڪڻ جانا: جگر جلي وڃڻ. دل
 پڇي پوڻ.
 - ڪلپڃا سنبهالڻا: جگر جهلڻ. دل کي
 قابو ڪرڻ. دل جهلڻ. برداشت ڪرڻ.
 - ڪلپڃا کانپڻا: جگر ڏڪڻ. خوف سبب
 دل ڌڙڪڻ. ڏڪڻي وٺڻ.
 - ڪلپڃا ڪمڻا: جگر وڍجڻ. دل کي صدمو
 رسڻ. اندر وڍجڻ.
 - ڪلپڃا ڪهڙ ڇڻا: بک سبب آندڙ وڍجڻ.
 - ڪلپڃا گودڻا: طعن سان جگر ساڙڻ.
 - ڪلپڃا مسوس ڪرڻا: جانا: دل کي
 مهڻيندو رهجي وڃڻ. صدمي کي صبر سان برداشت
 ڪرڻ.
 - ڪلپڃا مٺڻ ڪو آنا: آندڙ وات ۾ اچڻ.
 دَم گهٽجڻ. ساھ مٽجڻ. گهٽ رائجڻ. هراسجڻ.
 بيتاب ٿيڻ.
 - ڪلپڃا هلا دينا: جگر ڏڪائي ڇڏڻ.
 ڊيڄاري ڇڏڻ.
 - ڪلپڃي: ٿ. جيرو - جيراندي.
 - ڪلپڃي ٻر پتھر رکھنا: دل تي ٻرڻ رکڻ.
 دل ڏاڍي ڪرڻ. صبر ڪرڻ.
 - ڪلپڃي ٻر چھري پھيرنا: جگر تي ڪاٽي
 وهائڻ. اندر وڍڻ.
 - ڪلپڃي ٻر سانڀ لوڻا: اندر ساڙڻ. حسد
 جي باھ ۾ جلڻ.
 - ڪلپڃي ٻر گھوٽسا لڳڻا: دل کي سخت

صدمو رسڻ. دل کي ڏڪ لڳڻ. ڏ ڪوئجڻ.
 - ڪلپڃي پھڙا: محاوره. جيراندي ڦڦڙ.
 (ڪنايتا) نر ملندڙ رنگ. (جهڙوڪ گاڙهي سلوار،
 ڪارو چولو ۽ سائو رڻو پائڻ).
 - ڪلپڃي ڦڦڙ لڳا رکھڻا: جگر سان لائي
 رکڻ. دل سان ساندي رکڻ.
 - ڪلپڃي ڦڦڙ لڳاڻا: جگر سان لائي
 ڇاتيءَ سان لڳائڻ. پيار ڪرڻ. پاڪر پائڻ.
 - ڪلپڃي ڪا ٽڪڙا: محاوره. جگر جو ڏڪو.
 لخت جگر. پُٺ.
 - ڪلپڃي ڪهائي: ٿ. نظر هڻي ٻارن جو هانءُ
 کائيندڙ عورت - ڏاڻڻ.
 - ڪلپڃي ڪي ٽھنڌ ڪڻ: ٿ. هنئين جو ٺار.
 دل جي راحت.
 - ڪلپڃي ڪي آڱڻ لڳنا: جگر ۾ باھ لڳڻ.
 اندر ساڙڻ. هانءُ ساڙڻ (خراب کاڌي کائڻ سبب).
 - ڪلپڃي ڪي ٽھنڌ ڪ پڙنا: جگر ۾ ٺار
 ٿيڻ. دل ٺرڻ. دل کي فرحت اچڻ. اندر ٺرڻ.
 آرام ملڻ - تسڪين ٿيڻ.
 - ڪلپڃي ڪي چٽڪريا لپنا: جگر ۾ چھنڊڙيون
 هڻڻ. طعن سان دل ساڙڻ.
 ● ڪلپيل: ڪ. ڪلپيلين: ٿ [ھ] راند روند -
 ٽينگ ٿيا. سير - چڪر. ڏسو "ڪلول" ٻڪريءَ جو
 نوان ڪنڀ ڪيلڻ جي حالت - ڏسو "ڪرڙيز".
 ● ڪم: صفت [ف] گھٽ - ڪسو - ٿورو. خسي.
 - ڪم پڙنا: گھٽ ٿيڻ گھٽ ملڻ.
 - ڪم ٽولا: صفت. ٿور ۾ ٺڳي ڪندڙ.
 گھٽ ٿوريندڙ.
 - ڪم ٽي: صفت. گھٽ - ڪسو.
 - ڪم ڏلا: صفت. ٿوريءَ دل ٿورو بزدل.
 ڊڄڻو. ڪنجوس.

سنڀرڻ - تيار ٿيڻ (ڪم يا سفر وغيره لاءِ). ٻڪو
ارادو ڪرڻ.

- ڪَمَرُ پَنڪَرُ نا تها مَنا: چيلهه جهلڻ. چيلهه
کان جهلڻ. ٽيڪ ڏيڻ. مدد ڪرڻ.

- ڪَمَرُ تَخَتَ هونا: چيلهه سيمجڻ.

- ڪَمَرُ توڙُ نا: چيلهه ڀڄڻ. نقصان پهچائڻ.
ڪمزور ڪرڻ. نا اميد ڪرڻ. زور ڀڄڻ.

- ڪَمَرُ ٿوڻا: صفت. چيلهه ڀڳل. ڪپڙو -
گڱو. (ٺ) ڪَمَرُ ٿوڻي.

- ڪَمَرُ ٿوڻا: چيلهه ڀڄڻ. همت ٽٽڻ.

- ڪَمَرُ ٺهو ڪُنا: پُئسي ٺهرڻ. شاباس ڏيڻ.
همت افزائي ڪرڻ.

- ڪَمَرُ جهُڪُنا: پيري يا ضعيفيءَ سبب
ڪپڙو ٿيڻ.

- ڪَمَرُ چُسُمتُ بانڊ هُنا: ڪمر ڪشي ٻڌڻ.
ٻڪو ارادو ڪرڻ.

- ڪَمَرُ چَلا نا: چيلهه لوڏڻ. ناچ چيلهه گهمائڻ.

- ڪَمَرُ ٻُسي ٿوڻُ جانا: چيلهه ڀڄي پوڻ.
نا اميدي ٿيڻ. همت ٽٽي پوڻ.

- ڪَمَرُ سِيدهي ڪَرُ نا: چيلهه سڌي ڪرڻ -
ليٽڻ. آرام ڪرڻ.

- ڪَمَرُ ڪَرُ نا: ڪپوٽر جو هوا ۾ بازوليون
پائڻ. گهوڙي جو نٿا کڻڻ (جنهن مان سوار
کي ڪرڻ جو انديشو هجي).

- ڪَمَرُ ڪَسُنا: ڪمر ڪشڻ. سندرو ٻڌڻ.
تيار ٿيڻ - سنڀرڻ. ٻڪو ارادو ڪرڻ.

- ڪَمَرُ ڪوڻُ: ڏ. چيلهه جيتري پيت (جا
گوڻ يا باغ وغيره چوڌاري آيل هجي).

- ڪَمَرُ ڪهو ٿوڻا: سندرو کولڻ. ڪوشش
چڏي ڏيڻ. ويهي رهڻ.

- ڪَمَرُ لڇڪانا: چيلهه لوڏڻ.

- ڪَمُ سِنُ: صفت. ننڍي عمر جو - ٻار.

- ڪَمُ ڪَرُ نا: گهٽ ڪرڻ. گهٽائڻ. ٿورو
ڪرڻ. ڪٽ ڪرڻ. مختصر ڪرڻ.

- ڪَمُ: ٺ. گهٽتائي - ٿورائي. نقصان -
ٿوڻو. ڪوتاهي.

- ڪَمُادُ ڪَمُادُ: ڏ [ه] ڪَمَند - ڪمانڊ.

- ڪَمَنا: متعدي [ه] ڪمائڻ - ڪمائي ڪرڻ.

- آهائڻ - آهت ڪرڻ. چمڙي کي نرم ڪرڻ. زمين
کي ٺاهي ٻوڪ لائق بنائڻ.

- ڪَمُا ڪهانا: ڪمائي ڪائڻ. پورهيو ڪري ڪائڻ.

- ڪَمُا لَپَنا: ڪمائي وٺڻ.

- ڪَمَنا دَها نا: ڪمائڻ ڪرڻ - پئسادو ڪو
ڪمائڻ.

- ڪَمُاؤ ڪَمُاؤ: صفت. ڪمائڻو - ڪمائيندڙ.

- ڪَمُاؤ ڪَمُاؤ: ڪمائڻو (پاتي).

- ڪَمُاؤ ٻوٽُ: ڏ. ڪَمُاؤ ٻوٽُ - ڪائائو
ٻوٽُ. (لنڙا) ٻيڪار ماڻهو.

- ڪَمُائي: ٺ. ڪَمَائي - آهت - پيدائش.
فائدو. محنت.

- ڪَمَانُ ڪَمَانِيسُ: ٺ [ف] ڪَمَان - سيگ.
انڊلڪ. محراب. (صفت) ڏنگو - سڙيل.

- ڪَمَانُ ڪهينچنا: ڪمان چاڙهڻ - تير هڻڻ.

- ڪَمَائي ڪَمَانِياں: ٺ. ڪَمَان. گزري
(واڍڪو اوزار).

- ڪَمُپُ: ڏ [انگ. Camp] چانوئي -
لشڪر گاه.

- ڪَمُڏا ڪَمُڏا: ڏ [ه] گول ڪڍڻو.

- ڪَمَرُ: ٺ [ف] چيلهه.

- ڪَمَرُ آڪهَرُ جانا: چيلهه نڪري پوڻ.
چيلهه ڀڄي پوڻ.

- ڪَمَرُ بانڊ هُنا: چيلهه ٻڌڻ. سندرو ٻڌڻ.

- ڪَمَرُ لَکَنا: چوٻائي کي ٻئيءَ تي ڦٽ ٿيڻ - ٻئيءَ ۾ چٽا پوڻ .
- ڪَمَرُ مارُ ڪَرُ چَلَنا: گهڻي بار سبب وٺت جو چيلو جهڪائي هلڻ .
- ڪَمَرِي: ذ . بار سبب جهڪي هلندڙ گهوڙو .
- ڪَمَرُ، ڪَمَرُه: ذ [ڀرتگالي، قديم فارسي] ڪوٺي - رُوم (room) .
- ڪَمَڻُ ۽ ڪَمَڻُ: ذ [ه] اُن مان ٺهيل ٿلهو ڪپڙو - ڪمبل .
- ڪَمَڻُ مِٺِي دوشالِيءَ کا مَزا مِلَنا: غريبيءَ ۾ آرام ملڻ .
- ڪَمَڻِي ۽ ڪَمَڻِيَاڻ: ٺ. ننڍو ڪمبل .
- ڪَمَڻِي ڪَتَهَرِي ڪَرُنا: لڏپلاڻ جو سامان ٻڌڻ . ٽپڙ ٺاوي ڪڍڻ - مڙي ڪڍڻ .
- ڪَمَڻِيَا: ٺ [ه] نارنگيءَ جو هڪ قسم . هڪ قسم جو ڪيئون (جو ڪَنڊُو، ٿوري وغيره) ۾ ٿئي ۽ بدن تي لڳڻ سان خارش ڪري .
- ڪَمَڻِيَا: لازم [ه] ڪُومَانجَن . سَڪَڻ . سَنهن لهي وڃڻ . اڀرو ٿيڻ (بدن) .
- ڪَمَڻِيَت: ذ [ه] تيرانداڙ - گارڙيو .
- ڪَمَڻِيَا: متعدي المتعدى [ه] ڪمارائڻ . فائدو ڏيارڻ .
- ڪَمَڻِيَا ۽ ڪَمَڻِيَا: ذ [ه] مٽيءَ مان ٿانوَ ٺاهيندڙ ڪَمَڻِيَا. (ٺ) ڪَمَڻِيَا، ڪَمَڻِيَا .
- ڪَمَڻِيَا کا آوا: ذ . ڪنڀار جي آوي (جنهن ۾ ٿانوَ پڇاڻيندا آهن) . ماءُ جو پيٽ .
- ڪَمَڻِيَا: ٺ . هڪ قسم جو جيت (جو مٽيءَ جو گهر ٺاهيندو آهي) - گهر پٽڙي .
- ڪَمَڻِيَا کا گَهَرُ: ذ . گهر پٽڙي (جيت) جو گهر .
- ڪَمَڻِيَا: لازم [ه] ڪُومَانجَن - ڏسو "ڪَمَڻِيَا" .
- ڪَمَڻِيَا ۽ ڪَمَڻِيَا: صفت [ه] ڪَمَڻِيَا - مزدور . (ٺ) ڪَمَڻِيَا، ڪَمَڻِيَا .
- ڪَمَڻِيَا: ذ [ه] آها جاھ جتي چوٻائي مال جو ڪوس ٿئي - ڪوس گهر .
- ڪَمَڻِيَا ڪَرُنا: ڪَمَڻِيَا - ذبح ڪرڻ . ڪوس ڪرڻ .
- ڪَمَڻِيَا: صفت [ف] ڪَمَڻِيَا - نيچ .
- ڪَمَڻِيَا پَن: ذ . ڪَمَڻِيَا .
- ڪَمَڻِيَا: ذ [ه] ڌرو - ٽڪرو . ڪَنو - ڍاڻو . ٿورو ڌرو . اناج . مَڪوڙي - مَڪلي . ميري جي ڪٽي . زور .
- ڪَمَڻِيَا پَنائي: ٺ . فصل جي پيدائش کي حصيدارن ۾ تقسيم ڪرڻ جي حالت - ٻيڙي .
- ڪَمَڻِيَا: ذ [ه] جانچ - پرک .
- ڪَمَڻِيَا ڪَرُنا: جانچ ڪرڻ . ڍاڻ بندي هڪرڻ .
- ڪَمَڻِيَا: ذ [ه] ڪَمَڻِيَا . آڏ .
- ڪَمَڻِيَا اَنَڪهي ۽ ڪَمَڻِيَا اَنَڪهيَاڻ: ٺ . اک جي ڪَمَڻِيَا . ٿيڙي نظر .
- ڪَمَڻِيَا اَنَڪهيون سِي دِيڪهَنا: ٿيڙي نظر سان ڏسڻ .
- ڪَمَڻِيَا: ذ [ه] "کان" جو مخزن . ڪَمَڻِيَا .
- ڪَمَڻِيَا پَهَنا: ذ . ڪَمَڻِيَا . جوڳي (سَنهن جا ڪَمَڻِيَا چيريل هجن) .
- ڪَمَڻِيَا ٽوپ: ذ . هڪ قسم جو ٽوپ (جو مٿي ۾ وجهڻ سان ڪَمَڻِيَا ڍڪي ڇڏيندو آهي) .
- ڪَمَڻِيَا چَهيدا: صفت . ڪَمَڻِيَا چيريل - ڪَمَڻِيَا .
- ڪَمَڻِيَا چَوَپَڏَن: ذ . ٻارن جي هڪ ٽوپ جي هڪ رسم .
- ڪَمَڻِيَا رَس: ذ . ڪَمَڻِيَا يا راڳن ٻڌڻ جو شوق .
- ڪَمَڻِيَا رَسِيَا: صفت . راڳن يا ڪَمَڻِيَا ٻڌڻ جو شوقين .
- ڪَمَڻِيَا سَلائي: ٺ . هڪ قسم جو جيت

- کَمَالٌ ذ [ھ] جریب جو چوٿون حصو زمین.
- کَمَنَائِي : ث [ھ] رستو- واٽ.

- کٽائي ڪاندا : ڪينارو ڪرڻ - پاسو ڪرڻ -
نماي پاسو ڪري وڃڻ .

■ کُنْبُا جَ کُنْبُی : ذ [ھ] کُنْب۔ خاندان۔
گھر جا پاتی۔

- کُنْبَا جَوْرُنَا : مائت میت گڈ کرن۔
- کُنْبِی والا : صفت۔ کُنْب وارو۔ عیالدار۔

اولادي .
● ڪنڀڙي ۽ ڪنڀڙياڻ : ٿ [۵] لونڊري .

● کَنْه: ذ [ھم] نڙ گھٽ. نڙيءَ جو (اڀريل)
ھڏو۔ مٽڪو۔ ڳچسي. (صفت) ياد۔ حفظ.

- ڪٽڻها: ذ. هار. ڪٽڻو (فقيرن جو). هڪ قسم جو گهٽ.

— کٽڻهه ٻيڻهه جانا: نڙي ويهي وڃن. آواز ويهي وڃن.

ڪنهن پھوٽا، نڪلنا: بالغ ٿيڻ تي
ڳچيءَ جو ھڏو ڌاڙ ٿيڻ.

- کُنْهُهُ سُوْکُهُ جَانَا: اَیَحَ یا خُشْکِیَ
سَبَبِ نَرُو سُوْکِی وَجِی - سَخْتِ اَیَحَ لَکَرِ .

ڪنهنهه ڪرنا: حيفظ ڪرڻ - ياد ڪرڻ .
ڪنهنهه مالا: ذ هڪ قسم جو مرض (جو

گچيءَ ۾ ٽمي) - خنازير . گهوڙي جي هڪ
بيماري . هارُ - ڪنڊو . ڪاٺ جي مٿڪن

جي تَسْبِيح .
- ڪُنْهِي ۽ ڪُنْهِيَا: ٿ. ڪاٺ جي مڪن

جي مالها. پڪيءَ جي ڳچيءَ وارو ليڪو.
 ■ ڪُنْڀِيَا: ٺ [ه] "ڪاٺا" جو تصغير. ڪنڍو.

● کُنُفِيلا: صفت [هـ] کنين وارو. کُنُفِي. تيل رکڻ جو هڪ ڏانءُ.

● کتبۂ جا: صفت [ھـ] شہزین اکین وارو۔
(۲)

(برسات جي موسم ۾ پيدا ٿئي)۔ ڪن سوپاري.
 = ڪن سوئي : ٺ. ڪن جي ڳالهه. ڪن
 بڻڻ ڳالهه.

ۛ ڪن سوئيا لپنا : لڪي لڪي ڳالهيون
پڌن : ڪنسر وڌن .

۱۔ کتنے کھجورے ج کتنے کھجورے: ذ۔
حیات جو ہر قسم - سو پیری ۔

● کُنْشَا ۛ کُنْشَہ : ذ [ہ] کُنْو- کِنَار.
کُنْشَہ (لغۃ ح) : کُنْو (کُنْشَا ۛ حو).

- کتنی نیکل جانا: کتو یا کینارو پچی
ہوٹل کے پو نکری ہوٹل.

۱۰۰ - کتنے ڈھیلے ہو جانا: چپ لتڑی پون.
کچر پون. حوش درو تون. وڈائی لون.

● کینار؟ ت ذ [ف] کنارو- کٽپ. پاسو.

● کینارہ، کینارا ۽ کینارے: ذ [ف] کینارو۔
کب۔ کندی بر۔ پاسو، کینار ی پانک۔

۱۰۰ - کُنارے پَر : تابع فعل . کُنْ تَی .
 حِلَا - الگ .

- کنارے کنارے چلنا: کنارو وئی هلن -
باسو ڈیر هلن. حدا ڈیر هلن.

■ کنارے لگانا: بیڑی یا جہاز کی کنڈی کے آگے، پیچھے یا دونوں طرف سے پار بھاڑیں۔

■ کنارے لگنا: کنارے تي رسڻ. ڪنڌيءَ لڳڻ، نمنزل ٿيڻ، ٻار ٻهڙڻ.

- کنارے ہو جانا: ہک پاسی ٹی وچن - ہٹی وچن - پاسو کرن۔

— کینازہ کرنا: کینارو کرڻ. پاسو ڪرڻ.

● کيناري : ث [ف] زري وغيره جي پانڪ
(خانوٽه ۽ ڪنارن کي هڻندا آهن).

شپيرو. (ث) ڪَنڇُجي.

■ ڪَنڇُجي آنڪهي: ث. شپيريون اڪيون.

■ ڪَنڇُجي: ذ [ه] هڪ گهٽ قوم جو نالو.

(صفت) ڪميو. (ث) ڪَنڇُجي.

■ ڪَنڇُجيرون کي بولي: ث. اڻ سهائيندي گفتگو.

● ڪَنڇُجا ۽ ڪَنڇُجي: ذ [ه] پاڇي

وڪندڙ. باڪري. هندن جي هڪ قوم. (ث)

ڪَنڇُجن؟ ڪَنڇُجي.

■ ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: محاوره. گهٽ درجي جا

ماڻهو. رذيل ماڻهو.

■ ڪَنڇُجي ڪَنڇُجيائين: ث [ه] اک جي

تسري ۾ پيدا ٿيل ڳوڙهي - آنڙي.

● ڪَنڇُجن: ذ [ه] سون. دولت. هڪ قوم

جو نالو (جي عورتن کان بدپيشو ڪرائيندا آهن).

■ ڪَنڇُجن برسنڌا: رپيا وسڻ. تمام گهڻو

ڪمانڻ.

■ ڪَنڇُجن؟ چور: ذ. چانورن جو هڪ قسم.

■ ڪَنڇُجن؟ نير: ذ. صاف پاڻي - آبريل پاڻي.

■ ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ث. رنڊي - طوائف.

● ڪَنڇُجي: صفت [ف] مڏو.

■ ڪَنڇُجي چهرى ۽ حلال ڪرنا: مڏي ڪاٽي

سان ڪهڻ. سخت ايذا ڏيڻ.

● ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ذ [ه] ڪَنڇُجي جو

ٽڪر. قنڌاق (بندوق جو) لغڙ جي هر هڪ ڪنڊ.

[ف. ڪَنڇُجي] مانو.

■ ڪَنڇُجي بهوڻا، ڪَنڇُجي: مانو ٺاهڻ.

■ ڪَنڇُجي چوڙهاڻا، لنگاڻا: قنڌاق چاڙهڻ

(بندوق جو).

■ ڪَنڇُجي تولنا: پڪي ۽ جو آڏاڻن لاءِ پٿر

وڻڻ. وڃڻ جي تياري ڪرڻ.

● ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ذ [ه] سون جي لسري.

سون جي سنهي تار.

■ ڪَنڇُجي: ذ [ه] نيچ سون. ڪَنڇُجي (صفت)

نيچ. خالص. اعليٰ. بهترين.

■ ڪَنڇُجي: بنا دينا: سون بنائي ڇڏڻ.

چمڪائي ڇڏڻ.

■ ڪَنڇُجي: سا دَسڪنا: سون وانگر چمڪڻ.

● ڪَنڇُجي: ث [ف] دسترخوان. آها ماني جا

نڪاح کان پوءِ ڇاڇين کي ڪرائيندا آهن.

نياز. هڪ قسم جو ڪَنڇُجي.

■ ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ذ [ه] ڪلهو. ڪَنڇُجي.

■ ڪَنڇُجي آتري: ڪلهو ڪلهو. ڪلهو نڪرڻ.

■ ڪَنڇُجي بدلا: ڪلهو بدلائڻ.

■ ڪَنڇُجي پڪڙي ڪَنڇُجي: ڪلهو ڪلهو. ڪلهو تي هٿ

رکي هلڻ.

■ ڪَنڇُجي دينا: ڪلهو ڏيڻ. جنازي کي

ڪڍڻ. مدد ڪرڻ.

■ ڪَنڇُجي ڏال: دينا: ڏاند جو پاڇاري ۽ کان

ڪَنڇُجي ڪڍائڻ. ڪلهو ڪڍائڻ. هلڻ کان پوءِ

ڪڍي بيٺڻ.

■ ڪَنڇُجي لنگاڻا، لنگاڻا: ڪلهو تي

ڦٽ ٿي پوڻ. ڪَنڇُجي لڳي پوڻ.

■ ڪَنڇُجي پٿر: ڪَنڇُجي چوڙهاڻا: ڪلهو تي ڪڍڻ.

● ڪَنڇُجي: ث [ه] چانڊ ۾ لڳل ڪافي

(جنهن ۾ طاق جي چوڙ ڦري) - پوئري.

■ ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ث [ه] ڏوتل ڪپڙن

کي کوڙ ڏيڻ جي مڱري. مارڪيٽ - پيچ.

■ ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ڪپڙن کي کوڙ ڏيڻ. پيچ ڏيڻ.

● ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ذ [ه] چپڙو (جو

جهنگ ۾ سڪي ويو هجي).

■ ڪَنڇُجي هوجانا: سڪي وڃڻ. آپرو ٿيڻ.

■ ڪَنڇُجي ڪَنڇُجي: ذ [ه] ڪَنڇُجي. ڪَنڇُجي

- کوتا : ذ . صفت . تڪ ڪندڙ - تخمينو ڪندڙ .
● ڪوئلا : صفت [ه] نـئـر - ضدي . ڪنهن جو به چوڻ نه مڃيندڙ .

● ڪوئلا ۽ ڪوئلي : ذ [ه] ننڍو ڪوٽ .
● ڪوئلا : متعدي [ه] ڪٽڻ . سٽڻ . مارڻ .
- ڪوٽ ڏالڻا : ڪٽي ڇڏڻ . مارڻ .

- ڪوٽ ڪر (ڪ) بهر ڏيئا ، بهر ڏنا : ڪٽي پرڻ - چڱي طرح پرڻ .

- ڪوٽ ڪوٽ ڪر بهر ڏنا : چڱي طرح پرڻ - ڊهڻي پرڻ .

● ڪوئلا ڪوئلي : ذ [ه] ڪوئي . گدام .
چيٽ تي آڏيل گهر - ماڙي . پيٽ .

- ڪوئلا بيگڙ ڏنا : معدي ۾ خلل ٿيڻ .
- ڪوئلا ٽوٽڻا : کات لڳڻ .

- ڪوئلي پري بيٺهڻا : چڪلي ۾ ڪسب ڪرائڻ لاءِ ويهڻ .

- ڪوئلي چڙهڻا : مشهور ٿيڻ .
- ڪوئلي والي : ث . رندي - ڪسبيائي .

● ڪوئلي ڪوئلي : ث [ه] ڪوئلي - ننڍي ڪوئي .

● ڪوئلي ڪوئلي : ث [ه] ننڍو ڀڪو گهر .
بنگلو . گدام . بٺڪ . صرافو ڌڪان . ڪارخانو .
چڪو (ڪوه جو) .

- ڪوئلي آٽا ڏالڻا : ڪوه ۾ کات جو چڪ وجهڻ .

- ڪوئلي بيٺهڻا : ڏيوالو نڪرڻ .
- ڪوئلي ڪوئلي : شاهوڪاري دڪان ڪوٺڻ .

بٺڪ ڪوٺڻ . ڪارخانو ڪوٺڻ .
● ڪوچ : ذ [ه] پير جو هڪ حصو - ڪُچ .

ڪورڪي ڪم جو برش .
- ڪوچي ڪاٺيا : ڪڇون وڏي ڇڏڻ (اڳئين

زماني جي هڪ - زا) .

● ڪوچي : ث [ه] پوچي . برش . (مذاقاً) ڊگهي ڏاڙهي .

- ڪوچي بهير ڏنا ، ڪر ڏنا : پوچي گهمائڻ .
● ڪوچا ڪوچي : ذ [ه] گدام ٽي ۽ جي سائي ٿري .

● ڪوچا ڪوچي : ذ [ه] جهڪو - جهنڀاري شيء جو ڦٽ .

- ڪوچا ڏيئا : جهڪ ڏيڻ . مھڻو ڏيڻ .
- ڪوچا مار ڏنا : جهنڀاريءَ شيء سان چوڪ ڏيڻ . زخم ڪرڻ .

- ڪوچي ڏيئا : چوڪون ڏيڻ . مھڻا ڏيڻ .
● ڪوڏ ڏنا : لازم [ه] ڪڏڻ . ٿيڻ . خوشيءَ ۾ نچڻ .

- ڪوڏ : ث . ٿيڻگ - ٿيو .
- ڪوڏ پڙ ڏنا : ٿي پوڻ . ٻيجا دخل ڏيڻ .

- ڪوڏ پهاڻڻ : ث . ٿيڻگ ٿيو . انچڪو ٽپڪو .
- ڪوڏ ڏنا پهاڻڻا : نچڻ ٿيڻ . ٿيڻگ ٿيا ڏيڻ .

خوشيءَ ۾ ٽپ ڏيندو وڻ .

● ڪوڏوڻ : ث [ه] هڪ قسم جو سنهون ان .
- ڪوڏوڻ ڏالڻا : سخت ڪم وٺڻ .

- ڪوڏوڻ دے ڪے پڙهڻا : آن ڏيئي پڙهڻ .
اڻپوري تعليم حاصل ڪرڻ .

- ڪوڏوڻ ڪا بهات : ذ . محاوره . خسيس کاڌو .
● ڪور : ث [ه] پلانڊ - ڪينار . پانٽڪ .

چيٽن جي پير .
- ڪور ڏيئا : عاجز ٿيڻ . هار مڃڻ .

- ڪور ڪسٽر : محاوره . ڪسمي - گھٽائي . غيب .
- ڪور ڪسٽر : نکالڻا : ڪمي پوري ڪرڻ - ڪسٽر ڪيڻ .

● ڪورا ڪورے : صفت [ه] ڪورو - نئون (ڪپڙو ، ڪاغذ) . استعمال نه ٿيل . ٺلهو . غريب .

(ث) ڪوري .

- ڪورا آسترا : ذڪر نه آيل پاڪي- نمون پاڪي.
 - ڪورا برتنن : ذڪر ڪورو ٿانءُ.
 - ڪورا پينڊا : محاوره. آهر جسم جنهن کي هٿ نه لڳو هجي - ڪنوارو جسم.
 - ڪورا جانا : ڪورو وڃڻ - صفا خالي هٿين وڃڻ.
 - ڪورا کاغذ : ذڪر ڪورو کاغذ - اڇو کاغذ.
 - ڪورا لٽهڻا : ذڪر ڪپڙي جو هڪ قسم - بافتو.
 - ڪورس آسترے سے سر : موندڻا : سڪي پاڪيءَ سان ٺوڪو ڇوڙ. دو ڪوڏين. نقصان پهچائڻ.
 ● ڪوڙا ڪوڙے : ذڪر [ه] ڪوڏو - وڏي ڪوڏي.
 - ڪوڙا بهتر : صفت. چپتي کن - ٿورو.
 - ڪوڙے ڪرڻ ڏالڻا : ڦٽلن مٿ تي ڏيڻ.
 ٻئي جو مال وڪڻي پاڻ کائي وڃڻ.
 ● ڪوڙا ڪوڙے : ذڪر [ه] ڏرو - ڏڙهو. ڦٽڪو.
 - ڪوڙا بهتڪارنا : ڏرا هئڻ. ڦٽڪا هئڻ.
 - ڪوڙا لنگنا : لکن لڳڻ. ڦٽڪو لڳڻ.
 - ڪوڙے ڪهانا : ڦٽڪا کائڻ.
 ● ڪوڙا : ذڪر [ه] ٻهر - ڪچرو - گند.
 - ڪوڙا ڪر ڪٽ : ذڪر گند ڪچرو.
 - ڪوڙا ڪر ڪٽ سمجهنا : ڪجهه نه سمجهڻ.
 - ڪوڙي : ٿ. گند ڪچري اڇليل جي جاءِ.
 ● ڪوڙهه : ٿ [ه] ڪوڙه جو مرض.
 - ڪوڙهي : ذڪر ڪوڙهيو. بيمار. ڪاھل.
 ● ڪوڙهه : صفت [ه] مورڪ. سست.
 - ڪوڙهه مڙغز : صفت. موڳو - ڪند ذهن.
 ● ڪوڙي ڪوڙياں : ٿ [ه] ڪوڏي.
 ڏوروڙي شيءِ. چاٽيءَ واري ڪڏ.
 - ڪوڙي پاس نه هونا : ڪوڏي به نه هئڻ - ڪنگال هئڻ.
 - ڪوڙي داننئون سے آڻهانا : سخت ڪنجوسائي ڪرڻ.

- ڪوڙي ڪوڙي : ٿ. ڪوڏي ڪوڏي.
 - ڪوڙي ڪوڙي آدا ڪرنا : ڪوڏي ڪوڏي ڇڪائڻ. پائي پائي ادا ڪرڻ.
 - ڪوڙي ڪوڙي لينا : ڪوڏي ڪوڏي وٺڻ. ڪجهه نه ڇڏڻ.
 - ڪوڙي ڪوس ڏوڙانا : ڪوڏيءَ لاءِ پنڌ ڪرائڻ.
 خسيس شيءِ لاءِ گهڻو هلائڻ. سخت ڪنجوس هلائڻ.
 - ڪوڙي ڪي سول بيڪنا : ڪوڏيءَ جي ملهه وڪامڻ. سستو وڪامڻ.
 - ڪوڙيون ڪي دام بيڪنا : ڪوڏين جي ملهه وڪامڻ. تمام سستو وڪامڻ.
 - ڪوڙيون ڪي سول ٻيڻا : سستو خريد ڪرڻ.
 ● ڪوڙيالا ڪوڙيالے : ذڪر [ه] هڪ قسم جو نانگ - گڊو (نانگ). هڪ قسم جو پکي.
 هڪ قسم جو ٻوٽو.
 ● ڪوس : ذڪر [ه] ڪوهه - ٻه ميل. ڪٽف (قميص جو).
 - ڪوس ڇڙهانا : ٻانهون ڪنجڻ.
 - ڪوس ڏور ٻهاگنا : تمام پري ڀڄڻ.
 ويجهوئي نه اچڻ. نفرت ڪرڻ.
 ● ڪوسنا : متعدي [ه] ٻيڻ - بد دعا ڪرڻ - پاراتو ڏيڻ.
 - ڪوسا : ذڪر ٻيٽ - پاراتو.
 - ڪوسا کائي : ٿ. ٻيٽ پاراتو.
 - ڪوسا کائي ڪرنا : ٻيٽ پاراتو ڪرڻ - بد دعا ڪرڻ. بد شد گالهائڻ.
 - ڪوسا ڪرنا : ٻيٽ - پاراتو ڏيڻ.
 - ڪوس ڪوس ڪي ڪها جانا : ٻيٽي پورو ڪرڻ.
 - ڪوسنا ڪوسنے : ذڪر ٻيٽ - پاراتو - بد دعا.
 - ڪوسنا کائنا : ٻيٽ پاراتو ڪرڻ - بد دعا ڏيڻ.
 - ڪوسنا ٻيٽ ڪٽڻ - بد دعا سِر تي کڻڻ.

- کوسٺن دینا: ٻار اٿا ڏيڻ. بد دعائون ڪرڻ.

● کوكا ڪوڪ: ذ [ه] ڪوڪو- ننڍي ڪلي.

- کوكا ٻيلي: ذ. ٻيڻ جو گل- گل نيلوفر.

● ڪوڪٺا: متعدي [ه] ڪوڪڻ - ڪوڪ ڪرڻ. ٻوڪو ڪرڻ. سڏ ڪرڻ. دانھن ڪرڻ.

ڪنجهڻ. ڪوئل جو آواز ڪرڻ. مور جو ٻولڻ. ڇاڀي ڏيڻ (گھوڙيال، واچ ڪي) . ويڙھڻ (سٺ).

- ڪوڪڻ: ٺ. ڪوڪ- رڙ. ٻوڪو. آلاپ.

ڪوئل يا گھيري جو آواز. مور جو آواز. واويلا- روج راڙو. گھوڙيال وغيره ڪي ڇاڀي.

- ڪوڪ اٿر: ٺا: ڇاڀي ڏري ڏيڻ- ڇاڀي گھٽجڻ.

- ڪوڪ دينا: ڇاڀي ڏيڻ. ڪوڪ ڪرڻ. سڏ ڪرڻ.

- ڪوڪ ڪرڻا، مارڻا: ڪوڪ ڪرڻ. هڪل ڪرڻ- سڏ ڪرڻ.

● ڪوڪٺي: صفت [ه] ننڍو- ادنيٰ- گھٽ درجي جو.

- ڪوڪٺي ڪيلا: ذ. هڪ قسم جون نڍو ڪيوڙو.

● ڪوڪو: ٺ [ه] ٻارن ڪي ڊيچارڻ جو هڪ فرضي نالو- ٻائو- جيڇائو.

● ڪوڪھ: ڪوڪھڻ: ٺ [ه] ڪوڪ. اولاد.

- ڪوڪھ آڙنا: جهولي خالي ڏيڻ. اولاد مري وڃڻ.

- ڪوڪھ آڙي: صفت. آها عورت جنهن جو اولاد مري ويو هجي.

- ڪوڪھ ٻنڌ: صفت. آها عورت جنهن ڪي اولاد نه ٿئي- سڏي عورت.

- ڪوڪھ ٻڙنا: ٻيٽ ٿيڻ.

- ڪوڪھ جلي: صفت. آها عورت جنهن ڪي اولاد جي موت جو صدمو هجي- اندر جلي.

- ڪوڪھ مانڱ: مانڱ سڏي هونا: سهاڳڻ ۽ اولاد واري هئڻ.

- ڪوڪھ لنگنا: بک سبب ڪون اڳي ٻوڏ. آندا وڃڻ.

● ڪوڪٺي: ٺ [ه] هڪو ساڻو رنگ.

● ڪول: ذ [ه] گيرانهه. آڀون. ٻڪي.

- ڪول گيراس: نه ڪرنا: گيرانهه نه ڪاٺڻ.

● ڪولا ڪول: ذ [ه] جهولي- هنج. دروازي جي ٻنهي پاسن واري پٽ. ڪنڊ- گوشو- پاسو. لاهياري ڪي لائيءَ طور ڏنل سنگ.

- ڪول سڏ ڪرڻا: ڪهڙا هونا: ڪاوڙ يا ڏک کان دروازي جي ڀر ۾ يا ڪنڊ ۾ بيٺي رهڻ.

● ڪولا، ڪولها: ڪول، ڪولهي: ذ [ه] ڏڏ- ڍاڪ.

- ڪولا آٿرنا: ڍاڪ جو هڏو لهڻ.

- ڪولا مارڻ ڪر چٽنا: ڍاڪون لوڏي هلڻ- لوڏ سان هلڻ.

- ڪول سڏ ڪاٺا: چيلهه لوڏڻ (ناز سان)، ناچ ۾ ڍاڪون لوڏڻ.

● ڪولھو ڪولھو: ذ [ه] گھائو.

- ڪولھو پيلا: گھائو وهائڻ.

- ڪولھو چٽا: گھائو هلائڻ.

- ڪولھو ڪا ٻيل: محاوره. گھائي جو ڍڳو. هروقت ڪم ۾ لڳل. هڪ ئي هنڌ ڦرندڙ.

- ڪولھو مين پيلا: گھائي ۾ بيٺڻ (آڳاٽي وقت ۾ ڏوهارين ڪي سزا طور گھائي ۾ پيڙيندا هئا). سخت تڪليف ڏيڻ.

● ڪومل: ڪومهل: ٺ [ه] ڪاٺ.

- ڪومليا: صفت. ڪاٺ هئندڙ- ڪاٺيو.

● ڪون: استفهام [ه] ڪير. ڪو.

- ڪون سا: استفهام. ڪهڙو. ڪهڙي نموني

جو . (ث) کون سی .

● کونا ۽ کونے : ذ [ھ] ڪُنڊَ . گوشو . پاسو .

— کونا کونا دیکھ ڏالڻا : ڪُنڊَ ڪُڙچ ڳولڻ .

چڱي ۽ طرح جاچ ڪرڻ .

— کونے کی خیر مَنانا : گهر جو خير گهرڻ .

— کونے میں پُٽا رَهنا : ڪُنڊَ ۾ پيو رهڻ .

سڀني کان جدا پيو رهڻ .

● کونپل ۽ کونپلين : ث [ھ] ڏسو ”کوپل“ .

گونيچ .

کونڀينا ، کونڀينا : متعدی [ھ] ڪنجهڻ .

چنگهڻ (ڪاڪوس ڪرڻ وقت) . عورت جو ڀار

ڄڻ وقت ٻاهڻ .

■ کونڀڙي ۽ کونڀڙيان : ث [ھ] ڏسو ”ڪنجڙي“ .

● کونڀڙ : ذ [ھ] ڪورڪي ڪم جو برش .

ڏسو ”کوچ“ .

● کونڀڙ : ذ [ھ] هڪ قسم جو وڻ .

— کونڀڙ ٻهلي : ث . ”کونڀڙ“ وڻ جي ڦري .

● کونڀڙا ۽ کونڀڙجے : ذ [ھ] گاهه جو ٻڻو .

● کونڀڙنا ، کونڀڙهنا : لازم [ھ] وڃ چمڪڻ .

کنوڻ ٿيڻ .

— کونڀڙ ، کونڀڙه : ث . وڃ جو چمڪو . کنوڻ .

— کونڀڙا ، کونڀڙا : ذ . وڃ جو چمڪو . کنوڻ .

— کونڀڙا ، کونڀڙا لڳڻا : وڃ چمڪڻ .

ڪينوڻ ٿيڻ (گوڙ کان سواءِ) .

● کونڀڙ : ث [ھ] ڪُونار . ڪڙي رڱڻ يا

ٽوڻ لاءِ ٺڪر جي ڪُونڊي .

● کونڀڙا ۽ کونڀڙے : ذ [ھ] ڪُونار .

ٻاٽوڙو . نذر جي ڪيڙي وغيره . وڻ کي پاڻي

ڏيڻ لاءِ ان جي پاڙ ۾ ٺهيل چٽهو .

— کونڀڙا ڪرنا : نذر ڏيڻ . خيرات ڪرڻ .

ڪونڊو ڪرڻ .

— کونڀڙا مانڻا : نياز باسڻ . باس باسڻ .

— کونڀڙي ۽ کونڀڙيان : ث . ڪونڊو (پنگ

وغيره گهوڙن جو) .

— کونڀڙي سوڻڻا : ذ . ڏنڊو ڪُونڊو .

— کونڀڙي سوڻڻا بڇڙنا : ڏنڊو ڪونڊو وڇڻ .

پنگ گهوڙجڻ .

● کونڀڙا ۽ کونڀڙے : صفت [ھ] ڪڪ .

ٻيزار . ورتل . واٽو . موڳو .

— کونڀڙا جانا : گهٻرائجي وڃڻ (هٽل کان) .

ڪڪ ٿيڻ .

— کونڀڙا (ڪر) دينا : ڪڪ ڪري ڇڏڻ .

بدحواس ڪرڻ . پريشان ڪرڻ .

● ڪُون ڪُون : ث [ھ] ڪٽي جون دانھون .

ڪُون ڪُون .

● ڪوهڙ : صفت [ھ] ڪنھرو .

● ڪوهي : ث [ھ] باز جو هڪ قسم . شيڪرو .

■ ڪوئيل ۽ ڪوئيلين : ث [ھ] ڏسو ”ڪوئل“ .

ڪوئل (پڪي) .

● ڪوئلا ۽ ڪوئليے : ذ [ھ] ڪوئلو . اگر .

— ڪوئليے کی کان : ث . ڪوئلي جي کاڻ .

● ڪوئي : صفت [ھ] ڪو . ڪير .

— ڪوئي بات : ث . ڪا ڳالهه . خاص ڳالهه .

— ڪوئي بات آڻهنا نه رکھنا : ڪا ڪسر نه ڇڏڻ .

— ڪوئي بهي : تابع فعل . ڪوبه . هڪ اڌ .

— ڪوئي پتل : ذ . ڪا گهوڙي . ٿوري دير .

— ڪوئي دم : ذ . گهوڙي ڪن .

— ڪوئي دن : تابع فعل . ڪجهه ڏينهن . ڪي

ڏينهن . ٻئي ڏينهن .

— ڪوئي سا : صفت . ڪوبه . ڪهڙو به .

— ڪوئي ڪوئي : تابع فعل . ڪوڪو . هڪ اڌ .

ايڪڙ پيڪڙ .

● ڪوٺياں: ٺ [ھ] ڪوھي- نڍو ڪوھ. وريتر .
 ● ڪوٺيا ۽ ڪوٺي: ذ [ھ] اکي جي ڪنڊ -
 ٿنرو. پيچ مان ڦٽل ڏنڊي - پٽ ڪيئن
 جو ڪوٺو.
 ● ڪوٺيل ۽ ڪوٺيلپن: ٺ [ھ] هڪ قسم
 جو پڪي (جو ڪاري رنگ جو ٿئي ۽ مٺي
 ڪوڪ ڪندو آهي).
 = ڪوٺيا: ٺ. "ڪوٺيل" جو تصغير. ڪوٺلڙي.
 ● ڪي: حرف ربط [ف] ت. يا.
 ڪهاڙو: صفت [ھ] ڪڙو ڪڙو - ڪڙو واري زمين.
 ● ڪهاڙو: ذ. ٺ [ھ] پاڻ (صفت) ڳريل-سڙيل.
 ● ڪهاڙا ۽ ڪهاڙي: ذ [ھ] دڪان جي ليکي
 چوڪي جو ڪتاب - وھي - ڪاٺو - روزنامو. ڪندو.
 = ڪهاڙا ٻنهي: ٺ. آھا وھي جنهن ۾ هر هڪ
 گراھڪ جو ليکو جدا جدا لکيل هوندو آهي.
 = ڪهاڙا پڙنا: ڏيئي لپتي شروع ٿيڻ.
 = ڪهاڙا ڏالڻا: ڏيئي لپتي شروع ڪرڻ.
 = ڪهاڙي باقي: ٺ. بقايا - باقي - لهڻو.
 = ڪهاڙي پڙنا: حساب ۾ چڙهڻ - ڪاٺي ۾
 داخل ٿيڻ.
 ● ڪهاڙي: ذ [ھ] واڍو - ڊڪڻ. هندن جي
 هڪ ذات جو نالو.
 ● ڪهاڙو ۽ ڪهاڙپن: ٺ [ھ] ڪٽ -
 چار پائي. لاش ڪٽي وڃڻ جي ڏولي.
 = ڪهاڙو ۽ لنگڻ جانا: ڪٽ تي پوڻ بستري
 داخل ٿيڻ - بيمار ٿيڻ.
 = ڪهاڙو ڪهڻولا: ذ. ڪٽ ڪٽو ڪٽو. هنڌ
 بسترو. سامان سڙو.
 = ڪهاڙو لنگڻ جانا: ڪٽ وٺي پئجي رهڻ.
 سخت بيمار ٿيڻ.
 = ڪهاڙو نيڪڻا: ڪٽ ڪٽڻ - جنازو نڪرڻ.

● ڪهاڙو: ٺ [ھ] ڪاڇي - خارش.
 = ڪهاڙو آڻهڻا، هونا: ڪاڇي ٿيڻ - خارش جي
 بيماري ٿيڻ.
 ● ڪهاڙا: ذ [ھ] خوراڪ - کاڌو. هڪ قسم
 جي مٺي. هڪ قسم جو سڪل ميوو.
 ● ڪهاڙو: ٺ [ھ] پاڻ - چم. هاريءَ کي
 کاڌي يا خرچ لاءِ ڏنل اڳواٽ رقم - ٺڪاڻي.
 ● ڪهاڙي: ٺ [ھ] هڪ قسم جو ڪپڙو - کاڌي.
 ● ڪهاڙو ۽ ڪهاڙو: ذ [ھ] عنندن جي هڪ
 قوم (جا پاڻي ڀرڻ ۽ ڏوليون کڻڻ جو ڪم ڪري).
 (صفت) ڏولي ڪڍندڙ. (ٺ) ڪهاڙن ۽ ڪهاڙن.
 ● ڪهاڙو: ذ [ھ] ڪٽر. لوڻاڻي زمين. ڪار.
 = ڪهاڙو لنگڻا: ڪٽر لڳڻ - ڪٽر وٺڻ.
 ● ڪهاڙو ڪهاڙي: صفت [ھ] ڪارو-لوڻ وارو-
 نمڪين. (ذ) ٽنگڻو. ڪارو- ٽوڪرو. شاديءَ
 جي هڪ رسم (جنهن ۾ گهوٽ کي وهنجاري
 ڪپڙا پارائيندا آهن).
 = ڪهاڙي ۾ بيٺل هجڻا، چڙهڻا: گهوٽ کي
 وهنجاري ڪپڙا بدلارائڻ جي رسم ادا ڪرڻ.
 ● ڪهاڙي: صفت [ھ] لوڻ وارو - ڪارو.
 = ڪهاڙي پاڻي: ذ. ڪارو پاڻي- لوڻ وارو پاڻي.
 = ڪهاڙي پٽن: ذ. لوڻ جو ڌاڻڻو- ڪاراڻ.
 = ڪهاڙي شور: صفت. تمام ڪارو- گهڻي لوڻ وارو.
 = ڪهاڙي ڪٽوڻا: ذ. ڪارو ڪوھ. بي فيض ماڻهو.
 = ڪهاڙي ڪٽوڻن مٿس ڏال: دينا: وڃائي ڇڏڻ-
 ضايع ڪرڻ. ڪوھ ۾ وجهڻ.
 = ڪهاڙي مٽي: ٺ. ڪلراڻي مٽي- لوڻاڻي زمين.
 = ڪهاڙي ٽنگڻ: ذ. هڪ قسم جو لوڻ -
 ڪلراڻو لوڻ.
 ● ڪهاڙي ۽ ڪهاڙي ڪياڻ: ٺ [ھ] آھا چوپائي
 جا پهريون ڀيٽ ڏئي - پهريات.

پٽي. ميوي جي ڪل. ڦار. ڳترو. ڪڻڪي
ڪاٺيندڙ جيت - سُر.

● ڪهڇي، ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ٿ [ه] بانس
جي ٽيلي. گود - هنج. (صفت) اڀرو - ڏٺو.
- ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڏاڍو ڪهڇي ڪهڇي. پاڪر پائڻ.
● ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڏ [ه] ڪاڻ جي ڏوٺي.
● ڪهڇي: ڏ [ه] ڪوپري - ڪيپرائي. ڪيسٽو.
ڏولھو.

● ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڏ [ه] چوڏو. بانس
وغيره جي پٽي. چاڙھ. ڦار.
● ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ٿ [ه] دانگي. ڪيپرائي.
- ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڏاڍو ڪهڇي ڪهڇي. ڪيپرائي.
خوار ڪرڻ.

● ڪهڇي: ڏ [ه] هڪ قسم جو هٿ (جو سخت
زمين ۾ ڏيندا آهن).

● ڪهڇي: ڏ [ه] بانس جي چاڙھ. آھا
ڇيٽ جا بانس جي نرين سان جڙيل هجي.
ٺيڪر جي نرين سان جڙيل ڇٽ.

- ڪهڇي ڏاڏا: ٺيڪر جي نرين جي ڇٽ وجهڻ.
● ڪهڇي: لازم [ه] ڪپڻ - وڪاڻ. ڪم اچڻ.
ضايع ٿيڻ.

- ڪهڇي ڏاڏا: ڪپائي ڇڏڻ - وڃائي ڇڏڻ.
ڇٽ ڪرڻ.

- ڪهڇي: ڪپائي. ڪپائي. وڃائي. برباد ڪرڻ.
تنگ ڪرڻ. مٿو ڪاڻڻ. ڪم آڻڻ.

- ڪهڇي: ڏ. ڪپڻ. خرچ پڪو. گهرج. ضرورت.
- ڪهڇي: ٿ. ڪپڻ. ڪپو. خرچ پڪو. گهرج.
نيماھ. گذارو. وڪرو.

● ڪهڇي ڪهڇي: ڏ [ه] آھا ڪڏھن جنهن ۾
اناج گڏ ڪري رکندا آهن. ڪڏھن. (ٿ) ڪهڇي.
- ڪهڇي ڪهڇي: ڪڏھن ۾ ان ۾ پڻ.

- ڪهڇي: ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي. ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي.

- ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڏ [ه] خراب اناج.

● ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڏ [ه] آھو ماڻھو جنهن
جي منهن تي ماتا جا داغ هجن. سوراخ - چڱھ.
● ڪهڇي ڪهڇي: ٿ [ه] زمين جو ڪاٺو.

● ڪهڇي ڪهڇي: ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي. ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي.

● ڪهڇي: ٿ [ه] "ڪهڇي" جو مخفف. فقط
مرڪب لفظن ۾ ڪم اچي.

- ڪهڇي ڪهڇي: ڏ [ه] ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي.

- ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي: ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي. ڪهڇي ڪهڇي ڪهڇي.
سستي يا بيماريءَ سبب ڪم تي پيو رھڻ.

● ڪهڇي: ٿ [ه] ٻن شين جي ٺڪرڻ جو
آواز. ٺڪ. ٺا. ڪڙڪو.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٿ. ٻن سخت شين جي ٺڪرڻ
جو آواز. ٺڪا ٺڪ.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٿ. ٺاپ ٺاپ (هلڻ جو آواز).

- ڪهڇي ڪهڇي: ٺاڙ ٺاڙ: تڪرار ٿي پوڻ. جهيڙو
ٿي پوڻ.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٺاڙ ٺاڙ: ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٺاڙ ٺاڙ: ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ.
● ڪهڇي: صفت [ه] چٽھ.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٺاڙ ٺاڙ: ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٺاڙ ٺاڙ: ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ.
سان ٻنيءَ ۾ ٻارا ٺاهيندا آهن. ڏانداري.

● ڪهڇي: صفت [ه] "ڪهڇي" جو مخفف.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٺاڙ ٺاڙ: ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ.
ميٺا. (ڏ) هڪ قسم جو ميوو (جنهن جو ذائقو
ڪٽو ۽ مٺو ٿئي). ڪٽو ٺو.

● ڪهڇي: ٿ [ه] ڪن ٻن شين جي لڳڻ
يا ٺڪڻ جو آواز. ٺڪ. ڪڙڪو.

- ڪهڇي ڪهڇي: ٺاڙ ٺاڙ: ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ. ٺاڙ ٺاڙ.

ڪاٺ ڪٽيو. ڏسو "ڪهٽ ٻهڙا".

ڪهٽ ڪهٽ؟ ٿ. ڪٽو ڪو. ٺڪ ٺڪ جو آواز. ڏسو "ڪهٽ ڪهٽ؟".

● ڪهٽا ڪهٽي: صفت [ه] ڪٽو. تَرش. (ڏ) هڪ قسم جو ميوو. وڏن پاون سان ڪٽ. (ٿ) ڪهٽي ڪهٽيا.

ڪهٽا ڇوڪر چونا: صفت. تمام ڪٽو-ڪٽو ٿو. ڪهٽاس؟ ٿ. ڪٽاڻ. تَرشي.

ڪهٽا ساڳ: ڏ. هڪ قسم جو ساڳ ڇوڪو. ڪهٽا ميهٽا، ميهٽا: صفت. ڪٽو ميوو-ڪٽميو.

ڪهٽا ميهٽا هونا: وات پاڻي ڏيڻ. سٺ ڏيڻ. دل سُرڪڻ. ڪٽو مٺو ٿيڻ. ناراض ٿيڻ.

ڪهٽا هونا: ڪٽو ٿيڻ. تَرش ٿيڻ. ڪاڌو خراب ٿيڻ.

ڪهٽيا ڪهانا: شڪست کائڻ.

ڪهٽي ميهٽي ڏن؟: محاورو. ڀيٽ وارا ڏينهن. حمل جا ڏينهن. نحوست جو زمانو.

ڪهٽي ميهٽي باتين: محاورو. ناراضگيءَ جون ڳالهيون. تَرش ڪلاسي.

● ڪهٽا پٽ؟ ڪهٽ پٽ؟ ٿ [ه] ٺڪ ٺڪ جو آواز. گهوڙي جي سُنڀن جو آواز. ڇاڪڙيءَ سان هلڻ جو آواز. هٿيارن جو ڪٽو. اڻٻٽ-تڪرار. ڪيٽ ڦيٽ.

ڪهٽا پٽي هونا: ڪيٽ ڦٽ ٿيڻ. اڻٻٽ ٿيڻ-تڪرار ٿيڻ.

● ڪهٽا ڪا: ڏ [ه] ٺڪاڪ. ڪٽو ڪو.

● ڪهٽائي: ٿ [ه] ڪٽاڻ. ڪٽي شيءَ. انٻڙيءَ جي سڪل ڦار. ڪوڪر. ڪٽي شيءَ جو رس.

ڪهٽائي ڪهانا: ڪٽاڻ کائڻ.

ڪهٽائي مڻ ڏاٽا: ڪٽاڻ ۾ وجهڻ. تيزاب

۾ وجهڻ (زبور). اڄ سڀاڻي ڪرڻ. اينگهه ڪرڻ.

● ڪهٽائي: ٿ [ه] ملاوت. ڪوٽ. دغا. ٻيائي. بي ايماني. بدمعاشي. دشمني.

ڪهٽائي ڪٽنا: ٻيائي ڪرڻ. ڪوٽائي ڪرڻ. بدعي ڪرڻ. دغا ڏيڻ.

● ڪهٽ پٽ؟ ٿ [ه] ڪيڪل. گهيپي. ڪيٽ ڦيٽ.

ڪهٽ پٽ؟ ڪٽرنا: ڪاڪل ڪرڻ. ڪيٽ ڦيٽ ڪرڻ. اڻٻٽ وجهڻ.

● ڪهٽراڳ: ڏ [ه] ڇهه راڳ. سريراڳ جي هڪ راڳي. جهيڙو-ٽٽو. معاملو. ڪيٽراڳ-جنجال. آجايون ڳالهيون.

ڪهٽراڳ ٻهٽلانا: جهيڙو ڪٽو ڪرڻ. ڪيٽراڳ پڪيڙڻ.

ڪهٽراڳ لانا، مڇانا: هٽل ڪرڻ-گوڙ گهمسان مڇائڻ.

ڪهٽراڳ مڻ پٽرنا: ڪيٽراڳ ۾ پوڻ-جنجال ۾ پوڻ.

ڪهٽراڳ نيڪالنا: لڇائي ڪرڻ. بدمعاشي پڪيڙڻ.

● ڪهٽڪارنا: متعدي [ه] مڇيءَ جي چار کي لوڏڻ.

● ڪهٽڪنا: لازم [ه] ڪٽڪڻ. ڪٽڪوٽيڻ. انديشو ٿيڻ. چڻيڻ. ڇپڪار ڪرڻ. ڏڪيو لڳڻ. دل ۾ چڻيڻ. ٺهڪڻ-ٺڪرجڻ. ڪٽڪڻ. چرڪڻ-ڊڄڻ.

ڪهٽڪ: ڏ. ڇپڪو-ڇپڪار. ڪٽڪو-انديشو. گهڻي.

ڪهٽڪا: ڏ. ڪٽو ڪو. ٿورو آواز. تڪرجڻ جو آواز. پيرن جو آواز. ڪٽڪو-گهڻي. ڪٽڪو جو اهو پُرزو جو ڪٽيڻي کي ڪٽڻ کان روڪي.

● ڪهڻڪا پڙجانا : ڪهڻڪو پڙجي وڃڻ .
هر وقت انديشو رهڻ .
● ڪهڻڪا لڳا رهڻا : ڪهڻڪو لڳو رهڻ .
هر وقت انديشو رهڻ . هر وقت ڳڻتي هئڻ .
● ڪهڻڪا : متعدي . ڪهڻڪاڻڻ . ڇيرڪاڻڻ .
● ڪهڻڪا هونا : ڪهڻڪو ٿيڻ . ڪهڻڪو ٿيڻ -
ڳڻتي ٿيڻ .
● ڪهڻڪا رهن : ڪهڻڪا رهندو رهڻ . ڇڏندو
رهڻ . هر وقت ياد رهڻ . ڇرڪندو وٺڻ .
پري پري گذارڻ .
● ڪهڻڪا جانا : ڇڏي وڃڻ . ڏکيو لڳڻ .
اڻيٺ ٿيڻ . جدا ٿيڻ . الڳ رهڻ . ڪهڻڪو ٿي
پوڻ . انديشو ٿيڻ .
● ڪهڻڪا چلڻا : ڪهڻڪي سان هلڻ . پري
ٿي هلڻ . جدا ٿي هلڻ .
● ڪهڻڪا : لازم [ه] ٺونگارڻ . ٺهڻ (آڻو).
ڪڪڙ جي ٻچي جو آڻي کي ٺونگاري ٻاهر
نڪرڻ . ٽڙڪڻ (ڪل).
● ڪهڻڪا : ڏ [ه] ڪيٽ ٿي . ڪم - ڏندو.
جنجال . ڪيٽراڳ .
● ڪهڻڪا : متعدي [ه] ڪوڪاڻڻ (دروازو).
ٺڪ ٺڪ ڪرڻ .
● ڪهڻڪا : ڏ [ه] ڪن جا مٿيان سوراخ
(جي عورتون گهن پائڻ لاءِ ٺوڻاينديون آهن).
● ڪهڻڪا : ڏ [ه] هڪ قسم جو جيت (جو
ڪٽڻ ۾ ٿئي) - سَنگهڻ .
● ڪهڻڪا : ڪهڻڪاڻي : ٺ [ه] ڪٽ - ڪٽولي .
● ڪهڻڪا : ڪهڻڪاڻي : ٺ [ه] ريوڙي .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڇڙ - ڪاوڙ . ڇڙ .
حرڪت . ڏک - رنج - بيزاري .
● ڪهڻڪا : نڪالڻا : ڇڙ ٺاهڻ .

● ڪهڻڪا : متعدي [ه] ڇڙاڻڻ . ڪاوڙاڻڻ .
خارڙيارڻ . بيزار ڪرڻ . ٽوڪ ڪرڻ . چرچو ڪرڻ .
● ڪهڻڪا : متعدي [ه] ڪنهن . نهن سان
ڪرڙڻ . خارش لاهڻ . (لازم) خارش ٿيڻ .
● ڪهڻڪا : ڪهڻڪا : ڏ [ه] هڪ قسم جو
ٻڪوان .
● ڪهڻڪا : متعدي [ه] ڪنهن . نهن
سان ڪرڙڻ . ڏسو "ڪهڻڪا".
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] خارش - ڪهڻڪا .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] خارش - هڪ قسم جي بيماري .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] خارش ٿيڻ . خارش ڪڍڻ .
مار ڪاڻڻ تي دل ٿيڻ - ڪهڻڪا ڪڍڻ .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] خارش ٿيڻ .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا جو وڻ - ڪٽل .
ڪجور .
● ڪهڻڪا : ڏ [ه] ڪهڻڪا .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] هڪ قسم جو ريشمي
ڪپڙو (جنهن تي لهرين جهڙا ليڪا ٿين) .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا جو رس -
ٽاڙي .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا جو نديو وڻ .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا -
ڏٺيل . ڀرپور . بيحد - تمام گهڻو .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا -
ڀرڻ .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا -
آهن (هن ۾ ڪڻڪا ۽ ڪيترن قسمن جون داليون
هونديون آهن) .
● ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا : ٺ [ه] ڪهڻڪا -
ڪهڻڪا (صفت) گڏ وڃڻ . مليل . آڇا ۽ ڪارا

وار. ٻير جي وڻ جو ٻُور. ٻُور.

ڪهڇڙي آنا: ٻير وغيره وڻن ۾ ٻُور اچڻ.

ڪهڇڙي پڪاڻا: گڇهي صلاح مصلحت

ڪرڻ - سازش ڪرڻ. ناني گوڻوڙو ڪرڻ.

ڪهڇڙي داڙهي: ٿ. آها داڙهي جنهن ۾

اڇا ڪارا وار گڏيل هجن.

ڪهڇڙي ڪهائے پهنجاءُ اترنا: بيجد نازڪ

هئڻ.

ڪهڇڙي هو جانا: ڪڇڻي ٿي وڃڻ. گڏوچڙ

ٿيڻ. ڪارڻ ۾ اڇا وار پئجي وڃڻ.

ڪهڇڙ ڪهڇڙ: ٿ. [ه] گپ يا گاري ۾

هلڻ جو آواز.

ڪهڇڙنا: لازم [ه] ڇڪجڻ. گيهلجڻ.

تائجڻ. ٻري ٿيڻ. جدا ٿيڻ. ڪاوڙجڻ. ناراض

ٿيڻ. ڇڪڻ ٿيڻ. نيڪرڻ (عرق) - ڇڪائجڻ.

ٺهڻ (خاڪو، نقشو). اينگهه ٿيڻ. نڪرڻ (ساه).

مائل ٿيڻ.

ڪهڇڙا: صفت. ڇڪيل - ڪشيل. ڪاوڙيل.

جدا. بيزار.

ڪهڇڙا جانا: ڇڪجڻ. ڪشش سبب ڇڪيو وڃڻ.

ڪهڇڙا رهنا: ٻري رهڻ. جدار هڻڻ. ڪاوڙيو رهڻ.

ڪهڇڙا ڪهڇڙا: صفت. ناراض - ڪاوڙيل.

ٻري - جدا.

ڪهڇڙا: متعدي. ڇڪائڻ. گيهلائڻ.

ڪڍائڻ (عرق، خاڪو).

ڪهڇڙا ٿڌ: ٿ. ڇڪ. ڪشش. آڪير.

سيڪ. جدائي. ناراضگي.

ڪهڇڙا ٿڌ: ڇڪ. ڪشش.

ڪهڇڙ ٻيچ: ٿ. ٻيچو. ٻيچان. گهاگيه.

ٻيچو - انبوھ.

ڪهڇڙ جانا: ڇڪجي وڃڻ. نڪرڻ (تلوار).

ناراض ٿيڻ. ٻري ٿيڻ.

ڪهڇڙوئي: ٿ. ڇڪارائي. ڇڪائڻ جي

مزوري.

ڪهڇڙا ڪهڇڙا: ٿ. [ه] آها ڪڏ جنهن

مان ڇڪي مٽي نڪرندي آهي - ڪامو.

ڪهڇڙا ڪهڇڙا: متعدي [ه] ٺهڪڻ - ٻڙڪڻ.

رجهڻ يا ٺهڪڻ جو آواز ٿيڻ.

ڪهڇڙ ٻڌ: ٿ. ٺهڪڻ جو آواز - ٻڙڪو.

ڪهڇڙ ٻڌي: ٿ. آند مانڊ - گهٽي - چورا ڪورا.

شوق.

ڪهڇڙ ٻڌ: صفت [ه] ڪڙو ٻڌ وارو.

ڪهڇڙ: ٿ. [ه] هڪ قسم جو ديسي ڪڙو -

ڪاڏي.

ڪهڇڙا ڪهڇڙا: صفت [ه] ڪڙو ٻڌ

وارو. ڪهرو. اهو ماڻهو جنهن جي منهن تي

ماتا جا داغ هجن. (ذ) ڪنڊ.

ڪهڇڙ ٻڌ: ٿ. [ه] ٺهڪڻ يا ٻڙڪڻ

جو آواز.

ڪهڇڙ ڪهڇڙا: لازم [ه] ڏسو ڪهڇڙا ڪهڇڙا.

ڪهڇڙا: لازم [ه] ڪوٽجڻ. پٽجڻ. پاڙئون

نڪرڻ - اڪوڻ. اڪوڻ (چٽ) وغيره ڪوٺي

ٺاهڻ. ڪنڊڻ.

ڪهڇڙا: متعدي. ڪوٽائڻ. ڪنڊائڻ.

ڪهڇڙائي: ٿ. ڪوٽائي. ڪوٽائي.

ڪهڇڙائي: ٿ. ڪوٽائي. تلاش - ڳولا.

ڪهڇڙائي ڪوٽا: ڪوٽائي ڪرڻ. خزاني وغيره

جي ڳولا لاءِ ڪوٽائي ڪرڻ.

ڪهڇڙا ڪهڇڙا: متعدي. ڪوٽائڻ. نقش ڪرائڻ -

اڪيرائڻ.

ڪهڇڙائي: ٿ. ڪوٽائي. ڪاٺي ڪٽائڻ جي مزوري.

ڪهڇڙي: ٿ. [ه] پٺيان پوڻ جي حالت - پڇو.

● ڪهڙي ٻڌا: متعدي [ه] پيڇو ڪرڻ - پٺيان لڳڻ - تعاقب ڪرڻ .

● ڪهڙي: ذ [ه] ڪڏ - ڪڏو . ٻن جبلن جي وچ وارو ميدان - وادي .

● ڪهڙي ۽ ڪهڙي: ذ [ه] ڪڏ - ڪڏو . سڪل ڪوهه . (صفت) ڪهڙو - ڪهڙو .

● ڪهڙي ۽ ڪهڙي: ث [ه] ننڍي ڪڏ . ڪورڪي ڪم جي ڪڏ - ڊڪڻ .

■ ڪهڙي ۽ ڪهڙي: ث [ه] ننڍي ڪڏ . ڪڏو . چلهو . چلهو (ڪاڪوس جو) . چٽي (وارن جي) .

● ڪهڙي: ذ [ه] گهوڙي جو هڪ رنگ .

● ڪهڙي: ث [ه] ڪوهيڙو - ڏند (جوسپاري ۾ نظر اچي) .

- ڪهڙا: ذ . ڪوهيڙو .

- ڪهڙا آهن: ڪوهيڙو ٿيڻ - ڏند ٿيڻ .

- ڪهڙي پڙنا: ڪوهيڙو پوڻ .

● ڪهڙي: ذ [ه] ڪُڙ (چوپائي جو) .

- ڪهڙا: صفت . ڪُڙ وارو . (ذ) ڪُڙي .

- ڪهڙي ٻنڌي: ث . ڊگهي وغيره جي نعلبندي .

- ڪهڙي پڪڙا: ذ . چوپائي مال جي هڪ بيماري - ڪُڙماڙو .

- ڪهڙي ڪهڙي: ذ . ڪرپير . نشان پتو .

- ڪهڙي ڪهڙي: ڪهڙا ، مِٺانا: پيرڪر ڊاهي ڇڏڻ - برباد ڪرڻ .

● ڪهڙي ۽ ڪهڙي: صفت [ه] ڪرو - نيچ - خالص . اصلي - چينڊو . صاف - سچو . ذيتي لتي جوسچو . زور پڪل (ذڪر جو ٿانءُ) . (ث) ڪهڙي .

- ڪهڙي پڻ: ذ . سچائي . صاف گوشتي . سڻائي .

- ڪهڙا ڪهڙا: ڪرو ڪرڻ . پر ڪڻ (سيڪو) .

- ڪهڙا ڪهڙا ۽ ڪهڙي ڪهڙي: صفت . ڪرو ڪوڻو .

ٻُرو ٻُلو - چڱو منو . ڪوڙو سچو . (ث) ڪهڙي ڪهڙي .

- ڪهڙي بات: ث . ڪري ڳالهه . صاف ڳالهه . بي ويائي . سچائي .

- ڪهڙي (ڪهڙي) سڻانا: ڪهڙي: صاف صاف چئي ڏيڻ . سچ چوڻ .

- ڪهڙي هو جانا: ڪهڙي وڃڻ . وصول ٿيڻ .

● ڪهڙي ۽ ڪهڙي: ذ [ه] ياداشت - لکيت . ڊگهو بيان . اينگهه وارو مضمون . ڪر ڪرو . هڪ قسم جي ڦرڙي . چيلڙ .

■ ڪهڙي: ذ [ه] پٽڪو - روج راڙو . گهڻن ماڻهن جي گڏجي روئڻ جي حالت واديا .

- ڪهڙي پڙنا: سڃڻا: روج پٽڪو پوڻ - ماتر مچڻ - واديا ٿيڻ .

● ڪهڙي ٿاڻ: ذ [ه] تمام ٻوڙهو - جهڙو ٻوڙهو - ڪهڙو . تجربڪار . چالاڪ . وڏو لڳ . مٽي . ڍورن جي لتاڙيل مٽي .

● ڪهڙي ٿاڻ: ڪهڙي ٿاڻ: ث [ه] پيشاب جي ڌپ . گاهه وغيره سڙڻ جي بانس . ڪيني ڌپ . خراب سواد .

■ ڪهڙي: عدد [ه] هڪ عدد - سؤ آرب .

● ڪهڙي ۽ ڪهڙي: ذ [ه] گاهه . ڪوڙڻ جو اوزار - رتبو . ڪهڙي . گوڏي جي ڍڪڻي . (ڪنايتاً) بيوقوف - احمق .

- ڪهڙي ٻا جالي سڻي هالنا: رتبو ۽ ڪمي سڻي هالڻ . گاهي ۽ جو ڏندو اختيار ڪرڻ .

- ڪهڙي ۽ ڪهڙي: ڪهڙي پيان: ث . رتبو . ڪهڙي .

● ڪهڙي پيچ: ذ [ه] عيب . اعتراض . ڏسو "ڪهڙي پيچ" .

● ڪهڙي ٿل: صفت [ه] صاف دل . سچار . (تابع فعل) ڪهڙي ڪهڙي . ڏسو "ڪهڙي ٿل" .

- ڪهڙي ٿل: ڪهڙي: سچ چوڻ . ڪهڙي ڪهڙي چوڻ .

- ڪهڙو چال؟ : ذ [ھ] لوھ جي وڏي چاڻي (جنهن سان ڪوري مان ڦلهيار ڪيندا آهن).
- ڪهڙو چٽا : متعدي [ھ] ڪڙوڻ. ڪرڙي صاف ڪرڻ - روڙڻ. رهڙڻ.
- ڪهڙو چٽن؟ : ٺ. ڪرڙو - ڪڙچڻ. سڀ کان پڇاڙيءَ جو چاول بار. (صفت) بچيل. اوگھ سوگھ.
- ڪهڙو چٽي : ٺ. ڪڙي. ڪڙوڻ جو اوزار.
- ڪهڙو ڌرا ۽ ڪهڙو ڌرے : صفت [ھ] ڪهڙو ناھموار. ڪٽو ٻڙ. (ٺ) ڪهڙو ڌري.
- ڪهڙو ڌراھن : ذ. ڪهڙائي - ڪهڙاڻ.
- ڪهڙو سا : ذ [ھ] گرم موسم - گرمي.
- ڪهڙو سا پٽو نا : مينهن بلڪل نہ پوڻ سبب سوڪ ٿيڻ. گرمي ٿيڻ.
- ڪهڙو سا : ذ [ھ] هڪ قسم جو طعام.
- ڪهڙو سٽلا : صفت [ھ] غارن ۾ ورتل (ڪٽو).
- ڪهڙو ڪهڙا : صفت [ھ] ڪهڙو. (ذ) ڪرڪرو (گهوڙي کي هڻڻ جو).
- ڪهڙو ڪهڙا نا : متعدي [ھ] ڪهڙائي ڏيکارڻ.
- آهستي آهستي ماڻش ڪرڻ - آڏڻ.
- ڪهڙو ڪهڙا : صفت. ڪهڙو - آڻ سڌو.
- ڪهڙو ڪهڙي : ٺ. ڪهڙي.
- ڪهڙل؟ ڪهڙل : ذ [ھ] پٿر مان ٺهيل بيضوي آڪرو (جنهن ۾ دوائون وغيره پيهجن) - ڪهڙل.
- ڪهڙل ڪهڙا : ڪرل ۾ پيهڻ - ڪرل ڪرڻ.
- ڪهڙلي : ٺ [ھ] چوپائي مال جي ٻڌڻ ۽ گاهه چرڻ جي جاء - وٺاڻ.
- ڪهڙنجا : ذ [ھ] سرن يا پٿرن جو فرش.
- ڪهڙنڌو : ذ [ھ] ڦٽ ڦڙيءَ جي ڪٽري.
- ڪهڙنڌ بندھنا : ڦٽ ڦڙيءَ جي ڪٽي ٻڌجڻ.
- ڪهڙني : ٺ [ھ] هڪ قسم جو وڻ ۽ آن

- جو ميوو - ڪيرول.
- ڪهڙو چٽا، ڪهڙو چٽا، ڪهڙو چٽا : متعدي [ھ] رھڙڻ. ڪڙوڻ.
- ڪهڙو چٽا، ڪهڙو چٽا : ذ. رھڙڻ جو نشان.
- ڪهڙو وٺڻ؟ : ٺ [ھ] رھڙڻ - ٺھڻ.
- ڪهڙو وٺڻا : متعدي [ھ] رھڙڻ. ڪڙچڻ.
- ڏسو ڪهڙو چٽا.
- ڪهڙي ۽ ڪهڙيا : ٺ [ھ] ڪٽي. چيڀريل ڪٽ.
- ڪهڙيا : ٺ [ھ] چٽن - چاڪ (جنهن سان بليڪ بورڊ تي اکر لکجن).
- ڪهڙيا : ٺ [ھ] گدامڙيءَ جو ٻج (جنهن سان چٽ ڪندا آهن). ڏونري رکڻ لاءِ ننڍو ٿيو. گوڏي جي ڍڪي.
- ڪهڙيا ۽ ڪهڙيا : ذ [ھ] ڪرڪرو (گهوڙي کي هڻڻ جو).
- ڪهڙيا ڪهڙا : ڪرڪرو هڻڻ (گهوڙي کي).
- ڪهڙيا نا : متعدي [ھ] پيروڪڻ. پٺيان پوڻ. دعويٰ ڪرڻ. پڪوڻ. وڪوڙڻ.
- ڪهڙو : ٺ [ھ] جواهرن جا ذرا. شيشي جو چورو. گاهه.
- ڪهڙا ۽ ڪهڙے : صفت [ھ] سڌو - سنئون.
- ڪٽو - آڻو - بيٺل. ڪٽو - اڌ رڌل. ڪٽل.
- (ٺ) ڪهڙي.
- ڪهڙا پاني : ذ. بيٺل پاڻي.
- ڪهڙا پٽو پيٽو نا : آڻندي ويهندي ماتر ڪرڻ.
- ڪهڙا پير جانا : پيٽي پير وڃڻ.
- ڪهڙا دانو : ذ. آخري دانو.
- ڪهڙا دونا : ذ. حضرت عليءَ جي نالي تي ڏنل نياز (جو سراد پوري ٿيڻ تي يڪدم ڏيندا آهن).
- ڪهڙا رڪهنا : پياري ڇڏڻ. هٽندي ترسائي

چڏڻ.

■ ڪهڙا رهنا: بيٺو رهڻ. قائم رهڻ. موجود رهڻ.

■ ڪهڙا رهڻا: جانا: بيٺو ئي رهجي وڃڻ. حيرانيءَ ۾ بيٺو هجڻ.

■ ڪهڙا ڪرڻ: ڏکھانا: آڱوٺو ڏيکارڻ. انڪار ڪرڻ. صفا الي وڃڻ.

■ ڪهڙا ڪرڻا: آڀو ڪرڻ. بهاري چڏڻ. ڪڙو ڪرڻ. قائم ڪرڻ. بهارڻ. ترسانڻ. پيدا ڪرڻ (جهيڙو). ڪوڙڻ (تنبو).

■ ڪهڙا ڪهڙيت: ذ: بيٺل ٻوڪ.

■ ڪهڙا ڪهڙيل: ذ: جهٽ پٽ جو فيصلو. جالديءَ جو ڪم. معمولي ڪم.

■ ڪهڙا نقش: ذ: ڊگهو منهن.

■ ڪهڙا هونا: آڀو ٿيڻ. ڪڙو ٿيڻ. قائم ٿيڻ. آڻي بيٺڻ. تيار ٿيڻ (وڙهڻ لاءِ).

■ ڪهڙي بولي: ث: مرداني ٻولي. ٻهراڙيءَ جي ٻولي. غير فصيح ٻولي.

■ ڪهڙي چوڻ: ث: سڌو ڌڪ. (تابع فعل) يڪدم. ٺه. ٻه.

■ ڪهڙي پائو: تابع فعل. بيٺي پير. آڻي جو آڻي. يڪدم.

■ ڪهڙي تڙي: تابع فعل. ڪڏهن ڪڏهن بعضي بعضي.

■ ڪهڙي رهڻا: جانا: بيٺو رهجي وڃڻ. محروم رهجي وڃڻ.

■ ڪهڙي ڪهڙي: تابع فعل. بيٺي بيٺي. يڪدم.

■ ڪهڙي ڪهڙي پهرنا: وائو ٿي هلائڻ. بيمقارائيءَ سان ٺهلائڻ.

■ ڪهڙاڪا: ذ [ه] ڪڙوڪو. ٺوڪو. آواز.

● ڪهڙاڻ: ث [ه] چاڪوي.

■ ڪهڙي ٻڙ: ث [ه] ڪڙوڪو. ٺوڪو. پيرن

جي ٽاپ ٽاپ.

■ ڪهڙي ٻيچ: ذ [ه] عيب. نقص. اعتراض. ■ ڪهڙي ٻيچ نڪالنا: عيب ڪيڻ. نڪت. چيني ڪرڻ.

■ ڪهڙي تل: صفت [ه] سخت. ڪهرو. تڪو. جهيڙاڪ. ويڙهو. خراب. ٻچڙو. ڪمينو. رذيل. شرير. لُچ. بدمعاش. ٽڪائيندڙ. ڪڪ ڪندڙ.

● ڪهڙي ڪٺا: لازم [ه] ڪڙوڪڻ (وڻ جا پن). ڊيگيون ڪڙوڪڻ. ٽڪرجڻ (تلوارون).. ٺهڪڻ. وڙهڻ.

■ ڪهڙي ڪ: ذ. ڪڙوڪو. ٺڪاءُ.

■ ڪهڙي ڪا: ذ. ڪڙوڪو. ٺهڪڻ جو آواز.

■ ڪهڙي ڪا: متعدي. ڪڙوڪائڻ. ڪڙو هڻڻ (دروازي تي). خبر وٺڻ. خبردار ڪرڻ. ڏمڪائڻ. ڊيچارڻ.

■ ڪهڙي ڪا هونا: ڪڙوڪو ٿيڻ. آواز ٿيڻ.

● ڪهڙي ڪهڙا: متعدي [ه] ڪڙوڪائڻ (در). ڪڙو وغيره). ڪڙوڪو ڪرڻ. ٺڪ ٺڪ ڪرڻ. سڱن تي ڪٽڻ. جُٺ ڪرڻ. ڏانڊوڻ. ڊيچارڻ. ڊپ جهڙيون ڳالهائون ڪرڻ.

■ ڪهڙي ڪهڙي: ث. ڪڙوڪو. ٺڪ ٺڪ. ٽاپ ٽاپ (پيرن جي). گاڏيءَ وغيره جي هلائڻ جو آواز. هٿيارن جو آواز. ڪن شين جي ٽڪرجڻ جو آواز. سڪل پنن جو آواز.

■ ڪهڙي ڪهڙا: ذ. اهو تختو جنهن ۾ سيکارڻ لاءِ گهوڙو ٻڌندا آهن. ڪڙوڪڙيو.

■ ڪهڙي ڪهڙاهٽ: ث. ڪڙوڪو. ٺڪ ٺڪ. ڪڙوڪو. سڪل پنن جو آواز.

■ ڪهڙي ڪهڙيا: ذ. طاق جو هڪ قسم (جو پٽين مان ٺاهيندا آهن، روشنيءَ ۾ هوا اچڻ لاءِ

پٽيون هيٺ مٿي ڪيون آهن).

● ڪهڙي ڪي ڪهڙي ڪيان ٻٺ [ه] ڊري. جارو.
نڍو دروازو. پڇري جو دروازو.

● ڪهڙ ڪنجا: صفت [ه] صفا گنجو. ٺوڙهو.
بدصورت. بچڙو.

● ڪهڙ لا: ذ [ه] ڪڏي (ڪڪڙن جي).
ڪڏو. (صفت) سوراخدار.

● ڪهڙ ٺڪ: صفت [ه] تمام ڏڀرو. اڀرو.
● ڪهڙ ٻنچ: ڪهڙ ٻنچ? ٻٺ [ه] هاڪو گهاٽو.
رهڙ. ڪينو. بغض. پيائي. دشمني. ٺڪت چيني.
حرکت. ڪيچل.

● ڪهڙ ٻنچ رڪهنا: پيائي رڪن. بغض رڪن.
● ڪهڙ ٻنچ نيڪالنا: نقص ڪيل. عيب ڪيل.
ٺڪت چيني ڪرڻ.

● ڪهڙي ٻٺ [ه] هڪ قسم جو آن (جنهن
کي ڏري دال ٺاهيندا آهن).

● ڪهڙسنا: متعدي [ه] ڀت جو ڪو پاسو
ڪيرائڻ. (لازم) ڪرڻ. ڊهن.

● ڪهڙس ٻهڙس: ٻٺ [ه] سس ٻس.
● ڪهڙسرا: ٻٺ [ه] هڪ قسم جي بيماري-آرڙي.
● ڪهڙس ٻهڙس: ٻٺ [ه] سس ٻس-سرگوشي.
● ڪهڙس ٻهڙس ڪرنا: سس ٻس ڪرڻ.
سرگوشي ڪرڻ.

● ڪهڙسڪنا: لازم [ه] ڪيسڪن. چڙڻ.
رڙهن. سيرڪڻ. ليڪي هليو وڃڻ. ڪيسڪي
وڃڻ. جدا ٿيڻ.

● ڪهڙسڪانا: متعدي. ڪيسڪائڻ. سيرڪائڻ.
ريڙهن. پري ڪرڻ. روانو ڪرڻ. جدا ڪرڻ.
چورائڻ.

● ڪهڙسڪڻ جانا: ڪيسڪي وڃڻ. ترڪي وڃڻ.
● ڪهڙسڪو: صفت. ڪسڪي ويندڙ. ڀاڄوڪڙ.

● ڪهڙسڪهڙسنا: لازم [ه] کاڌي ۾ ڪيرڪرڻ.
● ڪهڙسڪهڙسا: صفت. ڪيرڪرو (کاڌو).
● ڪهڙسڪهڙساهڻ: ٻٺ. ڪيرڪر (کاڌي ۾).
● ڪهڙسڪنا: لازم [ه] تيرڪڻ. جهڪڻ.
مائل ٿيڻ. گيسيون ڏيڻ.

● ڪهڙسڪنا: متعدي. تيرڪائڻ. ڪيسڪائڻ.
● ڪهڙسڪاهڻ: ٻٺ. تيرڪڻ.

● ڪهڙسڪنا: لازم [ه] ڪيرڻ. ڊهي پوڻ.
تباھ ٿيڻ. چٽ ٿيڻ.

● ڪهڙسڪوٺا: متعدي [ه] رانپوٺا پائڻ. رهندڙا
هڻڻ. ڪسڻ. جهٻ هڻڻ. پٽڻ (وار).
زوري ڦرڻ.

● ڪهڙسڪوٺ: ٻٺ. ڦر. جهٻ. رهڙ.
● ڪهڙسڪوٺا: ذ. ڪسڻ جو هڪ داغ (جنهن

۾ مخالف ڪي گهلبو آهي).

● ڪهڙسڪيانا: صفت [ه] شرمندو. لهجي.
ڦڪو. موگو. وانڙو.

● ڪهڙسڪيانا هونا: ڦڪو ٿيڻ. لهجي ٿيڻ.
شرمندو ٿيڻ. روئهارڪو ٿيڻ.

● ڪهڙسڪيانا پٽن: ذ. ڦڪائي. شرمندگي.
● ڪهڙسڪيانا هٽس: ٻٺ. ڦڪائي ڪي.
بيشرمائي ڪي.

● ڪهڙسڪيانا هٽس هٽسنا: ڦڪائي ڪن
ڪيل. بيشرمائي سان ڪيل.

● ڪهڙسڪهو: صفت [ه] خالي. ڀورو. سڄو.
هٽن خالي.

● ڪهڙسڪهڙ: ڪهڙسڪهڙا: ذ. صفت. ٺاهو.
خالي. ڀورو. سڄو.

● ڪهڙسڪيڙ: صفت [ه] خوف. اجائي تڪليف.
ڪتراڳ. جنجال.

● ڪهڙسڪو اٺهانا: جنجال سير تي ڪڻ.

ڪٽراڳ ڪٺڻ .

● ڪهل : ٿ [ھ] ڪٽو (سرنھن يا ترن جي).
 ”ڪهال“ جو مخفف ڪٽل .

— ڪهل ”آپاڙ“ : صفت . ڪل لاهيندڙ . لويي .
 مچڻو . بي قياس .

— ڪهل ”هوجانا“ ڪٽل جهڙو ٿي وڃڻ . سُڪي
 ٺوٺ ٿيڻ . بيڪار ٿيڻ .

● ڪهلانا : متعدي [ھ] چوانڻ .
 — ڪهلنا بهيجنا : چوانئي موڪلڻ .

● ڪهلانا : متعدي [ھ] ڪارائڻ . هٿائڻ (موچڻا) .
 ڪيڏائڻ - ڪٽڏائڻ .

— ڪهلائي : ٿ . ڪاڌو . ڪارائي . ڪاڌي جي
 قيمت . ٻار کي ڪيڏائيندڙ عورت - دائي . ٻاليل
 (چوڪري) .

— ڪهلائي پلائي : ٿ . ڪاڌ پيت . ڪارائي پيارئي .
 — ڪهلايا : صفت . ٻار کي ڪٽڏائيندڙ نوڪر .
 ٻاليل (چوڪرو) .

— ڪهلاڙي : صفت . رانديگر . ڪيڏاري . چالاڪ .
 اٽڪلي .

— ڪهلاڙياں : ٿ . ٺينگ ٽپا . راند روند .

● ڪهلبلانا : لازم [ھ] پڇڻ ڊُڪڻ . گهٻرائجڻ .
 هراسجڻ . ڊپ ۾ هيڏانهن هوڏانهن ڊوڙڻ .

— ڪهلبلاھڻ : ٿ . هيراس . ڀڄ ڊُڪ .
 گهٻراهت .

— ڪهلبٽلي : ٿ . هلچل - ڀڄ ڊُڪ . ٺاھڻ .
 بيقارِي . گهٻراهت . گوڙ گهمسان .

— ڪهلبٽلي پٽوڻا : مچڻا : ڊڪ ڊوڙ لڳڻ .
 هلچل مچڻ . گهٻراهت ۾ هيڏانهن هوڏانهن
 ڊوڙڻ . گوڙ گهمسان ٿيڻ .

— ڪهلبٽلي ڏالڻا : هلچل پيدا ڪرڻ . مانڊاڻ
 مچائڻ . هراس پيدا ڪرڻ .

● ڪهٽڙ : ٿ [ھ] ٻوڙ هو جسم - ڪٽڙو . چم
 جي ڪٽي .

● ڪهٽڙا ڪهٽڙي : ٿ [ھ] ڪٽڙو .
 ”ڪهال“ جو تصغير . چمڙي جي ڳوٺري .

● ڪهٽڙي ڪهٽڙياں : ٿ [ھ] ”ڪهال“
 جو تصغير . ڪٽڙي . ڪٽل - چمڙي .

● ڪهٽڻا : لازم [ھ] ٽيڙڻ (مُڪڙي) - ڪٽڻ
 (گُل) . ٻهڪڻ - سَرو ٿيڻ . ڪٽڻ (رنگ)
 حُسن) . پُڄڻ (قُلا) .

— ڪهٽلا : صفت . ٽيڙيل . ڪٽليل . سَرو .
 — ڪهٽلانا : متعدي . ٽيڙائڻ . ٻهڪائڻ . پُڄائڻ
 (قُلا) .

■ ڪهٽل ڪهٽل : ٿ [ھ] ڪيل ڪيل - ٽهه ٽهه .
 ڪٽڻ جو آواز . ڪٽائيءَ سان ڪيل .

— ڪهٽل ڪهٽلا پٽوڻا : ڪيلي پوڻ - ٽهڪ
 ڏيئي ڪيڻ .

— ڪهٽل ڪهٽلا ڪٽر (ڪٽ) هٽسنا : ٽهڪ
 ڏيئي ڪيڻ .

— ڪهٽل ڪهٽل ڪهٽل : هٽسنا : ڪيڻدو رهڻ -
 گهٽو ڪيڻ .

— ڪهٽو باولي : ٿ . هروقت ڪيڻدو عورت . ڪيچلي .
 ● ڪهٽڻا : لازم [ھ] ڪٽڻ . ڪلي پوڻ . چٽوڻ -

چٽڻ . ظاهر ٿيڻ . خلاصو ٿيڻ . فاش ٿيڻ (راز) .
 آڏوڻ . صاف ٿيڻ (آسمان) . ٽٽڻ (قبضي) . پٽجڻ

(اڪ) . اگهاڙو ٿيڻ (منهن) . شروع ٿيڻ (ڪم) .
 — ڪهٽلا ڪهٽل : صفت . ڪٽليل . موڪرو -

خلاصو . صاف - چٽو (رنگ آسمان) . آزاد -
 چٽو اڳ . عام . مشهور . ظاهر - پٽرو . اگهاڙو -
 بي پردي .

— ڪهٽلا پهرنا : ڪليو گهمڻ . چٽو اڳ هلڻ .
 — ڪهٽلا رهنا : ڪليو رهڻ . ڪليل رهڻ . پٽرو

رهڻ - ظاهر رهڻ .

ڪهڻا ڪهڻا : صفت . ڪٽيو ڪٽيو . ڪٽيو ڪٽيو .
ڪٽايو . صاف صاف .

ڪهڻل ٻڌندي : ٿ . گهوڙي جو نعل کولي
وري ساڳيو هڻڻ جي حالت .

ڪهڻل ٻيٺنا : ڪٽي ويهڻ . خلاصو ٿي ويهڻ .
آرام سان ويهڻ .

ڪهڻل ٻڙنا : ڪلي پوڻ . شرم لاهڻ .

ڪهڻل ٻاهڻا : صفت . ڪٽيل . ٻهڪندڙ . وڻندڙ .

ڪهڻل ٻانا : ڪٽي پوڻ . ڏسو " ڪهل جانا " .

ڪهڻل ڪهڻلنا : بي حجاب ٿيڻ . ڪٽي
گالهائڻ . هيري ميري وڃڻ .

ڪهڻل ڪٽهڻا : ڪٽي چوڻ . صاف صاف ٻڌائڻ .

ڪهڻل مٽندڻ : ڏ . پورپٽ .

ڪهڻل بازار : صفت . پري بازار ۾ . ڏينهن
ڏٺي جو . ٻڌري پٽ - ڪٽيو ڪٽايو .

ڪهڻل سر : صفت . آگهاڙي مٽي .

ڪهڻلونا ڪهڻلوني : ڏ [ه] رانديڪو .
نازڪ شيء . کنڊ مان ٺهيل شيء (گهوڙو) .

هاڻي وغيره ٻار کائيندا آهن . سهڻو ٻار .

ڪهڻلڻي : ٿ [ه] ڪيل . مسخري .

ڪهڻلڻي آڙنا : ٺٽول ٿيڻ - مسخري ٿيڻ .

ڪهڻلڻي آڙانا : مسخري ڪرڻ . ٺٽول ڪرڻ .

چيوڙائڻ .

ڪهڻلڻي باز : صفت . چرچائي . مسخرو .

ڪهڻلڻي بازي : ٿ . توڪ بازي . چرچو پوڳ .

ڪهڻلڻي ڪٽرنا : ٺٽول ڪرڻ . ڏسو " ڪهڻلڻي
آڙانا " .

ڪهڻلڻيون مين آڙانا : چيوڙائڻ . ڪيل مسخري
ڪرڻ . چريو ڪرڻ .

ڪهڻلڻيان : ڏ [ه] ڪٽرو . آن جو ڍڳ .

ٻار . آن جي ڪوٺي - پانڊو .

ڪهڻيان ڪرنا : ڍڳ ڪرڻ . دير بنائڻ .
ناس ڪرڻ - تباھ ڪرڻ .

ڪهڻم ڪهڻم : ڏ [ه] ٽٽڻپ .

ڪهڻمبا ڪهڻمبي : ڏ [ه] ٽٽڻپ - ٽٽيو -
پيلپائو . ٽٽوئي .

ڪهڻماچ ڪهڻماچ : ٿ [ه] هڪ راڳڻي
جو نالو .

ڪهڻمبي ڪهڻمبيا : ٿ [ه] هڪ قسم
جو اوڀڙ (جو برسات جي موسم ۾ ٿئي) - ڪٽمبي .

ڪهڻن : ڏ [ه] سئل (ڪاٺي ۽ ڀر) .

ڪهڻن : ٿ [ه] چڻ چڻ جو آواز - چٽڪو .

ڪهڻن ڪهڻن : ٿ . چڻ چڻ . چم چم .

ڪهڻنڪهڻنا : متعدي [ه] وڄائڻ (ٻيو وغيره) .

چٽڪائڻ . چيني يا شيشي جي ٿانءَ جو ڀڄڻ
وقت آواز ڪرڻ . چمڪڻ .

ڪهڻنا : متعدي [ه] چوڻ . ٻڌائڻ . آچارڻ .

ڪهڻچڻ . گالهائڻ . گفتگو ڪرڻ . عرض ڪرڻ .

سوال ڪرڻ . ڏيڻ (حڪم) . ڪرڻ (نصيحت) .

ڪهڻا : ڏ . چيو . حڪم . نصيحت .

ڪهڻا ٺالنا : چيو ٺاري ڇڏڻ . چوڻ نه ڪرڻ .

ڪن ٺار ڪرڻ .

ڪهڻا سٺا : ڏ . چيو چايو . چوڻ آڪڻ . ڏوهه گناهه .

ڪهڻا سٺا سٺا سٺا : معاف ڪرنا : چيو چايو
بخش ڪرڻ .

ڪهڻا سٺي : ٿ . ٻڌي سٺي . گالهه ٻولهه .
گيلاغيٽ .

ڪهڻا ماننا : چيو مڃڻ - حڪم مڃڻ .

ڪهڻا وٽ ڪهڻا وٽين : ٿ . چيوئي .

ڪهڻي پهرنا : چوندو وٺڻ . ڪا گالهه هر هڪ
سان ڪندو وٺڻ .

- ڪهنڪ : ٿ. چٽڪو. ٽٽڪو.

- ڪهنڪار : ٺ. رڻي وغيره جي ڪوڪڻ جو آواز.

- ڪهنڪانا : متعدي. ڪوڪاڻ (رڻيا).

● ڪهنڪهار : ٺا : لازم [ه] ڪنگهڪار ڪرڻ.

ٺڙيءَ کي صاف ڪرڻ. ڪنگهي اشارو ڪرڻ.

- ڪهنڪار : ڏ. ڪنگهڪار.

- ڪهنڪار ڪر : ٺا : ڪنگهڪار ڪرڻ.

● ڪهنڪهڙورا : ڪهنڪهڙو : ڏ [ه]

هڪ قسم جو جيت. ڏسو "ڪنگهڙورا". ڪن

سوڀاري.

● ڪهنڪهڙانا : متعدي [ه] ڪوڪاڻ. وڃائڻ

(رڻيا). چڻي، شيشي يا ٺڪر جي ڏانڻو کي

وڃائڻ.

ڪهنڪهڙا : متعدي [ه] آگاهڻ (ڪپڙي،

ڏانڻو وغيره کي) - آڇلائڻ. صاف ڪرڻ. ڌوئڻ.

- ڪهنڪهڙالا مَوسَل : محاوره. بيحياءِ. بيشرم.

جنهن تي ڪنهن به ڳالهه جو اثر نه ٿئي.

● ڪهنڪهڙو : ڪهنڪهڙو : ڏ [ه] تمام گهڻي

پڪل سِرَ - ڪنگهڙ. ذاتوءَ جو ڪٽ (جو

ڪوري ۾ گڏ ٿيندو آهي). (صفت) سڪل. ٺوٺ.

- ڪهنڪهڙو لڱ : ڄانا : ڳري ڪنڊا ٿيڻ. سڪي

ٺوٺ ٿيڻ.

● ڪهنڪهڙيا : ڪهنڪهڙيا : ٺ [ه] ٺوٺ.

- ڪهنڪهڙيا : ڪهنڪهڙيا : ٺوٺ هڻڻ. ٺوٺ هڻي

پري ڪرڻ.

- ڪهنڪهڙيا مار : ٺا : ٺوٺ هڻڻ. اشارو ڪرڻ.

پري ڪرڻ.

● ڪهو : ڏ [ه] ڪهو. غار. جبل ۾ اونهي

ڪٽڙ. ڪاهي.

● ڪهڙو : ٺ [ه] ڪوڪو. ڪوئل جي ڪوڪ.

- ڪهڙو ڪهڙو : ٺ. ڪوئل جون ڪوڪون.

ڪوڪو.

● ڪهڙو : ڪهڙو : ڏ [ه] ڪلهو.

- ڪهڙو ره : ڄانا : ڪلهو ٽڪجي پوڻ.

- ڪهڙو سڙو : ڪهڙو ڪهڙو : ڪلهي سان

ڪلهو گسڻ. ڪلهي گس ٿيڻ.

● ڪهڙو : ڏ [ه] هڪ قسم جي مٺائي - ماڻو.

ڏسو "ڪهڙو". پيٽل سِرُون.

● ڪهوڀري : ڪهوڀري : ڪهوڀري، ڪهوڀريان :

ٺ [ه] ڪوڀري - ڪپڙائي.

- ڪهوڀري چٽڪنا، چٽڪنا : ميجالو ٺهڪڻ

(گرميءَ سبب). مٽي ۾ سخت سور پوڻ.

- ڪهوڀري چٽڪلانا : مٽي ۾ خارش ٿيڻ.

موچڙن ڪاڻ تي دل ٿيڻ.

- ڪهوڀري گنڌجي ڪر : ٺا : مٿو گنجو ڪرڻ.

ڏاڍي مار ڏيڻ.

● ڪهوڙو : ڏ [ه] ڪوٽ - ملاوت. سون يا

چانديءَ ۾ ملاوت ڪرڻ جي حالت. نقص -

عيب. ٻڙائي. دشمني. ٻڏي. ٻڇڙائي. فريب.

بيوفائي. نقصان - ٺوٺو.

- ڪهوڙو ڪر : ٺا : ڪوٽ ڪرڻ - ملاوت ڪرڻ.

- ڪهوڙو ميلانا : ملاوت ڪرڻ. ڪوٽ گڏڻ.

خلل وجهڻ.

- ڪهوڙو نيڪالنا : ڪوٽ ڪڍڻ. عيب ڪڍڻ.

● ڪهوڙو ڪهڙو : صفت [ه] ڪوٽو - ڪوڙو.

ملاوتي. هڙادو (سڪو) - جعلي. ملاوتي.

ناقص. دغا باز. (ٺ) ڪهوڙي.

- ڪهوڙا ٻيٽا : ڏ. ڪپوٽ - نالائق ٻٽ.

- ڪهوڙا پٽن : ڏ. ڪوٽ. ڪوڙائي. دغابازي.

- ڪهوڙا پيسو : ڪهوڙو پيسو : ڏ. ڪوٽو

پسو - ڪوڙو پسو.

- ڪهوڙا سما : ڏ. ڪوڙي دنيا. ڪلجڳ.

- ڪهڙا ڪام؟ ذ. ڪوٽو ڪم- خراب ڪم.
بي ايمانيءَ جو ڪم.
- ڪهڙا ڪهڙا پٿر ڪهڙا: ڪوٽو ڪرو پر ڪڻ.
چڱي مٽي جي پرڪ ڪرڻ.
- ڪهڙا مال؟ ذ. ڪوٽو مال- خراب مال.
- ڪهڙي بات؟ ث. ڪوٽي ڳالهه. خراب ڳالهه.
- ڪهڙي بولڻا: چڱي هڻڻ - برو ڀلو چوڻ.
ڪاريون ڏيڻ.
- ڪهڙي جڙڻا: گيلا ڪرڻ.
- ڪهڙي سڻاڻا: گيلا ٻڌائڻ - گهٽ وڌ ٻڌائڻ.
- ڪهڙي ڪهڙي سڻاڻا: بڙو ڀلو ٻڌائڻ.
گهٽ وڌ ڳالهائڻ.
● ڪهڙج؟ ث [هه] ڳولا - تلاش. وڙج.
پير ڪڙ جي ڳولا.
● ڪهڙج؟ ڀانا: پتو ملڻ.
- ڪهڙج؟ پڙڻا: پتو پوڻ - نشان ملڻ.
- ڪهڙج؟ ڏهونڌڻا: پيرو ڪڻڻ. پتو لڳائڻ.
ڳولا ڪرڻ.
- ڪهڙج؟ ڪڙڻا: ڳولا ڪرڻ. پتو لڳائڻ.
- ڪهڙج؟ ڪهاج؟ ذ. ڳولا ڦولا - جانچ جونچ.
- ڪهڙج؟ لڳانا: ڳولا ڪرڻ. پيرو ڪڻڻ. پير
ڪڙ جاچڻ. وڙج ڏيڻ.
- ڪهڙج؟ مڻاڻا: پيرو ڏاهي ڇڏڻ. نالو نشان
گم ڪرڻ.
- ڪهڙج؟ مڻڻا: پتو ملڻ - پتو لڳڻ. پيرو ملڻ.
- ڪهڙج؟ نيڪالڻا: پير ڪڍڻ (چوريءَ جي
مال جو). وڙج ڏيڻ.
- ڪهڙج؟ مڻ رهڻا: ڳولا ۾ رهڻ. وڙج ۾ رهڻ.
- ڪهڙج؟ هاڻه آڻا: پيرو هٿ اچڻ - پتو ملڻ.
- ڪهڙج، ڪهڙجيا: ذ. پيرو ڪڍندڙ - پيري-
پيراڍو. ڳولا ڪندڙ.

● ڪهوجڙو: ذ [ه] ڦوڳٽ.

● ڪهوجڙا: ذ [ه] ٿوري جاج- ڳولا.

- ڪهوجڙا جانا: آڃڙ ٿي وڃن. برباد ٿي وڃن.

- ڪهوجڙي پيٽا: محاوره. رڳي مٿل. دربدر.

آڃڙ- برباد.

● ڪهوجڙو: صفت [ه] هلندڙ ڪم ۾ رنڊڪ وجهندڙ- رُخنو وجهندڙ. ڦٽائي.

● ڪهوڏنا: متعدي [ه] ڪوٺڻ. ڪُنڊڻ؛

آڪيرڻ (اڪر، ڇٽ وغيره). ڪڍڻ (گاهه).

● ڪهوڏر: ذ [ه] غار- ڪاهي.

● ڪهوڙو: ذ [ه] ڪاٺيءَ جو ٺڪر (خاص ڪري صندل يا ڪنهن خوشبودار ڪاٺيءَ جو).

آهرو (ڇوپائي جي چاري جو).

● ڪهوڙو: ذ [ه] ڍڳي جو ڪرڻ سان زمين ڪوٺڻ جي حالت.

- ڪهوڙو لانا: جهيڙو ڪرڻ. اڇائي ڪرڻ

هڻ ڪرڻ.

● ڪهوسا ۽ ڪهوسو: صفت [ه] جنهن کي ڏاڙهي مڇون نه هجن- ڪُڙو. (ذ) ڪل- ڇوڏو.

● ڪهوڙو: صفت [ه] نڪمو. آڀرو- ڪمزور. بوڙهو. (ذ) ڇپرو.

● ڪهوڙا ڪهوڙي: ذ [ه] پراڻو سڪل پادر.

● ڪهو ڪهڙا ڪهو ڪهڙي: صفت [ه] پورو- ٽوڪلو- خالي. (ث) ڪهو ڪهڙي.

● ڪهوڙا: متعدي [ه] ڪولڻ. ڇوڙڻ. ظاهر ڪرڻ. آزاد ڪرڻ. ڦاڙڻ. اگهاڙو ڪرڻ. آڏوڻ.

ڪولي ٻڌائڻ. خلاصو ڪرڻ. جاري ڪرڻ - وهائڻ (واهه). لاهڻ (ڪلف، ڪڙو وغيره).

- ڪهول ڪٽو: تابع فعل. ڪولي- ظاهر ڪري. بنا ڊپ جي. ظاهر ظهور. چڱيءَ طرح.

- ڪهول ڪٽو ڪٽهڻا: ڪولي ڇوڻ. صاف صاف

ٻڌائڻ. چيٽو ڪري ٻڌائڻ.

● ڪهولنا: لازم [ه] ٽهڪڻ- پڙڪڻ- آڀڻ.

جوش ڪائڻ. اندر ۾ سڙڻ- رجھڻ.

● ڪهولتا هئا: صفت. ٽهڪندڙ- پڙڪندڙ.

● ڪهولن: ٺ. ٽهڪو- اوبارو ساڙ- جل.

● ڪهونا: متعدي [ه] وڃائڻ. گم ڪرڻ.

ضايع ڪرڻ.

● ڪهو بيٺهنا: وڃائي ويهڻ. ضايع ڪرڻ.

گم ڪرڻ.

● ڪهو جانا: وڃائجي وڃڻ. گم ٿي وڃڻ.

● ڪهو ديننا: وڃائي ڇڏڻ. گم ڪري ڇڏڻ.

نڪمو ڪرڻ.

● ڪهو ڪر (ڪ) سيڪهنا: وڃائي سڪڻ.

● ڪهوٽ جانا، ڪهويا جانا: حيران ٿي وڃڻ.

هڪو ٻڪو ٿي وڃڻ. حواس باخته ٿي وڃڻ.

● ڪهويا ڪهويا رهنا: ويڳاڻو رهڻ- ملول رهڻ.

منجهيل رهڻ. ڪنهن خيال ۾ غرق رهڻ.

● ڪهونپ: ٺ [ه] وڏا ٽوپا- وڏا بخيا.

ڪوڪ. چيپر (ڪپڙي جو).

● ڪهونپ بهرنا: وڏا بخيا هڻڻ- ڪوڪ

ڏيڻ. ڦاٽل ڪپڙي کي سڻڻ.

● ڪهونٺ: ڏ[ف] ڪنڊ- گوشو. پاسو- طرف.

هٿيو (جند جو) ڪيلو (ڪاٺ جو).

● ڪهونٺا: ڪهونٺي: ڏ [ه] ڪيلو (ڪاٺ

جو). وهٽ کي ٻڌڻ جو ڪيلو. هٿيو (جند

جو) لٽ (گهاٽي جي).

● ڪهونٺا سا بيٺه جانا: ڪيلي جيان ڪٽي

وڃڻ. چمي وڃڻ. ڪٽي وڃڻ.

● ڪهونٺي پڙ ڪودنا: ڪلي آهر ڪڍڻ.

ٻئي جي زوو تي ڪڍڻ.

● ڪهونٺي پڙ مارنا: آڱوٺي تي هڻڻ. پرواه

نه ڪرڻ.

● ڪهونٺي ۽ باندھنا: ڪيلي سان ٻڌڻ. بيوس

ڪرڻ.

● ڪهونٺي ۽ ڪهونٺيا: ٺ. ڪيلي (جا

پٽ ۾ ڪپڙن وغيره ٽنگڻ لاءِ هنيل هجي).

وار جي پاڙ- ڪٽ. سارنگي وغيره جي تار ڇڪڻ

جي گيتي.

● ڪهونٺي لپنا: پاڙون وار پٽڻ.

● ڪهونٺي نه ڇهوڙنا: ڇپت نه ڇڏڻ.

سڀ ڪجهه بهاري وڃڻ.

● ڪهونٺ ٺ: ٺ [ه] چير- انگهه (ڪپڙي ۾). رهڻ.

● ڪهونٺ ٺا، لنگهنا: انگهه اچڻ (ڪپڙي ۾).

رهڻ اچڻ.

● ڪهونٺا ڪهونٺي: ڏ. ڀرگهل (ڪپڙي

۾). گهاٽ.

● ڪهونٺا ڪهانجي: محاوره. گهل گهنداڙ.

ٺڪ ٺڪان. جهيڙو جهيڙو. ڌڪا مڪي.

● ڪهونٺنا: متعدي [ه] لٽائڻ- پامال ڪرڻ- ڇپڻ.

● ڪهونٺسڙا ڪهونٺسڙي: ڏ [ه] پراڻو

سڪل پادر- ڪوسڙو.

● ڪهون ڪهون: ٺ [ه] ڪهنگهڻ جو آواز.

ڪهون ڪهون.

● ڪهون ڪهون ڪرنا: ڪهون ڪهون ڪرڻ- ڪهنگهڻ.

● ڪهون: ٺ [ه] ڪوه. غار. اونهي ڪڏ.

● ڪهويا: ڏ [ه] ڪير مان ٺهيل ماڻو. پڪيءَ

سير جو ٿلهو پاسو. سرن ٺاهڻ جو گارو.

● ڪهونٺا: صفت [ه] ڪاڻو- گهڻو ڪاڻيندڙ.

پيٽير.

● ڪهونٺا: ڏ [ه] پيٽي هلائيندڙ- ناڪو.

● ڪهون: ٺ [ه] گند. ڌوڙ.

● ڪهون ڪهانا: جهنگي هڻڻ. گندمڻ. ڪوڙ ڳالهائڻ.

● ڪهپ: ٿ [ه] ڪهپ. سوداگريءَ جو مال. هڪڙي ڀيري ۾ لڏيل بار. پُور. ڏيساور جو مال. وارو. گهمرو. سامونڊي سفر.

● ڪهپ ٻهڙنا: ڏيساور لاءِ مال لڏڻ. سوداگريءَ جو سامان کڻڻ. هڪڙي ئي گهمري ۾ جهجهو مال لڏڻ.

● ڪهپيا: ڏ. سوداگر. ڏيساور تي ويندڙ. بار کڻندڙ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] زمين ٽڪر (جنهن تي ڀوک ڪجي) - ڀني. ڪيتي - ڀوک. جنگ جو ميدان. چانڊوڪي. اصل نسل - پيڙهي. ملڪ - ديس. کليل ميدان.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀني مقاطعي تي ڏيڻ.

● ڪهپت بونا: ڀني ڀوکڻ - ڀني ڪرڻ - ڪيتي ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: لڙائيءَ ۾ گهڻن ماڻهن جو مارجي وڃڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀني ڪيڙڻ - هر جوڻڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ. تپيدارن جو هڪ ڪتاب - خسترو.

● ڪهپت ٻهڙنا: لڙائيءَ ۾ مارجي وڃڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: هونا: ڪاميابي ٿيڻ. وڌڻ ويجهڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀوک لڏڻ - لاڀارو ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: چانڊوڪي ٿيڻ. ڀوک ڪرڻ. ڪيتي ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: زمين کي ٺاهي ڀوک جي لائق ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀني ڀاري جو ڪم ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀوک سائي ٿيڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڪيتي - ڀوک - فصل.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀني ڀارو - ڀوک راه.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀني ڀارو ڪرڻ - ڀوک ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڪاميابي ٿيڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڪيتي ڪرڻ - ڀوک ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] هڪ قسم جو طعام - ڪيرئي.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ. ڀار کي ٽپ ڇڏائڻ جي رسم (جنهن ۾ ٽپ ڇڏائڻ وقت ڀار کي اول ڪيرئي ڇڏائيندا آهن).

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀاڳ ڦٽڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڪيرئي ڪارائڻ. شاديءَ جي هڪ رسم ۾ گهوٽ ۽ ڪنوار کي گڏ ويهاري ڪيرئي ڪارائڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: صفت [ه] خاڪي - پٿورو (رنگ). ڪٽي جو رنگ. (ڏ) ڪٽو (پائڻ جو ڳاڙهو رنگ). هڪ قسم جو ڪپوتر. ڪپو هٿ. هڪ قسم جي مڇي.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] ونگو. رڻپو.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڀيت ڀاراتو ڪرڻ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] چوڀائي جي اوه وارو گوشت - ڪيري.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] ننڍو ڳوٺ - ڳوٺڙو. ڦٽل ڳوٺ جو دڙو. گهڻن قسمن جو گڏيل آن (جو ڪپوترن کي ڪارائيندا آهن).

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏوب: محاوره. غريب ماڻهو.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] هڪ قسم جو لوھ.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] هڪ قسم جو ٿلهو ڪپڙو (جو ويڙهڻ ۽ وڇائڻ جي ڪم اچي) - ڪپس.

● ڪهپت ٻهڙنا: ڏ [ه] ڪپسو - گيدو.

● ڪپڙي جي ڳوٺري (جا هٿ تي چاڙهي بدن صاف ڪندا آهن).

● ڪهپت ٻهڙنا: هٿ تي ڳوٺري چاڙهي بدن صاف ڪرڻ.

● کھی کھی : ث [ھ] اٹ وٹندڑ نمونی جی
کیل۔ کیک کیک۔

● کھی کھی : ث [ھ] جھٹڑو جھٹو۔ تکرار۔

● کھیل ۴ کھیلپس : ث [ھ] پیگل چانور
بامکھی جوداٹو۔ قلو۔ ٹورڑی شیء۔ قلایل قذکی۔

● کھیل ۴ آڑ ۴ کتر ۴ منہ میں نہ جانا : دائو بہ
وات ۴ نہ ہوں۔

● کھیل ۴ کھیل ۴ کتر ۴ دینا : ذرو ذرو کری
چڈن۔ پور پور کری چڈن۔

● کھیلپس : ث۔ قلا۔

● کھیلنا : متعدی [ھ] کیڈن۔ کڈن۔
راند رھن۔ کیل کرن۔ کرن (جوا)۔ جھولن
(جین ۴ پیل ماٹھوے جو)۔ تماشو کرن۔

● کھیل ۴ ذ۔ کیل۔ تماشو۔ بازی۔ راند۔ وندر۔
یورن کی باٹھی پیارن جو حوض۔ آواڑو۔ آسان گالھ۔

● کھیل ۴ کھایا : صفت۔ تجربیکار۔ آزمودگار۔
چاٹو۔

● کھیل ۴ بیگاڑ ۴ نا : ٹھیل کم قٹائیں۔ رخنو وجھن۔

● کھیل ۴ بننا : کم ٹھن۔ کم بنجن۔

● کھیل ۴ بھڑ ۴ بھٹنڈ ۴ کتر ۴ دینا : کیل باھی
چڈن۔ ٹھیل کم خراب کری چڈن۔

● کھیل ۴ تماشو : ذ۔ کیل تماشو۔ آسان کم۔

● کھیل ۴ جائنا : سمجھنا : کیل سمجھن۔
آسان کم چاٹن۔ مسخری سمجھن۔

● کھیل ۴ کرنا : کیڈن۔ کڈن۔ راند کرن۔
تماشو کرن۔

● کھیل ۴ کدو ۴ ث۔ راند روند۔ نچکوٹپکو۔

● کھیل ۴ کھیلنا : راند کیڈن۔ راند کرن۔

● بازی وجھن۔ تماشو کرن۔ وندر کرن۔

● کھیل کے دن ۴ : محاورہ۔ راند کرن جا
ڈینھن۔ نڈی پٹن۔ بارپٹو۔

● کھیل ۴ ہاتھ ۴ لگنا : کا وندر ھٹ لگن۔

● کھیلی کھائی : صفت۔ کاڈل پیتل۔ ہوشیار۔
چالاک۔ فاحشہ (عورت)۔

● کھیں : تابع فعل۔ کھی۔ کنھن ہنڈ۔
کنھن پاسپی۔ شاید۔

● کھیں اور ۴ : تابع فعل۔ کنھن ہٹی ہنڈ۔
بی جگہ۔

● کھیں سے : تابع فعل۔ کنھن ہنڈان۔ کیڈان۔

● کھیں کا نہ رھنا : کھی جو نہ رھن۔
دین دنیا کان وچن۔

● کھیں کھیں : تابع فعل۔ کھی کھی۔
کنھن کنھن ہنڈ تی۔

● کھیں نہیں : تابع فعل۔ کھی بہ نہ۔

● کھینا : متعدی [ھ] ہاکارن (پیڑی)۔
ہلائن (پیڑی)۔

● کھینچنا : متعدی [ھ] چکن۔ ٹائین۔ گھلن۔
چھن۔ جذب کرن۔ چیکائن۔ کیڈن (عرق

وغیرہ)۔ کٹن (ساہ)۔ سینن (بدن)۔ پرٹ (آہ)۔

اڈن (ہیت)۔ کیڈن (خاکو)۔ ٹاھن (نقشو)۔

اینگھائین۔ روکن (ھٹ)۔ چکن (پٹسا)

مال وغیرہ)۔ چاڑھن (سوری)۔ ٹنگن۔ لاھن

(کتل)۔ پٹن (چپ)۔

● کھینچ ۴ ث۔ چیک۔ کشش۔ دیگہ۔ اینگہ۔

● کھینچنا تانی : ث۔ چک تان۔ کشمش۔

● کھینچ ۴ پلانا : چکی آٹن۔ زوری ۴ سڈائٹن۔

● کھینچ ۴ دینا : چکی وٹن۔ ٹنگی چڈن
(قاسی ۴ تی)۔

● کھینچ ۴ کتر ۴ نا : دیگہ کرن۔ اینگہ کرن۔
دیر وجھن۔

● کھینچ ۴ لانا : گھلی آٹن۔ زوری ۴ آٹن۔
چکی آٹن۔

■ کہینچ 'نیکالنا : چکی کیڈ۔

● ڪهڙو: ذ [ه] درياءَ پار ڪرڻ جي حالت.
پتڻ جو پاڻو. پيڙي. پيڙيءَ جو پُور.

■ کہیو پار کَرنا، لگانا: پیڑو پار کرڻ.
مشکل کان نجات ڏيڻ. مصيبت مان کڻڻ.
مراد پوري ڪرڻ.

● ڪهيوٽ؟: ٿ [ه] آهو رجسٽر جنهن ۾
گهوٽن يا ديھن جي مالڪن جا نالا لکيل هجن.
ڍل جي قسطن.

”ڪهڙو ڪهڙو؟“ ڪهڙو ٿي. اهو رجسٽر جنهن
۾ زمين جي حقن جي ورهاست لکيل هجي.

■ کھیتی : ث [ھ] ڏنگھر۔ ڪنڊن واريون
سڪل تاريون. لوڙھو.

● کہی : صفت [ھ] کین - کیٹی - کیترائی .
 - کہی ایک : صفت . کیترائی - گھٹائی .

ۛۛ ڄار.

● ۷: حرف جر [ہـ] "کا" جو جمع۔ جا۔

● کمتر: حرف استفہام [ہ] کیترا۔ گھٹا۔

● کی : حرف اضافت [ہم] جیسی - سندی .

● کیا : کلمہ "استفہام" [ہم] چا۔ کچاڑو۔

کیر۔ کھڑو۔ کیترو۔ تعریف لاء کم ایندڙ۔
واہ!۔ حقارت لاء کم ایندڙ۔ ٿورو۔ حیرت

۽ ارمان ظاهر ڪرڻ لاءِ ڪم ايندڙ - ڄا
(ائين آهي)، ڄا (ائين ئي سگهي ٿو).

■ کیا خبر؟: معاورہ، کھڑی خبر، خدا جانی۔
نہ معلوم۔

■ کیا خوب؟ طنزیہ واہ واہ۔ چا چمچی۔

ۛ کیا سے کیا ہونا : چا مان چا ئیں۔

کیا کام؟ استفہام۔ کھڑو کم۔ کھڑو واسطو۔

۱۔ کیا کہہنا: محاورہ۔ چا چمجي۔ کھڙي
گالھ کجي۔ واھ واھ۔ کھڙي تعريف کجي۔

- کیا کیا: استفہام۔ چا چا۔ کھڑو کھڑو۔
کیتري قدر۔

- ڪيا هئا: تابع. ڇا ٿيو. ڇا وهيو واپريو.
ڇا ڳالهه آهي. پوءِ ڇا آهي.

■ ڪيا هوتا: محاوره. ڇا ٿئي ها. ڪهڙو اثر ٿئي ها. ڪهڙو فائدو ٿئي ها. (تمني) ڪهڙو نه چڱو ٿئي ها.

- کیا ہو گیا : استفہام . چا ٹی ویو (حیرت)
افسوس وغیرہ کان .

● کیا: ماضی [ہم] "کرنا" جو. (ذ) کم - فعل.

- کیا آگے (سامنے) آنا: کٹھی جو قل ملے۔
کیتو لوڑن۔

- کیا پانا: کئی جو قیل ملن۔ کیتو لووڑن۔

- کیا دھرا : ذ. کیل کم. افعال.

کیا دھڑا آکارت' جانا: کئی کئی
کٹ تیں۔ محنت ضایع تیں۔

- کیے کا پھل' پانا: کئی جو قل ملن .
تیجو ملن .

- کیسے کی سزا پانا: کٹہری جو نتیجہ دے گی۔
کتیو لوڑیں۔

● کياري ۽ کياريان : ٿ [ھ] ٻارو (ٻوڪ يا
باغ جو). ٻاري (لوڻ ٺاھڻ جي).

● کیت: ذ [ھ] دُرُو - ڙِڪو (ڏوھاريءَ کی مٿن جو).

● کیت: ذ [ھ] پچر تارو.

● کہیتکی : ث [ہ] ھک قسم جو گُل۔

● کپتلی ۽ کپتلیاں : [انگ kettle]

ھڪ قسم جو ٽانءُ - ڪيلي.

● کیتھ : ذ [ھ] ھک قسم جووڻ ۽ ان جو ڦل.

● ڪيٽ: ذ [ھ] تيل جي مَرُ (جا ڏان) ۽
جي تزي ۾ گڏ ٿئي. حَقِي جي ڪِٽ. ڏٺي

جو ڦٽو.

● ڪيچڙ: ٺ [ه] راڻو. ڳارو. آلي مٽي. اک جو ڪند. ڳيرٺ.

● ڪيچڙ: آڇهالنا: ڪند هڻڻ. الزام هڻڻ. ڪند مٺڻ.

● ڪيچڙ: ميڻ بهڻسنا: ڳڀر ڦاسڻ. ڪند ڳيءَ ۾ پوڻ. جهيڙي ۾ ڦاسڻ.

● ڪيچڙي: ٺ. تمام گهاٽي (پنگ).

● ڪيچڙل: ڪيچڙلي: ٺ [ه] ڪل (نانگ جي). ڏسو "ڪيچڙلي".

● ڪيچڙو: ڪيچڙو: ڏ [ه] هڪ قسم جو ڪيئون - ڪيچڙو - سانڀو.

ڪيڙا ڪيڙو: ڏ [ه] شيرين اکين وارو - شيرو. ٿڌو. (ٺ) ڪيري.

● ڪيري آنڪه: ٺ. شيري اک.

● ڪيري ڪيري: ٺ [ه] انڙي - ڪڇو انب. انب جي نموني تي ٺهيل هڪ قسم جو ٺانڱ (جنهن ۾ عطر رکندا آهن).

● ڪيڙا ڪيڙو: ڏ [ه] ڪيئون - ڪيڙو. ڪوبه سرنڊڙ جيت (نانگ، بلا وغيره). ننڍو پار. جيتامڙو.

● ڪيڙا آڇهالنا: ڪيئون سڙڻ. خارش ڪرڻ.

● ڪيڙا سا: صفت. جيتامڙو. ننڍڙو.

● ڪيڙا ڪٽسٻالنا: ڪيئون ڪٽڻ. خارش ڪرڻ. بدفعلي ڪرائڻ جي خواهش ٿيڻ.

● ڪيڙا لنگنا: ڪيئون لڳڻ. سڙو لڳڻ. چوڻو لڳڻ (اوني ڪڇڙي ڪي). اڏوهي لڳڻ. گهڻو لڳڻ.

● ڪيڙو بهڻا: ڪيڙان ٿيڻ. ڪنو ٿيڻ. تباهه ٿيڻ.

● ڪيڙو پڙنا: ڪيڙان پوڻ. خراب ٿيڻ.

● ڪيڙو ڏالنا: عيب ڪيڻ.

● ڪيڙو ڪا چاڻ: جانا: جيت جو ڪنهن شي کي ٽڪي وڃڻ.

● ڪيڙو مڪوڙو: ڏ. جيت جڻيا. (جوارو) خسي مائهو.

● ڪيڙا ڪيڙو: صفت [ه] سخت - ڏکيو. سخت مزاج. مضبوط - پڪو. بخيل.

● ڪيڙي ڪيڙيا: ٺ [ه] ماکوڙي.

● ڪيس: ڏ [ه] مٽي جا وار.

● ڪيسا ڪيسو: صفت [ه] ڪهڙو - ڪهڙي قسم جو - ڪيئن. ڪيترو. ڪهڙو به. ڪٿان جو.

ڪنهن جو. ڪيساهي: تابع فعل. ڪهڙو به. ڪيئن به.

● ڪيسو ڪيسو: تابع فعل. ڪهڙا ڪهڙا.

● ڪيسر: ڏ [ه] زعفران - ڪيسر. زعفران جو پُٽو.

● ڪيسو: ڏ [ف] ڪيسو. ٿيلهي.

● ڪيڪنا: متعدي [ه] چيڪڻ - ڪوڪڻ.

● ڪيڪ: ٺ. ڪيڪ - چيڪ.

● ڪيڪ مارنا: ڪيڪ ڪرڻ - رڳو ڪرڻ.

● ڪيڪر: ڏ [ه] هڪ قسم جو وڻ - پٿر.

● ڪيڪر ڪا ڏرخت: ڏ. پٿر جو وڻ.

● ڪيڪر ڪا گوڻڊ: ڏ. پٿر جو ڪوٽر.

● ڪيڪر ڪي پهل: ٺ. پٿر جو پلڙو.

● ڪيڪري ڪيڪريا: ٺ. ننڍو پٿر - پٿري.

● ڪيڪرا ڪيڪرو: ڏ [ه] هڪ قسم جو پاڻيءَ جو جيت - سيائڻو - سرطان.

● ڪيلا ڪيلو: ڏ [ه] ڪيلو - ڪيوڙو.

● ڪيلنا: متعدي [ه] منڊ پڙهڻ - نانگ کي منتر ذريعي ڏنگڻ کان روڪڻ - منڊڻ. ڪليون هڻڻ. اچڻ وڃڻ کان روڪڻ. مطيع ڪرڻ.

- وس ۾ ڪرڻ .
- ڪيل ۽ ڪيلپس : ٿ . ڪيلي - ڪوڪو .
- هڪ قسم جو ڳڻهه - لؤنگ . ڪير (جنڊ جو) .
- وڻ ۾ تمام ننڍو انب .
- ڪيلا ۽ ڪيلے : ذ . ڪيلو (ڪاڻ جو) .
- نپيش (ڪٽي جو) .
- ڪيل ٿهونڪنا : ڪيلي ٺوڪڻ - ڪيلي هڻڻ .
- ڪيل ڏالڻا : ڪيلي ۽ تي منڊ پڙهي نانگ
- وغیرہ کي قابو ۾ آڻڻ .
- ڪيل ڪا ڪهڻڪا نه هونا : ذري جو به
- انديشو نه هئڻ . سئي ۽ جي وڃڻ جو به ڪٽڪو
- نه هئڻ .
- ڪيل ڪانڌا : ذ . هٿيارپنوهاار . اوزار . سامان .
- هڪ قسم جو زيور . ٻارن جي هڪ راند (جنهن
- ۾ اگر سان پٽ تي ليڪا ڪيندا آهن) .
- ڪيل ڪانڌے = دُرُسٽ هونا : هٿيارپنوهاار
- ڪٿي سنڀرڻ . سامان ٻڌي تيار ٿيڻ . پورو
- بندوبست هئڻ .
- ڪيل ٺڪانا : ڪيلي هڻڻ - ڪيلي ٺوڪڻ .
- ڪيل ٺيڪالڻا : ڪيلي ڪيڻ . موھيڙي کي
- زور ڏئي گند ڪيڻ . ڏاڍي مار ڏيڻ .
- ڪيلي ۽ ڪيلپاڻ : ٿ . ڪيلي . ڪاڻ جي
- ڪيلي - ڪوٺڻي . گھوڙيل ڪاڻي - ڪيلي .
- ڪيلي بارا چٽلانا : هرلوهائڻ - ناروهائڻ .
- ڪيلي ڪرڻا : ڪشتي ۾ پهلوآنن جو هڪ
- قسم جو داغ ڪرڻ .
- ڪيلپاڻ : ٿ . هڪ قسم جو گيت (جو نار
- ڪاهڻ وقت ڳائيندا آهن) .
- ڪيمرا : ذ [انگ . camera] تصويرن
- چڪڻ جو اوزار - ڪئميرا .
- ڪينچلي : ٿ [ه] نانگ جي ڪٽل . (مجازاً)
- پوشاڪ - لباس .
- ڪينچلي آٽارڻا : نانگ جو ٻارھين مھيني
- ڪٽل لاهڻ .
- ڪينچلي بدڻا : ڪل بدلائڻ . روپ بدلائڻ .
- پوشاڪ بدلائڻ .
- ڪينچلي جھارڻا : نانگ جو ڪل لاهڻ .
- ڪپوٽي ، ڪيوڪي : ٿ [ه] گڏيل داليون .
- ڪپوڙا ۽ ڪپوڙے : ذ [ه] هڪ قسم جو
- وڻ ۽ ان جو ڦٽل - ڪپوڙو - ڪپلو .
- ڪيئون : ڪلمہ استفهام [ه] چو - چالاڪ -
- ڪھڙي سبب .
- ڪيئون ڪرڻ : تابع فعل . ڪيئن - ڪھڙي
- طرح - ڪھڙي سبب .
- ڪيئون ڪر : تابع فعل . چو ته - انهيءَ لاءِ ته .
- انهيءَ ڪري .
- ڪيئون ٺھڻ : تابع فعل . چوند - ضرور .
- بيشڪ .

گ

گ : ذ [ه.ف] اردو "الفب" جو اوڻٽيهون
اڪر. سنڌيءَ جو ايڪيتاليهون ۽ فارسيءَ جو
چويهون اڪر. تلفظ "گاف". ابجد موجب
عدد "ڪ" جي برابر (۲۰).

■ **گا** : حرف [ه] مصدر جي پڇاڙيءَ ۾ اچي
زمان مستقبل جو صيغو ٺاهيندو پڇاڙيءَ "آڻي" ڪا،
سنڌي ڪا وغيره.

● **گاب** : ذ [ه] وڻ جو هڪ قسم (جنهن جي
ڦر مان لڳل ڳڏار مادو نڪري ۽ جو ڪاغذ
چٽوڻ يا پيڙيءَ جا سوراخ بند ڪرڻ ۾ اچي).
گودو - گهر. گنپ. وڻ جو نئون ڦٽل پن.

● **گاهه** : ذ [ه] پيٽ (چوپائيءَ جو) - حمل.
- گاهه ڏالڻ، گيرانا : ڦر ڪيرائڻ - تنجڻ
(چوپائيءَ جو).

- **گاهن** ؟ گاهنڻي : ٺ. ڏيکي (ڊکي)، مينهن
وغيره).

● **گاهه** : ذ [ه] ڪپڙي يا ڪچيءَ جو
نئون ڦٽل پن. گونج. ڪچا سنگ - آپون -
ڪيرو. پراڻي ڪپهه (جا سوڙ، پراڻي وغيره مان
ڪڍجي).

● **گاهي** : ٺ [ه] پيڙيءَ جو سڙو. جهڙو ڀردو.
● **گاتي** : ٺ [ه] گاتي : ٺ [ه] گوڏ وانگر ڪپڙو
ٻڌي آن جون پڇاڙيون ڳچيءَ ۾ ٻڌڻ جي حالت -
ڳاڻي.

- **گاتي** باندھڻا : ڳاڻي ٻڌڻ.

● **گاج** : ٺ [ه] وڃ - ڪڙوڻ. غصو - ڏمر.

ڏمڪي. شيشي جي چوڙي. گيجي - ڦيڻ.

- **گاج** : پڙ : ٺا : وڃ پوڻ.

- **گاج** : مارا : محاوره. جنهن تي وڃ ڪري.
بدبخت - نڀاڳو.

● **گاجا** : باجا : محاوره [ه] دهل دٻاما. ڏسو
"باجا گاجا".

● **گاجر** : ٺ [ه] گجر.

- **گاجر** : سولي : ٺ. گجربصر. خسيس شيء.
بيوقوف.

- **گاجر** : سولي : سمجھڻا : گجر بصر سمجھڻ.
خسيس شيء سمجھڻ.

- **گاجر** : سولي : طرح کاٺا : گجرن وانگر
وڍڻ. تمام گھڻا ماڻهو قتل ڪرڻ.

● **گاد** : ٺ [ه] آڏيل تيل جي تر ۾ گڏ ٿيل
مٽي - مٽر - گهرڻ.

- **گاد** : پيڙهڻا : مٽر گڏ ٿيڻ.

- **گاد** : نيل : ٺ. ڏ. نير جو هڪ قسم.

● **گادا** : ذ [ه] جئون ۽ ڪڙڪ جا آپون.

● **گادنا** : متعدي [ه] ڊڻ - ڦسڻ - پڙڻ.

● **گاڏر** : ٺ [ه] انگ. girder [لوهي ڪار -
گارڊر].

● **گار** : ٺ [ه] پارو. ڳڙا.

● **گارا** : ذ [ه] گارو. گپ. هڪ راڳييءَ جونالو.

- **گاراڪر** : ٺا. پٽانا : گارو ٺاهڻ.

- **گارا گانا** : "گارا" راڳي ڳائڻ. ڊگهو قصو

بيان ڪرڻ.

● گارُ دُ: ذ [انگ. guard] محافظ سپاهين جو دستو. پهريدار - محافظ.

● گاڙا ۽ گاڙي: ذ [ه] ڪاهي. غار. هيٺاهين زمين. ڪڏڻو (شڪار جو) - ڪمين گاهه. هڪ قسم جو ٿلهو ڪپڙو. گاڏو.

● گاڙُنا: متعدي [ه] پورڻ - دفن ڪرڻ. ڪوڙڻ. نوڪڻ.

■ گاڙُ دينا: پوري ڇڏڻ.

■ گاڙُنا توپنا: پورڻ - دفن ڪرڻ.

● گاڙهُ: ث [ه] مصيبت. مشڪل - تڪليف.

■ گاڙهُ پڙُنا: مصيبت پوڻ. اوڪي پوڻ.

■ گاڙها: صفت [ه] گهاتو. ٿلهو (ڪپڙو).

■ ڪثيف. پڪو (بار). (ث) گاڙهي.

■ گاڙها پڻ: ذ. گهاتائڻ - گهاتائي. ٿلهائي (ڪپڙي جي). ڪثافت.

■ گاڙها پيسنا: محاوره. محنت مشقت. پگهر جو پورهيو.

■ گاڙها دھوتر: ذ. ٿلهو ڪپڙو.

■ گاڙها وقت: ذ. تڪليف جو وقت - مصيبت جو زمانو.

■ گاڙهه پيسني کي ڪمائي: محاوره. پگهر جو پورهيو.

■ گاڙهي جهڻنا: گهائي (پنگ) چالڻ. پڪي دوستي هئڻ.

■ گاڙهي ڪمائي: ث. پگهر جو پورهيو - حق حلال جي ڪمائي.

● گاڙي ۽ گاڙياں: ث [ه] گاڏي.

■ گاڙي آنا: گاڏي اچڻ.

■ گاڙيان؟ گاڙيان؟: ذ. صفت. گاڏيءَ وارو - گاڏي هلائيندڙ.

■ گاڙي جوئنا: گاڏي جوڻڻ - گاڏي ٻڌڻ.

■ گاڙي چلانا: گاڏي هلائڻ.

■ گاڙي جهوڻنا: گاڏي ڇڏڻ. گاڏي رواني ٿيڻ.

■ گاڙي ڪهينچنا: گاڏو گيهڻ. گهر يا ڪمڻب کي سنڀالڻ.

■ گاڙي هانڪنا: گاڏي هڪلڻ.

■ گاف: ذ [ه] "گ" آکر جو آچار. جهڳي - بيخي.

● گاڪر ۽ گاڪري: ث [ه] گهاگهر - دلو.

● گال ۽ گال: ذ [ه] گئل - رخسار. گالهه. پٽاڪ.

■ گال بجانا: واهيات بڪڻ. اجايون گالهيون ڪرڻ. پٽاڪ هڻڻ.

■ گال پڇڪڻ جانا: گئل سُڪي وڃڻ - ڳلن ۾ ڪڏڻ پنڄي وڃڻ. اڀرو ٿي وڃڻ.

■ گال پڙگال؟ چڙهنا: مڙئون سڙجڻ (ٿولهه سبب). ٿلهو ٿيڻ.

■ گال پهلانا: مڙئون ڦوڪڻ. ڪاوڙجڻ. سُنهن سڙجائڻ.

■ گال سڙجانا: منهن سڙجائڻ. رُسڻ - ڪاوڙجڻ.

■ گال ڪاڻنا: گئل ۾ چڪ هڻڻ. نقصان پهچائڻ.

■ گالو: صفت. گهڻو گالهائيندڙ - بڪڪيو.

● گال: ث [ه] گار - دشنام.

■ گال ڪرنا: گار ڏيڻ.

● گالا ۽ گالي: ذ [ه] پيچيل ڪجهه جو پڙو.

■ گالاسا: صفت. ڪجهه جهڙو نرم. تمام اڇو.

● گالي ۽ گالياں: ث [ه] گار - دشنام.

■ گالي چڙهانا: گار ڏيڻ (سگ جي گهر ڪري).

■ گالي دينا: سنانا: گار ڏيڻ.

- کالی گفتار: محاوره. کار کند.
- کالی کلوچ: ث. کار کند.
- کالیاں بکنا، دينا: کاريون ڏيڻ. دشنام ڏيڻ.
- کالیاں سنانا: کاريون ڏيڻ.
- کالیاں سہالیاں، سہانیاں: محاوره. معشوق جون وٺندڙ کاريون.
- کالیاں کھانا: کاريون کائڻ.
- کالیاں میلنا: کاريون ملڻ.
- کالیوں پتر آتر آنا: کاريون ڏيڻ شروع ڪرڻ.
- کالیوں کی بوجھاڙو ڪرنا: کارين جو وسڪارو ڪرڻ. کارين جو ڌوڙيو مچائڻ.
- گانا: متعدی [ه] ڳائڻ. ساراهڻ. (ذ) کانو. راڳ.
- گانا بجانا ۽ گائے بجائے: ذ. ڳائڻ وڄائڻ.
- گانڻهڻا: متعدی [ه] ڳنڍڻ. ڳنڍ ڏيڻ.
- جوڙڻ. ملائڻ. ڳنڍڻ (جتي). سلسليوار رکڻ.
- گانڻهڻ ۽ گانڻهڻپس: ث. ڳنڍ. جوڙ. هڙو.
- ڳنڙي. اثبٽ. پور (آڱر جو). سازش. صلاح.
- گانڻها: ذ. ڳنڍي. چنهي مليل آن.
- گانڻهڻ آڪهڙنا: ڳنڍ ڪڍڻ. سنڌ نڪرڻ.
- گانڻهڻ بانڊهنا: ڳنڍ ٻڌڻ. ياد رکڻ. شادي ڪرڻ.
- گانڻهڻ پڙ جانا: اثبٽ ٿي پوڻ.
- گانڻهڻ جوڙنا: ڳنڍ ڏيڻ. وهان ڪرڻ.
- گانڻهڻ چڙهنا: چيڪي پوڻ.
- گانڻهڻ دينا: ڳنڍ ڏيڻ.
- گانڻهڻ سڄا جانا: ڳنڍ مان وڃڻ. هڙو مان وڃڻ. نقصان پوڻ.
- گانڻهڻ کا پيسا: ذ. ڳنڍ جو پئسو. هڙو جو پئسو. ڪمائي ۽ جي رقم.
- گانڻهڻ کائنا: ڳنڍ ڪپڻ. کيسو ڪرڻ.
- گانڻهڻ ڪٽرنا ۽ گانڻهڻ ڪٽرے: صفت.
- ڳنڍيچوڙ. لٽيجو.
- گانڻهڻ ڪٽرنا: ڳنڍ ڪرڻ. کيسو ڪرڻ. ڳنڍيچوڙي ڪرڻ.
- گانڻهڻ ڪهولنا: ڳنڍ ڪولڻ. هڙو ڪولڻ.
- گهڻو خرچ ڪرڻ. گجهارت پيڻ.
- گانڻهڻ گنڻهيا: صفت. گهڻين ڳنڍين وارو. منجهيل.
- گانڻهڻ ميں بانڊهنا: ڳنڍ ٻڌڻ (نصيحت).
- گانڻجا: ذ [ه] هڪ قسم جي نشيدار شيء (جا پنک جي بچ مان ٺاهيندا آهن). گانڄو.
- گانڻجو: صفت. گانڄو پيئندڙ. گانڻجائي.
- گانڻجے والا: صفت. گانڄو وڪندڙ.
- گانڻجنا، گانڻجهڻا: متعدی [ه] گڏڻ.
- لٽڻ. ڪپڙي ۾ گهٽج وجهڻ.
- گانڏو، گانڏو: ث [ه] مقعد.
- گانڏو: صفت. چٽو. ڊچڻو. نامرد.
- گانڏسا: متعدی [ه] آڱوئي ۽ آڱر جي وچ واري ويچي يا ڪنڊ.
- گانڏسنا: متعدی [ه] ڦاسائڻ. وڪوڙڻ.
- ڦوڙڻ. آرهار سوراخ ڪرڻ. سَلَتڻ. پوئڻ (موتي).
- گانڏسڻ لينا: ڏسو «گانڏسنا».
- گانڏڪن: ذ [ه] گهڙو.
- گانڏو، گاڏو: ذ [ه] ڳوٺ. بهاري.
- گاڏو: ث [ه] ڊگهي. گهٽيون.
- گاڏا: ذ. ڳاڻو. ڳئون جو.
- گاڏا گهي: ذ. ڳاڻو گيهه.
- گاڏو: ث [ه] بيقارِي. مصيبت.
- گاھڪ: ذ [ه] گراهڪ. خريدار.
- گاھڪي: ث. گراهڪي. خريداري.

● گاهڪي پڻا : سودو بنجڻ - واپار ۾ ٺهڻ.

● گاهن : ذ [ه] هڪ قسم جو سينور (جنهن سان ڪيڙيل زمين مان گاه ڪيندا آهن).

● گاهڻا : متعدي [ه] گاهڻ (ان). ڪولڻ. ڊوئڻ. ٻڪڙڻ.

● گاؤ : ث [ف. ه] گهڻون - کانءُ - ڊگهي. (صفت) وڏو.

● گاؤ پنهل : ث. هڪ قسم جي بيل کاڌي.

● گاؤ پجهار : ذ. ڪششيءَ جو هڪ داغ (جنهن ۾ مخالف جو ڪنڌ مروڙي ڪيرائيو آهي). چوپائي مال کي دسڻ جو هڪ طريقو.

● گاؤ تڪي : ذ. هڪ قسم جو وڏو وهائو (جو پڻن کان رکي ٿيڪ ڏيئي وهجي).

● گاؤ دم : صفت. ڏاند پڇي - مخروطي.

● گاؤڊي : صفت. بيوقوف - احمق. موگو - ڏڏ.

● گاؤلي : ذ. ڊگهيون چاريندڙ - گنوار.

● گائے ۽ گائڻ : ث [ه] کانءُ - گهڻون - ڊگهي. (صفت) گگدم - بي زبان. غريب.

● گائے کي طرح : کانپڻا : گهڻو ڊڄڻ. ڊپ کان ڏڪڻ.

● گائين : ث [ه] گائڻي.

● گائڻا، گهٽا ۽ گهٽي : گهٽي : ذ [ه] ڪجهه مان ٺهيل هڪ قسم جو نرم گاديلو.

● گهٽد : صفت [ه] بيوقوف - ڪم عقل.

● گهٽدا : صفت [ه] ٿلهو متارو (گوشت).

● گهٽدو : صفت [ه] ٿلهو متارو (ماڻهو).

● گهٽرو : صفت [ه] جوان - لاسڙيات - گهرو.

(ذ) ٻار. گهوت.

● گهٽرو جوان : ذ. نوجوان ماڻهو.

● گهٽروتا : ذ [ه] هڪ قسم جو جيت (جو چيئي جو ذرو ڪٿي وڃي ان ۾ آنا لاهيندو آهي).

● گونھ رڳو هو.

● گهٽريل، گهٽريل : ذ [ه] گهٽو. رڳو هو جيت. ڏسو "گهٽروتا".

● گهٽرون : ذ [ه] هڪ قسم جو ٿلهو ڪپڙو.

● گهٽرو : صفت [ه] گهرو. ڏسو "گهٽرو".

● گهٽروني : ث [ه] گهٽ جي آس پاس واري زمين.

● گهٽيلن : ث [ه] ڪهل - ٻاجھ. قرب (جو رحم سبب ٿئي).

● گهٽ ۽ گهٽي : ث [ه] ڪوڙي ڳالهه - افواهه. ٻڌاڪ. بڪڪ.

● گهٽ آڙانا : افواهه آڙاڻ - هل هلانڻ. ٻڌاڪون هڻڻ.

● گهٽ شپ : ث. ڪيل ڀوگ - ڀوگ چرچو.

● گهٽ مارنا، هانگنا : ٻڌاڪ هڻڻ - ڊاڙ هڻڻ.

● ڪوڙ هڻڻ. اجائي ڳالهه ڪرڻ.

● گهٽي ۽ گهٽي : صفت. ڪوڙو. ٻڌاڪي.

● گهٽي مارنا، هانگنا : يٽ شٽ هڻڻ. ٻڌاڪون هڻڻ.

● گهٽي ۽ گهٽي : ذ [ه] دوکو - دغا - فريب.

● گهٽا ڪهانا : دوکو کائڻ. ڪيسڪي وڃڻ.

● گهٽا گهٽ : ذ [ه] تڪڙو کائڻ جو آواز. هٽ هٽان. (تابع فعل) گهٽائي سان.

● گهٽ چپ : ث [ه] ماٺ ميٺ - چپ چاپ.

● خاموشي - ماٺ. (تابع فعل) ليڪ چپ ۾. مخفي طرح.

● گهٽرو : ث [ه] لٽاڙ. گهٽو. سمجهه ۾ نه ايندڙ ڳالهه.

● گهٽرو شپ : محاوره. گهٽ شپ - ٻڌاڪون.

● گهٽڪنا، گهٽڪنا : متعدي [ه] گهٽڪائڻ. فضول ڳالهيون.

گهڻن . تڪڙو ڪاڻڻ . جهڻڻ (بال وغيره) .
 - گپ' گپ' : تابع فعل [هـ] : سو "گپا گپ"
 ● گپها : ذ [هـ] غار- ڪاهي (جبل جي) . چُرَ .
 - گپها ميں بيٺهنا : چُرَ ۾ ويهڻ . اڪي وڃڻ .
 دنيا کي ترڪ ڪرڻ .
 ● گپها ۽ گپهڙي : ذ [هـ] ڦٽندڻ . تونڙ .
 سڄو (گلن جو) .
 - گپهڙي : ذ. آهي وار جي عورتون سونهن
 خاطر نراڙ تي ڇڏينديون آهن .
 ● گت' : ث [هـ] هلڻي - هلت . حالت . چال -
 ڍنگ . سازن جي هڪ وچت . هڪ قسم جو ناچ .
 - گت' بڻجانا : ساز تي سرگرم وڃائڻ . سازن
 کي هڪ تال تي وڃائڻ .
 - گت' بڻانا : حالت بنائڻ . بچڙي حالت
 ڪرڻ . اهڙي حالت ڪرڻ جو ماڻهو ڪيلن .
 ساز کي سر تار تي وڃائڻ .
 - گت' ڪا : صفت . ڍنگ وارو - سهڻي نموني
 وارو . موزون .
 - گت' ڪر'نا : خراب حالت ڪرڻ . مارڪيڻ .
 ڪم ۾ آڻڻ .
 ● گتتا : ذ [هـ] ڳلهي دفتری - پاڻو .
 ● گتتا ۽ گتتو : ذ [هـ] وڪري جو پورو حق -
 ٺيڪو . شراب وغيره ۽ نشيدار شين جي وڪري
 جو ڏڪان - گتو .
 ● گتھنا : متعدي [هـ] گنڊجڻ - جڻڻ (جهيڙي
 ۾) - پکين پوڻ . گتجڻ . گڏجڻ . پڇڻ . پوڇڻ .
 ڦاسجڻ .
 - گتھو جانا : گنڊجي وڃڻ (جهيڙي ۾) . ڏسو
 "گتھنا"
 - گتھم گتھنا : ذ . گنڊجي وڃڻ جي حالت -
 گنڊي گنڊيان ؟

- گتھم گتھنا هونا : گنڊ گنڊيان ٿيڻ - وڙهڻ .
 - گتھواڻ : صفت . وٺيل . گتيل . پوٽل .
 گنڊيل .
 - گتھي ۽ گتھياڻ : ث . گنڊ . سونجھارو
 (سٺ جو) . گنڊيون . وڪڙ .
 - گتھي پڙ'نا : سٺ ۾ گنڊيون پوڻ - منجهڻ .
 معاملو منجهي پوڻ . رنجش ٿيڻ .
 - گتھي سلجھانا : گنڊيون ڪولڻ . معاملو
 سلجھائڻ .
 ● گيتي : ث [هـ] ٻارن جي هڪ راند .
 ● گت' : ذ [هـ] فوج . ٽولو . انبوهه - هجور .
 - گت' پٽ' : محاوره . هڪ هنڌ ڳوڙھ ٿيڻ
 جي حالت .
 ● گتتا ۽ گتتو : ذ [هـ] ڪرائي ۽ واروسندڙ .
 حقي جي نڙ ۽ گوء کي گڏ ٻڌڻ وارو هنڌ .
 گهڻي نماز پوھڻ ڪري نراڙ تي ٿيل نشان .
 محراب . گتو - ڏتو . هڪ قسم جو مٺاڻ .
 - گتتو پڙ'نا : نراڙ تي سجدي جا نشان پوڻ .
 پيرن يا هٿن جي آڱرين تي ڳاٺ جا نشان پوڻ .
 - گتتو لنگ جانا : نذر ٿي وڃڻ .
 ● گتتا ۽ گتتو : ذ [هـ] پٿر يا سير جو ننڍو
 ٽڪر . (صفت) بيسندرو .
 - گتتو ڪهيلنا : ٻارن جو ننڍن پٿرن سان راند
 ڪرڻ .
 ● گت' پٽ' : ذ [هـ] گتو پٿر . ڌڪ ڌڪان ؟
 ڏسو "غٽ پٽ"
 - گت' پٽ' هوجانا : ملي وڃڻ - گڏجي وڃڻ .
 گنڊجي وڃڻ . ٽڪرجي وڃڻ .
 ● گت' پٽ' : ث [هـ] (چرچي يا ٺوڪ طور)
 انگريزي ٻولي - گيت ميت .
 - گت' پٽ' ڪر'نا : گيت ميت ڪرڻ -

انگريزي ڳالهائڻ.

● گيٽڪَ : گيٽڪَ : ذ [ه] بندرو. ڄامڙو. چنڊل (ڄام جي ٽوٻي ۾ رکڻ جو).

● گيٽرَ گئون : ذ [ه] ڪبوتر جي گهو گهوتو. ذ سو «غٽرَ غئون».

● گيٽڪا ۽ گيٽڪي : ذ [ه] گولي. ڳٽڪو (دوا جي گولي). جادوءَ جي گولي (چون ٿا ته آها وات ۾ رکڻ سان نظر کان غائب ٿي وڃبو). ننڍو ڪتاب. ڪتاب. شطرنج جي ساري.

● گيٽڪري : ث [ه] سير جو ٽڪر - سيروٽو.

● گيٽڪنا : متعدي [ه] کانڻ. ڳيٽن - ڳوڪاڻڻ. پيئڻ. ڪبوتر جو گهٽڪهڻ.

● گيٽڪنا : لازم [ه] ڪبوتر جو مستيءَ جي حالت ۾ گهٽڪهڻ.

● گيٽڪا ۽ گيٽڪي : ذ [ه] ڀري (ڪاڻين جي) - لٽڙ. گڏو (گاهه جو). ڳٽو (ڪمند جو). ڳٽوي.

ڳٽي (بصر، ٿور جي). جريب جو ويهون حصو.

● گيٽڪر : ذ [ه] وڏي ڳٽوي - ڳٽڪو. (صفت) ڳٽيڻ وارو. ٿلهو - مٿارو. مضبوط.

● گيٽڪرا : ذ [ه] ڳٽوي - ڳٽڪو.

● گيٽڪري ۽ گيٽڪري : ث [ه] ڳٽوي. بڙڪو. ڳٽيڙي.

● گيٽڪري ۽ گيٽڪري : ث [ه] ڳٽوي. ڳٽيڙي.

● گيٽڪري باندھنا : ڳٽوي ٻڌڻ. مال جمع ڪرڻ.

● گيٽڪري ڪرنا : ڳٽيڙي ٻڌڻ. ڳٽي ٻڌڻ. مال جمع ڪرڻ. هٿ ڀير ٻڌي سڪ ڪرڻ.

● گيٽڪري مارنا : لٽڻ - ڦرڻ.

● گيٽڪل : صفت [ه] ڳٽيڻ وارو. ڳوڙهن وارو. سخت. ڇاول - ڄميل. (ذ) وڏي ڳٽيڙي.

وڏو پٿر. ڳوڙهو. سوڄ.

● گيٽڪلا : لازم [ه] مڏو ٿيڻ. ڏند ڪٽائڻ.

● گيٽڪلي : گيٽڪليان : ث [ه] ڳٽي. ڪڪڙي

(ڪجور جي). ڇيڇڪو (گدامڙيءَ جو). ڪوٺلو (انب جو).

● گيٽڪنا : لازم [ه] سڄڻ. گڏجڻ. ڪاڇڻ. ٻڌجڻ.

● گيٽڪي : ذ. ڳٽوي. ڳٽي.

● گيٽڪنا : متعدي. سڀائڻ. ڳٽيائڻ. چٽي هٽائڻ.

● گيٽڪي : بڻندھ : صفت سازش سان. صلاح وارو.

● گيٽڪي : بڻندھن : ذ. صلاح. سازش. هندن

۾ گهوٽ ۽ ڪنوار جي پلانڊن کي ڏنل ڳٽي.

● گيٽڪي : جوڙ : صفت. مليل. گڏيل. (ذ) صلاح مصلحت. سازش.

● گيٽڪي : صفت. ڳٽيڪپ - لٽيڇو.

● گيٽڪونا : متعدي. مرمت ڪرائڻ. ڳٽيائڻ.

● گيٽڪي ۽ گيٽڪي : ث [ه] ٺواندي. ريل (جنهن تي ڏاڳو ويڙهجي).

● گيٽڪيا : ث [ه] سنڌن جو سُر - وائي سُر.

● گيٽڪيلا : صفت [ه] ڳٽيڻ وارو. ڄاڻو - مضبوط.

● گيٽڪيا ۽ گيٽڪيا : ث [ه] ٺيڪري. ننڍو پيٽر - ڪٽري.

● گيٽڪيا : ث [ه] نماز پڙهڻ ڪري نراڙ وغيره تي ٿيل گات جا نشان.

● گيٽڪر : ذ [ه] گهوڙيال جا ٺڪاء (جي صبح جو چئين بجي وڃن). ڀنڀڪو - پرھ ڦٽي - پٽسي

پرک جو وقت - ڪٽڪ ۽ جَوَن جو مليل ان.

● گيٽڪر : بڻجنا : صبح جو گهوڙيال وڃڻ.

● گيٽڪر : بهت : ڏ. رڌل گجرون.

■ گنجَرُ بهتَنا بنانا: گڏوچڙ ڪرڻ - ملائي ڇڏڻ.

■ گنجَرُ دَمَ: تابع فعل. صبح سوڀري - على الصبح.

■ گنجَرُ ڪا وقتَ: ذ. صبح ڪاذب - پرھ ڦٽي.

● گنجَرُ ۽ گنجَرِي: ذ [ھ] کُلن جو ھار (جو زالون ڪرائيءَ ۾ ٻڌنديون آھن). ھڪ قسم جو زيور. ھڪ قسم جو ريشمي ڪپڙو.

■ گنجَرِي ۽ گنجَرِيان: ث [ھ] ڪوڇري: ث. ھڪ زيور جو قسم.

● گنجَرِي ۽ گنجَرِيان: ث [ھ] "ڪوڇري" قوم جي عورت. ڪير وڪندڙ عورت. سھڻي چوڪري. ڏسو "گوچري".

■ گنجَگجَنا: صفت [ھ] پُسيل. ڪنٺرو.

● گنجَگجَنا: متعدي [ھ] کڙڪڻ. ڇٽڪڻ. ڦريءَ ۾ ٻيڇ ڪڙڪڻ.

● گنجَگجَنا: لازم [ھ] سُرڻ - ٻُرڪجڻ (ڪيٺان).

■ گنجَڄو: ذ [ھ] سِينگھ - ٻوڊو.

● گنجَڄو: ذ [ھ] ڍڳ - ڍير. لڪل خزانو. گھٽائي.

■ گنجَڄا دَٻانا مارَنا: ملڪيت ڦهائڻ. دولاب سان ملڪيت ھٿ ڪرڻ.

■ گنجَڄي: ث [ھ] ڪنڪ ۽ جَوَن جو گڏوچڙ آن.

● گنجَ: ث [ف] ھڪ قسم جي مصالحو (جو چئن سان ملائي پلستر ڪندا آھن). چئن سان لپتل فرش يا ڀت. (صفت) گھائو. ھضم نہ ٿيندڙ.

■ گنجَڪاري: ث. چئن جو ڪم.

● گنجَ: ث [ھ] چري يا چاقو وغيره جو گوشت ۾ لڳڻ سان ٿيل آواز. گپ ۾ ھلڻ جو آواز. (صفت) گھائو.

■ گنجَ: ٻيڇ: ث [ھ] انبوھ - ميڙ. (صفت) گھائو. (تابع فعل) گھيڇ ميڇ.

● گنجَڄي ۽ گنجَڄيان: ث [ھ] گيل - گيڏ.

■ گنجَڄي پالا: ث. ٻارن جي ھڪ راند (جنھن ۾ گيل ۾ ڪوڏيون اڇلائيندا آھن).

● گنجَڄا ۽ گنجَڄي: ذ [ھ] چڱو. مڃو. سنگ. ميڙ. ٻنڊل.

■ گنجَڄا تارا: ذ. ڪتيون (نڪت).

■ گنجَڄي دار: صفت. ڇڳيدار.

● گندَ: ث [ھ] مارڻ جو آواز. ٺھڪو. زمين تي ڪيرائڻ جو آواز.

■ گنداڀدَ: ث. لاڳيتو ٺھڪو - ٺھ. ٺھان. (تابع فعل) لاڳيتو.

● گيدَ، گيدَ ھ: ذ [ھ] ھڪ قسم جو پکي - گجھ.

● گندا ۽ گندَ: ذ [ھ] گاديلو. آپئون.

■ گندَڪو - انومان. فريب.

■ گندا لنگانا: ڏڪو ھڻڻ.

■ گندا ڪھانا: دوکو کائڻ - فريب ۾ اچڻ.

■ گندَ: بازی: محاوره. ڏڪي بازی. آنڪل بازی.

● گندا ۽ گندَ: ذ [ھ] ٺُلهو نار - ڌار. مُڪَ - ٺونشو.

● گندا ڪا: ذ [ھ] ٺُلهڪو - سَڪو. جسر جي ٽولھ.

● گندالا ۽ گندالے: ذ [ھ] وڏو ٽيڪم.

● گندام ۽ گندام: ذ [انگ. godown] يانڊو - گندار.

● گندَ ٻڌا: صفت [ھ] ٺُلهو ستارو.

● گندَرُ، گندَرا: صفت [ھ] اڌ رڌو - اڌ پڪو. اهو ميوو جو پڇڻ تي ھجي.

● گندَ رانا، گندَ رانا: متعدي [ھ] ميوو وغيره

مشهور جانور۔ گڈھ - خَر (صفت) بیوقوف .
(ث) گڈھی ۽ گڈھیاں .

■ گڈھاپن؟ : ذ. گڈھپڻو. بیوقوفی .

■ گڈھا دَلدَل؟ میں پھٽسنا : گڈھ گپ
۾ قاسی پوڻ . ڪنهن ڏکڻي معاملي ۾ قاسڻ .

■ گڈھا گڈھی : ذ. چوڪرن جي هڪ راند .

■ گڈھا لَوٽن؟ : ث. گڈھ جي ليٽهڙي وارو

هند. گڈھ وانگر سٽيءَ ۾ ليٽڻ جي حالت -
گڈھ ليٽهڙو .

■ گڈھون بَخار چڙهنا : تمام گھڻو تب چڙهڻ .

■ گڈھون ڪَ هَل؟ چٽسنا : آڇڙ ڏيڻ - ويران ڏيڻ .

■ گڈھی ۽ گڈھیاں : ث. گڈھی .

■ گڈھی پَر چڙهنا : گڈھ تي چڙهڻ . بچڙو

ڏيڻ . خوار ڏيڻ . بيعزت ڏيڻ .

■ گڈھیڙي : ث. بالڪل اڍنگي عورت. گڈھوڙي .

بیوقوف عورت .

■ گڈھی کا بَچڙ : محاوره . گڈھ جو پُٽ

(گار طور ڪم ايندڙ) .

■ گڈھی کو باپ؟ بٽانا : گڈھ کي پيرين

پوڻ . ڪم ڪيڻ لاءِ بیوقوف جي خوشامد ڪرڻ .

■ گڈھیلا : ذ. اهو شخص جنهن وٽ گڈھ

گھڻا هجن - گاڏھی .

● گڈھوئی : ث [ھ] حد جو نشان .

● گڈھی ۽ گڈھیاں : ث [ھ] گادي - گندي .

ٽھهي (کاغذن جي) . پھو (ڪپھ جو) . ٽٽڙا .

تخت - مسند .

■ گڈھی پَر بٽهانا : گاديءَ تي ويھارڻ -

تخت تي ويھارڻ .

■ گڈھی پَر بيٺهنا : گاديءَ تي ويھڻ - تخت

تي ويھڻ .

■ گڈھی سے اتارنا : گاديءَ تان لاهڻ - تخت

جو پچڻ تي اچڻ . جوڀن ۾ اچڻ . بدن ۾ ڇڻ . اک آڻڻ .

■ گڈھ رايَا هُئا بدن؟ : ذ. ڀريل بدن . جوانيءَ

۾ ڀريل جسم .

● گڈھ رُ خٽيل؟ : صفت [اردو] بدصورت . ڏسڻ

۾ نيچ .

● گڈھي ۽ گڈھياں : ث [ھ] فقيرن جو

چٽين لڳل لباس . رليي - گودڙي . پُراڻو ڪپڙو .

■ گڈھي کا لال : محاوره . ڪنهن غريب

گھر جو قابل ۽ لائق اولاد .

■ گڈھ رايَا گڈھ رُ پي؟ : ذ. گودڙيو . گودڙي پوش .

پراڻا ڪپڙا وڪڻندڙ .

■ گڈھ رُ يا پير؟ : ذ. اهو وڻ جنهن ۾ اڳڙيون

ٻڌي ماڻهو پاس پاسيندا هجن - گودڙيو پير .

■ گڈھ رُ يا فقير؟ : ذ. ٽڪڙيو فقير .

● گڈھ کا ۽ گڈھ ڪي؟ : ذ [ھ] چرسان مڙهيل ڏندو .

● گڈھ گڈانا : متعدي [ھ] ڪي ڪيٽوئي ڪرڻ .

چَر ڪرڻ . ڪيلائڻ . هٽي ڏيڻ .

■ گڈھ گڈا : صفت . نرم - ڪٽورو . ٽلهو .

■ گڈھ گڈي : ث . ڪي ڪيٽوئي . ڪيچل .

■ گڈھ گڈي ڪرنا : ڪي ڪيٽوئي ڪرڻ . ڪيچل

ڪرڻ .

● گڈھ لا ۽ گڈھ لِي؟ : صفت [ھ] گڏو - ميرو -

ڪنو . گهاڻو . لُٽائيل (پاڻي) .

■ گڈھ لاهن؟ : ذ. گڏائي - ميراڻ .

● گڈھ لانا : لازم [ھ] لُٽائجڻ (پاڻي) .

● گڈھ ما ۽ گڈھ مِي؟ : ذ [ھ] ٽلهو ۽ نرم

پشم وارو ڪمبل .

● گڈھ نا : لازم [ھ] گودجڻ - بدن تي سٽيءَ

سان نشان ٺهڻ .

● گڈھ وٽ؟ : ث [ھ] گيدڙ جي آونائي .

● گڈھا ۽ گڈهي : ذ [ھ] هڪ قسم جو

تان لاهڻ.

● گڏسي ٿي؟ صفت گادي نشين. گاديءَ تي ويٺل.

● گڏسي: ٺ [ه] ڪٽڻ - ڪيڙي.

● گڏسي ۽ زباني ڪهينچن: چيپ نويءَ وٽان پٽن. زبان پٽي وٺڻ.

● گڏيڙي ۽ گڏيڙياڻ: ٺ [ه] "گڏه" جو تصغير. گڏهڙي. ايڏي عورت.

● گڏيلا ۽ گڏيل: ڏ [ه] گاديلو. پٿرائي.

● گڏا ۽ گڏي: ڏ [ه] بارلڏڻ جو گاڏو - چڪڙو.

● گڏا ۽ گڏي: ڏ [ه] "گڏيا" جو مذڪر. گڏو. پٽلو.

● گڏا ۽ گڏي: گڏو بنائڻ. بدنام ڪرڻ - خوار ڪرڻ.

● گڏي ۽ گڏي: ڏ [ه] ڌراڙو - ڌنار - مال چاريندڙ.

● گڏي مٽي: صفت [ه] گڏوچڙ - آڏل پٽل - هيٺ مٿي.

● گڏي مٽي ڪرنا: گڏوچڙ ڪرڻ. ملائي ڇڏڻ - آڏل پٽل ڪرڻ.

● گڏي: ڏ [ه] ڏسو "گڏي". قلعو - ڪوٽ. (ٺ) گهر.

● گڏي: ٺ. ننڍو قلعو - ڪوٽڙي - گهڙي.

● گڏي ۽ گڏي: ٺ [ه] پاڇي جي مٽ - سوڙي. پٿرو (سون يا چاندي جي ورقن جو).

● گڏي (نوٽن جي).

● گڏي ۽ گڏي: ٺ [ه] لغو جو قسم. سٽڻ. هڪ قسم جو ننڍو حقو.

● گڏارنا: متعدي [اردو دف. گذشتن] گذارڻ - رهڻ. ڪاٺ (ڏينهن). گذرڪرڻ. لنگهائڻ. نياھڻ.

● گذارا: ڏ. گذارو. گذر. نياھ.

● گذرنا: لازم [اردو > ف. گذاشتن] گذرڻ. لنگهڻ. ڏسو "گزرنا".

● گذر: ڏ. لنگهڻ.

● گذرگاهه: ڏ. لنگهه - رستو.

● گزر: ڏ [ه] گرو. مرشد. استاد. قاعدو. اصول. هنر. تدبير. طريقو.

● گزردوارا: ڏ. سڪن جو مندر.

● گزربٽانا، سيڪهانا: هنر ڏسڻ - تدبير ٻڌائڻ. اٽڪل سيڪارڻ.

● گزربهائي: ڏ. صفت. ساڳئي استاد جا شاگرد.

● گزرا: ڏ [ه] گهاڙهاڻ مائل ڪارو رنگ.

● گهوڙي جو هڪ رنگ - ڪميت. ڪبوتر جو هڪ رنگ.

● گهوڙي جي نراڙ جو اڇو ٿيڪو.

● گذاري ۽ گذاري: ٺ [ه] رسي وغيره

کي وٺ ڏيڻ لاءِ ڪاٺ جي گيلي. مٽ

ويڙهڻ جو ويل - اوڀرو. چترخي - گيراڙي.

● گزرجنا: لازم [ه] گزجڻ - گزڻ. زور سان

آواز ڪرڻ. گاج ڪرڻ (ڪڪر). گوڙ ڪرڻ

(شينهن). سيرجڻ (موني).

● گزرج: ٺ. گوڙ. ڪوڪاٺ. گاج

(ڪڪرڻ جي).

● گزرجا: ڏ. آهو موتي جنهن کي سير پيل هجي.

● گزرجاٺ: ٺ. گاج - گجگوڙ.

● گزرج: ڪتر بولنا: زور سان ڳالهائڻ.

ڪوڪو ڪرڻ.

● گزرج، گزرج: ٺ [ه] هڪ قسم جي

پڪڙندڙ ول.

● گزرد: ٺ [ف] ڌوڙ - مٽي. واري.

● گزرد اٿهنا: ڌوڙ آڏائڻ - مٽي آڏڻ.

● گزرد اُانا: ڌوڙ آڏائڻ. تباھ ڪرڻ.

احسان ڪڍڻ.

- گردن پٿر جڙو رکھڻا: ذميداري سونپڻ.
 بار وجهڻ. بار ڪڍڻ. پنهنجي مدد پاڻ ڪرڻ.
 تابعداري ڪرڻ. پابندي ڪڍڻ.

- گردن پٿر جهڙي پهريون: ڪنڌ تي ڪاٽي
 وهائڻ. ذبح ڪرڻ. حق تلفي ڪرڻ. نسورو
 ظلم ڪرڻ.

- گردن پر سوار هونا: ڪنڌ تي چوڻ.
 پٺيان پوڻ. تقاضا ڪرڻ.

- گردن پڪڙ (ڪر) نيڪال دينا: ڪنڌ
 کان جهلي ڪڍي ڇڏڻ. بيعزت ڪري ڪڍڻ.
 - گردن پهڻسنا: ڪنڌ ڦاسائڻ. پاڻ کي
 مصيبت ۾ وجهڻ.

- گردن پهريون: ڪنڌ ڦيرائڻ. منهن ڦيرائڻ.
 سرڪشي ڪرڻ. نافرماني ڪرڻ.

- گردن توڙنا: ڪنڌ ڀڄڻ. ڳاڻو ڀڄڻ.
 سزا ڏيڻ. مغلوب ڪرڻ.

- گردن جهڙڪاڻا: ڪنڌ جهڙڪائڻ. ڪنڌ
 هيٺ ڪرڻ. ڪنڌ نوڙائڻ. شرمندو ٿيڻ.
 احسان مند ٿيڻ.

- گردن چھڙانا: جند ڇڏائڻ. ڪنڌ ڪڍائڻ.
 - گردن دٻانا: ڪنڌ کان جهلي. پڪوڙڻ.

قابو ڪرڻ.

- گردن دٻي هونا: احسان کان ڪنڌ
 جهڪيل هئڻ. احسان مند هئڻ.

- گردن ڏالنا: ڪنڌ جهڙڪائڻ. ڪنڌ
 هيٺ ڪرڻ (ٽڪ، شرم يا بيوسيءَ کان).

- گردن ڏهلنا، ڏهلڪنا: ڪنڌ ڇڙوڪڻ.
 مرن وڃهڻ.

- گردن سے جوا اتارنا: بارسیر تان لاهڻ.
 ڪلهه آجا ڪرڻ. ذميداريءَ کان آجو ٿيڻ.

- گرد باد: ذ. واڇوڙو. مٽيءَ مليل هوا- غبار.

- گرد بيهڻا: ٽوڙ لهڻ- غبار لهڻ.

- گرد جهاڙنا: مٽي چنڊڻ- ٽوڙ ڇنڊڻ.

● گرد: تابع فعل [ف] آسپاس- چوطرف.
 ويجهو. (ذ) گولائي- چڪر.

- گرداب: ذ. ڪن.

- گردا گرد: تابع فعل. چوطرف. ارد گرد.

- گرد پهڻڪڻ نه دينا: ويجهو اچڻ نه ڏيڻ.

● گرد دانا: متعدي [اردو > ف. گردان]

گردان ڪرڻ- ڦيرو ڪرڻ (مصدر وغيره جو).

دور ڪرڻ. دهرائڻ- وري چوڻ. مڃڻ. ويڙهڻ.

● گرد داني: ث [اردو] زالن جو نماز پڙهڻ وقت
 پوتيءَ کي هڪ خاص طريقي سان ويڙهڻ جي
 حالت. ٻڪل هئڻ.

● گرد ش: ث [ف] چڪر- ڦيرو- گهمرو.

انقلاب- تبديل. بد نصيبي. مصيبت.

- گرد ش پڙنا: مصيبت پوڻ.

- گرد ش ڪهانا: چڪر ڪائڻ- ڦيرڻ. مصيبت
 ۾ گرفتار ٿيڻ.

● گردن ڪرڻ: ث [ف] گچي- سسي.
 گتو. ڪنڌ. ڪنهن ٿانءَ (گهگهي وغيره) جو
 مٿيون سنهون حصو.

- گردنا: ذ. ٽلهي گچي- سسي.

وارو گوشت. گردن وارو ڌڪ.

- گردن آڻهانا: ڪنڌ ڪڍڻ.

- گردن آڙنا: سسي آڏائڻ- ڪنڌ لاهڻ.
 قتل ڪرڻ.

- گردن آڪڙنا: آيتنهنا: ڪنڌ سيٽجڻ.

سٽ پوڻ سبب ڪنڌ چوري نه سگهڻ.

- گردن پٿر بوجه لينا: سير تي بار ڪڍڻ.
 ڪنهن ڪم جي ذميداري پنهنجي سير تي ڪڍڻ.

- گِرُ'دَن' کاٺا : ڪنڌ ڪپڻ - ڪنڌ لاهڻ .
- گِر'گيٽ' : ذ [ه] سانڍو .
- گِر'گيٽ' کي طَرَح' رَنگُتَ بَدَلُنا: سانڍي وانگر رنگ بدلائڻ. هڪ حال ۾ نه رهڻ .
- گِر'ڪَچ' : ذ [ه] قلعو. بَرُج. مورچو. ڪڏڻو. پهلوان - بهادر .
- گِر'م' : صفت [ف] ڪوسو - تئل. طبيعت جو تیکو. ڏگندڙ. تيز رفتار. مصروف - مشغول. ناراض .
- گِر'ما : ذ. گرميءَ جي مُند .
- گِر'ما گِر'م' : صفت. گرم - ڪوسو. تمام گرم . تازو .
- گِر'ما گِر'م' باتين : ث. گرما گرم ڳالهيون .
- گِر'مانا : لازم. گرم ٿيڻ. ڪاوڙجڻ .
- گِر'م' بازاری : ث. بازار جي خريداري - گهڻو وڪرو. خريد فروخت .
- گِر'م' پانی : ذ. ڪوسو پاڻي .
- گِر'م' خَبَر' : ث. تازي خبر. عام خبر. افواه .
- گِر'م' سَر'د' : محاوره. ٿڌو ڪوسو. چڱو منڊو . نیک بد .
- گِر'م' سَر'د' سَهَنّا : ٿڌي ڪوسي سَهڻ .
- چڱي مٺي سَهڻ. لاه چاڙها ڏسڻ .
- گِر'م' کَر'نا : گرم ڪرڻ - ڪوسو ڪرڻ .
- گِر'م'ی : ث. گرمي . ڪوساڻ . اونهارو . باهه . جوش .
- گِر'م'ی آنا : گرمي اچڻ . پکهر نڪرڻ .
- گِر'مِياں آنا : گرميءَ جي مند اچڻ - اونهارو اچڻ .
- گِر'م'ی پَر'نا : گرمي پوڻ . موسم گرم ٿيڻ . ڏينهن ٿيڻ .
- گِر'م'ی نِڪالنا : گرمي ڪيڻ . جماع ڪرڻ .
- گِر'م'ی دانه : ذ. آرائون - پيت .

- گِر'دَن' کاٺا : ڪنڌ ڪپڻ - ڪنڌ لاهڻ .
- مسي لاهڻ . ظلم ڪرڻ .
- گِر'دَن' سے بوجهه آتارنا : بار ڪنڌ تان لاهڻ . ذميداري سِر تان لاهڻ .
- گِر'دَن' گهونئنا: گهوگهو ڏيڻ - گهٽو ڏيڻ .
- گِر'دَن' مارنا : ڪنڌ وڍڻ - مسي لاهڻ . قتل ڪرڻ - مارڻ . تڪليف ڏيڻ . نقصان پهچائڻ .
- گِر'دَن' مَرُو'نا : ڳاڻو پيڙڻ - ڪنڌ مروڙڻ . گهٽو ڏيئي ساهه ڪيڻ .
- گِر'دَن' ناپنا: ڳچيءَ ۾ هٿ وجهڻ . گهٽو ڏيڻ . ڪنڌ کان جهلي ٻاهر ڪيڻ . ماري ڇڏڻ .
- گِر'دَن' نه آهانا : ڪنڌ مٿي نه کڻڻ . شرم کان نه ڪچي سگهڻ . مجال نه هئڻ .
- گِر'دَن' نيچي هونا : ڪنڌ جهڪڻ - ڪنڌ هيٺ ٿيڻ . هٿ پڇڻ - وڌائي لهڻ .
- گِر'دَن' هِلانا : ڪنڌ لوڏڻ (هانوڪار يا انڪار لاءِ) . ڪنڌ ڌوڻڻ . تعريف ڪرڻ .
- گِر'دَن'ی : ث. گهوڙي جي پُئڻ تي وجهڻ جو ڪپڙو. ڪُشتيءَ جو هڪ داغ . هڪ قسم جو گهٽ .
- گِر'دَن'ی دينا : ڪنڌ مان جهلي ڇڏي ڏيڻ . ڪنڌ ۾ چمات هئڻ .
- گِر'دَه' ۽ گِر'دے : ذ [ف] گڙدو - بڪي . جرات - حوصلو .
- گِر'س' : ذ [انگ. gross] ٻارهن ڊزن .
- گِر'فَت' : ث [ف] پڪڙ . مٽيو . جهٽل . اعتراض . نڪتہ چيني .
- گِر'فَت' ميس آنا : چنبي ۾ اچڻ . پڪڙجي پوڻ . قابو ٿيڻ .
- گِر'گا : ذ [ه] [گرو] جي ٽهل نڪور ڪندڙ . چيلو - مريد . خدمتگار - چاڪر . شري - لُچ .

- گرمی سے جواب دینا: کاوڑ ماں جواب دیتی۔
- گرمی کرنا: گرمی کرٹ۔ جوش و ذائقہ۔
وَلَوْ لَوْ پیدا کرٹ۔

● گہرنا: لازم [ہم] کریں۔ بھئی۔ ہارائیں۔
بیچوں (دند)۔

- گِیرا : صفت . کربل . دُئل . محتاج . غریب .
- گِیرا دینا : کیرائی چھڈ . ہیٹ کیرائی .
اچلائی .

- گیرانا : متعدی . کیرائیں . باہن . اچلائیں .
وہائیں (پائی).

- گیر پتر کتر : معاوہ . دکا ڈا ہا کائی .
مصیبتوں مہی .

- گير'پڙ'نا: ڪري پوڻ- ڊهي پوڻ. ويهي رهڻ.
- گير'تا پڙ'تا: تابع فعل. ڊهندي ڪرندي.

جيئن تيئن ڪري. مشڪل سان.
- گير' جانا: ڪري پوڻ- ڊهي پوڻ. غريب ٿيڻ.

- گرتند: ذ [ه] جنب جوتار.
- گيرو: صفت [ف] کروي - گهه.

● گُرو: ذ [ھ] استاد - معلم . داناء . عقلمند .
(طنزاً) بدمعاش - لُچو . هوشيار - چالاڪ .

ۛ ڪَرو گهڻو ڳالھ ڏ. ٽام چالاڪ. وڏو
ڏڳ. بد معاشن جو سردار.

● گتر'وا: صفت [ھ] ڳرو- وزني. ضروري.
معزز. اندر ڪُنڊو.

● گِرَوِي: صفت [ه] هڪ قسم جو جيت (جو

فصل کاٹی چڑی)۔
 ■ گیرہ؟ گیرہ ہیں : ث [ف] گیدی۔ پندت۔

ڪيسو. تڪليف. مونجھ. وال جو سورھون
حصو. سنڌ. ڪمانڊ جي ٻنڌ. اھو شعر جو

مصرع لڳائي ٺاهجي.

- گِرَہَ ٻانڊھنا: گنڍ ٻڌڻ. ياد رکڻ.
- گِرَہَ پَرَ نا: گڏي ٻوڏ. مونجھارو ٻوڏ.
سُنجھڻ.

= گيره ٽٽولنا: ٻئي جي مال کٽڻ جي ڪوشش ڪرڻ.

■ گِیرَہُ دینا : گہنی ڈیٹل ۔ یاد رکھن ۔
■ گِیرَہُ سَے : تابع فعل ۔ گہنی مان ۔ کیسی مان ۔

- گیرہ سے دینا : گنبدِ ممان دینے - ہزار دینے -

کیسی ماں دین۔ نقصان پر۔
- گیرہ؟ کاٹنا: گہد کپن۔ کیسو کترن۔

- گیرہ کٹ؟ ذہنت. گنڈیکپ۔ گنڈیچوڑ۔
للیجو۔

— گیرہ میں باندھنا: گنبد پر بٹن۔ یاد کرن۔
یاد گیری: لاء کپڑی پر گنبد بٹی چٹن۔

● گيرَهَنَ: ذ [ه] گيرَهَنَ - چنڊ يا سڄ جهلجڻ جي حالت.

- گِرْ هَنْ لَكُنَا: چنڊ يا سج جهلجن. داغ لڳڻ. عيب لڳڻ.

● گِرَئی ۽ گِرَیاں : ٲ [ھم] مڇيءَ جو ھڪ قسم .
● گِرَی ۽ گِرَیاں : ٲ [ھم] چرخي - ٲوڙي -

پُٺِي (ڪوهه جي). ست ويڙهن جي ريل. سڪل
گاه جي دن. ڪڪ يا جَوَن جو ڍڳ.

● گيري ۽ گيرياں : ث [هـ] مغز (بج جو).
گودو. گهر (ميوي جي).

● گریبان: ذ [ف] پھراڻ وغيره جو چاٽيءَ
۽ گچيءَ وارو حصو.

- گریبان' پکڑو' نا: کچیء کان جھلن. تقاضا کرٹ.

- گریبان پہاڑا، ٹکڑے کرنا، چاک کرنا: کھڑا قارون، چریو ٹیل، چیتو ٹیل (غم مسبب).

● گڙ' گڙو: ٿ [ه] حقي يا گهڻي ۽ مان پاڻي نڪرڻ جو آواز. بندوقن يا توڻن چڻڻ جو لاڳيتو آواز. ڪڪرن جي گوڙ. پاڻي ۽ جو گوڙ گات.

● گڙ' گڙا: ذ [ه] حقي جو هڪ قسم.

● گڙ' گڙانا: لازم [ه] گوڙ ٿيڻ - گڇڻ (ڪڪر) - گڇگوڙ ٿيڻ. توفن جو لاڳيتو چڻڻ.

● گڙ' گڙاهڻ: ٿ. پٺت جي گوڙ گوڙ. گوڙ (ڪڪرن جي). گاڏي ۽ جي هلڻ جو آواز - ڏڏڪو.

● گڙ' گڙانا: لازم [ه] گوڙ گوڙ ٿيڻ. آندڻ مان آواز نڪرڻ.

● گڙ' گڙو: ٿ. حقي جو آواز - گوڙ گوڙ.

● گڙ' گڙاهڻ: ٿ. حقي چيڪڻ جو آواز - گوڙ گوڙ.

● گڙ' گڙي: ٿ. حقي جو هڪ قسم.

● گڙ' گڙانا: لازم [ه] ٻاڏائڻ - التجائون ڪرڻ - عاجزون ڪرڻ.

● گڙ' گڙوڙ: محاوره [ه] ڦاٽل ڪپڙا - ليڙون ٿيل ڪپڙا. پُراڻا ڪپڙا.

● گڙ' گڙم: ذ [ه] مٽي تي ڌڪ لڳڻ سبب ٿيل گڏيو.

● گڙ' نا: لازم [ه] دٻجڻ. دفن ٿيڻ. ڪپڙن.

● گڙ' جانا: دٻجي وڃڻ. پورجي وڃڻ. شرم ۾ ٻڏي وڃڻ.

● گڙ' مڙدے آڪهڙنا: وسريل ڳالهائون ياد ڪرڻ. وڏن جا عيب ڪيڻ.

● گڙ' ننگ: ٿ [ه] وڏائي - ڊاڙ. لاف. ٻڌاڪ.

● گڙ' ننگ مارنا: ٻڌاڪ هڻڻ.

● گڙ' وا ۽ گڙ' وے: ذ [ه] لوڻو - گڏوڻ.

● گڙ' وِي: ٿ. ننڍو لوڻو.

● گڙ' وِلنا: ذ [ه] ٻارن کي هلڻ سيکارڻ

● گريبان' ڪهينچنا: گهڻي ۽ کان جهاڻ. دامن کان وٺڻ.

● گريبان' ميس سَر' ڏالنا: پنهنجي گريبان ۾

مڻهن وجهي ڏسڻ. پنهنجي اندر ۾ جهاتي پائڻ.

● دل تي هٿ رکي ڏسڻ. پنهنجا عيب ڏسڻ.

● گريبان' ميس مڻه چهڻا: شرمسار ٿيڻ - لهجي ٿيڻ.

● گريبنڙ: ٿ [ه] ڪوهه تي رکيل ٻيلنگهه (جنهن تي ڀوڻي رکيل هجي).

● گڙو: ذ [ه] گڙو. مٿاڻ. (صفت) مينو.

● گڙا ڪو: ذ. گڙو مليل تماڪ - گڙا ڪو.

● گڙو آنبه: ذ. گڙو جي چاش ۾ هڪل آنبوڻ جي چٽي.

● گڙو بيهه جانا: گهم سبب گڙو پٽو ٿيڻ.

● گڙو دهاني: ٿ. گڙو ڏاڻي.

● گڙو ڪلهيا (ڪليا) ميس پهوڻنا: گهڻي صلاح ٿيڻ. ليڪ چٽ ۾ ڪم ٿيڻ.

● گڙو بڙو: ٿ [ه] گڙو ٻڙو. آلت پُلت. گڏ وڇڙ. رولو.

● گڙو بڙو جهالا: ذ. واڻ. مينهن. مينهن جهٽڪ. رولو. گڙو بڙو.

● گڙو بڙو ڪرنا: گڙو ٻڙو ڪرڻ. گڏوچڙو ڪرڻ.

● گڙو بڙي: ٿ. گهپراهٽ - گڙو بڙو.

● گڙو بڙانا: متعدي [ه] گهپراهٽ - بدحواس ٿيڻ. گڙو ٻڙو ڪرڻ.

● گڙو بڙاهڻ: ٿ. گهپراهٽ - بدحواسي.

● گڙو پ: ٿ [ه] ڳو ڪاڻڻ جو آواز - هڙپ.

● گڙو پڻڪهه: ذ [ه] وڏن کنڀن وارو پڪي خلاصو لباس ڍڪيندڙ ماڻهو.

● گڙو پڻڪهه بڻانا: بيوقوف بنائڻ.

● گڙو ر: يا: ذ [ه] پڪريون چاريندڙ - پڪرار.

جي گاڏي .

● گُڙُھ : ذ [ھ] ڳوھ - قلعو - ڪوٽ . عموماً شهرن جي نالي پٺيان ڪم ايندڙ ”فتح ڳوھ“ ، علي ڳوھ“ .

■ گُڙُھ توڙُنا ، جيٽنا : قلعو فتح ڪرڻ . ڪو ڏکيو ڪم ڪرڻ .

■ گُڙُھي ۽ گُڙُھياڻ : ٿ . ڳوھي - ننڍو قلعو - ڪوٽڙي .

■ گُڙُھي جيٽنا، فتح ڪرڻا : قلعو فتح ڪرڻ . ڪو ڪارنامو ڪرڻ .

● گُڙُھ ۽ گُڙُھي : ذ [ھ] ڪڏو . غار . ڪاهي . قبر .
■ گُڙُھ آئسُنا : ڪڏو مٽي ۽ سان ڀرڻ . نقصان ڀرڻ . ڏسو ”گُڙُھ ٻهڙُنا“ .

■ گُڙُھ ٻهڙُنا : ڪڏو مٽي ۽ سان ڀرڻ . نقصان ڀرڻ . ٽڪر پيٽ ۾ وجهڻ .

■ گُڙُھ ٻهڙُنا : زمين ۾ ڪڏو پوڻ .
■ گُڙُھ ڪهوڊُنا : ڪڏو ڪوٽڻ . ڪڏ ڪوٽڻ .
■ گُڙُھ ٻيٽُنا : ڪڏڻي ۾ ويهڻ (شڪار لاءِ) .
■ گُڙُھ ٻهڙُنا : زمين ۾ ڪڏون پوڻ . اڪيون ڌرا ڏيئي وڃڻ .

■ گُڙُھ ميس ڪيرُنا : ڪڏ ۾ پوڻ . نقصان سهڻ .

● گُڙُھت : ٿ [ھ] گهڙوڻ جو نمونو - گهڙڻي . گهڙائي . بناوت .

● گُڙُھنا : متعدي [ھ] گهڙوڻ . بنائڻ . ٺاهڻ .

● گُڙُھئل : ذ [ھ] هڪ قسم جو ٻوٽو ۽ آن جو ڪل .

● گُڙُھيا : ٿ [ھ] ”گُڙُھ“ جو تصغير .

وڏو ڪڏو . ڍوئي - آروڙي .

● گُڙُيا : ٿ [ھ] گڏي . پٽلي .

■ گُڙُيا ٻٽانا : گڏي ٺاهڻ .

■ گُڙُيا سَوار دينا : پُڄت سارو ڌيءَ جي

شادي ڪرڻ .

■ گُڙُيا ڪهپلُنا : گڏين راند ڪرڻ . ناتجربيڪار هئڻ . زنانين ۽ ڳالهين ڪرڻ .

■ گُڙُيون ڪا ڪهپلُ : محاورو . گڏين جي راند . آسان ڪم . اڪ جي ماڪي .

● گُڙارُنا : متعدي [آردو > ف . گڏاڻا ڪرڻ] بجا آڻڻ . ڇڏڻ . تَرَڪ ڪرڻ . آزاد ڪرڻ . مهلت ڏيڻ . گذارڻ (عمر) . ڪاٺڻ (حياتي) . پورو ڪرڻ (وقت) . ڏيڻ .

■ گُڙارا گُڏاره : ذ . گذران . رهائش . پورت .

■ گُڙارا ڪرُنا : گذر ڪرڻ . ڏينهن ڪاٺڻ .

■ گُڙاراهونا : گذر ٿيڻ . پورت ٿيڻ . گذران ٿيڻ .

■ گُڙُٺُ : ذ [انگ . gazette] اخبار - گزيت .

● گُڙُنا : لازم [ھ] گذرڻ . آڪرڻ . لنڪهي وڃڻ . ڪڇڻ (ڏينهن ، حياتي) . ملڻ - پهچڻ

(اطلاع ، خبر) . ٿيڻ (خيال) . ختم ٿيڻ (ڏينهن ، رات) .

■ گُڙُ : ذ . گذر . گذران . لنڪهه . اچ وڃ . ٻاھ .

■ گُڙُ جانا : گذري وڃڻ . آڪري وڃڻ .

■ لنڪهي وڃڻ . نڪري وڃڻ . ڪڇجي وڃڻ (عمر) . ڏينهن ، زمانو) .

■ گُڙُ ڪرُنا : گذر ڪرڻ . لنڪهي وڃڻ .

آڪري وڃڻ . ٻاھڻ .

● گُڙُري : ٿ [اردو] رستي جي پاسي وارو

آهو هنڌ جتي شام جو گهوڙيا سوڍي وڪڻڻ

لا . اچي دڪان لڳائين - شام جي بازار .

■ گُڙُري لڳانا : شام جي وقت بازار لڳائڻ .

● گُڙُڪُ : ٿ [ف] تِرڻ ۽ ڪنڊ مان ٺهيل

هڪ قسم جي مٺائي .

■ گُڙُندُ : ذ [ف] ايڏاھ - تڪليف . صدمو .

مصيبت . نقصان - ٽوٽو . رنج .

■ گُڙُندُ ٻهڻچنا : نقصان پهچڻ . صدمو رسڻ .

- گزی: ث [ف] هڪ قسم جو ٿلهو سونڀو ڪپڙو.
- گزی گاڙها: ذ. ٿلهو ڪپڙو.
- گزی گاڙها پنهنا: سادگيءَ سان گذارڻ.
- گسٽا ۽ گسٽي: ذ [ه] گيرانهه - لقمو.
- گسٽلا ۽ گسٽلے: ذ [ه] ڍڳيءَ جي پيٽ ۾ مري ويل ڦر.
- گفنگو: ث [ف] ڳالهه ٻولهه. بيان. خبرچار. تڪرار. بحث.
- گفنگو ڪترنا: خبرچار ڪرڻ - ڳالهه ٻولهه ڪرڻ. ذڪر ڪرڻ.
- گگري ۽ گگريان: ث [ه] «گاگر» جو مخفف. گهاگهر.
- گگل: ذ [ه] «گال» جو مخفف - گگل.
- «گلا» جو مخفف - گتو - گچي. «گالي» جو مخفف - گار. گيرانهه - لقمو. مچيءَ ڦاسائڻ جي ڪنڍي. ڦاسي - سوري.
- گگل ٻيٽاڻ: ث. گچيءَ ۾ ٻانهون وجهي پيار ڪرڻ جي حالت.
- گگل ٻيٽاڻ ڏاڻا: گچيءَ ۾ ٻانهون وجهڻ. پيار ڪرڻ. گهرڻي لڳڻ. لاڏ ڪرڻ.
- گگل ٻهڙاڻي: ٿ. ڍاڙ ٻٽاڪ. زبان درازي.
- گگل ٻهڙاڻي ڪٽي: ٿ. ڪٽيون - گگل ٻهڙاڻي.
- گگل ٻهڙو: ٿ. محاوره. ٻٽاڪ. ڍاڙ. جهنگلي.
- گگل ٻهڙو لا: صفت. گگلن ڀريل. متارو. منهن سونڀل.
- گگل ٻهڙو: ذ. گگل ٻهڙو - ڪٽي.
- گگل ٽنگي: ذ [اردو] هڪ قسم جو نرم وڙهاڻو.
- گگل ٽنگي هونا: غافل ٿيڻ - بيخبر ٿيڻ. سرت نه رهڻ.
- گگل ٽنگي: ٿ. اها رسي جنهن سان پاڇاريءَ ۾ ڍڳن جي گچي مضبوط رهي - جوڻو.
- گگل ڏينا: گهوگهو ڏيڻ.
- گگل ڇنڊڙا: ذ. گچيءَ ۾ ٻڌڻ جو رومال.
- گگل ڇپ: ث. هٿ ڪسڻ. جهيڙو - تڪرار.
- گگل ڇپ ڪترنا: ذڪر ڪرڻ. هٿو ٻائي ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ.
- گگل خور: ث. ٽونڙ واري رسي (جا وهڻ جي گچيءَ ۾ ٻڌندا آهن) - گگلخورو.
- گگل ڏينا: ڦاسي ڏيڻ - سوريءَ تي چاڙهڻ.
- گگل ڏٻ ڪترنا: گگل ڪاڻڻ. ڪاڻي وڃڻ. هضم ڪرڻ.
- گگل سري: ث. گچيءَ ۾ ٻائڻ جو هڪ زيور.
- گگل گز ڏني کرنا: اجايون رڙيون ڪرڻ.
- گگل مالا: ذ. گچيءَ جو هار. ڪٽڻو.
- گگل مڇهڻ: گگل تي رکيل ڏاڙهيءَ جا وار (کاڌيءَ وٽان ڏاڙهي ڪوڙائي ڇڏيندا آهن. ڏکڻ ۽ پورب ۾ گهڻو رواج آهي).
- گگل ٻڌ: ٿ. گچي جي بيماريءَ جو هڪ قسم.
- گگل: ذ [ه] گگل - ٿ. ٽونڙ - ڦٽندڻ. [اردو] ٽانڊو. ڦٽو. داغ - ڦٽو - ڏٻ. ڏٻي وغيره جي ٻرندڙ وٽ. اک جي مائڪي.
- گگل ٻڌهنا: ڦٽو ٻڌجڻ. رک ٻڌجڻ.
- گگل ٻوٽا ۽ گگل ٻوٽو: ذ. گگل ٻوٽو.
- گگل ٻوٽو ڪترنا: ڪاغذ يا ڪپڙي جا گگل ٺاهڻ. ڪو عجيب ڪم ڪرڻ. گهٽ وڌ ڳالهائڻ. گاريون ڏيڻ.
- گگل ٻهڙو: ذ. گگل ٻهڙو.
- گگل ٻهڙو ڪاڻا: گگل ڪرڻ. ٻڌي ڪرڻ.
- گگل ٻهڙو لا: گگل ٻهڙو. عجب جهڙو ڪم ٿيڻ. نتيجو ظاهر ٿيڻ.
- گگل جهڙو لا: گگل چڻڻ. سڙيل وٽ جو

ڦٽو ڪرڻ.

- گُل؟ چڙهانا: قبر وغيره تي گُل يا گلن جا هار وجهڻ.

- گُل؟ دويهريا: ذ. هڪ قسم جو گُل.

- گُل؟ دينا: داغ ڏيڻ. ڏنپ ڏيڻ.

- گُل؟ ڪٽر؟ ڪاغذ وغيره جا گُل ٺاهڻ.

- سڙيل وٽ ڪٽڻ. عجيب ڪم ڪرڻ. گِلا ڪرڻ. تماشو ڏيکارڻ. رنگ ڏيکارڻ.

- گُل ڪٽر؟ ٺا: وسائڻ - آجهائڻ (پتي، ڏيو).

- گُل؟ ڪهڙا: تماشو ڪرڻ. رنگ ڏيکارڻ.

- عجيب ڪم ڪرڻ. فساد مچائڻ. بدنام ڪرڻ.

- گُل؟ ڪهڙا: گل ٺيڻ. راز ڪٽڻ. فتنو

مچڻ. بهتان لڳڻ.

- گُل؟ ميخ؟ ٺ. ٽوپيءَ وارو ڪوڪو.

- گُل؟ هونا: گل ٿيڻ. وسائڻ - آجهائڻ (ڏيو،

پتي). رونق گهٽجڻ.

● گُل؟ ٺ [ه] "گولا" جو مخفف. ڳوڙهو

(مٽيءَ جو). گيلولو. ڪٽيڊ.

- گُل؟ جهٽي، گُلجهٽي: ٺ. گنديڻ واري.

گنديڻيون گنديڻيون. گهٽجڻ.

- گُلجهٽي پڙ؟ ٺا: گنديڻيون پوڻ. بغض ٿيڻ.

دل ۾ رنج ٿيڻ.

- گُل؟ جهڙي ۽ گُل؟ جهڙيا: ٺ. گندي.

پيچ - وڪڙ. مٽيجهه. ملال - رنج.

- گُل؟ چٽا: ذ. گلنداز. توپجي.

- گُل؟ جهڙيءَ آڙا: گولا گوليون يا بارود

آڙاڻ. آتشبازيءَ ۾ گهڻو خرچ ڪرڻ. شوق

شڪار ۾ ملڪيت آڏائڻ.

● گِلا ۽ گِلے: ذ [ه] گلو - ڳچي - ڪنٺ.

قميص ۾ ڳچيءَ وارو حصو - گريبان. آواز - سُر.

- گِلا آنا: گرميءَ يا سرديءَ سبب ڪاڪڙو

لهي پوڻ. نيڙيءَ ۾ چٽا پوڻ.

- گِلا آڻهانا، ڪٽر؟ ٺا: ڪاڪڙو ڪٽڻ.

- گِلا باندهنا: بڪ مري پئسا گڏ ڪرڻ.

- گِلا بندھانا: قرض ڪٽڻ. ڪنڌ ڦاسائڻ.

- گِلا بيٺهنا، پڙ؟ ٺا: گهڻي ڳائڻ يا زڪام

ڪري آواز ڳرو ٿيڻ. گهڻي ڳائي پوڻ.

- گِلا پڪڙ؟ ٺا: ڳچيءَ مان جهلڻ. نيڙي

کان وٺڻ. باز پرس ڪرڻ. ستائڻ.

- گِلا بهاڙ؟ ڪٽر؟ چٽا: ٺا: نوي ڦاڙي رڙيون

ڪرڻ. زور سان دانهون ڪرڻ.

- گِلا بهاڙ؟ ٺا: نوي ڦاڙڻ. زور سان ڳالهائڻ.

- گِلا پھانسنا: ڪنڌ ڦاسائڻ. قرض ڪٽڻ.

پابند ٿيڻ.

- گِلا پھڻنا: گِلاو ڦاڙڻ. نوي ڦاڙڻ. زور

سان دانهون ڪرڻ.

- گِلا پھڻنا: نيڙي سڙجڻ. نيڙي ڦٽوڪجڻ.

ڪٽيڻ ٿيڻ.

- گِلا خشڪ؟ هونا: گِلاو خشڪ ٿيڻ. نيڙي

سڪڻ. تمام گهڻي اڃ لڳڻ.

- گِلا دَ ٺا: گهو گهو ڏيڻ. ڳالهائڻ کان روڪڻ.

- گِلا کائڻا: ڳچي وڍڻ. گِلاو ڪپڻ. سسي

لاھڻ. حق تلفي ڪرڻ. زبردستي ڪرڻ. آزارڻ -

ستائڻ.

- گِلا کائي: ٺ. هڪ قسم جو ساز.

- گِلا گهوٺڻا: گِلاو گهٽڻ. گهو گهو ڏيڻ.

ڳالهائڻ نه ڏيڻ.

- گِلا مَسوسنا: گهو گهو ڏيڻ.

- گِلا باندهنا: ڳچيءَ ۾ پٽڻ. زوريءَ ڪا

شيءَ مڙهڻ. ڦاسائڻ.

- گِلا پَر چھري بهيرنا: ڪنڌ تي ڪاٽي

وهائڻ. ظلم ڪرڻ. حق تلفي ڪرڻ.

- گلے پڙنا: ڳچيءَ ۾ پوڻ. زوريءَ مڙهجن.
- گلے تنڪ: بهرنا: ڪنن تائين پڙڻ.
- گلے سے آترنا: نيڙيءَ کان لهڻ - ڳيسجن.
- پيت ۾ وڃڻ.
- گلے سے لڳائڻا، لڳائڻا: گلي سان لائڻ.
- سيني سان لڳائڻ. پيار ڪرڻ. تسلي ڏيڻ.
- گلے کا تعويد بنانا: ڳچيءَ جو هار بنائڻ.
- هر وقت گڏ رکڻ.
- گلے کا هار: محاوره. ڳچيءَ جو هار. گلي
- پوندڙ. هرو ڀرو پٺيان لڳي پوندڙ. عاشق. پيارو.
- گلے کا هار بڻهنا: ڳچيءَ جو هار بنجڻ.
- هر وقت چڙهو رهڻ. ڪڪ ڪرڻ. جند
- چڏڻ. عاشق بنجڻ.
- گلے کی رڱين پهلانا: ڪاوڙجڻ - ڏمرجڻ.
- گلے لڳائڻا: گلي لڳائڻ. پاڪر پائڻ. چاتيءَ
- سان لائڻ.
- گلے مڙهنا، مڙههنا: ڪنڌ تي مڙهڻ.
- زوري ڳچيءَ ۾ وجهڻ.
- گلے ميلهنا: گاهي ملڻ - پاڪر پائڻ. صلح ڪرڻ.
- گلے میں آنڪنا: نيڙيءَ ۾ آنڪڻ. نه وڻڻ.
- گلے میں پهنهنا: ڳچيءَ ۾ ڦاسڻ. نڙيءَ
- ۾ اٽڪڻ.
- گلے میں ڏالنا: ڳچيءَ ۾ وجهڻ. ڪنڌ ۾ وجهڻ.
- گلے میں هاتھ ڏالنا: ڳچيءَ ۾ هٿ وجهڻ.
- گهرڻ - تقاضا ڪرڻ.
- گلاس ۽ گلسهه: [ه] وڪري جي رقم رکڻ
- جي پيتي يا ٿانءَ وغيره - آگر.
- گلاب: [ف] هڪ قسم جو خوشبودار
- گل. گلاب جو عرق. (صفت) گلاب جهڙو.
- خوشبودار.
- گلاب جاين: ذ. جهونءَ جو هڪ قسم.
- گلاب ۾ چٽڪڻا: گلاب جو گول ٿيڙڻ.
- گلاب ۾ چٽڪڻا: گلاب جو عرق ڇٽڪارڻ.
- گلاب کي پستِي، پستڪهڙي: ٿ. گلاب
- جي گول جو پٽڻ.
- گلاب ۾ ڪهينچنجا: گلاب جو عرق ڇڪائڻ.
- گلابي آنڪهه: ٿ. اکين ۾ سرخي (جا خمار -
- نڍ يا روئڻ سبب ٿئي).
- گلابي جاڙا: ذ. گهٽ سِيءَ. سياري جي
- پڇاڙي (جنهن ۾ سِيءَ گهٽ هوندو آهي) - بهار
- جي مند جي شروعات.
- گلال: ذ [ه] هڪ قسم جو ڳاڙهو پُورو.
- گلتتهو: ٿ [ه] نرم رڌل چانور. (صفت)
- نرم - ڪُنڀرو.
- گيلٽ: ٿ [انگ. gilt] نيڪل جي
- پالش. اوجڙ.
- گيلٽي ۽ گيلٽيان: ٿ [ه] ڳوڙهي - گرتي.
- گنديو. اها ڦرڙي جا ماس جي اندر هجي.
- گيلٽيا ۽ گيلٽيان، گيلٽيان: ٿ [ه]
- ننڍڙو ڪلاس.
- گيلٽيلا: صفت [ه] آلو - پيگل - پُسيل.
- گيلٽيلا ۽ گيلٽيلا: ذ [ه] هڪ قسم جا
- گول ميٽا لڏون (جي ميدي وغيره جي خميري
- مان ٺاهي تريندا آهن).
- گيلٽيلانا: متعدي [ه] نرم ڪرڻ - ڪُنڀرو
- ڪرڻ.
- گيلٽوتنهنا: صفت [ه] گول مول. ٿلهو.
- ڦيڦو. ڀريل بدن وارو.
- گيلم: ذ [ه] مٽي ۾ ڌڪ لڳڻ ڪري ٿيل ڳوڙهو.
- گيلما: ذ [آردو] ڀڪريءَ جي آندڻ ۾
- قيمون وجهي پڇائڻ جي حالت. ڏسو "گيلما".

● گئڻا: لازم [ه] گهرڻ. رجن. پگهرجڻ.
 نرم ٿيڻ. سڻ. ضايع ٿيڻ.
 - گئلا: صفت. گريل. رجيل. سڙيل.
 - گئلا دينا: ڳاري ڇڏڻ. ساڙي ڇڏڻ. وڃائي ڇڏڻ. چڪ ويهارڻ (کوه ۾).
 - گئلا سڙا: صفت. گريل سڙيل. پراڻو. خراب. نيڪتو.
 - گئلا نا: متعدي. ڳارڻ. رجائڻ. پگهرائڻ. خراب ڪرڻ.
 - گئلاوڻ: ٺ. ڳارو. رجائڻ جي حالت.
 - گئل جانا: ڳري وڃڻ. رجي وڃڻ.
 - گئنا سڙنا: ڳري خراب ٿيڻ.
 ● گيلو، گيلو: ذ [ه] هڪ قسم جي وڻ.
 ● گيلو: ٺ [ه] "گيلهری" جو مخفف.
 ندين ڇوڪرين کي چوڻ جو لفظ.
 ● گيلوري ۽ گيلوريا: ٺ [ه] ويڙهيل ڀان.
 - گيلوري بنانا: ڀان جو ٻيڙو ٺاهڻ.
 - گيلوري کا آچار: ذ. انڙين جي آچار جو هڪ قسم (جنهن ۾ انڙين جون ڪلون لاهي ڀان وانگر ويڙهندا آهن).
 ● گيلو ۽ گلے: ذ [ف] شڪايت-دائهن. گيلا.
 ● گيلهر ۽ گيلهرے: ذ [ه] نوربڙو.
 ● گيلهری ۽ گيلهریا: ٺ [ه] نوربڙو.
 ● گيلهریا، گيلهریے: ذ [ه] پٽا پٽي لغڙ.
 ● گيلهرڙ: ذ [ه] نڙي ۽ ڀريل ڳوڙهي.
 ڪلين جي بيماري.
 ● گئلي ۽ گئليا: ٺ [ه] گهٽي-گئلي.
 - گئليارا: ذ. عام گهٽي.
 - گئلي ڪوچي: ذ. گهٽي گئلي. رهڪ گهٽي.
 - گئلي گئلي: تابع فعل. گهٽي گهٽي - گئلي گئلي. هر هنڌ.
 - گئليا ڇهانگنا: گهٽيون گهٽ. رڻ.
 - گئليا ڇهاننا: گهٽيون ڳولڻ. دريدر ٿيڻ.
 - گئليون کي خاڪ ڇهاننا: گهٽيون رڻ. دريدر ٿيڻ.
 ● گئلي ۽ گئليا: ٺ [ه] گئلي-گئلي. اٿي.
 - گئلي ڏنڏا: ذ. گئلي ڏڪر-اٿي ڏڪر.
 - گئلي ڏنڏا گهٽنا: اٿي ڏڪر راند ڪرڻ. اجايو رڻ.
 - گئليا گهٽنا: اجايو ڪم ڪرڻ.
 ● گئلي: ٺ [ه] مڪانيءَ جو سنگ (دائن نڪتل). ڪيوڙي جو گل. آها ڪاڻي جنهن ۾ ساڪي ويٺل هجي. سون يا چانديءَ جي لُسري.
 ● گئليا گئلي: ذ [ه] ٽڪل ڍڪو (جو ڪم ڪندي ويهي رهي). ڪم چور.
 ● گئليا نا: متعدي [ه] ڳار ڏيڻ. زوريءَ دوا پيئڻ. اوت وجهڻ (وهت ڪي).
 ● گيلير: صفت [ه] پراڻو. سڙيل. سست. ڪينو-گندو.
 ● گم: صفت [ف] وڃايل. ليڪل-ڳجهو. غائب. ضايع. اجايو. غير حاضر. ناپيد. ڳڻل - روپوش.
 - گم رهنا: گم رهڻ - غائب رهڻ. ڳجهو رهڻ.
 - گم سَم ره جانا: چُپ ٿي وڃڻ. حيران ٿي وڃڻ. ششدر ٿيڻ.
 - گم ڪم ڪرنا: گم ڪرڻ - غائب ڪرڻ. ليڪائڻ. وڃائڻ. ضايع ڪرڻ. چورائڻ.
 ● گمنا: ٺ [ه] هڪ قسم جي ٿلهي سِر.
 ● گمان: ذ [ف] شڪ - گمان. وهم. خيال [ه] غرور - تڪبر.
 - گمان پڙنا: شڪ پوڻ.
 - گمان ڪرنا: خيال ڪرڻ. گمان ڪرڻ.

● گئليا ڇهانگنا: گهٽيون گهٽ. رڻ.
 - گئليا ڇهاننا: گهٽيون ڳولڻ. دريدر ٿيڻ.
 - گئليون کي خاڪ ڇهاننا: گهٽيون رڻ. دريدر ٿيڻ.
 ● گئلي ۽ گئليا: ٺ [ه] گئلي-گئلي. اٿي.
 - گئلي ڏنڏا: ذ. گئلي ڏڪر-اٿي ڏڪر.
 - گئلي ڏنڏا گهٽنا: اٿي ڏڪر راند ڪرڻ. اجايو رڻ.
 - گئليا گهٽنا: اجايو ڪم ڪرڻ.
 ● گئلي: ٺ [ه] مڪانيءَ جو سنگ (دائن نڪتل). ڪيوڙي جو گل. آها ڪاڻي جنهن ۾ ساڪي ويٺل هجي. سون يا چانديءَ جي لُسري.
 ● گئليا گئلي: ذ [ه] ٽڪل ڍڪو (جو ڪم ڪندي ويهي رهي). ڪم چور.
 ● گئليا نا: متعدي [ه] ڳار ڏيڻ. زوريءَ دوا پيئڻ. اوت وجهڻ (وهت ڪي).
 ● گيلير: صفت [ه] پراڻو. سڙيل. سست. ڪينو-گندو.
 ● گم: صفت [ف] وڃايل. ليڪل-ڳجهو. غائب. ضايع. اجايو. غير حاضر. ناپيد. ڳڻل - روپوش.
 - گم رهنا: گم رهڻ - غائب رهڻ. ڳجهو رهڻ.
 - گم سَم ره جانا: چُپ ٿي وڃڻ. حيران ٿي وڃڻ. ششدر ٿيڻ.
 - گم ڪم ڪرنا: گم ڪرڻ - غائب ڪرڻ. ليڪائڻ. وڃائڻ. ضايع ڪرڻ. چورائڻ.
 ● گمنا: ٺ [ه] هڪ قسم جي ٿلهي سِر.
 ● گمان: ذ [ف] شڪ - گمان. وهم. خيال [ه] غرور - تڪبر.
 - گمان پڙنا: شڪ پوڻ.
 - گمان ڪرنا: خيال ڪرڻ. گمان ڪرڻ.

شڪ ڪرڻ. ٽڪيڙ ڪرڻ.

■ گمان گُذرَنا: شڪ ٿيڻ - شڪ پوڻ.

■ گُمُرُ: ذ [اردو] غرور - هٽ.

■ گُمُرُ ڪَرنَ: غرور ڪرڻ - فخر ڪرڻ.

■ گُمُڪَ: ٺ [ه] وڏو آواز. ساز جو آواز.

ڪڙڪو. گوڙ (ڪڪڙن جي) - گاج.

■ گُمُڪُٺُ: ٺ [ه] ڳاڻڻ وقت وات مان

نڪرندڙ ڳرو آواز. دُهل وغيره جو آواز.

■ گُمُلا ۽ گُمُله: ذ [ه] ڪونڊي (پوڻهي

رڪڻ جي).

■ گُنُ: ذ [ه] گُڻ - وصف. خاصيت. ساراھ.

تعريف. خوبي. نيڪي. لڇڻ. اثر. هُئِر. ساليقو.

احسان. نتيجو. آها رسي جنهن سان ناڪڻا پيڙيءَ

کي ڇڪيندا آهن.

■ گُنُ بهرے هونا: گُڻ پُريل هئڻ. خوين

وارو هئڻ.

■ گُنُ ڪَرنَ: ڳڻڻ ڪرڻ - احسان ڪرڻ.

اثر ڪرڻ.

■ گُنُ ڳانا: ڳڻڻ ڳاڻڻ - احسان مڃڻ - ٿورا

ڳاڻڻ. ساراھ ڪرڻ. خوبيون بيان ڪرڻ.

■ گُنُٺا، گُنُٺي: ذ [ه] ڪمند - ڪمانڊ.

■ گُنُٺي کي پهاڻدي: ٺ. ڪمانڊ جو ڳڻو.

■ گُنُٺا: صفت [ه] پيرا. هي لفظ عدد جي

پويان اچي اوترا پيرا ڏيکاريندو آهي "ٽين گُنُٺا =

ٽيڻو، چو گُنُٺا = چوڻو، وغيره".

■ گُناهَ: ذ [ف] خراب ڪم - ڏوهه - گناهه.

پاپ. قصور. جرم.

■ گُناهَ بَخشنا: گناهه بخشڻ - ڏوهه معاف

ڪرڻ.

■ گُناهَ دھونا: گناهه ڌوئڻ - ڏوهه جو ڪفارو

ادا ڪرڻ.

■ گُناهَ سَميٽا: سڀ ڏوهه گناهه پنهنجي سِرَ تي کڻڻ.

■ گُناهَ ڪَرنَ: گناهه ڪرڻ - ڏوهه ڪرڻ.

خطا ڪرڻ.

■ گُناهَ ڳار ٺَهراڻا: ڏوهي ثابت ڪرڻ.

■ گُناهَ ڳاري: ٺ. ڏوهه - گناهه. پاپ. ڏنڊ.

تاوان. ڏوهه جو عوض.

■ گُناهَ ڳاري دينا: ڏوهه جو ڏنڊ پري ڏيڻ.

جُرمَانو ڏيڻ.

■ گُنُٺِيَا ۽ گُنُٺِيَانِي: ٺ [ه] ڳنڍ.

ڳوڙهي. ڳيڙي.

■ گُنُٺُجُ: ذ [ه] بيماريءَ جو هڪ قسم

(جنهن ۾ مٿي تي وار ڪونه ٿين).

■ گُنُٺُجا ۽ گُنُٺُجي: ذ. گنجو - ٺوڙهو.

(ٺ) گُنُٺُجي.

■ گُنُٺُجانا: متعدي [ه] هٿ سان سيلائڻ - گنڏڻ.

■ گُنُٺُجَه: ذ [ف] هڪڙي قسم جي راند (جا

خاص قسم جي پٽن سان ڪبي آهي).

■ گُنُٺُجا ۽ گُنُٺُجيان: ٺ [ه] ننڍو ٿيلهو.

ٿيلهي. پوري - ڳوڻ.

■ گُنُٺُجِيَا ۽ گُنُٺُجِيَانِي: ٺ [ه] ڪنن جي والي.

■ گُنُٺُجيڙي، گُنُٺُجيلي: ذ [ه] گانجو پيئندڙ -

گانجائي.

■ گُنُٺُڏ: ٺ [اردو] گنڊ - ڪچرو - ڪين. بدبو.

ڌپ. ناپاڪائي. نجات.

■ گُنُٺُڏ ڏالنا: گنڊ وجهڻ. ڪين ڪرڻ.

جهيڙو وڌائڻ.

■ گُنُٺُڏا: ذ [ه] ڳوٺ جي آسپاس واري زمين.

■ گُنُٺُڏَرُ: ذ [ه] هڪ قسم جو ڪيئون جو

چئن جي فصل کي لڳي.

■ گُنُٺُڏڪ: ذ [ه] گنڊرف. ڏسو "گُنُٺُڏهڪ".

● گَنڊُمُ؟ ذ [ف] ڪَنڊُڪَ .

● گَنڊَ وڙا ۽ گَنڊوڙمَ : ذ [هـ] مٺائيءَ جو هڪ قسم (ڪنڊ جي وڏي ٽڪري جا شاديءَ جي موقعي تي ورهائيندا آهن) - وڏو پتاشو .

● گَنڊَه ۽ گَنڊَمَ : صفت [ف] ڪِنو - گندو - خراب ، بدبودار . (ث) گَنڊَندي .

● گَنڊَه اُٺندا : ذ . ڪِنو آڻو . بدچال اولاد .

● گَنڊَه پاني : ذ . ڪِنو پاڻي . پيشاب . شراب .

● گَنڊَگي : ث . ڪينُ - ڪچرو . ڏپ - بانس . غلاظت .

● گَنڊَگي پهڻيانا : گند ڪرڻ . ڪچرو پڪيڙڻ . اڍنگو ڳالهائڻ .

● گَنڊَگي بات؟ : ث . خراب ڳالھ - ڪني ڳالھ . ان سھائيندڙ ڪم .

● گَنڊَهاوڻ؟ : ث [هـ] وارن ڳنڍڻ جي حالت .

● گَنڊَ هڪ؟ : ث [هـ] گندرف - گندڪ .

● گَنڊَهنا : لازم [هـ] ڳنڍجڻ - ڳنڍجڻ (وار) .

● گَنڊَهِي ، گَنڊَدي : ذ [هـ] عطر فروش - عطار - سُرھيو .

● گَنڊَ بلا : ذ [هـ] ڪوٺر لاهيندڙ . آھو وڻ جنھن مان ڪوٺر نڪري .

● گَنڊَا ۽ گَنڊَمَ : ذ [هـ] چٽو - چوڙي . پڙهيل حلقو . چار عدد "دو گَنڊَمَ پيسے = آت

پئسا" . اھو ڏاڳو جو نظر يا بيماري لاءِ ٻڌبو

آھي . ٽوٽي وارو ڏاڳو . ڪبوتر جي ڪنڀڙائيءَ وارا اڇا ڪنڀ . پٽڪيءَ جي ڳچيءَ وارو ڏورو . وھت جي ڳچيءَ ۾ ٻڌل ڳانو .

● گَنڊَا بانڊهنا : ڏاڳو ٻڌڻ (نظر) بيماري وغيره سبب) . ڳانو ٻڌڻ .

● گَنڊَا پٽهنا : ڏ ڳو ڳچيءَ ۾ ٻڌڻ .

● گَنڊَا تعويد : ذ . ڦٽل سڳو . ٽوٽو ڦٽو .

● گَنڊَا تعويد ڪرنا : ڦٽل سڳو ڪرڻ . ٽوٽو

ڦٽو ڪرڻ . جادو ڪرڻ . ٽوٽڪن جي وسيلي علاج ڪرڻ . جھاڙون وجھڻ .

● گَنڊَمَ دارُ : صفت . چٽاٺون؟ . گول ليڪن وارو . گول گول . بي ترتيب - سلسلي کان سواءِ .

● گَنڊَمَ دارُ نماز پڙهنا : باقاعدي نماز نہ پڙهڻ - ناغبي سان نماز پڙهڻ .

● گَنڊَمَ غَنڊَا ۽ گَنڊَمَ : صفت [هـ] غنڊو - لوفر - بدعاش - شودو .

● گَنڊَاسا ۽ گَنڊَاسے : ذ [هـ] ننڍي ڳن وارو ڪُھاڙو (ڪُٽر ڪرڻ جو) . ڪُھاڙو .

● گَنڊَاسي ۽ گَنڊَاسيان : ث . ننڍو ڪھاڙو .

● گَنڊَلا ۽ گَنڊَلَمَ : ذ [هـ] گول - دائرو - گھيرو . وڪڙ .

● گَنڊَلِي : ث [هـ] گھيرو . نانگ جو ويڙھو .

● گَنڊَلِي مارُ ڪَترُ بيٺهنا : نانگ وانگر ويڙھجي ويھڻ .

● گَنڊَلِي مارُ نا : نانگ جو ويڙھجي ويھڻ .

● گَنڊَيري ۽ گَنڊَيرياں : ث [هـ] ڪمانڊ جو چليل گھترو - ڳنڍيري .

● گَنڊُڙ : ث [هـ] "گانڙ" جو مخفف .

● گَنڊُڙ پُٽُڙ : ذ . ٽوڪ يا گار طور ڪم ايندڙ لفظ .

● گَنڊُڙ جھٽ ڪھانا : ڦڪائيءَ کان ڪنڊ ٻڌي پاسي ڪرڻ .

● گَنڊُڙ گھيسُئي : ث . گيسِي ، خوشامد .

● گَنڊُگ : ذ [ف] گونگو . ٻوڙو .

● گَنڊُگ هوجانا : گونگو ٿي وڃڻ . گنگ ٻوڙ ٿي وڃڻ .

● گَنڊُگا : ث [هـ] ڀارت ۾ هڪ درياءُ جو نالو (جو هندن جي عقيدي موجب مقدس درياءُ آھي) .

- گين؟ گين؟ ڪين؟ ڪين؟ ڪائڻا: مصيبت مان ڏينهن ڪائڻ.

- گين؟ گين؟ ڪين؟ ڪين؟ سَنانا: گهڻي ڪاريون ڏيڻ. سڀ ڪسرون ڪيڻ.

- گين؟ لينا: گهڻي وڻڻ. گهڻپ ڪرڻ.

- گينوانا: متعدي المتعدي. گهڻائڻ- شمار ڪرائڻ.

● گينوار: ذ [هـ] گهڻو ٿيڻو- پهراڙيءَ جو اڻ پڙهيل- جاهل- بيوقوف.

- گينوار پَن؟ : ذ. بيوقوفي. جهالت. بي ڍنگائي.

- گينوار ڪا لڻهه: ذ. پهراڙيءَ واري جي لَڪ (جا ٿلهي ۽ مضبوط ٿئي). (محاوره) اڻ ڪهڙيل- بي ڍنگو. جَٽ. جاهل.

- گينوارو: ذ. صفت. جَٽ. اناڙي. اڍنگو. ناموزون. اڻ سهائيندڙ.

- گينوارى باتين: ث. گهڻائڻ جهڙيون ڳالهائون. چٽپاڻيءَ جون ڳالهائون. بي ڍنگيون ڳالهائون.

- گينوارى بولي: ث. گهڻائي بولي. چٽڪي بولي. ● گينوانا: متعدي [هـ] وڃائڻ. ضايع ڪرڻ.

اجايو خرچ ڪرڻ.

- گينواو: صفت. وڃائيندڙ- ضايع ڪندڙ. فضول خرچ.

● گينوارو: ذ [هـ] "گينوار" جو مخفف.

هي لفظ هميشه مرڪب لفظن ۾ ڪم اچي.

- گينوار دل: ذ. جاهل جو ميڙ.

● گينيا: ذ [هـ] واڌي ڪر جو هڪ اوزار- ڪونيا.

● گو، گوہ: ذ [اردو > ف. گوہ] گوئهن- ڪرتي.

- گو آڻهانا: گوئهن ڪڍڻ. گهڻي خدمت ڪرڻ.

- گو آجهالنا: گوئهن ڦاڙڻ. بدنام ڪرڻ.

پاڻ کي ڏايل ڪرڻ.

- گنگا اٿارنا: ڪو ڏکيو ڪم ڪرڻ.

- گنگا آڻي بَهنا: اونڌو ڪم ٿيڻ. بيجا ڪم ٿيڻ.

- گنگا بَهنا: فيض جاري ٿيڻ.

- گنگا هار اٿارنا، ڪترنا: جلاوطن ڪرڻ. هار اڪارڻ.

- گنگا جَمَني: صفت. گڏوچڙ. سيليل. بيرنگو.

اهو ٿان ۾ جنهن ۾ سون ۽ چانديءَ جي ملاوت جو

ڪم ٿيل هجي. (ث) ڪنن ۾ پائڻ جو هڪ زبور.

- گنگا نَهانا: گنگا نديءَ ۾ وهجڻ. مشڪل

ڪم ڪي پورو ڪرڻ. گناهين کان پاڪ ٿيڻ. نجات حاصل ڪرڻ.

● گنگنانا: متعدي [هـ] نڪ مان ڳالهائڻ.

جهونگارڻ. آهستي آهستي ڳائڻ.

- گنگنا: صفت. نڪ مان ڳالهائيندڙ- گهڻو.

- گنگنا بولنا: گهڻو ڳالهائڻ.

● گينڻا: لازم [هـ] گهڻڻ - شمار ڪرڻ. ليکو ڪرڻ.

- گينانا: گهڻپ ٿيڻ- گهڻڻ. ليکي ۾ اچڻ.

- گينا گينايا: صفت. گهڻيل ٺهيل- شمار ٿيل.

- گينانا: متعدي. گهڻائڻ- شمار ڪرائڻ.

- گينمَني: ث. گهڻپ- شمار- ڳائڻو.

- گينمَني ڪترنا: گهڻپ ڪرڻ- گهڻڻ. حاضري وٺڻ.

1 - گينمَني ڪَ: صفت. گهڻڻ جيترا- ٿورا- چند.

- گينمَني لينا: گهڻڻ. حاضري وٺڻ.

- گينمَني مين لانا: شمار ۾ آڻڻ. گهڻپ ۾ آڻڻ.

ليکي ۾ آڻڻ. حساب ۾ آڻڻ.

- گينمَني هونا: گهڻپ ٿيڻ- شمار ٿيڻ.

- گين؟ گين؟ ڪتر؟ (ڪَ): تابع فعل. گهڻي گهڻي.

هڪ هڪ ڪري.

- گين؟ گين؟ ڪَ بنگهائڻا: گهڻي گهڻي ڪاريون ڏيڻ.

ڏيڻ ۾ ڪم اچي).

- گوڀري ڪرڻا: چيڻي مليل مٽيءَ جو ليپو ڏيڻ.
- گوڀي: ٺ [ه] پاڇيءَ جو هڪ قسم - گوڀي.
- گوڀن؟ گوڀهن؟: ڏ [ه] کانڀائي.
- گوڀيا: ٺ [ه] کانڀائي.
- گوڀيا چٽلنا: کانڀائي هئڻ.
- گوٽ؟: ڏ [ه] خاندان - گهرائو. ٻيڙهي - نسل. قسم.

- گوٽي، گوٽيا: صفت. خاندان جو - گهرائي جو. ساڳئي ڪُٽنب جو. عزيز - مائٽ.
- گوٽه: ڏ [ه] سٺ جو ڍورو.
- گوٽهڻا: متعدي [ه] پوئڻ (موني). گهٽڻ (هار). هار ٺاهڻ. سڀڻ. وڏا بخيا هئڻ. گهٽ گهٽ ڪرڻ.

- گوٽ؟: ٺ [ه] ڪينار - مغزي - ڪيناري (ڪپڙي جي). ڪپڙي جي پٽي (جا وهائي، پراڻي، وغيره جي چوڌاري هڻندا آهن). جهالر. جماعت. ڊاٻو - منزل. گوٽ. ساري - گوٽ (چوٽو وغيره جي).
- گوٽ بستي: ٺ. اهو هنڌ جتي اصل گوٽ آباد هجي.

- گوٽ لال؟ هونا: چوٽو راند ۾ ساري رچڻ.
- گوٽ مارنا: چوٽو راند ۾ ساري سارڻ.
- گوٽا: ڏ [ه] گوٽو - ڪپڙي جي ڪينار تي هئڻ جي زبرددار پانڪ - پانڪ.
- گوٽا ڪيناري: ٺ. گوٽو ڪناري - پانڪ.
- گوٽ ڪا هار: ڏ. هڪ قسم جو هار (جو شاديءَ وغيره جي موقعي تي ورهائين).
- گوچر: ڏ [ه] راجپوتن جي هڪ گهٽ ذات قوم (جي چوپايو مال ڌاريندا آهن). ڌنار. پاڳيو. ڪير وڪڻندڙ - ڏوڏي.

- گوٽ پرمسي ڏالنا: جهيڙو فساد ٿاري ڇڏڻ.
- گوٽ تهاپڻي پهرڻا: گوٽهن مانا ڏاڻيندو وٺڻ. چريائيءَ جهڙا ڪم ڪندو وٺڻ.
- گوٽ تهاپڻا: گوٽهن ڏاڻڻ. چريو ٿيڻ.
- گوٽ ڪا ٺوڪرا ستر پتر آهنانا: گوٽهن جو ٺوڪرو ستر تي ڪڍڻ. خواري سير تي ڪڍڻ.
- گوٽ ڪتر دينا: گوٽهن ڪري ڇڏڻ. هنگي ڪين ڪرڻ.
- گوٽ ڪهانا: گوٽهن کائڻ. ڪوڙ ٻالهاڻڻ. کار گند ڪرڻ.
- گوٽ سوت ڪترنا: گوٽهن سٺ ڏوڻ. ٻار جي خدمت ڪرڻ.
- گوٽ مين گهسيهڻا: گوٽهن ۾ گيهلڻ. ذليل ڪرڻ.

- گوٽ هوجانا: گوٽهن تي وڃڻ. خراب ٿي وڃڻ.
- گوٽار: ٺ [ه] هڪ قسم جو اناج (جنهن جون قريون پاڇيءَ طور رڌي کانڀيون آهن).
- گوٽال؟ گوٽالا ڪوٽال: ڏ [ه] چوپايو مال ڌاريندڙ - پاڳيو. ڪير وڪڻندڙ - ڏوڏي. (ٺ) گوٽالن؟

- گواه: ڏ [ن] شاهد.
- گواه بٽلانا: شاهد گهرائڻ.
- گواه بٽلانا: شاهد بنائڻ - شاهد ڪرڻ.
- گواه دينا: شاهد آڻڻ.
- گواهي: ٺ. شاهدي - گواهي.
- گواهي دينا: شاهدي ڏيڻ. بيان ڏيڻ.
- گوٽر: ڏ [ه] ڍڳيءَ مينهن وغيره جو ڇيڻو - بوسو.

- گوٽر ڪترنا: ڇيڻو لاهڻ.
- گوٽر نيڪال دينا: ڏاڍي مار ڏيڻ.
- گوٽري: ٺ. چيڻي مليل نرم مٽي (جا راڳو

- گوجری : ث. "گوجر" قوم جي عورت. کير وڪندڙ عورت. ڏوڏيائي. هڪ راڳڻي جو نالو. هڪ قسم جو زيور.

● گوجرا: ذ [ه] ڪڻڪ ۽ جٽون جو گڏيل بچ.

● گوجها ۽ گوجهي: ذ [ه] هڪ قسم جو ڀڪوان. سنڀوسو. گاه جو هڪ قسم. ڪيسو. (صفت) ليڪل. گجهو.

● گوجری : ث [ه] درد رتان ورتل خيرات.

■ گوچنا: متعدی [ه] پڪڙڻ. جهڻ. جهڻن.

● گوچنا: ذ [ه] ڪڻڪ ۽ چئن جو ميليل ان.

● گوچني: ث [ه] ڏسو "گوچنا".

گود ۽ گودي: ث [ه] جهولي- آغوش. داوڻ. پلانڊ. پتلو. وڻ هڻڻ جو چلهو يا کڏو.

- گود بيٺهانا: جهوليءَ ۾ ويهائڻ. گود جو پُٺ ڪري وٺڻ.

- گود بهرنا: جهولي ڀرڻ. اولاد ٿيڻ. حامله عورت کي ستين مهيني جهوليءَ ۾ ستن قسمن جا ميوا ۽ ڀاڄيون وجهڻ جي هڪ رسم ادا ڪرڻ. مڱڻي ۾ ڪنوار جي جهوليءَ ۾ مٺائي وجهڻ.

- گود بهري: ث. صفت. جهولي ڀريل. اولاد واري. آس اميد واري.

- گود بهري رهي: محاوره. دعا طور ڪم ايندڙ ته. "اولاد سلامت رهي".

- گود پَسار ڪے کوسنا: جهولي کڻي پيئڻ. بد دعا ڏيڻ.

- گود پَسارنا، پهتيلانا: جهولي جهلڻ. جهولي پکيڙڻ. پلانڊ پکيڙڻ. پاڪر لاءِ ٻانهون ڪولڻ.

- گود پهتلا ڪے دعا مانگنا: جهولي کڻي دعا گهرڻ. ٻاڏائڻ. ليلائڻ. دل سان دعا گهرڻ.

- گود کا: صفت. جهوليءَ وارو (ٻار). ننڍڙو. ابهم. کير پياڪ.

- گود کا بچڙ: ذ. گود جو پُٺ. نپايل ٻار. کير پياڪ ٻار.

- گود کا پالا: صفت. نپائي وڏو ڪيل. تمام پيارو.

- گود کا کهيلايا: صفت. جهوليءَ ۾ کڻي نپايل (ٻار).

- گود ڪٽڙا: ذ. گود- هنج- جهولي.

- گود ڪٽڙي ميں چڙهائے رکھنا: هر وقت هنج ۾ کنيو گهمڻ.

- گود کهيلانا: ٻار کي هنج تي کڻي وندرائڻ. ٻار جي پرورش ڪرڻ- نپائڻ. ڇڏڻ.

- گود لهينا: گود ۾ وٺڻ- نپائڻ.

- گود ميں لینا: جهوليءَ ۾ کڻڻ- هنج ۾ وٺڻ. ڪلهي تي چاڙهڻ.

- گودی ۽ گودیاں: ث. گود- جهولي. پاڪر.

- گودی بهرنا: جهولي ڀرڻ.

- گودی ميں کهيلنا: هنج ۾ کيڏڻ (ٻار کان ننڍي لاءِ استعمال ٿئي).

- گوديون سين کهيلانا: جهوليءَ ۾ راند ڪرائڻ. پاڻ کان ننڍي کي ننڍپڻ کان سڃاڻڻ.

● گود: ذ [ه] گودو- مغز. گُتر.

- گود کي هڏي: ث. ميڪ وارو هڏو- نري.

● گودا: ذ [ه] مغز- گُتر- گودو. ميڪ.

تت- اختصار.

- گودا جهاڙنا، نيڪالنا: نريءَ مان ميڪ ڪڍڻ. مستي ڪڍڻ. ڏاڍي جُٺ ڪرڻ.

● گودڙ: ذ [ه] پرائو ۽ ڦاٽل ڪپڙو. ليڙون- ٽيگڙيون. پُرائي ڪپهر. ڦاٽل ڪپڙن جي هڙ. اکين جو گند. ننڊ جو خمار.

- گودڙ خيل: صفت. جُٺ. بي ڪيرو. اڍنگو.

- گودڙ ڪا لعل: محاوره. جاھان ۾ عالَم.
غريب مگر شريف. خراب ڪپڙن ۾ سھڻو. خراب
ھنڌ تي سٺي شيء. ھنر وارو آھو شخص جو
لڪل ھجي.
- گودڙ گادڙ: محاوره. ڦاٽل ڦٽل ڪپڙا.
اڳڙيون ٽڳڙيون.
- گودڙ گانڻھڻا: ڦاٽل ڪپڙن ۾ چٽيون وجھڻ.
- گودڙ ۾ ڪنڊوڙا: محاوره. جاھان ۾
عالَم. ڏسو ”گودڙ ۾ لعل“.
● گودڙنا: متعدي [ھ] سوراخ ڪرڻ. سَلڻ.
ڏنگ ڪرڻ. چمڻائڻ. گودڻ (چنھياري شيء
سان). سڻيء سان گودي ڏيندڙيون ٺاھڻ.
گھوچڻ. چوڪون ڏيڻ. ڪوڏر يا ٽيڪم سان
آھستي آھستي ڪوٽڻ. ايڏائڻ. طعنا مھڻا ڏيڻ.
(ذ) سڻيء وغيره سان ڪيل زخم. طعنا مھڻا.
● گودڙھ: ذ [ھ] انگور، ڪجبي ۽ ڪيوڙي
جي آھا ٿاري جنھن ۾ ميو ٿئي.
● گودڙنا: متعدي [ھ] ڏند ڪوٽڻ.
● گور ۽ گوريس: ث [ف] قبر - تربت - لوڙھ.
بُني. مقام. جھنگ.
- گور بٽانا: قبر ٺاھڻ. برباد ڪرڻ.
- گور پتر چوٽا پھيرنا: مري ويل جو نالو
روشن ڪرڻ. نالو زندھ ڪرڻ.
- گور پتر گور ھونا: ٻئي جي قبضي ۾ آيل
شيء تي قبضي ڄمائڻ جي ڪوشش ٿيڻ.
- گور جھانڪ آنا: قبر جو مٿھن ڏسي وڻڻ.
مٿري بچڻ.
- گور ۽ پيٽھ. نه لنگڻا: مرڻ کان پوءِ به
آرام نه ملڻ. قبر ۾ به آرام نصيب نه ٿيڻ.
- گور ڪفن ڪرنا: ڪفن دفن ڪرڻ.
- گور ڪتن: ذ. صفت. اھو ماڻھو جو قبرن

ڪوٽڻ جو پورھيو ڪري. قبرون ڪوٽيندڙ.
- گور ڪنارے: صفت. قبر ڪنڌيء تي - مرڻ
ڪنڌيء تي - قريب المرگ.
- گور ڪے سر ڏے آڪھاڙنا: پراڻيون ڳالھيون
ياد ڪرڻ. وسريل جھيڙا ياد ڪرڻ. مٿلن جو
ذڪر ڪرڻ.
- گور گڙھا: ذ. ڪفن دفن - تجهيز و نڪفين.
- گور گور ڪا مٺ جھانڪ (آنا) ڪر پھيرنا:
مقام جو منھن ڏسي موٽڻ. چڙهي چڙهي بچڻ.
سخت بيماريءَ مان چڙھڻ.
- گور ۾ پائو لڻڪا ڪے بيٺھنا: قبر ۾ پير
ھڻڻ. قبر ڪنڌيء تي ھڻڻ. ٿورن ڏينھن جو
سھان ھڻڻ. تمام پوڙھو ھڻڻ. آخري عمر ۾ ھڻڻ.
- گور ۾ لاٽ ۽ ۽ ڪتر ڪھڙا ھونا: سخت
بيماريءَ مان صحتياب ٿيڻ. مري مري بچڻ.
● گورا ۽ گورے: صفت [ھ] اڇي رنگ جو -
ڳورو - آڇو - پورو. سھڻو - حسين. (ذ) يورپي -
فرنگي - انگريز. انگريز سپاھي.
- گورا بدن: ذ. ڳورو بدن. سھڻو جسر.
- گورا بھڻوڪا: صفت. تمام ڳورو.
- گورا پسن: ذ. اڇاڻ - ڳوراڻي.
- گورا پينڊا: ذ. ڳورو جسر. سھڻو.
- گورا چيٽا: صفت. ڳورو - آڇو. سھڻو. (ث)
گوري چيٽي.
- گورا رنگ: ذ. ڳورو رنگ.
- گورا گھڻا: صفت. ڳورو. ڏسو ”گورا چيٽا“.
- گوري: صفت. اڇي - ڳوري - پوري. (ث)
سھڻي عورت - ڳوري.
- گوري چمڙي: ث. سفيد چمڙي - اڇي چمڙي.
● گور ڪھڙ دھندا: ذ [ھ] ھڪ قسم جو
ڪلف (جو ڪنجيءَ کان سواءِ ڪٽي). جھيڙو.

● گول؟: صفت [ھ] گول- گولائون- گھيريدار.
 منجھيل- پيچدار. سمجھ ۾ نه ايندڙ. (ذ) ڪابه
 گول شيء. گولو. دائرو- گھيرو. مال جو ڌڻ
 (جو چرڻ لاءِ وڃي) - گور.
 - گول؟ آنا: ڌڻ جو چري واپس اچڻ- گور اچڻ.
 - گولا پا: ذ. گولائي. چڪر- ڦيرو.
 - گولائي: ٺ. گولائي. چڪر- ڦيرو.
 - گول؟ بات: ٺ. منجھيل ڳالهه. پيچيده ڳالهه.
 - گول؟ بدن؟: ذ. ڀريل بدن. ٿلهو جسم.
 - گولپڻ؟: ذ. گولائي.
 - گول؟ چٽلا: ذ. توپچي- ڏسو "گولنداز".
 - گول؟ مال؟: محاوره. گڏ وڃڻ. آلت پُلت.
 گھوٽي. سازش. گم- غائب. شڪي.
 - گول؟ مال؟ ڪٿر؟: گڏ وڃڻ ڪرڻ- گڏي
 ڇڏڻ. ڏيکي ڪرڻ. هضم ڪرڻ- ڦهائڻ- گم
 ڪرڻ. سازش ڪرڻ.
 - گول؟ مٽھول؟ مٽول؟: صفت. گول مٽول.
 ٿلهو ۽ بيوقوف. ٿلهو بيوقوف. منجھيل.
 - گول؟ مول؟: صفت. ٿلهو ۽ بيوقوف. منجھيل.
 ● گول؟ ڪي گوليس: ٺ [ھ] ٻئيءَ کي پاڻي
 رسائيندڙ آڏو.
 ● گولا ڪي گولي: ذ [ھ] گولو. بارود جو
 گولو. توف جو گولو. گول. ڏيرو (سٺ جو).
 بگڙيءَ جو قالب. ناريل جو گورو. پڪو
 کوهه. آتشبازيءَ جو هڪ قسم. گنڌي.
 - گولا چٽلانا: گولو ڇوڙڻ- توف ڇوڙڻ.
 - گولا پھينڪنا: گولو اچڻ. توف ڇوڙڻ.
 - گولا دھار؟ برسنا: لاڳيتو ۽ گھڻو مينهن پوڻ.
 - گولا ڏنڌا: ذ. اڻي ڏڪر.
 - گولا مارنا: توف هڻڻ.
 ● گولس؟: ذ [ھ] انجير جي قسم جو هڪ وڻ.

ڪيٽراڳ- جنجال. مونجھارو. رولي وارو ڪم.
 سمجھ ۾ نه ايندڙ ڳالهه.
 ● گور؟ ڪها ڪي گورڪهي: ذ [ھ] "گورڪهپور"
 جو رهاڪو- نيپال جو رهاڪو. (صفت) ننڍي
 قد وارو- بندرو.
 ● گور؟: ذ [ھ] ڍڳي. مينهن. چوپايو.
 ● گوڙ؟: متعدي [ھ] هر ڏيڻ- ڪيڙڻ. زمين
 وٺڻ. ڪم خراب ڪرڻ.
 - گوڙ؟ دينا: خراب ڪرڻ- ڦٽائڻ. لکن پڙهڻ
 وساري ڇڏڻ.
 ● گوڙ؟: ذ [ف] ٽيٽ- ريج.
 - گوڙ؟ اڙانا، مارنا: ٽيٽ ڏيڻ. واقيات بڪڻ.
 بيڪار وقت وڃائڻ.
 - گوڙ؟ مارا ڪٿر؟: نيڪم ٿي ويهڻ. بيڪار
 ويٺو رهڻ.
 ● گوشت؟: ذ [ف] ماس- ماهه. گرو- گودو.
 - گوشت کا لوتهڙا: ذ. گوشت جو وڏو ٽڪر.
 ٿلهو ۽ بيوقوف ماڻهو.
 ● گوشتواره؟: ذ [ف] ڪنن ۾ پائڻ جو والو.
 ڪل جوڙو. وهيءَ جو سِرُو. وڏو موٽي.
 ● گوڪها: ذ [ھ] ڍڳيءَ جو چمڙو. (صفت)
 بيوقوف.
 ● گوڪھرو؟: ذ [ھ] ٻوٽي جو هڪ قسم (جنهن
 جو بچ ٺڪندو ۽ ڪنڊن وارو ٿئي). ٺڪندي.
 بکڙو- گوڪڙو. پير جي گات وارو سخت هنڌ.
 ڪنن ۾ پائڻ جو هڪ گتھ. ڪنگڻ (گھه).
 ڪلابات يا مٽيش جو ٺڪندو گونڌو. پُرت.
 چوپائي سال جي هڪ بيماري (جاکڙن ۾ ٿئي).
 ● گوگول؟: ذ [ھ] هڪ قسم جو وڻ (جنهن
 جو ڪونڙ ساڙڻ سان خوشبودار دونهون ڪندو
 آهي)- گنگر.

- گوم: ذ [ھ] ھڪ قسم جو جيت. گهوڙي جي وارن ۾ پئونري (جا نياڳ سمجھي وڃي).
- گوما، گوما: ذ [ھ] ھڪ قسم جو وڻ ۽ ان جو قتر. ھڪ قسم جي دوا (جا انهيءَ وڻ مان ٺاهيندا آهن).
- گومڙ، گومڙا ۽ گومڙي: ذ [ھ] گنديو-گوڙهو (جو ڪنهن ڌڪ لڳڻ سبب ٿئي)-سوڄ. وڻ جي ٿاريءَ يا ٿڌ ۾ ٿيل گنديو-گومڙ-رپڙ.
- گومڙا پڙ: نا: گوڙهو ٿيڻ (ڌڪ لڳڻ سبب)-گنديو ٿيڻ.
- گون: ث [ھ] موقعو-وجهه-داع. مطلب-غرض. خواهش-لاڙو. ضرورت.
- گون پڙ: نا: ڪم ڦاسڻ-مطلب پوڻ.
- گون کا يار: ذ. خود غرض-مطلب جو يار.
- گون گائڻهنا: ڪم ڪيڻ-مطلب ڪيڻ.
- گون گائڻهيا: ذ. چاپلوس. خوشامدڙيو، اٽڪل سان پنهنجو مطلب ڪڍي ويندڙ.
- گون گير، گيرا: صفت. خود مطلبي. آهو ماڻهو جو ڪم ڪيڻ کان پوءِ اڌ تي به نه ڀڄي.
- گون نيڪالنا: ڪم ڪيڻ. مطلب ڪيڻ.
- گون: ث [ھ] گون-پوري. ڏسو "گوني".
- گونا: ذ [ھ] شاديءَ کان پوءِ ڪنوار جي بالغ ٿيڻ تي گهوت جو ان کي پنهنجي گهر وٺي اچڻ جي حالت-موڪلائي-وداع. سڄ جي رات.
- گونا ڪرنا: ڪنوار کي رخصت ڪرڻ. گهوت جو ڪنوار کي پنهنجي گهر وٺي اچڻ.
- گونا: ذ [ھ] سونهري رنگ-سونو پاڻي (جو شيشي، تلوارن وغيره تي چاڙهيندا آهن).
- گونتهنا: متعدي [ھ] گهٽڻ. ويڙهڻ-گهٽجڻ.
- گونج: ڪ گونجڻ: ث [ھ] پڙاڏو. جڳگوڙ. دهلان يا نگران جو واڳو.

- ڪجهه جو ڏينو-گوڳڙو.
- گولر کا پھول کھلنا: ڪو حيرت جھڙو واقعو ٿيڻ.
- گولر کا پيٽ پھاڙنا: راز کولڻ.
- گولر کا ڪيڙا: محاوره. اهو ماڻهو جنهن ڪهر کان ٻاهر قدم نه رکيو هجي.
- گولر گهٽڪنا: چڀي چڀي ڳالهه ڪرڻ. هيٺو ڳالهائڻ.
- گولڪ: ذ [ھ] پيسن گڏ ڪرڻ جي پندار واري. ڪاٺ جي خانن واري پيتي (جنهن جي مٿين ڍڪ ۾ سوراخ هوندو آهي ۽ دڪاندار روزاني وڪري جي رقم ان ۾ رکندو آهي)-اگر.
- گولي ۽ گولياں: ث [ھ] ٻارن جي راند جي گولي-چيڏو. اٺي جي گوڙهي. آفيم جو ذرو. ٺڪر جو ننڍو ٿانءُ. مڪن جو ڇاڻو. دوا جي گولي-حَب. بندوق وغيره جي گولي. ڀيري (سُٺ جي).
- گولي بيٺهه جانا: بندوق جي گولي گهڙي وڃڻ.
- گولي پيلنا: بندوق ۾ گولي پڙڻ. گولي هڻڻ.
- گولي چٽلنا: گولي هڻڻ.
- گولي چٽلنا: گولي هڻڻ. گولي چٽڻ (بندوق مان).
- گولي دينا: (دوا جي) گولي ڏيڻ. گولي ڪارائڻ.
- گولي کا ٽپتا: ذ. گوليءَ جي مار جيترو مفاصلو.
- گولي کھانا: گولي کاڌ (دوا جي). گولي جهلڻ (بندوق جي).
- گولي مارنا: گولي هڻڻ-بندوق هڻڻ.
- گولياں چٽلنا: گوليون هڻڻ. لاڳيتو بندوق هلائڻ.
- گولياں کھيلنا: بلورن راند ڪرڻ-چڏڻ راند ڪرڻ. ننڍيءَ چمار جو ۽ ناتجربيڪار هڻڻ.

ڏينھن ٻوڙي (جا بدن تي سئيءَ سان سونھن لاءِ ٺاھيندا آهن). تيلڪ .

● گونڊا ۽ گونڊي: ذ [ھ] ڳوٺ. ڳوٺ جي آسپاس جي پني. ڳوٺ جو گس. گھور (جا ڪنوار تان گھورجي).

● گونڊا سيڃنا: شاديءَ جي موقعي تي گھور وجھڻ.

● گونڊو سٿار: ٺ [ھ] ھڪ راڳييءَ جو نالو. ● گونڊا ۽ گونڊي: ذ [ھ] گونگو- بي زبان (صفت) ٿور ڳالھائو- ماڻھو. (ٺ) گونڊي.

● گونڊي پٽيلي: ٺ. ھڪ قسم جي ڀولي جا اشارن ۾ ٻڌائي وڃي.

● گونڊي کاڌو ڪھانا: ڪجهه بيان نہ ڪري سگھڻ. خاموشي اختيار ڪرڻ.

● گونڊو مٽھون: صفت [اردو] منھن سڃاڻي چٽ ٿي ويندو.

● گوني: ٺ [ھ] ڳوٺ- ڀوري.

● گوھ: ٺ [ھ] گوھ- سوسمار.

● گوھ: ذ [ھ] گوھن. ڏسو ”گو“.

● گوھارنا: متعدي [ھ] ھڪل ڪرڻ. آواز ڏيڻ. واويلا ڪرڻ. گار گند ڪرڻ. مدد لاءِ

اچڻ. چرچي گھڻي ۾ سڀني سان منھن ڏيڻ.

● گوھار: ٺ. رڙ- دانھن. واويلا. گار گند. لڙائيءَ ۾ مدد لاءِ پھتل ماڻھو. چرچو گھڻو.

ڪيل مسخري.

● گوھار آنا: لڙائيءَ ۾ تمام گھڻا ماڻھو مدد لاءِ اچڻ.

● گوھار لڙنا: ھڪڙي ماڻھوءَ جو تمام گھڻن ماڻھن سان وڙھڻ. ھڪڙي ماڻھوءَ جو

گھڻن سان چرچن ۾ مقابلو ڪرڻ.

● گوھاري: ذ. ساڻي- حمايتي- مددگار.

● گونج آھنا: ٻوڙو ٿيڻ. گوڙ گھمسان ٿيڻ. ھل ٿيڻ.

● گونجنا: لازم [ھ] ٻوڙو ٿيڻ. گونجڻ.

● ھل ٿيڻ. غوغاءُ ٿيڻ. گجڻ (شينھن). ڪبوتر وغيره جو گھمگھلڻ. ڦوڪون ڏيڻ (نانگ).

● گھنجائڻ (ڪپڙو). لڻڻ (کاڌو).

● گونج ۽ گونجڻ: ٺ [ھ] رتي- چيٽوئي.

● ھڪ قسم جي مڇي.

● گونجنا: متعدي [ھ] جھلڻ- جھپ ھڻڻ.

● گونڊو: ذ [ھ] ڪونر.

● گونڊ پئنجيري، مڪھائے: ذ. ھڪ قسم جي خوراڪ (جا ڪونر ۽ ڪڻڪ مان ٺاھيندا آهن)-

پنجيري- ڀوڳھڙو.

● گونڊو داني: ٺ. ڪونر جي شيشي.

● گونڊا: ذ [ھ] ڀڳڙن جو گوهيل انو (جو بلبل کي کارائيندا آهن). مٽيءَ جو پٺوڙو. نرم

ڪيچي.

● گونڊا ديهانا: ھڪڙي پکيءَ کي پيٽي ڏيکاري ٻئي کي کارائي وڙھڻ لاءِ پڙڪائڻ.

ويڙھائڻ. پڙڪائڻ. سيڪائڻ.

● گونڊا ڪٽر دينا: نرم ڪرڻ. رڀ ڪرڻ. پٽو ڪرڻ.

● گونڊي ديوار: ٺ. اوڌڪي پٽ- ڪچي پٽ.

● گونڊني: ٺ [ھ] گيدوڙي جو وڻ- گيدوڙي. گپيدوڙو- ليسوڙو.

● گونڊني سالڏنا: ميوي سان جھنجھي وڃڻ (وڻ). گھڻي ماتا نڪرڻ. گھڻا چٽا نڪرڻ.

● گونڊنا: متعدي [ھ] ڳوھڻ (انو، ميندي وغيره). گنڊڻ (وار). گٽڻ- ٻوڻ (موتي).

● گونڊي ۽ گونڊياں: ٺ [ھ] گيدوڙي جو وڻ- گيدوڙي. گيدوڙو- ليسوڙو. تيلو ڪڍي-

● گھاتي : صفت. موقعو ڇاڇيندڙ. حرفتي. کيڏاري. خود غرض. ڏڳ.

● گھاتين بستانا : اٽڪلون سيڪارڻ. چالاڪيون سيڪارڻ.

● گھاٽُ؟ ذ [ھ] پتڻ. تڙ. گھاٽُ. ڏوپڻ جي ڪپڙن ڌوئڻ جي جاءِ. تلوار جو گھڻپ. طرف. پاسو. رستو. جبل جو لڪُ.

● گھاٽُ آٿارُنا : پتڻ تي لاهڻ. قتل ڪرڻ (تلوار سان).

● گھاٽُ باري : ٿ. پتڻ جو محصول.

● گھاٽُ گھاٽُ کا پاني پيڻا : در در جا ڌڪا کائڻ. تجربو حاصل ڪرڻ. آزمودو پرائڻ.

● گھاٽُ لنگڻا : ڪناري تي پهچڻ.

● گھاٽُ سانجھي : ڏ. پتڻ تي ٻيڙين جو بندوبست ڪندڙ. ناڪڻو.

● گھاٽا : ذ [ھ] کوٽ - ڪمي - ڪاٻٽ.

● نقصان - هرج - گھاٽو. جَوَن جي رپ.

● گھاٽا آنا : نقصان پوڻ - ٽوڻو پوڻ.

● گھاٽا آڻهانا : نقصان سهڻ.

● گھاٽا بهرُنا : گھاٽو پوڻ - نقصان پوڻ.

● گھاٽا پڙُنا : گھاٽو پوڻ - نقصان پوڻ.

● گھاٽي : گھاٽياڻ : ٿ [ھ] لڪُ. جابلو

کس. اٿانگو پيچرو. ماڻھو جي لاهي. گچي.

● گھارُ ڪ گھارين : ٿ [ھ] ڏسو "گوهار".

● گھاري : ڏ. مددگار.

● گھارُ؟ ذ [ھ] پاڻيءَ جي وهڪري سبب

زمين ۾ ٿيل کاڌ - گھارو. ماڻھو. ڍورو.

● گھاري ڪ گھارياڻ : ٿ. ماڻھو. آفت. مصيبت.

● گھاسُ؟ ٿ [ھ] گاهه. ڪڪ پن.

چارو. سبزي. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم.

● گھاسُ پاتُ؟ ذ. گاهه. ڪڪ پن.

● گوھانجني، گوھائي : ٿ [ھ] اک ۾ نڪتل آنڙي.

● گوئڻها، گوئڻها ڪ گوئڻهه، گوئڻهه : ڏ [ھ] چيڻو.

● گوئڻڌ؟ ٿ [ھ] گوٺ جي پاسي واري زمين.

● گوئي ڪ گوئياڻ : ٿ [ھ] ڍڳن جي جوڙي (جا هن ۾ جوتجي). ڪپھ جي پٽوئي.

● گوئياڻ : ٿ [ھ] سهيلي - ساهيوي. زالون هڪٻئي کي سڏڻ ۾ هيءَ لفظ ڪم آڻينديون آهن.

● گنه : ٿ [ھ] ڪوئيءَ جي اوچائي. ماڙي. هٿيو. مٿيو.

● گنه پيڻهنا : ڪپھي وڃڻ. تلوار جي مٿي ۾ هٿ ڪپھي بيٺڻ.

● گھاٽُ ڪ گھاٽين : ٿ [ھ] وجهه - موقعو - مهل. داغ. فريب. دوکو. پيچ - وڪڙ - دمار.

● شڪار لاءِ لڪي ويهڻ جي جاءِ - کڏو.

● گھاٽُ پَر آنا، چڙهنا : وجهه ۾ اچڻ. وڪڙ ۾ اچڻ.

● گھاٽُ تنڪنا : موقعو ڳولڻ - وجهه ڳولڻ.

● گھاٽُ چلانا : اٽڪل ويڙهائڻ. ٽوٽوڪرڻ.

● گھاٽُ ڪترُنا : وجهه ڳولڻ. خون ڪرڻ.

● گھاٽُ ڪهڙيڻا : ٻئي جي بيخبريءَ ۾ پنهنجو مطلب ڪرڻ.

● گھاٽُ لنگنا : تڪ ۾ ويهڻ. وجهه ڳولي ويهڻ.

● گھاٽُ مين آنا : دوکي ۾ اچڻ. دمار ۾ ڦاسڻ.

● گھاٽُ مين بيٺهنا : کڏي ۾ ويهي شڪار جي تائ ڪرڻ. وجهه ڳولي ويهڻ.

● گھاٽُ مين رهنا : وجهه ڳولڻ.

● گھاٽو مين آنا : فريب ۾ اچڻ. دوکي ۾ اچڻ.

- گھاس' پھوس': ذ. کک کاٹا - کک پن.
کین کے چرو.

۱۔ گھاس کا مٹنا : گاہ وید . بی دلیو کو
کم کرن .

- گھاس؟ کھانا: گاه کانڙ. بيوقوف بنجڻ. وهڻ جي قطار ۾ شمار ٿيڻ.

- گھاس کھودنا : گام لٹن . گڈ کیٹ .
تکڑو پڑھن . نادانیء جھڑو کم کرن .

● گهاگ: صفت [ه] پوڙهو ۽ تجربڪار.
- گهاس؟ والا: صفت. گاه وارو- گاهي.

● گھاگھرا، گھاگھڑا، گھاگرے، گھاگھے:

ذ [هر] گها گهرو- پڙو. هڪ قسم جو ڪپوٽر.
هڪ قسم جو رانديڪو.

■ گھاگھس، گھاگھس؟ ذ [۵.۵] ھڪ قسم جو ڪڪڙ.

● گھالنا : متعدی [ھ] وجھن۔ گھیڑائیں دیاھن۔
برباد کرن۔ ملائیں۔ گڈ وچڑ کرن۔

■ گھال: ذ. لچائی۔ کیچل۔ حرکت۔ زبان۔
تباهي۔ مصیبت۔

- گهالا: ٺ. ڏسو ”گهال“ لڄائي. زيان. تباهي.
 - گهال ”ميل“: ڏ. هڪجهڙائي. له. وڇڙ.

آئل پمیل.
= گھال پمیل رکھنا: لھ وچو رکڻ. ٻنڌي

کرن، صلاح کرن۔
 = گھال 'میل' کرن 'نا': گڈ وچڑ کرن۔ میلانن۔

● گھام؟: ث [ھ] اُس - ڪاڙهو - ٽپت (سج جي). رُگهه - گھٽ. آرايون - پٽ.

● گھامڙ: صفت [ھ] ڪرميءَ جي ماريل (ڳئون). وانڙو. چسو. بيوقوف. مست. ٺوٺي.

ٻُڪي. سرنهن وغيره جو اهو انداز جو هڪ وقت گهاٽي ۾ وجهجي. چيچڙي ۾ هڪ دفعي

- گھان؟ پٿر؟ نا: ڪنهن ڪم ۾ جي شروعات ٿيڻ.

- گهاني: ٲ. هڪڙي ڀيري گهاٽي ۾ سرنهن وغيره جو وڌل انداز. گهاٽو.

● کھانسی ۽ کھانسیاں : ٿ [ھ] نڙي - گملو .
- کھاني کڙنا : گھانو هلائڻ . تيل پيوڻ .

ڪاڪڙو.

- گهاٽي ڪڙنا: آگر سان ٻارجو ڪاڪڙو ڪٽي.

● گهاندُجني: ٺ [هه] اک ۾ نڪتل آڙي .
● گهائُس: ٺ [هه] گاهه . ڏسو ”گهاس“ .

● گھائیل، گھائیل؟ صفت [ھ] گھائیل -
گھائیل - زخمیل - عشق جو ماریل ۔

- گھائیل "کورونا": گھایل کرن - زخمی کرن۔
قلم۔

● گھاؤ: ذ[۵] گھاء۔ اونھون زخم۔ نقصان۔ ٹوٹو۔
- گھاؤ آنا: زخم ڈیٹھ - قُوجھٹھ ۔

- گھاؤ بھرنا : زخم میچن . نقصان پرچن .
- گھاؤ کرنا : گھاء کرن . زخم کرن . قہن .

- گهاٽو ۾ نئون مڇر لڳائڻ: زخمي لوڻ ۾ رکڻ. ذڪريل کي وڌيڪ ذڪورڻ.

۱۔ گهاڙ گھٽ؟ صفت [ھ] لک لڌا نو۔ ھت ڦاڙ۔
فضول خرچ. آھو گھر جنھن جي پاندي پوري

● گُسهائی: ث [ھ] نلیڑی ٲار جو گوئهن .

● گهاٺي: ٺ [هـ] ٻن آگريٺن جي وچ واري وٺي. وٺ جي ٺٽو ۽ ٺاريءَ جي وچ وارو خال.

وجہ - دائم - موقعوں - فریب - دلہو - شک۔

● گهائين: ٺ [ه] طرف - ڏس - پاسو.
(صفت) همراھ - طرفدار - بيلي. (تابع فعل)
طرفان - وتان.

● گهائين مائين ڪر دينا: آڏائي ڇڏڻ. ڪم ڪرڻ - غائب ڪرڻ. بهانا ڪرڻ - نٿائڻ.

● گهٽبرانا: لازم [ه] گهٽرائجڻ - هڪو ٻڪو ٿيڻ. واٽو ٿيڻ. حيران ٿيڻ. بيقار ٿيڻ. هراسجڻ. ڪڪ ٿيڻ - بيزار ٿيڻ. آداس ٿيڻ. ڊڄڻ.

● گهٽبرانا: گهٽرائجي وڃڻ. ڏسو "گهٽبرانا".

● گهٽبرانا ڪرائڻا: چرڪ پري آڻڻ. گهٽرائجي آڻڻ.

● گهٽبراهڻ: ٺ. گهٽبراهڻ - ڊپ. آندمانڏ.

● گهٽبري: ٺ [ه] گهٽبراهڻ. خفقان. جلدي.

● گهٽپ: صفت [ه] گهٽو - سخت (اوندھ) - بيحد - گهٽڪهڻ (اوندھ).

● گهٽپلا: گهٽپلے: ڏ [ه] ڪوڙو. گهٽوالو. سونجھارو. غلطي - رولو. فريب - دلبو.

● گهٽپلا ڏالنا: ڪوڙو ڪرڻ. چڪ ڪرڻ. رولو وجهڻ.

● گهٽپ: صفت [ه] "گهٽ" جو مخفف. تڙ. پتڻ.

● گهٽپلا: گهٽپلائڻ: ٺ [ه] ڪارو ڪڪر. ڪڪر - ميگھ. اوندھ - غبار. هجور.

● گهٽپلا ٺهڻا: آسمان تي ڪڪر چڙهڻ - ڪڪر ڇانئجڻ.

● گهٽپلا ٺهڻا: آسمان ٺهڻا: ڪڪر ڇڏي اچڻ - جهڙو ٿيڻ.

● گهٽپلا جهڙو ٺهڻا: ڪڪر ڇانئجڻ - جهڙو ٿيڻ.

● گهٽپلا: ڏ [ه] ڪاٺ - نقب. سوراخ - ٽنگ. چير. بڙگھل. ڪارونشان (جو گھڻن مسجدن سبب پيشانيءَ تي ٿيندو آهي). هٿن پيرن تي ٿيل گات جا نشان.

● گهٽپلا ڪهڻا: چير ٿيڻ. نقصان پوڻ. ڏيولو نڪرڻ.

● گهٽپلا ٺوپ: صفت [ه] اوندھ اندوڪار. (ڏ) گاڏي، پالڪي يا ڪرسيءَ وغيره تي وجهڻ جو ڪپڙو.

● گهٽپلا ڪهڻا: پيڻا: متعدي [ه] ڪٽ ڪٽ ڪري پي وڃڻ. ڏوڪڻ.

● گهٽپلا: لازم [ه] گهٽجڻ - گهٽ ٿيڻ. لٽڻ. لاٺ ٿيڻ. اڀرو ٿيڻ. ننڍو ٿيڻ.

● گهٽپلا: متعدي. گهٽائڻ - گهٽ ڪرڻ. لاهڻ. ڪٽ ڪرڻ.

● گهٽپلا: ڏ. گهٽپلائي - ڪمي. لاٺ. ڪٽ. ڪاٺ. ڪوٽ.

● گهٽپلا بڙهاؤ: ڏ. گهٽپلائي - ڪمي بيشي. ڪوٽ واڌ. چاڙھ لاٺ.

● گهٽپلائي: ٺ. ڪوٽ. ڪمي. لاٺ.

● گهٽپلائي: گهٽپلائي وڃڻ. ڏسو "گهٽپلائي".

● گهٽپلائي بڙهاؤ: گهٽپلائي وڌڻ - گهٽ وڌ ٿيڻ.

● گهٽپلائي: ٺ. گهٽپلائي. ڪمي. لاٺ.

● گهٽپلائي: صفت. گهٽ درجي جو. گهٽ. ادنلي - خسيس. رواجي. خراب - ردي. ڪميٽو - نيچ. سستو.

● گهٽپلائي ڪرڻا: گهٽپلائي ڪرڻ. گهٽ ڪرڻ. دغا ڪرڻ.

● گهٽپلائي: لازم [ه] گهٽوئجڻ. رڳوئجڻ. پيسجڻ. ملي وڃڻ - حل ٿيڻ. ڪوڙجڻ (مٿو). گهٽپلائي (ساه). پٽجڻ (دونھون). نيرڻ.

● گهٽپلائي: متعدي. گهٽائڻ. لسو ڪرائڻ. گنجو ڪرائڻ (مٿو).

● گهٽپلائي: ڏ. گهٽپلائي. سونجھ (ساه جي). گرمي. تپ - آڪرس.

- گهڻا هوا: صفت. ڪوڙيل (مٿو). ٺوڙهو.
تجربڪار. هوشيار. ٺڳ.

- گهڻائي: ث. هالڻ. سڻپ. صفائي.

- گهڻو گهڻو ڪهڻو ڪهڻو: گهڻجي مرڻ.
بيوسيءَ جي حالت ۾ مرڻ. ڏک سهي سهي مرڻ.

- گهڻن: ث. گهڻو. حبس. آڪرس.

● گهڻن ڪهڻن: ذ [ه] گوڏو. مونو.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: چائنا: گوڏن ۾ رڙهڻ.
ريڙهيون پائڻ. آهستي آهستي هلڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: دس ڪهڻن ڪهڻن: گوڏن ۾
مٿو وجهي ويهڻ. تمام غمگين ٿي ويهڻ. ڪنڌ

هيٺ ڪري ويهڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گوڏن تي ڏک لڳڻ. گوڏا
پڇڻ. بيوس ٿيڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گوڏا پڇڻ. سڄو زور لڳائڻ.
هار مڃڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گوڏو گوڏي
سان ڏيئي ويهڻ. ويجهو ويهڻ. لڳي ويهڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: لڳا ڪهڻن ڪهڻن: پٿر ۾ ويهارڻ.
پاڻ کان پري ٿيڻ نه ڏيڻ. نظر هيٺ رکڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گوڏن سان هلڻ. گوڏن ۾
رڙهڻ. سستيءَ سان ڪم ڪرڻ.

● گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: ذ [ه] گوڏن نائين پاڇامو.

● گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: صفت [ه] چڻپ. مٺڪم. چور. ٽوٽي.

● گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: ث [ه] آها سستي جا ننڍڙي ٻار
کي پٺت جي صفائيءَ لاءِ پياريندا آهن. سِرشت.
فطرت. خصلت. عادت.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: دينا: سستي پيارڻ. تازي چاول
ٻار کي دوا پيارڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: سستي ۾ پوڻ. ڪچيءَ
۾ ئي ڪا عادت پوڻ. هير ٿي وڃڻ (ننڍپڻ کان).

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: سستي ۾ پيارڻ. ننڍپڻ کان ئي
ڪنهن ڳالهه جي هير وجهڻ.

● گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: ث [ه] پيهه. پيهو. انبوھ.
گهڻن ڪهڻن.

● گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: ذ [ه] گهر. سڪان. جاءِ.
حويلي. ديرو. رهڻ جي جاءِ. هنڌ. آستانو.

منزل. ڊاٻو. وطن. ديس. ملڪ. گهراڻو.
خاندان. ڪٽنب. قبيلو. خانو (شطنرج رانديجو).

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر آباد ڪرڻا: گهر آباد ڪرڻ. گهر
وسائڻ. گهر ۾ رهڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر ۾ اچي پوڻ. رهي پوڻ.
ترسي پوڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر اچڻ. جاءِ تي اچڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر اچڻ ڏيڻ. گهر تباھ ٿيڻ.
گهر لٽجڻ. گهر خالي ٿيڻ. زال يا مڙس جو

مري وڃڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: ذ. گهر بار. ٻار ٻچا. ڪٽنب.
گهر جو سامان.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر بار ٻچا: گهر بار ٻچا. شادي ڪرڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر بار ٻچا: گهر بار ٻچا. شادي ڪرڻ.
ڏيڻ. مال متاع ضبط ٿيڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر بار ٻچا: گهر بار ٻچا. شادي ڪرڻ.
گهر بار ٻچو سر تي پوڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر بار ٻچا: گهر بار ٻچا. شادي ڪرڻ.
آڏائڻ. سڀ ڪجهه برباد ڪرڻ.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر بار ٻچا: گهر بار ٻچا. شادي ڪرڻ.
اشراف. اعتبار جو ڳو.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر بار ٻچا: گهر بار ٻچا. شادي ڪرڻ.
گهر جو مالڪ. گهر وارو.

- گهڻن ڪهڻن ڪهڻن: گهر بار ٻچا: گهر بار ٻچا. شادي ڪرڻ.
(تابع فعل) ديس ڀرديس. هرهند.

- گهرُ بسا : صفت. آهو ماڻهو جو گهر کان ٻاهر نه نڪري.

- گهرُ بسانا : گهر وسائڻ. گهر آباد ڪرڻ. گهر ۾ رهڻ. شادي ڪرڻ. چوٽو راند ۾ ساري رچائڻ.

- گهرُ بَسِي : ٺ. گهر واري - زال - جوءِ . (طنز) گهر ڦِٽائڻ. رن زال.

- گهرُ بيگاڙُ نا : گهر ڦِٽائڻ. گهر برباد ڪرڻ. زال مڙس ۾ جهڙو وجهائڻ.

- گهرُ بَنانا : گهر ٺاهڻ. گهر اڏائڻ - جاءِ ٺاهڻ. پير ڪوڙڻ - قدم چمائڻ. گهر سينگارڻ. گهر جو بندوبست ڪرڻ. شادي ڪرڻ. ٺڪائو ڪرڻ.

- گهرُ بَند هونا : گهر بند ڳيڻ. در بند ٿيڻ. پيڙهي ختم ٿيڻ.

- گهرُ بَندي : ٺ. مڙهه ورتل نوڪريائي. گهرُ بولُ آهنا : گهر ۾ چهچتو ٿيڻ. ماڻهن يا ٻارن جي اچڻ ڪري گهر ۾ رونق ٿيڻ.

- گهرُ بهرُ : ذ. سڄو گهر. سڄو ڪٽنب. - گهرُ بهرُ نا : گهر ڀرڻ. گهر کي اناج يا سامان سان ڀري ڇڏڻ. گهر مالا مال ڪرڻ. گهر ڀرجڻ (سهانن سان).

- گهرُ بيٺهه جانا : برسات سبب اوچتو گهر ڊهي پوڻ. گهر ۾ ويهي رهڻ. ڪم ڏندو ڇڏي ڏيڻ.

- گهرُ بيٺهنا : گهر ۾ ويهڻ. اڪيلائي اختيار ڪرڻ. نوڪريءَ تان لهڻ.

- گهرُ بيٺهه : تابع فعل. گهر ويٺي. ڪوشش کان سواءِ .

- گهرُ بيٺهه بيمرُ ڏوڙانا : جادوءَ جي زور تي ڪنهن ماڻهوءَ کي پنهنجي گهر گهرائڻ.

زوريءَ گهر ۾ گهرائڻ.

- گهرُ بيٺهي روئي : محاوره. گهر ويٺي ڪمائي. مفت جي روزي.

- گهرُ پَتِي : محاوره. هڪ قسم جو محصول (جو گهرن کان وصول ڪندا آهن). house-tax.

- گهرُ پَرُ نا : گهر تي اچڻ - جاءِ تي اچڻ. - گهرُ پَرُ نا : گهر ۾ پوڻ. گهر اچڻ. عورت جو سٺي چانو ڪرڻ.

- گهرُ پَڪَڙُ نا : گهر جهلڻ. گهر ۾ ويهي رهڻ. ڪنهن هنڌ ترسڻ - ڊاٻو ڪرڻ. ٽيڪڻ.

- گهرُ پُورا ڪرنا : گهر جون ضرورتون پوريون ڪرڻ. نقصان جو پُورائو ڪرڻ.

- گهرُ پهاندا : گهر ۾ ٽپي پوڻ. لوڙهولتا ٿيڻ. - گهرُ پَهَننا : جاءِ ۾ ڦوٽ پوڻ. اڻ

سهائيندو لڳڻ.

- گهرُ پهوڙُ نا : ڪٺ هئڻ. نفاق وجهڻ.

- گهرُ پَهُونڪُ تماشا ديهنا : گهر ٻاري تماشو ڏسڻ. گهر ٻاري ڏياري ڪرڻ. ڪنهن خواهش کي پوري ڪرڻ لاءِ سڄي ملڪيت لٽائي ڇڏڻ.

- گهرُ تاڪنا : گهر ٽڪڻ. گهر ڳولڻ. - گهرُ تَجَننا : گهر ڇڏڻ. ترڪ ڪرڻ. گهر برباد ڪرڻ.

- گهرُ تَڪُ پَهَننا : گهر تائين پهچائڻ. گهر تائين ڇڏي اچڻ. توڙ تائين رسائڻ.

- گهرُ تَڪُ پَهَنجنا : گهر تائين پهچڻ. گاريون ڏيڻ.

- گهرُ جانا : پنهنجي گهر وڃڻ. گهر ڦِٽڻ. دوستيءَ ۾ نفاق پوڻ.

- گهرُ جَگتُ : ٺ. سانگ صرفو - ڪفايت قناعت.

- گهرُ جَلنا: گهر سَوڻ. گهر تباھ ٿيڻ.
 - گهرُ جَسوائي: ذ. گهر نائي.
 - گهرُ جوت: ث. گهر جي ڪيتي. گهر جي
 بني. پنهنجي زمين.
 - گهرُ جهانڪنا: گهر ۾ جهاتي پائڻ. ٿوريءَ
 دير لاءِ گهر ۾ اچڻ.
 - گهرُ جهڪشي: ث. صفت. گهر گهر جهوتون
 هڻندڙ (عورت).
 - گهرُ چَلنا: گهر هلائڻ. گهر جو خرچ
 پڪو هلائڻ. گهر جو انتظام ڪرڻ.
 - گهرُ چهوڙنا: گهر ڇڏڻ. جڳهه خالي ڪرڻ.
 لڏي وڃڻ.
 - گهرُ دارُ: ذ. صفت. گهر ٻار وارو. اولادي.
 - گهرُ دامادُ: ذ. گهر نائي.
 - گهرُ دِ کھانا: گهر ڏيکارڻ. جاءِ ڏيکارڻ.
 گهر جو رستو ڏيکارڻ.
 - گهرُ ڏُٻونا: گهر ٻوڙڻ. گهر برباد ڪرڻ.
 ڪٽنب کي ٽڪو لڳائڻ.
 - گهرُ ڏھانا: گهر ڊاهڻ. جاءِ ڦيرائڻ.
 - گهرُ دوئي، دوبا: صفت. نڌڪو. نانگونيٽو.
 - گهرُ سَرُ پَرُ آھانا: گهر مٿي تي کڻڻ.
 تمام گهڻو هُل ڪرڻ.
 - گهرُ سَنجھالنا: گهر ٻار سڻيائڻ.
 - گهرُ سُونا هونا: گهر پُسوڻيڻ. گهر خالي ٿيڻ.
 - گهرُ سَ: تابع فعل. گهران؟ - گهر مان.
 هڙ مان. ڳوٺان.
 - گهر سَے بے گهرُ کترُ نا: دريدر ڪرڻ. گهر مان
 ڪڍي ڇڏڻ.
 - گهرُ سَے دينا: گهران پري ڏيڻ. هڙان
 ڏيڻ. نقصان پڙڻ.
 - گهرُ سَيننا: گهر ۾ پيو هجڻ. نڪمو ويٺو

رھڻ. ٽوٽي ٿيڻ - سُسٽ ٿيڻ.
 - گهرُ سَے نِڪالنا: گهر مان ڪڍڻ. گهر
 مان لوٽڻ.
 - گهرُ کا: صفت. گهر جو. گهرُ و. خانداني.
 موزوئي. پنهنجو. خالص - نج. زر خريد.
 - گهرُ کا بهوولا: صفت. بيوقوف - نادان.
 ٻالو پولو - مادو سودو.
 - گهرُ کا بهيدى: محاوره. گهر جي راز جو
 ڄاڻو. رازدار - حال محرم.
 - گهرُ کاڌ کھائے کو دوڙنا: گهر کائڻ اچڻ.
 گهر پُسو هڻڻ.
 - گهرُ کا راسته بَٽانا: گهر جو رستو ڏيکارڻ.
 لوٽڻ. ٽارڻ.
 - گهرُ کا راسته لینا: گهر جو رستو وٺڻ. ڪم
 پوري ٿيڻ کان سواءِ وڃڻ.
 - گهرُ کا نام آجھالنا، ڏبونا: خاندان جو نالو
 ٻوڙڻ. گهر جو نالو بدنام ڪرڻ.
 - گهرُ کترُ نا: گهر ڪرڻ. جڳهه پيدا ڪرڻ.
 ٽيڪي پوڻ - ترسي پوڻ. گهر وسائڻ. شادي ڪرڻ.
 - گهر کھوج کترُ نا: گهر برباد ڪرڻ.
 - گهرُ کھوج مِٽا: صفت. برباد. بي گهر.
 - گهرُ کھوڪترُ تماشا ديکھنا: گهر ٻاري
 تماشو ڏسڻ - عيش عشرت ۾ ملڪيت برباد ڪرڻ.
 - گهرُ کھونا: گهر برباد ڪرڻ.
 - گهرُ کي طرح بيٺھنا: گهر وانگر ويهڻ.
 آرام سان ويهڻ.
 - گهرُ کي جالے ليتے پھيرُ نا: گهر جون
 ڪُنڊون نوسيندو وٺڻ.
 - گهرُ گھاڙُ: ذ. جاءِ جڳهه. - گهر گھاٽ.
 گهر ٻار.
 - گهرُ گھالنا: گهر برباد ڪرڻ. ڦڙڻ. عاشق

بنائڻ - موھڻ .

- گهٽر گهٽر پهرنا : گهر گهر ڦيرڻ . رلندو وٺڻ .

- گهٽر گهر جهانگهٽا : گهر گهر ۾ جهاتيون پائڻ .
درد و پئڻ .

- گهٽر گهٽر مانگهٽي پهرنا : درد رتان پئڻ .

- گهٽر گهٽسڙو : ذ . اهو ماڻهو جو هر وقت
زالن ۾ ويٺو هجي .- گهٽر لڻانا : گهر لڻائڻ - گهر ڦرائڻ .
ملڪيت آڏائڻ . تمام گهڻو خرچ ڪرڻ .

- گهٽر مين آنا : گهر ۾ اچڻ . سيلڻ . فائدو ڏيڻ .

- گهٽر مين بيٺي شڪار ڪهينا : گهر ويٺي مزا
مائڻ . گهر ويٺي رقمون ڦهائڻ .- گهٽر مين ڏالنا : سُریت ڪري گهر ۾
ويهائڻ .

- گهٽر وا : ذ . گهٽر ڙو . جهڳو .

- گهٽر والا ۽ گهٽر والي : ذ . گهر وارو -
مڙس .

- گهٽر والي ۽ گهٽر والياڻ : ذ . گهر واري - زال .

- گهٽر وٺندا ۽ گهٽر وٺندے : ذ . مٽي جو
ننيڙو گهر ڙو .

- گهٽر پلو : صفت . گهر جو . گهٽر و . پاليل .

- گهٽر : صفت [ه] اونهون - عميق . گهاٽو
(رنگ) - گهوڙو هو . مضبوط - ڀريل (بدن) . (ث)
گهٽري .

- گهٽر پٽن : ذ . اونهائي . گهاٽائي .

- گهٽر رنگ : ذ . گهوڙو هو رنگ - گهاٽو رنگ .

- گهٽر زخم : ذ . اونهون زخم - گهاء .

- گهٽر ڪترنا : اونهون ڪرڻ . گهاٽو ڪرڻ
(رنگ) .- گهٽر هاتھ مارنا : ڪاپاري ڌڪ هڻڻ . گهڻو
مال ڦهائڻ . چڱي طرح هٿ رڳڻ . وڏي چوري

ڪرڻ .

- گهٽري بات : ذ . ڌڪي ڳالهه . مشڪل
معاملو . سمجهه ۾ نه ايندڙ ڳالهه .- گهٽري سائس پهرنا : اونهون ساهه کڻڻ .
وڏو ساهه کڻڻ . ڏڏو ساهه کڻڻ .

- گهٽري نيند : ذ . گهاٽي نند - گهري نند .

- گهٽري نيند سونا : گهٽري نند ۾ سمهڻ .
بيخبر ٿي سمهڻ .- گهٽري سائس پهرنا : ڏڏا ساهه کڻڻ .
افسوس ڪرڻ .● گهٽر ۽ گهٽرے : ذ [ه] سڪرات وقت
تڙي مان نڪتل آواز - کونگهرو . هڪ قسم

جو ليپ جو اڏيل اکين تي رکندا آهن .

- گهٽر چلنا ، لنگهٽا : سڪرات ۾ کونگهرو لڳڻ .

● گهٽرانا ۽ گهٽراني : ذ [ه] گهٽراناڻو - خاندان .
گهر - ڪٽنب . پيڙهي - نسب .● گهٽرانا : متعدي [ه] اونهون ڪرڻ . (لازم)
اونهون ٿيڻ .● گهٽرانا : متعدي [ه] وڏي آواز سان سڏڻ -
هڪل ڪرڻ .

● گهٽرانا : لازم [ه] گهر ڪرڻ (ڪٽو) .

● گهٽراند : ذ [ه] پيشاب جي ڏپ . بدبو - ڏپ .

● گهٽر ڪٽنا : متعدي [ه] جهٽڪڻ - جٽ
ڦٽ ڪرڻ . تنبيهه ڪرڻ . تڙيون چاڙهڻ .- گهٽر ڪي ۽ گهٽر ڪيان : ذ . ڌڪي - تڙي -
تنبيهه .- گهٽر ڪي جهٽڪي : ذ . ڌڪو ڏاڍ - تڙي -
ڌڪي . جهٽڪ .- گهٽر ڪي دينا : تڙي چاڙهڻ - ڌڪي ڏيڻ .
جهٽڪڻ .

● گهٽر گهٽر : ذ [ه] گهٽر گهٽر جو آواز -

گهڙو گهڙو.

● گهڙو گهڙاھڻ: ٿ. گهڙو گهڙو جو آواز.

● گهڙو نا: لازم [ھ] گهڙجن - وڪوڙجن.

ڦاسن. گهڙي ۾ اچڻ. چانئجن (ڪڪر).

● گهڙو آنا: گهڙي وڃڻ. چڙهي اچڻ -

چانئجي وڃڻ (ڪڪر).

● گهڙو جانا: وڪوڙجي وڃڻ. ڦاسي پوڻ.

● گهڙو ڪٽر آنا: چانئجي اچڻ - چڙهي اچڻ

(ڪڪر).

● گهڙو ڦا گهڙو نياں: ٿ [ھ] چترخي -

پرڻي. واڻ ٺاھڻ جي ڪل. پٽوائي (مڻي ڪي).

ھڪ قسم جو دريائي پکي.

● گهڙو ڪھانا: گهڙي ڪاڻڻ. پٺوائي ڪاڻڻ -

چڪر ڪاڻڻ.

● گهڙو ري: ٿ [ھ] دير - اوڀر. ڏيڻ واري زمين.

● گهڙو يا ڪ گهڙو يائين ٿ [ھ] سون چاندي

ڳارڻ جي ڪوٺاري.

● گهڙو يا: ٿ [ھ] وڪڙو - گهڙو.

● گهڙو يا ميس گهڙو نا: گهڙي ۾ ڦاسڻ.

● گهڙو: ٿ [ھ] گهڙو "جو مخفف. مرڪب

لفظن ۾ ڪم ايندڙ.

● گهڙو باها: ٿ. سڻيس.

● گهڙو بيهل، بيهلي: ٿ. ھڪ قسم جي

گاڙي (جا گهڙو چڪين).

● گهڙو چڙو ها: ٿ. گهڙو تي چڙهيل ماڻھو.

گهڙو يسوار.

● گهڙو چڙهي: ٿ. شاديءَ جي ھڪ رسم

(جنهن ۾ گھوٽ، گھوڙي تي چڙهي ڪنوار

جي گھر وڃي). ھڪ قسم جي ننڍي توف.

گھوڙو يسوارن جو دستو.

● گهڙو ڏوڙ: ٿ. گھوڙن جي ڊوڙ. گھوڙن

ڊوڙائڻ جي شرط.

● گهڙو سال: ٿ. ٿ. طنبيلو - ڪٽو.

● گهڙو مڪهڙي ڪ گهڙو مڪهڙياں: ٿ. ھڪ قسم

جي مڪي. بنگئي - پنگهي.

● گهڙو نال: ٿ. ھڪ قسم جي ننڍي توف

(جا گھوڙي تي رکي هلائيندا آهن).

● گهڙو يا ڪ گهڙو يائين: ٿ. ننڍي قد جي

گھوڙي - ڊڙي.

● گهڙو ڪ گهڙو: ٿ [ھ] گھڙو - ڊڙو -

گھڙا گھڙ.

● گھڙو پاني پڙو جانا: تمام شرمسار ٿيڻ -

شرم ۾ ٻڏي وڃڻ.

● گھڙو لڏھڙا: سخت شرمندو ٿيڻ.

● گھڙو گھڙاھڻ: ٿ [ھ] ڏڏو (گاڙيءَ

ھلڻ جو).

● گھڙو نا: متعدي [ھ] گھڙو - ٺاھڻ.

سوڌڻ. ڏسو "گھڙا".

● گھڙو نا: متعدي متعدي. گھڙو ٺاھڻ. ٺھرائڻ.

● گھڙو اون، گھڙو ائي: ٿ. گھڙو ائي -

گھڙو ائي. گھڙو.

● گھڙو ونڇي ڪ گھڙو ونڇياں: ٿ [ھ]

گھڙو اسنجي.

● گھڙي ڪ گھڙياں: ٿ [ھ] ڏينھن رات

جو سٺيون حصو (۲۴ منٽ). وقت - زمانو.

ساعت - لحظو - ڪين. وقت ڏيکارڻ جو اوزار

(ڪيترن ئي قسمن جي ٿئي، جيبي گھڙي =

ڪيسي جي واچ، ڪلائي پر باندھڻي کي گھڙي

= ٻانھن جي واچ، ٺاھيم پس، ڪلاڪ =

گھڙيال، دھوپ گھڙي = سورج گھڙي، ريت

کي گھڙي = واريءَ جي گھڙي).

● گھڙي بجنا: گھڙيال وڃڻ. گھنڊي وڃڻ.

- گهڙي بنانا: واچ يا گهڙيال کي مرمت ڪرائڻ.
 - گهڙي بهاري هونا: وقت ڏکيو گذرڻ.
 - گهڙي بهر: تابع فعل. گهڙي کن - ٿورو وقت.
 - گهڙي ٺٺلنا: وقت گذرڻ.
 - گهڙي دوگهڙي: تابع فعل. گهڙي ٻه گهڙيون.
 ٿوري دير.
 - گهڙي ساز: ذ. واچون ۽ گهڙيال ٺاهيندڙ.
 - گهڙي ساعت: ڪامهه مان: محاوره. گهڙيءَ پل جو مهمان. پوين پسان تي.
 - گهڙي ڪوڪڻا: واچ کي چاڀي ڏيڻ.
 - گهڙي گهڙي: تابع فعل. گهڙي گهڙي - هر هر. وري وري.
 - گهڙيان ڪيٺا: گهڙيون ٻڏڻ. تمام گهڻو انتظار ڪرڻ.
 - گهڙيال: ذ [هه] وڏو گهنڊ. مانگر مڇ.
 - گهڙيالي: صفت. گهنڊ وڃائيندڙ. گهڙيالجِي.
 ● گهڙس: ث [هه] "گهاس" جو مخفف. گاهه.
 - گهڙس: ڪهڙا: ذ. گاهي - گاهه وڪڻندڙ (صفت) ڪمپيو - رڏيل. اناڙي. بيوقوف.
 - گهڙسيارا: گهڙسيارو: ذ. گاهه ڪندڙ. گاهي. گاهه وڪڻندڙ. (ث) گهڙسيارن. گهڙسياري.
 ● گهڙسٺنا: لازم [هه] گيهلجڻ. ڇڪجڻ - ٽانجڻ.
 - گهڙسٺ: آنا: گيهلجي اچڻ.
 - گهڙسٺي گهڙسٺي: بهرنا: گيهلبو وٺڻ. ڀٽڪندو وٺڻ.
 ● گهڙسڙ پهڙسڙ: ث [هه] دٻَ ڦسَ - آڏل پٽل. مونجهارو - رولو.
 - گهڙسڙ پهڙسڙ ڪرنا: دٻَ ڦسَ ڪرڻ. آڏل پٽل ڪرڻ. رولو وجهڻ.
 ● گهڙس ڦس ڦس: گهڙس ڦهڙس: ث [هه] ڦس ڦس.
- گهڙس ڦس ڦس ڪرنا: ڦس ڦس ڪرڻ. سرگوشي ڪرڻ.
 ● گهڙسٺا: لازم [هه] گهڙسٺ. گهڙسٺي وڃڻ. گهڙوڙجڻ. ڪڙو.
 - گهڙسٺا: ذ. گهڙو. گات. گهڙوڙي کي سيکارڻ جو ڪٽو ڪٽيو. (صفت) گلل.
 - گهڙسٺا ٻيٽهڻا: پٽرنا. لڙسٺا: گهڙو اچڻ. رکڙوڙجڻ. گات ڏيڻ.
 - گهڙسٺا دينا: گهڙسٺ. گهڙو ڏيڻ. رکڙوڙجڻ. گهڙسٺڻ.
 - گهڙسٺا ميري: ث. ٻارن جي هڪ راند (جنهن ۾ ڏور گهڙسٺا ٺاهڻ).
 - گهڙسٺا ڦهڙسٺا: گهڙسٺا: ث. گهڙو. جهونائي (ڪٽي جي). گات.
 - گهڙسٺا: ذ. گهڙو. گات. جهونائي.
 - گهڙس ٻيٽي: ذ. گهڙيل گهڙسٺا. مار ڪٽ.
 - گهڙس ڦس ڪرنا: ڪٽو ٻيٽ تان ليڙون ليڙون ٿي لهڻ.
 - گهڙس ڦهڙس: گهڙس ڦهڙس وڃڻ. ڦهڙسجي وڃڻ.
 - گهڙس ڦهڙس ڪرنا: گهڙيل ڪرڻ. دير لڳائڻ. گهڙس ڪرڻ. ڦس ڦس ڪرڻ.
 - گهڙسٺم گهڙسٺا: ذ. ويڙهه ۾ هڪٻئي کي زهر ۾ پُروڻ يا دڻ جي حالت. ٻن لڙن جي ڏورن جي پاڻ ۾ گهڙي جي حالت.
 - گهڙسٺن: ث. گهڙو. گات.
 - گهڙسٺن ٻيٽي: ث. دس دسان. دم دلاسو. مار ڪٽ.
 ● گهڙسٺا: لازم [هه] گهڙوڙجڻ. اندر وڃڻ. ڦهڙجڻ. زور سان پوڻ. زوري گهڙوڙجڻ. ٽنڊجڻ.
 - گهڙس ڦهڙس: آنا: گهڙي اچڻ. اندر هليو اچڻ.
 - گهڙسٺا: متعدي. گهڙوڙجڻ. دٻڻ. ڦسڻ.

ٽنهن. وجهن.

- گهسُ بيٺهنا: گهڙي ويهن. ليڪي ويهن.

- گهسُ پڙنا: گهڙي پوڻ. ٽنيجي پوڻ.
داخل ٿيڻ. اندر ڪاهي پوڻ.- گهسُ پتل جانا: جڳهه نه هوندي به زوري
گهڙي وڃڻ. ڦسجي وڃڻ.

- گهسُ پيٺهنا: ٺ. پُهڇ - رسائي.

- گهسُ نه ڏينا: گهڙڻ نه ڏيڻ. روڪڻ - جهلڻ.

● گهسُ پيٺهنا: متعدي [ه] گهلهڻ. رپڙهڻ.
چڪڻ. آڏو آڀو لکڻ - ٽڪڙ مان لکڻ.- گهسُ پيٺ: ٺ. ڪنهن شيءِ کي زمين تي
گهلڻ سان ٿيل نشان - لينگها.- گهسُ پيٺا: ڏ. آهو تختو جنهن ۾ گهوڙو
سيڪارڻ لاءِ ٻڌندا آهن. ماڻهو جو نالو (مئلٻار جي مٿان جاول ٻار کي سوڻ طور ٽوڪري ۾
وجهي گهلهندا آهن، ۽ ان ٻار تي نالو "گهسُ پيٺا"رکندا آهن، هندن ۾ "گهسُ پيٺا رام" ۽ مسلمانن
۾ "محمد گهسُ پيٺا" نالا رائج آهن).- گهسُ پيٺا گهسائي: ٺ. گهل گينداڙ -
چيڪتاڻ.- گهسُ پيٺن: ٺ. ڪنهن شيءِ جي گهلهجڻ
جو نشان - لينگهو.● گهسُ پيٺڙنا: متعدي [ه] گهيڙائڻ. ڦسڻ.
ڊٻڻ. ڏٻڻ. گهوچڻ.● گهسُ پيٺڙنا: لازم [ه] خوش ٿيڻ. نشي جي خمار
۾ هجڻ. نشي ۾ گهٻرائجڻ. خوشيءَ مان ڳالهائڻ.
ٻهڪڻ.- گهسُ پيٺڙ ٺ: خوشيءَ جي لهر. خوشي. خمار.
جوش - زور.- گهسُ پيٺڙ ڪڙ: بولنا: خوشيءَ مان ڳالهائڻ.
تيز ٿي ڳالهائڻ.

● گهسُ پيٺڙ ڪڙ: گهسُ پيٺڙ: ڏ [ه] چيهر (پکي).

متيءَ مان ٺهيل بوڙيندو (جو ڦوڪ سان وڇندو
آهي). گهسُ پيٺڙ - whistle.● گهسُ پيٺڙ: ٺ [ه] سڌڪو. ڊپ ۾ آواز نه
نڪرڻ جي حالت. نزي گهٽجي وڃڻ سبب گهٽيل
آواز.- گهسُ پيٺڙ پيٺهنا: گهٽي روئڻ سبب
گهٽهي پئجي وڃڻ. ڊپ ۾ ڳالهائي نه سگهڻ.● گهسُ پيٺڙنا: لازم [ه] گهٽهي پئجي وڃڻ.
ڊپ ۾ آواز نه نڪرڻ. عاجزي ڪرڻ - ليلاڻڻ.

● گهسُ پيٺڙ ڪڙ: ٺ [ه] ڳهيري.

● گهسُ پيٺڙ: لازم [ه] ڳهري - پڪهري. رڃڻ.
پاڻي ٿيڻ. حل ٿيڻ - ملي وڃڻ. ڌڪيڻ. اڀرو
ٿيڻ - ٻُٽ ۾ لهڻ.- گهسُ پيٺڙ جانا: ڳهندو وڃڻ. اڀرو ٿيندو وڃڻ
(ڳهٽيءَ ۾).

- گهسُ پيٺڙ: صفت. ميليل. گهائيل مائل.

- گهسُ پيٺڙ: متعدي. ڳارڻ. پڪهاري. رڃائڻ.
نرم ڪرڻ. اڀرو ڪرڻ. حل ڪرڻ.- گهسُ پيٺڙ: ٺ. نرسي. ڪنٺرائي. جلدگري
وڃڻ جي حالت. ڳارو.

- گهسُ پيٺڙ: صفت. ڳريل - پاڻي ٿيل - رڃيل.

- گهسُ پيٺڙ جانا: ڳري وڃڻ - رڃي وڃڻ. پٽو
ٿي وڃڻ. حل ٿي وڃڻ. اڀرو ٿيڻ.- گهسُ پيٺڙ ڪڙ: گهٽ پيٺهنا: ملي ويهن. گهائيل مائل
ٿي ويهن.- گهسُ پيٺڙ ڪڙ ڪڙ: ڪڙ ڪڙا هوجانا: ڳري ڪنڊا
ٿيڻ. تمام اڀرو ٿيڻ.- گهسُ پيٺڙ ڪڙ ڪڙ: ڏک ۾ ڳري ساھ
چڏڻ. اندر ۾ جهڙجڻ.

- گهسُ پيٺڙ ڪڙ ڪڙ: جانا: گهائيل مائل ٿيڻ. رلي

ملي وڃڻ.

■ گھل' ميل' ڪر' باتين ڪر'نا : رلي ملي ڳالهيون ڪرڻ.

■ گھل'نا ميل'نا : گھائيل مائيل ٿيڻ.

■ گھل'و ميل'و هو جانا : رلي ملي وڃڻ . گھائل ماڻل ٿيڻ . قرب وٺيڻ .

■ گھ'ما گھ'م' : ٺ [ھ] ڪلهي گس . ٻيھ . ٻيھان . آمدرفت . رونق . چلتو . ڌام ڌوم .

■ گھ'ما گھ'مي : ٺ . ٻيھ . ٻيھان - رونق . ڏسو "گھ'ما گھ'م".

■ گھ'مانا : متعدي [ھ] گھ'مائڻ . ڦيرائڻ . چڪر ڏيارڻ . سير ڪرائڻ - گشت ڪرائڻ . گمراه ڪرڻ . دوکو ڏيڻ . چارڻ (جانور) .

■ گھ'ماڊينا : گھ'ماڻي ڇڏڻ . گرم ڪرڻ . لمائي وڃڻ .

■ گھ'ماؤ : ڏ . گھ'رو - ڦيرو - چڪر . ڍڳن

جي جوڙيءَ جو هڪ ڏينهن ۾ ڪيڙيل زمين ٽڪر .

■ گھ'مر' گھ'مر' : ٺ [ھ] جنب جو آواز - گھ'رڙ گھ'رڙ .

■ گھ'مڙي ۽ گھ'مڙياڻ : ٺ [ھ] مغز جي ڦيري . گھ'مري . ڦيرائي .

■ گھ'مڙياڻ ليئا : گھمريون کائڻ . ڦيرائيون ڏيڻ .

■ گھ'مس' : ٺ [ھ] گھ'ٽ - ٻس - آڪرس . آڻنگ .

■ گھ'مس'ان' : ڏ [ھ] لڙائي - جنگ - ويڙھ .

خونريزي - قتل عام . لاشن جو ڍير . تباهي - بربادي . انبوھ - گوڙ - ڳاھٽ' . (صفت) گھ'و - بيحد . هيٺ مٿي .

■ گھ'مس'ان پڙ'نا : سخت لڙائي ٿيڻ . خونريزي ٿيڻ .

■ گھ'مس'ان' کا رن' پڙ'نا : سخت لڙائي ٿيڻ .

■ گھ'مس'ان' ڪر'نا : خونريزي ڪرڻ . لاشن جا ڍير لڳائڻ .

■ گھ'مس'ان' هو جانا : لاشن جا ڍير لڳڻ . لشڪر

ميڙڻ . ماڻهن جا انبوھ گڏ ٿيڻ .

■ گھ'م' گھ'م' : صفت [ھ] گول مول (ڳالھ) - سمجھ ۾ نه ايندڙ .

■ گھ'منڏ' : ڏ [ھ] گھ'منڊ - مغوري - فخر - هٿ . خود پسندي . آڪڙ . ڏيڪاءُ . بانور . ڀروسو .

■ گھ'منڏ' پڙ' آنا : گھ'منڊ ۾ اچڻ . مغرور ٿيڻ .

■ گھ'منڏ' ڪر'نا : گھ'منڊ ڪرڻ - غرور ڪرڻ . وڏائي ڪرڻ . بانور ڪرڻ .

■ گھ'منڏي : صفت . مغرور - هٽيلو . خودپسند . ٻٽاڪي .

■ گھ'منڏ' : ڏ [ھ] ڪڪرن جو ميڙ - جهڙو .

■ گھ'منڏ'نا : لازم [ھ] ڪڪر چڙهي اچڻ - جهڙو اچڻ .

■ گھ'مئي : ٺ [ھ] مٿي جي ڦيري - پٽوائي . گھ'مري .

■ گھ'مپري' گھ'مپري : ٺ [ھ] مٿي جي ڦيري - پٽوائي .

■ گھ'ن' : ڏ [ھ] گيرھڻ .

■ گھ'ن' پڙ'نا : گرھڻ لڳڻ - جهلجڻ (سج ، چنڊ) .

■ گھ'ن' جهنڊنا : گيرھڻ لهي وڃڻ .

■ گھ'ن' لنگھنا : گرھڻ لڳڻ (سج ، چنڊ) .

عيب لڳڻ . داغ لڳڻ .

■ گھ'ن' مين آنا : ڪوبه عضوو گرھڻ جي

اثر هيٺ اچڻ .

■ گھ'ني : ٺ . آھا ڍڳي جا گرھڻ جي اثر هيٺ پيدا ٿي هجي ۽ ان جو ڪوبه عضوو وڌيل هجي .

■ گھ'س'انا : لازم [ھ] گرھڻ لڳڻ - جهلجڻ (سج ، چنڊ) . ڪارو ٿيڻ . جسم جو ڪوبه عضوو عيبدار ٿيڻ . داغ لڳڻ .

■ گھ'ن' ۽ گھ'ن' : ڏ [ھ] لوھ جو مٽرڪو . وڏو مٽرڪو . وڏاڻ . سٽڏاڻ . گھڙيال - گھنڊ . ڪڪر -

سُرو. گهنڙو- اناج کي لڳندڙ سُرو. اهو سُورو جو سُري جي کاڌل ڪاٺيءَ مان ڇڏي.

■ گهنڙا : صفت. گهنڙي کاڌل پورو. اندران سٺيل.

■ گهنڙو؟ جانا : ڪاڇي وڃڻ. ڪو ڪيلو ٿيڻ.

■ گهنڙو؟ لڱڻ جانا، لڱڻا : گهنڙو لڳڻ.

سُرو لڳڻ. مرض وٺڻ.

● گهنڙا ڪي گهنڙي : ذ [ه] گهنڙو- گهنڙو- زبور.

■ گهنڙا پاتا : ذ. گهنڙو گهو- زرزبور- چيل پست.

■ گهنڙي رکڻا : گروي رکڻ- گهنڙي رکڻ.

● گهنڙا ڪي گهنڙي : صفت [ه] گهائو- گهٽيل

(جهنگ وٺڻ). سخت ڏاڍو. گهٽو. (ث) گهنڙي.

■ گهنڙا : صفت [ه] اهو ماڻهو جو ڄاڻي بجهي

انڇاڻ بنجي. اندر ڪُنڊو. ماڻهو- منافق. اندر

۾ ڳالهه سانڍيندڙ. (ث) گهنڙي.

■ گهنڙا پڻ : ذ. اندر ڪُنڊائي. منافقي. ڪينو.

■ گهنڙي سادها : ٺيٺي هٿن. ماڻ ۾ رهڻ.

دل ۾ رکڻ. جواب نه ڏيڻ.

■ گهنڙي سُسُسي : صفت. اندر ڪوئي (عورت).

مڪريلن.

■ گهنڙو؟ : ذ [ه] هاڻيءَ جي گچيءَ ۾

بدل وڌو گهنڊ.

■ گهنڙا ڪي گهنڙي : ذ [ه] گهوڙيال. گهنڊو.

ڇڙو. سانڀر.

■ گهنڙا بجانا : گهنڊ وڃائڻ. گهوڙيال مان

ٺڪاءُ ڪيائڻ.

■ گهنڙا گهر : ذ. اهو منارو جنهن ۾ وڏو

گهوڙيال لڳڻ هجي- tower.

■ گهنڙي ڪي گهنڙياڻ : ث [ه] گهنڊي.

■ گهنڙي ڪي گهنڙياڻ : ث [ه] سٺ مان

ٺهيل ٻيڙو (جو اڪثري پهراڻ ۾ هئدا آهن).

ٻوڪ جو سُنڊيو (جو ٻيو ٻيرو ڦٽي).

جهڙو. گوڙ. ڪاڇ (ڪڪرن جي). نهرو جسم.

مجموعو. ٽولو. مضبوطي. هڪ قسم جو خوشبودار

گاهه. ڍڪ. جسم- بدن. ٽولهه. ويڪر. (صفت)

ٽلهو. سخت- پڪو. نهرو. گهائو. ڀريل. جهجهو.

■ گهنڙو؟ پڙنا : مٿرڪو لڳڻ. صدمو پهچڻ.

■ گهنڙو؟ جوالا : ث. وڃ- ڪنوڻ.

■ گهنڙو؟ چڪڙو : ذ. ڦيرو- گهمرو. سورج

مڪي (گئل). ڦيرموني. چرخي- ڦيرائي. هڪ

قسم جي آتشبازي. (صفت) ڌڪا کائيندڙ- رولو.

مورڪ- بيوقوف.

■ گهنڙو؟ چڪڙو؟ مين آنا : مصيبت ۾ اچڻ.

■ گهنڙو؟ دارو : صفت. گهائو. گهٽين نارين

وارو وٺڻ.

■ گهنڙو؟ گنج : ث. ڪڪرن جي گوڙ-

گجگوڙو. تمام گهڻو گوڙو.

■ گهنڙو گهورو : صفت. گجگوڙو ڪندڙ- خوفناڪ

آواز ڪيندڙ. (ذ) ڪڪرن جي گجگوڙو. گهائو جهڙو.

■ گهنڙو گهورو گهٽا : ث. تمام ڪارا ڪڪر-

گهائو جهڙو.

■ گهنڙو گهورو گهٽا چهانا : ڪارا ڪڪر

ڄاڻجڻ. گهائو جهڙو ٿيڻ.

● گهنڙو؟ : ث [ه] ڪراحت- نفرت. بچان. آلتِي.

■ گهنڙو؟ آنا : ڪراحت اچڻ- نفرت اچڻ.

■ گهنڙاؤنا، ٺهينونا : صفت. ڪراحت جهڙو-

مڪروه. اٿوئندڙ. ٻڙو.

■ گهنڙو؟ ڪرنا، ڪهانا : بچان ڪرڻ- ڪراحت

ڪرڻ.

■ گهنڙياڻا : لازم [ه] ڪراحت اچڻ- نفرت اچڻ.

■ گهنڙياڻي : ث. ڪراحت. مڪروه شيء.

■ گهنڙو؟ ڪي گهنڙو : ذ [ه] جيت جو هڪ

قسم (جو ڪاٺيءَ کي ڪاٺي اٿو ڪري ڇڏي) -

■ گھنڊي لڳاڻا: ٻيڙو هڻڻ. بٽن لڳائڻ.

■ گھنڊي گھڙي، گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: گھنڊي گھڙي: ٺ [ھ] ڳاڙهي رتي- چيٽوئي- رتوئي.

● گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: صفت [ھ] گھنڊيدار (وار).

■ گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: ذ. گھنڊيدار وار.

● گھنڊي گھڙي، گھنڊي گھڙي: ذ [ھ] گھنڊي گھڙي- گھنڊي گھڙي. چيٽي جي ڪٽل. سيٺي ۽ جو ٻيج (جو سڪڻ بعد ڇمڪندو آهي). ٻارن جي پيرن جو هڪ زيور.

■ گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: گھنڊي گھڙي وڃڻ. سڪرات وقت نيوڙي ۽ مان گھوگھري جو آواز نڪرڻ.

■ گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: گھنڊي گھڙي وڃڻ. گوگھري لڳڻ.

■ گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: تمام گھڻيون ڦرڙيون نڪرڻ. مانا جا ڦٽلڻا چڱي طرح ظاهر ٿيڻ.

■ گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: گھوگھري لڳڻ. ڏسو "گھنڊي گھڙي بولنا".

■ گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: ٺ [ھ] ٻارن جي ٻائڻ جو ڪڇو.

● گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: ٺ [ھ] ڪٽڻ.

■ گھنڊي گھڙي ۽ گھنڊي گھڙي: منهن ٻاهر ڪٽڻ.

وات ۾ مڱڻ وجهي ويهڻ. ماٺ ڪرڻ.

● گھنڊي گھڙي: ٺ [ھ] ڦيٽي يا چرخي ۽ جي ڦيرڻ جو آواز.

● گھنڊي گھڙي: متعدي [ھ] ڦيٽي يا چرخي ۽ جو ڦيرڻ وقت گھڙي گھڙي ڪرڻ.

■ گھنڊي گھڙي: متعدي [ھ] ڇاڇوڻ - لٽڻ.

لٽائڻ (ٻائي). ڳاڙڻ. لوڏڻ. آڻائڻ پٽائڻ.

● گھنڊي گھڙي: صفت [ھ] گھڙي- گھڙي- گھڙي.

(ٺ) گھنڊي گھڙي.

● گھڙي: ذ [ھ] ڪٽڻو- سانڍو. سڙو.

گھڙو. سڙ جي پٽي جو گھڙو- پٽي.

آڪ جو پٽو.

● گھڙي: صفت [ھ] گھڙي گھڙي وارو- سڙو.

گھڙو (ڪير).

● گھڙي: متعدي [ھ] گھڙي. پھڻ. حل

ڪرڻ. پالش ڪرڻ- مھڻي ڇمڪائڻ. دؤر ڪرڻ.

چڱي طرح پٽي ياد ڪرڻ.

■ گھڙي: ذ. پالش. مالش. مھڻو.

■ گھڙي: ذ. گھڙي جو ڏنڊو- مھڙو. ڏاڙهي.

مھڙو، مھڻي ۽ پرن جي صفائي.

● گھڙي ۽ گھڙي: ذ [ھ] گھڙي- ڪڇو.

ڍوئي- آروڙي.

● گھڙي: متعدي [ھ] گھڙي- گھڙي سان

ڏسڻ- گھڙي نھارڻ. ڪاوڙ مان ڏسڻ. هڪ

ٽڪ ڏسڻ. ٽڪڻ (محبت يا بددي سان).

■ گھڙي: ذ. نظر. ٽڪ. هڪ ٽڪ ڏسڻ

جي حالت.

■ گھڙي گھڙي ڪٽڻ ديکھڻا: گھڙي سان

ڏسڻ. ڪاوڙ سان ڏسڻ. غور سان ڏسڻ.

■ گھڙي گھڙي: ذ. نظر بازي. ديدار بازي.

● گھڙي: ذ [ھ] گھڙي جو مھڙو. گھڙو.

● گھڙي ۽ گھڙي: ذ [ھ] هڪ مشهور

جانور- گھڙو. بندوق جو گھڙو. شطرنج جي

هڪ ساري.

■ گھڙي آڻاڻا: گھڙو ڍوڙائڻ- گھڙو سڙ

ميدان پڇائڻ.

■ گھڙي آڻاڻا: گھڙي جو رڌي ڪري نه هلڻ.

■ گھڙي آڻاڻا: نئين گھڙي تي پھريون

پيرو چڙهڻ.

■ گھڙي آڻاڻا: گھڙي جو واپس موٽڻ.

- گهوڙا بڙهانا: گهوڙو اڳتي ڪرڻ. گهوڙو ڊوڙائڻ.
- گهوڙا بهرجانا: گهوڙو بندجي پوڻ. گهوڙي جا عضوا ٽٽڪ سبب وڻجي پوڻ.
- گهوڙا پالائڻا: گهوڙو پلائڻ.
- گهوڙا پهنيڪڻا: گهوڙي کي ٽاهي کڻائڻ.
- گهوڙا چٽراغ ٻاهونا: گهوڙي جو نرا کڻڻ. رڌي ڪرڻ.
- گهوڙا چٽهانا: گهوڙو چاڙهڻ. بندوق جو گهوڙو کڻڻ.
- گهوڙا چمڪانا: گهوڙو تڪو پچائڻ.
- گهوڙا چهوڙنا: گهوڙو ڊوڙائڻ. گهوڙي کي چٽواڳ چڏڻ. گهوڙو چٽڪ چڏڻ. گهوڙو ميڙائڻ. گهوڙو چوڙڻ.
- گهوڙا چهپڙنا: گهوڙي کي اڙي هڻڻ. گهوڙو پچائڻ.
- گهوڙا دورانا: گهوڙو ڊوڙائڻ. گهوڙو پچائڻ. گهوڙي کي ميدان کڻائڻ.
- گهوڙا ڏالڻا: پٺيان گهوڙو چڏڻ. گهوڙي کي ان جي مرضيءَ تي چڏڻ.
- گهوڙا ڪسڻا: گهوڙو پلائڻ.
- گهوڙي ۽ گهوڙياں: ٿ. گهوڙي. سيوين ٺاهڻ جي مشن. ٽنگڻي. ڪپڙن وغيره رکڻ جي گهوڙي.
- گهوڙي ٽپا: ٺ. ٻارن جي هڪ قسم جي راند.
- گهوڙي چٽهانا: طهر کان پوءِ مٿي پاڻي وجهڻ جي رسم ادا ڪرڻ. طهر ڪرڻ.
- گهوڙي بيچ ڪرڻ سونا: بيفڪر ٿي سمهڻ. چادر تائي سمهڻ.
- گهوڙي دورانا: گهوڙا ڊوڙائڻ. تمام گهڻي ڪوشش ڪرڻ.
- گهوڙي کي شادي ڪرڻا: گهوڙو وڪڻڻ (گهوڙي لاءِ ۽ وڪڻڻ جو لفظ منجوس سمجهيو ويندو آهي).
- گهوڙي ڪهاسا، گهانسا: ٺ [ه] ڌڪ مڪ. لست مڪ.
- گهوڙي: ٺ [ه] ڪير وڪڻندڙ مسلمان مرد. مسلمانن جي هڪ قوم. (ٺ) گهوڙي ۽ گهوڙين.
- گهوڙي: متعدي [ه] ڪنهن شيء کي پاڻي ۾ وجهي ڳاڙڻ. ملائڻ. حل ڪرڻ. چپاڙڻ. رس چوسڻ.
- گهوڙا: صفت. پاڻيءَ ۾ ملايل. ڳاڙيل. (ٺ) آفيم جو ڳاڙو. هڪ قسم جي سڇي.
- گهوڙي ڪرڻا: ٺ [ه] ڪير وڪڻندڙ مسلمان مرد. مسلمانن جي هڪ قوم. (ٺ) گهوڙي ۽ گهوڙين.
- گهوڙي: متعدي [ه] ڪنهن شيء کي پاڻي ۾ وجهي ڳاڙڻ. ملائڻ. حل ڪرڻ. چپاڙڻ. رس چوسڻ.
- گهوڙا: صفت. پاڻيءَ ۾ ملايل. ڳاڙيل. (ٺ) آفيم جو ڳاڙو. هڪ قسم جي سڇي.
- گهوڙي ڪرڻا: ٺ [ه] ڪير وڪڻندڙ مسلمان مرد. مسلمانن جي هڪ قوم. (ٺ) گهوڙي ۽ گهوڙين.
- گهوڙي: متعدي [ه] ڪنهن شيء کي پاڻي ۾ وجهي ڳاڙڻ. ملائڻ. حل ڪرڻ. چپاڙڻ. رس چوسڻ.
- گهوڙا: صفت. پاڻيءَ ۾ ملايل. ڳاڙيل. (ٺ) آفيم جو ڳاڙو. هڪ قسم جي سڇي.
- گهوڙي ڪرڻا: ٺ [ه] ڪير وڪڻندڙ مسلمان مرد. مسلمانن جي هڪ قوم. (ٺ) گهوڙي ۽ گهوڙين.
- گهوڙي: متعدي [ه] ڪنهن شيء کي پاڻي ۾ وجهي ڳاڙڻ. ملائڻ. حل ڪرڻ. چپاڙڻ. رس چوسڻ.

- گھوم: ذ. ڦيرو - گھمٽاڙي. ٻارن جي هڪ راند.
 - گھومڻا: صفت. ڦيرندڙ. گھمندڙ.
 - گھومڻا گھمڻا: صفت. گھمندو ڦرندو - گھمي ڦيري.
 - گھوم ڄانا: گھمي وڃڻ. ڦيرو کائڻ. موٽي وڃڻ.
 - گھوم ڳھام: ٿ. گھمڻ ڦيرڻ جي حالت - چڪر چاڙهي - گھوم. بيڦاڻا چڪر. ورن وڪڙڻ وارو رستو.
 - گھومڻا: ذ. گھمڻ - گھوم - چڪر - گشت. ڦيرو.
 - گھومڻا گھمڻا: ذ. گھمڻ ڦرڻ - چڪر چاڙهي - گشت.
 - گھومڻي: ٿ. مٿي جي ڦيري - پٺڻاڻي.
 ● گھونا: صفت [ھ] پوڙهو ۽ تجربڪار - جهانديدو - آزمودگار. (ٿ) گھوني.
 - گھوني مُسَمْسِي: صفت. ڏسڻ ۾ مسڪين مگر چالاڪ عورت.
 ● گھونڀنا: متعدي [ھ] ڦسڻ - گھيڙائڻ - لنگهائڻ. وڏا ٽانڪا هئڻ.
 - گھونڀ ڏينا: ڏسو "گھونڀنا".
 ● گھونڀ ۽ گھونڀ: ذ [ھ] ڍڪ. سرڪي. گيت.
 - گھونڀ آٿارنا: ڍڪ ڀرڻ. نيڙيء مان هيٺ لاهڻ.
 - گھونڀ بهرنا: ڍڪ ڀرڻ - سرڪي ڀرڻ.
 - گھونڀ پينا: ڍڪ پيئڻ. ڍڪ ڀرڻ. چُسڪي وٺڻ.
 - گھونڀ لنگا: ڦوڪ ڀرڻ. سَوَتو هئڻ (حقي، چلڻ، ٻيڙي وغيره مان).
 - گھونڀ پينا: ڍڪ ڀرڻ. ڦوڪ ڀرڻ.

● گھونڀنا: متعدي [ھ] گھٽڻ - گھٽو ڏيڻ - گھوگھو ڏيڻ. ساھ بند ڪرڻ. سوڙهو گھٽڻ. ڪڪ ڪرڻ. تنگ ڪرڻ.
 - گھونڀ ڄانا: ڦهائي وڃڻ - هضم ڪرڻ (رقم).
 - گھونڀ گھونڀ ڪر مارنا: گھٽي گھٽي مارڻ. گھوگھو ڏيئي مارڻ. آزاري ساھ ڪڍڻ. گجهي مار ڏيڻ.
 ● گھونڀنا: متعدي [ھ] گھوٽڻ. ڏسو "گھونڀا".
 ● گھونڀي: ٿ [ھ] سٽي - دوا. ڏسو "گھٽي".
 ● گھونڀس: ٿ [ھ] مسلمانن جي هڪ قوم (جا کير وڪڙڻ جو ڪم ڪري). ڏسو "گھوسي".
 - گھونڀس (پيڙڙ) ڏينا: رشوت ڏيڻ.
 - گھونڀسي، گھونڀسيا: ذ. رشوتي. لالچي.
 ● گھونڀسا ۽ گھونڀس: ذ [ھ] ٽونشو - گھوشو.
 - گھونڀسا لنگا، مارنا: ٽونشو هڻڻ.
 - گھونڀسم گھانڀسا: محاوره. ٽونشي بازي. مارڪٽ. ڌڪ بڇو.
 ● گھونڀسلا ۽ گھونڀسلے: ذ [ھ] آکيرو - واهيرو - آشيانو. جهوپڙي - پُونگي.
 - گھونڀسلا پٽانا: آکيرو ٺاهڻ. جهوپڙي ٺاهڻ.
 - گھونڀسلا نوچنا: آکيرو ڊاهڻ. گهر اجاڙڻ.
 ● گھونڀگا ۽ گھونڀگے: ذ [ھ] هڪ قسم جو دريائي يا سامونڊي جيت - ڪوڏ. ڪن جو ٻاهريون حصو.
 ● گھونڀگر: ذ [ھ] وارن جي گھنڊي.
 - گھونڀگر والے، گھونڀگريالے بال: ذ. گھنڊيدار وار.
 ● گھونڀگھٽ: ذ [ھ] گھونڀگھٽ. نقاب. آڌ. دروازي جي اندران ڏنل ڏيڍي. گھوڙي جي آنداري.
 - گھونڀگھٽ اُٺانا: گھونگھٽ ڪڍڻ. بي

حجاب ٿيڻ .

■ گھونگھٽ 'آلتنا': گھونگھٽ لاهي ڇڏڻ .
حجاب لاهڻ .

■ گھونگھٽ 'کاڙهنا': پوتيءَ سان منهن ڍڪڻ .
گھونگھٽ ڪيڻ . شرم ڪرڻ .

■ گھونگھٽ 'ڪرنا': گھونگھٽ ڪيڻ .
ڦڪائيءَ کان منهن ڍڪڻ . ڪنڌ ۾ گھنڊي وجهڻ .

■ گھونگھٽ 'کهولنا': گھونگھٽ ڪولڻ .
نقاب لاهڻ . منهن ڏيکارڻ . حجاب لاهڻ .

■ گھونگھٽ 'نيڪالنا': گھونگھٽ ڪيڻ -
منهن لڪائڻ .

■ گھونگھٽ 'والی': ٿ . گھونگھٽ واري-
برقي واري . حياءَ واري . ڪنوار .

● گھونگھي، گھونگي : ٿ [ه] هڪ قسم
جو جيت .

گھوٽياڻ : ٿ [ه] ڀاڄيءَ طور ڪم ايندڙ
هڪ قسم جي ٻاڙ .

● گھوٽياڻ ۽ گھوٽيڻي : ڏ [ه] ڪا به شيءِ
زوري ڪسي ويندڙ .

گھي: ڏ [ه] گھي- (صفت) نرم- ڪنڌرو. سٺو.
■ گھي آڻهانا: گھي ڪڻ .

■ گھي ڇٽرنا: گھي جو مڪڻ ڏيڻ- گھي
جو هٿ ڏيڻ. ٿورو گھي هڻڻ .

■ گھي داغ 'ڪرنا': گھي جو داغ ڏيڻ .
■ گھي سا: صفت. تمام نرم - ڪنڌرو .

■ گھي ڪا ڪٽڻا لڙهنا، لڙهنا: ڪو رئيس
يا حاڪم مري وڃڻ .

■ گھي ڪهڇڙي: صفت. کير ڪنڊ. گھائل مائل-
گھاتا (دوست).

■ گھي ڪهڇڙي هونا: کير ڪنڊ ٿيڻ . گھائل
مائل ٿيڻ .

■ گھي ڪي چراغ 'جلانا': گھي جا ڏيا ٻارڻ.
مراد مائڻ . گھڻي خوشي ڪرڻ .

■ گھي ڪي ڪٽڻي سڄا لڳنا: شاهوڪار سان
ڏيڻ ويٺ ٿيڻ . سوني جهرڪي ۾ اچڻ .

■ گھي نيڪالنا: گھي ڪيڻ .
■ گھي والا: صفت. گھي جو واپار ڪندڙ- گھي-

■ گھيا: ڏ [ه] ڪنڌو . (صفت) نرم . گھي
جهڙو (سٺو) .

■ گھيا ٽرئي: ٿ . توريءَ جو هڪ قسم .
■ گھيا ڪنڌو: ڏ . ڪنڌوءَ جو هڪ قسم .

● گھيٽنا: متعدي [ه] آگرين يا چمچي
سان ڪا شيءِ ڪڍڻ . گنڌائڻ- ميلائڻ . ڪروڙڻ-

چلڻ . اٿي ۾ پائي وجهي ليڻي جهڙو ڪرڻ .
● گھيٽلا ۽ گھيٽلي: ڏ [ه] جڻيءَ جو

هڪ قسم - گھيٽلو .
■ گھيرا ۽ گھيرے: ڏ [ه] هڪ قسم جو

زهريلو سانڍو - گھيرو .
■ گھيرنا: متعدي [ه] گھيرڻ - گھيرو ڪرڻ .

چوڌاري ڦري اچڻ . گھيري ۾ آڻڻ . ڦاسائڻ .
روڪڻ . لوڙهو ڏيڻ . چوڌاري پيٽ ڏيڻ . گرفتار

ڪرڻ . پڪوڻ . مجبور ڪرڻ . حد بندي ڪرڻ .
ويهارڻ (سُرِيت) . پهرائڻ (مال) .

■ گھير: ڏ . گھيرو . ڦيرو . موڙ . گولو .
■ گھيرا: ڏ . گھيرو - محاصرو . چٽڪر . لوڙهو .

■ گھيرا ڏالنا: گھيرو ڪرڻ . گھيري ۾ آڻڻ .
چو طرف وڪوڙي وڃڻ .

■ گھير 'دار': صفت. گھيري وارو . ڍرو (لباس)-
موڪرو . جهولدار (سلوار) .

■ گھير 'ڏالنا': پوشاڪ کي ويڪرو ڪرڻ لاءِ
ان جو گھيرو وڌو رکڻ . جهولدار ڪرڻ .

■ گھير 'گھار': ڏ . لباس جي موڪراڻ ۽ ڍرائي .

■ گيا وقت: ذ. گذريل وقت. اڳيون زمانو.

■ گئو وقت: مڻ: تابع فعل. گذريل وقت ۾.

● گياره: عدد [ه] هڪ عدد - يارهن (۱۱).

■ گيارهويں: ث. يارهن. بادشاهه پير جيلانيءَ جو نياز (جوهر مهيني جي يارهن تاريخ ڪندا آهن).

● گيت ۽ گيت: ذ [ه] راڳ. گانو. شعر. نظر. ڀڄڻ.

■ گيت گانا: راڳ، ڳائڻ. تعريف ڪرڻ. پٽو ڪرڻ - ڊگهي ڳالهه ڪرڻ.

● گيدڙ ۽ گيدڙ: ذ [ه] هڪ قسم جو مشهور جهنگلي جانور - گيدڙ - سيار.

■ گيدڙ بولنا: گيدڙ اوائڻ (جو ڪنهن به ڪم شروع ڪرڻ وقت نياڳ سمجهيو ويندو آهي).

■ گيدڙ بههڪي: ث. ٺلهي ڌمڪي. فقط ڏيکاءُ وارو ڊپ. داپ ڌوڪو. تڙي - ڇيڙ ڀ.

■ گيدڙ بههڪي ڊڪهانا: ڪوڙ مان ڊيچارڻ. ٺلهي پڪي چاڙهڻ.

■ گيدڙ ٺي، گيدڙي: ث. گيداڙي.

● گيرو: ذ [ه] هڪ قسم جي ڳاڙهي سڀي - گهڙو (جنهن سان جوڳي ڪپڙا رڳيندا آهن).

■ گيروا: صفت. گهڙو رتو. (ث) گهرو. گيروا لباس: ذ. گهڙو لباس (جوڳي پائيندا آهن).

■ گهڙي ۽ گهڙياں: ث [ه] ڀارڻ جي راند ڪرڻ جي هڪ ڪاٺي.

■ گهڙياں ڪهڙين: ڪاٺين سان راند ڪرڻ. نادان هجڻ - بيوقوف هجڻ.

● گيسو: ذ [ف] ڊگها وار - ڪاڪل.

■ گيسو جهڻا: وار ڪڍڻ تي پڪڙجڻ.

■ گيسو ڪهڻا: وار ڪڍڻ.

(ث) گهرو. جهل ڀل.

■ گهڙ گهار ڪر لانا: چڻي طرفن کان گڏ ڪري آڻڻ.

■ گهڙ گهار ڪرنا: جهل ڀلڻ. گهرو ڪرڻ.

■ گهڙ لپتا: گهيري وٺڻ - محاصرو ڪرڻ.

■ گهڙي ميں آنا: گهيري ۾ اچڻ. وڪڙ ۾ اچڻ.

● گهڙڪوڙا: ذ [ه] هڪ قسم جو ٻوٽو - پٽ ڪوڙا.

● گهڙيل: ذ [ه] واقيات ماڻهو. ڪميٽو ماڻهو. بيڪارشيءَ. خراب شيءَ.

● گهڙيل ۽ گهڙيل: ذ [ه] سوئر. سوئر جو ٻچو - پٽ. (ث) گهڙيل.

● گهڙيل گهڙيل: ذ [ه] گچيءَ جو هڪ مرض - گهڙيل.

● گهڙو: ذ [ه] هڪ قسم جي مٺائي (جا آني، گهم، ڪنڊ، ڪير ۽ ناريل مان ٺهي).

● گهي ۽ گهي: فعل [ه] "جانا" جو ماضي. ويٺي. گذريل. (ث) درگذر - چشم پوشي.

■ گهي ڪرنا: آئي ويٺي ڪرڻ. درگذر ڪرڻ.

■ گهي گزري: صفت. وسريل. گهٽ قيمت واري. خسيس.

● گيا ۽ گئي: صفت [ه] "جانا" جو ماضي. ويل. گذريل. اڳيون. (ماضي) ويو - مري ويو.

■ گيا اور آيا: محاوره. آيو ۽ ويو. جلدي موٽي آيو.

■ گيا گزرا: صفت. گذريل - اڳيون. ڪم کان ويل. نڪمو - خراب. هيٺو. بيحيا. بدحال - غريب.

■ گيا گزرا هونا: ويل هجڻ. نڪمو ٿيڻ. ڪم کان وڃڻ.

■ گيا گوايا: صفت. گذري ويل. وسريل.

- گيلندڙ ۽ گيلندڻ : ٿ [هـ] بال - ڪينهون. ٽوپين ٺاهڻ جو گول قالب.
- گيلندڻ ٻيلا : ذ. بيت بال - cricket.
- گيلندڻ تڙي : ٿ. هڪ قسم جي راند (جنهن ۾ هڪ ٻئي کي بال هنندا آهن) - سٽ ڪٽ.
- گيلندڻ؟ گيلندا: ذ [هـ] گيلندي جو پوتو ۽ گئل.
- گيلندڻي: صفت. گيلندي جي گئل جو رنگ - پيلو.
- گيلندي: ٿ. گيلندي جو ننڍو گل.
- گيلندا ۽ گيلندڻ: ذ [هـ] هڪ قسم جو جانور - گيلندو.
- گيلندڻ ۽ گيلندڻ: ذ [هـ] هڪ قسم جو جيت - ڪيڪڙو.
- گيلني ۽ گيلنيان: ٿ [هـ] ننڍي قد جي ڍڳي. ٿلهي ڍڳي. هڪ قسم جي ننڍي گاڏي.
- گيلسُون: ذ [هـ] ڪڻڪ - گندم.
- گيلسُون: صفت. ڪڻڪ رنگو.

- گيل: ٿ [هـ] رستو - گس. پيچرو. ڪيوڙي يا ڪجور جو چڱو. (تابع فعل) گڏ - ساڻ.
- گيل گيل: ٿ [هـ] تابع فعل. گڏو گڏ.
- گيل لنگهه پهرنا: گڏو گڏ رهڻ. پٺيان لڳو وٺڻ. پٺ ۾ ڇڏڻ.
- گيلا ۽ گيليل: صفت [هـ] پُسليل - پيگل - تر.
- گيلا پن: ذ. آلاڻ - تري.
- گيلا سيل: صفت. پوسل، بپ آلو - پُسليل.
- گيلا ڪرنا: پيچائڻ - پُسلڻ.
- گيلڙو: ذ [هـ] پهرئين مڙس مان ڄاول ٻار (جو عورت پاڻ سان ٻئي مڙس جي گهر ڪئي اچي).
- گيلنا ۽ گيلني: ذ [هـ] ننڍي قد جو ڍڳو. پوتو.
- گيلنت، گيلنتي: ٿ [هـ] ٽيڪم.
- گيلنج: ذ [هـ] هڪ قسم جو کاڌو (جو محرم ۾ ٺاهيندا آهن) - مليدو.
- گيلنجنا: متعدي [هـ] لوٽڻ. لُٽڻ. هٿ سان ملائي خراب ڪرڻ.

ل

- لات جانا: لت هڻي بيهڻ. ڍڳي يا مينهن وغيره جو کير چاڙهي ڇڏڻ.
- لات چلانا: لت هڻڻ. ٿڌو هڻڻ.
- لات لکانا: لت هڻڻ. ٿڌو هڻڻ. لوڏڻ.
- لات مارنا: لت هڻڻ. ٿڌو هڻڻ. تياڳ ڪرڻ - چڏي ڏيڻ. دست بردار ٿيڻ. بيزاري ڏيکارڻ. نفرت ظاهر ڪرڻ.

- ل: ذ [ع] اردو "الف-ب" جو ٻنهيون اکر، سنڌي ۽ جو پنجيتاليهون، عربي جو ٽيهون ۽ فارسي جو ستاويهون اکر. تلفظ "لام". ابجد موجب عدد (۳۰).
- لات ۽ لاتس: ٿ [هـ] لت. ٿڌو.
- لات بهي نه مارنا: لت به نه هڻڻ. تمام بيزار هڻڻ.

== لات مڪي : ٿ. لَت مڪ.

== لاتپس چلانا : لتون هڻڻ. چڙيون هڻڻ. اٿون هڻڻ. ٽوٽيون هڻڻ.

== لاتپس ڪهانا : لتون جهلڻ.

== لاتپس لنگاڻا مارنا : لتون هڻڻ. لتن سان مارڻ. ٽٽا هڻڻ.

● لاڻ : ذ [انگ. lord] امير. رئيس. وڏو عملدار. لارڊ. گورنر جنرل. [انگ. lot] مختلف شين جو ڍڪ. سٿو. جائداد جو اهو حصو جو نيلام لاءِ رکيو وڃي.

== لاڻ صاحب : ذ. لارڊ صاحب. (طنزاً) وڏو ماڻهو.

لاڻه : ذ [ه] لَت - عصا. ڏنڊو. ٽپو. منارو. سِرڻ. پٿر يا لوھ جو ٺهيل منارو (يادگار طور). هُرلي يا گهاٽي جي لَت - سَرائِي. مَهرُو. سَهلُو. مَٺِيُو. دُري - ڌري (جنهن تي ڦيٽو ڦري). چَڪَ جي ڪلي. ڊگهو قداور (ماڻهو).

● لاڻهي ۽ لاڻهيان : ٿ [ه] لَت - عصا.

== لاڻهي آڻهانا : لَت ڪڍڻ. لَت آڻارڻ.

== لاڻهي پائهي : ٿ. مارَ ڪُٽَ.

== لاڻهي ٺپيڪَ ڪَترَ چَلُنا : لَت ٽيڪي هلڻ. لَت تي ٽيڪ ڏيئي هلڻ.

== لاڻهي لَتَهَوَل : محاوره. لَتَ بازي.

== مارَ ڪُٽَ. ڌڪ بڄو. ويوھ. مارا ماري.

● لاڄ : ٿ [ه] لاڄ - شرم - حياءُ. لحاظ - حجاب - عار. غيرت. شرمندگي. عزت. پَتَ. ننگ.

== لاڄ آنا : لاڄ اچڻ - شرم اچڻ.

== لاڄ رکُهنا : لاڄ رکڻ - شرم رکڻ. آبرو رکڻ - عزت بچائڻ.

== لاڄا لُوجي : ٿ. خوشامد. لڳي چڀي.

== لاڄ مَ مَنا : لاڄ وچان مڙڻ. غيرت کان ڪنڌ نہ ڪڍڻ.

== لاڄ ڪَ مَنا : لاڄ ڪرڻ - شرم ڪرڻ.

== لاڄ ڪهونا گَنُوانا : شرم وڃائڻ. بيحيا

ٿيڻ - بيشرم ٿيڻ. عزت وڃائڻ - پَتَ وڃائڻ.

== لاڄ لَجانا : شرمائڻ - لاڄي ڪرڻ.

== لاڄو نَتَ : صفت. لاچارو - لاڄائو - شرميلو. غيرتمند.

== لاڄو نَتِي : ٿ. لاچارو - شرميلي. پاڪدامن - با عصمت. هڪ قسم جي ول - شرم ٻوٽي.

== لاڄو سَ مَنا : شرم ۾ پڏڻ - شرم کان ڪنڌ نہ ڪڍڻ.

● لاڄنا : لازم [ه] شرمائجڻ. شرمندو ٿيڻ - ڦڪو ٿيڻ.

● لادنا : متعدي [ه] بار لڏڻ (وهڻ تي، گاڏيءَ ۾). بار پڙڻ - سامان وجهڻ. بار کڻائڻ. ڪُشتيءَ ۾ مخالف کي ڪلهي تي کڻڻ.

== لادَ ۽ لادي : ٿ. لَڏَ - بار - بوجهو. وهڻ تي لڏيل بار.

== لادَ پهانُڊ : ٿ. سامان لڏڻ جي حالت. لَڏَ پَلاڻ.

== لادَ چَلُنا : لڏو کڻي هلڻ - سامان کڻي روانو ٿيڻ. لڏي وڃڻ - ڪُوج ڪرڻ.

== لادنا پهانُڊنا : لڏڻ پلاڻ - لڏ پلاڻ ڪرڻ. سفر تي روانو ٿيڻ - ڪُوج ڪرڻ.

== لادو : صفت. لادو (وهڻ) - بارگير.

== لادي : ٿ. لَڏَ - بار بوجهو. هَڻَ (ڏوبين جي).

== لاديا ۽ لادي : صفت. بار کڻندڙ. بار ڏيئيندڙ. بارگير.

== لادے لادے پهرنا : لڏو کنيو گهمڻ. بار سان لڏيو وٺڻ.

● لاسے پتر لنگانا : واقف ڪرڻ . هيرائڻ .
چشڪو وجهڻ . چار ۾ ڦاسائڻ .

● لاش ۽ لاشين : ٿ [ف] لاش - لاشو . جنازو .
- لاش پستی : ٿ . موت جي سبب جو اطلاع .
- لاش پتر آنا : لاشي تي اچڻ - موت تي اچڻ .
ڪلهي ڪانڌي ٿيڻ .

● لاش پتر آنا : لاشو ٿي پوڻ . مري وڃڻ .
- لاش ڏالو : لاش ڪرڻ . ماري وجهڻ .
قتل ڪرڻ .

● لاشون ڪے پشمتے لنگنا : لاشن جا ڍير لڳڻ .
- لاش : ذ. لاشو . بدن - جسم . (صفت) هيٺو . اڀرو .
● لاف : ٿ [ف] پٽاڪ .

● لاف زن : صفت . پٽاڪي . پاڻ ٻڌائيندڙ .
- لاف مارنا : پٽاڪ هڻڻ .

● لاکهه : عدد [ه] هڪ عدد - سؤ هزار -
لک . (صفت) بيشمار .

● لاکهه باتين : ٿ . گهڻيون ڳالهيون . ڪڏين ڪم .
- لاکهه پتر بهاري هونا : لکن ۾ هڪڙو هڻڻ .
لاڻاڻي هڻڻ - بينظير هڻڻ .

● لاکهه لاکهه : صفت . لک لک بي انداز -
بيشمار .

● لاکهه لاکهه سمجهانا : لکين پيرا سمجهائڻ .
ڏاڍو سمجهائڻ . گهڻي هدايت ڪرڻ .

● لاکهون : صفت . لکين . بيشمار .

● لاکهه ٿ [ه] هڪ قسم جو ڪونر جهڙو
وڪر (جنهن مان ڳاڙهو رنگ ٺهي) - لاک .

● لاکهه کي چوڙياڻ : ٿ . لاک مان ٺهيل
چوڙيون (جي سهاڳ جي نشاني طور استعمال ٿين) .

● لاکهه لنگانا : لاک تي مهر هڻڻ - سيل
ڪرڻ .

● لاکهي : صفت . لاک جو . لاک وارو . لاک

● لاڙ ۽ لاڙ : ذ [ه] لاڙ . پيار . انگل . نخرو .
- لاڙ پيار : ذ . لاڙ پيار - لاڙ ڪوڏ . قرب
محبت . انگل آرو .

● لاڙ ڪرنا : لاڙ ڪرڻ . انگل ڪرڻ .
- لاڙ لاڙ : صفت . لاڙو - پيارو . پيار
سان پليل . انگلي . (ٿ) لاڙلي .

● لاڙ لڏنا : لاڙ ڪوڏ سان نپائڻ - پيار
سان پالڻ .

● لاڙ لاڙ : صفت [ه] لاڙو . پيارو .
لاڙ ڪوڏ سان نپايل . (ذ) عاشق . گهوت -
لاڙو . نير جو ڪچو ٻوٽو . هڪ قسم جو سانگ .
- لاڙا لاڙي : ٿ . لاڙو لاڙي - گهوت ڪنوار .
عاشق معشوق .

● لاڙو : ٿ . لاڙلي . نازن پلي . ڪنوار - لاڙي .
لار : ٿ [ه] اٿن جي قطار . قطار - صف .

● لارا لارے : ذ [ه] بهانو - حيلو - عذر .
- لارا ليري : ٿ . نت نئا . بهاني بازي . کوٽناٿ .

● لارا ليري لنگانا : بهانا ڪرڻ . اڇ سپاڻي ڪرڻ .
کوٽناٿ ڪرڻ .

● لاڙهيا : صفت [ه] گهورو - مشتاق . دلال
سان ملي وڪري جي شيء جي ساراھ ڪندڙ .
ٺڳ - فريبي .

● لاڙهيا پن : ذ . دلال سان ملي وڪري واري
شيء جي تعريف ڪرڻ جي حالت (جيئن آھا
مهاڻگي ۽ جلد وڪاسي) . دغا باز - ٺڳي .

● لاسا : ذ [ه] هڪ قسم جو لڳلڳدار مادو .
(ڪونر جهڙو ٿئي ۽ پکين ڦاسائڻ لاءِ ڪم
آڻيندا آهن) . سيرس جو هڪ قسم . عادت - هير .
چشڪو . جهيڙو .

● لاسا لنگانا : ڦاسائڻ . پن کي ويڙهائڻ .
جهيڙو ڪرائڻ . پٺيان ڪا ڦڪڙي لائي ڇڏڻ .

- لاگت؟ آنا، بيٺهئا، لکنا: خرچ ٿيڻ -
رقم لڳڻ.

● لال؟ لال: ذ [ف. ه] ڳاڙهو رنگ.
لال - ياقوت. ڳاڙهي رنگ جو پکي. چٽوئي -
رتي. (صفت) ڳاڙهو - سُرخ. ٻرندڙ - ڊڪندڙ.
ڪاوڙيل. لاڏلو. (ذ) ٻالڪ - پُٽ.

- لال؟ آگهئا: (طنزاً) بد زباني ڪرڻ - گار
گند ڪرڻ.

- لال؟ اسلي: ٿ. گدامڙيءَ جو هڪ قسم.
- لال؟ انڊرائين؟: ٿ. ول جو هڪ قسم.
- لال؟ انگارا: ذ. بڪندڙ ٽانڊو. (صفت) تمام
ڳاڙهو - ٽانڊي جهڙو. تمام ڪاوڙيل - ڪاوڙ ۾
تي بهاه ٿيل.

- لال؟ بهجڪڙو؟: ذ. بيوقوف - چٽسو. نادان.
اهو ماڻهو جو پاڻ کي نهايت عقلمند سمجهي
(اڳئين زماني جو هڪ فرضي سياڻو ماڻهو، جنهن
کان مشڪلات جي وقت ۾ ماڻهو سوال ڪندا
هئا، ۽ هو عجيب و غريب جواب ڏيندو هو).
- لال؟ بچلا: ذ. ساڳ جو هڪ قسم.

- لال؟ بخارو؟: ذ. تپ جو هڪ قسم (جنهن ۾
سڄو بدن ڳاڙهو ٿي وڃي).

- لال؟ بهههوکا: صفت. تمام ڳاڙهو. ڪاوڙ
۾ ڳاڙهو (مُٺهن).

- لال؟ بيگ: ذ. ڀنگين جو پير. ڪنهن واري
جيت جو هڪ قسم.

- لال؟ بيگي، بيگيا: ذ. پَنگي - چُهڙو.

- لال؟ پري: ٿ. ڳاڙهي پوشاڪ پائيندڙ عورت.
ڳاڙهي رنگ جو شراب.

- لال؟ پڙ؟ جانا: ڳاڙهو ٿي وڃڻ. ڏاڍو
ڪاوڙجڻ. پڇي لال ٿيڻ. ڦيڪو ٿيڻ -
شرمندو ٿيڻ.

مان ٺهيل (رنگ وغيره). (ذ) سرخي مائل (گهوڙو).

● لاکھا: ذ [ه] لاڪھ مان ٺهيل ڳاڙهو
رنگ (جو عورتون سونهن لاءِ چين کي هٿنديون
آهن). لالائي - سرخي. ڳاڙهي رنگ جو هڪ پکي.
- لاکھا جمانا، لگانا: چين تي - سرخي هئڻ.
چٽ ڳاڙها ڪرڻ.

● لاڪھئا: متعدي [ه] لاڪ هئڻ.

● لاگت: ٿ [ه] لاڳاپو - تعلق. ڳانڍاپو.
واسطو. چاهه. محبت - پيار. سواد - مزو.
اسنگ - خراش. دشمني - وير. بغض - حسد.
پهچ - پچندي. سازش. اڪل. هٿ جي صفائي.
ڌيان. توجهه. گُجهه - راز. (تابع فعل) جهڙو -
مثل - وانگر.

- لاگت باندھئا: وير رکڻ - دشمني رکڻ.

- لاگت پتر: تابع فعل. مقابلي ۾.

- لاگت پيدا ڪرنا: دشمني پيدا ڪرڻ.

- لاگت ڏانڊو؟: ٿ. دشمني - عداوت - اڻٻڌت.

- لاگت رکھئا: لاڳاپو رکڻ - تعلق رکڻ.
دشمني رکڻ.

- لاگت ڪھلانا: ڪا پڙهيل شيءِ ڪارائڻ.
جادو ڪرڻ.

- لاگت لپھڻ؟: ٿ. پاسخاطري. حمايت -
طرفداري. دغا. فريب. چٽل ول.

- لاگت لگھئا: عشق ٿيڻ - محبت ٿيڻ. نئين
مائٽي ٿيڻ. گناهه لڳڻ.

- لاگتن؟: لاڳو.

- لاگو: صفت. چاهيندڙ - خواهشمند. دشمن.
دوست - ساٿي. پاسخاطري ڪندڙ. طرفدار. خريدار.

- لاگو هونا: گهوڙو هئڻ - خواهشمند هئڻ.
جان جو دشمن هئڻ. پٺيان هجڻ.

● لاگت؟: ٿ [ه] خرچ - لاڳت. قيمت. ملهه.

== لال؟ پلڪا ۽ لال؟ پلڪي: ذ. هڪ قسم جو
گاڙهي رنگ جو ڪبوتر (جنهن جا ڪٽپ ۽
پنچ اڃا ٿين).

== لال؟ ٻوتھو: ذ. گاڙهو پٿرو.

== لال؟ پيلا ۽ لال؟ پيلو: صفت. گاڙهو پيلو.
سخت ڪاوڙيل - غضبناڪ.

== لال؟ پيلا هونا: ڪاوڙ ۾ گاڙهو پيلو ٿيڻ.
سخت ڪاوڙجڻ.

== لال؟ پيلي آنڪهي ڪٽرنا: اڪيون گاڙهيون
سايون ڪرڻ (ڪاوڙ ۾). ڪاوڙجڻ - ناراض ٿيڻ.

== لال؟ جوڙا ۽ لال؟ جوڙي: ذ. شاديءَ جو
گاڙهو وڳو (ڪنوار لاءِ).

== لال؟ چٽرا: ذ. جابلو ٻوٽي جو هڪ قسم.

== لال؟ ڏورے: ذ. گاڙهيون نسون (جي اڪين
۾ ڏسبيون آهن).

== لال؟ رڪ: ث. شھ. رڪ - شريان (جنهن
جي وسيلي سڄي جسم ۾ رت پهچي ٿو).

== لالڙي ۽ لالڙيان: ث. ننڍڙو لال. هيري جو
هڪ قسم - ٿامڙو. گاڙهو پٿرو.

== لال؟ ساڳ: ذ. ساڳ جو هڪ قسم - مريڙو.

== لال؟ ڪٽرنا: گاڙهو ڪرڻ. مالا مال ڪرڻ.

== لال؟ ميراڇ: ث. گاڙهو مريڇ.

== لال؟ مٿرغا: ذ. ٻوٽي جو هڪ قسم (جنهن
جو گل گاڙهو وڏو ۽ ٿئي).

== لالئون لال: ذ. تمام گاڙهو. (محواره) مالامال.
خوش خرم.

== لال؟ هوجانا: گاڙهو ٿي وڃڻ. ڪاوڙ ۾ لال

ٿيڻ - ميرو پهچي گاڙهو ٿيڻ. رڇي وڃڻ (ساري).

== لالی: ث. گاڙهاڻ - سُرخي. آبرو - عزت.

دادلي - لازلي. خوشي.

● لالڇ: ذ. ث [ھ] لالڇ - لوپ. حرص - طمع.

== لالڇ؟ خورا: صفت. لالڇي - لوپي.

== لالڇ؟ دينا: لالڇ ڏيڻ - طمع ڏيڻ.

== لالڇ؟ ڪٽرنا: طمع ڪرڻ. حرص ڪرڻ -
لوپ ڪرڻ.

== لالڇ؟ ميڻ آنا: لالڇ ۾ اچڻ - لوپ ۾ اچڻ.

== لالڇي: صفت. لالڇي - لوپي - طامع.

● لال، لالا: ذ [ھ] خطاب ڪرڻ جو لفظ -

جناب - سائين. هندن جو هڪ لقب. وائيو -

دڪاندار - شاهوڪار. (هندن ۾) ٻي ۽ - بابو.

سُھرو. (صفت) ڊڄڻو - گيدي.

== لال، بهائي، بهيا: ذ. هندن ۾ عزت وارو

لقب - سُڪي. چڱو مڙس. (صفت) قناعتِي - كفایت

ڪندڙ. ڊڄڻو - گيدي.

== لال، بهائي (بهيا) ڪٽرنا، ڪٽهنا: ميث

محبت سان ڳالهائڻ. پيار ڪرڻ.

== لال، بهيا ڪٽر ڪٽهنا: لوليون ڏيئي

سمهارڻ - ٽٽي سمهارڻ.

== لال، جي: ذ. هندن جو عزت وارو لقب. سھرو.

● لالے: ذ [ھ] آرزو - اميد - تمنا - خواهش.

مايوسي - نا اميدي.

== لالے پٿرنا: آرمين ٿيڻ. مايوسي ٿيڻ.

نا اميدي ٿيڻ. قلت ٿيڻ - گھٽتائي ٿيڻ. آفت ۾

اچڻ - مصيبت ۾ ڦاسڻ. دشوار ٿيڻ - ڏکيو ٿيڻ.

● لانا: متعدي [ھ] آڻڻ. وٺي اچڻ. حاضر ڪرڻ -

پيش ڪرڻ. روبرو ڪرڻ. اڳيان ڪرڻ. خريد

ڪرڻ - ڳڻڻ. پيدا ڪرڻ (جهيڙو). نازل ڪرڻ

(مصيبت).

== لا آتارنا: آڻي رکڻ.

== لا بيٺانا: آڻي ويهائڻ.

== لا دينا: آڻي ڏيڻ.

== لا رکھنا: آڻي رکڻ.

— لانا لنگانا: قرض ۾ چوپايو مال وٺڻ.

● لاندڙ: ذ [ه] ڏسو «لاندڙ».

لانگڪ ۽ لانگڪس: ث [ه] انبار - ڍرڪ - ڍير. ڪٽرو (اناج جو). بوسو. پلال. اناج جو هڪ قسم.

— لانگڪ ڏالڻا: لا بارو وجهي اناج ڍير ڪرڻ.
● لانگڪڻا لانگڪڻا: متعدي [ه] اورانگهڻ - مٿان لنگهي وڃڻ. ٽپو ڏيڻ - چال هڻڻ. گهوڙي تي پهريون دفعو سواري ڪرڻ.

— لانگڪڻن ۾ آنا: اورانگهڻ.

— لانگهه جانا: لنگهي وڃڻ. ڏسو «لانگهه».

■ لاوا: ذ [انگ. Iova] ٻرندڙ جبل مان نڪتل گرم مادو - چار.

● لاوڙ: ذ [ه] هڪ قسم جو ڪوڙو. تماڪ يا سارين جو اوڙو.

لاون: ذ [ه] گندڻ. ٻوڙ.

● لاهن: ذ [ه] چوڏي ۽ جو رس (جو شراب ٺاهڻ ۾ ڪم اچي).

● لاهي: ث [ه] ٻوٽي جو هڪ قسم. ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم. سرنهه جو هڪ قسم. ڪاراڻ مائل گاڙهو رنگ.

● لاڙ: ذ [ه] ٿلهو رسو. ڪوس چڪڻ جو واجهه. اها زمين جا هڪ ٻوڪي سان سڄي ڏينهن ۾ ٻياري سگهجي. ٻيڙيءَ کي ٻڌڻ جو رسو. ڪنهن گروي رکيل شيء جو قرض. گهر - طلب. ٻوڄي. خوشامد.

— لاڙ آهنانا: ڪا شيء گروي رکي قرض ڪرڻ. هارين کي تقاوي ڏيڻ.

— لاڙ چرس: ذ. رسو ۽ چڙهي - واجهه ۽ ٻوڪو.

— لاڙ چالانا: ڪوس جي وسيلي پاڻي ڪڍڻ.

کوهر وهائڻ.

— لاڙ لنگانا: حق چمائڻ. ڪنهن کان قرض جي عوض جائداد وٺڻ.

● لاڙني: ث [ه] لا بارو. چونڊو. لائي. سنگ - ڍل. گيت جو هڪ قسم.

— لاڙني ڪٽرنا: لا بارو وجهڻ.

■ لائي ۽ لائيان: ث [ه] لا بارو. پاڻهي ڦٽندڙ چانور. آيون - ڪچڙا سنگ.

■ لائي: لايا: ذ [ه] ڀڳل آن. ڦٽل. ڦلاريل ڦٽڪي. ڪيرئي جو هڪ قسم.

● لٽ: ذ [ف] چٻ. ڪٽ. ڪٽڙي - ڪينارو. دامن - ٻاڙ. ڪٽي. ڙڪ. گيگ. ڀت جي چوٽي. جبل جو پاسو. (ث) مڇ جا آهي وار جي چين جي مٿان ٿين.

— لٽ بند ڪٽرنا: چٻ بند ڪرڻ. چٻ ٻيڙڻ. مات ڪرڻ.

— لٽ بندھنا: چٻ چٻيڙي پوڻ (مٿان کائڻ سبب).

— لٽ پٽر لانا: چين تي آڻڻ. چوڻ - ڪچڻ.

— لٽ ۽ لنگانا: چين سان لائڻ. پيئڻ.

— لٽ سينا: چٻ سينو. مات ڪرائڻ. گالهائڻ نه ڏيڻ.

— لٽ ڪهولڻا: چٻ ڪولڻ - گالهائڻ. گالهه ٻولهه ڪرڻ.

— لٽ لنگانا: ٻيڪ هڻڻ - ڦيڻي هڻڻ.

— لٽ هيلانا: چٻ چورڻ. گالهائڻ.

— لٽون پٽر آنا: چين تي اچڻ. زبان تي اچڻ (گالهه).

— لٽون پٽر جان (دم) آنا: چين تائين ساهه اچڻ. مرڻ ويجهو هڻڻ. سڪرات ۾ هڻڻ.

— لٽون تڪ آنا: چين تائين اچڻ. زبان

تي اچڻ.

— لبون سے لگانا: چين سان لائڻ.

— لبپس: ث. ”لب“ جو جمع. چپ. مچن جا وار (جي مسلمان ڪٽرائيندا آهن).

— لبپس لپينا: چين جا مٿيان وار ڪٽڻ.

● لبڙا، لبڙي: ث [ه] لبڙا - پٽاڪ. بي ايمان. (صفت) پٽاڪي. بي ايمان. بد معاش.

● لبڙهڙو: صفت [ه] گهاٽو. چيڙهالو.

● لبڙي: ث [ه] لڙي - پوٽيس - مانجهو. گوهيل مٽي وغيره جو پنوڙو.

— لبڙي بانسدهنا: لڙي پڌڻ.

● لبڙو: صفت [ه] ”لبڙو“ جو مخفف - هميشه مرڪب لفظن ۾ ڪم اچي.

— لبڙو: صفت. ڏسو ”لبڙا“. ڪاٻو-ڏاوڙ. بيدولو.

— لبڙو چٽائي: صفت. خوشامدي - چاڀلوس - لاٻڙو چٽو. (ث) پٽاڪ - لڙو.

— لبڙو خندا: صفت. ڪوڙو. پٽاڪي. خوشامدي - چاڀلوس. (ث) لبڙو خندي.

— لبڙو دھون دھون: محاوره. گوڙ گھمسان. هٽل هٽس. ڳڳي. بي ايماني. بدنظمي. انڌ ڌنڌ.

— لبڙو سڀڙو: ث. پٽاڪ سٽاڪ. اجايون ڳالهيون. بي ڍنگائي.

— لبڙو: صفت. ڪوڙي (عورت). پٽاڪڻ. واتراڌي.

— لبڙو هٽها: صفت. ڪاٻي هٿ سان ڪم ڪندڙ. ڪاٻو-ڏاوڙ.

● لبڙڪا: ذ [ه] عادت - هير - خو.

● لبڙلب: صفت [ه] بيوقوف - نادان. (ذ) لپس - چيڙهه - لڳلڳ.

— لبڙلبا: صفت. ليسدار - چيڙهالو - چٽبڙو.

● لبڙلي: ث [ه] بندوق جو ڪٽو.

● لبڙسي ۽ لبڙيا: ث [ه] اها لوڻي يا ڪنگري جا تاري گڏ ٿيڻ لاءِ ڪجي ۽ ۾ ٺنڪيندا آهن.

● لبڙسو: لبڙسو: صفت [ه] اگهاڙو. بيحيا. بيوقوف.

● لبڙهانا: متعدي [ه] آپارڻ - هٽڪارڻ - لالچائڻ. برغلائڻ - ڌٽارڻ. (لازم) وٺڻ - پسند اچڻ (دل ڪي). موھڻ.

— لبڙهاڙو: ذ. ڏاڏر. هٽسي. لوپ-لالچ. چاهه. موھه. رُونگ.

● لبڙهڙو: ذ [ه] گيدوڙو - ليسوڙو.

● لبڙي: ث [ه] ڪمند جو ڪو هيل رس - ڪڪهه.

● لبڙي آجانا: لازم [ه] تارونءَ ۾ سوچ ڏيڻ.

● لبڙي ۽ لبڙي: ذ [ه] لس - سونڌو. ڏنڊو.

● لبڙي ۽ لبڙي: ذ [ه] اڳوڻي - ليڙو - ريڙو. گيدوڙو. (ث) لبڙي ۽ لبڙيا.

— لبڙي (لبڙيا) لگانا: ليڙون هڻڻ - چٽيون هڻڻ.

● لبڙي: ث [ه] پُڪو. لبڙي.

● لبڙي ۽ لبڙي: ذ [ه] ڏڦڙو - چماٽ. هڪ قسم جي رانڊ.

— لبڙي ڏي: ث. ٿڌائي. ڌڪ مڪ.

● لبڙي: ث [ه] ڪوڙ هڻندڙ (عورت).

● لبڙي: صفت [ه] ڏسو ”لبڙي“. پٽاڪي. (ث) ڪوڙو. پٽاڪ.

— لبڙي: صفت. لبڙي-پٽاڪي. ڪوڙو.

● لبڙيا ۽ لبڙي: صفت [ه] ڏسو ”لبڙيا“ لبڙي - پٽاڪي.

● لبڙي: تابع فعل [ه] جهٽ پٽ - جلدي.

تھتا - فوراً .

● لپانا : متعدی [ھ] لپو ڏيارڻ - راڳائڻ .
چٽڪارائڻ .

● لپا : صفت . لپتل - راڳيل .

● لپا هونا : راڳيل هئڻ . ڀريل هئڻ - لپٽيل هئڻ (مٽي ۾) .

● لپائي : ث . لپو - راڳو .

● لپائي ڪٽرنا : لپو ڏيارڻ - راڳو ڪرائڻ .

● لپوانا : متعدي المتعدی . لپو ڪرائڻ - راڳو ڏيارڻ .

● لپيئڻ ميڻ آجانا : مشڪلات ۾ پوڻ . ڏکي ۽ جي چار ۾ ڦاسڻ .

● لپيٽ ۽ لپٽيڻ : ث [ھ] چپي - چر - شعلو . لٽس . لات . تپت - سڀڪ . هوا جو جهٽوٽو . خوشبوءِ - سُرھائ . لڪ - لوھ - ڪوسي هوا .

● لپيٽ آنا : هوا جو جهٽوٽو اچڻ . هڪڙا ٿيڻ .

● لپيٽ چٽنا : لڪ لڳڻ - جهولو لڳڻ .

● لپيٽ دينا : خوشبوءِ ڏيڻ - سڱند ڏيڻ .

● لپيٽ لنگنا : لڪ لڳڻ - جهولو لنگڻ .
لٽس اچڻ - چرائجڻ .

● لپيٽي آنا : خوشبوءِ اچڻ - سُرھائ پڪوڙجڻ .

● لپيٽي ياد هونا : ڏکيون ياد هئڻ .

● لپنا : ذ [ھ] ٿلهي اتي جو سيرو . رپ . چاش . گاهه جو هڪ قسم .

● لپني : ث . ٿلهي اتي جو سيرو . مٺي خوراڪ جو هڪ قسم .

● لپيٽنا : لازم [ھ] چٽوڻ - چٽڻ . ويڙهڻ . چاتي ۽ سان لڳڻ - گلي ملڻ . گڏجڻ . عاشق ٿيڻ . لپيٽجڻ . ڦاسڻ (مصيبت ۾) .

● لپيٽا جانا : ويڙهو وڃڻ . چٽي پوڻ .

● لپيٽا لپنا : ويڙهڻ . لپيٽڻ . پيچ هئڻ .

● لپيٽانا : متعدي . چٽوڙائڻ - چٽائڻ . لڳائڻ . پاڪر پائڻ . ويڙهڻ . لپيٽڻ . ڦاسائڻ . منجهائڻ .

● لپيٽ پٽرنا : گڏجي پوڻ . ويڙهي وڃڻ .

● لپيٽ ڪر رونا : پاڪر پائي روئڻ .

● لپ جهٽپ : ث [ھ] جلدي - تيزي -

ڦٽڙتي . چالاڪي . چوري ۽ سڀني زوري . (صفت)

جلد باز . چالاڪ . هوشيار . (تابع فعل) جهٽ پٽ - تھتا - يڪدم .

● لپيٽ چٽي : ث [ھ] خوشامدڻ - چاپلوڻ .
واترادي .

● لپيٽ چٽ چٽياڻ : ث [ھ] مچي ۽ جو هڪ قسم .

● لپيٽر : ث [ھ] چپي . لٽس - چرات .
هوا جو جهٽوٽو . ڏسو «لپيٽ» .

● لپيٽر شپٽر : ث . اها ڳالهه جا سمجه ۾ نه اچي . تڪڙو ڳالهائڻ . گڏ وڃڻ . حيل حوالا - بهاني بازي . تڪڙو جو ڪم .

● لپيٽر لپٽر : ث . اڍنگي نموني ڪائڻ جو آواز - بيهوديون ڳالهائون .

● لپيٽر ۽ لپيٽر : ذ [ھ] چمات - ٿٿڙ .

● لپيٽر چٽرنا ، دينا ، لنگنا ، مارنا : ٿٿڙ هئڻ - چمات هئڻ .

● لپيٽري ۽ لپيٽريان : ث [ھ] سٺپ وارو آتو (جنهن سان تازي چول ٻار ڪي آڏجي) . لپري - پوٽيس . پٽڪو .

● لپيٽري باند هئا : لپري ٻڌڻ - پوٽيس ٻڌڻ . پٽڪو ٻڌڻ .

● لپيٽسي : ث [ھ] سيري جو هڪ قسم (جو ڪٽڪ جي اتي ۽ ٿوري گيهه مان ٺاهيندا آهن) . جهٽو پوڙهو - ڪراڙو .

● لپيٽڪنا : لازم [ھ] ڊوڙڻ - تڪو هلائڻ - پڇڻ .

جهت هئڻ - لامارو هئڻ. جهت هئي ڪسڻ.
آلٽر ڪرڻ. چڀي نڪرڻ. سور جي سوت آڀرڻ.
وڃ ڪيئون. ٺپ ڏيڻ. چال هئڻ. رڳڻ. جهلڻ
لاءِ ڊوڙڻ.

لٽڪڻ: ٺ. لامارو. جهٽپ. جهٽ. ٽيو.
چال. چيمڪو (وڃ جو). چيبي. شعلو. لات.
لوچ. ٽيڪو. سوت (سور جي).

لٽڪا: ڏ. عادت. هير. مزو. چشڪو.
جهٽ. لامارو. ٽيو. چال. (صفت) بدمعاش.
شودو.

لٽڪا پڙنا: عادت پوڻ. هير پوڻ. چشڪو
اچڻ. مزو اچڻ.

لٽڪا: متعدي. ڊوڙائڻ. پچائڻ. بچ
ڪرائڻ. جهپ هٽائڻ.

لٽڪ ڄانا: ڊوڙي وڃڻ. جهت وڃڻ.
لٽڪ جهٽڪ: ٺ. جلدي. چستي.
ڦوٽي. چالاڪي.

لٽڪ ڪر: تابع فعل. ڊوڙي. جهت پٽ.
ڦوٽي سان.

لٽڪ ڪر آنا: ڊوڙي اچڻ. جلدي اچڻ.
لٽڪ ليٺا: جهپ هئي ڪسڻ. ڦري وٺڻ.
جهپي وٺڻ.

لٽڪي: ٺ [ه]. وڏو ٽانڪو. ڪچو ٽوپو.
ڪوڪ. پانڪ. ڪناري.

لٽڪي بهرنا، مارنا: ڪچو ٽوپو هٽڻ.
ڪوڪڻ. وڏا ٽانڪا هٽڻ.

لٽ لٽ: ٺ [ه]. ڪتي جي ڪاٺ يا بيٺ
جو آواز. لڪ لڪ. چٽڻ جو آواز. چٽ چٽ.
دل جو ڌڙڪو (ڊپ کان). (تابع فعل) جهت
پٽ. يڪسر.

لٽ لٽ ڪرنا: پٽن وانگر ڪاٺڻ.

اڏنگو ڳالهائڻ. بڪواس ڪرڻ.

لٽ لٽ ڪهانا: ٽڪڙو ٽڪڙو ڪاٺڻ.
ڪتي وانگر لڪ لڪ ڪرڻ.

لٽ لٽ: ٺ [ه]. ڪنهن نرم شيء جي
پورجڻ ۽ پٽجڻ جو آواز. پٽ پٽ.

لٽ لٽا، لٽ لٽ ڪرنا: پٽ پٽ
ڪرڻ. ڊڄڻ. ڏڪڻ. پورجڻ پٽجڻ.

لٽ لٽا: متعدي [ه]. ويڙهڻ. لپيڻ. تنه
ڪرڻ. ڪپڙي ۾ ويڙهڻ. وڪوڙڻ. پٽڻ.

جڪوڙڻ. ڦاسائڻ. لٽوڙڻ. گندو ڪرڻ. منجهائڻ.
فريب ۾ ڦاسائڻ. شامل ڪرڻ. گڏڻ. لڪائڻ.

الزام مڙهڻ. راضي ڪرڻ. پيچ ۾ آڻڻ. فريب
۾ آڻڻ.

لٽ: ٺ. ور. وڪڙ. پيچ. تنه. پوش.
ڍڪ. گهريو. ٺڳي. فريب. ڦند. بيٺي ڳالهه.
پيچدار ڳالهه. جنجال. مونجهارو. مصيبت. آلڙ.
لامارو. چپيت.

لٽ: ڏ. شيشي جي چوڙي (جنهن تي سونهري
يا اڇي زريءَ جي تار ويڙهيل هجي).

لٽ جهٽ: ٺ. اٽڪل سٽڪل. ڦند
فريب. دائ پيچ.

لٽ ڪي باتين: مجاوره. چالاڪي ۽ ٺڳيءَ
جون ڳالهيون.

لٽ لٽا: ويڙهي ڇڏڻ. تنه ڪرڻ.
منجهائي ڇڏڻ. ڦاسائي ڇڏڻ. ڏوهه ۾ شامل ڪرڻ.

لٽ لٽ مين آجانا: مصيبت ۾ ڦاسي پوڻ.
وڪڙ ۾ اچي وڃڻ.

لٽ لٽ: ڏ. ويڙهڻ جو ڪپڙو. ويڙهو. اهو
سنڌو جنهن هنڌان ڪپڙو ويڙهجي. اوني
ڪپڙو ويڙهڻ جي ڪاٺي. آڏائي جي هيڪ
ڪاٺي. ٽر.

= لٽُ مَرْدَنُ (مَرْدَنِي) ڪَرْنَا : لٽاڻ -
 پائمال ڪرڻ. لٽُون هڻڻ. پستيون هڻڻ.
 = لٽُ مَرْدَنُ مِي پُڙُنا : پائمال ٿيڻ -
 لٽاڙجڻ. پيعزت ٿيڻ.
 = لٽُها : صفت. لٽير (گهوڙو).
 = لٽُهاؤ : ذ. هڪٻئي کي لٽون هڻڻ جي حالت.
 = لٽِي ۽ لٽيان : صفت. لٽر. هميشه مرڪب
 لفظن ۾ ڪم اچي ”دولتي“. ترڻ ۾ ٺڳون هڻڻ
 جي حالت.
 ● لٽِي ۽ لٽِي : ذ [ف] رِيڙ - ليڙو. اڳوڻي.
 ڪپڙو - لٽو.
 = لٽِي ڪاسائپُ بَنُ جانا : نوڙي ۽ مان نانگ
 بنجن. ڳالهه مان ڳالهوڙو ٿيڻ.
 = لٽِي لينا : ڪپڙا لاهڻ. ڪپڙا ڪسڻ.
 ليڙون ليڙون ڪرڻ. ڏهيون ڪڍي ڇڏڻ. خبر
 وٺڻ - جُٺ ڪرڻ. سڱن تي ڪٽڻ. تنڪ ڪرڻ.
 ذليل ڪرڻ.
 ● لٽاپتا : ذ [ه] مال اسباب - سامان سڙو -
 ٽپوڙاڙي.
 ● لٽاپتتا : صفت [ه] اڀرو - ڏُڀرو.
 ● لٽاڙُنا : متعدي [ه] لٽاڙڻ - پائمال ڪرڻ.
 لٽن سان چيلهڻ. جُٺ ڪرڻ. ذليل ڪرڻ.
 ملامت ڪرڻ. ڏمڪائڻ.
 = لٽاڙُ : ث. لٽوڙ - پائمالي. تنبيهه - جُٺ -
 ملامت. تڪليف - عذاب. ڪم جي گهڻائي.
 ڪوشش - ڊڪ ڊوڙ. ڦٽڪار. محنت ڦڪُ.
 = لٽاڙُ مِي آنا : مصيبت ۾ اچڻ. تڪليف ۾ ڦاسڻ.
 ● لٽُرا ۽ لٽُري : صفت [ه] لوڏيل. نيڪالي
 ڏنل. ڌڪاريل. چغلخور. بچاڙو - لائي چائي
 ڪندڙ. خوشامدي - چاڀلوس. بيوفا. بيمروت.
 جهڳي خور. (ث) لٽُري.

= لٽِيئُون : صفت. شامل. مليل. ويڙهيل.
 لڪل - پوشيدو. پيچيدار. (تابع فعل) ٺڳي ۽
 سان. (ذ) سون جي چوڙي (جنهن تي سوني يا
 چاندي ۽ جي تار ويڙهيل هجي).
 = لٽِيئُون بات : ث. ٺڳي ۽ يافريب واري ڳالهه.
 = لٽِيئِي : ذ. بيسن مان ٺهيل هڪ خاص قسم
 جي ڦلهي ماني.
 ● لٽُ : ث [ه] عادت - عيبت - هير. چٽسڪو.
 (صفت) گڏ وڇڙ - مليل.
 = لٽُ پَتُ : صفت. ڀريل. لٽوڙيل (گند) مٽي
 وغيره ۾). بدحال.
 = لٽُ پَتا : صفت. برباد - تباهه - بدحال.
 = لٽُ پَتُ ڪرنا : ڀري ڇڏڻ (گند) گپ
 وغيره ۾). لٽوڙڻ. هسائڻ.
 = لٽُ پُڙُنا : عادت پوڻ. هير پوڻ.
 = لٽُ ڏالُنا : خراب عادت تي هيرائڻ.
 = لٽُ ڪُترُنا : ڀڄائڻ - پُٺائڻ (پاڻي ۽
 وغيره ۾).
 = لٽُ گهٽُ : ث. عادتون - خصلتون.
 = لٽُ لڱا : هير پوڻ. عادت پوڻ.
 = لٽِي لٽِيا : صفت. عادي - هيراڪ.
 ● لٽُ : ث [ه] ”لات“ جو مخفف -
 لٽ. ٿونتي.
 = لٽُ خورُ : خورا : صفت. لٽون جهليندڙ.
 ڪميٽو - ذليل. (ذ) ٻانهو - غلام.
 = لٽُ روندَنُ : ث. لٽوڙ - پائمالي.
 = لٽُ ڪُندَنُ : ذ. خراب سلوڪ - بدسلوڪي.
 پيعزتي.
 = لٽُ ڪوبُ : صفت. لٽير - لٽُون هڻندڙ.
 = لٽُ ڪهانا : لٽون جهلڻ. پستيون جهلڻ.
 = لٽُ مَرا : صفت. ڏسو ”لت خور“.

== لٽُ پٽِي ۽ نَ : معاوَره . مصيبت جو زمانو .
تڪليف جا ڏينهن .

== لٽُ دينا : وارن جي چٽڪ ڏيڻ . وسَ ۾
ٿيڻ . قبضي ۾ اچڻ .

== لٽُ دھونا : چٽڪ ڏوٽي . شاديءَ ۽ ويهر جي
ھڪ رسم (جنهن ۾ چٽڪ کير سان ڏوٽندا آھن) .

== لٽُ دھلائي : ٺ . اھا گھور جا گھوٽ
جي پيڻ کي چئي ٿي ملي .

● لٽانا : متعدي [ھ] لٽائڻ . سھارڻ . ڏسڻ .
ڪيرائڻ . رکڻ (قبر ۾) .

● لٽائي : ٺ [ھ] ڏور ويوھڻ جي چرخي .

● لٽڻانا : لازم [ھ] آڻوڃڻ . گھيڏڻ (نشي ۾) .

تڪڙو تڪڙو هلڻ . ٺيلارا ڏيئي هلڻ . نخري
سان هلڻ . ڏڪڻ . (متعدي) دير ڪرڻ . ٺارڻ .

پاتائڻ . نقصان ڪرڻ .

● لٽس : ٺ [ھ] ڦِرَ لٽَ .

== لٽس مچانا : لٽَ مچائڻ . ڦِرَ ڪرڻ .
ڦِرَ لٽَ ڪرڻ . فساد مچائڻ .

● لٽڪنا : لازم [ھ] لٽڪڻ . لڙڪڻ . ٽنگجڻ .

اٽڪڻ . لٽڻ . گھڻو وقت بيمار رهڻ . اڌ ۾ رلڻ .

اپرو ٿيڻ . منتظر رهڻ . سڄ لهڻ کي ويجهو ٿيڻ .

== لٽڪ : ٺ . لٽڪڻ جي حالت . آويزش .

ناز نخرو . هلت چلت جو نمونو . موج - مستي .

جن يا ڀريءَ جو پاڇو . چريائيءَ جو اثر .

== لٽڪا لٽڪي : صفت . لٽڪيل . لوڪيل .

(ذ) جادو - منتر . ڪرتب - هٿ نات - شعبدو .

هٽر - گڻ . داغ . طريقو . تدبير . شغل - ڪيل .

ڌنڌو . دغا - فريب . چالاڪي . ٺڳي . ڪامياب

دوا - اڪسير نسخو .

== لٽڪا چٽل جانا : جادو لڳي وڃڻ . اٽڪل

هلي وڃڻ .

== لٽراها، لٽراهن : چغلخوري . لائي چائي .
ڪيلا . لٽچائي - حرڪت . چُرچ .

● لٽرَ : صفت [ھ] پراڻو - ڦاٽل . قيقو .

● لٽه : ٺ [ھ] گند وغيره مان ڀريل هٿو
جي حالت . (صفت) ڀريل - آلودو . بدحال .

== لٽه (پٽه) ڪرنا : پٽڻ - لٽوڻ (گند
وغيره مان) .

● لٽهڙنا، لٽهڙنا : لازم [ھ] پٽڻ - آلودو
ٿيڻ - لٽوڻ . گندو ٿيڻ . (متعدي) لٽوڻ -

پٽڻ (گند مان) . گڏڻ - ملائڻ . راڳو ڏيڻ .

● لٽي لٽيا : ٺ [ھ] لاتونءَ جي ڏور .

اهو ڪپڙو جو ڪپوٽرن کي سڏڻ لاءِ چٽڙ ۾

ٻڌندا آهن . وارن کي ٻڌڻ جي پٽي . لغڙ جو

پُڇ . پٽڪو .

● لٽ لٽين : ٺ [ھ] چٽڪ (وارن جي) -
گهٽ . رسي - نوڙي . ڏور . رولو - سونجھارو .

ڏيکائي . ڏيڏر جو ٻڇو .

== لٽا : ڏ . گهٽ . چٽڪ (وارن جي) . دونهين

جي لٽ . رولو . وقت . (صفت) منجهيل - بيچيدو .

ڪمزور - آڀرو - هيٺو . غريب .

== لٽاھاري : ڏ . ڊگھن وارن وارو جوڳي -

جٽا ڌاري .

== لٽ پٽر : ٺ . مال اسباب - سامان سڙو .

دنيا جا ڪم ڪاريون . ضرورتون .

== لٽ پٽ : پٽا : صفت پيچدار - وروڪڙوارو .

منجهيل . ڏنگو - آڏو ڦڏو . بيخياليءَ سان ويو هيل .

لٽندڙ . آڏونڊڙ . البيلو . ٻاٽو . خوشمزاج . چٽھرو -

سواڊي . گڏوڇڙ . گھائو .

== لٽ پٽي پنگڙي : ٺ . تڙ تڪڙ ۾ ٻڌل

پٽڪو . رنگين پٽڪو .

== لٽ پٽي چال : ٺ . ناز سان هلڻي . مستاني چال .

- لَٺَڪا رَڪھڻا: ڦنگي ڇڏڻ لڙڪائي رکڻ.
 اڌ ۾ رلائڻ (ڪم). بهانا ڪري نارڻ.
 - لَٺَڪا سِيڪھڻا: داغ سڪڻ. اٽڪل سڪڻ.
 - لَٺَڪانا: متعدی. لٽڪائڻ. لڙڪائڻ. ڦنگڻ.
 ڦاسي ڏيڻ. سوريءَ ڇاڙهڻ. دیر ڪرڻ. آسري ۾
 رکڻ. اینگهائڻ (معاملو).
 - لَٺَڪا هاتھ آنا، لَٺَڪنا: اٽڪل هٿ اچڻ.
 سولو طریقو هٿ اچڻ.
 - لَٺَڪا ياد هونا: ٿوڻا ڦیٽا یاد هئڻ. اٽڪلون
 یاد هئڻ. ٿوڻا یاد هئڻ.
 - لَٺَڪَ جاتی رَھنا: ناز نخرو نڪري وڃڻ.
 لاڏ ڪوڏ ڇڏائي وڃڻ.
 - لَٺَڪَ چال: ٿ. ناز سان هلڻي.
 - لَٺَڪَ ڪَترَ چَلَنا: ناز نخري سان هلڻ.
 لوڏ سان هلڻ.
 - لَٺَڪَ میں آنا: موج ۾ اچڻ. خوشيءَ ۾ ڀرجڻ.
 - لَٺَڪَن: ڏ. لڙڪيل شيء. لٽڪڻ. ٽڪَ
 جو هڪ زیور (جو ٺٽ سان گڏ پائيندا آهن).
 ڪَن جو هڪ زیور. لَٺَڻو (گهوڙیال جو).
 ول جو هڪ قسم. پینگھ. پکيءَ جو هڪ قسم.
 - لَٺَڪَ آنا: ڳڻيون اچڻ. اٽڪلون اچڻ.
 ● لَٺَن: ٿ [ھ] آڳاٽو فصل (جو عموماً سٺو
 نہ ٿيندو آهي). خراب فصل.
 ● لَٺَنا: لازم [ھ] اڀرو ٿيڻ - ڪمزور ٿيڻ.
 غریب ٿيڻ.
 - لَٺا: صفت. اڀرو - ڏڀرو. غریب. ڄڻا. ڇڳٽ.
 - لَٺَ جانا: اڀرو ٿي وڃڻ. ڏسو «لَٺنا».
 ● لَٺَنا: لازم [ھ] ڦرجڻ - لَٺجڻ. ڳڻجڻ. تباھ
 ٿيڻ. چوري ٿيڻ. نقصان پرائڻ.
 - لَٺا ۽ لَٺي: صفت. ڦريل - تباھ. (ٿ) لَٺي.
 - لَٺا پُٺا ۽ لَٺي پُٺي: صفت. ڦريل لَٺيل.

تباھ حال.
 - لَٺا لَٺا ڪَترَ مارَنا: زمین تي دسي مارڻ.
 ڏاڍي مار ڏيڻ.
 - لَٺانا: متعدی. ڦرائڻ. لَٺائڻ - آڏائڻ (ملڪیت).
 فضول خرچي ڪرڻ. ورهائڻ (ماڻهن ۾). زمین
 تي ڪيرائڻ - دسڻ. بیتاب ڪرڻ. ڪيلائڻ. ڪلائي
 ڪلائي پٽ ۾ سور وجهڻ.
 - لَٺاڻو: صفت. لَٺائيندڙ - آڏائيندڙ. هٿ ڦاڙو.
 فضول خرچ.
 - لَٺَ جانا: لَٺجي وڃڻ - ڦرجي وڃڻ.
 ڏسو «لَٺنا».
 - لَٺوانا: متعدی المتعدی. ڦرائڻ - لَٺائڻ.
 گھڻو خرچ ڪرائڻ. تباھ ڪرائڻ. نقصان ڪرائڻ.
 - لَٺي پُٺي دِنَ ڪاٺنا: ڏکيا ڏينهن ڪاٺڻ.
 مصیبت جا ڏينهن گذارڻ. ڏکيو گذران ڪرڻ.
 - لَٺیرا ۽ لَٺیرے: صفت. لَٺيندڙ - ڦريندڙ -
 ڦورو. ڳڳ - دغا باز.
 ● لَٺو ۽ لَٺو: ڏ [ھ] لائون (جو ڏور سان
 ڦيرائيندا آهن). رازڪي ڪم جو هڪ اوزار -
 شاهل. دروازي جو مٿيو. (صفت) عاشق - فریفته.
 - لَٺو پُٺو: ڏ. سامان سٽو - مال اسباب.
 - لَٺو دارو: صفت. گول.
 - لَٺو هونا: عاشق ٿيڻ. فریفته ٿيڻ. ڦيرڻ.
 ● لَٺورا ۽ لَٺورے: ڏ [ھ] ڳڳت - ڇڳٽ.
 چُنڊا. هڪ قسم جو شڪاري پکي (جو
 گيري کان ننڍو ٿئي). (ٿ) لَٺوري.
 - لَٺورون والي: ٿ. چُنڊن واري (عورت).
 ڏائڻ. جنڙي.
 - لَٺوري ۽ لَٺوریاں: ڏ. ننڍڙي ڇڳٽ.
 - لَٺوريا: ڏ. وڏن وارن وارو جوگي - جٽاڏاري.
 - لَٺورے آھاڙنا، لَٺنا: چُنڊا پٽڻ. پُٺيان پوڻ.

هڪ ڏوئي لڳڻ.

= لٽورے آتروانا: ٻار جي جهنڊ لٽرائڻ.

= لٽورے ڪهولے پهرنا: اگهاڙي مٿي هلائڻ.

چنڊا ڪولي گهمڻ.

= لٽورے لے ڏالنا: چنڊا پٽي ڇڏڻ.

ڪوڙائي ڇڏڻ.

= لٽوري: ٺ. هڪ قسم جي پوتِي (مٿي ڍڪڻ لاءِ).

● لٽهه؟ لٽهه؟: ذ [ه] لٽ - عصا. سونٽو - ڏنڊو. ترش ڪلامي.

= لٽهه؟ باز: صفت. لٽ سان وڙهندڙ - لٽڙيو.

= لٽهه؟ بازی: ٺ. لٽ بازي. لٽين سان ويڙهه.

= لٽهه؟ مارنا: لٽ هئڻ. رکڻ جواب ڏيڻ.

= لٽهه؟ سونگتر: صفت. زوراور ۽ بيوقوف ماڻهو.

= لٽهه؟ ٺ. "لٽهه" جو تصغير. ننڍڙي لٽ.

= لٽهه؟ ٺيڪڻا: لٽ جي ٺيڪ تي هلائڻ.

= لٽهه؟ ٺا: متعدي. لٽيون هئڻ. لٽين سان

مار ڪيڻ - لٽين مان ڪيڻ.

= لٽهه؟: ذ. لٽين سان وڙهندڙ - لٽ باز.

(صفت) ضدي - هوڏي.

● لٽهه؟: ذ [اردو] ڪڙي جو هڪ قسم -

پٺيو - هيرڪ.

● لٽهه؟ لٽهه؟: ذ [ه] شهتير - ڪار - داسو.

سليپر (ڪاٺي). جريب جو ڏهون حصو.

● لٽهه؟ ٺ [ه] "لوڻا" جو تصغير. لوڻي.

پاڻي پيئڻ جو ننڍڙو ٿانءُ.

= لٽهه؟ ٺونا: لوڻي پاڻيءَ ۾ ٻوڙڻ. ٺپو اونڌو

ڪرڻ. تباھ ڪرڻ. برباد ڪرڻ. بي آبرو ڪرڻ.

ستياناس ڪرڻ. نا اُميد ڪرڻ.

● لٽج؟ ٺ [ه] "لاڄ" جو مخفف. لٽج.

● لٽجنا: لازم [ه] لڄي ٿيڻ - شرمندو ٿيڻ -

ٿيڪو ٿيڻ. (متعدی) لڄائڻ. ٿيڪو ڪرڻ.

ڪيلارو ڪرڻ.

= لٽجنا: ٺ. لٽج - حياءَ - شرم - ٿڪائي. غيرت.

= لٽجا دهر: صفت. لٽجارو - شرميلو.

= لٽجاو: صفت. لٽجارو - شرميلو - حياءَ وارو.

غيرتمند.

= لٽجيلا: صفت. لٽجارو - شرميلو. (ٺ) لٽجيلي.

● لٽجيلا: صفت [اردو] لڳل ڳڏار - چيو هالو.

ليڪڙو. ڪٽڙو - نرم. ڦيٽل.

● لٽجيلا: لازم [ه] ليڪڙو ٿيڻ - نرم ٿيڻ -

ڪٽڙو ٿيڻ. (متعدی) ڪٽڙو ڪرڻ.

● لٽج؟: صفت [ف] "لوچ" جو مخفف [اگهاڙو -

ننگو. بد چال - بد ڪار. بد معاش.

= لٽج؟ بهادر: ذ. بد معاش - شودو.

● لٽجنا؟ لٽجڻ: صفت [ف] بيشرم - بيحياءَ.

بد معاش - لٽج. بد ڪار. فسادِي - جهيٽاڪ.

ٺڳ. چور. جواڙي. (ٺ) لٽجڻي.

= لٽجنا؟: ذ. لٽجائي. بيحيائي - بيشرمي.

بيغيرتي. بد ڪاري. بد معاشي. شرارت. چوري.

= لٽجنا؟ گنڌا: صفت. لٽج لٽب.

= لٽجڻي بات: ٺ. خراب ڳالهه. بيشرميءَ

جهڙي ڳالهه.

● لٽجنا: متعدي [ه] موڙڻ - بيٺائڻ - ورائڻ.

لڄڪاڻڻ. ڪمزور ڪرڻ. هيٺائڻ.

● لٽجڻ: صفت [ه] بيهودو - واهيات. ڍنگو.

بيوقوف - اناڙي. بي معنيٰ (ڳالهه). ڪمزو - هيٺو.

= لٽجڻ آدمي: ذ. بيهودو ماڻهو. بيوقوف ماڻهو.

= لٽجڻ بات: ٺ. اجائي ڳالهه. اٺوئندڙ ڳالهه.

بيهودي ڳالهه.

● لٽجڪنا: لازم [ه] لڄڪڻ. سڙڻ. لوھ.

وغيرھ جو سڙي وري سڌائيءَ ۾ اچڻ. بار سبب

جهڙڪڻ - جهڙڪڻ .

● لڇڪڻڪ : ٿ . لڇڪو . موڙو . مڙي وڃڻ جي حالت . لوڏو . جهوپو - جهڙڪو . ڪنٺرائي - نرمي .

● لڇڪا ۽ لڇڪي : ذ . جهوپو - ڏوڏو . وڙ - موڙ . ٻانڪ جو هڪ قسم .

● لڇڪڻ آجانا : لوڏو اچڻ . جهڙڪو اچڻ .

● لڇڪا ڪهانا : لوڏو کائڻ . موڙ اچڻ - مڙڻ .

● لڇڪانا : متعدي . لڇڪائڻ . نرم شيء کي موڙڻ . لوڏڻ .

● لڇڪڻ جانا : مڙي وڃڻ - ور کائڻ . ڏڪي وڃڻ . لڏي وڃڻ .

● لڇڪندار : صفت . لڇڪندڙ . مڙڻو . لڏندڙ .

● لڇڪي ڪهانا : لوڏا کائڻ . لڇڪڻ .

● لڇڪجانا : لازم [ه] لڳلڳدار ٿيڻ . چيو هالو ٿيڻ . ليسدار ٿيڻ .

● لڇڪڻج : ٿ . ڪنهن شيء جي لڇڪڻ جو آواز .

● لڇڪجا : صفت . لڳلڳدار . گهاٽو (ٻوڙ) .

لڇڪيدار .

● لڇڪا : لازم [ه] جهڙڪڻ - مڙڻ - ورڻ .

● لڇڪا ۽ لڇڪي : ذ [ه] سٺ يا پٺ جي

ڦوري . گهٽندي (سٺ جي) . گهٽ جو هڪ

قسم . مٺائيءَ جو هڪ قسم . کنڊمان ٺهيل بشر

ور وڪڙ واري شيء . بصر وغيره جي سنهي

ڪاٺر . آواز جي گهٽيل . چڱو . لائڊ .

● لڇڪا باندھنا : لاڳيتو ڇوڻ - وٺڻ لائڻ .

● لڇڪي دار : صفت . منجهيل . ويڙهيل .

لاڳيتو . مزيدار (جواب يا تقرير) . گڏين وارو .

ور وڪڙ وارو .

● لڇڪي دار باتين : محاوره . ور وڪڙ واريون

گالهيون . مزيدار گالهيون .

● لڇڪي : ٿ [ه] لڇمي - ڏن - دولت . دولت

جي ديوي .

● لڇڪي گهٽر : ٿ [ه] لڇمي گهر ۾ اچڻ .

ملڪيت گهر ۾ اچڻ . ڏي ۽ چڻ .

● لڇڪي : ذ [ه] اهڃاڻ - پار . نشان - آثار -

علامتون . هلت چلت . لڇڻ - افعال . ڪرتوت .

سپاه . خصلت - خويءَ . اعمال .

● لڇڪي پڪڙ : ٿ [ه] سڀڪهڻا : لڇڻ پيرائڻ -

لڇڻ سڪڻ . خراب عادتون پيرائڻ .

● لڇڪي جهڙ : ٿ [ه] لڇڻ خراب ٿيڻ . ڏڪيا

ڏينهن اچڻ . نياڳ اچڻ . ذليل ٿيڻ - خراب ٿيڻ .

زوال اچڻ . بد صورت ٿيڻ .

● لڇڪي : ٿ [ه] پوري (ميدي مان ٺهيل) .

● لڇڪي : صفت [ه] مڙڻو - لڇڪو . لڳلڳدار .

نرم - ڪنٺرو .

● لڇڪي : ذ [ع] خيال - ڌيان . طرفداري .

مروت . لڇڪي . ننگ . رعايت . شرم . ادب . پرهيز .

● لڇڪي : ٿ [ه] جانا : لڇڪي ڪجي وڃڻ . بيشرم

ٿيڻ . بي ادب ٿيڻ .

● لڇڪي : ٿ [ه] لڇڪي : لڇڪي رڪڻ - خيال رڪڻ .

ادب رڪڻ . پرهيز ڪرڻ .

● لڇڪي : ٿ [ه] لڇڪي : لڇڪي رڪڻ . رعايت ڪرڻ .

مروت ڪرڻ . پاسخاطري ڪرڻ .

● لڇڪي : ٿ [ه] لڇڪي : لڇڪي رڪڻ . شرم وارو .

حياء وارو .

● لڇڪي : ٿ [ه] لڇڪي : لڇڪي رڪڻ . ڏٺو . (ٿ) آڃ

يا بڪ سبب گهٽيل نڙيءَ مان نڪتل آواز .

● لڇڪي : ٿ [ه] لڇڪي : لڇڪي رڪڻ . بڪ يا آڃ کان هيٺو

ٿيڻ . بڪ . لڇڻ .

● لڇڪي : ٿ [ه] لڇڪي : لڇڪي رڪڻ . (ٿ) آڃ

نڙي سڪي ڪندا ٿيڻ (آڃ کان) . آڃ يا

بُڪ ڪان هيٺو ٿيڻ. بُڪ ۾ لڙڻ.

● لڏا لڏو: ٺ [ه] قهه قهه. سَت سَت. لاڳيتو ڪرڻ جو آواز. پَت ڪرڻ جو آواز. (تابع فعل) هڪڙي پٺيان - لاڳيتو - مسلسل.

● لڏا لڏو گيرنا: هڪڙي پٺيان ڪرڻ.

● لڏو: ٺا: متعدي [ه] لڏڻ. ڍوڻڻ. ڪڍڻ (سامان، بار). لڏو ڪڍڻ. پڙڻ (بار). ڦٽ جهلڻ (وڻ). (لازم) لڏجڻ (سامان، بار). ڍوڻجڻ.

● لڏا پهنڏا: صفت. چڱيءَ طرح لڏيل. بار سان سٽيل. لڏيل پلاٽيل. جهينجهيل (وڻ). (ٺ) لڏي پهندي.

● لڏانا: متعدي. لڏائڻ. ڪٽائڻ (بار). ڍوڻائڻ. لڏاوا ۽ لڏاواي: ڏ. لڏو. بار. لڏو (سامان جي).

● لڏاوا ڍينا: لڏو ڪٽائڻ. بار ڪٽائڻ.

● لڏاو: ڏ. بار. لڏو.

● لڏو جانا: لڏجڻ. بار رکجڻ (مٿان). پرڃي وڃڻ (سامان سان). پرڃڻ (ميون، گلن يا ڦڙين سان).

● لڏو: صفت. بار ڪٽڻ جهڙو. بارگير. لاڏو (وهت).

● لڏوائِي: ٺ. لڏائي. ڪٽائي.

● لڏو ڪرنا: لاڏو ڪرڻ. بار برداريءَ لائق بنائڻ (وهت).

● لڏو هڙو: صفت [ه] گهرو. ٿلهو (ڪڙو ڪاغذ). ٿلهو ۽ گهرو. بيڊولو. ٿلهي سمجھوارو.

● لڏو ۽ لڏو: ڏ [ه] مٿائيءَ جو هڪ قسم. لڏون. گنديو. چاڻو. نفعو. لاپ. سوڙي. سوڙ.

● لڏو: ڏ. "لڏو" جو تصغير. ننڍڙو لڏون.

● لڏو بانڻا: لڏون ورهائڻ (خوشيءَ جي

موقعي تي). مٿائي ورهائڻ.

● لڏو بڻا: مٿائي ورهائجڻ. فائدو ٿيڻ.

● لڏو ڪهلا: مٿائي ڪارائڻ. رشوت ڏيڻ.

● لڏو ميا: فائدو ٿيڻ. ڪجهه هٿ لڳڻ.

● لڙو: ڏ [ه] زمين ماڙڻ جو هڪ اوزار (جو

ساڍن چئن فوٽن کان ساڍن ڇهن فوٽن تائين ٿئي).

● لڙو: ٺا: لازم [اردو > ف. لڙو ڏيڻ] ڏکڻ -

ڪڍڻ. ڏڏڻ. لڏڻ. ڊڄڻ.

● لڙو آهڻا: ڊپ کان ڏکي وڃڻ.

● لڙو زانا: متعدي. ڏکائڻ. ڪڍائڻ. ڊيچارڻ.

● لڙو جانا: ڏکي وڃڻ. ڪڍي وڃڻ (خوف

کان). لڏي وڃڻ.

● لڙو زو: ڏ. ڏکي - ڪڍي. ٽوڪي. رڦڻي

(خوف يا بيماريءَ سبب). زلزلو.

● لڙو چڙهڻا: ڏکي وڻڻ. سيٺو تپ

چڙهڻ. ڏکڻ (ڊپ کان).

● لڙو: ٺ [ه] لڙهي - سَر (موتين جي).

هار. ڏاڳو. ڏورو. نوڙيءَ جو هڪ تندو.

لاڳاپو. واسطو. سلسلو. زنجير. جماعت - ٽولي.

● لڙو لڙو: ڏ. سَر - لڙو هڙو. اڪثر

مرڪب لفظن ۾ ڪم اچي "ڏولڙا" = سَر ۽

سَر = لڙو = سَر.

● لڙو بڻهڻا: واسطو ٿيڻ. تعلق ٿيڻ.

● لڙو لڳائڻا: لڙو لڳائڻ. لاڳاپو رکڻ.

وسيلو پيدا ڪرڻ.

● لڙو ميلانا: ميل ميلاپ ڪرڻ. تعلق پيدا

ڪرڻ.

● لڙو مين رهڻا: ڪنهن جي چڱي ۾ هئڻ.

پاسخطاري ڪرڻ. طرفداري ڪرڻ.

● لڙي ۽ لڙيا: ٺ. هار. سَر - لڙهي

(موتين جي). سلسلو - قطار.

- لڙ ڪُني : ت. بازولي. ڏسو "لڙ هڪئي".
- لڙ ڪوري : ت [ه] ڀارن واري عورت - ٻچڙيوال عورت. اولاد ٿ.
- لڙ ڪهڙانا : لازم [ه] آڏوڄڻ. ٿيڻ ڪن - پير پست تي سڌو نه پوڻ. گهيڏڻ (نشي سبب). ڏڪڻ. ناز سان هلڻ. پئجڻ. گمراه ٿيڻ. نيست بدلجڻ.
- لڙ ڪهڙا ڪر چٽلنا : آڏونڌو ٿاڀونڌو هلڻ. آڏيوا ڪائيندو هلڻ. نخري سان هلڻ.
- لڙنا : لازم [ه] لڙڻ. وڙهڻ. لوائي ٿيڻ. جهيڙو ٿيڻ. گليجڻ. مقابلو ٿيڻ. ٽڪرجڻ. هٿين پوڻ. ميلن (اک) - لڳڻ (نظر). انڪڻ (اڪيون). ڀائيواري ٿيڻ. لڳڻ (طبيعت، پيچ). رُسن - ڪاوڙجڻ. ٺهڪڻ. سامهون ٿيڻ. پيچ ڪاڻڻ. ضد ڪرڻ. رڌي ڪرڻ. لڳڻ (ڀاڳ، داغ).
- لڙاڪڻ، لڙاڪا، لڙاڪو : صفت. ويڙهاڪ - ويڙهو. جنگجو. جهيڙاڪار - فسادي. بهادر.
- لڙانا : متعدي. لڙائڻ. ويڙهائڻ. مقابلوڪرائڻ. فساد ڪرائڻ. ٽڪرائڻ. ٺهڪائڻ. ملائڻ (نظر). اڪيون). گنديڻ (ڀائيواري). لڳائڻ (داغ). سامهون ڪرڻ. زور آزمائي ڪرڻ.
- لڙاڻ : صفت. وڙهڻ لائق - ويڙهو.
- لڙائي ۽ لڙائياں : ت. لڙائي - ويڙهه - جنگ. جهيڙو - ٽڪرار. فساد. مقابلو. زور آزمائي. مارڪيٽ. اثبست. دشمني.
- لڙائي بڙهانا : لڙائي ۾ اينگهه ڪرڻ. جهيڙو. وڌائڻ. دشمني وڌائڻ.
- لڙائي بهڙائي : ت. جهيڙو جنگ - دنگو فساد. ويڙهه جهيڙو.
- لڙائي پتر آتر آنا : جهيڙي لاءِ تيار ٿي اچڻ. وڙهڻ لاءِ سنبري اچڻ.

- لڙ باؤلا : صفت [ه] بيوقوف - احمق - ڀوک.
- لڙ بڙا، لڙ بڙا : صفت [ه] لڳلڳدار - ڇيڙهالو. ڪنڀرو - نرم. نامرد - ڪڏو. لڏندڙ. ڀاتو.
- لڙ بڙانا : لازم [ه] ڀاتائڻ. ڀاتو ڳالهائڻ. آڙڻ. ٿاڀوڻ.
- لڙ ڪڻ : ذ [ه] "لڙ ڪا" جو مخفف. چوڪرو.
- لڙ ڪڻ بڏهه : ذ. ننڍپڻ جي سمجهه. ڪم عقلي - ناداني.
- لڙ ڪڻڻ، لڙ ڪڻڻا : ذ. ڀارائي - چوڪرائي. ننڍپڻ. ناداني. هلاڪائي - ٽرڙائي.
- لڙ ڪڻڻ ڪا ڪهڻا : ننڍپڻ جو زمانو هئڻ.
- لڙ ڪڻڻ ڪي باتين : محاوره. ڀارائون ڳالهيون. بيوقفيءَ جون ڳالهيون.
- لڙ ڪا ۽ لڙ ڪي : ذ [ه] چوڪرو - نينگر - ٻار. پست. (صفت) ننڍو - ننڍي عمر جو. نادان - بيوقوف. تجربڪار.
- لڙ ڪا بالا : ذ. چوڪرو. ننڍو ٻار. اولاد.
- لڙ ڪا بالا هونا : چوڪرو ڄمڻ.
- لڙ ڪا بڻنا : چوڪرو بنجڻ. ڀارائي يا بيوقفيءَ جهڙي ڳالهه ڪرڻ.
- لڙ ڪون ڪا ڪهڻل : ذ. ڀارائي راند. سولو ڪم.
- لڙ ڪي ۽ لڙ ڪياں : ت. چوڪري - نينگري. ڌيءَ - دُختر. (صفت) ڪنڀواري. بي سمجهه - نادان.
- لڙ ڪي والي : ذ. ڪنواريتا.
- لڙ ڪي بالي : محاوره. ٻار ٻچا. عيال اولاد. ڪڻنب.
- لڙ ڪي والي : ذ. گهوڙيتا.
- لڙ ڪنا : لازم [ه] رڙهڻ. ڏسو "لڙ هڪنا".

— لڙو انا: متعدي متعدي. ويڙهائڻ. جهيڙو ڪرائڻ.

● لڙهڪنا: لازم [هـ] رڙهڻ. گيسرڻ. بولائيون ڏيڻ. اڻلندو پڻلندو ڪرڻ. ليٽڻ. پوڻ. سمهڻ. مڙڻ.

— لڙهڪانا: متعدي. ڪنهن شيء کي رڙهي ڪرائڻ.

— لڙهڪئي: ت. آڱل پٽل. ليٽ پيٽ. بازولي. رڙهي ڪرڻ جي حالت.

— لڙهڪئي ڪهانا: بازولي پائڻ. آڱل کائڻ. رڙهي ڪرڻ.

● لڙهنا: لازم [هـ] رڙهڻ. ڪرڻ. تيرڪڻ. اڻڻ. بازوليون پائڻ. آفت مڙڻ. بندوق وغيره سان ڊهڻ. هارجڻ. وهڻ (پاڻي).

— لڙهانا: متعدي. رڙهڻ. ترڪائڻ. ڪيرائڻ. آفت مارڻ. ڊاهڻ (بندوق سان). ڪيرائڻ. اوتڻ. وهائڻ. هارڻ (پاڻي).

— لڙهه پڙه ڪر: تابع فعل. آڱلي پٽلي. لپي پيٽي. جيئن تيشن ڪري. خدا خدا ڪري. — لڙهه پڙهه هتا: صفت. آڻلندو پڻلندو. ليٽندو پيٽندو. ڊهندو ڪرندو.

● لڙهيانا: متعدي [هـ] انڌي ورائي سڻ. ڪينار ورائي ٽوپو ڏيڻ.

● لڙيانا: متعدي [هـ] پوئڻ. گهٽڻ (هار، موتي). ستر ۾ پوئڻ. سلسليوار ڪرڻ. ● لس: ذ [هـ] لپس. چيڙهه. لڳلڳ. لعاب.

— لسندار: صفت. چيڙهه وارو. لڳلڳدار. ليسدار.

— لسلسا: صفت. چيڙهالو. لڳلڳدار. (ذ) ليسوڙو. گيلوڙو.

— لڙائي پڙنا: پاڻ ۾ جهيڙو ٿيڻ.

— لڙائي تڙل جانا، ٻهن جانا: لڙائيءَ جو اعلان ٿيڻ. لڙائيءَ لاءِ تيار ٿيڻ.

— لڙائي جهيڙنا: لڙائي شروع ٿيڻ. جنگ چيڙڻ.

— لڙائي ڏالنا: جهيڙو وجهڻ. جنگ ڪرائڻ. جهيڙو پيدا ڪرڻ. فساد ڪوڙو ڪرڻ. ويڙهائڻ (ماڻهن يا پکين کي).

— لڙائي ستر پتر مول: لينا: جهيڙو سير تي ڪڍڻ. مصيبت گهري وٺڻ.

— لڙائي ڪا ڪهيت: ذ. جنگ جو ميدان.

— لڙائي ڪترنا، لڙنا: لڙائي ڪرڻ. جنگ ڪرڻ. ويڙهه ڪرڻ. جهيڙو ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ. دشمني رکڻ. عداوت رکڻ.

— لڙائي مارنا: ميدان مارڻ. دشمن کي شڪست ڏيڻ. جنگ جيتڻ.

— لڙائي مول: لينا: هروڀرو جهيڙي ۾ ٽپي پوڻ. پاڻ کي مصيبت ۾ ڦاسڻ. هروڀرو پئي سان وڙهڻ.

— لڙائي ٿانڊهنا: جهيڙو يا لڙائي جاري رکڻ.

— لڙائي هونا: لڙائي ٿيڻ. جهيڙو ٿيڻ. تڪرار ٿيڻ. دشمني ٿيڻ. اثبت ٿيڻ.

— لڙي پيڻهنا، پڙنا: وڙهي ويهڻ. هروڀرو وڙهڻ. جهيڙو جاڳائي ويهڻ.

— لڙوت: ت. ڪشتي. پهلواني. ڏسو «لڙنت».

— لڙوسرنا: وڙهي مڙڻ. وڙهي خوار خراب ٿيڻ.

— لڙونا بهيڙنا: وڙهڻ جهيڙڻ. جهيڙو فساد ڪرڻ. بحث مباحثو ڪرڻ.

— لڙونا جهيڙنا: وڙهڻ جهيڙڻ. جهيڙو فساد ڪرڻ. تڪرار ڪرڻ.

— لڙوت: ت. ويڙهه. ڪشتي. پهلواني. زور آزمائي.

- لَسَرُڪا: ذ [ه] ٿورو تعلق - معمولي لاڳاپو.
- لَسَلَسَنا: لازم [ه] لڳلڳ ڪرڻ. چنبڙڻ - جهڻڻ.
- لَسَنَ؟ لَسَسَنَ؟: ذ [ه] ٿورم. لَسَنَ (بدن تي داغ).
- لَسَنا: لازم [ه] لَسَڙڄڻ - پَرڄڻ (گندم).
- چنبڙڻ. سهاڻيندو هئڻ. سوڙهو ٿيڻ. پيچي پيڻ. لپيڇڻ.
- لَسُوڙا ۽ لَسُوڙي: ذ [ه] گيدوڙو - لِسُوڙو. گيدوڙي (وڻ) - لِسُوڙي.
- لَسِي: ث [ه] راڳو - لپيو. انا بيماري جا انب جي رس لڳڻ سان ٿئي.
- لَسِي: ث [ه] اهو ڪير جنهن ۾ گهڻو پاڻي پيل هجي - ڪير جي لسي. ڏڏ.
- لَش؟: ث [ه] ڪٿي ڪي بَڇ ڪرائڻ جو آواز "هڙچُجُ".
- لَش؟ لَش؟ هونا: ٽڪجي چور ٿيڻ. ٽڪجي پوڻ.
- لَش؟ لَش؟ ڪَر؟نا: ڪٿو پچائڻ لاءِ آواز ڪرڻ.
- لَشِي پيشي هونا: ٽڪجي پوڻ.
- لَشَتَر؟: صفت [اردو] بيڪار - نڪمو.
- لَشَتَم؟ پَشَتَم؟ لَشَتَم؟ پَشَتَم؟: صفت [ه] تڪليف سان - ڏکيائي سان. آخرڪار - نيٺ. ڪنهن نه ڪنهن طريقي سان.
- لَشَڪار؟نا: متعدي [اردو] ڪُتن جي بَڇ ڪرڻ (شڪار تي).
- لَشَڪَر؟: ذ [ف] فوج - لشڪر - سپاه - هجور - انبوهه - چانوئي.
- لَشَڪَر ٺوٺ؟ پَر؟نا: لشڪر ٺٽي پوڻ - فوج جو مٿان اچي پوڻ.
- لَشَڪَر؟ چڙها لانا: لشڪر چاڙهي آڻڻ.
- لُطَف؟: ذ [ف] مزو - لذت. خوشي - فرحت.
- عنايت - مهرباني. تازگي.
- لُطَف؟ اُٺاڻا: مزو وٺڻ.
- لَعَل؟: ذ [ف] هڪ ڳاڙهي رنگ جو هيرو.
- لعل آڪهاڙ لينا: شان گهٽائڻ. نقصان پهچائڻ.
- لعل آڳاٽا: خوش گفتاري ڪرڻ. شعر چوڻ. فائدو پهچائڻ. (طنزاً) بد زباني ڪرڻ. گار گند ڪرڻ.
- لعل جَرِي (لنگي) هونا: انوکو هئڻ. قيمتي هئڻ.
- لعل لَکَنا: لعل لڳڻ. جواهرات جڙجڻ. قيمتي ٿيڻ. عجيب ڳالهه ٿيڻ.
- لُغَت؟ ذ [ع] لفظ. جملو. ٻولي. زبان. فرهنگ - ڪوش.
- لُغَت تَراشَنا، گهڙ؟نا: لفظ ٺاهڻ. ڏکيا لفظ، گفتگو يا تحرير ۾ استعمال ڪرڻ. جهڳي هئڻ - بَڪَ ڪرڻ.
- لُغَت جهاڙ؟نا: علميت ظاهر ڪرڻ. ڏکيا لفظ استعمال ڪرڻ.
- لِفافَ ۽ لِفافِي: ذ [ع] ليفافو. پوش. ڏيڪاء. فريب. مُلَمَع. ٽاڪئين شي. راز. پيٽو.
- لِفافَ بَنا ر ڪهَنا: ٻاهريون ڏيڪاء رکڻ. دوکو ڏيڻ.
- لِفافَ ڪهَنا: ليفافو ڪٽڻ. خط جو مضمون ظاهر ٿيڻ. راز کڻڻ. حقيقت ظاهر ٿيڻ.
- لَفَافَ؟: صفت [اردو] بد معاش - غنڊو - لُڇ. بد اخلاق - بد چال - ڪلچڻو. ٻڌاڪي. بيغيرت. (ث) ٻڌاڪ. بيغيرتي.
- لَفَنَگا ۽ لَفَنَگِي: ذ. صفت. بد معاش - لُڇ.
- لَفَافَ ۽ لَفَافِي: ذ [اردو] پڪيءَ جو هڪ قسم - سِرڻ. گيجھه. ڪبوتر جو هڪ قسم.
- لَفَنَدَرا: صفت [ه] بد معاش - لُڇو - شودو.

- بد چال - ڪلچڻو. رولو. ٻڌاڪي - لٻاڙي .
 (ث) لُڪَندُ ري .
 ● لُڪَ: ذ [ه] چڻگ - آلو. چڻي (باهه جي).
 ڪرندڙ تارو. لٽس .
 - لُڪاڻهي، لُڪاري: ث. ٻرندڙ ڪاڻي-آساڙي.
 چوڇڙي .
 - لُڪڻي ۽ لُڪڻيان: ث. ٻرندڙ ڪاڻي-آساڙي.
 چوڇڙي. چيٽا پور (عورت). ڪُڙهي. چڻمو .
 ● لُڪانُ: ذ [ه] ڪُشتيءَ جو هڪ داءُ (جنهن
 ۾ مخالف ڪي ٿڪائي شڪست ڏيندا آهن).
 ● لُڪچِرُ: ذ [انگ. lecture] تقرير درس-سبق.
 ● لُڪڙ: ذ [ه] لڪڙو. ڪاڻي. داسو-ڪام.
 ڊگهي لٽ .
 - لُڪڙُ باز: صفت. لڙيو - لٽ باز .
 - لُڪڙُ توڙ: صفت. ڪٽهرو (گالهائيندڙ) .
 ابوالقوڙات (لفظ). مضبوط. سگهارو .
 - لُڪڙُ هارا ۽ لُڪڙُ هارے: ذ. ڪاڻي-رُ-
 ڪاڻيون وڪڻندڙ. ڪاڻيون ڦوڙيندڙ .
 ● لُڪڙُ ۽ لُڪڙُ: ذ [ه] ڏسو "لڪڙ". داسو-
 ڪام. ڊگهي ۽ ٿلهي ڪاڻي .
 - لُڪڙُ پهوڙ: ذ. ڪاڻ ڪُٽو (پڪي).
 - لُڪڙُ سان: ذ. ڪاڻين جو آڙد .
 ● لُڪڙا ۽ لُڪڙے: ذ [ه] ڪاڻ - بڻد -
 لڪڙو. (صفت) تمام سڪل - ٺوٺ .
 ● لُڪڙُ بڱها: ذ [ه] هڪ قسم جو جانور -
 ڏسو "لڪڙ بڱگا" .
 ● لُڪڙي ۽ لُڪڙيان: ث [ه] ڪاڻي. ڏنڊو .
 لٽ - لڪڻ. ٽيڪ. مدد. (صفت) سخت ٺوٺ -
 سڪل. اپرو .
 - لُڪڙي بازی: ث. لٽين سان ويڙهه - لٽ بازی .
 - لُڪڙي پڪڙنا: لٽ جهلڻ. ٽيڪ وٺڻ .
- لُڪڙي ڪهڻا: ڪاڻ جي تلوار سان وڙهڻ.
 ٻلڻي بازی ڪرڻ .
 - لُڪڙي والا: ذ. ڪاڻين وارو. ڪاڻيون
 وڪڻندڙ - ڪاڻير .
 - لُڪڙي هو جانا: سُڪي ڪاڻي ٿي وڃڻ .
 تمام ضعيف ٿي وڃڻ .
 - لُڪڙي يا چڻا: لٽيون هلڻ. سخت فساد ٿيڻ .
 - لُڪڙي يا ڪهانا: لڪڻ ڪاڻڻ. لٽيون جهلڻ .
 ● لُڪهُ: عدد [ه] "لاڪه" جو مخفف. لک.
 سؤ هزار. هميشه مرڪب لفظن جي منڍ ۾ ڪم
 ايندڙ "لڪه پتي وغيره" .
 - لُڪهُ بخش: ڏاتا: صفت. تمام سخي -
 ڏاتار. لک لُٽائيندڙ .
 - لُڪهُ پتي: صفت. لڪاپتي. تمام شاهوڪار .
 - لُڪهُ پيڙا: ذ. آهو باغ جنهن ۾ تمام گهڻا
 وڻ هجن. انبن جو باغ جنهن ۾ انبن تمام
 گهڻا هجن .
 - لُڪهُ لُٽ: صفت. لک لُٽائيندڙ. لڪلُٽ .
 تمام گهڻو خرچ ڪندڙ .
 - لُڪهُڻي: صفت. لک ڊيڻ ۾ ورتل. لڪاپتي .
 ● لُڪها ۽ لُڪهائين: ث. صفت [ه] چغاخور -
 لائي چائي ڪندڙ (عورت) .
 ● لُڪهنا: متعدي [ه] لڪڻ - تحرير ڪرڻ .
 تصنيف ڪرڻ - ٺاهڻ (ڪتاب). لڪڻ (مضمون،
 خط وغيره). درج ڪرڻ - داخل ڪرڻ. چاڙهڻ
 (بنديءَ تي). ٺاهڻ (مسو"دو). موڪلڻ (خط) .
 - لُڪهڻا: صفت. لکيل .
 - لُڪهڻا: ذ. ليکيت - تحرير. ليکيو. تقدير -
 قسمت. هٿ اکر .
 - لُڪهڻا آگے آنا: لکيو آڏو اچڻ. قسمت جي
 لکڻي موجب ٿيڻ .

وڪڻي. (ٺ) لکھيرن؟

● لکير؟ ■ لکيرين: ٺ [ھ] ليڪ- ليڪو.
پتو (نانگ جو) - گيهو. پتو (ڪڙي تي).
چيلو - گاڏيءَ جي ڦيٽن جو نشان. قطار-
سلسلو - لائين. سيٽ. پراڻي رسم.

■ لکير پتو چلنا: پراڻي رسم تي هلڻ.
هڪلي چالي موجب هلڻ.
■ لکير پيٽنا: ليڪو ڪڍڻ. افسوس ڪرڻ.
پچتائڻ، پراڻي رسم تي هلڻ.

■ لکير کا فقير هونا: پراڻي رسم جو هابند
ٿيڻ. پنهنجي عقل کان ڪم نه وٺڻ.
■ لکير ڪهينچنا: ليڪ ڪيڻ - ليڪو
ڪيڻ. ليڪڻ. حد ڏاهڻ. توبه ڪرڻ. انجام
ڪرڻ. قسم ڪڍڻ.

● لکيرنا: متعدي [ھ] ليڪڻ. ليڪون ڪيڻ.
● لکنا: ٺ [ھ] پيار - نهن - محبت - عشق .
آشناڻي - دوستي . تعلق - لاڳاپو - ڳانڍاپو .
برابري - همسري . مشابھت . ڍنگ - ڊول .
شروعات - آغاز . رسائي - پهچ . مٽ - ٺاڻي .
بانس جي ڊگهي چٽو. آنڪڙي. چانڊو (لغون
جهڻ جو). گن (ٻڙيءَ جو). وڻجهه
(ٻڙيءَ جو).

■ لکنا سگنا: ٺ. ميل ميلاپ. دوستي ياري.
هلندي پڄندي. ڄاڻ سڃاڻ. پيار محبت .
حساب ڪتاب.

■ لکنا ڪهانا: برابري ڪرڻ . مقابلو ڪرڻ -
مٽ ٿيڻ.

■ لکنا لگانا: واقفيت ڪرڻ. دوستي رکڻ -
ياراڻي ڳنڍڻ . شروعات ڪرڻ - ابتدا ڪرڻ .
موقعو ڪيڻ.

■ لکنا لکنا: ڪم شروع ٿيڻ . بنياد پوڻ .

■ لکها پڙها: صفت. پڙهيل ڳڻهيل - تعليم يافتو.
(ٺ) لکيو پڙهيو. لکيو ھم - دستاويز وغيره.

■ لکها پڙهي: ٺ. لکيت - تحرير . دستاويز .
■ لکها پورا ڪرنا: لکيو لوڙڻ. ڏکيا ڏينهن
ڪاٽڻ. مصيبت جا ڏينهن پورا ڪرڻ.

■ لکها ڄانا: لکجڻ. درج ٿيڻ.
■ لکها ڄاڻا: متعدي . لکائڻ - تحرير ڪرائڻ .
لکائي وٺڻ.

■ لکهاڻي: ٺ. لکيت. تحرير. ليکڻي. لکائي.
لکڻ جو ڪم.

■ لکهاڻي پڙهاڻي: ٺ. لکڻ پڙهڻ. لکڻي پڙهڻي.
■ لکھوت: ٺ. لکيت - تحرير . دستاويز .
لکيل اقرار.

■ لکھو دينا: لکي ڏيڻ.
■ لکھو لينا: لکي وٺڻ. لکي ڇڏڻ.
■ لکھنا: ٺ. لکڻ. لکيو. تحرير.
■ لکھنا پڙهنا: لکڻ پڙهڻ. تعليم ۽ تربيت.
■ لکھڻي: ٺ. ليکڪ - قلم - ڪاڪ .
■ لکھو ڄاڻا: متعدي متعدي. لکائڻ. لکائي
وٺڻ.

■ لکھڻي: ٺ. لکيل (موت).
■ لکھڻي ڪو رونا: پاڳ ڪي روئڻ . پنهنجي
نصيب ڪي روئڻ .

● لکھو ٺا: ٺ [ھ] سُرخي - لالائي (پان وغيره
جي). لاک جي مھر.

● لکھوري ۽ لکھوريا: ٺ [ھ] پڪيءَ
سير جو هڪ قسم. هڪ قسم جو جيت - گهر پڙي.

● لکھيا ۽ لکھيائين: ٺ. صفت [ھ] چغلخور -
چيٽاپور (عورت). رنڊي. ڌڪي. لانگ چوٽي - فاحشه.

● لکھيرا ۽ لکھيرے: ٺ [ھ] اهو ماڻهو جو
لاک جو ڪم ڪري يا لاک مان ٺهيل شيون

ٿيڻ (دل). چونڊڻ - لڳي وڃڻ (ڪم ۾). ٿڌڻڻ.
لڳڻ (دوا، باهه).

■ لڳڻ: حرف جار. لڳ - ويجهو - نزديڪ.
ٿاڻين - توڻي.

■ لڳا: صفت. لڳل - گڏ. مليل. چنبڙيل -
چُهڻن. لاڳو. ڳريل - داغي (ميوو). همراھ -
ساٿي.

■ لڳا آنا: شڪايت ڪري اچڻ. چغلي هڻي
اچڻ.

■ لڳا بڻندا: صفت. مطيع. فرمانبردار - چڻيان.
مقرر ڪيل. يار - دوست. متعلق - لاڳاپيل.
قيدي. گرفتار. مبتلا - ورتل. پابند. ٻڌو
(واپار). آڪو.

■ لڳاتار: تابع فعل. لڳاتار. لاڳيتو. هڪٻئي
پٺيان.

■ لڳا جانا: لڳو وڃڻ. پٺيان پوڻ. چنبڙي پوڻ.
■ لڳا دينا: لڳائي ڇڏڻ. ڪوڙي ڇڏڻ. ڏسو
"لڳانا".

■ لڳا رکهڻا: لڳائي رکڻ. ملائي رکڻ -
گڏ رکڻ. رڌل رکڻ - مشغول رکڻ.

■ لڳا رهڻا: لڳو رهڻ - گڏ رهڻ. پٺيان
لڳو وٺڻ. رڌل رهڻ. هلندو رهڻ (ڪم).

■ لڳا لانا: گڏ وٺي اچڻ - پاڻ سان آڻڻ.
پڇاڻي اچڻ.

■ لڳا لڻهڻا: لڳو رهڻ (ڪم ۾) - رڌل
رهڻ - مشغول رهڻ.

■ لڳا لڳايا: صفت. ٺهيل ٺڪيل - جڙيل
ٺهيل. سينگاريل سنواريل. خرچ ۾ آيل. مقرر
ڪيل.

■ لڳا لڳيا: لڳائي ڇڏڻ. ملائي ڇڏڻ.
پنهنجو ڪرڻ - پنهنجي پٽ تي آڻڻ. رڌل رکڻ.

ڪنهن ڪم ۾ هٿ پوڻ. هڪجهڙو ٿيڻ. مٿ
ٿيڻ - برابر ٿيڻ. ميل ميلاپ ٿيڻ - تعلق ٿيڻ.

■ لڳتا هونا: مشابيهت هئڻ - هڪجهڙائي
هئڻ. واقفيت هئڻ. تعلق هئڻ. دوستي هئڻ.
آشناڻي هئڻ.

■ لڳتي ۽ لڳتيا: ٿ. بانس جي ڊگهي چٽو.
پُڄ (لغزو جو).

■ لڳام: ٿ [ف] لغام - عنان.

■ لڳان: ڏ [ه] ڍل. سَنگ. محصول.
پتن وارو هنڌ - گهاٽ.

● لڳائي ۽ لڳائيا: ٿ [ه] عورت. زال -
جوع. سڀينڌي - سُریت. رنڊي - ڪسبائي.

■ لڳائي ڪرڻا: شادي ڪرڻ. سُریت رکڻ.

● لڳندي ۽ لڳدِ يا: ٿ [ه] ڪنهن گهوٽيل
يا پيٽل شيء جي پيني يا چٻڙي.

■ لڳندي بنانا: چٻڙي يا پيني ٺاهڻ. ڪنهن
شيء کي پيهي گوريون ٺاهڻ.

● لڳڙ: ڏ [ه] باز جو هڪ قسم (جنهن
جي ڪنهن تي ڪارا ليڪا ٿين) - لغزو: ڏندو -
سونتو. لڪڻ. لوڙهه. سينخ (لوھ جي).

● لڳڙا ۽ لڳڙي: ڏ [ه] ڦاٽل ڪپڙو - لڳڙو.
پهرائڻ. ٿيلھو.

● لڳڙ بهڪڙا ۽ لڳڙ بهڪڙي: ڏ [ه] جانور
جو هڪ قسم - چتراخ.

● لڳڙسي ۽ لڳڙسيان: ٿ [ه] ڪاٺيءَ
واري انگڙي (جنهن سان وٺڻ مان ميوو پٽجي).

● لڳڙنا: لازم [ه] لڳڻ. ٽڪرجڻ - ٺهڪڻ.
چُهڻ. چنبڙڻ. ملاڻ - گڏجڻ. گنديجڻ. شامل

ٿيڻ. ٺاڙڪجڻ. سڀجڻ. لڳڻ (چغلي، تهمت).

مقرر ٿيڻ (قيمت). بيهڻ (ڪم تي). پوڻ (عادت).

جمن - لڳڻ (بچ، ٿڌو). لڳڻ (چمات، ڌڪ).

هڻي ڇڏڻ (حساب ۾).

لڳا مارنا : ڏوهه ڏيڻ - تهمت رکڻ - الزام مڙهڻ.

لڳنا : متعدي. لڳائڻ. هڻڻ. گڏڻ - ميلائڻ. ڳنڍڻ - جوڙڻ. چنبڙائڻ. ٺهڪائڻ - ٺڪرائڻ. ڦهڪائڻ. شامل ڪرڻ. هڻڻ (چغلي). رڻپائڻ. مقرر ڪرڻ (قيمت). ڪرڻ (خرچ). واپرائڻ - آڻڻ (ڪم). هڻڻ (حساب ۾). پوکڻ (بچ، بونو) لائڻ (دل). ٺاهڻ (پان). مڙهڻ (الزام). وڃائڻ (بسترو).

لڳنا بجهانا : ويڙهائي وري صلح ڪرائڻ. ڇيٽا پورڻ - لائي چائي ڪرڻ. جهيڙو ڪرائڻ. چغليون هڻڻ. ڪن پڙڻ. لڳائڻ والا : ذ. صفت. چغلخور - گلاخور. ڇيٽا پور.

لڳاوڻ : ٺ. لاڳاپو - تعلق. ڳانڍاپو. ميل ميلاپ. اتحاد - ٻڌي. سازش - ڪيڏ. دوستي - يارائي. پيار - قرب.

لڳاوڻ : دکهانا : اخلاص ڏيکارڻ. پيار ڏيکارڻ.

لڳاوڻ : ڪرنا : پاڻ ڏانهن مائل ڪرڻ. محبت ڪرڻ - پيار ڪرڻ. ناز ڪرڻ - نخرو ڪرڻ. دوستي ڏيکارڻ.

لڳا هوا : صفت. لڳل. ميليل. چنبڙيل. لاڳو. گڏيل. ويجهو - نزديڪ. رڌل - مشغول. داغي (سيو).

لڳاوڻ : ذ. تعلق - لاڳاپو. ڳانڍاپو. پيار. پڄندي. مائتي - عزازت. هڪجهڙائي. ملاوت - آبيزش. تهمت.

لڳاوڻ : هونا : لاڳاپو هڻڻ. واسطو هڻڻ - تعلق هڻڻ. محبت هڻڻ.

لڳائي بجهائي : ٺ. لائي چائي. گيلا غيبت. چغلي.

لڳائي لٽري : ڏسو "لڳائي بجهائي".

لڳائڻ رکهڻا : آسري ۾ رکڻ.

لڳ بهڳ : تابع فعل. لڳ ڀڳ - تقريباً. اٽڪل روءِ. جهڙو. جيترو.

لڳ بيٺهڻا : لڳي ويهڻ. ويجهو ٿي ويهڻ. گڏجي ويهڻ.

لڳتا : صفت. لڳندڙ - ٺهڪندڙ. جهيڙو - مشابوھ. ڪمڪندڙ - چڻيندڙ. گهاٽ ڪندڙ (اوزار). اٽڪل روءِ.

لڳتي : صفت. ڪمڪندڙ - چڻيندڙ. دل سان لڳندڙ (ڳالهه). اثر ڪندڙ (ڳالهه).

لڳتي ڪهڻا : حق جي ڳالهه چوڻ. سچ چوڻ. موزون ڳالهه چوڻ.

لڳ جانا : لڳي وڃڻ - جهڻي وڃڻ. شروع ٿي وڃڻ (ڪم ۾). ڪٽي وڃڻ. ملي اچڻ. اثر ڪرڻ.

لڳ چٽهڻا : لڳي هلڻ - گڏجي هلڻ. ويجهو ٿي هلڻ.

لڳ سانڌرا : ذ. ڏڳڙو - يار - چنگهه.

لڳتن : ٺ. لاڳاپو - ڳانڍاپو. شوق - چاهه. آسنگ. خواهش. موج - لٽن. محبت - عشق. ساعت - گهڙي. ٽيٽ جي مقرري. نيڪ ساعت. لڳتن لڳنا : لڳتن لڳڻ. محبت ٿيڻ - عشق لڳڻ. لڳتو : ذ. ڏڳڙو - سيندو - يار.

لڳوانا : متعدي متعدي. لڳرائڻ. هٽائڻ.

لڳي : ٺ. خواهش - آرزو. شوق - چاهه. عشق - محبت. بک. پاسخاطري - طرفداري. ساڙ - جل - ڪام.

لڳي بجهانا : خواهش پوري ڪرڻ. بک

لاڻ. جهيڙو ٿارڻ.

لکي ڪهڻا: خوشامد جي ڳالهه ڪرڻ.
طرفداريءَ جي ڳالهه ڪرڻ.

لکي لپيئي: ٺ. طرفداري - پاسخطاري -
خوشامد جي (ڳالهه). منجهيل (ڳالهه).

لکي لپيئي ڪهڻا: طرفداريءَ جي ڳالهه
ڪرڻ. خوشامد جي ڳالهه ڪرڻ.

لکي لڪائي: صفت. لڳل پنڌل - مقرر ٿيل
(قيمت وغيره).

لکي نه رکهڻا: پاسخطاري نه ڪرڻ -
لحاظ نه رکڻ. رعايت نه ڪرڻ.

لکي هونا: لڳي هئڻ. لڻ لڳل هئڻ.
محبت هئڻ.

لکي: تابع فعل. لڳ. ويجهو - نزديڪ
گڏ. ساڻ.

لکي جانا: گڏو گڏ وڃڻ. پٺيان لڳو وڃڻ.

لکي رهنا: لڳو رهڻ. گڏ رهڻ. پٺيان لڳو.

لکي لکي: تابع فعل. گڏو گڏ. ويجهو
ويجهو.

لکي هاتھ، هاتھون: تابع فعل. گڏو گڏ -
انهيءَ سان گڏ - اڳو پوءِ.

لکھڻا لکھڻي: صفت [ه] چمغلخور.

لڻ: صفت [ه] "لال" جو مخفف. عموماً
مرڪب لفظن جي اڳيان ڪم اچي.

لڻ ٻڌا: ڏ. ڳاڙهن ڪنڀن وارو هڪ قسم
جو جيت. لغڙ جو هڪ قسم (جنهن جون ٻئي
ڪنڊون ڳاڙهيون هجن).

لڻ ٻڌا: ڏ. ڪٻوتر جو هڪ قسم (جنهن
جون پٺيون ڳاڙهيون ٿين).

لڻ ٻوڙيا: ڏ. ڳاڙهي گججي وارو هڪ
قسم جو ڪٻوتر.

لڻ ڇٽا ڇٽا: ڏ. هڪ قسم جو زهريلو ٻوٽو.

لڻيانا: لازم [ه] ڳاڙهو ٿيڻ - لال ٿيڻ.

لڻا لڻي: ڏ [ه] ننڍڙو ٻار - ڇوڪرو.
ٻڻ. لاڏلو - پيارو. بي سمجهه - نادان.

لڻا لڻا: ٺ [ه] نراڻو - پيشاني. پاڳ.
نصيب. قسمت.

لڻا لڻا: لازم [ه] لالچ ڪرڻ - حرص ڪرڻ.
لوپ ڪرڻ. چاهڻ - گهڙڻ. (متعدى) لالچائڻ.
لڻائڻ - هرڪائڻ.

لڻا لڻا: ٺ [ه] لالچ - حرص - طمع. خواهش -
آرزو - چاهه.

لڻا لڻا: ٺ [ه] پاڻيءَ وغيره جو ٻڙڪو
کاڻي نڪرڻ جي حالت. آنگ - آڏو. شوق -
خواهش. خيال. پور - رڳو. طمع - لالچ.

لڻا لڻا: متعدى [ه] للڪارڻ - هڪل

ڏيڻ. پڪارڻ. سڏڻ (مقابلي لاءِ). خبردار ڪرڻ
(حملي کان). نعرو هڻڻ. رڙ ڪرڻ. ٽوڙي ڏيڻ.

ڪاوڙ مان ڳالهائڻ. ڪٽي ڪي بچ ڪرائڻ.

لڻا لڻا: ٺ. للڪار - هڪل. نعرو. ڌمڪي -
ٽوڙي. ڇڏڻ. رڙ. سڏ.

لڻا لڻا: ڏ [ه] ڇوڪرو - ٻار - ٻچو. (ٺ)
لڻي.

لڻا لڻا: [ه] زبان - چپ. بولي. سواد. چشڪو.
ڇٽي ڪرڻ جي حالت.

لڻا لڻا: هونا: زبان بند هئڻ. ڳالهائي نه
سگهڻ.

لڻا لڻا: سڏو: ٺ. خوشامد - چاڀلوسي.
ميٽريون ڳالهائڻ. ليلي چيڻ.

لڻا لڻا: ڪرڻا: چاڀلوسي ڪرڻ - خوشامد
ڪرڻ. مٿيون ڳالهائڻ ڪري هرڪائڻ.

لڻا لڻا: ميڻ لکي رهڻا: هر ڀيرو خوشامد

ڪندو رهڻ. چاڀلوسي ڪندو رهڻ .

● لَمَيَانَا : متعدي [هـ] لَيَلَايُن - منڪ ميڙ ڪرڻ . سَتَ ڪرڻ .

● لَمَ : صفت [هـ] "لَمَبَا" جو مخفف. مرڪب لفظن جي اڳ ۾ ڪم ايندڙ "لَم" "لَمَنگا" وغيره . ڊگهو - لنبو - طويل - دراز .

● لَمَ پَرَا : ذ. صفت. ڊگهن پرن وارو (پکي).
● لَمَ تَنَگَا : صفت. ڊگهي قد وارو - ڊگهو - ڄانگهڙيل .

● لَمَ تَنَگَا : ذ. صفت. وڏين ٽنگن وارو - ڄانگهڙيل .

● لَمَ تَنَگُو : صفت. ڊگهن ٽنگن وارو - ڄانگهڙيل . (ذ) ڊگهه (پکي) .

● لَمَ چَهَوَا : صفت. ڊگهو . ڄانگهڙيل .

● لَمَ دَرَا : ذ. ڪڇڙي جو هڪ قسم .

● لَمَ دَرُ هِيَا : صفت ڊگهي ڏاڙهيءَ وارو - ڊگهه ڏاڙهيو .

● لَمَ ڏِگُو : صفت. ڊگهي قد وارو - لنبو .

● لَمَ دُورُ : ث. ڊگهي دور (جنهن سان مڇي ڦاسائيندا آهن). ڊگهي پچ وارو پکي .

● لَمَ دُورَا لُڙَا : لغڙن کي ڊِڙَ ڏيئي پئڇ ويڙهائڻ .

● لَمَ ڏِهيگُ : ذ. صفت. ڊگهن ٽنگن وارو - ڄانگهڙيل . بيوقوف - احمق . (ذ) ڊگهه پکي .

● لَمَ قَدَ : صفت. ڊگهو - ڄانگهڙيل . بيوقوف .

● لَمَ ڪَنَگَا : صفت. وڏن ڪنن وارو . (ذ) سهو .

● لَمَ ڪَرَدَنَا : صفت. ڊگهي ڪنڌ وارو . ڊگهي گچيءَ وارو .

● لَمَ : ث [هـ] الزام - بهتان - تهمت .

● لَمَ لَگَنا : الزام هڻڻ - بهتان سڙهڻ .

● لَمَبَا ڪَ لَمَيَ : ذ. صفت [هـ] لنبو - ڊگهو -

دراز . ڊگهي قد وارو - ڊگهڙو . بيوقوف - نادان .

● لَمَبَا بَنَنا : روانو ٿيڻ . هليو وڃڻ . پڇي وڃڻ .

● لَمَبَا چَوَڙَا : ذ. صفت. لنبو چوڙو . ڊگهو ۽ ويڪرو . خلاصو .

● لَمَبَا سَفَرُ : ذ. ڊگهو سفر - وڏي مسافري . آخرت جو سفر .

● لَمَبَا ڪَرَنَا : ڊگهو ڪرڻ . طويل ڪرڻ . اينگهائڻ . آسائڻ - روانو ڪرڻ .

● لَمَبَانُ : ث. ڊگهائي - ڊيگهه - طوالت .

● لَمَبَانُ چَوَڙَانُ : ث. ڊيگهه ويڪر . لنبائي چوڙائي .

● لَمَبَا هونا : ڊگهو ٿيڻ . روانو ٿيڻ . رفوچڪر ٿيڻ . هوا کائڻ - گهمڻ .

● لَمَبَاؤ : ذ. ڊيگهه - ڊگهائي . اوچائي .

● لَمَبَائِي : ث. ڊيگهه - ڊگهائي . طوالت . بلندي - اوچائي .

● لَمَبَائِي چَوَڙَائِي : ث. ڊيگهه ويڪر . لنبائي چوڙائي .

● لَمَبُوءُ ، لَمَبُوءُ : صفت. ڊگهو . ڄانگهڙيل - ڊگهن ٽنگن وارو .

● لَمَبُوءُ تَرَا ڪَ لَمَبُوءُ تَرِي : ذ. صفت. ڊگهڙو . بيضوي .

● لَمَبُوءُ ڪَ لَمَبُوءِيَا : ث. صفت. ڊگهي . اوچي . (ث) و ڪ (گهوڙي جي) .

● لَمَبُوءِي تانُ ڪَرُ سونا : چادر تائي سمهي رهڻ . بيڪرو ٿي سمهڻ . آرام سان سمهڻ .

● لَمَبُوءِي تانَنا : چادر تائي سمهڻ . بيڪريءَ سان سمهڻ . وڏي مسافري ڪرڻ . مري وڃڻ . بيخبر رهڻ .

● لَمَبُوءِي چوڙِي هانڪَنا : پٽاڪ هڻڻ - لاف هڻڻ .

د گھو داستان ٻڌائڻ.

● لمبِي (لمبے) سانسُ بھَرُنا، لینا: د گھاساھ ڀرڻ. ٿڌا ساھ کڻڻ. افسوس ڪرڻ. ارسان ڪرڻ.

● لمبِييان ڪَرُنا: گھوڙي کي ڊوڙائڻ. تمام تڪو ڊوڙڻ (گھوڙو، پکي).

● لمبِييان لپينا: تمام تڪو هلڻ. آڏاڻ. وڌاءُ ڪرڻ (گالھ ۾). پٽاڪون هڻڻ.

● لمبِي لمبِي ڏُگُ بھَرُنا: وڏيون وڪون کڻڻ.

● لمبِي هاتھون لپينا: سڱن تي کڻڻ. ڏاڍو ذليل ڪرڻ. طعنا ڏيڻ. ڏسڪائڻ. هيسائڻ.

● لمبِي هونا: ڀڄي وڃڻ - رفوچڪر ٿيڻ. رخصت ٿيڻ. آسھڙ. روانو ٿيڻ.

● لمبِيَرُ: ذ [انگ. number] عدد - انگ نمبر. گڻپ.

● لمبِيَرُ دارُ: ذ. گوت جو پٽيل.

● لمبِيَرِي: ذ. صفت. سلسليوار. نشان لڳل. بيوقوف. بدعاش. مشهور.

● لمبِيُ: ذ [انگ. lamp] بتي (چمني يا لالٽين وغيره).

● لمبِيُٽُ: ذ [ھ] باھ (ڪُورِي جي).

● لمبِيُٽُ ڪَرُ دينا: گاري ڇڏڻ. ٿڪائي ڇڏڻ. هٽجائي ڇڏڻ.

● لمبِيُڪُنَا: لازم [ھ] لامارو ڏيڻ. جھٽ هڻڻ. جھپ هڻڻ. ڊوڙڻ. وڏيون وڪون کڻڻ.

● لمبِيُجا ڪُ لُئجِي: صفت [ھ] هٿن پيرن کان سعدور - پنگلو. ٽنڊو مندو. (ث) لُئجِي.

● لُئجِيهاڙا، لُئجِيهاڙا: ذ [ھ] دنيا جا ڪتراڳ. دنيا جا ڌنڌا ۽ لاڳاپا.

● لُئندا پھندا: ذ. صفت [ھ] سامان سڙي نان لڏيل - ڀريو پُڪليو. ڏسو "لندا پھندا".

● لُئندے پھندے: ذ [ھ] دغا دولاڻ. مڪر

فريب.

● لُئندُ: ذ [ھ] مردانو مخصوص عضوو.

● لُئندِي: صفت. (حقارتا) بزدل - گيدي.

● لُئندُ: صفت [ھ] ويڊيل. - ي لُئل (جسم). ڌڙ. چانگيل (وڻ). - ٿوڙهو (وڻ).

● لُئندُ مَندُ: ذ. صفت. ڏاڙهي مَچُون ۽ مٿو ڪوڙيل. چانگيل (وڻ). مسڪين - ڪنگال.

● نِڌُڪو - لا وارث. ٿرڙو (پکي).

● لُئندا لُئندے: صفت [ھ] لُندو. ڀڄ ويڊيل - بانڊو. چانگيل (وڻ). نِڌُڪو - لا وارث. مٿي

(ٿانون ملڻ جي). سينهوڙي.

● لُئندُ ڪُڙِي ڪُڙِي: لُئندُ ڪُڙِيان: ث [ھ] بازولي - قلابازي.

● لُئندُ ڪُڙِيان ڪهانا: بازوليون پائڻ. ليت ڀيٽ ٿيڻ.

● لُئندُ ورا ڪُ لُئندُ ورے: ذ. صفت [ھ] لُندو. بنا پُڄ (پکي). نڌُڪو - لا وارث. ٿوڙهو - گنجو.

(ث) لُئندُ وري ڪُ لُئندُ وريان.

● لُئندُ ورا رَهَ جانا: نڌُڪو رهجي وڃڻ. اڪيلو رهجي وڃڻ.

● لُئندُهانا: متعدي [ھ] اوٽڻ - هارڻ - پيهڻ. گھڻو پيڻ (شراب). گسراڻڻ - ريڙهڻ. گيهلڻ.

ڪيرائڻ - ٿيلهڻ.

● لُئندُهڪُنَا: لازم [ھ] ڏسو "لُئدُهڪُنَا".

● لُئنگُ: ذ [ھ] انبار - ڍير. گھٽائي. عرصو - وقت.

● لُئنگُ لُنگُنَا: ڍير لڳڻ. عرصو لڳڻ.

● لُئنگُ: ذ [ھ] صف - قطار - لائِي. طرف. پاسو. گوڏ جو اڳيان لڙڪندڙ پاسو.

● لُئنگُ: ذ [ھ] نشان - اهڃاڻ. بيماريءَ جا آهڃاڻ.

سٽي .

- لنگوٺ ڌار : صفت. پيلڪ وارو (لغڙ).
- لنگوٺ ڪهولنا : لانگوٺو لاهڻ. جماع ڪرڻ. اگهاڙو ڪرڻ. ڪشتيءَ کان توبه ڪرڻ.
- لنگوٺي ۽ لنگوٺياں : ٺ. لانگوٺي-لنگوٺي.
- لنگوٺيا : صفت. لانگوٺو ٻڌل. لانگوٺ چاڙهيندڙ.
- لنگوٺيا يار : ذ. ننڍپڻ جو يار-چٽڙن جو دوست-گهاٽو سنگتي.
- لنگوٺي باندھنا : لانگوٺ چاڙهڻ. مسڪين ٿيڻ. دنيا کي تياڳڻ.
- لنگوٺي باندھي بهيرنا : اگهاڙو ٿي گهمڻ (مسڪينيءَ کان). ٻاراڻي وهيءَ ۾ اگهاڙو گهمڻ.
- لنگوٺي بندھو دينا : گوڏ ٻڌائي ڇڏڻ.
- ڦري سڄو ڪري ڇڏڻ - آله تله چٽ ڪرڻ. محتاج ڪري ڇڏڻ.
- لنگوٺي ڪهڻا : لانگوٺي لٽهڻ - چوتو ڪٽڻ. راز ظاهر ٿيڻ. اوگهو ظاهر ٿيڻ.
- لنگوٺي ميس بهانگ ڪهڻا : اڻ هوند ۾ عيش ڪرڻ. غربت ۾ بيفڪري سان گذارڻ.
- لنگور : ذ [ه] پولڙي جو هڪ قسم (جنهن جو ٻوٽ ڪارو ۽ ٻچ تمام ڊگهو ٿئي).
- لنگوري : ٺ [ه] انعام (چوريءَ هٿ ڪرڻ جو). چوري ورائڻ جو معاوضو-پئنگ. گهوڙي جي هلڻيءَ جو نمونو.
- لنگهانا : متعدي [ه] لنگهائڻ - آڪارڻ. هنن پير بهچائڻ.
- لنگهن : ذ [ه] لنگهڻ - فاقو. روزو. وڇوندڙ بيماري.
- لنگهن ڪرنا : لنگهڻ ڪيڻ. فاقو ڪيڻ.
- لنگهنا : لازم [ه] لنگهڻ - آڪرڻ. اورانگهڻ.

- لنگارا ۽ لنگارے : ذ. صفت [ه] بي ننگ. بيشرم - بيحيا. بدمعاش - شودو - لُچ - رولو - آواره. حرڪتي - شير. فسادي - جهيڙاڪار.
- لنگارا پن : ذ. يغيرتي - بيحيائي. بدمعاشي. لچائي.
- لنگر ۽ لنگر : ذ [ف] ٻيڙيءَ جهاز وغيره کي بيهارڻ جو لوهي ڪنڊو. لشڪر وغيره کي کاڌي ورهائي ڏيڻ جو هنڌ.
- لنگر آهانا : لنگر ڪٺڻ - هاڪارڻ.
- لنگر بانسنا : کاڌو ورهائڻ. لنگر ڪارائڻ.
- لنگر توڙنا : ڪشتيءَ جو هڪ داء (جنهن ۾ مخالف کي مٿي کڻندا آهن). مغلوب ڪرڻ - هيسائڻ.
- لنگر ڏالنا : لنگر هڻڻ.
- لنگر لنگوٺا : ذ. پهلوآن جو لانگوٺ - لانگوٺو.
- لنگر لنگوٺا باندھنا ڪسنا : ڪشتي وڙهڻ لاءِ لانگوٺو ٻڌڻ.
- لنگري : ذ. لنگر ورهائيندڙ - کاڌو ورهائيندڙ. ٽالهيءَ جو هڪ قسم.
- لنگر ۽ لنگرے : ذ. صفت [ه] منڊو - لنگو. اهاج. ڪمزور. آنب جو هڪ قسم. (ٺ) لنگڙي.
- لنگر ڪرڻ چلنا : منڊڪائي هلڻ.
- لنگرانا : متعدي [ه] منڊڪائڻ.
- لنگوٺ : ذ [ه] لنگوٺ - لانگوٺو - لنگوٺو. ڪشتيءَ جو هڪ داء. پيلڪ (لغڙ جو).
- لنگوٺا ۽ لنگوٺے : ذ. لانگوٺو - چوتو - ڪچو.
- لنگوٺ باندھنا ڪسنا : لنگوٺ ٻڌڻ - لانگوٺو ٻڌڻ. ڪشتيءَ لاءِ تيار ٿيڻ.
- لنگوٺ بند : ذ. لانگوٺو ٻڌندڙ. جتي

- لُئِیَا : ذ [ھ] ھڪ قوم جو نالو (جا ڪوھ ڪوٽڻ ۽ اوڌڪو ڪم ڪري) .
- لو : جمع حاضر [ھ] وَت . جھل . سنڀال . رک . ذِسُ - نھارُ .
- لَوُ : ث [ھ] چِيِي - شعلو - جَرَّ - پاڙِي (ڪَن جي) . ڌيان - خيال - لَنَ . اميد - آس . هِيڪَ مَنائي - اطمینان . وري وري چوڻ جي حالت - تات - پچار . شوق - چاھ - محبت .
- لَوُ آئُهِنَا : چِيِي نڪرڻ - شعلو نڪرڻ .
- لَوُ بُجُهِنَا : چِيِي گھٽ ٿيڻ . خواهش مرڻ .
- لَوُ بَهَنُ ڪُنَا : ڏئي وغيره جي لات جو وسامڻ وقت پڙڪو ڏيڻ .
- لَوُ لَگَنا : لَنَ ۾ لڳائڻ . مَحَو ٿيڻ . عاشق ٿيڻ . سَنَدَ ڪرڻ .
- لَوُ لَگَنا : لَنَ ۾ لڳڻ . ڌيان لڳڻ - توجهه ٿيڻ . مشغول رهڻ (عبادت ۾) . چِيِي لڳڻ . باھ لڳڻ . محبت ٿيڻ . خواهش ٿيڻ .
- لَوُ نِڪَنا : چِيِي نڪرڻ - شعلو نڪرڻ - لات نڪرڻ .
- لَوُ : ث [ھ] لَوُھ - جھولو - لُڪَ .
- لَوُ چَنا : لَوُھ لڳڻ - لُڪَ لڳڻ . جھولو لڳڻ .
- لَوُ ڪا مارا : صفت . لُڪَ جو سَتِيل - جھولِي جو ساريل .
- لَوُ لَگَنا : لَوُھ لڳڻ - لُڪَ لڳڻ . جھولو لڳڻ .
- لَوَا ۽ لَوِي : ذ [ھ] ھڪ قسم جو ننڍڙو پکي .
- لو بهي : ذ [ھ] لوپُ - طمع - لالچ . سد - خواهش .
- لو بهي ڪرنا : لوپ ڪرڻ - لالچ ڪرڻ .
- لو بهي : صفت . لوپي - لالچي .
- لوبا : ذ [ھ] ھڪ قسم جون قَبِيُون (جي پاڇي ۽ وانگر رڌيندا آهن) .
- لوتھ ۽ لوتھين : ث [ھ] لوٽ - لاشو . ڌَوُ .
- لوتھ ڏالنا : ماري وجهڻ . لاشو بنائڻ .
- لوتھڙا ۽ لوتھڙي : ذ . گوشت جو نُڪر (جنهن ۾ ھڏ نہ هجي) - سَنَدَ . دِگ (رت جو) .
- لوتھا ۽ لوتھي : ذ [ھ] ٻورو - گُون .
- لوتھي ۽ لوتھيان : ث [ھ] لَٹ . لوڙھ .
- لوٽا ۽ لوٽي : ذ [ھ] لوٽو - ڪَونرو .
- لوٽا آئھانا : لوٽو ڪڍڻ . خدمت ڪرڻ . نيچ پورھيو ڪرڻ .
- لوٽا سَجي : ث . سودا کار جو ھڪ قِسم .
- لوٽي ميس نَمَڪَ ڏالنا : گھلانا : سخت قسم ڪڍڻ - وڏو قسم ڪڍڻ .
- لوٽنا : لازم [ھ] آڻڻ . بازولي ڪاڻڻ . ڦٽڪڻ - لُچڻ . ليٽيون ٻائڻ - ليٽڻ (مَئيءَ ۾) . ضد ڪرڻ . عاشق ٿيڻ - موھجڻ . ڦيري وڃڻ - انڪار ڪرڻ . ڦِٽَڻ (ڀاڳ) .
- لوٽ : ث . بازولي . آڏل . بيقراري .
- لوٽ ٻوٽ : صفت . آڏل ٻُٽل . بيتاب . بيقرار . عاشق .
- لوٽ ٻوٽ ھونا : آڻڻ ٻُٽل . بازوليون ٻائڻ . بيتاب ٿيڻ . عاشق ٿيڻ . لُچڻ ڦٽڪڻ . بي آرام ٿيڻ .
- لوٽنا پھيرنا : ڦٽڪندو رهڻ - لُچندو رهڻ . بيقرار رهڻ .
- لوٽ جانا : بازولي ڪاڻڻ . اڏلي ٻوٽ . ڦٽڪڻ . عاشق ٿيڻ . بيقرار ٿيڻ .
- لوٽ لگانا : بازولي ٻائڻ . آڏل ڪاڻڻ . ليٽڻ .

= لوئن: صفت. بازوليون ڪائيندڙ. ڦٽڪندڙ.
 لڻندڙ. چڙيون هڻندڙ. ڪشتيءَ جي وڙهڻ
 جي جاءِ.
 = لوئنا پوئنا: آڻڻ پٽائڻ. لٽڻ پيڙڻ. سمهڻ.
 لڻڻ ڦٽڪڻ.
 = لوئن: سڄي: ٿ. لائيءَ واري ڪار.
 = لوئن: ڪٽوٽر: ڏ. هڪ قسم جو ڪبوتر
 (جو آدامندي بازوليون پائي).
 = لوئني ۽ لوئنيان: ٿ. لٽڻ. بازولي.
 صفا انڪار.
 = لوئنيان ڪهانا: بازوليون ڪائڻ. ڦٽڪڻ. لڻڻ.
 بيقرار ٿيڻ.
 = لوئني لينا: آڻڻ ڪائڻ. صفا انڪار ڪرڻ.
 بي ايماني ڪرڻ.
 = لوئنا: لازم [ه] موٽڻ - واپس ٿيڻ. وري
 اچڻ. آڻڻ. ابتو ٿيڻ.
 = لوئا دينا: موانئي ڏيڻ. ڏسو "لوئانا".
 = لوئانا: متعدي. موانئي. واپس ڪرڻ. ورائڻ.
 وري آڻڻ. آڻائڻ.
 = لوٽ ڀوٽ: ٿ. آبت سبت. هيٺ مٿي.
 آڻڻ پٽڻ.
 = لوئنا: متعدي [ه] لٽڻ. ڦٽڻ. آڇاڻڻ.
 ويران ڪرڻ. ٺڳي ڪرڻ. آڏائڻ (ملڪيت).
 ڪسڻ (دل).
 = لوٽ: ٿ. ڦٽڻ. لٽ. ظلم. تياهي. بربادي.
 ڦٽڻ جو مال. مال غنيمت. رشوت.
 = لوئا ڪهسٽوئا: صفت. ڦٽيل لٽيل. تباھ حال.
 = لوئا لوٽ: ٿ. ڦٽڻ. لٽ. انڌير. ظلم.
 = لوٽ ٻڙنا: ڦٽڻ. لٽ ٿيڻ. ظلم مچڻ.
 انڌير ٿيڻ.
 = لوٽ ٻڙ ڪمڙ: باندھنا: ڦٽڻ تي سندرو

ٻڌڻ. لٽ تي ڪم ڪرڻ.
 = لوٽ ڪا مال: ڏ. ڦٽڻ جو مال. لٽ
 جو مال.
 = لوٽ ڪهانا: ڦٽڻ ڪائڻ. لٽ مار تي
 گذارو ڪرڻ.
 = لوٽ ڪهسٽوٽ: ٿ. ڦٽڻ. ڦٽڻ مار.
 = لوٽ لينا: لٽي وٺڻ. ڦٽڻ وٺڻ. ڦٽڻ ڪرڻ.
 ڪسڻ. تباھ ڪرڻ.
 = لوٽ مار: ٿ. ڦٽڻ. لٽ.
 = لوٽ مچانا ڏالنا: لٽ ٻڌڻ. ڦٽڻ ڪرڻ.
 لٽ مچائڻ. ظلم ڪرڻ.
 = لوٽم لاٽ: لوٽم لوٽ: ٿ. لٽ لٽان.
 ڦٽڻ مار. انڌير. ظلم.
 ● لوئها ۽ لوئهي: ڏ. صفت [ه] ڏلهو متارو.
 ڏٺو مٿو. ڏستو. (ٿ) لوئهي ۽ لوئهيان.
 ● لوچ: ڏ [ه] نرمي. لڇڪو. لوڏ. نزاکت.
 حُسن - خوبصورتِي. چيڙھ - لڳلڳ. وارن
 پٽڻ جي حالت.
 = لوچ دار: صفت. لڇڪو. لڇڪيدار. ڪنٺرو.
 نرم. نازڪ. لڳلڳو.
 = لوچ دينا: آئي ڪي مل ڏيئي وڪڻ پيدا
 ڪرڻ.
 ● لوچنا ۽ لوچن: ڏ [ه] گوشت جو ڍڳ.
 ڪڇڻ. گڻھ. جو هڪ قسم.
 ● لوچ ۽ لوچي: ڏ [ه] ڪتاب جي جلد يا
 منڍ واري پني تي ٺهيل گلڪاري.
 ● لودھ: ڏ [ه] "لودھر" وڻ جي چوڌي
 (جا دوا طور استعمال ٿئي). ٻوٽي جو هڪ قسم.
 ● لودھر: ڏ [ه] وڻ جو هڪ قسم (جنهن جي
 چوڌي دوا ۾ ڪم اچي).
 ● لورا ۽ لورے: ڏ [ه] رولاڪ. رولو (رڍ).

(ث) لوري ۽ لوریاں .

● لوري ۽ لوریاں : ث [ھ] لولي (ميٺو ٻول) يا گيت جي عورتون ٻارڙن کي سمهارڻ وقت سر سان ڳائينديون آهن).

● لوري (لوریاں) دينا : لولي ڏيڻ - لولي ڏيئي سمهارڻ .

● لوڙا ۽ لوڙي : ذ [ھ] مردانو مخصوص عضوو .

● لوڙها ۽ لوڙهي : ذ [ھ] مصالحه پيڻ جو ڀڙ .

● لوڙهنا : متعدی [ھ] ڪپه ٺاڻڻ . اميد ڪرڻ . گهرڻ .

● لوڙهي ۽ لوڙهياں : ث [ھ] آرٽي (ڪپه ٺاڻڻ جي) .

● لوکا ۽ لوڪ : ذ [ھ] چيڀي - شعلو - لات - لهس - چتر - آماڙي .

● لوکا اٽهنا : چيڀي نڪرڻ - آلو آڻڻ .

● لوکا لنگنا : باهه ڏيڻ - ساڙڻ - ٻارڻ . ترک ڪرڻ . خراب ڪرڻ - ناس ڪرڻ . طعنو هڻڻ .

● لوکاڻ : ذ [ھ] هڪ قسم جو ميوو .

● لوڪڻ : ث [ھ] آماڙي - ٻريل بڻدي .

● لوڪنا : لازم [ھ] وچ چمڪڻ - کينون ڏيڻ . چمڪڻ . روشن ٿيڻ .

● لوکي : ث [ھ] ڊگهو ڪڍڻو . آتشبازي جو هڪ قسم .

● لوڪهي : ث [ھ] چيڀي - آلو .

● لوڪهي چلانا : باهه دکائڻ . ڦوڪا ڏيئي باهه ٻارڻ . عاشق بنائڻ .

● لوگ ۽ لوگي : ذ [ھ] ماڻهو - شخص . خلق . قوم .

● لوگ باگ : محاوره . ماڻهو چيڻو - عام ماڻهو . خلاق .

● لوگ هنڱسائي : ث . ماڻهن جي ڪيل .

دسو "جنگ هنڱسائي".

● لوکا ۽ لوگي : ذ [ھ] ڪپڙو - لٽو . اڳڙي - ريڙ - نيڙ .

● لولا ۽ لولي : ذ . صفت [ھ] لولهو (جنهن جا هٿ بيڪار هجن). ٽنڊو . اٻاهج .

● لولا لنگڙا ۽ لولي لنگڙي : ذ . صفت . منڊو ٽنڊو .

● لولاس : ذ [ھ] نشاني . مهرباني .

● لولاسي : ث [ھ] گلن جون ٿاريون (جي گهوٽ جون ساليون کيس شاديءَ رات هڻي ڪنوار ڏانهن موڪلينديون آهن) .

● لولو : ذ . هڪ قسم جو خيالي جانور (جنهن جو نالو وٺي ٻارن کي ڊيچاريندا آهن) - ٻاٽو - جوجاڻو . (صفت) بيوقوف - اڻاڻو . چريو . خفقاني .

● لولو بنانا : بيوقوف بنائڻ . چريو ڪرڻ . چيڙائڻ .

● لولوين : صفت [ھ] غرق - ٻڏل - مسحو (خيال ۾) .

● لولوين هونا : ڪنهن خيال ۾ غرق ٿيڻ - مسحو ٿي وڃڻ .

● لوسو : ذ [ھ] هڪ قسم جو مشهور جانور - لوسو . (صفت) عيار - چالاڪ - ٺڳ . (ث) لومڙي .

● لومنا : لازم [ھ] لٽڪڻ . ڪڪر مڙڻ . منحصر هئڻ .

● لون : ذ [ھ] لوڻ - نمڪ .

● لونا : ذ . صفت . ليڻ وارو . لوڻاڻيل . کارو . (ذ) ڪلر .

● لونار : ذ . لوڻ ڪاڻ - ٽونار . ڪلراڻي زمين . لون چيڙ ڪنا : لوڻ پُرڪڻ .

● لون مِرَچ لنگنا : لوڻ مرج لڳائڻ . ڳالهه

۾ وڌاءُ ڪرڻ. مزیدار بناڻن (ڳالهه).

— لُونِي : ٿ. لُون. ڪَلَرُ.

— لُونِي ۽ لُونِيءَ : ڏ. ساڳ جو هڪ قسم.

لُونڪ. (صفت) لون ٺاهيندڙ - نوناري.

— لُونِي جهڙو نا : ڪلر چڻ (ڀتين مان).

— لُونِي لَکَڻا : ڪَلَرُ لڳڻ. ڪلر پيدا ٿيڻ.

● لُونِيءَڙو : صفت [ه] ڊگهو - لانبٺ. بيوقوف.

● لُونِيءَڙي : ٿ [ه] آڻيڻ جو آچار.

● لُونِيءَڙو : ڏ [ه] آڌڪ مهينو. (صفت) - وڌيڪ.

آجايو.

● لُونِيءَڙو ۽ لُونِيءَڙا : ڏ [ه] چوڪرو - ٻار.

ٻُٽ. غلام - ٻانهو. مفعول چوڪرو - لونڊو.

نادان - بي سمجهه. واهيت - ٿرڙو.

— لُونِيءَڙي : ڏ. چوڪرائي - ٻارائي. ٿرڙائي.

— لُونِيءَڙا : صفت. چوڪرن جهڙو. اهو

ماڻهو جو چوڪرن سان سنگت رکي. ٻارائي

طبيعت وارو.

— لُونِيءَڙي ۽ لُونِيءَڙا : ٿ. ٻانهي - گولي -

نوڪريائي. (صفت) فرمانبردار - مطيع.

— لُونِيءَڙا : ٿ. چوڪري. ڌيءَ - دُختر.

— لُونِيءَڙي لڙاڙي : محاوره. ٻڌاڪي چوڪرا.

● لُونِيءَڙو : ڏ [ه] گرم مصالحه جو هڪ

قسم. نڪ ۾ پائڻ جو هڪ ڳجه. (لونگ جهڙو ٿئي).

— لُونِيءَڙو چڙو : ڏ. بيسڻ جا ڦلڪا. ڪبابن

جو هڪ قسم (جنهن ۾ بيسڻ مليل هجي) -

ٽُڪڻا (ميد ۾ جا).

● لُونِيءَڙو لُونِيءَڙو : ڏ [ه] لُونِيءَڙو.

● لُونِيءَڙو : ڏ [ه] "لُونِيءَڙو" جو مخفف. ريل جو

سليپر. وڏو تڻو (جنهن تي هڪ ئي وقت چار

پنج ماڻهيون پڄن).

— لُونِيءَڙو : ڏ. لُونِيءَڙو جو پُورو.

— لُونِيءَڙو : ڏ. لُونِيءَڙو جي سامان جو دڪان.

— لُونِيءَڙو : صفت. لُونِيءَڙو - لُونِيءَڙو مان ٺهيل.

(ڏ) لُونِيءَڙو وڪڻندڙ.

● لُونِيءَڙو : ڏ [ه] هڪ قسم جو مشهور ڌاتو -

لُونِيءَڙو. استري (ڪپڙن جي). ترار - تلوار.

(صفت) سخت - مضبوط. ڳرو.

— لُونِيءَڙو : تلوار هلائڻ - تلوار سان وڙهڻ.

— لُونِيءَڙو : ترارون لڳڻ - جنگ ٿيڻ.

— لُونِيءَڙو : استري ڪرڻ (ڪپڙن کي).

— لُونِيءَڙو : ڏ. لُونِيءَڙو (ٿ) لُونِيءَڙو.

— لُونِيءَڙو خانو : ڏ. لُونِيءَڙو جو دڪان.

— لُونِيءَڙو : لُونِيءَڙو : صفت. تمام ڏاڍو - تمام

سخت - نهايت مضبوط.

— لُونِيءَڙو : هو جانا : ڪنهن شيءِ جو نهايت

سخت ٿي وڃڻ.

— لُونِيءَڙو : ڪنهن جي بهادريءَ جو قائل

ٿيڻ. ڏاڍو ڪري. چڻ. استاد ڪري مڃڻ.

— لُونِيءَڙو : ٿ. لُونِيءَڙو ڪپڙن واري لَٽ -

لوڙو.

● لُونِيءَڙو : ڏ [ه] رت. ڏسو "لُونِيءَڙو".

● لُونِيءَڙو : لُونِيءَڙو : ٿ [ه] لُونِيءَڙو - اوني چادر.

گوهيل آڻي جو چاڻو.

— لُونِيءَڙو : لُونِيءَڙو : لُونِيءَڙو. بيهڙي ٿيڻ.

● لُونِيءَڙو : ڏ [ه] لُونِيءَڙو (ٿ) لُونِيءَڙو.

● لُونِيءَڙو : ڏ. صفت [ه] ڏيئي لُونِيءَڙو

جو کوٽو - ڪپڙو. ڪميٽو - رڌيل. قرض وغيره

وڻي نه موٽائيندڙ.

● لُونِيءَڙو : ڏ [ه] ٽُڪڻو رسو. ڪوس جو رسو.

جهاز جو نوڙو. وڏو چپو.

— لُونِيءَڙو : ٿ. ٻيڙي ۽ چڪڻ جي رسي.

● لُونِيءَڙو : صفت [ه] رت ۾ ٻڌل - رت ۾ ڳاڙهو.

● لَهَرُ: ذ [ه] ڊگهي ۽ ويڪري پوشاڪ (پهراڻ وغيره). هڪ قسم جو طوطو. چوغو - لبادو. ڊگهي چٽو. جهنڊو.

● لَهَرُ: لازم [ه] مائل ٿيڻ. دل ٿيڻ. عاشق ٿيڻ.

● لَهَرُ ۽ لَهَرِي: ث [ه] چولي - مَوج - لهر. خيال - پُور - رِيچڪ. چريائي - سودا. ولولو - شوق. امنگ - آدمو. جذبو. جوش - مستي. عضون جي رڻي (نانگ وغيره جي ڏنگ کان). هوا جو جهوڻو. ساون پوئن جو لوڏو - لهرو. ڪمند جو ڦوڙهو. هڪ قسم جو ڀرت.

● لَهَرُ: آنا: لهر اچڻ - چولي اچڻ. آدمواڻڻ - جذبو جاڳڻ. خيال اچڻ. پُور پوڻ. زهر جي اثر کان بدن ڏڪڻ.

● لَهَرُ: آلهنا: لهر آڻڻ - چولي آڻڻ. آدمو اچڻ. پور پوڻ - رِيچڪ جاڳڻ. خيال ٿيڻ. شوق ٿيڻ.

● لَهَرُ: بهر: ث. گهڻائي - ڪثرت. خوشحالي. موج. مستي. رونق. خوشي. سڪ. برڪت.

● لَهَرُ: بهر: هونا: گهڻي خوشي هئڻ. خوشحالي هئڻ. مزو ۽ آرام هئڻ. ڏاڍو مينهن وسڻ.

● لَهَرُ: جهوڻا: امنگ پيدا ٿيڻ. شوق ٿيڻ. رِيچڪ جاڳڻ. شهوت ٿيڻ. جوش ٿيڻ.

● لَهَرِي: صفت. سوجي. بيپرواهه. رِيچڪائي. پورالو. خوش طبع.

● لَهَرِي: ذ. صفت. لهرين وارو. ليڪائون (ڪپڙو). ريشمي ڪپڙي جو هڪ قسم.

● لَهَرِي: آنا: لهريون اچڻ - چوليون لڳڻ.

● لَهَرِي: آلهنا: لهريون آڻڻ - چوليون لڳڻ.

● لَهَرِي: گهڻا: چوليون گهڻ. بيڪار ويهڻ. اجايو ڪم ڪرڻ. وقت ضايع ڪرڻ.

● لَهَرِي: ليٺا: لٽڻ. ڏٺڻ. لهريون هئڻ.

● جهوڻ. دل ئي دل ۾ مزو وٺڻ. پنهنجو پاڻ خوش ٿيڻ.

● لَهَرُ: لَهَرِي: ذ [ه] لهرو. وچت جو هڪ قسم. سُر. ڏن. سارنگي ۽ جو آواز.

● لَهَرُ: بچانا: لهر وڃائڻ. سُر سان ڳائڻ. لاڳيتو مارڻ.

● لَهَرُ: ليٺا: سڱن تي ڪٽڻ. چڱي طرح خبر وٺڻ. ذليل ڪرڻ. بيعزت ڪرڻ.

● لَهَرُ: آنا: لازم [ه] لهرين ڏيڻ - چوليون هڻڻ. جهوڻ. پوک جو هوا جي لهرين سبب لڏڻ.

● لَهَرُ: ڏن: ذ [ه] ڏنور.

● لَهَرُ: هينگ: ث. هيگ جو هڪ قسم.

● لَهَرُ: هينگ: ذ. هڪ قسم جو قيمتي پٿر.

● لَهَرُ: لَهَرِي: ذ [ه] گيدوڙو. ڏسو "لسوڙا".

● لَهَرُ: آنا: متعدي [ه] گهوڙي کي ٽپڪڻ - ٽپڻ. پُئن تي هٿ گهمائڻ.

● لَهَرُ: آنا: لازم [ه] چمڪڻ - روشن ٿيڻ. ٻرڻ - ڏڳڻ. چيون ڪيڻ. ٻولڻ - لاتيون ڪرڻ. جهوڻ - لٽڻ (پوک).

● لَهَرُ: ٽ. چمڪو - تجلو. اوچر. چي - شعلو. لات. خوشي. لات.

● لَهَرُ: ذ. هڪ قسم جي پانڪ. لچڪو. لوڏو.

● لَهَرُ: آنا: متعدي. چمڪائڻ. اجاڙڻ. ڊڪائڻ. ڀڙڪائڻ (باهه). اڀارڻ. لاتيون لٽائڻ. شڪاري کڻي کي هٿڪارڻ.

● لَهَرُ: آنا: صفت. چمڪندڙ. روشن.

● لَهَرُ: ڏن: ذ [ه] ڪير پٽ (جو گهوٽ ۽ ڪنوار کي کارائيندا آهن).

● لَهَرُ: صفت [ه] بيقرار - بيتاب. ريسارو.

سکتو۔

● لَسْمَلَهَانَا: لازم [هـ] بيٺل ڀوڪ جو هوا تي لهريون هئڻ - لُڏڻ . سِر سبز ٿيڻ . ڪلڻ - ٽوڻ .

■ لَسْمَلَهَاتَا: ذ . صفت . لڏندڙ . سائو - سرسبز .

■ لَسْمَلَهَا هَتْ؟ ث . آبادي . شادي . سرسبزي .

● لَسْمَلَسِي: ث [هـ] گهڻي گپ .

● لهنڙا ٻهڙا: ذ [ه] قسمت جي يادري.
ڀاڱ ٻڙاڻن جي حالت. نصيب- قسمت. قسمت
ڀڳائي ڀائي.

● لہنتیج : ذ [ھ] قُرھو (ذوبیہ جو)۔ سیراں۔
● لہنتیکا لہنتیگے : ذ [ھ] گھاگھرو۔ پڑو۔
● لہنتیکا لہنتیگرا اتارنا : اینگا کچڑا لاھن۔
عزت دیں۔

- لَمْ يَمُوتُوا : ذ [ھ] رَت - خُون . عزازت - مائٹی .
- لَمْ يَمُوتُوا : رت اچٹ . رت وھٹ . پیمان رت اچٹ .
- لَمْ يَمُوتُوا : رت تھکٹ . ڈاڈی کاوڑ اچٹ .
- لَمْ يَمُوتُوا : رت تھکٹ .
- لَمْ يَمُوتُوا : رت قہقہ - رت خراب ٹیٹ .
- کوڑھ جو مرض ٹیٹ .

- لہو بولنا: لکل خون ظاہر ٹیٹ. قتل ثابت ٹیٹ.

= لَهْوَ بَهَانَا: رت وھائڻ، قتل ڪرڻ، ساھ ڏيڻ.
 = لَهْوَ بَيِّهَئِنَا: پيمان رت ويھڻ.

٭ لٽھو پاڻي ايڪڙ ڪٽرنا: رت ولوڙڻ۔ سخت محنت ڪرڻ. ڏاڍي تڪليف سھڻ. گھڻي ڳولا ڪرڻ. پاڻ مارڻ۔ جان گارڻ.

- لہو پینا: رت پیٹن۔ آزارن - ستائش۔ ہلاک کرن۔ قتل کرن۔ مارن۔

۔ لہو ٹپکنہ: رت گڑن۔ رت وھن۔ تند رست
ھٹن۔ زار زار روٹن۔

- لَهْو چائنا : رت چمیں . قتل کرن ۔ مارن ۔

- لَمْ يَوْخُشْكَ هُونَا: رت سڪي وڃڻ (خوف کان). سخت حد مو پهچڻ.

— لَسُو رونا: رت روئڻ. تمام گهڻو روئڻ.

- لَسَبُو سَفِيدٌ ۚ هُوَ جَانَا : پنهنجائپ نہ رہی ۔
بیمروتی نیں ۔

۱۔ لَهَو سُوکھُ جانا: رت سکن (خوف یا
ڈک کان)۔ اِپروٹین۔

— لَمْ يَسِيرُوا سِيرُوا بِرَّهْمًا : رت وڈن۔ رت ورن۔

۱۔ اِسْمُو سے ہاتھ رَنگنا: رت ساں ہٹ پڑن۔

خون کرن۔ قتل کرن۔

— لہو کا جوش: محاورہ. رت جي چڙڪي.
آنڊي جو سڀڪو.

۱۔ لہو کرنا: رت کرنا۔ آزارنا۔ ستاؤنا۔

کے کرتے .

- لہو کے گھونٹ' پسینا: رت جا دے کر۔

غم کاٹو۔ کاوڑ پی، وچو۔ صبر اختیار کرو۔

— لہو کی ندیاں بہہ نہا : رت خون نندیوں وہو۔

سخت خونريزي ٿيڻ .

۔ لہو گرانا : رت وھاٹٹ۔ خون کٹ۔

- لَمْ يُولَدْ لَهُنَّ : صفت. رتورت۔ رت مگازو۔

تھاڈو .

۔ لہوِ مہم کو لنگڑا: رتِ حہِ خشکِ یوں۔

چشکو پوڻ. حرص ٿيڻ.

۱۔ لہو میں نہانا: رت پر وہنجی۔ رتورت ٹیپ۔

میخت زخمی نویں .

— لَسْهُو هُونَا : رَت تِّيٓٓ . زَخْمِي تِّيٓٓ .

● لَمَّيْسُنَا : متعدى [هـ] جَمْعُ كَارٍ . بَرَكٌ .

اگر کوئی

● لَمْ يَنْمُدِّي: ث [ھم] ذُولْ وَغَيْرُھُمْ حَمْرٌ وَسَمَلٌ

ماہین زمین تی پاٹی پھچاٹ جی حالت .

● لَمْ ي: ث [ھـ] لَمْ ي (جا) كَاغْذَن وَغَيْرُھِ

چنڊواڻڻ جي ڪم اچي).

● ليٽي: حرف [هه] لاءِ - واسطي. ڏسو "ليٽي".

● ليٽي: ٿ: [هه] خواهش - سنڌ - سُر - لٽي. پور - خيال.

● ليٽي بڙهڻا: شوق وڌڻ. عادت پوڻ - هير پوڻ.

● ليٽي بهول? جانا: سُر وسري وڃڻ. عادت وسري وڃڻ.

● ليٽي ڪهڻا: راز ڪڍڻ. حال معلوم ٿيڻ.

● ليٽي لڏڪڻا: هروقت ڪو خيال لڳو رهڻ.

● ليٽي لهيڻا: سُر ڪيڏ - آلاپڻ - ڳائڻ.

● ليٽي سُر: ڏ [هه] کانگهارو.

● ليٽي پ: ڏ [هه] ليپ - پلستر. دوا جو مڪڻ.

● راڳو - ليٽو. مانجهو (لغز جي ڏور ڪي هڻڻ جو).

● گند - غلاظت. داغ.

● ليٽي سُر: متعدي [هه] ليٽڻ - راڳڻ. ٻوڇي ڏيڻ.

● پلستر ڪرڻ. ميسارڻ - ميٽڻ (پٽي). ڊاهڻ (اڪر).

● ليٽي پ: ڏ. ليٽو - راڳو.

● ليٽي پوتا: ڏ. راڳو روپو - ليٽو راڳو.

● ڪيو ڪرتيو.

● ليٽي پوتا بيهه جانا: ڪيو ڪرتيو اجايو ٿيڻ.

● ڪئي ڪمائي ڪيٽ ٿيڻ.

● ليٽي ليٽي پ: ڏ. راڳو ليٽو.

● ليٽي پوت: ٿ. راڳو روپو - ليٽو ٻوڇي.

● ليٽي پوت پوت برابري ڪرڻا: لٽي مٽي ڪرڻ.

● حقيقت لڪائڻ. برباد ڪرڻ (مال ملڪيت).

● ليٽي پ: ڏ. ليٽو - راڳو. لٽيائي.

● ليٽي پوت پوت: راڳڻ روپڻ - راڳو روپو ڪرڻ.

(ڏ) راڳو ليٽو.

● ليٽي پوت پوت آجانا: ڀرجڻ (گپ ۾). سڪڻ

گڏ ٻڙڻ. ٻئي جي آئي ۾ اچڻ. اوچتي مصيبت

۾ ڦاسڻ.

● ليٽي: صفت. ليٽو ڏيندڙ. ڏڪيندڙ. (ڏ) رازو.

● ليٽي سُر: ڏ [هه] پراڻو ٻادر - چنل

ٻادر - ڪٽڻ.

● ليٽي سُر پڙنا: ٻادر لڳڻ - سوچڙا لڳڻ -

ڪلا لڳڻ. جٽ ٿيڻ.

● ليٽي سُر ڪهانا: ٻادر ڪاڻڻ - ڪلا ڪاڻڻ. ذليل

ٿيڻ.

● ليٽي سُر لگانا مارنا: ٻادر هڻڻ - سوچڙا هڻڻ.

● ليٽي سُر لڏڪڻا: ڏ [هه] ڏسو "ليٽي سُر".

چنل اڳڙي.

● ليٽي سُر چيٽه سُر: ڏ. پراڻا ٻادر ۽ چنل

اڳڙيون.

● ليٽي سُر ڪهانا: ٻادر ڪاڻڻ - ڪلا ڪاڻڻ.

● ليٽي سُر لازم [هه] ليٽڻ. سنئون ٿي سُمهڻ.

● ڊهڻ - ڪرڻ. ڊسجڻ. پٽ تي ڪرڻ.

● ليٽي سُر جانا: ڏسو "ليٽي سُر". ليٽي پوڻ. ڊهي

پوڻ. ٽڪجي پوڻ.

● ليٽي سُر ٿ: ڏ [هه] لٽي (ڪاغذن وغيره چنڊواڻڻ

جي). پٽو سڀرو - ليٽي.

● ليٽي سُر ٿ: ڏ [هه] واجهه - رسي - نوڙي

(پاڻي ۽ ڀرڻ جي).

● ليٽي سُر ٿ: ڏ [هه] ڪيٽ - مَر (تيل جي).

ٻان جو ڦوڳ.

● ليٽي سُر: صفت [هه] ڪنجوس - بخيل. قرض

موٽائڻ ۾ سستي ڪندڙ.

● ليٽي سُر پڙنا: ڏ. بخل - ڪنجوسائي.

● ليٽي سُر ٿ: ڏ [هه] ليڏ (گهوڙي، گڏهه، خچر

وغيره جي).

● ليٽي سُر ڪرنا: ليڏ لاهڻ. گند ڪرڻ.

● ليٽي سُر ليٽي سُر: ٿ [هه] ليٽو - ريڙو - ڪڙي

جي ڊگهي پٽي. ڪاتر. ٽيڪڙي.

- ليڪهه ۽ ليڪههڻ : ٿ [ه] ليڪ - ڇڻي. جئون. پيڇو. وات.
- ليڪههڻ پڙنا : وارن ۾ ليڪئون ٻوڻ.
- لهيڪها : ذ [ه] ليڪو. ڏيئي ليتي. حساب. پڪو کاتو. حالت. عادت. مڀاءُ. طريقو. دستور. همت.
- لهيڪها ٻسي : ٿ. حساب ڪتاب. ڏيئي ليتي. دڪان جي حساب ڪتاب جي واهي.
- لهيڪها چوڪها : ذ. ليڪو چوڪو. حساب ڪتاب. ڏيئي ليتي.
- لهيڪها ڏالنا : ليڪو رکڻ. حساب شروع ڪرڻ. کاتو شروع ڪرڻ.
- لهيڪها ڏيوڙها (برابر) ڪرنا : حساب چڪتو ڪرڻ. ليڪو صاف ڪرڻ.
- لهيڪها ڪرنا : ليڪو ڪرڻ. حساب ڪرڻ. بڻايا ڪيڻ.
- لهيلا ۽ لهيلے : ذ [ه] ريءَ يا ٻڪريءَ جو ٻچو. لهيلو.
- ليمئون، ليمئون : ذ [ف] ليمون (وڻ ۽ ڦر).
- ليمئون نيڇوڙ : ذ. سڀني جي کاڌي ۾ شريڪ ڦيندڙ. مفت خورو.
- ليموني : صفت. ليمي جي رس واري (شيءَ). ليمائي.
- لينا : متعدي [ه] وڻن. جهلڻ. پڪوڻ. گنهڻ. خريدڻ. حاصل ڪرڻ. وصول ڪرڻ. کائڻ (رشوت). وڻڻ (عزت ڪم). ڪيڻ (ساهه). وڻڻ (ڪم). ڪترڻ (وار يا ننهن). ڪٽڻ (قسم). ڪرڻ (فتح). ڪٽڻ (راند). ڪسڻ. ڦرڻ. پڙڻ (ڍڪ).
- ليا ۽ ليهي : صفت. ورتو. جهليو. پڪڙيو. حاصل ڪيو. وصول ڪيو. ڪٽيو.

- لير لير ڪرنا : ليوڻ ليوڻ ڪرڻ. کاتو ڪرڻ. ذرا ذرا ڪرڻ.
- ليري ۽ ليريان : ٿ. لغڙ جي پُڇ ۾ ٻڌل اڳڙي - ريڙو.
- ليرے ليرے : ذ. ڦاٽل ڪپڙا. اڳڙيون ڏڳڙيون.
- ليرے لنگڻا : ليوڻ ٿيڻ - ڦاٽڻ (ڪپڙا) - چٽيون لڳڻ.
- ليرين ليرين : ليوڻ لڙڪڻ. ڪپڙو ڦاٽي ليوڻ ليوڻ ٿيڻ.
- ليرو، ليرو : ذ [ه] گابو.
- ليرڙي ۽ ليرڙيان : ٿ [ه] اهو ڏول يا ٽوڪرو جنهن جي پاسن کان رسيون ٻڌل هجن ۽ ان سان مٿانهن زمين تي ٻائي آڻائجي.
- ليس : صفت [ه] تيار - سنبريل. هٿيارپنوهاڙ ٻڌل. هٿياربند.
- لهيس : ذ [ه] هڪ قسم جي چنبڙندڙ شيء. ڪونر. لڳلڳدار مادو. راڳو. ليو.
- لهيس ٻوٽ : ذ. راڳو روٻو. مرست.
- لهيسدار : صفت. لڳلڳدار - چنبڙندڙ.
- لهيسوان : صفت. راڳيل - ليو ڏنل.
- لهيسنا : متعدي [ه] ليهڻ - راڳو ڏيڻ. پڙڻ (گهوٽڪ). جهيڙو ڪرڻ.
- ليڪ : ٿ [ه] گاڏيءَ جي ڦيٽي جو نشان. چيلو. پيڇو. سڙڪ. نانگ. جيت وغيره جو ليڪو. رسم. ڪارنهن جو ٿڪو. عيب. بانڌاڻ - ڏن. ليڪ.
- ليڪ پيڻنا : ليڪو ڪٽڻ. ڪنهن پراڻيءَ رسم تي هلڻ. هلي چلي مطابق هلڻ. ڪا ڳالهه وري وري چوڻ.
- ليڪ ليڪ چلنا : ساڳي راهه وٺڻ - ساڳي وات هلڻ. پراڻين رسمن تي هلڻ.

بازي ٿيڻ .

— لے ڏوٻڻا : پاڻ سان گڏ وٺي ٻڏڻ . پاڻ

سان گڏ ٻئي کي به نقصان پهچائڻ . غرق ڪرڻ .

— لے رکھڻا : وٺي رکڻ . خريد ڪري رکڻ .

— لے ڪٽڻ : ڪے : تابع فعل . وٺي . هٿ ڪري .

کسي . جهلي .

— لے ڪٽڻ بيٺهڻا : کڻي ويهڻ . جهلي ويهڻ .

شروع ڪرڻ (بيان) .

— لے لڻوٽ : صفت . اهو شخص جو اوڏر وٺي

کاٺي وڃي . بخیل . ڪنجوس .

— لے لے ڪٽڻا : وٺ وٺ ڪرڻ . بچ ڪرڻ .

— لے لهيڻا : وٺي ڇڏڻ . کسي وٺڻ . زوريءَ

وٺڻ . خريد ڪرڻ . پنهنجو ڪرڻ . موٽائي وٺڻ .

پڪڙي وٺڻ . حاصل ڪرڻ .

— لهيڻ : ذ . وٺڻ جي حالت . خريدي .

— لهيڻا : ذ . وٺڻ جي حالت . خريداري . لهڻو .

قرض .

— لهيڻا دينا : ڏيڻ وٺڻ . (ذ) ڏنو ورتو . لهڻو

ليکڻو . ڏيڻي لڻي .

— لهيڻ ڌار : صفت . لهڻيدار . قرضدار .

— لهيڻ ڏين : ذ . خريد فروخت . ڏيڻي لڻي .

واپار . وهنوار . ڪاروبار .

— لهيڻ ڊن ڪٽڻا : خريد فروخت ڪرڻ . ڏيڻي لڻي

ڪرڻ . واپار ڪرڻ . ڪاروبار ڪرڻ .

— لهيڻ آنا : وٺڻ اچڻ . وٺڻ لاءِ اچڻ .

— لهيڻي جانا : وٺڻ لاءِ وڃڻ . استقبال لاءِ وڃڻ .

— لهيڻي ديني ميں نه هونا : ڏيڻي لڻي ۾ نه

هئڻ . بي تعلق هئڻ . غير واسطيدار هئڻ .

— لهيڻي ڪے ديني پڙجنا : نفعي بدران اٽلندو

نقصان پوڻ . وٺڻ جي بجاءِ ڏيڻو پئجي وڃڻ .

— لهيوا : صفت . وٺندڙ .

— لے آنا : وٺي اچڻ . ساڻ آڻڻ . کڻي اچڻ .

ٻاهران آڻڻ .

— لے آڙڻا : کڻي پچڻ . کسي پچڻ . آڙائي

وڃڻ . پچائي وڃڻ . تڪو ڊوڙائڻ . اختيار ڪرڻ

(نمونو) - سڪڻ (ڍنگ) .

— لهيا جانا : ورتو وڃڻ . جهليو وڃڻ . پڪڙيو

وڃڻ .

— لهيا ديا : ذ . ڏنو ورتو . نيڪ ڪمن جو

آجورو . ڪرتوتن جو ڦل . ڪيو ڪرتيو .

— لهيا ديا آگر آنا : ڏنو ٽڪر آڏو اچڻ - نيڪ

ڪمن جو ڦل ملڻ . هتيچو پائڻ .

— لے بهانگنا : کڻي پچڻ . کسي پچڻ . پچائي

وڃڻ . چوري ڪري پچڻ .

— لے بيٺهڻا : کڻي ويهڻ . وٺي ويهڻ . جهلي

ويهڻ . ڏسڻ . قابو ڪرڻ .

— لے پالڪڻ : ذ . نياچ . پاليل ٻار . گود

ورتل (ٻار) .

— لے پالڻا : گود ۾ وٺي پالڻ - نپائڻ .

— لے جانا : وٺي وڃڻ . کڻي وڃڻ . پچائي

وڃڻ . کسي وڃڻ (دل) .

— لے چلڻا : وٺي هلڻ . گڏ وٺي هلڻ . کڻي هلڻ .

— لے دے : ت . ڏي وٺ . ڊوڙ ڊُڪ - ڪوشش .

لعنت ملاحت . دڙڪو داب . مارڪٽ .

— لے دے ڪٽڻ : لے دے ڪے : تابع فعل . ڏئي

وٺي . ڏاڍيءَ ڪوشش سان . سخت محنت سان .

مشڪل سان . صافي صاف . باقي .

— لے دے ڪٽڻا : ڏي وٺ ڪرڻ . گهڻي

ڪوشش ڪرڻ . مٿاڪت ڪرڻ . مارڪٽ ڪرڻ .

— لے دينا : وٺي ڏيڻ . جهلي ڏيڻ .

— لے دے هونا : ڏي وٺ ٿيڻ . گهڻي ڪوشش

۽ مٿاڪت ڪرڻ . مارڪٽ ٿيڻ . هوجڙي

- جي مٿان ٻڌل ڄارو .
- لپيو: ذ [ه] راڳو - لپيو. ڪلر سبب پيت تان لٿل ڇاڻوڙو. چلهم ڪي آيل راڳو.
 - لپيو چڙهنا: راڳو اچڙ. ٿلهو ٿيڻ. گوشت چڙهڻ.
 - ليوا ٽا ليو: ذ [ه] ٿيڻ (چوٻائي جو).
 - ڊيگڙي وغيره جي تر ڪي آيل لپيو. لپيو.
 - لپيرا: صفت [ه] ميرو. ڪينو. خراب.
 - لپهن: ذ [ه] پسار ڪي وڪر جو هڪ قسم - سڻاڳو.
 - ليمي: ٿ [ه] اڻي مان ٺهيل ليمي (ڪاغذ وغيره چنبڙائڻ ۾ ڪم اچي).
 - ليم: حرف [ه] لاءِ - لٽهي. واسطي. ڪارڻ.
 - ليم بيٺهنا: ڪٿي ويهڻ. ضد ڪرڻ.
 - ليم پهرنا: ڪنيو گهمڙ. گڏ وٺي گهمڻ.
 - ليم وري ذڪر ڪرڻ.
 - ليم جانا: ڪنيو وڃڻ. گڏ وٺيو وڃڻ.
 - لپيندڙ: ذ [ه] سخت پاڻانو - لپيندو.
 - لپيندڙ ٽا لپيندياڻ: ٿ. لپندي. رولو ڪتو.
 - (صفت) ڊڄڻو. گيدي.
 - لپيندڙ پهلونا: مغرور ٿيڻ.
 - لپيندڙ تر هونا: غرور گهڻو ٿيڻ. ٽڪر وڌڻ. تمام خوش ٿيڻ.
 - لپيندڙ ڪٽا: ذ. رولو ڪتو.
 - لپيندڙا: ذ [ه] کاڌي جي ڪنهن شيء

م

- م: ذ [ع] اردو "الف - ب" جو ايڪٽيهون اکر. سنڌيءَ جو ڇاٽياليهون، عربيءَ جو پنجويهون ۽ فارسيءَ جو اٺاويهون اکر. تلفظ "ميم". ابجد موجب عدد (۴۰).
- ماڻا: متعدي [ه] ماڻڻ - ماپ ڪرڻ. پيمائش ڪرڻ. ڇاڇڻ - ڇڪائڻ.
- ماڻ: ذ. پيمائش - ماپ - پيمانو. تخمينو - ٽڪ.
- ماڻا: ذ. صفت. ماپ ڪيل - ماڻيل. ماپ ڪرڻ وارو - ماڻيندڙ.
- ماڻ ٽول: ٿ. ماڻ ٽور. پيمائش. ڇاڇ ٻوڙ تال.
- ماڻ لپنا: ماپ ڪرڻ - ماپ وٺڻ.
- مات: ٿ [ع] شڪست - هار. شطرنج راند ۾ آيل شڪست. (صفت) عاجز - لاچار - بيوس. هارائيل - هار کاڌل.
- مات دينا: شڪست ڏيڻ. شرمسار ڪرڻ.
- مات ڏيڻ (شطرنج ۾). مغلوب ڪرڻ.
- مات ڪرنا: مات ڪرڻ. گوء ڪڍڻ. ٽڪو ڪرڻ. شرمندو ڪرڻ. خوار ڪرڻ.
- مات ڪهانا: شطرنج راند ۾ هارائڻ - مات کائڻ. خوري ڪڍڻ.
- ماتم: ذ [ع] مرڻ جو غم. سوگند - سياڻو. آفت - مصيبت. غم - رنج.

- ماٽم پڙنا : ماٽم ٿيڻ. ماٽم مڃڻ.
 - ماٽم ڪرنا : ماٽم ڪرڻ. روج ڪرڻ.
 ● ماٽها ڪ ماٽهه : ذ [ه] نراڙو - پيشاني - جبين.
 مٿو. جهاز يا پيڙيءَ جو اڳيون حصو.
 - ماٽها پيشن ڪرنا : مٿو پٽڻ. مٿا ڪٽ
 ڪرڻ. مٿو هٽڻ. مغز ماري ڪرڻ. گهڻيءَ دير
 تائين سمجھائڻ. ڏاڍي ڪوشش ڪرڻ.
 - ماٽها پيشن : مٿو پٽڻ. افسوس ڪرڻ. پڇتائڻ.
 - ماٽها پيشن ڪرنا : رسمي طرح سلام ڪرڻ.
 - ماٽها پيشي : ث. صفت. اها عورت جنهن
 جو نراڙو چيترو هجي.
 - ماٽها ٺيڪاڻا : مٿو ٽيڪڻ - سر جهڪائڻ.
 جهڪي سلام ڪرڻ. تعظيم ڪرڻ.
 - ماٽها ٺهڻ ڪرنا : مٿو ٺيڪائي اچڻ. مغز ڄاڻ
 اچڻ. منهن ڀت سان لڳڻ. انديشو ڄاڳڻ.
 - ماٽها ٺيڪڻا : مٿو ٽيڪڻ - سجدو ڪرڻ.
 - ماٽها رڳڙنا : مٿو رڳوڻ. ارڙو گسائڻ.
 عاجزي ڪرڻ. ليلائڻ.
 - ماٽها ڪوٺڻا : مٿو پٽڻ. افسوس ڪرڻ. پڇتاءَ
 لاءِ ٻڌي هٿ مٿي تي هڻڻ.
 - ماٽها مارنا : مٿو هٽڻ. مغز ماري ڪرڻ -
 مغز ڪپائڻ.
 - ماٽهه پڙ بل پڙنا : پيشانيءَ ۾ گهٽج
 پوڻ. ناراض ٿيڻ. ڪاوڙجڻ.
 - ماٽهه ڪا گهٽڻا : ذ. سجدن کان پيشانيءَ تي
 ٿيل گائڻ جو نشان - محراب.
 - ماٽهه مارنا : ورائي مٿي ۾ هٽڻ - موٽائي
 ڏيڻ. ناراض ٿي موٽائڻ.
 - ماٽهه مڙهنا : ذمي ڪرڻ - مٿان مڙهڻ.
 ● ماٺ ڪ ماٺ : ذ [ه] وڏو مٽ. ڪُن
 (نير جو) - ڪپڙن کي نير ۾ پوڙڻ جو حوض.

- ماٺ بيگڙنا : نير جو ڪن خراب ٿيڻ.
 (ڪنايتاً) افواهه اٿڻ.
 - ماٺ ڪا ماٺ بيگڙنا : آڪهه ٿي ڪرڻ.
 ● ماٺهه : صفت [ه] بڻي - ڪورو. ڏسو
 "ماٺ".
 ● ماٺهو : ذ [ه] پولڙو. مسخرو. بيوقوف -
 چرپٽ. بالو پولو.
 ● ماٺي : ث [ه] مٽي - ڌوڙ - خاڪ.
 - ماٺي پهاڻ ڪرنا : پهاڻ ڪرڻ - ريس
 ڪرڻ. دشمني ڪرڻ.
 - ماٺي ميس رڻا : مرڻ - فوت ٿيڻ. دفن ٿيڻ -
 پورجڻ. برباد ٿيڻ.
 ● ماڄو : ذ [ه] هڪ قسم جو وڻ ۽ ان جو
 ڦل (جو دوا ۾ ڪم اچي) - ماوا.
 ● ماڄهي ڪ ماڄهي : ذ [ه] ملاح - ناڪڻو.
 ڏسو "مانجهي".
 ● ماڄا، ماڄه : ذ [ه] وڏو پلنگ. وڏي ڪٽ.
 پيهو.
 - ماڄا توڙو : صفت. آهو ماٺهو جو هميشه
 ڪٽ تي چڙهيو ويٺو هجي ۽ ڪوبه ڪم نه ڪري -
 ٿوٽي - آسي - سست.
 - ماڄا خمر : صفت. احمق - بيوقوف.
 - ماڄي : ث. ننڍي ڪٽ - ڪٽولي - مٽجي.
 پاڇاري - پانچاري. گهوڙي گاڏيءَ ۾ پٺيان
 نوڪر جي ويهڻ جي جاءِ.
 ● مارنا : متعدي [ه] مارڻ. ڪٽڻ. مار
 ڏيڻ. هٽڻ (ڌڪ). قتل ڪرڻ - خون ڪرڻ -
 فتح ڪرڻ. ڪٽڻ (راند). ڦپائڻ - هضم ڪرڻ.
 هٽڻ (تلوار، بندوق). ٺاهڻ (ڪٽڻو). سهڻ
 (بڪ، آڇ). مارڻ (ڌپ). گهٽ ڪرڻ (اٿر).
 هٽڻ (نعرو). هٽڻ (مٿو). مارڻ (چيو). ڀڄڻ

(اک) . هڻڻ (ٽاڪو، ٻڌاڪ، ٽپي) .

● مار : ٿ. مارَ سزا - سيڪت - ڌڪ - ضرب .
صدمو . عذاب - مصيبت - تنگي - مفلسي . نقصان -
ٽوٽو . خيانت - بي ايماني . ڦِرَ . لُٽَ . قهر
(خدائي) - شامت . گهٽائي . علاج . لالچ .
■ مارا : ڏ. صفت . مٿل - مري ويل . قتل ٿيل .
تباھ - برباد . ڏڪوئل - ستايل .

■ مارا پُٽُنا : مارو پوڻ . خونريزي ٿيڻ . تباھي
ٿيڻ - بربادي ٿيڻ . نقصان ٿيڻ . نقصان سبب
دل کي صدمو رسڻ .

■ مارُ آٿارُنا : ماري وجهڻ . اڌ مٿو ڪرڻ .
برباد ڪرڻ - تباھ ڪرڻ . موھي ڇڏڻ .

■ مارا جانا : ماريو وڃڻ . قتل ٿيڻ - مارجي
وڃڻ . نقصان هيٺ اچڻ . برباد ٿيڻ . لُٽجي
وڃڻ . مصيبت ۾ ڦاسڻ . لشڪر مارجڻ .

■ مارا مار : ٿ. گهٽائي - جهجهائي . مارا ماري -
مارڪٽ . پئج ڊوڙ - ڊوڙ ڊُڪَ . محنت -
جفاڪشي . چيڪ ڪٽڻ . وٺ پڪو . انڌير - ظلم .
(تابع فعل) هڪٻئي پٺيان - لاڳيتو .

■ مارا مارا پھيرُنا : دردر پٽڪڻ - پٽڪندو
وٽڻ - دربدر ٿيڻ . ڌڪا کائڻ - رلندو وٽڻ .
ٽولاڪن ۾ هجڻ .

■ مارا مارُ کرنا : تمام گهڻي ڪوشش ڪرڻ -
سخت ڊوڙ ڊُڪ ڪرڻ . گهڻي محنت ڪرڻ .
جلدي ڪرڻ - تڪو ڪرڻ .

■ مارا هُئا : صفت . ماريل - قتل ٿيل . تباھ -
آجاڙ .

■ مارُ بھڳانا : ماري پڇائڻ . شڪست ڏيڻ .

■ مارُ بيٺهنا : ڦهائي ويهڻ .

■ مارُ پيٽائي : ٿ. مارڪٽَ .

■ مارُ پُٽُنا : مار پوڻ . موچڙا لڳڻ . ڪٽجڻ -

سڃڻ . قهر پوڻ . عذاب نازل ٿيڻ . پيٽَ پوڻ .

■ مارُ پيٽُ : ٿ. مارَ ڪُٽَ . مارَ موچڙو .
جهڙو جهڳڙو .

■ مارُ پيٽُ ڪَ : تابع فعل . ماري ڪُٽي .
ڏاڍي تڪليف سان .

■ مارُ دھاڙُ : ٿ. مارَ ڪُٽَ - مارا ماري -
ڀاڪر ڪُٽو . جنگ جهڙو . ويڙھ جهڙو . ڌڪ بڻجو .

■ مارُ دھاڙُ ڪَرُنا : مارَ ڪُٽَ ڪرڻ -
مارا ماري ڪرڻ . سٽڻ ڪُٽڻ . ڌڪ بڻجو ڪرڻ .

■ مارُ دينا : ماري ڇڏڻ - ماري وجهڻ . قتل
ڪرڻ - خون ڪرڻ . موچڙا هڻڻ - ڦيهه ڪيڻ .

شڪست ڏيڻ .

■ مارُ ڏالُنا : ماري وجهڻ . قتل ڪرڻ . برباد
ڪرڻ .

■ مارُ ڪُٽائي : ٿ. مارڪُٽَ - مارا ماري .
ڪُٽَ سٽَ - ڌڪُ ڪُٽَ - ٽٽاڻي .

■ مارُ ڪھانا : مارَ کائڻ - ڪُٽي ڇڻ . هارائڻ -
شڪست کائڻ .

■ مارُ ڪَ آڻو بٽنا دينا : ماري ماري اڌ مٿو
ڪري ڇڏڻ . ڏاڍي مار ڪيڻ .

■ مارُ ڪَ بھنگا دينا : ماري پڇائي ڇڏڻ .
شڪست ڏيڻ .

■ مارُ گيرانا : ماري ڇڏڻ . لاشو بنائي ڇڏڻ .
ڊاھي وجهڻ . ڪيرائي ڇڏڻ .

■ مارُ لانا : ماري کڻي اچڻ . شڪار ڪري
اچڻ . چورائي اچڻ - جهڙپي اچڻ . ڪنھن کي
ٽپي اچڻ .

■ مارُ لينا : ڊپائي ڇڏڻ - ڦهائڻ . ڦوي وٺڻ . بي ايمانيءَ
سان هٿ ڪرڻ . جهڙپي اچڻ . فتح ڪرڻ .

■ مارُ مارُ ڪر بھر کسُ نيڪالُ دينا : ماري ماري
ڪچونبر ڪري ڇڏڻ . ڏاڍي مار ڏيڻ .

— مارو مارنا: مارڏيڻ - مارڪيڻ. موچڙاهڻ.

— مارے: تابع فعل. ماري - ڪٽي. سبب - ڪارڻ. در بدر.

— مارے مارے بهيرنا: پيئڪندو وٺڻ - رڻندو وٺڻ - ڌڪا کائڻ.

● مارو: ذ [ه] هڪ راڳهيءَ جو نالو.

● ماسا: ذ [ه] مٽھنو - ماه. هميشه مرڪب لفظن ۾ ڪم اچي ”بارو ماسا چو ماسا وغيره“.

● ماش: ذ [ه] مانھن (دال ۽ ڀوتو) - آڏو.

— ماش ڪا ھٽلا: صفت. سھڻو - ڳورو - خوبصورت.

— مانھن جي اٿي مان ٺھيل ڀٽلو (جو عورتون گھوري ٿيوائتي تي اڇلائينديون آهن).

— ماش ڪي دال: ث. مانھن جي دال.

● ماش ڪ ماشے: [ه] ماسو - تولي جو پارھون حصو.

— ماش بهر: صفت. ماسي جيترو. تمام ڳورو.

— ماش تولو ھونا: هڪ حالت ۾ نه رھڻ.

— خفقاني ھئڻ. ڦرڻي گھڙي طبيعت وارو ھئڻ.

● ماگھ: ذ [ه] هندڪي سال جي هڪ مھيني جو نالو - مانگھ.

● مال: ث [ه] آيت جي چرخي واري ڏور (جا ٽڪ ڪي ڦيرائي) - مالھہ - ھار - مالھا.

● مال ڪ مال: ذ [ع] اسباب - سامان.

— دولت - ڌن - ناڻو. سوداگريءَ جو مال. خاص

ملڪيت جنھن ۾ ٻئي جو حصو نه ھجي. قيمتي

شيءَ. چوہايو مال. ٽپڙ ٽاڙي. شيء - چيز.

— پيداوار - آيت.

— مال ڪ آنا: سوداگريءَ جو مال اچڻ.

— مال ڪ آڙانا: طعام کائڻ. مال آڏائڻ. مال گم ڪرڻ. فضول خرچي ڪرڻ.

— مال پڇا بيھنا: مال ڦهائي ويھڻ. مال

ھضم ڪرڻ. خيانت ڪرڻ.

— مال ڪ پڇنا: مال ھضم ٿيڻ - رقم ڦيڻ.

— مال ڪ پڙا پانا: مفت جو مال ھٿ اچڻ.

— مال ڪ تال ڪ مال ڪ ٿال: ذ. مال متاع -

ڌن دولت - پئسو ڌوڪو.

— مال ڪ چيرنا: مال ڦهائڻ - مال ھضم ڪرڻ.

بي ايماني ڪرڻ - خيانت ڪرڻ.

— مال ڪ خانه: ذ. مال رکڻ جي جاء - گدام - پانڊو.

— مال ڪ زاده: ذ [اردو] حرامي ٻار - ٻانهيءَ

جو ٻار. پڙوو. (صفت) حرامي - حرامزادو. (ث) مال زادي.

— مال ڪ کائنا: هلندڙ گاڏيءَ مان مال چورائڻ.

گاڏيءَ مان چوري ڪرڻ. تمام گھڻو خرچ ڪرڻ. گھڻو سامان وڪرو ڪرڻ.

— مال ڪ کھانا: مال کائڻ. سٺا طعام کائڻ.

— مال ڪ کھينچنا: مال ميڙڻ - سامان ڪٽڻ ڪرڻ.

— مال ڪ گاڙنا: مال ٻورڻ - ملڪيت دفن ڪرڻ.

— مال ڪ گاڙي: ث. مال گاڏي. بار گاڏي.

— مال ڪ گذاري: ث. زمين جي ڍل.

— مال ڪ مارنا: مال مارڻ. ڦٽر ڪرڻ. غبن

ڪرڻ - خيانت ڪرڻ. مال ڦهائڻ. چوري ڪرڻ.

— مالييت: ث. مال - ملڪيت. پئونجي - سوڙي.

— مالييت ڪ جانچنا: سُلھ ڪٽڻ - قيمت جو اندازو لڳائڻ.

— مال ڪ مارو: صفت. مال ماريندڙ. مال

ڦهائيندڙ. ملڪيت ھضم ڪندڙ.

● مالا ڪ مالائيس: ث [ه] ھار - مالھا. ڪٺو.

مٽڪن جي لڙهي (جا هندو جپ ڪرڻ وقت

ڪنڌا آهن) .

● مالا پهل : ذ. هڪ قسم جي وڻ جو ڪٽل (جنهن مان هندو مالهاڻون ٺاهيندا آهن) .

● مالا پهلير : نا، جيئڻا : مالهاڻيرن . تسبيح سورت .
● مال پوڻ : مال پوڙا : ميدي جي تيريل ۽ نرم مٽي ماني - مالپوڙو .

● مالڪڻڻي : ٺ [ه] هڪ قسم جو پيسارڪو وڪر - مال ڪڻڻي .

● مالي ۽ مالى : ذ [ه] مالهي - باغائي - بڪاري - آرائين . هڪ قوم جو نالو . (ٺ) مالن ۽ ماليهين .

● مام : ذ [ه] سگهو - طاقت - وس - پڇت .
● ماما ۽ ماماڻين : ٺ [ف] ماءُ - والده .

پوڙهي عورت . پورچيائي . نوڪريائي . دائي . اها عورت جا پگهار تي گهر جو ڪم ڪار ڪري .

● ماما پُختريان ، پُختريان : ٺ . نوڪريائي ۽ جي هڪ جون پڪل مانيون . مفت جون مانيون . اهي مانيون جي اميرن جي گهرن جون نوڪريائيون پنهنجي ٻارن ڏانهن موڪلينديون آهن .

● ماما پُختريان ، پُختريان ڪهانا : نازنعمت سان پلجڻ . مفت جون مانيون کاڌڻ . مفت جو مال آڏاڻڻ .

● ماماگري ، ماماگيري : ٺ . رڌ پچاءُ جي نوڪري . بورجي گيري . خدمتگاري .

● مامتا : ٺ [ه] ماءُ جي محبت - ماءُ جو پيار . مادري محبت .

● مامتا ٺهنڌي رهنا : سلجڻو ٻار ڏسي ماءُ جي دل ٽرڻ .

● ماموڻ : ذ [ه] ماءُ جو ڀاءُ - مامو . زالن جي محوري ۾ ناننگ يا ڪوئي جو نالو .

● مان ۽ مائين : ٺ [ه] ماءُ - والده .

● مان باپ : ذ. ماءُ پيءُ - والدين .

● مان بسهن : ٺ . ماءُ پيڻ .

● مان بسهن ڪتر : نا : ماءُ پيڻ ڪرڻ . گاريون ڏيڻ .

● مان جائي : ٺ . ماءُ چائي - سڳي پيڻ .

● مان جايا : ذ . ماءُ چائو - سڳو ڀاءُ .

● مان کا دودھ : ذ . ماءُ جو ڪير . (صفت) جائز - حلال - مباح .

● مان ڪے پيٽ : ڪے لے ڪتر نيڪائنا : ماءُ جي پيٽان ڪٿي اچڻ . ماءُ پيٽان سيڪي اچڻ .

● مان : ذ [ه] غرور - گهمند - هٿ - ٽڪر . وڏائي - آڪڙ . ناز - نخرو - انگل - لاڏ - ماڻو .

شوق . خواهش - تمنا . قرب جون ڳالهيون . آڌر ڀاءُ . شان - مان .

● مان پان : ذ . عزت آبرو - مان مرتبو .

● مان ڏهينا : آڪڙ لهي وڃڻ . مغوري نڪري وڃڻ . هٿ پڇڻ .

● مان رڪهنا : عزت رکڻ - مان رکڻ . پٽ رکڻ . آڌر ڀاءُ ڪرڻ .

● مان ڪتر : نا : عزت ڪرڻ . مان ڏيڻ . آڌر ڀاءُ ڏيڻ . مغوري ڏيکارڻ - آڪڙ ڏيکارڻ .

● مان گمان : ذ . مغوري - وڏائي . آڪڙ - سيٺ .

● مان گتون : ذ . ناز نخرو - انگل آرو . مان شان .

● مان گون رڪهنا : مرضي پوري ڪرڻ . عزت رکڻ . ڳالهه رکڻ - پٽ رکڻ .

● مان مسر جانا : آڪڙ لهي وڃڻ . هٿ لهڻ . جوش جذبو نه رهڻ . عاجز ٿيڻ - لاچار ٿيڻ .

● مان مسهت : ذ . عزت آبرو - مان مرتبو - شان مان . ناز نخرو - انگل آرو . آڌر ڀاءُ - پليڪار .

● مانسج : ٺ [ه] ڏيڻ . ڪڇي واري زمين . ترائي - ڪيٽي . هيٺاهين زمين .

● مانسجنا : متعدي [ه] ملڻ - مانجڻ - صاف

ڪرڻ (ڏانءُ). آچارڻ - چڪائڻ.

مانجھا: ذ [ه] ڏيڻ واري زمين. وڻ جو ٿڌو. لغو جي ڏور ڪي هٿن جو مانجھو. شاديءَ کان اڳ گهٽ طرفان مليل دعوت. ونواھ جو وڳو. ونواھ. ڪٽ - منجو. (صفت) ماھو (کير، مڪڻ وغيره).

■ مانجھي ۽ مانجھي: ذ [ه] پڙيائتو - صلاح ناکو.

■ مانجي: ث [ه] هڪ قسم جي گهڙا منجي. ■ مانڊ: صفت [ه] جهڪو (رنگ، ڇمڪو). ڦيڪو. بي رونق. رنگ لٿل. (ث) جهڪو رنگ. غار - چُر. سڪل چيئن جو ڍڳ (جي باھ ٻارڻ ۾ ڪم اچن).

■ مانڊ پڙنا: جهڪو ٿيڻ - ڦيڪو ٿيڻ (رنگ). ڇمڪو گهٽجي وڃڻ.

■ مانڊ ڪرنا: جهڪو ڪرڻ - ڦيڪو ڪرڻ (رنگ). رونق گهٽائڻ. بي نور ڪرڻ. بدزيب ڪرڻ.

■ مانڊ هونا: جهڪو ٿيڻ - ڦيڪو ٿيڻ (رنگ). لٽڻ - گهٽجڻ (ڇمڪو).

■ مانڊ: ذ [ه] اوڀريل چانورن جو پاڻي - پڇي. پيڻ - ڪلف.

■ مانڊي: ث. پڇي. ڪلف - پيڻ.

■ مانڊا: ذ [ه] پوري (جاميدي مان ٺاهي گيهه ۾ تريندا آهن). موتيهي ٺاهي سبب اک تي ڇڙهيل اڇاڻ.

■ مانڊا حلو: ذ. سيرو پوري. شب برات تي تيار ڪيل سيرو ماني.

■ مانڊل: ث [ه] لوهي چٽو (جو پاڻي ڪيڻ جي ٻوڪي ۾ لڳل هوندو آهي).

■ مانس: ذ [ه] ماڻهو - آدمي. اردو ۾

قط «بهلا مانس» ۽ «بَن مانس» لفظن ۾ ڪم اچي.

■ مانگ: ث [ه] سڱ. مڱيل چوڪري. سينڌ.

■ مانگ آڇرنا: بيوه ٿيڻ. ڏهاڳ اچڻ.

■ مانگ بٽانا: سينڌ ڪيڻ. سينڌ ٺاهڻ.

■ مانگ بهرنا: سينڌ ۾ سينڌ ر وجهڻ.

شادي ٿيڻ. سهاڳن ٿيڻ. شادي ڪرائڻ.

■ مانگ بهري: ث. صفت. سهاڳن.

■ مانگ پٽي: ث. سينڌ پٽي - ڦٽي ڦوڪارو.

■ مانگ پٽي: مانگ پٽي ۾ لڳا رهنا: هر وقت سينڌ

سرمي ۾ لڳو رهن. هار سينگار ۾ لڳو رهڻ.

■ مانگ جٽي: ث. صفت. بيوه. ڏ

ڏهاڳن. پاراڻي طور ڪم ايندڙ لفظ.

■ مانگ چيرنا: سينڌ ڪيڻ.

■ مانگ سنوارنا: سينڌ ڪيڻ. وارن کي

ڦٽي ڏيڻ.

■ مانگ ڪهڙنا: مڱيندي يا مڱينديءَ جو

مري وڃڻ. پڙيل عورت جو مري وڃڻ.

■ مانگ مين سينڌور بهرنا: سينڌ ۾ سينڌور وجهڻ

(هندن جي هڪ رسم).

■ مانگ نيڪالنا: مينڌ ڪيڻ.

■ مانگنا: متعدي [ه] گهرڻ. سڱن. مڱڻ.

طلب ڪرڻ. خواهش ڪرڻ. سٽ ڪرڻ. سڱ

جي گهر ڪرڻ. گهرڻ (دعا). وٺڻ (قرض).

پڻ - سوال ڪرڻ.

■ مانگ: ث. گهرڻ. طلب. ڪٽپ. حاجت.

ضرورت. سوال. خريداري. ڪاپو.

■ مانگا: ذ. صفت. گهريل. طلب ڪيل.

اڌارو ورتل.

■ مانگ آنا: طلب ٿيڻ - گهرڻ اچڻ. خريداري

ٿيڻ .

== مانگا تانگا : صفت. آڌارو ورتل. پٽهي سٽهي
آندل .

== مانگُ تانگُ کتر ڪهانا : پني سني
گڏارو ڪرڻ. اوڌر تي گذر سفر ڪرڻ .

== مانگُ لپنا : گهري وٺڻ. اوڌر وٺڻ .

== مانگُ هونا : گهرَ هجڻ - طلب هجڻ .
ضرورت هجڻ . ڪپ هجڻ .

== مانگُ تانگُ : تابع فعل . قرض ڪئي .
پني سٽي. پني سني .

== مانگُ دينا : آڌار ڏيڻ - قرض ڏيڻ . ٿوري
وقت لاءِ ڏيڻ .

== مانڻا : متعدي [هـ] مڃڻ . قبول ڪرڻ .
منظور ڪرڻ. لحاظ ڪرڻ. مان ڏيڻ. اعتقاد رکڻ.
مڃڻ (حڪم). باسَ باسڻ .

== مانا : صفت. مڃيل . منظور ڪيل . قبول
ڪيل . (فعل) مڃيو . ڄاتو - منظور ڪيو .

== مانڻا : ث. مڃتا - باسَ - سڪا . عقيدو -
پروسو - يقين عزت - آڌر ڀاءُ .

== مانَ جانا : مڃي وڃڻ. قبول ڪرڻ. راضي ٿيڻ .

== مانڻي جوگ : صفت. مڃڻ جوڳو . اعتبار
جوڳو . پرسي جهڙو .

● مانهه، مانهه، مانهي، مانهي : تابع فعل
[هـ] وڃ ڀر . ڏانهن - طرف .

● ماني ڪ مانياں : ث [هـ] دائي . ٻارَ نپائيندڙ
عورت. مڪڙي (چنڊ جي) .

● مانڻياں : ث [هـ] ونواھ . ڪنوار کي ونواھ
ڀر ويهارڻ جي حالت .

== مانڻيون بڻهانا : ڪنوار کي ونواھ ڀر ويهارڻ .

● ماوا : ذ [هـ] تَتُ - جوهر - مايو . کير مان
نهيڻ ماڻو. ڪلفُ - پيڻُ . سامان . مصالحو .

کير . نشاستو . بيضي جي پيلاڻ .

● ماه : ذ [ف] چنڊ. مهينو .

== ماهان : صفت. ماهيانو - هر مهيني .

● ماهُون : [هـ] هڪ قسم جو جيت (جو ڪپھ
جي فصل کي ڪاٽي) .

● مائي ڪ مائياں : ث [هـ] ماءُ - والده .

== مائي باپ : ذ. ماءُ پيءُ - والدين .

== مائي ڪا لال : ذ. ماءُ جو پُٽ . مڙس جو
پُٽ. بهادر .

● مَپَنا : لازم [هـ] ماڀڃڻ - ماڀ ٿيڻ .

== مَپَ : ث. ماڀ .

== مَپان : ث. ماڀ - پيمائش .

== مَپانا : متعدي. ماڀائڻ . ماڀڻ .

== مَپائي : ث. ماڀ .

== مَپوانا : متعدي المتعدي . ماڀارائڻ - ماڀ
ڪرائڻ .

● مَٽَ : ث. تابع فعل [هـ] تہ .

== مَٽَ پوڄهو : محاوره . نہ پوڄ . تعريف کان
ٻاهر .

● مَٽَ : ث [هـ] عقل - سمجھ - فہم .
هوشياري - ڏاھپ. عادت. راءِ . (ذ) مذھب .

== مَٽَ اُٿي هونا : مَٽ اونڌي ٿيڻ . عقل وڃڻ .

== مَٽَ پھيرَنا : مَٽ ڦيرڻ . راءِ بدلجڻ . مٽ
اونڌي ٿيڻ . عقل وڃڻ .

== مَٽَ دينا : نصيحت ڪرڻ - مَٽ ڏيڻ .
صلاح ڏيڻ . سڪارڻ .

== مَٽَ ماري جانا : عقل مارجي وڃڻ . مٽ
ڪسجي وڃڻ . وايون بتال ٿيڻ .

● مَٽَ : ذ [هـ] "مَٽَ" جو مخفف . مَٽَ -
پيشاب .

== مَٽاما : ذ. صفت. مَٽو . اهو ماڻهو جنهن

کي مٽ لڳو هجي.

● مٽالی : ٺ. گهوڙن جي مٽن جي جاء. اهو گاهه جنهن تي گهوڙن مٽيو هجي. مٽاڳو.

● مٽا : ذ [ه] راء - صلاح - مشورو. مٽ - نصيحت.

● مٽا ٺاهڻا : راء سان اتفاق ڪرڻ. يڪراء ٿيڻ. ارادو ڪرڻ. صلاح ڪرڻ.

● مٽانا : متعدی [ه] مٽائڻ - پيشاب ڪرائڻ.

● مٽڙ : ذ [ه] راند ۾ هڪڙي ٽوليءَ جو اڳواڻ - ڏوڙي. پيڇي. همراھ.

● مٽملي : ٺ [ه] دل ڪڇي ٿيڻ جي حالت. آلتِيءَ جو خيال. آهڙوڪو.

● مٽمنا : ذ [ه] ڪماند جو هڪ قسم.

● مٽوالا : مٽوالی : ذ. صفت [ه] نشي ۾ چور - مخمور - مست. فخر ڪندڙ. (ٺ) مٽوالی.

● مٽوالا ڪرڻا : مست ڪرڻ. مخمور ڪرڻ.

● مٽوالی گهٽا : ٺ. پيريل ڪڪر. گهاٽو جهڙو.

● مٽهٽا : متعدی [ه] ولوڙڻ - جهڳڻ.

● مٽڙي هٽڻ. ونڌڻ - ڪاڳالهه وري وري چوڻ.

● مٽهاني، مٽهنی : ٺ. مانڌائي - مٽڙي.

● مٽهري : ٺ [ه] ڪٽوھ ۾ گهوڙن جي پيشاب لاءِ ٺهيل جاء.

● مٽي : ٺ [ه] تاريخ - ٽيڪ. وياج.

● مٽي ڪاٽنا : دلالي جا پئسا ڪاٽڻ. وياج ڪاٽڻ.

● مٽي چٽوھانا : تاريخ وجهڻ.

● مٽاپا : ذ [ه] ٽولهه - ٽلهائي.

● مٽاپا چٽوھنا : جسر تي ٽولهه چٽوھڻ.

● مٽائي : ٺ. ٽلهائي - ٽولهه.

● مٽڙ : ذ [ه] هڪ قسم جي ول ۽ آن جون

قريون - مٽڙ.

● مٽرا، مٽرالا : ذ. مٽر ۽ جٽو ملائي ٻوڪيل.

● مٽر گشت : محاوره. سير - هوا خوري.

● مٽري : ٺ. ننڍا مٽر - ڏڏي.

● مٽري آنڪھين : ٺ. ننڍڙيون اکيون - چٽي جيڏيون اکيون.

● مٽر مٽر : تابع فعل [اردو] ننڍن ٻارن جو تڪڙو تڪڙو ڏسڻ يا ڪم ڪرڻ جي حالت.

● مٽر مٽر ديکھنا : ننڍي ٻار جو عجب وچان ڏسڻ.

● مٽر مٽر ڦاڙي نھارڻ. اکيون ٽمڪائڻ.

● مٽڪا مٽڪا : ذ [ه] مٽ - وڏو مٽ.

● مٽڪا مٽڪا : ذ [ه] مٽ - وڏو مٽ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] لڏڻ (نخري سان).

● مٽڪ : ٺ. ناز - نخرو. نخري بازي.

● مٽڪا : متعدی. لڏوڏڻ. نخرو ڪرڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

● مٽڪا : ٺ. لازم [ه] ڊهڻ. ڪٽڙجڻ. صاف ٿيڻ.

ميسارجن .

● مٺھڻ : صفت [ھ] ”مٺھا“ جو مخفف. مٺو.
- مٺھڻ بولاءِ مٺھ بولڻا : ذ. صفت. مٺو
ڳالھائيندڙ - شيرين ڪلام .

- مٺھ لڻو : ذ. صفت. مٺ لڻوڻو. گھٽ
لڻو وارو (ڪاڌو).

● مٺھڻ : ث. [ھ] ”مٺھڻ“ جو مخفف. مٺ.
مڪ. لڻوشو. ھٿيو. مٺ زني .

- مٺھڻ بھڙڻ : ث. اوچتي ملاقات . مقابلو.
گندي ڳڻڻيان .

- مٺھڻ مارڻا : مٺ ھڻڻ . مٺ زني ڪرڻ .

- مٺھڻ مَرْدُ : جانئو جوان . جوان مرد .
سگھارو . اڻڀنگ جوان .

- مٺھڻ مَرْدِي : ث. ارڏائي . زور آوري -
زبردستي . ڏاڍائي . ظلم - انڌير .

- مٺھڻيا : ذ. مٺ جيترو - تمام ننڍو. (ذ)
مٺيو - ھٿيو . سون يا چانديءَ جو تعويذ (جو)

ٻانھن تي ٻڌندا آھن). چيچڙي ۾ ڪمانڊ وجهندڙ
ڪمان جي مٺ . مٺيو (ڳڙ جو) .

- مٺھڻيا ديو : ذ. بندرو - ڄامڙو - گيرانٺ
مٺڙيو .

● مٺھڻيا مٺھڻ : ذ. صفت [ھ] سست .
ڍرو - آھستي . ڏڏ - موڳو . مٺو . (ذ) آھستي
هلندڙ گھوڙو .

- مٺھڻياڻن : ذ. سستي - ڪاھلي - آرس . بيوقوفي .
موڳائي . گھيل - ڍر .

● مٺھڻيا مٺھڻ : ذ [ھ] مٺ - لپ . مٺڙي
(گاھ وغيره جي) . ڀري - پٺاڪ ھٿيو (ھرجو) .

مٺيو . ڪجهه ڀڄڻ جو مٺھڙو .

- مٺھڻيا بانڊھنا : مٺڙي ٻڌڻ (گاھ وغيره جي) .
مٺيو ٺاھڻ . ھڙ ٻڌڻ .

● مٺھاسڻ : ث [ھ] مٺاڻ - مٺاڇ - شيريني .
مزو - سواد .

● مٺھائي ۽ مٺھائياں : ث [ھ] مٺائي . مٺاڻ .
مٺاڇ - ڳڙ وغيره .

- مٺھائي بانڊھنا : مٺائي ورھائڻ .

- مٺھائي چڙھانا : ڪنھن اولياءَ وغيره تي
نذراني طور مٺائي ڏيڻ .

- مٺھائي سَ مٺ : بھر دينا : گھڻي مٺائي
ڪرائڻ . ڍو ڪرائڻ . تمام خوش ڪرڻ .

● مٺھڙي ۽ مٺھڙياں : ث [ھ] مٺي ۽ لوڻ
واري موٽي .

● مٺھرياں : ث [ھ] ھميشه جمع ۾ ڪم ايندڙ
لفظ . ھڏڪوئي (جا کير پياڪ ٻالڪ ڪي ٿئي) .

● مٺھڻيا ۽ مٺھڻياں : ث [ھ] مٺ . لپ -
چرون . چوڻي . گھوڙي جي سنب ۽ مٺڙي

جي وچ وارو سٺڌ . مڪڙيون .
- مٺھي بانڊھنا : مٺ بند ڪرڻ .

- مٺھي بھڙڻ : صفت . مٺ جيترو . لپ ڪن .

- مٺھي بھڙڻا : مٺ ڀرڻ - لپ ڀرڻ . مڪڙيون
ھڻڻ .

- مٺھي ڪھلي ھونا : سوال ڪرڻ - گھڙڻ .
حقيقت ظاهر ھجڻ .

- مٺھي گم ڪرڻا : مٺ گم ڪرڻ .
ڪجهه پئسا ڏيڻ . رشوت ڏيڻ .

- مٺھي مين آنا : مٺ ۾ اچڻ - ابضي ۾ اچڻ -
ھٿ ۾ اچڻ .

- مٺھي مين دھرا ھونا : مٺ ۾ ھڻڻ .
ويجهو ھڻڻ - پاسي ۾ ھجڻ .

- مٺھي مين دينا : ھٿ ۾ ڏيڻ . قبضي ۾ ڏيڻ .

- مٺھياں بھڙڻا : مٺيون ڀرڻ - لپون ڀرڻ .
مڪڙيون ھڻڻ .

== مٽي هونا : مٽي ٿيڻ - خاک ٿيڻ . ڌوڙ ۾
پرڄڻ - پراڻو ٿيڻ . بيسواد ٿيڻ . ڊهڻ .

== مٽيا : ذ . صفت . مٽيءَ مان ٺهيل - خاڪي .
ٺيڪر جو . چيڪي مٽيءَ جو . ڪچو (ڪوھه) .
== مٽيا پھوس : محاوره . تمام پوڙ هو ۽ ڪمزور .
آپرو - هيٺو - ضعيف . مفلس - ڪٽل .

== مٽيا پھوس : محاوره . ڪاھل - سست - ٿوٽي .
== مٽيار : ذ . صفت . مٽيءَ جهڙو . ميرو . گدلو .
مٽيءَ مان ٺهيل . ٺڪر جو .

== مٽيا سانپ : ذ . اهو نانگ جنهن جو رنگ
مٽيءَ جهڙو ٿئي ۽ ان تي ڪارا داڍ ٿين - گڊو .
== مٽيالا : مٽيالاڙي : ذ . صفت . مٽيءَ جي رنگ
جو - پورو - خاڪي . مٽيءَ جو . مٽيءَ ۾ ڀريل . ميرو .
● مٽيا ۽ مٽيائين : ٺ [ھ] مائي - چاڙي
(ڪير ٺهائڻ جي) .

● مٽجرا : ذ [ع] ڪموتي - لاٺ . ادب سان
جهڙڪي ڪيل سلام . ناچ ۽ گاني وارن جو
محفل ۾ ويهي گائڻ جي حالت - مٽجرو .

● مٽجرا دينار : حساب ۾ مٽجرا ڏيڻ - چوٽ ڏيڻ .
● مٽجرا ڪترنا : مٽجرو ڪرڻ . ادب سان جهڪي
سلام ڪرڻ . ناچ گانو ڪرڻ - مٽجرو پڙڻ .

● مٽجرائي : ذ . صفت . مٽجرو پڙيندڙ . جهڪي
سلام ڪندڙ .

● مٽجوسا ۽ مٽجوسه : ذ [اردو] ڇت جي هيٺان
ڏنل ڪاٺي .

● مٽجهڙ : ضمير [ھ] مٽون - آڻ .

● مٽجهڙ سا : تابع فعل . مون جهڙو . مون وانگر .
● مٽجهڙ سه : تابع فعل . مون کان .

● مٽجهڙ ڪو : مفعول . مون کي .

● مٽجهڙ مين : تابع فعل . مون ۾ .

● مٽجهڙ مفعول : مفعول . مون کي .

== مٽهيون خاک پڙنا : تمام گهڻي مٽي
وسڻ . ڌوڙ جو طوفان وسڻ . مقابلي ۾ شڪست منڻ .

● مٽهيانا : متعدي [ھ] مٽ جهڻ . هٿ ۾
رڪڻ - قبضي ۾ رکڻ . مٽ هڻڻ . مٽيون پڙڻ .

● مٽي مٽي : ٺ [ھ] مٽي خاڪ - ڌوڙ . راقو .
زمين . دنيا . لاش . گارو . (صفت) ميرو - گدلو .

● مٽي آهانا : مرڻ - وفات ڪرڻ - لاڏاڻو ڪرڻ .

● مٽي آڙانا : مٽي آڙائڻ - ڌوڙ آڙائڻ .

● مٽي پڪڙنا : ڪپ ڪوڙڻ . ڄمي وڃڻ .

● مٽي پليد ڪترنا : مٽي پليت ڪرڻ .

● مٽي ڦڦڙي طرح نه ڪرڻ . بدنام ڪرڻ .
برباد ڪرڻ .

● مٽي تهوڙنا : مٽي ٽپڻ . لپوڏيڻ . راڳوڏيڻ .

● مٽي ٺهڪائڻ لنگڙا : ڪفن ڏيئي پورڻ .

● مٽي خراب ڪترنا : مٽي پليت ڪرڻ .

● خراب خوار ڪرڻ . لاشو رلاڻ .

● مٽي ڏالنا : مٽي وجهڻ - ڌوڙ وجهڻ . پردي

پوشي ڪرڻ . لٽي مٽي ڪرڻ . ڦٽڪار وجهڻ .

● مٽي ڏهونا : مٽي ڍوڻ . مزوري ڪرڻ .

● مصيبت سهڻ . بيڻاندو ڪم ڪرڻ .

● مٽي ڪا پڙتن : ذ . ٺيڪر جو ڏانءُ .

● مٽي ڪا تپيل : ذ . گاسليت .

● مٽي ڪترنا : مٽي ڪرڻ . خراب ڪرڻ .

● مٽي ڪرڻ . ميرو ڪرڻ .

● مٽي ڪي مادھو : محاوره . اڳڙين جو گڏو .

● مٽي ڪي ٻوگھلو .

● مٽي ڪي ڏالنا : هر گهڙي اچڻ - ذري ذري

اچڻ . پٺيان پوڻ .

● مٽي ڪي آهنا : ڌوڙ ۾ پرڄڻ .

● مٽي ڪي ميلانا : دفن ڪرڻ - پورڻ . برباد

ڪرڻ - مٽيءَ ۾ ميلائڻ . ڦٽائي ڇڏڻ .

- مَجْهولا: ذ. صفت. [هـ] وچولو - درسيانو -
(ذ) نندي ديگ - ميانو.
- مَجْهِيلا ۽ مَجْهِيلى: ذ [هـ] جهيوڙو - جهگڙو -
ڏٺو - فساد.
- مَجْهِيلا ڏالنا: جهيوڙو وجهڻ.
- مَجْجيرا: ذ [هـ] هڪ قسم جو ساز (پتل جو
ننڍيون وٿيون).
- مَجْجڙا ۽ مَجْجڙي: ذ [هـ] گوشت جو ٻوٽ.
- مَجْجا مَجْج: صفت [هـ] ڀريل - ڪناتار.
گهاٽو - گهٽيل. (ث) ڪٽ جا چيچاٽ.
- مَجْجان ۽ مَجْجان: ذ [هـ] ڀت ۾ سامان
وغيره رکڻ لاءِ تختو - طاق - پيهو. ڪڏڻو
(شڪار لاءِ).
- مَجْجرب: صفت [اردو] چرٻي ۽ وارو - چرٻي لڳل.
- مَجْجرووس: موج رس: ذ [هـ] هڪ دوا
جو نالو. هڪ قسم جو جانور.
- مَجْجڪانا: متعدي [هـ] پورڻ پٽڻ (اڪيون) -
اڪيون ٽمڪائڻ. اک پڇڻ.
- مَجْجڪنا: لازم [هـ] لڏڻ - ڌڏڻ. ڏڪڻ.
چيچٽ ڪرڻ (ڪٽ). ورڇڻ.
- مَجْجڪ: ث. لوڏو. ڌوڏ.
- مَجْجڪا: ذ. واپار جي موڙي. سستائي.
فرق. ڀرڙ.
- مَجْجڪا پڙنا: بازار موڙي ٿيڻ. سستائي
ٿيڻ. آمدني گهٽجڻ. دير ٿيڻ.
- مَجْجڪانا: متعدي. لوڏڻ - ڌوڏڻ. جهڪائڻ -
هيٺ ڪرڻ.
- مَجْجلانا: لازم [هـ] آلتيون اچڻ - آڻوڪا
اچڻ - دل ڪچي ٿيڻ.
- مَجْجلنا: لازم [هـ] ضد ڪرڻ - هوڏ ڪرڻ.
روئڻ. ڪيتو ڪرڻ. رسڻ. صفا انڪار ڪرڻ.
- مَجْجلا: صفت. هوڏي - ضيدي. نثر -
ڪيٽائي - انگلي - دادلو - چلولو. (ث) مچلي.
- مَجْجلابن: ذ. ضد. ڪيتو. نثرپو. چيلوڻي.
- مَجْجلانا: متعدي. نثرپائي ڪرڻ. ضدڪرڻ -
هوڏ ٻڌڻ. چلولائي ڪرڻ. ڪيچل ڪرڻ.
لاڏ ڪرڻ. نٿائڻ. رُسڻ.
- مَجْجلاني: ث. نثرپائي. هوڏ - ضد. چلولائي.
- مَجْجل پڙنا: ضد تي چڙهڻ. ڪيتو ڪرڻ.
انگل ڪرڻ. مچرجي بيهڻ. رُسي پوڻ.
- مَجْجل جانا: ضد تي چڙهڻ. انگل ڪرڻ.
مچرجي بيهڻ. رُسي پوڻ.
- مَجْجل جانا: ضد تي چڙهڻ. انگل ڪرڻ.
مچرجي وڃڻ.
- مَجْجلاڪا: ذ [ترڪي] ڪنهن ڪم نه ڪرڻ
جو اقرار (جوابدار طرفان) - مچرڪو.
- مَجْجملانا: لازم [هـ] جواني جي مستي
اچڻ. شهوت ٿيڻ. مست ٿيڻ.
- مَجْجمل جانا: مستي ۾ اچڻ. بدمعاشي ڪرڻ.
- مَجْجملهاڪ: ث. شهوت جو زور. جواني ۽
جو جوش.
- مَجْجنا: لازم [هـ] مچڻ - ٿيڻ. رچڻ.
- مَجْجانا: متعدي. مچائڻ - ٻرپا ڪرڻ - رچائڻ.
- مَجْجنا: لازم [هـ] بند ٿيڻ - هورجڻ (اک) - پوئجڻ.
- مَجْجهاسيا: ذ [هـ] درياءَ جي ڪناري واري
زمين (جا درياءَ جي ڇڏڻ سان انهيءَ گوت جي
ملڪيت ٿئي جنهن پاسي کان درياءَ هٽيو هجي).
- مَجْجهٿر ۽ مَجْجهٿر: ذ [هـ] هڪ قسم جو
مشهور جيت - مچر.
- مَجْجهٿر نڪا ۽ مَجْجهٿر نگر: ذ. هڪ قسم جو
آبي پکي (جو مچي کائي).
- مَجْجهلي ۽ مَجْجهليا: ث [هـ] مچي -

- ماھي. ٻانڻهن واري مُسڪ. ڏونرو (ٻانهن جو).
 لغڙ جو هڪ قسم (مڇي جي نموني ٺهيل).
 - مڇھلی پکڙنا: مڇي جهڙو. مڇي ڦاسائڻ.
 - مڇھلی کا تيل؟: ذ. مڇي ۽ جو تيل (جو
 دوا طور ڪم اچي).
 - مڇھلی کا چارا: ذ. مڇي ڦاسائڻ لاءِ
 ڪنديءَ ۾ ٻڌل شيءِ.
 - مڇھلی کا کانڙا: ذ. مڇي ڦاسائڻ جي
 ڪندي. مڇي ۽ جو ڪٽيو. بخيبي جو هڪ
 قسم - ڪيل.
 - مڇھلی کی طرح تڙ پڻا: مڇي ۽ وانگر
 ڦڙڪڻ. لُڇڻ. بيتاب ٿيڻ.
 - مڇھلی والا: ذ. صفت. مڇي وڪندڙ -
 ماڻي. مهاڻو.
 - مڇھلیاں پڙنا: ورزش سببان ڏونرن ۽
 رانن جون مشڪون ظاهر ٿيڻ.
 ● مڇھندَر؟: صفت [ه] وڏين مڇن وارو -
 مڇير. (ذ) ڪڻو. مسخرو - ڏچر.
 ● مڇھو ۽ مڇھوے: ذ [ه] مڇي ماريندڙ -
 مهاڻو. هڪ قسم جي ننڍي پيڙي - مڇوڻو.
 ● مڇھي ۽ مڇھياں: ث [ه] مڇي. چمِي.
 - مڇھي دينا: چمِي ڏيڻ.
 - مڇھي مڇھوَل؟: ذ. چمِي چٽَ.
 ● مڇھيل ۽ مڇھيل؟: ذ [ه] وڏين مڇن
 وارو - مڇير.
 ● مڇيا ۽ مڇياڻي: ث [ه] مڇي.
 ڪُرسِي. ٺپائي. سوڙو.
 ● مڇبت؟: ث [ع] پيار - قرب - الفت. حُب.
 دوستي - ياري. عشق.
 - مڇبت آنا: پيار اچڻ.
 - مڇبت آجهلنا: محبت جو جوش ٿيڻ.
- تمام گهڻي سيڪ ٿيڻ.
 - مڇبت جتانا: پيار جو اظهار ڪرڻ. قرب
 ڏيکارڻ.
 - مڇبت کا بهوڪا: محاوره. پيار جو بکيو.
 - مڇبت کا دم؟ بهرنا: عشق جي دعويٰ ڪرڻ.
 - مڇبت کرنا: محبت ڪرڻ - پيار ڪرڻ.
 ● مڇفيل؟ ۽ مڇفيلين: ث [ع] مجلس.
 انجمن - سڀا. ڪچهري - رهاڻ.
 - مڇفيل؟ جمانا: محفل ڄمائڻ - ڪچهري
 لڳائڻ.
 - مڇفيل دَرهم؟ ڪَرنا، بيگاڙنا:
 محفل ڦٽائڻ - ڪچهري ڦٽائڻ.
 - مڇفيل سرد پڙنا: مهل ٽڌي ٿيڻ. رهاڻ
 ٽڌي ٿيڻ.
 - مڇفيل گونج آڻهنا: محفل ۾ واھ واھ ٿيڻ.
 ● مڇھل: ذ [ع] محلو - پاڙو. گهٽي.
 منزل گاهه.
 - مڇھل دار؟: ذ. محلي جو چڱو مڙس.
 ● مڇھنت؟: ث [ه] مشقت - جفاڪشي.
 پورهيو. تڪليف. ڪم ڪار. مزوري. اجورو.
 - مڇھنت آڻهانا: تڪليف مهڻ. پورهيو
 ڪرڻ. جفاڪشي ڪرڻ. ڪوشش ڪرڻ.
 - مڇھنت آڪارت؟ (برباد) جانا: محنت اڃائي
 وڃڻ. ڪئي ڪمائي ڪٽ ٿيڻ.
 - مڇھنتاڻ: ذ. محنتاڻو - مزوري. اجورو.
 - مڇھنت ٺهڪائڻ لکنا: ڪوشش ڪامياب ٿيڻ.
 - مڇھنت کرنا: محنت ڪرڻ. مزوري ڪرڻ.
 ڪوشش ڪرڻ.
 ● مڇھول؟: ث [ه] مذاق - مسخري.
 - مڇھول کرنا: مسخري ڪرڻ - ٺٺول ڪرڻ.
 - مڇھوليا: ذ. صفت. مسخرو - چرچائي -

ڀوڳاڻي. چالاڪ.

● مڃڻاڻا: متعدي [ه] مارڻ- ڪڍڻ.

● مڌار: ذ [ه] آڪ جو وڻ- آڪ.

= مڌار کا ٿيڻا: ذ. آڪ مڪڙو.

= مڌار کي پڙهيا: ث. آڪ ٿيڙو- آڪ

جو انب.

● مڌاو ٿڻي: ث [ه] شاديون ڪرائيندڙ عورت.

ڏوٽي- وڃ واري (عورت).

● مڌ د: ث [ع] اعانت. همراهي. حمايت.

رشد. مددي فوج. مزوري. امداد.

= مڌد بانڻا: رازن مزورن کي مزوري ورهائي

ڏيڻ. اجورو ڏيڻ.

= مڌد ديني ڪٽرنا: مدد پهچائڻ. مدد ڏيڻ.

اعانت ڪرڻ.

● مڌ رڀا: ذ [اردو] ٺڪر جو حقو.

● مڌ ڪٽ: ث [ه] هڪ قسم جو انشو (جو

پان ۽ آفيم کي ملائي گولي ٺاهي حقي ۾

پيئندا آهن).

● مڌ ٻڌڻ: صفت [اردو] معزور- هٽيلو.

● مڌو: ذ [ه] گهوڙي جي پٺي تي ٿيل

ڇٽو. ڍڳي يا آٽ جو ٿوهو.

= مڌو آڻا، پڪڻا، لنگڻا: گهوڙي کي

ڇٽو پوڻ.

● مڌه: ذ [ه] جواني- شباب. مستي-

خمار- نشو.

● مڌهڻ: صفت [ه] آهستي- ڌيمو. وچولو-

درسياني. گهٽ. رواجي. هلڪو. آڇاترو-

ٿيڪو. سڪل.

= مڌهڻ ڪٽرنا: آهستي ڪرڻ- ڌيمو ڪرڻ.

گهٽ ڪرڻ.

● مڌيرا: ث [ه] آبي پکي جو هڪ قسم.

شراب جو هڪ قسم.

● مڌاسا ۽ مڌاي: ذ [ه] پٽڪو- ڦينٽو.

● مڌه بهيڙ: ث [ه] اوچتي ملاقات. سامهون

ٿيڻ جي حالت.

● ميرا: ضمير [ه] "ميرا" جو مخفف. منهنجو

(ث) ميري.

● مڌاد ۽ مڌادين: ث [ع] مطلب- مقصد-

ارادو- مدعا. آرزو- تمنا. باس- مڃتا.

= مڌاد (بر) آڻا: مراد پوري ٿيڻ.

= مڌاد پانا: مطلب پورو ٿيڻ- مراد مليڻ.

= مڌاد دکهلاڻا: مراد پوري ڪرڻ.

= مڌاد مانگڻا: مراد گهرڻ- مراد پوري ٿيڻ

لاءِ دعا گهرڻ.

= مڌاد مانڻا: باس- باسڻ.

= مڌادون ڪڍڻ: محاوره. جواني ۽ جاذبنيهن.

● مڌ ٻڌا: ذ [ع. مڌ ٻڌڻ] ڪنڊ جي چاش ۾

پڪل ميوو- مڌو.

● مڌ ٻيڻا: ث [ه] آها عورت جنهن

جاسپ ٻار مري ويل هجن ۽ فقط هڪڙو ٻار

زندهه هجي.

● مڌ ٽيليا: صفت [ه] هيٺو- آڀرو- ڪمزور.

● مڌ جهانا: لازم [ه] ڪومانجڻ. سڪڻ.

(گل). اداس ٿيڻ- غمگين ٿيڻ.

● مڌ چڙ ۽ مڌ چڙيس: ث [ه] مڄ.

= مڌ چڙيس سي لنگڻا: مرچون لڳڻ. ساڙ لڳڻ.

= مڌ چڙيس لنگڻا: مرچون لڳڻ. خار لڳڻ.

ڪا ڳالهه تمام ناگوار لڳڻ.

● مڌ چڙ ۽ مڌ چڙيس: ذ. صفت [ه] ضدِي-

هٽيلو. (ذ) فقيرن جو هڪ گروه (جي پاڻيهي

پنهنجو مڻو زخمي ڪري پئندا آهن).

= مڌ چڙيس: ذ. ضد- هٽ- آرهر زورائي.

== مَرُڇِڙاڻَن؟ دکھانا: ضد ڪرڻ. ارھر زورائي ڏيکارڻ.

● مَرُڇِڻُڪُڻَ: ٺ [ھ] ھڪ قسم جو ساز (جو وات سان وڇائيندا آھن).

● مَرُڊُ؟ مَرُڊُ؟: ذ [ف] ٺر۔ مذڪر۔ آدمي۔ شخص۔ ماڻھو۔ گھر وارو۔ مڙس۔ (صفت) بهادر۔ لائق.

== مَرُڊَ آدمي: ذ. چڱو مڙس۔ سکر ماڻھو۔ اشراف ماڻھو.

== مَرُڊا مَرُڊي: ٺ. مڙسان مڙسي. زبردستي. زوروري.

== مَرُڊانہ: ذ. صفت. مردائو۔ مڙسائو. دلير۔ بهادر. (ذ) مَرُڊن جي ويھڻ جي جاء۔ اوطاق۔ (تابع فعل) مردن وانگر۔ مڙسيءَ سان.

== مَرُڊانہ بهيس؟: ذ. مڙسائو لباس۔ مردانہ وڳو.

== مَرُڊانہ جوڙا: ذ. مرد ماڻھو۽ جي پائڻ جو وڳو يا جوتو.

== مَرُڊانہ ڪرانا: گھر ۾ زالن کي پاسي ڪري پردو ڪرائڻ (جيئن نامحرم مرد ماڻھو اچي سگھن).

== مَرُڊانے آدمي: ذ. مڙس۔ ماڻھو. بهادر جوان.

== مَرُڊپن؟: ذ. ماڻھپو۔ انسانيت. مڙسي.

== مَرُڊُ بَڻِجَہ: ذ. صفت. مڙس جو پُٽ. بهادر۔ پهلوان.

== مَرُڊُ بَڻَنا: مرد بنجڻ۔ مڙس ٿيڻ. حوصلو ڪرڻ. همت ڪرڻ.

== مَرُڊُم شُماری: ٺ. آدمشماري.

● مَرُڊَنی: ٺ [ف] موت جا آثار. آداسي۔ مايوسي.

== مَرُڊَنی ڇها جانا: مَنهن مان موت جا آثار

ظاهر ٿيڻ. مايوسي چانهجي وڃڻ.

● مَرُڊَه؟ مَرُڊَه: صفت [ف] مٿل۔ مري

ويل۔ مَرُڊو. بيجان. اڀرو۔ ضعيف. تمام

پوڙھو. ڪومائل۔ بدنصيب. نپاڳو. مايوس

(طبيعت). ٽڪل (زمين). (ذ) لاش۔ جنازو۔ ميت.

== مَرُڊَه؟ آڻهانا: لاش ڪڍڻ۔ ميت ڪڍڻ.

== مَرُڊَه؟ هاري هونا: جنازو گرو هڻڻ (جا

گنهگار هڻڻ جي علامت سمجھي ويندي آهي).

ڪمزور هوندي بہ طاقتور دشمن تي غالب پوڻ.

== مَرُڊَه؟ جيلانا: مردو جيارڻ.

== مَرُڊَه؟ خراب ڪرنا: لاش رلاڻي. خلق ۾

خوار ڪرڻ.

== مَرُڊه ڪر دينا: ڪر ڏالو: مردو ڪري ڇڏڻ.

لاشو پٽائڻ. مرثينگ ڪرڻ. ماري ڇڏڻ.

● مَرُڊهاڻ مَرُڊه: ذ. [ھ] مڪي۔ پٽيل.

چوڊارڻ جو سردار. پيادو.

● مَرُڙا، مَرُڙا: ذ [ف] شهزادو. ايرانين ۾ مغلن

جو ھڪ لقب. (صفت) نازڪ طبع.

== مَرُڙا پھوھا، پھويا: محاوره. اڀرو ۽ نازڪ

مزاج ماڻھو. سست ماڻھو. آرام طلب شخص.

● مَرُڙپا: ذ [ھ] ساڳ جو ھڪ قسم.

● مَرُڙغا مَرُڙغے: ذ [اردو] ڪُڪُڙُ.

== مَرُڙغون کي پالي: ٺ. ڪڪڙن جو آکاڙو

(جتي ڪڪڙ ويڙھائيندا آھن). ڪڪڙن جي

ويڙھ.

== مَرُڙغی مَرُڙغياں: ٺ. ڪُڪُڙُ.

== مَرُڙغی والا: ذ. صفت. ڪوڪڙي. ڪڪڙ

وڪڻندڙ.

● مَرُڙغتن؟: صفت [اردو > ف. روغن] گھڻي

گيهہ وارو۔ تمام سٺو.

● مَرُڙڪانا: متعدی [ھ] مروڙڻ۔ مروٽڻ۔

موڙڻ . وٺڻ .

● مَرُ کُننا : لازم [هـ] مروٽجڻ . وٽجڻ . مَٽوڙڻ .
● مَرُ کي ڪَ مَرُ کيالا : ٿ [هـ] ڪن ۾ پائڻ
جو هڪ زيور - ننڍي والي - مَرُ کي . پاڙي
(ڪن جي).

● مَرُ گُڏ : ذ [هـ] مِرگهه - هرڻ .

● مَرُ گُڏ چيڙا : ذ . پکيءَ جو هڪ قسم . جيت
جو هڪ قسم (جو درياءَ جي ڪناري تي رهي).
● مَرُ گُڏ چهالا : ذ . هرڻ جي ڪل .

● مَرُ گُڏ نين : ذ . هرڻ جون اکيون . وڏيون
۽ سهڻيون اکيون .

● مَرُ گُڏج : ذ [هـ] هڪ قسم جو قيمتي پٿر .

● مَرُ گهٽ : ذ [هـ] مَٽوڏن ساڙڻ جي جاءِ .
مَسان .

● مَرُ گهٽ ڪا بهٽنا : ذ . مسائن جو جين .

● مَرُ گي : ٿ [هـ] مِرگهي (بيماري).

● مَرُ گيا : ذ . مرگهي جي بيماريءَ ۾ ورتل .

● مَرُ گي آنا : مرگهي ٿيڻ .

● مَرُ لي ڪَ مَرُ لياڻ : ٿ [هـ] مَرُ لي - بَنسري .

● مَرُ ليا : ٿ . ننڍي مَرُ لي .

● مَرُ ليا باجنا : مَرُ لي وڃڻ . دست اچڻ .

● حالت معلوم ٿيڻ . نتيجو پوڳڻ .

● مَرُ لي بَجانا : مَرُ لي وڃائڻ .

● مَرُ مَرُ ڪَ مَرُ مَرُ : ذ [هـ] مَرُ ملا - مَرُ مَرُ .

● مَرُ مَرُ ڪا تههالا : محاوره . ٿلهو متارو ماڻهو .

● مَرُ مَرُ ڪا گو کهُو : ذ . ڀرت جو هڪ قسم .

● مَرُ مَرُ نا : متعدي [هـ] چرچر ڪرڻ . چاپا

ڏيڻ . چچاٽ ڪرڻ .

● مَرُ نا : لازم [هـ] مرڻ - فوت ٿيڻ - مري

وڃڻ . سير ڏيڻ . عاشق ٿيڻ - موهڻ . ڳهڻ .

رت ولوڙڻ . ڪوشش ڪرڻ . ڪو ماڻجڻ . ڪشتو

ٿيڻ . لهڻ (بک) .

● مَرُ ڪَ مَرُ : صفت . مَٺل - مري ويل .

● مَٺل . ڪومايل . غريب . ضعيف .

● مَرُ جانا : ڪنهن ڪم لاءِ تڪڙ ڪرڻ .

● مَرُ نا : متعدي . ڪرائڻ (بدفعلي) .

● مَرُ هُئا : صفت . مَٺل - مري ويل . ڪومايل .

● مَٺل .

● مَرُ پَٽ ڪَٽ : تابع فعل . مري جهڙي -

ڏاڍي تڪليف سان .

● مَرُ پَڇنا : سخت محنت ڪرڻ - نهايت

جفاڪشي ڪرڻ .

● مَرُ ٽَ مَرُ : تابع فعل . مرڻ وقت - ڪرات وقت .

● مَرُ ٽَ (مَرُ) ڪو مارنا : مَٺل کي مارڻ .

● ستايل کي وڌيڪ ستايل .

● مَرُ ٽَ مَرُ : تابع فعل . مرندي مرندي .

● مرندي جهڙندي .

● مَرُ جانا : مري وڃڻ . ڪوماڻجي وڃڻ . لهي

وڃڻ (بُک) . هجي وڃڻ . شرم ۾ ٻڏي وڃڻ .

● هارائڻ .

● مَرُ جيا : ذ . صفت . مري بچيل . اهو شخص

جنهن زماني ۾ مَرِي جِي ڏٺو هجي . تجربڪار -

جهانديدو .

● مَرُ گهٽنا : مَرِي ڪَٽِي وڃڻ . فنا ٿيڻ .

● مَرُ مَٺنا : مري وڃڻ . فنا ٿيڻ . ساھ صدقو

ڪرڻ .

● مَرُ مَرُ ڪَ جينا : مري جيئڻ . مشڪل

سان جان بچڻ . وڏي بيماري ڪاٽي صحتياب ٿيڻ .

● مَرُ نا جينا : مرڻ جيئڻ . زماني ۾ اڻڻ ويهڻ .

● تجربو پرائڻ . (ذ) مرڻ جيئڻ . شادي غمي .

● مَرُ ٽَ کي ٺهائنا : مرڻ جو ٻڪو ارادو ڪرڻ .

● مَرُ ٽَ لَکنا : عاشق ٿيڻ . قربان ٿيڻ . وڃڻ .

== مَرُنَے والا: ذ. صفت. مرن ويجهو. مري ويل - مرحوم. عاشق - شيدا. مرن لاء تيار. == مَرَوانا: متعدى المتدى. ماراتر - قتل ڪرائڻ. (بذفعلى) ڪرائڻ.

● مَرَنَڌا: ذ. صفت [ه] سُڪل - ٺوٺ. ويڙهيل. پَنَدَلُ. عاشق - فدا. هڪ قسم جا لڏون (جي ڪڻڪ ڳڙ ۽ گيه مان ٺاهيندا آهن ۽ ٻارن جي ڏندن نڪرڻ تي رسم طور ورهائيندا آهن). == مَرَنَڌا ڪَرَنّا: مروڻ. مروڙڻ. پُيڇڻ. موهڻ. ڏاڍي مار ڏيڻ - جاڳورڻ. پُٽ بنائڻ. چُور ڪرڻ.

== مَرَنَڌا هونا: بيماريءَ سبب تمام هيٺو ٿي وڃڻ. سادگيءَ سان وقت گذارڻ. سانگ صرفو ڪرڻ. هڪ هنڌ ڪُٽِي وڃڻ. عاشق ٿيڻ. ● مَرَوّا: ذ [ه] هڪ قسم جو خوشبودار ٻوٽو - نازبو - ريحان. هڪ قسم جو خوشبودار گاهه. ● مَرَوَتُ؟ ث [ع] مڙسي. بهادري - سورهياڻي. سخاوت. انسانيت - ماڻهپو. خُلق. لحاظ - پاسخاطري.

== مَرَوَتُ بَرَتَنّا: اخلاق يا انسانيت سان پيش اچڻ.

== مَرَوَتُ توڙَنّا: رکائي ڪرڻ. بداخلاقيءَ سان پيش اچڻ.

== مَرَوَتُ ڪَرَنّا: رعايت ڪرڻ. لحاظ ڪرڻ.

● مَرَوَجُ؟ ث [ه] آهي خوشبودار شيون جي ڪنوار جي سينڌ ۾ وجهندا آهن.

● مَرَوُڙَنّا: متعدى [ه] مَرَوُڙَڻ. مَرَوُڙَڻ.

وَتُ ڏيڻ. موڙڻ. چيو ڪرڻ. مهڻ (ڪن).

== مَرَوُڙُ؟ ذ. مَرَوَتَ - مَرَوُڙَ. مَرَوُڙَ. پيچ - وڪڙ. آڪڙ. وَتُ (پٽ جو) - گهمرو. پيڙو.

== مَرَوُڙا ۽ مَرَوُڙَ: ذ. مَرَوُڙَ. مَرَوُڙَ. وڪڙو.

گهمرو.

== مَرَوُڙا آڻهَنّا: پٽ ۾ وَتُ ٻوڻ - گهمرا ٻوڻ.

== مَرَوُڙُ آڻهَنّا: پيچش ٿيڻ.

== مَرَوُڙُ بازُ؟ ذ. صفت. آڪڙ باز. مغرور.

ٽيڳر باز.

== مَرَوُڙُ پَهَلِي: ث. هڪ قسم جي ڦري (جا پيچش جي دوا ۾ ڪم اچي).

== مَرَوُڙُ دينّا: مروڻي ڇڏڻ - مروڙي ڇڏڻ.

وَتُ ڏيڻ.

== مَرَوُڙُ کي باتُ؟: محاوره. وڪڙ واري ڳالهه.

طعنو - چَٽَر.

== مَرَوُڙُ مِڻ رهنا: آڪڙيو وٽڻ - سيٽيو گهمڻ.

== مَرَوُڙِي ۽ مَرَوُڙِيان: ث. هڻن کي مهڻ

سان آڻي يا مَرُ جي ٺهيل وَتَ - ور - پيچ -

وڪڙ. گَنَدِي. وروڪڙ واري شيءِ.

== مَرَوُڙِي دينّا: مروڻ - وَتُ ڏيڻ.

== مَرَوُڙَ آڻهَنّا: پٽ ۾ گهمرا ٻوڻ - پيچش

جا وَتَ ٻوڻ.

== مَرَوُڙَ ڪَ دَرُڌُ ڪهانا: ويم جا سور ڪاٽڻ.

● مَرُ هَنُ؟ ذ. تماڪ جو چورو. پُڪ.

● مَرُ ۽ مَرُياں: ث. گَنَدِي. وڪڙو.

قندو - دام.

== مَرُ ڪهَلُ؟ جانا: گَنَدِي ڪلي ٻوڻ. دل

مان پياڻي نڪري وڃڻ.

● مَرُ يَلُ؟ صفت [ه] ڏُڀرو - اڀرو. هيٺو.

ملول - مايوس. سُست. مَرُڻيڱ.

== مَرُ يَلُ ٽُٽُو؟ ذ. تمام اڀرو ۽ ننڍو گهوڙو.

● مَرُ ڪُ؟ ث [ه] وَرُ - ڏَنگَ - ڪُٻُ.

آڪڙ - سيٽ. اٽڪل بازي - پيچ گهمڙو. تدبير.

حڪمت عملي.

● مَرُ ڪُنا: لازم [ه] پيچڻ. ٽيٽوڪڻ. ٺڪاءُ

سان ڀڄڻ. مڙوڻ (هٽ، ڀڄڻ). ڦاٽڻ (ڪپڙو).

● مڙوڻا: لازم [هـ] مڙوڻ - ورڪائڻ - ڇپو ٿيڻ.

ٻئي طرف ڦرڻ. پٽ ورائڻ. موٽ کائڻ.

== مڙو آنا: مڙي اچڻ. موٽي اچڻ. ڦيري اچڻ.

== مڙو ڄانا: مڙي وڃڻ - مڙوڻ. ڇپو ٿيڻ.

== مڙو ڪٽر نه ديكهنا: ڪنڌ ورائي نه ڏسڻ.

ڏيان ٿي نه ڏيڻ.

== مڙو ڪي ڪٽو ٿي نه لينا: خبر نه وٺڻ.

سار سنڀال نه لهڻ.

== مڙو مڙو ڪٽر ديكهنا: وري وري ڏسڻ. پٽ

ورائي ڏسڻ.

● مڙو هڻنا: متعدي [هـ] مڙو هڻ (ڪل).

زبردستي حوالي ڪرڻ. مٿي ۾ هڻڻ. هڻڻ (الزام).

سپرد ڪرڻ (ڪم).

● ميزاج: ذ [ع] طبيعت - سرشت. گڻ -

خاصيت. عادت - خُوءَ - سڀاءَ. اصليت - حقيقت.

فخر - گهمند - دماغ.

== ميزاج آلهانا: بد مزاجي سهڻ. انگل ڪڻڻ.

== ميزاج بيگاڙو آنا: عادت خراب ڪرڻ. بدافعال

بنائڻ. خراب عادتون وجهڻ. ڪاوڙائڻ - ڇيڙائڻ.

مٿي تي چاڙهڻ.

== ميزاج ٻهڙو ڪڻ ڄانا: طبيعت خوش ٿيڻ.

== ميزاج ٻهڙو ڪرنا: طبيعت جي حالت ڀڄڻ.

خير عافيت ڀڄڻ. خبر وٺڻ - سيکت ڏيڻ.

== ميزاج چل ڄانا: ڪل ٿيڙي وڃڻ - مغز

خراب ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== ميزاج ڪٽر نا: آڪو ڪرڻ - وڌائي ڪرڻ.

== ميزاج ڪيسا ه: محاوره. تندرستيءَ يا

خير عافيت بابت ڀڄڻ جو جملو. طبيعت ڪيئن آهي؟

== ميزاج ڪي لينا: ٻٽا ڪون هڻڻ. فخر ڪرڻ.

== ميزاج مي آنا: طبيعت ۾ اچڻ - دل ۾ اچڻ.

● مڙو ٿي مڙي: ذ [ف] مڙو - ڏانڦو. لذت.

سواد. چشڪو. عادت. موج - خوشي. عيش.

== مڙو آنا: مڙو اچڻ - سواد اچڻ.

== مڙو آترو آنا: مڙو نڪرڻ. سواد نڪرڻ.

== مڙو آلهانا: مڙو وٺڻ. لطف حاصل ڪرڻ.

== مڙو آڙانا: مڙا ماڻڻ - موج ڪرڻ. عيش ڪرڻ.

== مڙو پانا: مڙو وٺڻ. موج ماڻڻ. ڪمپي

جي سزا ڀوڳڻ.

== مڙو پٽو آنا: چشڪو لڳڻ. عادت پوڻ.

== مڙو چڪهانا: مڙو چڪائڻ. سيکت ڏيڻ.

== مڙو چڪهنا: مڙو چڪڻ - ڏانڦو چڪڻ. مڙو

وٺڻ. سزا ڀوڳڻ. سزا پائڻ - ڪيتو لوڙڻ.

مصيبت ڏسڻ.

== مڙو ديكهنا: مڙو ڏسڻ. چشڪو وٺڻ.

تماشو ڏسڻ. سزا ڀوڳڻ. ڪيتو لوڙڻ.

== مڙو دينا: مڙو ڏيڻ - لطف ڏيڻ.

== مڙو کير کيرا ڪٽر نا: مڙو وڃائڻ. رنگ

۾ ڀنگ وجهڻ.

== مڙو ڪهڻڌت ڪرنا: مڙو وڃائڻ. رنگ

۾ ڀنگ وجهڻ.

== مڙو لڻو آنا: مڙو وٺڻ - موج ڪرڻ. عيش

ڪرڻ.

== مڙو لينا: مڙو وٺڻ. مڙو ماڻڻ. عيش ڪرڻ.

== مڙو آڙانا: مڙا آڏائڻ. موجون ماڻڻ. عيش

ڪرڻ.

== مڙو ڪٽر نا: مڙا ڪرڻ. مڙا ماڻڻ. موجون

ڪرڻ.

== مڙو لڻو آنا: مڙا وٺڻ. موجون ماڻڻ.

عيش ڪرڻ. جوانيءَ جا مڙا وٺڻ.

== مڙي مي آنا: مڙي ۾ اچڻ. خوشيءَ ۾ اچڻ.

موج ۾ اچڻ.

ٿيڻ. بيهوش ٿيڻ. نشي ۾ پُڙ ٿيڻ. بيهوش ٿيڻ.
 = مَسْتِي : ث. مستي. نشو - خمار. مدهوشي.
 جوش. شهوت. خوشي - موج.
 = مَسْتِي آلهُنا : مستي ٿيڻ - جوش ٿيڻ. خمار
 چڙهڻ.
 = مَسْتِي چڙهنا : مستي چڙهڻ. نشو چڙهڻ -
 خمار چڙهڻ. شهوت جو جوش ٿيڻ.
 = مَسْتِي چهانا : مستي چانهجڻ. نشو چڙهڻ.
 = مَسْتِي لڳنا : مستي لڳڻ. مستي چڙهڻ.
 شهوت ٿيڻ.
 = مَسْتِي نيڪالنا : مستي ڪيڻ. مغروري ڪيڻ.
 ● مَسْتُولُ؟ : ذ [پرتگالي] سيڙھ ٻڌڻ جو ٿيڻ.
 ● مَسْتُ؟ : ث [ه] ماڻ - خاموشي - چپ.
 = مَسْتُ مارنا : ماڻ ۾ رهڻ - ٽپي هڻڻ.
 ● مَسْتُنْدَا ۽ مَسْتُنْدِي : ذ. صفت [ه]
 ٿلهو متارو - ڏٺو مٿو. جانثو. (ث) مَسْتُنْدِي.
 ● مَسِيڪتا ۽ مَسِيڪتِي : ذ [ه] چاريدار.
 چيڪو (جو ڪنهن جانور جي منهن تي ٻڌندا
 آهن) - ٻوٽاڙو.
 ● مَسْڪرانا : لازم [ه] مُشڪن - مُرڪن -
 ٿورو ڪيڻ.
 = مَسْڪراھڻ ۽ مَسْڪراھڻي : ث. مُرڪ.
 ● مَسْڪُننا : لازم [ه] ڪيسن - ڦاڙن (ڪپڙو).
 بهانو ڪرڻ. چُهڻ. پڪوڻ.
 = مَسْڪُ : ث. ڪپڙي کي آيل انگهه. دٻاءُ -
 زور - ڀيڙ.
 = مَسْڪانا : متعدي. ڪپڙي ۾ انگهون وجهڻ.
 ليڙون ليڙون ڪرڻ.
 = مَسْڪُ جانا : ڪيسي وڃڻ (ڪپڙو). انگهه
 اچڻ (ڪپڙي ۾).
 ● مَسْڪوڙا ۽ مَسْڪوڙِي : ذ [ه] ننڊ ۾

● مَسْ ۽ مَسْمِين : ث [ه] مَسْچن جي رهه -
 مَسچن جي ساوڪ.
 = مَسِين بهيگنا : مَسچن جي ساوڪ اچڻ -
 مَسچن جي رهه نڪرڻ.
 ● مَسْ؟ : ث [ه] حيلو - بهانو. ٺڳي - چالاڪي.
 ● مَسْمَا ۽ مَسْمِي : ذ [ه] هَسو. موڪا -
 بواير. مَسْمِي (بندوق جي).
 ● مَسْمَا : تابع فعل [ه] ڏکيائيءَ سان.
 ● مَسْمَا : ذ [ه] غريبن جي کاڌ جهڙو سستو
 آن (چٽا وغيره). ڏمٽ. (صفت) گڏوچڙ.
 = مَسْمَا ڪَسْمَا : ذ. ڏمٽ وغيره.
 = مَسْمِي : صفت بيسن وغيره جي (ماني). ڏمٽ
 مان ٺهيل.
 = مَسْمِي روئي : محاوره. غريبائي ماني - اڀرو
 سڀرو کاڌو.
 ● مَسْمالا ۽ مَسْمالي : ذ [اردو] مصالحو. ويڳر.
 سامان. اهي شيون جن کي ملائي ڪاشيءَ ٺاهجي.
 = مَسْمالا پيسنا : مصالحو پيئڻ.
 = مَسْمالا ٺاڻڪنا : ڪپڙن تي چاڪ هڻڻ لاءِ
 مصالحو هڻڻ.
 = مَسْمالي کاڌيل؟ : ذ. هڪ قسم جو خوشبودار تيل.
 ● مَسْمَان؟ : ذ [ه] مَسْمودن ساڙڻ جي جڳهه -
 مسان. هڪ قسم جي ٻاراڻي بيماري (جنهن ۾
 ٻارن جا هٿ پير ڦري ويندا آهن).
 = مَسْمَانيا : ذ. صفت. مسائي. ڀوپو - جادوگر.
 ● مَسْمَت؟ : ذ. صفت [ف] بيخود. چريو. نشي
 چور - مخمور. مدهوش. بيهوش. ٻيپرواهه.
 = مَسْمَتان؟ : ذ. صفت. ڏسو "مست".
 = مَسْمَتانا : ذ. مست ٿيڻ - مستي ۾ اچڻ. ڪاوڙجڻ.
 = مَسْمَت مَسْمِنيا : ذ. ڦڳڻ جو سهيو.
 = مَسْمَت هونا : مَسْمَت ٿيڻ. چريو ٿيڻ. مخمور

پاسي اٿلائڻ سان آيل لوڏو.

— مسڪوڙا لينا: پاسو ورائڻ.

● مسٽلنا: متعدي [ه] مهڻ. چيپائڻ.

ٺپوڙڻ. ٻيهڻ.

— مسٽل ڏالنا: مهڻي ڇڏڻ. هڻڻ ۾ نيڙي

ڇڏڻ. چيپائي ڇڏڻ.

● مسٽنا: لازم [ه] ڦرجڻ. لڏجڻ. سسڻ.

● مسوارو: ڏ [ه] عورت جو وير کان پوءِ

چيلي جو عرصو.

● مسسور: ٺ [ه] مھريءَ جي دال ۽ ان

جو ٻوٽو.

— مسسور کي دال: ٺ. مھريءَ جي دال.

● مسوڙا، مسوڙا ۽ مسوڙا: مسوڙا ۽ مسوڙا ڏ:

[ه] مھار (ڏندن جي) - مالهي.

● مسوسنا: متعدي [ه] مھڻ - مٿڻ. دٻائڻ.

چيپائڻ. ڪڙهڻ (دل). سھڻ (غير). پچتائڻ.

— مسوس: ٺ. مھڻ - وِ لوڙ (اندر ۾) -

مروڻو - گھمرو.

— مسوسا: ڏ. پچتاءُ. پشيماني. ارمان - افسوس.

● مسسوري ۽ مسسوريا: ٺ [ه] مچر دائي -

منھاري. چپر ڪٽ - پلنگ.

● مسسي: ٺ [ه] ڏندن صاف ڪرڻ يا سونھن

کان هڻڻ جو ٻورو - ميسي.

— مسسي ڪاجل ڪرنا: ميسي ڪاجل هڻڻ.

سينگار ڪرڻ.

— مسسي کي دھڙي: ٺ. ميسيءَ جو تنھ.

— مسسي کي دھڙي جمانا: چين کي ميسي هڻڻ.

— مسسي لگانا: ميسي هڻڻ.

● مسسينا: ڏ [ه] مانھن ۽ مڱڻ جي دال.

● مسٽنڏا ۽ مسٽنڏا: ڏ [ه] ٿلهو

بتارو - ڏو ڏو - جاننو. ڏسو "مسٽنڏا".

(ٺ) مسٽنڏي.

● مسٽڪ ۽ مسٽڪي: ٺ [ه] ڏونرو. ٻانھن

جي مشڪ.

— مسٽڪي باندھنا: ڪسنا: مسٽڪون ٻڌڻ -

ڏونرا ٻڌڻ. پڪوڻ - گرفتار ڪرڻ.

● مسٽڪيل: صفت [ع] مسٽڪل - ڏڪيو.

اهنجو - اٿانگو.

— مسٽڪل آ پڙنا: مسٽڪلات پوڻ.

— مسٽڪل آسان ڪرنا: مسٽڪل آسان ڪرڻ -

مصيبت لاهڻ.

— مسٽڪل پڙنا: مشڪل پوڻ. مصيبت پوڻ.

— مسٽڪل ڪٽنا: مشڪلات ٿري وڃڻ.

— مسٽڪل ۾ پڙنا: مشڪلات ۾ پوڻ -

مصيبت ۾ ڦاسڻ. جنجال ۾ پوڻ.

● ميسري: ٺ [ع] ميسري - قند. تلوار.

— ميسري ڪهڙا: ميسري ڪارائڻ. وات مٿو

ڪرائڻ. خنجر هڻڻ.

— ميسري کي ڏلي: ٺ. ميسريءَ جي تڙ.

(صفت) تمام مٿو.

● مصيبت ۽ مصيبتين: ٺ [ه] آپدا - آفت.

جنجال - آزار. صدمو. مشڪلات - تڪليف.

— مصيبت آڻهنا: مصيبت ڪڍڻ - تڪليف سھڻ -

سختي سھڻ.

— مصيبت بھگتنا: تڪليف پوڳڻ - مصيبت سھڻ.

— مصيبت پڙنا: مصيبت پوڻ. مشڪلات پوڻ.

— مصيبت پيشنا: مصيبت ڏسڻ - سختي ڏسڻ -

تنگي ڏسڻ. ڏک ڏسڻ. ڏکيا ڏينھن گذارڻ.

— مصيبت جھيلنا: مصيبت پوڳڻ - تڪليف سھڻ.

— مصيبت سھنا: مصيبت سھڻ - تڪليف پوڳڻ.

— مصيبت ڪٽنا: مصيبت جو وقت گذري

وڃڻ.

— مصيبت ڪڙي هونا: مصيبت سھڻ کان

== مَعْرُزٌ تَلَّ جَانَا: مٿو ڦيري وڃڻ. توائي ٿيڻ. وائڙو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ چَانُنا: مغز کاڌڻ - مٿو کاڌڻ. جهنگي هڻي پيزار ڪرڻ.

== مَعْرُزٌ چَٽَ: ذ. صفت. مٿي ڪاپائو. بڪبڪيو - جهنگي خور.

== مَعْرُزٌ چَٽِي: ٺ. بڪبڪ - جهنگي -

== مَعْرُزٌ چَلُنا: مٿو ڦرڻ. مغروري چڙهڻ - وڏائي ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ سَ ڪيڙي جهاڙُنا: مغز مان واءُ ڪڍڻ. آڪڙ لاهڻ. جوگي جُٺ ڪرڻ.

== مَعْرُزٌ ڪهانا: مغز کاڌڻ - مٿو کاڌڻ - دماغ ڪپائڻ. گوڙو ڪرڻ. هٽل ڪرڻ.

== مَعْرُزٌ ڪهَپانا: مٿو ڪپائڻ جي گهڻي ڪوشش ڪرڻ - مغز ٺٽڻ.

● مُقَدَّرٌ: ذ [ع] قسمت - نصيب - ڀاڱو.

== مُقَدَّرٌ آرمانا: ڀاڱو آزمائڻ - قسمت آزمائي ڪرڻ.

== مُقَدَّرٌ بَدَلُنا: قسمت بدليجڻ.

== مُقَدَّرٌ پهرِنا: قسمت ڦيرڻ - ڀاڱو ورڻ.

== مُقَدَّرٌ پھوئُنا: قسمت ڦيڻ - ڀاڱو ڦيڻ.

== مُقَدَّرٌ چَمڪُنا: قسمت چمڪڻ - بخت ڪٽڻ - ڀاڱو ورڻ.

== مُقَدَّرٌ ڪا هيٺا: ذ. صفت. بد نصيب - بد بخت - آڀاڱو.

● مڪا: ذ [ه] هڪ قسم جي پوک. مڪائي - مڪئي.

● مڪا ڪ مڪي: ذ [ه] مڪ - نونشو - گھوڻو.

● مڪا چَلُنا: مڪن سان ويڙه ٿيڻ - نونشا لڳڻ.

● مڪا ڪرڻ: مٿو ڪپائڻ. بڪبڪ ڪرڻ - جهنگي هڻڻ.

== مَعْرُزٌ پهرِنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ پھوئُنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ چَلُنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ چَمڪُنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ ڪا هيٺا: ذ. صفت. بد نصيب - بد بخت - آڀاڱو.

● مڪا: ذ [ه] هڪ قسم جي پوک. مڪائي - مڪئي.

ٻاهر هجڻ. مصيبت مولد ليٺا: مصيبت سیر تي کڻڻ.

== مصيبت میں پڙونا: مصيبت ۾ پوڻ - تڪليف ۾ اچڻ.

== مصيبت میں پھنڀسنا: مصيبت ۾ ڦاسڻ - آفت ۾ اچڻ.

● مطلب: ذ [ع] مدعا، مراد. گهرج - ضرورت. معنيٰ.

== مطلب آڻڪنا: مطلب ڦاسڻ - غرض پوڻ.

== مطلب آڻڻ دينا: ابتو مطلب ڪڍڻ - اونڌي ڳالهه سمجهڻ.

== مطلب چٽا جانا: مطلب ظاهر نه ڪرڻ. ڳالهه کائي وڃڻ.

== مطلب کي سوجھنا: مطلب جي ڳالهه سمجهڻ. پنهنجي فائدي جي ڳالهه سوچڻ.

== مطلب ڪهڻا چلنا: پنهنجو فائدو ڏسڻ. پنهنجي مطلب جو طريقو اختيار ڪرڻ.

● مَعْرُزٌ: ذ [ف] مَعْرُزٌ - ميچالو. گودو - ڳوٺ - ماس. ٻيج. (مجازاً) عقل - سمجهه - فهم - ڄاڻ. [اردو] تڪيئر - غرور.

== مَعْرُزٌ آڙونا: مغز توائي ٿيڻ. موڳائي چڙهڻ.

== مَعْرُزٌ بهينانا: مغز ڦيرڻ.

== مَعْرُزٌ بهونڪانا: مغز ڦيرائڻ. مٿو هڻڻ. تمام گهڻو سمجهائڻ.

== مَعْرُزٌ پچي: ٺ. بڪبڪ - جهنگي - بتيخي. جهيڙو - تڪرار.

== مَعْرُزٌ پچي ڪرنا: گهڻيءَ دير تائين مغز ماري ڪرڻ - مٿو ڪپائڻ. بڪبڪ ڪرڻ - جهنگي هڻڻ.

== مَعْرُزٌ پهرِنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ پھوئُنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ چَمڪُنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

== مَعْرُزٌ ڪا هيٺا: ذ. صفت. بد نصيب - بد بخت - آڀاڱو.

● مڪا: ذ [ه] هڪ قسم جي پوک. مڪائي - مڪئي.

● مڪا ڪ مڪي: ذ [ه] مڪ - نونشو - گھوڻو.

● مڪا چَلُنا: مڪن سان ويڙه ٿيڻ - نونشا لڳڻ.

● مڪا ڪرڻ: مٿو ڪپائڻ. بڪبڪ ڪرڻ - جهنگي هڻڻ.

== مَعْرُزٌ پهرِنا: مٿو ڦيرڻ. دماغ ۾ خلل ٿيڻ. چريو ٿيڻ.

پهريون ئي مصراعون مبتدل ۽ چوٿين مصرع مطلب واري ٿئي ”لونڊي بهيج آسے بلوايا، ننگي هوڪرمين لڳوايا - هم سے اس سے هوگيا ميل - اے سڪهي ساجن، نه سڪهي وتيل“.

● مڪڙو: ذ[ه] هڪ قسم جو جيت - مڪڙو. آڀرو ۽ ڊگهو ماڻهو - ڄانگهڙيل.

● مڪڙو: لازم [ه] ٽنگون ٽيڙن. آڪڙجن - سيڙجن. ڦوٽنجن. پاسو ڪرڻ - نٿائڻ.

● مڪڙا ڪڙ چٽنا: آڪڙجي هلڻ - سيڙجي هلڻ. ٽنگون ٽيڙي هلڻ. پاسيرو هلڻ.

● مڪڙا: متعدي. مڪڙ وانگر ٽنگون ٽيڙي هلڻ. آڪڙجي هلڻ - سيڙجي هلڻ. مغروي سان هلڻ. ڪم کان نٿائڻ.

● مڪڙائي: ث. مغروي - سيٺ - آڪڙو.

● مڪڙو ڪڙ چٽنا: آڪڙجي هلڻ - سيڙجي هلڻ - پاسيرو هلڻ.

● مڪڙي ۽ مڪڙياں: ث [ه] جيت جو هڪ قسم - مڪڙي - تيل. ڪوريٽو.

● مڪڙي کا جالا: ذ. ڪوريٽو جو چارو.

● مڪو: ذ [ه] هڪ قسم جي ٻوٽي (جنهن جا پن پاڻيءَ ۾ ٽهڪائي مٽو ڏوٽجي ته وارن مان چيٽو ٺه نڪري وڃي) - پٽ پيرون.

● مڪوڙا ۽ مڪوڙے: ذ [ه] هڪ قسم جو جيت - ماڪوڙو.

● مڪهڙا ۽ مڪهڙے: ذ [ه] وڏي مڪ - مڪو. بگهڙي.

● مڪهانا ۽ مڪهائے: ذ [ه] پٻڻ جو ڏوڏو.

● مڪهڙا ۽ مڪهڙے: ذ [ه] مٺهن - شيڪل.

● مڪهڙن: ذ [ه] مڪڙو.

● مڪهڙن نڪالنا: مڪڙو ڪيڻ.

● مڪهڙن يا: ذ. صفت مڪڙ وڪڙندو - ڏوڏي.

● مڪڙا لڳنا: مڪڙ لڳڻ. ٽوڻشو لڳڻ.

● مڪڙا مارنا: مڪڙ هڻڻ. ٽوڻشو هڻڻ.

● مڪان: ذ[ع] مڪان - گهر - جاء. ٺڪاڻو.

● مڪان بدلائنا: گهر بدلائڻ - جڳهه مٽائڻ.

● مڪان بيٺهڻا: مٺهن يا سيم سبب جاء ويهي رهڻ.

● مڪان ٻيچڻا: جاء وڪڻڻ.

● مڪان دينا: جاء ڏيڻ. سسواڙ تي جاء ڏيڻ. ترسائڻ - ٺيڪائڻ.

● مڪان گيرانا: جاء ڪيرائڻ - جڳهه ڊاهڻ.

● مڪڙو: ذ[ع] مڪڙو - فيريٽ - ترڪمٽو. ويساھ گهاٽي - ٺڳي.

● مڪڙو چانڊني: محاوره. آھا چانڊ وڪي جنهن ۾ ڏينهن هجڻ جو گمان ٿئي - ڪوڙي چانڊ وڪي. (طنزيه) سُهڻي پر اندر ۾ ڪوئي عورت.

● مڪڙو چڪڙو: محاوره. اڌ ڪوڙو اڌ سچو. ٺڳي ٺوڳي. اٽڪل سٺڪل.

● مڪڙو ڪڙو: مڪر ڪرڻ - فريب ڪرڻ - ڊوڪو ڪرڻ.

● مڪڙو: لازم [ه] ڦيري وڃڻ (گالهه کان). چئي وري انڪار ڪرڻ. آلي وڃڻ. نٿائڻ.

● مڪڙا: متعدي. ڪوڙو ڪرڻ - مٺهن تي مٽائڻ. ڪيل گالهه کان ڦيري وڃڻ.

● مڪڙو جانا: آلي وڃڻ - ڦيري وڃڻ - انڪار ڪرڻ. نٿائي وڃڻ.

● مڪڙني ۽ مڪڙنياں: ث [ه] هڪ قسم جي گجھارت - ڏسو ”مڪري“.

● مڪڙي ۽ مڪڙياں: ث [ه] هڪ قسم جي گجھارت (جا چئن مصراعن جي ٿئي، جنهن ۾

● مڪهٽيا ۽ مڪهٽي : ذ [ه] نديو هاڻي - مڪنو. بنا ڪڙهن ڪُڪڙ.

● مڪهٽي ۽ مڪهٽيان : ث [ه] هڪ قسم جو جيت - مڪ. بندوق جي نالي ۽ تي لڳل چُهَنڙي (جنهن سان چيست جي سڌائي وٺن) - مڪ.

● مڪهٽي چُوس : ذ. صفت. مڪي چُوس - بڻيل - ڪنجوس.

● مڪهٽي کي طرح نڪال؟ دينا: مڪ وانگر ڪڍي ڦٽو ڪرڻ. صفا الڳ ڪري ڇڏڻ. بي تعلق ڪرڻ.

● مڪهٽي کي مڪهٽي مارنا: هُونهَوَ نقل ڪرڻ. بنا ڪنهن سوچ سمجهه جي نقل ڪرڻ.

● مڪهٽي مار: ذ. صفت. مڪيون ماريندڙ. بدشڪل - ٻڙڙو. ڪينو - ڪندو.

● مڪهٽي نيڪڻنا: مڪ گيهڻ. ڪيراهت جهڙو ڪٽر ڪرڻ. معيبت سير تي ڪڻڻ.

● مڪهٽيان آڙانا: مڪيون آڏان - مڪيون هڪٻئي خوشامد ڪرڻ. اجايو وقت وڃائڻ. نيچ ڪٽر ڪرڻ.

● مڪهٽيان بهينڪنا: مڪين جو پُڻ پُڻ ڪرڻ. واپار موڙو ٿيڻ. ڪينو هجڻ.

● مڪهٽيان هانڪنا: مڪيون هڪٻئي مڪيون مارڻ - نيڪمو ويٺو رهڻ.

● مڪهٽي : ذ [ه] هڪ قسم جو ڪٽوتر (جو گچي ۽ ڪي ڦوڪي هلي).

● مڪهٽيا: ذ [ه] مڪي - پٽيل - رَئيس. اڳواڻ - مهندار.

● مڪڻي : ث [ه] هڪ قسم جي ڀوڪ ۽ آن جو آن - مڪڻي - مڪاڻي.

● مڪڻي ۽ مڪڻيان : ث [ه] مڪ. مڪڙيون.

● مڪڙيون - زور - پيڙون.

● مڪڻي لات: ث. لت مڪ. مارا ڪُٽ.

● مڪڻي لنگنا، مارنا: مڪڙيون هڻڻ.

● مڪڻيانا: متعدي [ه] مڪڙيون هڻڻ - مڪڙيون هڻڻ. ٽڪاوت سبب جسم تي زور ڏيڻ.

● مڪڙي: ذ [ه] مانگر مڇ. ڪنن ۾ پائڻ جو هڪ زيور.

● مڪڙي مڇهه: ذ. مانگر مڇ.

● مڪرا: ذ. صفت [ه] مغرور - وڏائي وارو. وڏائي خور. زيڊري. ڪاهيل - سُسُٽ.

● مڪرا ٻننا: غافل ٿيڻ. بي خبر ٿيڻ.

● مڪراپن: ذ. فريب - چالاڪي - ترڪت. زيڊ - هٿ. سرڪشي. غرور.

● مڪڙي: ث [ه] پيت جو مٿيون گول حصو. مٿاهين زمين کي پاڻي رسائڻ جي آڌر.

● مڪڻي: صفت [ه] مڇو - غلطان. غرق (خيالن ۾). خوش - نيهال. مست - بيخود.

● مڪهٽم: صفت [اردو] گول مول - شڪي (گالهه). ليڪل - مخفي - گنجھو.

● مڪهٽم رَها: نه ڪڍڻ نه هارائڻ. عزت سان رهجي اچڻ. راز فاش نه ٿيڻ - گنجھه ليڪوئي رهڻ.

● مڪهٽم مين: تابع فعل. گنجھه ۾ - ليڪ ۾ - گنجھي طرح.

● مڪهٽم مين ڪنهنا: گول مول گالهه ڪرڻ. راز ۾ گالهه ڪرڻ.

● مڪهي: صفت [ه] هڪ قسم جو پان. هڪ قسم جو ڪٽوتر.

● ملار: ذ [ه] ملهار. (ث) ميگهه راڳ جي چوٿين راڳي.

== ملار گانا : ملهار ڳائڻ - خوشي ڪرڻ.

● ملال : ذ [ع] ذڪ - رنج - غم.

== ملال دينا : ذڪ رسائڻ - رنج پڙهڻ.

● ملڻا : ذ [ه] پڙهڻو. ڏنل جاءِ جو ڏير.

== ملڻا آهانا : ڪيريل جڳهه جون سرون.

ميٺي وغيره ڏوٺي کڻي وڃڻ.

● ملڻائي : ث [ه] مهيت. هڪ راڳي جو نالو.

● ملڻ : ذ [ه] دفتر - پاڻو. تنبوءِ جي

ڪيلن ٺوڪڻ لاءِ ڪاٺ جو ٺلهو سترڪو.

== ملڻ گوبهي : ث. هڪ قسم جو وڏو گوگڙو.

● ملڻهي، ملڻي : ث [ه] هڪ قسم جو

پسارڪو وڪر - ميٺي ڪاٺي.

● ملڻ ملڻ : تابع فعل [اردو] غريبي حال

سارو. آڏنگائي سان.

● ملڪانا : لازم [ه] ڏيکارڻ جون ڳالهيون

ڪرڻ - هٿ جون ڳالهيون ٺاهي هڻڻ.

● ملڪڪڻ : ذ [ه] چوڀي جو چاٽيءَ ڍڪڻ

وارو حصو - سينا بند.

● ملڪڪڻا : لازم [ه] ناز نخري سان هلڻ -

ٿور سان هلڻ. ڊپ ڪرڻ - ڊيڄڻ. سيٽجڻ -

آڪڙجڻ. آٺي ڪرڻ - ڦٽي ڪرڻ.

● ملڪڪڻا : ذ. صفت [ه] ميرانجهڙو - مٽيءَ

جهڙو - خاڪي. (ث) ملڪڪجي.

== ملڪڪڻا پڻ : ذ. ميرانجهڙائي.

● ملڪلانا : متعدي [ه] افسوس ڪرڻ -

پشيمان ٿيڻ - پڇتائڻ - ذڪ ڪرڻ. آداس ٿيڻ.

ڪارو لڳڻ - چهرو لڳڻ.

== ملڪلا : ذ. صفت. غمگين - ذڪارو.

آداس. پاڙو. ڪارو.

== ملڪلاهڻ : ث. آداسي. غمگيني. افسوس -

ارسان. پڇتاءِ - پشيماني.

● ملڪنا : متعدي [ه] ملڻ - صاف ڪرڻ. مهڻ.

مالش ڪرڻ. مانجڻ - چمڪائڻ (ٿان). پٽڻ

(ڪن).

== ملا دلا هوا : صفت. مهڻيل مهڻيل. مليل.

صاف ڪيل. ڪم ۾ آيل.

== ملائي : ث. گهوڙي وغيره جي مالش.

== مل دينا : مهڻ ڏيڻ. ڦٽائي ڇڏڻ.

== ملنا دلا : مالش ڪرڻ - مهڻ. ملڻ.

مانجڻ. صاف ڪرڻ - چمڪائڻ. ڪم ۾ آڻڻ.

هٿ ڦيرڻ.

== ملوانا : متعدي متعدي. ملائي. مالش

ڪرائڻ.

== ملواني : ث. مالش ڪرائڻ جي مزوري.

● مل پڻج : ذ [ه] اٺن سالن کان وڌيڪ

عمر جو گهوڙو.

● ملنا : لازم [ه] ملڻ - ميلي وڃڻ. گڏجڻ.

ملي هڪ ٿيڻ. ملاقات ٿيڻ. پهچڻ. گڏجڻ.

ساز باز ٿيڻ. هٿ اچڻ.

== ملا : ذ. صفت. مليل. گڏيل. هٿ آيل.

گڏيل.

== ملاپ : ذ. ملاپ. گڏجائي. ملاقات. ڳانڍاپو.

== ملاپ رکڻ : ملاپ رکڻ. ڳانڍاپو رکڻ.

== ملاپ ڪرڻ : ملاپ ڪرڻ. ملاقات ڪرڻ.

گڏجڻ. صلح ڪرڻ. ٻڌي ڪرڻ.

== ملاپ هونا : ملاپ ٿيڻ. صلح ٿيڻ.

== ملا جلا : ذ. صفت. رليل مليل. گڏوچو.

== ملا جلا رهنا : محبت ۾ رهڻ. سلوڪ سان

رهڻ. ٻڌيءَ ۾ رهڻ.

== ملا دينا : ملائي ڇڏڻ. گڏي ڇڏڻ. هڪ

ڪري ڇڏڻ.

= مِلَ لَهينا: مِلَئي چڏڻ. گڏائي چڏڻ -
 ڪنڊي چڏڻ. شريڪ ڪرڻ.
 = مِلان: ذ. مِلَپ. ٻڌي. ايڪو. مقابلو.
 رغبت - لاڙو. چاهه - شوق.
 = مِلانا: متعدي. مِلَئي - گڏائڻ. ڪڍڻ.
 مِلَپ ڪرائڻ. ملاقات ڪرائڻ. شامل ڪرڻ.
 = مِلَاوَڻ: ڪي باتين ڪرنا: صلح جون ڳالهيون
 ڪرڻ - ٺاهه جون ڳالهيون ڪرڻ.
 = مِلَ هُئا: ذ. صفت. مليل. ملاوت ٿيل.
 = مِلَاوُ: ذ. ملاوت. مِلَپ. صلح - پرچاءُ.
 اتفاق - ٻڌي. مقابلو.
 = مِلَاوُ ڪرنا: مِلَاوَ ڪرڻ. ڪوٽ ڪرڻ.
 ڪُپَٽ ڪرڻ. صلح ڪرائڻ.
 = مِلَ ٻيٽهنا: مِلَِي ويهڻ - گڏجي ويهڻ.
 ٺاهه جون ڳالهيون ڪرڻ.
 = مِلَنت: ث. مِلَپ - لاڳاپو - ڳانڍاپو.
 = مِلَنتا جُلَنتا: ذ. صفت. مُشابَهَت رکندڙ.
 هڪ جهڙو - هُوبَهو - ساڳيو.
 = مِلَ ڄانا: مِلَِي وڃڻ. گڏجي وڃڻ.
 = مِلَ ڄلَ ڪَتر رَختا: پاڻ ۾ مِلَِي رهڻ -
 گڏجي رهڻ.
 = مِلَ ڇلَنا: مِلَِي هليڻ - پاڻ ۾ سُلُوڪ سان
 رهڻ - ميٺ محبت سان گذارڻ.
 = مِلَنتا جُلَنتا: مِلَئي جُلَئي - مِلَ مِلَپ سان
 رهڻ. اچڻ وڃڻ. (ذ) لڳ لاڳاپو - آڇ وڃ.
 = مِلَنتا مِلَانا: ملاقات ڪرڻ. گڏجڻ.
 پاڪر پائڻ.
 = مِلَنتَسار: ذ. صفت. رِلَئو مِلَئو - خليق.
 = مِلَنتَسارِي: ث. رِلَئي مِلَئي طبيعت. لڳ لاڳاپو.
 خوش خليقي.
 = مِلَنتِي: ث. ملاقات. مِلَپ - مِلَئي. آڇيان.

آڌرپاءُ. شاديءَ جي هڪ رسم.
 = مِلَوانا: متعدي متعدي. مِلَئي - گڏائڻ.
 مِلَپ ڪرائڻ. صلح ڪرائڻ - پرچائڻ.
 ● مِلَيا مِلَيا: ذ [ه] تيل وجهي رکڻ جي ڪُي.
 ● مِلَيا مِلَيا: صفت [ه] ناس - چٽ. پائمال.
 تباھه - برباد - آڇو.
 = مِلَيا مِلَيا: ڪَترنا: ناس ڪرڻ - چٽ ڪرڻ.
 پائمال ڪرڻ. برباد ڪرڻ - تباھه ڪرڻ.
 ● مِلَمانِي ۽ مِلَمانِيان: ث [ه] ماسي جي زال - ماسِي.
 ● مِلَولا ۽ مِلَولِي: ذ [ه] هڪ قسم جو ننڍو
 پکي (جنهن جي پٺت تي ڪارا ليڪا ٿين ۽
 پُڇ ڪي لوڏي ۽ ٿپا ڏيئي هلي). ننڍڙو ٻار.
 ● مِلَيا: ذ [ه] ماسي جو. هميشه مرکب
 لفظن ۾ ڪم ايندڙ "مِلَياخُسَر، مِلَياساس".
 ● مِلَيانا: لازم [ه] ڀڪريءَ جو ٻيڙو ڪرڻ.
 ● مِلَيرا: ذ [اردو] هڪ قسم جي ٻوٽي جي
 پاڻي (جا دوا طور ڪم اچي) - مهميرو.
 ● مِلَيرا: ذ. صفت [ه] ماسِي جو - ماسانو.
 = مِلَيرا بهاڻي: ذ. ماسِي جو ٻيٽ - ماروٽ.
 (ث) مِلَيري بهتن.
 ● مِلَ: ذ [ه] دل - قَلَب - هِينِيون.
 چاليهن سِرن جو وَزَن - مِلَ. نانگ جي مِلَ.
 = مِلَ "اَنڪُننا: مِلَ اَنڪُن - دل ڦاسڻ. محبت
 ۾ گرفتار ٿيڻ.
 = مِلَ "اَنڪُننا: دل ڪَني ٿيڻ - ٻيڙاڙيڻ - وِرَڇڻ.
 = مِلَ "اَنڪُننا: مِلَ اوڳارڻ (نانگ).
 = مِلَ "اَنڪُننا: دل اَنڪُن - دل ڦاسڻ.
 = مِلَ "بُرا ڪَترنا: غمگين ٿيڻ - مايوس ٿيڻ.
 ناراض ٿيڻ - رُسڻ - ڪاوڙجڻ.
 = مِلَ "بهاڻا: ذ. صفت. دل پسنده - وُندڙو.
 = مِلَ "بهاون: ذ. بهاونا: ذ. صفت. مِلَ پسنده.

دل کي وٺندڙ - پيارو .

■ مَنَڱَ بهلانا : دل وٺندڙائڻ - مَنَ پيرپائڻ .

■ مَنَڱَچَلا : ذ. صفت. بهادر - دلير - بيخوف .

■ مَنَڱَ کا مَنَڱَ : ذ. صفت. اندر جو کوٽو -

دل جو پليت .

■ مَنَڱَ کَچَڻا کَڙنا : هيٺ هارڻ - دل ڀڄڻ .

ڪنهن ڪم کان روڪڻ - باز آڻڻ .

■ مَنَڱَ کَ لڏو پھوڙنا : خيالي ڀلاھ پڇائڻ .

اجايا ٻھ پڇائڻ . دل ئي دل ۾ خوش ٿيڻ .

■ مَنَڱَ کي مَنَڱَ مَنَڱَ رَھنا : دل جي دل ۾

رھڻ . دل جي مُراد پوري نہ ٿيڙ .

■ مَنَڱَ کي موج : ث. مَنَڱَ جي موج - آنگ .

■ مَنَڱَ لُڀھانا : مَنَڱَ موھڻ - دل موھڻ - دل وٺڻ .

■ مَنَڱَ لُڳھنا : دل لڳڻ - شوق ٿيڻ . دل پيرپڻ .

■ مَنَڱَ لَڙچَڻا : دل لالچائڻ . دل تانگھائڻ .

دل سُڪڻ .

■ مَنَڱَ لَڙنا : دل وٺڻ . دل کي موھڻ . دل کسڻ .

■ مَنَڱَ مانَڱَ : دل مڃڻ - دل قبول ڪرڻ .

■ مَنَڱَ ماني : ث. دل کي وٺندڙ ڳالھ . پنھنجي

مرضي . ضد - هٽ .

■ مَنَڱَ ماني مُراد پانا : دل جي خواهش پوري ڪرڻ .

■ مَنَڱَ موھڻ : ذ. صفت. دل کي موھيندڙ -

پيارو - محبوب .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ کَڙنا : غمگين ٿيڻ . ڏڪارو ٿيڻ .

دل ميري ڪرڻ . دشمني ڪرڻ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ آنا : دل ۾ اچڻ . دل ۾ سمائجڻ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ذ. صفت [ھ] نڏيڙو - ڪيڪو .

نڏيڙي ٻار کي پيار مان سڏڻ جو لفظ . پيارو .

لاڏلو - دادلو .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ث [اردو] روڪ - منع - جهل پل .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ث [ھ] مَنَڱَ - باس -

سُڪا . مُراد .

■ مَنَڱَ بَڙھانا : ٺڌرانو ڏيڻ . باس پوري

ڪرڻ جو وعدو ڪرڻ . سُڪا باسڻ .

■ مَنَڱَ مانَڱَ : مُراد گھڙڻ - باس باسڻ .

■ مَنَڱَ مانَڱَ : مَنَڱَ گھڙڻ - باس باسڻ -

سُڪا باسڻ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ث [ھ] وينتي - مَنَڱَ - عاجزي -

خوشامد - عرض .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : لازم [ھ] مانججڻ - ملجڻ . صاف

ٿيڻ . مَنَڱَ مَنَڱَ . فضيلت وارو ٿيڻ . تجربڪار ٿيڻ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ذ. صفت . مليل . مَنَڱَ . گنل .

تجربڪار - آزمودگار .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ڏندن صاف ڪرڻ جو چورو .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ مَنَڱَ : ذ [ھ] آيت جو وچ وارو

حصو (جنهن تي ڏور ڦيري) . آڻڪاء - رُخنو .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : آڻڪاءَ وجهڻ - رخنو وجهڻ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ث [ھ] وچ سَيرَ (درياءَ جي) .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : مَنَڱَ پُڙنا : وچ سَير ۾ پوڻ .

مصيبت ۾ ڦاسڻ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : مَنَڱَ مَنَڱَ : ذ. صفت . وچولو .

وچون . وچت . (ث) مَنَڱَ مَنَڱَ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : مَنَڱَ مَنَڱَ : ذ. صفت . وچون .

وچولو . وچت . (ث) مَنَڱَ مَنَڱَ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : لازم [ھ] مَنَڱَ مَنَڱَ - صاف ٿيڻ .

مانججڻ . مَنَڱَ مَنَڱَ . صاف ٿيڻ . آجڻ . تجربڪار

ٿيڻ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : مَنَڱَ مَنَڱَ : ذ [ھ] موچڪي

ڪم جو هڪ اوزار .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : ذ [ھ] دَيرَ - آوِيرَ . گِھل -

گِھسَرَ .

■ مَنَڱَ مَنَڱَ : مَنَڱَ مَنَڱَ : گِھل ۾ وجهڻ . گِھسَر

ڪرڻ .

- منجهيلي : ٺ [ه] منجهند - پهر.
(صفت) مات - چٽ چاپ .
- منجهيلي رات : ٺ. آڌري رات. سنسان رات.
- منجيرا ۽ منجيره : ڏ [ه] هڪ قسم جو ساز.
- منڏا : ڏ. صفت [ه] سستو - سٺانگو - موڙو - لٽل (اگه).
- منڏا ٻيجنا : سستو وڪڻڻ - سٺانگو وڪڻڻ.
- منڏي : ٺ. سستي - سٺانگي. جهٽڪي.
- منڏي آئج : ٺ. جهٽي باه.
- منڏل : ٺ [ه] دهل. ڊولڪ. طلبو.
- هڙلي جو آهو حيصو جنهن تي مالھ ڦيري - ڀينگو. ڪڙو (جادو جو).
- منڏنا : لازم [ه] ٻوٽجڻ - پورجڻ (اڪيون).
(متعدى) بند ڪرڻ. ڀيڙڻ. پورڻ - ٻوٽڻ.
- منڏا ۽ منڏي : ڏ [ه] ڦٽڪو. ڀردو (اڪ جو).
- منڏاسا ۽ منڏاي : ڏ [ه] هڪ قسم جي ننڍي پڳڙي (جا هندو ٻڌندا آهن).
- منڏاسا باندھنا : پڳڙي ٻڌڻ. سٺو سٽي ڪرڻ - ڪٽ ڪڻڻ.
- منڏاسا ٻنڌ : ڏ. صفت. دستار ٻنڌ.
- مڙس ماڻهو.
- منڏا سا ڪسنا : پڳڙي ٻڌڻ.
- منڏلانا : متعدى [ه] لامارا ڏيڻ. مٿان ڦيرڻ. چڪر هڻڻ. آسپاس گهمڻ. چڙهي اچڻ (ڪڪر).
- منڏلاڻي پهرنا : آسپاس ڦيرندو رهڻ.
- لامارا ڏيڻ. ڳولا ۾ رلندو رهڻ.
- منڏنا : لازم [ه] ڪوڙجڻ (وار). حجامت ٿيڻ. ڦرجڻ. (متعدى) ڪوڙڻ.
- منڏ : ڏ. منڏو. ڪوپري. سير. سڪي. پٽيل.
- منڏا ۽ منڏي : ڏ. صفت. ٺوڙهو. گنجو.
- ڪوڙيل. بنا سڱن (وهڻ) - موڏو. ڇانگيل (وڻ).
- منڏانا : متعدى. ڪوڙائڻ (منڏو) - گنجو ڪرائڻ. ڪرائڻ (حجامت).
- منڏائي : ٺ. حجامت لٽرائي. ڪوڙائي.
- منڏ بهيرڻ. منڏ بهيرڻ : ٺ. آمهون سامهون گذرائي. اوچتي ملاقات.
- منڏ چيرا : منڏ چيرے : ڏ. فقيرن جو هڪ گروه (جي پنهنجو منڏو ۽ منهن پاڪيءَ سان زخمي ڪري پنڊا آهن ۽ خيرات نه ڏيڻ جي حالت ۾ ڌڻو ماري ويهندا آهن). (صفت) خيڏي - هوڏي.
- منڏ چيراڻي : ڏ. خيڏو - هوڏو. زوري - زبردستي.
- منڏ ڪڙي مارنا : گوڏن ۾ منهن وجهي ويهڻ. غمگين حالت ۾ سمهڻ.
- منڏو : ٺ. ٺوڙهي - گنجي. (طنز) رن زال - رٽوڙ.
- منڏوانا : متعدى متعدى. ڪوڙائڻ - لهرائڻ (حجامت). ڦرائڻ.
- منڏي : ٺ. صفت. گنجي. ٺوڙهي. موڏي. (ٺ) هڪ قسم جي ٻوٽي.
- منڏوا : ڏ [ه] هڪ قسم جو جهنگلي آناج - ڏمٺ.
- منڏو : ڏ. صفت [ه] حاڪم - راجا.
- منڏها ۽ منڏي : ڏ [ه] ڇاڇين جي ويهڻ جو چٽو. هڪ قسم جو سيرو (جو ڪنوار جي موڪلائي وقت ڳائجي).
- منڏها جهان : شاديءَ جي تياري ٿيڻ. چٽو آڻجڻ.

- = منڌھ چڙھنا: شادي ٿيڻ-پرڻجڻ. ڪامياب ٿيڻ.
 ● منڌھنا: لازم [ھ] مڙھجڻ. ڍڪجڻ.
 ڪل چڙھڻ (دھل وغيره تي). سونپجڻ. ذمبي ٿيڻ (ڪم). (متعدی) مڙھڻ. ڪل چاڙھڻ. سونپڻ. ذمبي ڪرڻ.
 = منڌھا جانا: مڙھجي وڃڻ. سونپجڻ. ذمبي ٿيڻ.
 = منڌھ جانا: مڙھجي وڃڻ (الزام). جنبي وڃڻ (ڪم ۾).
 = منڌھوائی: ٿ. جھڙو پڙي-پنگي. فقيرن جي رھڻ جي جھنگي.
 ● منڌی ۽ منڌيان: ٿ [ھ] پڙي-مارڪيٽ-
 Market.
 = منڌی لکانا: پڙي لڳائڻ-ھٿ پکيڙڻ.
 ● منڌيانا: متعدی [ھ] ڪلف ڏيڻ-پيڻ چاڙھڻ. وارن کي ڪيس ڪرڻ.
 ● منڌير ۽ منڌيرين: ٿ [ھ] ڀيت جو مٿيون حيصو جو ڪمان وانگر گول ٿيڻي. ٻنڌو-ٻنڌيرو.
 = منڌیری: ٿ. ڏسو "منڌير".
 ● منڌڪا ۽ منڌڪي: ڏ [ھ] منڌڪو-موتي. ڪنڌ وارو ھڏو-منڌڪو.
 = منڌڪا پھيرنا: مالھا ڦيرڻ-تسبيح سورڻ.
 = منڌڪا توڙنا: منڌڪو پيڇڻ-ڪنڌ پيڇڻ.
 = منڌڪا ٺھڻڪا ۽ منڌڪي ٺھڻڪي: ڏ. وڏا موتي منڌڪا (جو عموماً فقير ڳچي ۽ ۾ وجھندا آھن).
 = منڌڪا ڏھلڪنا: منڌڪو پيڇڻ-ڪنڌ چڙوڪڻ.
 = منڌڪا ڏھلنا: منڌڪو ٽٽي پوڻ (مرڻ وقت)- ڪنڌ چڙوڪڻ.
 ● منڌگانا: متعدی [ھ] گھرائڻ. سڌائڻ. آڻائڻ.
 = منڌگا دينا: گھرائي ڏيڻ. آڻائڻ.
 = منڌگا لینا: گھرائي وٺڻ.
 = منڌگانا: متعدی المتعدی. گھرائڻ-گھرائي وٺڻ.
 ● منڌگني: ٿ [ھ] گھر-طلب. منڌگو.
 ● منڌگپتر: ڏ [ھ] جنھن سان منڌگو ٿيل ھجي-مڱيندو. (ٿ) مڱيندي.
 ● مين مين: تابع فعل [ھ] آھستي آھستي. گھڻو آواز-ميڻ ميڻ. (صفت) ڍرو-سست. (ٿ) مينميني.
 = مين مين ڪرنا: آھستي آھستي ڪم ڪرڻ. نڪ مان ڳالھائڻ-ميڻ ميڻ ڪرڻ.
 = مين مين ڪھانا: آھستي آھستي کائڻ-چونڪارڻ.
 = مينميني آواز: ٿ. نڪ مان نڪتل آواز-گھڻو آواز.
 ● مينميني ۽ مينميني: ڏ [ھ] ھڪ قسم جو ٻوٽو (جو ڪنڪ مان گڏ ڀري، ان جو ٻج گڏ پسجن سان ڪنڪ جي اني کي ڪڍو ڪري ڇڏيندو آھي)- ٿوريو. (صفت) ننڍڙو. ڌرڙو. (ٿ) مينميني.
 ● مينمينانا: متعدی [ھ] نڪ مان ڳالھائڻ-ميڻ ميڻ ڪرڻ-گھڻو ڳالھائڻ.
 = مينميني ۽ مينميني: صفت. نڪ مان ڳالھائيندو-گھڻو. (ٿ) مينميني.
 = مين مين ڪر بات ڪرنا: ميڻ ميڻ ڪرڻ. نڪ مان ڳالھائڻ-گھڻو ڳالھائڻ.
 ● منڌ منڌ: ڏ [ھ] وات. منڌن-شڪل. سوراخ-ٿنڪ-گڙوڪ. دروازو-رستو-وات-ڌيان-رُخ.
 = منڌ آنا: منڌن تي موھيڙا ٿيڻ-منڌن

- مُنہٴ بگاڙنا : مُنهن بچڙو ڪرڻ . مُنهن
 ۾ گھنڊ وجهڻ . پُٺ ڇپو ڪرڻ - ويچارا ڏيڻ .
 - مُنہٴ بڻانا : پُٺ بچڙو ڪرڻ . مُنهن
 سڄائڻ . ناراض ٿيڻ .
 - مُنہٴ بڻائے بيٺهنا : مُنهن سڄائي ويهڻ .
 رُسي ويهڻ . ڪاوڙجڻ .
 - مُنہٴ بولا : ذ . صفت . وات سان چيل . دينَ
 جو (پاڻ) . (ث) مُنہٴ بولي .
 - مُنہٴ بولائي : محاوره . تمام سهڻي (تصوير) .
 هُوَ بَهَوُ (تصوير) . اهڙي تصوير جنهن جي
 ڏسڻ مان ائين معلوم ٿئي ته اڄهو ٿي ڳالهائي .
 - مُنہٴ بولي بڻهن : ث . دين جي پيڻ . ساهيڙي .
 - مُنہٴ بهر آنا : وات پاڻي ٿيڻ . دل ڪڇي ٿيڻ .
 - مُنہٴ بهرائي : ث . وات بند ڪرڻ جي حالت .
 رشوت . لالچ .
 - مُنہٴ بهر دينا : وات پري ڇڏڻ . رشوت
 ڏيڻ - لب وجهڻ .
 - مُنہٴ بهر ڪے کوسنا : تمام گھڻو پيڻ .
 پيٽ پارانا ڪرڻ . دل تي پيڻ .
 - مُنہٴ بهر ڪے گالي دينا : دل تي گاريون
 ڏيڻ . ڪڇيون گاريون ڏيڻ .
 - مُنہٴ بهرنا : وات پيڻ . وات ۾ گيرانهن
 وجهڻ . ڏيئي ڇڏڻ . رشوت ڏيڻ . لب ڏيئي
 چُپ ڪرائڻ .
 - مُنہٴ پتر : تابع فعل . مُنهن تي - سامهون -
 روبرو - مُنهن سامهون . زبان تي .
 - مُنہٴ پر آنا : زبان تي اچڻ . روبرو اچڻ -
 مُنهن سامهون اچڻ .
 - مُنہٴ پتر بات لانا : وات تي ڳالهه آڻڻ -
 زبان تي آڻڻ . مُنهن تي چڻي ڇڏڻ . راز ٻڌرو
 ڪري ڇڏڻ .

تي چائين جا داغ ٿيڻ . ميهڻا ڏيڻ . وات پڇڻ -
 وات ڦٽارجڻ .
 - مُنہٴ آترنا : مُنهن لهڻ - مُنهن جو پٺو لهي
 وڃڻ . ڦيڪو ٿيڻ - شرمسار ٿيڻ .
 - مُنہٴ اٽنا سا نيڪل آنا : مُنهن ننڍڙو ٿي
 وڃڻ - مُنهن سُسي وڃڻ .
 - مُنہٴ آلهه ڪتر چائنا : بيخياليءَ سان هلڻ .
 پنهنجو مُنهن وٺي هلڻ . ڪنڌ مٿي ڪري هلڻ .
 آڪڙجي هلڻ .
 - مُنہٴ آلهه ڪتر ڪهنا : بنا سوچ سمجهه جي
 ڳالهائڻ . جيڪي مُنهن ۾ اچي سو چئي ڏيڻ .
 - مُنہٴ آلهانا : ڪنڌ ڪٽڻ . مُنهن مٿي ڪرڻ .
 رُخ رکڻ - نڪ سامهون وڃڻ .
 - مُنہٴ آلهائے جانا : مُنهن ڪري آڻي هلڻ .
 ڏسي وائسي نه هلڻ .
 - مُنہٴ آلهائے چلے آنا : بيدار ڪ هليو اچڻ .
 بنا جهل پل جي اندر گهڙي اچڻ .
 - مُنہٴ آلهے : تابع فعل . اک پٽيندي - صبح
 سوڀرو .
 - مُنہٴ آجالے : تابع فعل . باڪ ڦٽي ڪرڻ -
 پنپرڪڻي جو - صبح جو سوڀر .
 - مُنہٴ ائڻم هيرے : تابع فعل . مُنهن اونداهيءَ
 جو . سڄ لٽي جي مهل .
 - مُنہٴ اوندھا ڪتر ليٽنا : اوندو ڪنڌ ڪري
 ليٽڻ - اوندو ٿي سمهڻ .
 - مُنہٴ بانڊھ ڪے بيٺهنا : وات ٻڌي ويهڻ -
 چُپ ڪري ويهڻ .
 - مُنہٴ بانڊھنا : وات بند ڪرڻ - پُٺ ٻڌڻ .
 مات ڪرڻ .
 - مُنہٴ بسورنا : روئڻ جهڙي شڪل ڪرڻ -
 روئڻهار ڪو ٿيڻ .

- مُنہ پَر بَسَنَت کھِلنا: مُنهن پيلو ٿي وڃڻ.
 - مُنهن تي هيڊ هارجڻ. مُنهن جو پٺو لهي وڃڻ.
 - مُنہ پَر پاني بهي-رنا: منهن تي پاڻي وڻ.
 منهن تي رونق اچڻ. خوش ٿيڻ.
 - مُنہ پَر پھيڪار بَر سَنا: مُنهن تي لعنت
 وسڻ. منهن مان نحوست ظاهر ٿيڻ.
 - مُنہ پَر پھيڪ مارنا: منهن تي آچلي هڻڻ.
 ڪاوڙ مان ڪا شيءِ واپس ڪرڻ.
 - مُنہ پَر تھوڪنا: منهن تي ٿڪون هڻڻ.
 سخت بيعزت ڪرڻ.
 - مُنہ پَر چڙهنا: مُنهن تي چڙهڻ - سامهون
 اچڻ. حاضر ٿيڻ - روبرو ٿيڻ.
 - مُنہ پَر خاڪ آڙنا: مُنهن تي ڌوڙ وسڻ.
 مُنهن جو پٺو لٽهي وڃڻ. مُنهن جو رنگ هارجڻ.
 - مُنہ پَر دانه رکھنا: زبان تي دائون رکڻ -
 بکيو رهڻ.
 - مُنہ پَر رکھنا: زبان تي رکڻ - وات تي
 رکڻ - چٽڪڻ.
 - مُنہ پَر زردی چھانا: بيماري سبب پيلو ٿيڻ.
 رت سُڪي وڃڻ.
 - مُنہ پَر قفل لڳڻ جانا: وات تي تالولڳي
 وڃڻ. ٻوٽ بند ٿيڻ. زبان بند ٿيڻ.
 - مُنہ پَر ڪھنا: منهن تي چوڻ - روبرو چوڻ.
 - مُنہ پَر آنا: زبان تي آڻڻ - وات مان
 ڪڍڻ (ڳالهه).
 - مُنہ پَر مارنا: مُنهن تي هڻڻ - موٽائي منهن
 پر هڻڻ. ٻئي جي ڪيل ڳالهه وري ان کي چوڻ.
 - مُنہ پَر مھر لڳنا: وات تي مهر لڳڻ -
 ڪجهه به ڳالهائي نه سگهڻ - وات بند ٿي وڃڻ.
 - مُنہ پَر هاڻھ پھيڙنا: منهن تي هٿ گهمائڻ.
 دعا گهرڻ.

- مُنہ پَر هوڻاڻا چھوڻا: مُنهن جو رنگ
 آدمي وڃڻ (صدسي يا ڊپ سبب). منهن جو
 رنگ هارجي وڃڻ. هوش گم ٿي وڃڻ - توائي
 ٿيڻ.
 - مُنہ پَرنا: مشهور ٿيڻ. کاڌي جي ڪم
 اچڻ. آفواهه آڻڻ. روبرو ٿيڻ. وات تي اچڻ -
 زبان تي اچڻ. هير پوڻ - ڏاڏ ڪهڻ.
 - مُنہ پَرني: صفت. وات تي آيل (ڳالهه) -
 مشهور (ڳالهه).
 - مُنہ پَسار ڪے دَوَرنا: وات ڦاڙي پڇڻ.
 لالچ لاءِ ڊوڙڻ. واٽون وانگر ڊوڙڻ.
 - مُنہ پَسارنا: وات ڦاڙڻ - وات پٽڻ (ڪاٺڻ لاءِ).
 لالچ ڪرڻ. حيران ٿيڻ - هڪو ٻئي لالچ
 - مُنہ پھاڙنا: وات ڦاڙڻ. وات پٽڻ. لالچ
 ڪرڻ. دانهون ڪرڻ.
 - مُنہ پھڻ: ذ. صفت. وات ڦاٽوڙو. بي لحاظ.
 گھڻ ڳالهائڻو - بڪٽڪيو. ڦاٽوڙو دهل.
 - مُنہ پھڻنا: وات ڦٽلارجڻ.
 - مُنہ پھيڙنا: مُنهن ڦرڻ. ڌيان ٻئي پاسي
 ٿيڻ. وات چيهو ٿيڻ. شڪست کائڻ - هارائڻ.
 ڪڪ ٿيڻ - ڪٽو ٿيڻ. ڍو ٿيڻ.
 - مُنہ پھلانا: منهن سُڄائڻ - رُسڻ.
 ڪاوڙ جي ٻوٽ سُڄائڻ.
 - مُنہ پھوڻنا: منهن سُڄڻ. گڏل ڦوڪجڻ.
 ڪاوڙجڻ.
 - مُنہ پھيڙنا: مُنهن ڦيرائڻ - خيال ٻئي پاسي
 ڪرڻ. نٿائڻ. انڪار ڪرڻ. اچڻ وڃڻ ڇڏڻ.
 - مُنہ پھيلانا: وات کولڻ - وات ڦاڙڻ.
 گھڻو گهرڻ.
 - مُنہ تڪُ آنا: وات تائين اچڻ. زبان تي
 اچڻ. مُنهن تائين اچڻ.

- مَنُ تَڪُننا : منهن تڪڻ . منهن ڏي ڏسڻ .
 حيران ٿيڻ . هڪو ٻڪو ٿيڻ . وائڙو ٿيڻ . جواب
 جي انتظار ۾ منهن ڏانهن ڏسڻ . لاجواب ٿيڻ .
 - مَنُ تَمُتَمَنا : گُرميءَ يا ڪاوڙ سبب منهن
 ڳاڙهڻ . منهن ٿامڻي هئڻ .
 - مَنُ توڙُ جوابُ دينا : منهن توڙُ جواب
 ڏيڻ . ٺهه ٺپ جواب ڏيڻ .
 - مَنُ توڙُ نا : منهن پڇڻ . منهن وارو ڌڪ هڻڻ .
 - مَنُ تَهَتَها : ڪاوڙ يا ناراضگيءَ سبب منهن
 سڄائڻ . چٻَ ڊولا ڪرڻ . ٻوٽ ڦيٽو ڪرڻ .
 - مَنُ ٺِٺِها ڪرنا : ٻوٽ ڇڏو ڪرڻ .
 منهن ٻئي پاسي ڪرڻ .
 - مَنُ جهُٺَنا : وات وِٺارڻ - ٿورو ڪاٺڻ -
 اڌو ڳاڙو ڪاٺڻ .
 - مَنُ جهُٺَسَنا : منهن کي لهس ڏيڻ . منهن
 تي ڏنپ ڏيڻ .
 - مَنُ جهُٺا ڪرنا : وات وِٺارڻ - ٿورو ڪاٺڻ -
 اوبارو ڪرڻ .
 - مَنُ چائُنا : ٻوٽ ڇڏڻ . خوشامد ڪرڻ -
 چاهلوسي ڪرڻ . انگل آرا ڪڍڻ .
 - مَنُ چُٺُولُ : محاوره . چُٺُ چٽ - پيار
 محبت - چٽ مٽڪ .
 - مَنُ چُٺُا ڪرڻ دينا : چمائن سان ٻوٽ
 سڄائي ڇڏڻ . ٻوٽ پڇي ڇڏڻ .
 - مَنُ چِٺَنا : چيهره ڏيڻ - ويچارا ڪيڏڻ .
 گستاخي ڪرڻ . چيواڻڻ .
 - مَنُ چَٺَها : ذ . صفت . گستاخ - بي آڊب -
 حجتِي . ضدي - ٺٽر .
 - مَنُ چَٺَها : منهن تي چڙهڻ - سامهون
 اچڻ . روبرو ملڻ . زبان تي اچڻ . هروقت وات
 ۾ هئڻ . مقابلو ڪرڻ . برميچڻ .
- مَنُ چَلانا : وات هلائڻ - وات کي چاڀا
 ڏيڻ . وات هڻڻ .
 - مَنُ چُومَنا : منهن چمڻ . چميون ڏيڻ .
 پيار ڪرڻ . ساراھ ڪرڻ .
 - مَنُ چُهَٺَنا : منهن لڪائڻ - منهن ڍڪڻ .
 پرهيز ڪرڻ - پردو ڪرڻ . شرم وچان سامهون
 نه اچڻ . پاسو ڪرڻ .
 - مَنُ جهُٽُ : ذ . صفت . وات ڦاٽوڙو . بي لغام .
 منهن تي چڻي ڏيندڙ . ڊاڙي - ٻٽاڪي .
 - مَنُ چُهوانا : مٿين ڏل سان چوڻ . مٿاڇري
 صلاح هئڻ .
 - مَنُ چُهوانِي : ث . مٿين ڏل سان صلاح .
 وات ٺڪائي .
 - مَنُ دِڪَها : منهن ڏيکارڻ . روبرو ڪرڻ -
 سامهون ڪرڻ . (لازم) روبرو ٿيڻ .
 - مَنُ دِڪَها : منهن ڏيکارڻ . ملاقات ڪرڻ .
 - مَنُ دِڪَها : ث . منهن ڏيکارڻي . ڪنوار
 جو منهن ڏيکارڻ جي رسم . ڪنوار جي ڏسڻ
 جو سُڙو .
 - مَنُ دهونا : منهن ڏوٺڻ .
 - مَنُ دِڪَها رَها : منهن ڏسندو رهجي
 وڃڻ . هڪو ٻڪو ٿي وڃڻ - وائڙو ٿي وڃڻ .
 آسري ۾ ٿي رهجي وڃڻ .
 - مَنُ دِڪَها : منهن ڏسڻ - شڪل ڏسڻ -
 صورت ڏسڻ . (عجب مان) منهن تڪڻ . انتظار
 ڪرڻ - اوسيڙو ڪيڏڻ .
 - مَنُ دينا : منهن ڏيڻ - سامهون ٿيڻ -
 روبرو ٿيڻ . اقرار ڪرڻ - وعدو ڪرڻ .
 - مَنُ ڏالنا : منهن وجهڻ - ٻوٽ وجهڻ .
 ڪنهن جانور جو ٿانءُ وغيره ۾ منهن وجهڻ .
 چٽڪ هئڻ .

= مُنہ ڏهائپنا: منهن ڏڪڻ- منهن تي ڪپڙو
 وجهڻ. منهن لڪائڻ- پردو ڪرڻ. سرمائڻ.
 = مُنہ ذرا سا نڪل آنا: منهن ننڍڙو ٿي وڃڻ.
 ٻوٽُ سُڪي وڃڻ. آڀرو ٿيڻ.
 = مُنہ رکھڻا: لحاظ رکڻ- خيال رکڻ.
 = مُنہ زور: ذ. صفت. پاڻ زورو- سرڪشي.
 آهڻد (گهوڙو). بي لغام- بد زبان.
 = مُنہ زوري: ٺ. سرڪشي- پاڻ زورائي.
 آره زورائي. بند زباني.
 = مُنہ سڃاڻا: منهن سڃاڻڻ- مڃڻون ڦوڪڻ.
 ڪاوڙجڻ. چماتڻ مان ٻوٽُ سڃاڻڻ.
 = مُنہ مسفيد پئڙنا: ڊپ يا بيماريءَ سبب
 منهن پيلو ٿيڻ. منهن هارجي وڃڻ. رت سُڪي
 وڃڻ.
 = مُنہ مڪڙڙ جانا: منهن ڪو مائجي وڃڻ.
 منهن ننڍڙو ٿي وڃڻ. منهن جو پنولهي وڃڻ.
 = مُنہ سيڪهڙنا: منهن گهنجائڻ. ناراضگي
 ظاهر ڪرڻ- نيراڙ ۾ گهٽڻد وجهڻ.
 = مُنہ سنبهالنا: وات سنبالڻ. سنڀالي ڳالهائڻ.
 = مُنہ سوکھڻا: منهن سڪڻ. منهن
 ڪو مائجڻ. آڀرو ٿيڻ.
 = مُنہ سڀا جانا: وات بند ٿيڻ. وات تي
 مھر هڻڻ. چپ ڪرائڻ.
 = مُنہ سے پهڻوڻا: منهن مان ڪڍڻ- ڪجهه
 ڳالهائڻ. زبان سان چوڻ.
 = مُنہ سے پهڻول جهڙو: وات مان گُل
 ڪڍڻ. خوش ڪلامي ڪرڻ. فضيلت ڀريو ۽
 سھڻو ڳالهائڻ.
 = مُنہ سے رال ٽپڪنا: وات مان گِگت
 وهڻ. وات ٻاڻي ٿيڻ. اڃا ٻار هئڻ.
 = مُنہ سينا: وات سڀڻ. وات بند ڪرڻ.

ڪچڻ نه ڏيڻ. ماٺ ڪرائڻ.
 = مُنہ کالا ڪرنا: ڪارو منهن ڪرڻ- زنا
 ڪرڻ. بد فعلي ڪرڻ. بد نام ڪرڻ.
 = مُنہ کا نيولا سمجھنا: تمام سولو سمجھڻ.
 اڪ جي ماڪي پائڻ.
 = مُنہ ڪپڙي کي طرح پهڻوڻا: ٻوٽُ سڃي
 ڪيو ٿيڻ. تمام ناراض ٿيڻ. ڪاوڙجڻ.
 = مُنہ کرنا: منهن ڪڍڻ- ٽنگ ڪرڻ-
 سوراخ ڪرڻ. رخ رکڻ- منهن ڪري وڃڻ.
 مروت ڪرڻ. ڌيان ڪرڻ. مقابلو ڪرڻ.
 = مُنہ ڪو بتانا: ٻوٽُ ٻچڙو ڪرڻ.
 = مُنہ ڪو ڪالڪ لڳنا: ڪارنهن جو ٽڪو
 لڳڻ- خواري ٿيڻ.
 = مُنہ ڪو لڳنا: ذات هيرڻ- چسڪو پوڻ.
 عادت پوڻ.
 = مُنہ ڪهڻا: وات کليل. ڪاٺڻ شروع
 ڪرڻ. ڳالهائڻ. بڪڪ ڪرڻ. شرم لھڻ.
 = مُنہ ڪهڻا: منهن کولڻ- منهن آکهاڙڻ.
 وات ڦاڙڻ. ڳالهائڻ ٻڌائڻ. گارگند ڪرڻ.
 دائيءَ جو چاول پار کي پهريون دفعو کير پيارڻ.
 = مُنہ کي بات چيڻ: لينا: آڌ مان ڳالهه
 ڪئي وئي. هلندڙ ڳالهه جي وچ ۾ ڳالهائڻ.
 = مُنہ کي ڪهانا: منهن پتر ڪرڻ. منهن ڀيت
 سان لڳڻ. شڪست کائڻ- هارائڻ. نقصان کائڻ.
 = مُنہ ڪيئلنا: زبان بند ڪرڻ- زبان تي
 مھر هڻڻ. ڳالهائڻ نه ڏيڻ. لالچ ڏيئي ماٺ
 ڪرائڻ.
 = مُنہ لٽڪانا: منهن هيٺ ڪرڻ. ٻوٽُ ڦلهڙو
 ڪرڻ. شرمسار ٿيڻ. نا اميد ٿيڻ. ناراض ٿيڻ-
 رُسڻ.
 = مُنہ لگانا: کاڌي جي شيءِ ۾ وات وجهڻ.

چڪ هڻڻ. اوبارڻ. گستاخ ڪرڻ. حُجتي ڪرڻ. مٿي تي چاڙهڻ. واقف ڪرڻ. هيرائڻ. پيار ڏيڻ.

== مَنُءُ مارُنا: چڪ هڻڻ - ڪاٺڻ. شڪاري ڪتي جو شڪار جهڻڻ. ٻن وڙهندڙ پکين جو هڪٻئي کي ٺُونگا هڻڻ. بَڪَـبَڪ ڪرڻ. سامهون ٿيڻ. گستاخي ڪرڻ.

== مَنُءُ مانُگَے دامُ: ذ. پنهنجي وات سان گهريل قيمت.

== مَنُءُ مانُگي مُراد: ٿ. دلـيـي خواهش - سَن جي مُراد.

== مَنُءُ موڙُنا: منهن موڙڻ. منهن ورائڻ. منهن ٻڍي پاسي ڪرڻ. بيمروتي ڪرڻ. بيوفائي ڪرڻ.

== مَنُءُ ميٺها ڪرنا: وات مِٺو ڪرڻ. مٺائي ڪاٺڻ. مٺائي ڪارائڻ. بخشش ڏيڻ. رشوت ڏيڻ.

شاديءَ جي ڳالهه ٻڪي ڪرڻ.

== مَنُءُ ميں بات ڪرنا: چَـڻ ۾ ڳالهائڻ. پُـڻ پُـڻ ڪرڻ.

== مَنُءُ ميں پاڻي ٻهراڻا: وات پاڻي ٿيڻ. وات مان گِـگَـگ وهڻ. سَـڌَ ٿيڻ.

== مَنُءُ ميں تينڪا ليٺا: هار مڃڻ. شڪست قبول ڪرڻ. بان ڪرڻ. عاجزي ڪرڻ.

== مَنُءُ ميں تھوڪُ بِلونا: ٽُـڪَـ وَلوڙڻ. بیکار ڳالهيون ڪرڻ. يهودي گفتگو ڪرڻ.

== مَنُءُ ميں زُبانُ هونا: وات ۾ زبان هڻڻ. ڳالهائي ڄاڻڻ. جواب ڏيڻ جي طاقت هجڻ.

== مَنُءُ ميں گھنُگھنيان ٻهراڻا: وات ۾ مڱَـگ وجهڻ. چُـپ ٿيڻ. خاموشي اختيار ڪرڻ.

== مَنُءُ ميں ليٺا: وات ۾ وجهڻ.

== مَنُءُ نيڪلُ آنا: مَنُءن نڪري اچڻ. مَنُءن سَـڪي وڃڻ. اُـپرو ٿيڻ.

== مَنُءُ نوچُ ليٺا: مَنُءن تي رانپوٽا هڻڻ. == مَنُءنھالُ: ٿ. حُقي ۽ نڙ وجهڻ واري مَـوِـل نـلـيـي.

● مَنُءھارُ: ذ[ھ] شيشي جون چوڙيون ٺاھيندڙ ۽ وڪندڙ. سَـرھياڙي. مڃارڪو سامان وڪندڙ. مڃاري.

● مَنُءھائي: ٿ[ھ] روڪَ - رنڊڪ. مَنع.

● مَنُءھدي: ٿ[ھ] ميندي. گھوٽ ڪنوار کي ميندي هڻڻ جي رسم.

== مَنُءھدي رَچانا: هڻڻ پيرن کي ميندي مڪڻ.

== مَنُءھدي کا چورُ: محاوره. هڻڻ يا پيرن جا اهي آڇا ٽڪا جي ميندي لڳڻ کان رهجي ويا هجن.

== مَنُءھدي گونڊھنا: ميندي ڳوھڻ - ميندي پُـسائڻ.

== مَنُءھدي لنگانا: ميندي هڻڻ.

● مَنُءيمُ، مَنُءيب: ذ[ھ] واپاري حساب ڪتاب لکندڙ منشي - مَنُءيب. گماشتو.

● مَـوَا ۽ مَـوِـ: ذ. صفت [ھ] مَـئـل - مَـئـو. عورتون ٻاراڻي طور هي لفظ ڪم آڻينديون آهن.

(ٿ) مَـئـي.

== مَـوَا بادلُ: ذ. مَـئـل ڪَـڪـر - سَـڀـيـڻـج.

== مَـوِـئـي جيتَے آڪھاڙنا: مَـئـا جيئرا ڪڍڻ - گاريون ڏيڻ ۽ پيئڻ.

● مَـوِـتُ: ٿ[ع] موتُ - مَرڻ - وفات. مري وڃڻ جي حالت.

== مَـوِـتا: ٿ. جنازو - لاشو. جنازي سان گڏ وڃڻ جي رسم.

== مَـوِـتُ آنا: موت آچڻ. مري وڃڻ. تمام ڏکيو ڪم سر تي پوڻ. مصيبت پوڻ.

== موتُ آنکھوں کے آگے پھيرنا: موت اکين اڳيان ڦرڻ.

== موتا هونا : قضيو ٿيڻ.

== موت پئڙنا : موت پوڻ. مصيبت پوڻ. ڊڄڻ.

== موت چاهنا : مرڻ قبول ڪرڻ. مصيبت کي سڏ ڪرڻ.

== موت کا سَرُ پَرُ ڪهينا : موت مٿي تي

هڻڻ. موت ويجهو اچڻ. آفت جي منهن ۾ هجڻ.

== موت کا ڪهانا : ڏ. ڪانڊڀهي جي مائي.

ڪٽري ڪٽي.

== موت ڪي ڏين پُور ڪرنا : حياتيءَ جا ڏينهن

ڪاٽڻ. موت جا ڏينهن پورا ڪرڻ.

== موت کي گهاٽُ آتارنا : ماري ڇڏڻ. قتل

ڪرڻ.

== مٽي ميں جانا : قضئي تي وڃڻ.

== مٽي : متعدي [ه] مٽي - پيشاب ڪرڻ.

(حقارتاً) ڌيان ڏيڻ.

== مٽ ڏ. مٽ - پيشاب. اولاد. ڪنڀل اولاد.

== مٽ آنا : مٽ لڳڻ - پيشاب اچڻ.

== مٽ دينا : مٽي ڏيڻ - پيشاب ڪرڻ.

ڀڄ ۾ مٽي وجهڻ.

== مٽ ڪي دهارُ پَر مارنا : پيشاب ڪرڻ.

ڪيڻ جهڙو سمجھڻ.

== مٽ لنگنا : مٽ لڳڻ - پيشاب لڳڻ.

● موتها : ڏ [ه] گاه جو هڪ قسم (جنهن

جي پاڙ ۾ خوشبودار گنديون ٿين) - سُرها موت.

● مٽهرا : ڏ [ه] گهوڙي جي هڪ بيماري

(جنهن ۾ گهوڙي جي پير ۾ گوڙهو ٿئي ۽ ان

مان پاڻي وهي) - باديا.

موتی ۽ موتي : ڏ [ه] موتي - مٽيو.

(صفت) اچو. سُهڻو - خوبصورت.

== موتي آڱلنا : موتي اوڳاڙڻ. وڻندڙ گفتگو

ڪرڻ.

== موتي ٻيڻدنا : موتي وڻندڻ. موتي سَلڻ.

== موتي پاڳت : ڏ. هڪ قسم جي مٺائي.

== موتي پيرونا : موتي پُويڻ. وڻندڙ گفتگو

ڪرڻ. عَمَدو مضمون لکڻ. تمام سُهڻا اکر لکڻ.

== موتي چڱنا : موتي چڱڻ. شاهوڪار ٿيڻ.

== موتي چور : صفت. موتيءَ جي ڪٽ

وانگر چمڪندڙ (اڪيون). هڪ قسم جي مٺائي.

== موتي چور ڪي لڏو : ڏ. هڪ قسم جا

لڏون.

== موتي ڇهيدنا : موتيءَ ۾ سوراخ ڪرڻ -

موتي وڻندڻ.

== موتي رول دينا : موتين سان ڏيئي ڇڏڻ.

== موتي رولنا : موتي گڏ ڪرڻ. تمام گهڻي

دولت جمع ڪرڻ.

== موتي ڪوٽ ڪر بهرنا : تمام سُهڻو ڀرت

ڪرڻ.

== موتي کي لڙي : ٺ. موتين جي سَر.

== موتي گرجنا : موتي سيرجن. موتي اڏو اڏ

ٿيڻ.

== موتيون سڙ مانڱ بهرنا : سينڌ ۾ موتي

گڻندڻ. تمام گهڻو سينگارڻ (ڪنوار کي).

== موتيون ڪا جهالا : ڏ. ڪنن ۾ پائڻ جو هڪ

زيور (جنهن ۾ موتين جون سَرُون ٿين).

== موتيون ڪا مالا : ڏ. موتين جي مالها. موتين

جو هار.

== موتيون ميں تولنا : موتين ۾ ٽورڻ. تمام

گهڻو مان ڏيڻ.

== موتيون ميں لڏنا : موتين سان جهيڙجھڻ.

بدن تي رڳو موتين جا زيور هجڻ.

● موتيا : صفت [ه] موتيءَ جهڙو - موتيءَ

وانگر. (ٺ) هڪ قسم جو خوشبودار گُل.

موتئي جو گل - موتيو. هڪ قسم جي بيماري (جنهن ۾ جسم تي ماتا وانگر داڻا نڪرن).

- موتيابيند؟ ذ. اکين جي بيماري - موتيو پاڻي - cataract.

- موتيا پاڳ: ذ. هڪ قسم جي مينائي.

● موٽ؟ موٽھ: ذ [ھ] هڪ قسم جو اناج - موٽ. گهڻي. بچڪو. ڪوھ مان پاڻي ڪڍڻ جو ڀڳو.

- موٽ ڪا موٽ؟ بيچنا: سڀ سامان وڪڻڻ - الهه تلهه وڪڻڻ.

● موٽا ۽ موٽي: ذ. صفت [ھ] ٿلهو - ڏٺو. مضبوط. سگهارو. گهائو (ڪپڙو). دولتمند - شاهوڪار. (ٿ) موٽي.

- موٽا آنا: ذ. ٿلهو آڻو. شاهوڪار.

- موٽا اناج؟: ذ. ٿلهو آڻ. غريبن جي کاڌ جهڙو آڻ - ڏٺ وغيره.

- موٽاپن؟: ذ. ٿلهان - ٿولهه - ٿلهائي. گهائائي (ڪپڙي جي).

- موٽا پنهنا: ٿلهو پهرڻ - سادو ۽ سستو ڪپڙو پائڻ.

- موٽا تازو؟: ذ. صفت. ٿلهو متارو - ڏٺو.

- موٽا جهوٽا: محاوره. غريبانو. هلڪو - سادو. جهڙو تهڙو - رواجي.

- موٽا جهوٽا پنهنا: سادو سڌو (ڪپڙو) پهرڻ. غريبي حال ۾ گذر ڪرڻ.

- موٽا جهوٽا کھانا: سادو ۽ سستو کاڌو کائڻ. غريبيءَ حال ۾ گذر ڪرڻ.

- موٽا کھانا: ذ. سادو کاڌو. اوباريل کاڌو. اوڀر.

- موٽلا ۽ موٽلے: ذ. صفت. ٿلهو - ٿيڻو.

- موٽي (موٽا) آساني: محاوره. مالدار ماڻهو. شاهوڪار ماڻهو. وڏو گراهڪ.

- موٽي آواز: ٿ. ٿلهو آواز - گهرو آواز.

- موٽي بات؟ ٿ. صاف ڳالهه. سنئين سيڙي ڳالهه.

- موٽي سمجهه: ٿ. ٿلهي سمجهه. بيوقوفي - مور ڪپڻو.

- موٽي گالي (گالين): ٿ. ڪنڇي گار.

● موٽھ: ٿ [ھ] مٽ. مٽيو - هٽيو. مٽ. ٺوٺو. مٽ زني.

- موٽھ چٽلنا: مٽ هٽي. وير مٽ هٽي.

- موٽھ مارنا: مٽ هٽي.

● موٽھڙا: ذ [ھ] هڪ قسم جو ڪپڙو. موٽيو.

● موٽھيا، موٽيا: ذ. صفت [ھ] مزور - پورهيت.

● موٽج ۽ موٽجھن: ٿ [ع] لهر - چولي. آمنگ - آدمو - جذبو. سڌو - مزو - لطف.

- موٽج آنا: موٽج اچڻ - مزو اچڻ. آمنگ اڏڻ. پور پوڻ.

- موٽج کرنا: موج ڪرڻ - مزا ماڻڻ.

- موٽج میں آنا: موج ۾ اچڻ. جذبي ۾ اچڻ. خوشيءَ ۾ ڀرجڻ.

- موٽج جيوڙا: ذ. صفت. پنهنجي مرضي وارو. آزاد طبع.

- موٽجس آڙانا: لهر يون هٽي. پاڻيءَ جا چنڊا هٽي. مزا ماڻڻ - عيش ڪرڻ.

- موٽجس ڪرنا: موجون ڪرڻ - مزا ماڻڻ - عيش ڪرڻ.

- موٽجس مارنا: چوليون هٽي - لهر يون هٽي.

● موٽج: ٿ [ھ] موٽو - سٺ (پير، ٻانهن يا ڪنهن عضوي ۾).

- موٽج آنا: ڪنهن عضوي ۾ سٺ پوڻ. مڙي پوڻ (ٻانهن، پير وغيره).

● موچرس: ذ. هڪ قسم جو پيسارڪو وکر (ڪونڙ جهڙو ٿئي ۽ دوا ۾ ڪم اچي).

● مورجری ۽ موچریاں : ٺ [ھ] موچرو۔ پادرو۔
 ● موچنا ۽ موچنن : ڏ [ھ] نيچڪڻو۔
 ● موچھ ۽ موچھين : ٺ [ھ] مڇج - شھپر۔
 = موچھا کڙا ۽ موچھا کڙي : ڏ. وڏي مڇج۔
 = موچھڪا بال : ڏ. مڇج جو وارو۔ سڄو ماڻھو۔
 = موچھو مڙو : ڏ. صفت. مڇئون وڻيندڙ۔
 وڏائو ڪندڙ۔ مغرور۔
 = موچھون پتر تاڻ دينا : مڇن کي تاڻ ڏيڻ۔
 مڇون وٺڻ۔ مڇون مروڙڻ۔
 = موچھيل : ڏ. صفت. وڏين مڇن وارو۔ مڇير۔
 = موچھين چڙھانا : مڇن کي وٽ ڏيڻ۔
 مڇون مروڙڻ۔ بھادري ڏيکارڻ۔
 = موچھين مڙو : مڇئون مروڙڻ۔ مڇن
 کي وٽ ڏيڻ۔
 = موچھين مڻڊوانا : مڇون ڪوڙائڻ۔ ھار
 قبول ڪرڻ۔
 ■ موچي ۽ موچي : ڏ. صفت [ھ] موچي۔ مينگھواڙ۔
 (ٺ) موچن ؟
 ● مودھو : ڏ. صفت [ھ] بيوقوف۔ اناڙي۔
 چسو۔ ٻالو ڀولو۔ ٻوگھيڻو۔
 ● مورو : ڏ [ھ] آئين جو پورو۔ پورو۔ مور۔
 = مورو آنا : آئين ۾ پورو ٿيڻ۔ پورائيجيڻ۔
 ● مورو ۽ مور : ڏ [ھ] ھڪ قسم جو پکي۔
 مور۔ ٿاڻوس۔
 = مور پٽنکھي : ٺ. ھڪ قسم جي ننڍي ۽
 سھڻي پٽي (جا مور جھڙي ٺھيل ھجي)۔ مور
 جي ڪنھن جو وڃڻو۔ مورچل۔ ھڪ قسم
 جو گاهه۔
 = مور چال : ڏ. ھڪ قسم جي ورزش۔ ھڪ
 قسم جو ناچ۔ ناز سان ھلڻي۔
 = مورچھل : ڏ. مور جي ڪنھن جو وڃڻو۔

● مورچل۔
 = مور کا چينگھاڙنا : مور جو ڪوڪڻ۔
 = مور کا ناچنا : مور جو ناچ ڪرڻ۔
 = مورني ۽ مورنيان : ٺ. ”مور“ جي مادي۔
 ڍيل۔
 ● مورانا : لازم [ھ] آنب جي وٺڻ جو پورجڻ۔
 آئين جو پورو جھلڻ۔
 ● مورڪھ : ڏ. صفت [ھ] مورڪ۔ احمق۔
 چسو۔ بيوقوف۔ نادان۔
 = مورڪھ پتن : ڏ. مورڪائي۔ ناداني۔ بيوقوفي۔
 ● موڙنا : متعدي [ھ] موڙڻ۔ ورائڻ۔ چيو
 ڪرڻ۔ گھمائڻ۔ ڦيرائڻ۔ موٽائڻ۔ واپس ڪرڻ۔
 بدلائڻ (پاسو)۔
 = موڙ : ڏ. موڙ۔ ور۔ ڏنگ۔ گھمرو۔ ڦيرو۔
 واپسي۔ موٽ۔
 = موڙ دينا : موڙي ڇڏڻ۔ ورائي ڇڏڻ۔ ڏنگو
 ڪرڻ۔ ڦيرو ڪرڻ۔
 ● موس : ڏ [ھ] ڪٺو۔ گھتر ڌڻي۔
 = موسا ڪٽشي : ٺ. ھڪ قسم جو خوشبودار گاهه۔
 ● موسا ۽ موسي : ڏ [ھ] ماسي ۽ جوموس۔ ماسو۔
 (ٺ) موسي۔
 = موسپيرا : ڏ. صفت. ماسيءَ جو۔ (ٺ)
 موسپيري۔
 = موسپيرا بھائي : ڏ. ماسيءَ جو پٽ۔ ماسات۔
 (ٺ) موسپيري بہن۔
 ● موسرا ۽ موسري : ڏ [ھ] ڪٺو۔ گھتر
 ڌڻي۔ (ٺ) موسري۔
 ● موسل : ڏ [ھ] آن چٽوڻ جي سھري۔
 سھڙو۔ سگري۔
 = موسلون ڏھول بچانا : ڍنڍ ورو گھمائڻ۔
 پٽو ھو ڏيڻ۔

● **مُوسلا**: ذ. صفت [ه] تمام گهڻو -
 بي انداز، گهڻو.
 = **مُوسلا دهار**: ذ. صفت [ه] تمام گهڻو -
 زورائتو (مينهن).
 = **مُوسلا دهار بر سنا**: تمام گهڻو مينهن وسڻ.
مُوسنا: متعدى [ه] لُٽڻ - ڦرڻ. ڏيکي ۽
 سان مال کائي وڃڻ. ڦهائڻ - هضم ڪرڻ.
 = **مُوس** ڪهه جانا: ڏيکي ۽ سان مال کائي
 وڃڻ. ڏيکي وڃڻ. لُٽي وڃڻ. هضم ڪرڻ.
 = **مُوس** ڪهه ڪر دينا: ڦري فقير
 ڪري ڇڏڻ. تمام گهڻو ڦرڻ.
 ● **موکها ۽ موکهي**: ذ [ه] ننڍو ٽنگ -
 گڙو کي. سَنگهي. واٽر ڪورس جو سَنهن.
 ڪبوترن جو پيڇرو. چيٽ جي پاسي وارو پَنو -
 پَنجيرو.
 ● **موگرا ۽ موگرے**: ذ [ه] مَگرو - سَهڻو.
 ڏنڊو. پٿرن پيڇڻ جو اوزار - وَهَڙو. گُل جو
 هڪ قسم. هڪ قسم جا چانور.
 = **موگري ۽ موگريا**: ث. مَگري. سُونٽي
 (ڪڇڻ ڏوٺڻ جي) - ڏُڪي.
 ● **مول**: ذ [ه] مُلهه - قيمت - بَها.
 = **مول** بڙهانا: اگهه وڌائڻ - قيمت وڌائڻ.
 سَهانگو ڪرڻ.
 = **مول** ٽوڙنا: اگهه ڪيرائڻ - مُلهه گهٽائڻ.
 = **مول** ٽول: محاوره. قيمت ۾ گهڻائي وڌي.
 اگهه جي مقرري.
 = **مول** ٽول ٽهه رانا: مُلهه چُڪائڻ - بَها
 مقرر ڪرڻ.
 = **مول** چڙهانا: اگهه چاڙهڻ - مُلهه وڌائڻ.
 = **مول** چُڪانا: مُلهه چُڪائڻ - قيمت مقرر ڪرڻ.
 = **مولڙ**: ذ. صفت. مُلهه ورتل (بانهو) - زر

خريد. زير احسان.
 = **مول** لے لینا: مُلهه وٺي ڇڏڻ - زر خريد
 ڪرڻ. تمام گهڻو احسان ڪرڻ.
 ● **مول**: ذ [ه] بُنياد - جڙو - پاڙو. شروعات -
 ابتدا. سبب - ڪارڻ. مُور. ڪنهن ڌنڌي ۾
 ميڙايل پُشا. پُڄائي - چيهه. ڪتاب جو
 مضمون. (تابع فعل) هرگز - بيهه - اصل - مُور.
 ● **مولسيري**: ث [ه] هڪ قسم جو وڻ
 (جنهن جا گل خوشبودار ٿين). هڪ قسم جو
 ريشمي ڪپڙو.
 ● **مُولي ۽ مُولياں**: ث [ه] هڪ قسم جو
 اويڙ (جو پاڇي طور ڪم اچي) - مُوري.
 ● **مونا**: ذ [ه] مَت. گهڙو. ٽوڪرو -
 ڪارو - چنبو. نانگ، ورجهن جي ٽوڪري - سُنڌو.
 ● **مونڇ**: ث [ه] مَڇ (جنهن مان نوڙيون
 ٺهن). سَر (پوڙي) جا پَن (جنهن مان مَڇ
 ٺاهين).
 ● **مونڇهه ۽ مونڇهيں**: ث [ه] مَڇ - شَهيڙ.
 ● **مونڌنا**: متعدى [ه] ڊوٺڻ - پُورڻ (آڪ).
 بند ڪرڻ.
 ● **مونڌنا**: متعدى [ه] ڪوڙڻ (وار). وڍڻ
 (چڱب). ڦرڻ - لُٽڻ. ڏيکڻ.
 = **مونڌا**: ذ. صفت. ڪوڙيل. حجامت ڪيل.
 ڦريل.
 = **مونڌ ڪر** ڪهانا: حجامت ڪري پيٽ پالڻ.
 ڦر لُٽ ڪري کائڻ. ڏيکي ۽ سان گذر ڪرڻ.
 = **مونڌ لینا**: ڪوڙي وٺڻ. ڦرڻ. ڏيکي ڇڏڻ.
 = **مونڌ مارنا**: سيسي لاهڻ - قتل ڪرڻ.
 واپس ڪرڻ - موٽائي منهن تي هڻڻ.
 = **مونڌ** سَنڌانا: مَتو ڪوڙائڻ - حجامت
 ڪرائڻ. چڱب وڌائڻ.

= مونڌن؟ : ذ. ٻار ڄمڻ جي هڪ رسم
 (جنهن ۾ ستين ڏينهن ٻار جو مٿو ڪوڙائيندا آهن) - جهنڊ لهرائڻ جي رسم .
 = مونڌي ۽ مونڌيا : ث. مٺي - سيري.
 = مونڌي بهيڙ : ث. ڪٽريل رڍ. (صفت)
 ٺوڙهي - گنجي .
 = مونڌي کاڌا : ذ. صفت . ميسي وڍيل - سيري لٽل .
 ● مونڌا ۽ مونڌه : ذ [ه] ڪلهو .
 ڪاڻ مان ٺهيل موڙو . هڪ قسم جو ڪوتر (جنهن جون اکيون ۽ مٿو وڏو ٿئي) . ڪلهن تي وڌل ڪپڙو .
 = مونڌه پٿر بڻهانا : موڙي تي ويهارڻ .
 بدپيشو ڪرائڻ - ڪسب ڪرائڻ .
 = مونڌه والي : ث. صفت . ڪسبائي - رنڊي .
 ● مونڱ : ذ [ه] هڪ قسم جو پوڙو ۽ آن جو آن - مڱ .
 = مونڱ پھلي : ث. ڪاڇا - بوهي چٽا .
 = مونڱ کي دال : ث. مڱن جي دال .
 = مونڱ مانگڻ پھري : ث. دانھون ڏيندو گھمڻ .
 ● مونڱا ۽ مونڱي : ذ [ه] هڪ قسم جو مٿو (جو هڪ قسم جي سامونڊي جيت جي پيدائش آهي، ڳاڙهي رنگ جو ٿئي) - مڙجان .
 = مونڱيا : ذ. صفت . مڱ جهڙو (رنگ) - موڱي . هڪ قسم جو ڪبوتر .
 ● مونڱاڻ : ذ [ه] گهوڙن جي هڪ بيماري (جنهن ۾ گهوڙن جو وات ڦلارجي پوي) .
 ● مونڱيا ۽ مونڱي : ذ [ه] ڪچي سٺ جي ويڙهي - ڪچو سٺ .
 ● مٺاجن؟ : ذ [ه] هندو واپاري . شاهوڪار - سيٺ . واپاري . اعتبار جو ڳو - ساک پٽ وارو .

= مٺاجني : ث. واپار . شاهوڪاري . ڪاروبار .
 ● مٺاسا ۽ مٺاسي : ذ [ه] موھيڙو .
 = مٺاسي نيڪلڻا : مٺهن تي موھيڙا نڪرڻ .
 ● مٺانا ۽ مٺان : ذ [ه] درياءُ جو مٺن .
 ٻين دريائن جي ملڻ وارو هنڌ - دواٻو .
 ● مٺاوت : ذ. صفت [ه] هاڻي ۽ ڪي هلائيندڙ - فيلبان - پھلبان .
 ● مٺاوڙو مٺاوڙو : ذ [ه] لاک . لاک مان ٺهيل ڳاڙهو رنگ .
 ● مٺا ۽ مٺي : ذ. صفت [ه] هندن جو هڪ لقب . پٽيل . مٺشي .
 ● مٺي : ذ. صفت [ف] تمام وڏو . مڪي . [اردو] پنگي . گهوڙن جو سٺس . (ث) مٺي سٺرائي . مٺي سٺرائي .
 ● مٺرا ۽ مٺري : ذ [ه] اڳياڙي - مٺي .
 سڌائي - سنوت . شطرنج راند جي ساري .
 = مٺري پٿر رکھڻا : مٺائي ۽ ۾ رکڻ - سامهون رکڻ . نشان تي رکڻ - مقابلو ۾ بيهارڻ .
 ● مٺرانا : متعدي [ه] طعنو هڻڻ - سيھڻو ڏيڻ .
 چيوائڻ . اشارو ڏيڻ - آھڻاڻ ڏيڻ .
 ● مٺري مٺري : ث [ه] پاڻي ڀريندڙ (عورت) .
 ● مٺري ۽ مٺرياڻ : ث [ه] پاڻي ۽ جي ڪسي - موري . آن چوڻ جي مٺري .
 آبادائو . بندوق جي نالي ۽ جو سوراخ .
 ● مٺيڪا : لازم [ه] واسجن - هٺڪار ٿيڻ - پڪو ڄڻ (خوشبو) .
 = مٺيڪ : ث. خوشبو (گلن جي) - سُرھان - واس - هٺڪار .
 = مٺيڪا : متعدي . هٺڪارڻ - واسن (خوشبو ۾) - سُرھان ڪرڻ .
 = مٺيڪ جانا : واسجي وڃڻ - هٺڪار ٿيڻ .

ماہواری اچڻ .
 - مہینے سے هونا : حیض سان هجڻ .
 ● میٺا : ٺ [هـ] ماڻھ - آموڻ .
 ● میٺا : ذ [هـ] میان - مالِڪ - سائین . خاوند - مڙس . آستاد - آخوند . (طنزاً) بیوقوف .
 - میٺا بیوی : محاوره . زال مڙس .
 - میٺا جی : ذ [هـ] آخوند - آستاد .
 - میٺا میٺو : محاوره . میٺون ٻولین ڪندڙ (مڻو) . سوچ و پچار کان سواءِ ڳالهائیندڙ .
 ٻالو ٻولو - بیعقل . پاڻ پڻڻو .
 ● میٺاؤن : ٺ [هـ] ٻیلیءَ جو آواز - میٺاؤ .
 ● میٺی : ٺ [هـ] هڪ قسم جي خوشبودار پاڇی - میٺی .
 ● میٺنا : متعدی [هـ] میٺڻ - ڊاهڻ - ڦیٺائڻ .
 میسارڻ . گم ڪرڻ (اڪر) .
 ● میٺهاڻا میٺهڻ : ذ [هـ] صفت [هـ] میٺو - شیرین . سواڊی . (ذ) میٺا (گڙ) ڪنڊ وغیرھ .
 میٺائی - سیرو . سُست . هلكو (سور) . (ٺ) میٺی .
 - میٺها بولنا : میٺو ڳالهائڻ - خوش گفتاری ڪرڻ .
 - میٺهاپانی : ذ [هـ] میٺو پاڻی - دریاءِ وغیرھ جو میٺو پاڻی .
 - میٺها ٽپل : ذ [هـ] تیرن جو تیل .
 - میٺها گھیا : ذ [هـ] هڪ قسم جو ڪڍو .
 - میٺها مٺہ ڪرانا : وات میٺو ڪرائڻ .
 میٺائی ڪرائڻ .
 - میٺی باتیں : ٺ [هـ] میٺو یون ڳالھيون . وٺندڙ ڳالھيون - پیار جون ڳالھيون .
 - میٺی بولیاں : ٺ [هـ] میٺو یون ٻولین - لاتین .
 ڏسو "میٺی باتیں" .

- مہکیلا : ذ [هـ] صفت . خوشبودار - سُرو .
 ● مہنا : مہنہ : ذ [هـ] میٺو - طعنو - اوراڻیو . ٻاراتو .
 - مہناہت : ٺ [هـ] طعنو میٺو . ٻیت ٻاراتو .
 روچ راڙو .
 ● مہنال : ٺ [هـ] حق ۾ نٿو وجهڻ لاءِ لڳل نلی .
 ● مہنگ : ٺ [هـ] مہانگائی .
 - مہنگ مولا : ذ [هـ] صفت . اگھ چاڙھی وڪندڙ - آڪرو .
 ● مہنگا مہنگ : ذ [هـ] صفت [هـ] مہانگو - آڪرو . (ٺ) مہنگی .
 - مہنگاپن : ذ [هـ] مہانگائی - آڪرائی .
 - مہنگا سماں : ذ [هـ] مہانگائی جو وقت - ڏکار جو زمانو .
 - مہنگا ڪرنا : مہانگو ڪرڻ - آڪرو ڪرڻ .
 ● مہوڙا مہوڙا : ذ [هـ] هڪ قسم جو وڻ (جنھن جو ڦر ڪاڻڻ ۾ ڪم اچي ڪل شراب ٺاھڻ جي ڪم اچن ۽ ٻج مان تیل نڪري) .
 ● مہوڪ : ذ [هـ] ڪوئل (پکی) جو هڪ قسم .
 ● مہپر : ذ [هـ] گھھ جي ڪٺاڻ - ڪٺو .
 ● مہیری : ٺ [هـ] ڦٽ ڦرڻیءَ تي ٻڌڻ لاءِ میڊی . بیضي جي اڇاڻ ۽ کیر مان ٺھیل لڀری .
 هڪ قسم جو وڻ .
 ● مہیلا : ذ [هـ] گھوڙن جو هڪ قسم جو کاڌو . بيسواد - اپوگو (کاڌو) .
 ● مہینا مہینہ : ذ [هـ] مہینو - ماھ - ٻکھار .
 - مہینا بھر : تابع فعل . سڄو مہینو . پوري مہینی تائین .
 - مہینا چڙھنا : مہینو چڙھڻ - سڄو مہینو ٿيڻ .

● ميٺي چھري : ٺ. اندر کٽندو. اهو ماڻهو جو ٻاهرين طرح دوست پر اندر ۾ دشمن هجي.

● ميٺي مراد : ٺ. ميٺي مراد - آس آئيد.

● ميٺي ميٺي باتين کرنا : ميٺيون ميٺيون ڳالهيون ڪرڻ ۽ پيار جون ڳالهيون ڪرڻ.

● ميٺي نظار : ٺ. محبت سان ڏسڻ. پيار سان ڏسڻ.

● ميٺي نيند : ٺ. ميٺي نند - فرحتي نند.

● ميٺي : متعدي [ه] پورڻ - بند ڪرڻ (اک).

● پڇڻ (اک). چڻڻ (اڪيون).

● مڇڻ ۽ مڇين : ٺ [ه] ڪيلي. ڪيلو.

● مڇڻ ٺهونڪنا : ڪيلي ٺوڪڻ. ڪيلو هٿڻ. سخت سزا ڏيڻ. هيٺائين - هڪ هنڌ ڪوڙي ڇڏڻ.

● ميدان : ٺ [ع] سنئين زمين - ٻوٽو.

● ميدان جيٽنا : ميدان کٽڻ - لٽائي کٽڻ.

● ميدان چھوڙ ڪر بهانگنا : ميدان ڇڏي پڇڻ - لٽائي ۽ مان پڇي وڃڻ.

● ميدان ڪٽرنا : ميدان ڪرڻ - صفائي ڪرڻ - جاءِ وغيره ڊاهي ٻوٽو ڪرڻ. مقابلو ڪرڻ.

● ميدان مارنا : ميدان مارڻ - لٽائي کٽڻ.

● ميدان مين آٿرنا : ميدان ۾ اچڻ - وڙهڻ لاءِ سنبري اچڻ.

● ميدان هانهه آنا : فتح ڪرڻ - لٽائي کٽڻ.

● مڀرا ۽ مڀرے : ضمير [اردو] منهنجو. (ٺ)

● مڀري.

● مڀڙا مڀڙے : ٺ [ه] ٻيهو (جهار هڪلڻ لاءِ). ڪيٽيل زمين کي سنئين ڪرڻ لاءِ ڪاٺ جو تختو - سانڀير - تتر.

● مڀڙا ٻيهڙنا : سانڀير ڦيرائڻ. ٻيهو هڪلڻ.

● ميڪا ۽ ميڪے : ٺ [ه] ڪنوار جو ماڻهو

● گهر - ٻيڪا.

● ميڪا بسانا : ماڻهو گهر وسائڻ - ٻيڪا وسائڻ.

● ميڪے والے : ٺ. ٻيڪا.

● ميل : ٺ [ه] مٽر. گٽپ - چيڪ.

● گندگي - ڪين. پيچي (اک جي). بياني.

● ميلا ۽ ميلے : ٺ. صفت. ميرو - گندو - ڪينو - گٽپ هاڻو. اندر جو ٻليت.

● ميل ۽ آنا : دل ۾ بياني اچڻ.

● ميلاپڻ : ٺ. ميران - گندگي - ميراني. بياني - گٽپ.

● ميلا چيڪڻ : صفت. تمام ميرو. تيل ۽ مٽي هاڻو.

● ميلا سر : صفت. ميرو مٽو.

● ميلا ڪچلا : ٺ. صفت. تمام ميرو. ڪينو.

● ميلا ڪٽرنا : ميرو ڪرڻ - ڪينو ڪرڻ.

● ميل ۽ چھڻا : ميٺي نڪرڻ - مٽر نڪرڻ.

● ميل ڪا بيل بنانا : ڳالهه مان ڳالهو وڌو ڪرڻ - تيليءَ مان ٽٽپ ڪرڻ.

● ميل ڪاٽنا : مٽر ڪڍڻ. ميٺي ڪڍڻ. صفائي ڪرڻ (ڪپڙو وغيره).

● ميل لانا : دل ۾ بياني آڻڻ. ناراض ڏيڻ.

● ميلے سر ۽ هونا : ميري مٽي سان هٿڻ - ٺاپاڪ هٿڻ.

● مڀل : ٺ [ه] ميلاپ - ڳانڍاپو. لاڳاپو. محبت. ناطو. مائٽي. دوستي - سنگت. رغبت - لاڙو. ملاوت - ڪوٽ.

● مڀل ڄول : ميل ميلاپ - لڳ لاڳاپو - راهه رسم. پيار محبت - ٻنڌي.

● مڀل رکھنا : ٺ. ميلاپ رکڻ. لڳ لاڳاپو رکڻ. اچ وڃ جو رستو رکڻ.

راندڪو .
 - مينڌ ڪڻ پهوڙا : ذ. هڪ قسم جو قنڌ
 (جو پير جي تريءَ ۾ ٿئي).
 - مينڌڪي ۽ مينڌڪياڻ : ٺ. ڏيڏري . چٽو -
 زخ .
 ● مينڌها ۽ مينڌهه : ذ [ه] گهٽيو - ڏنبو .
 بئرج حمل . وڏي چولي .
 - مينڌهه لڙانا : گهٽيا ويڙهاڻڻ . ٻن چٽن
 کي پاڻ ۾ ويڙهاڻڻ .
 ● مينڌهي ۽ مينڌياڻ : ٺ [ه] وارن ڳنڍڻ
 جو هڪ نمونو - مينڌي .
 - مينڌياڻ گوندھنا : مينڌيا ويڙهڻ -
 مينڌيون ٺاهڻ .
 ● مينڌيانا : متعدي [ه] ٻنيءَ کي چوڌاري
 ٻنو ٻڌڻ . ٻارا ٺاهڻ .
 ● مينڌڪ : ٺ [ه] ماڻڪي (اڪ جي) -
 پٽلي .
 ● مينڌڪي ۽ مينڌڪياڻ : ٺ [ه] ٻڪريءَ
 يا رڍ جي ٿولي .
 ● مينڌڪي : ٺ [ه] ميڪ - گودو . ٻيچ -
 مغز . عرق .
 ● مينڌ : ذ [ه] مينڌن - برسات - بارش .
 - مينڌ برساتا : مينڌن وڻ - برسات پوڻ .
 - مينڌ تهڻا : مينڌن بند ٿيڻ .
 - مينڌ ڪا جهڻڪا لڳنا : وسڪارو ٿيڻ -
 برسات جو چوهو لڳڻ .
 - مينڌ ڪي جهڙي : ٺ . مينڌن لاڳيتو پوڻ
 جي حالت .

● مينڌ ڪا : تابع فعل . ساڳيو - هوبهو . جوڙ .
 هڪ جيڏو .
 - مينڌ ڪرنا : ميلائڻ - گڏائڻ . ملاوت ڪرڻ .
 - مينڌ ڪهانا : مناسبت رکڻ - ٺهڪي اچڻ .
 - مينڌ ميلاپ : ذ . ميل جول - لڳ لاڳاپو .
 ● مينڌا ۽ ميلهه : ذ [ه] ميلو - ميڙو . تماشو .
 هجور - انبوه .
 - مينڌا ٺهيا : ذ . ميڙو ملا ڪرڻو . ڪلهي گس .
 گهٽ ٿرڻ .
 - مينڌا لڳنا : ميلو لڳڻ . ماڻهن جو انبوهه لڳڻ .
 ● مينڌا ۽ مينڌي : ذ [ه] ٻڪريءَ جو ٻچو -
 چيلو .
 ● مينڌ : تابع فعل [ه] ۾ - اندر - منجهه . (ٺ)
 ٻڪريءَ جو آواز ”ٻي“ .
 ● مينڌ : ضمير [ه] آءُ - مون - مان . خود - پاڻ .
 - مينڌ مينڌ : محاوره . مان مان - آءُ آءُ .
 وڏائي - فخر .
 - مينڌ مينڌ ڪرنا : پاڻ ٻڌائڻ - رڳو پنهنجي
 ساراھ ڪرڻ . تڪبر ڪرڻ .
 مينڌا مينڌا ۽ مينڌا : ذ [ه] منارو -
 ٽنڀو .
 ● مينڌجينا : متعدي [ه] ملڻ - مٽهڻ - رڳوڻ .
 صاف ڪرڻ . ڪڙڙڻ - ڪڙڇڻ . گوهڙ .
 ● مينڌ ۽ مينڌي : ٺ [ه] ٻنو (ٻنيءَ جو) .
 پڳ (کوھ جي) . تهر - چولي .
 - مينڌ پڙنا : درياءُ ۾ چوليون لڳڻ -
 لهريون اٿڻ .
 - مينڌ ڪڻ : ذ [ه] ڏيڏر . هڪ قسم جو

ن

ن : ذ [ع] اردو «الف ب» جو ٻڌڻيون اکر.

سنڌي ۽ جوڻيڪاڻي ٻوليون، عربي ۽ جوڻيڪاڻي ۽ فارسيءَ جو اوڻيڪاڻي اکر. تلفظ «نون». ابجد موجب عدد (۵۰).

● نا : ذ [هـ] مصدر جي نشاني «ليکڻا، پڙهڻا وغيره». (تابع فعل) نه. [ف] مرڪب لفظن جي اڳيان انڪاري معنيٰ ڏيکاريندڙ اڳواڻي «نا انصاف، ناموزون وغيره».

— ناپيد؟ کرنا : برباد ڪرڻ. تباهه ڪرڻ. آڇاڙڻ. نالو نشان گم ڪرڻ. ڊاهڻ. ڦيٽائڻ.

— ناحق ڪو : محاوره. بنا سبب. ناحق.

— ناحق ڪهڻا : ڪوڙ ڳالهائڻ. بي انصافي ڪرڻ.

— ناسمجھه : ذ. صفت. بي سمجهه. بيوقوف. ٻالو ڀولو. ٻار.

— ناگني : ث. بي شڪر. احسان فراموش. گڻ چور.

● ناپڻا : متعدي [هـ] ماپ ڪرڻ. مٽيڻ. ڪٽيڻ. جهلڻ (ڪنڌ کان). وڍڻ (پنڌ). روانو ٿيڻ.

— ناپ؟ : ث. ماپ. ماڻ. ڪٽ.

— ناپ؟ تول؟ : ث. تور. ماپ. تور. ٽڪ.

● ناتا : ذ [هـ] ناتو. قربت. عزازت. تعلق. واسطو.

— ناتا توڙ؟ نا : ناتو توڙ. عزازت توڙ. واسطو توڙ.

— ناتا جوڙ؟ نا : ناتو ڳنڍڻ. عزازت ڳنڍڻ.

تعلق رکڻ.

— ناتا جهڙوڻا : ناتو ٿيڻ. ماڻي ٿيڻ.

● ناتھ : ث [هـ] نٿ. ڊگهي جي نڪ جي رسي. ڦٽ جي وٽ.

● ناتھڻا : متعدي [هـ] نٿ وجهڻ. نٿ هڻڻ (ڊگهي کي). قابو ڪرڻ. وس ۾ آڻڻ.

● ناٺا ۽ ناٺي : ذ. صفت [هـ] بندرو. ٺيڳڻو. ڄامڙو. لڇ. حرڪتي. جڙو (وهڻ).

● ناٺڪ : ذ [هـ] ناٺڪ. ڪيل. تماشو. سانگي.

● ناچ : ذ [هـ] آناج جو مخفف. آناج. ان.

— ناچ؟ پاني : ذ. آن. پاڻي. دائو ڪڍو.

— ناچ؟ ڪي منڍي : ث. آن. جي پيڙي.

● ناچڻا : لازم [هـ] نچڻ. ناچ ڪرڻ. ڪڍڻ. ٺيڳ ڏيڻ.

— ناچ؟ : ذ. ناچ. رقص.

— ناچ؟ ڊيڪهانا : ناچ ڏيکارڻ. نچي ڏيکارڻ.

— ناچ؟ رڻگ : ذ. ناچ نچ.

— ناچ؟ نچانا : ناچ نچائڻ. بيزار ڪرڻ. پريشان ڪرڻ. ٽپا ڏيارڻ.

● ناخن : ذ [ف] نٽهڻ. چوپائي جي ڪرڻ جي ڪم.

— ناخن؟ ٻڙهڻا : نٽهڻ وڌڻ.

— ناخن؟ ٻي ليکها هونا : دل تي لکيل هئڻ. چڱيءَ طرح ياد هئڻ.

— ناخن ترانشا : نٽهڻ لاهڻ.

— ناخن؟ سڄي گوشت جدا ڪرڻا : نٽهڻ کان

ماس ڌار ڪرڻ. پنهنجن کان جدا ڪرڻ.
 - ناخن؟ گهسنا: گهڻي ڪوشش ڪرڻ.
 - ناخن؟ لپينا: نهن وٺڻ - نهن لاهڻ.
 ● نادھنا: متعدي [ھ] جوڻ (ڊگا) - پٽڻ (پاڇاريءَ ۾).
 ● ناديا ۽ نادري: ذ [ھ] آھو ڊگو جنھن جو ڪو عضوو وڌو هجي.
 ● نارو، ناروا: ذ [ھ] بيماريءَ جو هڪ قسم (جنھن ۾ بدن مان وار ڪيئون نڪري).
 ● ناريل: ذ [ھ] هڪ قسم جو وڻ ۽ ان جو ڦٽل - ناريل. اھو حقو جو ناريل جي ڏونگهي مان ٺاھيندا آھن.
 - ناريل؟ توڙ نا: ناريل پڇڻ. مسلمانن ۾ هڪ رسم (جا پيٽ واري عورت لاءِ ڪئي ويندي آهي، ناريل پڇڻ سان جيڪڏهن اندران خالي يا خراب نڪتو نه پٽ، ۽ جي ڀريل ۽ سٺو نڪتو ته ڌيءَ ڄمڻ جو سڳڻ وٺندا آهن).
 - ناريل؟ ڪا ڪڙو: ذ. ڳو جو هڪ قسم (جو ناريل جي وڻ جي رس مان ٺاھيندا آهن).
 - ناريلي ۽ ناريليان: ث. ناريل جي ڏونگهي جو پيالو. ناريل جو حقو. ناريل جي وڻ جو رس.
 ● ناڙا ۽ ناڙي: ذ [ھ] ناڙو - آڳٽ.
 - ناڙا ڪهولنا: آڳٽ ڪولڻ.
 - ناڙي ڪا سڇا: صفت. حرام ڪاريءَ کان پرهيز ڪندڙ.
 ● ناس: ذ [ھ] بربادي - تباهي. ناس.
 - ناس؟ داني: ث. ناس جي دٻلي.
 - ناس؟ ڪرنا: ناس ڪرڻ - تباهه ڪرڻ.
 - ناس؟ لينا: ناس ڏيڻ.
 ● ناف: ث [ف] دن. ناڙو. (مجازاً) وچ - مرڪز.

- ناف؟ ٽلنا، ڏرگنا: چيڪي پوڻ.
 ● ناک: ث [ھ] نڪ - بيٺي. غيرت - شرم - حياءَ - لڇ. عزت - آبرو. شان. زينت - سهڻائي. آھا شيءِ جنھن تي فخر ڪجي.
 - ناک آنا: سنگھه اچڻ.
 - ناک آونچي هونا: نڪ مٿي ٿيڻ. منھن مٿي ٿيڻ. عزت وٺڻ. سرخرو ٿيڻ.
 - ناک بند هونا: نڪ بند ٿيڻ. زڪام ٿيڻ.
 - ناک بھنا: نڪ وهڻ - زڪام سبب نڪ مان پاڻي وهڻ.
 - ناک بھون چڙھانا: منھن سڄاڻڻ. منھن ۾ گھنڊ وجهڻ. ڪاوڙجڻ. رُسڻ.
 - ناک بيندھنا: نڪ ٽوپڻ.
 - ناک پٽر ديا جلا ڪر آنا: نالو ڪڍائڻ. سرخرو ٿي اچڻ. منھن مٿي ڪري اچڻ.
 - ناک پٽر مکھڻي نه بيٺھڻي دينا: نڪ تي مک ويھڻ به نه ڏيڻ. ڪنھن جو به ٿورو نه ڪڍڻ. نڪ کي سر نه لائڻ.
 - ناک پٽر ڏم؟ نيڪلنا: نڪ جهلڻ سان ساھ نڪرڻ. هٿ لائڻ سان ساھ وڃڻ. تعار ڪمزور هجڻ.
 - ناک پھڻڻي: ث. نڪ جي چوٽي.
 - ناک پھلانا: نڪ ڦٽائڻ. وڌائي ڪرڻ.
 - ناک چڙھانا: نڪ ڦٽائڻ. ناسون ڦٽائڻ. منھن ۾ سونڊ وجهڻ. ڪاوڙجڻ. ناراض ٿيڻ.
 - ناک چڙھي رھنا: هر وقت ڪاوڙيو وٺڻ. نڪ چڙھيو رھڻ.
 - ناک چھي جانا: نڪ چھي پوڻ - ٽوپيل نڪ جو سوراخ وڌو ٿي وڃڻ.
 - ناک چھيدنا: نڪ ٽوپڻ.
 - ناک رکھنا: نڪ رکڻ. غيرت رکڻ.

- ناک رکڙنا: نڪ گسائڻ. بان ڪرڻ. خوشامد ڪرڻ. هار مڃڻ.
 - ناکڙا: ناکڙي: ذ. وڏو نڪ. نڪ جي هڪ بيماري.
 - ناکڻ سڪيڙنا: ڏسو "ناک چڙهانا".
 - ناک سينڪڙنا: نڪ سڪڻ. نڪ صاف ڪرڻ.
 - ناک کا بانسنا: ذ. نڪ جي ٽوٽي. نڪ جي چوٽين جي وچ وارو حصو.
 - ناک کا ٽينڪا: ذ. ٽوپيل نڪ جي سوراخ ۾ وجهڻ جو ٻيو.
 - ناک کاڻنا: نڪ ويڻ. نڪ ڪپڻ. نڪ لاهڻ. آبرو لاهڻ.
 - ناک کان ڪاڻنا: نڪ ڪن ويڻ. بيعزت ڪرڻ. خوار خراب ڪرڻ. ماڻهو ڪلائڻ. سخت سزا ڏيڻ.
 - ناک ڪڙنا: نڪ وڃڻ. نڪ لهڻ. بيعزتي ٿيڻ. خوار ٿيڻ.
 - ناک ڪڙي: ن. بيعزتي. بدناسي. خوري.
 - ناک کي سيدھ: ن. نڪ جي سيدائي. نڪ مامھون.
 - ناک گھيسنا: نڪ گسائڻ. عاجزي ڪرڻ. هار مڃڻ. خوشامد ڪرڻ.
 - ناک گھيسني: ن. نڪ گسائڻ جي حالت. خوشامد. عاجزي.
 - ناک ميں بولنا: نڪ مان ڳالھائڻ. گھڻو ڳالھائڻ.
 - ناک ميں دم ڪرنا: نڪ ۾ دم ڪرڻ. بيزار ڪرڻ. عاجز ڪرڻ. ستائڻ.
 - ناک نہ دی جانا: سنگھي نہ سگھڻ. سخت بدبوءِ سبب ماھ ڪڍي نہ سگھڻ.
 - ناک والا: ذ. صفت. نڪ وارو. عزت وارو.

(ث) ناک والي.
 - ناکون ناک: تابع فعل. مڻھان مڻھن. ڪنا تار. چوٽيءَ تائين (پريل).
 ● ناکا ڪا ناک: ذ [ھ] ناکو. رستي جو دنگ (جتي شهر وغيره جي حد پوري ٿئي). دروازو (شهر جو). مٺي (گھٽيءَ جو). محصول وٺڻ جي جاءِ. ٿاڻو. سڻيءَ جو پاڪو.
 - ناکا بند ڪرنا: رستو بند ڪرڻ. لنگھ بند ڪرڻ. پاڻيءَ جو نڪال بند ڪرڻ.
 - ناکا بندي: ن. حد بندي. رستي روڪ. ناڪي يا محصول وٺڻ جي جاءِ.
 - ناکا روڪڻا: رستو روڪڻ. پهرو بيهاري ڇڏڻ.
 ● ناک: ذ [ھ] نانگ. مار. ٻيلا. واسينگ.
 - ناکن: ن. نانگن. نانگ جي مادي.
 ● ناکر موتھا: ذ [ھ] هڪ قسم جو خوشبودار گاهه. ناگرموت.
 ● نال ڪا نالين: ن [ھ] ناڙو. تازي چاول ٻار جي دٺن واري نلي. بندوق جي نالي. گاهه جو تيلو. ناڙي (ڪڻڪ جي). پيجري.
 - نال آڻھانا: پيجري ڪڻڻ. ڪسرت ڪرڻ.
 - نال ڪاڻنا: ناڙو ويڻ.
 - نال ڪڙائي: ن. ناڙي وڍائي (جا دائيءَ کي ڏيندا آهن).
 - نال ڪڙنا: ناڙو پورڻ.
 ● نالا ڪا نال: ذ [ھ] واھ. ڪڙيو.
 ● نالي ڪا نالين: ن. نالي. ڪسي.
 - نالي بنانا: نالي ٺاھڻ. ڪسي ٺاھڻ.
 ● نام: ذ [ف] نالو. اسم. لقب. خطاب. ناموري. مشهوري. هاڪ. ناموس. عزت. اولاد.

- = نام^۲ ڪو نه رهنا : نالي ڪي نه رهن . ڪجهه به نه رهن - فنا ٿي وڃڻ .
 = نام^۲ ليڪهڻا : نالو لکڻ . نالو داخل ڪرڻ .
 = نام^۲ لگانا : تهمت رکڻ - الزام هڻڻ . ڏوهه مڙهڻ .
 = نام^۲ لينا : نالو وٺڻ . نالو زبان تي آڻڻ . الزام رکڻ - تهمت رکڻ . تعريف ڪرڻ . ڳڻڻ ڳائڻ .
 = نام^۲ ليو : ذ . صفت . نالو وٺندڙ - اولاد وارث - پست .
 = نام^۲ مڻسنا : نالو مڻجڻ - نالو گر ٿيڻ . نالو نه رهن .
 = نام^۲ نيڪالڻا : نالو ڪڍڻ . نالو بد ڪرڻ . مشهور ٿيڻ .
 = نام^۲ نيڪلڻا : نالو نڪرڻ . نالو ظاهر ٿيڻ . بدنام ٿيڻ - خوار ٿيڻ . مشهور ٿيڻ .
 = نام^۲ هونا : نالو ٿيڻ . مشهور ٿيڻ . واه واه ٿيڻ . نالي ٿيڻ . ذمي ٿيڻ .
 ● نان^۲ : ذ [ف] تنور جي ٻڪل خميري جي ماني .
 = نان^۲ بائي : ذ . نانواڻي .
 ● نانا : ذ [ه] نانو - ماءُ جو ڀيڻ . (ث) ناني .
 ● نانڊ^۲ ۽ نانديڻ : ث [ه] ڪوٽر . ناد . ڪن (نير جو) .
 ● نانڊهنا : متعدي [ه] شروع ڪرڻ (قصو) . بيان ڪرڻ - ٻڌائڻ . آڻاوت جو ڪم شروع ڪرڻ .
 ● نانڪڻ : ذ [ه] گهوڙي جو هڪ قسم (جنهن جي پٺيءَ تي گهڻي اڇاڻ هجي) .
 ● نانڪڙ^۲ : ذ [ه] انڪار - ناڪار .
 = نانڪڙ^۲ ڪرنا : انڪار ڪرڻ . نٿائڻ . نه مڃڻ .
 ● نانپيال^۲ : ذ [ه] ناناڻا . نانانو (گهر، گهرائو) .
 ● ناؤ : ث [ف] ٻيڙي - ڪيشتي .
- = نام^۲ آڻهڻا : نالو گر ٿيڻ .
 = نام^۲ آجهالڻا : نالو روشن ڪرڻ . نالو مشهور ڪرڻ . نالو بدنام ڪرڻ . خوار ڪرڻ .
 = نام^۲ بٽانا : نالو ٻڌائڻ - نالو ظاهر ڪرڻ .
 = نام^۲ بيڪڻا : نالي جو ڪٽيو ڪائڻ .
 = نام^۲ بيگاڙ^۲ نا : نالو خراب ڪرڻ . نالو بد ڪرڻ .
 = نام^۲ پانا : نالو حاصل ڪرڻ - ناموري حاصل ڪرڻ . نيڪ نامي حاصل ڪرڻ . مشهور ٿيڻ .
 = نام^۲ پتر^۲ مڻسنا : نالي تي ساهه ڏيڻ .
 = نام^۲ پڪار^۲ نا : نالو وٺڻ . نالو وٺي سڏ ڪرڻ . نالي سان سڏڻ .
 = نام^۲ چڙهنا : نالو چڙهڻ . مشهور ٿيڻ . نالو داخل ٿيڻ . ليکي ۾ اچڻ .
 = نام^۲ چڙهنا : نالو برقرار رهن - نالو قائم رهن . ناموس ٿيڻ .
 = نام^۲ خراب ڪرنا : نالو خراب ڪرڻ . نالو بد ڪرڻ . خوار ڪرڻ .
 = نام^۲ دهر^۲ نا : نالو رکڻ . الزام رکڻ .
 = نام^۲ ڏوبنا : نالو ٻوڙڻ - نالو گم ڪرڻ . نالو بد ڪرڻ . پت وڃائڻ .
 = نام^۲ روشن ڪرنا : نالو روشن ڪرڻ . مشهور ڪرڻ . (طنزاً) بدنام ڪرڻ - خوار ڪرڻ .
 = نام^۲ رهنا : نالو رهڻ . نالو قائم رهن . نشان رهجي وڃڻ .
 = نام^۲ سڙهنا : نالو سڙجڻ . نالو به نه وٺڻ .
 = نام^۲ ڪتر^۲ نا : نالو ڪرڻ . نالو رکڻ . الزام هڻڻ . پاڻ ڪي لڪائي پئي جو نالو ظاهر ڪرڻ . ناموس ڪيڻ . نالو ڪيڻ .
 = نام^۲ ڪو : تابع فعل . نالي ماتر . نالي لاءِ .

- ناؤمیں خاک آڑانا : صفا کوڑ کالھائیں .
 کوڑو الزام هئیں . بهتان مڑھن .
 ● نائی : ذ [ھ] حجار - آستو-خلیفو . (ث) نائیں ؟
 ● نیاہنا : متعدی [ھ] نیاھن - نیہہ کرڻ -
 گذارڻ .
 - نیاہ ؟ : ذ . نیاہ - گذر . توڑ تائیں رسائیں
 جي حالت . وفاداري .
 - نیاہ ؟ کترنا : نیاہ کرڻ - توڑ تائیں پهچائیں .
 وفاداري کرڻ .
 - نیاہو : ذ . صفت . نیاہیندو . وفادار .
 نیہٹنا : لازم [ھ] نیرڻ - فیصلو ٿیڻ . نیپرو
 ٿیڻ . ادا ٿیڻ (قرض) .
 - نیہٹا دینا : نیپري چڏڻ . چیو چڏائڻ .
 چکتو کرڻ .
 - نیہٹانا : متعدی . نیرڻ . چکتو کرڻ .
 چڪائڻ . ادا کرڻ (قرض) . صاف کرڻ (معاملو) .
 ● نیہٹختا نیہختی : ذ . صفت [اردو] نیاگو -
 ندورو - کم بخت . (ث) نیہختی .
 ● نیہٹونا : لازم [ھ] نیرڻ . دسو "نیہٹنا" .
 - نیہٹونا : نیري وڃڻ . پورو ٿیڻ .
 ● نیہٹص ؟ نبض : ث [ع] ناڙي - رگ - ناڻکو .
 - نیہٹص ؟ دیکھنا : نبض دسڻ - ناڙي دسڻ
 (بیمار جي) .
 - نیہٹص چھوٹنا : نبضون بیہجي وڃڻ . مرڻ
 جي ویجهو هئڻ - سڪرات ۾ هئڻ . ساه سڪڻ .
 ● نیہٹل ؟ : صفت [ھ] نپل - کمزور - اڀرو .
 ● نیہٹنا : لازم [ھ] نیچڻ - نیپائڻڻ .
 نیاہ ٿیڻ .
 - نیہانا : متعدی . نیاھڻ - گڏ گذارڻ .
 - نیہاو : ذ . نیاہ - نیہہ - گذارو .
 نیہپیرنا : متعدی [ھ] نیرڻ - نیپرو کرڻ .

نیپري چڏڻ . بسر کرڻ - گذارڻ .
 ● نیہٹنا : لازم [ھ] ماپجڻ . ماپ ٿیڻ .
 - نیہٹلا : ذ . صفت . توریل تکیل . کتیل .
 اندازو لڳایل .
 - نیہان ؟ : ث . ماڻ . ماپ .
 ● نیہٹ : تابع فعل [ھ] همیشہ - هر وقت -
 دائر - سدائیں .
 - نیہٹ نیہا : صفت . نیہٹ نفون - هر روز نفون .
 سدائیں انوکو .
 ● نیہٹ : ث [ھ] گھہ جو هڪ قسم - نمت .
 سهاگ . دورن جي نڪ جي رسي .
 - نیہٹ آتارنا بڑھانا : نٹ لاهڻ - کنوارپو ٿوڙڻ .
 - نیہٹنی : ث . نندی نٹ . بولڙي (کنواریون
 نینگریون پائیندیون آهن) . ڏگی جي نٹ .
 - نیہٹنی آتارنا : کنوارپو ٿوڙڻ .
 ● نیہٹنا ٽ نیہٹنی : ذ [ھ] نڪ جي ناس - چونٽي .
 نڪ ۾ نٹ یا ٽلی پائڻ جو ٽنگ .
 - نیہٹها هوا : ذ . صفت . نٹ پیل (دور) . قبضي ۾ .
 - نیہٹنوں میں تیر دینا : نڪ ۾ دمر کرڻ .
 بیزار کرڻ .
 - نیہٹنی بهٹلانا بهٹلانا : ناسون ٽنڊڻ . نڪ
 سڄائڻ . ناراض ٿیڻ - کاوڙجڻ .
 ● نیہٹهارنا : متعدی [ھ] آڙائڻ - ٻاڻي ڪي
 صاف کرڻ .
 ● نیہٹهرنا : لازم [ھ] آڙجڻ - صاف ٿیڻ .
 - نیہٹرا : صفت . آڙیل - صاف ٿیل .
 ● نیہٹنی : ث [ھ] کاغذپوئڻ جو دورو . پوئوڙو .
 - نیہٹنی کرنا : پوئڻ (کاغذ) . گنیڻ - ملائڻ .
 شامل ٿیڻ .
 ● نیہٹ ؟ : ذ [ھ] هندن جي هڪ ذات . بازیگر -
 مداري (جو ڍولڪ وڄائي بانس یارسیءَ تي

— نیچوڙ؟ لینا: نیوڙي وٺڻ، نیوڙي عرق کيڻ، چوسڻ .

— نیچوڙ؟ وا: ذ. صفت. نیوڙيندڙ، لالچي، مڪيچوس.

● نیچهاوَر؟: ٺ [ه] گهور، صدقو، نذرانو، خيرات .

— نیچهاوَر؟ آتارُنا: گهور گهورڻ، صدقو کيڻ.

— نیچهاوَر؟ کرنا: صدقو ڪرڻ - گهورڻ، نثار ڪرڻ .

● نیجهتَر؟: ذ [ه] نڪت - تارن جو میو.

● نندی ۽ نندیاں: ٺ [ه] ڦاٽ، ٺٺڻ، وڏو واه .

● نیدَر؟: ذ. صفت [ه] نه ڊچندڙ - بي ڊپو، دلیر - بهادر .

● نیدھال؟: صفت [ه] ٽڪل، سست - ڪاهل، ٽڪ ڪاڻ چوڙ .

— نیدھال؟ هونا: بیحال ٿيڻ، ٽڪ ڪاڻ چوڙ ٿيڻ.

● نیرا: ذ. صفت [ه] خالص، اکیلو - چڙو.

صفا - نپت، مرکب لفظن ۾ ڪم ايندڙ "نیرا" بڻدھو.

● نیرالا ۽ نیرالے: ذ. صفت [ه] نرالو - انوکو - عجیب، جدا - علحدو، ٺٺڻ نمڙي جو.

— نیرالاہن؟: ذ. انوکائي - نیرالائي، خصوصیت.

● نیرانا: متعدی [ه] جهنگ کيڻ (پنيءَ مان).

زمین مان گاهه وغيره کيڻ.

— نیرائي: ٺ. زمین مان گاهه یا جهنگ وغيره کيڻ جي حالت.

● ترُخرا ۽ ترُخَرے: ذ [ه] نیڙي - نالي - نڙ کھٽ .

— ترُخرا بولنا: مرڻ وقت نڙيءَ مان آواز

نڪرڻ - گهوگهري لڳڻ، کونگهرا لڳڻ.

● ترُسل؟: ذ [ه] ڪانو، ڪانهن یا سَر

چڙهي تماشو ڪري، چالاڪ، (ٺ) ٺٺي.

— نٽُ بیدیا: ٺ. رسيءَ تي چڙهي نچڻ جو هنر - شعبده ڪري.

— نٽُ کھٽ؟: ذ. صفت. چالاڪ، شوخ، شریر، دغا باز، فتنہ انگیز.

— نٽُ کھٽي ٻٺ، عیاري - چالاڪي، هٿ کيڏ.

فندہ - فریب، دغا بازی، شرارت - لچائي.

— نٽُ کھٽي کرنا: چالاڪي ڪرڻ - شرارت ڪرڻ، دنگو ڪرڻ، دغا بازی ڪرڻ.

— نٽوا ۽ نٽوے: ذ. ناچو چوڪرو - ناچو.

نٽيا ۽ نٽے: ذ [ه] هڪ قسم جو ننڍي قد وارو ڍڳو، بندرو ماڻهو.

● نٽجهول؟: صفت [ه] وهٽ جي اها هلڻي جنهن ۾ سوار کي لوڏو محسوس نه ٿئي.

● نیچان؟: ٺ [ه] هيٺاهين - نشيبي زمين.

● نیچڙُنا: لازم [ه] نیوڙجن - نڪرڻ (عرق

وغیرہ)، ٺٺڻ، ڏپرو ٿيڻ - اڀرو ٿيڻ، ڪوئائجڻ.

● نیچُلا ۽ نیچُلے: ذ. صفت [ه] ماڻ - چپ چاپ.

— نیچُلا بیٺنا: چپ چاپ ويهڻ - چپ ڪري ويهڻ .

— نیچُلا نه بیٺنا: هڪ هنڌ سک ڪري نه ويهڻ .

● نیچانا: متعدی [ه] نچائڻ - ناچ ڪرائڻ.

ڪڍڻائڻ - ٽپ ڏيارڻ، ستائڻ، حیران ڪرڻ .

● نیچُنا: لازم [ه] کوهجڻ، ڪُسيڻ، ڦاٽڻ (ڪپڙو).

— نیچا کھُچا: ذ. صفت. ڪٽل ڪٽل، پراڻوسراڻو.

نیچوڙُنا: متعدی [ه] نیوڙڻ، نیوڙي رس

کيڻ، سَتُ کيڻ .

— نیچوڙُ؟: ذ. رس، سَتُ - عرق، جوهر، نتیجو.

جو کانو.

● نَرَسَنگا ۽ نَرَسَنگي : ذ [ه] وات مان وڃائڻ جو سڱ - قراء.

نَرُغا، نَرُغہ : ذ [اردو] گهيرو. شڪار ڦاسائڻ لاءِ ماڻهن جو گولائيءَ ۾ ڦري اچڻ جي حالت.

● نَرُغا کرنا : گهيرو ڪرڻ. چوڌاري ڦري اچڻ. ويڙهي وڃڻ.

● نَرُغے میں آنا : گهيرو ۾ اچڻ. مصيبت ۾ ڦاسڻ. وڪوڙجي وڃڻ.

● نَرُغے میں ڈالنا : ڦاسائڻ. چٽي طرفن کان وڪوڙي وڃڻ. ڦندي ۾ ڦاسائڻ.

● نَرُئي : ث [ه] ڪڙڪ يا جئون جو سنگ وارو تيلو. گاه جو هڪ قسم.

● نَرِي ۽ نَرِيان : ث [ه] نڙي. ڪورڪي ڪم جو هڪ اوزار.

● نَسَ ۽ نَسِيں : ث [ه] نَسَ - رَگَ.

● نَسا جال : ذ. بدن جواهو حصو جنهن ۾ نسون گهڻيون هجن. ڪوريٽڙي جو چارو، وڏو چارو. ڦند. ڏڳي.

● نَسا جال ۽ پهيلانا : چار پڪيڙڻ. ڏڳيءَ جو چار پڪيڙڻ.

● نَسَ ۽ بهڙڪنا : نَسَ ۾ ڌڪ لڳڻ. چريو ڏيڻ.

● نَسَ ۽ ڪٽا ۽ نَسَ ۽ ڪٽي : ذ. صفت. ڪڙو.

● نَساورا ۽ نَساورے : ذ [ه] ڪبوتر جو هڪ قسم (رنگ ماڻو ۽ ٻرا اڃا ٿين).

● نَسَبَت : ث [ع] لاڳاپو - ڳانڍاپو - تعلق. مناسبت - مشابھت. مائٽي - سڳاوتي. مائٽيءَ جو پيغام.

● نَسَبَت ۽ آنا : شاديءَ يا سڳاوتيءَ جو پيغام اچڻ.

● نَسَبَت ۽ ٺهه رنا : مائٽي ٿيڻ - سڳاوتي ٿيڻ.

● نَسَبَت ۽ ڪرنا : مڱڻو ڪرڻ. مائٽي ڪرڻ.

● نَسَبَتِي بهائي : ذ. پيٽويو. مالو.

● نَسوت : صفت [ه] خالص. نج. صاف. اچو. نرالو. (ذ) پٽڙو شورو - رهو. (ث) پسارڪي وڪر جو هڪ قسم (ٻوٽيءَ جي پاڙ جا جلاب ۾ ڪم اچي).

● نَشَ، نَشَہ : ذ [ع] نشو - خمار - ڪيف. مدھوشي. مستي.

● نَشَ آنا : نشو اچڻ - نشو چڙهڻ.

● نَشَ آترنا : نشو لهڻ - خمار لهڻ. هوش ۾ اچڻ.

● نَشَ پاني : ذ. نشو پاڻي - آٻو شابو.

● نَشَ چڙهنا : نشو چڙهڻ. خمار چڙهڻ (شراب پيئڻ وغيره جو).

● نَشَ چهانا : نشو چائڻ.

● نَشَ ڪير ڪير هونا : نشو ڏيڻ. رنگ ۾ پيئڻ پوڻ.

● نَشَ ڪرنا : نشو ڪرڻ. نشو پيئڻ. نشيدار شيء استعمال ڪرڻ.

● نَشَ هرنا هونا : نشو لهي وڃڻ. حواس گرم ٿيڻ. هڪو ٻڪو ٿي وڃڻ.

● نَشَ هونا : خمار ٿيڻ - نشو ٿيڻ - مدھوش ٿيڻ.

● نَشِيلا ۽ نَشِيلِي : ذ. صفت. نشي وارو. نشي ۾ ڀر. خماریل - مست. (ث) نشيلي.

● نَشِيلِي آنڪهيں : ث. خماریل اڪيون.

● نَشے میں چور هونا : نشي ۾ چور هئڻ.

● نَصِيب : ذ [ع] قسمت - ڀاڳ.

● نَصِيب ۽ پھوٽنا : نصیب ڦٽڻ - ڀاڳ ڦٽڻ.

● نَصِيب ۽ چمڪنا : ڀاڳ ڪڍڻ - نصیب

جاگن .

- نصیبوں جلا : ذ. صفت . بدبخت - چنڈو -

نپاگو . (ث) نصیبوں جلی .

● نظریہ نظریں : ث [ع] نگاہ - دید -

بصارت - بینائی . اک - چشم - نیں . جاچ -

نظر داری - سنپال . پرک - سچا پ . توجہ -

ذیان .

- نظریہ آثارنا : صدقو ذیعی نظر جو اثر لاهن .

- نظریہ آئینا : نظر کئی . مٹی دس .

- نظریہ بازی : ث . دیدار بازی .

- نظریہ بازی کرنا : دیدار بازی کرنا - اک

لوائن .

- نظریہ بالندہنا : نظربندی کرنا .

- نظریہ بچانا : نظر بچائیں . اک بچائیں . لکھ .

بچی نہ کرنا .

- نظریہ بد لگنا : نظر لگن .

- نظریہ بد لگنا : نظر بدلجنا . ارادو بدلجنا -

نیت پر قیرواچن .

- نظریہ بندی : ث . نظربندی . چوکسی .

چشم بندی .

- نظریہ پڑھنا : نظر تی چڑھن . نظر اچن .

دل کی وٹن .

- نظریہ پڑنا : نظر پوٹن - اک پوٹن . دس .

- نظریہ پھیرنا : نظر قرٹن - اک بدلجنا . رخ

قرٹن . بیوفا گین .

- نظریہ پھینکنا : نظر ترکٹن . کنہن چمکنڈو

شیء تی اک چمی نہ سگھن .

- نظریہ پھینکنا : نظر آچلن . چینی پاسن دی

نظر کرنا . نظر دوڑائیں .

- نظریہ جمنا : نظر چمن .

- نظریہ چڑا کر دیکھنا : لیک چوری دس .

اک بچائی دس .

- نظریہ چڑانا : نظر بچائیں - اک بچائیں . نظر

ملائی نہ دس .

- نظریہ چڑھنا : نظر چڑھن . خیال پر اچن .

دسجن پر اچن .

- نظریہ دوڑانا : نظر دوڑائیں . چوطرف نظر

قیرائیں . چوڈاری دس وائسٹ . ہیڈانہن ہوڈانہن

دس .

- نظریہ ڈالنا : نظر وجھن . مٹاچرو دس .

دس وائسٹ .

- نظریہ رکھنا : نظر رکھن - توجہ کرنا -

سنپال کرنا .

- نظریہ کرنا : نظر کرنا - دس . نظر وجھن .

توجہ کرنا . خیال کرنا .

- نظریہ کھاجانا : نظر کائی وچن . نظر لگن .

- نظریہ لگانا : نظر هٹن . هوسن .

- نظریہ لگنا : نظر لگن . اک اٹکن .

- نظریہ میلانا : نظر میلانن - اک اڑائیں .

- نظریہ مین : تابع فعل . نظر پر - نگاہ پر . اک

پر . سامھون . خیال پر - دل پر .

- نظریہ مین پھیرنا : نظر پر قری وچن .

اکین جی اگیان قری وچن .

- نظریہ میں سمانا : نظر پر سمانجنا . دل پر

سمانجنا .

- نظریہ میں کھٹکنا : دل پر کٹکنا .

- نظریہ میں ہونا : نظر پر هٹن . اک پر هٹن .

یاد هٹن .

- نظروں سے گیرا دینا : دل تان لاهی چڈن .

- نظروں میں آنا : نظر پر اچن . نگاہن پر اچن .

- نظروں میں سمانا : نگاہن پر سمانجنا . دل

کی وٹن . دل پر گھڑ کرنا .

— نظرون میں کھائے جانا : اکین ۾ کائي
 وڃڻ. کاوڙ سان ڏسي هيسائي ڇڏڻ.
 — نظریں ڇڙا کر دیکھنا : لڪ چوري ڏسڻ.
 لڪي لڪي ڏسڻ.
 — نظریں ڇڙانا : نظر بچائڻ اکیون لڪائڻ.
 ● نڪ : ٺ [ھ] نڪ : ڏسو "ناک".
 — نڪا ۽ نڪڙي : ڏ. صفت. نڪ مان ڳالھائيندڙ.
 گھڻو.
 — نڪا دینا : نڪئون ڳالھائڻ. نڪ سڻڪڻ.
 — نڪ پھنا : نڪ وھڻ. سنگھ وھڻ.
 (صفت) سينگھڙ.
 — نڪ بيمسّر : ٺ. انٺ جو ھڪ قسم.
 — نڪتوڙا : ڏ. نڪ کي موڙو. ناز نخلو. اجائي
 کاوڙ. مھڻو. طعنو. وڏائي. ٿورو.
 — نڪتوڙے آڻھانا : انگل کڻڻ. نخرآ سھڻ.
 — نڪتوڙے توڙنا : نڪ سڙجائڻ. نڪ کي
 موڙا ڏيڻ. نخرآ ڪرڻ. مھڻا ڏيڻ. ٿورو ڪرڻ.
 — نڪتوڙے کرنا : نڪ کي موڙا ڏيڻ. نخرآ
 ڪرڻ. وڏائي ڪرڻ.
 — نڪا ۽ نڪڙي : ڏ. صفت. "ناک کڻا" جو
 مخفف. نڪ وڍيل. بيغيرت. بيشمر. پکي ۽
 جو ھڪ قسم. (ٺ) نڪنڻي.
 — نڪ ڇڙھا : ڏ. صفت. نڪ سوئل.
 کاوڙيل. وڏائي خور. (ٺ) نڪ ڇڙھي.
 — نڪ چھيڪڻي : ٺ. پسار کي وکر جو ھڪ
 قسم.
 — نڪسیر : ٺ. ناڪيلي. نڪھڙ.
 — نڪسیر پھوئنا : ناڪيلي وھڻ. نڪھڙ
 ٿيڻ.
 — نڪ کڻي : ٺ. بدنامي. خواري.
 — نڪ گھيسئي ڪرنا : جانا پڙڻ. عاجزي

ڪرڻ. ليلائڻ.
 — نڪڙو : ڏ. صفت. ٿلھي نڪ وارو. وڏي
 نڪ وارو. خوار. بيغيرت.
 — نڪڙو بننا : بيغيرت بنجڻ.
 — نڪڙو ڪرنا : بدنام ڪرڻ. خوار خراب
 ڪرڻ.
 ● نڪا ۽ نڪڙي : ڏ [ھ] ڪوڏري. ڇڪو.
 ساري (جو رهڻ جي).
 — نڪا دواي موئھ : ڏ. ھڪ قسم جي جوا راند
 (جا سٺ ۾ ڪوڏيون لڪائي ڪندا آهن).
 ● نڪا ۽ نڪڙي : ڏ [ھ] چھنب. نوڪ.
 راند ۾ ڪم ايندڙ ھڪ قسم جي چھنباري ڪائي.
 — نڪا لکان مارنا : چھنب ھڻڻ. ٽوڪ
 ھڻڻ. صدمو پھچائڻ.
 ● نڪاس : ڏ [ھ] نڪال. لنگھ. رستو.
 گھڻي. خرچ. روانگي (مال جي). ٻاھرين حد.
 — نڪاسي : ٺ. لڪال. اخراج. روانگي (مال
 جي). ڪٽ. خرچ. ناڪو.
 ● نڪالنا : متعدي [ھ] ڪڍڻ. ٻاھر ڪرڻ.
 جدا ڪرڻ. ڪاٽڻ. ايجاد ڪرڻ. ڪولڻ. پيدا
 ڪرڻ. ڀڄڻ (حساب) گجھارتون وغيره). پھڻ
 (ٻاڙ). شروع ڪرڻ (جھڙو). ڪڍي ڇڏڻ.
 ٺاھڻ (رستو). بنائڻ. ڦوڙڻ (ٻڄا).
 — نڪالا : ڏ. نڪالي.
 — نڪالا ميلنا : شھر نڪالي ملڻ.
 — نڪال دينا : ڪڍي ڇڏڻ. ڪٽ ڪرڻ. جدا
 ڪرڻ.
 ● نڪانا : متعدي [ھ] ڪوٺڻ (ٻاڙون).
 — نڪائي : ٺ. گاه ۽ ٻوٽا ڪڍڻ جي حالت.
 ● نڪڙو : ڏ [ھ] ٻڄاڙي. حد. ڪنڊ. موڙ
 (رستي جو).

● نِڪَلُنا : لازم [ه] نڪرڻ . ٻاهر ٿيڻ .
 آڀرڻ . ڦٽڻ . پيدا ٿيڻ . ڄمڻ (پوئو، وڻ) . وهڻ .
 جاري ٿيڻ . ڦٽڻ (آني مان) . ظاهر ٿيڻ . پڌرو
 ٿيڻ . ٿيڻ (ڏينهن) . جاري ٿيڻ (حڪم) . وڃڻ
 (سسافري تي) . آڀرڻ (سج، چنڊ ۽ تارا) .
 - نِڪَلُ؟ آنا : نڪري اچڻ . ٻاهر اچڻ . ظاهر
 ٿيڻ . پيدا ٿيڻ .
 - نِڪَلُ پڙنا : نڪرڻ تي هجڻ . دل وڌڻ
 (خوشيءَ کان) . بڙڪو کائي نڪرڻ (پاڻي) .
 - نِڪَلُ پڙنا : نڪري پوڻ . ظاهر ٿيڻ . ٻاهر
 هليو وڃڻ . ٻاهر اچڻ .
 - نِڪَلُ جانا : نڪري وڃڻ . هليو وڃڻ .
 پڇي وڃڻ . وڌي وڃڻ . ڏسو "نِڪَلُنا" .
 - نِڪَلُ؟ ڪهڙا هونا : نڪري بيهڻ . نڪري
 ٻاهر ٿيڻ .
 - نِڪَلُ وانا : متعدي متعدي . ڪڍارائڻ . ٻاهر
 ڪرائڻ . پڌرو ڪرائڻ .
 ● نِڪَمُ ۽ نِڪَمُ : ذ . صفت [ه] نِڪَمو -
 بيڪار . ناڪارو . ڪم کان ويٺل .
 - نِڪَمُ ڪرنا : نڪمو ڪرڻ . ڪنهن ڪم
 جي لائق نه ڇڏڻ . خراب ڪرڻ .
 ● نِڪَوُ ۽ نِڪَوُ : ذ [ه] سُمِيءَ جو سوراخ -
 ٻاڪو . ساهميءَ جي ڪاٺي جو ٽنگ .
 ● نِڪهارُنا : متعدي [ه] آڃارڻ . صاف ڪرڻ .
 چلڪائڻ . ڇمڪائڻ .
 - نِڪهارُ؟ ڏا . اوجرُ - اڇاڻ . صفائي . سينگار -
 ٺاهه ٺوهه .
 - نِڪهارُ ڪرنا : اڇاڻ . ٺاهه ٺوهه ڪرڻ -
 سينگار ڪرڻ .
 ● نِڪهَشُو : ذ . صفت [ه] نه ڪمائڻ وارو -
 نڪتو . نڪمو - بيڪارو . ٻئي جي ڪمائي تي

ڀاڙيندڙ . مَڃُو . سست . ڪاهل .
 ● نِڪَهَڏُ : ذ . صفت [ه] خراب - ڪينو - گندو .
 ● نِڪَهَرُنا : لازم [ه] چمڪڻ - چلڪڻ . آجلو
 ٿيڻ - صاف ٿيڻ . آڃرڻ . جوڀن نڪرڻ . رنگ روپ
 ظاهر ٿيڻ .
 - نِڪَهَرُ : ذ . صفت . آڃريل . صاف . ڪليل
 (رنگ) . (ث) نِڪَهَرِي .
 - نِڪَهَرُ هوا : ذ . صفت . ڪليل . آڃريل .
 چلڪي وارو . رنگ روپ وارو .
 ● نِڪَڻِي : ث [ه] جَوَ جي ڪوڏي . جَوَ .
 - نِڪَڻِي پَر رکهڻا لڳانا : داغ ۾ لڳائڻ .
 ● نِڪَڻِي : ث [ه] اُٺ يا ڍڳي جي نڪ ۾
 وجهڻ جي رسي - ناڪيلي . نوڪ - جهنب .
 ● نِڪَڻِي : ذ . صفت [ه] نوڪدار - جهنبوارو .
 سَهڻو . (ث) نِڪَڻِي .
 - نِڪَڻِي پَن : ذ . صفت . نوڪ .
 - نِڪَڻِي جَوَان : ذ . سَهڻو جوان .
 ● نِنگُ : ذ [ه] نِنگُ ٽِڪ (منڊيءَ جي) -
 پڙو - ٽِيو .
 - نِنگُ جَرُنا : ٽڪ وجهڻ - پڙو ڇاڙهڻ .
 ● نِنگائي ۽ نِنگاليان : ث [ه] بانس جي سنهي
 ڪاٺي (جنهن مان نڙيا گوٺ ٺاهين) .
 ● نِنگاهُ ۽ نِنگاهين : ث [ف] نظر - ديد . توجهه
 ڏيان . مهرباني .
 - نِنگاهه بَهَر ڪر ديهنا : چڱيءَ طرح ڏسڻ .
 چِتائي ڏسڻ .
 - نِنگاهه پَرنا : نظر پوڻ . اک پوڻ .
 - نِنگاهه پَهَرُنا : رُخ ڦيرڻ . بيهرتي ٿيڻ . ڏيان
 ٻئي پاسي ٿيڻ .
 - نِنگاهه پَهَسَنا : اک ترڪڻ . ڪنهن شيءِ
 جي چاڪي سبب نظر نه ڪپڻ .

● نِيلَوَهَ؟ : ذ [ه] خالص - نيجو. صفا. مفت - بنا تڪليف جي.

● نِيلَوَهَ آڙانا : مفت ۾ هٿ اچڻ.

● نِيلَوَهَ جانا : صفا بچي وڃڻ. اڇين ڪڇين هليو وڃڻ.

● نَتَلِي ۽ نَتَليان : ث [ه] نَتَلي. نَتَري. ڪورڪي ڪم جو هڪ اوزار.

● نِيَمَنُئَا : لازم [ه] نِيَرِئَن. نِيَهَن. واندو ٿيڻ. ڏسو "نِيَمَنُئَا".

● نِيَمَنُئَا : متعدي. نِيَرِئَن. نِيَاهَن. چُڪائِئَن.

● نِيَمَئَا هَوَا : ذ. صفت. نِيَرِئَل. تجربيڪار. ڏاهو. ڄاڻو.

● نِيَمُجَهَئَا ۽ نِيَمُجَهَئَا : صفت [ه] لاسِيوَات - ڳيرو. جنهن کي اڃا مڇون نه آيل هجن.

● نِيَمُئَا : ذ [اردو >]. نمده [گهوڙي جو هڪ سنج - تَلُ].

● نِيَمُئَا بند هوا دينا : ٽپڙ ٻڌائي ڇڏڻ. ڦِري سَڃيو ڪرڻ. پينائي ڇڏڻ.

● نِيَمُئَا بهيجنا : لعنت وجهڻ. ڦٽڪار وجهڻ. پري پڇڻ.

● نِيَمُئَا : ذ [ف] لُئُون. ڪلر. چهرائ.

● نِيَمُئَا پَهوُئُ پَهوُئُ ڪر نڪلنا : حرام جو کاڌو نڪري وڃڻ. نمڪ حراسيءَ جي سزا ملڻ (بيماريءَ جي صورت ۾).

● نِيَمُئَا چڪهڻا : طعام جو لوڻ چڪڻ.

● نِيَمُئَا چِهِيُ ڪُئَا : لُئُون ڀرڻ. ستايل کي وڌيڪ ستائڻ.

● نِيَمُئَا دُونا هونا : سونهن وڌڻ. منهن ۾ رونق وڌڻ.

● نِيَمُئَا سارُ : صفت. لوڻاڻو - لوڻ وارو - چهرو. (ذ) لوڻ ڪاڻ.

● نِيَگاهُ رَڪهَئَا : نگاه رکڻ. نظر رکڻ. خيال رکڻ. ڌيان رکڻ. توجهه ڏيڻ.

● نِيَگاهُ ڪرنا : نظر ڪرڻ. ڏسڻ. ڌيان ۾ آڻڻ. سنڀال ڪرڻ.

● نِيَگاهُ لُڙانا : اڪيون اڙائڻ. اک ملائڻ.

● نِيَگاهُون مِين سَمَنا : اکين ۾ سمانجڻ. دل کي وٺڻ.

● نِيَگَنُئَا : متعدي [ه] ڳيَهَن. گيت ڏيڻ. ڳوڙ ڪاڻڻ. نَوِيءَ مان هيٺ ڪرڻ. هڙپ ڪرڻ. کاڻڻ. هضم ڪرڻ. ڦهائڻ.

● نِيَگَنُئَا : ذ [ه] ٻوٽيءَ جو هڪ قسم (رَت صفا ڪرڻ لاءِ دوا ۾ ڪم اچي).

● نِيَگوُڙا ۽ نِيَگوُڙِي : ذ. صفت [ه] ناس ڦيل. چٽ. تباھ. ندرور. نياڳو. عورتون پيٽ طور هي لفظ ڪم آڻينديون آهن. (ث) نِيَگوُڙِي.

● نِيَگوُڙا ناڻها : ذ. صفت. نانگو ٺهڻو. لاوارث. بي اولاد. لوڻيو. (ث) نِيَگوُڙِي ناڻهي.

● نِيَگَهَرَا ۽ نِيَگَهَرِي : ذ. صفت. بي گهرو. جنهن جو گهر ٻار نه هجي. (ث) نِيَگَهَرِي.

● نَلُ : ذ [ه] نَلُ - لوھ. وغيره جي نَتَلي. بانس وغيره جي پوري نَتَلي. پيٽ جو هڪ آندو.

● نَلُئَا : ذ. "نَلُ" جو تصغير. ننڍڙو نل. جانور کي دوا وجهڻ جي نَتَلي ۽ ٽڪر.

● نَلَا ۽ نَلِي : ذ [ه] پيشاب جي نَتَلي. پيٽ جو هڪ آندو (جو دمن وٽ ٿئي). نَتَري.

● نَلَا ٺُلُئَا : چيڪي پوڻ.

● نَلِي نَلُ جانا : چيڪي پوڻ.

● نَلانا : متعدي [ه] جهنگ هڻڻ - زمين مان گاه گند ڪڍڻ.

● نَلَانِي : ث. زمين مان جهنگ ڪڍڻ جو ڪم.

■ نمڪ کي مار پڙنا : نمڪ جي مار پوڻ .
 نمڪ حرامي ۽ جي سزا ملڻ .
 ■ نمڪ ميريچ لنگاڻا : لوڻ مريچ وجهڻ .
 چهرو بنائڻ . ڳالهه ۾ مريچ مصالحو ملائڻ .
 مبالغو ڪرڻ . وڌاءُ ڪرڻ . لوڻ پُڪڙڻ (ڦٽڻ تي) .
 ■ نمڪين : ذ . صفت . لوڻ وارو . لوڻيل .
 ساوڻو . چهرو . سانورو (رنگ) .
 ■ نمو ها : ذ . صفت [ه] ٿورو ڳالهائو . ڪٽنگو .
 ماڻي طبيعت وارو . غريب . (ث) نمو هي .
 ■ نٽا : نٽي : ذ . صفت [ه] ننڍڙو . معصوم .
 ٻارڙو . ڪيڪو . نادان . بي سمجهه . پيار مان
 ننڍڙي ٻار کي سڏيندا آهن . (ث) نٽي .
 ■ نٽا نٽا : ننڍڙو بنجڻ . اڻڄاڻ بنجڻ .
 ■ نٽا سا : ذ . صفت . ننڍڙو . پٽڪڙو . ذرڙو .
 ■ نٽا کائڻا : سنهون ڪٽڻ . نهايت ڪفايت
 ڪرڻ . ڪنجوسائي ڪرڻ .
 ■ نٽا مٽا : ذ . صفت . ننڍڙو ٻار . (ث) نٽي مٽي .
 ■ نٽي ذات : ث . گهٽ ذات . خسيس قوم .
 ■ نٽي ٻڙون ڪو بکھائڻا : ننڍي وڏي کي
 گاريون ڏيڻ .
 ■ نٽا ٽوڙي : عدد [ه] هڪ عدد - نوانوي
 (۹۹) .
 ■ نٽا ٽوڙي ڪي پهرين ۾ پڙنا : نوانوي جي
 ڌڪ ۾ اچڻ . رين وڌائڻ جي ڳڻتي يا فڪر ۾
 پوڻ . پئسن ميڙڻ جو حرص ڪرڻ . لالچ ۾
 ڦاسڻ .
 ■ نٽاواڻ نٽاواڻ : ذ [ه] بي ناهي . جنهن
 جو نالو نه وڻجي . ٺاڳو - منحوس . پليگ
 (بيماري) . (ث) نٽاواڻ .
 ■ نٽڻ : ث [ه] مٿس جي ڀيڻ - نٽڻ .

■ نٽڻوئي : ذ . نٽڻ جو مٿس .
 ■ نٽڻاسا : صفت [ه] نٽڻا ڪڙو .
 ■ نٽڻيا : ث [ه] "نٽڻ" جو تصغير . نٽڻ .
 نٽڙي .
 ■ نٽڻگ : ذ [ه] اوکھڙو - عربيائي - نٽڻاڻي .
 (صفت) اگهاڙو - ننگو . بيشمر - بيحيا .
 ■ نٽڻگ پيرا : ذ . صفت . پيرين اگهاڙو .
 ■ نٽڻگ دھڙ ننگ : محاوره . صفا ناڪو .
 بلڪل اگهاڙو . بکيو اگهاڙو .
 ■ نٽڻگا ۽ نٽڻگي : ذ . صفت [ه] ننگو -
 اگهاڙو - عربيائي . اڻ ڏڪيل . بيحيا - بيشمر .
 بيعزت . هٿين خالي . پيرين اگهاڙو . چانگيل
 (وڻ) . ٺوڙهو (جبل) . (ث) ننگي .
 ■ نٽڻگا بچڻا : محاوره . بکيو اگهاڙو - سڄو -
 ڪنگال .
 ■ نٽڻگا پهرنا : اگهاڙو گهڻي .
 ■ نٽڻگا ڪرنا : ننگو ڪرڻ - اگهاڙو ڪرڻ .
 ڦري چٽ ڪرڻ . ڀينگيو ڪرڻ .
 ■ نٽڻگي پائڻو : صفت . پيرين اگهاڙو .
 ■ نٽڻگي سر : صفت . مٿي اگهاڙو .
 ■ نٽڻگا نٽڻي : ذ . صفت [ه] ننڍڙو (ٻار) .
 ڪيڪو . (ث) نٽڻي .
 ■ نٽڻيها : ث [ه] نانائو گهر .
 ■ نٽڻيها : ذ . نانائو .
 ■ نٽڻيانا : مٽي [ه] ليلاڻي - عاجزون
 ڪرڻ .
 ■ نٽو : عدد [ه] هڪ عدد - نٽو (۹) .
 ■ نٽواڻ : صفت . ناٿون .
 ■ نٽو باتين چنونا : شادي رات جي هڪ رسم
 ۾ گهوٽ کان مصريءَ جون نٽو ڳٽيون وات
 سان کڻائڻ .

● نوسات: ذ. ٻڌي جو هڪ نمونو (جنهن ۾ زميندارن جو حصا ۽ ڪڙمي ڇهه حصا ڪڏندو آهي).
 - نوسات: ٿ. راند جو هڪ قسم - نوسات.
 - نوسات: ذ. صفت. نوسات - تمام گهڻي قيمت جو - آسٽر.
 - نوسات: ذ. نوسات هار: ذ. نوسات هار.
 - نوسات: ذ. هڪ رسم (جا حمل جي نائين مهيني ادا ڪندا آهن، ۽ ان ۾ پنجيري وغيره ورهائيندا آهن).
 - نوسات: پاني ڇڙهنا: جهيڙو وڌي وڃڻ.
 ● نوسات: ٿ [ه] نوسات (ڪٽ وائڻ جي).
 - نوسات: ٿ. صفت. نوسات وائيل (ڪٽ).
 ● نوسات ۽ نوسات: ذ [ه] ٻيڙي جو هڪ قسم - بٽلو.
 ● نوسات: متعدي [اردو > ف. نوسات] نوسات. پرورش ڪرڻ. پالڻ انعام ڏيڻ.
 ● نوسات: عدد [ه] هڪ عدد - آونائي (۸۹).
 ● نوسات ۽ نوسات: ذ [ع] نوالو - گرهه - گرانهم.
 - نوسات توڙي: گرانهم ڀڄڻ. کاڌو کائڻ.
 - نوسات ڪرڻ: لقمو ڪرڻ - گرانهم ڪرڻ.
 کائي وڃڻ - هڙپ ڪرڻ.
 - نوسات مارڻ: گرانهم ڪڍڻ - گرانهم وات ۾ وجهڻ. کائڻ.
 - نوسات نه توڙي: گرانهم ڀڄي به نه کائڻ.
 ڪوبه ڪم نه ڪرڻ.
 ● نوسات: ٿ [ه] گهٽ - ٻُٽ - حبس.
 ● نوسات: ذ [ه] سڌ - نيند - دعوت. شاديءَ جي موقعي تي مليل پوئو.
 ● نوسات: تابع فعل [اردو > ع. نوسات] خدا نه ڪري - شل ائين نه ٿئي - مبادا. شل ائين نه هجي. نه - ڪڏهن به نه.
 ● نوسات: متعدي [ه] رانپوتا هئڻ. رهندي.
 رهڙڻ. ننهن هئڻ. ڪرڻ. پٽڻ (وار). چنڊن يا ٽونگن سان ماس روڙڻ.
 - نوسات: ٿ. رهندي. رهڙ.
 - نوسات ڀڄي: ٿ. رانپوتا ڀڄڻ جي حالت - رهڙ رهڙان.
 - نوسات ڪهانا: ننهن سان ماس روڙڻ. ايندائڻ.
 - نوسات ڪهتسوٽ: ٿ. ڦير لٽ. روڙ سوڙ.
 - نوسات ڪهتسوٽا: ڦير لٽ. چنڊن سان ماس روڙڻ. رانپوتا هئڻ.
 - نوسات ڪهانا: ماس پٽي کائڻ. چڪن سان کائڻ. ڦيري کائڻ. زوريءَ کائڻ.
 ● نوسات ۽ نوسات: ٿ [ه] آها جوان ڇوڪري جنهن کان ڌوٽيون بد پيشو ڪرائين - چڪلي ۾ ويٺل ڪناري عورت.
 ● نوسات: ذ. [ه] هڪ قسم جو پيسار ڪو وڪر - نوشادر - آڇڙو.
 ● نوڪ: ٿ [ف] نوڪ - جهنب. چوٽي. چئونگ - چڙ - حرڪت.
 - نوڪا جهوڪ: ٿ. طعنو مڻو. نوڪ - چڙ.
 - نوڪ ٻٽڪ: ٿ. اک جي ٽٽڻ - اکين جي سهڻائي. اکرن جي سهڻائي. خوبصورت - سونهن. عضون جي بيهڪ - اکين ۽ نڪ جي سهڻائي.
 - نوڪ جهونڪ: ٿ. طعنا مڻا. اشاري بازي. زباني تڪرار. چڙون.
 - نوڪ دُم: صفت. پُڇ سڌو - پُڇ ٿاٺ (جئن جانور ڀڄڻ مهل ڪندا آهن).
 - نوڪ دُم: بهانگنا: پڇ سڌو ڪري ڀڄڻ. ڊپ ۾ ڀڄي وڃڻ.
 - نوڪ زبان هونا: بر زبان هئڻ - ياد هئڻ.

● نوسات: ذ. ٻڌي جو هڪ نمونو (جنهن ۾ زميندارن جو حصا ۽ ڪڙمي ڇهه حصا ڪڏندو آهي).
 - نوسات: ٿ. راند جو هڪ قسم - نوسات.
 - نوسات: ذ. صفت. نوسات - تمام گهڻي قيمت جو - آسٽر.
 - نوسات: ذ. نوسات هار: ذ. نوسات هار.
 - نوسات: ذ. هڪ رسم (جا حمل جي نائين مهيني ادا ڪندا آهن، ۽ ان ۾ پنجيري وغيره ورهائيندا آهن).
 - نوسات: پاني ڇڙهنا: جهيڙو وڌي وڃڻ.
 ● نوسات: ٿ [ه] نوسات (ڪٽ وائڻ جي).
 - نوسات: ٿ. صفت. نوسات وائيل (ڪٽ).
 ● نوسات ۽ نوسات: ذ [ه] ٻيڙي جو هڪ قسم - بٽلو.
 ● نوسات: متعدي [اردو > ف. نوسات] نوسات. پرورش ڪرڻ. پالڻ انعام ڏيڻ.
 ● نوسات: عدد [ه] هڪ عدد - آونائي (۸۹).
 ● نوسات ۽ نوسات: ذ [ع] نوالو - گرهه - گرانهم.
 - نوسات توڙي: گرانهم ڀڄڻ. کاڌو کائڻ.
 - نوسات ڪرڻ: لقمو ڪرڻ - گرانهم ڪرڻ.
 کائي وڃڻ - هڙپ ڪرڻ.
 - نوسات مارڻ: گرانهم ڪڍڻ - گرانهم وات ۾ وجهڻ. کائڻ.
 - نوسات نه توڙي: گرانهم ڀڄي به نه کائڻ.
 ڪوبه ڪم نه ڪرڻ.
 ● نوسات: ٿ [ه] گهٽ - ٻُٽ - حبس.
 ● نوسات: ذ [ه] سڌ - نيند - دعوت. شاديءَ جي موقعي تي مليل پوئو.
 ● نوسات: تابع فعل [اردو > ع. نوسات] خدا نه ڪري - شل ائين نه ٿئي - مبادا. شل ائين نه هجي. نه - ڪڏهن به نه.

- نوڪ ڪي لينا : ڊاڙ هڻڻ. پاڻ ٻڌائڻ. ڦٽڻ.
 - نوڪيلا : ذ. صفت. ڇهنيارو - نوڪدار.
 (ث) نوڪيلي.
 - نوڪر ۽ نوڪر : ذ[ترڪي] نوڪر - خادم - ملازم.
 - نوڪرائي، نوڪرني ۽ نوڪرائياں : ث.
 نوڪريائي - خادمه - ٻانهي.
 - نوڪرني ۽ نوڪرنيان : ث. نوڪريائي.
 - نوڪري : ث. نوڪري - ملازمت.
 - نوڪيرهي : ذ [ه] ٻانهن ۾ ٻڌڻ جو هڪ زبور (جنهن ۾ نَوَ ننگ جڙيل هوندا آهن).
 - نُون : ذ [ه] لوڻ - نمڪ.
 - نُون تيل : ذ. لوڻ تيل. گهرو استعمال جون شيون (جهڙوڪ لوڻ مرچ وغيره).
 - نُونيا ۽ نُونِي : ذ. لوڻ ٺاهيندڙ - نوناري. ساڳ جو هڪ قسم - لُونڪَ.
 - نُونا : ذ [ه] ڪلٽر (جو پتين کي لڳي).
 - نُونا لڳڻا : پتين کي ڪلر لڳڻ.
 - نُونِي : ث. ڪلر (جو پتين کي لڳي).
 - نُونِي لڳڻا : ڪلر لڳڻ (جاء کي).
 - نُونِي مِيٽِي : ث. ڪلرائي زمين.
 - نَوَ : عدد [ه] هڪ عدد - نوي (۹۰).
 - نَوِيلا ۽ نَوِيلِي : ذ. صفت [ه] نئون - تازو.
 نئين نموني جو - عجيب - نرالو. البيلو. ڪنوارو. (ث) نَوِيلِي.
 - نَه : انڪاري حرف [ف] نه - مَ.
 - نه بولا جانا : ڳالهائي نه سگهڻ.
 - نه پوڄهڻا : نه پڄڻ.
 - نه جانے : تابع فعل. نه ڄاڻ - مڃاڻ.
 - نه رها جانا : رهي نه سگهڻ. سهي نه سگهڻ.
 - نه هونا : نه هڻڻ - نه هڃڻ - نه ڏيڻ.

- نَهاري : صفت [ع] نه کاڌل. کاڌي کان سواءِ.
 جنهن صبح کان ڪجهه نه کاڌو هجي - نيرانو.
 (ذ) صبح جو کاڌو - ناشتو - نيرن.
 - نَهاري توڙ نا : نيرن ڪرڻ.
 - نَهاري رهنا : نيرانو رهڻ. بکيو رهڻ.
 - نَهاري مُنَه : ذ. صفت. نيرانو - بکئي ڀيٽ.
 - نَهاري مُنَه نام : نه لينا : نيراني نالو به نه وڻ. (ڪنجوس يا نڀاڳي ماڻهوءَ لاءِ چيو ويندو آهي).
 - نَهاري : ث. نيرن - ناشتو. ٻوڙ جو هڪ قسم (جو صبح جي وقت ۾ نان سان گڏ کائيندا آهن).
 - نَهاري ڪهانا : نيرن کائڻ - ناشتو ڪرڻ.
 - نَهاري والا : ذ. صفت. "نَهاري" (ٻوڙ) وڪڻندڙ. نانواڻي.
 - نِهال : صفت [ف] خوش - سڪيو - آسودو. مالا مال. ڪامياب. (ذ) چڪي - ٻُوڻو.
 - نِهال ڪرنا : خوش ڪرڻ. خوشحال ڪرڻ - مالا مال ڪرڻ - آسودو بنائڻ.
 - نِهانا : متعدي [ه] وهنجڻ - غسل ڪرڻ.
 - نِهان : ث. غسل - وهنجڻ. مٿي ٻاڻي.
 - نِهانا دهونا : وهنجڻ سهنجڻ.
 - نِهانا : متعدي [ه] ونگڻ - ڏانوڻ وجهڻ (چوپائي کي).
 - نِهاني، نِهائي : ث [ه] سَنَدائِ.
 - نِههتا ۽ نِههتِي : ذ. صفت [ه] هٿين خالي - بي هٿيار. (ث) نِههتِي.
 - نِههتا ۽ نِههتِي : ذ [ه] ٽهنڊ - رهڻ - رانپوٽو.
 - نِههتِي مارنا : رهنڊوڙا وجهڻ - رانپوٽا هڻڻ - رهڙون ٻائڻ.
 - نِههتِي : ث [ه] نهنن لاهڻ جو اوزار - نهيرڻ.
 - نِههري ۽ نِههري : ث [ع] واھ - نهر - ندي.

- نَمی : ث. صفت [ہم] نَمین . جدید . تازی .
- نَمی بات : ث. نَمین گالہ . عجیب گالہ .
- نَمی بات ؟ کتہنا : نَمین گالہ . چوٹ . اٹ پتل گالہ کرٹ .
- نَمی پودہ : ث. نَمون اوپڑ . نَمون نسل .
- نَمی جَوانی : ث. نَمین جوانی .
- نَمی جَوتی پھننا : نَمین جَتی پائٹ . نَمین شادی کرٹ .
- نَمی روشنی : ث. نَمین تہذیب . نوان خیالات .
- نَمی تَویلی : ث. تازی پَریٹل - نَمین کنوار .
- نَمین شادی . پالی پَولی .
- نَمیا کَتے : ذ. صفت [ہم] نَمون . تازو - جدید . کورو . نرالو - انوکو - عجیب . اثناف . ذاریو . (ث) نَمی .
- نَمیا پُرانا : ذ. صفت . نَمون پراٹو . گڈل پیل . کم پُر آیل . گھٹن دینھن جو .
- نَمیا پُرانا عوجانا : نَمون پراٹو ٹی وچٹ .
- نَمیا پھٹل کترنا : نَمون میوو کائٹ . نَمین وٹ کرٹ .
- نَمیا راگٹ لانا : نَمون کتراگ پیدا کرٹ .
- نَمون جھیڑو کوڑو کرٹ . نَمین گالہ پیدا کرٹ .
- نَمیا کام ؟ : ذ. نَمون کم . نرالو کم - عجیب کم .
- نَمیا گڈل کتترنا : عجیب کم کرٹ .
- حیرت جھڑی گالہ کرٹ . نَمین لچائی پکیڑٹ .
- نَمیا گڈل کھیلانا : عجیب کم کرٹ . نَمین گانہ پیدا کرٹ . نَمون کتراگ پیدا کرٹ .
- نَمین لچائی پکیڑٹ .
- نَمیا تَویلا : ذ. صفت . نَمون نیتو . نندیونیتو .
- نوجوان . ناتجربیکار . اٹچاٹ . (ث) نَمی تَویلی .
- نَمے سیرے سے : تابع فعل . نَمین سیر - مٹان

- نَمہر بنانا : واہ کوٹٹ .
- نَمہر توڑنا : واہ پچٹ .
- نَمہر پٹائی : موک جو پٹائی .
- نَمہر کائٹنا : واہ کیٹ - واہ کوٹٹ .
- نَمہر ناع نہہرے : ذ [ہم] نَمین لاہٹ جو اوزار - نہیرٹ .
- نَمہرانا : متعدی [ہم] نیوڑاٹٹ . ہیٹ کرٹ (مٹو) . جھکائٹ .
- نَمہلا : نَملے : ذ [ہم] تاس پُر نون انگن وارو پتو - نَمولو .
- نَمہلانا : متعدی [ہم] وھنجارٹ - غسل کرائٹ .
- نَمہلانا دہلانا : وھنجارٹ سھنجارٹ .
- نَمہلائی : ث. وھنجارٹی - غسل کرائٹی .
- نَمہنگ : ذ [ہم] پائیٹ جو ہک جانور - مانگرمچ .
- نَمہنگ آجل ؟ : محاورہ . ملاک الموت .
- نَمہنگ : صفت [ہم] ننگو - اگھاڑو . بیحیا . بیغیرت . خود مختیار .
- نَمہنگ لاڈلا : ذ. صفت . بیرواہ . دادلو - لاڈلو . بیحیا . (ث) نَمہنگ لاڈلی .
- نَمہنی : ث [ہم] اوزار جو ہک قسم (جھن سان قلعہ گر ٹانوں کی کرڑی صاف کنڈا اہن) - نہیرٹی .
- نَمہوت ؟ : ث [ہم] اٹھوند - غریبی - مسکینی .
- نَمہورا : نَمہورا : ذ [ہم] نیوڑٹ - نوڑٹ جی حالت . عاجزی . خوشامد . سہاٹپ . سیار . ڈوراہو .
- نَمہیں : حرف نفی [ہم] نہ .
- نَمہیں تو : تابع فعل . نہ تَدھن .
- نَمہیں کرنا : نہ کرٹ - نہکار کرٹ . انکار کرٹ .
- نَمہیں نَمہیں کرنا : نہ نہ کرٹ . انکار کرٹ .

کان - وري .

● نئے نئے : ذ. صفت. نوان نوان - عجيب غريب .
● نييار : ذ. صفت [ھ] "نيارا" جو "محفف".
مرڪب لفظن ۾ ڪم ايندڙ .

● نييار پٽن : ذ. انوکائي . لچائي - چالاڪي .
● نيياريا ۽ نياريءَ : ذ [ھ] "ڏوڙ ڏوبو" (جو سونارن جي دڪانن واري مٽيءَ مان سون چاندي وغيره ڪڍي) .

● نيپ : ذ [ھ] هڪ قسم جو مشهور وڻ -
نير . ڏسو "نيم" .

● نيپو : ذ [ھ] ليمون . ليمي جو وڻ .
● نيپونيچوڙ : ذ. صفت. مفت خورو - ان سڏيو مهمان .

● نيچ : صفت [ھ] نيچ - ڪميٽو - رذيل .
هيٺاهين . پستتي .

● نيچ : اونچ : ث. لاهي چاڙهي . هيٺ مٿانهين - نشيب و فراز . لاه چاڙها . تجربيڪاري .

● نيچا ۽ نيچي : ذ. صفت [ھ] هيٺاهون - نشيبي . عميق - اونھون . بندرو . هيٺ . ادنئي - گھٽ . مٿو - مٿو . (ث) نيچي .

● نيچا اونچا : محاوره . لاه چاڙها . هيٺ مٿانهين . زماني جو تجربو .

● نيچا اونچا دیکھنا : هيٺ مٿانهين ڏسڻ . لاه چاڙها ڏسڻ .

● نيچا پڙنا : هيٺ ڪرڻ . ڊھڻ . گھٽ ٿيڻ . هيٺ ٿيڻ . چپچڻ . هارائڻ . آڻ مڃڻ .

● نيچا ڊکھانا : هيٺان ڪرڻ . مغلوب ڪرڻ . لچي ڪرڻ .

● نيچا ڪرنا : جهڪائڻ . هيٺ ڪرڻ .

● نيچي آواز : ث. هيٺاهون آواز - ڏيمو آواز .

● نيچي نظرن ڪرنا : اڪيون هيٺ ڪرڻ .

لچي ٿيڻ . ڏسجڻ .

● نيچي نظرون سے دیکھنا : اڪيون هيٺ ڪري ڏسڻ . ڪنڊ هيٺ ڪري ڏسڻ . ٿيڙيءَ اک سان نهارڻ .

● نيچي : تابع فعل . هيٺ . هيٺاهين ۾ . هيٺان . زير . ماتحت . هٿ ۾ (عملو) . گھٽ .

● نيچي آنا : هيٺ آچڻ . ڪيرڻ . هيٺان آچڻ - مغلوب ٿيڻ .

● نيچي اوڀر : تابع فعل . هيٺ مٿي . هيٺان مٿان . آلت پُلت . هڪٻئي مٿان . آڏل پٺل .

● نيچي پڙنا : هيٺان پوڻ . زير ٿيڻ .

● نيچي سے : تابع فعل . هيٺان کان . بنياد کان .

● نيچي گيرانا : هيٺ ڪيرائڻ . ڊاهڻ .

● نيگ : ذ [ھ] گهور . لاڳت (جو ڳاڙهي يا ڪاسبين کي ڏجي) . پوئو .

● نيگ جوگ : ذ. گهور گهٽيار . شاديءَ جي موقعي تي گهور وغيره جي ڏي وٺ .

● نيگ لکانا : چڱي ڪم يا خوشيءَ جي موقعي تي خرچ ڪرڻ . سڃايو خرچ ڪرڻ . (مجازاً) پئسا آڏائڻ . رقم برباد ڪرڻ .

● نيئل : ذ [ھ] نير . نير جو پوئو . نيرو رنگ . ڌڪ جو نشان - پٽو . لڙڪ .

● نيلا : ذ. صفت . نيرو - آسماني (رنگ) . (ذ) نيرو گهوڙو . نيرو ڪبوتر .

● نيئل بگڙنا : نير جو ڪُن ڪرڻ . افواه . پڪوڇڻ . نياڳ آچڻ .

● نيئل پڙنا : بدن تي ڌڪن جا نشان ٿيڻ - پٽا ٿيڻ .

● نيئل ڏهاڻا : اڪين جو پاڻي نڪرڻ .

● سڪرات ۾ هڻڻ . بيشمر ٿيڻ .

● نيئل کا ماڻھو بگڙنا : نير جو ڪُن ڪرڻ .

افواھ آڏڻ .

■ نيل ڪنڻھ : پڪيءَ جو ھڪ قسم -
چانھ (پڪي) .

■ نيل ڪنڻھي : ٿ. ٻوٽيءَ جو ھڪ قسم .

■ نيل ڪي سلائي : ٿ. نير جي سرائي (جا
اڪين ۾ گھاٽڻ سان ماڻھو انڌو ٿي پوي) .

■ نيل ڪائے : ٿ. ھڪ قسم جو جابلو جانور -
روجهه .

■ نيل ڪتر : ذ. صفت. نيروئي - نيروئي .

■ نيل ڪھوٽا : جھيڙو وجهائڻ. ڪيروڌ ڪرڻ .

● نيلا : ذ. صفت [اردو] نيلو - نيرو. نيري
رنگ جو - آسماني. (ذ) نيري رنگ جو ڪبوٽر. (ٺ) نيلى

■ نيلا پتھر : ذ. نيلمر .

■ نيلا پڙ جانا : نيلو ٿي وڃڻ - ساڻو ٿي وڃڻ
(زهر يا بيماريءَ سبب) .

■ نيلا پن : ذ. نيراڻ - نيلاڻ .

■ نيلا پيلا هونا : ساڻو پيلو ٿيڻ (ڪاوڙ کان) .
ڪاوڙ کان ڳاڙهو ٿيڻ .

■ نيلا تھوتھا : ذ. ھڪ قسم جو زھري ٻسار ڪو
وڪر - توتيو .

■ نيلا گودنا : ڏينھڙيوڻ هڻائڻ - تلوڪڙيون
هڻائڻ .

■ نيلاھڻ : ٺ. نيلاڻ - نييراڻ .

■ نيلى پيلي آنڪھي دکھانا : اڪيون ڳاڙهيون
سايون ڏيکارڻ (ڪاوڙ مان) .

■ نيلى گھوڙي : ٺ. نيري گھوڙي . تمام
تيڪي گھوڙي .

● نيم : ذ [ھ] ھڪ قسم جو مشھور وڻ - نر .

■ نيم ڪا بھر ٿا : ذ. نر جي پنن جو ٻوٽو .

● نين : ذ [ھ] نين - اڪ - چشم . ديد -
نظر - نگاه .

■ نينا : ذ. "نين" جو تصغير . اڪ .

■ نين ڪنڻھ : ذ. ململ جو ھڪ قسم - شينم .

■ نين ڪنڻوانا : اڪيون وڃائڻ. انڌو ٿيڻ .

■ نين ڪنڻي : ٺ. ٿوري گھڻي ڳالھ ٿي
روئي ڏيندڙ (عورت) - روئي .

■ نيند : ٺ [ھ] ننڊ - نوم .

■ نيند آنا : ننڊ اچڻ . سمھڻ .

■ نيند آچاڻ ھونا : ننڊ ٿيڻ - ننڊ خراب
ٿيڻ . اڪ ڪلي پوڻ .

■ نيند آچنڻا : ننڊ ٿيڻ . اوچتو اڪ ڪڍڻ .

■ نيند آڙ جانا : ننڊ آڏامي وڃڻ . ننڊ ٿيڻ .
اوچتو اڪ ڪڍڻ .

■ نيند بھر سونا : گھڻي ننڊ ڪرڻ . چڱيءَ
طرح ننڊ ڪرڻ . بيفڪريءَ سان سمھڻ .

■ نيند بھري هونا : اڪين ۾ ننڊ ڀريل هڻڻ .

■ نيند ميں هونا : ننڊ ۾ هڻڻ . ستل هڻڻ .

● نينو : ذ [ھ] ڪپڙي جو ھڪ قسم - چڪنو .

● نيو : ٺ [ھ] بنياد - پيڙھ . جڙ - پاڙ .
شروعات - سُنڊ .

■ نيو جمانا : پيڙھ وجهڻ - بنياد رکڻ .
شروعات ڪرڻ .

■ نيو ڏالنا : بنياد رکڻ - پيڙھ وجهڻ .
شروعات ڪرڻ .

● نيوتا : ذ [ھ] دعوت - ڪانڊ - سڏ .

■ نيوتا بهيجنا : دعوت موڪلڻ - سڏ ڏيڻ .

● نيوتنا : متعدي [ھ] سڏ ڏيڻ - دعوت
ڏيڻ - ڪانڊ ڏيڻ .

● نيور : ٺ [ھ] گھوڙي جي ڪُچ . گھوڙي
جي ڪُچ ۾ ٿيل زخم (جو پٺي سنب لڳڻ ڪري ٿئي) .

● نيولا : ذ [ھ] ھڪ قسم جو جانور - نور .

● نيونا : لازم [ھ] نون - جھڪڻ .

● وارڻا: متعدی [هـ] گهروڻ - صدقو ڪرڻ. ڦيرو ڏيڻ.

● واری: ث. گهور. صدقو. قربان.

● واری جانا: صدقي وڃڻ - گهوري وڃڻ.

● واری جاڻ: ندائيه. زالن جي استعمال جو لفظ. گهوري وڃان. قربان وڃان. صدقو ٿيان.

● واڙو ۽ واڙيس: ث [هـ] لوڙهو - واڙو.

● واڙا ۽ واڙي: ذ [هـ] رهڻ جي جاءِ. شهر جو هڪ حصو. محلو - پاڙو.

● واڙي ۽ واڙيان: ث [هـ] واڙي. باغيچو. جهوپڙي.

● وال: ذ. صفت [هـ] "والا" جو مخفف. مرکب لفظن ۾ ڪم ايندڙ.

● والا ۽ والي: ذ. صفت [هـ] وارو "دودھ والا". مالڪ - ڌڻي. جو (رهاڪو) "دهلي والا". (ث) والي ۽ واليان.

● وان: تابع فعل [هـ] "وهاڻ" جو مخفف. هٽي - آڻي. عدد جي پٺيان اچي عدد قطاري ٺاهيندڙ "دسوان، ٻيسوان وغيره".

● واه: ڪلمه تحسين [ف] واه - شاباش - بلي. تمام سٺو.

● واه رے: ڪلمه تعجب و توصيف و طنز. واه ڙي!

● واه واه: ڪلمه توصيف. واه واه!

● واه واکرنا: واه واه ڪرڻ. آفرين ڏيڻ.

و: ذ [ع] اردو "الف - ب" جو ٽيٽيهون اکر. سنڌي ۽ جو اوڻونجاهون، فارسي ۽ جو چوٽيهون ۽ عربي ۽ جو ستاويهون اکر. تلفظ "واو". ابجد موجب عدد (۶).

● وادی ۽ وادياں: ث [ف] ماڻھري. عادت. ضد. - وادی پر آنا: پنهنجي عادت تي اچڻ. ضد تي چڙهڻ.

● وارو ۽ وارو: ذ [هـ] حملو - ڌڪ. آلتَر. گهاٽ. ڏينهن.

● وارو بچانا: وارو بچائڻ - ڌڪ بچائڻ.

● وارو بيٺهنا: گهاٽ رسڻ - زخم ٿيڻ.

● وارو پار: تابع فعل. آر پار - بيسست.

● وار پار هونا: آر پار ٿيڻ - بست وڃڻ.

● وارو ٻهڙو: ث. گهور. صدقو. آها رقم جا گهوٽ يا ڪنوار تان گهوري منگتن کي ڏيندا آهن.

● وارو چمڪنا: دائم لڳڻ - وارو لڳڻ - موقعو ملڻ. اٽڪل ڪامياب ٿيڻ.

● وارو خالي دينا: وار گسائڻ - ڌڪ بچائڻ.

● وارو ڪترنا: وار ڪرڻ. حملو ڪرڻ.

● وارو لهينا: دمر پٽڻ - ساھي ڪڍڻ.

● وارو ملنا: وارو ملڻ. واندڪائي ملڻ.

● وارا ۽ وارے: ذ [هـ] وارو. بچت. ساھي. نفعو. مستائي.

● وارے نيوارے هوجانا: وارو لڳڻ. فائدو ٿيڻ.

گهڻ ڳائڻ.

— واه؟ وا هونا: واه واه. ٿيڻ. ناموس ٿيڻ.

■ واهي: صفت [ع] واهيات. ڪمزور. سست. بد معاش.

— واهي تباهي: صفت. بيهودو. آجايو. نيڪمو.

— واهي تباهي بيڪنا: اڃائي بڪواس ڪرڻ.

گاريون گند ڪرڻ.

● وِرْدِي ۽ وِرْدِيان: ٿ [هم] سرڪاري

پوشاڪ. توتارو (فوج يا پوليس ۾ رات جو سمهڻ

مهل ۽ صبح جو آڻڻ مهل وڃائيندا آهن).

— وِرْدِي بَجَنا: بگل (bugle) وڃڻ.

— وِرْدِي بولنا: ڪنهن واقعي جي جاچ ڪري

رپورٽ پهچائڻ.

● وَقْتُ: ذ [ع] مهل - ويل - ويلو. زمانو.

موسم. فرصت. موقعو.

— وَقْتُ آپهنچنا، آن پهنچنا: مهل اچڻ.

موت جي گهڙي اچڻ.

— وَقْتُ آنا: وقت اچڻ - مهل اچڻ. موسم

اچڻ. موت جي گهڙي سير تي اچڻ.

— وَقْتُ ڪائنا: وقت ڪائڻ. وقت گذارڻ.

— وَقْتُ نيڪائنا: وقت ڪيڻ. وقت گذارڻ.

● وُه: ضمير غائب [هم] آهو. هُو.

— وُهِي: ضمير. آهوئي. ساڳيو.

— وُهِي راڳُ الاپنا، گانا: ساڳي ڳالهه وري وري

چوڻ. وٺڻ ڪرڻ.

● وَهاڻ: ضمير اشاره [هم] آتي. آن هنڌ - هتي.

— وَهاڻ ڪا: صفت. آتي جو - آن هنڌ جو.

● وَهيڻ: تابع فعل [هم] آتي - انهيءَ هنڌ.

— وَهيڻ ڪا وَهيڻ: تابع فعل. آتي جو آتي.

ٺهه ٻه - فوراً.

— وَهيڻ ڪا هو رهنا: آئيئي ويهي رهڻ. ڏاڍي

دير لائڻ. موٽي نه اچڻ.

● وَيسا ۽ وِيسَ: تابع فعل [هم] تهڙو - آن

وانگي - آن جهڙو. (ٿ) وِيسي.

— وِيساهي: تابع فعل. تهڙوئي - انهيءَ جيان.

— وِيسَ ڪا وِيسا: تابع فعل. ائين جو ائين.

— وِيسَ هي: اهڙوئي. ائين ئي - هروڀرو.

۵

وس. قبضو. پيسڪوٽ راند ۾ چئن پتن جو هٿ.

— هاتهُ آنا: هٿ اچڻ - ملڻ - حاصل ٿيڻ.

قبضي ۾ اچڻ.

— هاتهُ آگه ڪرنا: هٿ وڌائڻ. هٿ ڊگهيڻ.

— هاتها پائي: ٿ. هٿو پائي. هٿ ڪس.

هٿن سان ويڙهه.

لاهم: ٿ [ع] آردو "الف - ب" جو چوڻيهون

اڪر. سنڌيءَ جو پنجاهون، عربيءَ جو اٺاويهون

۽ فارسيءَ جو ايڪويهون اڪر. تلفظ "هي".

ابجد موجب عدد (۵).

■ ها: ڪلمه تاسف [هم] هتي - افسوس.

● هاتهُ ۽ هاتهُ: ذ [هم] هٿ - دست - چنڊو.

— هاٽھُ بهٽرا هونا : هٽ ڀريل هئڻ . پئسي وارو هئڻ .

— هاٽھُ بهٽڪنا : هٽ ڏيڙڻ . هٽ ڏڙڪڻ . هٽ ڏڪڻ . هٽ ڪسڻ . ڌڪ ڪسڻ .

— هاٽھُ بهٽيجنا : هٽان موڪلڻ . معرفت موڪلڻ .

— هاٽھُ بيٺنا : پورو ڌڪ لڳڻ . هٽ ڇڻ . مشق ڏيڻ .

— هاٽھُ پانو : ڦ . هٽ پير .

— هاٽھُ پانو باندھنا : هٽ پير ٻڌڻ . بيوس ڪرڻ .

— هاٽھُ پانو بچانا : هٽ پير بچائڻ . پتلو بچائڻ . پاڻ بچائڻ . تمام هوشياريءَ سان هلڻ . الزام کان بچيل رهڻ .

— هاٽھُ پانو پڙنا : هٽين پيرين پوڻ . هٽن پيرن کي ڇڻ . منٿون ڪرڻ . لڀلائڻ .

— هاٽھُ پانو پھولنا : هٽ پير سڻجڻ . حيران ڏيڻ . وائڙو ڏيڻ .

— هاٽھُ پانو توڙنا : هٽ پير ڀڄڻ . هٽ ڪڍڻ ڀڄڻ . ڀنگلو ڪرڻ .

— هاٽھُ پانو ٽوٽنا : هٽ پير ڀڄڻ . لڳڻ ڀڄڻ (بخار سبب) - بدن ڳاموڙ ڄڻ .

— هاٽھُ پانو ٽهنڊه هونا : هٽ پير ٿڌا ٿيڻ . سڪرات اچڻ . ڊپ کان ساھ سڪي وڃڻ .

— هاٽھُ پانو چلانا : هٽ پير هڻڻ . ڪوشش ڪرڻ .

— هاٽھُ پانو چومنا : هٽ پير ڇمڻ . گھڻي عزت ڪرڻ .

— هاٽھُ پانو ره جانا : هٽ پير سڪي وڃڻ (اڌرنگ سبب) .

— هاٽھُ پانو سنبھالنا : بٽ جهلڻ - پاڻ

— هاٽها پائي کرنا : هٽو پائي ڪرڻ . هٽ کس ڪرڻ . جانپوت ڇڻ . گنڊجڻ .

— هاٽھُ آٽرنا : هٽ سٽڻ کان نڪرڻ . هٽ نڪرڻ .

— هاٽھُ اٿهانا : هٽ ڪٺڻ . هٽ مٿي ڪرڻ . هٽ اولارڻ . پيٽ - بد دعا ڪرڻ . دست بردار ٿيڻ .

— هاٽها چھانڻي : هٽ چراند - هٽ کسڻ . خيانت .

— هاٽها چھانڻي کرنا : هٽ چراند ڪرڻ . امانت ۾ خيانت ڪرڻ .

— هاٽھُ آدهار : ڏ . هٽ آڌار - قرض .

— هاٽھُ آهيٺنا : هٽ مروڙ ڇڻ .

— هاٽھُ اوچها پڙنا : ڌڪ آچاٽرو لڳڻ .

— هاٽھُ اوڀر تله هونا : هٽ ٻڌجڻ - گرفتار ٿيڻ .

— هاٽھُ آونڇا کرنا : هٽ مٿي ڪرڻ . هٽ ڊکھيڻ . دعا ڪرڻ .

— هاٽھُ باندھنا : هٽ ٻڌڻ . عرض ڪرڻ . معافي وٺڻ .

— هاٽھُ باندھه ڪهڙه هونا : هٽ ٻڌي بيھڻ . ادب سان پيئو هجڻ .

— هاٽھُ بٽانا : هٽ هٽ ڪرڻ . هٽ همراھي ڪرڻ . مدد ڪرڻ . ملي ڪم ڪرڻ .

— هاٽھُ بڙهانا : هٽ وڌائڻ . هٽ ٽنگڻ . سوال ڪرڻ . دست درازي ڪرڻ .

— هاٽھُ بلند ڪرنا : هٽ ڪٺڻ . هٽ مٿي ڪرڻ . هٽ آيا ڪرڻ . دعا گھڻ .

— هاٽھُ بندھنا : هٽ ٻڌجڻ - گرفتار ٿيڻ .

— هاٽھُ بند هونا : هٽ سوڙهو هئڻ - تنگدست هئڻ .

— هاٽھُ بهر : هٽ ڪن - هٽ جيڏو .

سڀالڻ " ٿلهو متارو ٿيڻ .

== هاٽھُ پاٺو سو جانا : هٿ پير سمهي رهڻ .

== هاٽھُ پاٺو ۽ ڇهڻا : هٿ پير لهڻ .

ٻار چڻڻ .

== هاٽھُ پاٺو مارڻا : هٿ پير هڻڻ . چڙيون

هڻڻ . ڪوشش ڪرڻ . ڊڪ ڊوڙ ڪرڻ . ترڻ

لاءِ هٿ پير هڻڻ .

== هاٽھُ پاٺو نيڪالڻا : سامانچڻ . مٿي تي

چڙهڻ . گستاخ ٿيڻ .

== هاٽھُ پاٺو هيلانا : هٿ پير هڻڻ . ڪوشش

ڪرڻ . ڪم ڏندو ڪرڻ .

== هاٽھُ پير هاٽھُ مارڻا : تاڙي هڻڻ (پڪي

انجام جي) . هڪو وعدو ڪرڻ .

== هاٽھُ پڙڻا : هٿ پوڻ . ور چڙهڻ . هٿ

لڳڻ . ڌڪ لڳڻ .

== هاٽھُ پَسارڻا : هٿ ڊگهيڙ - سوال ڪرڻ .

== هاٽھُ پڪڙا دينا : هٿ ۾ ڏيڻ . حفاظت

۾ ڏيڻ . ٻانهن ڏيڻ .

== هاٽھُ پڪڙڻا : هٿ جهلڻ - هٿ وٺڻ .

مدد گهرڻ .

== هاٽھُ پھڙول : ذ . هڪ قسم جو ٻوٽو .

== هاٽھُ ٻهڙيڙڻا : هٿ ڦيرڻ . هٿ گهمائڻ .

ڏاڏرائڻ - ڏڳارڻ .

== هاٽھُ ٻهڙيلانا : هٿ ڊگهيڙ - گهرڻ .

سوال ڪرڻ .

== هاٽھُ ٻهڙينڪنا : وار ڪرڻ - حملو ڪرڻ .

هٿ هلائڻ . داغ هڻڻ .

== هاٽھُ پيلے ڪرڻا : غريبيائي شادي ڪرڻ .

== هاٽھُ تنڪنا : هٿ ڏانهن تڪڻ . محتاجي

ڪيڻ .

== هاٽھُ توڙڻا : هٿ ڀڄڻ . معذور ڪرڻ .

سخت سزا ڏيڻ .

== هاٽھُ تھامنا : هٿ وٺڻ . هٿ کان جهلڻ .

آڌر ڏيڻ .

== هاٽھُ تھراڻا : هٿ ڌڪڻ .

== هاٽھُ ٽوٽنا : هٿ ڀڄڻ . ٿلهو ٿيڻ .

== هاٽھُ جڙڻا : هٿ سان ڌڪ هڻڻ . چمات

هڻڻ .

== هاٽھُ جھمنا : هٿ چمڻ - مشق ٿيڻ -

هٿ هيرڻ .

== هاٽھُ جوڙڻا : هٿ ٻڌڻ . خوشامد ڪرڻ .

معافي گهرڻ . ڀري کان سلام ڪرڻ . ڀري ڀڄڻ .

آڻ مڃڻ .

== هاٽھُ جهاڙڻا : هٿ چنبڻ . ڌڪ هڻڻ .

== هاٽھُ جهڙڪنا : هٿ چنبڻ . هٿ ڇڏائڻ .

== هاٽھُ جهلانا : ٻانهون هڻڻ - ٻانهون لوڏي

هلائڻ .

== هاٽھُ جهوٽا پڙڻا : وار خالي وڃڻ . وعدي

موجب وهنوار صاف نه ڪرڻ .

== هاٽھُ جهوٽا ڪرڻا : هڪ ٻه گرانهه کڻڻ -

ڪجهه کائڻ .

== هاٽھُ چڙهنا : هٿ چڙهڻ . هٿ لڳڻ .

قبضي ۾ اچڻ .

== هاٽھُ چٽلانا : هٿ هلائڻ . ڌڪ هڻڻ .

حملو ڪرڻ .

== هاٽھُ چمڪانا : هٿن جا نات ڪرڻ . هٿن

سان نخرا ڪرڻ .

== هاٽھُ چومنا : هٿ چمڻ . عزت ڪرڻ .

== هاٽھُ جهوٽا هونا : هٿ ڇڏڻ . هٿن

جو چوٽ هڻڻ .

== هاٽھُ جهوڙڻا : هٿ ڇڏڻ . ڌڪ هڻڻ .

== هاٽھُ ڊرڪهانا : هٿ ڏيکارڻ . نبض ڏيکارڻ .

پهلوانی جا جوهر ڏيکارڻ .

== هاتھ دھلانا : هٿ ڌوئارڻ . شادي ۾ گهوت ڪنوار جا هٿ ڌوئارڻ جي هڪ رسم ادا ڪرڻ . خوشامد ڪرڻ . خدمت ڪرڻ .

== هاتھ دھو بيٺهنا : هٿ ڌوئي ويهڻ . آسرو پلي وهڻ .

== هاتھ دھونا : هٿ ڌوئڻ . در گذر ڪرڻ . چڏي ڏيڻ .

== هاتھ دیکھنا : هٿ ڏسڻ . نبض ڏسڻ .

== هاتھ دینا : هٿ ڏيڻ . مدد ڪرڻ . حوالي ڪرڻ . هٿ چراند ڪرڻ . شرط ٻڌڻ .

== هاتھ ڏالنا : هٿ وجهڻ . دست اندازي ڪرڻ . مداخلت ڪرڻ . (ڪم) شروع ڪرڻ .

== هاتھ رکھنا : هٿ رکڻ . مدد ڏيڻ . تسلي ڏيڻ .

== هاتھ رنگنا : هٿ رڱڻ . پرائو مال ڦهائڻ . هٿ ٺارڻ .

== هاتھ روکنا : هٿ روڪڻ . هٿ جهلڻ . وار روڪڻ . خرچ گهٽ ڪرڻ .

== هاتھ رَهَ جانا : هٿ ساڻا ٿيڻ . هٿ ڏڪجي پوڻ .

== هاتھ سے دینا : هٿ سان ڏيڻ . ڏيئي ڇڏڻ . بخش ڪرڻ .

== هاتھ سے هاتھ ميلانا : هٿ سان هٿ ملائڻ . هٿ ڏيڻ .

== هاتھ صاف ڪرنا : هٿ اڳهڻ . ڌڪ هڻڻ . آڏائڻ (رقم) .

== هاتھ کائنا : هٿ وڍڻ . لا دعوى ڪرڻ . پيسڪوٽ راند ۾ هٿ کائڻ .

== هاتھ کانپنا : هٿ ڌڪڻ . هاتھ کانن ڀر رکھنا : هٿ ڪنن تي رکڻ .

انچائي ظاهر ڪرڻ . پناه گهرڻ .

== هاتھ ڪهڙجلا : هٿ ۾ خارش ٿيڻ . مار کائڻ تي ڏل ٿيڻ . ڪجهه ملڻ جو آسرو ٿيڻ .

== هاتھ ڪهڙنا : هٿ کڻڻ . هٿ سڌو ٿيڻ . تنگستاني لهڻ . هٿ جو چوٽ ٿيڻ .

== هاتھ ڪهينچنڻا : هٿ ڇڪڻ . هٿ ڪيڻ . لاڳاپو ٽوڙڻ .

== هاتھ گاڙي : ٿ . هٿ گاڏو . ٺيلهو .

== هاتھ گهڙسانا : هٿ گسائڻ . بيفانڊو ڪم ڪرڻ .

== هاتھ لپڪ : صفت . هٿ چراند ڪرڻ وارو . هٿ کس ڪندڙ . چور .

== هاتھ لپڪانا : هٿڙي هڻڻ .

== هاتھ لڳانا : هٿ لائڻ . هٿ هڻڻ . مدد ڪرڻ . قول ڏيڻ .

== هاتھ لڳنا : هٿ لڳڻ . حاصل ٿيڻ .

== هاتھ لینا : هٿ وٺڻ . جهلڻ .

== هاتھ مارنا : هٿ هڻڻ . ڏاڍي ڪوشش ڪرڻ . ڪجهه هٿ ڪرڻ . ڌڪ هڻڻ . هٿڙي هڻڻ . رشوت وٺڻ .

== هاتھ سروڙنا : هٿ سروڙڻ .

== هاتھ ميلانا : هٿ ملائڻ . چنبو ڏيڻ .

== هاتھ مٽنا : هٿ مٽڻ . افسوس ڪرڻ . پڇتائڻ .

== هاتھ میں : تابع فعل . هٿ ۾ - مٿ ۾ . وس ۾ . قبضي ۾ .

== هاتھ میں آنا : هٿ ۾ اچڻ . قبضي ۾ اچڻ .

== هاتھ میں ٺهڪرا دینا : هٿ ۾ ٺولهو ڏيڻ . ڦري سڃو ڪرڻ . پنائي ڇڏڻ .

== هاتھ میں لینا : هٿ ۾ کڻڻ . پنهنجي ذمي شروع ڪرڻ (ڪم) .

- هاتھُ ميں هاتھُ دينا : هٿ ۾ هٿ ڏيڻ .
شادي ڪرائڻ (ڇوڪريءَ جي).

— ہاتھ میں ہونا : ہٹ میں ہٹن . قبضی میں ہٹن . وس میں ہٹن .

■ ہاتھ نہ آنا : ہٹ نہ اچٹ۔ نہ ملے۔

— ہاتھ نہ لگانا : ہٹ نہ لائن۔ پری پچن۔

— ہاتھ ہیلاتے (ہوئے) آنا : ٹلہا ہٹ لو دیندو
اچن . خالی ہمین اچن .

- ہاتھ ہیلانا : نلھا ہٹ لوڈن۔ کوہ کم نہ کرن۔

■ ہاتھوں : تابع فعل . ہٹن سان . ہٹین . معرفت .
ہٹان .

ہاتھوں آچھلنا: بُل کائن۔ قُتکڑ۔ لُچڑ۔
کُڈڑ۔

- ہاتھوں سے : تابع فعل. ہین سان .

— ہاتھوں کلیجہ اچھلنا : دل تپا کائنات ڈاڈی خوشی ٹیٹ ..

== ہاتھوں کے توڑتے (طوطے) اُڑنا: حواس گم ٹیٹ۔

ہمیں مان کا شیء چڈائی وچن . حیران تہن .
اوجتو صدمو رسن .

■ ہاتھوں ہاتھ: تابع فعل، ہمو ہت، تڑت۔

— ہاتھوں ہاتھ، بیکُنّا: ہتو ہت وکامی
 وچٹ. ہنن تی کچی وچٹ.

== ہاتھوں ہاتھ لے جانا : ہموہت کٹی وچٹ۔
ہٹی تی کٹی وچٹ۔

● ھاڻي ۽ ھاڻي : ذ [ھ] ھڪ مشھور جانور-
ھاڻي . شطرنج راند جي ھڪ ساري .

- هاتھی پانڻو: ذ. هاڻيءَ جي هڪ بيماري
(جنهن ۾ پير سڄي پوندا آهن) - فيلپا.

- ہاتھی دانت: ذ. ہاٹھیا جو دند۔ عاج۔
- ہاتھی کے دانت بیٹھانا: اٹ ٹیٹھیا گالھ۔

کریں۔

- ہاتھی کے ساتھ گنتے چوسنا : پاؤں ڈاڈی
سمان مقابلو کرٹ .

== ھاڻي نال: ٿ. هڪ قسم جي توف (جا ھاڻي گھليندا آھن).

— ہاتھیوں سے گھسے کھانا : وڈن مائٹھن سان
مقابلو، مائٹی یا دوستی کرٹ. پاٹ ڈاڈی سان

● ھاٹ: ث [ھ] ھٹ - دکان. پڑی.

● هارٲ: ذ [هـ] هار- مالها.

- ھارَ پھُولَ : ذ. گُلَ ۽ ھارَ (جي خوشيءَ جي موقعي تي ورھائجن).

■ ہار چڑھانا : ہار چاڑھیں۔ ہار وجھیں۔

— ہار ڈالنا : ہار وجھٹ۔

- ہار گوندہنا : ہار گنیٹ۔ ہار پوٹ۔

- هار سينگار: ذ. هار سينگار.

● هارو هارا: صفت [هـ] مرکب لفظن ۾ ڪم ايندڙ صفاتي پڇاڙي "لکڻ هارا وغيره".

● ہارنا : متعدی [ہم] ہارائیں۔ شکست کاٹیں۔
ڈکچٹ۔

■ ہار: ث. ہار - شکست.

— هارا : ذ. صفت. هارایل. ڈکل.

• ہارُ جانا : ہارائٹ۔ ٹکچٹ۔

— هَارُ جِیتْ : ث. هَارَ کَت. نفعو نقصان .

— ہمارا ماننا: ہمارے بچے۔ لایا نہیں۔ عاجز نہیں۔

■ ہامی (ہا میں) : ٹ [ہ] اقرار. ہائوکار.
تصدیق.

۔ ہامی بھڑنا : ہانوکار کرنا۔ اقرار کرنا۔

● ہاں: کلمہ 'اقرار' [ہم] - ہا - ہائو۔ ضرور۔

(ث) ھاڻوڪار.

— هاں جي: محاوره. هاڻو مائين. جي ها.

● ھاؤ: ذ [ھ] ٻارن کي ڊيچارڻ جو ھڪ
آواز - ھاڻو.

● ھاۋاۋ: ث [ھ] ھاۋاۋ. گھوڑ. گھوڑا.
ھئوھئو.

== ہاؤ ہاؤ کترنا: ہائو ہائو کرٹ. جلدی
کرٹ. ہاء گھوڑا چائن. گھرنندو رہن.

● ھاڻو ٻيڙ: ذ [ھم] ھڪ قسم جو پٺاڙڪو
وکر۔ آھو پير۔

● ہاؤ ہو: ث [ہ] ہاء ہاء۔ دانہن کوک۔
● ہائے: ث [ہ] ہاء۔ -ہئی - افسوس۔

- ہائے رمے: کلمہ تاسف. ہائے ہائے - ہائے کھوڑا.

— ماٹے ماٹے : ٹ. ہاء ہاء. افسوس. ہاء گھوڑا.
واویلا.

- ہائے ہائے کرنا : ہائے ہائے کرٹ . ہائے گھوڑا
 کرٹ . واویلا مچاٹ . دانہوں کرٹ .

● ھاٹس : کلمہ تنبیہ [ھم] ھان؟ ھان؟! - متان.
● ھبّا ڈ بّا : ذ [ھم] گھٹی کنگھہ . آپسھاہی

واری کنگھہ .

● هَبْرَا: ذ. صفت [هم] دَندرو. بدشکل.

● **هَبْكَ دُ هَبْكَ:** ث [ھ] قُوتائی - چالاکی - چاندائی۔

● ھَپْ : ذ [ھم] ھڑپ - ھضم .

- هپڻو: ذ [ه] هڙپ ڪندڙ. هڙپي. لالچي -
حريص.

● هَپَا: ذ [هـ] کاڌو (عموماً ٻار هي لفظ استعمال ڪن). پوڙهن جو کاڌو. نرم گرانهم . رشوت .

— ھچڻا دينا : کاتو کارائڻي . رشوت ڏيڻ .

● ھپ ھپ : ٺ [ھ] ھپ ھپ - گرانھہ
گڙڪائڻ جو آواز.

== ہاں کتر'نا : ہائو کرٹ.

- ہاں میں ہاں میلانا : ہا ہر ہا میلائن ۔
خوشامد کرن ۔

— ہاں ہاں کرنا : ہاٹو ہاٹو کرٹ۔

ہاں: تابع فعل [ھ] وَتِ "اس کے ہاں =
 ھن وت "۔

■ ھانپنا: لازم [ھم] سھڪڻ. دم ڀرجڻ.
ھانپارو لڳڻ.

● هانڌي ۽ هانڌياں : ٿ [هـ] هڪ قسم جو ڏانءُ. هندي. ڪُنِي.

— ہانڈی ابلنا: ہندی آپاں. وِت کان
وڈیک کم کرن۔

— ہاؤنڈی پکڑنا : ہندی رجھن۔ کُنی رجھن۔
کچھ م کالہیوں ٹیپ۔

- ہانڈی پھوڑنا: کُنی یچن۔ پاندو قوڑن۔
راز کولن۔

● ھانسکنا: لازم [ھم] ھڪلڻ (وھڻ). ھلائڻ
(گاڏي). بئڪڻ. ڍونگل اچلائڻ.

— ہائیکُ : ث. ہکل. وہت کی ہکائ جو
آواز. بَکَ .

- هانسڪا هانڪي : ٿ. لاڳيتو هلڻ يا سڏڻ جي حالت. سڏوسڏ.

- هانک پکار: ش. دانهن کوک. رزورز.
گوژ گهمسان.

- ہائیک مارٹنا : ہکل ڈیٹ - ہکل کرٹ۔

■ ہانگی ■ ہانگیاں : ث [ھ] کپڑی جی
چاٹی . سنہون پرن .

● ہاھا : ث [ھ] کیل - تھ۔ تھ۔

== ہا ہا ہو ہو، ہی ہی : ث. اجائی کل ۔

— ہا ہا ہا ہی ہی کرنا : ٹھک ڈیل . تھ تھ کرٹ .
کیل . سسٹری کرٹ .

- هٽه جوڙي: ٿ. دوا ۾ ڪم ايندڙ هڪ قسم جو گاهه .

- هٽه جهوٽ: ذ. صفت. هڪ جو چوٽ . هڪ ڦاڙ .

- هٽه رس: ذ. مٺ هٽل جي حالت .

- هٽهڪڙي ۽ هٽهڪڙياں: ٿ. هٽڪڙي .

- هٽه ڪنڌا ۽ هٽه ڪنڌي: ذ. هڪ جي چالاڪي. ٺڳي. هڪ ناٺ .

- هٽهڪنڌي بتانا: ٺڳي جا طريقا ٻڌائڻ .

● هٽه: ذ [ه] «هاڻي» جو مخفف. (ٿ) هٽهني .

- هٽهنال: ٿ. هڪ قسم جي ننڍي توف (جنهن کي هاڻي چڪيندا آهن).

■ هٽهيار: ذ [ه] هٽيار .

- هٽهيار باندھنا: هٽيار ٻڌڻ .

- هٽهيار ڏال دينا: هٽيار ڇڏڻ. پاڻ کي دشمن جي حوالي ڪرڻ .

● هٽهيانا هٽيانا: متعدي [ه] هٽ ۾ ڪرڻ. ڦهلائڻ. قبضو ڪرڻ .

- هٽهيا لينا: هڪ ۾ ڪرڻ. ڦهلائي وٺڻ . قبضو ڪرڻ .

■ هٽهيلي: ٿ [ه] هٽ جي ٿيري .

- هٽهيلي پٿر سڙسون جمانا: تريءَ تي بهشت ڪرڻ. ڪو ڪم تمام جلد ڪرڻ .

- هٽهيلي پٿر ليے پهرنا: تريءَ تي کنڀو گهڻ. دٺ ۾ کڻي گهڻ .

- هٽهيلي ڪهڙجانا ڪهڙجانا: هڪ جي تريءَ ۾ خارش ٿيڻ (جو پئسن ملڻ جو سون سمجهندا آهن) .

● هٽ: ٿ [ه] ضد. هوڏ. تڪرار. هٽ .

- هٽ ڏهرم: ذ. صفت. هوڏي - ضدي .

- هٽ هٽ ڪرنا: پوڙهن وانگر ڳالهائڻ .

● هٽ هٽيانا: لازم [ه] سهڪڻ - آپساهي ٿيڻ. وڏا ساھ ڪڍڻ .

● هٽ: ٿ. ڪلمه نفيس [ه] پري ٿي - نڪر .

● هٽا ۽ هٽي: ذ [ه] هٽ - مٺ. قبضو. ڪاٺ جو ڊگهو بيلچو .

- هٽا پهرنا: هٽ گهمائڻ. هٽو ڦيرائڻ. ٺڳي ڇڏڻ .

- هٽا جوڙي: ٿ. هڪ قسم جو ناچ .

- هٽا مارنا: هٽي هٽڻ. چوري ڪرڻ .

- هٽن ۽ اڪهڙنا: هٽن مان ڇڏائي وڃڻ . پاڙن ۾ ٻڃڻ. ڪاوڙ ۾ آبي کان نڪرڻ .

- هٽن ۽ جانا: هٽن مان وڃڻ. لغو ڪاٺا ٿيڻ .

- هٽي (پر) چڙهنا: هٽ لڳڻ. هٽ ۾ اچڻ. ڦندي ۾ اچڻ .

- هٽي مار: ذ. صفت. هٽي باز. گنديچوڙ. چور .

● هٽوانسا ۽ هٽوانسي: ذ [ه] هٽيو - مٽيو - مٺ .

● هٽوڙا ۽ هٽوڙي: ذ [ه] هٽوڙو - مٽوڙو. ڏسو «هٽوڙا» .

● هٽه: ذ [ه] «هاڻي» جو مخفف. مرڪب لفظن ۾ ڪم ايندڙ .

- هٽه ۽ هٽي: ذ. ڏسو «هٽا». هٽ . هٽيو .

- هٽه آڏهار: ذ. هٽ آڌار - قرض .

- هٽه پليتي داغ دينا: دغا بازي ڪرڻ .

- هٽه پھول: ذ. هڪ قسم جي آتشبازي .

- هٽه پھري: ٿ. هٽ چراند. ڌڪ مڪ .

- هٽه پھري ڪرنا: هٽو ڳهمائڻ. ٺڳي ڪرڻ .

متعصب .

- هٺ' دهرمي : ث. ضد - هوڏ . تعصب .

بي ايماني .

- هٺ' کا پورا : ذ. صفت. ضدي .

- هٺ'لا : ذ. صفت. ضدي . (ث) هٺيلي .

● هٺ'ا ڪٽا ڪٽا ڪٽا ڪٽا : ذ. صفت [ه]

ڏٺو مٺو - ڏلهو مٺارو . (ث) هٺي ڪٽي .

● هٺ'ي ڪٽا ڪٽا : ث [ه] ٻارن جو هٿ

رانديڪو (مٺي) مان ٺهيل گهوڙو جنهن ۾

ڏياريءَ ۾ ڏيو رکندا آهن) - هٺ'ي .

● هٺ'نا : لازم [ه] هٺن - پري ٿيڻ . رڙهڻ -

سيرڻ . ڏڪڇڻ .

- هٺ'نا : متعدي . هٺائڻ . پري ڪرڻ . رڙهڻ .

سيرڻ . ڏڪڻ .

- هٺ' جانا : هٺي وڃڻ . پڇي وڃڻ . بيزار ٿيڻ .

● هٺ'ر مٺ'ر : ث [ه] دل من هٺن جي

حالت . ٻڌ تَر . گهٻراهٽ .

- هٺ'ر مٺ'ر ڪر'نا : دل من هٺن . ڳڻان

پٺان ڪرڻ . ٻڌڻ ترڻ .

● هٺ'ڪنا : متعدي [ه] لوڏڻ - ڏوڏڻ .

● هٺ'ڪڇڻا : لازم [ه] دل من هٺن . ٻڃڻو

ٿيڻ . ٽهڻ - چرڪڻ .

- هٺ'ڪڇڻا هٺ' : ث. ٻڌ تَر . ويچار . پڇتائي .

● هٺ'ڪڻا : لازم [ه] هٺڪڻ . ٻڃڻ . ٻڌڻ ترڻ .

نٿائڻ .

● هٺ'ڪولا ڪٽا : ذ [ه] لوڏو -

جهٽڪو - ڏڏڪو .

- هٺ'ڪولا ڪهانا : لوڏا ڪاڻڻ - جهوپا ڪاڻڻ .

● هٺ'ڪي ڪٽا : ث [ه] هٺڪي -

هٺڪي .

- هٺ'ڪي (هٺڪيا) آنا : هٺڪيون اچڻ -

وڌي ٿيڻ .

- هٺ'ڪي (هٺڪيا) ٻنڌه جانا : وڌي ٻيهي

رهڻ .

- هٺ'ڪيا لينا : هٺڪيون ڏيڻ - سڏڪا ڀرڻ .

● هٺ'نا : لازم [ه] ڪسڻ - خطا ٿيڻ (ڏڪ) .

● هٺ'ا ڪٽا : ذ [ه] هٺو .

- هٺ'ا ڪٽا : توڙ'نا : هٺا گڏا پڇڻ .

ڏاڍي مار ڪيڻ .

● هٺ'ي ڪٽا : ث [ه] هٺ'ي . گجر

جو ٻيو .

- هٺ'ي ٻيٺانا : پگھل هڏو ملائڻ .

- هٺ'ي ٻيٺي ايڪ ڪر'نا : هٺا گڏ پڇڻ .

ٻاسراڻيون پڇڻ .

- هٺ'ي ٽوٽنا : هڏو پڇڻ .

- هٺ'يا بولنا : هڏن مان ٽڪا ٺڪرڻ .

- هٺ'يا توڙ'نا : هٺا پڇڻ . ڏاڍي مار ڏيڻ .

- هٺ'يا چٽوڙ'نا : هٺا چوسڻ .

- هٺ'يا نيڪل' آنا : هٺا ٺڪري اچڻ . تمام

آپرو ٿي وڃڻ .

● هٺ'را : ذ. صفت [ه] ساڻو . آلو . تازو (زخم) .

ڪچو (ميوو) . خوش . (ث) هٺري .

- هٺ'را بهرا : ذ. صفت . سر سبز . سپرو . آباد .

اولادي . (ث) هٺري بهري .

- هٺ'را رهنا : تازو توانو رهڻ - ساڻو ستابو

رهڻ .

- هٺ'را ڪچو : ذ. صفت . تمام ساڻو - ساڻو

جهج .

- هٺ'را ٺوٺ' : ث. ساڻي مصالح جي بوءِ . ڪچي

ميوي جي بوءِ . هٺڪار .

- هٺ'را هونا : ساڻو ٿيڻ . اٽلي پوڻ (زخم) .

- هٺري چڱ' : ذ. ساڻو گاهه کائيندڙ . بيوفا .

■ هَري فصلُ؟ : ٿ. سائي پوک.

● هَراڻا : متعدي [ه] هارڏيڻ. شڪست ڏيڻ. ٽڪائڻ.

■ هَرائي جيتاني کرنا : حيران ڪرڻ. ستائڻ. امتحان وٺڻ.

■ هَرتالڪڻ : ذ [ه] رنگ ٻرنگي.

● هيرَ ٽَ پهيرَ ٽَ : تابع فعل [ه] گهمندي ڦرندي. ايندي ويندي. ڪڏهن ڪڏهن.

■ هيرَ جائي : ذ. صفت [ه] جنهن کي هڪ هنڌ ٺڪاءُ نه هجي. بيوفا. مرڪنهن مان دوستي رکندڙ.

■ هيرجائي پَن؟ : ذ. بيوفائي.

● هيرَ دا : ذ [ه] دل - من - قلب.

■ هيردا ڪهڙنا : قلب ڪڍڻ. سمجھ ڪڍڻ.

■ هيرَ داوَل؟ : ٿ. گهوڙي جي سيني تي وارن جي پونري.

● هيرَس، هيرَس؟ : ٿ [ه] هر جي چُونِي - گهوڙو.

■ هيرَن؟ : ذ [ه] هڪ قسم جو مشهور جانور - هيرَن - ميرگهه.

■ هيرَن ڪهري : ٿ. هڪ قسم جي ول.

■ هيرَ نونا ڪَ هيرَ نونَ : ذ. هرڻ جو ٻچو - پٽ.

■ هيرَن؟ هو جانا : هرڻ وانگر گرم ٿي وڃڻ. آڏامي وڃڻ (نشو).

■ هيرَ نِي ڪَ هيرَ نياڻ : ٿ. هيرَ ٺي.

■ هيرَ نچ؟ : ذ [ه] هڪ قسم جا عمدا چانور.

■ هيرَ وڻي : ٿ [ه] هڪ قسم جو بانس (جو پڪو ۽ سٺو ٿئي).

● هيرَ وُل؟ : ذ [ه] هاريءَ کي خرچ لاءِ اڳواٽ مليل رقم - تقاوي.

● هيرَ يا : ذ. صفت [ه] سائو - سرسبز. هڪ قسم جو پکي. پوک چرڻ تي هريل چوپايو. هيراک.

■ هيرَ يالا ڪَ هيرَ يالَ : ذ. صفت. سائو. خوش سهڻو. (ذ) هڪ قسم جو ننڍڙو پکي.

■ هيرَ يالا پَنا : ذ. سهڻو گهوٽ.

■ هيرَ يالي : ٿ. ساوڪ - سبزي - چير.

■ هيرَ يالَ : ذ. هڪ قسم جا گيت.

■ هيرَ يانا : لازم. سرسبز ٿيڻ - سائو ٿيڻ.

■ هيرَ ياول؟ هيرَ يائي : ٿ. ڏسو "هريالي".

● هيرَ يِل؟ : ذ [ه] هڪ قسم جو سائي رنگ جو پکي.

● هيرَ؟ : ٿ [ه] هڪ قسم جو پسارڪو وکر - هريڙ.

● هيرَ؟ : ذ [ه] هٿڙ.

■ هيرَ پير؟ : ذ. سخت دشمني.

■ هيرَ جوڙ؟ : ذ. هٿڙ جوڙ. هڪ قسم جي ٻوٽي (جنهن سان پگڙ هڏ ڳنڍيو آهي).

■ هيرَ واڙ؟ : ٿ. مقام پر اها جاءِ جتي هڪڙي ڪٽنب جا لاش دفن هجن.

● هيرَ؟ : ٿ [ه] جهيرڪين کي آڏائڻ جو آواز.

● هيرَ پُراڻا : لازم [ه] هڪو ٻڪو ٿيڻ - گهٻرائڻ - وائڙو ٿيڻ.

■ هيرَ پُري : ٿ. گهٻراهٽ. حيراني.

■ هيرَ پُري پيرَ نا، لنگُنا : ٻڪ ڊوڙ لڳڻ. هراس پوڻ.

● هيرَ پُونگ : ٿ [ه] ڊُڪ ڊوڙ. ٺاهه. بد انتظامي. هل هنگامو.

■ هيرَ پونگ مَچانا : اندوڌند ڪرڻ. هل هنگامو ڪرڻ.

● هيرَ پ؟ : ذ [ه] هيرَ پ. هضم.

— هڙ پٽا : ذ. ڏسو ”هڙپ“.

— هڙ پٽا مارنا، لنگانا: هڙپ ڪرڻ. هضم ڪرڻ.

— هڙ پٽ ڪرنا: هڙپ ڪرڻ. ڪاٺي وڃڻ. ڦهائي وڃڻ.

● هڙ ڪا : هڙ ڪڙڪڙڪ : ذ [هم] دروازي جي ڳڙڪي.

● هڙ ڪانا: متعدي [هم] سيڪائڻ. آڪندائڻ. برغلائڻ.

● هڙ ڪنا: لازم [هم] تانگهائڻ. سيڪڻ. ساروئي ٿيڻ. جدائيءَ جو ڏک ٿيڻ. هڙوڪڻ. ڏڪڻ. لڇڻ.

— هڙ ڪٽ: ث. سيڪ — تانگهه. ساروئي. چيتي ڪٽي جي چڪ کان ٿيل ڏڪڻي.

— هڙ ڪا: ذ. ساروئي. سيڪ — آڪند. ڏڪڻي (تپ ڪان).

— هڙ ڪٽ آهڻا: سيڪ ٿيڻ. تانگهه ٿيڻ. شوق ٿيڻ. آڏو جاڳڻ.

— هڙ ڪا ڪرنا: ماءُ يا پيءُ جي جدائيءَ ۾ پار آڪندائڻ.

— هڙ ڪانا: متعدي. سيڪائڻ. آڪندائڻ. جذبو جاڳائڻ.

— هڙ ڪاٺي: ث. صفت. چيتي ڪٽي کاڌل. چيتي. چيري.

— هڙ ڪاٺي ڪٽيا: ث. چيتي ڪٽي. بدڪار عورت. جهيڙاڪو عورت.

— هڙ ڪايا: ذ. صفت. چيتو. شهوتي.

— هڙ ڪايا ڪٽيا: ذ. چتو ڪٽو.

— هڙ ڪٽ چڙهنا: چتي ڪتي جي چڪ جي اثر چڙهڻ سبب ڏڪڻي وٺڻ.

— هڙ ڪٽ لنگنا: ڏڪڻي وٺڻ. لوڇ لڳڻ.

عادت پوڻ.

● هڙ ڪا: ذ [هم] ريس.

● هڙ ڪا هڙ ڪا: ذ [هم] گاهه وغيره لٽڻ جو اوزار. ڏاٽو.

● هڙ ڪارنا: متعدي [هم] هڙڪارڻ. هڪل ڏيڻ (جانور کي).

● هڙ ڪا بڪا: ذ [هم] هڪو ٻڪو. وانڙو. حيران.

— هڙ ڪا بڪا هو جانا: هڪو ٻڪو رهڻ. حيران ٿي وڃڻ.

● هڙ ڪلانا: متعدي [هم] هڪڙائڻ. هڙڪي ڳالهائڻ. انڪاءُ سان ڳالهائڻ. ڀاتائڻ.

— هڙ ڪلا هڪڙي: ذ. صفت. هڪڙو. ڀاتو. (ث) هڪڙي.

— هڙ ڪلا پٽ: ذ. ڀاتائي. ڳالهائڻ ۾ هڙڪه. هڙ ڪنا: متعدي [هم] هنگڻ.

— هڙ ڪاس: ث. هنگڻ جو خيال.

— هڙ ڪاسا: ذ. صفت. هنگڻو.

— هڙ ڪاس لنگنا: هنگڻ لڳڻ. ڪاڪوس لڳڻ. هڙ ڪانا: متعدي. هنگائڻ.

— هڙ ڪنا پادنا آنا: ڊڄندو ڊڄندو اچڻ.

— هڙ ڪٽ دينا: هنگي ڏيڻ. ڊجي وڃڻ.

— هڙ ڪوڙا: ذ. صفت. هنگڻو. ڊڄڻو. (ث) هڙ ڪوڙي. هڙ ڪا: ذ [هم] هڙ.

— هڙ ڪوڙا: ذ. هر جو ٻيندڙ. هاري.

— هڙ ڪوڙا چلانا: هر جو ٻڻ. هر هلائڻ.

— هڙ ڪوڙا: ث. هاريو. هاريءَ کي زميندار کان اڳواٽ ماييل رقم.

● هڙ ڪا: ذ [هم] حملو. لٽو.

— هڙ ڪا: بولنا: حملو ڪرڻ.

● هڙ ڪا: ث [هم] ناس.

- هلاس' دانی : ث. ناس وجهن جي دپلي .
 - هلاس' لینا : ناس ڏيڻ .
 - هلاس' هو جانا : ناس ٿي وڃڻ . خرچ ٿي وڃڻ .
 ● هلسبلانا : متعدی [ه] گهپرائجن . تڪڙو ڪرڻ .
 - هلسبل' : ث. هلچل . بيقار . تڪڙو .
 - هلسبلا : صفت . بيقار . وانڻو .
 - هلسبلاهت' هلسبلی : ث. گهپراهت . تڪڙو .
 ● هلسچل' : ث [ه] هلچل . تحریک . فساد .
 - هلسچل' سچنا : هلچل مچڻ . پاڇو پوڻ . سیر جي لڳڻ .
 ● هلسدی : ث [ه] هید .
 - هلسدی لگا ڪے بیئهنه : هید مکی ويهنه . مکر ڪري ويهي رهڻ . ڪم کان نٿائڻ جو بهانو ڪرڻ .
 ● هلسز' : ذ [ه] هل . لڙو . بکيڙو . گوڙو .
 - هلسز مچانا : هل مچائڻ . فساد مچائڻ .
 ● هلسکا ڪے هلسکے : ذ . صفت [ه] هلكو .
 ٿرڙو . جهڪو . ڦيڪو (رنگ) . گهٽ . جلد هضم ٿيڻ وارو (کاڌو) . معمولي (ڪم) . (ث) هلسکی .
 - هلسکا پانی : ذ . هلكو پاڻي .
 - هلسکا پتن' : ذ . هلڪاڻ . هلسکاڻي . ٿرڙائي .
 - هلسکا پهلسکا : ذ . صفت . هلكو سلڪو .
 اڀرو سپرو . نرم ۽ نازڪ . سادو سودو . سنهڙو (بدن ۾) .
 - هلسکا رنگ : ذ . هلكو رنگ . ڦيڪو رنگ .
 جهڪو رنگ .
 - هلسکا زخم' : ذ . ٿورو گهاء . ننڍڙو زخم .

- هلسکاا : ذ . صفت . ٿورڙو . مختصر .
 - هلسکا ڪرنا : هلكو ڪرڻ . گهٽ ڪرڻ . شرمندو ڪرڻ .
 - هلسکا کھانا : ذ . هلكو کاڌو . زود هضم کاڌو .
 - هلسکا هونا : هلكو ٿيڻ . بار گهٽ ٿيڻ .
 - هلسکی آواز : ث . جهڪو آواز . جهيٽو آواز .
 - هلسکے سے : تابع فعل . آهستي . هوريان .
 ● هلسکارنا : متعدی [ه] بچ ڪرڻ (کتي کي) . وڙهڻ لاءِ پڙڪائڻ .
 ● هلسکان' : صفت [ه] هلكو . ورتل . بيزار . ٽڪل . (ث) هلڪائي .
 - هلسکان' هونا : هلڪائي ٿيڻ . بيزاري ٿيڻ .
 ● هلسکيم' : ذ [ه] هلچل . آڏل پٺل . لڙو .
 - هلسکيم' ڏالنا : آڏل پٺل وجهڻ . گوڙو ڪرڻ .
 ● هلسکور ڪے هلسکورے : ذ [ه] لوڏو . ڏوڏو .
 - هلسکورے لینا : لوڏا کائڻ .
 ● هلسنا : لازم [ه] لڏڻ . لوڏا کائڻ . هيرڻ . عانت پوڻ .
 - هلسا دينا : لوڏي ڇڏڻ .
 - هلسانا : متعدی . لوڏڻ . هيرائڻ .
 - هلس' جانا : لڏي وڃڻ . ڏڏي وڃڻ . هري وڃڻ .
 ● هلسورنا : لازم [ه] لڏڻ . لهريون هڻڻ . (متعدی) لوڏڻ .
 - هلسور' : ث . لوڏو . لهر .
 - هلسورا ڪے هلسورے : ذ . پينگهو . لهر .
 - هلسورے لینا سارنا : لوڏا کائڻ . لهريون هڻڻ .
 ● هلسلانا : لازم [ه] ڏکڻ - ٿوڪڻ (تپ ۾) .
 - هلسبلا : ذ . ڏکڻي . شوق . ڊاڙ .
 - هلسبلا ائهنه : هل آڏڻ . اوچتو ڪنهن ڳالهه تي دل ٿيڻ .

● هَمَ : ضمير [هـ] اسين . اسان .

■ هَمارا : ضمير . اسان جو . (ث) هَماري .

■ هَماشَمَا : ضمير . اسين توهين . ٺٺيا وڌا .

■ هَمَاهَمِي : ث . زوراوري . خودغرضي .

■ هَمَجُولِي : ث . صفت . ساهيڙي - جيڏي .

■ هَمَ : ڀي : تابع فعل . اسان سان .

■ هَمَ : ڪو : ضمير . اسان کي .

● هَمُڪارا : ذ [هـ] هائوڪار - اقرار . (ث)

هَمُڪاري .

■ هَمُڪارا بهتر : نا : هائوڪار ڪرڻ - اقرار ڪرڻ .

● هَمُڪُنَا : متعدي [هـ] هُونگڙيون ڏيڻ .

حملو ڪرڻ .

■ هَمُڪُ هَمُڪُ ڪر (ڪَ) چَڏَنا : لڏي

لڻي هلائڻ . لوڏ سان هلائڻ . ناز سان هلائڻ .

● هُنَ : ذ [هـ] ”دڪن“ جي هڪ سڪي جو

نالو (جو قد پير زماني ۾ رائج هو) . سونو ٽڪر .

■ هُنَ : بَرَسَنا : سونا ٽڪر وسڻ . تمام گهڻي

آمدني ٿيڻ .

● هُنڏِي ۽ هُنڏياڻ : ث [هـ] هُنڏي .

■ هُنڏِي بهيجنا : هُنڏي موڪلڻ .

■ هُنڏِي پُئَنا : هُنڏي ۽ جي رقم وصول ٿيڻ .

■ هُنڏِي سَڪارا : نا : هُنڏي ساڪارڻ .

■ هُنڏِي ڪهڙِي رکهنا : هُنڏي نه پرڻ .

هُنڏي روڪي چڏڻ .

■ هُنڏِي ۽ هُنڏياڻس : ث [هـ] هڪ قسم

جو ٿانءُ . هُنڏي . ڊيگڙي .

■ هُنڏيا پَڪَنا : ڪُنو رجھڻ . سازش ٿيڻ .

■ هُنڏيا چڙهنا : ڪُني چڙهڻ . ڪمائي ٿيڻ .

● هُنڏِي ۽ هُنڏلياڻ : ث [هـ] گچيءَ واري

هڏي - هَسلي . گچيءَ ۾ پائڻ جو هڪ گهم .

● هُنڏنا : لازم [هـ] ڪيلڻ . خوش ٿيڻ .

ٺٺول ڪرڻ . ٺٺوڪڻ .

■ هُنڏنا مارَنا : ٺٺهڪ ڏيڻ . گهڻو ڪلڻ .

■ هُنڏنا : متعدي . ڪيلاڻڻ . خوش ڪرڻ .

■ هُنڏائي : ث . ڪيل . ٺٺول .

■ هُنڏس بولَ : ليئا : ڪيلڻ ڳالهائڻ .

■ هُنڏسَ هُنڏسَ : تابع فعل . ڪلندي ڪلندي .

چرچي ۾ .

■ هُنڏسَ هُنڏسَ لوڻَ : جانا : ڪيلي ڪيلي

اونڌو ٿيڻ .

■ هُنڏسَ مَڪهُ : ذ . صفت . ڪيلمڪ . ڪلاڻو .

خوش طبع .

■ هُنڏسنا بولَنا : ڪيلڻ ڳالهائڻ .

■ هُنڏسنا هُنڏسنا : ڪلڻ ۽ ڪلاڻڻ .

■ هُنڏسوڙَ : ذ . صفت . مسخرو - خوشمزاج .

■ هُنڏسي : ث . ڪيل . مسخري .

■ هُنڏسي آنا : ڪيل اچڻ . ڪيلڻ .

■ هُنڏسي آڙانا : ڪيل ڪرڻ . ماڻهو ڪلاڻڻ -

خوار ڪرڻ . ٺٺول ڪرڻ .

■ هُنڏسي ٺههڻا : ذ . ڪيل مسخري . چرچو

ڀوڳ .

■ هُنڏسي خوشي : ث . ڪيل ڀوڳ - چرچو

مسخري .

■ هُنڏسي سَ لَوڻا : ڪيل ۾ اونڌو ٿيڻ .

■ هُنڏسي ڪهپيلَ : ذ . ڪيل مسخري . راندروند .

■ هُنڏسي ميس : تابع فعل . ڪيل ۾ - چرچي ۾ .

■ هُنڏسي ميس آڙانا : ٺالنا : ڪيل ۾ ٺاري

چڏڻ (ڪم , ڳالهه) .

■ هُنڏسي هُنڏسي ميس : تابع فعل . ڪلندي ڪلندي .

● هُنڏسي ۽ هُنڏسيائين : ث [هـ] گاهه وغيره

لڻڻ جو اوزار - ڏاڏو .

● هُنڏڪارَ ۽ هُنڏڪارين : ث [هـ] هُونگار .

■ هَوَا بهيرُنا: هوا ڦيرڻ. هوا بدلجڻ. زماني جو رنگ بدلجڻ.

■ هَوَا دينا: هوا ڏيڻ. هوا هڻڻ. باهه پڙڪائڻ. وڙهڻ لاءِ پڙڪائڻ.

■ هَوَا سَے باتين ڪرنا: هوا سان ڳالهيون ڪرڻ. تمام تيز ڀڄڻ.

■ هَوَا سَے لڙُونا: هوا سان وڙهڻ. جنهن تنهن سان وڙهڻ. سخت جهيڙاڪ هڻڻ.

■ هَوَا ڪهانا: هوا کانئس - سير ڪرڻ.

■ هَوَا ڪَ رُخُ جانا: هوا جي سامهون وڃڻ. هوا ٿي وڃڻ.

■ هَوَا ميس گيرَهَ دينا: هوا ۾ گندي ڏيڻ. ناممڪن ڪم جي ڪوشش ڪرڻ. گهڻي چالاڪي ۽ هوشياري ڪرڻ.

■ هَوَا نيڪلُونا: هوا نڪرڻ. مغز سڌو ٿيڻ. ساھ نڪرڻ. ٿيٺ نڪرڻ.

■ هَوَاڻي آڙُونا: افواهه آڻڻ.

● هَوَا: ذ [ه] ٻائڻو - جُوجائڻو.

■ هوت: حرفِ ندا [ه] سڏ جو جوابي لفظ هائو.

● هوسڪُ: ٺ [ه] عورت جو ڪوڙي پيٽ سان هڻڻ جي حالت.

● هوش: ذ [ف] سُرَت. سڃاڳي. سمجهه. خبرداري.

■ هوش آنا: هوش اچڻ. سُرَت ٿيڻ.

■ هوش آڙُونا: هوش آڏائڻ. گهپرائجڻ - حيران ٿيڻ.

■ هوش بيڪهَرُونا: حواس گم ٿيڻ - هوش وڃڻ.

■ هوش پڪڙُونا: سُرَت ۾ اچڻ. عقل اچڻ.

■ هوش جانا، جاتے رهنا: هوش ويندو رهڻ. حواس گم ٿيڻ.

■ هوش سنبهالُونا: هوش سنڀالڻ. عقل اچڻ.

هڪل. هائوڪار. ٺپڪ - پشتي.

■ هنگارا: ذ. هائوڪار جو آواز.

■ هنگارا بهيرُنا: هامي ڀرڻ. ڳالهه مڃڻ. اقرار ڪرڻ.

■ هنگارُونا: متعدي [ه] هڪلڻ.

■ هنگارُونا: متعدي. هڪلڻ. آڏائڻ (مڪيون).

■ هنگوا: ذ. شڪار کي تڙيندڙ (ماڻهن جو ٽولو).

■ هنگرينا: لازم [ه] هيٺڪڻ. (متعدي) هنگار ڪرڻ.

■ هنگريناهُٽُ: ٺ. هيٺڪار.

● هَوَا هَوَاڻيس: ٺ [ع] هَوَا - واڌ.

لاچ - حرص. شوق. [ف] بادي. [اردو] ساھ -

روح. افواهه. مشهوري. نمونو - ڍنگ. (صفت) تيڪو.

■ هَوَا آڙُونا: ٺٽ ڏيڻ. خوار ڪرڻ.

■ هَوَا بانڊهنا: ٻٽاڪ هڻڻ. ڪوڙ هڻڻ.

اعتبار وڌائڻ. رعب ويهارڻ.

■ هَوَا بٽيانا: ٺاري ڇڏڻ - بهانو ڪرڻ.

■ هَوَا بَدَلُونا: هوا بدلجڻ. زمانو بدلجڻ.

رُت ڦيرڻ. آبهوا بدلائڻ.

■ هَوَا بيڪڙُونا: هوا خراب ٿيڻ. بدبوءِ ٿيڻ.

زمانو خراب ٿيڻ. ويساھ نڪرڻ.

■ هَوَا بهيرُ جانا: هوا ڀرجڻ. هوا ڦوڪجڻ.

ڦٽلجڻ. سڃڻ. مغز ۾ آٺ ويهڻ. وڌائي ٿيڻ.

■ هَوَا پَرُ آڙُونا: هوا تي آڏائڻ. فخر ڪرڻ.

پير پٺ تي نه رکڻ.

■ هَوَا پَرهونا: هوا تي هڻڻ. ٽڪڙو هڻڻ.

هٿ ڪرڻ. وڃڻ ۾ جلدي ڪرڻ.

■ هَوَا پَلُٽُونا: جانا: زمانو بدلجڻ.

■ هَوَا پهانُڪنا: هوا ڦٽڪڻ. بيهودو بڪڻ.

— هوشُ ۾ آنا : هوش ۾ اچڻ - سُرَت ۾ اچڻ - سجاڳ ٿيڻ .

■ هُوڪَ : ٺ [ه] سُوَرُ جِي سُوَتَ . چڻڪار . چڙهي جو آواز .

— هُوڪَ آڻهڻا : سُوَرُ جِي سُوَتَ آڻڻ .

■ هُوڪا هُوڪها : ذ [ه] طمع - حرص . کاڌي جِي چڻڪَ (جا بيمار يا ٻار کي ڏئي) . تانگهه .

— هُوڪا کرنا : هوس ڪرڻ . هڻج ڪرڻ .

— هُوڪَ زده : ذ . صفت . هڻجي - لالچي .

— هُوڪَ چُوڪَ : ٺ [ه] چُوڪَ - رُگهو .

— هُوگُلا : ذ [ه] گاهه جو هڪ قسم (جو هاڻي کائيندا آهن) .

● هُوَلُ : ذ [ف] پُو - ڊپ . هراس .

— هُوَلا : ذ . صفت . هول وارو - خوفناڪو .

— هولُ آنا : هول اچڻ - ڊپ ٿيڻ .

— هولُ آڻهڻا : ڊپ جاڳڻ .

— هولُ پُڙنا : ڊپ پوڻ - پُو وٺڻ .

— هولُ دِلا : ذ . صفت . دل هول وارو . بزدل .

— هولُ کھانا : ڊچڻ . ڊپ ڪرڻ .

— هولُو : ذ . صفت . ڊچڻو . گيدي .

— هولُ ٺ [ه] ڏڪ .

— هولُ هُوَلِي ڪَرُنا : ڊيچاري ڇڏڻ .

— هولُ مارُنا : چهنڊ هڻڻ . چوڪَ ڏيڻ .

— هولُ دينا : چوڪون هڻڻ . چڻڻ .

● هولَ ڪَ هولَ : ذ [ه] ڇولا - ڪُهر .

● هولُنا : متعدي [ه] چوڪَ ڏيڻ . ڪا

چهنڊياري شيءِ بدن ۾ لنگهائڻ . هڪلڻ (هاڻي) .

■ هولِي ڪَ هولِيان : ٺ [ه] شراب جو دڪان - گُتو .

● هولِي : ٺ [ه] هندن جو هڪ وڏو ڏينهن -

هولي . هڪ قسم جا گيت جِي هوليءَ تي

کائيندا آهن .

— هولِي گانا : هولِيءَ جا گيت گائڻ .

— هولِي کھائنا : هولِيءَ جِي ڏينهن هڪٻئي کي رنگ هڻڻ .

— هولِي سَنا : هولِي ملهائڻ . خوشيون ڪرڻ .

● هولِي : تابع فعل [ه] هوري - هوريان - آهستي .

— هولِي هولِي : تابع فعل . هوري هوري - آهستي آهستي .

■ هولُ : ڪلمه ايجاب [ه] ”هون“ جو آواز (انڪار يا اقرار جي حالت ۾) .

— هولُ هاڻ ڪَرُنا : اقرار ۽ انڪار ڪرڻ .

— ها نه ڪرڻ . ٻار جو هونگرڻيون ڏيڻ .

— هولُ هولُ ڪَرُنا : ها نه ڪرڻ . ڪوڙا دلاسا ڏيڻ . منع ڪرڻ .

● هولنا : لازم [ه] هڻڻ . ٿيڻ . هڻجڻ . پيدا ٿيڻ .

پوڻ (سينهن) . (ذ) بقاء . وجود . هڻڻ . موجود گي .

(صفت) اڻيٿو - ممڪن .

— هوتُ ٺ [ه] هُونَدُ هُونَدو . پونجي - مَوڙِي .

— هوتا (چَلا) آنا : ٿيندو اچڻ - هميشه کان دستور هڻڻ .

— هوتا رهنا : ٿيندو رهڻ - لاڳيتو ٿيڻ .

— هوتا سوتا : محاوره . مَوڙِي مَوڙِي . مائٽ مِيتُ . حمايتي .

— هوتُ والا : ذ . صفت . هُونَدَ وارو - هوندي وارو . پڻنديءَ وارو .

— هونَ هونَ : تابع فعل . ٿيندي ٿيندي .

آهستي آهستي .

— هو جانا : ٿي وڃڻ . ٺهي وڃڻ . راس ٿيڻ

(ڪم) . ٿيڻ (بيماري) .

— هو چُڪُنا : ٿي چڪڻ . ختم ٿيڻ .

= هو رهنا: ٿي رهڻ. ضرور ٿيڻ (ڪم).
 ڪجهه نه ڪجهه ٿيڻ.
 = هوسڪڻا: ٿي سگهڻ.
 = هوڪي (ڪر) رهنا: ضرور ٿيڻ. ٿي رهڻ.
 = هوگا: ڪلمه، شڪيه. ٿيندو. شايد ٿئي.
 = هو لهيا: ٿي وڃڻ. گڏ ٿيڻ (هلندي).
 = هونا نه هونا: ٿيڻ نه ٿيڻ - ٺهڻ نه ٺهڻ.
 = هونهار: ذ. صفت. سلاچڻو. پاڳ وارو.
 = هونءِ هو: تابع فعل. هجي نه هجي. ضرور.
 پڪ سان.
 = هوني: ٿ. صفت. ٿيڻي.
 = هونءِ دو: محاوره. ٿيڻ ڏيو. ڀلي ٿئي.
 پوءِ ڇا آهي.
 = هونءِ والا: ذ. صفت. هڻڻ وارو. ٿيڻ وارو.
 ● هونٽ: ذ [ه] چپ - لب.
 = هونٽ پهنڻا: چپ قاتل (سردى يا خشڪيءَ سبب).
 = هونٽ ٽڪ نه هيلانا: چپ به نه چورڻ.
 اکر به نه ڪچڻ. ٻيڙڪ ٻاهر نه ڪيڻ.
 = هونٽ چٻانا: چپن کي چڪ هڻڻ. چپ پيڙڻ.
 = هونٽ چائڻا: چپ چٻڻ.
 = هونٽ خشڪ هونا: چپ سڪڻ - چپ خشڪ ٿيڻ.
 = هونٽ سي دينا: چپ سي ڇڏڻ. گالهائڻ نه ڏيڻ.
 = هونٽ کاڻا: چپن کي چڪ هڻڻ. چپ پيڙڻ (ڪاوڙ يا افسوس کان).
 = هونٽ هيلانا: چپ چورڻ. گالهائڻ ڪجهه ڪچڻ.
 = هونٽون پڙ پيڙيا جمنڻا: چپن تي خشڪيءَ

سبب تهه چمڻ.
 = هونٽون پڙ زبان پهچڻا: چپ چٻڻ. ذائقو وٺڻ.
 = هونٽون پر هنسي هونا: چپن تي ڪيل هڻڻ. هر وقت خوش رهڻ.
 = هونٽون سڙ لگانا: چپن سان لائڻ. چپن تي رکڻ.
 = هونٽون ميس ڪهڻا: چپن ۾ چوڻ - آهستي چوڻ.
 ● هونٽس: ٿ [ه] هوس. حسد - ساڙ. دشمني.
 = هونٽس ڪرنا: هوس ڪرڻ - ريس ڪرڻ.
 = هونٽس لڳڻ جانا: هوس لڳي وڃڻ. نظر لڳي وڃڻ.
 ● هونٽسنا: متعدى [ه] هوسڻ. نظر هڻڻ. ٽوڪڻ.
 ● هونٽسڪنا: لازم [ه] سهڪڻ. آڀا سامه ڪيڻ. گجڻ (شينهن).
 ● هوها: ٿ [ه] هائو هونٽو. گوڙ. لٽو.
 = هوها ڪرنا: هائو هونٽو ڪرڻ. ڪيل مسخري ڪرڻ.
 ● هي: تابع فعل [ه] ٿي. زور پرائيندڙ لفظ "فوراً هي، تم هي، وغيره".
 ● هي ٿي: ڪلمه ايجاب [ه] آهي.
 ● هي: ڪلمه افسوس [ه] هاءِ - هي. افسوس.
 = هي ٿي: ڪلمه ندا. هاءِ هاءِ - هئي هئي - افسوس. (ٿ) هاءِ گهوڙا. ڪرڪر.
 = هي ڪرنا: هاءِ هاءِ ڪرڻ. گهوڙا گهوڙا ڪرڻ.
 ● هيٺا: ذ [ه] هيٺان. دل. بهادري.
 = هيٺا پڙنا: همت ٿيڻ.

- = هياؤ ڪهڻا: حوصلو ٿيڻ - همت هئڻ .
 = هيا: ذ. صفت [ه] هلاڪو. هيٺو-ڪمزور. نامرد.
 = هيا پسن: ذ. هلاڪو ٿيڻ. ڪمپڻ. نامرد.
 = هياڻي: ٺ. بدنامي- خواري .
 = هياڻي ڪرنا: گهٽتائي ڪرڻ. خواري ڪرڻ.
 = هياڻو ڪرڻ: ذ. [ه] ڪڍڻ. زانو. نامرد .
 = هياڻو ٻنڌڻا: ڪڍڻو ٻنڌڻ .
 = هياڻو ڪرڻ: ذ. [ه] قيمتي ٻڌڻ - هياڻو.
 = هياڻو ڇاڻڻا: هياڻو ڪاڻي مرڻ .
 = هياڻو ڪهانا: هياڻو ڪاڻي - خود ڪشي ڪرڻ .
 = هياڻو ڪي ڪٿي: ٺ. هياڻو جي ڪٿي .
 = هياڻو ٻههري: ٺ [ه] اوڻ موت. اڄ وڃ. ٻههري .
 = هياڻو ٻههري: ذ [ه] ٻههري. بدل بدل .
 = هياڻو: متعدي [ه] سيرا ڏيڻ. ڏسڻ وائڻ .
 = هياڻو: روڪڻ. جهلڻ .
 = هياڻو: ذ [ه] ساراڻي (مانڻن جي).
 = هياڻو: ذ. صفت [ه] زوراور. سرڪش .
 = هياڻو متارو. بياڻا .
- = هياڻو: ٺ. زوراور. زبردستي. ڊاڙ .
 = هياڻو جتانو: زوراور ڪرڻ. ڌمڪي ڏيڻ .
 = هياڻو: ذ [ه] ٺوڪرو. ڪارو .
 = هياڻو هياڻو: ذ [ه] ڌڪو- ٿيلهو. وارو- ٻيرو. آواز - هڪل. ٺوڪرو. ٻاڻي ڪي وهڪ جو زور .
 = هياڻو مارنا: ٿيلهو ڏيڻ. ڌڪو ڏيڻ .
 = هياڻو (ٻڌڻي وغيره). دانهن ڪرڻ .
 = هياڻو هياڻو: ذ. صفت [ه] هياڻو - اڀرو. محتاج - غريب .
 = هياڻو: لازم [ه] هياڻو .
 = هياڻو: ٺ [ه] هڪ قسم جو ٻههري وڪر - هياڻو .
 = هياڻو هياڻو: ٻههري ٿيڻ. اڀرو ٿيڻ .
 = هياڻو هياڻو: ذ [ه] ڪيڙيل زمين سڌي ڪرڻ جو سائڻ .
 = هياڻو: ٺ [ه] بيهودائيءَ سان ڪلڻ جو آواز .
 = هياڻو ٿي ٿي ڪرنا: ڪيل ڪرڻ - هياڻو ڪرڻ .

ٻ

ٻ: ٺ [ع] اردو "الف - ب" جو "ٻي". اردو ۾ "ٻي" آچار لاءِ ڀاڻو معروف پنجويهون اکر. سنڌيءَ جو ٻاويجاھون، عربيءَ جو اناويھون ۽ فارسيءَ جو ٻيھون اکر. تلفظ ڪم اچي. ابجد موجب عدد (۱۰) .

■ يا : حرف ربط [ه] يان؟ صفت جي نشاني طور ڪم ايندڙ ”موتيا“. فعل ماضي ٺاهيندڙ ”لايا“ ڪهايا وغيره. ”مون جي نشاني“ ”گڙيا“ چيڙيا.“
تصغير جي نشاني ”ڏيا“ ”بيٺا“ وغيره.

■ يارو : ذ [ف] يارو - دوست - سنگتي. مددگار. محبوب - دلبر. [اردو] چڱهه - آشنا.

■ يارانه : ذ. ياري - دوستي - سنگت.

■ يارانه گانڻهين : دوستي رکڻ - ياري رکڻ.

■ يارو باز : صفت. چڱهن واري (عورت) - چينال.

■ يارو لوگ : محاوره. سنگتي ساٿي - يار دوست. (پٽاڪ طور) اسين پاڻ.

■ يارو مارو : صفت. دوست سان دغا ڪندڙ. دغا باز - ٺڳ.

■ ياري : ث. ياري - دوستي. سنگت. مددگاري. الفت.

■ ياري دينا : مدد ڏيڻ. کاڌي جي موجود شيء مان حصو ڏيڻ.

■ ياري ڪهڻ؟ کرنا : ڀارن جي محاوري ۾ هڪٻئي سان دوستي ڪاڻا ڪرڻ - آوڻي ڪرڻ.

■ يان : تابع فعل [ه] ”يهان“ جو مخفف. هتي - هين هنڌ.

■ يٽا : تابع فعل [ه] هيترو - هيترو - هين جيترو.

■ يڪ : صفت [ف] هڪ. هڪڙو - واحد.

هڪلو - اڪيلو.

■ يڪنگ (يڪ انگ) : صفت. هڪلو - اڪيلو. تنها. يڪي سير.

● يڪا : ذ. صفت [ه] هڪ. هڪڙو. اڪيلو. لاثاني. (ذ) گهوڙي گاڏيءَ جو هڪ قسم.

● يئون : تابع فعل [ه] هيئن - هين طرح - هين ريت.

■ يئون بهي : تابع فعل. هين ريت. اهڙيءَ طرح.

■ يئون تون : محاوره. بد زباني - بڪڪ.

■ يئون تون ڪرنا : بڪڪ ڪرڻ. گارڪند ڪرڻ.

■ يئونهي : تابع فعل. هن طرح - هين وانگر - اهڙيءَ ريت. مٿ ۾. ناحق - هروڀرو. سولائيءَ سان. بيڦائڻو - اجايو.

● يه : ڪلمه [ه] هي. اجهو. حاضر. ويجهو. پٿر ۾.

■ يهي (يه هي) : صفت. خاص اهو - اهوئي - فقط اهو.

● يهان : تابع فعل [ه] هتي - هين هنڌ. هيڏانهن.

■ يهان تنڪ : تابع فعل. هيستائين. هين هنڌ تائين. هن وقت تائين.

■ يهان سڄي : تابع فعل. هتان - هين هنڌان.

■ يهين : تابع فعل. هتي ئي - اتي ئي - اتي ئي هنڌ تي.

صحت نامون

صفحہ/سٹ	غلط	صحیح
۷/۲	● آبرو	= آبرو
۱۵/۶۰	● آرام چوکی	= آرام چوکی
۲۸/۹	ڈار	ڈارو
۹/۹۰	تن	تان
۱۱/۱۹	ٹین	تین
۲۹/۳۸	= آڑدھا	● آڑدھا
۲۴/۳۹	= اعضوا	● اعضوا
۲۸/۴۵	= ایلاچایک	● ایلاچایک
۷/۴۷	● آلتی چھتری سے حلال کرنا	= آلتی چھتری سے حلال کرنا
۲۹/۵۳	● آنچھر پڑھ کے مارنا	= آنچھر پڑھ کے مارنا
۲۱/۵۵	● آنکلی آنکلیاں ڈا آگر
۱۵/۸۷	خرپ	خراب
۱۷/۸۷	رمارک	رماک
۱۹/۸۹	بُت نشان	بُت تی نشان
۳/۹۰	● بڑا کٹوا	= بڑا کٹوا
۲۰/۹۸	آخر	آخرت
۱/۱۰۵	چنڈو	چنڈو
۶/۱۱۰	ہک ہکو	ہکو ہکو
۱۷/۱۲۱	پیٹی	پینی
۲۹/۱۲۱	صدمو	صدقو
۱۳/۱۲۴	وت	وٹ
۲۰/۱۲۸	مصیت	مصیت
۱۱/۱۵۲	= پود'	● پود'
۲۸/۱۶۱	= پھوکٹ'	● پھوکٹ'
۲/۱۹۹	● جاگ آٹھنا	● جاگ آٹھنا

صحيح	غلط	صفحہ/ست
طور ڪم ايندڙ	طور ايندڙ	۳۱/۲۰۰
پنجاب ۾ هڪ	پنجاب هڪ	۲۷/۲۰۱
هنساني	هسنسائي	۲۹/۲۰۲
● چڪرائنر	- چڪرائنر	۲۶/۲۲۹
هرو پرو	هر پرو	۳۱/۲۳۲
دبانا	دبالا	۱۲/۲۶۹
● ڏمڪ	- ڏمڪ	۲۹/۲۹۱
- ڏهلان	● ڏهلان	۷/۲۹۷
ڍور	ڍرو	۲۳/۲۹۷
وڇڻ	وڇڻ	۱۶/۳۰۷
ڀيڙ	ڀيڙ	۳۱/۳۵۴
ڪٽيو	ڪٽيو	۱۶/۳۵۸
گنڊجي وڃڻ	گنڊجي	۲/۳۶۷
« ڪنوارا »	« ڪنڀوار »	۲۴/۴۰۸
ڪڪرن	ڪڪڙن	۶/۴۵۴
- گنڊلي مار	● گنڊلي مار	۱۶/۴۵۵
ڏاڳو	ڏڳو	۳۰/۴۵۵
- گوڻ مارنا	● گوڻ مارنا	۲۳/۴۵۷
جيترو	جيترو	۲۲/۴۶۱
Tax	Tex	۵/۴۶۷
ٽيهون	ٻيڻهون	۱۸/۴۸۰
لڳ ماترا	لڳم ماترا	۲۱/۵۰۱
- مار	● مار	۲/۵۱۷

meaning. In case of a masculine noun, its feminine form, in singular and plural, is indicated at the end of the explanation of its meaning.

(5) Next follows the indication of the origin of word within square brackets []. The following abbreviations have been used: سن = Sanskrit; ع = Arabic; ف = Persian; انگ = English; ه = Hindi.

(6) After its etymology, meaning of the word is explained, by using two or more synonyms in order to make the concept clear. These synonyms are separated by a plain dash (-). In case a word has more than one meaning, a plain full stop is used to differentiate between the differing meanings.

Having been prepared during a short period of one year, the present work is not free from shortcomings. Credit is due to those who have helped to make it as useful as possible. Sayyid Husamuddin Shah Rashidi scrutinised the manuscript in the first instance and made useful suggestions. My worthy colleague Dr. Ghulam Mustafa Khan extended the benefit of his advice whenever he was consulted. Among those who helped at the compilation stage, my thanks are due to Muhammad Ismail Shaikh and other members of the office staff for their hard work and continuous cooperation. Proof reading was done by Mumtaz Mirza. Thanks are due to Mr. Aijaz Mohammed Siddiqui, Incharge of the University Press, and his staff for their cooperation.

Encouragement received from the worthy Vice-Chancellor, Dr. M. Raziuddin Siddiqi, is gratefully acknowledged. But for his sympathetic appreciation of the labour involved in this type of work, this project could not have been completed in time.

SIND UNIVERSITY
1st August, 1960.

N.A. BALOCH
Director

comparatively more uncommon Sindhi or Urdu words and idioms have not been included in these volumes: utility rather than comprehensiveness being the main objective under this project. Funds and time being limited, the etymology of words also could not be adequately explained.

For the selection of Urdu words and idioms as well as the explanation of their meaning, the present work is mainly based on *Farhang-i-Asifyyah*, and *Jami'-al-Lughat*. Besides, Platts' *Hindustani-English Dictionary* and Dr. Abdul Haq's *English-Urdu Dictionary* have been used as the additional sources of information.

The arrangement of words in the present volume is according to the alphabetical chart given in the beginning, after the Sindhi introduction. The identification of each word and the sequence of explanation of its meaning have been set in the following order:

(1) In its basic form, the word is preceded by a thick dot (●) sign; then follow its derived forms, including phrases and idioms, preceded by a thick dash (—) sign.

(2) The Urdu word, or any of its derived form, is written with diacritical marks in accordance with the Arabic form which is used in Sindhi also. In case it is a noun, first its singular form is given and then the plural form. The plural sign ة separates the singular form from the plural form.

(3) A colon (:) is then placed to separate the identification of the word from its morphology and meaning.

(4) The grammatical position of the word is then indicated first on the 'meaning-side'. Following abbreviations have been used:

- ذ. = Noun, masculine gender (مذكر)
- ث. = Noun, feminine gender (مونث)
- ضمير. = A pronoun
- صفت. = An Adjective
- عدد. = A Number
- تابع فعل. = An Adverb
- متعدى المتعدى. = An Infinitive
- متعدى. = A Transitive verb
- لازم. = An Intransitive verb
- حرف جار. = A Preposition
- حرف نفى. = A Negative
- ندا. = An Interjection.

In case a word has different meanings signifying different grammatical positions, each position is indicated in brackets followed by the appropriate

PREFACE

During 1953-54, the University of Sind received from the Ministry of Education, Government of Pakistan, an offer of grant extending to two-thirds of the total expenditure from the "Funds for the Development of Urdu Projects" to compile (i) a Sindhi-Urdu Dictionary, (ii) an Urdu-Sindhi Dictionary and (iii) an Urdu translation of Shah Abdul Latif's poetry. The offer was promptly accepted by the Vice-Chancellor, Allama I. I. Kazi, who considered the project important, particularly to bring about the Sindhi and Urdu speaking populations closer to each other. To this end, a unified course in Sindhi-Urdu had already been introduced at the Matriculation level.

At first, a scheme was drawn up to make the two dictionaries standard and comprehensive ones, but funds under the grant being limited and the time limit for compilation being set at two years, a revised scheme was adopted whereby each dictionary was planned to be a more modest one, extending to 500 pages to meet the more popular demand, rather than serving the needs of an advanced student.

The scheme having been finally approved during 1954-55, the task of directing the work of compilation was entrusted to me, and I shouldered the responsibility in view of the commendable objective of the project. An office with adequate staff was set up, and the basic work on the two dictionaries was completed during the specified period of two years, the draft of the *Sindhi-Urdu Dictionary* having been finished during 1955-56 and that of the *Urdu-Sindhi Dictionary* during 1956-57. By this time, my worthy colleague Dr. Ghulam Mustafa Khan had joined as the Head of the Urdu Department, and, at my request, he was associated with this project.

After the actual compilation work had progressed, it was realized that in case each dictionary extended to 500 pages, only a limited vocabulary could be included, thus, seriously affecting the usefulness of these works. Therefore, the scope of vocabulary to be included was broadened, with the result that the *Sindhi-Urdu Dictionary* published earlier comprised of 866 pages, containing about 23675 words and idioms, while the present volume runs into 589 pages containing about 19660 words and idioms.

For the purpose of economy, such Arabic and Persian words which are current both in Sindhi and Urdu in their original form, without having undergone any change, have been generally excluded from both the works. Also the

1st Edition 1960

1000 Copies

Price: Rs. 9-0-0

Published by

THE UNIVERSITY OF SIND

**[SIND UNIVERSITY BOOK DEPOT
UNIVERSITY OF SIND
HYDERABAD SIND
PAKISTAN]**

Printed by Aijaz Mohammed Siddiqui at the Sind University Press.

URDU-SINDHI DICTIONARY

SPONSORED BY
THE MINISTRY OF EDUCATION, GOVERNMENT OF PAKISTAN,
AND THE UNIVERSITY OF SIND

AND
COMPILED UNDER THE DIRECTION OF
N. A. BALOCH

—

EDITED BY
N. A. BALOCH
M.A., I.L.B. (Alig.), M.A., D.Ed. (Columbia)
HEAD OF THE DEPARTMENT OF EDUCATION
&
GHULAM MUSTAFA KHAN
M.A., I.L.B., Ph.D., D. Litt.
HEAD OF THE DEPARTMENT OF URDU
UNIVERSITY OF SIND

●

PRINTED AT
THE SIND UNIVERSITY PRESS
HYDERABAD SIND
PAKISTAN
1960

پڙهندڙ نسل . پ ن

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ”آداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻِڪَ ”لڙهندڙ نسل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دور جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ جڙيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي آداس، لڙهندڙ، ڪڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻرندڙ، چُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪَندڙ، پاڙي، ڪاڻو، پاڇوڪڙ، ڪاوڙيل ۽ وڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سگهجي ٿو، پر اسان انهن سڀني وچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان ڪڍي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعني e-books ٺاهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهڻ ۽ هِڪَ ٻئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻڻ جي آس رکون ٿا.

پڙهندڙ نسل (پڻ) ڪا به تنظيم ناهي. اُن جو ڪو به صدر، عهديدار يا پايو وجهندڙ نه آهي. جيڪڏهن ڪو به شخص اهڙي دعوى ڪري ٿو ته پڪَ ڄاڻو ته اهو ڪُوڙو آهي. نه ئي وري پَنَ جي نالي کي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو ته پڪَ ڄاڻو ته اهو به ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طرح وٽن جا پَن ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اهڙيءَ طرح پڙهندڙ نسل وارا پَن به مختلف آهن ۽ هوندا. اهي ساڳئي ئي وقت اداس ۽ پڙهندڙ، ٻرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وڙهندڙ ۽ پڙهندڙ به ٿي سگهن ٿا. ٻين لفظن ۾ پَن ڪا خصوصي ۽ تالي لڳل ڪلب Exclusive Club نه آهي.

ڪوشش اها هوندي ته پَن جا سڀ ڪم ڪار سهڪاري ۽ رضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي ته ڪي ڪم اجرتي بنيادن تي به ٿين. اهڙي حالت ۾ پَن پاڻ هڪٻئي جي مدد ڪرڻ جي اصول هيٺ ڏي وٺ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَن پاران ڪتابن کي ڊجيٽائيز digitize ڪرڻ جي عمل مان ڪو به مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نه ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊجيٽائيز ڪرڻ کان پوءِ اهم مرحلو ورهائڻ distribution جو ٿيندو. اهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو ته ڀلي ڪمائي، رڳو پَن سان اُن جو ڪو به لاڳاپو نه هوندو.

پَن کي کليل اڪرن ۾ صلاح ڏجي ٿي ته هو وس پئانڊڙ وڌ کان وڌ ڪتاب خريد ڪري ڪتابن جي ليگڪن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي همٿائين. پر ساڳئي وقت علم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪنهن به رڪاوٽ کي نه مڃن.

شيخ آيار علم، ڄاڻ، سمجھ ۽ ڏاهپ کي گيت، بيت، سٺ، پُڪار سان
تشبيه ڏيندي انهن سڀني کي بمن، گولين ۽ بارود جي مد مقابل بيهاريو
آهي. اياز چوي ٿو ته:

گيت به ڄڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪرڻ ٿا.

...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جڳ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇڻن ٿا؛
ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موٽي منجهه پهراڙ ڇڻن ٿا؛

...

ڪالهه هيا جي سُرخ گلن جيئن، اڄڪلهه نيلا پيلا آهن؛
گيت به ڄڻ گوريلا آهن.....

...

هي بيت اٿي، هي بم-گولو،

جيڪي به ڪٿين، جيڪي به ڪٿين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فرق نه آ، هي بيت به بم جو ساٿي آ،
جنهن رڻ ۾ رات ڪيا راڙا، تنهن هڏ ۽ چم جو ساٿي آ -

ان حساب سان اڻڄاڻائي کي پاڻ تي اهو سوچي مڙهڻ ته ”هاڻي ويڙهه ۽
عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نه وڃايو“ نادانيءَ جي نشاني
آهي.

پڻ جو پڙهڻ عام ڪتابي ڪيڙن وانگر رڳو نصابي ڪتابن تائين
محدود نه هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج
۽ سماجي حالتن تان نظر ڪڍي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي
policies اڻڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پڻ نصابي ڪتابن
سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين

ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نسل جا پڻ سڀني کي چو، چالاءِ ۽ ڪينئن جهڙن سوالن کي هر بيان تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوٺ ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جواب ڳولڻ کي نه رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اڻٽر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان به پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي ان سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا، بس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون پاڪي پائي چيو ته ”منهنجا پاءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پڻ پڻ جو پڙلاءُ.“
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)